

Feeñu 18: Juuyoo bu am doole —2018-2030

“Dafa daanu, daanu na, Babilon bu Mag bi !” »

« Sama askan, génnleen ci moom...»

Samuel dafay wane

Leeralal ma

Daniel ak Apocalypse

Firndey Yonent yiy wane ni Yàlla am na

Ci liggéey bii: **Projetam - Àtteem**
Version: **23 -09 -202 3 (7 - 7th -5994)**

Ma dégg baatu góor ci diggu Ulay .

mu yuuxu naan: «Gabriel, leeralal ko gis-gis bi. » Daniel 8:16.

Leeral ci kaw këyit bi

Liko dalee ci kaw ba ci suuf : Bataaxelu ñatti malaaka yi ci Peeñu 14.

Lii mooy ñatti dëgg yu bawoo ci téreb Daniel yuñ feeñal seen boroom ginaaw jafe-jafe yi am ci pringtemps 1843 ak ginaaw jafe-jafe yi am ci 22 octobre 1844 . Adventist yu njëkk ya xamu ñu woon luy Sabbat, moo tax mënu ñu woon xam luy kàddu yooyu dëgg. Adventist yi doon xaar dellusi bu Kirist, dañu jël seen jaar-jaar ak “**yuuxu xaaju guddi**” wala “*xaju guddi*” bi ñu wax ci léeb “*fukki xale yu jigéen*” yi ci Matt 25:1 ba 13, fu ñuy wax ci “*dellu bu Jëkkër ji*”.

- 1- **Temu àtte bi** dafa jëm ci Dan.8:13-14 ak theme ci bataaxalu malaaka *mu* njëkk mi ci Peeñu 14:7 : “ *Ragal leen Yàlla te jox ko ndam, ndaxte waxtu àtteem yegsi na , te jaamuleen ki sàkk suuf si, asamaan yi ak ndox yi !* » : dellusi ci Samdi , benn ci juróom ñaareelu bis yi dëgg ci doxalinu Yàlla, bisu noflaay bu Juif yi ak bis bi ñuy noppalu ayu-bis bu nekk , Yàlla moo ko sàkku ci ñeenteelu bis ci fukki denkaaneem .
- 2- **Denunciation bu Rome papal** , “ *bejjenu bu ndaw* ” ak “ *buur bu wuute* ” ci Daniel 7:8-24 ak 8:10-23 ba 25 , bi jot tur “ *Babilon bu mag* ” ci bataaxalu ñaareelu malaaka bu Peeñu 14:8 : “ *Daanu na, dafa daanu ci Balon bu mag ,* » : li gëna waraloon mooy Dibéer , bi njëkkoon nekk « bisu jant », bi ñu ko jëlee ci Buur bu mag bi tudd Constantin I^{mo}ko taxawal ci 7 mårs 321. Waaye wax jii di « *daanu* » dafa dëggu ci feeñug naturam bu alku bi Yàlla fësalee ci jëfam yu Adventist yi ci Sabbath 48, 1999. . “ *Dafa daanu* ” dafay tekki : “ *dañu ko jàpp , daan ko .* ” Naka noonu, Yàlla Aji dëgg ji yégle na ndamam ci kaw camp bu fenkat yi ci diine yi.
- 3- **Temu àtte bu mujj bi** , mooy « *safarau ñaareelu dee* » di dal ci fippu chretien yi. Lii mooy nataal bi ñu wane ci Dan.7:9-10 , tema bi ñu ngi ko fësäl ci Peeñu. 20:10-15, te loolu mooy li ñatteelu malaaka *bi* wax ci Peeñu 14: 9-10 : “ *Beneen malaaka, di ñatteelu malaaka, topp leen, naan ak baat bu dëgër : “Ku jaamu rab wi ak nataalam, te am màndargam ci jëwam, wala ci loxoom, maanaam Yàlla .” jaxase ko ci kaasu meram, te dina ñu ko sonal ci safara ak sulfre ci kanamu malaaka yu sell yi ak ci kanamu Mbote mi .* ”

Xoolal ni limu aaya yiñ wax ci Daniel 7: 9-10 ak ci Peeñu 14: 9-10 dañuy méngoo .

ñeenteelu malaaka bi : ci Peeñu 18 rek la feeñ, foofu lañuy wane fësäl bu mujj bi ci ñatti bataaxal yi njëkk ci Adventist yi, ñuy am njariñ ci leer gu Yàlla jox leen, li ko dalee 1994 ba ci njeexte àdduna, maanaam ba ci pringtemps 2030, liggéey bi dafa wara am. Leer gi ñëw ngir leeralal ko, dafay wane njuumte yu toppalante : diine Katolik, li ko dalee 538 ; ci diine protestant, ci 1843 ; ak mbootaay ofisel bu Adventist, li ko dalee 1994. Daanu ngëm yooyu yépp , ci seen jamono, dañu amoon lu waral : bañ leer gi Xel mu Sell mi Yàlla digle ci Yeesu Kirist. “ *Ci jamonoy mujjentalu àdduna* ” bi ñu wax ci Dan 11:40, Eglis Katolik dafay boole ci alku bépp diine, chretien wala deet, bu nangu liggéeyam ak kiliftéefam ; lii ci ndigalu li ñuy woowe ndaje " ocumenique " bi ginaaw Protestantism, Adventism ofisel dugg ci ci 1995.

2 Korent 4: 3-4.

“ *... Sudee sunu xebaar bu baax dafa nëbbu, dafa nëbbu ci ñiy réer ; Ndaxte ñi gëmul, ndax yàllay àdduna bi dafa lëndëm seen xel, ngir leeralu xebaar bu baax biy wax ci ndamu Kirist, miy melokaanu Yàlla, baña leer ci ñoom .* »

" **Te sudee ñu baña xam kàdduy yonent yi, dina ñu baña xam ludul ci ñi wara réer "**

Itam , ci ténk feeñu yi ñuy wane ci këyit bii, xamleen ni , ngir “ *justifier sell* ”,

ci pringtemps 1843, ñu taxawal ko ci ndigalu Yàlla biy sàkk lépp te jox yoon ci Daniel 8:14, lépp di aju ci “ *Evangile budul jeex* ” bimu bind.

ci kaw suuf si yépp, góor ak jigéen yépp ,

Dañu wara sóob ci ndox ci turu Yeesu Kirist, ñu dugal leen ci ndox mi yépp ngir mëna am yiwu Yàlla ,

Dañu wara màggal Samdi, di juróom ñaareelu bis bi ñuy noppalu , bi Yàlla sellal ci Génesis

2 , ak ^{4eelu} ci 10 ndigal yiñ wax ci Exodus 20 ; lii, ngir musal yiwam ,

Dañu wara sargal yooni Yàlla yi ak yooni regime yiñ tëral ci Bible bu sell bi , ci Génesis 1:29 ak Lévitique 11 , (sellaayu yaram)

te waru ñu “ xàddi kàdduy yonent yi ” ngir ñu baña “ faat Xelu Yàlla ” (1 Tes.5:20) .___

**Képp kuy ñàkka dëppoo ak tegtal yooyu , Yàlla daf la teg àtte ci « ñaareelu dee » bi ñu wax ci Peeñu 20 .
Samwil**

LEERAL – MAN DANIEL AK APOKALIPSIS

Xëtu topic yiñ wax

Benn pàcc : Notu waajal

Jëfandikool seetug otomatik nimeru xët yi ci losisel biñ jëfandikoo

Xët kaaraange

07 presentasion

1 2 Yàlla ak mbindéef yi mu sàkk .

13 Dëgg gi nekk ci Bible bi

1 6 Keynote : 7 màrs 321, bis bi bàkkaar alku

26 Seede bu Yàlla jox ci kaw suuf

2 8 Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Bul jaawatle martyrdom ak yar.

29 Genesis: Digest bu am solo ci yonent yi

30 Gëm ak ñàkka gëm

33 Ñam ci waxtu wi war

37 Jaar-jaar bu feeñ ci ngëm dëgg

39 Notu waajal téere Daniel

4 1 Lépp a ngi tàmbali ci Daniel – Téere DANIEL

42 Daniel 1 - Dañel ñëw na Babilon

45 Daniel 2 - *Nataalu* Buur Nabukodonosor

56 Daniel 3 - Ñatti àndadoo yi ci biir *fuur bi*

62 Daniel 4 - Buur bi toroxal te tuub

69 Daniel 5 - Àtte Buur Belsasar

74 Daniyel 6 - Daniyel ci biir *gaynde yi*

79 Daniel 7 - *ñeenti baayima yi* ak *bejjenu* papa bu ndaw bi

90 Daniel 8 - Dañu firndeel ràññeekaay Pape bi - Dekretu Yàlla bu Dan.8:14.

103 Dañel 9 - Yégle jamonoy liggéeyu Yeesu Kirist ci àddina.

- 1 21 Daniel 10 - Yégle *musiba bu mag* - Feeñu musiba
127 Daniel 11 - Juroom ñaari xare yu Syrie.
146 Daniel 12 - Misionu adventist bu àdduna bi dafa wane ak bis.
155 Duggal ci màndarga yonent yi
158 Adventism
163 Xoolaat bu njëkk ci Apocalypse
167 Màndarga Rome ci yonent yi
173 Leer ci bisu noflaay bi
176 Li Yàlla santaane ci Daniel 8:14
1 79 Waajal Apokalips
1 83 Apocalypse ci lu gàtt
1 8 8 **Ñaareelu pàcc bi : Jàngat bu leer ci Apocalypse**
188 **Feeñu 1** : Prologue-Dellu bu Kirist-Temu Adventist
199 **Feeñu 2** : Mbootaayu Kirist ci ndoordeem ba 1843
199 Jamono bu njëkk : *Efes* - 2ème période : *Smirne* - 3ème période : *Pergamum* -
4ème époque : *Tiatira*
21 6 **Feeñu 3** : Mbootaayu Kirist ci 1843 - Gëm -gëmu Chretien yu ndaw yi dellu nañu
ko
21 6 5ème époque : *Sarde* - 6ème époque : *Filadelfie* -
223 Èlëgu Adventism feeñ na ci gis-gis bu njëkk bu Ellen G. White
2 25 7ème époque : *Laodise*
22 9 **Feeñu 4** : Àtteb asamaan
232 Note : YOONU YÀLLA dafay wax ci Yàlla
23 9 **Feeñu 5** : Doomu nit ki
244 **Feeñu 6** : Aktër yi, yar yi Yàlla teg ak màndarga yi ci jamonoy chretien - 6 tafukaay yu
njëkk yi
251 **Feeñu 7** : Adventism bu juróom ñaareelu bis bi dafa am “ *tafu Yàlla* ” : bisu noflaay bi ak
“ *jiroom ñaareelu tafu* ” bu nëbbu bi.
25 9 **Feeñu 8** : ñeenti “ *Trompet* ” yi njëkk
26 8 **Feeñu 9** : Seem ak beem “ *trompet* ”
26 8 5e “ *tronpet* ”
27 6 6th “ *trompet* ”
28 6 **Feeñu 10** : “ *Téere bu ndaw biñ ubbi* ”
2 91 Jeexal pàcc bu njëkk ci Peeñu ma
Ñaareelu pàcc bi : theme yiñ defar
292 **Feeñu 11** : Nguuru Papa - Ateisme Nasionaal - 7e " *Trompette* "
305 **Feeñu 12** : Plan bu mag bi
313 **Feeñu 13** : Njuumteg mbokk yi ci diine chretien
322 **Feeñu 14** : Jamonoy Juroom Ñaareelu Bis
3 3 3 **Feeñu 15** : Jeexal fitna
33 6 **Feeñu 16** : *Juróom ñaari mbas yu mujj yi ci muuru Yàlla*
34 5 **Feeñu 17** : Dañu génne masku jigéen ju yàqu ji, ñu xamme ko
35 6 **Feeñu 18** : Jigéen juy yàqu jot na mbugal
3 6 8 **Feeñu 19** : Xare Armagedon *bu Yeesu Kirist*
37 5 **Feeñu 20** : Juntukaay *at* ci 7eelu junniy at ak àtte bu mujj
3 8 1 **Feeñu 21** : *Yerusalem bu bees bi* am ndam
39 2 **Feeñu 22** : Bis budul jeex
40 5 **Mbind mi dafay ray, waaye Xelu Yàlla mi mooy dundal**
40 8 **Jamonoy àdduna ci Yeesu Kirist**
4 10 **Sellaay ak sellaay**

42 4 Tàqaloo yi ci Génesis – Génesis 1 ba 22 –

52 5 Dige yi ñu digoon Ibraayma : Genesis 23 to ...

52 8 Exodus ak Musaa Gëmkat – Ci Bible bi ci lu ëpp – Waxtu tanneef bu mujj – Adventism
ci juróom ñaareelu bis bi : Tàqaloo, Tur, Taarix – Àtte yu mag yu Yàlla – Yàlla daale
ko ci A ba Z – Njariñu Mbindu Bible yi – Xel mi dafay delloosi dëgg gi.

5 4 7 Dedikasioŋ bu mujj bi

5 4 8 Wooy bu mujj bi

Fi ñuy bàyyi xel mooy: ginaaw bi tekki làkk yi ci làkk wiñ ko defaree ci losisel biy tekki làkk
wi ci boppam, bindkat bi du yor mbind yi ci làkku français, di làkk wiñ bindee këyit yi.

Leeralal ma Daniel ak Apocalypse

Wonin

Maa ngi judd, dëkk ci réew mu ñaaw lool, ndax Yàlla dafa tuddee kapitaal " Sodom ak Egypt " ci Peeñu 11 :8. Xee tu askan wi mu àndaloon, republicain, nit ñu bari ci àdduna bi dañu ko topp, tasaare ko, nangu ko; Réew mi mooy France, réew mu yor buur yi ak fippu, di jàngat juróomi République yu am njiiti juuti yu Yàlla daaneel. Ak mbégte, dafay fësal ak fësal tablo yelleefi doomi aadama yi, di xeex bu baax tablo wareefi doomi aadama yi bind ci jëmmu " fukki denkaane " yu Yàlla bindkat bi ci boppam bind. Bimu tàmbalee nekk buur ba leegi, mingi tàmbali xeex noonam, diine Katolik bu Rome, te njàngaleem musul xàddi di woowe " bon " li Yàlla woowe " baax " ak woowe " baax " limu woowe " bon ." Fippu googu mu wéy di daanu te kenn duko mëna bàyyi, moo tax mu nangu gëm Yàlla. Moo tax, bimu nekkee mbindéef, céebi ban, France dafa dugg ci xeex ak Yàlla Aji Kàttan ji, céebi wen dëgg; limu nara xew mënoon na ko xam te waxoon na ko ci kanam; Dina xam ëlëgu " Sodom " bi def bàkkaar yooyu ko jiitu. Taarixu àdduna bi ci diiru 1,700 at yii weesu, dafa aju ci jafe-jafe yi mu àndaloon, rawatina jàppale gi mu àndaloon ci kiliftéefu nguuru papa Katolik, daale ko ci buur bu njëkk bi, Clovis I di buur bu njëkk ci Frank yi. Ñu ngi ko sóob ci ndox ci Reims, ci 25 desàmbar ci atum 498. Bis boobu dafay màndargaal màggalug noel bu Rome teg, ci anam wu jaarul yoon, ak njuumte ci bisu juddug Yeesu Kirist, Yàlla mi nekk nit, bi sàkk àdduna bi ak lépp luy dundu, wala lu am; muy wax ni " Yàlla dëgg " ndax dafa bañ " *fen bi pappam di Seytaane* ", ni ko Jesus waxoon.

Ndax bëgg nga firnde bu leer ni amul benn pape bu Rome bu yelloo wax ni jaamu Yeesu Kirist la? Lii mooy, leer te méngoo ak bible: Jesus dafa wax ci Mat.23:9: " **Buleen woo kenn seen baay ci kaw suuf. ndaxte kenn rekk moo di seen Baay, ki ci kaw.** »

Lu ñuy woowe Pape ci kaw suuf? Ku nekk mën nako gis, " baay bu sell ", wala sax, " **baay** bu sell lool ". Ñu ngi woo itam prêtre Katolik yi " baay ". Jubluwaay bu fippu googu moo waral mbooloo mu bari ci saraxalekat yi di jàpp ni ñooy diggante Yàlla ak bàkkaarkat bi, fekk Bible bi daf ko jàngal ni mën na dem ci Yàlla te Yeesu Kirist moo ko jox yoon. Ci anam yooyu, ngëm Katolik dafay gëna xëcc doomi aadama yi, ngir ñu melni luñu mënul ñàkka am, te kenn mënu leen moytu. Yàlla dina ko nàññi ci ñaan bu jub ci Yeesu Kirist ci Dan 8:11-12. Laaj-Tontu : Kan moo mëna gëm ni Yàlla, Boroom doole ji, mën na jël nit ñi ko déggal, ñu def ko ay jaam, ñu ànd ak " tiitaange " bu metti bu ñu wax ci Dan.7:8 ak 8:25? Tontu li bible joxe ci xalaati doomi aadama yi, mingi ci aaya bii ci Yer 17:5: " *Yahweh dafa*

wax : Ku wóolu nit , ku jël yaram nekk dooleem , te xolam génn ci Yahweh , dina alku ! »

Ndax France moo soppali bu baax taarixu diine ci jamonoy chretien, Yàlla jox na benn waa français liggéey bi mu wane liggéeyam bu alku ; lii, ci leeral li nëbbu ci feeñug yonent yi mu bind ci kodu bible bu dëgër.

Ci atum 1975 lañu ma yëgal sama liggéeyu yonent ci gis-gis , te xamuma woon lu muy tekki dëgg ba atum 1980 , ginaaw biñu ma sóobee ci ndox . Batise ci ngëmu chretien adventist juróom ñaareelu bis, xamnaa , 2018 ba leegi , ni ñu def ma ci liggéey ngir jamonoy jubilee (7 yoon 7 at) biy jeex ci pringtemps 2030 ak dellusi ci ndamu Boroom bi Yàlla Aji Kàttan , Yeesu Kirist.

Gëm ni Yàlla am nañu wala Yeesu Kirist dooyul ngir am mucç gu sax .

Maa ngi fàttaliku fii ni, balaa Yeesu di yéeg ci asamaan si, dafa waxoon ak ay taalibeem kàddu yi ci aaya yii ci Mathie 28:18 ba 20 : “ *Bi Yeesu jegee leen, wax leen lii : Jox nañu ma bépp kàttan ci asamaan si ak ci kaw suuf. **Kon demleen , jàngal xeet yépp ay taalibe** , ngeen sóob leen ci ndox **ci turu Baay bi , Doom ji , ak Xel mu Sell mi , jàngal leen sàmm lépp lima leen digal** . Maa ngi ànd ak yeen bis bu nekk, ba ci njeexte àdduna . Xelum Yàlla moo xiir ndaw li Piyeer mu wax ci Jëf 4:12 : “ **Mucc amul ci keneen; Ndaxte amul beneen tur ci kaw asamaan bu ñu jox nit ñi , bu nu wara mucçal** . ”*

Kon xamleen lii, diine ji nuy jubale ak Yàlla nekkul ci ndono diine ju juddoo ci aaday doomi aadama yi. Gëm ci saraxu baale bàkkaar bi Yàlla def ci boppam , jaaraleko ci deewam ci Yeesu Kirist , mooy **benn-benn anam** bi nu mëna jubboo ak yoon wu mat sèkk wi ci sellaa Yu Yàlla. Itam, ak képp ku nga doon, ak fi nga cosaano, sa diine, sa askan, sa xeet, sa melokaan wala sa làkk , wala sax sa nekkin ci nit ñi, sa jubluwaay ak Yàlla mën na ñëw ci Yeesu Kirist ak topp njàngalem yi mu waxoon ay taalibeem ba ci njeexte àdduna ; ni ko këyit bii di firnde .

Baay **bi , Doom ji ak Xel mu Sell mi , dafay màndargaal ñatti** mbir yu toppalante , yu benn Yàlla bi def ci pexem mucç gi mu jagleel nit ku def bàkkaar , kuñu daaneel « *ñaareelu dee* » . " Trinité " bi bokkul ak ñatti boroom , ni ko jullit yi gëmee , moo tax dañu bañ ngëmu chretien yi ak diineem . Yàlla mooy “ **Baay** ” biy sàkk ñépp ; muy “ **Doom** ” mu jox boppam yaram wu nit ngir baale bàkkaari ñi mu tànn ci seen palaas ; ci “ **Xel mu Sell mi** ” , Yàlla , Xelu Kirist mi dekki, dafay ñëw ngir jàppale ñi mu tànn ñu am ndam ci seen tuub, ci am “ **sellaay bu amul kenn du gis Boroom bi** ” , lépp di aju ci li ndaw li Pool jàngal ci Ibrë 12:14 ; “ **sellale** ” wala ñu **tànn** leen ngir Yàlla. Dafay firndeel ni nangu na kiñ tànn , te dafay feeñ ci liggéey yi muy def ci ngëmam , maanaam ci mbëggeelam ci Yàlla ak ci dëgg gi mu joxe ci Biibël bi , te feeñal ko .

Liggéeyukaay bii dafay am solo ngir xam ni **musiba yu rëy** yi di dal ci kaw askanu àdduna bi , seeni diine ak yu réew yu sowwu jàng chretien yi, rawatina ndax seen ngëm chretien ; ndax yoon wi Yeesu Kirist topp mooy yoonu mucç gi **amul fenn ci doxalinu Yàlla** ; Moo tax ngëmu chretien yi mooy li Seytaane ak jinne yi di gëna song.

Lu gëna am solo mooy pexem mucç gi Yàlla Boroom bi xalaat, yomb na te am xel mu dal. Waaye diine dafay jël jikko ju jafee xam ndax ñi koy jàngal dañu xalaat ludul gëna dëggal seen gis-gis diine , te ñuy def bàkkaar , lu bari ci ñàkk xam-xam , gis-gis boobu mënul ànd ak li Yàlla sàkku. Moo tax mu dóor leen ci musibam, ñu tekki ko ci seen njariñ te duñu déglu ñaawtéefi Yàlla.

Liggéey boobu amul benn sabab ngir ñu jox ko prix littéraire ; ci Yàlla biy sàkk lépp, liggéeyam du lenn ludul natt ñi mu tànn ci ngëm gi leen di may ñu am dundu ba fàaw gi Yeesu Kirist jélee. Di nga fa fekk ay baamtu , waaye lii mooy anam wi Yàlla di jëfandikoo ngir jàngale njàngale mi mu wane ci ay nataal ak ay màndarga yu wuute . Baamtu yu bari yooyu ñooy firnde yi gëna dëgg ci seen dëgg, te dañuy firndeel solo gi mu jox dëgg yïñ ci wax . Léeb yi Jesus jàngaloon, dañuy firndeel ni ñuy baamtu loolu.

Di nga fekk ci liggéey bii feeñu yi Yàlla sàkkkat bu mag bi nu ñew seeti ci turu nit, di Yeesu bu Nazaret, mu ñew ci turu “ kiñ diw ” , wala “ messiah ”, buñu sukkandikoo ci “ mashiah ” ci làkku Hebrew , ñu jële ko ci Dan.9:25 , wala “ christ ” , ci làkku Grek , covenant bu bees bi . Ci moom, Yàlla dafa ñew ngir joxe dundam gu sell gu mat sèkk ci sarax bu baax , ngir gëna dëggal saraxu baayima yi jiitu ñewam, ginaaw bàkkaar bu njëkk bi Awa ak Adam def . Tur wi di “ diw ” dafay wax ci ki jot diwu Xel mu Sell mi, maanaam diwu garabi olive yi. Feeñug yonent yi Yàlla joxe ci turu Yeesu Kirist kese ak liggéeyam ci baale bàkkaar yi, dafay ñew ngir teg ñi mu tànn ci yoonu dundu ba fàaw. Ndaxte mucc ci yiw kese du tere ñiñ tànn ñu daanu ci fiir yu ñu xamul. Kon ngir matt yiwam, ci turu Yeesu Kirist, Yàlla ñew ngir wane nekkinu fiir yu mag yiy may jaamam yu mujj yi ci jamono ju mujj ji ñu jàngat, àtte, xam **bu baax** jafe-jafe yi diine chretien bu àdduna bi di dundu ci jamonoy mucc gu mujj gi ci kaw suuf.

Waaye balaa ngay ji , fàww nga dindi ko ; ndax njàngalem diine yu mag yi gëm ni Yàlla kese moo tasaaroo ci kaw suuf, dañu soppo nature Yàlla biy sàkk Yàlla . Ñoom ñépp bokk nañu luñu bokk, maanaam benn Yàlla rek moo leen di jaay doole, te loolu dafay seede seen tàqaloo ak seen diggante ak moom. Moom sa bopp bi ñuy nuru ci ngëmu chretien, mingi aju ci jamono jii, waaye su Yàlla bàyyee jinne yi ñu moom seen bopp , ñàkka muñ googu ci ñi leen toppul dina feeñaat. Sudee Yàlla bëggoon na jëfandikoo ay jafe-jafe, kon dafa doyoon ci moom mu wane boppam ci seeni bët , ngir fexe ba mbindéefam yi dëggal lépp lumu bëgg. Sudee deful ko, ndax tannéeefam ci ñi mu tànn , mingi aju **ci** tannéeefam ci bëgg ko wala bañ ko ; tannéeef bimu jox mbindéefam yépp. Te su amee luy tere, mën nañu wax ni mooy jikko ju baax jiñ tànn, te Yàlla miy mbëggeel moo leen di xëcc , di leen xëcc, ndax seen mën mën moom seen bopp . Tur woowu mbëggeel méngoo na ak moom , ndax daf koy sublime, ci jox mbindéefam yi muy wane ci jëf, te kenn mën ko weddi ; loolu mooy joxe bakkanam ngir baale, ci jëmmu Yeesu Kirist, bàkkaar yi ñi mu tànn **kese jël, ñu def** ci jamonoy seen ñàkk xam-xam ak seen néew doole . Ndànk ! Ci kaw suuf, baat mbëggeel dafay jël jëmmu yëg-yëg ak néew dooleem. Yàlla moo am doole, te yoon wu mat sèkk ; loolu moo waral wuute gi ndax dafay jël jëmmu njàngale buy ténk yëg-yëg bi yépp. Kon diine dëgg gi Yàlla nangu, mingi aju ci topp nit ki, xalaatam ak njàngalem yuñ tabax ci ay sàrt. Lépp luy dundu ci kaw suuf dafa tabax ci yooni physique , chimique , moral, psychique ak spirituel . Ni nit ñi musul xalaat récci ci yoonu gravite terrestre ba noppi réer , xel mi mën na jëm ca kanam ci jàmm ci sargal ak dëggal yoon ak njàngale yi Yàlla Bindkat bi tëral. Kon kàddu yii ndaw li Pool bind ci 1Kor.10:31 dañu mat sèkk “ Kon bu ngeen di lekk, bu ngeen **di naan, wala ngeen di def lépp, defleen ko ngir sargal Yàlla .** ” Li waral ñu mëna jëfandikoo woote bii te kenn duko fay mooy ci Bible bi, ak ci Bible bi kese, Yàlla dafa joxe te fësal digal yi mu joxe ci Yàlla. Te dafay am solo lool ñu bàyyi xel ci xalaatam ngir mëna def liggéey biy wax ni “ **kenn du gis Boroom bi su ko amul .** ” Yenn saa yi xalaatam dafay nekk xeetu ordonaas, waaye amul lu gëna am solo ni li doktër bi specialist bi joxe, te nit ñi dañu gaawa dëggal, jàpp ni loolu mooy li gëna baax ci wérgi-yaramu yaram wala xel (doonte dafa juum) . Yàlla biy sàkk lépp, mooy benn-benn doktëru ruuh yi, te xam ko ci anam wu gëna ndaw. Dafay metti waaye dafay wér saa yu mbir yi neexee . Waaye ci gàttal, dina yàq bépp mbindéef bu nekk ci asamaan ak ci kaw suuf, te mën ko bëgg, te mën ko dëggal.

Kon ñàkka nangu diine mooy meññeefu diine ju dul gëm benn Yàlla. Dafay nekk njuumte ak bàkkaar bu rëy ndax dafay yàq jikko Yàlla, te su ko songee, du risk am barkeem, yiwam ak mucc. Waaye, Yàlla daf koy jëfandikoo muy mbagg ngir yar nit ñi gëmul wala gëmul Yàlla. Maa ngi sukkandikoo ci seede bible ak taarix. Dëgg la, liñu bind ci kóllóre gu yàgg gi daf nuy jàngal ni, ngir yar njubadig askanam, askan wi ñuy woowe Israyil, Yàlla dafa jëfandikoo askanu “ Filisti ” yi , di dëkkandoom bi gëna jege. Ci sunu jamono , nit ñi dañuy wéyal jëf ji ci turu " Palestinien " . Ginaaw loolu, bimu bëggee fësal àtteem ak àtteem bu mujj ci Israyil, buur bu Kalde, Nebukadnesar ; mu def ko ñetti yoon. Ci ñatteel ba,

ci -586, ñu yàq réew mi, ñu yóbbu ñi mucc ci askan wi , yóbbu leen Babilon ci diiru “ 70 at ” , ni ko Yàlla waxee ci Jer . 25:11 . Ginaaw loolu, ginaaw bi ñu bañee nangu ni Yeesu Kirist mooy seen messiah, soldaari Rome yi Titus, di doomi Buur bu mag bi di Vespasien, ñoo yàqaat réew mi. Ci jamonoy chretien yi, ñu dellu ci bàkkaar ci 321, ngëm chretien dafa mujjee nekk ci loxo pape yi ci 538. Te ngëm katolik bi gënoon am doole, dafa bëggoon xeex ak askanu moyen orient yi nekkoon jullit ci diine ci ^{6eetu} xarnu bi . Diine chretien bu gëmul Yàlla dafa fekk fa noon bu metti budul jeex. Ndaxte xeexu diine bi am ci ñaari camp yi dafa melni pole yi, ñuy xeexu bu baax ba ci njeexte àdduna . Ki gëmul itam dafay réy-réy, ba noppi di wut ndam ci nekk ki amul fenn ; ndax jëlu ko ci Yàlla, daf koy jox boppam, te nanguwul ñu werante ko. Tegtal boobu ñuy wax ci nit ki dafay màndargaal mbooloo mi bokk ci mbooloo mu wuute mi , te bokk ci diine yu wuute yu baaxul yi. Daan ñàkka muñ tekkiwul ni Yàlla dafay muñ. Ñàkka muñ jëf la ju juddoo ci kampu jinne yi. Baatu muñ mingi tekki xalaatu ñàkka muñ ak kàddu ngëm gu dëggu mooy nangu wala baña nangu, lépp di aju ci njàngalem “ waaw wala déet .” Waaye Yàlla dafay jàppale lu bon te duko baale ; Dafa koy jàppale ci diiru moom sa bopp biñ ko jox ci projet bimu tànn ngir tànn kilifa yi mu fal. Kon baat muñ dafay wax ci nit ñi kese, te baat bi feeñ na ci Edict bu Nantes bu Henri IV bu 13 awril 1598. Waaye ginaaw bi jamonoy yiw jeexee, soxor ak ñi koy def dina ñu jeex. Muñ moo wecci moom sa bopp ci diine ji Yàlla jox nit ci ndoorte li.

Menu liggéey bii ñu ngi ko yëgle ; Dina ñu fësal firnde yi ci xët yépp.

Yàlla ak mbindéef yi mu sàkk .

Lexicon spirituel bi nit ñi daan jëfandikoo ci Europe Latine dafay nëbb mesaas yu am solo yi Yàlla joxe. Loolu mooy li njëkk ci baat Apocalypse biy wax ci musiba bu mag bi nit ñi ragal. Waaye ginaaw kàddu yu raglu yooyu ñu ngi nekk ci tekkib “Peeñu” biy feeñal jaamam yi ci Kirist mbir yu mënul ñàkk ngir seen mucc. Sunu sukkandikoo ci njàngale mi ne, bannexu ñenn ñi mooy jur musiba ñeneen ñi , ñoom ñi bokk ci camp biy xeex, bataaxal yi ci absolu opposite bari nañu njàngalem, te dañuy faral di wax ci " Peeñu " bu sell bi ñu jox ndaw Yaxya.

Beneen baat, maanaam “ malaaka ” dafay nëbb njàngale yu am solo. Baatu français bi mingi joge ci làkku latin “ angelus ” ci boppam, ñu jële ko ci làkku grek “ aggelos ” muy tekki : ndaw. Tekki bii daf nuy wane solo gi Yàlla jox mbindéefam yi, di ay moroomam yi mu sàkk ñu moom seen bopp te mēnu ñu moom seen bopp. Dundu gi Yàlla moo ko jox, moomel sa bopp gi dafa am ay tēnk yu logic. Waaye kàddu yii “ ndaw ” daf nuy wane ni Yàlla dafay jàpp ay moroomam yu moom seen bopp ni ay bataaxal yuy dundu. Kon, mbindéef bu nekk dafay màndargaal mesaas bu lal ci jaar-jaaru dundu, bu màndargaal tanneef ak posision yu nekk ci li Biibël bi di woowe “ ruuh .” Bépp mbindéef amul fenn, muy ruuh buy dundu. Ndaxte li sunuy moroomi asamaan yu njëkk yi Yàlla sàkk, ñoom ñuy woowe ci cosaan " malaaka ", xamu ñu woon mooy ki leen jox dundu ak yelleefu dundu mēn na leen jēlaat. Dañu leen sàkk ngir ñu dundu ba fàww, te xamu ñu woon lu baat dee di tekki. Ngir leen xamal li baat dee tekki, Yàlla dafa sos sunu dimension suuf si, muy nit ñi , wala Adam , di def cēr biy dee ginaaw bàkkaar Jardu Eden. Xebaar bi ñuy wax du neex Yàlla sudee méngoo na ak sàrt yi mu tēral ci lu baax ak lu jaadu. Sudee bataaxal boobu méngoo na ak limu bēgga wax ci lu bon ak lu bon, ki koy yóbbaale mingi bokk ci xeetu fippukat yi, moo tax mu teg ko ci dee ba fàww, maanaam yàqu-yàqu bu mujj ak yàqu-yàqu ruuh gi yépp.

Dëgg gi nekk ci Bible bi

Yàlla gis ni lu jaaduwoon la, mu njëkka wax Musaa fi àdduna bi cosaanoo , suko defee bépp nit xam ko. Foofu, dafa wane ni jàngal nit ñi ci wàllu ngēm moo gēna am solo . Ci jëf jooju, daf nuy wane fondamaa yi ci dëggam, mu tàmbaalee ci yamale jamono. Ndaxte Yàlla mooy Yàlla ju dēppoo ak lépp lu jaar yoon. Dina nu gis, buñu ko méngale ak seeni sàrt, anam wu doywaar wi ak lu jaarul yoon ci sunu doxalin bi nit ku bàkkaar ji tēral. Ndaxte bàkkaar mooy bàkkaar biy soppo lépp.

Waaye fàww ñu xam bu baax balaa lépp , ni « *ndoorte* » bi Yàlla wax ci Bible bi , ak baat bu njëkk ci téere bi tuddu « Génesis » mooy « cosaan », waxul ci « *ndoorte* » dundu, waaye limu sàkk sunu dimension terrestre yépp , maanaam bidiiw yi ci ñeenteelu bis bi. Bu

ñu sukkandikoo ci xalaat boobu, dina nu mëna xam ni àdduna bi , guddi yi ak bëccëg yi dañuy toppalante, dañu ko sàkk ngir mu nekk barab bi Yàlla ak ñi mu tànn ñu gëm, ak noonu Seytaane di janoo. Xeex bi am ci digganté lu baax ak lu bon ci Seytaane , bàkkaarkat bi njékka am ci taarixu àdduna , mooy sabab bimu am ak fundamaasu feeñug projet universel ak multiversal. Ci téere bii , di nga jàng luy tekki ci yenn kàddu yu yéeme yu Yeesu Kirist waxoon bi muy liggéey ci kaw suuf . Kon dinga gis ni ñu am solo lool ci projet bu mag bi benn Yàlla bu mag bi sàkk bépp xeetu dundu ak mbiri àdduna . Maa ngi tēj fii paranteis bu am solo bii, ba noppi dellu ci mbirum doxalinu jamono ji Boroom bi gëna mag ci àdduna bi tëral.

Balaa ñuy bàkkaar, Adam ak Awa dañu daan dundu juróom ñaari ayu-bis yu toppalante. Ci anam wu méngoo ak misaalu ñeenteelu fukki denkaane (wala decalogue) bi koy **fàttaliku** , juróom ñaareelu bis bi mooy bis bi Yàlla ak nit ñi sellale ngir noppalu , te xam tay li jëf jii di wax ci kanam, mën nanu xam li tax Yàlla di insiste ci sargal jëf jii. Ci projet bi gëna mag biy leeral sababi mbindéef yi ci kaw suuf, ayu-bis bi , di benn waxtu biñ nara def , dafay wax ci juróom ñaari junniy at yu projet bu mag biy wane mbëggeelam ak yoon wu mat sèkk (ak multiversal) di mat. Ci prograam bii, nu méngale ko ak jiroom benni fan yu njékk ci ayu-bis bi, jiroom benni junniy at yu njékk yi dina ñu leen teg ci suufu wane mbëggeelam ak muñam. Te ni juróom ñaareelu bis bi, juróom ñaareelu xarnu bi dina ñu ko jagleel ngir teg yoon wu mat sèkk. Maa ngi tënk prograam bii ci lii : 6 fan (ci junniy at = 6000 at) ngir muccal, ak juróom ñaareelu fan (= junniy at), ngir àtte ak yàq fippukat yi ci kaw suuf ak ci asamaan si. Projet de sauvetage bii dafay sukkandikoo ci saraxu bàkkaar bi Yàlla sàkkkat bi nangu , ci suufu aspect divine bu nit ki tuddu , ci bëgg-bëggu Yàlla , Yeesu Kirist ci làkku grek wala ci làkku Hebreu, Yeesu Almasi bi.

Laata bàkkaar, ci njubluwaay bu mat sèkk bu Yàlla , bis bi yépp dafa am ñaari pàcc yu tolloo yu toppalante ; 12 waxtuy guddi ci weer wi, 12 waxtuy leeralu jant bi topp ci , te cycle bi dafay baamtu ba fàww. Ci sunu jamono jii, ñaari fan kese lay am ci at mi, ci jamonoy équinoxe ci pringtemps ak ci automne. Xam nanu ni at yi am ci jamono jii dañu bawoo ci jéego yu am ci suuf si, kon mën nanu ni jéego yooyu ñu ngi bawoo ci bàkkaar bi jëkkër ak jabar yu njékk ya, di Adam ak Awa, def. Balaa bàkkaar, te amul gis-gis boobu, yoon wi Yàlla tëral dafa mat sèkk.

Wéréelu suuf si wër jant bi yépp mooy màndargaal benn at mi. Ci seedeem , Musaa nettali jaar-jaaru génnug waa Ibri yi, Yàlla muccal leen ci jaamu Egypt. Bis bi ñuy génn, Yàlla wax Musaa ci Exo.12 : 2 : « *Weer wi mooy nekk weer wi njékk ci weer yi ci at mi ; Dina nekk weer wi njékk ci yaw . Li ñuy gëna fësal loolu dafay firndeel solo gi Yàlla jox mbir mi. Fukk ak niaari weer yi Ibri yi daan amal ci kalendriye weer wi, dafa daan soppeeku ci diir bi , te ginaaw biñu nekkee ci ginaaw rang jant bi, fàww ñu yokk beneen fukk ak ñetteelu weer ngir ñu mëna déggoowaat ginaaw at yu bari yu ñu yeexoon. Ibri yi dañu bàyyi Egypt « *ci bis 14 ci weer wi njékk ci at mi* » , muy bis bi tàmbali ci equinox bu pringtemps ; tur wi muy tekki ndànk " yoon bu njékk " .*

Ndigal lii Yàlla jox , " *weer wi mooy nekk weer wi njékk ci at mi* " , amul benn njariñ , ndax dafa jëm ci góor ñépp ñiy wax mucc gi ci àdduna ba ci njeexte àdduna ; Israel Hebrew, ki jot Feeñug Yàlla, nekkoon njiitu projet bu mag biy muccal àdduna bi ci prograamu Yàlla . Jamonoy weer wi dina topp ci jamonoy jant bu Kirist, di jamono jiy wane pexem muccal Yàlla ci leeram yépp.

Defaraat bu mat sèkk ci yooni boroomam du musa am ci kaw suuf si fees dell ak nit ñu soxor ñu fippu. Waaye, mën na am, ci diggante bi nu am ak Yàlla , Xel mi am doole te kenn gisu ko, mooy màggal mbëggeel ni yoon . Te bépp diggante ak moom dafa wara tàmbali ci seet limu **jàpp** ni moo baax, li ci njékk mooy li méngoo ak **jamonoom** . Lii jëf ju gëm la, yomb te amul benn njariñ ; lu gëna ndaw ngir joxe ci sunu wàllu doomi aadama. Te sunu

jegewaale neex ko, mbëggeel gi am ci diggante mbindéef mi ak Ki ko sàkk dafay mëna am. Asamaan mënul am kéemtaan yu mag, waaye màndarga yiy wane mbëggeel gu dëggu la. Lii mooy li ku nekk mëna gis ci liggéeyu Yeesu Kirist, mi joxe bakkanam, ci boppam, ngir màndargaal ñaan, ngir mucal benn-benn ñi mu tànn.

Ginaaw nataal bu yéeme bii di doxalinu boroomam, nanu xoolaat wàll wu tiis wi ci sunu doxalinu doomi aadama yi. Tegtale boobu moo gëna am solo ndax daf nuy may nu xam luy gällankoor gi Yàlla waxoon jaaraleko ci yonent Daniel, te Yeesu ci jamonoom dafa ko firndeel ni noonu la. Ci xeetu ñàññi yooyu ñu ngi ci Dan 7:25 : " *Dina xalaat soppo jamono ak yoon .*" Benn yoon kese la Yàlla xam ci mbir yooyu ; muy liggéey bimud def , bimud sàkkeed àdduna ba leegi , ba noppi mu wane ko Musaa . Kan moo ñeme def lu mel nii ? Régime buy jaay doole, muy wax ni moo waral « *réy-réy* » ak « *réussite ci ay pexem* ». Ñu ngi koy woowe itam “ *buur bu wuute* , ” boole ci tegtal yooyu dafay wane dooley diine. Rax ci dolli, dañu leen jiiñ ni dañuy « *sonal seen boroom* », te mën nañu tekki li ñuy wax , te dañu tēj nguuru pape bu Rome, bi ñu taxawal ci atum 538, ci ndigalu empereur Justinian ¹Waaye Peeñu bi ñuy woowe Apocalypse dina fësal ni bis bii di 538 amul lenn ludul njeextalu ak yokkuteg lu bonn luñu indi ci " *jamono yi ak yoonu boroomam*" ci 7 màrs 321 ci loxo empereur bu Rome Constantin ¹Dina nu faral di fàttaliku defkatu ñaawtéefam ci jàngat bii, ndax bis bu bonn boobu mooy indi musiba ci ngëmu chretien bu sell te mat sëkk biñ taxawal ci jamonoy ndaw yi . Bokk nañu tuuma gi, ci diggante Rome imperial pagan ak Rome papal Roman Catholic, mooy caabi bu mag bi ci feeñug yonent yi ñu tabax ci seede yi Daniel bind. Ndaxte empereur pagan bi moo téral bis bi njëkk, waaye nguuru pape bu chretien yi moo ko téral ci wàllu diine, ci jëmmam ju « *soppiku* » , jëmmam ju wuute ak nit, ci fukki denkaane yu Yàlla.

Keynote : 7 màrs 321, bis bi bàkkaar alku

Ak mbugal bu am doole, ndax ci 7 màrs 321, bis bi des ci juróom ñaareelu bis bu sell bi ci Sabbat , ci ndigalu buur bu am bis, ñu wecci ko ci bis bu njëkk bi. Ci jamono jooju, bis bu njëkk bi, jaamu Yàlla jant bi, SOL INVICTVS, wala jant bu amul benn njariñ , bi waa Egypt daan jaamu ci jamonoy Exodus Hebrews, waaye itam, ci Amerique, ci Incas ak ci bis bii di Aztecs ci jant bi . Seytaane dafay jëfandikoo benn rëset bi saa yu nekk ngir yóbbu nit ñi ci seen daanu ak àtteb Yàlla. Dafay jëfandikoo seen gis-gis bu gàtt ak seen xel mu ñàkk njariñ, loolu moo leen di yóbbe ñu xeex dundu ngëm ak njàngalem taarix bu weesu. Tay , 8 màrs 2021 , bi may bind bataaxal bii , mbir yi xew ci jamono jii dañuy seede solo si ci mer gi , muy lèse- majesté divine dëgg, te benn yoon , jamono divine dafay jël maanaam yépp. Ci Yàlla, jamonoy at mi dafay tàmbali ci pringtemps ba noppi jeex ci njeexte hiver bi, maanaam ci sunu kalandriye bu Rome bi fi nekk, dafay tàmbalee ci 20 màrs ba ci 20 màrs bi ci topp . Kon dafa melni 7 màrs 321, mooy 7 màrs 320 ci Yàlla, maanaam 13 fan laata pringtemps 321. Kon ci Yàlla, mooy atum 320 bi ñu màndargaale ci njeexteem jëf ju ñaaw ju ñu def ci yoonu Yàlla bu jub te sell . Sunu sukkandikoo ci jamonoy Yàlla , atum 2020 mooy 17eelu ^{xamu} (17 : limu àtte) ci limu xarnu yi tàmbalee ci atum 320. Kon jaaxal nañu ñu ci ndoortelu atum 2020, musiba divine dugg na ci anam wu metti , askanu nit ñu gëmoon seen ngëm yépp ci science ak ci yokkuteem. Tiitaange mooy njeextalu ñàkka mëna joxe garab wala ñakku bu baax doonte gëstukat yi dañu xarañ lool . Bi may jox 17 xarnu yii lu am solo ci yonent yi, mënu ma sos dara, ndax ci Yàlla lim yi dañu am luñuy tekki ci ngëm, te mu koy jëfandikoo ci tabax yonent yi, te ci Peeñu ma , chapitre 17 dafa wax ci theme bii di "àtteb jigéen ju bari juy àqu ." "*Babilon bu mag bi*" mooy turam , te " ndox mu mag mi " dafay tekki " dexu Efrat " bi Yàlla wax ci " jiroom benneelu *mboq* " ci Peeñu 9:13 , di màndargaal Ñatteelu guerre mondiale *biy* ñëw . Ci ginaaw màndarga yooyu , Katolik yu Pape yi ak chretien yu Orop yu ñàkk ngëm , ñooy xët wi muy merloo . Xeex bi am ci diggante Yàlla ak nit ñi mingi tàmbali ; céebi weñ ak céebi ban, mën nañu xam fu xeex bi nara xew ; li gëna wóor mooy ñu wax ko ci kanam, ñu programme ko. Nan la Yàlla nara màggal 17eelu ^{xamu} ci 7 màrs 320 (320, ngir moom ak ñi mu tànn ; 321 ngir àdduna bu gëmul diine wala àdduna bu soxor) ? Maa ngi gëm bu yàgg ni dina nekk ci dugg ci xare àdduna, waaye xare àdduna bi dina jeex ci jëmmu atomik, ndax Yàlla waxoon na ko ñatti yoon ci Dan 11:40 ba 45, Ezekiel 38 ak 39. 1Cr 11 10 mel ni li mu def ak Firawna bu Misra ca jamonoy Musaa . te mujjantal bi dina nekk benn ; noonu Yàlla dina ñàkk foofu dundam, ni Firawna, bimu gisee doomam ju njëkk dee, ba noppi ñàkk doomam. Bisu 8 màrs 2021, gis naa ni tekki bi mattul, waaye maa ngi ko doon waajal lu tollu ci benn weer, ginaaw bi ma xamee ci inspirasioŋ divine ni 321 320 la woon ngir Yàlla te loolu moo waral mu waajal lakk, du benn bis bi ci 7 màrs, bis bii di lakk, waaye app ishment , muy njàngale mi ñu wax ci Num 14:34. : "*Bi ngeen nekkee ci réew mi ñeent-fukki fan, ngeen di yóbbaaale seeni bàkkaar ñeent-fukki at, **bis bu nekk benn at** .*"

Waaye ci seetlu bii, amna luñu ciy yokk. Sunu calendrier bu baaxul bi juum ci ndoortelu at mi kese, juum na itam ci bisu juddug Yeesu Kirist. Ci 5eelu ^{xamu}, moine bi tudd Dionysius the Small dafa juum ci bis bi Buur Herod faatoo, bis bi amoon ci -4 ci kalandriyeem. Ci 4 at yooyu, fàww nu yokk ci « *ñaari at* » yi Erodd xayma ni ñooy at yi Almasi bi bëggoon a ray, buñu sukkandikoo ci Matt 2:16 : « *Bi Erodd gisee ni boroom xam-xam yi ñaawal ko, mu mer lool, mu yónnee fa ñaari at yu nekkoon ci diwaanu **Betleem ak bépp doomu Elohim. mu laaj ko bu baax ci boroom xam-xam yi** .* Kon sooy lim at yi, Yàlla

dafay yokk 6 at ci sunu bisu njuumte ak réer bu ñuy faral di def , te juddug Jesus matna ci pringtemps ci atum renn – 6 . Ci noonu la atum 320 nekkoon ci moom : 326 ak 17eelu aniwerseer ^{sekulaar} ci sunu atum 2020 nekkoon ci moom atum 2026 daale ko ci waxtu juddug Yeesu Kirist dëgg . Nimeru 26 mooy nimeru tetragrammaton « YHWH » , ci làkku Hebrew « Yod, He, Wav, He » , mooy li Yàlla tuddee boppam, ginaaw laaj bi Musaa laaj ko : « *Lan ngay tuddu ?* » ; lii , buñu sukkandikoo ci Exodus 3:14. Kon Yàlla, boroom xam-xam bu mag bi, amoon na beneen sabab bu tax mu màndargaal bis boobu, muy màndargaal musibam bu mag biy màggal lépp ; Noonu lay def ba àddina tukki. Mbas mi feebar buy joxe jàngaro bi feeñ ci atum 2026 ci jamonoy boroom bi, firndeel na wéyal musiba bii di jël yeneen xeetu dundu ci at yu mujj yi ci kaw planet Suuf si. Ñatteelu guerre mondiale nucleaire mooy màndargaal “ *mujjentalu* ” “ *jamonoy xeeti àdduna* ” yi Yeesu Kirist waxoon ci Matë 24:14 : “ *Dina ñu yégle xebaar bu baax bi ci nguuru Yàlla ci àdduna bi yépp, muy seede ci xeet yépp. Bu ko defee muj gi ñëw .* ” “ *Mujjental* ” googu dina tàmbali ci njeextelu jamonoy *yiw* ; saraxu mucc gi dina jeex. Natt ngëm bu sukkandiko ci sargal bisu noflaay bu sell bi, dina tàqale bu baax campu “ *baayima yi* ” ak bu “ *bëy yi* ” ci Matë 25:32-33 : “ *Xeet yépp dina ñu dajaloo ci kanamam. Dina leen xàjjale, ni sàmm di xàjjale xar yi ak bëy yi . Dina teg baayima yi ci ndeyjoor, bëy yi ci cammoy .* ” Yoon wi tëral ni Dibéer bu Rome dafa wara am, mooy mujjee teg àtteb dee ci dëgg-dëgg ñi sell ci Yeesu Kirist. Lii dina amal li Dan.12:7 wax: “ *Ma dëgg waa ji sol yéere lin, nekk ci kaw ndoxu dex gi ; Mu siggil loxoom ndijoor ak loxoom cammoy, jubal asamaan, daal di waat ci kiy dundu ba fàww, ne dina am jamono, jamono ak genn-wàll jamono, te loolu lépp dina jeex su dooley askan wu sell wi jeexee ba jeex .* Bu ñu sukkandikoo ci nit ñi, seen dundu dina ñàkk yaakaar, te seen dee dina jege. Ci noonu la kàddu yi Yeesu Kirist wax ci Matë 24:22 feeñee : « *Suñu wàññiwul bis yooyu, kenn du mucc . Waaye dinañu wàññi bés yooyu ndax ñi Yàlla tànn .* » At 6000 dina jeex balaa 3 awril 2036 ci jamonoy Yàlla, maanaam 3 awril 2030 ci sunu kalandriye bu baaxul biy ñëw 2000 at ginaaw bis bi ñu daaj Yeesu Kirist ci bant, ñu def ko ci 14eelu ^{bis} ginaaw ndoortelu pringtemps ci atum 30 . Ak « fan » yooyu dañu wara « *gàtt* » maanaam wàññi . Loolu dafay tekki ni bis bi ñuy jëfandikoo dekretu dee bi mooy jiitu bis boobu . Ndaxte jafe-jafe yi tax Kirist di jàppale ci saasi ngir muccal ñi mu tànn . Kon dañu wara bàyyi xel ci li Yàlla njëkka def, mooy màggal “ *waxtu* ” wi mu jox mbindéefam yi mu sàkk ci kaw suuf. Mooy ki wara xiir fippukat yi ci jamono yu mujj yi ñu tànn bis buy weesu bis bu njëkk ci pringtemps 2030 , bis bi 6000 at ci taarixu àdduna di jeex . Ñaar mën-mën yi dañu wane seen bopp : bis buñu xamul ba ci njeexte li, wala 3 awril 2030 , muy màndargaal àpp bi gëna mag te am solo ci ngëm. Dafa jàpp ni ak limu am solo lool , bis 14 ci ^{at}mi ñu daaj Yeesu Kirist ci bant , mënul màndargaal njeextalu 6000 at ci taarixu àdduna , ba ci ndoortelu ^{7eelu} junniy at . Moo tax ma tànn sama ngëm ak sama ngëm ci bisu pringtemps 21 màrs 2030 , bisu jamonoy yonent yu " *gàtt* " di 3 awril wala bis bu diggante . Pringtemps dafay màndargaal nature bi Yàlla sàkk, te dafay am solo soo béggee lim 6000 at ci taarixu doomi aadama yi ; loolu mën na am ginaaw bi Adam ak Awa bàkkaaree. Ci jaar-jaaru Génesis, bis yi jiitu pringtemps bi njëkk , bis yudul jeex lañu woon. Jamono ji Yàlla xayma mooy jamonoy réewu bàkkaar ak 6000 at yi ayu-bis bi wax ci Yàlla, ñuy tàmbali ci ndoortelu pringtemps bu njëkk bi , ñuy jeex ci njeextelu sedd bu mujj . Benn pringtemps lañu tàmbali lim 6,000 at. Ndax bàkkaar, suuf si dafa jéng 23 ° 26', suko defee jamono yi tàmbali toppalante . Ci màggalug Juif yi ci kóllóre gu yàgg gi, ñaari màggalug àdduna ñoo épp solo : Sabbath ak Pask ayu-bis bu nekk. Ñaari màggal yooyu ñu ngi leen teg ci màndarga lim yi " 7 , 14 ak 21 " ci " 7 , 14 ak 21 " ^{bis} yi ñuy màndargaal ñatti wàll yi ci pexem mucc gi Yàlla joxe : Temu Sabbath ayu-bis bu nekk ci Peeñu 7 biy wax ci neexal ñiñ tànn ngir " ; liggéeyu baale bi Yeesu Kirist def, mooy anam wi ñuy joxe neexal bii, ngir “ 14 ” . Ngeen bàyyi xel ni ci màggalug Pask biy yàgg 7 fan, bis 15 ^{ak bis} 21 dañuy

nekk ñaari sabbat yu amul benn jëf. ak ñatti yoon " 7 " wala " 21 " , dafay màndargaal njeextalu 7000 at yu njëkk yi ak duggug dundu ba fàww ci mbindéef yu bees yi ci kaw suuf su bees si buñu sukkandikoo ci Peeñu 21 ; Nimeru 21 dafay màndargaal mat (3) mat (7) ci projet dundu bi nekkoon mébet bi Yàlla bëggoon . Ci Peeñu 3, aaya 7 ak 14 dañuy màndargaal ndoorte ak njeextalu ^{liggéeyu Juroom Ñaarelu bis bi Adventist} ; fii itam ñaari fase yu benn sujet buñ sellale . Ci anam wu melni, Peeñu 7 dafay wax ci màndargaal ñi Adventist tànn, Peeñu 14 dafay wax ci bataaxalu ñatti malaaka yi, di tënk seen liggéey ci àdduna bi yépp. Kon, ci atum 30, jeexal 4000 at yi matna ci pringtemps , te ngir ay sabab yu seer , ñu daaj Jesus ci bant 14 fan ginaaw 21 màrs ci pringtemps bii ci atum 30, wala 36 ngir Yàlla. Ci misaal yooyu, Yàlla dafay firndeel ni “ 7 ” bi ci bisu noflaay bi ak “ 14 ” bi ci baale bàkkaari ñi mu tànn, jaaraleko ci Yeesu Kirist, mënul tàqaloo . Kon, suñu songee " 7 " ci bisu sabbat bi, Kirist biy muccal " 14 " naaw ngir jàppale ko ngir jox ko ndam, 14 " bis " yi gëna mag yiy tàqale ñaari bis yi dina ñu " gaatal " maanaam, ñu dindi leen ngir muccal ñi mu tànn mu mujjee gëm .

Bima jàngée Mathie 24, gis naa ni bataaxalu Kirist mingi jëm ci taalibeem yi ci njeexte àdduna , maanaam nun ñiy dundu ci mujjentalu àdduna. Aaya 1-14 dafay wax ci jamono ba ci jamonoy “ *mujjental* ” . Jesus waxna lu jëm ci xare yu toppalante, feeñug njuumti yonent ak seddal bu mujj ci ngëm. Aaya 15-20 , ci ñaari jëfandikoo, dafay wax ci yàqu-yàqu Yerusalem bi waa Rome def ci 70 ak fitna bu mujj bi xeet yi jëlee ci Juif yi, di ñiñ tànn, ñuy màggal bésu noflaay bu sell bi Yàlla jox . Ginaaw loolu , aaya 21 dafa wax ci seen “ *tiis wu metti* ” wu mujj : “ *Ndaxte ci jamono jooju dina am tiis wu metti wu musul am, bi àdduna di sos ba leegi, te du musa am .* ” Ngeen bàyyi xel ni, **li ñu wax ci** jamonoy ndaw yi, dafa tere ñu jëfandikoo ko ci jamonoy ndaw yi, ndax dafay wuute ak njàngalem Dan.12:1. Loolu dafay tekki ni ñaari mbind yooyu dañuy wax ci benn jéego ci natt ngëm bu mujj ci kaw suuf. Ci Dan.12:1 , wax ji dafay nuru : “ *Ci jamono jooju, Mikael dina jog, di njiit lu mag liy taxawu doomi sa askan; Dina am jamonoy tiis wu metti, bu musul am bi réew di am ba ci jamono jooju . Ci jamono jooju, sa askan dina mucc, ñoom ñi ñu bind ci téere bi .* » . “ *Tiis* ” bi dina gëna tar ba “ *fan yi* ” dina ñu “ *gàtt* ” , buñu sukkandikoo ci aaya 22 . Aaya 23 dafay wane ngëm gu dëggu gi gëm mul ci feeñug Kirist ci kaw suuf si ci saasi : “ *Kon suñu leen waxee: “Xool leen, mu ngi ci àll bi, buleen dem .” xoolal, mingi ci néeg yi, buleen ko gëm .* » Ci jamono ju mujj jooju , spiritualism dina yokk ay « *prodigies* » ak ay feeñam yuy gëmloo ak **di nax nit** ñi ci Kirist bu dul dëgg, biy noot ruuh yu ñu jàngal bu baax : « *Rmn 15 20 Ndaxte dinanu feeñ, ñuy mbubboo turu Kirist ak ñuy mbubboo turu yonent ; Dina ñu def firnde yu mag ak kéemtaan yu mag, ngir nax ba ci ñi* Yàlla tànn, su ko mënnee . 13:14 dafay firndeel loolu : “ *Muy nax ñi dëkk ci kaw suuf, jaare ko ci kéemtaan yu mu am sañ-sañu def ci kanamu rab wi, di wax ñi dëkk ci kaw suuf ñu defar nataalu rab wi gaañu ci safaan, te mu dundu .* ” Aaya 27 dafay wax ci feeñu bu am doole ak ndam bu mag bu Kirist, ba noppi aaya 28 dafay wax ci kàdduy Yàlla “ *maanaam* ” picci rëbbkat yi ginaaw bimu duggee. Ndaxte fippukat yi mucc ba keroog muy ñëw, dina ñu leen ray, ñu jox leen picci *asamaan yi ñu lekk* , ni ko Peeñu 19:17-18 ak 21 jàngalee.

Maa ngi tënk fii xam-xam bu bees bi ci mbindéefi Yàlla. Bu Yàlla taxawalee ayu-bis bi njëkk , dafay tax bis bi nekk benn guddi lëndëm ak bis leer, jant bi duko leeral ludul ci 4eelu ^{bis bi} . Guddi gi dafay wax ci kàddug Yàlla ni bàkkaar dina am ci kaw suuf ndax dëggadil Awa ak Adam ci ëlég. Ba jëfu bàkkaar bii, mbindéef yi ci kaw suuf dañuy wane màndarga **yu sax** . Bu bàkkaar bi defee ba noppi, mbir yi dañuy soppiku, ñu tàmbali lim 6000 at, ndax suuf si dafay jéng ci axisam, ba noppi ñu tàmbali di wax ci jamono yi. Mbindéef yi Yàlla alku ci kaw suuf dañuy jël jikkoom **yu sax** yi nu xam. 6000 at yi tàmbali ci pringtemps bu njëkk bi bàkkaar màndargaal, dina ñu jeex ci pringtemps 6001 ak dellusi ci ndamu Yàlla bu Yeesu Kirist. **Bis bu njëkk ci weer wi njëkk ” ci at mi njëkk ci ^{7eetu} junniy at , mooy bis bi mu mujjee ñëw .**

Loolu dafay tekki ni, 7 màrs 2021 , ci sunu kalandriye nit ñu baaxul ñi , ñu ngi ko màndargaale ci wàllu diine ci tukki bu Pape Francis def ci chretien yu penku yi jullit yu tar yi daan sonal ci Irak. Ci ndaje boobu, dafa fàttali nit ñi ni benn Yàlla lañu bokk, di Yàlla Ibraayma, mu jàpp leen ni ay " rakkam ". Kàddu yooyu, yuy neex ñi gëmül ci réew yu sowwu jàng, te loolu nekk na mer bu rëy ci Yeesu Kirist, mi joxe bakkanam ni sarax ngir baale bàkkaari ñi mu tànn. Te li njiitu « ex-crusader » « chretien » katolik yi dugg ci seen biir réew, mënul ludul yokk merug islamist yi. Kon jëf ju jàmm ji Pape bi def dina jur jafe-jafe yu rëy yuñ waxoon ci Dan 11:40, maanaam « xeex » jullit bi « buur bu bëj saalum » di gëna am doole ak Italie bu Pape bi ak ay banxaasam ci Europe. Ci gis-gis bii, daanu koom-koomu France ak réew yu sowwu jant yépp yu juddoo ci chretien yi seen njiit waral, ndax virus Covid-19, dina soppi ekilibre doole te mujjee, may matt " Ñatteelu guerre mondiale " puus ci njeexxe 9 at yu mujj yi nu nekk ci sunu kanam. Ci gàttal, nanu fàttaliku ne, bi Yàlla indi mbas mi Covid-19 ak limu àndaloon, ubbi na buntu musiba mi wara màndargaal fukki at yu mujj yi ci taarixu doomi aadama yi ci kaw suuf.

Waaye, 7 màrs, 2021 dafa màndargaal jëfi fitna yu ndaw yi amal ci diggante ay defkati ñaawtéef ak ci njiitu poliis yi ci yenn dëkk ci France. Loolu dafay firndeel ni ñu ngi jëm ci xeex bu ëpp solo ; position bu nekk ci ñoom mënul ànd ndax mënul ànd . Lii mooy jéego yi juddoo ci xeex bi am ci diggante ñaari cosaan yu wuute lool : moom sa bopp bu sowwu jàng ak askanu defkati ñaawtéef yi ak capos yi ci réew yu bëj saalum yi, ñoom ñoo gëna jullit ci cosaan ak aada. Musiibay waaja am ni Covid-19, te amul garab gu koy faj.

Ngir yeggali seetlu yoon wu ñaaw wi nit ñi nangu , fàww nu bàyyi xel ci : coppite at mi ginaaw 12eelu ^{weer wi} tuddu 10eelu ^{weer wi} (Desàmbar), ci ndoortelu sedd bi ; coppite ci bëccëg ci xaaju guddi (xaju guddi) ; limu waxtu yi ci anam wu jaar yoon kese mooy des lu baax. Moo tax, yoon wu rafet wi Yàlla tëral dafa réer ndax bàkkaar , ñu wecci ko yoon wu bàkkaar wuy réer ci yoon wi , bu Yàlla sàkkkat bu mag bi di wane boppam , ngir lijjanti kontu yi , mën na nekk ci njeexxe jiroom benn junniy at yu njëkk yi, ci pringtemps 2030 ak pringtemps 2030. Kirist, ngir ñi mu tànn.

Jaxasoo biñu taxawal te ñuy seetlu dafay seede alku bu Yàlla teg ci kaw doomi aadama yi. Ndaxte bi suuf si tàmbalee jéng ba leegi, xayma waxtu yi amatul benn yoon, waxtu guddi ak bëccëg dañuy toppalante di màgg ak di wàññeeeku.

Li Yàlla sàkkkat bi tëral ci pexem ngir mucçal nit, daf nuy gëna fësal li gëna am solo ci wàllu ngëm, limu bëgga jox doomi aadama yi. Tann na ngir wane mbëggeelam gu rëy gi, ci joxe bakkanam ngir mucç ci Yeesu Kirist ginaaw 4000 at yu nit ñi dundu ci kaw suuf. Bu ñu demee noonu, Yàlla daf nuy wax : “ Li ci njëkk mooy wane ma sa déggal, dinaa la wane sama mbëggeel . ”

Ci kaw suuf, nit ñi dañuy toppalante seen biir, di am meññeef yu wuute, waaye jamonoy jamono ju mujj ji nu dugg ci 2020 dafay wane lu wuute ; Ginaaw 7.5 at ci jàmm ci Europe, ak jëm kanam bu yéeme ci science genetik, ci anam wu logic, waa Europe ak seeni mbokk, yu bawoo Etats Unis, Australie ak Israel, dañu gëmoon ni mën nañu tontu ci bépp jafe-jafe wérge-yaram, seen askan di gëna raxas. Du songu virus buy joxe jàngoro mooy bees , waaye doxalinu njiiti réew yu jëm ca kanam mooy bees. Li waral jikko ju raglu googu mooy li ñuy wane nit ñi ci kaw suuf si jaaraleko ci bombardement media yi, ak ci media yooyu, media yu bees yi wala reso sosio yi feeñ ci lëmu jargoñ biy nekk jokkoog internet bu amul fayda, ci lañuy fekk ay taskatu xibaar yu leer wala yu néew. Kon nit ñi dañu tëju ci moom sa bopp bu ëpp bamuy wàcci ci kawam ni musiba. Ci Etats Unis ak Europe, fitna dafay tax askanu réew yi di xëccoo seen biir ; fii , muy musiba ci jaar-jaaru « *Babel* » bi ñuy yeesal ; ak beneen njàngale bu Yàlla mënul weddi buñu jàngul, ndax juddoo ci benn jëkkër ak jabar bu wax benn làkk , ba ci jaar-jaar bu ñaaw boobu , nu ngi koy gis tay , nit ñi dañu tàqaloo ci làkk yu bari ak dialect yu Yàlla sàkk, tasaaroo ci àdduna bi yépp. Waaw, Yàlla bàyyiwul sàkk

ginaaw juróom ñaari fan yu njëkk yi ; Dafa sos lu bari itam ngir mbugal, yenn saa mu barkeel ñi mu tànn, manna bi ñu saraxe ci desert bi , ci doomi Israyil , mooy misaal bi.

Waaye, **moom** sa bopp, kado bu am solo la bu bawoo ci sunu Boroom . Mooy sunu njëbbal ci mbiri **boppam** ténku ci loolu . Te foofu , fàww ñu nangu ni, moom sa bopp bu mat sèkk bi dafay tekki ni am na luy xew-xew ndax Yàlla du dugg ci dara ci anam wumu mëna doon ; baat bu gëm yu bari gëmu ñu dara. Te dañu juum , ndax Yàlla dafa bàyyi wàll wu bari ci mbindéefam ci njub, te li ci njëkk mooy, liggéey bi mu wara yee ci ñi mu tànn, ñu gëna fonk seeni sàrt yu asamaan yi mu feeñal . Bi Boroom bi xamee ñi mu tànn , daf leen di yóbbu, di leen jàngal dëggam, di leen waajal dundu ba fàaw ci asamaan si. Malformations ak monstrosités yi ñuy seetlu ci juddug mbindéef nit ñi dañuy firndeel jëfi chance biy jur ci njuumti genetik yu xeetu mbindéef yi ak jafe-jafe yu gëna tar wala yu gëna néew. Yaatus xeeiti mbindéef yi mingi aju ci saa yu nekk ci seen ëmb , te saa yu nekk dañuy jur njuumte ci méngoo ; loolu boole ci njàngalem ndono wala moom boppam ndax saas dundu. Ci gàttal, sudee maa ngi delloo sama ngëm ci saas ngir dundu moom sa bopp , maa ngi delloo, ci beneen wàll bi, neexal ak dundal ngëm googu, ci mbëggeelu Yàlla ak ci liggéey yi mu jota jël te mu wéy di jël ngir muccal ma.

Ci jaar-jaaru mbindéefam ci kaw suuf , bis bi Yàlla di alku mooy bis bi njëkk ci ayu-bis bi ; ëlëgam bind nañu ko : mébetam mooy “ *tàqale leer gi ak lëndëm gi* .” Bis bu njëkk bi, di chretien yu baaxul yi tànn ko ngir weddi li Yàlla tànn ngir setal juróom ñaareelu bis bi, bis bu njëkk bi dina def liggéeyam bu mat sèkk, di “ *màndarga* ” bu mbooloo mu baña déggal Yàlla ci Peeñu 13:15. Ni bis bu njëkk ci Dibéer Yàlla alkulee, noonu la juróom ñaareelu bis bi ci Sabbat di barkeel ak sellal. Te ngir xam xeex boobu , fàww nu nangu xalaatu Yàlla , muy màndarga sellaaale ci moom ak ngir moom. Sabbat dafay wax ci juróom ñaareelu bis bi, te limu *juróom ñaar* , “ 7 ” , dafay màndargaal fees. Ci suufu kàddu yu mat yooyu, Yàlla dafay xalaat ci lu tax mu sàkk àdduna, maanaam, dindi bàkkaar, daan ko, deewam ak réerug bàkkaar. Ci projet bii, mbir yooyu dina ñu mat sèkk ci 7eelu ^{junniy} at bi Sabbat ayu-bis bu nekk di wax ci Yàlla. Moo tax **mébet boobu gëna am solo ci Yàlla, moo gën anam wi** mu nara baale dundu ñi mu tànn ci kaw suuf, te dina ko def ci boppam, ci Yeesu Kirist, ci njëgu tiis wu metti .

Beneen sabab bi tax Yàlla wax ci Ecc.7:8 : « *Mujjentalu mbir moo gën ndoorteem* . » Ci Genesis, li ñu bind ci “ *guddi-bëccëg* ” wala “ *guddi-suba* ” dafay firndeel xalaat boobu ci Yàlla. Ci Isa.14:12 , ci ndigalu buuru Babilon , Yàlla wax Seytaane : « *Yaw doomu fajar , naka nga wàccee ci asamaan si ! Yaw mi daaneel xeet yi , dañu la wàcce ci suuf !* "Baatu bi Yàlla tuddee ko " *biddu suba* " dafay tekki ni daf koy méngale ak " jant " bi ci sunu sistem terrestre. Mooy mbindéefam bu njëkk, te ci suufu buuru Tir, Ezek.28: 12 dafay nettali ndamam bu njëkk : “ *Doomu nit ki, jooytu buuru Tir! Nanga ko wax ne : «Lii mooy li Boroom bi wax : Yaa ngi nekkoon màndarga gu mat sèkk, fees dell ak xam-xam, mat sèkk ci taar* . " Njariñ googu dafa waroon ni mes , mu wecci ko ak jeffin ju ñaaw ju ko def mu nekk noon, Seytaane ak noon , Seytaane bi Yàlla daaneel ndax aaya 15 dafa wax: " *Yaa ngi jaar yoon ci bis bi ñu la sàkk ba keroog ñu gis njuumte ci yaw* . " Moo tax, ki ñu jàppee ni « *bidduwu* suba » moo taxawal nit ñu gëmul Yàlla ñu sargal « *bidduwu suba* » bi Yàlla sàkk : « *Jant bu kenn mënul daan* » bu jaamu Rome bi daanaka diine chretien yu sowwu jàng yépp jaamu seen boroom. Balaa Yàlla diko sàkk, Yàlla xamoon na ni malaaka mu njëkk mi dina ko fippu, waaye moo ko sàkk. Ci bis bi ñuy waaja dee , Yeesu wax ni kenn ci 12 ndaw yi dina ko wor, ba ci wax Yudas ci saasi ni : “ *Li nga wara def, defal ko ci saasi !* ” . Loolu daf nuy may nu xam ni Yàlla jéemul tere mbindéefam yi fësal seen tãneef , doonte dañu wuute ak limu moom. Yeesu wax na ndawam yi ñu bàyyi ko su fekke ne loolu mooy seen bëgg-bëgg. Soo bàyyee mbindéefam yi ñu mëna fësal seen bopp, ba noppi wane seen bopp, ci la mëna tãnee ñi mu tànn ndax seen njub, ba noppi mujjee yàq noonam yépp ci asamaan ak ci kaw suuf, ñi yelloowul ak ñi amul benn xalaat.

Bàkkaar bu njëkk

Bis bu njëkk bi ci des dafa am solo lool ci sunu jamonoy chretien ndax mooy « **bàkkaar** » biñ defaraat 7 màrs 321 ba leegi, te dafay nekk màndarga camp bi dugg ci fippu ci camp bu sell bu Yàlla. Waaye “ **bàkkaar** ” boobu warul tax ñu fàtte “ **bàkkaar** ” bi njëkk , bi daan nit ñi dee ci ndono, li ko dalee ci Adam ak Awa. Xel mi leeralal nama mbir mi, moo tax ma gis njàngale yu am solo yu nèbbu ci téreb Génesis. Bu ñu sukkandikoo ci seetlu, téere bi daf nuy wane fi mbindéef yi bawoo ci chapitre 1, 2, 3. Li lim yooyu di tekki ci màndarga mingi wéy ba leegi : 1 = benn ; 2 = ñàkka mat ; 3 = baax. Loolu jarna ñu leeral ko. Gen. 1 dafay bind 6 fan yu njëkk yi. Seenug tekki " *suba bu guddi* " dina am lu muy tekki ginaaw **bàkkaar** ak mbugalu suuf si nekk nguuru Seytaane , te loolu mooy nekk theme ci Gen.3 . Bi chapitre 3 joxee leeral yi, dafay wane ni Yàlla feeñal ko bamu mat sèkk. Ci Gen. 2, li ñuy wax ci juróom ñaareelu bis bi, wala nu gëna dëggu , ci noppalu Yàlla ak nit ci juróom ñaareelu bis bi , itam dafay am lu muy tekki ginaaw “ **bàkkaar** ” bi Awa ak Adam def ci Génesis 3, te loolu moo ko jox sabab bi mu am. Kon, ci anam wu wuute, buñu ko joxee ci Génesis 3, Sabbat bu sell bi yelloo na màndargaam “ 2 ” ci ñàkka mat. Loolu lépp dafa leer ni Yàlla dafa sàkk suuf si ngir ñu saraxe ko Seytaane ak jinneem yi, suko defee meññeefi seen ruuh yu bon yi mën feeñ, feeñ ci bëti ñépp, Yàlla, malaaka yi ak nit ñi, ba noppi malaaka yi ak nit ñi mëna tànn seen wet.

Lii daf may yóbbu ci wane ni, bis bu juróom ñaareelu bis bi ñu sellale ci noppalu, dafay wax luy wax ci mbugalu « **bàkkaar** » bi ci kaw suuf si, te Yàlla mbugal na suuf si ci boppam. lanation, muy gëna dëggal. Dafay am solo lool ñu xam lii : balaa ñuy sàkk àdduna, ci asamaan si, xeex bi dafa doon xeex camp Seytaane ak camp Yàlla, waaye deewu Yeesu Kirist kese mooy tax tannéefi ku nekk am njariñ ; Dina ñu ko mëna gis ci dàq ci asamaan ñi fippu, ñu àtte leen ñu dee ci mbindéef yi am ci kaw suuf. Leegi, ci asamaan si, Yàlla defarul dundu malaaka yi ñu wuutale « *guddi ak suba* », ndax asamaan mooy màndargaal yoon wi mu àndal ba fàww ; Kiy jël ndam li, di dundu ba fàww ci ñi mu tànn. Buñu sukkandikoo ci done yii : ana lu jëm ci suuf si balaa **bàkkaar** ? Lu weesu « *guddi ak suba* », anam wi muy doxalee mooy asamaan si, maanaam, dafa melni dundu gi dafay am ci anam wudul jeex ; baayima vegan, nit vegan ak amul dee luy nekk payoor **bàkkaar**, bis topp bis te mën na yàgg ba fàww.

Waaye ci Génesis 2, Yàlla daf nuy xamal jamonoy ayu-bis bi, muy jeex ci juróom ñaareelu bis bi, di noppalu ngir Yàlla ak nit ñi. Baatu noppalu mingi cosaanoo ci verb bi " dakkal " te dafay wax ci liggéey yi Yàlla def ak liggéey yi nit ñi di def. Mën nga xam ne, balaa **bàkkaar**, Yàlla wala nit ñi mënu ñu woon yëg coono. Yaramam Adam amul benn gaañ-gaañu, amul coono, amul benn metit. Leegi, ayu-bis yi am juróom ñaari fan dañu toppalante, di génne seen bopp ni benn cycle budul jeex, lu moy “ *guddi -suba* ” yi ñuy toppalante dañu wuute ak yoon wi asamaan ci nguuru Yàlla. Kon wuute googu dañu ko bëggoon ngir wane ci kàdduy yonent prograam bi Yàlla, boroom biy sàkk lépp, tëral. Ni màggalug " Yom Kippur " wala " Bisu Baale " ñu daan màggal at mu nekk ci biir Ibre yi, ñu waxoon ci Yàlla jeexal **bàkkaar** ci baaleb **bàkkaar** bi ñu def ci deewu Yeesu Kirist. ated . Waaye, ba leegi ñiñ tànn ñu ngi bàyyi seen xel ci “ **bàkkaar** ” ndax ñoom ak Kirist ñoo wara àtte “ **bàkkaar** yi ” ak **bàkkaar**kat yi , ndax ci jamono jooju dina ñu nelaw ci nelaw yuy génn àdduna. Moo tax, ni juróom benni fan yi ko jiitu, juróom ñaareelu fan yi ñu ngi koy def ci màndarga « **bàkkaar** » biy muur juróom ñaari fan yi ci ayu-bis bi yépp. Te ci ndoortelu juróom ñatteelu junniy at, ginaaw bi **bàkkaar**kat yi lakkee ci « *safarau ñaareelu dee* », la dundu ba fàaw bu amul « **bàkkaar** » di tàmbali ci kaw suuf su bees si. Sudee juróom ñaari fan yi dañu ànd ak **bàkkaar**, ñuy wax ci 7000 at, limu 7000 at yooyu mënul tàmbali ludul

ci dakkal bàkkaar bi feeñ ci Génesis 3. Kon, bis yi amul bàkkaar ci kaw suuf duñu bokk ci yoon wi ñuy toppatoo “*suba guddi*” wala “*lëndëm leer*” te ginaaw bi jamono jii amul “*bàkkaar*”, mënul dugg ci 7000 at yiñ prograam te waxoon ci kanam “*bàkkaar*” ci ayu-bis bi am juróom ñaari fan.

Jàngale boobu dafay wane solo si ci jëf ji Yàlla wax ci papa bu Rome ci Dan 7:25 : “*dina xalaat soppi jamono ak yoon* .” “*Soppi jamono*” yi Yàlla tëral, tax na ñu baña mëna gis jikko yonent yi ci “*yoona*” Yàlla, di Sabbat ayu-bis bu nekk. Lii mooy li Rome yàgg a def, bi Constantin I jogee ba 7 màrs 321, di santaane ñu noppalu ayu-bis bu nekk ci bis bi njëkk, du ci bis bi ci juróom ñaareelu bis bi. Su bàkkaar bi toppee yoon wi waa Rome tëraloon, du mucc ci « *bàkkaar* » bi Adam ak Awa jëlee ci moom, waaye dafay yokk ci « *bàkkaar* » bimu yokk , muy bàkkaar **bimu bëgg**, te loolu dafay yokk bàkkaar bimu am ci Yàlla.

Jamono ji “*guddi suba*” wala “*lëndëm leer*” gis-gis la bu Yàlla tànn, te déggal tànnëef boobu dafay jàppale te may nit ñi ñu mëna gis kumpag yonent yi ci Bible bi. Amul lenn luy forse nit ñi ñu jël tànnëef boobu, te firnde gi mooy nit ñi tànn nañu màndargaal coppite bis bi ci xaaju guddi, maanaam 6 waxtu ginaaw bi jant bi sowee ci pringtemps ; di wax ci kanamu ñiy yewwu lu yàgg ngir ñëw ci ndamu Kirist, di Jëkkër bu ñuy wax ci fukki xale yu jigéen yi . Kon bataaxal yu nëbbu yi Yàlla joxe, xam-xam bi mënul ko xam. Waaye ci ñi mu tànn, doxalinu jamonoy boroomam dafay leeral lépp luñu ko waxoon, rawatina ci Peeñu ma, ci ndoorte li Jesus wax ni mooy “*alfa ak omega*”, “*ndoorte wala ndoorte ak mujjental*”. Bis bu nekk buy romb ci sunu dundu dafay wax ci pexem Yàlla, te mu tënk ko ci Génesis 1, 2 ak 3, ndax « *guddi* » wala « *lëndëm* » dafay màndargaal juróom benni fan yu sell yi ñu wax ci Gén. 1 , fekk noppalu Yàlla biñ taxawal ci Gén. 2 dafay wax ci jamonoy « *leer* » . Ci njàngalem Dan.8:14, jamonoy chretien yi dañu ko xaaj ñaari pàcc : jamonoy “*lëndëm*” ci ngëm , diggante 321, di jamonoy “*bàkkaar*” ci bisu noflaay bi, ak 1843, di jamonoy “*leer*” bu tàmbali ci ñiñ tànn, daale ko ci bis boobu ci atum 2017, di 1843. y Yàlla Bindkat bi, dafa ñëw ngir àtte diggante ñiñ tànn ak ñi fippu , “*baayima yi ak bëy yi*” , ni ko àtte diggante “*jaan ji, jigéen ji ak Aadama*” . Ci Peeñu itam, li ñuy wax ci “*Bataaxal yiñ bindal juróom ñaari Eggaliis yi, juróom ñaari tafukaay yi, ak juróom ñaari mboq yi*” dañuy wax ci kàdduy Yàlla “*lëndëm*” ci juróom benn yi njëkk, ak “*leer*” bu Yàlla bind ci juróom ñaareelu degre biy mujjee ci bu nekk ci mbir yooyu. Loolu mooy dëgg, moo tax ci atum 1991, bi Adventism institutionnel bañee « *leer* » bu mujj bi, leer gi ma Jesus jox ci atum 1982 , mu wax ko ci bataaxal bimu bindoon « *Laodisea* ».

ci Peeñu ma 3:17: “*Ndaxte yaa ngi wax ne: “Am naa xaalis, barina luma am, te soxlawoo dara .” Adventist ofisel yi fàtte nañu wax ji ñu bind ci 1 Piyeer 4:17 : “ Ndaxte jamono jot na , àtte bi dafa wara tàmbali ci kèru Yàlla .” Léegi nag, su fekke ne ci nun la jëkk a tàmbalee, nan lay mujje ci ñi baña bañ a déggal xebaar bu baax bi ci Yàlla? » Institution bi mingi am ci atum 1863 ba leegi, te Jesus barkeel na taxawaayam ci jamonoy « *Philadelphie* », ci atum 1873. Sunu sukkandikoo ci njàngalem boroom bi « *guddi suba* » wala « *leeru lëndëm* , jamono ju mujj ak jiroom ñaareelu jamono ji ñuy màndargaal ci tur wi di « *Leer gu mag* » lii, “*leer*” bu mag ñëw na ngir leeral kumpa yi ñu waxoon ci jamono ju mujj jii , ci njëgu mbootaay ofisel bu Adventist ci àdduna bi yépp . Tur “*Laodisea*” mën na nekk lu baax ndax dafay tekki “*nit ñu àtte wala nit ñuy àtte* .” Ñi bokkul ak ñi bokkul ci Boroom bi , dañu leen daan ngir ñu bokk ci ñi topp “*bis bi Yàlla alku*” . Bi ñu wane ni mënu ñu bokk ak Yàlla àtte bu jaar yoon ci “*Dibéer*” bu waa Rome , bisu sabbat bi dootul nekk lu am solo ci ñoom ni ci jamonoy barkeel bi ñu leen sóob. Benn bataaxal bi Yeesu Kirist jox jaamam Ellen G. White , ci téereem “*Bind yu njëkk yi*” ak ci gis-gis bu njëkk bi, dafa tekki jafe-jafe bi nii : “*ñu ñàkk seen gis-gis ci mébet bi ak Jesus ... Ñu suux ci àdduna bu soxor bi, kenn gisu leen* .”*

Génesis 2 dafa wax ci jamonoy « *leer* » te chapitre bii ci Génesis dafa tàmbali ci **sellaale** «*juróom ñaareelu bis bi*» . Dafa mujjee ci aaya 25 : “*Ku góor ki ak jabaram*

ñoom ñaari ñépp dañu ñàkk mbubb, te ruslu wuñu .” Lëkkaloo gi am ci diggante ñaari mbir yooyu dafay wane ni gis-gis bi ñu am ci seen yaram, dina nekk njeextalu njuumte ci " bàkkaar " bi ñu nara def , te ñu nettali ko ci Gén. Bu ñu méngale njàngale mi ak njàngale bu « *Laodise* » , dañuy gis ni Sabbat dafay boole « *bàkkaar* » biy tax nit « *amul yéere* ». Ci jamono ju mujj jii , jëfandikoo bisu sabbat doyatul ngir mucc ci yiwu Kirist , ndax bimu joxe leeralu yonent bu mat sëkk ci kilifay Adventist yi diggante 1982 ak 1991, li Yeesu Kirist sàkku dafa yokk, te bëgg na ci jamono jii , jëfandikoo benn jaamu Yàlla bu sell bi ak jamonoy sabbat, ul ndax liñu ko waxoon ci Daniel ak ci Apocalypse ; waaye itam ci Biibël bi ñu feeñal, maanaam “ *ñaari seede* ” yi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:3.

Seede bu Yàlla jox ci kaw suuf

Ni muy am solo, gane gi Yàlla ñew ci nit ñi ci melokaanu Yeesu Kirist waru nu fàtte ganeem gi mu jiiitu woon ca jamonoy Musaa. Ndaxte ci jamono jooju la Yàlla xamal ko fi dimension terrestre bi bawoo. Te ginaaw bi Yàlla feeñalee , jaar-jaaru Génesis amna solo ni jaar-jaaru Feeñug ndaw si Yaxya. Xeetu bi Yàlla tànn ngir yamale dundu ci kaw suuf , dafay wax ci kanam pexem mbëggeelam ci mbindéef yi mu jox moom seen bopp bu mat sëkk , suko defee ñu mëna tontu mbëggeelam , dundu ak moom ba fàww , wala ñu bañ ko , réer ci ñàkka am dara ci dee , lépp di méngoo ak sartu saraxem .

Sudee Adam dañu ko sàkk moom kese, li ci njëkk mooy dañu ko wane ni " *melokaanu Yàlla* (Gen. 1:26-27)" di wut mbëggeel ci moroomam bu moom boppam ci melokaanam, ndax jamonoy àddunaam yépp nekkoon na lu wéet ba fàww. Loolu dafa mujjee nekk lu jafe lool ci moom , mu dem ba mujj nangu muñ limu nara jox mbindéefam yi mu moom seen bopp . Bi ñu sàkkee Awa ci benn ci yaxu Adam , bimu nelawee dee , dafay wax luy xew ci Eggaliis bi, di kiñ tànn, muy tanneef bu gëm, meñneef yi mu góob ci deewam ci Yeesu Kirist ; Loolu dafay gëna dëggal cër bi *Yàlla* jox jigéen ji juddoo ci moom, te turam Awa dafay tekki « *dundu* ». Kiñ tànn dina " *dundu* " ba fàww , te ci kaw suuf, amna woote ngir jox Yàlla " *ndimbalam* " , ngir liggéeyandoo ak nit ci matt projet bimu bëgga taxawal mbëggeel gu mat sëkk guñ bokk te amul benn jafe-jafe ci àddunaam ba fàww.

Bàkkaar dëggadi dafa dugg ci nit ñi jaaraleko ci Awa , maanaam jaaraleko ci “ *jigéen ji* ” , di màndargaal ñi mu tànn ñuy jël bàkkaar bi njëkk. Itam, ni Adam, ci mbëggeel gi mu amoon ci Awa , ci Yeesu Kirist , Yàlla nekk na nit ngir bokk ak jël ci palaasu Kimu tànn , yar bu dee bi bàkkaaram yellowo. Kon jaar-jaaru Génesis seede la ci taarix buy fësal sunu cosaan ak li ñu dundu , ak seede yonent buy fësal njàngalem mucc gi nekk ci projet bu mag bi am mbëggeel bu Yàlla, boroom doole jiy sàkk lépp .

Ginaaw jiroom benni fan yi njëkk ci mbindéef yi ñu wax ci Génesis 1, jiroom benni fan yuy wax ci jiroom benn junniy at yi Yàlla denc ngir tànn ñi mu tànn ci kaw suuf, ci Génesis 2, ci suufu nataalu Sabbat budul jeex, jiroom ñaareelu bis bi amul àpp dina ubbeeku ngir dalal ñiñ natt te tànn.

Yàlla xam na ca njàlbéen ga li pexeem di mujje, turi ñi mu tànn ñu nara feeñ ci diirub juróom-benni junniy at. Amoon na doole ak sañ-sañ yépp ngir àtte ak yàq malaaka yu fippu yi te mënul defar sunu dimension suuf si. Waaye ndax dafay jox cër mbindéef yi mu sàkk, ñi ko bëgg ak ñi mu bëgg, moo tax mu amal benn ndaje bu ñépp bokk ci kaw suuf siñ sàkk ngir loolu.

Yàlla dafa yéegal lépp lu jëm ci njàngalem dëgg. Ni ñu ko waxoon ci Ps.51:6, Jesus dafa wax ni ñi mu tànn dañuy “ *judduwaat* ” wala “ ñu judduwaat ci dëgg ” suko defee ñu méngoo ak dëgg gi Yàlla tëral . Bu ñu sukkandikoo ci Yowaana 18:37, moom ci boppam ñew na ngir “ *seede dëgg* ” te ci Peeñu 3:14 dafa wax ni “ *Ki Dëgg* .” Li ñuy yéegal ak sargal

njàngalem dëgg gi dafa **ànd** ak njàngalem fen, te njàngale yooyu yépp dañu am jëmm yu bari. Njàngalem fen dafa musa nax ñi dëkk ci kaw suuf si ci taarixam. Ci jamono jii, fen dafa nekk lu ñuy faral di def. Dañu ko jëfandikoo ci kàddu « bluff » ci ngëmu jënd ak jaay, waaye teerewul meñneefu Seytaane, « *baayu fen* » buñu sukkandikoo ci Yowaana 8:44. Ci wàllu diine, fen bi dafay feeñ ci xeetu njuuj njaaj yu bari yu wuute ci réew yi ak barab yi ci kaw suuf. Te ngëmu chretien ci boppam nekk na misaal bu mat sëkk ci « jaxasoo » (= Babel) muy lu bari ay njuuj njaaj yu lëndëm .

Fekk dañu koy jàngale ci anam wu gëstukat yi di jàngale. Ndax xalaatu gëstukat yi mënul joxe firnde yu dëgg ci gis-gis bi ñu am ci evolisionu mbindéef yi , ak ci ay milion ak ay miliyaar ciy at yi gëstukat yi wax ni moo waral suuf si am. Ci anam wu wuute ak xalaatu gëstukat yi, seede Yàlla sàkkkat bi dafay joxe firnde yu bari ci dëgg-dëggam , ndax taarixu àdduna seede na jëfam, te mbënd mi mooy misaal bi njëkk , seede ci nekinu fosil yu géj ci plaine yi ba ci collu tundu yi gëna kawe. Lu yokk ci seede bu amul benn werante bi mooy seede yi taarixu nit ñi bàyyi, dundu Noah, dundu Ibraayma, génnug Ibre yi ci jaamu Egypt ak juddug askanu Juif yi , seede yuy dundu ci seen taarix ba ci njeexte àdduna ; Lu ci topp mooy seede yu ndawi Yeesu Kirist seede, seede kéemtaan yu mag yi, daaj ko ci bant ak dekki ; ba sax ragal a dee bàyyi leen, ñu topp ci yoonu martyrdom , seen Boroom ak seen Royukaay Jesus bu Nazareth .

Bu may wax ci baat bii di « martyrdom », fàww ma joxe ci leeral.

Fi ñuy bàyyi xel mooy : bul jaawatle martyrdom ak yar.

Ñaari mbir yooyu dañuy nuru ci biti, moo tax mën nañu leen jaawatle ci lu yomb. Waaye, jaxasoo bi dafa am njeexital yu réy ndax jëf juy yar mën nañu ko wax ni mooy ki Yàlla tànn dëgg, te ci beneen wàll bi, doomu Seytaane mën nañu ko wax ni martyrdom bu gëmloo Yàlla la . Kon ngir xam lii bu baax, fàww nu bàyyi xel ci jàngat bii tàmbalee ci njàngale mii ; Nanu njëkka laaj : luy martyrdom ? Baatu bi mingi joge ci làkku grek « martus » muy tekki : seede . Luy seede ? Mooy kiy nettali ci dëgg wala deful limu gis, dëgg wala limu xam ci benn mbir. Mbir mi nu bégga wax fii mooy diine, te ci ñiy seede Yàlla , amna seede yu dëgg ak yu dul dëgg. Li wóor mooy Yàlla mooy wuutale ñaar ñi. Dëgg gi xam nako, te daf koy barkeel ndax ci wàllam, seede dëgg bii dafay jéema wane boppam ni gëm na, ci jëfandikoo ci " *jëf* " dëgg gi mu feeñal lépp, te mu wéy ci loolu ba keroog muy nangu dee . Te dee googu mooy martyrdom dëgg, ndax dundu gi ñu saraxe dee mingi méngoo ak sellaa bi Yàlla béggoon ci jamonoom. Sudee dundu gi ñuy saraxe nekkul ci yoon woowu, kon nekkul martyr, muy yar buy dal mbindéef buy dundu, ñu jox ko Seytaane ngir mu yàq ko, ndax amul njariñ ci aar ak barkeb Yàlla. Bu ñu sukkandikoo ci ni ñuy

méngoo ak dëgg gi Yàlla sàkku ci jamono bu nekk, ràññeekaay « martyrdom » mingi aju ci sunu xam-xam ci àtteb Yàlla bi feeñal ci kàdduy yonent yi mu wax ci jamonoy mujj ; loolu mooy mébetu liggéey bii.

Dafay baax ñu xamni dëgg amul benn kàttan ngir soppi xel mu fippu ; jaar-jaaru malaaka mi njékka sàkk, Yàlla tuddee ko , Seytaane , ginaaw bimufippu, daf koy firnde. Dëgg mooy njàngale mi ñiñ tann, ñi ko bëgg te waajal xeex ci wetu Yàlla ci Yeesu Kirist, fen bi koy lor, dina ñu ko bëgg.

Ci gàttal, Divine Revelation dafa tabax ndànk-ndànk ci kaw 6000 at ci jaar-jaar ak seede yu ñu dundu ci anam wu gëna baax ak wu gëna bon. Jamonoy jiroom benn junniy at mën na nuru lu gàtt, waaye ci nit ki bàyyi xel ci at yi ci dundam, ci dëgg-dëgg jamono la ju doy ngir may Yàlla mu yokk ay xarnu , gëna dëgg lu weesu jiroom benn junniy at , wàll yu wuute yi ci liggéeyam ci projet global . Ci Yeesu Kirist kese la Yàlla jox ñi mu tann ci jamonoy mujj, ci lu jëm ci kumpam ak ay liggéeyam , xam-xam bu leer buñ denc ngir jamonoy mujj jii.

Genesis : Digest bu am solo ci yonent yi

Bu ñu sukkandikoo ci xam-xam boobu, nettali bi ci Génesis dafay joxe caabi yu am solo yi ci profesi Daniel ak Apocalypse ; te soo amul caabi yooyu, xam-xam bi mënul am. Dina nu fàttaliku mbir yooyu su ko jaree, ci jamonoy njàngum yonent yi, waaye ginaaw leegi, fàww ñu xam ni kàddu yi , " *abyss , géej, suuf, jigéen* ", dina nekk porteurs ci xalaat bu amul benn werante ci xalaatu Yàlla ci feeñu " Apocalypse ". Dañu lëkkaloo ak ñatti jamono yu toppalante ci mbindéefi àdduna. " *Abyss* " mooy planet bi Suuf si muur lépp ndox te amul benn dundu. Ci ñaareelu bis bi, bis bi ñuy tàqale mbindéef yi, « *géej* », muy luy màndargaal dee, ci ^{seele} bis bi , rabi géej kese ñoo ciy dundu ; environmaa bi nekkul lu baax ci nit ñi dañu ko sàkk ngir noyyi ngelaw. " *Suuf si* " mingi joge " ci " *géej* ", te ci juroom bi fan , baayima yi dina ñu ci dëkk, ci juróom benneelu bis bi, " *góor giñ defaree ci melokaanu Yàlla* " ak " *jigéen* " bi ñuy jëmmale ci benn ci coxu góor gi. Ku góor ki ak ku jigéen ki dina ñu am ñaari doom. " *Abel* " bi njékk , xeetu kiñ tann ci ngëm (*Abel* = Baay mooy Yàlla) dinañu ko ray ci fiiraange ci maggam " *Kain* " xeetu nit ku bëgg alal (= am) ci noonu lay wax ci ëlëgu kiñ tann, Yeesu Kirist ak ñi mu tann, ñuy dundu tiis ak dee, " " jëndkat yi ci barabu jaamukaay bi " , ñoom ñépp , seen fiiraange yu bari ak fitna yu bari , ñu ngi ko wane , ñu def ko ci diiru taarixu àdduna . Kon njàngale mi Xelu Yàlla jàngal nit ñi mooy : ci « *géej gi* » dafay génn , **ñu toppalante**, « *géej gi ak suuf* », di màndarga diine chretien yu baaxul yiy yóbbe nit ñi ñàkk seen bakkan . Ngir màndargaal askan wiñ tann, daf ko jox baat " *jigéen* " maanaam , sudee dafa gëm Yàllaam, di " *Jabar ji* " , di " *mbaam mi* " , di màndargaal Kirist ci boppam, te kàddug " nit " (*Adam*) moo ko waxoon ci kanam Yàlla. Sudee amul ngëm, dafay des " *jigéen* " , waaye dafay jël melokaanu " *jigéen juy njënd ak njaay* ". Dina ñu firndeel mbir yooyu yépp ci jàngat bu leer bi ñuy wane ci liggéey bii, te seen solo bu am solo dina feeñ. Mën nga xam bu baax ni ci 2020, mbir yi ñu waxoon ci profesi Daniel ak Apocalypse , lu épp ci ñoom , matnañu ci taarix , te nit ñi xam nañu ko. Waaye xamu ñu woon ci liggéey bi leen Yàlla jox ci wàllu ngëm. Taarixkat yi dañuy bind mbir yu am ci taarix , waaye yonent Yàlla yi kese ñoo ko mēna tekki .

Gëm ak ñàkka gëm

Ci naturam, nit ñi dañu gëm, liko dalee ci seen cosaan. Waaye gëm du ngëm. Nit ñi dañu yàgg a gëm ni Yàlla am na wala ay yàlla, di rab yu gëna mag yu ñu wara jaamu ak neexal nit ñi ngir ñu baña gaañ seen meroo. Gëm-gëm googu dafa wéy lu weesu xarnu yu bari ak ay junniy at ba ci jamono jii, ginaaw bi gëstub gëstukat yi jëlee yuur gi nit ñu sowwu jàng, ñu ba leegi gëmu ñu ko, gëmu ñu ko. Dafay am solo ñu xamni coppite boobu dafa gëna màndargaal réew yu juddoo ci chretien yi. Ndax ci jamono jooju, ci Penku, Far East ak Afrique, gëm nañu rab yuñudul gis. Li koy leeral mooy nit ñiy amal xew-xewu diine yooyu dañuy seede mbir yu yéeme. Ci Afrique, su amee firnde yu leer ni amna rab yuñudul gis, loolu dafay tere ñu gëm. Waaye li nit ñi xamu ñu mooy , rab yiy wane seen bopp ci seen biir , rab yu soxor lañu yu Yàlla , mi sàkk lépp luy dundu , bañ leen , ba noppi teg leen àtteb dee ginaaw biñu ko joxee . Nit ñooñu gëmu ñu , gëmu ñu , ni waa sowwu jàng, waaye limuy jur benn la, ndax dañuy jaamu jinne yu leen di nax , di leen tëye ci seen nguur gu metti. Seenug diine mingi méngoo ak xetu jaamu yàlla yu baaxul yi , te loolu moo màndargaal nit ñi bañu tàmbalee ba leegi ; Eve mooy limu njékka ray.

Ci réew yu sowwu jàng, gëm-gëm mënul bawoo ci tannéeef, ndax ñu bari xamu ñu seen cosaanu chretien ; ak ci ñiy xeex ngir moom sa bopp ci republique, amna ñuy wax ci Bible bu sell bi , loolu dafay firndeel ni xam nañu ni am na. Xamu ñu mbir yu am solo yi mu seede ngir Yàlla, te ba leegi dañu tànn baña bàyyi xel ci loolu. Mooy xetu ñàkka gëm gi Xelu Yàlla mi di woowe ñàkka gëm, te loolu mooy xeex ngëm gu dëggu gi. Ndaxte sudee nit ñi dañu bàyyi xel ci firnde yi dundu gi ko jox ci kaw suuf si yépp, rawatina ci màndarga yu ëpp doole yi askanu Afrique yi di wane, nit ñi mënul gëna dëggal gëm-gëmam. Kon jëf yu yéeme yi jinne yi di def dañuy ñaawlu ngëmu waa sowwu jàng. Yàlla biy sàkk lépp , dafay firndeel nekkam , muy liggéey ak doole jaaraleko ci mbir yu bawoo ci nature bi ko jagleel ; suuf suy yëngu , wolkaan yuy génn , vague yuy yàq , mbas yuy ray nit , waaye loolu lépp leegi ñu ngi am ay leeral ci science yuy lëndëmloo ak yàq cosaanu Yàlla. Ci bët bi, noonu ngëm bu mag bii, dafay yokk ci leeral yu gëstukat yi joxe, yuy gëmloo yuur gi , ba noppi di ko ñaax ci tannéeef yi koy yóbbu ci ñàkkaaleem.

Lu Yàlla xaar ci mbindéef yi mu sàkk ? Dina tannée ci ñoom ñi nangu xalaatam ci dundu , maanaam ñi nangu xalaatam . Gëm mooy nekk yoon wi, waaye du njeexte gi. Moo tax ñu wax ci Saag 2:17 ni « *ngëm gu amul jëf* » dafa « *dee* ». Ndaxte su amee ngëm gu dëggu, ngëm gu dul dëgg am na itam. Lu baax ak lu bon ñooy wuutale lépp, te Yàlla amul benn jafe-jafe ci ràñnee dëggal ngir wuutale ko ak dëggadil. Ci anam wumu mëna doon, moom kese mooy àttekat bi xalaatam di dogal ci ëlëgu ba fàaw bu bépp mbindéefam , ndax jubluwaay bi ñu ko tannée amul fenn, te dundu ba fàaw bimu joxe , jaaraleko ci Yeesu Kirist kese . Jaar-jaar bi am ci kaw suuf mën nañu ko wax ni mooy tax ñu mëna tannée ñiñ tànn ba fàww. Gëm bokkul ak meñneefu coono bu bari ak saraxe , waaye meñneefu nekkin bu

mbindéef bi am wala amul ci juddum. Waaye su amee, fàww Yàlla dundal ko, luko moy, dafay dee, di ni mes.

Gëm dëgg lu jafe la. Ndaxte diine chretien ofisel bi dafay gëmloo nit ñi , te doylul ñu teg bàmmeel ci kaw bàmmeelu mbindéef ngir ñu ubbil ko buntu asamaan si. Maa ngi koy fèsal ndax dafa melni dañu ko bàyyi xel , Jesus dafa wax ci Matt.7:13-14 : “ *Duggal ci buntu bu xat bi. Ndaxte buntu bi jëm ci musiba yaatu na , te yoon wi jëm ci musiba yaatu na , te bari nañu ci jaar.* ” Waaye *buntu bi jëm ci dundu xat na, te yoonu dundu gi jafe na , te ñi koy gis bariwul.* ” Jàngale boobu ñu ngi koy gëna firnde ci misaalu yóbbug Juif yi ci Babilon, ndax Yàlla jàpp ni Daniel ak ñatti àndadoom ak juróomi buur yu am doole kese ñoo yelloo ñu tànn ko ; ak Ezekiel mi dundu ci jamono jii . 14:13-20 : “ Doomu nit ki, su amee réew mu def bàkkaar ci man, te ma tàllal sama loxo ci kawam, ma dagg mburu mi, ma yónnee ko xiif, dagg ci moom nit ñi ak baayima yi, te ñoom ñatti nit ñooñu, Noah, Daniyel ak Yoob, ñoom ñooy seen Boroom . YALLA . Suma amee rabi àll yu jaar ci réew mi, ba noppi dindi askan wi, mu nekk àll bu kenn mënul jaar ndax rabi àll yi, te ñatti nit ñooñu nekk ci diggu réew mi, man maa ngi dundu , . Boroom bi dafa wax ne : « **Duñu muccal doom yu góor wala yu jigéen, ñoom kese ñooy mucc , te réew mi dina nekk desert. Wala su ma indie jaasi ci réew mi , ne : « Na jaasi dugg ci réew mi . Sudee maa ngi ray nit ñi ak baayima yi ci dëkk bi, te ñatti nit ñi nekk ci biir dëkk bi, maa ngi dundu ! Boroom bi dafa wax ne : «**Duñu muccal doom yu góor wala yu jigéen, waaye ñoom kese ñooy mucc . Wala ma yónnee mbas mi ci réew mi, ma sotti sama mer ci kaw mbas mi, ngir ray ci nit ñi ak baayima yi, te Noah, Daniel ak Ayóoba nekkoon ci réew mi , man maa ngi dundu ! “**Duñu muccal doom yu góor wala yu jigéen, waaye dina ñu muccal seen bakkan ci seen njub.** ” ”** Noonu lañu jàngee ni ci jamonoy mbënd mi ci ndox mi , Noah kese moo yelloo mucc ci juróom ñatti nit ñi gaal gi doon aar.**

Jesus dafa waxaat ci Mat.22:14 ne: “ *Ndaxte ñu bari lañu woo, waaye ñu néew lañu tànn.* » Li waral loolu rekk mooy tolluwaayu sellaa yu kawe bi Yàlla bëgg mi bëgga jël palaas bu njëkk ci sunu xol wala dara. Njexitali lii ñuy laaj dafa ànd ak xalaatu humanist yi ci àdduna bi, muy teg nit ci kaw lépp. Ndaw Saag daf nu artu ci xeex boobu, ne leen : “ *Yéen njaayum njaayum! 1Cr 11 14 Xanaa xamuleen ne, xaritoo ak addina, bañaale Yalla la ? Kon képp ku bëgga nekk xaritu àdduna, dangay def sa bopp noonu Yàlla .* » Jesus daf nu waxaat ci Matë 10:37 : « *Ku bëgg sa pàppa wala sa yaay gëna ma bëgg , yelloowo ma.* ” Kon sudee danga invite sa xarit mu méngoo ak li Yeesu Kirist sàkku ci diine, bul jaaxle su la woowe fanatik ; Loolu mooy lima dal, ci noonu ma xamni sama xarit dëgg mooy Jesus ; moom, “ *Ki Dëgg* ” ci Peeñu 3: 7 . Dina ñu la woowe integrist, ndax yaa ngi wane sa bopp ni danga jub ci Yàlla, ndax danga bëgg te sargal yoon wi gëna sell; Loolu mooy, ci wàll wi, njëg bi nit ñi wara fay ngir neexal Boroom bi Jesus, muy lu yelloo sunu weddi sunu bopp ak sunu jaamu Yàlla yépp, muy limu bëgg .

Gëm daf nuy may nu jot ci Yàlla ay xalaatam yu nëbbu ba keroog nuy gis magnite projet bu yéeme bimu am. Ngir xam pexem, kiñ tànn dafa wara bàyyi xel ci dundu asamaan malaaka yi jiitu jaar-jaaru kaw suuf. Ndaxte ci askanu asamaan si, xaajale mbindéef yi ak tannée malaaka yu baax yi gëm Yàlla, nekkul woon ci ngëm ci Kirist miñ daaj ci bant, wala ci bañ ko, ni ko nara amee ci kaw suuf . Loolu dafay firndeel ni ci àdduna bi yépp , daaj Kirist bi amul bàkkaar ci bant, mooy **anam wi Yàlla** di daan Seytaane ak ñi ko topp, te ci kaw suuf, ngëm ci Yeesu Kirist dafay màndargaal **anam wi Yàlla tànn** ngir wane mbëggeel gi mu am ci ñi mu tànn, ñu ko bëgg te sargal ko. **Lu tax** mu wane ni dafa weddi boppam mooy mu mëna àtte ci yoonu dee mbindéef yiy fippu ci asamaan ak ci kaw suuf, te bokkul ak moom yëg-yëgu nekk gi. Ci biir mbindéefam yi mu sàkk ci kaw suuf, dafay tannée ñi nangu xalaatam , nangu ay jëfam ak ay àtteem ndax ñoo yelloo bokk dundu ba fàww ci moom . Fi muy mujjee mooy saafara jafe-jafe bi moom sa bopp bi mu jox mbindéef yi mu sàkk ci asamaan ak ci kaw suuf, ndax su moom sa bopp gi amul, mbëggeelu mbindéef yi mu tànn du

am benn njariñ , ba sax mënul am. Dëgg la, sudee amul moom sa bopp, mbindéef bi du lenn ludul robot , am doxalin buy otomatise. Waaye njëgu moom sa bopp mooy , ci gàttal , jeexal mbindéef yu fippu yi ci asamaan ak ci suuf.

Loolu dafay firndeel ni ngëm nekkul ci lu yomb : « *Gëm Boroom bi Yeesu , nga muc* ». Baatu bible yooyu dañu sukkandikoo ci li verb bi di wax ci « gëm », maanaam déggal yooni Yàlla yiy màndargaal ngëm dëgg . Ci Yàlla, mébet bi mooy gis mbindéef yi ko déggal ci mbëggeel. Dafa fekk ñenn ci malaaka yi ci asamaan si ak ci nit ñi mu sàkk ci kaw suuf, mu tànn ñenn ci ñoom te dina wéy di tànn ñenn ci ñoom ba jamonoy yiw di jeex.

Ñam ci waxtu wi war

Ni yaramu nit soxlaa dundal ngir mëna dundu lu yàgg, noonu la ngëm bi nekk ci xel mi soxla dundal ci wàllu ngëm . Bépp doomu aadama bu am yëg-yëg ci mbëggeel gi Yàlla wane ci Yeesu Kirist, dafay am yéene defal ko dara. Waaye naka lanu mënee def lu ko neex sudee xamunu limu bëgg ci nun ? Tontu laaj boobu mooy dundal sunu ngëm. Ndaxte “ *ku amul ngëm doo mëna neex Yàlla* ” buñu sukkandikoo ci Heb.11:6. Waaye fàww ngëm googu dundu, ba noppi neex ko, ndax dafa méngoo ak limu bëgg. Ndaxte Boroom bi Yàlla, Aji Kàttan ji, moo koy jeexal, mooy àtte ko. Chretien yu bari yu gëm dañu bëgga am diggante bu jaar yoon ak Yàlla asamaan si, waaye diggante boobu mënul am ndax seen ngëm duñu ko dundal bu baax. Tontu jafe-jafe bi ñu ngi ko jox ci Matt. 24 ak 25. Jesus dafay yóbbu njàngalem ci sunuy fan yu mujj, yu jiitu jamonoy feeñam ñaareelu yoon, jamono jii ci ndamu Yàllaam. Daf koy fësal ci di yokk nataal yi ci ay léeb : léeb garabu figg, ci Mat.24:32 ba 34 ; misaalu sàcc guddi, ci Matt.24:43 ba 51 ; misaalu fukki xale yu jigéen yi, ci Matt 25 :1 ba 12 ; misaalu talan yi, ci Mat.25:13 ba 30 ; 25:31 ba 46. Ci misaal yooyu , ñu wax ci “ *ñam* ” ñaari yoon : ci misaalu sàcc bi ci guddi gi, ak ci misaalu baayima yi ak bëy yi, ndaxte, doonte dafa melni, bi Yeesu waxee ne : “ *Maa ngi xiifoon, mu lekk ak nit ñi.*” ngëm daa dee. “ *Ndaxte nit du dundu ci mburu kese, waaye ci bépp kàddu buy génn ci gémmiñu Yàlla .*” Matt 4:4 ». Ñamu ngëm mooy mu aar ko ci “ *ñaareelu dee* ” bi ñu wax ci Peeñu 20 , maanaam dee biy tax mu ñàkka am yelleefu dundu ba fàww.

Ci xalaat bii, xoolal sa xel ak sa xel ci léeb bii di sàcc guddi :

V.42 : « *Kon xool leen, ndaxte xamuleen bis bi seen Boroom di ñëw .* »

Temu dellu Yeesu Kirist dafa leer, te « xaar » bi dina jur yeewu ngëm ci Etats Unis ci Amerique du Nord, diggante 1831 ak 1844. Ñu ngi ko tuddee « Adventism », te ñi bokk ci fenomen boobu ñoom ci seen bopp lañu tuddee « Adventist » ; baat bi ñu jëlee ci làkku latin “ *adventus* ” muy tekki : ñëw.

V.43 : “ *Waaye xamleen lii: su boroom kër gi xamoon guddi gi sàcc bi di ñëw, kon dina xool te du bàyyi ñu dugg ci këram .* ”

Ci aaya bii, “ *boroom kër gi* ” mooy taalibe bi doon xaar Yeesu dellu, te “ *sàcc* ” bi dafay wax ci Jesus ci boppam. Ci méngale boobu, Jesus daf nuy wane njariñ li ci xam bis bi muy dellusi. Moo tax daf nuy ñaax nu xam ko, te sunu déglu ay xelal dafay indi njariñ ci sunu diggante ak moom.

V.44 : « *Kon yéen itam ngeen waajal seen bopp, ndaxte Doomu nit ki dina ñëw ci waxtu wi ngeen ko xaarul .* »

Maa ngi jubbanti , ci aaya bii , tense futur u verb yi ndax ci grek bi njëkk, verb yooyu ñu ngi ci tense present. Booy seet, kàddu yooyu la Jesus waxoon ak ay taalibeem yu nekkoon ci jamonoom, ñu koy laaj ci mbir mi. Ci jamonoy mujj, Boroom bi dina jëfandikoo lii di “ Adventist ” ngir seet chretien yi , di leen natt ci ngëmu yonent yi; ci loolu , dina toppalante ci diir bi , ñeenti « Adventist » seentu ; saa yu nekk dañu koy gëmloo ci leer gu bees gi Xel mi joxe, ñett yi njëkk ñu ngi jëm ci mbindu yonent yi ci Daniel ak ci Apocalypse.

V.45 : “ *Kan mooy surga bu gëm te am xel, bu njaatigeem def ci waa kërám, ngir mu jox leen seen lekk ci jamono ju war?* »

Moytul nga réer ci sa àtte, ndax “ *ñam* ” wi ñuy wax ci aaya bii mingi ci sa kanam. Waaw, mooy këyit wi ma jox tur wi di “ Leeral ma Daniyel ak Feeñu ” bi nekk “ *ñam* ” ngëm mi mënul ñàkk ngir dundal sa ngëm, ndax dafay indi ci Yeesu Kirist, tontu yépp ci laaj yi nga mëna laaj ci yoon, te ginaaw tontu yooyu, feeñu yu nu xamul ci Yeesu. 030 ci ñeenteelu “ Adventist ” bi mujjee “ xaar ”.

Aaya bii daf may soxal, moo tax maa ngi lay jox këyit bii, muy meññeefu sama ngëm ci Yàlla dëgg gi ak sama xel mu ñaw, ndax bëgguma ñu jaaxal ma ci dellu Yeesu Kirist. Jesus dafay wane limu nara def ci jamonoy mujj. Dafa defar ci jamono jii, “ *ñam* ” wu méngoo ak ngëmu ñi mu tànn, ñuy xaar ak njubte dellu ci ndamam. Te “ *ñam* ” wi dafay wax ci yonent yi.

V.4 6 : “ *Su njaatigeem ñëwee fekk ko muy def loolu, surga boobu dina am mbégte!* »

Fii ñu ngi firndeel limu doon wax ci delluwam ci ndam, maanaam ñeenteelu “ Adventist ” bi ñuy seentu. Jaam bi dafa kontaan lool ci xam xalaatu Yàlla bu feeñ , maanaam àtteem ci ngëmu nit ñi. Waaye barke boobu dina laal ñépp ñiy jot leer gu mujj gi , ñu tasaare ko, séddoo ko ak ñiñ tànn ñu tasaaroo ci àdduna bi yépp , ba keroog Yeesu Kirist di dellusi.

V.4 7 : “ *Ci dëgg maa ngi leen koy wax, dina ko def mu yor alalam yépp.* »

Ba keroog mu dellusi, xéewali Boroom bi mooy xéewali ngëm. Te surga bi dafay nekk ci Yeesu kiy sàmm alal ji mu yor ci Xelum ; deposito exclusif ci oracles ak leeralam feeñ. Bu ngeen jàngee téere bii yépp, ngeen di gis ni duma juum ci li may woowe feeñu yonent yi ci Biibël bi “ alal .” Ban beneen tur laa mëna jox feeñu buy musal ci “ *ñaareelu dee* ” te ubbi yoonu dundu ba fàaw ? Ndaxte dafay dindi , di dindi sikki-sakka biy ray ngëm ak muc.

V.4 8 : “ *Waaye sudee surga bu soxor la, ba noppi wax ci boppam ne : “Sama njaatige yeex na ñëw.”* ”

Dundu gi Yàlla sàkk dafa am ñaari xetu dundu. Lépp amna lu ko wuutale. Yàlla dafa wan nit ñi ñaari yoon, ñaari anam yu ñu mëna doxalee ci tannéefam : *dundu ak lu baax, dee ak lu bon ; blé bi ak ñax mi ; baayima yi ak bëy yi , leer gi ak lëndëm gi* . Ci aaya bii, Xel mi dafay wax ci jaam bu soxor bi, waaye jaam la, loolu dafay tekki ngëm bu dul dëgg bu Yàlla dundal, te li gëna am solo mooy ngëm bu dul dëgg bu chretien biy mujjee dem ba ci ngëmu Adventist ci boppam, ci sunu jamonoy mujj. Ndaxte amul leer gu jóge ci Yeesu Kirist ndax nanguwul li ñu ko jox diggante 1982 ak 1991 te mu yëgle ñëwam ci 1994 , ***Adventism bi fa*** , dafa jur meññeefu soxor bu jur radiaasioŋ bu ndawu Yàlla ci weeru nowàmbar 1991. . Ndaxte gis-gis yi ñuy gis ci diine dañuy gëmloo nit ñi ; Formalism diine mooy wecci ngëm gu dëgg gi dundu, fees dell ak cawarte ci dëgg.

V.49 : “... *su amee ku tàmbali dóor ay moroomam, su amee lekk ak naan ak màndikat yi,* ”

Nataal bi ñu ngi ko xaar tuuti ci jamono jii , waaye radiasion bi dafay fësal bu baax , ci jamonoy jàmm, mbañeel ak xeex biy fësal ak jiitu fitna dëgg bi nara ñëw ; Jamono rek la. Lu ko dalee 1995, Adventism biñ tabax dafay " *lekk ak naan ak màndikat yi* " ba sax mu def jàppante ak Protestan yi ak Katolik yi ci dugg ci jàppante ocumenique. Ndaxte ci Peeñu 17:2, dafay wax ci ngëmu Katolik yi ñuy woowe “ *Babilon bu Mag bi* ” , ak ngëmu Protestan yi ñuy woowe “ *suuf si* ” , Xel mi dafa wax , “ *Buuri àdduna yi dañu def njaayum ak moom , te ñi dëkk ci kaw suuf màndiwoon nañu ko ci vin .* ”

V.5 0 : “ ... *njaatigeem dina ñëw ci bis bimu ko xaarul, ci waxtu wi mu xamul.* ”

Konsekans bi bañ leer gi jëm ci ñatteelu xaar-xaaru Adventist , ak bis 1994, mujjee feeñ ci jëmmu ñàkka xam jamonoy dëgg-dëgg dellu bu Yeesu Kirist , maanaam, ñeenteelu xaar-xaar Adventist ci dogal Yàlla. Nàkka xam googu mooy limu jëlee ci dakkal digganteem ak Yeesu Kirist, kon mën nanu ni : Adventist yi ñu teg ci jafe-jafe yu metti yii, nekkatu ñu ci bëti Yàlla, maanaam ci àtteem, « Adventist » .

V.51 : “ ...*dina ko dagg, ba noppi boole ko ci **naaféq yi** , foofu lay jooy, di yëyu bëñ.* »

Nataal bi dafay wone mer gi Yàlla nara teg ci kaw jaamam yu dul dëgg yi ko wor. Maa ngi gis ci aaya bii kàddu « **naaféq** » yi Xel mi jëfandikoo ngir wax ci njuumti chretien yi ci Dan 11:34, waaye fàww ñu jàng lu gëna yaatu ngir xam jamono ji profesi bi di wax, maanaam ci aaya 33 ak 35 : « *te ki gëna am xel ci ñoom mooy jàngal mbooloo mi. Amna ñuy ñàkk seen bakkan ci sabre bi ak ci xal yi, ci jàpp ak ci sacc. Bu ñu daanu, dina ñu leen dimbali tuuti, **ñu bari dina ñu ànd ak ñoom ci naaféq** . 1Cr 11 10 Yenn ci boroom xam-xam yi dina ñu bàyyi seen ngëm, ñu setal seen bopp, ñu weexal seen bopp, **ba jamonoy mujj jota ñëw** . » Kon « *jaam bu soxor bi* » mooy ki wor li Yàlla di xaar ci Boroomam , ba noppi mu dugg ci « **naaféq yi** » *ba ci njeexte àdduna* . Dafay bokk ak ñoom merug Yàlla bi leen dal ba ci àtte bu mujj bi , ñu yàq leen ci « *lak bu tàng* » biy joxe « *ñaareelu dee* » bu mujj , buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:15 : « *Ku ñu bindul ci téreb dundu bu tàng bi* » .*

Jaar-jaar bu feeñ ci ngëm dëgg

Gëm gu dëgg

Barina mbir yuñ mëna wax ci ngëm dëgg, waaye maa ngi tàmbali wax ci wàll wii, te jàpp naa ni moo gëna am solo. Képp ku bégga am diggante ak Yàlla fàww nga xam ni xalaatam ci dundu ci kaw suuf ak ci asamaan si wuute na bu baax ak sunu sistem ci kaw suuf si tabax ci xalaat yu réy te soxor yi Seytaane inspiré ; noonam, ak noonu ñi mu tànn dëgg. Jesus daf nu wan anam wi nu mëna xàmme ngëm dëgg : “ *Ci seeni meñneef ngeen di leen xàmme* .” *Ndax nit ñi dañuy witti raisin ci dég, wala figg ci xaaxaam?* (Macè 7:16)». Ci kaw wax jii, xamleen ne, képp kuy wax ci turam te du wane njubteem, ndimbalam, baña nangu sa bopp, ngëmam, mbéggeel dëgg ak cawarte ci déggal ndigali Yàlla, musu ñu nekk jaamam, te duñu musa nekk jaamam ; Lii mooy li 1 Kor 13 jàngal nu, bi muy fësal karisma sell dëgg ; liy sàkku ci àtteb Yàlla bu jub : aaya 6 : “ *du bannexu ci njubadi, waaye bannexu ci dëgg* .”

Ndax mën nanu gëm ni Yàlla dafay àtte ki ñuy sonal ak ki koy sonal ? Lan mooy nuru Yeesu Kirist, mi ñu daaj ci bant ci boppam, ak inquisition pape bu Rome wala John Calvin, bi daan sonal góor ñi ak jigéen ñi ba ñuy dee ? Ku bégga baña gis wuute gi, fàww mu baña bàyyi xel ci kàddu yi Yàlla bind ci Biibël bi. Loolu moo amoon balaa ñuy tasaaroo Bible bi ci àdduna bi, waaye ginaaw biñu ko amee fépp ci àdduna bi ; Lan mooy sabab yi mëna gëna dëggal njuumti yi nit ñi am ci seen àtte ? Amul benn. Kon merug Yàlla giy ñëw dina réy lool te kenn mënu koo noot.

Ñatti at ak genn-wàll yi Jesus liggéey ci liggéeyam ci kaw suuf, dañu nu ko fësal ci Evanjil yi, ngir nu xam fu ngëm dëgg nekk ci xalaatu Yàlla ; benn kese moo am solo. Dundam daf nuy jox muy royukaay ; muy royukaay bu nu wara topp ngir mu xàmme ni ay taalibeem lañu. Adoption boobu dafay tekki ni bopp nanu xalaatam ci dundu ba fàaw bimu xalaat. Dañu fa dàq bégg-bégg sa bopp, ak réy-réy buy yàq te yàq. Amul palaas ngir fitna ak soxor ci dundu ba fàaw gi ñuy jox ñiñ tànn, te Yeesu Kirist ci boppam nangu ko. Limu def dafa indi coppite ci jàmm, ndax moom, di Boroom bi ak Boroom bi, dafa def boppam jaamu ñépp, wacce boppam ba raxas tãnki taalibeem yi, ngir joxe lu leer ci ñaãñiem ci ngëm yu réy yi njiiti diine Juif yi daan fësal ci jamonoom ; mbir yu ba leegi di màndargaal diine Juif yi ak

Chretien yi. Ci anam wu amul benn werante, yoon wi ñu wane ci Yeesu Kirist mooy yoon wi dundu ba fàaw.

Bi Yeesu Kirist wan jaamam yoon wi ñuy xàmme seeni noon, di jaamu Yàlla yu baaxul yi, dafa jëfandikoo ngir muccal seen ruuh. Digeem ne dina nekk, ba ci njeexte àdduna, " *ci diggu* " ñi mu tànn, te dafay nekk ci leeralal leen ak aar leen ci seen àdduna yépp ci kaw suuf. Li gëna doywaat ci ngëm gu dëggu mooy Yàlla des ak ñi mu tànn. Duñu musa ñàkk leeralam ak Xelam mu Sell mi. Te su Yàlla demee, ndax kiñ tànn nekkatul kenn ; limu nekkoon ci ngëm soppiku ci àtteb Yàlla bu jub. Ndaxte àtteem mingi méngoo ak doxalinu nit. Ci wàllu benn-benn nit, coppite mën na am ci ñaari yoon yépp ; joge ci lu baax dem ci lu bon wala joge ci lu bon dem ci lu baax. Waaye loolu amul ci mbootaayi diine yi ak mbootaay yi, ñoom duñu soppiku ci lu baax dem ci lu bon, sudee nangu wuñu ànd ak coppite yi Yàlla tëral. Ci njàngaleem, Jesus daf nu wax : “ *Garab gu baax mënul am meññeef yu baax, ni garab gu bon mënul am meññeef yu baax* (Matt.7:18).” Moo tax mu jàngal nu ni, ndax meññeefam yu ñaaw yooyu, diine Katolik dafay « *garab gu bon* » te dina wéy di nekk noonu, jaaraleko ci njàngaleem yu baaxul yi, doonte daa ñàkk ndimbalu buur, mu bàyyi sonal nit ñi. Noonu la diine Anglican bi Henri VIII sos ngir yedd njaayum ak def ñaawtéef ; Ban solo la Yàlla mëna jox ay doomam, di buur yiy wuutu ? Loolu mooy xew itam ci diine Protestant Calvinist, ndax ki ko sos, John Calvin, dañu ko doon ragal ndax limu daan réy ci dëkkam Geneve, ci anam wu niroo lool ak jëfi Katolik yi ci jamonoom, ba ci ëpp leen . Protestantism boobu mënul neex sunu Boroom Jesus Christ, te mën nañu ko jàppee ni royukaay ci ngëm gu dëggu gi. Loolu mooy dëgg, moo tax ci li Yàlla feeñal Daniel, dafa bañ Reformation Protestant, muy wax ci nguuru pape bi ci 1260 at, ak jamono ji ñuy taxawal bataaxalu Adventisme bu juróom ñaareelu bis bi, di yóbbale dëgg yi Yàlla feeñal, daale ko ci 1844, ba ci njeexte àdduna.

Diine yu baaxul yi am ci taarix, ñoom ñépp am nañu mbir yu nuru xeetu diine bi Yàlla nangu, waaye duñu musa méngoo ak moom. Gëm-gëm dëgg, Xelu Kirist moo koy dundal saa yu nekk, waaye gëm-gëm bu dul dëgg amul. Gëm-gëm gu dëggu mën na leeral kumpa yi ci kàdduy Yàlla, waaye ngëm-gëm bu dul dëgg mënul ko. Barina lu nit ñi mëna wax ci yonent yi ci àdduna bi, bu nekk ci ñoom gëna yéeme beneen bi ci topp. Samay tegtal wuute na ak ñoom, ndax samay tekki dañu bawoo ci ay mbind yu bawoo ci Bible bi ; Kon bataaxal bi dafa leer, dëgër, lëkkaloo, te méngoo ak xalaatu Yàlla, te du musa génn ci ; te Aji Kàttan ji moo koy saytu.

Notu waajal téere Daniel

Tur Dañel dafay tekki Yàlla mooy sama àttekat. Xam àtteb Yàlla mooy gëna am solo ci ngëm, ndax dafay yóbbu mbindéef yi ci déggal bëgg-bëgg Yàlla bimu feeñal te xam, te

loolu mooy benn-benn mbir bi war ngir Yàlla barkeel ko saa yu nekk. Yàlla dafay wut mbëggeel ci mbindéef yi mu sàkk, ñu koy wane ci seen ngëm gu déggal. Kon àtteb Yàlla dafay feeñ ci kàdduy yonent yi mu jëfandikoo ay misaal yu melni ci léeb yu Yeesu Kirist. Àtteb Yàlla mingi njékka feeñ ci téreb Daniel waaye mingi téral fundamaa yu mag yi ci àtteem ci taarixu diine chretien yi, te dina ñu ko fësal bu baax ci téreb Peeñu ma.

Ci Daniel, Yàlla feeñal lu néew, waaye limu tuuti ci limu am solo lool ci wàllu mën mën , ndax mooy fondamaa bi ci Peeñub yonent yépp. Architek yi tabax xam nañu ni waajal barabu tabax bi lu am solo la. Ci wàllu yonent, lii mooy liggéey biñ jox feeñu yi yonent Yàlla Daniel jot. Dëgg la, sudee Yàlla xam nañu bu baax liñuy tekki, Yàlla dina mëna def ñaari mbir yooyu: **firndeel ni amna**, ba noppi jox ñi mu tànn **caabiy xam** bataaxal bi Xel mi di joxe. Ci « mbir mu ndaw » mi, dañuy gis lépp luy benn : ñuy wax ni ñeenti empire yu mag yuy toppalante ci àdduna, daale ko ci jamonoy Daniel (Dan. 2, 7 ak 8); jamonoy liggéeyu Yeesu Kirist ci kaw suuf (Dan. 9) ; ñu yëgle ni chretien yi dañu bàyyi ngëm ci atum 321 (Dan. 8), di nguuru pape bi ci diiru 1260 at diggante 538 ak 1798 (Dan. 7 ak 8); ak “ Adventist ” (Dan. 8 ak 12) ci 1843 (ba 2030). Maa ngi yokk ci lii, Dan. 11 bi, ni ñu ko nara gisee, di fësal jëmm ak jëm kanam gi ci guerre mondiale nucleaire bu mujj bi ci kaw suuf , te ba leegi des nañu ko def balaa Yàlla Musalkat bi di dellusi ci ndam li.

Ci anam wu nëbbu, Boroom bi Yeesu Kirist dafa wax tuuru Daniel ngir fàttali nit ñi soloom ci kóllóre gu bees gi. “ *Bu ngeen gisee mbir yu tiis yuy yàq, yi yonent Dañeel waxoon , taxaw ci barab bu sell bi, ku jàng, na xam. (Mat.24:15)* »

Sudee Jesus seede na ci turu Daniel, ndax Daniel jël na ci moom njàngalem ñëwam bu njëkk bi ak delluwam ci ndam, gëna bari ci njàngalem yi ko jiiu. Ngir ñu xam bu baax samay wax, fàww ñu xam ni, Almasi bi joge asamaan, dafa njékka wane boppam ci Daniel ci turu “ *Mikael* ” , ci Dan.10:13-21, 12:3 te tur woowu Yeesu Kirist moo ko jël ci Peeñu 12:7. Tur wi “ *Micaël* ” ñu ngi ko gëna xamee ci làkku katolik bu latin Michel, di tur wiñ jox Mont Saint-Michel bu siiw bi ci France bu Breton. Téreb Daniel dafa yokk ay lim yu nuy may nu xam at mi mu njékka ñëw. Bëgg naa leen wax ni tur wi di “ *Mikael* ” dafay tekki : Ku niroo ak Yàlla ; ak tur wi “ *Yeesu* ” tekki : YaHWéH muccal. Ñari tur yooyu dañuy wax ci Yàlla biy sàkk lépp lu mag, ki njékka am titre asamaan, ñaareel bi am titre suuf.

Feeñu ëlëg dañu nuy wane ni fowokaayu tabax bu bari etaas. Bi sinemaa di sooga tàmbali, ngir defar ay efekt yu relief ci dessin animé yi, defarkati filmu yi dañu daan jëfandikoo ay plaatu weer yu am motif yu wuute yuñ defaree peinture, bu ñu leen boolee, dañuy joxe nataal ci wàll yu bari. Noonu la Yàlla xalaatee ci yonent yi.

Lépp a ngi tàmbali ci Daniel

LEBRE DU DANIEL

Yaw miy jàng liggéey bii, nanga xam ne Yàlla Aji Kàttan ji amul àpp mi ngi dund doonte dafay nèbb boppam. Seede bu “ *yonent Daniel* ” bind nañu ko ngir gëmloo leen loolu. Dafa yor seede buy màndargaal kóllóre gu yàgg gi ak kóllóre gu bees gi, ndaxte Jesus daf ko wax ci kàddu yi mu waxoon ay taalibeem. Li mu dundu dafay wone jëfi Yàlla bu baax te jub bii. Te téere bii daf nuy may nu gis àtte bi Yàlla joxe ci taarixu diine ci monotheism , Juif ci lëkkaloo bu njëkk, ginaaw ga Chretien , ci lëkkaloo bu bees , tabax ci kaw deret ji tuuru Yeesu Kirist , ci 3 awril, 30 ci jamonoom. Kan moo gëna mëna fësal àtteb *Yàlla* ? Tur wi dafay tekki “ Yàlla mooy sama àttekat ” . Mbir yooyu mu dundu duñu ay léeb , waaye seede la ci barkeb Yàlla ci xeetu njubteem. Yàlla daf ko wane ni kenn la ci ñatti nit ñi mu nara muccal ci musiba ci Ezek 14:14-20. Ñatti xeeti nit ñi ñu tànn ñooy “ *Nowe, Daniel ak Ayóoba* ” . Bataaxelu Yàlla daf nuy wax bu leer ni, ci Yeesu Kirist sax, sudee nuruwul royukaay yooyu, buntu mucc gi dina wéy di tëju ci nun. Xebaar boobu day firndeel yoon wu xat wi, yoon wu xat wi walla bunt bu xat bi ñi tànn war a jaar ngir dugg ci asamaan si, ni ko Yeesu Krist jàngalee. Jaar-jaaru " *Daniyel* " ak ñatti àndadoom, dañu nuy wan misaalu ngëm gu Yàlla muccal ci jamonoy musiba.

Waaye amna itam ci jaar-jaaru dundu Daniel, ñatti buur yu am doole yu Yàlla mujjee jële ci Seytaane bi ñu doon jaamu te kenn xamul woon dara. Yalla def na empereur yooyu ñuy

portoparoolu liggéeyam bi gëna am doole ci taarixu nit, ki njékka, waaye itam ki mujj, ndax nit ñooñu ñuy royukaay dina ñu ni mes, diine, valeur, moral, dina ñu wéy di wãññeeku. Ci Yàlla , xëcc ruuh lu jafe **la , te li xewoon ci Buur** Nebukadnesar mooy misaal bi gëna fës ci genre bi. Dafay firndeel léeb bi Yeesu Kirist wax, di “**Sàmmkat bu baax**” bi bàyyi **mbooloom** ngir dem wut baayima yi réer.

Daniel 1

Dan 1:1 Ci ñatteelu at ci nguuru Yoyakim, buuru Yuda, Nebukadnesar, buuru Babilon, ñëw Yerusalem, daal di ko wër.

1a- Ci ñatteelu atu nguuru Yoyakim buuru Yuda

Yoyakim nguuru 11 at ci – 608 ba – 597. Ñatteelu “ci – 605.

1b- Nabukodonosor

Lii mooy tekkib Babilon bu tuuru Buur Nebukadnesar, maanaam, " Nabu aar sama doom ju mag ji ." Nabu mooy yállay xam-xam ak bind ci Mesopotamie. Mën nanu xam bu baax ni Yàlla dafa bégga gis kàttan googu ci kaw xam-xam ak bind, delloo ko ci loxoom.

Dan 1:2 Aji Sax ji jox ko Yoyakim, buuru Yuda, ak yenn ci juntuukaayi kër Yàlla. Nebukadnesar yóbbu ndab yi ci réewum Sinear, ci barabu yàllaam, daal di leen denc ci këru alal bu yàllaam.

2a- Aji Sax ji teg Yoyakim buuru Yuda ci loxoom.

Li Yàlla bàyyi buuru Yawut yi am na yoon. Yoyakim amoon na ñaar fukki at ak juróom bimu nekk buur, mu nguuru fukk ak benn at ci Yerusalem . Mu def lu baaxul ci kanamu Yàlla Yàllaam .

2b- Nebukadnesar yóbbu ndab yi ci réewum Sinear, ci barabu yàllaam, daal di leen denc ci këru alal bu yàllaam.

Buur boobu ab jaam la, xamul Yàlla dëgg ji Israyil di jaamu waaye dafay fexe sargal yàllaam : Bel. Ginaaw bimu tuubee ci ëlëg, dina jaamu Yàlla dëgg bu Daniel, ak ngëm gu mel ni.

Dan 1:3 Buur bi daal di wax Aspenas, di njiitu jaam, mu indi ay doomi Israyil yu bawoo ci xeetu buur ba ak ci famiy bu mag.

Dan 1:4 xale yu góor yu amul benn sikk, yu baax, yu am xel, yu am xel, yu am xam-xam, yu mëna liggéey ci kër buur bi, ñu jàngal leen làkku waa Kalde.

4a- Buur Nebukadnesar dafa melni ku baax te am xel, li ko soxal mooy jàppale xale yu Juif yi ñu mëna déggoo ak seeni mbokk ak seeni valeur.

Dan 1:5 Buur bi daal di leen digal bis bu nekk ñu lekk ci taabam ak ci vin bi muy naan, ngir mu mëna yar leen ñetti at, ñu liggéeyal buur bi ñatti at.

5a- Buur bi dafa am yëg-yëg bu baax. Dafay séddoo ak ndaw ñi li muy saraxe boppam, dalee ko ci yàllaam yi ba ci lekkam yi.

Dan 1:6 Amoon na ci ñoom, ñu bokk ci doomi Yuda, di Daniel, Ananya, Misael ak Asaria.

6a- Ci Juif yu ndaw yi ñu yóbbu Babilon, ñeent kese ci ñoom ñooy wane ni dañu gëm seen bopp. Li ci topp, Yàlla moo ko tëral ngir wone wuute gi nekk ci meññeef yi ñi koy jaamu te mu barkeel leen ak ñi ko jaamuwul te mu sàggane leen.

Dan 1:7 *Njiitu jaamukat yi daal di leen jox ay tur: Dañeel, Beltesasar, Ananya, Sadrak, Misael, Mesak, Asaria, Abednego.*

7a- Ndawi Juif yooyu bokk nañu xam-xam, ñoom ñépp nangu ñu yor tur yu baaxul yi ki jël ndam li leen santaane. Joxe tur dafay màndargaal ki gëna mag, te Yàlla dëgg ji moo ko jàngal. Gen.2:19 : *Ci noonu la Yàlla jëlee ci suuf, jël rabi àll yépp ak picci asamaan yépp, yóbbu leen ci Aadama bi, ngir mu xool numu leen di woowe.*

7b- Daniel “ Yàlla mooy sama àttekat ” ñu soppi tur wi mu tuddu Beltesasar : “ Bel mooy aar ”. Bel dafay màndargaal Seytaane bi nit ñi di jaamu, di sargal ci ñàkk xam-xam, di jaamu rab yu jinne yi.

Hananiah “ Yàlla wala may YahWéH ” nekk “ Sadrak ” bi Aku inspiré . Aku mooy yàllay weer wi ca Babilon.

Mishael “ kiy njubteg Yàlla ” nekk Meshach “ ki bokk ci Aku ”.

Azariah " Dimbalikat bi wala Ndimbal bi mooy YaHWéH " nekk " Abed-Négo " " Jaamu Nego " , te foofu la woon, yàllay jant bu Kaldeen yi.

Dan 1:8 *Daniel fasoon na yéene baña tilim boppam ci lekk yu buur bi ak vin bi buur bi di naan, mu ñaan njiitu jaam bi mu baña tilim boppam.*

8a- Soo amee ndam, dangay **yor tur wu baaxul , waaye soo tilim sa bopp ba rusloo Yàlla, loolu mooy laaj lu épp.** Li xale yu góor yi gëm, moo tax ñu baña lekk *vin ak yàpp bu buur bi*, ndax dañu ko daan jox yàlla yu baaxul yi ci Babilon. Seen ndaw amul matuwaay, te mënu ñu xalaat ni Pool, seede bu gëm bu Kirist, bi jàpp ni yàlla yu baaxul yi amul benn njariñ (Rom. 14 ; 1 Kor. 8). Waaye ndax ragal a tiital ñi néew doole ci ngëm, dafay def ni ñoom. Sudee dafa def lu wuute ak loolu, deful bàkkaar, ndax xalaatam jub na. Yàlla dafay ñàññi tilim gu nit ñi def ci seen bopp, ànd ci xam-xam bu mat sèkk ak xel mu dal ; ci misaal bii, dañu ko tànn ngir sargal seen boroom.

Dan 1:9 *Yàlla defal Dañeel yiw ak yiw ci kanamu kilifag ndaw yi.*

9a- Ngëmu ndaw ñi dafay wane ni dañu ragal a réccu Yàlla ; Mën na leen barkeel.

Dan 1:10 *Njiitu jaam yi ne Daniyel: «Maa ngi ragal sama sang buur, moo leen wax li ngeen wara lekk ak naan. Ndaxte lu tax mu gis sa kanam gëna naqarlu ndaw ñi nga tollu ci say at? Di nga wane sama bopp buur bi.*

Dan 1:11 *Ci noonu la Daniel wax kilifa gi njiitu jaam bi joxoon Daniel, Hananya, Misael ak Azaria.*

Dan 1:12 *Natt leen fukki fan, nu lekk ñax, naan ndox.*

Dan 1:13 *Bu ko defee nga xool sunu kanam ak kanam xale yu góor yiy lekk buur bi, nga defal say jaam li nga gis.*

Dan 1:14 *Mu jox leen li ñu ñaan, ba noppi natt leen fukki fan.*

Dan 1:15 *Bi fukki fan yi weese, ñu gëna rafet, gëna gëna xëcc xale yu góor yépp yi daan lekk ñamu buur bi.*

15a- Ci wàllu ngëm, mën nañu méngale “ fukki fan ” yu Daniel ak ñatti àndadoom yi dundu , ak “ fukki fan ” yu at yu yonent yi doon fitnaal ci kàdduy “ Smirne ” ci Peeñu 2:10. Dëgg la, ci ñaari jaar-jaar yi, Yàlla dafay wane meññeef yu nèbbu yi ci ñiy wax ni dañu ko topp.

Dan 1:16 *Bëgg-néeg bi dafay jël seen lekk ak seen vin, jox leen lujum.*

16a- Jaar-jaar bii dafay wone ni Yàlla mënee liggéeye ci xeli nit ñi ngir baaxal jaamam yi ni ko bëggee mu sell mi. Ndaxte risk bi ndawu buur bi jël dafa réyoon, te Yàlla dafa wara dugg ci mbir mi ngir mu nangu li Daniel digle. Jaar-jaaru ngëm lu am solo la.

Dan 1:17 *Yàlla jox ñeenti xale yu góor yooyu xam-xam ak xel mu ñaw ci mbind yépp. Dañel nettali ko lépp lu mu gis ak li mu gént.*

17a- Yàlla may ñeenti xale yu góor yooyu xam-xam ak xel mu ñaw.

Lépp may la bu jóge ci Boroom bi. Ñi ko xamul, xamuñu ba ñaata la aju ci Moom ndax ñu am xel ak xel wala ñu ñàkk xam-xam ak ñu ñàkk xam-xam.

17 b- *Dañel nettali ko lépp lu mu gis ak li mu gént.*

Daniyel moo njékka wane ngëmam, Yàlla sargal ko ndax Yàlla moo ko jox may giy wax ci kàddug Yàlla. Lii mooy seede bimu joxe ci jamonoom, ci Joseph mi gëm, bi waa Egypt jàppee. Ci xéewali Yàlla yi, Suleymaan tànn na xam-xam ; te ci tãneef boobu, Yàlla jox ko leneen lépp, ndam ak alal. Daniel dina gis, ci boppam, yéeg gi Yàlla gëm tabax.

Dan 1:18 *Ci waxtu wi buur bi santaane ñu yóbbu leen, kilifag ndaw yi daal di leen yóbbu Nebukadnesar.*

Dan 1:19 *Buur bi waxtaan ak ñoom. Kenn ci xale yu góor yooyu yépp, kenn gisu ko ni Dañel, Anaña, Misael ak Asariya. Moo tax ñu nangu leen ñu liggéeyal buur bi.*

Dan 1:20 *Buur bi laaj leen ci lépp lu jëm ci xam-xam ak xam-xam, mu gis ni ñoom ñoo gëna am doole fukki yoon bépp luxuskat ak bépp luxuskat bu nekkoon ci réewam.*

20a- Moo tax Yàlla dafay wane «wuute gi nekk ci diggante ñi koy jaamu ak ñi ko jaamuwul», ñu bind ko ci Mal 3:18 . Tur Daniel ak ay àndadoom dina ñu dugg ci seede bu Bible bu sell bi, ndax seen ngëm dina nekk royukaay buy ñaax ñiñ tànn ba ci njeexte àdduna.

Dan 1:21 *Noonu la Daniel nekkee ba ci at mi njëkk ci nguuru Sirus.*

Daniel 2

Dan 2:1 *Ci ñaareelu at ci nguuru Nebukadnesar, Nebukadnesar gént. Xel mi dafa jaxasoo, mënul nelaw.*

1a- Kon, ci – 604. Yàlla dafa feeñ ci xel mi buur bi.

Dan 2:2 *Buur bi daal di yónnee luxuskat yi, luxuskat yi, luxuskat yi ak waa Kalde, ñu nettali ko ay gémmiñam. Ñu ñëw, taxawal seen bopp ci kanamu buur bi.*

2a- Buur bu gëmul Yàlla bi dafa wëlbatiku ci nit ñi mu wóolu ba foofu, ku nekk ci ñoom xarañ ci liggéeyam.

Dan 2:3 *Buur ne leen: «Maa ngi gént. Sama xel jaxasoo, bëggoon naa xam gént bii.*

3a- Buur bi ne ko : *Bëgg naa xam gént gii ; waxul lu muy tekki.*

Dan 2:4 *Waa Kalde tontu buur bi ci làkku Arameen ne ko: «Yaw buur, dundu ba fàww!» Wax ko nun, nun say jaam, nu firal la firi.»*

Dan 2:5 *Buur bi wax ak waa Kalde, ne leen: «Maa ngi génn ci mbir mi. Su ngeen ma waxul gént bi ak li muy tekki, dina ñu leen xotti, seeni kër dina ñu nekk mbalit.*

5a- Buur bi amul benn werante ak matuwaay yu tar yi mu jël, amul fenn, te Yàlla moo ko xiir, moo ko sos ngir jaxasoo charlatanism pagan yi, ba noppi wane ndamam jaaraleko ci ay jaamam yu gëm.

Dan 2:6 *Waaye su ngeen ma waxee ma gént bi, te dinaa ko tekki, dinaa leen jox ay may ak ay neexal ak ngor gu rëy. Kon waxleen ma gént bi ak li muy tekki.*

6a- Yooyu kado, kado, ak ngor yu rëy , Yàlla dafay waajal ñi mu tànn ñu gëm.

Dan 2:7 *Ñu tontu ko ñaareelu yoon ne: «Buur bi, na wax sunuy gént, nu leeral ko limu tekki.»*

Dan 2:8 Buur bi tontu ko: «Gis naa bu baax ne, yéen a ngi yàqu, ndax gis ngeen ni mbir mi rëcc nama.»

8a- Buur bi dafa laaj boroom xam-xam yi lu ñu musul laaj, mu deful ko.

Dan 2:9 Kon su ngeen ma waxul gént gi, benn àtte dina leen teg ñépp . Danga bëgga waajal sa bopp ngir wax ma fen ak fen, di xaar jamono soppiku. Kon, waxleen ma gént bi, dinaa xam ndax man ngeen ma ko mëna firal.

9a- Danga bëgga waajal sa bopp ngir wax ma fen ak fen, di xaar jamono soppeeku

Moo tax ba àdduna bi di jeex, bépp gis-gis bu dul dëgg ak bépp gis-gis bu dul dëgg dina am xaalis.

9b- Kon, waxleen ma gént bi, dinaa xam ndax man ngeen ma ko mëna firal.

Mooy yoon wu njëkk bi xalaat bu logic bi di feeñ ci xalaati nit. Charlatan yi dañu yomb di wax seen kiliyaan yu naf te gëm lu ëpp li ñu bëgg. Li buur bi laaj dafay wone seen àpp.

Dan 2:10 Waa Kalde tontu ko ne: «Amul kenn ci kaw suuf ku mëna wax buur li nga bëgga wax. musul am benn buur, ak doole ak doole, laaj lu mel noonu ci benn luxuskat, astrologue wala Kaldeen.

10a- Seen wax dëgg la, ndax ba foofu, Yàlla dugguwul ci seen bopp ngir dindi leen, ngir ñu xam ni moom rek mooy Yàlla, te seeni yàlla yu baax yi dañu amul benn njariñ, di yàlla yuñ tabax ci loxo ak xel yu nit ñi, ñu jox leen rab yu jinne yi.

Dan 2:11 Li buur bi bëgg lu jafe la; Kenn mënu ko wax Buur, ku dul yàlla yi nga xam ne seen dëkkuwaay nekkul ci biir nit ñi.

11a- Boroom xam-xam yi dañu fësal dëgg gu kenn mënul weddi. Waaye bi ñuy wax loolu, dañuy nangu ni amul benn lëkkaloo ak seen boroom , te saa yu nekk ñu ngi leen di laaj ñu gëm ni dina ñu am tontu ci boroom yi nëbbu jaaraleko ci ñoom. Defi buur bi daf leen di fësal. Ngir mëna def loolu, fàww ñu am xam-xam bu Yàlla dëgg bi mënul xam, te amul àpp, te xam-xam boobu feeñ na ci Suleymaan, di boroom xam-xam bu mag bi.

Dan 2:12 Buur bi mer bay mer lool. Mu santaane ñu rey boroom xam-xami Babilon yépp.

Dan 2:13 Ñu yégle àtte ba, ñu ray boroom xam-xam yi, ñu wut Dañeel ak ay àndadoom, ngir ray leen.

13a- Yàlla dina leen dekkal ci ndam, ànd ak Buur Nebukadnesar, ndax dafa teg ay jaamam balaa ñuy dee. PeXe boobu dafay wax luy xew ci ngëmu Adventist bu mujj, di barab bu ñiñ fal di xaar dee gi fippukat yi digal ci bis bu ñu tànn. Waaye fii itam mbir yi dina ñu soppiku, ndax ñi dee ñooy fippukat yiy ray seen biir, bi Kirist mi am doole te am ndam feeñee ci asamaan si ngir àtte leen, teg leen àtte.

Dan 2:14 Ci noonu la Daniel wax ak Ariyok, di njiitu garde buur bi, bi demoon ngir ray boroom xam-xam yi ci Babilon.

Dan 2:15 Mu wax Ariok, di kilifag buur bi, ne ko: «Lu tax buur bi teg àtte bu tar nii? Arjoc daal di leeral Daniel mbir mi.

Dan 2:16 Daniyel dem ci buur bi, laaj ko mu may ko jot ngir mu mëna wax buur bi li muy tekki.

16a- Daniel dafay doxalee ci anam wimu doxee ak jaar-jaaram ci diine. Xam na ne Yàlla moo ko jox may yi mu am ci wàllu yonent, ndax moom la tàmm di wékk lépp ci moom. Bimu demee ba xam li buur bi di laaj, ci la xam ni Yàlla moo am tontu yi, waaye ndax bëgg na ko xam tontu yi ?

Dan 2:17 Ci noonu la Daniel demee seen kër, nettali ko Hananya, Misaël ak Azaria, di ay àndadoom.

17a- Ñeenti xale yu góor ya ñoo dëkk ci kër Dañeel. “ Picc yu am dunqu dañuy booloo ” te dañuy màndargaal mbooloo mu Yàlla. Balaa Yeesu Kirist sax, Boroom bi dafa wax ni, " fu ñaar wala ñett dajaloo ci sama tur, maa ngi ci seen biir ." Mbëggeelu mbokk mooy boole ndaw ñii di wane ngëm gu rafet ci jàppante.

Dan 2:18 ngir ñaan Yàlla asamaan yi yërmaande leen, ngir ñu baña yàq Dañeel ak ay àndadoom ñoom ak yeneen boroom xam-xam yu Babilon.

18a- Buñu jànkoonde ak jafe-jafe yu metti yooyu ci seen bakkan, ñaan gu mat sèkk ak woor bu dëggu ñooy benn-benn gannaayu ñiñ tànn. Xam nañu ko te dinañu xaar tontu bu jóge ci seen Yàlla mi leen jox firnde yu bari ni bëgg na leen. Ci njeexxe àdduna, ñi mujjee tànn, te dogal dee dina ñu def lu mel noonu.

Dan 2:19 Ci guddi gi, Daniel feeñal kumpa gi. Dañeel sant Yàllay asamaan si.

19a- Bu ñu ko laajee ci ñi mu tànn, Yàlla gëm a ngi fa, ndax moo defar natt gi ngir seede njubteem ci Daniel ak ñatti àndadoom yi ; ngir yékkati leen ci taxawaay yu gën a kawe ci nguuru buur bi. Dina leen jàppale, jaar-jaar ak jaar-jaar, ñu nekk lu mënul ñàkk ci buur bi mu nara jiite, mujjee soppo ngëm. Tuub googu mooy meñneefu ngëm gu dëggu gi amul benn sikk, ñeenti ndaw yu ndaw yi Yàlla tànn ngir ñu def seen liggéey bu amul fenn.

Dan 2:20 Daniel wax ne: «Nañu sargal turu Yàlla ba fàww. Moo moom xam-xam ak doole.

20a- Dafay gërëm ko bu baax ndax firndeg xam-xamam , ci jaar-jaar bi, amul benn werante. Dooleem moo yóbbu Yoyakim ci loxo Nebukadnesar, mu dugal xalaatam ci xel yi góor ñi ko bëggoon.

Dan 2:21 Dafay soppo jamono ak jamono, di dindi buur yi, di fal buur yi, di jox xam-xam boroom xam-xam yi, xam-xam boroom xel yi.

21a- Aaya bii dafay fësal bu baax sabab yépp yu waral ñu gëm Yàlla. Nebukadnesar dina mujjee tuub ginaaw bimu xamee mbir yooyu bu baax.

Dan 2:22 Dafay wane li xóot te nëbbu, xam li nekk ci lëndëm, te leer gi dëkk ci moom.

22a- Séytaane tamit man na feeñal lu xóot te nëbbu waaye leer nekkul ci moom. Dafa koy def ngir nax nit ñi, ba noppi génne leen ci Yàlla dëgg ji, te su ko defee, dafay jëfandikoo ngir muccal ñi mu tànn, di leen wane fiir yu bonn yi jinne yi teg ci lëndëm gi ci kaw suuf, ginaaw bi Yeesu Kirist amee ndam ci kaw bàkkaar ak dee.

Dan 2:23 Yallay samay maam, dinaa la sargal, sargal la ndax jox ngama xel ak doole, nga xamal ma li nu bëggoon ci yaw, nga xamal nu kumpag buur bi.

23a- Xel ak doole ñoo nekkoon ca Yàlla, ci ñaanu Dañeel, te Yàlla may ko ko. Ci jaar-jaar bi , gis nanu ni njàngale mi Jesus jàngaloon : « ñaanleen , dina ñu leen ko jox ». Waaye xam nañu ni ngir am resultaa bii, fàww loyalite ki koy sàkku jànkoonde ak bépp jafe-jafe. Doole ji Daniel jot dina jël jëmm ju am solo ci xalaati buur bi, te dina ñu ko jox firnde bu leer te kenn mënko weddi, te dina ko forse mu nangu ni Yàlla Daniel am na, te moom ak askanam xamu ñu ko woon ba ca jamono jooju.

Dan 2:24 Ginaaw loolu Daniyel dem ci Ariyok, mi buur bi sant ñu ray boroom xam-xam yu Babilon . mu dem wax ko ne : Bul ray boroom xam-xam yu Babilon! Yobbul ma fa kanam Buur, ma leeral ko buur.

24a- Mbëggeelu boroom bi dafa feeñ ci Daniel, bi xalaat am dundu boroom xam-xam yu gëmul Yàlla. Loolu mooy jikko juy seedewaat mbaaxug Yàlla ak yërmaandeem, ci xel mu woyof gu mat sèkk. Yàlla mën na kontaan, jaamam daf koy màggal ci jëfi ngëmam.

Dan 2:25 Ariok daal di gaaw yóbbu Daniyel ci kanamu buur bi, ni ko: «Gis naa nit ci ñi ñu jàpp ci Yuda, ku mëna wax buur bi li ñuy tekki.»

25a- Yàlla teg buur bi ci naqar bu rëy, te bumu xalaatee ni dina am tontu limu bëggoon, mer gi dafay jeex ci saasi.

Dan 2:26 Buur bi wax Daniel, mi ñuy woowe Beltesasar, ne ko: «Ndax mën ngama wax gént gi ma gis, ak li muy tekki?»

26a- Tur wi ñu ko tuddee xeetu xéewal yi soppiwul dara. Daniel moo ko wara tontu, te du Beltesasar.

Dan 2:27 Daniyel tontu ko ci kanamu buur bi, ne ko: «Kumpag buur bi laaj, te boroom xam-xam yi, boroom xam-xam yi, boroom xam-xam yi, boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi mënko ñu ko wax buur bi.»

27a- Daniel dafay ñaanal boroom xam-xam yi. Li buur bi laaj ci ñoom, mēnu ñu ko woon.

Dan 2:28 *Waaye amna Yàlla ci asamaan si, di fèsal kumpa yi, te xamal Buur Nebukadnesar li nara xew ci jamonoy èlèg. Lii mooy sa gént ak gis-gis yi nga gis ci sa lal.*

28a- Bi Nebukadnesar tàmbaalee joxe leeral yooyu, dina tax mu bàyyi xel ci moom, ndax li ñuy wax ci èlèg dafay sonal nit ñi, ba noppi di leen gēna sonal, te suñu amee tontu ci mbir mi, loolu dafay neex te dafay féexal xol. Daniel dafa yóbbu buur bi ci Yàlla miy dundu, te kenn duko gis, te loolu dafa yéem buur biy jaamu yàlla yu jël seen yaram.

Dan 2:29 *Buur bi, bi nga téddee, nga xalaat li nara xew ginaaw jamono jii . Te kiy xamal kumpa yi, xamal na leen liy xew.*

Dan 2:30 *Kumpa googu kenn xamul ma ko ndaxte maa èpp xam-xam képp kuy dundu . Waaye buur man a firil li muy tekki, te nga xam lu nekk ci sa xol.»*

30a- *Du ni amna ci man xam-xam bu gēna mag ci mbindéef yiy dundu; waaye dafay nuru leeral gi ñu jox buur bi*

Toogal gu mat sèkk ci jéf . Daniel daal di génn ci wetu buur bi, wax ko ni Yàlla miñu dul gis daf ko bègg ; Yàlla boobu moo gēna am doole ak doole ñi mu jaamu ba leegi. Xalaatal li kàddu yooyu def ci xelam ak xolam.

30b- *te nga xam xalaati sa xol*

Ci diine xèrēm yi, dañu bàyyi xel ci li Yàlla dègg wax ci lu baax ak lu bon. Buur yi duñu musa laaj dara, ndax dañu leen ragal, te seen doole dafa rëy. Gis-gis Yàlla dègg dina may Nebukadnesar mu gis ndànk-ndànk ay njuumte ci jikkoom; loolu kenn ci askanam ñemewul woon def loolu. Njàngale mi itam mingi jëm ci nun: mēn nanu *xam xalaati sunu xol* sudee Yàlla dafay jéfandikoo sunu xel.

Dan 2:31 *Buur bi, nga xool, nga gis nataal bu rëy. Luwa boobu rëyoon na lool, rafet lool; mu taxaw ci sa kanam, melokaanam daa raglu.*

31a- *gis nga luwa bu rëy; Luwa boobu rëyoon na lool, rafet lool*

Luwa bi dafay wane toppalante empire yu mag yi ci kaw suuf, ñuy toppalante ba ci dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist, moo tax feeñam *bu rëy bi* . Ndawam mooy njiit yu toppalante yu bari alal, ndam ak sargal yu nit ñi jox .

31b- *mu taxaw ci sa kanam, melokaanam daa raglu.*

Èlèg gi luwaas bi waxoon mingi ci *kanamu* buur bi, nekkul ci ginaawam . Melokaanam bu raglu bi dafay wax ci kanam nit ñu bari ñuy dee ci xare ak fitna yuy màndargaal taarixu doomi aadama yi ba ci njeexte àdduna ; kilifa yi dañuy dox ci kaw néew yi.

Dan 2:32 *Boppu nataal boobu ñu ngi ko defaree wurus bu sell. dënnam ak loxoom xaalis lañu woon . biiram ak pooj yi ay brons lañu .*

32a- *Boppu jëmm ji ñu ngi ko defaree wurus bu sell*

Daniel dina ko firnde ci aaya 38, *boppu wurus bi* mooy Buur Nebukadnesar ci boppam. Màndarga boobu daf koy màndargaal ndax dafay njékka soppo ngēm, di jaamu Yàlla biy sàkk Yàlla dègg, ba noppi jaamu ko ci ngēm. Wurur mooy màndarga ngēm gu sell ci 1 Piyeer 1:7 . Nguuram gu yàgg gi dina màndargaal taarixu diine, te dina tax ñu wax ko ci Bible bi. Rax ci dollu, mooy **boppu** tabax njiitu njiit yi ci kaw suuf. Yoon wi tàmali ci at mi njékk ci nguuram ci – 605.

32b- *dënnam ak loxoom xaalis*

Xaalis moo gēna néew solo wurur. Dafay yàqu, wurur du soppiku. Danuy seede ni nit ñi dañuy yàq valeur yu nit ñi, te loolu dafay topp tegtali luwaas bi daale ko ci kaw ba ci suuf. Lu ko dalee ci – 539, empire bu waa Mede ak waa Perse ñooy jël palaasu empire bu waa Kalde.

32c- *biiram ak pooj yi ay xànjjar*

Bronze itam moo gēna néew solo xaalis. Dafay boole wen wu am pèrēm. Dafay yàqu bu baax ba noppi di soppeeku melokaanam lu yàgg. Dafa gēna dègër itam xaalis, ndax moom ci boppam moo gēna dègër wurur, ndax moom kese mooy gēna dègër. Sëy moo nekk ci diggu nataal bi Yàlla tànn, waaye mooy itam nataalu njurug doomi aadama yi. Empire bu Grece,

ndax noonu la doon, dina am doole lool, di jox nit ñi seen cosaan ak aada yu baaxul yi, te loolu dina wéy ba ci njeexte àdduna. Nit ñi dina ñu yéemu jëmmu Grees yiñ defaree bronze buñ jël ba ci njeexte li. Yaram wi dafa feeñ, te jikko yu bonn yi amul àpp ; Loolu moo tax empire bu Grees nekk màndarga bàkkaar buy yàgg ay xarnu ak ay junniy at ba keroog Kirist di dellusi. Ci Dan.11: 21 ba 31, buur bu Grees bi tuddu Antiochus 4, di Epiphanes, di fitnaal askanu Juif yi ci diiru « 7 at » diggante -175 ak -168, dina ñu ko fësal muy misaalu fitnaal Pape bi mu jitu ci nettali yonent yi ci chapitre bii. Aaya 32 dafa boole, ñuy wax ci empire yi jitu ci empire bu Rome.

Dan 2:33 *tànk yi dañu defaree weñ; tànk yi, genn-wàll weñ, genn-wàll ban.*

33a- *ay tànk yu weñ*

Bi mu nekke ñeenteelu empire biñ waxoon ci kanam, bu Rome dafa màndargaal dëgëraay bu gëna mag bi ñuy méngale ak wen. Mooy wen wi gëna bari itam luy oxide, xosu ak yàq boppam. Fii itam, yàqu-yàqu bi dafay gëna yokk. Waa Rome dañu jaamu lu bari ci yàlla yi ; Dañuy jël yàllay noon yiñ daaneel. Mooy anam wi bàkkaar Grees di tasaaroo ci réew yépp ci empire bi, jaare ko ci yaatuwaayam.

33b- *tànkam yi, genn-wàll weñ, genn-wàll ban*

Ci jamono jii, benn wàll ban mooy néewal doole kiliftéef gu dëgër gi. Faram-facce gi yomb na te barina jaar-jaar. Ci atum 395, empire bu Rome dafa tasee, ginaaw ga fukki *baraami tànk jëmm ji* ñoo taxawal fukki réew yu chretien yu moom seen bopp, waaye ñoom ñépp ñu ngi nekkoon ci ndigalu Eveque bu Rome bi nara nekk Pape ci atum 538. Fukki buur yooyu ñu ngi leen wax ci Dan:7.

Dan 2:34 *Yaa ngi xool ba keroog benn xeer dagg, te loxo mënul dagg, daal di dóor tànk tànk weñ ak ban, daal di leen dagg.*

34a- Nataalu xeer wuy dóor mingi aju ci jëf ju ñuy sànni xeer ngir ray nit. Loolu mooy li ñu daan jëfandikoo ngir ray bàkkaarkat yi ci Israyil. Kon xeer wi dafay ñëw ngir dóor bàkkaarkat yi ci kaw suuf. Mbas mi mujj ci muuru Yàlla mooy ay xeer yu melni glaas buñu sukkandikoo ci Peeñu 16:21. Nataal bii dafay wax ci jëfi Kirist ci kaw bàkkaarkat yi ci jamonoy delluwam ci ndam. Ci Zec.3:9, Xel mi dafa jox Kirist nataalu xeer, xeer wi gëna mag ci koñ, mooy xeer wi Yàlla tàmbalee tabax tabaxam *ci ngëmam . 1Cr 11 18 Man ci sama bopp dinaa ci bind mbir yi ñu wara graver, mooy li Boroom biy doggal lépp wax . Su ko defee ci benn bés dinaa far bàkkaar réew mi.»* Ci Zec.4:7 : *Yaw tundu wu mag, yaay kan ci kanamu Serubabel? Dina ñu la dagg. Dina def xeer wu am solo ci diggu mbéte: Yiw, yiw ci moom! Ci barab boobu, ci aaya 42 ak 47, ñu ngi jàng : Muni ma : Lu nga gis ? Ma xool, gis benn taabalu làmp bu ñu defaree wurus, mu am ndab ci kaw, mu am juróom ñaari làmp ci kaw, ak juróom ñaari tuyo ngir làmp yi nekk ci kaw taabalu làmp bi Ndaxte ñi xañoon bis bi ñuy tàmbali mbir yu ndaw, dina ñu kontaan bu ñu gisee plomb bi ci loxo Zerubabel. Juróom ñaari bëti yii ñooy bëti Boroom bi, yuy wër àdduna bi yépp . Ngir firndeel bataaxal boobu, dina nu gis ci Peeñu 5:6, nataal bii, juróom ñaari bëti xeer wi ak làmp-kamp bi, ñu ngi ci Mbootaayu Yàlla, maanaam Yeesu Kirist . Mu amoon juróom-ñaari béjjén ak juróom-ñaari bët, ñu di juróom-ñaari xeli Yàlla, yi ñu yónni ci àddina sépp. Àteb réew yu bàkkaarkat yi, Yàlla ci boppam moo koy amal, te amul loxo nit bu ciy dugg.*

Dan 2:35 *Ci noonu la wen, ban, përem, xalis ak wurus yépp daggaatoo, ñu dem ba melni ñaxu mbàjj yi ci ete bi. ngelaw li yóbbu leen, kenn gisu leen. Waaye doj, wa dal nataalam, daldi doon tund wu réy, ba fees àddina sépp.*

35a- *Ci noonu wen wi, ban bi, përem bi, xalis bi ak wurus bi, ñoom ñépp daggaatoo, daal di nekk ni ñaxu mbàjji yi ci ete bi. ngelaw li yóbbu leen, kenn gisu leen.*

Bi Kirist delloo, doomi réew yi ñuy màndargaal ci wurus, xalis, bronze, wen ak ban, ñoom ñépp ñu ngi des ci seeni bàkkaar, te yelloo nañu leen yàq ci loxoom, te nataal bi dafay wax ci kanam yàqu-yàqu boobu.

35b- *Waaye doj, wa dal nataalam, di tund wu réy, ba fees àddina sépp .*

Apocalypse dina fësal ni yëgle boobu du mat bamu jeex fileek ginaaw *junniy at* yu àtteb asamaan, ak teg ñiñ tann ci kaw suuf su bees si, ci Peeñu 4:20, 21 ak 22.

Dan 2:36 *Lii mooy gént bi. Dina nu joxe leeral ci kanamu buur bi.*

36a- Buur bi mujj na dégg limu gént. Mënu ñu xalaat tontu bu mel nii, ndax mënu ñu ko woon nax. Kon ki ko nettali mbir yooyu, moom ci boppam gis na gis-gis bu mel nii. Ba noppi mu tontu laaj bu buur bi, ci wane ni mën na tekki nataal yi ak joxe li ñuy tekki.

Dan 2:37 *Yaw buur bi, yaay buuru buur yi, ndaxte Yàlla asamaan daf la jox nguur ak kàttan ak kàttan ak ndam.*

37a- Dama bëgg lool aaya bii di wane Daniel di waxtaan ak buur bu am doole bi ci anam wu jaarul yoon, muy lu kenn mënul def ci sunu jamono yu ñaaw yooyu. Jëfandikoo jëmm jiñ miin, mënul saaga buuru Kalde; Xeetu adres bu amul formalite mooy xeetu nàfar bi sujet bu nekk ci boppam di jëfandikoo ngir wax ak keneen. Ak « ak buur bi mëna mag, nekkul nit ku néew » ni ko aktër Molière mënoon wax ci jamonoom. Ak drift formalite bu amul benn yoon judd ci jamonoom ak Louis 14 , réy " buuru jant " .

37b- *Yaw buur, yaay buuru buur yi ndax Yàllay asamaan moo la jox kilifteef*

Lu weesu sargal buur bi, Daniel jox ko gëdd bu asamaan, te moom xamul woon. Booy seet, Buuru Buur yi ci asamaan si mooy seede ni moo tabax Buuru Buur yi ci kaw suuf. Nguur ci kaw buur mooy titre imperial. Mëndarga empire bi mooy " *laafi céeli* " loolu mooy mändargaal empire bi njékka am ci Dan.7.

37c- *doole ji,*

Dafay mändargaal yellefu nguur ci kaw mbooloo mu bari, ñu koy natt ci bariwaay, maanaam ci masse.

Mën na wëlbati bopp ba noppi feesal buur bu am doole ak mbégte. Buur bi dina mujjee bàyyi xel ci réy-réy, te Yàlla dina ko wéral ci réy-réy bu metti, muy gacce guñu ko wane ci Dan 4. Dafa wara nangu xalaat biy wax ne, jëlewul kàttan gi ci dooleem, waaye ndax Yàlla dégg ji moo ko ko jox. Ci Dan.7, doole ji dafay jël nataalu *ursu* waa Medi ak waa Perse.

Nguur gi ñuy am, yenn saa yi, suñu yëgee ni amul dara ci seen bopp ak ci seen àdduna, góor ñi dañuy ray seen bopp. Power dafay xalaat am bannex budul jeex. " Bees, bees " lañuy wax, waaye yëg-yëg boobu du yàgg. Ci àdduna bi leegi, artist yu siiw, yu ñuy sargal, yu am xalis dañuy mujjee xaru doonte dañu am ndam lu bari, lu am solo.

37d- *doole ji*

Dafay mändargaal jëf ji, di fitnaal biy tax noon bi sëgg ci xeex bi. Waaye xeex boobu mën nañu ko xeex ak sa bopp. Kon noo ngi wax ci dooley jikko. Kalite ak njariñ li ñuy nattee doole.

Amna itam mändargaam : *gaynde gi*, buñu sukkandikoo ci Attekat yi 14:18 : « *lan moo gëna am doole gaynde, lan moo gëna saf lem* ». Dooley gaynde mingi ci sidit yi ; tãnkam yi ak fiwam yi, waaye rawatina gémmiñam giy wër ba noppi di noyyi mbindéefam yi balaa mu leen di lekk. Li Samson wane ci anam wu jaarul yoon, tontub tegtal bi mu laaj waa Filisti, mooy nekk jëf ju amul fenn ju mu def ci seen kaw.

37e- *ak ndam .*

Baatu bii dafay soppi lu muy tekki ci gis-gis bimu am ci kaw suuf ak ci asamaan. Nebukadnesar a ngi am ndam ci nit ba ci jamono jooju. Baneexu yor ak dogal ëlëgu mbindéef yépp ci kaw suuf. Dese na ci moom mu gis ndamu asamaan si Yeesu Kirist di am su defee boppam, Boroom bi ak Boroom bi, jaamu jaamam yi. Ndax mucç gi dina mujjee nangu ndam li ak anam yi mu àndal ci asamaan si.

Dan 2:38 *Daf la jox doomi aadama yi, rabi àll yi ak picci asamaan yi, fépp fu ñu dëkk, te yaay boppu wurus bi.*

38a- Dina ñu jëfandikoo nataal boobu ngir wax ci Nebukadnesar ci Dan.4:9.

38b- *Yaay boppu wurus bi.*

Kàddu yooyu dañuy wone ne Yàlla xam na lu jiitu tanneef yi Nebukadnesar war a def. Mándarga boobu, *boppu wurus*, dafay wax ci sellayam ak tanneefam ci èlég, ngir mucc gu sax. Wurur mooy màndargaal ngëm gu sell, buñu sukkandikoo ci 1 Piyeer 1:7 : *ngir seen ngëm gëna am solo wurus buy yàqu, doonte dañu koy natt ci safara, dina ñu ko jox gërëm ak ndam ak ngor ci feeñug Yeesu Kirist*. Wurur, wen wu yomb wi, mooy misaal bu mat sëkk bu buur bu mag bii di nangu ñu soppi boppam ci liggéeyu Yàlla bi ko sàkk.

Dan 2:39 *Beneen buur bu gëna néew doole ci yaw dina ñëw ginaaw sa nguur . Rmn 11 11 Gannaaw ba noppi netteelu buuru xànjari, buy nguuru ci kaw àddina sépp .*

39a- Jamono di dox, nit ñi dañuy gëna ñàkk ; xalis bi ci kees bi ak ñaari loxo yi ci jëmm ji ñoo gëna ndaw wurur bi ci bopp bi. Ni Nebukadnesar, Dariyus waa Mede dina soppi ngëm, Sirus 2 waa Perse itam, buñu sukkandikoo ci Esdras 1:1 ba 4, ñoom ñépp bëgg Daniel ; Dariyus Perse bi ak Artaxerxes I, ^{nu bind ko} ci Esdras 6 ak 7 . Bu ñu amee fitna, dina ñu kontaan lool ci gis Yàllay Juif yi di jàppale ay doomam .

39b- *ak ñatteelu buur bu am brons, buy nguuru ci kaw suuf si yépp.*

Fii, jafe-jafe yi gëna tar ci empire Grece. Bronze, di màndarga bi koy màndargaal, dafay màndargaal tilim, maanaam *bàkkaar*. Jàngat li ñu bind ci Dan 10 ak 11 dina tax ñu xam luko waral. Waaye fi ñu tolli nii, aaday askan wi moo sos moom sa bopp bu republique ak bépp njuumte bumu àndal ak bu baaxul, te buñu sukkandikoo ci njàngale mi amul àpp, loolu moo tax Yàlla wax ci Pro.29:18 : *Fu amul feeñu, askan wi amul benn tegtal; Kuy sàmm yoon, barkeel nga!*

Dan 2:40 *Dina am ñeenteelu buur bu dëgër ni weñ. ni weñ di yàq lépp, di yàq lépp, noonu la moom di yàq lépp, melni weñ buy xotti lépp.*

40a- Xew-xew bi dafay gëna tar ak ñeenteelu buur bii di bu Rome biy jiital empire yi ko jiitu, jël seeni boroom yépp, suko defee mu dajale seeni jikko yu baaxul yépp, indi lu bees, di *disipline bu dëgër* bu dul jeex. Loolu moo tax mu am doole lool ba benn réew mënu ko baña nangu ; ba sax empire bi dafa tàmali tàmalee ci Angleterre ci sowwu dem ba ci Babilon ci penku. Wen mooy màndargam dëgg, daale ko ci safaam yu am ñaari baat, ay gannaayam ak ay mbaxanaam, suko defee *suñuy* song, larme bi dafay jël melokaanu karapaas bu am poñ yu lansa, di raglu bu baax ci song yu jaxasoo ak yu tasaaroo yu noon yi.

Dan 2:41 *Ni nga gisee tànk yi ak baraami tànk yi, genn-wàll ci ban, genn-wàll ci weñ, noonu la réew mi di xaajaloo . Waaye dina ci am lu am doole ni weñ, ndax gis nga weñ jaxasoo ak ban.*

41a- Daniel leeralul ko waaye nataal bi moo ko wax. *Tank yi ak baraami tànk yi* dañuy màndargaal wàll wi gëna am doole ci empire bu Rome bu baaxul bi ñu defaree *wen* . Bu empire bu Rome bi xaajaloo, dina nekk toolu xare bi buur yu ndaw yi am ginaaw bimu xaajaloo. Bokk *weñ* ak *ban* du jur doole, waaye xaajaloo ak néew doole. Nu jàng *ban defarkatu potëri* . Jer.18:6 : *Ndax mënu ma leen defal ni defarkat bii, yéen waa Israyil ? Boroom bi moo ko wax. Xool-leen, ni ban nekk ci loxob defarkatu ndaa, noonu ngeen mel ci sama loxo, yéen bànni Israyil.* Ban boobu mooy jàmm ci nit ñi, te Yàlla dafay tannee ci ñi mu tànn, def leen ay ndab yu ñuy sargal .

Dan 2:42 *Ni baraami tànk yi amee wen, ak ban, noonu la nguur gi di am lu am doole, lu ñàkk doole.*

42a- Ngeen bàyyi xel ni *Empire bu Rome* yàgg na ba ci njeexte àdduna, doonte Empire bu Rome ñàkk na benn boor ak nguuram ci 395. Faram-fàcce gi mingi ci ni ñu delloo ci nguuram jaaraleko ci nax ngëmu Katolik yu Rome. Lu ko waraloon mooy Clovis ak empereur Byzantine yi dañu jàppale Eveque bu Rome ci atum 500. Ñu tabaxoon gëtam ak dooleem gu bees gi ko def, waaye ci bëti nit ñi kese, mooy njiitu eggaliis chretien ci kaw suuf, liko dalee ci atum 538.

Dan 2:43 *Yaa ngi gis wen wu jaxasoo ak ban, ndax sëyu góor ñi dina ñu jaxasoo . waaye duñu booloo seen biir, ni wen mënul booloo ak ban.*

43a- Baraami *tànk yi, fukki* baraami *tànk* , dina ñu nekk *fukki bees* ci Dan.7:7 ak 24. Ginaaw yaram wi, ak *tànk yi*, ñooy màndargaal réewi chretien yu sowwu jàng ci Europe ci jamonoy mujj, maanaam sunu jamono. 2600 at ci ginaaw, Yàlla dafa ñàññi lëkkaloo yu naaféq yi réew yu Erop yi def, mu wane ni déggoob yiy boole réew yi ci Europe tay, ñu boole seen doole ci kaw " kontraa yu Rome " .

Dan 2:44 *Ci jamonoy buur yooyu, Elohim asamaan dina taxawal nguur gu dul tas mukk . dina yàq buur yooyu yépp, te moom ci boppam dina taxaw ba fàww.*

44a- *Ci jamonoy buur yooyu*

Mbir mi firndeel na, *fukki baraami tànk yi* bokk nañu ci dellu bu am ndam bu Kirist.

44b- *Yàllay asamaan dina feeñal nguur gu dul tas mukk*

Tanneef yîñ tànn ñu ngi ko defee ci turu Yeesu Kirist, li dalee ci liggéeyam, bimu njëkkee ñew ci kaw suuf, ngir baale bàkkaari ñi mu muccal. Waaye ci diiru ñaari junniy at yi ci topp ci liggéey boobu, tàanneef boobu ñu ngi ko defee ci woyof ak fitna bu bawoo ci kampu seytaane. Lu ko dalee ci atum 1843, limu nit ñi Yeesu muccal bariwul, ni ko Dan 8 ak 12 di firndee.

6000 at yi ñuy tànnée ñiñ tànn ñuy jeex, 7eelu ^{junniy at} mooy ubbi Sabbat ba fàww ci benn-benn ñiñ tànn ñu baale ci deretu Yeesu Kirist, daale ko ci Adam ak Awa. Ñoom ñépp dina ñu tànnée ndax seen ngëm ndax Yàlla dafay yóbbaaale nit ñu gëm te déggal ko , muccal Seytaane, malaakaam yu fippu ak nit ñi déggadil, ñu yàq seen ruuh bamu jeex.

44c- *te duñu nekk ci nguuru beneen askan*

Ndaxte dafay jeexal kiliftéefu doomi aadama yi ci kaw suuf.

44d- *Dina yàq buur yooyu yépp, te moom ci boppam dina taxaw ba fàww*

Xel mi dafay leeral lu muy tekki ci baat biy jeexal ; muy tekki bu mat sèkk. Dina am ñuy ray bépp doomi aadama. Ak Peeñu 20 daf nuy wane li nara xew ci 7eelu ^{junniy at} . Kon noo ngi gis prograam bi Yàlla téral. Dina ñu tëj Seytaane ci àll bi, te amul benn àndadoo ci asamaan wala ci kaw suuf. Ak ci asamaan si, ci diiru 1000 at, ñiñ tànn dina ñu àtte néewu soxor ñi. Bu 1000 at yooyu jeexee, ñu soxor ñi dina ñu dekki ngir àtte bu mujj bi. Safara si leen di yàq dina setal suuf si Yàlla di beesal, di ko màggal ngir dalal gànguneem ak ñi mu tànn mu jot. Kon nataalu gis-gis bi dafay tënk jëf yu gëna xawa jafee xam yu Apocalypse bu Yeesu Kirist di fësal.

Dan 2:45 *Lii mooy li xeer wi nga gis, ñu dagg ko ci tundu wi, te loxo amul, mu dagg wen wi, bronz bi, ban bi, xaalis bi ak wurus bi. Yàlla Aji Màgg ji xamal na Buur li wara xew gannaaw loolu. Gent gi dëgg la, te lu muy tekki wóor na.*

45a- Ci gàttal, ginaaw bimu ñewee, ñu màndargaal Kirist ci *xeer wi* , àtteb asamaan bu *junniy at* ak àtteb àtteb mujj, ci kaw suuf su bees si Yàlla defaraat, *tundu wu mag wi* ñu waxoon ci gis-gis bi dina jël jëmm ak barab ba fàww.

Dan 2:46 *Buur Nebukadnesar daanu ci suuf, jaamu Dañeel, ba noppi santaane ñu sargal Dañeel ak lakk bu neex.*

46a- Ba leegi buur baa ngi gëm Yàlla, te dafay doxalee ci anam wimu àndaloon. Bi Daniel jotee lépp lumu ko ñaan, mu sukku ci kanamam, def limu ko digoon. Daniel amul benn werante ci jëfi jaamu yàlla yi mu koy defal. Ba leegi teel nañu weddi ak laaj lii. Jamono, mi Yàlla moom, dina def liggéeyam.

Dan 2:47 *Buur bi wax Daniel ne ko : «Ci dëgg, seen Yàlla mooy Yàlla ji gëna mag ci yàlla yi, di Boroom buur yi, di fësal kumpa yi.*

47a- Lii mooy jéego bu njëkk bi Buur Nebukadnesar def ngir tuub Yàlla. Du musa mëna fàtte jaar-jaar bi ko forse mu nangu ni Daniel mingi ci diggante ak Yàlla dëgg , muy *Yàllay boroom yi ak Boroom buur yi* . Waaye mbooloo mu gëmul Yàlla mi koy jàppale dina tax mu yeexal tuub ngëm. Kàddu yi mu wax dañuy firndeel njariñu liggéeyu yonent yi. Kàttan gi Yàlla am ngir wax lu jiiitu li nara xew, dafay teg nit ku baax ci miiru firnde gu dëggu, kiñ tànn nangu, ki daanu baña nangu.

Dan 2:48 *Ci noonu buur bi yéegal Daniel, jox ko kado yu bari yu am solo . mu jox ko kilifa ci diwaanu Babilon mépp, def ko kilifag boroom xam-xam yu Babilon yépp.*

48a- Nebukadnesar defal Daniyel li Firawna defoon Yuusufa balaa ko. Sudee dañu am xel te duñu dëgër bopp tëju, njiit yu mag yi xam nañu ni ñuy gërëmee surga bu am jikko yu am solo. Ñoom ak seen askan ñooy jariñoo ci barkeb Yàlla yi nekk ci kaw ñi mu tànn. Kon, xam-xamu Yàlla dëgg gi, ñépp la amal njariñ.

Dan 2:49 *Daniel sàkku ci buur bi mu jox Sadrak, Mesak ak Abednego nguur gi ci diwaanu Babilon. Dañel nag nga nekk ca èttu Buur.*

49a- ñeenti xale yu góor yooyu dañu wuute ci yeneen xale yu góor yi ànd ak ñoom ci Babilon, ndax dañu gënoon gëm Yàlla. Ginaaw fitna bu mënoon nekk lu jafe ci ñépp, Yàlla miy dundu dafa feeñ. Ci noonu, danuy gis wuutale bi Yàlla def diggante ñi koy jaamu ak ñi ko jaamuwul. Dafay yéegal ñi mu tànn, ñu wane ni yelloo nañu ko, ci kanam ñépp, ci bëti réew yépp.

Daniel 3

Dan 3:1 *Buur Nebukadnesar defar na nataalu wurus, njoolaayam 60 meetar, yaatuwaayam 6 meetar. Mu taxawal ko ca xuru Dura ca diiwaanu Babilon.*

3a- Buur bi gëmoon na waaye ba leegi Yàlla Dundug Daniel soppiwul. Ba leegi megalomania mingi koy màndargaal. Nit ñu mag ñi ko wër dañu koy ñaax ci yoon wii, ni ko renard bi ñuy wax ci léeb bi di defee ak korney bi, ñu koy sargal, di ko jaamu ni yàlla. Kon buur bi mujjee mengale boppam ak yàlla. Dañu wara wax ni ci wàllu jaamu Yàlla, dafa yomb ñu réer ndax yeneen yàlla yu baaxul yi duñu yëngu, dañu melni luwaas, waaye moom, buur bi, bi muy dundu, moo leen gëna mag ba noppi. Waaye wurus boobu dañu ko jëfandikoo bu baax ngir tabax luwaas! Daa melni gis-gis bi njëkk amagul benn njariñ. Amaana sax ngor yi Yàllay yàlla yi daan ko jox, jàppale nañu ko mu wéy di gëna réy, ba ci yokk ko. Wurus, di màndarga ngëm buñ setal ci natt, buñu sukkandikoo ci 1 Piyeer 1:7, dina fësal nekkinu ngëm bu yéeme boobu ci ñatti wéttali Daniel, ci jaar-jaar bu bees bi ñuy nettali ci chapitre bii. Lii njàngale la mu Yàlla jàngal ñi mu tànn ci àtteb Adventist bu mujj bi, bi ñuy wax ci Peeñu 13:15 ni dañu nara ray seen bakkan.

Dan 3:2 *Ci noonu la Buur Nebukadnesar yónnee, ñu dajale njiiti dëkk yi, kilifa yi, kilifa yi, àttekat yu mag yi, kilifa yi, àttekat yi, àttekat yi ak njiiti dëkk yépp, ñu ñëw dajale nataal bi Nebukadnesar taxawal.*

2a- Li Daniel dundu ci Dan.6 wuute na ak jafe-jafe yi mu dundu ndax nit ñi wër buur bi dañu ko doon wut. Fii, meññeefu jikkoom la feeñ.

Dan 3:3 *Ci noonu la satrap yi, kilifa yi, kilifa yi, àttekat yi, kilifa yi, àttekat yi, àttekat yi ak njiiti dëkk yépp dajaloo ngir màggal nataal bi Buur Nebukadnesar taxawal. Ñu taxaw ca kanamu nataal bi Nabukodonor taxawalon.*

Dan 3:4 *Noonu benn xebaraakat di yuuxu naan: «Lii mooy ndigal li ñu leen jox, yéen réew yi, xeet yi ak làkk yi.*

Dan 3:5 *Bu ngeen déggee yuuxu mboq, flët, harp, sambuque, psaltere, gaita ak bépp xeetu music, ngeen sukku jaamu nataalu wurus bi Buur Nebukadnesar taxawal.*

5a- Bu ngeen déggee baatu mboq mi

Siñaal biy firndeel natt gi mooy yuuxu mboq mi , ni ñu ko màndargaalee ci Peeñu 11:15 ci yuuxu 7eelu ^{mboq mi}, te juróom benni yar yi ko jiitu dañu ko màndargaalee ci mboq.

5b- di nga sègg

Sujuud mooy xeetu ngor gi ñuy joxe ci yaram. Ci Peeñu 13:16, Yàlla daf koy màndargaal ci loxoy nit ñiy jot màndarga rab wi, maanaam ñuy topp ak sargal bis jant bu xeetu Yàlla yi jël palaasu Sabbat bu sell bi .

5c- te dinga ko bègg

Jaamu Yàlla mooy xeetu ngor gi ñuy joxe ci xel. Ci Peeñu 13:16, Yàlla daf ko màndargaal ci jëwu góor gi am màndarga rab wi .

Aaya bii daf nuy may nu gis caabi màndarga yi ñu wax ci Apocalypse bu Yeesu Kirist. *Jë ak loxo* nit ñi dañuy tënk xalaatam ak liggéeyam, te ci ñiñ tànn, màndarga yooyu dañuy jot màndarga Yàlla ci diggantam ak màndarga rab wi , ñu xamme ko ak " Dibéer " bu Katolik bu Rome, Protestan yi nangu ko ba noppi jàppale ko bi ñu duggee ci ndaje ecumenical.

Mbootaay yépp ci natt gi Buur Nebukadnesar tëral, dina ñu beesal ci njeexxe àdduna ci natt njubte ci bisu noflaay bi Yàlla Bindkat bi. Sabbat bu nekk, baña liggéey ci ñiñ tànn dina seede ni dañu bañ yoonu doomi aadama yi. Te ci Dibeer, seen baña bokk ci jaamu Yàlla bu ñu santaane dina leen xamme ni ay fippukat yu ñu wara ray. Suko defee ñu teg ko àtte dee. Kon li ñuy def dina méngoo bu baax ak li ñatti àndadoo Daniel di dundu, ndax ñoom ci seen bopp Yàlla dina leen barkeel bu baax ndax seen njubte gi ñu jota wane.

Waaye balaa àdduna bi di jeex, ñu njékka wax njàngale mi ci Juif yi bokkoon ci jàppante bu yàgg bi, ñu daan dundu lu mel noonu ci diggante – 175 ak – 168, buur bu Grees Antiochus 4 bu tuddu Epiphanes sonal leen ba ñu dee. Dan.11 dina seede ni yenn Juif yu gëm dañu taamu ñu ray leen, moo gën ñu def lu tiis ci kanamu seen Yàlla dëgg. Ndaxte ca jamono jooju Yàlla duggul woon ci kéemtaan ngir muccal leen, ni ko defee ginaaw ga ngir muccal Chretien yi Rome ray.

Dan 3:6 *Ku daanuwal di jaamu, ñu sànni la ca saa sa ci fuur bu tàng.*

6a- Ci ñi ànd ak Daniel, li leen doon tiital mooy *four bu tàng bi* . Tiitaange dee googu mooy misaalu dekre dee bu mujj bi. Waaye amna wuute ci diggante ñaari jaar-jaar yi am ci ndoorte li ak ci mujj gi, ndax ci njeexxe li, fuur bu tàng bi mooy mbugalu àtte bu mujj bi ci ñiy song, di sonal ñi Yàlla tànn.

Dan 3:7 *Bi nit ñi yépp déggoo baatu mboq, flët, harp, sambuque, psalteri ak bépp xeetu music, réew yépp, xeet yépp ak làkk yépp daanu, jaamu nataalu wurus bi buur Nebukadnesar taxawal.*

7a- Li nit ñi di def te ñépp bokk déggal seen yoon ak seeni sàrti bopp, mingi wéy di wax luy xew ci jamonoy natt bu mujj bi ci kaw suuf ci seen ngëm. Nguur gu mujj giy jiital àdduna bi dina ñu ko déggal ak tiitaange googu.

Dan 3:8 *Ca jamono jooju, ay waa Kalde jegesi, jiiñ Yawut ya.*

8a- Ñi Yàlla tànn ñooy méru Seytaane, jiy yilif bépp ruu, bu Yàlla ràññeewul ni ay tãneefam lañu. Ci kaw suuf, bañeel bu bonn bi dafay jël jëmmu fiiraange, ci jamono jooju, bañeel gu rëy. Suko defee ñu jàpp ni ñoom ñoo waral musiba yépp yu nit ñi di dundu, doonte loolu moo waral musiba yooyu, ndax Yàlla amul leen aar. Ñi bañ njiit yiñ fal, dañuy fexe ngir ñu def leen ay xeetu ñaawtéef yu ñu wara dindi ci ray leen.

Dan 3:9 *Ñu wax Buur Nebukadnesar ne ko : «Yaw Buur, nga dundu ba fàww!*

9a- Ndawi seytaane yi dugg nañu ci mbir mi, mbir yi dañu gëna leer.

Dan 3:10 *Yaa ngi santaane ne, képp ku dégg baatu mboq, flèt, harp, sambuque, psaltere, gaita ak bépp xeetu juntucaay, mu daanu jaamu nataalu wurus bi.*

10a- Dañuy fàttali nit ñi kàdduy buur bi ak ni ko kilifaam di doxee, te dafa wara déggal ko.

Dan 3:11 *te képp ku baña daanu jaamu, dañu la sànni ci fuur bu tàng bi.*

11a- Ñu ngi fàttaliku itam fitnaal dee ; fiir bi dafay tëju ci seen boroom.

Dan 3:12 *Waaye amna ci Juif yi nga def ay njiiti diwaanu Babilon, ñooy Sadrak, Mesak ak Abednego, ñu bañ la, yaw Buur . Duñu jaamu say yàlla, te duñu jaamu nataalu wurus bi nga taxawal.*

12a- Li xewoon mënoon nañu ko seetlu, liggéey yu kawé yi ñu ngi ko doon wóolu ay Juif yu bawoo feneen, fiiraange gu bonn gi ñu tàkk dafa doon wane meññeefam ci bañeel buy ray nit. Kon ñi Yàlla tànn, dañu leen tãnee, daan leen ci njubadi yu bari.

Dan 3:13 *Nebukadnesar mer lool, santaane ñu indi Sadrak, Mesak ak Abednego. Góor ñooñu nag ñu indi leen fa kanam Buur.*

13a- Bu leen fàtte ni ñatti nit ñooñu jël nañu ci Nebukadnesar rang yu gëna kawé ci nguuram, ndax dañu ko gënoon am xel, gëna am xam-xam nit ñi ci askanam. Lii moo tax ñu def ko ci anam wu " mer ak mer " dina leeral limu fàtte ci diir bu gàtt seeni jikko yu amul fenn.

Dan 3:14 *Nebukadnesar wax leen ne: «Yéen Sadrak, Mesak ak Abednego, ndax dégg la ngeen jaamuleen samay yàlla, ngeen jaamuwul nataalu wurus bi ma taxawal?*

14a- Xaarul sax ñu tontu ko ci laaj bi : Ndax yaa ngi ko tay nanguwul déggal sama ndigal ?

Dan 3:15 *Leegi ngeen waajal seen bopp, te saa yu ngeen déggee yuuxu mboq, flèt, harp, sambuque, psalteri, gaita ak bépp xeetu juntucaay, ngeen sukk jaamu nataal bi ma defar. Su ngeen ko jaamuwul, dees na leen sànni ca saa sa ci fuur bu yànj. Kan mooy yàlla ji leen di musal ci sama loxo?*

15a- Ci saasi buur bi gis ni nit ñooñu am nañu njariñ ci moom, muni dañu leen di jox beneen saas ndax dañu wara déggal ndigalu buur bi.

Laaj bi ñu laaj, dina jot tontu bu kenn xamul ci Yàlla dégg, mi Nebukadnesar melni dafa fàtte, ndax liggéey yi mu daan def ci dundam buur. Rax ci dolli amul benn xibaar buy wax bis bi dosiye bi tàmbalee.

Dan 3:16 *Ci noonu la Sadrak, Mesak ak Abednego tontu Buur Nebukadnesar, ne ko: «Soxla wunu la tontu ci mbir mii.»*

16a- Kàddu yi ñu wax buur bi gëna am doole ci jamonoom, dañu melni kàddu yu ñaaw, te amul ngor, waaye nit ñii ko wax bokku ñu ci fippu. Waaye, dañuy nekk royukaay ci déggal Yàlla miy dundu, moom mi ñu jël dogal bu dëgër ni dina ñu ko gëm.

Dan 3:17 *Sunu Yàlla bi nu jaamu, mën nanu muccal ci fuur bu tàng bi, te dina nu muccal ci sa loxo, yaw Buur.*

17a- Buur bi wuute na ak ñi gëm, ndax dañu tëye bu baax firnde yi leen Yàlla jox ngir wane ni dafa àndoon ak ñoom ci fitnal gis-gis bi. Bu ñu boole jaar-jaaru seen bopp ak fàttaliku bu neex bi seen askan mucc ci loxo waa Egypt ak seen jaam, Yàlla gëm boobu, ñu gëna am fit ba yegg ci xeex buur bi. Seen pastéef amul benn werante, doonte dañu leen wara ray. Waaye Xelu Yàlla mi daf leen di wax ci kàddug Yàlla , te dina nu muccal ci sa loxo , yaw buur .

Dan 3:18 *Waaye su ko defee, buur bi, xamleen ni, dunu jaamu say yàlla, te dunu jaamu nataalu wurus bi nga taxawal.»*

18a- Te sudee ndimbalu Yàlla ñëwul, ñu dee nekk nit ñu gëm, moo gën ñu mucc nekk ay workat ak ay ragal Yàlla. Gëm-gëm googu dina ñu ko fekk ci natt gi waa Gereg yiy fitnaal nit ñi teg ci atum 168. Ginaaw loolu, ci jamonoy chretien yépp ci diggante chretien dégg yi ba ci njeexite àdduna duñu jaawatle yoonu Yàlla ak yoonu nit ñu soxor ñi.

Dan 3:19 *Nebukadnesar fees dell ak mer, kanam ga soppiku ci Sadrak, Mesak ak Abednego. Mu waxwaat, ba noppi santaane ñu tàngal fuur bi juróom ñaari yoon tàngoore wi mu wara tàngal.*

19a- Dafa wara xamni buur bi musul gis wala dégg kenn kuy xeex ay dogalam ci dundam ; loolu mooy gëna dëggal mer ak coppite ci melokaanu kanamam . Seytaane dugg na ci moom ngir yóbbu ko ci rey ñi Yàlla tànn.

Dan 3:20 *Ci noonu mu wax yenn ci soldaaram yu gëna am doole, ñu jàpp Sadrak, Mesak ak Abednego, sànni leen ci fuur bu tàng bi.*

Dan 3:21 *Ñu yeew góor ñi, seeni mbubb, seeni mbubb ak seeni yéere, sànni leen ci biir fuur bu tàng bi.*

21a- Mbir yooyu ñu wax yépp mën nañu tàkk ni seeni yaram itam.

Dan 3:22 *Ndaxte ndigalu buur bi dafa tar, te fuur bi tàng lool, xal yi ray nit ñi sànni Sadrak, Mesak ak Abednego ci fuur bi.*

22a- Génngug àdduna nit ñooñu dafay firndeel ni safara si nekkoon ci fuur bi mënoon na ray nit.

Dan 3:23 *Ñatti nit ñooñu, Sadrak, Mesak ak Abednego, ñu daanu ci biir fuur bu tàng bi.*

23a- Ñu def li buur bi santaane , ba ci ray ay surgaam.

Dan 3:24 *Buur Nebukadnesar tiit, jog ci saasi. Mu wax ak ay digalkat ya: «Xanaa yeewunu ñetti nit, sànninu leen ci safara si?» Ñu tontu buur bi ne ko: Buur bi!*

24a- Buuru buur yi ci jamonoom mënul gëm limu gis. Li muy gis weesu na xelu doomu Aadama. Muni fàww mu féexal xolam, mu laaj ñi ko wër ndax sànni ñatti nit ci safara si ci fuur bi, lu am solo la. Ñu daal di koy firndeel ne : « Dëgg la, Buur !

Dan 3:25 *Mu tontu ko ne: «Maa ngi gis ñeenti nit ñuy doxantu ci biir safara, te dara dalu leen. ak jëmmu ñeenteelu jëmmu doomu boroom bi.*

25a- Daa melni buur bi kese moo gis ñeenteelu jëmm ji ko ragal. Gëm-gëm gu baax gi ñatti nit ñi àndaloon, Yàlla sargal ko ba noppi tontu ko. Buur bi mën na xàmme nit ñi ci safara boobu, mu gis jëmmu leer ak safara taxaw ci seen biir. Lii jaar-jaar bu bees dafa raw bu njëkk ba. Ñu ngi koy firndeel ni Yàlla miy dundu dëgg la.

25b- *ak jëmmu ñeenteelu bi nuru doomu boroom bi*

Melokaanu ñeenteelu nit ki wuute na lool ak nit ñi , moo tax buur bi daf ko jàppee ni doomu boroom bi . Baatu-bi dafa am wërsëg ndax ci dëgg-dëgg dafay nekk jëf ju jub ci ki nara nekk ***Doomu Yàlla*** ak ***Doomu nit ki*** , maanaam, Yeesu Kirist.

Dan 3:26 *Ci noonu la Nebukadnesar jegee buntu fuur bu tàng bi, wax ne: «Sadrak, Mesak ak Abednego, yéen jaamu Yàlla Aji Kawe ji, génneen ñew fii.» Sadrag ak Mesag ak Abednego gén ca biir sawara sa.*

26a- Nebukadnesar dafa mujjee nekk mboq ci kanamu buur gaynde gu ko gëna am doole. Fattaliku bii dafay yee seede bu jaar-jaaru gis-gis bi njëkk. Yàlla asamaan woo na ko ñaareelu yoon.

Dan 3:27 *Ci noonu kilifa yi, kilifa yi, kilifa yi ak ñiy xelal buur bi dajaloo. Ñu gis ni safara si amul benn kàttan ci yaramu nit ñooñu, seen kawaru bopp singul, seen mbàjj yàquwul, te xetu safara si yeggul ci ñoom.*

27a- Ci jaar-jaar bi, Yàlla daf nuy firndeel, ci nun ak ci Nebukadnesar, ni moom mooy doole lépp . Dafa tëral ay sàrti kaw suuf yuy tëral dundu bépp doomi aadama ak bépp baayima buy dundu ci suufam ak ci dimensionam. Waaye mingi firndeel ni moom wala malaaka yi duñu dëggal sàrt yooyu ci kaw suuf. Yàlla moo sàkk yooni àddina si, moo leen gëna kawe, te mën na def kéemtaanu kéemtaanu Yàlla, su ko neexee, te dina indil Yeesu Kirist ndam ak turam ci jamonoom.

Dan 3:28 *Nebukadnesar wax ne : «Yalla Yàllay Sadrak, Mesak ak Abednego, moo yónnee malaakaam, mu muccal ay jaam yu ko wóolu, te bàyyi seen bakkan ci ndigalu buur bi, baña jaamu Yàlla.»*

28a- Merug buur bi naaw na. Bimu delloo ci tàñki doomi aadama yi, mu jàngee ci jaar-jaar bi, ba noppi joxe ndigal luy tere loolu xewaat. Ndax li ngay dundu lu metti la. Yàlla won na waa Babilon ni dafay dundu, dafay liggéey, te fees dell ak doole ak kàttan.

28b- *moo yónnee malaakaam, mu muccal ay jaamam yu ko wóolu, te baña nangu ndigalu buur bi, ba noppi bàyyi seen bakkan, moo gën ñu jaamu beneen yàlla bu dul seen Yàlla!*

Ci anam wu leer, buur bi gis ni loyalite bu góor ñi béggoon ray nit ñi yéeme na. Sikki-sakka amul ni xamna ni, ndax dooleem, mënoon na moytu jafe-jafe yu doywaar yii juddoo ci réy-réyam, te loolu taxul mu def njuumte, te daa ray nit ñu deful dara.

Dan 3:29 *Lii mooy ndigal li may jox: képp kuy wax lu ñaaw ci Yàllay Sadrak, Mesak ak Abednego, dañu koy dagg, këram nekk mbalit, ndaxte amul beneen yàlla bu ko mëna muccal.*

29a- Ci waxtaan boobu, Buur Nebukadnesar dafay aar ñi Yàlla tànn.

Ci jamono jooju, mu ngi tiital képp kuy wax lu ñaaw ci Yàlla Sadrak, Mesaak ak Abednego, ba noppi mu leeral, *dina ñu ko xotti, këram dina nekk xeetu tilim, ndax amul beneen yàlla bu mëna muccal ni moom.* Ci kanamu fitna googu, mën nañu ni, fu Buur Nebukadnesar di nguur, ñi Yàlla tànn ñu gëm duñu am benn jafe-jafe ndax ay pexe.

Dan 3:30 *Ginaaw loolu buur bi yéegal Sadrak, Mesak ak Abednego ci diwaanu Babilon.*

30a- “ Lépp lu baax la, lépp luy jeex ” ngir ñi gëm Yàlla mi dundu, mooy sàkk lépp luy dundu ak lu am. Ndaxte ñi mu tànn dina ñu mujjee dekki, te dina ñu dox ci kaw pëndu néew yi, seeni noon yu njëkk, ci kaw suuf siñ defaraat, ba fàww.

Ci test bu mujj bi, dina ñu am njeexte lu neex. Moo tax, natt bu njëkk bi ak njariñ bu mujj bi ci ndimbalu Yàlla miy dundu ngir jàppale ñi mu tànn ñu ñëw muccal leen ci Yeesu Kirist, Musalkat bi, ndax turam Yeesu dafay tekki “ YaHWÉH muccal .”

Daniel 4

Dan 4:1 *Buur Nebukadnesar, ci réew yépp, xeet yépp ak làkk yépp, ñi dëkk ci àdduna bi yépp. Yalna leen jàmm ju bari !*

1a- Ton bi ak jëmm ji dañu ko firnde, buur biy wax mooy ki tuub ci Yàlla Daniel. Wax yi mu wax dañu nuru li ñu bind ci bataaxal yiy wax ci kóllóre gu bees gi. Dafay joxe jàmm, ndax moom ci boppam mingi ci jàmm, ci xolam nit, ak Yàlla mbéggeel ak yoon, dëgg, benn, amul fenn.

Dan 4:2 *Dama béggoon xamle firnde yi ak kéemtaan yi Yàlla Aji Kawe ji defal ma.*

2a- Leegi buur bi def na li Yeesu waxoon ci ay silmaxa ak ay lafañ yu mu faj, ne: “ *Dem leen, ngeen wane seen bopp ci barabu jaamukaay bi, ngeen wax li Yàlla defal leen .*” Buur bi dafay dundal bëgg-bëgg googu, te Yàlla moo ko dundal. Ndaxte bis bu nekk mën nañu soppi ngëm, waaye Yàlla du leen jox ñépp jafe-jafe yi buuru buur yi di dundu, muy empereur bu am doole te am doole.

Dan 4:3 *Ay firnde yu mag ! Ay kéemaan yu am doole lool! Nguuram mooy nguur gu sax, te kiliftéefam day sax ba fàww.*

3a- Xam mbir yooyu ak xam bu baax loolu dina tax mu am jàmm ak bannex bu dëgg bi fi nekk ci suuf. Buur jàng lépp, xam lépp.

Dan 4:4 *Man Nebukadnesar, maa ngi nekkoon ci jàmm ci sama kër, di féexal sama xol ci sama kër buur.*

4a- Calm ak kontaan ? Waaw, waaye ba leegi nekkul nit ku gëmul Yàlla dëgg.

Dan 4:5 *Dama gis gént buma tiital. xalaat yi ñu ma doon topp ci sama lal ak gis-gis yi ma gis ci sama xel, dañu ma feesal ak tiitaange.*

5a- Buur Nebukadnesar mooy nu wane ci dëgg-dëgg muy baayima bu réer bi Yàlla ñew ci Kirist ngir wër ko ngir muccal ko ak muccal ko ci musiba. Ndaxte ginaaw jamonoy jàmm ak bannex ci kaw suuf, ëlëgu buur bi mooy réer ak dee ba fàww. Ngir muccal gu sax gi, Yàlla ñew ngir jaaxal ko, sonal ko.

Dan 4:6 *Ci noonu ma sant, ñu indi sama kanam boroom xam-xam yu Babilon yépp, ñu leeral ma li gént bi di tekki.*

6a- Daa melni Nebukadnesar daa am jafe-jafe yu metti ci fàttaliku. Lu tax woowul Daniel ci saasi ?

Dan 4:7 *Ci noonu la luxuskat yi, boroom xam-xam yi, waa Kalde yi ak boroom xam-xam yi ñew. Nettali naa léen gént gi, waaye firiwuñu ma gént gi.*

7a- Mbir yi dañu melni ci gis-gis bu njëkk bi, boroom xam-xam yu gëmul Yàlla yi dañu taamu nangu ni mënu ñu dara, moo gën ñuy nettali buur bi leen doon ray ay léeb.

Dan 4:8 ***Daniyel, mi ñuy woowe Beltasar, ci turu sama yàlla, moo mujjee ñew sama kanam, te ngëmu yàlla yu sell yi nekkoon ci moom. Ma nettali ko gént bi:***

8a- Jox nañu sabab bi tax ñu bàyyi ko. Ba tey Bel mooy yàllay buur bi. Maa ngi fàttaliku fi ni Darius waa Medi, Sirius waa Perse, Darius waa Perse, Artaxerxes I buñu sukkandikoo ci Esdras. 1, 6 ak 7, ñoom ñépp ci seen jamono dina ñu gërëm Juif yiñ tànn ak seen benn Yàlla. Yàlla wax na ci Sirius ci Isa.44:28, ne: *Maa ngi wax ci Sirius: Mooy sama sàmmkat, te dina def lépp luma neex; Dina wax ci Yerusalem: Nañu ko tabaxaat! Ak ci barabu jaamukaay bi: Nañu ko tabax! - Sàmmkat biñu waxoon ci Yàlla dina def li Yàlla waxoon ci yonent, te moom mimu xamni daf koy déggal. Beneen mbind mii dafay firndeel tuub gi mu waxoon ci yonent: Isa.45:2: Mooy li Boroom bi wax ki mu diw, Sirius, ak ci aaya 13: Man maa dekkal Sirius ci sama njub, te dinaa jubbanti yoon wi muy jaar yépp; Dina tabaxaat sama dëkk, te dina bàyyi samay jàpp, te kenn duko fay, te kenn duko fay, te kenn duko jox xalis, te kenn duko fay. Ci Esdras 6:3-5: Ci at mi njëkk ci nguuru buur Sirius, buur Sirius dafa joxe ndigal lii ci wàllu kër Yàlla gi nekk ci Yerusalem: Nañu tabaxaat kër gi, mu nekk barab bu ñuy saraxe sarax, mu am fondaasion bu dëgër. Na njoolaayam di juróom ñeent fukki xasab, yaatuwaayam juróom ñeent fukki xasab, ak ñetti rëggi doj yu ñu defar, ak benn rëggi dénk bu bees. **Waa kër buur bi ñooy fay ndàmpaay yi.** Dina ñu delloosi ndab yu wurus ak xalis yi Nebukadnesar jëloon ci barabu jaamukaay bi ci Yerusalem, yóbbu leen Babilon, ñu yóbbu leen ci barab bi ñu nekkoon, ñu def leen ci barabu jaamukaay bi ci Yerusalem. **Këru buur bi moo koy fay.** Yàlla may ko ngor gi mu joxoon Buur Suleymaan. Waaye moytu leen ! Dekre boobu du may ñu jëfandikoo xayma biñ wax ci Dan.9:25 ngir am bis bi Almasi bi di njëkka ñew; di buur Artaxerxes, bu Perse. Sirius santaane ñu tabaxaat barabu jaamukaay bi, waaye Artaxerxes santaane ñu tabaxaat miiru Yerusalem, ba noppi ñu delloo askanu Juif yépp ci seen réew.*

Dan 4:9 *Beltasar, njiitu luxuskat yi, ndax xamnaa ni xelu yàlla yu sell yi a ngi ci yaw, te amul benn kumpa bu jafe ci yaw, nga wax ma li ma gis ci sama gént.*

9a- Danu wara xam fan la buur bi nekk. Ci xel mi, dafa nekkoon nit ku jaamu Yàlla, te dafa jàpp ni Yàlla Daniel, beneen yàlla la, lu moy ni mënn na leeral gént yi. Xalaatuwul ni dafa wara soppo yàlla. Yàlla Dañeel, beneen yàlla la woon.

Dan 4:10 *Lii mooy gis-gis yi may xalaat bi may tēdd ci sama lal. Ma xool, gis garab gu njool lool ci digg suuf si.*

10a- Ci nataal yi Yeesu di jëfandikoo ngir jàngal nit ñi mu bëgga jàngal, garab gi dafay nekk nataalu nit, dalee ko ci bant biy sëgg, ba ci garabu sedre bu am doole te rafet. Te ni nit mënee xam meññeef yu neex yi ci garab, noonu la Yàlla mënee xam meññeef yi mbindéef yi mu sàkk am, dalee ko ci meññeef yi gëna neex ba ci yi gëna néew neex, ba ci yu tiis ak yu tiis.

Dan 4:11 *Garab gi di màgg, am doole, njoolaayam yegg ba ci asamaan si, ñuy gis ko ba ci catu àdduna bi yépp.*

11a- Ci gis-gis bi ñu am ci jëmm ji, ñu ngi doon méngale buuru Kalde ak garab gu méngoo ak nataalu kàttan, doole ak empire bi ko Yàlla dëgg jox.

Dan 4:12 *Xob yi dañu rafet, meññeefam bari. mu yóbbaale lekk ngir ñépp; Rabi àll yi dañuy nekk ci lëndëm gi, te bépp mbindéef buy dundee ci moom lay dundee.*

12a- Buur bu am doole boobu dafa daan séddoo alal ak lekk yi mu jiiitewoon ak ñépp ñi nekkoon ci empireem.

12b- *Picci asamaan samp ciy caram.*

Wax ji dafay baamtu Dan 2:38. Ci dëgg, picci asamaan yooyu dañuy màndargaal jàmm ak dal giy dundu ci nguuram. Ci wàllu ngëm, dañuy màndargaal malaaka yu asamaan yi, waaye ci benn yoon bu ñuy wax ci *Ecc . Ndaxte piccu asamaan dina yóbbaale sa baat, baayima bi am laaf dina fësal sa kàddu* . Lu gëna bari ci mbind yi, picci asamaan yi dañuy wax ci céeli ak picci rëbbkat, ñoom ñoo ëpp ci xeetu picci laaf yi. Picc yi dañuy dëkk fu seen lekk bari ; Kon nataal bi dafay firndeel yookuté ak lekk gu saf.

Dan 4:13 *Ci samay gis-gis, bi may tëdd ci sama lal, ma gis kenn ci ñiy wottu, di ñi sell, wàcci ci asamaan si.*

13a- Malaaka yi nekk ci asamaan soxla wuñu nelaw, moo tax dañuy liggéey ba fàww. Ñi sell te nekk ci liggéeyu Yàlla dañuy wàcci ci asamaan si ngir jàllale ay bataaxalam ci jaamam yi ci kaw suuf.

Dan 4:14 *Mu yuuxu ne: Daggleen garab gi, dagg ay car yi. yëngal xob yi, tasaare meññeef yi; Na rabi àll yi daw, génn ci ronam, picc yi daw ci biir ay car!*

14a- Gis-gis bi dafay wax ni buur bi dina ñàkk nguuram ak kàttanam ci nguuram.

Dan 4:15 *Waaye bàyyileen moytu bi fi reenam yi nekk ci suuf, ngeen takk ko ci ñax mi ci tool bi, ak caden yu am weñ ak përem. Na lay bu tàng ci asamaan si, mu am ñax mi ci kaw suuf, muy wàllam ni baayima yi.*

15a- *Waaye bàyyileen ci yaram wi fi reen yi nekk ci suuf*

Buur bi dina des ci nguuram ; duñu ko dàq.

15b- *ngeen yeew ko ci biir ñaxu tool bi ak ay càllala yu ñu defaree weñ ak xàjar.*

Soxlawolen caden wen wala përem, ndax Yàlla dina tax mbindéefam bu woyof bi ñàkk xel ak xel mu dal ci wàll wu nekk, ci yaram, ci xel ak ci jikko. Buur bu am doole bi dina jàppe boppam ni rabi àll. Kon nit ñu mag ñi ci réewam dina ñu ko forse ñu dindi nguuram ci réew mi.

15c- *Na lay bu tàng ci asamaan si, nga am ñax mi ci kaw suuf, muy wàllam ni baayima yi.*

Mën nanu xalaat ni mag ñi di yéemu suñu ko gisee muy lekk ñax mi ci suuf, melni nag wala baayima. Dina bañ dëkkuwaay yu muur, moo taamu dëkk ak nelaw ci tool yi.

Dan 4:16 *Dina ñu ko jël xol bu nit, jox ko xol bu baayima. te juróom-ñaari jamono dina ko weesu.*

Ci jaar-jaar bi , Yàlla dafay joxe beneen firnde ci kàttan gu mat sëkk gi. Ndax moo sàkk dundu mbindéefam yépp, mën na saa yu nekk, ngir ndamam, def nit mu am xel, wala mu gëna dof nit. Ndax mënu ñu ko gis ci seeni bët, góor ñi duñu bàyyi xel ci jafe-jafe yi leen di sonal saa yu nekk. Waaye dëgg la, bariwul lumuy dugg ci mbir mi, te su ko defee, dafay am sabab ak mébet bu amul benn werante.

Daan nañu natt mbugal gi. Dina am ci Buur Nebukadnesar *juróom ñaari yoon* , maanaam juróom ñaari at kese. Amul benn yoon buñu mëna jëfandikoo diir boobu ngir leneen ludul

buur bi ci boppam. Fii itam, ginaaw bi Yàlla tannée nimeru « 7 », dafay tàmbali ak « tafu buur » bi liggéey bi nara def.

Dan 4:17 *Lii mooy kàdduy gardien yi, ak ndigalu ñi sell, ngir ñiy dundu xam ni, ki gëna kawe mooy yor nguuru doomi aadama yi, te moo koy jox ku ko neex, te dafay fal ki gëna suufeel ci nguuru doomi aadama yi.*

17a- *Daan bii dafay wax ci ñiy seetaan*

Xel mi dafay wane jikko ju amul fenn ji ci liggéey bu Yàlla def , te mu jox ko cër bu « dekre » bu war ci ñiy seetaan . Nit ñi dañu wara jàng ni, ak limuy nuru luy gëmloo nit, mbindéef yi ci asamaan dañu koy xool saa yu nekk. Yalla dafa bégga def misaal bii muy njàngale bu ñuy jállale ci doomi aadama yi ba ci njeexite àdduna. Bi muy wax ci ñiy seetaan , dafay wane mbootaay bu mat sëkk bi malaaka yi ci kampu Yàlla bi leen di boole ci ay projet ak ay jëfam.

17b- *ngir ñiy dundu xam ni, Aji Kawe ji mooy nguuru doomi aadama yi, te daf koy jox ku ko neex*

Yàlla mooy jiite lépp te moo yor lépp. Nit ñi dañuy faral di fàtte dëggantaan bu nëbbu bi, ñu jàpp ni ñooy yor ëlëgam ak dogal yi mu wara jël. Dafa yaakaar ni mooy tànn ay njiitam, waaye Yàlla moo leen di teg ci liggéey bi, lépp di aju ci bëgg-bëggam bu baax ak àtteem ci mbir yi ak mbindéef yi.

17c- *ak ni dina dekkal foofu ki gëna soxor ci nit ñi*

Wax ji dafa dëgg : " Nit ñi dañuy am njiit yu leen yelloo ." Sudee askan wi yelloo na ku soxor nekk seen njiit, Yàlla daf leen di jaay doole.

Dan 4:18 *Lii mooy gént bi man Buur Nebukadnesar gis. Yaw Beltasar, yaay leeral, ndax boroom xam-xam yi ci sama réew mënu ma ko leeral . mën nga ko, ndax danga am ci yaw ngëmu yàlla yu sell yi.*

18a- Nebukadnesar mingi gëna jëm ca kanam, waaye ba leegi soppikuwul. Ba leegi mingi wéy di wax ni Daniel dafay jaamu yàlla yu sell yi . Ba leegi xamagul benn boroom.

Dan 4:19 *Ci noonu la Daniel, mi ñuy woowe Beltesasar, yéemu ab diir, xalaatam jaaxle ci moom. Buur bi tontu ko: «Beltesasar, bu la jaaxal ci gént gi ak li muy tekki!» Beltasar ne ko: «Sang bi, na gént bi jéblu ci say noon, te li muy tekki, say noon jébbal ko.»*

19a- Daniel xamna gént bi, te li nara xew lu tiis la ci buur bi, moo tax Daniel bëggoon ñu gént ko ci kaw ay noonam.

Dan 4:20 *Garab gi nga gis, di màgg, am doole, kawewaayam yegg ba asamaan si, te nit ñi mën nañu ko gis fu nekk ci kaw suuf.*

Dan 4:21 *Garab gi am xob yu rafet, di meññ meññeef yu bari, di meññee ñépp, rabi àll yi di dëkk ci ay car, picci asamaan di dëkk ci ay car.*

21a- *xob yi rafetoon nañu*

Melokaanu yaram ak yéere.

21b- *ak meññeef yu bari*

Barina yookuté.

21c- *moo yóbbaaale lekk ngir ñépp*

Mooy dundal askanam yépp.

21d- *rabi àll yi daan fa nekk ci suufa suuf*

Buur biy aar ay jaamam.

21e- *picci asamaan samp ciy car*

Ci nguuram, askanam dëkkoon ci jàmm ju rëy. Picc yi dañuy naaw dem, bàyyi garab gi su amee fitna bu ndaw.

Dan 4:22 *Yaw buur, yaa ngi nekk lu mag, am doole, sa mag dafa yokk, yegg ba ci asamaan si, te sa nguur dem ba ci catu àdduna.*

Dan 4:23 *Buur bi gis kenn ci fajkat yi, di ñi sell, wàcci ci asamaan si, ni : «Daggleen garab gi, yàq ko .» Waaye bàyyileen moytu bi ci barab bi reenam yi nekk ci suuf, ngeen yeew ko ci*

ñax mi ci tool bi, ak ay caden yu am weñ ak brons . Na mu tooy ci lay bu jóge ci asamaan si, mu nekk ak rabi àll yi, ba juróom ñaari jamono weesu ko.

Dan 4:24 *Buur, lii mooy tekki: Lii mooy dogal bi Aji Kawe ji di joxe, di ñëw ci sama boroom, Buur.*

Dan 4:25 *Dina ñu la dàq ci nit ñi, nga dëkk ci rabi àll yi, nga lekk ñax ni nag . Di nga tooy ci lay bu jóge ci asamaan si, juróom ñaari jamono dina ñu la jàll, ba nga xam ni Aji Kawe ji mooy nguuru doomi aadama yi, te dina ko jox ku ko neex.*

25a- *ba nga xam ne Aji Kawe ji mooy yilif nguuru doomi Aadama yi, te di ko jox ku ko soob.*

Daniel dafa wax ci Yàlla bimu wax ni “ Ki gëna kawe ”. Moo tax mu yóbbu xalaatu buur bi ci nekinu benn Yàlla ; xalaat bu buur bi jafe lool ci xam, ndax gëm-gëmi yàlla yu bari yi ñuy jëlee ci baay ji dem ci doom ji.

Dan 4:26 *Li ñu la sant nga bàyyi moignon bi ci reeni garab gi, loolu dafay tekki ni sa nguur dina nekk sa nguur, soo xamee ni kiy nguur mingi ci asamaan si.*

26a- *Su xamee ni kiy jiite mingi ci asamaan si, jafe-jafey gacce gi dina jeex ndax buur bi dina gëm ba noppi tuub.*

Dan 4:27 *Moo tax, yaw buur, sama xalaat neex nala. Nanga jeexal say bàkkaar ci jëfandikoo yoon, nga dindi say njuumte ci yërëm ñi amul, kon sa bânneex dina yàgg.*

27a- *Su buur bi defee mbir yi Daniel bind ci aaya bii, dina tuub dëgg. Waaye jikko jooju dafa topp réy-réy, dooleem ju amul benn werante moo tax mu nekk ku bëgg lu baax te bari ludul yoon, ni ko jaar-jaar yu njëkk ya nu jàngalee.*

Dan 4:28 *Loolu lépp a ngi am ci Buur Nebukadnesar .*

28a- *Wax jii Daniel wax, dafay tere ñu tekki beneen mbir ci yonent yii, ndax dafay bañ li Seede Yexowa yi ak bépp diine jàngale ci yonent yi, te loolu mënul ànd ak sàrt yi Daniel téral. Rax ci dolli, li nekk ci chapitre bi yépp dafay firnde loolu. Ndaxte nettali bi dina nu jàngal lu tax buur bi dal ci yonent garab gi.*

Dan 4:29 *Bi fukk ak ñaari weer weese, mu doxantu ci këru buur bi ci Babilon.*

29a- *12 weer, wala benn at, wala “ diir ” lañuy jàll diggante gis-gis bi ak bimu amee.*

Dan 4:30 *Buur bi wax ne: «Ndax du Babilon bu mag bi ma tabax, muy këru buur, ak sama kàttan gu mag, ngir màggal sama ndam?»*

30a- *Bii mooy jamono ji buur bi wara def lu baax mu noppi. Waaye mën nanu ko xam ndax Babilon bimu dëkkoon, nekkoon na lu yéeme, ba leegi ñu ngi ko lim ci " juróom ñaari yéeme yi ci àdduna ". Jardin yu naat yu wert, ay pond, ay plaas yu yaatu ak ay rampart ci kaw plaas bu mat 40 km ci wet bu nekk. Ramparts yu am ci kaw ñaari wagon yu mën jaar seen biir ci guddaayi ramparts yépp ; yoon bu mag bi ci jamono jooju. Benn ci buntu yi ñu tabaxaat ci Berlin, mingi ci diggu ñaari miir yu ñu defaree xeer yu baxa yuñ defaree emblem bu buur bi : gaynde gu am laaf céeli, Dan.7:4 dafa wax ci. Amoon na lumu wara fonk. Waaye Yàlla gisul réy-réy ci kàddoom yi, gis réy-réy waaye li gëna am solo mooy fàtte ak sàggane jaar-jaaram yu njëkk ya . Dëgg la, buur boobu du moom kese moo gëm boppam ci kaw suuf, waaye Yàlla daf ko xool, bëgg nako ci asamaan si, te dina ko am. Loolu jarna leeral : Yàlla dafay àtte mbindéefam yi, te du li ñuy gis. Dafay saytu seen xol ak seeni xalaat, ba noppi xàmme baayima yi yelloo muc, te kenn duko réer. Loolu moo tax mu gëna sonal, yenn saa muy def kéemtaan yu mag, waaye anam wi ñu koy defee dafay gëna dëgg ci njariñu resultaa bi mujjee am.*

Dan 4:31 *Bi kàddu yi nekkee ci gémmiñu buur bi, baat bu jóge asamaan si ni: «Buur Nebukadnesar, dañu la nangu nguur gi.»*

31a- *Nebukadnesar mooy mbëggeelu Yàlla, moo ko teg fiir, ba noppi artu ko ci géntu yonent bi. Àtteb asamaan mën na dëgg, waaye nanu bég ndax musiba mi ko Yàlla nara def dina musal bakkanam, def ko ba fàww.*

Dan 4:32 *Dina ñu la dàq ci nit ñi, nga dëkk ci rabi àll yi, di la lekk ñax ni nag. juróom-ñaari jamono dina ñu jàll ci yaw, ba nga xam ne Aji Kawe ji mooy yilif nguuru nit ñi, te di ko jox ku ko soob.*

32a- Ci diiru juróom ñaari at, wala juróom ñaari yoon , buur bi tàmbali ñàkk xelam, xel mi daal di koy gëmloo ni baayima la.

Dan 4:33 *Ci saasi li ñu waxoon ci Nabukadnesar mat. Ñu dàq ko ci nit ñi, mu lekk ñax ni nag, yaram wi tooy ndax lay bu bawoo ci asamaan; ba kawaram màgg ni dunku géela, wewam melni wewi picc.*

33a- Buur bi seede na ne, lépp luñu ko waxoon ci gis-gis bi, am na ci moom. Buur bi tuub, bi muy bind seedeem, dafay nettali jafe-jafe yi mu dundu, di wax ci boppam ci ñatteelu nit. Ba leegi njàqare daf koy yóbbu ci dellu ginaaw. Beneen leeral bi mën nañu ko joxe, mooy buur bi ak rakkam bu bees bi tuddu Daniel, ñoom ñoo bind seede boobu.

Dan 4:34 *Bi àpp bi jeexee, man Nebukadnesar ma xool asamaan si, ma gis li waral loolu. Maa ngi sargal Aji Kawe ji, ma sargal ak sargal kiy dundu ba fàww, kiliftéefam mooy nguuram ba fàww, te nguuram du yàgg, jamonoy jamono ba fàww.*

34a- Yàlla mi am xam-xam te doggal lépp, dafay am mbëggeelu baayima bu réer bi. Dafa boole ay xeetam, di gëna sargal ndamam.

34b- *nguuram mooy nguuram ba fàww, te nguuram dina yàgg ba fàww*

Formul bi dafay wax ci 5eelu ^{buur}, biy dundu ba fàww, ci gis-gis bu *Doomu nit* ki Dan.7:14 : *Ñu jox ko nguur, ndam ak buur. te bépp askan, xeet yépp ak làkk yépp jaamu ko. Nguuram mooy nguur gu sax, gu dul jeex, te nguuram du yàqu . Ci jamonoy buur yooyu , Yàllay asamaan dina taxawal nguur gu dul yàqu ba fàww, te duko bàyyi ci yeneen xeet . Dina yàq buur yooyu yépp, te moom ci boppam dina taxaw ba fàww .*

Dan 4:35 *Ñi dëkk ci kaw suuf yépp dañu melni lu amul benn njariñ ci kanamam. Dafay def limu bëgg ci mbooloo mi ci asamaan si ak ci biir ñi dëkk ci kaw suuf.*

35a- 1Cr 11 11 Ndam yelloo Yàlla miy dund ! Ndax bii yoon buur bi xam na lépp te tuub na.

Dan 4:36 *Ci noonu ma dellu ci sama xel . Ndamu sama nguur, sama ndam ak sama ndam, delloo nañu ma ko. samay xalaatkat ak samay njiit laajaat ma; Ñu delloosi ma sama nguur, sama doole di gëna yokk.*

36a- Ni Ayóoba, ku jub te jub, ki Yàlla delloo ay doomam yu góor, yu jigéen ak ay doomam ci njeexite fitnaam, buur bi delloosi wóolu njiitam yi, mu tàmbaliwaat nguuram ci xel mu ñaw ci biir boroom xam-xam yu dëggu yi Yàlla miy dundu leeral. Loolu dafay firndeel ne Yàlla dafay jox nguur gi ku ko bëgg. Moo xiir waa Kalde yu mag yi ñu sàkku ñu delloo leen seen buur.

Dan 4:37 *Leegi man Nebukadnesar maa ngi sargal, sargal, sargal Buuru asamaan si, moom mi liggéeyam dëgg, te yoon yi njub, te mën na suufeel ñiy dox ci réy-réy.*

37a- Mën na ko wax ndax dafa fay ngir mën ko wax.

Ngir moytu lu gëna bon, dindi bëñ mën na metti lool ; waaye mën nañu gëna dëggal tiis wi. Ngir mëna am dundu ba fàaw, fàww nga jànkoonte ak jafe-jafe yu metti wala yu metti lool, dindi réy-réy moo leen di gëna dëggal su ko mënee. Bi Yeesu Kirist xamee ni Pool mën na def lépp, moo tax mu gëna bët ci yoon wi dem Damas, suko defee ki “ fitnaal ay mbokkam ” mu bët ci ngëm nekk seedeem bu gëm te gëna fonk ginaaw bimu gisee ay bëtëm, waaye li gëna am solo mooy gis xelam.

Daniel 5

Dan 5:1 *Buur Belsasar daal di dalal ay njiitam, di junniy nit ñu bari, ñu naan vin ci seen kanam.*

1a- Buur Nebukadnesar dafa nelaw ci jàmm ju Yàlla jox, bimu mäggee ba noppi doomam Nabonidus jël ko ci palaasu, ndax bëggul woon nekk buur, mu bàyyi doomam Belsasar mu

nekk buur ci palaasam. Bul jaawatle tur wi muy tekki “ Bel dafay aar buur bi ”, muy lu Yàlla bëgga jël, ak tur wi Nebukadnesar jox Daniel : Beltesasar muy tekki “ Bel dina aar ”. Tur yooyu ñu ngi bawoo ci jaamu Bel wala Belial, mooy jaamu Yàlla yu bari yi : Seytaane, Seytaane. Ni ñu ko nara gisee, ñi donnu ci buur bi tuub toppu ñu ko ci yoon woowu.

Dan 5:2 *Bi Belsasar neexee vin bi, mu yónnee ñu indi ndab wurus ak xalis yi pàppaam Nebukadnesar jëlee ci barabu jaamukaay bi ci Yerusalem, ngir buur bi, ay njiitam, ay jabaram ak ay jabaram, naan ci.*

2a- Ci buur bu gëmul Yàlla boobu, ndab yu wurus ak xalis yooyu, ay xéewal lañu yuñ jëlee ci Juif yi. Bimu tànnée baña bàyyi xel ci Yàlla dëgg ji Nebukadnesar wëlbatiku ci moom, bàyyiwul xel ni Yàlla miy dundu mooy àtte jëfam yépp. Su amee mbir yooyu ñu sellale, ñu sellale ko ci liggéeyu Yàlla, moo tax mu def njuumte bu mujj ci dundam gu gàtt gi. Ci jamonoom, Nebukadnesar xamoon na ni ñuy jàppee dooley Yàllay Juif yi ndax xamoon na ni yàllay réewam amul ci dëgg. Xeel yépp yi nekkoon ci nguuru buuru Babilon déggoon nañu seede bu am doole bimu joxe ngir jàppale Buuru asamaan si, rawatina ay mbokkam. Kon Yàlla am na lu tax mu wane ni moom ku jub la te amul yërmaande.

Dan 5:3 *Ñu génne ndab yu wurus yi ñu jële ci barabu jaamukaay bi, ci kër Yàlla gi ci Yerusalem. Buur ba ak ay kilifaam, ay jabaram ak ay jabaram daan nañu ci naan.*

3a- Daniel dafay gëna fësal fi ndab yooyu bawoo, ñu jële ko ci barabu jaamukaay bi, ci kër Yàlla ci Yerusalem. Bi buur bu ndaw bi gisee ni Yàlla Juif yi nangu ñu dindi mbir yooyu ci barabu jaamukaay bi, dafa waroon xam ni Yàlla dëgg dafay yar, di yar bu baax ñi ko jaamu bu baax. Yàlla yu gëmul Yàlla yi duñu def loolu, te seeni njiit dañu bëgga neexal nit ñi ñuy jëfandikoo seen ngëm.

Dan 5:4 *Ñu naan vin, di sargal yàlla yu wurus, xalis, përem, weñ, bant ak xeer.*

4a- Jëfandikoo lu ñaaw daa mägget, jëfandikoo jaamu yàlla la, muy luy tiis lool ci Yàlla. Li gëna am solo mooy, buur bi dafa wane ni amul benn ndànk sa bopp, mu daal di lekk ak ay xaritam, fekk waa Medi ak waa Perse ñu ngi doon tiital dëkkam.

Dan 5:5 *Ci saa si baraami loxo nit feñ, di bind ci kaw miiru kër buur bi, jàkkarloo ak taabalu làmp bi. Buur bi gis catu loxo biy bind.*

5a- Ginaaw ñu bañoon nangu kéemtaan yu amoon ci jamonoy Nebukadnesar, kéemtaanu bees bii mënul soppi nit ñi, waaye ngir yàq dundu ñi def njuumte, ni ñu ko nara gisee. Ci kanamu tuumakat yu soxor yi bëgga dee ab bàkkaarkat, Yeesu Kirist itam bind na ci suuf si ak baraamam bàkkaar yi ñu defoon ci nëbbu.

Dan 5:6 *Ci noonu kanamu buur bi soppiku, xalaatam jaaxle. tànk ndigg yi daal di tàng, wóom yi di mbëkkante.*

6a- Kéemtaan bi dafa am njeexital ci saasi. Doonte dafa màndi, xel mi dafay yëngu, tiit bay lox.

Dan 5:7 *Buur bi yuuxu bu baax, ñu woo boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi. Buur wax ak boroom xam-xam yu Babilon ne leen: «Képp ku jàng mbind mii, wax ma lu muy tekki, dinañu la sol yére yu xonq curr, takk ko caxu wurus ci baat, nga nekk ñetteelu kilifa ci nguur gi.»*

7a- Benn yoon, ñu baña déglu Daniel ; Buur yi nangu wuñu seedeem yi. Waaye itam, ci naqar wu metti, buur bu ndaw bi dige ni dina jox ngor gu gëna mag képp ku mëna déglu kàddu yiñ bind ci miir bi ci anam wu yéeme. Ku def loolu, di nga am ñatteelu palaas ci buur bi, ndax Nabonidus ak Belsasar ñoo jël palaas bu njëkk bi ak bu ñaareel bi.

Dan 5:8 *Ci noonu boroom xam-xam yu buur bi duggsi. Waaye mënuñu woon jàng mbind mi te mënuñoo jox Buur li muy tekki.*

8a- Ni ci nguuru Nebukadnesar, nit ñu am xam-xam yu baaxul yi mënu ñu woon def loolu.

Dan 5:9 *Buur Belsasar tiit bay lox, kanamam soppiku, kilifaam yi tiit.*

Dan 5:10 *Ndax kàddu yu buur bi ak ay kilifaam, reine bi dugg ci néegu reer bi, ni: «Yaw buur, nga dundu ba fàww! Bu la xalaat yi sonal, te bu sa kanam soppi melo!*

Dan 5:11 *Amna góor ci sa réew, ku am xelu yàlla yu sell yi. Ci jamonoy sa baay, ñu gis ci moom leer, xel mu ñaw ak xam-xam bu niro ak xam-xamu yàlla yi. Moo tax Buur Nebukadnesar, seen baay, Buur, seen baay, def ko njiitu luxuskat yi ak boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi.*

Dan 5:12 *Ndaxte ci moom lañu fekk ngëm gu mag, xam-xam ak xel mu ñaw, muy tekki gént, di leeral mbir yu lëndëm, di saafara jafe-jafe yu jafe, maanaam Daniel, mi Buur Beltasar tuddee. Kon nag nañu woo Dañel, mu firil firi mbir mi.»*

12a- Seede bu juge ci reine bi yéeme na, te dafay ñaǵñi famiy royal bi yépp : xamoon nanu loolu... waaye tànn nanu ko baña bàyyi xel.

Dan 5:13 *Ñu yóbbu Dañeel ci kanamu buur bi. Buur bi wax ak Dañeel, ne ko: «Ndax yaay Dañeel, bi sama pàppa buur yóbbu woon ci Yuda, ñu jàpp ci Yuda?»*

Dan 5:14 *Dégg naa ci yaw ni, xelu boroom bi a ngi ci yaw, te danga am leer, xel mu ñaw ak xel mu ñaw.*

Dan 5:15 *Leegi dañu ma indil boroom xam-xam yi ak boroom xam-xam yi, ñu jàng bind bii, ñu leeral ma lu muy tekki. Waaye mënu ñu woon joxe leeral ci kàddu yi.*

Dan 5:16 *Dégg naa ni, mën nga leeral ak saafara laaj yu jafe; Leegi sudee mën nga jàng lii ñu bind, ba noppi nga wax ma lu muy tekki, dina ñu la sol yéere yu xonk, nga takk buum wurus ci sa baat, nga nekk ñatteelu palaas ci nguuru buur ba.*

16a- Ñatteelu palaas ginaaw pàppaam Nabonidus ak boppam.

Dan 5:17 *Daniyel tontu ko ci kanamu buur bi: «Dangay bàyyi say sarax, nga jox sa neexal keneen. Terewul, dinaa jàngal Buur mbind mi, joxe ko firi.*

17a- Daniel màgget na, te bàyyiwul xel ci ngor wala xéewal ak xëyma xalis ak wurus, waaye mën nañu ko baña nangu ngir fàttali nit ñi ay njuumteem, ay bàkkaaram yu mu wara fay ak dundam.

Dan 5:18 *Yaw Buur, Yàlla Aji Kawe ji, jox na sa pàppa Nebukadnesar buur, màgg, ndam ak ndam.*

18a- Nguuru Nebukadnesar nekkoon na liggéey ak may bu Yàlla dëgg, ak màggalaaleem , bimu juum ci dooleem , jaare ko ci réy-réy, balaa Yàlla diko gëna xëcc ci diiru juróom ñaari at.

Dan 5:19 *ndax màgg gi mu ko jox, réew yépp, xeet yépp ak làkk yépp ragal ko, di lox ci kanamam. Buur bi dafay ray képp ku ko bëgg, te daa bàyyi képp ku ko bëgg. Ku mu bëgg mu yékkati, ku mu bëgg mu wàcce ko.*

19a- Buur bi daa ray ku ko soob .

Ci anam wu gëna mag, kàttan googu Yàlla jox ko moo tax mu yar askanu Juif yi fippu, ba noppi ray ñu bari ci seeni ndawu réew.

19b- *ba noppi mu baña bàyyi bakkanu ñi mu bëggoon*

Daniel ak Juif yi ñu jàpp, jariño nañu ci loolu.

19c- *mu yar ñi mu bëgg*

Buur Nebukadnesar moo yéegal Daniel ak ñatti àndadoom yu gëm, ñu gëna yéeg ci kaw waa Kalde.

19d- *mu toroxal ñi mu bëgg*

Ndaw yu mag yi ci réewam dañu wara nangu ñu jiite leen ay ndaw yu bawoo feneen yu bawoo ci jaamu Juif yi. Ci loxoom bu am doole, moo wàññi mbégte bu mag bi nekkoon ci réewum Juif yi, ba noppi yàq ko.

Dan 5:20 *Waaye bimu amee yéene, xol bu dëgër, ba noppi réy, ñu dàq ko ci jal bimu nekkoon buur, ñu jële ko ndam.*

20a- Li Buur Nebukadnesar dundu daf nuy jàppale nu xam réy-réy gi ñu wax ni buur bu mag bi tuddu Dan.7:8. Daniel wan buur bi ni Yàlla moo jox kàttan gu mat sëkk képp ku ko bëgg, lépp di aju ci prograam bimu tëral. Waaye, bi muy fàttaliku ni ñu toroxalee Buur

Nebukadnesar, daf koy fàttali ni, ak doole ju mu mëna am, buur bu nekk ci kaw suuf mingi aju ci dooley buur bu asamaan bi amul àpp.

Dan 5:21 *Ñu dàq ko ci doomi aadama yi, xolam nekk ni baayima yi, mu dëkk ci mbaam xuux yi. Ñu jox ko ñax mu lekk ni nag, yaram wi tooy ndax lay buy jóge ci asamaan si, ba keroog mu xam ne Yàlla Aji Kawe ji mooy nguuru doomi aadama yi, te ku ko neex moo koy jox.*

21a- Maa ngi gis, ci aaya bii kese, ñu wax ci “mbaam yu àll”. Mbaam xuux dafay màndargaal dëgër bopp : « dëgër bopp ni mbaam xuux », rawatina sudee « àll la » te duñu ko yar. Mooy màndarga biy màndargaal ngëmu nit ki baña déglu njàngalem Yàlla ci jaar-jaaram ci dundam ak ci limu feeñal ci bible.

Dan 5:22 *Yaw, doomam Belsasar, toroxal sa xol, doonte xam nga mbir yooyu yépp.*

22a- Booy seet, Belsasar moo def lu melni " mbaam xuux " ndax bàyyi xel ci li " pàppaam " (maam) dundu.

Dan 5:23 *Yaa ngi yékkati sa bopp, di xeex ak Boroom asamaan si. Ñu indil la ndab yi ci këram, nga naan ci vin, yaw ak say njiit, say jabar ak say jabar. Yaa ngi sargal yàllay xaalis, wurus, xànjari, weñ, dénk ak xeer, yàlla yi dul gis, dégluwul, xamul, te màggaluloo Yàlla, mi yor sa ngelaw ak lépp looy def.*

23a- Belsasar dafa yàq ndab yu wurus yiñ jagleel Yàlla Boroom bi, ngir liggéeyu diine ci barabu jaamukaay bi. Waaye bimu leen jëfandikoo ngir sargal yàlla yu baaxul yi, def na lu gëna **soxor** . Nataal boobu dafay waajal bu Apo.17:4 : *Jigéen ji sol yéere yu violet ak yu xonk, takk wurus, xeer yu am solo ak perle. Mu yor ci loxoom kaasu wurus bu fees dell ak mbir yu tilim ak mbalitu njaayum* . Foofu lañu ko tuddee “ *Babilon bu Mag bi* ” ci aaya 5.

Dan 5:24 *Moo tax mu yónnee wàll wii ci loxo bi bind lii.*

24a- Ci noonu la Belsasar gisee ni Yàlla dëgg jiy dundu am na, te dafay jëfandikoo kéemtaanu nit ñi ci seeni doxalin.

Dan 5:25 *Lii mooy liñu bind: Mene, Mene, Tekel, Ufarsin.*

25a- Tekki : lim, lim, peese ak xaaj

Dan 5:26 *Lii mooy li kàddu yooyu di tekki. Làpp nañu ko: Yàlla jàpp na sa nguur, wàggale ko.*

26a- " *Limu* " bu njëkk bi dafay wax ci ndoortelu nguur gi, ñaareel bi " *limu* " dafay wax ci njeextalu nguur gii.

Dan 5:27 *Pese: Dañu la pese ci balans, ñu gis ni danga ñàkk.*

27a- Balaas yi dañu màndargaal àtteb Yàlla. Nit ñi dañu ko jël ngir wax ci sarwiisu yoon ; yoon wu jaarul yoon. Waaye Yàlla amul benn sikk, te mingi sukkandikoo ci nataalu *balans bu am ñaari wetu* , di natt jëf yu baax ak yu bon yi ki ñuy àtte def. Sudee li ñuy teg ci lu baax moo gëna woyof ci lu bon, kon àtteb Yàlla mën na nekk lu jaadu. Te loolu moo xewoon ci Buur Belsasar.

Dan 5:28 *Xaajale: Sa réew dina xaajaloo, jox ko waa Medi ak waa Perse.*

28a- Bimu nekkee ci këru buur ba, di naan lu soxor, te Buur Darius moo ko jiite, waa Mede dugg nañu ci Babilon jaare ko ci dex gi, dex googu ñu jële ci dex gi, ba noppi mu wow ko ci diir bu gàtt.

Dan 5:29 *Ci noonu la Belsasar santaane, ñu sol Daniyel yéere yu xonk, ñu takk ko kaayi wurus ci baat, ñu wax ni mooy ñatteelu njiit ci réew mi.*

Dan 5:30 *Ci guddi googu, ñu faat Belsasar, buuru waa Kalde.*

Dan 5:31 *Dariyus, waa Mede, dafa jël nguur gi, bimu amee juróom ñeent fukki at ak ñaari at.*

31a- Seede bu dëggu bi Daniel wax, taarixkat yi nangu wuñu ko, ndax dañu wax ni buuru Perse bi tuddu Cyrus 2 the Great moo ko def ci atum 539.

Daniel 6

Njàngalem chapitre 6 dafay nuru li Daniel 3 jàngale. Ci jamono jii, dafay wane Daniel ci natt njub , bu ñépp ñu tànn ñu Yàlla woo ci Yeesu Kirist wara topp ko, ba noppi ñu topp ko. Xalaat yi dañu am njariñ, waaye jàngal te fàttaliku njàngale mi. Buur *Darius* dafa def ni ko Nebukadnesar defee ci jamonoom , bimu amee 62 at , mu dem wax ndamu Yàlla miy dundu bu Daniel ; muy tuub ci seede bu Daniel seede ci njub, bi Yàlla aare ko ci *gaynde yi* . Bi ñuy tàmbali seen diggante, dafa am mbèggeel ak bègg-bègg ci Daniel, mi koy jaamu ci njub ak njub, te gis ni *amna ngëm gu gëna mag ci moom* .

Dan 6:1 *Darius fas na yéene fal téemeeri ak ñaar fukki njiit, ñu yor réew mi yépp.*

1a- Buur Darius dafa wane xam-xamam, bimu ko dénk 120 guwernoor yu ñu taxawal ci 120 dëkk.

Dan 6:2 *Mu daal di tànn ñatti njiit, Dañeel bokk ci ñoom, ngir kilifa yi mëna delloo seen liggéey, te buur bi baña ñàkk dara.*

2a- Ba leegi Daniel mingi bokk ci njiiti njiit yiy saytu satrap yi.

Dan 6:3 *Daniyel moo gënoon mag ci njiit yi ak ci kilifa yi, ndax dafa nekkoon ci moom ngëm gu gëna mag . Noonu buur bi di xalaat def ko kilifag nguuram gépp.*

3a- Darius itam gis ni Daniel moo gëna mag ci xel mi mu ñandaloon. Te pexem ngir gëna yékkati ko ci kaw lépp, dina tax ñu fiiraange ak bañeel Dañeel.

Dan 6:4 *Ci noonu la njiit yi ak kilifa yi di wut lu ñuy tuumal Daniyel ci wàllu nguur gi. Waaye gisuñu woon dara mbaa lu ñu koy yedd, ndaxte ku kóllère la, te gisuñu ci moom benn sikk mbaa lu bon.*

4a- Daniel dafay jaamu Yàlla fépp fu mu ko def, moo tax mu jaamu buur bi ci njub ak njub. Kon dafay nuru *ku amul benn ñàññi* ; muy tegtal buñu fekk ci seen boroom ci Adventist yu mujj yi , buñu sukkandikoo ci Peeñu 14:5.

Dan 6:5 *Waaye góor ñi tontu ko: «Dunu gis lenn luy tuumal Dañeel, ludul ci yoonu Yàllaam.»*

5a- Xalaat yooyu dañuy wane xalaatu camp diabolical bi ci natt ngëm bu mujj ci kaw suuf, ci noppalu sabbat ci juróom ñaareelu bis bi ci yoonu Yàlla, dina may ñu ray jaamam yu gëm, ndax duñu nangu sargal bis bi des ci bis bi njëkk, di Dibéer ci yoonu diine bu Rome.

Dan 6:6 *Ci noonu njiit yi ak kilifa yi daal di ñëw ci buur bi, ànd ak yëngu-yëngu, ni ko: «Yaw Buur Dariyus, nga dundu ba fàww!»*

6a- Duggug bu bari coow bii dafay fàttali nit ñi dooley lim yi, kàttanam ci indi coow, moo tax fàww mu gëna dooleel nguuram.

Dan 6:7 *Njiiti réew yépp, kilifa yi, kilifa yi, kilifa yi ak kilifa yi, dañu jàpp ni, ñu génne dogal buy wax ni, képp ku ñaan benn yàlla wala nit ci diiru fan-weeri fan, ludul yaw, yaw buur, dañu koy sànni ci bàmmeeel bi.*

7a- Ba foofu, Buur Dariyus jéemul woon forse nit ñi ci nguuram ñu jaamu benn yàlla moo gën jaamu beneen yàlla. Ci polytheism, moom sa bopp ci diine matna. Te ngir gëmloo ko, ñi ko doon wut, dañu ko gëna xëcc, di ko sargal, Buur Dariyus, ni yàlla. Fii itam, ni ci bépp njiit bu mag, réy-réy dafay yee ci moom, mu nangu dogal boobu, waaye génnul ci xelam.

Dan 6:8 *Leegi, yaw buur, nanga téral dogal boobu, nga bind ko, mu baña soppiku, mu méngoo ak yoonu waa Medi ak waa Perse, te kenn duko soppi.*

8a- Decret boobu dafay wax lu yéeme ci ki nara def Dibéer ci Rome ci njeextelu bis yi. Waaye nanu bàyyi xel ni, yoonu waa Medi ak waa Perse, te nit ñu bari bàkkaarkat te ñu bari njuumte téral ko, amul benn yoon. Yàlla miy dundu dëgg, mooy boroom biy sàkk àdduna, te mënul soppiku.

Dan 6:9 *Ci noonu la Buur Dariyus bindee dogal bi ak dogal bi.*

9a- Jéego boobu mënul ñàkk, ndax ginaaw bimu bindee *dekre bi ak kaaraange gi* , fàww ñu topp yoon wi *mënul soppiku* bu waa Medi ak Perse téral .

Dan 6:10 *Bi Daniel yëgee ni dañu bind yoon wi, mu dem ci këram, palanteer yi ci néeg bi ubbeeku, jàkkarloo ak Yerusalem. Ñetti yoon ci bis bi mu sukk, di ñaan Yàlla, di sargal Yàlla, ni mu ko daan defee bu njëkk.*

10a- Daniel soppiwul jikkoom, te nanguwul ñu natt ko ci nattum nit. Bu ubbee palanteeram, dafay wone ne dafa bëgg ñépp xam takkuteem ci Yàlla Aji Kàttan ji. Ci jamono jooju, Daniel wëlbatiku ci Yerusalem, foofu la barabu jaamukaay bu Yàlla nekk, doonte dafa yàqu. Ndaxte Xelu Yàlla feeñ na lu yàgg ci barabu jaamukaay bu sell bii, bimu def dëkkam, di dëkkam ci kaw suuf.

Dan 6:11 *Ci noonu la góor ñi duggee, ànd ak yëngu-yëngu, ñu daje fa Dañeel di ñaan, di woo Yàllaam.*

11a- Ñi ko doon wut ñu ngi ko doon xaar ngir jàpp ko ndax limu def ludul déggal ndigalu buur bi ; fi mu nekk nii « ñaawtéef bu rëy ».

Dan 6:12 *Ñu daal di ñëw ci kanamu buur bi, wax ko ci dogal bi buur bi joxe, ne ko: «Ndax bindoo benn dogal buy wax ni, képp kuy ñaan Yàlla wala nit ci diiru fan-weeri fan, ludul yaw,*

Buur, dañu koy sànni ci lëmu gaynde yi?» Buur bi tontu ko ne: «Waaye dëgg la, lépp di aju ci yoonu waa Medi ak waa Perse, te kenn duko soppo.»

12a- Buur bi mën na firndeel dogal bi moom ci boppam bind te siñe ko.

Dan 6:13 *Ñu dellu wax buur bi ne ko: «Daniyel, ki ñu jàpp ci Yuda, nanguwul la, Buur, te bàyyiwul xel ci dogal bi nga bind, waaye ñatti yoon lay ñaan ci bis bi.»*

13a- Bi ñu jàppee Daniel ci ñaanam, ñu ñaňñi ko. Buur bi gërëm Daniel ndax njubteem ak njubteem. Dina def ci saasi lëkkaloo gi am ci digganteem ak Yàlla mimu jaamu ak cawarte gu mat sëkk , ndax daf koy ñaanal ñatti yoon ci bis bi . Loolu dafay leeral metit ak tiis wi àtteb Daniel di ko indil, ak ndoortelu tuub gi mu nara am.

Dan 6:14 *Bi Buur dëggee loolu, mu mer lool. mu fagoon yéene muccal Daniyel, te ba jant bi so, mu jéema ko muccal.*

14a- Ginaaw loolu buur bi gis ni dañu ko nax, mu dem ngir muccal Daniel, ndax dafa bëgg ko lool. Waaye coono bimu def dina ñàkk njariñ , te buur bi gis na bu baax ni : *bataaxal bi dafay ray, waaye xel mi mooy dundal* . Bi Yàlla joxee nit ñi kàddu yii ci ginaaw, dafay wane ni sargal yoon yi amul àpp. Mënu yamale dundu ci arafu mbindu yoon. Ci àtteb Yàlla, Yàlla dafay bàyyi xel ci mbir yu ndaw yi arafu dee bi ci yoonu Yàlla bind, te nit ñi amul Yàlla amul xel mu mëna def luni mel.

Dan 6:15 *Waaye nit ñooñu dañu gëna sonal buur bi, ni ko: «Buur, xam nga ni yoonu waa Medi ak waa Perse dañu wax ni, bépp dogal wala dogal bu buur bi tëral, dafa wara nekk dogal bu mujj.»*

15a- Ñi ko doon wut ñu ngi fàttaliku ni dogal yi buuru Media ak Perse jëloon, mënul soppiku (amul benn yoon). Moom ci boppam mingi jàpp ci cosaan ak aadaam. Waaye xamna ni dañu ko nax ngir ray Daniel.

Dan 6:16 *Buur bi santaane, ñu indi Dañeel, sànni ko ci lëmu gaynde yi. Buur wax ak Dañel: Yal na sa Yàlla, mi ngay jaamu saa yu nekk, muccal la!*

16a- Buur bi dafa wara sànni Daniel ci lëmu gaynde yi, waaye mingi bëgg ak xolam yépp Yàlla mimu jaamu bu baax, mu jàppale ko mu muccal ko.

Dan 6:17 *Ñu indi xeer, teg ko ci gémmiñu gënn gi. Buur bi daal di koy tafu ak baagu boppam ak baagu njiit yi, ngir ñu baña soppo lenn ci mbirum Daniyel.*

17a- Fii, li Daniel dundu dafay nuru suul Kirist, bi ñu tëjoo buntu xeer bu wër ngir moytu nit ñi dugg ci.

Dan 6:18 *Buur bi daal di dugg ci këram. Guddi gi mu fanaan, woowul benn jabar, te mënul nelaw.*

18a- Doxinu buur boobu dafay firndeel njubteem. Bu muy def loolu dafay wone ne dafa bëgga neex Yàllay Dañel te am ci moom mucc gi. Loolu mooy ndoorteen tuub ci Yàlla jenn ji.

Dan 6:19 *Buur bi teela yewwu ci suba si, dem ci lëmu gaynde yi.*

19a- Waajal sell, topp ci guddi gu amul nelaw ndax xel mi sonn lool ci xalaat deewu Daniel ak daw dem ci lëmu gaynde yi ci fajar, bokkul ak jëfi buur bu gëm Yàlla, waaye jëfi rakk bu bëgg rakkam ci Yàlla.

Dan 6:20 *Mu jegesi buntu bi, woo Dañeel ak baat bu naqar. Buur bi wax ak Dañel, ne ko: Dañeel, jaamu Yàlla jiy dundu, ndax sa Yàlla, mi ngay jaamu saa yu nekk, mën nala muccal ci gaynde yi?*

20a- *Bimu demee ba ci pax mi, mu woo Daniel ak baat bu naqar.*

Buur baa ngi am yaakaar waaye mingi ragal li gëna bon ci Daniel. Waaye limu wane yaakaaram mooy limu ko woo laaj ko dara.

20b- *Yaw Dañel, jaamu Yàlla Aji Dund ji, ndax sa Yàlla ji ngay jaamu bés bu nekk manoon na musal la ci gaynde yi?*

Bi Darius woowe ko “ Yàlla miy dundu ”, dafay seede ni dafa tàmbali soppi ngëm. Waaye, laaj bimu laaj " *ndax mënoon nala muccal ci gaynde yi?* " " daf nuy wane ni xamagu ko ba leegi. Luko moy dina wax ne: " *Ndax bëggoon na leen muccal ci gaynde yi ?* " » .

Dan 6:21 *Dañeel ne buur bi: «Yaw buur, nga dundu ba fàww .*

21a- Ci gëmminu ñi ko doon wut, ci aaya 6, wax ji amul benn njariñ, waaye ci gëmminu Daniel, dafay wax ci dundu gu dul jeex giñ dencal ñi Yàlla tànn.

Dan 6:22 *Sama Yàlla yónnee na malaakaam, mu tëj gëmminu gaynde yi, ñu baña defal ma lenn lu bon, ndaxte gis nañu ma ni deful dara ci kanamam. Buur, defuma dara lu jaaduwwul ci sa kanam.»*

22a- Ci jaar-jaar bi, Buur Darius gis ni Yàlla bu dëggu bi Daniel di jaamu te kenn duko nèbb, dof la, amul benn yoon, te baña nangu ko.

Dan 6:23 *Buur bi kontaan lool, mu santaane ñu génne Dañeel ci pax mi. Ñu génne Dañel ci kàmb gi, te kenn gisu ko dara, ndaxte dafa wóolu Yàllaam.*

23a- *Buur bi kontaan lool .*

Bànnex bu juddoo ci boppam, dafay wane ëlëg kenn ku Yàlla tànn, ndax leegi buur bi xamna bu baax ni mingi am, am doole.

23b- *Ñu génne Daniel ci kàmb gi, te gisu ñu benn gaañ-gaañu ci moom.*

Noonu yéere ñatti àndadoo Daniel yi ñu sànni ci fuur bu tàng bi, lakku ñu woon.

23c- *ndax wóolu na Yàllaam*

Wolof googu dafa feeñ ci dogal bimu jëlee ni du déggal dogalu buur bi, ndax loolu dina tax Yàlla baña ñaanal Yàlla ; Tanneef bu jafe te kenn mënu la xalaat ci nit ku gëm nit ku amul benn werante.

6:24 *Buur bi santaane ñu indi nit ñi tuumal Dañeel, ñu sànni leen ci kàmbu gaynde yi, ñoom ak seeni doom ak seeni jabar . Balaa ñuy yegg ci suufu lëmu lëmu gaynde yi, jàpp leen, damm seeni yax yépp.*

24a- Yàlla wëlbatu taabal yi ci kaw soxor ñi doon xalaat lu bon. Ci jamonoy buur yu Perse yi nara ñëw, mbir yooyu dina ñu delloosi ci Juif bi tudd Mordecai, moom mi njiit li Haman bëggoon ray ak askanam ci jamonoy Reine Esther. Foofu itam , Haman mooy mujjee weñ ci bant bi ñu tabaxal Mardoque.

Dan 6:25 *Ginaaw loolu Buur Dariyus bind ci réew yépp, xeet yépp ak làkk yépp, ñi dëkk ci àdduna bi yépp , ne leen: «Na jàmm ju bari ci yéen.»*

25a- Bind bu bees bu buur bi mooy bind nit ku Yàlla miy dundu daaneel. Leegi bimu amee jàmm ju mat sëkk ci xolam, mu jëfandikoo liggéeyam ci kilifaam ngir waxtaan ak askanu réewam yépp, seede jàmm ji mu am ci Yàlla dëgg ji.

Dan 6:26 *Maa ngi santaane ni, ci sama réew yépp, ñu wara ragal Yàllay Daniyel. Ndaxte mooy Yàlla Aji Dund ji, te mooy sax ba fàww; nguuram du tas mukk, te nguuram dina yàgg ba ci njeexte li.*

26a- *Maa ngi santaane loolu ci sama réew yépp*

Buur bi santaane waaye forsewul kenn.

26b- *nu ngi ragal Yàllay Daniel*

Waaye jaar-jaar bi gëna am solo, mu teg nit ñi ñu ragal Yàlla Daniel, ngir dindi ñi bind pexe bu bees bi ñu nara def ngir xeex Daniel.

26c- *Ndaxte mooy Yàlla Aji Dund ji, te mooy sax ba fàww.*

Mu ngi am yaakaar ni seede boobu dina am ci xoli waa buur ba, moo tax mu koy sargal, di ko yékkati.

26d- *nguuram du tas mukk, te nguuram dina yàgg ba ci njeexte li*

Jikko budul jeex bu 5th ^{royaume} bu jëmm ji ñuy fësalaat.

Dan 6:27 *Mooy mucckat bi ak mucckat bi, di def firnde ak kéemtaan yu mag ci asamaan ak ci suuf. Mooy ki musal Dañeel ci loxoy gaynde yi.*

27a- *Mooy kiy muccal, di musal .*

Buur bi seede na limu gis, waaye mucc gi ak mucc googu jëm ci yaram wi kese, maanaam dundu Daniel. Dina am njariñ nu xaar ñëwu Yeesu Krist ngir xam bëgg-bëggu Yàlla ngir musal te musal ci bàkkaar. Waaye nanu wane ni buur bi dafa yëg ni dafa wara setal boppam ngir neex Yàlla miy dundu.

27b- *di def ay firnde ak ay kéemaan ci asamaan ak ci suuf.*

Téere Daniel dafay seede firnde yooyu ak kéemtaan yu Yàlla def, waaye moytu leen, Seytaane ak ay jinneem mën nañu nax yenn kéemtaan yu Yàlla def. Ngir ràññee ñaari cosaan yu mëna am, fàww nga xam kan mooy am njariñ ci bataaxal bi ñuy joxe. Ndax dafay yóbbe nit ñi ñu déggal Yàlla, sunu boroom, wala ñu déggal ko ?

Dan 6:28 *Daniyel ben de wan sma di ben e du na ini Dariyus, èn fu Sirus, fu Pers.*

28a- Xam nanu ni Daniel du dellu ci réewam, waaye njàngale yi ko Yàlla jàngal ci Dan.9 dina tax mu nangu te du dundu lu tiis, li ko Yàlla dogal.

Daniel 7

Dan 7:1 *Ci at mi njëkk ci nguuru Belsasar, di buuru Babilon, Daniyel gént, gis-gis yu ñëw ci xelam, bimu téddee ci lalam. Ba noppi mu bind gént gi, nettali ko mbir yu am solo yi.*

1a- *At mi jëkk ci nguuru Belsasar, di buuru Babilon*

Maanaam ci – 605. Biñu gisee Dan.2 ba leegi, 50 at weesu nañu. Ginaaw bi buur bu mag bi di Nebukadnesar géntee àdduna, sëtam Belsasar moo ko wuutu.

Dan 7:2 : *Daniel tàmbali wax ne : «Ci guddi gi, ma gis ñeenti ngelaw yi ci asamaan si, di jànkoonde ak géej gi.»*

2a- *ñeenti ngelaw yi ci asamaan si dugg*

Xeex yi am ci àdduna bi yépp ñoo waral boroom doole yi di yokk seen doole ci ñeenti poñ yu mag yi , ci nord bi , sud bi, penku bi ak sowwu bi.

2b- *ci kaw géej gu mag gi*

Nataal bi nekkul luy neex nit ñi, ndax géej gi, doonte dafa yaatu, dafay màndargaal dee. Lii du, ci pexem Yàlla, environmaa bi waajal nit ci leeram, buñu sukkandikoo ci Gen. 1. Li ko wër mooy suuf si. Waaye nit ñi ñàkk nañu, ginaaw bàkkaar bu njëkk ba, ndax déggadil seen boroom, seen jëmmam Yàlla, te nekkatul lenn ci bëtëm yu sell te sell, ludul ay rabi géej yu setul, yuy lekk seen biir ci ndigalu seytaane ak jinne yi. Ci gis-gis boobu, géej gi dafay màndargaal mbooloo mu nit ñi te kenn xamul turam.

Rax ci dollu, barab bi profesi bi wax, dafay wax ci réew yi nekk ci wetu géēju Mediteraane . Kon géej gi dafa am solo lool ci jëfi xare yu boroom doole yi daan amal.

Dan 7:3 *Ci noonu ñeenti rabi àll yu mag génn ci géej gi, ku nekk wuute ci ku nekk .*

3a- *Noonu ñeenti rab yu mag daldi génn ca géej ga .*

Ci gis-gis bu bees, nu ngi gis njàngalem Daniel 2, waaye fii, *baayima* yi ñoo wecci cër yi ci yaram wi .

3b- *wuute ci seen biir*

melni mbir yiñ defaree jëmmu Dan.2.

Dan 7:4 *Benn bi dafa melni gaynde , am laaf yu melni céeli. Ma xool ba ay laaf dagg ; Yékkati nañu ko ci suuf, taxawal ko ci ay tãnkam ni nit, jox ko xolu nit.*

4a- *Benn bi dafa melni gaynde , am laafi céeli.*

Fii, *boppu wurus* bu buuru Dan.2 nekk *gaynde gu am laaf céeli* ; màndarga biñ bind ci xeer yu baxa yu Babilon, mbégte bu Buur Nebukadnesar ci Dan.4.

4b- *Ma xool ba ay laaf yi xotti*

Li Yàlla wax ci juróom ñaari at walla juróom ñaari jamono yi Yàlla def buur Nebukadnesar dof. Ci 7 at yooyu (*juróom ñaari yoon*) yu ñu waxoon ci Dan.4:16, *dañu dindi xolam bu nit* , ñu wecci ko xol bu baayima.

4c- *Yékkati nañu ko ci suuf, taxawal ko ci ay tãnkam ni nit, jox ko xolu nit.*

Fii dafay firndeel ni dafa soppiku ci Yàlla mi ko sàkk. Limu dundu daf nuy may nu xam ni , ci Yàlla, nit mèn na nekk nit sudee xolam dafa ànd ak melokaanu xol Yàlla. Dina ko fësal ci nekkinu nit ci Yeesu Kirist, di royukaay bu mat sèkk ci mbëggeel ak déggal Yàlla.

Dan 7:5 *Mu gis ñaareelu rab wu nuru ursu taxaw ci genn wet gi . Mu am ñatti cex ci gémmiñam ci diggante bëñam, ñu ni ko : Jógal, lekk yàpp bu bari.*

5a- *Ñu gis ñaareelu rab, mel ni urs, taxaw ca genn wet gi.*

Ginaaw buur bu Kalde, *keesu xalis bi ak loxoy* waa Medi ak Perse dañu mujjee nekk *ursu* . Li ñu wax ci “ *dafa taxawoon ci benn wet* ” dafay wane nguuru Perse, bi nekkoon ñaareelu nguur ginaaw nguuru waa Mede, waaye buur bi tuddu Cyrus 2 di Perse daal di am doole, moo ko jox doole ju ëpp nguuru waa Mede.

5b- *mu am ñatti cox ci gémmiñam, diggante bëñam, ñu ni ko : Jógal, lekk yàpp bu bari .*

Perse yi dina ñu jiite waa Medi yi, nangu ñatti réew : Lydie bu buur bu am xalis bi tudd Croesus ci – 546, Babilon ci – 539, ak Egypt ci – 525.

Dan 7:6 *Ginaaw loolu ma xool, gis beneen bu nuru sey , am ñeenti laaf yu melni picc ci ginaawam . Rab woowu amoon na ñeenti bopp, ñu jox ko kiliftéef.*

6a- *Gannaaw loolu ma xool, gis beneen bu mel ni segg.*

Ci noonu la *biir ak pooj* yu njiiti Gereg yi defaree bronze, ñu nekk *leopard bu am ñeenti laaf yu picc* ; Dañu koy màndargaal **ci** bàkkaar .

6b- *mu am ci ginaawam ñeenti laaf yu melni picc.*

ñeenti *laafi picc* yiñ boole ak *leopaar* dañuy wane ni buur bu ndaw bi tuddu Alexander the Great (diggante -336 ak -323) daa gaaw lool ci daaneel ay réew.

6c- *Barab boobu amoon na ñeenti bopp, ñu jox ko kiliftéef*

Fii dañu wax “ *ñeenti bopp* ” waaye ci Dan.8 dina nekk “ *ñeenti béjjen yu mag* ” yuy màndargaal njiiti Gereg yi topp Alexandre le Grand : Seleucus, Ptolemy, Lysimachus, ak Cassander.

Dan 7:7 *Ginaaw loolu ma gis ci samay gis-gis ci guddi gi, ma gis ñeenteelu rab wu raglu, raglu, am doole lool. mu am bëñi weñ yu rëy, mu lekk, dagg, ba noppi di gëna xëcc li des ci tãnk yi . Moom wuute na ak mala yi ko jiitu yépp te amoon na fukki béjjén.*

7a- *Gannaaw loolu ma gis ci samay peeñu guddi, gis ñeenteelu rab wu raglu, tiit te am doole ju jéggi dayo.*

Fii itam, *tãnk* weñ yu Empire bu Rome dañu nekk rab wu *am bëñ yu weñ ak fukki bees* . Ndaxte buñu sukkandikoo ci Apo.13:2, moom kese moo yor tegtali ñatti empire yi ko jiitu : Dooley *gaynde gi* , ñu ko firnde ci aaya bii, fu ñu ko leeralee : *doole ju ëpp* ; dooley *ursu* , ak gaawaayu *leopaar* bi **ak bàkkaaram yi mu** bàyyi ci ay rédd.

7b- *mu am bëñi weñ yu rëy, mu lekk, dagg, ba noppi di gëna xëcc li des;*

Detay yooyu dañu koy jox carnage ak massacre yu ñu def ci màndarga *wen wu Rome* , te dina wéy ba ci njeexte àdduna, jaaraleko ci nguuram bu pape bi.

7c- *Moom wuute na ak mala yi ko jiitu yépp te amoon na fukki béjjén.*

Fukki béjjen yi dañuy màndargaal Frank yi, Lombard yi, Alamanni yi, Anglo-Saxon yi, Visigoth yi, Bourgogne yi, Suebi yi, Heruli yi, Vandal yi ak Ostrogoth yi. Lii

mooy **fukki** buur yu chretien yi nara am ginaaw bi empire bu Rome daanoo ci 395, buñu sukkandikoo ci leeral yi malaaka mi jox Daniel ci aaya 24.

Dan 7:8 *Bima xoollee bejjen yi, gis beneen bejjen bu ndaw bu feeñ ci seen biir. mu am bët yu melni bëti góor, ak gémmiñ gu réy.*

8a- *Ma xool béjjén yi, gis beneen béjjén bu ndaw bu génn ci seen biir.*

Bejjen bu ndaw bi mingi joge ci benn ci **fukki bejjen yi**, muy màndargaal Italie Ostrogothique, di barab bi dëkk bu Rome ak li ñuy woowe "toogukaay bu sell" bu Pape bi nekk, ci Palais Lateran ci Mont Caelian; Tur latin biy tekki: asamaan.

8b- *Ñu dagg ñatti ci béjjen yi njékka am, balaa béjjen woowu.*

Been yi ñu *xotti* dañu leen jëlee ci jamono: ñatti buur yiñ jële ci 24, maanaam, Heruli diggante 493 ak 510, ginaaw ga ñu toppalante, Vandal yi ci 533, ak Ostrogoth yi ci 538, ñoom General Belisarius moo leen dàq ci Rome ci ndigalu Justinien ^{ak}Definitif at 400. Ndax dañu wara bàyyi xel ci njeextalu wax ji *njekk ci bejjen bii*. Loolu dafay tekki ni *Horn* amul benn dooley soldaar boppam, te dafay am njariñ ci dooley buur yi ko ragal, ragal dooley diineem, moo tax ñu taamu ko jàppale ak déggal ko. Dan.8:24 dafay firndeel xalaat boobu: **dooleem dina gëna yokk, waaye du dooleem boppam**, te aaya 25 dafay leeral: *ndax alal ak njariñu pexem, dina am réy-réy ci xolam*. **Kon dafay wane ni dëgg gi mën nañu ko firnde suñu boolee kàddu yu nuróo yi tasaaroo ci chapitre yu bari yi ci téreb Daniel, ak lu gëna yaatu ci Bible bi yépp.** Bu ñu tàqale chapitre yi ci téere bi, dañuy «tënk» yonent yi ak bataaxal yi ci nekk, waaye li gëna nëbbu te am solo duñu ko mëna jot.

8c- *Mu am ay bët yu mel ni bëti nit.*

Ci Peeñu 9, Xel mi dafa njékka wax ci li muy nettali ak kàddu yu *melni*. Ci anam yooyu dafay nuru nuru melokaan te nekkul dëgg. Fii itam, dañu wara seetlu ni nuru *nit ki nekk nit* ci njubteem ci Yeesu Kirist, waaye amul lenn ludul gëm-gëm. Waaye amna lu ëpp loolu, ndax «*bët yi*» dañuy màndargaal gis-gis bu leer gi yonent yi amoon, te Jesus itam mooy royukaay bi ci nekk. Te Xel mi dafay wax ci gëm-gëmu yonent ci papa biy mujjee taxawal seen toogukaay ofisel ci Vatican City, baat bu tekki: wax ci yonent, mu joge ci Latin "vaticinare". Loolu dina ñu ko firnde ci Peeñu 2:20, bi Xel mi méngale Eggaliis bu Katolik bu Rome ak *Yezabel* mi ray yonent YaHWÉH, jigéen ju bawoo feneen ju jaamu Baal, sëy a Buur Akab. Tegtale boobu amul benn werante ndax papism dafay ray ci bant bu Inquisition, di yonent yu dëggu yi ci Kirist.

8d- *ak gémmiñ guy wax ak réy-réy.*

Ci chapitre 7, divine Filmmaker ak Realisatër dafay wane ci "zoom" jamonoy chretien yi ko gëna soxal, jamono ji diggante jeexal Empire bu Rome ak dellu bu am ndam bu Christ ci Mikael, turam ci asamaan ci biir malaaka yi. Dafay yëgle ñëwu *buur bu réy, di sonal seen boroom*, di song seeni sàrti diine, di jéema *soppi jamono yi ak yoonu Musaa*, fukki denkaane yi, waaye itam yeneen sàrti Yàlla. Xel mi dafay yëgle yar bu mujj bi mu wara am; dina "lakk ko ci safara ndax kàddu yu réy yi mu wax." Moo tax, ginaaw biñu waxee kàddu yu *réy-réy yi mu wax, ci saasi ñuy wax ci àtteb asamaan ci juróom ñaareelu junniy at*. Balaa moom, Buur Nebukadnesar itam dafa wane *réy-réy*, waaye ci xol bu woyof, nangu na njàngalem gacce gi Yàlla jox ko.

Àtteb asamaan

Dan 7:9 *Ma xool, ñu daal di teg ay jal. Noonu Aji Màgg ji toog. Yéreem weex tàll ni neige, te kawaram mel ni perkaal bu suul. Gànguneem melni xal yuy tàkk, pënoom yi melni safara yuy tàkk.*

9a- *Ma xool ñuy teg ay jal*

Lii dafay màndargaal jamonoy àtte, di àtteb sell yi Yeesu Kirist jot ci kanamam, *ñu toog ci jal yi*, **ci asamaan si**, buñu sukkandikoo ci Peeñu 4, ci diiru *junniy at* yi ñu wax ci

Peeñu 20. Àtte boobu dafay waajal anam yi **àtte bu mujj bi di** am, te ñu ngi ko fësal ci aaya 11.

9b- *Noonu Aji Màgg ji toog.*

Mooy Kirist biñ jagleel Yàlla, di Yàlla biy sàkk lépp. Jëf ju verb *toog* dafay màndargaal taxawal liggéey bu taxaw, mooy misaalu noppalu. Asamaan a ngi ci jàmm ju mat sèkk. Ci kaw suuf, ñi soxor yàqu nañu bi Kirist delloo.

9c- *Yéereem weex ni neige, kawaram di leer mel ni perkaay bu sell*

Weex mooy màndargaal setal gu mat sèkk gi Yàlla àndal , muy màndargaal jikkoom yépp ci wàllu yéereem , màndargaal liggéeyam ak kawaram ci boppam , muy kaalag xam-xam bu sell te mat sèkk bu amul bépp *bàkkaar* .

Aaya bii dafay nuru Isa.1:18 : *Ñewleen nu waxtaan! Yàlla moo ko wax. Bu seeni bàkkaar xasee tuuti, dinañu weex tàll ni meew. ak bu xonq bu xonk, dina ñu mel ni leen.*

9d- *Gànguneem dafa melni xal yuy tàkk.*

Galluwaay gi dafay màndargaal barabu àttekat bu mag bi, maanaam àtteb xalaatu Yàlla. Ñu ngi ko def ci suufu nataalu *xal yiy tàkk* , di *bëti* Kirist biy gëna jub ci Peeñu 1:14, foofu lañuy fekk tegtali aaya bii. Dafay *yàq* , te loolu mooy tax àtte bii di *yàq* nooni Yàlla ak ñi mu tànn. Ndax ñoom faatu nañu ba noppi, àtte bii dafay wax ci *ñaareelu dee* bi nara dal kiñ daan.

9e- *pëno yi, mel ni safara suy tàkk.*

Galluwaayu buur baa ngi am *pëno* yu ñuy méngale ak *safara buy tàkk* buy tàkk ci kaw suuf : Peeñu 20:14-15 : *Ñaareelu dee mooy dexu safara* . Kon *pëno* yi dañuy wane ni àttekat yi dañuy joge asamaan wàcci ci kaw suuf ngir mëna àtte seen àtte. Yàlla miy dundu , di Attekat bu mag bi , dafay *yëngu* , te bu suuf si yeesaate ba noppi setal , dina yënguwaat ngir daal di taxawal gànguneem bu Buur , buñu sukkandikoo ci Peeñu 21:2-3 .

Dan 7:10 *Dexu safara di génn ci kanamam. Ay junni junniy nit ñoo ko jaamu, fukki junniy yoon fukki junniy taxaw ci kanamam. Àttekat yi toog, ñu ubbi téere ya.*

10a- *Dexu safara di wal, génn ci kanamam* .

Safara *suy setal* , di wàcci ci asamaan si, lakk ruuh ñi daanu, ba noppi ñu dekki, buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:9 : *Ñu yéeg ci kaw suuf si, wër gaalu seen boroom ak dëkk bi ñu bëgg* . ***Waaye safara wàcci ci asamaan , lakk leen*** .

10b- *Junniy junniy nit ñoo ko doon jaamu*

Maanaam, milion ciy ruuh, ñu tànn **ñu** baale leen ci kaw suuf.

10c- *fukki junniy milionji nit taxaw ci kanamam*

Fukki milyaari ruuh yu Yàlla ***woo ci kaw suuf*** , dañuy dekki, ñu woo leen ci kanamam ak ay àttekat, ñu jànkoon ak àtte bu jaar yoon, maanaam *ñaareelu dee* , muy lu ñu firndeel ci Luuk 19:27 : *Ci gàttal, samay noon yi bëggul ma nekk seen buur, indi leen fii, ray leen* . Ci noonu la Xel miy firndeel kàddu yi mu wax jaaraleko ci Yeesu ci Mat.22:14 : ***Ndaxte ñu bari lañu woo, waaye ñu néew lañu tànn*** . Loolu mooy gëna am solo ci jamono yu mujj yi, buñu sukkandikoo ci Luug 18:8 : ... *Waaye bu Doomu nit ki ñëwee, ndax dina gis ngëm ci kaw suuf?*

10b- *Àttekat yi toog, ñu ubbi téere yi*

Tribunaal bi gëna mag dina àtte ci seede yi ko may ñu àtte ko ak tuuma yi ñu méngale ak ku nekk ci ñiñ daan. *Téereem* yi dañuy nettali dundu mbindéef bu Yàlla denc ci xelam, malaaka yu gëm yi seede ko, te nit ñi mënu ñu ko gis.

Dan 7:11 *Ma xool ndax kàddu yu am solo yi bejjen wi wax. ba ma xool baayima bi dafa dee.*

11a- *Ma xool, ndax kàddu yu réy yi bejjen wi wax*

Ni kàddu yi “ *ndax kàddu yu réy* ” di wane, aaya bii dafa bëgga wane lëkkaloo gi am ci diggante sabab ak njariñ, maanaam àtteb Yàlla. Du àtte nit ci lu amul sabab.

11b- *Ma xool baayima bi, ñu ray ko*

Sudee ñeenteelu *baayima* biy màndargaal ndono, Rome Imperial - fukki réew yu Europe - Rome Pape, dafa yàqu ci safara, loolu mooy *liggéey* bu *réy bi* Rome Pape def ; liggéey bi dina wéy ba keroog Kirist di dellusi.

11c- *Ñu yàq yaramam , yóbbu ko ci safara ngir mu lakk ko .*

Àtte bi dafay dóor benn *béjjen bu ndaw bi* ak fukki *béjjen yu siwil* yi ko jàppale, bokk ci ay bàkkaaram, buñu sukkandikoo ci Peeñu 18:4. *Dexu safara , di ñaareelu dee , dina leen lakk , yàq leen .*

Dan 7:12 *Yeneen rabi àll yi dañu leen nangu seen kàttan, waaye ñu yokk seen àdduna ab diir.*

12a- *Yeneen baayima yi dañu leen nangu seen kàttan*

Fii, ni ko feeñee ci Peeñu 19:20 ak 21, Xelu Yàlla mi dafay wane ni bàkkaarkat yi nekk ci diine ju baaxul , ñoom ñooy ndono bàkkaar bi njëkk, bi Adam joxe ci nit ñu bari ci taarixu àdduna.

12b- *waaye ñu may leen ñu yokk seen àdduna ci diir bu gàtt*

Li tax ñu wax loolu mooy wane njariñu empire yu njëkk ya ndax duñu musa am seen nguur ci njeexte àdduna, ni ko 4eelu baayima ^{bu Rome} amee ci nguuru chretien bu mujj bi ci jamonoy dellu Yeesu Kirist. Ci njeexte 4eelu ^{xamu} bi , dañu ko yàq bamu jeex. Ginaaw loolu suuf si dina des *ci melokaanu bërëb bu xóot* bi ñu wax ci Gen. 1:2.

Yeesu Kirist, doomu nit ki

Dan 7:13 *Ci samay gis-gis ci guddi gi, ma gis ku niroo ak Doomu nit ki, di ñëw ci niiri asamaan si. mu jegesi Boroom bi yàgg, ñu jege ko.*

13a- *Ma gis ci samay peeñu guddi, ma gis ku mel ni doomu nit di ñëw ci kaw niiri asamaan si.*

Feeñug Doomu nit ki dafay leeral lu àtte bi ñu jota wax di tekki. Kirist mooy àtte. Waaye ci jamonoy Daniel, Jesus ñëwagul woon, moo tax Yàlla dafay xalaat limu nara def ci liggéeyam ci kaw suuf, bimu njëkke ñëw ci kaw suuf si.

13b- *mu jegesi Boroom bi yàgg, ñu jege ko.*

Ginaaw bimu génnee àdduna, dina dekki, ngir wane njubteem gu mat sëkk giñ saraxe Yàlla mi tooñ, ngir jot njéggal ci ñi mu tànn ñu gëm, ñu tànn leen ci boppam. Nataal bi ñuy wane dafay jàngale njàngalem mucc gi ñuy am ci ngëm ci saraxu Yàlla ci Kirist. Te dafay firndeel njubteem ci Yàlla.

Dan 7:14 *Ñu jox ko nguur ak ndam ak nguur. te bépp askan, xeet yépp ak làkk yépp jaamu ko. Nguureem nguur la gu sax ba fàww, te nguuram du tas.*

14a- *Noonu ñu jox ko kilifteef ak ndam ak nguur.*

Done yi am ci aaya bii dañu leen ténk ci aaya yii tàmbalee ci Matt.28:18 ba 20, yuy firndeel ni àtte bi ci Yeesu Kirist la: *Bi Yeesu jegee leen, wax leen lii: Jox nañu ma bépp sañ-sañ ci asamaan si ak ci kaw suuf . Demleen nag sàkk ay taalibe ci xeet yépp, sóob leen ci ndox ci turu Baay bi ak Doom ji ak Xel mu Sell mi, jàngal leen sàmm lépp lima leen sant. Maa ngi ànd ak yeen bis bu nekk, ba ci njeexte àdduna .*

14b- *te bépp askan, xeet yépp ak làkk yépp **jaamu ko***

Ci anam wu mat sëkk, dina nekk ci kaw suuf su bees si, suuf su yàgg si ñu beesal ko ba noppi sargal ko ginaaw juróom ñaareelu junniy at. Waaye ñi ñuy mucc, dina ñu tànnnee ci *réew yépp, réew yépp, ak nit ñi ci làkk yépp*, ci mucc gu amul fenn gi Yeesu Kirist am, ndax dañu ko **jaamu** ci seen àdduna. Ci Peeñu 10:11 ak 17:15, baat bii dafay wax ci Europe ak réew yu sowwu jàng, muy chretien. Danuy gis ci mbooloo mi *milion* yu mucc yuñ tànn ñuy jaamu Yàlla ci aaya 10.

14c- *Te nguuram du tas muk .*

Li ñu wax ci Dan.2:44 ci mbirum moom, dafay firndeel fii : *nguuram du musa yàqu.*

Dan 7:15 *Man Daniel, sama xol jaaxle, te gis-gis yi ma gis jaaxal nama.*

15a- *Man Daniel, sama xol jaaxle na.*

Musiibay Daniel amul benn werante, gis-gis bi dafay wax ci musiba ci seen boroom.
15b- *te gis-gis yi ma am ci sama bopp ragaloon nañu ma.*

Dan.10:8 : *Ma des man kese, ma gis gis-gis bu rëy boobu. Sama doole jeex, sama kanam soppi melo, yàqu, ba noppi ma ñàkk benn kàttan.* Explication : *Doomu nit ki ak Mikael benn nit lañu . Tiitaange mooy màndargaal nguuru Rome, ndax ci ñaari nguur yooyu ñu toppalante, du jox askan wi njiit yu sell yu melni Nebukadnesar, Darius bu Mede bi ak Cyrus II bu Perse bi.*

Dan 7:16 *Ma dem ci kenn ci ñi fa taxawoon, ma laaj ko dëgg gi ci mbir yooyu yépp. Mu waxma, ba noppi jox ma leeral yi:*

16a- **Fii la malaaka mi tàmbalee ci joxe ay leeral.**

Dan 7:17 *ñeenti rab yu mag yooyu ñooy ñeenti buur yuy feeñ ci kaw suuf .*

17a- Ngeen bàyyi xel ni, li ñuy tekki dafay wax ci xeetu baayima yi ñu wane ci Dan.2 ci nataalu *jëmm ji* , ni ko Dan.7 wane ci nataalu *baayima yi* .

Dan 7:18 *Waaye gaayi Aji Kawe ji dina ñu jël nguur gi, di moom nguur gi ba fàww, ba fàww.*

18a- Benn komànteer bi am ci ñeenti toppalante yi. Juroom bi dafay wax ci *nguuru* ñiñ tànn, nguur giy tabax ci kaw ndam li mu amee **ci kaw bàkkaar** ak dee.

Dan 7:19 *Ci noonu ma bëgga xam ñeenteelu rab wi, rab wu wuute ak yeneen rab yi, rab wu raglu lool, am bëñi weñ ak weñ yu pèrëm, di lekk, di dagg , di teg li des ci tànk .*

19a- *am bëñ yu weñ*

Fii ñu ngi fekk, ci *bën yi* , *wen wi* fi nekkoon màndarga dëgëraay bu empire bu Rome bi ñu màndargaale ci *tànk* ji jëmmu Dan.2.

19b- *ak pontu bronze* .

Ci leeral yiñ yokk ci, malaaka mi dafa leer : *ak pontu bronze* . Kon, liy firndeel **bàkkaar** **Gereg yi** , mooy li ñuy woowe alloy buy màndargaal empire bu Grees ci **biir ak ci pooj yi** ci jëmmu Dan.2.

19c- *ñu lekk ko, damm ko, di natt li des*

Lekk , wala am njariñ ci mbir yi ñu daan, luy màgg – *dog* , wala tënk ak yàq – *gëdd ci suufu tànk* , wala xeex ak sonal – Loolu mooy jëf yi ñaari “ Rome ” yu toppalante ak seen jàppale siwil ak diine di jëfandikoo ba dellu Kirist . Ci Peeñu 12:17 : Xel mi dafay wax “ Adventist ” yu mujj yi ci baat “ *des* .”

Dan 7:20 *ak fukki béjjen yi nekkoon ci boppam, ak beneen bi génn, ba noppi ñett daanu ci kanamam, am bët ak gémmiñ gu wax lu rëy, ak kanam gu gëna mag yeneen yi .*

20a- Aaya bii dafay indi lu wuute ci aaya 8. Naka la “ *bejjen bu ndaw* ” bi ñuy wax fii di **gëna rëy yeneen yi** ? Moo tax mu wuute ak yeneen *buur yi* am *fukki béjjen yi* . Dafa néew doole lool, te daa yomba dagg, waaye , ci gëm-gëm ak ragal Yàlla mimu wax ni mooy representé ci kaw suuf, daf leen di jjiite, di leen jaay xel ci bëgg-bëggu boppam, lu moy ci ay exception yu néew.

Dan 7:21 *Ma gis béjjen woowu, di xeex ak gaayi Yàlla yi, di leen noot.*

21a- Paradox baa ngi wéy. Dafay wax ni moom mooy sellaa bi gëna mag te Yàlla jiiñ ko ni dafay sonal seen boroom. Benn leeral rek la : dafay fen melni dafay noyyi. Li muy tekki mooy fen bu rëy buy gëmloo nit , di yàq bu baax yoon wi Yeesu Kirist topp.

Dan 7:22 *ba keroog Boroom jamono yi ñëw, àtte gaayi Aji Kawe ji, te jamono ji gaayi Yàlla yi jël nguur gi ñëw.*

22a- Amna chance, xibar bu neex bi firndeel na. Ginaaw jëf yu lëndëm yu Rome papal ak ay àndadoom siwil ak diine, ndam li mujj dina dem ci Kirist ak ñi mu tànn.

Aaya 23 ak 24 dañuy leeral ni ñuy toppatoo.

Dan 7:23 *Mu ne ma : ñeenteelu rab wi mooy ñeenteelu buur buy nekk ci kaw suuf, bu wuute ak yeneen buur yi, te dina lekk àdduna bi yépp, di ko gëna xëcc, di ko yàq.*

23a - Empire bu Rome bu gëmul Yàlla ci xetu empireem diggante – 27 ak 395.

Dan 7:24 *Fukki béjjen yi ñooy fukki buur yuy génn ci réew mi. Keneen dina feeñ gannaaw ñoom, bu wuute ak bu jëkk ya, te dina nootal ñetti buur.*

24a- Moo tax nu mëna xàmme fukki béjjen yooyu ak **fukki** buur yu chretien yi taxawoon ci diwaanu sowwu Empire bu Rome bi daanu, ba noppi tass. Teritoire boobu mooy sunu Europe bi fi nekk leegi : EU (wala EU) .

Dan 7:25 *Dina wax lu ñaaw ci Aji Kawe ji, di sonal seen boroom, di xalaat soppi jamono ak yoon. Dinañu jébbal gaayi Yàlla yi ci loxoom diir, diir ak genn-wàllu diir.»*

25a- *Dina wax ay baat yu ñaaw ci Aji Kawe ji .*

Ci aaya bii, Yàlla dafay ñàññi bàkkaar yi mu teg ci nguuru papa bu Rome ak ci episkop yi ko jiitu ci Rome, ñoom ñoo ko siiwal, gëmloo ko, jàngal ko mbooloo mu ñàkk xam-xam. Xel mi dafay lim tuuma yi, tàmbalee ci tuuma yi gëna tar : *wax ji ñuy tuumal ki gëna kawe* ci boppam. Lu wuute ak loolu mooy, Pape yi dañuy wax ni dañuy jaamu Yàlla, te dañu koy represente ci kaw suuf. Waaye , loolu mooy njuumte gi , ndax Yàlla nanguwul , gëmu pape bi . Kon lépp lu waa Rome jàngale ci Yàlla ci lu jaarul yoon, dafay laal Yàlla ci boppam.

25b- *dina noot gaayi Aji Kawe ji*

Fi ñuy fàttaliku ak firndeel fitnaal bu jaarul yoon biñ daan *sonal seen boroom* ci aaya 21. Tribunaal diine yi ñuy woowe " Inquisition bu sell bi " ñooy àtte àtte yi . Dañuy sonal nit ñi ngir ñu nangu seen njuumte.

25c- *te dina am yaakaar soppi jamono ak yoon*

Tuutma googu dafay may ki koy jàng mu gëna xam dëgg yu am solo yi ci jaamu Yàlla dëgg jiy dundu.

Diine Rome moo soppi doxalin bu rafet bi Yàlla tëral. Exodus 12:2 dafa wax ni, bi lbre yi jogee Egypt, Yàlla ne leen : **Weer wii mooy ngeen di tàmbali weer yi; Dina nekk weer wi njëkk ci at mi** . Lii santaane la, du xalaat rek. Te ginaaw mucc gi mingi joge ci Juif yi méngoo ak Yeesu Kirist, ginaaw Exodus, bépp mbindéef buy dugg ci mucc gi dafay dugg itam ci njabootu Yàlla, foofu lañu wara nguuru, ñu jox ko cër. Njàngalem mucc gu dëgg gu mooy lii , te noonu la tàmbalee ci jamonoy ndaw yi. Ci Kirist, Israyil Yàlla dafa jël jëmmu ngëm, waaye Israyil moo tax mu taxawal njàngalem ak njàngalem. Rom. Pool daf ko artu ci ñàkka gëm gi nekkoon luy ray Juif yu fippu yi ci kóllóre gu yàgg gi , te dina jur loraange itam ci Chretien yu fippu yi ci kóllóre gu bees gi ; muy lu jëm ci ngëmu Katolik yu Rome, te jàngat Dan.8 dina ko firnde, li ko dalee ci 1843, ci chretien protestant yi.

Danu nekk ci ndoortelu benn feeñu yonent bu yàgg, fu tuuma gi Yàlla jiiñ ci aaya bii feeñ fépp, muy lu raglu te yéeme. Jamono yi Rome soppi :

1 – noppalu bisu sabbat ci 4eelu ^{ndigalu} Yàlla. Bisu 7 màrs 321, ñu wecci juróom ñaareelu bis bi ci bis bi njëkk, bi Yàlla jàppee ni bis bu ñaaw la, te mooy ndoortelu ayu-bis bi. Rax ci dolli, bis bu njëkk boobu, Constantin I moo ko santaane, ^{bi} ñu ko jagleel jaamu « jant bu amul benn werante bu kenn mënul daan », di jant bi xeti jaam yi gëmoon, muy màndarga bàkkaar ci bible. Daniel 5 daf nu wane ni Yàlla di yar ñi koy defal, nit ñi dañu ko artu, te xamna li koy xaar su Yàlla àttee ko ni ko àttee Buur Belsasar ba noppi ray ko. Bisu noflaay bi Yàlla sellale ci ndoortelu àdduna, amna ñaari màndarga yu jëm ci **jamono ak** yoonu Yàlla, ni ko sunu aaya bi waxee.

2 – Njàngale at mi , bi njëkka am ci pringtemps , baat buy tekki yoon wu njëkk , ñu soppi ko mu am ci ndoortelu hiver.

3 – Sunu sukkandikoo ci Yàlla, coppite bis bi dafay am ci jant buy so, ci njuréfi guddi ak bëccëg , du ci xaaju guddi, ndax dafay am ay màndarga ci biddiiw yi mu sàkk ngir loolu.

Coppite biñ amal ci yoonu Musaa, weesuna li ñuy wax ci bisu sabbat bi. Rome yàquwul ndab yu wurus yi ci barabu jaamukaay bi; Mbir yu sell lool, yu laal gaal gi ñu fekkoon, Yàlla daf lay ray ci saasi.

25c- *Dinañu jébbal gaayi Yàlla yi ci loxoom diir, diir ak genn-wàllu diir.*

*Luy waxtu ? Li Buur Nebukadnesar dundu daf nuy jox tontu ci Dan 4:23 : Dina ñu la dàq ci nit ñi, nga dèkk ci rabi àll yi, dina ñu la lekk ñax ni nag; **Juróom ñaari jamono dina ñu weesu ci yaw**, ba nga xamni Yàlla Aji Kawe ji mooy nguuru doomi aadama yi, te daf koy jox képp ku ko neex. Ginaaw jafe-jafe yu metti yooyu, buur bi dafa wax ci aaya 34 : **Bi jamono jotee**, man Nebukadnesar ma siggil samay bët ci asamaan, sama xel daal di dellusi . Maa ngi sargal ki gëna kawe, maa ngi sargal kiy dundu ba fàww, di kiliftéef gu sax, te nguuram dafay yàgg ba fàww . Mën nanu jàpp ni juróom ñaari at yooyu dañuy màndargaal **juróom ñaari at**, ginaaw bimu tàmbalee ba noppi jeex ci dundu nit. Kon li Yàlla di woowe waxtu mooy diir bi suuf si di jël ngir matal benn wërélulu jant bi. Barina mesaas yuy génn ci loolu. Yàlla dafay màndargaal jant bi, te su mbindéef jogee ci mbégte, ngir delloo ko ci barabam, Yàlla daf koy wax : " Demal wër sama boroom, nga jàng ki ma doon ." Ci Nebukadnesar, juróom ñaari yoon lañu soxla waaye dina ñu am njariñ. Beneen njàngale bi mooy lu jëm ci diiru nguuru papa bi, te baat " jamono " bi ñu waxoon ci aaya bii. Bu ñu ko méngale ak li Nebukadnesar dundu, Yàlla dafay yar réy-réylu chretien yi, di ko bàyyi mu nekk **lu ñàkk xel ci diir bu gàtt, diir yu bari ak genn-wàll** di at yu yonent yi waxoon. Lu ko dalee ci 7 màrs 321, réy-réy ak ñàkk xam-xam ci ñàkk xel, taxna nit ñi nangu sargal yoon wi soppo benn ndigalu Yàlla ; jaamu Kirist bu woyof bi mënul ko déggal, luko moy dina dagg boppam ci Yàlla bi koy muccal.*

Aaya bii daf nuy yóbbu ci seet lu am solo dëgg, ak bis yi ñu tàmbalee ak bis yi ñuy jeexe ci diir bi ñu waxoon ci Yàlla. Dina nu gis ni dafay tekki ñatti at ak jiroom benn weer. Booy seet, formul boobu dafa feeñaat ci Peeñu 12:14, ñu boole ko ak formul 1260 fan yi ci aaya 6. Jëfandikoo kodu Ezekiel 4:5-6, *benn bis ngir benn at*, dina nu may nu xam ni, ci dëgg-dëgg, 1260 at yu gudd te tiis, yu tiis la.

Dan 7:26 *Su ko defee àtte ba ñëw, ñu dindi nguuram, mu yàq ko ba fàww.*

2a- Ngeen bàyyi xel ci li am solo ci njubte gi : àtte bi ak jeexal nguuru pape yi dañuy am ci jamono benn. Loolu dafay firndeel ni àtte bi ñuy wax du tàmbali ba kera Kirist dellusi. Ci 2021, Pape yi ñu ngi liggéey ba leegi, kon àtte bi ñu wax ci Daniel tàmbaliwul ci 1844, mbokki Adventist yi.

Dan 7:27 *Bu ko defee nguur gi ak nguur gi ak dooley nguur gi ci suufu asamaan si yépp, dina ñu ko jox askan wi, maanaam seen boroom. Nguuram mooy nguur guy sax ba fàww, te kilifa yépp dinañu ko jaamu te déggal ko.*

27a- Kon àtte baa ngi am solo ginaaw bi Kirist delloo ci ndamu Yàlla, ba noppi yóbbu ñi mu tànn ci asamaan si.

27b- *kilifa yépp dinañu ko jaamu te déggal ko.*

Ci misaal, Yàlla daf nuy wane ñatti *njiit* yi ñuy wax ci téere bii : Nebukadnesar, buuru Kalde, Darius, buuru Medi, ak Sirius, buuru Perse.

Dan 7:28 *Fii la kàddu yi jeexee. Man Dañeel, samay xalaat jaaxal nama lool, ba sama kanam soppiku, ma denc kàddu yooyu ci sama xol.*

28a- Ba leegi jaxasoo bi Daniel am, ndax ba leegi firnde yiy wane ni Rome mooy Pape bi amul benn doole ; Ndax moom mingi wéy di nekk " hypothèse " bu leer, waaye mingi wéy di nekk " hypothèse ". Waaye Daniel 7 mooy ñaareelu plaatu yonent yi ci téreb Daniel. Te leegi gis nanu ni bataaxal yiñ joxe ci Dan.2 ak Dan.7 ñooy benn, te dañuy àndaale. Tablo bu bees bu nekk dina nu indil yeneen mbir yu ñuy yokk ci njàngale yiñ def ba pare , ñuy gëna dooleel kàddug Yàlla, muy gëna leer, gëna leer.

Li ñuy wax ni " *bejjen bu ndaw* " bi ci chapitre 7 mooy Rome bu pape bi, des na luñu wara firnde. Mbir mi dina am. Waaye nanu fàttaliku bu baax taarix bu jëm ci Rome, " *4e baayima bu rëy bi am bëñ yu wen* ". Dafay wax ci Empire bu Rome , topp ci « *fukki bejjen* » yu réewi Europe yu moom seen bopp te moom seen bopp , ñu topp ci 538 , « *bejjen bu ndaw* » bi ñu yaakaar ni mooy « *bejjen bu ndaw* » bu Pape bi , bi « *buur bu wuute* » bi jiitu « *ñatti bejj wala ñatti buur* » , Heruli yi , Vandal yi ak Ostrogod yi diggante 1984 .

Daniel 8

Dan 8:1 *Ci ñatteelu at ci nguuru Buur Beltasar, man Daniel, ma gis gis-gis bu wuute ak li ma gis bu njëkk.*

1a- Jamono ji weesu : 3 at. Daniel am gis-gis bu bees. Ci 20 ak 21, ñaari baayima kese ñoo am, ñoom ñooy waa *Mede ak waa Perse ak waa Gereg*, ñoom ñoo nekkoon ci gis-gis yi njëkk, di ñaareelu empire ^{ak 3e empire} yi ñu waxoon ci yonent yi. Jamono di dox, ci gis-gis yi, baayima yi di gëna méngoo ak seeni xew-xew yu waa Ibre yi daan amal. Dan.8 dafay wane *benn bëy ak benn bëy* ; baayima yi ñuy saraxe ci *bis bi ñuy jéggale* bàkkaar yi, maanaam ci xew-xewu Juif yi. Kon mën nanu gis màndarga bàkkaar ci empire bu Grees : *biir ak pooj yu bronze* yu Dan.2, *leopaar* bu Dan.7 ak *bëy bu* Dan.8.

Dan 8:2 *Bima gisee gis-gis boobu, daf may nuru ni maa ngi ci Susa, dëkk bu mag bi ci diwaanu Elam. Sama gis-gis maa ngi woon ca wetu dexu Ulay.*

2a- Daniel mingi woon ci Perse ci wetu dexu Karoun, bi ci jamonoom Ulai. Kapitaalu Perse ak *dex giy màndargaal askan wi* , dañuy wane barab bi ñuy jëlee gis-gis bi Yàlla di leen jox. Kon bataaxalu yonent yi dañu indi ci chapitre bii ay done yu am solo ci wàllu géographie, te amul ci chapitre 2 ak 7.

Dan 8:3 *Ma siggi xool, gis bëy bu am ñaari bëjjéen, mu taxaw ci wetu dex gi. Béjjéen yooyu dañu kawee woon, waaye benn ci ñoom moo gëna kawee beneen bi, te moo mujjee jog.*

3a- Aaya bii dafay tēnk taarixu Perse, di nettali ci bëy bu góor bi, te *beenam bi* gëna kawee moo ko màndargaal, ndax ginaaw bi ñu ko njëkkee jiite, di waa Mede, ñu mujjee ko ëpp doole ginaaw bi Buur Sirus 2 Perse ñëwee ci nguur gi, ci atum 539, di ki mujjee nekk ci jamonoy Daniel, buñu sukkandikoo ci Dan.10:1. Waaye fii maa ngi wane

benn jafe-jafe bu jëm ci jamono dëgg, ndax taarixkat yi bàyyi nañu xel ci seede bu Daniel, bi wax ci Dan.5:31, ni buuru Medien Darius moo nangu Babilon, moo dajale Babilon ci 120 satrapie, lépp di aju ci Dan.6:1. Sirius ñëw na ci nguur gi ginaaw bi Darius génnee àdduna, kon du ci 539 waaye ci diir bu gàtt, wala lu ko moy, daanu Darius mënoon na am tuuti balaa bis bi - 539.

3b- Aaya bii dafa am lu am solo lu Yàlla mëna wax, ci jëmm ji ñuy jëfandikoo ngir wax ci bejjen bu ndaw ak bu mag. Loolu dafay firndeel ni kàddu « *bejjenu ndaw* », ñu moytu ko bu baax, dafa jëm ci dântite Rome kese.

Dan 8:4 *Ma gis bëy mi di yëngu ci sowwu, ci nord ak ci bëj saalum. amul baayima bu ko mëna xeex, te amul kenn ku ko mëna xettali; mu def lu mu neex, ba mu am kàttan.*

4a- Nataalu aaya bii dafay wane anam yu bari yu Perse yi amee ndam, ñu dem ba ci empire bi, di nguuru buuru buur yi.

Ci *sowwu* : Cyrus II dafa déggoo ak waa Kalde ak waa Egypt diggante – 549 ak – 539.

Ci *nord bi* : Lydia bu buur Croesus lañu nangu ci – 546

Ci *bëj saalum* : Cyrus dafa nangu Babilon, mu donnu buur bu Medien Darius ginaaw – 539, ginaaw ga buur Perse Cambyses 2 mooy nangu Egypt ci – 525.

4b- *ba noppi di am kàttan* .

Mu am *dooley buur bu mag* , moo tax Perse nekk buur bu njëkk bi ñu waxoon ci 8. Mooy ñaareelu ^{buur bi ñu bind} ci vision Dan.2 ak Dan.7. Ci doole jooju la empire bu Perse dem ba ci Géeju Mediteraane, daal di song Grece, mu dakkal ko ci Marathon ci 490 lu jiiu JC. Xare yi daal di tàmbaliwaat.

Dan 8:5 *Bima xoollee bu baax, gis benn bëy bu joge sowwu, di wër àdduna bi yépp, waaye laalul ko. Bëy jooju amoon na benn béjjén bu réy diggante ay bëtëm.*

5a- Aaya 21 dafay wane bu baax bëy bi : *Bëy bi mooy buuru Yawan, te bees bu mag bi nekk ci diggante ay bëtëm mooy buur bi njëkk* . Javan, mooy tur wiñ daan woowe Grece. Xel mi bàyyiwul xel ci buuri Grees yu néew doole yi, mu tabax feeñam ci kaw Alexandre le Grand, di ki daan daaneel Grees.

5b- *xoolal, bëy ñëw, joge sowwu*

Ba leegi ñu ngi joxe ay tegtal ci wàllu géographie. Bëy bi mingi cosaanoo sowwu jàng ci Empire Perse bi ñu jàpp ni barabu royuyaay ci wàllu géographie.

5c- *mu jaar ci kaw suuf si yépp, te laalul ko*

Dafay nuru ñeenti laafi piccu leopaar yi ci Dan.7:6. Dafay fësal ni buur bu ndaw bu Maseduwaan bi amee gaawaay bu rëy ci daaneel dëkk yi, ndax fukki at ci ginaaw, dafa wara jël nguoram dem ba ci Dexu Indus.

5d- *Bëy baa ngi amoon benn bees bu rëy ci diggante ay bëtëm*

Ñu ngi ko fësal ci aaya 21 : *Bey bu mag bi nekk ci diggante ay bëtëm mooy buur bu njëkk bi. Buur boobu* mooy Alexandre le Grand (543 ba 523). Xel mi daal di koy jox melokaanu Unicorn, di baayima bu yéeme ci gëm-gëmi nit ñi. Moo tax mu ñaãñi xalaat bu amul àpp bu askanu Grees yi sosal ay léeb yuy wax ci diine, te ngëmam dafa jaar ay xarnu ba ci sunu jamono ci sowwu jant bu gëmloo chretien yi. Lii xeetu *bàkkaar la* bu ñuy firndeel ci nataalu *bëy bi* , baayima bi daan def *bàkkaar* ci xew-xew bu sell bi ñuy amal at mu nekk , di " Bisu Baale ." Daaj Messiah Jesus ci bant, ci njubteem gu mat sëkk, xew-xew boobu dafa wara jeex ginaawam... ci doole, ci yàqu-yàqu barabu jaamukaay bi ak réewu Juif yi ci loxo waa Rome ci atum 70.

Dan 8:6 *Mu dem ba ci bëy bu am béjjen, bi ma gis taxaw ci wetu dex gi, mu mer bay daw ci kawam.*

6a- Alexander the Great dafa tàmbali song waa Perse, seen buur mooy Darius III, ñu daal di koy daaneel ci Issus.

6b- *mu daw ci kawam ak mer gu mat sëkk*

Mer **googu** amna lu ko waral ci taarix. Darius ak Alexandre ñoo ko njékka waxtaan : « Balaa Alexandre di daje ak Darius, buuru Perse daf ko yónnee ay kado ngir wane seen nekkin buur ak xale - Alexandre mingi woon ci jamono jooju ab prins bu ndaw buy sooga dugg ci xare (branch I, ligne 89). Darius daal di koy yónnee benn bal, benn dóor, benn teye fas ak keesu xaalis bu fees dell ak wurus. Benn bataaxal bu ànd ak alal ji dafay nettali mbir yi ci nekk: bal bi mooy ngir mu mëna wéy di fo ni xale bu ndaw, teye bi ngir jàngal ko tëye boppam, dóor bi ngir yar ko, ak wurus bi dafay màndargaal juuti gi waa Maseduwaan wara fay empereur bu Perse.

Alexandre amul benn màndarga mer, doonte ndaw yi ragal nañu ko. Ndekete dafa wax leen ñu sargal Darius ci xarañteem. Darius, neena, xamna ëlëg, ginaaw bimu joxee Alexander benn bal buy màndargaal ëlëgu ndam ci àdduna bi, bridle bi dafay màndargaal ni ñépp dina ñu déggal ko, fëgg bi dafay yar ñi ñeme xeex ak moom, te wurus bi dafay wane njukkal gi mu nara am ci ay doomam yépp. Ay detay yu yonent yi, Alexandre amoon na fas wumu tuddee " Bucephalus " muy tekki, ak prefix buy yokk, " bopp ". Ci xare yépp, mooy jiite larmeem , yor gannaayam ci loxoom. Dina nekk ci diiru “ fukki at ” “bopp ” biy jiite àdduna bi profesi bi wax. Turam dina gëna xëcc aaday Grees ak **bàkkaar** bi koy tuutal.

Dan 8:7 *Ma gis ko muy jegesi bëy mi, ma mer ci moom. mu dóor bëy mi, damm ñaari beesam, waaye bëy mi amul doole ju ko mëna xeex; mu sànni ko ci suuf, gëdd ko, te amul kenn ku musal bëy mi.*

7a- Xeex bi Alexandre le Grand tàmbali : ci – 333, ci Issus, ñu daaneel campu Perse yi.

Dan 8:8 *Bëy wi am doole lool; waaye bi mu dëgëree, béjjén bu mag ba mu dagg. ñeenti béjjén yu mag yu feeñ ci barabam, ci ñeenti ngelaw yi ci asamaan si.*

8a- *beenam bu mag bi dagg*

Ci atum 323, buur bu ndaw ba (– 356 – 323) faatu te amul benn ndono, mingi amoon 32 at, ci Babilon.

8b- *ñeenti béjjén yu mag yu feeñ ci barabam, ci ñeenti ngelaw yi ci asamaan si.*

Ñi wecci buur bi faatu ñooy jeneraal yi : Diadochi yi. Bi Alexander dee, fukk lañu woon, ñu xeex ak seen biir 20 at, ba ci 20 at yooyu, ñeent kese ñoo ci desoon. Ku nekk ci ñoom sos na askanu buur ci réew mi mu yilif. Ki gëna mag mooy Seleucus, ñu xamee ko ci Nicator, moo sos famiy " Seleucid " bi yor réewum Syrie. Ñaareel ba mooy Ptolemaios Lagos, moo sos famiy " Lagid " biy nguur ci Egypt. Ñatteel ba mooy Cassandros mi jiite Grece, ñeenteelu ki mooy Lysimachus (turam ci latin) mi jiite Thrace.

Bataaxelu yonent yi lalu ci geography mingi wéy. ñeenti poñ yu mag yi ci ñeenti ngelaw yi ci asamaan si ñooy firndeel réew yi xeexkat yi ci laale.

Dellu bu Rome, Bejjen bu ndaw bi

Dan 8:9 *Ci benn ci ñoom, benn béjjén bu ndaw génne , mu gëna mag, jubal bëj saalum, jubal penku, jubal réew mu am ndam.*

9a- Aaya bii dafay nettali yaatuwaayu benn buur buy nekk empire bu am doole. Leegi, ci njàngale yi weesu ak ci taarixu àdduna, royaume bi ci topp ci Grece mooy Rome. ràññeekaay boobu ñu ngi koy gëna dëggal ci wax jii di " bejjenu ndaw " bi nga xamni ci jamono jii, wuute na ak li ñu defal bejjenu Median bi gëna gàtt, ñu leeral ko bu baax. Loolu daf nuy may nu wax ni « bejjen bu ndaw » bii dafay màndargaal, ci anam yii, Rome republique buy màgg. Ndax dafay dugg ci penku, muy poliisu àdduna bi, lu bari ndax dañu ko woo ngir saafara jafe-jafe yi am ci diggante noon yi. Te loolu mooy sabab bi gëna jubal nataal bii ci topp.

9b- **Benn béjjén bu ndaw génne ci benn ci ñoom .**

Grece moo ko njékka jiite, te ci Grece la Rome jogee di jiite zone penku bii, di barab bi Israel nekk ; Geres, benn ci ñeenti béjjen yi.

9c- *muy yaatu bu baax ci bëj saalum, ci penku, ak ci réew yi gëna rafet.*

Yokkateg waa Rome mingi tàmbali ci barab bi ñu *nekkoon ci bëj saalum* . Taarix daf ko firnde, bi Rome duggee ci xare Punic ak Carthage, leegi Tunis, ci diggante 250 lu jiitu JC.

Faas bi ci topp ci yokkute dafa am *ci penku* , dugg ci *benn ci ñeenti bees yi* : Grece, ci diiru 200 lu jiitu JC, ñu woo ko foofu ci Ligue Aetolien bu Grece ngir jàppale ko ci Ligue Achaeen (Aetolia ak Achaea). Bu larme bu Rome yeggee ci suufu Grece, duko musa bàyyi, Grece yépp nekk koloni Rome ci 160 lu jiitu JC.

Bimu jogee Grece, Rome dafa wéy di yaatal ay tànk ci Palestine ak Judée, mu dem ba nekk province bu Rome ci 63 lu jiitu JC, larme bu General Pompey nangu ko. Judée la Xel mi wax ci kàddu yu rafet yii : *Réew mi gëna rafet ci réew yi* , wax ji ñu joxe ci Dan.11:16 ak 42, ak Ezek.20:6 ak 15.

Dañu firndeel xalaat bi, " bejjen bu ndaw bi " mooy Rome

Ci jamono jii, amul benn sikki-sakka, nguuru pape bu Dan 7 dafa feeñ, te ginaaw xarnu yu amul njariñ yi, Xel mi daf nu yóbbu ci waxtu bu tiis bi, bi empereur yi bàyyee, Rome tàmbaliwaat nguuram ci xeetu diine bu nuru chretien, bi mu jëlee ci jëfi chretien yi. Loolu mooy jëfi *buuru* Dan.7.

Rome Imperial ak Rome Pape dañuy sonal seen boroom

Ñaari jàng yu toppalante ci benn aaya bii

Dan 8:10 *Mu yéeg ba ci soldaari asamaan si, sànni yenn ci soldaari asamaan yi ak ci biddiiw yi ci kaw suuf, di leen gëna xëcc.*

10a- *Dafa jog dem ci larme asamaan si*

Bi Xelu Yàlla waxee " *mooy* ", dafay wéy di màndargaal Rome, ci diir bi ñu toppalante, ginaaw xeeti nguuru yu bari yu mu wax ci Peeñu 17:10, Rome yegg na ci empire bi ci nguuru empereur bu Rome Octavien bu tuddu Augustus. Ci jamonoom la Yeesu Kirist juddoo ci Xel mi, ci yaramu Maryaama, jabar ju ndaw ju Yuusufa ; ñoom ñaar ñépp lañu tànn ndax dañu bokk ci xeetu Buur Daawuda. Ginaaw bimu génnee àdduna, ginaaw bimu dekkee ci boppam ni ko waxoon, Jesus dafa dénk ay ndawam ak ay taalibeem liggéeyu yégle xibaaru mucc gi (Evangile bi) ngir tànn nit ñi ci àdduna bi yépp. Ci jamono jooju Rome mingi jànkoon ak chretien yu woyof ak jàmm ; mu nekk ci liggéeyu boroom yàpp, taalibe Kirist ci liggéeyu agneau yuñ ray. Gëmu chretien dafa tasaaroo ci àdduna bi yépp, rawatina ci Rome, di kapitaalu empire bi, ndax dañu faat lu bari ci seen ngëm. Rome buy sonal empereur bi, dafa jog xeex ak chretien yi. Ci aaya 10, ñaari jëf yu Rome dañuy boole. Benn bi mooy bu empereur bi, ñaareel bi mooy bu pape bi.

Ci nguuru empereur bi, mën nanu ko jox jëf yiñ wax :

Mu jog dem ci larme asamaan si , mu jàkkarlo ak chretien yi. Ginaaw kàddu yii di màndargaal, *larme asamaan* , mooy Chretien biñ tànn, te Yeesu tuddee ko ñi ko gëm : *doomi réewu asamaan si* . Rax ci dolli, Dan.12:3 dafay méngale seen *boroom dëgg yi* ak *biddiiw yi* , ñoom itam *ñooy xeetu* Ibraayma ci Gen.15:5. Bu ñu njëkke jàng, ñeme ray doomi Yàlla yu góor yi ak yu jigéen yi, dafay tekki ni Rome bu gëmul Yàlla, nekk na jëf ju réy te amul benn sabab . Ci ñaareelu jàng, wax ji Episkop bu Rome wax ni mooy jiite Pape bi Yeesu Kirist tànn ci atum 538, jëf ju réy la, ba noppi gëna yéemu te amul benn sabab .

Mu def benn ci larme bi, biddiiw yi daanu ci suuf, mu gëdd leen : Mu leen di sonal, di leen ray ngir dindi xel ci askanam ci ay arenaam. Ñi ko gënoon sonal ñooy Nero, Domitien ak Diocletien, mooy ki mujjee sonal nit ñi ci diggante 303 ak 313. Ci jàng bu njëkk bi, jamonoy dramatik boobu ñu ngi ko tënk ci Apo 2 ci tur yu màndarga yi di " *Efes* ", di jamono ji Yaxya jotee Feeñu Yàlla bu tuddu " *Apocaly* ". Ci ñaareelu jàng bi, ñu teg ko ci Rome papal, jëf yooyu ñu ngi leen teg ci Apo 2 ci suufu jamono yu tuddu " *Pergam* " wala, jàppante buñ xañ wala njaayum ak " *Tyatira* " wala, mbir yu tiis ak dee. Bi muy wax, *te mu gëdd leen*, Xel

mi dafay teg ñaari Rome benn xeetu jëf yu tuuru deret. Verb *trampled* ak liñu ci wax *trampled* ñu ngi ko wax ci Rome bu gëmul Yàlla ci Dan.7:19. Waaye jëfu *gëdd bi* dina wéy ba ci njeexte 2300 *guddi-suba* ci aaya 14 ci chapitre 8, buñu sukkandikoo ci li aaya 13 wax : *Kañ lañuy gëdd sellaa bi ak larme bi* ? Jëf jooju ñu ngi ko amal ci jamonoy chretien yi , kon dañu ko wara jox Rome bu pape bi ak ñi ko doon jàppale ci nguuru buur yi ; taarix daf ko firnde. Teerewul, nanu seetlu benn wuute bu am solo. Rome Pagan dafay *wàcce* seen boroom ci Yeesu Kirist, waaye Rome papale, jaaraleko ci njàngalem diine ju dul dëgg, daf leen *wàcce* ci ngëm, balaa ñu leen di sonal ci seen bopp.

Fitnaal yu bari yooyu wéy di am ci jàmm, ba keroog empereur Constantin I ñëw, ^{moo} dakkal fitnaal chretien yi ci ndigalu Milan, di kapitaalu Rome, ci atum 313, muy jeexal jamonoy « *fukki at* » yu fitnaal yu màndargaal jamonoy « *Smy* ». Ci jàmm jooju, ngëmu chretien yi du ci am dara, te Yàlla dina ñàkk lu bari. Ndaxte su amee xeetu fitna bu amul benn fitna, gëm-gëmu ñi soppikuwul ci ngëm gu bees gi dafay gëna bari, di gëna bari ci empire bi yépp, rawatina ci Rome, di barab bi deretu martyr yi gëna tuuru.

Kon ci jamono jii lanu mëna boole ndoortelu ñaareelu jàngu ci aaya bii. Bi Rome nekkee chretien ndax dafa déggal ndigalu buur bu mag bi tudd Constantin, bi ci atum 321 génne ab dekre buy wax ni dañu wara soppi bis bi ñuy noppalu ci ayu-bis bi : bis bu njëkk ci ayu-bis bi mooy juróom ñaareelu bis bi ñuy noppalu ; ci jamono jooju, jaamu Yàlla « jant bu amul benn ndam ». Jëf jooju dafa tar ni *naan ci ndab yu wurus yi ci barabu jaamukaay bi* , waaye leegi Yàlla du def dara, waxtu àtte bu mujj bi dina doy. Ak bis bu bees bi ñuy noppalu, Rome dina yaatal ngëmam chretien ci empire bi yépp, ba noppi kilifaam ci dëkk bi, di Eveque bu Rome, dina am gëdd ak ndimbal, ba keroog ñu koy yéegal titre papal bi ko empereur Byzantine Justinian I ^{jox ci decret ci 533}. Bi ñu dàqee Ostrogoth yi bañoon ànd, la Pape bi njékka nekk ci nguur gi, di Vigilius, daal di jël palaasu pape bi ci Rome, ci Palais bu Lateran biñ tabaxoon ci Mont Caelian. Bisu 538 ak ñëwu Pape bu njëkk bi, dañuy màndargaal ni jëf yiñ wax ci aaya 11 bi ci topp matna. Waaye mooy ndoortelu 1260 fan-at yu nguuru pape yi ak lépp lu leen soxal, te ñu feeñal ko ci Dan.7. Nguur gu wéy, di gëna *xëcc seen boroom* , waaye ci jamono jii, ci nguuru diine bu Rome ak ñi ko jàppale ci askan wi, buur yi, te li gëna am solo... ci turu Kirist.

Jëf yu amul benn werante yu papism taxawal ci 538

Dan 8:11 *Mu màggal boppam ba ci njiitu soldaar yi, mu dindi ci moom ~~sarax yi ñuy saraxe~~ bis bu nekk , ba noppi daaneel ~~barab bu sell bi~~ ak barabu barab bu sell bi.*

11a- *Dafa jog nekk njiitu larme bi*

Njiitu larme boobu mooy Yeesu Kirist, buñu sukkandikoo ci Efes 5:23 : *jëkkër ji mooy boppu jabar ji, ni ko Kirist nekkee boppu mbooloo mi* , muy yaramam, te moom mooy Musalkat bi. Verb bi tuddu « *mu dekki* » dañu ko tànn bu baax, ndax ci atum 538, Jesus mingi woon ci asamaan si, fekk papa bi nekkoon ci kaw suuf. Asamaan mënu ko yegg waaye " *dafa jog* " tax nit ñi gëm ni moo ko wecci ci kaw suuf. Bimu nekkee ci asamaan, Jesus amul benn wërsëg muccal nit ñi ci fiir bi leen Seytaane tëral. Rax ci dolli, lu tax mu wara def loolu, fekk moom ci boppam moo leen dugal ci fiir bi ak musiba yi mu àndal yépp ? Ndaxte jàng nanu bu baax ci Dan.7:25 ne: “ *Dina ñu jébbal seen boroom ci loxoom, diir bu mat, ñaari yoon ak genn-wàll* ” ; Yàlla Kirist moo leen di muccal, ndax *jamono yi soppiku nañu, yoon wi soppiku na* . Yoon wi Constantin soppi ci atum 321 ci wàllu Sabbat, mën nañu ni, waaye li gëna am solo mooy papism bu Rome moo *soppi yoon wi* , ginaaw 538, foofu, du Sabbat kese lañu laal, waaye yoon wi yépp lañu soppi ci version Roman.

11b- *dindi na sarax budul jeex*

Maa ngi leen di wane ni baat sarax amul ci mbindu Hebrew bi njëkk. Lii nak mungi firndeel ni nekkam bi defay wone anam wi alyans bu yagg bi di doxee, waaye loolu amul ni ko ma wone tay. Ci jamonoy kóllóre gu bees gi , *sarax ak saraxe* dañu jeex, ndax deewu Kirist, ci

diggu ayu-bis bi ñu wax ci Dan 9:27, tax na ñu ñàkka am njariñ ci xew-xew yooyu. Waaye amna lu des ci kóllóre gu yàgg gi : liggéeyu saraxalekat bu mag bi ak kiy ñaanal bàkkaari nit ñi, ñoom itam ñu ngi doon wax ci Yàlla ci liggéeyu asamaan bi Yeesu def ngir jàppale benn ñi mu tànn, ñu muccal leen ci deretam ginaaw bimu dekkee. Kirist yéeg na ci asamaan si, kon lan moo desoon ñu jële ko ci moom ? Liggéeyam ci nekk saraxalekat mooy nekk ñaankat ngir baale bàkkaari ñi mu tànn. Dëgg la, li ko dalee ci atum 538, ñu taxawal ci kaw suuf, ci Rome, benn njiitu Eggaliis bu Kirist, moo tax liggéeyu Jesus ci asamaan si amul benn njariñ. Ñaan yi dootu ñu jaar ci moom, te bàkkaarkat yi dañuy wéy di yor seeni bàkkaar ak seen njuumte ci Yàlla. Heb. 7:23 dafay firndeel jàngat boobu, di wax ne : “ *Waaye Yeesu, ndax dafay dëkk ba fàww, liggéeyu saraxalekat bu dul soppiku.* ” Coppite njiit ci kaw suuf dafay gëna dëggal meñneef yu ñaaw yi diine chretien yi jur te amul Kirist ; meñneef yi Yàlla waxoon Daniel. Lu tax musiba bu metti boobu dal chretien yi ? Aaya 12 biy ñëw dina tontu : *ndax bàkkaar* .

1290 ak 1335 day-years yi ñuy wax ci Dan.12:11 ak 12 ; liñu gëna xam mooy bis 538, di jamono ji njiitu pape bi ci kaw suuf sàcc liggéeyu saraxalekat *budul jeex* .

11c- ~~mu daaneel barab bi-nekkoon suufu barab bu sell bi.~~

Ndax li nekk ci kóllóre gu bees gi, ci diggante ñaari maana yi mëna am ci baat Hebrew bi " mecon " tekki " barab " maa ngi tëye tekki " base " bi gëna jub te gëna méngoo ak jamonoy chretien yi profesi bi wax.

Soo ko jàngee ci saasi, doo gis lenn ludul jàngat bu xóot bi Xel mi jiite, nga gis mbir yu am solo yi ci téreb Daniel, di barab bu ñuy faral di wax ci *barab bu sell bi* , te loolu dafay indi jaxasoo. Waaye, mën nañu baña nax nit, lépp di aju ci verb biy màndargaal jëf ji ñuy def ci *barab bu sell bi* .

Fii ci Dan.7:11 : papa bi *dafa daaneel fondamaa* bi.

Ci Dan.11 :30 : Antiochus, di buuru Gereg, di fitnaal Juif yi, moo ko *yàq . 4 Epiphanes* ci – 168.

Ci Dan.8:14 ak Dan.9:26 waxul ci ~~barab bu sell~~, waaye ci *sellaay la* . Baatu Hebrew bii di " qodesh " dañu ko tekki lu jaarul yoon ci tekki yiñ gëna xam. Waaye li ñu bind ci làkku Hebrew, mënul soppiku, ngir seede dëgg gi njëkk.

Dafay am solo lool ñu xamni, kàddu « *barab bu sell* » dafay wax ci barab bi Yàlla taxaw ci boppam. Bi Jesus dekkee ba noppi yéeg ci asamaan si, amul *barab bu sell ci kaw suuf* . Kon *daaneel fondamaa bi barab bu sell bi*, mooy daaneel fondamaa yi jëm ci liggéeyam ci asamaan si, di wane bépp anam bu mucc. Dëgg la, ginaaw buñu ko sóobee ci ndox, kiñ woo dafa wara mëna am njariñ ci ngëmu Yeesu Kirist miy àtte ngëmam ci liggéeyam, ba noppi nangu wala baña baale ay bàkkaaram ci turu saraxam. Batisma mooy ndoortelu dundu ci àtteb Yàlla bu jub, te du njeexteem. Loolu dafay tekki ni su amee diggante bu jub diggante ñiñ tànn ci kaw suuf ak ki koy ñaan ci asamaan si, mucc gi dootul mënati am, te kóllóre gu sell gi dafay yàqu. Drama spirituel bu tiis la, te nit ñu bari dañu ko bàyyi xel, ñu nax ko, nax ko li ko dalee 7 màrs 321 ak atum 538, bi Pape bi jëlee liggéeyu saraxalekat *budul jeex bu Yeesu Kirist ngir njariñam. Daaneel fundamaasu barab bu sell bi* , dafay tekki ni 12 ndaw yi ñooy fundamaa wala fondaasioŋu Kiñ tànn, kër ngëm, njàngale bu dul dëgg bu chretien, buy gëna dëggal ak legalise bàkkaar ci yoonu Yàlla ; te kenn ci ndaw yi bëggul woon def loolu.

Dan 8:12 *Ndax bàkkaar, dañu bàyyi sarax bi ñuy saraxe bis bu nekk. Bejjen wi sànni dëgg gi ci suuf, mu am ndam ci liggéeyam.*

12a- *Larme bi mucc na ak sarax budul jeex*

Ci làkk wi gëna màndargaal, wax jii dafay tekki benn maana ak bu Dan.7:25 : *larme bi dañu ko joxe ...* Waaye fii Xel mi dafa yokk ci

12b - *ndax bàkkaar*

Maanaam, buñu sukkandikoo ci 1 Yowaana 3:4, ndax njuumteg yoon *wiñ sopp* ci Dan.7:25. Ndaxte Yaxya dafa bind ne : *Ku def bàkkaar, jàdd nga yoonu Musaa, te bàkkaar mooy jàdd yoonu Musaa* . Bëgg-bëgg googu mingi amoon ci 7 màrs 321, te dafay wax, bu njëkk, bàyyi

Sabbat bu sell bi Yàlla ; Sabbat bi mu *sellaal* , bi àdduna di sàkkee àdduna, ci benn “ *juróom ñaareelu bis* ” biy dundu ba fàww.

12c- *béjjén bi sànni dëgg gi ci suuf*

Dëgg, baat la bu bawoo ci ngëm, buy màndargaal yoonu Musaa, lépp di aju ci Psa.119:142-151 : *Sa yoon mooy dëgg...say santaane yépp dëgg lañu .*

12d- *ak tekki ci liggéeyam*

Sudee Xelu Yàlla biy sàkk Yàlla moo ko njékka wax, kon bul jaaxle ci ni nga baña bàyyi xel ci njuuj njaaj mi, njuuj njaaj bi gëna mag ci taarixu nit ñi ; waaye itam li gëna tar ci limu mëna jur mooy ñàkkaale ruuh doomi aadama yi ci Yàlla. Aaya 24 dafay firndeel wax ji : *Dooleem dina gëna yokk, waaye du ci dooleem; Dina yàq lu yéeme, dina am ndam ci ay liggéeyam , dina yàq boroom doole yi ak askanu seen boroom.*

Waajal sellaal

Ci njàngale yi xew-xewu diine yi am ci kóllóre gu yàgg gi, wax jii di waajal sellaa dafay feeñ saa yu nekk. Bi ci njékk mooy, diggante jamonoy jaam ak dugg ci Kanaan, màggalug Pask dafa doon lu warr ngir sellale askan wi Yàlla nara yóbbu ci seen réew, Israyil, réewu dige. Booy seet, 40 at lañu def ngir mën dugg ci Kanaan.

Ci wàllu Sabbat, bi ñuy màndargaal ci juróom ñaareelu bis bi jant bi so, dañu ko wara waajal bu njékk. Jiroom benni fan yi ñuy liggéey ci àdduna, dañu daan sàkku ñu raxas seen yaram, ba noppi ñu soppo yéere, te loolu dañu ko daan sàkku ci saraxalekat bi ngir mu mëna dugg ci barab bu sell bi ci barabu jaamukaay bi, te du am benn loraange ci dundam.

Ayu-bis bi Yàlla sàkk juróom ñaari fan ak 24 waxtu, dafa méngoo ak juróom ñaari junniy at yi Yàlla dogal ci mucc. Kon 6 fan yi njékk ñooy 6 junniy at yi njékk, yu Yàlla tãnee ñi mu tãnn. Ak 7eelu junniy at ^{ak}bu mujj mooy bisu noflaay bu mag bi Yàlla ak ñi mu tãnn, ñu dajaloo ci asamaan si, di am noppalu bu mat sèkk. Bàkkaarkat yépp dee nañu ci diir bu gàtt . lu moy Seytaane, mi des ci boppam ci kaw suuf si amul nit ci diiru “ junniy at ” yi ñu wane ci Peeñu 20. Balaa ñuy dugg ci “ asamaan ” ñiñ tãnn, dañu wara setal seen bopp ba noppi setal leen. Setal a ngi aju ci ngëm ci saraxu Kirist bu baax, waaye sellaal gi ñu ngi koy am ci ndimbalam ginaaw biñu ko sóobee ci ndox, ndax setal gi dañu ko jàppee, maanaam ñu ko njékka am ci turu njàngalem ngëm, waaye sellal mooy meñneef bi ñu am ci ruuh gi yépp jaaraleko ci tãneefam ak Yeesu Kirist Yàlla dëgg. Dafay am ci xeex bi muy xeex ak boppam, ak jikko ju bonn ji, ngir baña nangu bàkkaar.

Daniel 9:25 daf nuy jàngal ni Yeesu Kirist ñëw na dee ci bant ngir jàppale ñi mu tãnn ñu baña def bàkkaar, ndax dafa ñëw *ngir dindi bàkkaar* . Leegi gis nanu ci aaya 12, ki Chretien tãnn, dañu ko jébbal nguuru pape bi ndax bàkkaar. Kon setal sa bopp mënul ñàkk, ngir mëna sell, *te kenn du gis Yàlla*, ni ko Hebr.12:14 waxee: *Wutal jàmm ak ñépp, te sell, ndax su setul kenn du gis Boroom bi* .

Ñu ngi ko jëfandikoo ci 2000 at ci jamonoy chretien, daale ko ci deewu Yeesu Kirist ba ci delluwam ci 2030, jamonoy waajal ak sellaal gi dina feeñ ci aaya 13 ak 14 yi ci topp. Bu ñu sukkandikoo ci ngëmu Adventist yi, jamono jii du jamonoy àtte ni ñu ko nettali ci Daniel 7, waaye jamonoy sellaa la, ndax bàkkaar yu yàgg yi ñu bàyyi, te njàngalem Pape bu Rome moo ko jox yoon. Bëgg naa leen wax ni liggéeyu Reformasioñ biñ tàmali ci 13eelu xarnu bi, amagul ^{woon} setal ak sellaa bi Yàlla Mujjental bi sell ba mat ñatti yoon bëggoon ci yoon.

Dan 8:13 *Ma dëgg benn nit ku sell, di wax. Beneen sell bi laaj ki doon wax ne: «Ba kañ la gis-gis biy wax ci sarax bi ñuy saraxe bis bu nekk ak bàkkaar biy yàq lépp di am? Kañ lañuy gëna xëcc barab bu sell bi ak larme bi?*

13a- *Ma dëgg ab sell di wax; beneen sell wax ki doon wax*

Dëgg-dëgg seen boroom kese ñooy xam bàkkaar yi ñu bàyyi ci Rome. Dina nu leen gisaat ci gis-gis bi ñu wane ci Dan.12.

13b- *Kań la gis-gis bi di mat?*

Seytukat yi laaj nańu bis buy mǎndargaal njeextalu mbir yu tiis yu waa Rome.

13c- *ci kaw sarax budul jeex*

Ñi sell ñu ngi sǎkku bis buy mǎndargaal bis bi Kirist di tǎmbaliwaat liggéeyu saraxalekat *budul jeex* .

13d- *ak bǎkkaar buy yàq ?*

Ñi sell ñu ngi sǎkku ñu jox leen bis buy mǎndargaal bis bi ñuy mǎggal juróom ñaareelu bis bi ñuy mǎggal, te ku ko moy, dańu koy yar ci yàqu-yàqu ak xare yu waa Rome ; te ci ñi koy moytu, mbugal moomu dina yàgg ba ci njeexte àdduna.

13e- *Kań lańuy gëna xëcc barab bu sell bi ak larme bi?*

Seen ñi ñu ngi sǎkku bis buy mǎndargaal njeextalu **fitnaal bi pape bi** daan teg seen kaw, seen boroom tǎnn yi Yǎlla tǎnn.

Dan 8:14 *Mu tontu ma: «Ñaari junniy fan ak ñetti téemeeri fan. Su ko defee bérab bu sell bi dees na sell.*

14a- Lu ko dalee 1991, Yǎlla moo jiite sama njàngum aaya bii ñu juum ci tekki. Lii mooy tekki bimu bind ci làkku Hebrew.

Mu ne ma : Ba guddi ak suba ñaari junni ak ñetti téemeeri nit ñu jub dina nekk sellaa.

Mën ngeen gis ni 2300 guddi-suba, mébetam mooy **setal** ñi Yǎlla tǎnn, daale ko ci bis bi ñuy wax ci 2300 ci guddi gi. Ñu ngi laaj yoon wu sax wi ñuy am ci batisma ba ci jamono jooju. Li Yǎlla sǎkku ci Baay bi, Doom ji ak Xel mu Sell mi ñatti yoon, soppiku na, gëna am doole ndax fàww ñiñ tǎnn ñu bańa bǎkkaar ci bisu sabbat bi, wala ci bǎkkaar bu bawoo ci gémmińu Yǎlla. Yoonu mucc gu *xat* gi Yeesu jàngaloon, dellu na ko ci noonu. Ak misaalu ñiñ tǎnn ñu wane ci **Noah, Daniel, ak Ayóoba**, dafay gëna dëggal milioń yiñ tǎnn ci fukki milyaari nit ñu daanu ci àtte bu mujj bu Dan.7:10.

Dan 8:15 *Bi man Dańeel di gis gis-gis boobu, di jéema ko xam, ma gis ku nuru nit, taxaw ci sama kanam.*

15a- Ci anam wu jaar yoon, Daniel dafa bégga xam li gis-gis bi di tekki, te loolu moo koy may ci Dan.10 :12, muy njubte bu dëgggu ci Yǎlla, waaye du musa am limu bégg, ni ko tontub Yǎlla ci Dan.12:9 di wane : *Mu ne ko: Demal, Daniel, ndaxte kàddu yi dańu tēju, dańu tēju ba jamonoy 12:00 .*

Dan 8:16 *Ma dégg baatu nit ci diggu Ulay. mu yuuxu naan: Jibril, leeral ko li nga gis.*

16a- Nataalu Yeesu Kirist ci diggu Ulay dafay wane njàngale mi ñu joxe ci gis-gis bu Dan.12. Malaaka Gabriel, di jaamu Kirist bu baax, moo wara leeral li gis-gis bi yépp di tekki, daale ko ci ndoorte li. Kon nanu topp bu baax leeral yi ñuy yokk ci aaya yi ci topp.

Dan 8:17 *Mu jegesi fi ma nekkoon. Ba mu jegesi, ma tiit, ba daanu ci suuf. Muni ma: «Déglul, doomu nit, ndax gis-gis bi dafay wax ci jamonoy mujj.*

17a- Gis-gis bi mbindéef yiy dundu ci asamaan dina am njeexital yu mel noonu ci nit ñi. Waaye nanu bàyyi xel ci nimu nuy woote. Jamonoy jeexal gis-gis bi dafay tǎmbali ci njeextalu gis-gis bi yépp.

Dan 8:18 *Bimu waxee ak man, ma tēdd, di lox bu baax, sama kanam daanu ci suuf. Mu laal ma daal di may taxawal fima nekkoon.*

18a- Ci jaar-jaar bi, Yǎlla dafay fësal mbugalu yaram wi mënul méngoo ak setal yaram yu asamaan yu malaaka yu gëm yi.

Dan 8:19 *Mu ne ma: «Dinaa la wan li nara xew ci diggu muur mi, ndaxte jamonoy mujj jot na .»*

19a- Jamonoy muru Yǎlla dina ñëw, waaye muur googu dafa jub ci dëggadil chretien yi, muy legaasion ci njàngalem pape bu Rome. Kon mer gi Yǎlla waxoon ci Yǎlla dina jeex, ndax dina jeex ginaaw bi nit ñi yàqee lépp, ci dellu bu am ndam bu Kirist.

Dan 8:20 *Bëgg-bëgg bi nga gis am ñaari bejjen, mooy buuru waa Mede ak waa Perse.*

20a- Yàlla moo wara jox ay royuwaay ñi mu tànn, ngir ñu xam njàngale mi ci toppalante màndarga yi ñuy wane. Waa Medi ak Perse ñooy màndargaal taarixu ndoortelu feeñu. Ci Dan.2 ak 7 ñu ngi nekkoon ñaareelu palaas.

Dan 8:21 *Bëy bi mooy buuru Yawan, te bejjenu bu mag bi nekk ci diggante ay bëtëm mooy buur bi njëkk.*

21a- Grece mooy ñaareelu réew mi ci topp ; Ñatteel ba mooy Dan.2 ak 7.

21b- *Bejjén bu mag bi nekk ci diggante ay bëtëm mooy buur bu njëkk bi .*

Ni ñu ko gise woon, dafa doon wax ci waa Gereg yu mag yi daanele gañcax yi, di Alexandre le Grand. Bejjen bu réy bi, di màndargaal jikkoom ju soxor ak xare, Buur Darius III juum ci gaañ-gaañu, ndax dafa ñàkk nguoram ak dundam. Bu Xelu Yàlla mi defee bejjen wi, te du ci jë, waaye ci diggante bët yi, dafay wane bëgg-bëggam budul jeex, muy bëgg-bëggu daan, te dee rek moo koy dakkal. Waaye bët yi dañuy gis lu leer, te bimu juddoo ba leegi, ku leer gi wax nako ëlëg gu amul fenn, mu gëm ëlëgam giñ ko waxoon ci dundam yépp.

Dan 8:22 *ñeenti béjjen yi juddoo ci barabu bejjen wi dagg, ñeenti buur dina ñu joge ci réew moomu, waaye duñu am doole ni ñoom.*

22a- Danuy gis ñeenti famiy yu Grees yi ñeenti jeneraal yi donnu Alexandre taxawal, ñu ngi dundu ba leegi ginaaw 20 at yu xeex diggante fukki famiy yi ñu nekkoon ca ndoorte li.

Dan 8:23 *Bu seen nguur jeexee, bu bàkkaarkat yi jeexee, dina am buur bu réy te am njuuj njaaj.*

23a- Malaaka mi dafay romb jamonoy digg yi, mu fàttaliku jamonoy chretien yi, di nguuru Rome bu pape bi. Bu ñu demee noonu, dafay wane li gëna am solo ci feeñu bi ñu joxe. Waaye leeral yooyu dañuy indi beneen njàngale bu feeñ ci tegtal bu njëkk ci aaya bii : *Bu seen nguur jeexee, dina ñu yàq bàkkaarkat yi.* Kan mooy bàkkaarkat yu ñàkk seen bakkan yi jiiitu jamonoy nguuru pape bi ? Juif yu fippu yi ñoo bañ Yeesu Kirist ni Almasi bi ak mucckat, mucckat, waaw, waaye ci bàkkaar yi ñu def, te ci jàppale ñi mu xàmme ci seen ngëm. Ci atum 70 la soldaari Rome yàq leen , ñoom ak seen dëkk Yerusalem, te loolu mooy ñaareelu yoon ginaaw yàqu-yàqu bi ñu def ci nguuru Nebukadnesar ci atum 19586. jëf a ngi bawoo ci Yàlla ci boppam.

23b- *buur bu réy te am njuuj njaaj dina feeñ*

Lii mooy li Yàlla tegtale ci papism, buñu sukkandikoo ci Dan.7:8, muy réy-réy , te fii dafa ñàkk njub . Mu yokk ci *ak artifiisiel* . Artifice mooy nga nèbb dëgg gi, ba noppi nga jël melokaanu li nga doonul. Li am solo mooy nax sa dëkkandoo, loolu mooy li Pape yu toppalante di def.

Dan 8:24 *Kàttanam dina gëna yokk, waaye du kàttanam boppam. Dina yàq lu ëpp, dina am ndam ci ay liggéeyam, dina yàq boroom doole yi ak askanu seen boroom.*

24a- *Dooleem dina yokku*

Dëgg la, ñu wax ci Dan.7:8 ni “ *benn bu ndaw* ,” aaya 20 dafa wax ni “ *dafa gëna mag yeneen yi* .”

24b- *waaye du ci doolem boppam*

Fii itam, taarix dafay firndeel ni su buur yi amul woon ndimmbalu gannaay, nguuru pape bi mënul woon wéy. Bi ñu ko njëkke jàppale mooy Clovis di buuru Frank yi ci famiy Merovingian, ginaaw ga famiy Carolingian ak famiy Capetian, ndimmbalu monarchie français bariwul lumu ko mëna ñàkk. Te dina nu gis ni ndimbal lii amna lu muy fay. Dina nu jël misaal ci dagg boppu buur bu France Louis XVI, Reine Marie Antoinette, kilifay buur bu mag bi ak kilifay katolik yu Rome yi gënoon def mbir yooyu, ci guillotine bi ñu def ci France ci kapitaal yi ak ci dëkk yi ci province yi, ci loxo fippukat français yi diggante 1793 ak 1794 ; ñaari jamonoy " Tiitaange " yuñ bind ci bataaxal deret ngir fàttaliku nit ñi. Ci Peeñu 2:22, dina ñu wax ci kàddu yii : *Dinaa ko sànni ci lal, te dinaa ko sànni ci metit wu metti , suñu tuubeewul seeni jëf. Dinaa ray ay doomam* . Noonu mboolooy ñi gëm yépp dinañu xam ne, man maay ki nattu xalaat yi ak xol yi, te dinaa fey ku nekk ci yéen sa jëf.

24c- *Dina jur loraange yu yéeme*

Ci kaw suuf kenn mënu leen lim, waaye ci asamaan Yàlla xam na seen limub te ci waxtu mbugalu àtte bu mujj ba, ñoom ñépp dinañu leen baale, dale ko ci li gën a ndaw ba ci li gën a raglu, ci ñi leen bind.

24d- *Dina am ndam ci liggéeyam*

Ndax mënu ko woon am ndam, fekk Yàlla jox ko liggéey boobu ngir yar bàkkaar bi askanam def, di wax ni Yeesu Kirist moo mucc ?

24e- *dina yàq boroom doole yi ak askanu gaayi Yàlla yi .*

Bu papa bi defee boppam ni mooy ndawu Yàlla ci kaw suuf, di leen tiital ni dina leen dàq ci mbooloo mi, te loolu dina tëj seen buntu asamaan si, dafay tax ñu déggal mag ñi ak buur yi ci réewu sowwu jàng, ba ci ñu ndaw ñi, am xalis wala néew doole, waaye ñépp ñàkk xam-xam, ndax seen gëm-gëm ak seen ñàkka bàyyi xel ci dëgg.

Bi jamonoy Reformation tàmbalee, bi Peter Waldo tàmbale ci 1170, nguuru pape bi dafa mer bay ñaax jaamu Yàlla yu gëm yi, di benn-benn sell bu dëggu biy dëkk ci jàmm te déggal Yàlla, di kuréli katolik yuy ray nit, yu tribunaal yu Inquisition of the inquisition jàppale. Attekat yi am kaala yu am kaala, yu santaane ñu sonal seen boroom ak ñeneen ñi, ñoom ñépp ñu jiiñ ni dañu bañ Yàlla ak Rome, ñoom ñépp dina ñu wara delloo seen yoon ci kanamu Yàlla dëgg ci waxtu àtte bu mujj bi ñu waxoon ci Dan.7:9 ak Peeñu 20:9 ba 15.

Dan 8:25 *Ndax alal ak ay pexe yu mu am, dina gëna réy ci xolam, di yàq ñu bari ñu nekkoon ci jàmm, ba noppi di xeex ak njiitu njiit yi. Waaye dina dagg, te kenn du ci liggéey.*

25a- *Ndax alal ak jaar-jaaram ci ay pexem*

Prosperité bi dafay wane alal jimu am , te aaya bi dafay boole *ay pexem* . Ci dëgg, fàww nga jéfandikoo *pexe* , sudee ku ndaw te néew doole, ngir am ci boroom alal yi xalis ak alal bu nekk, bu Peeñu 18:12 ak 13 lim.

25b- *Dina am réy ci xolam*

Loolu, ak li ñu jàngale ci li Buur Nebukadnesar dundu ci Dan 4 ak li gëna daw yaram ci doomam Belsasar ci Dan.

25c- *dina yàq nit ñu bare ñu dëkkoon ci jàmm*

Jàmm mooy meñneefu diine chretien dëgg, waaye ba atum 1843. Ndaxte balaa bis boobu, rawatina ba fippug français bi jeex, ci njeexte 1260 at yu nguuru pape bi waxoon ci Dan 7:25, ngëm bu dul dëgg dafay màndargaal fitna buy song wala di tontu. Ci jamono yooyu kese la woyof ak jàmm mëna indi coppite. Yoon yi Jesus tëral soppiku wuñu ci jamonoy ndaw yi, kiñ tànn mooy baayima bu nangu ñu saraxe ko, musul nekk yàpp.

25d- *Dina jóg ak kilifag kilifa yi .*

Ak njubte gii, amul benn sikki-sakka. Njiit li ñu wax ci aaya 11 ak 12, mooy dëgg-dëgg Yeesu Kirist, *Buuru buur yi ak Boroomu kilifa yi*, mooy feeñ ci ndamu delluwam ci Peeñu 19:16. Te ci moom la papism bu Rome jëlee liggéeyu saraxalekat bi war *ba fàww* .

Dan 8:26 *Te gis-gis bi ñuy wax ci guddi yi ak suba yi, dëgg la. Bul nëbb gis-gis bii, ndax dafay wax ci jamono yu yàgg ya.*

26a- *Ak gis-gis bi ci guddi yi ak suba yi, ñu wax ci, dëgg la .*

Malaaka mi seede na ci cosaanu boroom bi ci yonent yi ci « 2300 guddi-suba » ci aaya 14. Moo tax mu mujjee bàyyi xel ci jafe-jafe bii, te ñi sell ci Yeesu Kirist dañu ko wara leerloo ak xam bu jotee.

26b- *Yaw itam, bul nëbb gis-gis bii, ndax dafay wax ci jamono yu yàgg.*

Booy seet, diggante jamonoy Daniel ak sunu jamono, lu tollu ci 26 xarnu weesu nañu. Kon noo ngi ci **jamonoy mujj**, di jamono ju kumpa gi wara leer ; Dina ñu def mbir mi, waaye du balaa ñuy jàngat Dan.9 biy joxe caabi bu am solo ngir def xayma yiñ nara def.

Dan 8:27 *Man Daniel, maa ngi doon sonn, feebar ay fan yu bari. Ba noppi ma jog, def sama liggéeyu buur bi. Ma yéemu ci peeñu ma, te kenn xamul ko.*

27a- Lii ci wàllu wérge-yaramu Daniel nekkul lu jëm ci boppam. Daf nuy tekki solo bu rëy bi am ci jot ci Yàlla xibaar bi jëm ci 2300 guddi-suba yiñ waxoon ci yonent yi ; Ndaxte ni feebar mëna yóbbe nit dee, noonu la ñàkka xam tegtal bi di yóbbe chretien yu mujj yiy dundu ci *jamonoy mujjentalu àdduna , ñu dee ci ngëm ba fàww* .

Daniel 9

Dan 9:1 *Ci at mi njëkk ci nguuru Dariyus, doomu Asuwerus, mi bokk ci askanu Mede yi, di buur ci nguuru waa Kalde.*

1a- Bu ñu sukkandikoo ci seede bu Daniel, te kenn mënu ko weddi, nu jàng ni Dariyus , buuru Dan . Buuru Perse bi tudd Cyrus II ba tay wecciul ko. At mu njëkk ci nguoram mooy at mi mu nangu Babilon, jël ko ci loxo waa Kalde.

Dan 9:2 *Ci at mi njëkk ci nguoram, man Daniyel, ma gis ci téere yi ne, Yerusalem dina nekk juróom ñatti fukki at, mu méngoo ak limu at yi Yàlla waxoon yonent Yeremia.*

2a- Daniel dafay wax ci mbindu yonent Yeremia. Daf nuy jox misaal bu rafet ci ngëm ak wóolu, muy boole jaamu Yàlla yi ci kanamam. Moo tax mu firndeel kàddu yii ñu bind ci 1 Kor 14:32 : *Xelu yonent yi dañuy déggal yonent yi* . Daniel dëkk na ci Babilon lu gëna bari ci 70 at yi ñu waxoon ci profeti bi, di dàq waa Ibraayma. Dafa bëgg itam wax ci delluwam ci Israel, ndax dafa yaakaar ni dina am ci diir bu gàtt. Ngir am tontu ci Yàlla, dafa ñaanal ko ñaan bu am solo bu nu nara jàngat.

Ñaan royukaay ci ngëmu sell

Njàngale mu njëkk ci chapitre 9 ci téreb Daniel mooy xam lu tax Yàlla bëgg mu feeñ ci pàcc bii ci téreb Daniel.

Ci Dan.8:23 jaaraleko ci kàdduy yonent yi wax ci *bàkkaarkat yiñ yàq* , nu jot firnde ni Juif yi ci réewum Israyil, waa Rome dañu leen àttewaata, yàq leen ci safara ci atum 70, ndax lépp lu Daniel di wax ci ñaanam. Leegi kan mooy Israyil bi njékka nekk ci diggante ak Yàlla miy dundu, daale ko ci Ibraayma dem ba ci 12 ndaw yi ak taalibe Yeesu Kirist, muy Juif ci boppam ? Benn misaal la ci nit ñi yépp, ndax liko dalee ci Adam, nit ñi dañuy nuru lu moy seen melo der, muy tàmbalee ci leer dem ba ci lëndëm. Waaye ak lu seen lakk mëna doon, seen xeet, ak mbir yu bawoo ci baay ak yaay joxe ci seeni doom yu góor ak yu jigéen, seen xel dafay nuru. Sunu sukkandikoo ci njàngalem petalu marguerite bi, " Bëgg naa la, tuuti, bari, ak bëgg-bëgg, dof, baña bëgg dara ", nit ñi dañuy génne yëg-yëg yu bari yooyu ci Yàlla miy dundu, moo sàkk lépp, su gisee ni amna. Itam, Attekat bu mag bi dafa gis ci ñiy wax ni ay taalibeem lañu, nit ñu gëm ñu ko bëgg te déggal ko, ñeneen ñi wax ni bëgg nañu ko, waaye nangu wuñu ko déggal, ñeneen ñi dundu seen diine ci ñàkka bàyyi xel, ba leegi ñeneen ñi di dundu ak xol bu dëgër te wex, loolu mooy tax ñu nekk fanatik, te mënu ñu baña baña nangu seen diine. dugg. Jikko yooyu ñu ngi ko fekk ci Juif yi, te ba leegi ñu ngi koy gis ci nit ñi ci àdduna bi yépp ak ci diine yépp, waaye duñu yamale.

Ñaanu Daniel daf lay laaj, ci yan ci jikko yooyu nga xàmme sa bopp ? Sudee du ki bëgg Yàlla te déggal ko, muy seede ngëmam, laajal sa xalaat ci ngëm ; tuub seeni bàkkaar, jox Yàlla meñneefu tuub bu dëggu te dëggu, ni ko Daniel di defee.

Ñaareelu sabab bi tax ñu bind ñaan bii ci chapitre 9 mooy, li waraloon ñu mujjee yàq Israyil ci atum 70, ci loxo waa Rome, dañu ko wax ci : ñëwu Almasi bi njëkk ci kaw suuf si . Bi njiiti diine yi bañee Almasi bi, moom mi def ay njuumte yu mat sëkk, te liggéeyam yi daan leen daan, ñu daal di yëkkati nit ñi ngir xeex ko, di leen tuumal lu baaxul, te loolu amul benn werante. Kon ñu jël seen tuuma gu mujj ci dëgg gu jóge ci Yàlla, jiiñ ko, nit, ne mooy Doomu Yàlla. Ruuwu kilifay diine yooyu dañu ñuul ni keriñ gu tàkk gu leen di lakk ci jamonoy mer gu jub. Waaye njuumte bu gëna mag ci Juif yi mooy, duñu ko ray, waaye ginaaw bimu dekkee ci Yàlla, xamu ñu ko woon. Bi ñu jàkkarloo ak kéemtaan yu fukk ak ñaari ndawam yi doon def, ñu dëgër bopp ni Firawna ci jamonoom, ñu seede loolu ci ray diakon Etien bu gëm, moom mi ñu sànni xeer ci jamono jii, te baña dem ci waa Rome.

Ñatteelu sabab bi waral ñaan gii mooy, dafay nekk seetlu bu mujj, buy tiis, ginaaw jaar-jaar bu yàgg bu ñu dundu ci digganteem ak Yàlla ; seede, xeetu seede bu mbootaayu Juif yi bàyyi ci nit ñi ci des. Ndaxte ci deportasioŋ boobu la Yàlla waajal, di jeex. Gëm naani Juif yi dina ñu dellusi ci seen réew, te dina ñu sargal Yàlla ci diir bu gàtt, déggal ko, waaye njub dina dem ba jeex, ba seen mucc mën nañu ko gëna déggal ci seen natt bu mujj ci ngëm, bu sukkandiko ci ñëwu Almasi bi, ndax dafa wara nekk doomu Israyil, Juif.

ñeenteelu sabab bi tax ñuy ñaan Yàlla, mooy njuumte yiñ waxoon, ba noppi ñu nangu, chretien yi ci seen jamono ñoo ko def, ba noppi ñu beesal ko, daale ko ci bi ñu bàyyee Sabbath ci 7 màrs 321 ba ci sunu jamono . Institution ofisel bi mujjee barkeel ci 1873 ba leegi ak benn-benn ci 1844 ba leegi récciwul musiba jamono, bi Jesus ko waccu ci 1994. Jàngat chapitre yu mujj ci Daniel ak téreb Peeñu dina leeral bis yooyu ak kumpa yu mujj.

Léegi nag, nanu déglu bu baax Dañel di wax ak Yàlla Aji Kàttan ji.

Dan 9:3 *Ci noonu ma jàkkarloo ak sama kanam Yàlla, di ko ñaan, di ko ñaan, di woor, di sol yéere sak, di bàyyi dóomu taal.*

3a- Leegi Daniel màgget na, waaye ngëmam amul benn sikk, te limu àndaloon ak Yàlla mingi wéy, di dundal, di gëna am doole. Ci lu jëm ci moom, xol bu dëgggu la, liggéey bi, yéere sak yi ak *dóom* yi dañu am solo dëgg. Jëf yooyu dañuy wane dooley bëgg-bëggam Yàlla déglu ko te tontu ko. Sooy woor dafay wane njariñ li ñu jox tontub Yàlla bu ñu ko méngale ak bannexu lekk. Ci gis-gis boobu, xalaat boobu mooy wax Yàlla ni bëggatu ma dundu te doo tontu, te duma dem ba ray sama bopp.

Dan 9:4 Ci noonu *ma ñaan Yàlla sama Boroom, ma wax ko: “Yaw sama Boroom, Yàlla bu mag te raglu, di sàmm kóllóre ak yërmaande ci ñi la bëgg, topp say ndigal.*

4a- *Boroom bi, Yàlla bu mag te yéeme*

Israël dañu ko yóbbu Babilon, moo tax ñu jàng ni Yàlla dafa mag te raglu.

4b- *Yaw miy sàmm sa kóllóre, di yërëm ñi la bëgg tey sàmm say ndigal!*

Daniel dafa wane ni xam na Yàlla ndax dafa jëlee argumentam yi ci ñaareelu mbindu fukki denkaane yu Yàlla, te katolik yu amul wërsëg yi xamu ñu ko ci xarnu yu lëndëm yi, ndax ci wàllu njiit, papa bi jël na dogal dindi ko ci fukki denkaane yi, ndax benn denkaane dafa nekkoon ci fukki denkaane yi ; muy misaal bu baax ci njuuj njaaj ak njuuj njaaj, bi ñu waxoon ci chapitre bi weesu.

Dan 9:5 *Danu def bàkkaar, nu def lu jaaduwul, nu def lu soxor, nu fippu, nu bàyyi say ndigal ak say àtte.*

5a- Mënul gëna dëgggu te leer ndax njuumte yooyu ñoo waral ñu dàq waa Israyil, lu moy Daniel ak ñatti ci ay àndadoom amul woon njuumte yooyu ; Loolu terewul mu jàppale askanam, boole ci yóbbaaale bépp njuumte bumu def.

Ci atum 2021 lanu wara xam ni nun chretien yi itam danuy jaamu Yàlla boobu, te du soppiku, ni ko Mal 3:6 waxee : *Man maay Boroom bi, duma soppiku; te yéen doomi Yaakaar,*

yàqu ngeen . Dina gën ñu wax " lekkagul ba leegi ". Ndaxte bi Malachi bindee kàddu yooyu, Kirist dafa ñëw, doomi Yaakaar yi bañ ko, ray ko, te buñu sukkandikoo ci kàddu yiñ waxoon ci Dan.8:23, ñu mujjee leen yàq ci atum 70 ci loxo waa Rome. Te sudee Yàlla soppikuwul, loolu dafay tekki ni chretien yu gëmul Yàlla, yuy sàggane ay ndigalam, li ci njëkk mooy bisu noflaay bu sell bi, dina ñu gëna dóor bu baax waa Ibre yi ak waa Juif yi ci seen jamono.

Dan 9:6 *Déglu wunu say jaam yonent yi, ñu wax ci sa tur sunuy buur, sunuy njiit, sunuy maam ak askanu réew mi yépp.*

6a- Gëm naani Ibre yi dañu def mbir yooyu, waaye ana chretien yi, ba ci mbootaay bu mujj bi mu taxawal, ñu def jëf yooyu ?

Dan 9:7 *Yaw Boroom bi, yaa yor njub, waaye tay, sunu kanam réccu, ci waa Yuda, ci ñi dëkk Yerusalem, ak ci Israyil yépp, fu jege ak fu sori, ci réew yépp, yi nga leen dàqee ndax seen njubadi ci yaw.*

7a- Yar Israyil mettiwoon na lool, ñu bari ñàkk ci seen bakkan, ñi ci des kese ñoo am wërsëg yóbbu leen Babilon, ñu joge fa ñu tasaaroo ci réew yépp ci Empire Chaldeen ak Empire Perse bi ko donnu ci ginaaw. Xetu Juif yi dañu tasee ci yeneen réew, waaye, ni ko Yàlla digewoon, dina dajale Juif yi ci seen réew, réewu seeni maam. 11:10 Yàlla miy dundu jii am kàttan ak kàttan ! Ci ñaanam, Daniel dafa fësal tuub bépp bu nit ñi wara wane balaa ñuy dellusi ci seen réew mu sell, waaye su Yàlla nekkee ci seen wet.

Daniel nangu na njubadi Juif yi Yàlla yar leen, waaye lan mooy yar chretien yi def lu mel noonu ? deportation, wala dee ?

Dan 9:8 *Yaw sama Boroom, nun ak sunuy buur, sunuy njiit ak sunuy maam, rus ci sunu kanam, ndax sunuy bàkkaar la.*

8a- Baatu tiis bi, baat " bàkkaar " lañu ci joxe. Kan moo mëna jeexal bàkkaar biy indi coono bu réy nii ? Pàcc bii dafay tontu laaj boobu. Benn njàngale bu jara jàng ak fàttaliku mooy: Israel dafa dundu lu metti ndax tanneef ak doxalinu buur yi, njiit yi ak baay yi ko jiietwoon. Kon lii mooy misaal bi ñu mëna ñaax nit ñi ñu baña déggal njiit yu baaxul yi, ñu des ci barkeb Yàlla. Lii mooy tanneef bi Daniel ak ñatti àndadood def, te ñu am mbégte ci loolu.

Dan 9:9 *Yàlla sunu Boroom mooy yërmaande ak baale, ndax dañu ko bañ.*

10a- Ci jamonoy bàkkaar, benn yaakaar kese moo des ; nga wéeru ci Yàlla mi baax te bari yërmaande ngir mu baal la. Loolu dafay wéy ba fàww, Juif bi bokk ci kóllóre gu yàgg gi ak Chretien bi bokk ci kóllóre gu bees gi dañu bokk soxla baale. Fii itam Yàlla mingi waajal tontu bu mu wara fay lu seer ci boppam.

Dan 9:10 *Déglu wunu kàddug Yàlla sunu Boroom, nu topp ay sàrtam, yi mu nu jox jaaraleko ci ay jaamam, di yonent yi.*

10a- Loolu mooy xew ci chretien yi itam ci atum 2021.

Dan 9:11 *Israyil yépp réer nañu sa yoon, baña déggal sa kàddu. Ba noppi ñu tuuru ci sunu kaw musiba ak ñaawtéef yiñ bind ci yoonu Musaa, jaamu Yàlla, ndax dañu bàkkaar Yàlla.*

11a- Ci yoonu Musaa, ci lu wóor, Yàlla artu woon na bànni Israyil ci déggadil. Waaye ginaawam, yonent Ezekiel, bi nekkoon ci jamonoy Daniel, dafa dàq 13 at ginaaw Daniel, maanaam 5 at ginaaw bi Buur Yoyakin, rakk Yoyakim, bimu donnu ci nguur gi, fekk boppam jàpp ci dexu Kebar bi nekk ci diggante Tigris ak Euphrate. Foofu la Yàlla xiir ko, mu bind ay xebaar yu nu fekk tey ci sunu Biibël bi. Ci Ezekiel 26 lañuy gis ay yar yu toppalante, yu ñuy jëfandikoo ci wàllu ngëm, waaye du ci juróom ñaari mboq yi ci Apocalypse ci Peeñu 8 ak 9. Nuru bu yéeme boobu dafay firndeel ni Yàlla du soppiku. Bàkkaar yi dañu leen yar ci kóllóre gu bees gi ni ñu ko daan yar ci kóllóre gu yàgg gi.

Dan 9:12 *Mu def kàddoom yi mu waxoon ci nun ak sunuy njiit yi nu jiite woon, ba noppi indil nu musiba bu rëy bu musul am ci asamaan bu mel ni musiba mi dal Yerusalem.*

12a- Yàlla néewee doole, dafay matal kàddu yi mu wax ngir barkeel wala mbugal ak ndànk bu mel nii, te " musiba " bi dal ci askanu Dañeel, dafa bégga artu réew yi jàng mbir yooyu. Waaye lan lanu gis ? Doonte Bible bi dafa bind seede boobu, ba ci ñi koy jàng, duñu bàyyi xel

ci njàngale mi. Fàttaliku bataaxal bii : Yàlla mingi waajal Juif yi ak ginaaw ñoom, ngir Chretien yi ñaari *musiba yu mag* yuñ nara fësäl ci dessitu téreb Daniel.

Dan 9:13 *Ni ñu ko bindee ci yoonu Musaa, musiba mi yépp a ngi nu wàcci. Nun wuyuwunu sunu Yàlla Aji Sax ji, dedduwunu sunuy bàkkaar, te bàyyiwunu sa dëgg.*

13a- Xeex mbir yi Yàlla bindoon ci Bible bi dafay wéy ba fàww, ci 2021 chretien yi itam am nañu njuumte boobu te dañu gëm ni Yàlla du leen weddi. Duñu bàyyi seen njuumte, ba noppi gëna bàyyi seen xel ci dëgg gi am solo ci sunu jamonoy mujj, dëgg gi ci yonent yi dafa feeñ bu baax te mën nañu ko xam, ndax caabiy xam-xam mingi ci Bible bi ci boppam.

Dan 9:14 *Yàlla gis na musiba mii, moo nu indil ko. Ndaxte sunu Yàlla Aji Sax ji jub na ci lépp limu def, waaye nun dégluwunu ko.*

14a- Lan laa ci mëna wax ? Dëgg la ! Waaye xamleen bu baax ni Yàlla waajal na musiba bu gëna mag ngir nit ñi ci jamono jii, te loolu mooy sabab bi. Dina ñëw, diggante 2021 ak 2030, ci anamu xare nikaleyeeer bu am wareefu Yàlla ngir ray benn ci ñatti xaaju nit ñi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 9:15.

Dan 9:15 *Leegi, yaw sunu Boroom Yàlla, yaw mi génne sa askan ci réewum Misra ak loxo bu am doole, nga defar sa bopp tur wu am tay, nu def bàkkaar, nu def lu jaaduwul.*

15a- Daniel daf nuy fàttali ni Yàlla mën na ñaawlu ñàkka gëm. Ci kaw suuf, nekkinu askanu Juif yi dafay seede lu yéeme loolu ndax doole ju épp doole ji, mooy génnug askanu Ibre yi ci Egypt. Seen jaar-jaar yépp a ngi aju ci kéemaan boobu. Amu nu saas ngir seede génn gi, waaye kenn mënul weddi ni doomi jaar-jaar yooyu ñu ngi ci sunu biir ba leegi. Ngir gëna mëna jëfandikoo dundu gi, Yàlla bàyyi na nit ñi ci mbañeel Nazi yi ci Ñaareelu guerre mondiale. Kon nit ñi dañu bàyyi seen xel ci ñi mucc ci 1948, ñu am seen dëkkuwaay ci suufu seen réew bu yàgg, bi ñu ñàkkoon ci 70. Yàlla deful lenn ludul bàyyi leen ñu dellu ci seen bopp kàdduy seen maam yi waxoon guwernooru Rome Pontiyus Pilaat ci lu jëm ci sunuy doom, ngir mu ray sunuy doom . Yàlla tontu leen ci bataaxal bi. Waaye chretien yi ci bépp diine, dañu baña bàyyi xel ci njàngalem boroom bi, te mën nañu xam luko waral, ndax ñoom ñépp bokk nañu seen musiba. Yawut ya bañoon nañu Almasi bi, waaye Chretien yi xeeb nañu ay yoonam. Kon àtteb Yàlla àtte ñoom ñaar amul benn werante.

Dan 9:16 *Yaay Boroom bi, ndax sa yërmaande gu rëy, nga dindi sa mer ak sa mer ci sa dëkk Yerusalem, ci sa tundu wu sell wi. Ndaxte sunuy bàkkaar ak njubadi sunuy maam moo tax Yerusalem ak sa askan nekk lu ñuy gâce ci ñépp ñi nu wër.*

16a- Daniel jël na fi Musaa waxtaan ak Yàlla : lan la nit ñiy seede yar gi ñuy yar askanam di wax ? Yàlla xam na jafe-jafe bi, ndax moom ci boppam moo wax ci Juif yi, jaaraleko ci gémmiñu Pool ci Rom 2:24 : *Ndaxte yéen lañuy saaga turu Yàlla ci xeeti àdduna yi, ni ñu ko bindee ci Mbind mi . Dafay wax ci mbindu Ezek.16:27 : Maa ngi tàllal sama loxo ci yaw, wàññi li ma la jox, ma jox la say noon, di doomi Filisti yu jigéen yi, ndax say jëf yu bon .* Ci yërmaande gi mu àndaloon, Daniyel des na lu bari lu mu wara jàng ci àtte bi Yàlla nara indi ci dëkkam Yerusalem. Waaye bimu wax ne: “ *Yerusalem ak sa askan, ñépp ñu nu wër dañuy réccu ,*” amul benn njuumte, ndax su fekkoon ni yar gi ñu yar Israyil moo jur ci xeeti àdduna yi ragal ak bëgg jaamu Yàlla dëgg ji, yar gi dina am njariñ dëgg. Waaye limu dundu lu tiis loolu amul benn njariñ, ndax loolu moo waral Buur Nebukadnesar ak Buur Dariyus, waa Mede, ñu tuub gëm.

Dan 9:17 *Leegi, yaw sunu Yàlla, déglul samay ñaan ak samay ñaan, nga leeral sa kanam ci sa barab bu sell bu yàqu, ndax sama Boroom.*

17a- Li Daniel ñaan dina ñu ko jox, waaye du ndax Yàlla bëgg nako, waaye ndax dellu ci Israyil ak tabaxaat barabu jaamukaay bi bokk nañu ci mébetam. Waaye Daniel xamul ni, ci atum 70, waa Rome dina ñu yàqaat barabu jaamukaay bi. Moo tax xibaar yi mu nara jot ci chapitre 9 dina ko faj solo, muy Juif lool, bimu jox ba leegi barabu jaamukaay buñ tabaxoon ci Yerusalem ci xeer ; Jaamukaayu yaramu Kirist dina ko yàq ci diir bu gàtt, te loolu moo waral, larme Rome yi yàqaat ko ci atum 70.

Dan 9:18 *Sama Yàlla, déglul sa nopp, déglu! Ubbi leen seeni bët, xool sunuy mbalit, xool dëkk bi ñuy woowe sa tur! Ndaxte sunuy ñaan du ndax sunu njub, waaye sa yërmande yu réy yi tax nu lay jottali.*

18a- Dëgg la, Yàlla tannoos na Yerusalem, ngir def ko bérab bu sell ci teewaayam bu tedd. Waaye barab bi dafay sell su Yàlla nekkee foofu, te ginaaw atum – 586, loolu amatul woon. Lu moy loolu, dëkku Yerusalem ak barabu jaamukaay bi dañuy firndeel ni yoon wi amul benn par. Njàngale moomu mënul ñàkk ci nit ñi ngir ñu xool Yàlla dëgg ji ni mbindéef buy dundu, di gis, di àtte, di def lu wuute ak yàllay jaamu yàlla yu baaxul yi, di jëflante ak malaaka yu bon yi ci campu Seytaane. Ku gëm dafay jaamu Yàlla waaye ku gëmul dafay jëfandikoo Yàlla ngir jox boppam njub ci diine ak ñi ko wër. Yàkkamti Yàlla gi Daniel di ñaan ci moom , amul benn werante, te dina ci joxe firnde bu gëna rafet ci Yeesu Kirist.

Dan 9:19 *Boroom bi, déglul! Boroom bi, baal ma! Boroom bi, déglul! Defal te bul yeex, ndax mbëggeel la, yaw sama Yàlla! Ndaxte sa dëkk ak sa askan, sa tur lañu tuddee.*

19a- Daniel mägget lool moo tax mu wax loolu ndax, ni ko Musaa, bëgg-bëggam bu gëna mag mooy mu mëna dellu ci réewam “ mu sell mi ”. Dafa bëgga seede ndekkiteg barabu jaamukaay bu sell bi, te dina delloosi ndamu Yàlla ak Israyil.

Dan 9:20 *Bi may wax, di ñaan, di nangu samay bàkkaar ak bàkkaaru sama askan Israyil, di ñaan Yàlla sama Yàlla ngir tundu wu sell wi sama Yàlla def.*

20a- Amul werante Yàlla bëgg na Daniel, muy royukaay ci woyof gu ko neex, te méngoo ak limu bëgg ci sellay; Ku nekk ci ñoom mën na juum, lépp a ngi aju ci yaram wi, te Daniel nekkul ci ñoom. Dafay nangu ay bàkkaaram, xam ni daa néew doole lool, te nun ñépp dañu ko wara def. Waaye jikkoom ci ngëm mënul muur bàkkaari nit ñi, ndax moom nit rek la, te moom ci boppam amul benn sikk. Liy saafara jafe-jafe bi dina joge ci Yàlla ci Yeesu Kirist.

Dan 9:21 *Bi may ñaan, waa Jibril, mi ma gisoon ci gént, naaw ñëw ci man, ci waxtu saraxu guddi gi.*

21a- Waxtu wi Yàlla tànn ngir ñëw ci Gabriel mooy saraxu guddi gi, maanaam saraxu agneau *budul jeex* , buy wax ci *guddi gi ak suba gi*, saraxu ëlëg bu sell te amul benn benn, di saraxu Yeesu Kirist. Dina dee ñu daaj ko ci bant ngir baale bàkkaari ñi mu tànn, ñoom ñépp bokk ci askanam dëgg. Kon lëkkaloo gi am ci feeñu bi ñuy jox ci suuf, maanaam Daniel, dafa gëna am solo.

Jeexal Ñaan : Tontub Yàlla

Dan 9:22 *Moo ma jàngal, di waxtaan ak man. Muni ma: Daniel, leegi dama ñëw ngir ubbi sa xel.*

22a- Baatu « ubbil sa xel » dafay tekki ni ba foofu, xel mi dafa tëjooon. Malaaka mi dafay wax ci mbirum mucc gi Yàlla tëraloon, te mu nëbbu ko ba keroog muy daje ak yonent bi Yàlla tànn.

Dan 9:23 *Bi ngeen tàmbalee ñaan, kàddu gi génn, ma ñëw ngir wax leen. ndaxte soppe ngeen. Déglul bu baax kàddu gi, te xam gis-gis bi!*

23a- *Bi ngeen tàmbalee ñaan, kàddu gi génn*

Yàlla asamaan moo defar lépp, waxtu ndaje bi ci waxtu perpetuel, malaaka Gabriel dafa wax ci Kirist ci “ Kàddu gi ” ni ko Yaxya di defee ci ndoortelu Evangelium bi : *Kàddu gi nekk na nit* . Malaaka ma ñëw ngir wax ko " Kàddu gi " maanaam mu ñëw ngir yëgal ko ñëwu Kirist bi Musaa waxoon ci Deut 18:15 ba 19 : *Boroom bi, seen Yàlla, dina leen indil yonent ci seen biir, ci seeni mbokk, melni man. Dina méngoo ak li nga ñaanoon Aji Sax ji sa Yàlla ca Horeb, bés bi ngeen daje, ne ko: Bu ma déggaat baatu Aji Sax ji sama Yàlla, bu ma gisaat safara ju réy jii, ngir ma dee. Aji Sax ji ne ma: Li ñu wax lu baax la. Dinaa leen indil yonent bu mel ni yaw ci seeni mbokk , dinaa def samay kàddu ci gëmmiñam, mu wax leen lépp luma ko digal .* *Ku dégluwul sama kàddu yi mu wax ci sama tur, dinaa ko laaj.* Waaye yonent

bu fas yéene wax ci sama tur kàddu gu ma ko santaanewul, wala mu wax ci turu yeneen yàlla, dinañu ko rey.

Bind bii dafa am solo lool ngir xam njuumteg Juif yi ci seen bañ Messiah Jesus ndax dafa mat lépp luñu ko waxoon ci ñëwam. Jesus ñu ngi ko jëlee ci nit ñi, di joxe kàddug Yàlla, mu méngoo ak tegtal boobu, te kéemtaan yu mu def dañu seede jëfi Yàlla.

23b- *ndax soppe nga*

Lu tax Yàlla bëgg Daniel ? Ndaxte Daniel bëgg nako. Mbëggeel moo tax Yàlla sàkk dundug mbindéef yi moom seen bopp ci kanamam. Soxlaam ci mbëggeel moo tax mu wara fay lu bari ngir am ko ci yenn ci mbindéefam yi mu sàkk ci kaw suuf. Te ci njëgu deewam, bi mu wara fay, ñi mu tànn dina ñu nekk ay àndadood ba fàww.

23c- *Déglul bu baax kàddu gi, te xam gis-gis bi!*

Ban baat la, baatu malaaka mi wala baat bu Yàlla bi nëbbu ci Kirist ? Li wóor mooy, ñoom ñaar mën nañu am, te dañuy àndaale, ndax gis-gis bi dafay wax ci “ Kàddu gi ” di ñëw ci yaram ci Yeesu Kirist. Kon xam bataaxal bi mooy li gëna am solo.

ayu-bis yi

Dan 9:24 *Juróom ñatti fukki ayu-bis lañu jàpp ci sa askan ak sa dëkk bu sell, ngir jeexal bàkkaar yi, ngir dindi bàkkaar yi, ngir jéggale bàkkaar yi, ngir indi njub gu sax, ngir màndargaal gis-gis bi ak kàddug Yàlla, ngir sotti diw ci barab bu sell bi.*

24a- *Juróom ñatti fukki ayu-bis dagg nañu ci sa askan ak sa dëkk bu sell*

Verb hebreu " hatac " dafay njékka tekki dagg wala dagg ; ak ci maanaam ci misaal, “ xamle wala defar ”. Maa ngi tëye li njëkk ci li ñuy tekki , ndax dafay joxe lu muy tekki ci jëfi Ibraayma , biy wane limu jëflante ak Yàlla ci sarax, ci Génesis 15:10 : *Ibraayma jël baayima yooyu yépp, dagg leen ñaar, daal di teg piyees bu nekk jàkkarloo ak beneen bi ; waaye borkul ak picc yi . Xew-xew boobu dafay màndargaal jàppante bi am ci diggante Yàlla ak jaamam. Moo tax verb bii di “ coup er ” dafay jël maanaam bu mat sèkk ci “ diggante ak ñu bari ci benn ayu-bis ” ci aaya 27. Ñoom “ ñu bari ” ñooy Juif yi bokk ci réew mi, te ñu njékka wax ci njariñu ngëm ci Kirist biñ daaj ci bant. Ñaareelu mbir mi am solo ci dagg verb bi mooy 70 ayu-bis yi ci at yi ci chapitre 9 dañu dagg ci " 2300 guddi-suba " ci Dan.8:14. Ak njàngalem chronologie bi dafay wane ni ngëmu chretien yi ñoo gëna am solo ci ngëmu Juif yi. Ci anam yooyu la Yàlla jàngal ni, ci Yeesu Kirist, dafa joxe bakkanam ngir muccal bépp gëm bu yelloo mucc ci doomi aadama yépp . Kon kóllóre gu yàgg gi dafa wara ni mes ginaaw bi Jesus tuuru deretam ngir dagg kóllóre gu bees gi mu àndaloon ak ñiñ tànn ci àdduna bi yépp.*

Teere Daniel dafa bëgga jàngal nit ñi mucc gu mat sèkk, ndax daf nuy wane ni buur yi tuub seen ngëm ci jamonoy Daniel ; Nebukadnesar, Dariyus mi waa Mede ak Sirius waa Pers.

Boobu bataaxal dafay àrtu bu am solo buy tiital askanu Juif yi ak seen dëkk bu sell bi di Yerusaleem, te ñu jox ko 70 ayu-bis ci àpp bi. Fi itam, kode bu Ezekiel 4:5-6 dafay wax benn bis ngir benn at, maanaam diir biy màndargaal 490 at yépp. Daniel amaloon na jafe-jafe xam luy tekki ci jafe-jafe yi ci dëkkam bi yàgg a yàqu.

24b- *ngir jeexal njuumte yi ak jeexal bàkkaar yi*

Xalaatal li jaar ci xelu Dañel bi mu déggee mbir yooyu, gannaaw ba mu woo Yàlla ci ñaan ngir mu baal ko ay bàkkaaram ak ay bàkkaaram. Dina gaaw xam li muy wax. Waaye nun ci sunu bopp xam nanu bu baax li Yàlla sàkku ci nun. Yàlla bëgg na am ci ñi mu tànn, mu muccal leen, ñu baña def bàkkaar, ñu jeexal seen njuumte ci yoonu Yàlla, ñu jeexal seeni bàkkaar, lépp di méngoo ak li ndaw Yaxya bind ci 1 Yowaana 3:4 : *Ku def bàkkaar, dafay sàggane yoonu Musaa, te bàkkaar mooy sàggane yoonu Musaa . Mébet boobu mooy góor ñi wara xeex seen jikko ju bonn ngir baña def bàkkaar.*

24c- *ngir baale bàkkaar, ba noppi indi njub gu sax*

Ci Juif Daniel , bataaxal boobu dafay fàttali nit ñi « bis bi ñuy baale bàkkaar yi », di màggalu at mu nekk, ñuy màggal dindi bàkkaar yi ci saraxu benn bëy. Mandargay bàkkaar boobu dafay màndargaal Grees ci Dan 8, te nekkam dafa teg profesi bi ci jawwu ji ci “ bisu jéggale bàkkaar ” bii. Waaye naka la deeyu bëy mënee dindi bàkkaar yi sudee deewu yeneen mala yi ñuy saraxe ci at mi mënul leen dindi ? Tontu jafe-jafe boobu ñu ngi ko joxe ci Heb 10:3-7 : *Waaye sarax yooyu dañuy fàttaliku bàkkaar yi at mu nekk ; Ndaxte deretu nag yi ak bëy yi mēnu ñu dindi bàkkaar yi . Moo tax bi Kirist di ganesi ci addina, mu ne : Bëgguloo sarax wala sarax, waaye yaram ngama defaral ; Sarax yu ñuy lakk walla sarax yiy dindi bàkkaar, neexuloo. Ma ne : Maa ngi ñëw (ñu bind ci téere bi ci man) ngir def sa bëgg-bëgg, yaw Yàlla . Faram-facce yi ndaw li Paulus joxe leer nañu lool te mën nañu ànd ak xel mu dal. Dafay nuru ni Yàlla denc na boppam, ci Yeesu Kirist, liggéeyu baale bàkkaar yi malaaka Jibril waxoon Daniel. Waaye fan la Yeesu Kirist nekkoon ci xew-xew bii di “ bis bi ñuy baale bàkkaar yi ” ? Ndax amul benn bàkkaar bu mat sëkk, moo tax mu nekk mbote bu Yàlla di dindi bàkkaari àdduna, mu jël ci boppam bàkkaari ñi mu tànn, muy màndargaal bëy biy màggal bàkkaar yi. Mbote mi dañu ko nèbb ci wetu bëy bi, suko defee mboq mi dee ci bëy wi mu yor. Bimu nangu dee ci bant bi ngir baale bàkkaari ñi mu tànn, bàkkaar yi mu jël ci boppam, ci Kirist Yàlla jox na leen firnde bu gëna rafet ci mbëggeelam ci ñoom.*

24d- ak indi yoon wu sax

Loolu mooy jéego yu am solo yi juddoo ci deewu Musalkat Messiah. Njub googu nit, bi Adam mënuwoon jur, dañu ko jàppee ci ñiñ tànn, ndax ci seen ngëm ci mbëggeel gi Yàlla wane, ci yiw wu sell, ñu jàppee leen njubte bu mat sëkk bu Yeesu Kirist , ci ndoorte li , ba xeex ngëm daanele bàkkaar. Te bu loolu jeexee, dañuy wax ni njubteg Kirist dafay joxe. Taalibe dafay mel ni kilifaam. Ci ngëm yooyu la ngëmu ndawi Yeesu tabaxoon. Balaa jamono ak dooley lëndëm di leen soppi, loolu mooy yaatal yoonu xat wi Yeesu Kirist jàngaloon. *Yoon* wi du *yàgg*, ludul ci ñiñ tànn ñu gëm, ñooy ñiy déglu li Yàlla sàkku ci yoon, ba noppi nangu ko.

24e- ngir màndargaal gis-gis bi ak yonent bi

Maanaam, ngir gis-gis bi mën a am ci feeñug yonent biñ yégle. Verb biy màndargaal màndarga dafay wax ci màndarga Yàlla biy jox yonent bi ak yonent bi nara joxe boppam kiliftéef ak njubte gu mat sëkk te kenn mënu ko werante. Liggéey bi nara jeex, dañu ko màndargaal ci màndargam buur bu mag. Nimeru bi ñuy màndargaal ci tafukaay bi mooy “ juróom ñaar :7 ”. Dafay màndargaal itam mat giy màndargaal jikko Yàlla biy sàkk lépp ak jikko Xelam. Ci kaw tànnëef boobu, amna tabax projet bi ci kaw juróom ñaari junniy at, moo tax mu xaaj jamono ci ayu-bis yu am juróom ñaari fan ni juróom ñaari junniy at yi. Kon profesi 70 ayu-bis yi dafa jox cër limu (7) màndarga Yàlla miy dundu ci Peeñu 7. Aaya yii ci topp dina ñu firndeel njariñu lim bii di “ 7 ”.

24f- ak diw diwu bérab bu sell ba

Lii mooy diwlu Xel mu Sell mi Jesus dina jot ci jamonoy sóobum ci ndox. Waaye bunu réer, mbonaat mi wàcci ci kawam, benn mébet kese la amoon, mooy gëmloo Yaxya ni, dëgg-dëgg, Jesus mooy Almasi biñ waxoon ; Asamaan seede ko. Ci kaw suuf, Jesus moo nekkoon Almasi bi saa yu nekk, te ci anamu laaj yu ñu tànn yu ñu laaj saraxalekat yi, njàngaleem ci sinagog bi bimu amee 12 at, dafay firnde loolu. Ci askanam, ci ñoom la juddoo, màggee ci ñoom, liggéeyam mooy tàmbali biñu ko sóobee ci lolli gi ci atum 26, ba noppi mu joxe bakkanam ci pringtemps ci atum 30. Titre Saint of Holies daf koy jox ku yelloo ndax dafa jël ci jëmmu Yàlla biy dundu ci jamonoy Hebrew. Waaye barab bu sell biy dundu amoon na màndarga ci kaw suuf ; barab bu gëna sell wala barab bu sell ci barabu jaamukaay bu Yerusalem. Dafay màndargaal asamaan si, di barab bu nit ñi mënul yegg, di barab bi Yàlla ak ay malaakaam dëkk. Jotuwaayu àtteb Yàlla ak barabu gànguneem, Yàlla di àttekat, di xaar deretu Kirist ngir firndeel baale bàkkaari ñiñ tànn ñu tànn ci 6 junniy at yiñ nara tànn. Kon deewu Yeesu moo mat “ màggalu jéggale bàkkaar ” bi gëna mag. Baale nañu ko, te sarax yu yàgg yi Yàlla

nangu, lépp jot nañu ko. Bis bi ñuy baale bàkkaar yi, dañu daan sotti barab bu sell bi gëna sell, ñu daan tuur deretu bëy bi ñu ray ci kaw barabu baale, di altar bu ñu def ci kaw gaal gi def ay ndigali Yàlla yuñ sàggane. Moo tax benn yoon ci at mi, sarxalkat bu mag ba mën na jàll ci bérab bu sell-baa-sell, gannaaw rido bi ko tàqale. Kon ginaaw bimu dekke, Jesus yóbbu bàkkaar deretam ci asamaan si ngir jot nguur, yoon ngir muccal ñi mu tànn ci njobteem ak yelleef ngir daanel bàkkaarkat yi réccuwul, boole ci malaaka yu soxor yi ak seen njiit Seytaane, Seytaane. Barab bu sell bi gëna sell, maanaam asamaan, deret ji Jesus tuuru ci kaw suuf, dina ko may, ci Mikael, mu dàq Seytaane ak jinneem yi ci asamaan si, muy lu feeñ ci Peeñu 12:9. Kon njuumteg diine Juif yi mooy ñu baña xam luy yonent yi ci « bisu jéggalu bàkkaar » bi ñuy amal ci at mi . Dañu gëmoon ni deretu baayima bi ñuy saraxe ci màggal gi mën na tax ñu tuuru beneen deretu baayima ci at mi. ; baayima bi dundu ci kaw suuf defar , naka lañu mënna wax ni ñaari xeeti baayima yi dañuy tolloo valeur ?

Bimu nekke Yàlla, Yeesu Kirist ci boppam moo nekkoon diwu diw gi muy Xel mu Sell mi, te bimu yéegée ci asamaan si, dafay indaale diwu diw gi mu am ci kaw suuf.

Caabi xayma yi

Dan 9:25 *Kon xamleen te xam bu baax. Liko dalee ci jamono ji ñu waxee ni ñu tabaxaat Yerusalem, ba ci Kiñ diw, di Buur, dina am juróom ñaari ayu-bis ak juróom ñaar fukki ayu-bis.*

25a- *Kon xamleen lii, te xam!*

Malaaka am na dëgg bimu woote Daniel ndax dafay wax ci ay done yuy laaj nga bàyyi sa xel ci ngëm ak xam-xam bu xóot ; ndax dañu wara def xayma.

25b- ***Li dale ci jamono ji ñu waxee ni dina ñu tabaxaat Yerusalem ba ci Ki ñu diw, di Njiit li***

Wàll wii ci aaya bi kese moo gëna am solo ndax dafay ténk lu tax ñu bind gis-gis bi. **Yàlla dafay may askanam ñiy xaar seen Almasi , ñu xam ban at lay feeñ ci seen kanam.** Te ci jamono jii, bi ñu waxee ni dina ñu tabaxaat Yerusalem, dañu ko wara xayma ci diiru 490 at yi ñu waxoon ci Yàlla. Ci téreb Esdras, ñu ngi gis ñatti dekre yu ñatti buur yu Perse santaane ñu toppalante : Cyrus, Darius ak Artaxerxes. Dafa mujj nekk ni dekre bi mujjee taxaw ci -458, may matt 490 at ci atum 26 ci sunu jamono. Kon Artaxerxes mooy yoon wiñ ko bind, te dina ñu ko bàyyi xel ci jamono ji ñu ko bindoon : ci pringtemps , buñu sukkandikoo ci Esdras 7:9 : *mu joge Babilon ci bis bi njëkk ci weer wi njëkk, mu yegsi Yerusalem ci bis bi njëkk ci juroom bi weer, loxo bu baax bu Yàlla nekkoon ci kawam* . Esdras 7:7 dafa wax at bi buur bi joxe ndigal : *Ci juróom ñaareelu atum nguuru Artaxerxes , ñu bari ci bànni Israyil, di saraxalekat yi, Levi yi, waykat yi, buntukat yi ak ñiy liggéey ci barabu jaamukaay bi, dañu ñëw Yerusalem* .

Decree bi decree bi nekkoon ci spring , Xel mi target ci profes bi, pringtemps Passover fu Yeesu Kirist dee ci bant . Xayma yi ñoo nuy yóbbu ci mébet boobu.

25c- *am juróom ñaari ayu-bis ak juróom ñatti fukki ak ñaari ayu-bis, mbedd yi ak foss yi dina ñu defaraat, waaye ci jamono yu metti.*

Danuy tàmbalee ci 70 ayu-bis. Malaaka mi waxna ci 69 ayu-bis ; 7 + 62. 7 ayu-bis yi njëkk ñu ngi jeexee ci jamonoy defaraat Yerusalem ak barabu jaamukaay bi, ci jamono yu jafe ndax Juif yi dañu liggéey ci jafe-jafe yudul jeex yu Araab yi ñëwoon dëkk ci barab bi ñu leen dàqee. Aaya bii ci Neh 4:17 dafay fësal bu baax ni mbir yi di demee : *Ñi tabax miir bi, ak ñiy yab mbir, dañu liggéey ak benn loxo, te beneen loxo bi yor gannaayu gannaayu* . Lii ab detay la buñu leeral, waaye li gëna am solo mooy ci 70eelu ^{ayu-bis} bi ñuy lim.

^{ayu-bis} **bu 70**

Dan 9:26 *Bu juróom ñatti fukki ayu-bis ak ñaari ayu-bis, dina ñu dagg kiñ diw, te ~~kenn duko~~ bàyyi. Xeetu njiit luy ñëw dina yàq dëkk bi ak ~~barab~~ bu-sell bi, seen mujj dina ñëw ni mbënd. Ñu jàpp ni yàqu-yàqu bi dina wéy ba xare bi jeex.*

26a- *Ginaaw juróom ñeent fukki ayu-bis yi, dina ñu dagg kenn ci ñiñ diw*

ayu-bis yooyu ñu ngi jiitu 7 ayu-bis , loolu dafay tekki ni bataaxal bi dëgg mooy " ginaaw 69 ayu-bis yi " *dina ñu dagg kenn ku ñu diw* , waaye du benn diw rek, ki ñuy yëgle ci noonu mooy jël diwu Yàlla ci boppam. Bi Yàlla jëfandikoo formul bii di « *kiñ diw* » , dafay waajal askanu Juif yi ngir ñu daje ak nit ku amul melokaan bu amul benn njariñ, te soriwul ci li Yàlla digal. Ci misaal bimu wax ci tool yi, Doomu nit ki , doomu boroom tool bi , dafa wane boppam ci tool yi ginaaw bimu yónnee ndawam yi ko jiitu , ñu metital ko. Ci gis-gis nit, Jesus benn la *buñu diw*, di ñëw ginaaw yeneen ñi ñu diw.

Malaaka mi dafa wax “ *ginaaw* ” 69 ayu-bis yépp, loolu dafay tekki ^{70eelu ayu-bis bi} . Kon, jéego ak jéego, done yu malaaka yi daf nuy yóbbu ci feetu Pâques ci pringtemps ci atum 30 bi nara am ci diggu ^{70eelu ayu-bis bii} di at yu bëccëg.

26b- *te kenn duko* ~~wuttu~~

Tekki bii dafa gëna ñaaw ndax bindkat bi, L. Segond, dafa leer ci marge bi ni tekki bu dëgg bi mooy : ***kenn ci moom*** . Te ci man, tekki bi ñu tekki ci kàddu yi neex nama ndax dafay wax li xewoon bi ñu koy daaj ci bant. Bible bi dafay seede ni ndaw yi ci seen bopp bàyyi nañu gëm ni Jesus mooy Messiah bi ñu doon seentu ndax ñoom ak yeneen askanu Juif yi dañu doon xaar messiah xarekat buy dàq waa Rome ci réew mi.

26c- *Askanu njiit luy ñëw dina yàq dëkk bi ak* ~~barab~~ *bu sell bi*

Lii mooy tontu Yàlla ci ngëmu Juif yi : *amul kenn ku ko jàppale* . Meroo gi ñu àndaloon ci Yàlla dina ñu ko fay ci yàqu-yàqu Yerusalem ak *sellaayam bu baaxul bi* ; Ndaxte ci atum 30 ba leegi amul lenn *lu sell* ci suufu Juif yi ; *barab* bu sell bi nekkatul benn *barab* . Ci jëf jooju, Yàlla jëfandikoo na waa Rome, ñooy ñi njiiti diine Juif yi daaj Almasi bi ci bant, te mënu ñu ko def seen bopp , fekk xam nañu , suñu ko amul , ni ñuy sànni xeer diakon Etienne " ñatti at ak jiroom benn weer " ci ginnaaw .

26d- *Mujjetam dina ñëw ni mbënn.*

Ci atum 1970, ginaaw at yu bari yu waa Rome tëjoo Yerusalem, ñu daanu ci seeni loxo , ñu fees dell ak bañeel buy yàq, ñu yàq ko , ni ñu ko yëglee, dëkk *bi ak sellaay bi* amatul woon, ba keroog amul benn *xeer bu des ci kaw beneen xeer . mbir yooyu? Ci dëgg maa ngi leen koy wax, benn xeer du des ci kaw beneen xeer, te dina ñu ko daaneel* .

26e - *Ñu jàpp ni yàqu-yàqu bi dina wéy ba xare bi jeex.*

Ci Matt.24:6 Yeesu dafa wax ne : *Dingeen dégg ay xare ak ay xibaar ci xare . Buleen jaaxle, ndaxte loolu lépp fàww mu am. Waaye lii du mujj.* Ginaaw waa Rome, xare yi wéy ci ñaari junniy at ci jamonoy chretien yi, te diiru jàmm bu yàgg bi nu am ginaaw bi Ñaareelu guerre mondiale jeexee, amul fenn waaye Yàlla moo ko tëral. Kon nit ñi mën nañu génne meññeefi njubadi ba ci njeexte li ñuy xalaat balaa ñuy fay seen bakkan.

Waaye bunu fàtte ni suñuy wax ci waa Rome, seen njiitu pape dina yokk liggéeyu « *yaxxkat wala yàqkat* » bu gëm-gëm yi, te foofu itam ba ci njeexte xare bi ñuy xeex ak ñi Yàlla tànn.

Dan 9:27 *Dina fas kóllóre ak ñu bari ci diiru benn ayu-bis , te ci diggu ayu-bis bi, dina dakkal sarax ak sarax . Dina am ci laaf yi mbir yu tilim yuy yàq, ba ci yàq (wala yàq lépp), te dina ñu ko yàq , [ci] li ñu dogal, ci [réew mi] yàq .*

27a- *Dina def déggoo bu dëgër ak ñu bari ci diiru benn ayu-bis*

Xel mi dafay wax ci kàddug Yàlla, ni kóllóre gu bees gi di doxee ; Dafa dëgër ndax mooy nekk fundamaasu mucc gi ñuy joxe ba ci njeexte àdduna. Ci kàddu yu bari , Yàlla dafay wax ci askanu Juif yi , ay ndawam ak ay taalibeem yu njëkk yu Juif yi , ñoom ñiy dugg ci kóllóreem ci juróom ñaari at yu mujj ci diir bi ñu jox réewu Juif yi ñu nangu wala bañ Messiah biñ daaj ci bant. Mooy kóllóre giñ “ *dagg* ” ci aaya 24 diggante Yàlla ak bàkkaarkat Juif yi tuub seeni bàkkaar. Ci atum 33 , ci njeexte ayu-bis bi weesu, dina am beneen jëf bu jaarul yoon, buy màndargaal sànni xeer Etienne diakon bu bees bi. Benn njuumte bimu amoon mooy wax Juif yi dëgg gi ñu mënu woon déglu, fekk Jesus dugal kàddoom yi ci gémmiñam.

Bi Jesus gisee ñu ray benn ci ay taalibeem , mu bind ni réew mi nanguwul ñaanam. Lu ko dalee ci lolli gi ci atum 33 ginaaw JC , way-fippu Juif yi dañu gëna yokk mer bu waa Rome, mu génne mer bu bari ci Yerusalem ci atum 70 ginaaw JC.

27b- *ci diggu ayu-bis bi, dina dakkal sarax si ak sarax yi ñuy def.*

Bii diggu ayu-bis wala *diggu ayu-bis* mooy pringtemp 30 bi profes 70 ayu-bis yi di wax. Lii mooy waxtu bi jëf yépp ñu wax ci aaya 24 mat : **jeexal bàkkaar, baale bàkkaar, ñëwu yonent biy matal gis-gis bi ci taxawal yoon wu sax wi, ak diwu Kirist mi dekki, miy yéeg ci asamaan si, di Ndam ak Kàttan**. Faatug bàkkaaru Almasi bi , ñu ngi koy wax fii ci anam wu mu àndal : dakkal bu mat sèkk *saraxi* baayima yi ak *sarax yi* ñuy def guddi ak suba ci barabu jaamukaay bu Juif yi , waaye itam suba ba guddi , ngir bàkkaari nit ñi . Génug àddunag Yeesu Kirist moo tax màndarga baayima yi ko njékka màndargaal ci kóllóre gu yàgg gi ñàkka am njariñ, te loolu mooy coppite bu am solo bi saraxam indi. Xar-xar bi Yàlla xotti muuru barabu jaamukaay bi, bi Jesus génnee àdduna, dafay firndeel ni diine yi ci àdduna jeexna, te yàqu-yàqu barabu jaamukaay bi ci atum 70 dafay gëna dooleel firnde googu. Ci noonu la màggalug Juif yi daan amal at mu nekk , lépp luy wax ci ñëwam, dafa wara jeex ; waaye ci anam wumu mëna doon, jëfandikoo Sabbat ayu-bis bu nekk amul lu muy tekki dëgg ci dee bii : dafay wax ci Yàlla noppalu asamaan ci juróom ñaareelu junniy at , bi, ci ndamam, Yeesu Kirist am ngir Yàlla ak ñi mu tànn dëgg , ñi mu jox *njubteem gu mat sèkk gu mat sèkk* giñ wax ci aaya 24 .

Tambali " *ayu-bis* " bii di at-bëccëg mingi am ci lolli gi ci atum 26 ak sóob Jesus mi Yaxya sóob ci ndox.

27c- *Dina am ci kaw laaf yi mbir yu tilim yuy yàq*

Maa ngi jéggalu, waaye wàll wii ci aaya bi dañu ko tekki bu baaxul ci L.Segond ndax dañu ko juum ci tekki. Maa ngi bàyyi xel ci feeñu yiñ joxe ci Apocalypse bu Yowaana, maa ngi leen di jox sama tekki ci làkku Hebrew , te yeneen tekki yi dañu ko firnde . Baatu « *ci kaw laaf* » , dafay màndargaal jikko ak nguuru gu asamaan , dafay wane wareefu diine buy jëm ci Rome bu Pape bi , bi « *jog* » ci Dan 8:10-11, ak ay banxaasam ci diine ci mujjentalu jamono yi . *Laaf céeli* dañuy màndargaal titre empereur bu gëna kawe, lu ci melni *gaynde gi am laaf céeli* , maanaam Buur Nebukadnesar, wala Yàlla ci boppam, moo yoroon *ay laaf céeli* askanam Ibre yi mu muccal ci jaamu Egypt. Empire yépp jël nañu màndarga céeli bii , ba ci, ci 1806, Napoleon I ñu koy firndeel ci Peeñu 8:13, ginaaw ga empereur Prusse ak Allemagne, ki mujjee nekk diktatéer A. Hitler. Waaye boobu ba leegi, Etats Unis amna céeli imperial bii ci xaalisu réewam : dolaar bi.

Xel mi bàyyi limu njékka wax, mu dellu ngir song noonam bimu gëna bëgg : Rome. Ginaaw misionu Yeesu Kirist ci kaw suuf , kiñ gëna xëcc ci *mbir yu soxor yi waral* àdduna bi mujjee yàqu , mooy Rome , bi jamonoy empereur bu gëmul Yàlla yàq Yerusalem ci atum 70 ci aaya 26 . Jëf jiy def " *mbir yu ñaaw yuy yàq* " dina wéy ba ci njeexte àdduna . Kon *mbir yu ñaaw yooyu* , ci limu bari, mën nañu ko wax , ci njëkk , Rome imperial biy sonal ñi gëm ñu tànn , di leen ray ci ay “ staging ” yu yéeme ngir bégal askanu Rome yi mar deret, *mbir yuy jeex* ci 313. Waaye beneen jëf ñëw ci bis bi topp ci bis bi tuddu Sabbath . 7, 321 ; Ba leegi ñu ngi wax ni empire bu Rome ak seen njiitu empereur Constantin ¹ ñoo ko def. Ak moom, empire bu Rome dafa dugg ci nguuru empereur Byzantine yi . Ci atum 538 , empereur Justinien I ^{def} beneen *mbir* bu tiis , *bimu taxawalee nguuru pape* bu Vigilius I ci nguuram te liggéey *yu tiis* yooyu ñu yàgg ba ci njeexte àdduna , dañu ko jàppee ni mooy jamonoy pape bi Yàlla doon ñaani li dalee ci Dan . Danuy fàttaliku ni tur wi di “ *bejjen bu ndaw* ” dafay màndargaal ñaari jamono yi gëna am doole ci Rome ci Dan.7 ak Dan.8. Yàlla gis na ci ñaari wàll yooyu ñu toppalante, liggéey bu *soxor biy wéy*.

Bu ñu jàngatee chapitre yi ci njëkk, daf nuy ràñnee xeeti tilim yu bari yi aaya bii di wax ci moom.

27d- ak ci yàqu-yàqu (wala yàqu-yàqu bu mat sèkk) te dina ñu ko yàq , [ci] li ñu dogal, ci [réew mu ñàkk] .

“ *Dina ñu ko yàq* [ci] li ñu tëral ” te feeñ ci Dan.7:9-10 ak Dan . 8:25 Ndax alal ak njariñu pexem yi, dina réy ci xolam, di yàq ñu bari ñu nekkoon ci jàmm, ba noppi di xeex ak njiitu njiit yi . **Waaye dina dagg, te kenn du ci liggéey.**

Tekkib Hebrew yi dañu joxe xalaat bu wuute ak tekki yi fi nekk ci làkku Hebrew.

Nuance boobu mingi aju ci pexem Yàlla ngir fexe ba nit ñi wàccci ci kaw suuf si ñu dëkk ; li Peeñu 20 nu jàngal. Nanu bàyyi xel ni ngëmu chretien bu dul dëgg bi dafay baña bàyyi xel ci liggéey bi Yàlla digle, maanaam di ray nit ñi ci kaw suuf, ci dellu bu am ndam bu Kirist. Buñu bàyyi xel ci feeñu yiñ joxe ci Peeñu 20, dañuy xaar amul benn njariñ, ñu taxawal nguuru Kirist ci kaw suuf. Waaye, yàqu-yàqu bu mat sèkk ci kaw gi ñu ngi ko prograam fii ak ci Apo.20 . Dellu bu am ndam bu Kirist bi am ndam ci diineem yépp dina delloosi ci suuf si melokaanam bu jaxasoo ci ndoorte taarixam bi ñu wax ci Génesis 1. Suuf suy yëngu yu mag dina ñu ko yëngal, mu dellu ci turu *abyss* ci nekkam bu jaxasoo bu njëkk " *bohu* , " to void " . Amul kenn kuy dundu ci kawam, waaye dina nekk *kaso* bu Seytaane tëj ci kawam diiru *junniy at* ba waxtu deewu Seytaane.

Ci jamonoy jàngat bii, fàww ma joxe yeneen leeral ci lu jëm ci « ^{70eelu} ayu-bis bi » bi ñu jota jàngat. Li muy am ci bis yi ak at yi ñu waxoon ci yonent yi, dafay yokk ñaari yoon lu muy am ci dëgg. Ndaxte seede bu benn kalandriye Juif , xam nanu configuration ayu-bis bu Pâques ci atum 30. Amoon na ci digg bi, benn Alarba ci bisu Sabbat biy gëna jub ci Pask bu Juif yi daanu ci atum 2019 ci Alxamis. Kon noo ngi mëna xam bu baax li xewoon ci màggalug Jéggi bi Jesus dee. Ñu jàpp Jesus ci Talaata ci ngoon, àtte ko ci guddi gi, ñu daaj ko ci bant ci Alarba ci suba ci 9 waxtu ci ngoon. Dafay jeex 3 waxtu ci ngoon. Balaa 6 waxtu ci ngoon , Joseph bu Arimatea dugal neewam ci bàmmeel bi, ba noppi dindi xeer wi ko tëjoon. Alxamis mooy bis bi ñuy màggal Pâques . Aljuma ci suba, jigéen ñi ragal Yàlla dañuy jënd saf-safal yi ñuy togg ci bis bi ngir lakk neewu Jesus. Aljuma ci ngoon, bisu sabbat ayu-bis bu nekk dafay tàmbali, guddi, bis dafay romb ci noppalu bu Yàlla sellale. Ci Samdi ci ngoon, 6 waxtu ci ngoon, bis bi njëkk ci ayu-bis bi lay tàmbali. Guddi gi daal di dem, bi fajar jotee, jigéen ñi dem ci bàmmeel bi, di am yaakaar gis ku leen di dindi xeer wi. Ñu gis ñu dindi xeer wi, bàmmeel bi ubbeeku. Bi ñu duggee ci bàmmeel bi, Mary Magdalene ak Mary yaayu Jesus , ñu gis malaaka mu toog, mu wax leen ni Jesus dekki na, malaaka mi ne leen ñu dem artu ay rakkam, ay ndawam. Bi Mary Magdalena nekkee ci jardin bi, mu gis góor gu sol yéere yu weex, mu jàpp ni jardinier la, mu xàmmee Jesus. Ci lii, muy lu am solo lool, luy yàq ngëm gu tasaaroo lool, Jesus ne Maryaama : « *Ba tay yéegaguma ci sama Baay* ». Sàcc bi nekkoon ci bant bi ak Jesus ci boppam duggu ñu ci aljana, ci nguuru Yàlla, ci bis bi ñu leen daaj ci bant, ndax 3 fan yu mat ci ginaaw, Jesus yéegagul woon ci asamaan si. Kon mën naa wax ci turu Boroom bi, ñi amul dara luñu ko mëna wax, na noppi ! Ngir benn bis ñu bañ ñu ñaawal la wala ñu rusloo la.

Ñaareel ba mooy nu jàpp ci bis bi – 458, mooy bis bi njëkka màndargaal ndoortelu 70 ayu-bis yi, maanaam bis yi ak at yi ñu tànn ngir askanu Juif yi, te Yàlla jox leen ñaari màndarga yu mag yu leen di ràñnee : bisu sabbat bi ak xaraf yaram wi.

Rom 11 dafa wax ni, ñi dul Yawut te dugg ci kóllóre gu bees gi, dañu leen boole ci làkku Hebrew ak Juif. Waaye fondamaa yi ci kóllóre gu bees gi, ci Juif yi kese lañu ko tënk, te Jesus bëggoon na nu fàttali loolu ci Yowaana 4:22 : *Li ngeen jaamu mooy li ngeen xamul ; Nun nag, li nu xam lanuy jaamu, ndaxte muc gi ci Yawut yi la jóge.* Tay, bataaxal boobu dafa am solo ndax Jesus daf ko wax ci bépp xeetu xéewal bu gëmul seen ngëm. Ngir gëna yàq leen, Seytaane daal di leen yóbbu ñu bañ Juif yi ak seen jàppante . Loolu moo leen dàq ci ndigali Yàlla ak bésu noflaay bu sell bi. Kon dañu wara jubbanti njuumte boobu , **xoolaat jàppante**

bu bees bi am dântite Juif. Ndaw yi ak taalibe Juif yu bees yi, ñooy ñi “ *ñu bari* ” ñu *def jàppante bu dëgër* ak Jesus , ci Dan.9:27, waaye seen fundamaa des ci Juif yi, ñoom itam ñu ngi jaaxle ci ndoortelu jamonoy “ *70 ayu-bis* ” yi Yàlla jox réewu Juif yi ngir ñu nangu wala bañ standard vollihuman bu based ci deretu Jesus bu bees bi. Bu ñu sukkandikoo ci xalaat boobu, bis bi – 458 mooy ndoortelu “ *2300 guddi-suba* ” ci Dan.8:14.

Bu jamonoy yonent yu yàgg yooyu jeexee, maanaam 2300 at, ñatti mbir ñoo wara jeex, buñu sukkandikoo ci Dan 8:13.

- 1- liggéeyu saraxalekat budul jeex
- 2- bàkkaar buy yàq
- 3- fitnaal sellaa ak larme.

Ñatti mbir yooyu lañuy xàmme :

- 1- liggéeyu saraxalekat budul jeex bu Pape bi
- 2- bis bi njëkk ñu soppo tur wi : Dibéer.
- 3- Fitnaal sell ak chretien yu sell, askanu nguuru asamaan si.

Coppite yooyu ñu ngi ko bëggoon mooy :

- 1- Delloosi Yeesu Kirist liggéeyam bu sell biy dundu ba fàww ci asamaan si.
- 2- Delloosi yoonu boroom bi yépp boole ci noppalu bis bi ci 7eelu ^{bis bi}.
- 3- Xool ñu jeexal fitnaal sellaa yu chretien yi ak seen seen boroom.

Xayma bi ñu nara def ngir « *2300 guddi-suba* » dafay tàmbali ci bis bi – 458, bis bi jeex ci pringtemps 1843 : $2300 - 458 = 1842 + 1$. Ci xayma bii, amnanu 1842 at yu mat , yu nu wara yokk +1 ngir wane pringtemps bi ci ndoortelu at 1843, di barab bi " *2300 guddi-suba* " biñ waxoon ci Yàlla jeex. Bis boobu mooy ndoortelu dellu ci ndimbalu Yàlla, muy bëgga muccal seen boroom dëgg yi ci fen yu diine yi ñu jëlee ci diine Katolik bu Rome ci diiru 1260 at. Moo tax, bi ñu jëlee inisiatiif ngir sos dekki bu ngëm ci Etats Unis, di barab bi Protestan yi amee barab bu ñuy rëcci, Xel mi yóbbe William Miller mu bëgg xam yonent Yàlla 8:14 ak ñaari bis yu toppalante ñu wax ni Yeesu Kirist dina ñew, bu njëkk bi mooy ci pringtemps 1843, ñaareel bi mooy setal Jesus ci daanu 1843. ning ngir setal suuf si. Ginaaw ñaari yoon ñuy réccu ci bis yiñ jàppoon, Xel mi dafay jox firnde ñi gëna dëgër ñi bokk ci ñaari natt yu ngëm. Bisu 23 oktoobar 1844 ci suba si, kenn ci seen boroom bi doon jàll tool yi, dafa am gis-gis bu jóge ci asamaan si. Asamaan ubbeeku, daal di wane benn mbir buy wane Yeesu Kirist di Saraxalekat bu mag biy liggéey ci barab bu sell bi ci asamaan si. Ci peeñu ma, mu ngi joge ci bérab bu sell, jëm ci bérab bu gën a sell. Moo tax ginaaw 1260 at ci lëndëm, Yeesu Kirist tàmbaliwaat jëflante ak ñi ko gëm, ñu tannée ci ñaari fitna yu toppalante.

- 1- **Dellu ci perpetuel bi**. Kon ci gis-gis boobu la Yàlla jëlaat nguuram ci 23 oktoobar, 1844.
- 2- **Dellu ci bisu sabbat bi**. Ci weer woowu , beneen ci seen boroom tàmbali manggal juróom ñaareelu bis bi, ginaaw bi Mme Rachel Oaks ñewee seeti ko, mu jox ko téere bu bawoo ci eggaliis bi tuddu , " *Seventh Day Baptists* ." Jamono di dox, seen boroom yiñ tannée ci ñaari àtte yi, dañu jël juróom ñaareelu bis bi ñuy manggal Sabbat. Moo tax Yàlla jeexal bàkkaar bu metti bi Rome bu gëmul woon Yàlla téral, waaye Rome bu Pape bi moo ko jox yoon, mu tuddee ko “ *Dibéer* .”
- 3- **Jeexal fitnaal yi**. Ñatteelu mbir mi mooy lu jëm ci sellaa ak chretien yi ñu daan sonal ci diiru 1260 at. Ci atum 1843 ak 1844, jàmm ci wàllu diine dafa am ci réew yu sowwu jant yépp, ndax yonent bi dafa laal. Li ko waral mooy France revolutionnaire dafa noppiloo ak guillotine ñi yoroon fitna gu bari giñ doon def ci diine. Kon ginaaw at yu mujj yu deret yi, di yar *ñiy njaayum diine* , buñu sukkandikoo ci Peeñu 2:22-23, ci njeexte 1260 at yi tàmbali ci 538, bis bi ñu jëlee ci dindib *perpetuel bi* , *ci taxawalinu nguuru pape*, maanaam ci 179 . Ak moom sa bopp bu konsiëns bi taxawal dafay may seen boroom ñu jaamu Yàlla ci seen tannée ak seen xam-xam ni Yàlla dina

yokk. Ci atum 1843, *sellaay bi ak larme bu sell yi* , maanaam doomi réewu asamaan si Yeesu Kirist tànn, dootu ñu leen di sonal, ni ko yonent Yàlla Daniel 8 :13-14 waxee.

Jaar-jaar yooyu yépp, Yàlla Aji Kàttan ji moo ko amal, moo ko jiite, moom mi yor xalaati nit ñi ci anam wuñu ko mëna gis, ngir ñu mëna matal liñu ko xalaat, prograam bimu àndal yépp, ba ci njeexte àdduna bi, bi tãneefam ci ñi mu tànn jeexee . Lii lépp dafay leer ni nit tànnul sargal bisu noflaay bi ak leeram, Yàlla moo ko jox mbir yooyu muy moom, ngir wane ni daf ko nangu ak mbëggeel gu dëggu gi mu am ci moom, ni ko Ezekiel 20 :12-20 jàngalee : *Maa ngi leen jox samay bisu noflaay ngir nekk màndarga ci sama diggante ak ñoom, ngir ñu xam kan mooy sama bisu noflaay ak ñoom. ñu nekk firnde ci sama diggante ak yeen, ngir ñu xam ni man maay seen Yàlla* . Ndax moom mooy wut baayam bu réer, nanu xam bu baax ni kenn ci njiit yiñ fal du réer.

Ci Dan 8, ci tontu bu amul fenn bi Yàlla joxe ci aaya 14 ci laaj bi ci aaya 13, baat “ *sellaay* ” mën na nekk lu jaar yoon ndax *sellaay* dafay wax ci àdduna bi yépp, lépp luy moomeelu Yàlla, te loolu moo ko gëna soxal. Loolu mooy xew ci liggéeyam *budul jeex ci asamaan si* , *di bisu noflaay bimu sellale* ci ndoortelu àdduna, bis bi ñu sàkke Adam, ak *ay seentam* , di ñi mu tànn ñu gëm.

Li ñu waxoon ci Daniel 8:13-14 dafa am ci diggante 1843, bis bi dekretu Yàlla bi di dugg ci doole, ak daanu 1844, ñoom ñaar ñépp a ngi sukkandikoo ci xaar-xaaru dellu Yeesu Kirist ci bis yooyu, di wéeru itam ci xalaatu jaar-jaar yi topp ci ñëwu Kirist Man " Adventist " , mingi joge ci Latin " adventus " muy tekki " gëstu ". Dina nu gis jaar-jaaru “ Adventist ” ci chapitre 12 ci téreb Daniel, foofu la Xel mi di ñëw ngir wane solo si ci “ alliance ” bu mujj biñ ofisel .

Daniel 10

Dan 10:1 *Ci ñatteelu at ci nguuru Sirius, di buuru Perse, ñu wax Daniel, di Beltesasar. Kàddu gii, te dëgg la, di yégle musiba mu réy. Mu bàyyi xel ci kàddu gi, ba noppi xam gis-gis bi.*

1a- *Ci ñatteelu at ci nguuru Sirius, di buuru Perse, Yàlla wax Dañeel, mi tudd Beltasar.*

Sirus 2 dafa nguur ci – 539. Kon bis bi ñu gis gis-gis bi mooy – 536.

1b- *Kàddu gii, te dëgg la, di yégle musiba mu réy.*

Tur wii, *musiba bu mag*, dafay fësal faat bu mag bi.

1c- *Mu bàyyi xel ci kàddu gi, ba noppi xam gis-gis bi.*

Sudee Daniel xamoon na lu muy tekki, noo ngi koy xam itam.

Dan 10:2 *Ci jamono jooju, man Daniel, maa ngi naqarlu ñatti ayu-bis.*

Naqar wi Daniel dundu, dafay firndeel ni faat gi dina am su musiba bu mag biñ waxoon jeexee.

Dan 10:3 *Lekkuma benn ñam wu neex, yàpp wala vin duggu ma ci sama gémmiñ, te duma diw sama bopp ba ñatti ayu-bis yi mat.*

Waajal bu Daniel ngir gëna sellaa, dafay wax luy xew ci Malaaka mi di wax ci Dan.11:30.

Dan 10:4 *Ci ñaar fukkeelu fan ak ñeenteelu weer wi njëkk, maa ngi nekkoon ci wetu dex gu mag gi tuddu Hiddekel.*

Hiddekel ñu ngi koy woowe Tigre ci français. Lii mooy *dex gi* daan roose Mesopotamie ak Euphrate bi jéggal di roose dëkk *Babilon ci waa Kalde* ndax réy-réy bu Buur Nebukadnesar daan yar. Daniel mënu ko woon nangu, waaye leeral yii ñu ngi ko bëggoon. Ndaxte ci atum 1991 laa xamle dëgg li ci Daniel 12, fu dexu **Tigris** di def liggéeyu " **tigre** " buy lekk ruuh nit. Dafay wane natt ngëmam ci jafe-jafe yi mu jàll ci géej gi. Ñiñ tànn kese ñoo ko mëna jàll, wéyal seen tukki ak Yeesu Kirist. Lii ab nataal la buñu jëlee ci bi waa Ibri jéggee Géēju Xorom gi, muy jàll bu jafewoon lool te daa faat nappkati waa Egypt. Waaye ki Daniel 12 wax mooy tànn “ Adventist ” yiñ mujjee tànn, te seen liggéey dina wéy ba Kirist dellu. Ñi mujjee ci ñoom dina ñu jànkoon ak **musiba bu mag bu mujj** , muy xetu musiba bu ëpp doole biy laaj ndimbalu Kirist ci dellusi bu am doole ak ndam, muccal ak fayyu.

Musiba mi ñu njëkka wax Daniel ñu ngi ko wax ci Dan.11:30. Dafay wax ci askanu Juif yu njëkk ya, waaye dina ñu fësal beneen *musiba bu mel nii* ci nataal bu nuru loolu ci Peeñu 1. Dina ñu ko def ginaaw Ñatteelu guerre mondiale , di xare bu *ñu faat benn ci ñatti xaa ci góor ñi* . Ci Peeñu 9:13 ba 21, ñu ngi ko fësal ci ay misaal, waaye ñu ngi ko fësal ci làkk wu leer ci téreb Daniel ci njeexte chapitre 11 ci aaya 40 ba 45. Kon dina ñu gis ci chapitre 11, musiba bu mag bi Juif yi dundu, ak musiba bu mag bi ci Dan. Juif yu gëm yi ci jamonoy mujj, te dina ñu tuub ci Kirist, ñu ngi koy wax foofu ci kàdduy “ jamonoy musiba ” te li gëna am solo mooy ñu topp bisu noflaay bi Yàlla sellale.

Tegtale ñaari gis-gis yi ci musiba yiñ yégle

1- Ci doomi askanu Daniel ci kóllóre gu yàgg gi : Dan.10:5-6.

2- Ci doomi askanu Daniel ci kóllóre gu bees gi : Peeñu 1:13-14.

Ngir xam bu baax solo si nu wara jox ñaari musiba yooyu, fàww nu xam ni, doonte ñu ngi toppandoo ci jamono, li njëkk mooy misaal biy wax ci ñaareel bi, bi nara am muy mébetam, ci dellu Yeesu Kirist, doomi Yàlla yu mujj yu gëm yi nu melni Daniel ak ñatti àndadoom. Ginnaaw ay fukki att ci jàmm, ak xeex atomik bu tiis te yàq, bis bu Dibeer bu Rome di noppalu, nguur gi yor àdduna bi moo ko taxawal, te ñi mucc ci musiba bi ñoo ko taxawal. Bu ko defee dee dina ñëwaat, ngir gállankoor dundu ñiñ tànn ñu gëm, ni ko amee ci jamonoy Daniel, Ananya, Misael ak Asaria ; ak ni ci jamonoy “ Makabeen yi ” ci –168, *musiba* bi ñu wax ci chapitre bii ci Daniel dafa jëm ci ; ak ci gàttal, Adventist yu mujj yi des ci njubte ci jiroom ñaareelu fan ci Sabbat ci 2029.

Waaye balaa natt bu mujj bii, nguuru pape bu yàgg bi di 1260 at, dina tax mbindéef yu bari dee ci turu Yàlla.

Ci gàttal, xam li gis-gis bi ñu jox Daniel di wax, dina nu may nu xam li gis-gis bi mu jox Yaxya ci Peeñu 1:13 ba 16 di tekki.

Dan 10:5 *Ma siggi xool, gis góor gu sol yéere lin, takk wurus bu Ufas ci ndiggam.*

5a- *Amoon na fi benn waay bu sol mbubb lien .*

Liggéeyu yoon bu ñuy màndargaal ci lin, Yàlla dina ko def jaaraleko ci nit. Ci nataal bi ñuy nettali, Yàlla dafa jël melokaanu buur bu Grees bi tuddu Antiochus 4, ñu xamee ko ci Epiphanes. Moo daan sonal Juif yi diggante – 175 ak – 164, di diiru nguuram.

5b- *am ndiggalu wurus bu bawoo Ufas*

Buñu ko defee ci kaw rein yi, sentiir bi dafay màndargaal dëgg giñ forse. Rax ci dolli, wurus bi ñu koy defaree ci Ufaz la joge, te ci Yer 10:9 dafay wax ci jaamu yàlla yi.

Dan 10:6 *Yaramam melni bëréet, kanamam melni bëréet, bëtëm melni xal yuy tàkk, loxoom ak tànk yi melni përem gu tàng, baat bi melni xumbaayu mbooloo.*

6a- *Yaramam mel ni krisolit*

Yalla moo bind gis-gis bi waaye mingi yégle ñëwu yàlla bu gëm Yàlla, moo tax mu am ndam lu ëpp li nit mëna am.

6b- *kanamam di melax ni bëréet*

Ñu ngi firndeel ni Yàlla boobu nekkoon ci làkku Gereg. Lii mooy Zeus, yàllay buur Antiochus ci Grek yi . yàllay yàllay Olympic ci mythologie grec

6c- *ay bëtëm dañu melni xal yu tàng*

Dina yàq lu mu xool te neexul ; bëtëm dina nekk ci Juif yi, lépp di aju ci Dan.11:30 : ... *dina xool ñi bàyyi kóllóre gu sell gi.* Musiiba du ñëw lu amul sabab, réer dafay tilim askan wi.

6d- *ay loxoom ak ay tànkam dañu melni bronze*

Kiy ray nit ki Yàlla di yónnee, dina am bàkkaar ni ñi mu nara ray. Jëfam yu yàq yi ñuy màndargaal ci loxoom ak tànkam dañuy màndargaal bàkkaar Grek yi ci jëmmu Dan.2.

6e- *riiru baatam mel ni riiru mbooloo .*

Buuru Grees du def dara moom kese. Dina am ci ginaawam ak ci kanamam ay soldaar yu bari yu melni moom, di topp ay ndigalam.

Ci jamonoy matt Dan.11:31 : *Ay soldaar dina ñu ñëw ci ndigalam; Dina ñu tilim barab bu sell bi, di dëkk bu mag bi, te dina ñu dakkal sarax yi ñuy saraxe-saa yu nekk , te dina ñu taxawal lu tilim luy yàq.* Ngir dëgg ci bible, ma dindi baat sarax biñu bindul ci mbindu Hebrew, ndax Yàlla dafa waajal « *bis bu nekk* » ñaari liggéey yu wuute yu toppalante ci kóllóre gu yàgg gi ak ci kóllóre gu bees gi. Bu njëkk, suba ak ngoon, dañu daan saraxe mbott muy sarax buy lakk. Ci jaar-jaar bi, dafay wax ci ñaani asamaan yu Yeesu Kirist, di fàttaliku saraxam ngir ñaanal ñaani ñiñ tànn. Ci Dan.11:31, maanaam ci diggante bu yàgg bi, buuru

Gereg dina dakkal sarax yiy yàgg ci yoonu Musaa. Kon, jamono ji ñu koy wax rek mooy wane li ñuy tekki ci liggéeyu ñaan budul jeex bu benn saraxalekat ci kaw suuf wala bu saraxalekat bu mag bi ci asamaan : Yeesu Kirist. Kon perpetuel mingi aju ci liggéeyu doomi aadama yi , wala, ñaareelu yoon, ak liggéeyu asamaan bu Yeesu Kirist.

Dan 10:7 *Man kese maa gis gis-gis boobu, te ñi ànd ak man gisu ñu ko, waaye ñu tiit lool, daw, nëbb.*

7- Tiitaange gi ñépp bokk, dafay nuru luy wane ni mébet bi matna. Ndaxte bis bi ñuy yègle rey gi, ku jub dina daw, nëbb, doonte ci biir suuf la.

Dan 10:8 *Ma des man kese, ma gis gis-gis bu rëy boobu. Sama doole jeex, sama kanam soppi melo, yàqu, ba noppi ma ñàkk benn kàttan.*

8a- Daniel wéy di wax ci limu yëg ci xolam, mu wéy di wax ci musiba yiy ñëw.

Dan 10:9 *Ma dégg kàddoom yu bari. Bima déggoo kàddu yi mu wax, ma daanu, sama kanam daanu ci suuf, jaaxle.*

9a- Bisu musiba, baat bu buur biy sonal nit ñi dina jur jafe-jafe yu raglu yu mel noonu ; wóom yi dina ñu mbëkkante, tànk yi dina ñu laxasu, mënu ñu yóbbu néew yiy daanu ci suuf.

Dan 10:10 *Ci noonu la loxo laal ma, yèngal samay wóom ak samay loxo.*

10a- Amna chance ci moom ndax Daniel mooy yonent biñu ko sant mu yègal askanam ñëwu ***musiba bu rëy bii*** , te moom ci boppam amul benn mer bu dëgg bu Yàlla teg ci moom.

Dan 10:11 *Muni ma: «Daniyel, yaw sama xol bu neex, déglul li ma lay wax, nga taxaw bu jub ci barab bi nga nekk. Ndaxte léegi dañu ma yónni ci yaw. Ba mu waxee ma loolu, ma taxaw di lox.*

11a- *Daniel, yaw sama soppe, déglul li ma lay wax, nga taxaw bu jub ci barab bi nga nekk*

Ku Yàlla bëgg amul lenn lu wara tax mu ragal limu def ci asamaan si. Merug Yàlla mingi ci kaw bàkkaarkat yu soxor, yu soxor te fippu. Daniel mooy leneen lu wuute ak nit ñooñu. Dafa wara des taxaw ndax mooy màndargaal wuute gi am ci èlëg giy mujjee daanu ci ñiñ tànn. Doonte ñu ngi tëdd ci pëndu dee ci kaw suuf, dina ñu yeewu, ñu taxawaat ci seeni tànk. Ñi soxor dina ñu des ci seen lal, te ñi gëna soxor dina ñu yewwu ngir àtte bu mujj bi jeex ba fàww. Malaaka mi dafa wax " ci barab bi nga nekk ." Ak fan la nekk ? Ci nature ci tefesu dex " Hiddekel ", ci français, Euphrate, biy màndargaal Europe chretien ci jàppante bu bees bi ci Apocalypse. Njàngale mu jëkk mi mooy ne, nit man naa dajee Yàlla fu mu mëna nekk te Yàlla barkeel fa ko. Njàngale mii dafay dindi xalaat yu baaxul yi nit ñi daan am ci jaamu yàlla yi, maanaam ci nit ñu bari, Yàlla mën nañu ko dajeel ludul ci eglis yi, tabax yu sell yi, barabi jaamukaay yi, altar yi, waaye fii amul lenn ci loolu. Ci jamonoom, Jesus dina yeesal njàngale mi, wax ci Yowaana 4:21 ba 24 : *Soxna si, Jesus ne ko: Gëm ma, waxtu ñëw na, bu ngeen di jaamu Baay bi, du ci tundu wii wala ci Yerusalem . Ngeen di jaamu lu ngeen xamul ; Nun nag, li nu xam lanuy jaamu, ndaxte mucc gi ci Yawut yi la jóge. Waaye jamono dina ñëw te agsi na ba noppi, joo xam ne jaamukat yi dëgg dinañu jaamu Baay bi ci xel ak ci dëgg. ndaxte ñooy jaamukat yi Baay bi di wut. Yàlla xel la, kon ñi koy jaamu war nañu koo jaamu ci xel ak ci dëgg.*

Ñaareelu njàngale mi moo gëna am solo, mingi sukkandikoo ci dexu Hiddekel ndax Xel mi dafa waajal ubbi xam-xam téereem ci jaamam yu mujj yu gëm yi, ñoom ñooy wane jaar-jaar bi ak natt bi ñu leen tànnëe, ñu ngi koy wane ci nataalu jàll bu jafee xam bu dexu Hiddekel ci làkku français, Tiger, melni baayima bi ci góor ñi, na test itam.

11b- *Ndaxte léegi dañu ma yónni ci yaw. Ba mu waxee ma loolu, ma taxaw di lox.*

Daje bi nekkatul gis-gis rek, nekk na waxtaan, weccoo xalaat ci diggante ñaari mbindéefi Yàlla, benn bi joge asamaan si, beneen bi ba leegi joge ci suuf si.

Dan 10:12 *Muni ma: Daniyel, bul ragal dara. Ndaxte bis bi nga njékka def sa xol ngir xam, nga toroxal sa bopp ci kanamu sa Yàlla, dégg nañu sa kàddu, te sa kàddu moo tax ma ñëw .*

Benn mbir kese laa am ci aaya bii yépp. Sudee dangay ñàkka fàttaliku, fàttaliku aaya bii di nu jàngal ni ñuy neexalee sunu boroom Yàlla.

Aaya bi misaal la ci genre bi ; muy toppalante bu jaar yoon, bu sukkandiko ci ni sabab bu nekk dafay indi njeextalam ci Yàlla : mar xam-xam bu ànd ak woyof dëgg, dañu koy dëgg, ba noppi mat.

Lii mooy tàmbali feeñu bu gudd te du jeex ba ci njeexte téreb Daniel, maanaam ci chapitre 12 .

Dan 10:13 *Njiitu réewum Perse xeex nama ñaar fukki fan ak benn. Waaye Mikayel, benn ci njiit yu mag yi, ñëw ngir xettali ma, ma des fa ak buuri Pers.*

13a- *Ki jiite réewum Pers bañ nama ñaar fukki fan ak benn.*

Malaaka Gabriel jàppale Cyrus II di buuru Perse te liggéeyam ci Yàlla mooy indi coppite ci dogal yi mu jël, suko defee jëf yi mu def dañu xeex pexem bu mag bi. Ci misaalu njuumteg malaaka mi dafay firndeel ni mbindéefi Yàlla yi dañu moom seen bopp, moom seen bopp, moo tax ñoom ñoo wara def seen tanneef ak seen liggéey yépp.

13b- *waaye Mikayel, benn ci njiiti njiit yi, ñëw ngir dimbali ma.*

Ci misaal bi ñu wane, daf nuy jàngal itam ni su amee njariñ bu dëggu, " *kenn ci njiit yu mag yi, Michael* ", mën na jàppale ngir forse dogal bi. Ndimbal lu gëna kawe lii ndimbal la bu bawoo ci Yàlla ndax Mikael dafay tekki : “ Ku niro ak Yàlla ”. Mooy ki nara ñëw ci kaw suuf ngir nekk nit, nekk Yeesu Kirist. Bimu nekkee ci asamaan si, malaaka yi dañu ko doon misaalu Xelu Yàlla, ànd ak ñoom. Su demee nii, wax jii di " *kenn ci njiit yu mag yi* " mën nañu nu jaaxal bu baax. Waaye loolu jaaxal nañu ci, ndax woyof, woyof, séddoo ak mbëggeel gi Jesus nara wane ci kaw suuf, dañu ko jëfandikoo bu njëkk ci dundam ci asamaan ak malaakaam yu gëm. Yooni asamaan ñooy yoon yi mu wane ci jamonoy liggéeyam ci kaw suuf. Ci kaw suuf dafa def boppam jaamu jaamam yi. Te jàng nanu ni ci asamaan si, dafa def boppam ni yeneen malaaka yu mag yi.

13c- *Ma des fa ak buuri Pers .*

Kon nguuru famiy buur yu Perse dina wéy di am ci diir bu gàtt ba keroog waa Grees di jël nguur gi.

Dan 10:14 *Leegi ñëw naa ngir wax la li nara dal sa askan ci ëlëg. ndax ba leegi gis-gis bi dafay wax ci jamono yooyu.*

14a- Ba àdduna bi jeex, nit ñi Daniel dina ñu jaaxle, ci jamono yu yàgg yi ak ci jàppante bu bees bi, ndax nit ñi ñooy Israyil mi Yàlla muccal ci bàkkaar waa Egypt, ci bàkkaar Adam jaaraleko ci Yeesu Kirist ak ci bàkkaar Rome taxawal ci diine chretien bu setal ci deretu Yeesu.

Lu tax malaaka mi feeñal Dañeel mooy ngir artu askanam ci musiba yi nara ñëw. Daniel mën na xam bu baax ni li ñu ko feeñal nekkatul lumuy soxal boppam, waaye gëm na bu baax ni njàngale yooyu dina ñu am njariñ ci ëlëg ci jaamu askanam, te dina ñu am njariñ ci ñépp ñi Yàlla wax ak ñoom, te dina ñu leen digal jaaraleko ci moom.

Dan 10:15 *Bimu may wax loolu, ma xool suuf, daal di noppi.*

15a- Ba leegi Yaxya mingi ci xelam gis-gis bu tiis bi ci musiba mi, mu jéema bàyyi xelam ci dëgg limu dëgg, amatul ñeme yékkati boppam ngir xool ki koy wax.

Dan 10:16 *Ma gis ku nuru doomi aadama yi, laal samay bët. Ma ubbi sama gémmiñ, ma wax, ma ne ki taxawoon ci sama kanam: Sang bi, gis-gis bi fees na ma ci tiitaange, ba ñàkk doole.*

1a- *Ma gis ku am melokaanu doomu Aadama, laal samay bët.*

Doonte gis-gis bu raglu bi, nekkoon na lu amul benn dëgg, ñu defar ko ci xel mi, malaaka ma dafa wane boppam ci jëmmu nit, nuró ak nit ki ci kaw suuf. Bi njëkk mooy, moom itam dañu ko sàkk ci melokaanu Yàlla, waaye ci yaram wu asamaan wu amul benn sàrt bu nekk ci kaw

suuf. Nature celeste bimu am daf koy may mu mëna dem ci ñaari dimension yi, muy am kàttan ci bu nekk ci ñoom. Mu laal bëti Daniel bi yëg laal googu.

Dan 10:17 *Naka la sama jaamu sama boroom mëna wax ak sama boroom? Léegi sama kàttan jeex na, amatuma noyyig nit.*

17a- Ngir nit ku sell ci kaw suuf, mbir yi wuute na lool, yooni kaw suuf ñoo ko ëpp doole te tiit tax na ko ñàkk kàttan ak noyyig.

Dan 10:18 *Ki nuru nit, laal ma, dooleel ma.*

18a- Malaaka mi daal di koy sonal bu baax, ba noppi mu jéema dalal Daniel, mu delloosi dooleem.

Dan 10:19 *Mu ne ma: «Sama soppe, bul ragal dara, jàmm ànd ak yaw.» fit, fit! Ba mu waxee ak man, ma daldi am doole, ba ne: Waxal sang bi, ndax dooleel nga ma.*

19a- Dafay indi jàmm ! Dafay nuru li Jesus di wax ak ay taalibeem ! Amul lu mel noonu ngir féexal xel mu tiit. Baatu fit, fit, jàppale ko mu noyyiwaat ba noppi am doole.

Dan 10:20 *Mu ne ma: «Ndax xam nga lu tax ma ñëw ci yaw? Leegi maa ngi dellu ngir xeex ak njiitu Perse; Su ma demee nag, buuru Yawan dina ñëw.*

20a- *Leegi maa ngi dellu ngir xeex ak njiitu Perse*

Njiitu Perse boobu mooy Sirius II bu Mag bi Yàlla jàpp ni mooy ki mu diw ; loolu terewul mu xeex ak moom ngir mu jël dogal ci yoonam.

20b- *Su ma demee nag, buuru Yawan dina ñëw.*

Su malaaka mi bàyyee Sirius 2, njiitu Grees yi ci jamono jooju dina ñu song, loolu dina ubbi mbañeel buy gëna yokk diggante ñaari nguuri Perse ak Grees.

Dan 10:21 *Waaye dinaa la xamal li ñu bind ci téreb dëgg gi. Amul kenn ku ma dimbali ci ñoom, ku dul Mikayel, seen njiit.*

21a- Feeñu gi Daniel nara jot ñu ngi ko woowe téreb dëgg. Tay ci 2021, mën naa firndeel mat gi lépp luñu ci feeñal, ndax xam-xam bi dafa mat sëkk ci Xel bu dul dee bu Mikael sunu njiit, ngir Daniel ci kóllóre gu yàgg gi ak man, ci kóllóre gu bees gi, ginaaw bi Yeesu Kirist waxee tur wii ngir àtte jinne yiy liggéey ba Glo.

Daniel 11

Ndànk ! Doonte dañu soppo chapitre bi, waxtaan wi am ci diggante malaaka mi ak Daniel wéy ba ci aaya bu mujj ci chapitre 10 .

Dan 11:1 *Ci at mi njëkk ci nguuru Dariyus, waa Media, maa ngi ànd ak moom, ngir jàppale ko ak dooleel ko.*

1a- Malaaka mi wax ak Daniel, Yàlla daf ko sàkk ngir mu dundu ba fàww, mu wax ko ni dafa jàppale Darius, di buuru Medien, bi nangu Babilon bimu amee 62 at, te mingi nekkoon buur ci Dan.6. Buur baa ngi bëggoon Daniel ak Yàllaam, waaye bimu jàppee gaynde yi, dafa dugal dundam ci jafe-jafe. Moo tax mu jàppaat gaynde yi ngir tēj gémminiñu gaynde yi ngir muccal ko. Kon itam moo jàppale buur Dariyus mu xam ni Yàlla Dañeel mooy benn Yàlla dëgg, moo sàkk lépp lu am, lépp luy dundu, te amul beneen bu melni moom.

Dan 11:2 *Leegi dinaa leen xamal dëgg gi. Ñetti buur dinañu ñëwati ci Pers. ñeenteelu ki mooy dajale alal ju ëpp ñeneen ñi; Su amee alal ju mag, dina jógloo ñépp, ñu xeex nguuru Yawan.*

2a- *Leegi dinaa la xamal dëgg gi*

Dëgg gi Yàlla Dëgg bi kese moo ko xam, te mooy tur wi Yàlla jox boppam ci digganteem ak ñi mu mujjee tànn ci Kirist, buñu sukkandikoo ci Peeñu 3:14. Dëgg du yoonu boroom bi kese, ay dogal ak ay ndigal. Dafay tekki itam lépp lu Yàlla waajal, ba noppi def ko ci jamonoom. Danuy gis bis bu nekk ci sunu dundu, bokk ci prograam bu mag bii nuy jaar ba ci njeexte sunu dundu ak mbooloo, ba ci njeexte projet de muccal bu mujj biy gis ñiñ tànn ñu mëna dem ba fàww ci dige.

2b- *Xoolal, ñetti buur dinañu am ci Pers.*

^{Buur} bu njëkk bi ginaaw Sirius 2 : Cambyses 2 (- 528 – 521) dafa ray doomam Bardiya, Gereg yi dañu ko woowe Smerdis.

2e buur : Smerdis bu baaxul bi, ^{di} luxuskat bu Gaumâta bi jël tur wi di Smerdis, nguur na diir bu gàtt.

3e buur : Dariyus I ^{Pers} (- 521 - 486) doomu Histapis .

2c- *ñeenteelu ki mooy dajale alal ju ëpp ñeneen ñi yépp.*

4e buur : Xerses I (486 ba 465). Ginaawam, ci saasi Artaxerxes I ^{dina} nekk buur, di génne Juif yépp ñu jàpp **ci juróom ñaareelu atum** nguuram, ci pringtemps – 458 buñu sukkandikoo ci Esdras 7:7-9.

2d- *Bu amee doole ci alalam, dina jógloo ñépp, ñu xeex nguuru Yawan.*

Xerxes I ^{dafa max} Egypt bi doon fippu, daal di jàmm, ba noppi mu xeex ak Grece, dugg Attique, yàq Aten. Waaye ñu daaneel ko ci Salamis ci – 480. Grece dina wéy di yor réewam. Buuru Perse des ci Asie, te loolu terewul mu tàmbali song, loolu dafay firndeel ni dafa bégga nangu Grece.

Dan 11:3 Waaye buur bu am doole dina feeñ, di nguur ak kàttan gu rëy, di def lépp lumu neex.

3a- ^{Buur Perse Xerxes I} . bi ñu ko daanelee ci réewam, ñu topp ko, mu dem ba mujjee dee, ñaari njiitam faat ko. Benn xale bu góor bumu ñaawal ci njuuj njaaj moo ko daaneel. Grece dafa tànn Alexandre le Grand, xale bu góor bu dëkk Maseduwaan, amoon 20 at, muy seen buur (mu judd ci 356 balaa JC, nguur ci 336 balaa JC, faatu ci 323 balaa JC). Profeti bi dafa wax ni moo sos ñatteelu ^{empire} bu jëmmu Dan.2, ñatteelu baayima ci Dan.7 ak ñaareelu baayima ci Dan.8.

Dan 11:4 *Su amee ndam, nguuram dina dagg, xaajaloo ñeenti ngelaw yi ci asamaan si. du bokk ci ay doomam, te dootul am doole nimu ko daan am, ndax dina ñu ko xotti, mu jàll ci ñeneen ñu dul ñoom.*

4a- Foofu lañuy gis li ñu joxe ci bëy bu mag bi damm bu bëy bu Gereg bi ci Dan.8:8 ak liñu ci joxe ci aaya 22 : *ñeenti bejjen yi jog ngir wecci bejjen bu damm bi, ñooy ñeenti buur yiy jog ci réew mi, waaye duñu am doole ju mat sëkk .*

Maa ngi fàttaliku li “ *ñeenti béjjen yu mag yi* ” di màndargaal.

Bejjen bu njëkk bi : famiy Seleucide bu Grees , Seleucus ^{I Nicator moo ko taxawal ci Siri} .

2e bejjen : ^{famiy} Lagid bu Grees , Ptolémée I ^{Lagos moo ko sos ci Egypt} .

3ème béjjen : ^{famiy} Grek yi Lysimachus taxawal ci Trastevere.

4ème béjjen : ^{famiy} bu Grees bi Cassander taxawal ci Maseduwaan

Dan 11:5 *Buuru bëj saalum dina am doole. Waaye kenn ci ay njiitam dina ko ëpp doole, di kiliftéefam. nguuram dina am doole.*

5a- *Buuru bëj saalum bi dina gëna am doole .*

Ptolémée I Soter Lagos –383–285 buuru Egypt wala “ *buuru bëj saalum* ”.

5b- *Waaye kenn ci ay njiitam dina ko ëpp doole, di kiliftéefam. nguuram dina am doole.*

Seleucus I Nicator –312–281 buuru Siri wala “ *buuru nord* ”.

Dan 11:6 *Su amee at yu bari, dina ñu déggoo, doomi buur bu bëj saalum dina ñëw ci buur bu bëj nord ngir indi jàmm. Waaye jigéen ji du tëye dooley loxoom, te moom du muñ, wala loxoom. Dina ñu ko jébbale ak ñi ko indi, ak pàppaam ak ki ko doon dundal ca jamono jooju.*

6a- Profeti bi dafay wax ci nguuru Antiochus I (-281-261), ñaareelu " *buur bu nord* " bi bokk ci " **xare bu njëkk ci Siri** " (-274-271) ak " *buur bu bëj saalum* " Ptolémée II Philadelphé (-

282-286). Ginaaw loolu la ^{ñaareelu} “ **xare bu Siri** ” (-260-253) am , biy teg “ *buur bu nord* ” bu bees bi, di Antiochos 2 Theos (261-246), di xeex ak waa Egypt .

6b- *Bu at yu néew amee, dinañu déggoo, doomu buur bu bëj saalum bi dina ñëw ci buur bi nord ngir indiwaat jàmm.*

Jeffin ju ñaaw ji tàmbali. Antiochus II dafa fase jabaram Laodice ngir sëy Berenice. Baay bi dafay ànd ak doomam ju jigéen ji, nekk ak moom ca kër goroom.

6c- *Waaye jigéen ji du tëye dooley loxoom, te moom du muñ, wala loxoom. Dina ñu ko jébbale ak ñi ko indi, ak pàppaam ak ki ko doon dundal ca jamono jooju.*

Waaye balaa Antiochus II di dee, dafa jël Berenice. Laodisea fayyu, daal di koy ray, moom ak pàppaam ak doomam ju jigéen ji (*loxo bi* = xale bi). Fi ñu wara bàyyi xel mooy : ci Peeñu 3:16, Jesus dina fase jabaram Adventist bu tuddu Laodise ; loolu moo gëna am solo ndax Antiochos 2 dafay woowe boppam “ Theos ”, Yàlla. Ci Angleterre, Buur Henry VIII moo gënoon def, mu fase jabaram, tàqaloo ak kilifay diine yu Rome, daal di taxawal eggaliis Anglican, ba noppi ray juróom ñaari jabaram benn ci ginaaw beneen. Ginaaw loolu ñu am ^{ñaateelu} **xare bu Siri** (-246-241).

Dan 11:7 *Car bu génn ci reenam dina génn ci barabam. Dina ñëw ci larme bi, di dugg ci barabi buur bu nord bi, di leen jëfandikoo numu ko neexee, di gëna am doole.*

7a- *Benn xeetu garab dina génn ci reenam*

Ptolémée 3 Euergetes -246-222 rakk bu Berenis.

7b- *Dina ñëw ci larme bi, di dugg ci dëkki buur bu nord bi*

Séleucus 2 Kallinicos -246-226

7c- *Dina ko jëfandikoo numu ko neexee, ba noppi di gëna am doole*

Buuru bëj saalum mooy nguur gi. Nguuru waa Egypt moo baax ci Juif yi, wuute na ak Grek Seleucid yi. Dañu wara xam ci saasi ni, ci diggante ñaari njiit yiy xeex, la réewu Israyil nekk, te ñaari camp yiy xeex dañu wara jàll suñuy song wala suñuy dellu ginaaw.

Dan 11:8 *Dina jël seeni yàlla, seeni yàlla yu sew, ak seeni ndab yu am solo yuñ defaree xaalis ak wurus, yóbbu leen Misra. Ginnaaw loolu, dina toog ay at yu néew ci wetam ak buuru nord bi.*

8a- Ngir sargal ko, waa Egypt dañu yokk ci turam, Ptolémée 3, tur wi di " Evergetes " wala defkatu jàmm.

Dan 11:9 *Dina ñëw xeex réewum buur bu bëj saalum, ba noppi dellu ci réewam.*

9a- Tontu Seleucus 2 ñàkk na njariñ ba 4eelu “ **xare bu Siri** » (-219-217) tàmbali , bi Antiochus 3 xeex ak Ptolémée 4 Philopator.

Dan 11:10 *Doomam yi dina ñu dem, dajale ay soldaar yu bari. benn ci ñoom dina ñëw, tasaaroo ni ndox mu bari, ba noppi dellu; Dina ñu xëcc ay noon, dem ba ci dëkku buur bu bëj saalum.*

10a- Antiochus 3 Megas (-223-187) ak Ptolémée 4 Filopator (-222-205). Tur yiñ ci yokk dañuy wane ni nit ñi dañu doon ñaawal waa Ptolemaïque, ndax Philopator ci làkku grek dafay tekki mbëggeel baay ; baay bu Ptolemy ray... Benn yoon, songu Seleucid yi daanu. Nguur gi dina des ci camp Lagid.

Dan 11:11 *Buuru bëj saalum bi dina mer, génn xeex ak buuru nord bi. Dina yëngal mbooloo mu bari, te dina ñu jébbal larme bu buur bi ci nord ci loxoom.*

11a- Defet bu metti boobu Seleucid ñàkk, lu baax la woon ci Juif yi, ñoom ñoo taamu waa Egypt ndax dañu leen doon defal lu baax.

Dan 11:12 *Bu ko defee mbooloo mi dina gëna yéemu, buur bi dina yéemu. Dina daaneel ay junniy nit, waaye du am ndam.*

12a- Xeex bi dina soppeeku ci ^{seeñu} « **xare bu Siri** » (-202-200) biy boole Antiochus 3 ak Ptolémée 5 Epiphanes (-205-181).

Dan 11:13 *Ndaxte buuru nord bi dina dellusi, dajale ay soldaar yu ëpp yu njëkk ya. Ginaaw ay at, ay at, dina dem ak ay soldaar yu bari ak alal ju bari.*

13a- Waaye, ci Juif yi, Gereg Seleucid yi dellu nañu ci seen réew ngir song Egypt.

Dan 11:14 *Ci jamono jooju, ñu bari dina ñu jog xeex ak buur bu bëj saalum, te nit ñu am fitna ci sa askan dina ñu jog ngir matal gis-gis bi, ñu daanu.*

14a- Buur bu bees bi ci sud Egypt, Ptolémée 5 Epiphanees - wala Illustre (-205-181), juróomi at, dafa mujjee am jafe-jafe ndax songu Antiochus 3 ak ay noon yu ko jàppale. Waaye Juif yi jàppale buuru Egypt bi ñuy xeex ak waa Seleucid. Duñu leen daaneel rek, ray leen, waaye dañu def Gereg Seleucid yu Siri ay noon yuy dee ba fàww.

Fippug Juif yi ñuy wane ci aaya bii, dañu ko gëna dëggal ndax Juif yi ñoo taamu campu Egypt ; Kon dañu bañ camp Seleucid bi jëlaat nguur gi. Waaye ndax Yàlla artuwul askanam ci jàppante ak waa Egypt ? " Misra , bant biy bënn loxo ki ko wéeru ," buñu sukkandikoo ci Isa. 36:6 : " Xool, yaa ko def ci Egypt, yaa ko defar ngir jàppale ko ci bant bu yàqu, buy dugg di bënn loxo ki ko wéeru . Àrtu boobu dafa melni askanu Juif yi nangu wuñu ko ba noppi seen diggante ak Yàlla gëna bon ; mbugal jegesi ak gëdd. Antiochus 3 daf leen di feyeeku lu bari ndax seen mbañeel.

Dafay am solo lool ñu xamni fippug Juif yi, li ko taxa jock mooy « *matal gis-gis bi* » ci anam wuy waajal ak tabax bañeel gi waa Siri am ci askanu Juif yi. Kon ***musiba bu mag*** bi ñu waxoon ci Dan.10:1 dina ñëw dal leen.

Dan 11:15 *Buuru nord bi dina ñëw, defar tund, nangu dëkk yu am kaaraange. Soldaari bëj saalum yi ak kilifay buur bi duñu bañ, dina ñu ñàkk doole bañ.*

15a- Nguur gi soppeeku na ba fàww, mingi ci camp Seleucid. Ci kanamam, buuru Misra juróomi at kese la am.

Dan 11:16 *Ku ñëw ci moom, dina def limu bëgg, te kenn duko mëna xeex. Dina taxaw ci réew yi gën a rafet, di tas lépp lu mu daanu ci ay loxoom.*

16a- Antiochus III ba leegi mënatul nangu Egypt, te mar bimu bëggoon nangu Egypt daf ko merloo, askanu Juif yi nekk bëy buy baale. Dafay sotti li ëpp ci meram ci réewum Juif yi ñu faat ci ngëm, maanaam “réew mi gëna rafet ci réew yi ” ni ko Dan 8:9 waxee.

Dan 11:17 *Dina fas yéene ñëw ànd ak soldaari réewam yépp ngir jàmm ak buuru bëj saalum. Dina ko jox doomam ju jigéen, ngir mu yàq ko. waaye loolu du am, te du ko am njariñ.*

17a- Bi xare bi ñàkke njariñ, Antiochus III jéem na jàppalante ak camp Ptolémaïque. Coppite ci pexe boobu amna lu ko waral : Rome moo nekkoon aarkaayu Egypt. Ci noonu mu jéema saafara jafe-jafe yi, mu jox doomam Cleopatra, di ki njékka am tur wi, mu sëy ak Ptolemy 5. Sëy bi am, waaye jëkkër ak jabar yi bëggoon nañu baña bàyyi seen bopp ci camp Seleucid. Pexem Antiochus III ngir jël Egypt daa lajj.

Dan 11:18 *Dina xool ile yi, jàpp lu bari ci ile yi. waaye njiit dina dindi gacce gi mu bëggoon indil ko, ba noppi mu wàcci ci kawam.*

18a- Mu dem nangu réew yu bari ci Asie, waaye mu dem ba daje ak larme bu Rome, ñu tuddee ko ci Dan 9:26 “ *njiit* ” ; Li ko waral mooy Rome ba leegi republik la buy yónnee ay soldaaram ci benn operaasioŋ bu am doole ngir jàmm ci ndigalu Legate yi ñuy represente dooley senateer yi ak askan wi, plebs yi. Dellu ci nguuru empereur du soppo xeetu mbootaay soldaar bii. Njiit boobu tuddu Lucius Scipio, ñu xamee ko ci Africanus, Buur Antiochus jël na risk ngir xeex ak moom, ñu daaneel ko ci xarab Magnesia ci 189, ñu daan ko mu fay Rome bor bu rëy bu tollu ci 15,000 talent ngir fay xare bi. Rax ci dolli, doomam bu ndaw, di Antiochus 4 Epiphanees, di fitnaal Juif yi, te dina def ci aaya 31 “ *musiba* ” bi ñu waxoon ci Dan.10:1, waa Rome jàpp ko.

Dan 11:19 *Suko defee mu dem ci barab yu am doole yi ci réewam. Dina fakk, daanu, kenn duko gis.»*

19a- Buur bi faatu, doomam bu mag bi tuddu Seleucus 4 (-187-175) moo ko wecci.

Dan 11:20 *Ki koy wuutu dina indi ab njuuj njaaj ci wàll wi gëna am solo ci buur ba, waaye ci diir bu gàtt dina ñu ko yàq, du ci mer wala ci xare.*

20a- Ngir mëna fay bor yi mu amoon ci waa Rome, buur bi yónnee Heliodorus ndawam Yerusalem ngir mu jël alal ji ci barabu jaamukaay bi , waaye bimu gisee gis-gis bu raglu ci barabu jaamukaay bi, mu bàyyi liggéey boobu ndax tiitaange. Heliodorus moo wara ray Seleucus IV, ndax moo ko dénk liggéeyam ci Yerusalem. Yàkkamti liggéey jarna ko, te Yàlla moo fey li ñu yàq ci barabu jaamukaay bu sell bi, ci deewu ki ko defar, te ginaaw bi ñu ko faatee, *deewul ci mer wala ci xare* .

Antiochus 4 di waa ji ñuy wax ci gis-gis biy wax ci musiba bu mag bi.

Dan 11:21 *Nit ku ñuy xeex mooy jël palaasu buur, te duñu ko jox ngor buur. Dina feeñ ci diggu jàmm, jël nguur gi ci njuuj njaaj.*

21a- Lii mooy Antiochus, ki gëna ndaw ci doomi Antiochus III, ñu jàpp ko ci loxo waa Rome, te mën nanu xalaat limu indi ci jikkoom. Bimu nekkee buur, dafa wara fayyu ci dundam. Rax ci dolli, bimu nekkee ci waa Rome, loolu tax na ñu déggoo bu baax. Li waraloon mu nekk buur ci Siri mooy ay njuumte, ndax beneen doomam, Demetriyus, moo ko gënoon mag. Bi Demetriyus gisee ni Perseus, di buuru Maseduwaan, di noonu waa Rome, dafa déggoo ak Perseus, mu jël seen xarit Antiochus nekk buur.

Dan 11:22 *Larke yiy tuuru ni mbënd, dina ñu wal bu baax ci kanamam, ñu yàqu, ñoom ak njiitu kóllóre gi.*

22a- *Soldaar yiy tasaaroo ni ndox mu bari, dina ñu leen noot ci kanamam, ñu yàq leen.*

Noonu dafa tàmbaliwaat ci ^{6etu}“ **xare bu Siri** ” (-170-168) .

Ci jamono jii, waa Rome bàyyi nañu Antiochus IV mu tàmbaliwaat xare pàppaam ak waa Ptolemaic ci Egypt. Musu ma gëna yelloo màndargam bàkkaar, Grek dëgg la ci muy tekki. Waaye nanga àtte mbir yi, ni ko Yàlla defee ca jamono jooju. Ci camp Lagid, Ptolémée 6 dafa sëy ak ab rakkam bu jigéen Cleopatra 2. Seen rak bu ndaw Ptolémée 8 bu tuddu Physcon dafa ànd ak ñoom. Kon mën nanu xam lu tax Yàlla bàyyi Antiochus daaneel seen larme.

22b- *ak njiitu alyans bi.*

Menelaus, di benn waay bu ànd ak waa Seleucid, bëgg na nekk saraxalekat bu mag bi tuddu Onias, mu santaane Andronicus mu ray ko, mu jël palaasam. 1Cr 11 11 Ndax kii mooy Israyil Yàlla ? Ci drame bii, Yàlla tàmbali fàttaliku liggéey yi Rome nara def ci diiru xarnu yu bari. Dëgg la, Rome Imperial dina ray Almasi bi, Rome Pape dina bëgg-bëgg, jël liggéeyam budul jeex, ni ko Menelaus faatee Onias ngir wecci ko.

Dan 11:23 *Bumu demee ba mu ànd ak moom, dafay njuuj njaaj. Dina dem, te dina am ndam ci nit ñu néew.*

23a- Antiochus dafa déggoo ak ñépp, te mën na bàyyi leen su ko neexee. Jikko boobu kese mooy misaalu taarixu buur yu France ak yu Europe ; ñu def ay jàppante, ñu dakkal jàppante yi, xare yu bari yu taroon, boole ci diiru jàmm yu gàtt.

Waaye aaya bii dafay wéyal, ci ñaari yoon, di nu jox nataalu robot buy wane nguuru pape biy sonal seen boroom ci diiru 120 at. Ndaxte buur bu Grees ak papism dañu nuru lool : *njuuj njaaj ak njuuj njaaj* ci ñoom ñaar.

Dan 11:24 *Dina dugg ci jàmm, ba ci tool yu bari meñneef yi ci dëkk bi. Dina def li ay maamam deful, ak ay maamam; Dina séddale xéewal yi, xéewal yi ak alal ji. Dina defar ay pexe ngir xeex dëkk yu am doole yi, te loolu dina am ci diir bu yàgg.*

24a- Bor bu rëy bi ñu amoon ci waa Rome, dañu ko wara fay. Ci loolu, Antiochus 4 dafay fay juuti ci dëkkam yi, moo tax mu fay juuti ci askanu Juif yi mu yor. Dafay jël fimu jiwul, ba noppi dindi alal ci réew yu jaam yi nekkoon ci nguuram. Bàyyiwul mébetam, maanaam noot Misra ci doole walla ci doole. Te ngir soldaaram yi gërëm ko, ñu jàppale ko, dafay séddoo alal ji mu jàpp ak ay soldaaram, ba noppi di sargal bu baax yàllay Grek yi, li gëna mag ci ñoom mooy Zeus, yàllay yàllay yàllay Grek yi ci gëm-gëmi Grek yi.

Bu ñu ko jàngee ñaari yoon, nguuru pape bu Rome dina def luni mel. Ndax dafa néew doole ci cosaan, fàww mu nax ba noppi am xalis ci mag ñi ci buur yi, ngir ñu xàmme ko, jàppale ko, ñoom ak seeni soldaar.

Dan 11:25 *Dina yóbbaaale ay soldaaram yu bari, di xeex ak buuru bëj saalum. Buuru bëj-gànnaar dina dem xare ak ay xarekat yu mag te am doole lool. Waaye du bañ, ndax dina ñu ko xalaat pexe yu bon.*

25a- Ci atum 170 lu jiiitu JC, Antiochus IV dafa jàpp Pelusium daal di nangu Egypt yépp lu ci des kapitaalam Alexandri.

Dan 11:26 *Ñi lekk ci taabam dina ñu ko yàq. ay soldaaram dina ñu tasaaroo ni ndox mu bari, te néew yi dina ñu bari di daanu.*

26a- Ptolemy 6 daal di tàmbali waxtaan ak ndijaay Antiochus 4. Mu dugg ci camp Seleucus. Waaye ndax waa Egypt nangu wuñu ko, rakkam Ptolémée moo ko wecci ci Alexandri, moo tax ay mbokkam wor ko, ndax *dañu lekkoon ci taabaalam* . Xeex baa ngi wéy , *nit ñu bari ñu dee* .

Dan 11:27 *Ñaari buur yi dina ñu wut lu bon ci seen xol, di fen ci benn taabal. Waaye loolu du sotti, ndaxte muju jamono ji du ñëw ba waxtu wiñ ko jàpp.*

27a- Waaye itam, li Antiochus IV def, mënul sotti. Digganteem ak doomu rakkam Ptolemy 6 bimu àndaloon mingi aju ci njuuj njaaj.

27b- *Waaye loolu du sotti, ndaxte muju jamono ji du ñëw ba waxtu wiñ ko jàpp.*

Ban *njeexte* la aaya bii di wax ? Booy seet, dafay wane *njeexte yu bari* , li ci njëkk mooy jeexal xare bi amoon ci diggante Antiochus III ak ay doomi rakkam yu góor ak yu jigéen yu waa Egypt. Muj gi *jege* na. Yeneen *njeexte* dina ñu wax ci diiru 1260 at yu nguuru papa bi ci Dan.12:6 ak 7 ak *jamono y njeexte* aaya 40 ci chapitre bi fi nekk , di gis mattalig Ñatteelu guerre mondiale biy indi musiba bu mujj biy dal àdduna **bi** .

Waaye ci aaya bii, wax ji amul benn lëkkaloo ak “ *jamono y mujjentalu àdduna* ” bi ñu wax ci aaya 40, te dina ñu ko gis te wane ko. Ni ñu defaree chapitre bi dafa réer lool ci melokaanam.

Dan 11:28 *Dina dellusi ci réewam, ànd ak alal ju bari. dina bañaale kóllóre gu sell gi ci xolam, dina ko jëfandikoo, ba noppi mu dellu ci réewam.*

28a- *Dina dellu réewam ànd ak alal ju bari* .

Antiochus IV dafa yab alal jiñ jélee ci waa Egypt, mu dellu Antioch, bàyyi Ptolemy VI, mimu faloon buur ci genn-wàllu Egypt bimu nangu. Waaye xaaju ndam lii dafa merloo buur bi amul mbekte.

28b- Buur bi dafa mer lool ci Juif yi, te loolu moo tax mu mer lool ci ñoom. Kon, bu jaar ci seen kër, dina sotti tuuti ci mer googu ci seen kaw, waaye duko féexal.

Dan 11:29 *Ci waxtu wiñ ko jàpp, dina ñëw xeex bëj saalum. Waaye leegi mbir yi duñu melni bu njëkk.*

29a- Ñu ngi dugg ci atu musiba bu mag bi.

Ci atum -168, Antiochus dégg ni ay doomi rakkam jubluwaat ak moom, Ptolemy 6 def jàmm ak rakkam Ptolemy 8. Réew yi Egypt nanguwoon, dellu nañu ci camp Egypt. Mu dem xeex ak ay doomi rakkam, fagoon yéene dakkal bépp bañkat, waaye...

Dan 11:30 *Gaal yu bawoo Kitim dina ñu ñëw xeex ak moom. bu tàyyi, dina dellu ginaaw. Bu ko defee, mer ci jàppante bu sell bi, du toog di ñàkka def dara; Bu dellusee, dina xool ñi bàyyi kóllóre gu sell gi.*

30a- *Gaal yu jóge Kitim dinañu ñëw xeex ak moom.*

Moo tax Xel mi dafay màndargaal gaal yu Rome yi nekkoon ci ile bi tuddu Siprus leegi. Foofu lañuy yoree réew yi dëkk ci gééju Mediteraane ak réew yi dëkk ci tefesu Asie. Ginaaw bi pàppaam Antiochus III jànkoonte ak weto bu waa Rome. Dafay dundu gacce gu réy gu koy merloo. Legaat bu Rome bi di Popilius Laenas, dafa teg benn wërngël ci suuf, wër tànk yi, ba noppi digal ko mu baña dem ba keroog muy jël dogal xeex ak Rome wala déggal ko.

Antiochus, kiñ njékka jàpp, jàng na liñu ko jàngal pàppaam, moo tax dafa wara bàyyi nangu Egypt bimu nekkoon ci loxo waa Rome. Ci jamonoy mer gu metti googu, mu xam ni, ginaaw bi ñu gëmee ni dafa dee, Juif yi dañu kontaan lool, di lekk. Dina ñu jàng ci anam wu metti ni mingi dundu ba leegi.

Dan 11:31 *Ay soldaar dina ñu ñëw ci ndigalam. Dina ñu tilim barab bu sell bi, di barab bu am doole, dina ñu dakkal ~~sarax~~ bi-ñuy faral di def, te dina ñu taxawal lu tilim luy yàq (wala yàq).*

31a- Aaya bii dafay firndeel li ñu nettali ci 1 Mac.1:43-44-45 : *Ci noonu la buur Antiochus bindee réewam yépp, ne leen, ñu nekk benn askan, te ku nekk bàyyi yoonu boppam. Xeet yépp nangu nañu li Buur Antiochus santaane, te ñu bari ci Israyil nangu nañu ko jaam, ñuy saraxe yàlla yi, ba noppi di sàggane (tilim) bisu sabbat bi. Ci tegtal bii, dañuy gis fitna yi Daniel ak ñatti àndadood dundu ci Babilon. Ci 1 Maccabees, Yàlla daf nuy wax ci musiba bu mag bi mujj, bi nun ñiy dundu ci Kirist wara jànkoonteel, balaa Yeesu Kirist di dellusi ci ndam. Ci diggante sunu jamano ak jamonoy Yawut Makabe, amoon na beneen musiba bu réy bu rey gaayi Yeesu Kirist yu sell yi diirub 120 at.*

31b- *Dina ñu tilim barab bu sell bi, di barab bu am doole, dina ñu dakkal ~~sarax~~ bi-ñuy faral di def, te dina ñu taxawal lu tilim luy yàq (wala yàq).*

Jëf yooyu ñu ngi leen di firndeel ci seede bu am solo bu Josephus, benn Juif ak Rome, bind ci taarix. Njariñu mbir mi daf ko gëna dëggal, kon nanu xoolaat seede bii nu ciy fekk ay detay yu nuróo ak yoonu Dibeer ci fan yu mujj yi, bi nguur gi yor àdduna bi taxawal, bi ñi mucc ci Ñatteelu guerre mondiale taxawal.

lii mooy benn xët bu njëkk ci 1 Macc.1:41-64 :

1:41 Noonu buur bi santaane ne, askanu réewam yépp ñu nekk benn .

1:42 ku nekk waroon na bàyyi aadaam. Xale yu baaxul yépp déggal nañu ndigalu buur bi

1:43 Ci Israyil, nit ñu bari nangu nañu ko jaamu, di sargal xërëm yi, ba noppi di suufeel bésu noflaay bi.

1:44 Buur bi yónnee ay ndaw Yerusalem ak ci dëkki Yuda, ngir ñu topp aaday yeneen réew.

1:45 ngir dakkal sarax yi ñuy lakk ca kër Yàlla ga, ak sarax yi ak saraxi sarax yi. Dañu wara yàq bisu noflaay yi ak màggal yi.

1:46 sobeleen bérab bu sell ba ak lépp lu sell;

1:47 ñu tabax ay saraxalukaay, ay bérabi jaamu Yàlla ak ay màggalukaayu xërëm, di rendi mbaam-xuux ak mala yu sewul.

1:48 Dañu wara bàyyi seeni doom ñu baña xaraf, ba noppi ñu bañ seen bopp ci bépp xeetu tilim ak tilim.

1:49 Ci gàttal, dañu wara fàtte yoonu Musaa, sàggane lépp lu jëm ci yoonu Musaa.

1:50 Ku bañ a déggal ndigalu buur, ñu rey ko.

1:51 Lii mooy bataaxal bi buur bi yónnee ci réewam yépp. mu fal ay kilifa ci kaw askan wi yépp, te digal dëkki Yuda yépp ñu def sarax.

1:52 Nit ñu bare ci mbooloo ma déggal ko, ba ci ñi bàyyi yoonu Musaa. ñu def lu bon ci réew mi.

IMa 1:53 forse Israyil mu wut fuñu mëna rëcci.

IMa 1:54 Bisu fukk ak juróomi fan ci weeru Kislew, ci atum 145, Buur bi dafa taxawal lu tilim luy yàq ci kaw saraxalukaayu saraxu lakk.

1:55 Ca mbedd ya lañuy taal cuuraay ca buntu kër ya ak ca mbedd ya.

1:56 Waaye saa yu ñu gisee téereb yoonu Musaa, ñu xotti leen, sànni ci safara.

1:57 Ku fekk téereb kóllère gi ci kenn, wala ku sàmm yoonu Yàlla, dañu koy ray, ni ko buur bi santaane.

1:58 Ñu daan yar bànni Israyil, ñi ñu jàpp ci seeni bàkkaar, weer wu nekk ci seeni dëkk.

1:59 ca ñaar fukkeelu fan ak juróom ci weer wu nekk, ñuy indi sarax ci kaw sarxalukaay bi ñu taxawal ci palaasu saraxalukaayu sarax si ñuy lakk.

1:60 Ci kaw yoonu Musaa daan nañu rey jigéen ñi xarafal seeni doom.

1:61 ñuy wékk seeni doom ci seeni baat; Seeni mbokk ak ñi xaraf it, dañu leen rey.

1:62 Loolu lépp nag, ñu bare ca Israyil sax nañu ci ngëm te am fit, bañ a lekk ñam wu araam.

1:63 **Dee lañu taamu, moo gën ñu sobe seen bopp ci ñam yi dëppoo ak kóllère gu sell gi, moo tax ñu rey leen.**

1:64 Nattu bu réy la woon ci bànni Israyil.

Ci jaar-jaar bii, nanu xoolaat aaya 45 ba 47 yiy firndeel ni saraxu ñaan budul **jeex bi dañu jeex**, ak aaya 54 yiy seede ni dañu tilim barab bu sell bi : **Buur bi dafa taxawal lu tiis luy yàq ci kaw saraxu saraxu lakk.**

IMa 1:11 Ci jamono jooju la nit ñu baax ju juddoo ci Israyil, ñu yóbbu nit ñu bari ci seen biir: “Nanu jàppalante ak xeet yi nu wër, ndaxte bi nu tàqaloo ak ñoom, musiba yu bari dal nañu nu .” Musiba yooyu ñu ngi bawoo ci seen njubadi ci Yàlla, te dañu nara indil seen bopp musiba yu gëna bari ndax seen njubadi.

Ci musiba bu bari deret boobu, nguuru Grees dafa gëna fèsal màndargam bàkkaar bu fépp ci *bronze biñ def* ci jëmmu Dan.2 ; *leopaar* bu am ay rédd ci Dan.7 ; ak *bëy bu xeeñ* bu Dan.8. Waaye amna lu nit ñi wara bàyyi xel. Misioneer bi Antiochus IV yónnee Yerusaleem ci atum 168, ñu tuddee ko Apollonius, te tur wi ci làkku grek, maanaam « Yaxxkat » ci làkku français, Xel mi moo ko tànn ngir ñàññi ci Peeñu 9:11, ni njuumti chretien yu Protestant yi ci jamono yu mujj yi di jëfandikoo Bible bu sell bi ci anam wu yàq ; maanaam, ñooy ñiy waajal **musiba bu mag biy mujjee**. Apollonius dafa ñëw Yerusaleem ak 22 000 soldaar, **ci benn bis** bi ñuy màggal ay gannaayu xare, mu ray Juif yépp ñu doon seetaan. Ñu tilim nañu bésu sabbat bi ci xéewal gu ñaaw googu, Yàlla ray leen. Te mer googu jeexul ndax ginaaw limu faat bakkan, dañu santaane ñu def Juif yi ñu nekk Gereg. Gerontius, di ben de wan Aten, di ben de wan sma di ben de wan buur, ben de wan sma di ben e du nanga den sma di den sma di ben e du na ini Yerusaleem na ini Samari. Ba noppi ñu jox barabu jaamukaay bi ci Yerusaleem Zeus mi nekkoon ci Olympie, ba noppi ñu jox barabu jaamukaay bi ci Tundu Gerizim Zeus mi daan dalal nit ñi. Moo tax nu gis ni Yàlla dindi aar ci barabu jaamukaay bi, ci Yerusaleem ak ci réew mi yépp. Dëkk bu sell bi dafa fees dell ak mbañeel, bu nekk ci ñoom gëna soxor bu mujj bi. Waaye bëgg-bëggu Yàlla kese la woon, moo tax ñu bari ñàkka doytu ci wàllu ngëm ak ci wàllu diine ginaaw bi ñu àrtee ni dañu leen yóbbu Babilon.

Dan 11:32 *Dina nax ñiy bañ kóllóre gi, di leen nax. Waaye nit ñi xam seen Yàlla dina ñu jël dogal,*

32a- *Dina nax ñiy war alliance ci ay flattery.*

Leeral yooyu dañuy firndeel ni mbugal gi Yàlla jox yelloo nañu ko te amul benn werante. Ci barab yu sell yi, dañu daan faral di tilim.

32b- *Waaye nit ñi xam seen Yàlla dina ñu jël dogal,*

Ci musiba googu, gëm-gëm yu dëggu te yelloo gëm nañu seen bopp ci seen njub, ba noppi ñu taamu dee ni martyr moo gën ñu bàyyi sargal Yàlla Bi leen sàkk ak ay yoonam yu sell.

Waaye itam, ci ñaareelu jàng, jaar-jaaru deret bu 1090 fan dëgg, dafay nuru anam yu nguuru papa bi di 1260 fan-at, ñu waxoon ci Dan 7:25, 12:7 ak Peeñu 12:6-14 ; 11:2-3 ; 13:5.

Xoolaat ci xew-xew yi am ci jamonoy jamono yu yàgg va

Ngir xam li xew, dinaa jël nataalu kameraman buy filme ak kameraam benn seen bumu doon topp bu baax. Suñu fa yeggee dafay zoom ci di yokk kawe gi, ba noppi barab bi muy gisee dafay gëna yaatu. Kon buñu ko jëfandikoo ci taarixu diine, xoolum Xel mi dafay saytu taarixu diine chretien yépp, daale ko ci ndoortem yu ndaw yi, waxtu yu metti yi mu dundu, jamonoy martyr yi, ba ci njeextem gu am ndam li ñuy màndargaal ci dellu Musalkat bi ñuy xaar.

Dan 11:33 *Ki gëna am xel ci ñoom mooy jàngal mbooloo mi. Amna ñuy ñàkk seen bakkan ci sabre bi ak ci xal yi, ci jàpp ak ci sacc.*

33a- *Ki gën a am xel ci ñoom mooy jàngal mbooloo mi.*

Ndawi Yeesu Kirist, ak itam Pool bu Tarsus, moom mi nu wara jox 14 bataaxal ci kóllóre gu bees gi. Njàngalem diine bu bees bi dafa am tur: “ Xebaar bu baax bi ”, maanaam xebaar bu baax biy muccal ñiñ tànn ci yiwu Yàlla. Ci anam yooyu la Xel mi di nu yóbbu ci kanam ci jamono, te mébet bu bees bi ñuy jàngat mooy ngëmu chretien.

33b- *Amna ñuy ñàkk seen bakkan ci sabre bi ak ci xal yi, ci jàpp ak ci sacc.*

Xel mi dafa wax jaarale ko ci malaaka mi, te jamono jii dina nekk 1260 at yu yàgg, waaye ci nguuru yenn empereur yu Rome, Caligula, Nero, Domitien ak Diocletien, nekk chretien dafa tekki ni dañu wara dee martyr. Ci Peeñu 13:10, Xel mi dafa wax ci jamono yi Pape bu Rome daan teg ay daan, mu ne : *Ku yóbbu nit jàpp, dina ñu jàpp; Ku rey ak jaasi, dees na ko rey ak jaasi. Lii mooy muñ ak ngëm gu seen boroom .*

Dan 11:34 *Bu ñu daanu, dina ñu leen dimbali lu néew, te ñu bari dina ñu ànd ak ñoom ci naaféq.*

34a- Dëgg la, ci jamonoy nguuru gu metti gi, la ndimbalu naaféq yi ñuy wax ci aaya bii feeñ. Li tax ñu ràññee leen mooy liñu sàggane valeur yi ak ndigal yi Yeesu Kirist jàngaloon, te ci jamono jii ñuy wax ci jamono jii, dañu tere ku ray nit ak sabre. Soo delloo ci taarix, dinga xam ni fenomen protestant bu mag bi tàmbalee ci 15eelu ^{xamu} ba ci sunu jamono, Àttekat bu jub bi di Yeesu Kirist dafa jàpp ni dafa naaféq. Kon li ñu bàyyi lépp li ko dalee 1843, dina gëna yomba xam ak nangu.

Dan 11:35 *Yenn ci boroom xam-xam yi dina ñu daanu, ngir ñu setal seen bopp, ñu weexal seen bopp ba jamonoy mujj, ndaxte mujj mingi ñëw ci jamono jiñ ko jàpp.*

35a- *Ñenn ci boroom xam-xam yi dina ñu daanu, ñu setal seen bopp, ñu weexal seen bopp, ba ci jamonoy mujj*

Bu ñu sukkandikoo ci wax jii, li gëna am solo ci dundu chretien mooy ñu natt leen, ñu tànn leen , ñu mëna muñ ak dundu fitna ba ci njeexte àdduna. Ci noonu, nit ku jamono jii, ku tàmmoon na jàmm ak muñ, dootul xam dara. Xamul dundam ci mesaas yooyu. Moo tax, dina ñu joxe ay leeral ci mbir mi ci Peeñu 7 ak 9:5-10. Diir bu yàgg bu jàmm ci diine, di 150 at dëgg, wala " juróomi weer yu yonent yi ", Yàlla moo ko téral, waaye li ko dalee 1995 diir boobu jeexna, xare diine tàmbaliwaat. Islam dafay ray nit ci France ak feneen ci àdduna bi ; te liggéeyam dafay gëna am doole ba muy lakk àdduna bi yépp.

35b- *ndax ci waxtu wiñ ko jàpp rek lay yegsi*

Mujjentalu àdduna bi mooy mujjentalu àdduna bi, te malaaka mi daf nuy wax ni amul benn màndarga jàmm wala xare buy may kenn mu gis muy ñëw. Dafa aju ci benn mbir kese : « *jamono ji Yàlla tànn* », maanaam njeexte 6000 at yi mu tànn ngir tànn ñi mu tànn ci kaw suuf. Te ginaaw bi nu desee fukki at ci jamono jii, moo tax Yàlla may nu yiw nu xam bis bi : 20 màrs ci pringtemp bi jiitu 3 awril 2030, maanaam 2000 at ginaaw deewu Kirist biy baale bàkkaar yi. Dina feeñ ni am doole ak ndam ngir muccal ñi mu tànn, ba noppi di ray way-fippu yi bëggoon leen ray.

Regime Pape Katolik bu Rome " chretien " : Kiy sonal bu mag ci taarixu diine ci àdduna sowwu jàng.

Ci moom lañu nu wara yóbbu ci xetu Antiochos 4. Xet wi waajal na xetu antitype bi, lan lanu mëna wax ci méngale bii ? Ci dëgg, magnitude phenomenal , persecuteur Grec liggéey ci 1090 fan dëgg, waaye papism, ci boppam, dina mer lu tollu ci 1260 at dëgg, kon mu weesu bépp xetu taarix.

Dan 11:36 Buur bi dina def limu bëgg. Dina yékkati boppam, gëna mag ci yàlla yépp, di wax mbir yu kenn mënul gëm, di xeex Yàllay yàlla yi. Dina am ndam, ba merum Yàlla mat, ndax li ñu dogal dina mat.

36a- Baatu aaya bii nekkul lu leer, te ba leegi mën nañu ko méngale ak buuru Grees ak buuru pape bu Rome. Dañu wara nëbb bu baax li ñuy wax ci yonent yi, ngir ñu bañ ko jàng. Waaye amna lu tuuti luy màndargaal li pape bi di wut ; mooy njub , **ndax li ñu dogal dina mat**. Dan.9:26 : *Bu 62 ayu-bis yi weesu, dina ñu dagg kiñ diw, te du am dara . Xeetu njiit luy ñëw dina yàq dëkk bi ak ~~barab~~-bu-sell bi, seen mujjental dina ñëw ni mbënd . ñu jàpp ni yàqu-yàqu bi (wala yàqu-yàqu) dina wéy ba xare bi jeex .*

Dan 11:37 Du bàyyi xel ci yàllay maam yi, wala yàllay jigéen ñi . du topp benn yàlla, waaye dina màggal boppam, moo ëpp yàlla yépp.

37a- Du topp yàllay maamam yi .

Lii mooy, detay bu ndaw biy leeral sunu xel. Fii nu am firnde bu leer ni buur bi kàddoom yi doon wax mënul nekk Antiochus 4 mi daan fonk yàllay maam yi, te ci ñoom ki gëna mag mooy Zeus, yàllay yàllay Olympus, moo ko jox barabu jaamukaay bu Juif yi ci Yerusalem. Kon noo ngi am firnde bu wóor buy wane ni buur bi ñuy wut mooy nguuru pape bu Rome ci jamonoy chretien yi. Lu ko dalee ci kanam, kàddu yiñ feeñal yépp dina ñu wax ci *buur bii, te wuute na* ak Dan.7, *muy réy-réy ak njuuj njaaj* ak Dan.8 ; Maa ngi yokk ci, *buur buy yàq wala buy yàq* bu Dan.9:27. " Stage yu rocket " yépp dañu jàppale *boppu pape bi , mu ndaw te réy, ñu def ko ci kaw njiit yi.*

Ndax Rome Pape dafay sargal Yàllay seeni maam ? Déedet, ndax ginaaw bimu duggee ci diine chretien, dafa bàyyi tur wi yàllay waa Rome yi gëmoon. Waaye, mingi wéy di am xeetu seen jaamu Yàlla : nataal yuñ yatt, yatt wala yuñ defar, yu jaamukat yi di sukk ci seen kanam ngir ñaan. Ngir mëna wéy di doxalee ci jikko ji Yàlla daan ci ay yoonam yépp, dafa def Bible bi nit ñi mënu ci jàng , ba noppi dindi ñaareelu denkaane ci fukki denkaane yu Yàlla miy dundu ndax dafa tere jëf jooju, ba noppi di fësal mbugal giñ nara teg ñi ko moytu. Kan moo mëna bëgga nëbb mbugal miñu ko teg ludul Seytaane ? Kon nit ki régime pape bi dafa bokk ci li ñuy wax ci aaya bii.

37b- *wala ci boroom biy neex jigéen ñi*

Mooy ak diine pagan bu Rome bi papism bàyyi ci xel, Xelu Yàlla dafay yee ci mbir mu tiis wii. Ndaxte dafa dellu ginaaw ci ndonoom ci wàllu awra ngir wane valeur yu sellaay. Yalla boobu ñu xalaat mooy Priapus, phallus bu góor bi maam yu gëmul Yàlla yi ci eggaliis bu Rome sargal ni boroom bi. Loolu mooy beneen bàkkaaruu Grek yi bàyyi. Te ngir bàyyi ndono sëy boobu, dafay xeex bu baax setal yaram ak xol.

Dan 11:38 Waaye dina sargal yàllay dëkkuwaay yi ci kaw taabalam. Dina jaamu yàlla woowu, moom mi ay maam xamul woon, di ko sargal ak wurus ak xalis, ak xeer yu am solo ak ay mbir yu seer.

38a- *Waaye dina sargal yàllay dëkkuwaay yi ci kaw taabalam*

Yalla ju bees judd : *yàllay forteresse . Pedestal* bi mingi ci xel nit ñi , te njoolaayam mingi méngoo ak limuy def .

Rome bu gëmul Yàlla tabax na barabi jaamukaay yu ubbeeku ci bépp ngelaw ; kapitel yiñ tēye ak kolon doyoon nañu. Waaye bi Rome duggee ci diine chretien, dafa bëggoon wecci xeetu Juif yi yàqu. Juif yi amoon nañu barabu jaamukaay bu tëju, muy nuru lu am doole lool, loolu daf ko jox ndam ak ngor. Kon Rome dina ko topp, ba noppi tabax ay eggaliis yu Romanesque yu niro ak ay chateau yu am fortifikaasion, ndax ñakk kaaraange moo am ci réew mi, te boroom alal yi dañuy fortifier seen dëkkuwaay. Rome itam dafay def lu mel noonu. Tabax na eggaliis yi ci anam wu yomb ba ci jamonoy katedral yi, ci la lépp soppeeku. Toit yu rond yi dañuy nekk ay fett yu jàkkaarloo ak asamaan, te lii, di gëna kawe, di gëna kawe. Façade yi ci biti dañuy nuru dantel, ñu am palanteer yuñ defaree vitraal yu bari melo,

loolu dafay tax leer gu leer dugg ci biir, mu yéem kilifa yi, ñi leen di topp ak ñiy ñëw seeti leen .

38b- *Dina jaamu yàlla woowu, moom mi ay maam xamul woon, di ko sargal ak wurus ak xaalis, ak xeer yu am solo ak ay mbir yu seer.*

Ngir gëna rafetal seen biir, ñu **defar ci biir miir yi wurus, xaalis, perle yu am solo, ak mbir yu seer lool** : *jigéen ju yàqu ji tuddu Babilon bu Mag* bi ñuy wax ci Peeñu 17:5 xam na ni ñuy wane boppam ngir xëcc kiliyaan yi, ba noppi nax leen.

Yàlla dëgg ji du nangu ñu nax ko ndax màgg googu du ko jariñ. Ci kàdduy Yàlla, dafay ñàññi Rome bumu **musul** am benn diggante ak moom. Ci gis-gisoom, eggaliis yu Romanesque wala Gothique yi dañu gëna bari ay boroom-pagan yu liggéey rek ngir nax nit ñi ci ngëm, ñu baña topp ko : yàlla bu bees judd : yàllay forteresses, mu nax mbooloo mu gëm ni dina ñu gis Yàlla ci dugg ci miiraam ci suufu plafond yu kawé yu ëpp.

Dan 11:39 *Dina liggéey ak yàllay doxandéem, di xeex dëkk yu am doole yi, di liggéeyandoo ak yàllay doxandéem, di xeex dëkk yu am doole yi, te dina sargal ñi ko nangu, di leen def ay njiit ci kaw ñu bari, di leen jox ay suuf ngir seen njub.*

39a- *Ba noppi mu liggéey ci fortification yu forteres yi ak yàllay jàmbur .*

Ci Yàlla, benn yàlla kese la am ci kanamam, maanaam, di *gan ci moom* : mooy Seytaane, di Seytaane, moom mi Yeesu Kirist artuwoon ci ay ndawam ak ay taalibeem. Ci làkku Hebrew , waxul ci " def lu ñaaw " waaye " defal " . Noonu lañuy jàngee bataaxal boobu ci Peeñu 13:3, ci anam yii : ... *malaaka mi daal di koy jox dooleem, gànguneem ak kiliftéef gu rëy . Dragon* bi mooy Seytaane ci Peeñu 12:9 waaye ci jamono jooju Rome empereur buñu sukkandikoo ci Peeñu 12:3.

Rax ci dollu, bi kilifay Rome duggee ci diine chretien , dafa jël Yàlla dëgg ji nekkoon gan ci ñoom ndax moom la woon Yàllay Juif yi, di Ibri yi juddoo ci Ibraayma.

39b- *te dina sargal ñi ko xam*

Yooyu ngor dañu jëm ci diine. Pape dafay indil buur yi ko nangu ni mooy ndawu Yàlla ci kaw suuf, muy màndargaal kiliftéefu Yàlla ngir seen kiliftéef. Buur yi duñu nekk buur dëgg sudee eglis bi daf leen sellale ci benn ci ay *dëkkam* yuñ jaamu , ci France, Saint-Denis ak Reims.

39c- *Dina leen fexe ñu yor yeneen mbir*

Papism dafay jox titre imperial biy màndargaal buur bu am doole di jiiital yeneen buur yi ko yor. Ñi gëna siiw : Charlemagne, Charles Quint, Napoléon ¹, Hitler .

39d- *Dina leen séddale ay suuf ngir ñu may seen ngëneel.*

Bu ñu sukkandikoo ci li ñu wax, doole ju mag ji am ci kaw suuf ak ci asamaan, méngoo na bu baax ak buur yi ci kaw suuf. Ndaxte moo saafara seeni jafe-jafe, rawatina ci réew yi ñu nangu wala ñu gis. Moo tax ci atum 1494, ñu yónnee Alexander 6 Borgia, ki gëna bon ci paap yi, di faatkat ci nguur gi, mu defar benn ligne meridiën ngir séddoo diggante Espaañ ak Portugal yelleef ak yor réewum Amerique du Sud biñ gis ca jamono yu yàgg ya.

Guerre mondiale III wala 6ème ^{trompette} de Apo.9 .

Dafay wàññi nit ñi ci ñaatteelu pàcc ci askanam, ba noppi dakkal moomel sa bopp bu réew mi, di waajal nguur giy indi musiba bu mag bi ñu waxoon ci Apo.1. Ci ñiy xeex, amna Islam bu bawoo ci réew yu jullit yi, moo tax maa ngi leen di jox xalaatu bible ci mbir mii.

Rol de l'islam

Islam am na ndax Yàlla soxla nako. Du mucc, liggéey boobu **a ngi aju** ci yiw wi Yeesu Kirist indi, waaye ngir dóor, ray, ray, ay noonam. Ci kóllóre gu yàgg gi, ngir yar Israyil ndax njubadi, Yàlla dafa jëfandikoon waa “ Filisti ” . Ci jaar-jaar bi, ngir yar njuuj njaaj ci chretien yi, dafa ñaan jullit yi. Ci cosaanu Jullit yi ak Araab yi mooy Ismaël, doomu Ibraayma ak Hagar, jaamu Egypt bu Sarah jabaram. Ci jamono jooju, Ismayil a ngi doon xëccoo ak Isaac,

doomam ci yoon. Ba sax, ci ndigalu Yàlla, ci ndigalu Sarah , Ibraayma dàq Hagar ak Ismayil ci camp bi. Yàlla toppatoo baayima yi ñu dàq, ndax seeni mbokk, seeni mbokk, dañu wara wéy di bañaale doomi Ibraayma . Ki jëkk ki, di Yawut ; ñaareel ba mooy ci Yeesu Kirist, Chretien. Mooy li Yàlla waxoon ci Ismayil ak ay doomam Araab ci Génesis 16:12 : « *Dina melni mbaam xuux ; loxoom dina jàpp ñépp, loxo ñépp dina jàpp ko . Dina dëkk jàkkarloo ak ay rakkam yépp .* » Yàlla dafa bégga xamle xalaatam ak àtteem ci mbir yi. Ñi Kirist tànn war nañu xam te séddoo xalaatu Yàlla bii di jëfandikoo askan wi ak dooley àdduna ci bégga-béggu boppam bu gëna mag. Dafay am solo ñu xamni yonent Mohamed , moo sos Islam , mingi judd ci diggu 6eelu ^{xamu} ginaaw bi papism Roman Catholic taxawee ci 538. Islam dafa melni luy dal ci diine Katolik bu gëmul Yàlla ak chretien yi ci lu ëpp, ginaaw bi ñu leen mbugal Yàlla. Loolu mooy xew liko dalee ci 7 màrs 321, bi Buur bu mag bi tuddu Constantin I ^{bàyyee} noppalu ci juróom ñaareelu bis bi, ngir jël bis bi mu njékka jagleel « jant bi kenn mënul daan » (Sol Invictus), di sunu Dibéer bi fi nekk leegi. Constantin, ni ko chretien yu bari di demee tay, béggoon na tàqaloo diggante chretien yi ak Juif yi, te loolu amul benn njariñ. Dafa doon ñàññi chretien yi ci jamonoom ndax dañu doon sargal bésu noflaay bu sell bi Yàlla tëral. Àtte bu amul benn sabab bu bawoo ci benn buur bu gëmul Yàlla, ñu ngi ko fay, te dina ñu ko wéy di fay ba ci njeexte li, ci yar yi “ *juróom ñaari mboq* ” yi feeñ ci Peeñu 8 ak 9, maanaam, musiba ak jafe-jafe yu bari yuy toppalante te duñu tas. Daan bu mujj bi dina ñew ci xeetu tiis wu metti, bi Yeesu Kirist feeñee ngir dindi ñi mu tànn ci kaw suuf. Waaye theme bi ñuy waxtaane leegi mooy " *Ñatteelu guerre mondiale* " ci boppam mooy juróom benneelu mbugal ci mbugal yiñ waxoon ci Yàlla, te Islam dafa ci bokk lu am solo. Ndaxte Yàlla waxoon na lu jëm ci Ismayil, ci Génesis 17:20 : “ *Ci Ismayil, dégg naa la. Maa ngi koy barkeel, ngir mu giir lool, yokk ko lool; Dina am fukk ak ñaari njiit, te dinaa ko defal réew mu mag .* ” Maa ngi tēj paranteis bii ngir tàmbaliwaat njàngum Dan.11 :40.

Dan 11:40 *Ci jamonoy mujj, buur bu bëj saalum dina ko gëna xëcc. Rmn 11 21 Buuru nord bi dina ko jege ni ngelaw li, ànd ak sareti xare ak ay fas ak gaal yu bare . Dina dugg ci réew mi, di tasaaroo ni ndox mu bari, di fees.*

40a- *Ci jamonoy mujj*

Bii mooy njeextalu taarixu doomi aadama yi ; muy njeexte jamonoy xeeti àdduna yu bees yi. Jesus waxoon na lu jiitu jamono jooju, mu wax ci Mat.24:24 : *Dina ñu yégle xebaar bu baax bii di nguuru Yàlla ci àdduna bi yépp, muy seede ci xeet yépp. Bu boobaa, muj gi dina ñew.*

40b- *Buur bu bëj saalum dina xeex ak moom*

Fii dañu wara yéemu ci njub gu rëy gi Yàlla tëral, muy may jaamam ñu xam li des ci nëbbu ñeneen ñi. Bu ñu xoolee bu baax ci kaw, waaye ci kaw rek, xeex bi dox diggante buur Seleuci yi ak buur Ptolemaic yi dafa melni dafay tàmbaliwaat ba noppi di wéy ci aaya bii gëna réerloo nit. Ndaxte ci dëgg-dëgg, bàyyi nanu muy wax ci aaya 34 ba 36, te jamonoy jeexal xeex bu bees bi mingi aju ci jamonoy chretien yi ci nguuru katolik bu pape bi ak ci jamonoy protestantism universel bi dugg ci alyansam ocumenique. Coppite ci mbir mi daf nuy forse ñu séddalewaat cër yi.

Ci liggéeyu " *moom* " : Europe katolik papal ak diine chretien yi ko àndal.

Ci liggéeyu " *buuru bëj saalum* " : daaneel Islaam bi wara soppi nit ñi ci doole wala ñu def leen ay jaam , lépp di aju ci jëf yi ko sos Mohamed jiite.

Nanu bàyyi xel ci tãneefu verb bi : *dóor* ; ci làkku Hebrew , “ *nagah* ” muy tekki *dóor* ak bejjen. Bi muy adjektif , dafay màndargaal ku mer bay faral di *dóor* . Verb boobu méngoo na bu baax ak Islam arab bi doon xeex réew yu sowwu jàng te baña xàddi, ginaaw bi Ñaareelu guerre mondiale jeexee. Verb yi " *xeex* , *xeex* , *mbëkkante* " dañuy wane jegewaale bu baax , moo tax xalaatu dëkkandoo national wala dëkkandoo dëkk yi ak mbedd yi. Ñari mbir yooyu yépp dañuy firndeel Islam, muy Islam bu am doole ci Europe ndax diine ji waa Europe béggu. Bi Juif yi delloo Palestine ci 1948 ba leegi, xeex bi dafa gëna tar. Musiibay waa

Palestine moo waral askanu Jullit yi di xeex ak kolonizatër chretien yu sowwu jàng. Ci atum 2021, fitnaal islamist yi dafay gëna yokk, di indi ñakk kaaraange ci askanu Orop, li ci njëkk mooy France, kolonizatër bu njëkk bu Afrique du Nord ak askanu Afrique. Ndax dina am xeex bu gëna mag ci réew mi ? Amaana, waaye du balaa jafe-jafe yi ci biir dëkk bi di gëna tar ba jur ay xeex yu metti diggante kuréel ak kuréel ci kaw suuf si ci metropolis bi ci boppam. France dina nekk ci jamonoy geer civil ci bis boobu ; ci dëgg, xeex diine dëgg : Islam ak chretien yi wala gëmul yi amul Yàlla .

40c- *Buur bu nord bi dina ñëw ci moom, melni ngelaw lu am doole , ànd ak xarekati xare, ak ay fas ak gaal yu bari.*

Ci Ezek.38: 1 *buur bu nord* bi tuddu Magog , *buur bu Rosh* (Russie) *bu Meshech* (Moscow) *ak Tubal* (Tobolsk) te nu jàng ci aaya 9 : *Dinga yéeg, ñëw ni ngelaw luy am doole , nga nekk niir buy muur réew mi yépp, yaw ak mbooloo mu bari, ak,*

Séddalewaat cër yi : Ci cër « *buur bu nord* », Russie orthodox ak *askanam* jullit yi ànd ak moom . Fii itam, tãneefu verb bi " *dina ko wëlbatiiku* " " dafay tekki ab song bu mag bu jekki rek joge ci jawwu ji . Moscow, di kapitaalu Russie, dafa sori lool ci Bruxelles, di kapitaalu Europe, ak Paris, di kapitaalu soldaaram. Yokkateg waa Èroop taxna njiit yi ñàkka xam kàttan soldaari Russie bu am doole bi. Ci fitnaal bi, dina genne ay roppalaan ak ay junni tank ci yooni suuf ak ay gaal xare yu bari ci geej gi ak ci biir geej gi. Ngir gëna dëgëral mbugal gi, njiiti waa Èroop yooyu bàyyi wuñu gaañ Risi ak ay njiitam, daale ko ci Vladimir Zhirinovsky ba ci " Tsar " bu bees bi , Vladimir Putin (Vladimir : prince du monde ci làkku Russe) .

Buñu xamee ñi ciy bokk, ñatti « buur » yi ci laale dina ñu jàkkarloo ci lu melni 7eelu « xare bu Siri » bi Israël bu bees bi di bokk ; aaya bi ci topp dina ko firnde. Waaye ci jamono jii, " buur " (*moom*) bi Russie sonnge mooy Europe ci *Traité de Rome*.

40b- *Dina dugg ci réew mi, di tasaaroo ni ndox mu bari, di fees.* Ni Russie amee doole ci wàllu larme moo tax mu dugg Europe nangu dëkkam yépp. Soldaari français mēnu ñu ko xeex ; ñu noot leen, yàq leen.

Dan 11:41 *Dina dugg ci réew mu am ndam, ñu bari dina ñu daanu. Waaye Edom ak Mowab ak kilifay bànni Amon dinañu mucc ci loxoom.»*

41a- *Dina dugg ci réew yi gën a rafet, ñu bare daanu*

Russie dafa jëm ci bëj saalum , foofu la Israel nekk , di banxaasu réew yu sowwu jant yi , soldaari Russie dañu leen dugg ; Juif yi dina ñu dee ba leegi.

41b- *Waaye Edom ak Mowab ak kilifay bànni Amon dinañu mucc ci loxoom.»*

Loolu mooy jéego bu juddoo ci jàppante soldaar yiy teg tur yooyu ñuy màndargaal Jordan ci wàllu Russie. Ci 2021, Risi nekk na banxaas bu ofisel bu Siri, mu koy jox ay ngannaay di ko aar.

Dan 11:42 *Dina tàllal loxoom ci kaw réew yi, te réewum Misra du rëcci.*

42a- Lu ko dalee ci atum 1979 la doxalinu politik bi firnde li ñu waxoon. Ndax ci at moomu, ci Camp David ci Etats Unis, njiitu réewum Egypt Anwar Sadat dafa déggoo ak premier ministre bu Israël di Menachem Begin. Tanneef strategik ak politik biñ def ci jamono jooju mooy ñu jàppale ñi gëna am doole ci jamono ji ndax Etats Unis dañu doon jàppale Israel bu baax. Ci anam yooyu la Xelu Yàlla di ko wax ni moo wara jéema « *rëcci* » ci musiba ak musiba. Waaye jamono di dox, jeu bi dafay soppi loxo, Israel ak Egypt ñu ngi fekk seen bopp, 2021 ba leegi, daanaka Etats Unis bàyyi leen. Ci diwaanu Siri, Risi mooy tēral sàrt yi.

Dan 11:43 *Dina yor alal jiñ denc ci wurus ak xalis ak bépp xéewal bu am solo ci Misra. Waa Libi ak waa Ecopi dinañu ko topp.*

43a- *Dina yor alalu wurus ak xalis ak bépp xéewal bu am solo ci Misra.*

Egypt dafa am xalis bu bari ndax xalis bi ñuy am ci peage yi ñuy fay ngir jëfandikoo Canal bu Suez. Waaye alal jooju du am njariñ ludul ci jamonoy jàmm ndax ci jamonoy xare yooni jënd ak jaay yi dañuy ñakk kenn. Egypt dafa am xalis ndax turism. Nit ñi dañuy joge fu nekk

ci àdduna bi di ñëw ngir xool ay pyramid, ay muse yu bari ay gis-gis yu bari ci bàmmeele waa Egypt yuñ nēbboon ca jamono yu yàgg ya. Ci bàmmeel yooyu , bàmmeel bu ndaw bi tudd Tutankhamen dafa wane ay mbir yu am solo yuñ defaree wurus, te amul benn njariñ. Kon Risi dina am ci Egypt lumu mëna satisfaat bëgg-bëggam ci xéewali xare.

Bi Sabbath bi jeexee ci 22 saŋwiye 2022, Xel mi indil nama benn argument buy firndeel, **te kenn duko mëna werante** , tekki bi ma jox Daniel 11. Nanu bàyyi xel ci ñaari aaya 42 ak 43, solo su leer, uncoded wax ci tur wi tuddu benn réew bu wuute ak " *Egypte* " . Leegi , ci aaya 5 ba 32, Lagid bu Ptolemy " *Egypte* " dañu ko maskeer waaye ñu xamme ko ni " *buuru bëj saalum* ". **Coppite bi am ci taarix , dafay firndeel , te kenn mënu ko weddi** . Tambali ci jamonoy antiquite, jaar-jaaru Daniel 11 jeexna ci " *jamonoy njeexte* " àdduna, ci la " *Egypte* " , di jàppalante ak camp chretien ak agnostic yu sowwu jàng ci 1979 , mooy target " *buur bu bëj saalum* " bu bees bi , maanaam, xarekat Islam , ak nothoking bu bees " Russie.

43b- *Waa Libye ak waa Ethiopie dinañu ko topp*

Tekkikatu làkk bi tekki na bu baax kàddu yi « *Puth ak Cush* » ci yonent yi, maanaam « *Libye* » , réew yu jullit yi nekk ci nord Sahara, réew yu tefes yi ci tefesu Afrique, ak Ethiopie, Afrique bu ñuul, réew yépp yi nekk ci sud Sahara. Ñu bari ci ñoom nangu nañu Islam ; ci lu jëm ci Cote d'Ivoire, ak njiitu réewum France Nicolas Sarkozy , moom itam moo waral jafe-jafe yi ci Libye.

Moo tax, ginaaw bi Russie dóoree Egypt , mu nekk rëbbkat bu nekk, ba noppi ay rakkam yu jullit yi, dañu ko jël ngir setal néewam, jël seen wàll ci alal ji des ba leegi , ginaaw bi Russie duggee.

Bi ñuy wax ci « *Libye ak Ethiopie* » ci anam wu leer, Xel mi dafay màndargaal diine yu Afrique yu ànd ak « *buur bu bëj saalum* » bi ñu wara méngale ak Arabie , di barab bi yonent bi Mohamed feeñee ci 632 , ngir tasaare , ci Màkka , diineem bu bees bi tuddu Islam . Turki bu am doole bi moo ko jàppale , bi mu delloo ci diine jullit bu fundamentalist, daaneel ak fayyu , ginaaw biñu ko gaañ ci njobteem ci diir bu gàtt ci valeur sekulaire yu Orop . Waaye yeneen réew yu jullit yi nekkul ci « *bëj saalum* » , lu ci melni Iran, Pakistan, Indonesie, mën nañu bokk ci « *buuru bëj saalum* » ngir xeex réew yu sowwu jàng yi réew yu jullit yépp bañ seeni valeur moral . Bañeel googu, ci dëgg-dëgg, bañeel Yàlla dëgg gi, di Yeesu Kirist, mooy ki chretien yu sowwu jàng. Moo tax mu yar ci diine islaam ak diine ortodoksi, Juif yi, Katolik yi, Ortodox yi, Protestan yi, ba ci Adventist yi ci réew yu sowwu jàng ; ngëm monotheistic bi yépp dafa def njuumte ci moom .

Dan 11:44 *Xebaar yiy joge penku ak nord dina ñu ko tiital, te dina génn ak mer gu rëy, ngir yàq ñu bari, di leen ray.*

44a- *Xibaar dina joge penku ak nord ñëw tiital ko*

Ñaari poñ yu am solo yooyu " *penku ak nord* " réewu Russie rek lay wax, lépp a ngi aju ci ndax ñu ngi ko wax ci Europe papal wala ci Israel, ndax yonent yi dañu leen wax ni Russie moo leen di song ci aaya 40 ak 41. Loolu dafay tekki ni tiitaange gi ñu wax mingi bawoo ci réewu Russie, waaye lan moo mëna fro ? Lan moo dal réewam lu ko ragal nii ? Tontu li nekkul ci téreb Daniel, waaye mingi ci Peeñu 9, di fësala diine Protestant bi nga xamni dëkkam bu am doole ci àdduna bi mingi ci Etats Unis. Kumpa gi dina leer suñu jàppee nekkinu Etats Unis. Lu ko dalee 1917, bi Russie bi fippu jëlee nguuram sosialist ak komunist, amna diggante bu ko tàqale ba fàww ak kapitalist imperialist Etats Unis. Kenn mënul am xaaalis ci ñàkkaale dëkkandoom sudee komunist la ; Loolu moo waral ñaari tanneef yi mënu ñu ànd. Ci suufu dóomu jàmm ji, làkk yu bañeel yi di tàkk, di xaar ñu wane ko. Ñàkkaale ak fitna nikaleyeeer kese ñoo mëna tere li gëna bon. Mooy ekilibre terror nucléaire bi. Waaye su Risi jëfandikoowul ngannaay nikaleyeeer, dina nangu Europe, Israel ak Egypt. Bu balans yi yàqoo, Etats Unis dina yëg ni dañu leen nax, ñu tiital leen, kon ngir wàññi limu seen dee, dina ñu

dugg ci xare bi, njékka dóor bu baax. Yaxxum nikaleyeeer bu Risi dina jur tiitaange ci larme bu Riisi bi tasaaroo ci réew yi ñuy tëye.

44b- *Dina génn ak mer mu réy, ngir faagaagal mbooloo mbooloo, tas leen.*

Ba jamono jooju, Risi dina nekk ci xol buy nangu ak jël ay xéewal, waaye ci saasi xol mi dina soppeeku, larme bu Russi dootu am réew mu mu mëna dellusi, te tiis wi mu am dina soppeeku nekk bëgg-bëgg ngir " yaxx ak ray mbooloo mu bari " ; di " ^{ñateelu} pàcc ci nit ñi ñu faat " ci *beelu mboq* ci Peeñu 9. Kon réew yépp yu am ngannaay nikaleyeeer dina ñu leen forse ñu jëfandikoo leen ngir xeex seeni noon.

Dan 11:45 *Dina taxawal ay tente buur buur ci diggante géej yi, ci tundu wu sell wi am ndam . Gannaaw ga dina agsi te kenn du ko dimbali.*

45a- *Dina taxawal ay tente buur buur ci diggante géej yi, jàkkaarloo ak tundu wu sell wi.*

Tente yi nekk ci diggante géej yi , ndax palaasu buur yi amatu ñu ci kaw suuf. Xelu Yàlla mi daan leen ci musiba mi, moo leer ci jafe-jafe yi soldaari Russie dundu. Ñu daal di leen dàq, ñu dellu ci réewum Israyil. Ñépp bañoon leen, kenn mënu leen jàppale wala yërëm leen, ñu ray leen ci réewi Juif yi. Kon Risi dina fay ndàmpaay bu rëy ci yoon wi Yàlla teg ci moom, ginaaw bimu jàppale noon yi ci wàllu ngëm ci Israyil ci jàppante bu yàgg bi, bi ñu koy yóbbu Babilon. Dafa jaay fas waa Tir, di dëkk bu bari bëgg-bëgg xol. Ezek.27:13-14 dafay firndeel ni, Yàlla ne Tir: *Yawan, Tubal (Tobolsk) ak Mesek (Moscow) ñoo nekkoon say jaaykat; Dañu daan jox ay jaam ak ay ndab xànjari ngir wecci seen jënd ak jaay. Ñi dëkk ci këru Togarma (Armenie) ñoo daan jaay seen marse ay fas, ay warkat ak ay mula.* Dafa nekkoon luy gállankoor Juif yi ci wàllu jënd ak jaay . Ezek.27:17 : *Yuda ak réewum Israyil ñoo nekkoon seen jëndkat. Ñu jox blé bu Minit, mburu yi, lem bi, diw gi ak balsam bi, ngir wecci seen mbir. Moo tax Tir am xalis ci seen xalis . 28:12 , ñu tuddee ko " buuru Tir . ci Xam nañu ni moom moo daan am njariñ ci alal ak alal jiñ dajale ci dëkk yu mag yi, di ko jaamu ci biir xeetu yàlla yu bari yi, te kenn xamul, waaye saa yu nekk ak fépp ci xeetu jaamu Yàlla jàpp ni lu ñaaw la. Mingi yab ci xolam diisaayu tiis wuñu ko dajale ci ay xarnu ak ay junniy at ci taarixu doomi aadama yi. Frustration boobu moo waral mer googu, muy mer guñu ko génne ci xeetu xeex bi mujjee am ci àdduna bi, di yàq lu bari.*

Waaye mer gi Yàlla àndaloon ci jënd ak jaay ci jamono yu yàgg ya, daf nuy woo nu xam li Yàlla mëna xalaat ci jënd ak jaay ci àdduna bi ci jamono jii, ci jamonoy àdduna, lépp di aju ci koom-koomu marse bi. Dama jàpp ni yàqu-yàqu World Trade Center ci New York ci 11 septembre 2001 mooy tontu li. Rax ci dolli, ndax ci Peeñu 18, yonent yi dañuy wane loraange yi am ci alal ndax jënd ak jaay ak weccoo xalaat ci diggante réew yi, te balaa bépp sàrtu diine wala yoon buy daanu, muy ñakka gëm Yàlla.

Ci njeexte Dan.11, noon bu Etats Unis jël, di Russie, dafa yàqu. Kon loolu dina leen may kàttan gu mat sèkk ci kaw képp ku mucx ci xareb adduna bi. ! Fàww mu sukk, topp yoonu ki daan, fépp fu mu nekk ci kaw suuf, ci mucx.

Daniel 12

Dan 12:1 *Ci jamono jooju, Mikayel dina jog, di njiit lu mag luy xeex doomi askan wi. Dina am jamonoy musiba yu musul am, bi réew di am ba ci jamono jooju. Ca jamono jooju sa askan dina mucx, ñoom ñi ñu bind seen tur ci téere bi.*

1a- *Booba Mikael dina jog,*

Jamono jii mooy jamonoy njeexte àdduna, muy jamono ji Yeesu Kirist di dellu ci ndam ak dooley Yàllaam, diine yiy xéccoo bu yàgg di xeex. Dina nu jàng ci Peeñu 1:7 : Xoolal, mingi ñew ci niir yi. Te ñépp dinañu ko gis, ba ci ñi ko jam sax; Te xeeti àddina yépp dinañu jooj ndax moom. Waaw. Aamiin! Danu wara tàmm xalaat boobu, ndax ci bépp liggéey bumu def , Yàlla dafa jox boppam tur wu wuute, moo tax ci Daniel ak Peeñu 12:7 dafa wane boppam ni **Mikael** , di bopp bi gëna mag ci dundu malaaka yi ci asamaan, moo ko jox kàttan

ci kaw Seytaane ak jinne yi. Turam, Yeesu Kirist, daf koy màndargaal ci ñi mu tànn ci kaw suuf, ñi mu ñëw ngir mucçal leen ci tur woowu.

1b- *njiit lu mag,*

Njiit lu mag jooju mooy YaHWÉH Mikael Yeesu Kirist, te ci moom la nguuru papal bi jëlee ci njubadi boppam, liggéeyam di ñaanal **asamaan** budul jeex ba atum 1843. . Daniel 8 dafa wax ci mbir mi.

1c- *di taxawu doomi sa askan ;*

Defender bi dafay jàppale su amee attaque. Te loolu mooy xew ci waxtu yu mujj ci dundu ci kaw suuf, ci ñiñ tànn ñu baña gëm, doonte fippukat yu mujj yi dañu leen àtte dee. Fii dañuy gis misaal yépp yuñ wax ci jaar-jaari Daniel ndax ñu ngi am ci musiba bu mujj. Ci **musiba bu mag** bu mujj bii , dina nu dunduwaat kéemtaan yu mag yiñ nettali ci Dan.3, *fuur bi ak ñeenti mbir yuy dundu, ci Dan.5, ni* Yàlla jëlee *Babilon bu mag bi , ci Dan.6, gaynde yi* dañu leen def ñu amul benn loraange, waaye itam musiba **bu mag** bi ñu waxoon ci 1000. ci 18 desàmbar, ci bisu noflaay.

1d- *Dina am jamonoy musiba yu musul am, bi réew di am ba ci jamono jooju.*

Bu ñu sukkandikoo ci wax jii, musiba bu mujj bi dina ëpp bu Juif yi waa Gereg yi defar. Booy seet, Yawut yi ñu daan fekk ci mbedd yi walla ci seeni kër rekk la Gereg yi daan dóor. Ci njeexte àdduna bi, mbir yi dina ñu wuute lool, te xaralay jamono jii taxna ñu mëna yor nit ñi ci kaw suuf. Kon soo jëfandikoo pexem gis nit, mën nanu gis ku nekk fépp fu mu mëna nëbb. Kon mën nañu defar limu nit ñi baña nangu yoon wiñ tëral ci anam wu leer. Ci anam yu mujj yii, nit ñi dina ñu mëna ray ñiñ fal. Doonte dañu fees dell ak ngëm ak yaakaar ci seen mucç, ñiñ tànn dina ñu dundu waxtu yu metti ; ndax ñi ba leegi dina ñu moom seen bopp, ñu ñàkk lépp, ñeneen ñi ñu ngi nekk ci kaso yi fippukat yi di xaar ñu faat leen. Tiis dina nekk ci xol ñiñ tànn, ñuy metital suñu leen rayul.

1er- *Ca jamono jooju sa askan dina mucç, ñoom ñi ñu bind seen tur ci téere bi.*

Lii mooy téreb dund gi, ndax te amul woon ordinar, Yàlla defar na itam limu mbindéef yépp, yi Aadama ak Awa ak seeni askan jur. Ci njeexte dundu ku nekk, Yàlla moo dogal ëlëg gu mujj gi, moo def ñaari lim : limu ñiñ tànn ak limu ñi daanu , mu méngoo ak ñaari yoon yi ñu jox nit ñi ci Deut.30:1 9-20 : *Maa ngi woo asamaan ak suuf ngir seede tay ci seen kaw, ne maa ngi teg ci seen kanam dee ak mbugal, dundu. Tannal dundu, ngir dundu, yaw ak sa doom , nga bëgg Yàlla sa Boroom, nga déggal kàddoom , nga nekk ci moom . loolu mooy kàddu yu réy-réy yi mu wax Yàlla Yàlla* buñu sukkandikoo ci Dan.11:36.

Ci Peeñu 20:5, ndekkite Kirist dafay ànd ak ndekkiteb néew yi ci Kirist, ñu koy woowe ndekkite bu **njèkk** bi .

Dan 12:2 *Te ñu bari ci ñi nelaw ci pëndu suuf dina ñu yewwu, ñenn ñi dundu ba fàaw, ñenn ñi dundu rus ak toroxal ba fàww.*

2a- *Te ñu bare ci ñi nelaw ci pëndu suuf dinañu yeewu, ñenn ñi ngir dund gu dul jeex;*

Nanu njèkka xam ni, ci anam wu jaar yoon, *néew yi* dañuy nelaw bu baax ci **pëndu suuf** , te duñu nelaw ci aljana bu yéeme wala ci jahannama buy tàkk, ni ko chretien yu baaxul yi wala diine yu baaxul yi jàngalee ak gëmee. Tegtal boobu dafay indiwaat nekinu néew ci dëgg, ni ko Ecc.9:5-6-10 jàngalee : *Képp kuy dundu, amna yaakaar; Xaj buy dund sax moo gën gaynde gu dee.» Rmn 11 2 Ñiy dund xam nañu ne dinañu dee ; Waaye ñi dee xamu ñu dara, te kenn amatul mbégte ci ñoom, ndax dañu fàtte seen fàttaliku. Rmn 10 20 Te seen mbëggeel, seen bañante ak seen kiñaan, jeex nañu ba noppi . te duñu musa bokk ci lépp luy xew ci kaw suuf Lépp lu sa loxo mëna def, defal ko ak sa kàttan ; Ndaxte ci bàmmeel bi nga jëm, amul liggéey, amul pexe, amul xam-xam mbaa xel. (Dëkkuwaayu néew yi , di **pëndu suuf si**).*

Ginaaw dee amul xalaat ndax xalaat mingi dundu ci yuur nit , fileek mingi dundu ba leegi , di dundal deret jiy yónnee xol buy tëf. Deret ji ci boppam dañu ko wara setal ci respiration pulmonaire. Yàlla musul wax leneen, ginaaw bimu waxee Adam, mi nekkoon

bàkkaarkat ndax déggadi, ci Génesis 3:19 : *Di nga lekk ci sa ñaagu kanam, ba nga dellu ci suuf si nga jogee; Ndaxte pënd nga, pënd ngay dellu* . Ngir firnde ni néew yi amul benn njariñ , ñu ngi jàng ci Psa.30:9 : *Lan ngay am ci yaw, nga tuur sama deret, nga wàcce ma ci bàmmeel bi? Ndax pënd amna mbégte ci yaw? Ndax dafay wax sa loyalite? Déedet, ndax mënul, ni ko Psa.115:17 waxee: Ñi dee duñu sargal Yàlla, wala képp ku wàcci ci noppalu*. Waaye loolu terewul Yàlla mēna dekkal dundu gu yàgg a am, te dooley mbindéef yi moo ko def Yàlla, nekkul malaaka wala nit.

Ñari yoon yooyu yépp am nañu ñaari njeexite yu mujj, te Peeñu 20 daf nuy wax ni *junniiy at* ci juróom ñaareelu *junniiy at* moo leen tàqale. Bi dundu doomi aadama yépp di ni mes ci kaw suuf si ci ndoorte *junniiy at yii* , ñi daanu duñu dekki ba keroog seen àtte bu sell yi ak Yeesu Kirist amalee ci nguuram ci asamaan si. 11:18 dafay firndeel kàddu yi ñu bind ci ^{7eelu} *mboq mi , ne : Xeet yi meroon nañu; Sa mer ñëw na , te jamonoy àtte néew yi ñëw na , ngir neexal say jaam, di yonent yi, seen boroom, ak ñi ragal sa tur, mag ak ndaw, ngir yàq ñiy yàq àdduna* . Ci aaya bii, *àtteb néew yi* dafay yóbbe Yàlla dekkal, ci njëkk, néewam yu gëm yi mu tànn, ngir ñu mēna àtte soxor ñi ñu tēye ci nekkinu dee.

2b- *ña des, ñu yóbbu leen ci gacce ak toroxte gu sax.*

Dundu ba fàww, ñiy dundu kese ñoo ko moom. Ginaaw ñu mujjee leen yàq ci àtte bu mujj bi , njubadi ak rus ci ñi daanu duñu des ci fàttaliku ba fàww ci ñiñ tànn, malaaka yi ak Yàlla .

Dan 12:3 *Ñi am xel dina ñu melax ni leeru asamaan, te ñiy yóbbu ñu bari ci njub dina ñu melax ni biddiiw ba fàww.*

3a- *Ñi am xel dina ñu melax ni asamaan si.*

Xel mooy yékkati nit ci kaw baayima yi. Li koy wane mooy mēn na xalaat, mēn jël doggal ci seetlu mbir yu am wala ci jël ay doggal yu yomb. Sudee nit ñi duñu fippu ci moom sa bopp bi leen Yàlla jox , xel mi dafay yóbbe nit ñi yépp ñu xam ni Yàlla am na ak ay sàrtam . Ndaxte li dale ci Musaa, Yàlla bind na ci ay mbind mbir yu gēna am solo yi mu feeñal nit ñi. Lii mooy yoonu xalaat bi nga wara topp. Gēm-gēm Yàlla benn la feeñ ci taarixu askanu Hebrew yi. Kon seedeem ak mbindam ñoo gēna am solo ci yeneen mbind yépp ñu wax ni Yàlla boobu amul fenn moo ko bind. Xeex askanu Yàlla mēn na nekk lu jaadu, waaye xeex Mbind mu sell mi nekk na liggéeyu Seytaane. Gēm-gēm bi Yeesu Kirist taxawal mingi aju ci mbindu Hebrew yi ci kóllóre gu yàgg gi, te loolu moo ko jox njub. Waaye ngēmu Katolik bu Rome nanguwul njàngale boobu, moo tax moom wala Al Quran ci Islaam mēnu ñu wax ni ci Yàlla miy dundu lañu bawoo, moo sàkk lépp luy dundu ak lu am. Jesus firndeel na njàngale mi ci Yowaana 4:22, ni *mucc gi mingi joge ci Juif yi : Li ngeen jaamu ngeen xamul; Danuy jaamu li nu xam, ndax mucc gi mingi ci Juif yi* .

Ci mbooloo mu njëkk mi ñu tànn, Yàlla dafa tànn nit ñu mucc te kenn xamul lumuy tekki, ndax seen ngēm gi ñu wane ci risku seen bakkan, daale ko ci Adam ak Awa ; ak loolu ba atum 1843. Ñu mucc nañu ndax seeni liggéey dañu firndeel ni dañu am xel mu ñaw, te dañu nangu yooni Yàlla, te loolu dafay feeñ ci seen déggal. Ci mbooloo moomu, Protestan yi gēnoon gēm te **gēna am jàmm** ñoo am njariñ ba ci pringtemps 1843 ci muñ gi Yàlla àndaloon, moo tax ñu tàmali màggal Sabbat bu sell bi ci bis boobu. 2:24-25 dina firnde lii : *Waaye maa ngi leen di wax , yéen ñépp ñi dëkk Tiatira, yéen ñi nanguwul njàngale mii , te xamu ñu xóotaayu Seytaane, ndax dañu wax ne : “ Duma leen teg beneen mbar.” li ngeen am rekk , jàppleen ko, ba may ñëw.*

3b- *te ñi jubboo ñu bare dinañu melax ni biddiiw ba fàww.*

Ñaareelu mbooloo mi dañu ko tàqale ndax sellaaale bu rēy bimu àndaloon ci kaw suuf liko dalee 1843. Ñu tannée ko ci natt ngēm, ñu njékka sukkandikoo ci yaakaaru dellu Yeesu Kirist, ñu toppalante ko ci pringtemps 1843 ak ci daanu 1844, sellaaaleem ofisel ci sabbath ma lëndēm, fàtte ak xeex ko.

Bu ñu leen xaajalee ci ñaari pàcc , li leen di wuutale mooy seen nekkin ci wàllu yoonu Yàlla, maanaam seen nekkin ci wàllu fukki ndigalam ak yeneen sàrti wérge-yaram ak yeneen sàrt. Ci biir téere bi njékk ci Exo.20:5-6, ñaareelu santaane bi Rome dindi, dafay wane bu baax solo gi Yàlla jox déggal ay santaaneem, te dafay fàttali nit ñi ñaari yoon yi ak ñaari èlég yu mujj yiy xéccoo : *Dinaa yërmaande ay junniy doomi aadama ci ñi ma bëgg te topp samay ndigal* .

Ci aaya bii, Xel mi dafay fèsal sabab bi *biddiww yi di am* ci sunuy mbindéef ci kaw suuf. Dañu amoon lu tax ñu nekk ngir nekk màndarga ci ñi Yàlla tànn ci kaw suuf ; 1:17 mooy fèsal seen kàddu : *Yàlla daf leen teg ci asamaan ngir leer ci kaw suuf si*. Ginaaw loolu Yàlla jéfandikoo leen ngir wane Ibraayma mbooloo mi ci *ay doomam* ci Gén. 15:5 : *Lim biddiww yi ci asamaan si, soo leen mēnee lim ; noonu la say doom di nekk*.

Waaye, tolluwaayu *biddiww yooyu ci ngēm mēn* na soppiku lepp di aju ci liggéey yi gēmkat biñ mucc def. Bu daano ci ngēm ndax déggadi, *biddiww bi dafay daanu* , dafay *daanu ci asamaan si* . Dina ñu wax ci nataal bi ngir wane daanu ngēmu Protestan ci 1843, ñu xamle ko ci màndarga asamaan dēgg ci 1833, ci ^{6eelu} *tafukaay ci Peeñu 6:13 : te biddiww yi ci asamaan dañu daanu ci kaw suuf, ni garabu figg bu ngelaw lu ñor di sànni ay doomam yu amul doole*. Ci Peeñu 12:4 : *Geen gi xécc ñatteelu pàcc bi ci biddiww yi ci asamaan si, sànni leen ci kaw suuf*. Dafay yeasal bataaxal bi ci Dan.8:10 : *Mu yéeg ba ci larme asamaan, daaneel ci kaw suuf genn ci larme bi ak ci biddiww yi, daal di leen gēdd* . Xel mi dafay teg njiitu pape bu Rome daanu ci ngēm benn ci ñatti xaaju gēm yi ; nit ñu réer, ñuy gēm ci lu amul njariñ ci mucc gi Kirist joxe, ba noppi wax ni njubteem la.

Dan 12:4 *Waaye yaw Daniel, nga tēj kàddu yi, nga tēj téere bi, ba ci jamonoy mujj. Bu boobaa, ñu bare dinañu ko jàng, te seen xam-xam dina yokku.*

4a- **Jamonoy mujj** gi dafa am ay pàcc yu toppalante, waaye mingi tàmbali, ci anam wu ofisel, ci pringtemps 1843, bi yoon wi Yàlla santaane, ñu bind **ko** ci Dan. Ci atum 1994, ñaareelu jamonoy mujj dafa am luñu daanel mbootaay Adventist yi ci àdduna bi yépp. Lu ko dalee 1843, ñu jàng téere Daniel, waaye musu ñu ko tekki bu baax balaa liggéey bii di waajal ba leegi ci 2021 ak lii ci 2020 ba leegi. renn 2020 defna **lu baax ci Yàlla bi nit ñi yépp amee** feebaru Covid-19 Virus bi feeñ ci Chine ci 2019, waaye ci Europe katolik papal , 2020 ba leegi . Ci 2021, virus mutata rehuman gulliity ak wéy di dóor.

Testu ngēm bu Adventist yi

Dan 12:5 *Man Daniel xool, ma gis ñaari nit ñu taxaw, kenn ki ci wetu dex gi, ki ci des ci wetu dex gi.*

5a- Fàttali ! Daniel mingi ci wetu dexe " Hidekel ", Tigris, di lekk nit. Leegi amna ñaari nit ci ñaari wetu dex gi, loolu dafay tekki ni kenn ci ñoom jéggal na ko, ki ci des mingi waaja jéggal. Ci Dan.8:13, ñaari nit ñu sell ñu ngi doon waxtaan.

Dan 12:6 *Kenn ci ñoom wax ku sol yéere lin, taxaw ci kaw ndoxu dex gi ne : «Kañ la kéemtaan yooyu di jeex ?»*

6a- Ci Dan.8:14, laaji ñi sell jot ci Yàlla tontu ci 2300 guddi-suba, biy wax bis 1843 . Ñu ngi baamtu ci gis-gis bi , te laaj bi mooy njeexite àdduna ; jamono ji yonent yi di bàyyi am njariñ. Laaj bi ñu ngi ko laaj ci Kirist, mooy *waa ji sol yéere lin* , taxaw *ci kaw dex gi* , di xool nit ñiy jàll dex gi. Yàlla jël na misaalu jàll Géeju Xorom gi muccal waa Ibre, waaye ray seeni noon waa Egypt.

Dan 12:7 *Ma dégg góor gi sol yéere lin, nekk ci kaw ndoxu dex gi. Mu siggil loxoom ndijoor ak loxoom cammoy, jàkkarloo ak asamaan si, daal di waat ci kiy dundu ba fàww, ne dina am jamono, jamono ak genn-wàll jamono, te loolu lépp dina jeex su dooley askan wu sell wi jeexee ba jeex.*

7a- *Ma dégg ku sol yéere linga, mu nekk ca kaw ndoxu dex gi. mu yékkati loxoom ndijoor ak loxoom cammoy, jàkkarloo ak asamaan si.*

Bimu nekkee Attekat Arbiter, Yeesu Kirist dafay siggil loxoom bu ndeyjoor biy barkeel, ak loxoom bu cammoy biy yar, mu jubal asamaan ngir wax lu amul benn werante.

7b- *Te giñ na ci kiy dund ba fàww ne: «Diir boobu dina wéy diirub diir ak genn-wàllu diir.*

Bi muy wax ci diiru nguuru pape bi, Christ dafay wane ak fàttaliku àtteem, bi daan teg Eggaliis bi ci jafe-jafey nguuru pape bi, ak musiba yu bawoo ci ay barbare yu ko jiitu ; Li ko waral mooy ñu bàyyi Sabbat bi tàmbalee ci 7 màrs 321. Kon ñu ngi artu ñi gëm ci jamonoy fitna yu Adventist yi. Waaye ñaareelu sabab bi moo waral Yàlla wax ci nguuru pape bi ; Loolu mooy bés bi mu tàmbalee, maanaam atum 538 g.k. Tann bi jaar na yoon ndax bis 538 mooy nekk royuyaay ci xayma yi yonent yi di nu digal, di nu wane diiru yonent yu bees ci aaya 11 ak 12.

7c- *ak ni mbir yooyu yépp dina ñu jeex su dooley askan wu sell wi jeexee*

Frase bu gàtt bii dafay tēnk bu baax jamonoy mujjental : jamono ji ci njeexte **musiba bu mag bi mujjee** , ñiñ tànn dina ñu fekk seen bopp ci yoon ngir ñu ray leen, ñu ray leen ci kaw suuf si ; xoolal njubte gi : **dafa yàqu lēmm** .

Dan 12:8 *Dégg naa ko waaye xamuma ko . Ma laaj ko: Sama boroom, lu mbir yooyu di mujj?*

8a- Daniel ! Sudee xam-xam bimu bind ci téereem ba leegi nekk na kumpa ci ñiy dundu ci 2021, kon xam-xam boobu mēnul woon xam te amul benn njariñ ci mucc boppam !

Dan 12:9 *Mu tontu ko ne: «Daniyel, demal, ndaxte kàddu yii dañu leen tēj, ba ci jamonoy mujj.*

9a- Tontu malaaka mi dina tax Daniel xiif, waaye dafay firndeel ni profes biñ dencoon ci jamonoy njeexte jamonoy chretien yi daa mujjee am.

Dan 12:10 *Ñu bari dina ñu sell, weexal, set . ñi soxor dina ñu def lu bon, te kenn ci ñi soxor du ko xam, waaye ñi am xel ñooy xam.*

10a- *Dina ñu bari setal, weexal, setal*

Bi malaaka mi baamtu liñu bind ci Dan.11:35, baat ci baat, dafay firndeel ni pape bi mooy **buur bu réy-réy bi** , di jaay doole, *di yékkati boppam ci kaw bépp yàlla* , ba ci benn **Yàlla dēgg** , ci aaya 36.

10b- *ku soxor ki dina def lu bon te kenn ci ku soxor gi duko xam.*

Malaaka mi dafay wax ci njàngale mi nara wéy ba ci njeexte àdduna, di wéyal soxor ñu ngi ko wane ci yonent yu Daniel ci wéyal “*përēm*” bàkkaaruu Gereg yi ak “*weñ*” dooley Rome ba ci dellu Kirist. 2 Tes. 2:11-12 : *Moo tax Yàlla di leen yónnee réer gu dēgër, ngir ñu bañ gēm fen* , waaye ñu baña gēm fen . .

10c- *waaye ñi am xel dinañu xam.»*

Ci misaal bii dafay firndeel ni *xam-xam ngēm* , may bu amul fenn la bu Yàlla jox, waaye li ko jiitu mooy jéfandikoo bu baax *xam-xam* bu njékk biñ jox nit ñi yépp. Ndax ci biir yoon wii sax, nit ñi dañu jaawatle njàng ak diplôme yi ak *xel* . Kon maa ngi fàttaliku wuute gi : tegtal dafay may nit ñi ñu dugal ay done ci seen xel, waaye *xel kese* moo leen di may ñu jéfandikoo leen ci anam wu baax.

Dan 12:11 *Bi ñuy dindi sarax—bi—ñuy—saraxe-bis bu nekk , ba ñuy taxawal mbir mu ñaaw mi , dina weesu junniy fan ak ñaari téemeeri ak juróom ñeent fukki fan.*

11a- *Dafa dalee ca jamono jooju sarax bu sax bi di jeex*

Dama leen di fàttali ni, waaye baat “*sarax*” nekkul ci mbindu Hebrew bi njékk. Te njubte gi dafa am solo ndax *perpetuel* bi dafay wax ci saraxalekat bu asamaan bu Yeesu Kirist. Papism dafay dindi ci Yeesu Kirist wareefam di ñaanal bàkkaari ñi mu tànn.

Liggéeyukaay bi ñu jélee ci kaw suuf mingi tàmbali ci 538 ; bi Vigilius I , di Pape bi njékka nekk ci nguur gi, ^{dēkk} Rome, ci Palais Lateran, ci Tundu Caelian (asamaan).

11b- *ak foofu lañuy tabax dēkkuwaay bu tilim*

Maanaam, li ko dalee ci atum 538, bis bi nguuru pape bu Rome tàmbaalee, ñu wax ko ci Dan.9:27 : *te dina am ci laaf yi mbir yu tiis yuy yàq, ba keroog ñu koy yàq , ñu dagg ko [ci] li ñu dogal, ci [réew mi] yàqu .*

Ci aaya bii, di wax ci atum 538, leegi Xel mi dafay wax ci Rome bu Pape bi, te loolu dafay leeral li waral ñu boole baat « tiis ». Loolu amul ci Dan.9:27, fu ñuy wax ci ñaari wàll yi ci Rome, di pagan yi ak di pape yi.

Nanu bàyyi xel ci njariñu ñaari mbir yi ñu boole ci aaya bii : « *dindi bis bu nekk* » ci Kirist ci Dan 8:11 ak « *laaf* » bu Pape bi yor « *yàqu -yàqu bu tilim* » bi ñu wax ci Dan 9:27. Bu Xel mi boole ñaari jëf yooyu ak benn bis 538 ak benn mbir, dafay firndeel ni ki bind jëf yu bon yooyu mooy papismu Rome.

Ci Dan . Papism moo ko juralaat, waaye ci diiru 1260 at yu yàgg yu bari deret.

1c- *dina am junnii fan ak ñaari téemeeri fan ak juróom ñeent fukk.*

Ngir ñu baña gëm ni diiru yonent yi ñu wax ci jamonoy mujjentalu àdduna, ñu teg benn yoon ci limu yonent yépp ci yonent yu Daniel : *fan 1290 ; bis 1335* (aaya bi ci topp) ; Dan.8:14 : ***guddi-suba 2300*** ; ak ci Dan.9:24 : ayu-bis 70.

Am nanu xayma bu yomb lool buñu wara def : $538 + 1\ 2\ 90 = 1828$.

Bis bii di 1828 mooy ngir jox xew-xewu Adventist yi xeetu ndaje bu ñépp bokk ndax dafay wax ci ñatteelu ndaje ci juróomi at yi Adventist yi daan amal ci Albury Park ci London , ci kanamu famiy buur bu Angletterre .

Dan 12:12 *Yaw miy muñ ba yegg ci junnii fan ak ñetti téemeeri fan ak juróomi fan, barkeel nga .*

12a- Aaya bii kese moo nu jox lu ñaari diiru yonent yi di tekki. Tema bi mooy xaar dellusi bu Kirist, waaye xaar bu amul benn werante bu sukkandiko ci xalaati lim yi Bible bi joxe. $538 + 1335 = 1873$. Malaaka mi daf nuy jox ñaari bis yuy màndargaal ndoorte ak njeextalu test ngëm bu Adventist yi def diggante 1828 ak 1873. di xaar dellu bu am ndam ci Yeesu Kirist ci Etats Unis, kon ci réew yu Protestan yi .

Ci nataalu jàll dexu " Tigre ", tigre biy lekk ruuh nit mooy bis 1843-1844 bi waral Protestant biñ daan joge ci dundu ngëm dem ci dee ngëm. Waaye ki jàll ci natt gi, dafay génn dundu, te Yàlla barkeel ko ci jàll bu metti bii. Mu am barke bu amul benn werante ci Yàlla : « *Ku yegg 1873 barkeel na !* »

Dan 12:13 *Yaw, demal ci sa njeexte . Di nga noppalu, te dina taxaw ci sa ndono ci njeexte àdduna.*

13a- Daniel dina gis ginaaw ndekkite bu njëkk bi mu wara dekki, luy tekki lépp limu nu wax. Waaye ci Adventist yiy dundu ba leegi, njàngaleem dina gëna mat ci feeñu yi nekk ci Apocalypse bu Yowaana.

Téreb Daniel dafa nèbb bu baax alal ji bari. Nu ngi gis njàngale yu am solo yi Boroom bi di wax ci ñi mu tànn ci jamono yu mujj yii, ndax jamono yii mujj dina ñu gis xeetu tiitaange ak ñàkka wóor gi daan am ci taarixu doomi aadama yi ci kaw suuf. Benn yoon, waaye ci yoon wu mujj, dina ñu tànnée ñiñ fal, ñu teg leen seen bopp ci musiba yiy dal ñi mucc ci Ñatteelu guerre mondiale, ñu wax ko ci Dan.11:40-45 ak Peeñu.9:13. Ezekiel 14 dafay wane misaali ngëm yu gëna fës : Noah, Daniel ak Ayóoba. Ni Noah, dina nu wara rëcci ak baña topp xalaati àdduna, ci tabax sunu gaal ngir gëm Yàlla. Danu wara def sunu wareef, di nit ñuñ tànn, baña topp li diine ju dul dëgg téral, ni ko Daniel defee. Te ni Ayu-bis, fàww nu nangu tiis ci yaram ak ci xel saa yu Yàlla ko nangu, gëna am njariñ ci kaw Ayu-bis : ci jaar-jaaram, jàng nanu li tax Yàlla nangu fitna yooyu.

Téereb Dañel may na nu itam nu gën a xam dund gi nu mënul a gis ci asamaan si. Lii, ci gis nit ku tuddu Gabriel , tur wuy tekki “ ki gis kanam Yàlla ”. Mingi nekk ci bépp liggéey bu am solo ci pexem mucc gi Yàlla def. Te dañu wara xam ni ci nguuru Yàlla ci asamaan si, moom ak malaaka yu baax yépp, dañu leen xañoon nekkinu Mikael , maanaam malaaka miy wane

Yàlla, ci jamono ji mu nekkoon nit ci kaw suuf, muy 3-5 at . Ci séddoo mbëggeel gu rëy, Mikael itam bokk na kiliftéefam, nangu nekk “ *kenn ci njiit yu mag yi* ” . Waaye Gabriel xamal ko Daniel , kiñ tann ci ñiñ tann , ni " *Njiitu sa askan* ." Dan.9 daf nuy fësal bu baax lépp lu Jesus ñëw ngir muccal ñi mu tann ñu gëm. Kon dañuy fësal bu baax ni Yàlla dina muccal nit ñi, ba noppi ñu def ko ci 3 awril 30 ci daaj Yeesu Kirist ci bant.

Téreb Daniel daf nu wan ni ngëm mën na nekk ludul mag. Ak ni, buñu sukkandikoo ci Yàlla, xale bi dafay nekk mag su amee fukk ak ñetteelu at. Mën nanu gis itam meññeef yu wex yi batise xale ba noppi diine ju juddoo ci bépp diine bu dul dëgg. Jesus dafa wax ci Màrk 16:16 : *Ku gëm te ñu sóob ko ci ndox, dina mucc ; Ku gëmul dina ñu ko àtte* . Kon loolu dafay tekki ni balaa ñuy sóob nit ñi , fàww ñu am ngëm , ba noppi wane ko . Ginaaw biñu ko sóobee ci ndox, Yàlla daf koy natt. Waaye itam, beneen perle bu ñu wane ci Daniel, mooy kàddu yii Yeesu wax ci Mat.7:13 : *Duggal ci buntu bu xat bi* . *Rvl 11 13 Ndaxte bunt bi ak yoon wi jm Yanku yaatu nañu, te ñi ciy jaar bare ; ak ci Matt 22:14 : Ndaxte ñu bari lañu woo , waaye ñu néew lañu tann* . Dan.7:9 dafa wax ni *fukki milyaar ciy doomi aadama lañu woote* ci Yàlla , ndax *benn milioŋ ciy nit ñu mucc lañu* , ndax dina ñu *liggéey Yàlla bi leen sàkk* bu baax , ci Kirist ci Xel mu Sell mi.

Chapitre 12 dafa teg fondamaa yi ci structure bu téreb Apocalypse ci fàttaliku bis yi 538, 1798, 1828, 1843-1844 yu nëbbu te digle waaye fundamental ngir xaaj jamono ci Apocalypse, ak 1873. Beneen bis, 1994 ak construct ci happiness , dina am.

Duggal ci màndarga yonent yi

Ci léeb yi ci bible yépp, Xel mi dafay jëfandikoo mbir yu bawoo ci kaw suuf, yenn ci misaal yi mën nañu màndargaal mbindéef yu kenn xamul turam, yuy wane misaal yuñ bokk. Màndarga bu nekk bu ñuy jëfandikoo, war nañu ko seet ci wàllam yépp, ngir génne ci njàng mi Yàlla nëbb. Nanu jël misaal baat « *géej* ». Bu ñu sukkandikoo ci Génesis 1:20, Yàlla dafa dundal baayima yu bari, yu bari te kenn xamul turam. Environmaa bi nekkul lu bon ci nit ñiy dundu ci noyyi ngelaw. Kon dafay nekk màndarga dee ci nit ñi, te mën nañu ragal salinite biy tax suuf si amul doom. Leral nañu ni màndarga gi baaxul ci nit ñi, te ndax limuy tekki dee, Yàlla dina jox turam ci paan bi ñuy raxasee ci Ibraayma yi, maanaam ndox mi ñuy sóob nit ñi. Leegi, sóob nit ci ndox mooy nga dugg ci ndox mi, nga dee ci ndox ngir mënna dunduwaat ci Yeesu Kirist. Góor gu mag gi amul benn njub, dekki na, yor njubteg Kirist. Fii dañuy gis alal ji nekk ci benn mbir ci mbindéefi Yàlla : *géej gi* . Ci njàngale mi, dina nu gëna xam li Yàlla di tekki ci aaya bii ci Daniel 7:2-3 : “ *... xoolal, ñeenti ngelaw yi asamaan di xeex ak géej gu mag gi* . *Ci noonu ñeenti rab yu mag génn ci géej gi* , *bu nekk ak moroomam* . Xamleen ni " *ñeenti ngelaw yi ci asamaan si* " dañuy wax ci xare yi am ci àdduna bi, yuy indi réew yu am ndam yi ci nguur gi épp doole. Fii, “ *géej gu mag gi* ” dafay màndargaal mbooloo mu nit ñi, di réew yu gëmul Yàlla, te ci bëtëm dañuy tolloo ak baayima yi ci “ *géej gi* .” Ci kàddu yi, " *ñeenti ngelaw yu asamaan si* ", " *ñeent* " dafay màndargaal 4 poñ yu mag yi ci wàllu nord, sud, est ak sowwu. " *Ngelaw yiy bawoo asamaan* " dañuy soppo melokaanu asamaan, di puus niir yi, ñuy jur taw yu metti, di taw ; Suñu puusee niir yi, dañuy tax jant bi leer. Xeex yi itam dañuy indi coppite yu mag ci wàllu politik ak ci askan wi, coppite yu mag yuy jox nguur askan wu bees wu am ndam wi Yàlla tann, waaye du leen barkeel. Ndax dañu ko wax ni " *baayima* " , amul yelleefam ci barkeb Yàlla yi ñu nara jox nit ñi dëgg ; ñi mu tann ñu gëm, ñuy dox ci leeru boroom bi, daale ko ci Adam ak Awa, te loolu ba ci njeexte àdduna. Te kan ñooy ñi mu tann ? Ñoom ci ñoom la mu xàmme melokaanam, ginaaw bi ñu sàkkee nit ci

melokaanu Yàlla, buñu sukkandikoo ci Gen.1:26. Xoolal wuute gi : Yàlla moo defar nit ci leeram , waaye baayima bi . environmaa bi moo ko defar , muy gééj, suuf, wala asamaan, ci ndigalu Yàlla. Tanneef verb bi dafay màndargaal wuute gi ci nekkin.

Ñaareelu misaal bi mooy baat " *suuf* ." Bu ñu sukkandikoo ci Génesis 1:9-10, ñu jox tur wi " *suuf* " suuf su wow si génn ci " *gééj* " ; nataal bu Yàlla di jëfandikoo ci Peeñu 13, ngir màndargaal ngëmu Protestan bi juddoo ci ngëmu Katolik. Waaye nanu xoolaat yeneen mbir ci « *suuf* ». Dafay baax ci nit sudee daf koy dundal, waaye du baax sudee dafay nuru desert bu wow. Kon dafay aju ci ndox mu baax miy joge asamaan ngir nekk barke ci nit ñi. Ndox mi mën na joge ci dex yi ak ndox yi ko jáll ; Moo tax ñu méngale kàddug Yàlla ci boppam ni " *ndox muy dundal* " ci Biibël bi. Ndax « *ndox* » *mi am wala amul, mooy wane ni « suuf si »* di doxee , te ci wàllu ngëm, ngëmu doomi aadama yi 75% ci ndox la.

Ñatteelu misaal bi mooy biddiww yi ci asamaan si. Bi njëkk mooy " *jant bi* " , ci wàll wu baax wi, dafay leer ; buñu sukkandikoo ci Gen.1:16, mooy leeralu « *bëccëg* » , dafay tàngal ba noppi di jàppale màggug gâncax yi nit ñi di jëfandikoo ngir lekk. Li ci baaxul mooy dafay lakk mbay mi ndax tàngoor wu metti wala ñàkkum taw. Galileo dëgg la wax, mingi ci diggu univers bi te planet yépp ci sistem bi dañu ko wër. Te moom moo gëna mag, Bible bi daf ko wax " *ki gëna mag* " ci Gen.1:16, moo gëna tàng te mënul jënd. Màndarga yooyu yépp dañu koy wane ci jëmmu Yàlla bu mat sëkk bi màndarga yooyu yépp nekk ci moom. Kenn mënul gis Yàlla ba noppi dundu, ni kenn mënul teg tànkam ci " *jant bi* " ; benn biddiww bu góor, ñeneen ñi nekk planet wala biddiww yu jigéen. Ginaaw moom, " *weer wi* " , " *ki gëna ndaw* " : buñu sukkandikoo ci Génesis 1:16, mooy leeralu guddi gi, lëndëm gi mu yor. Kon " *weer wi* " amul lenn ludul mesaas bu baaxul ci moom. Doonte moo gëna jege biddiww bii, mingi yàgg a nëbb kumpa kanamam gu nëbbu gi. Leerul ci boppam waaye ni yeneen planet yi, dafay nu yónnee, ci anam wuy dem, leer gu néew doole gi mu joge ci " *jant bi* ". Ci anam yooyu yépp, " *weer wi* " mooy màndarga bi gëna neex ngir màndargaal, bu njëkk, diine Juif yi, ñaareel ba, diine chretien bu baaxul bi di papism Roman Catholic, daale ko ci 538 ba tay, ak diine Lutheran, Calvinist ak Anglican Protestantism, daale ko ci 1843. bokk ak « *jant bi ak weer wi* » , maanaam « *màndargaal jamono yi, bis yi ak at yi* », ak « *leeralal suuf si* ». Lu gëna bari ci ñoom duñu leer ludul ci jamonoy lëndëm, ci guddi. Mooy màndarga bi gën ngir màndargaal jaamu Yàlla yi, di jaamu dëgg yi, ba keroog yonent yi wax ni dañu daanu ; loolu dafay wane ni seen ngëm soppeeku na. Lii mooy bataaxal bi Yàlla nara jëfandikoo ngir fësal daanug diine chretien ci fen bu waa Rome ci Dan.8:10 ak Peeñu 12:4 ; ak daanu Protestantism ci àdduna bi ci Peeñu 6:13 ak 8:12. Bu ñu ko tãnee, « *biddiww* » bi dafay màndargaal papa Katolik ci Peeñu 8:10-11, ngëmu Protestan ci Peeñu 9:1 ; ñu dajale ci benn kuronu limu 12, di Assemblée Electe bi jël ndam li, ci Peeñu 12:1. Dan.12:3 daf leen wax ni ñooy màndarga " *ñi jàngal mbooloo mi njub* ," maanaam " *ñiy leeral àddina* " ak leer gi Yàlla jox.

Juróomi màndarga yii dina ñu am solo lool ci profesii Apocalypse. Kon mën nga jàngat gis mesaas yu nëbbu yi ñuy yóbbu ci kritérium yi ñuy wane. Waaye amna ci yu jafe gis, moo tax Yàlla ci boppam dafay wane caabi kumpa gi ci ay aaya ci Bible bi, lu ci melni kàddu yi " *bopp ak geen* " te mën nañu ko xam ci li Yàlla jox ci Isa.9:14, fu ñuy jàng : " *magistrat bi wala mag bi mooy bopp bi, yonent bi, mooy ki jàngal* ." Waaye aaya 13 dafay wax ci lu wuute, kon dafay ànd ak benn maana, " *car bu palme bi ak bant bi* " ; " *benn bant* " buy màndargaal nguuru pape bu Rome ci Peeñu 11:1.

Amna itam luñuy màndargaal ci lim yi ak lim yi. Regle bu njëkk bi, am nanu ci rang buy yokk :

Ngir lim " 1 " : wuute (divine wala numérique)

Ngir lim " 2 " : ñàkka mat.

Ngir lim " 3 " : jaar yoon.

Ngir lim " 4 " : universalité (4 poñ kardinaal)

Ngir lim " 5 " : góor (nit ku góor wala ku jigéen).

Ndax limu " 6 " : malaaka asamaan (bi asamaan wala ndaw).

Ngir lim " 7 " : fees. (Itam : màndarga Yàlla biy sàkk)

Ci kaw nimeru bii amnanu boole juróom ñaari lim yu njëkk yi ; misaal : $8 = 6 + 2$; $9 = 6 + 3$; $10 = 7 + 3$; $11 = 6 + 5$ ak $7 + 4$; $12 = 7 + 5$ ak $6 + 6$; $13 = 7 + 6$. Tann yooyu dañu am luñuy tekki ci wàllu ngëm, lépp di aju ci li ñuy wax ci chapitre yii ci Apocalypse. Ci téreb Daniel, dañuy gis kàdduy yonent yiy wax ci jamonoy Messiah ci chretien yi ci chapitre 2, 7, 8, 9, 11 ak 12.

Ci téreb Apocalypse bi ndaw li Yaxya feeñal, kode symbolique bu nimeru chapitre yi dafay fësal bu baax. Jamonoy chretien yi dañu ko xaaj ñaari pàcc yu mag ci taarix.

Benn bi, lëkkaloo ak nimeru " 2 ", dafay muur jamono yu gëna bari ci ngëmu "njariñu " ngëmu chretien bi ñu represente ci 538 ci papism Roman Catholic, ndono diine jiñ taxawal liko dalee 7 màrs 321 ci empereur pagan bu Rome Constantin ¹Chapitre 2 dafay wax ci diggante 94 ak 1843.

Ñaareelu pàcc bi limu « 3 » di màndargaal, dafay wax ci jamonoy « Adventist » ci atum 1843, jamono ji Yàlla sàkku ñu delloosi njàngalem ndaw yi « mat » ci anam wu méngoo ak prograam bi Yàlla waxoon ci kanam, te ñu wax ko ci Dan.8:14. Dina nu mëna dem ba ci dellu bu Kirist bi ñuy seentu ci pringtemps 2030.

Ci kaw lim 7, lim 8, wala 2+6, dafay fàttali jamonoy ñakka mat (2) ci liggéey yu soxor (6). Limu 9, wala 3+6, dafay màndargaal jamonoy mat sëkk (3) ak liggéey yu ñaaw (6). Limu 10, wala 3+7, dafay wax ci jamonoy mat (3), di mat (7) ci liggéeyu Yàlla.

Limu " 11 ", wala li gëna bari 5+6, dafay wax ci jamonoy ateism bu français bi ñuy boole nit (5) ak seytaane (6).

Limu " 12 " wala 5+7, dafay wane mbootaayu nit (5) ak Yàlla bi ko sàkk (7 = fees ak màndargam buur).

Limu " 13 " wala 7+6, dafay màndargaal diine chretien bu mat sëkk (7) bi boole Seytaane (6) ; papal bi njëkk (*géej*) ak protestant (*suuf*) ci jamono yu mujj yi.

Limu " 14 " wala 7+7, dafay wax ci liggéeyu Adventist yi ak bataaxalam yi jëm ci àdduna (*Evangile budul jeex*).

Limu " 15 ", wala 5+5+5 wala 3x5, dafay fàttali jamonoy nit (5) mat sëkk (3). Mooy màndargaal njeextalu jamonoy yiw. " *Blé* " bi nekk ci ngëm, mën nañu ko góob ba noppi denc ko ci dencukaay yu nekk ci asamaan si. Waajal ñiñ tànn matna ndax agsi nañu dayo bi Yàlla bëgg.

Limu " 16 " bi ci Peeñu dafay wax ci jamono ji Yàlla di sotti " *juróom ñaari ndab yu mujj yi ci muram* " ci kaw ay noonam ci diine, di diine chretien yu gëmul Yàlla ci chapitre 13.

Limu « 17 » dafa jël lu muy tekki, ni li ko jiitu, ci theme bi Yàlla jox ci yonent bi, maanaam ci Peeñu ma 17, di màndarga « *àtteb jigéen ju yàqu ji* » ci Yàlla. Ci Bible bi, li ñu njëkka jëfandikoo ci nimeru bi mooy ayu-bis bi ñuy màggal Pâques, muy tàmbali ci ^{bis 10} ci weer wi njëkk ci at mi, daal di jeex ci ^{bis 17}. Ñu ngi wax ci bis yi « *Mbote Yàlla* » Yeesu Kirist di dee, te ñu ngi ko waxoon ci 70eelu ayu-bis ci Dan 9:24 ba 27. Yoon wi ñu ^{waxoon} ci 70eelu ^{ayu-bis} bi ci aaya 27 ak 26. profesi bi mooy Pask bi am ci pringtemps , " ci *diggu* " juróom ñaari at yii ci ayu-bis bi yonent yi wax ci Dan 9:27.

Ci " Adventist " yu mujj yi , limu 17 dafay wax ci 17 xarnu yu ñuy jëfandikoo Dibéer bu Rome, bàkkaar buñ taxawal ci 7 màrs 321. Bisu fàttaliku jeexitalu 17 xarnu yooyu, 7 màrs 2021 ubbi na " *jamonoy mujjentalu* Dan1. " *Jamono* " bi baaxna ngir yeggali yar bu mujj bii di artu, maanaam Ñatteelu guerre mondiale, Yàlla waxoon na itam ci " *jiroom benneelu mboq* " bi feeñ ci Peeñu 9:13 ba 21. Yaxxum koom gi virus Covid-19 waral mooy mars 2020, 2020 ndoortelu yar yi Yàlla di teg.

Chapitre “ 18 ” dafay wax ci yar gi ñuy teg “ *Babilon bu mag bi .*”

Chapitre “ 19 ” dafay wax ci ni Yeesu Kirist di delloo ci ndam, ak ni muy jànkoonde ak nit ñi fippu.

Chapitre 20 dafay wax ci juróom ñaareelu junniy at, ci kaw suuf si amul nit, di barab bu ñu jàpp Seytaane, ak ci asamaan si, di barab bi ñiñ tànn di àtte dundu ak liggéeyi way-fippu yu soxor yi, te Yàlla bañ leen.

Chapitre “ 21 ” dafay gis màndarga 3x7, maanaam, mat sèkk (3) ci sellalug Yàlla (7) bi ñuy génne ci ñi mu tànn, ñu baale leen ci kaw suuf.

Kon gis nanu ni yonent yi dañu jël ni seen theme mooy ñiñ tànn ci Adventism ci Peeñu 3, 7, 14 = 2x7 ak 21 = 3x7 (maggu jëm ci sellaa bu mat sèkk).

Chapitre 22 dafay wane jamono ji, ci kaw suuf siy yeesalaat, Yàlla di taxawal gànguneem ak ñi mu tànn ci nguoram gu sax gi.

Adventism

ICr 11 11 Kon nag ay doomi Yalla yu gor ak yu jigeen, kan ñooy doomi Yalla yi ? Nanu ko wax ci saasi, ndax këyit bii dafay joxe firnde yi war yépp, Feeñug Yàlla bii, Yàlla moo ko yónnee chretien “ Adventist ”. Ndaxte soo ko bëggee wala nga bëggul, bëgg-bëggu Yàlla mooy dogal, te li ko dalee ci pringtemps 1843, bi ñu tërlee benn yoon buñu waxoon ci Daniel 8:14, “ Seventh-day Adventist ” mooy yoon wi ba leegi di boole Yàlla ak jaamam yi. Waaye moytu leen ! Standard boobu dafay musa soppeeku, te baña nangu soppeeku boobu, te Yàlla bëgg ko, moo waral ñu jël ko muy mbootaay bu ofisel, te Yeesu Kirist moo ko sànni li ko dalee 1994. Luy Adventism ? Baatu latin mingi cosaano ci làkku latin “ adventus ” muy tekki : ñëw. Yeesu Kirist, ngir dellusi bu mujj bu mag ci ndamu Baay bi, ñu ngi ko doon xaar ci pringtemps 1843, ci automne 1844, ak ci automne 1994. Njuumte yooyu ñuy seentu ci pexem Yàlla, te loolu indi nañu leen jafe-jafe yu metti ci seen ngëm, , ci Yàlla sàkkkat bu mag bi. Kon képp ku xàmme ci téere bii leer yi Yeesu Kirist wax, dina nekk, ci njub, « Adventist », « ci juróom ñaareelu bis bi », sudee du ci nit ñi, dina nekk ci Yàlla ; lii, ginaaw bimu bàyyee noppalu diine ci bis bi njëkk, ngir jéfandikoo noppalu ci juróom ñaareelu bis bi, ñu koy woowe Sabbat, bi Yàlla sellalee bis bi àdduna bi tàmbalee. Bokk Yàlla dafay laaj yeneen mbir yu Yàlla sàkku ; Ak bisu sabbat bi, Adventist yiñ fal dañu wara xam ni yaram wi ñuy gis itam mooy moomeelu Yàlla, kon dañu ko wara dundal ak toppatoo ko ni moomeelu Yàlla bu am solo, barab bu sell ci yaram. Ndaxte ci Génesis 1:29, Yàlla dafa wax nit ñi ñam wi mu wara lekk : “ *Yàlla ni leen: “Maa ngi leen jox bépp ñax bu am jiwwu, bu nekk ci kaw suuf si, ak bépp garab bu am meñneef, dina nekk seen lekk .”*

Xalaatal adventist yi mënul tàqaloo ak projet chretien bi Yàlla feeñal. Dellug Yeesu Kirist ñu ngi ko wax ci mbind yu bari ci Biibël bi: Ps.50:3 : “ **Sunu Yàlla ñëw na , du noppi; ci kanamam dafa am safara buy lakk, taw bu metti wër ko .** Psa.96:13 : “ *...ci kanamu Boroom bi! Jhn 11 24 Ndaxte dafa ñëw, ngir àtte àddina ; Dina àtte àdduna ci njub, àtte xeet yi ci njubteem. » ; Isa.35:4 : “ Waxal leen ñi seen xol jeex, ngeen gëna am fit, buleen jaaxle; Lii*

mooy seen Yàlla, fayyu dina ñëw, di mbugal Yàlla; **Moom ci boppam dina ñëw muccal leen** ” ; Hosea 6:3 : “ *Nanu xam, nanu jéema xam Boroom bi; ñëwam wóor na, melni ñëwam fajar. Dina ñëw ci nun ni taw , ni taw buy wal buy xootal suuf si » ; ci Mbindu kóllóre gu bees gi ñu ngi jàngee : Matt.21:40 : « **Su boroom tool bi ñëwee** , lu muy defal baykat yooyu? » ; 24:50 : “ ... **njaatigeem dina ñëw ci bis bimu ko xaarul** , ci waxtu wi mu xamul. ” ; 25:31 “ **Bu Doomu nit ki ñëwee ci ndamam** , ànd ak malaaka yu sell yépp, dina toog ci jal bu mag bimu àndal. » ; Jah.7:27 : “ **Waaye, xam nanu fumu joge; Waaye su Kirist ñëwee** , kenn du xam fumu bawoo. » ; 7:31 “ **Ñu bari ci mbooloo mi gëm ko, ñuy wax ne: « Su Almasi bi ñëwee** , ndax dina def kéemtaan yu ëpp yii nit kii def?» » ; Heb.10:37 : “ **Defa des tuuti, te ki nara ñëw dina ñëw** , te du yeex .” Seede bu mujj bi Yeesu joxe : Jah.14:3 : « **Suma demee ba waajal leen barab , dinaa dellusi , yóbbu leen ci sama wet** , ngir ngeen nekk fi ma nekk » ; Seede malaaka yi : Jëf 1:11 : « **Ñu ne leen: « Yéen waa Galile, lu tax ngeen taxaw di xool asamaan si? Yeesu male ñu jële ci seen biir, yége ko asamaan, dina dellusi ni ngeen ko gise, muy dem asamaan.**» ” . Projet adventiste bu Almasi bi dafa feeñ ci : Isa.61:1-2 : « **Xelu Boroom bi mingi ci man, ndax Boroom bi moo ma diw ngir may yégle xibaar bu baax bi ci woyof yi; Daf ma yónnee ngir ma faj ñi seen xol jeex, ma yégal ñi ñu jàpp ñu mucc, ñi ñu jàpp ñu mucc; ngir xamle at mi YahWéh di nangu, ...** ” Fii, bi Yeesu jàngee mbind mi ci sinagogu Nazareth, mu bàyyi jàng, tēj téere bi, ndax li ci des, lu jëm ci “ **bis bi ñuy fayyu** ”, mënul matt ba 2003 at ci ginaaw, ndax **bis bi Yàlla di fayyu, di sunu dellu bu ànd ak ndam . ngir féexal xol ñépp ñiy nàqar; »***

Adventism amna kanam yu bari tay, te li ci njëkk mooy, wàllu ofisel bi bañ ci 1991 leer yu mujj yi Jesus jox ko, jaaraleko ci jumptukaayu nit bu woyof bi ma doon. Ay leeral dina feeñ fépp fuñu ko soxla ci këyit bii. Barina kuréli Adventist yu tasaaroo ci àdduna bi yépp. Leer googu ñu ngi ko jëmmal ci ñoom muy lu njëkk. Mooy “ leer gu mag ” gi sunu mag ju jigéen, Ellen White, bëggoon yóbbu waa Adventist ci. Mu wane liggéeyam ni “ leer gu ndaw ” giy yóbbu ci “ leer gu mag gi .” Ci kàddoom yu mujj, mu yor Bible bu sell bi ci jawwu ji ak ñaari loxoom, ne : “ Bokk yi, maa ngi leen di jox téere bii .” Leegi bëgg-bëggam matna ; Daniel ak Apocalypse dañu leen xam bu baax ndax dañu jëfandikoo kode yu am solo yi ci Biibël bi. Dëggoo bu mat sëkk dafay wane xam-xam bu rëy bi Yàlla am. Jàngatkat, ku nekk ci yaw, maa ngi lay digal nga moytu def njuumte yu njëkk ya, yaa wara méngoo ak dogal bi Yàlla téral, ndax Boroom Kàttan gi du méngoo ak sa xalaat. Bañ leer gi bàkkaar la buy ray nit te amul garab gu koy faj ; Deret ji Yeesu Kirist tuuru mënul ko muur. Maa ngi tēj paranteis bu am solo bii, dellu ci “ *musiba* ” biñ yégle .

Laata may dugg ci jaar-jaaru Apocalypse, fàww ma leeral leen lu tax, ci gàttal, waxi yonent yi Yàlla inspiré dañu am solo ci nun nit ñi, ndax xam-xam bi ñu am wala ñu ko xeex dina jur dundu ba fàaw wala dee gu mat sëkk. Sabab bi mooy : nit ñi dañu bëgg dal, moo tax dañu ragal coppite. Ci noonu mu aar dal googu, ba noppi soppo diineem def ko cosaan ak aada, sànni lépp luy nuru lu bees. Noonu la Juif yi bokkoon ci jàppante Yàlla bu yàgg bi njëkka jëfandikoo, ngir yàq leen, ndaxte Yeesu wax leen ni “ *sinagogu Seytaane* ” lañu ci Peeñu 2:8 ak 3:9. Bu ñu toppee aaday maam yi, dañu gëmoon ni suñu ko defee dina ñu mëna aar seen diggante ak Yàlla. Waaye luy xew ci mbir mii ? Nit dootul déglu Yàlla bu ko waxee, wànte dafay ñaan Yàlla mu déglu ko bu muy wax. Ci anam yii, Yàlla gisul limu wara def, rawatina ndax, sudee dëgg la ni moom ci boppam du soppiku ci jikkoom ak àtteem biy wéy ba fàww, dëgg la itam ni projet bi dafay màgg saa yu nekk, di soppeeku ba fàww. Benn aaya doy na ngir firndeel xalaat boobu : “ *Yoonu ñi jub dañu melni leer gu leer, di gëna leer ba bëccëg jot.* (Pro 4:18) ». “ *Yoon* ” wi ñu bind ci aaya bii, mingi méngoo ak “ *yoona* ” bi Yeesu Kirist wane. Loolu dafay firndeel ni dëggu ngëm ci Kirist itam dafay soppeeku ci diir bi,

méngoo ak tannéeu Yàlla, méngoo ak pexem. Ñi bégga dundu ba fàww war nañu jox kàdduy Jesus luñu ko yelloo, bimu leen waxee : “ *Ku topp samay jëf ba ci njeexte li, dinaa ko jox...* (Peeñu 2:26).” Ñu bari dañu jàpp ni li nga jàngee ci ndoorte li ba ci njeexte li doy na ; te loolu mooy njuumteg Juif yi ci réew mi, ak njàngalem Jesus ci léebam ci talent yi. Waaye loolu mooy fàtte ni ngëm dëgg mooy diggante bu nara yàgg ak Xelu Yàlla miy dundu, moom miy saytu ngir jox doomam ñam wiy joge ci gémmiñam, saa yu nekk ak saa yu nekk. Kàddug Yàlla nekkul ci mbind yu sell yi ci Bible bi, ginaaw ga, dafay des ba fàww, " Logos ". » dundu, Kàddu gi nekk nit ci diir bu gàtt, Kirist liggéey ci Xel mu Sell mi ngir wéyal waxtaanam ak ñi ko bégg te di ko wër ak seen ruuh yépp. Mën naa seede loolu ndax man ci sama bopp amnaa njariñ ci leer gu bees gi may séddoo ak ñi ko bégg ni ma ko béggee. Li bees bi nu jote ci asamaan si dafay gëna yombal sunu xam-xam ci projet bimu feeñal, te dañu wara xam ni ñuy jëlee dogal ak bàyyi tegtal yu yàgg yi suñu màggee. Biibël bi daf ñu digal ñu def lii : “ *Saytu leen lépp ; jàppleen ci lu baax ;* (1Tes 5:21)».

Atteb Yàlla dafay wéy di méngoo ak jëm kanam gu leer giñ inspirée ak feeñal ñiñ tànn ñuy denc kàdduy Yàlla. Kon, topp cosaan ak aada mën na jur ñàkk, ndax dafay tere nit ñi ànd ak jëm kanam gi ci prograamu mucc gi ñuy wane ndànk-ndànk ba ci njeexte àdduna. Amna benn wax buy jël soloom ci wàllu diine, mooy : dëgg gi am ci jamono jii wala dëgg gi am ci jamono jii. Ngir gën a xam xalaat boobu, fàww nu xoolaat jamono yu weesu, fu nu amoon ci jamonoy ndaw yi, njàngalem ngëm gu mat sèkk. Ginaaw loolu, ci jamonoy lëndëm gu metti, ñu jël njàngalem ndaw yi wecci njàngalem ñaari “ Rome ” yi ; imperial ak papal, ñaari fase yu benn projet divine waajal Seytaane. Moo tax liggéeyu coppite bi mën na gëna dëggal turam, ndax dafay dindi njàngale yu baaxul yi, ba noppi jëmbat jiwu yu baax yi yàqu ci njàngale yu ndaw yi. Ak muñ gu rëy, Yàlla jox na jot, jot lu bari, ngir leeram mëna dellu ci anam wu mat sèkk. Yàlla biy sàkk Yàlla, wuute na ak yàllay xéewal yi, te duñu def dara, ndax amul, ndax Yàlla dafay dundu ba fàww, te dafay wane ni mingi am, ci jëfam ak jëfam yu kenn mënul toppandoo ; lu tiis ci nit, ci xeetu yar yu metti. Ki yor nature bi, ki jiite bërëet yi, dënn yi ak melax yi, kiy yee volcan yi, def leen ñu tufli safara ci kaw nit ñi, ki waral suuf suy yëngu, di jur vague yu yàq, mooy ki ñëw wax ci xel yi mu tànn, li muy def, muy waajal bu yàgg. Amos 3:7 dafa wax ni: “ *Dëgg la, Boroom bi Yàlla du def dara ludul xamal kumpaam ay jaamam, di yonent yi .* ”

Xoolaat bu njëkk ci Apocalypse

Ci liggéeyam, Yaxya, ndawu Boroom bi Yeesu Kirist, daf nuy nettali nataal yi ko Yàlla jox ci gis-gis yi ak xebaar yi mu dégg. Ci melokaan, waaye ci melokaan kese, Peeñu, di tekkig làkku grek “apocalupsis”, feeñalul dara, ndax dafa denc melokaanam bu yéeme, te mbooloo mu gëm mi ko jàng mënu ko xam. Kumpa gi daf leen di naxxari, ñu dem ba bàyyi xel ci kumpa yiñ feeñal.

Yàlla du def lu mel nii te amul sabab. Bu ñu demee noonu, daf nuy jàngal ni Feeñu-am sellee, te muy luñu ko jagleel ñi mu tànn kese. Lii mooy barab bi war ñu leer ci mbir mi, ñi mu tànn duñu ñiy wax ni ñooy jaamam, waaye ñooy ñi mu jàpp ni ñooy jaamam, ndax dañu wuute ci gëm-gëm yu baaxul yi ci seen njub ak seen déggal.

“*Lii mooy feeñug Yeesu Kirist, bi Yàlla jox ko, ngir mu wane ay jaamam mbir yi wara xew ci diir bu gàtt, mu yónnee malaakaam, mu wane ko jaamam Yaxya, mi seede kàddug Yàlla ak seede bu Yeesu Kirist, ci lépp lumu gis. (Peeñu 1:1-2) ».*

Moo tax ki wax ci Yowaana 14:6 ne: “*Man maay yoon wi, dëgg gi ak dundu gi ; Kenn du ñëw ci Baay bi fileek jaaralewul ci man* », mu ñëw, jaaraleko ci Apocalypse, Feeñu-am, ngir wan jaamam yoonu dëgg gi leen may ñu am dundu ba fàaw, ñu koy jox, te ñu ko xalaat ci turam. Kon ñi mu jàpp ni yelloo nañu ko, ñoo koy am. Ginaaw bi Jesus wane bu baax ci liggéeyam ci kaw suuf, liy misaalu ngëm dëgg, dina xàmmeë ñi yelloo ko ak saraxam bu baax, ndax dañu jël dëgg-dëgg yoon wi mu dox ci seen kanam. Li ñu nara def mooy liggéeyal Yàlla lépp te mat sëkk. Sudee Jàngalekat bi dafa wax Pilaat : “*...Dama ñëw ci àdduna ngir seede dëgg gi...* (Yowaana 18:37) , ” ci àdduna bi, ñi mu tànn itam dañu wara def luni mel.

Kumpa bu nekk am na lu muy leeral, waaye ngir gis ko, fàww nga jëfandikoo caabi yiy ubbi ak di tëj mbëgg yi. Waaye ñi bégga xam, caabi bu mag bi mooy Yàlla ci boppam, ci boppam. Ci jamonoy bégal xol, ci anam wu méngoo ak àtteem bu jaar yoon, dafay ubbi wala tëj xel mu doomu aadama. Gallankoor bu njëkk bi mooy tax ñu baña mëna xam téere biñ feeñal, te Bible bu sell bi dafay nekk, suñu ko joxee ñu jàng ko ci gëm-gëm yu dul dëgg, muy xët yu bari yuy wax ci diine. Te gëm-gëm yu baaxul yooyu bari nañu lool, moo tax ci kaw suuf, Jesus bariwoon na ay artu ci njuumti Kirist yi nara feeñ ba ci njeexte àdduna, buñu

sukkandikoo ci Matt.24:5-11-24 ak Matt.7:21 ba 23, fu mu àrtu ci njuumte yu ñiy wax ni ñooy topp ko.

Kon Apocalypse mooy feeñal taarixu ngëm gu dëgggu gi Yeesu Kirist nangu ni Baay la ak Xel mu Sell mi, te mingi joge ci Baay bi, di Yàlla biy sàkk lépp. Gëm-gëm dëgg googu moo mëna tànn ñi mu tànn, ñuy dundu ay xarnu yu lëndëm, di jamonoy jaxasoo bu metti ci wàllu diine. Lii mooy gëna dëggal màndarga bi Yàlla jox ñi mu tànn, te mu xàmme leen ci diir bu gàtt, ndax ni ñoom, buñu sukkandikoo ci Génesis 1:15, dañuy leer ci lëndëm, “ ngir leer ci kaw suuf.” »

Ñaareelu caabiy Apocalypse mingi nëbbu ci téreb yonent Yàlla Daniel, di benn ci téreb kóllóre gu yàgg gi, di téreb bu njëkk ci “ *ñaari seede* ” yu Yàlla wax ci Peeñu 11:3; ñaareel bi mooy Apocalypse ak téere kóllóre gu bees gi. Bi Jesus nekkee ci kaw suuf, dafa yóbbu ay taalibeem ci yonent Daniel, moom mi seedeem bind ci téere taarix yi ci " Torah " bu sell bi ci Juif yi .

Divine Revelation dafa am ñaari kolon yu ngëm. Gëm naani téere Daniel ak téere Apocalypse bi ñu jox Yaxya dañuy boole seen biir, ñuy boole seen biir, ñuy yóbbaaale, ni ñaari kolon, kapitaalu feeñu asamaan bu Yàlla.

Kon Apocalypse mooy jaar-jaaru ngëm gu dëgggu gi Yàlla fësal ci aaya bii : “ *Yaw miy jàng kàdduy yonent yii ak ñiy déglu ko, ba noppi topp li ñu ci bind, barkeel nga! Ndaxte jamono ji jegesi na (Pee. 1:3).* ”

Verb bi " lire " amna lu muy tekki ci Yàlla, moo koy boole ak xam mesaas biñ jàng. 29:11-12 dafa wax ci xalaat boobu : “ *Li ñu feeñal lépp ci yaw, dafay nuru kàddu yu nekk ci téere buñ tafu, ñu koy jox ku xam lire ak bind, naan: “Jàngaleel lii! Mu tontu ko ne: «Mënu ma ko, ndaxte dañu ko tëj. walla mu mel ni téere bu ñu jox nit ku mënul a jàng, ne ko: Jàngal lii! Ku tontu: Xamuma lire .”* Ci misaal yooyu, Xel mi dafay firndeel ni mënul xam kàddu yi Yàlla bind ci ñiy « sargal ko ci seen gëmmin ak seen gëmmin, waaye seen xol soriwul ci moom », buñu sukkandikoo ci Isa 29:13 : « *Boroom bi dafa wax ne: “Su askan wii jegee ma, dañu may sargal ci seen gëmmin, ak seen gëmmin, te dañu may sargal ci seen gëmmin, te dañu may sargal ci seen gëmmin. waaye xolam soriwul ci man, te limu may ragal , nekkul ludul tegtal ci cosaan ak aada .* -

Ñatteelu caabi gi dafay boole bu njëkk bi. Dafa nekk itam ci Yàlla, mi tànn ci ñi mu tànn, ki mu nara def mu mëna “ lire ” yonent yi ngir leeralal ay rakkam ak ay rakkam yu jigéen ci Yeesu Kirist. Ndaxte ci 1 Kor.12:28-29 , Pool daf nu fàttali ni: “ *Yàlla dafa tànn ay ndaw ci mbooloo mi, ñu njëkka nekk ay ndaw, ñaareel ba ay yonent, ba noppi ay jàngalekat, ginaaw ga ay kéemtaan yu mag, ay may yuy faj, dimbali nit ñi, ay nguur, ay làkk yu bari. Ndax ñépp ay ndawi Kirist lañu? Ndax ñoom ñépp ay yonent lañu? Ndax ñoom ñépp ay doktër lañu? ”.*

Ci doxalin wi Yàlla tëral, kenn mënul wax yonent ci dogal boppam. Ni ko Jesus jàngalee ci léeb bi, bunu gaawantu toog ci kanam, waaye nu toog ci ginaaw néeg bi, nu xaar, su loolu amee, Yàlla woo nu nu toxu ci rang bu njëkk. Amuma woon benn yéene bokk ci liggéeyam, waaye lima doon bëgg mooy xam luy tekki ci bataaxal yu doywaar yooyu ma jàng ci Apocalypse. Te Yàlla moo ma woo ci gis-gis, balaa may xam li muy tekki. Kon bul jaaxle ci ni liggéey yi may wane dañu leer lool ; mooy meññee fu liggéeyu ndaw yi.

Kon ñàkka mëna xam kumpam yi mu wane ci kode, lu jaadu la, te dañu ko seentu ci yoon wi Yàlla tëral. Ñàkka xam du njuumte, lépp bëgg lu baña nangu leer gi ñu jox. Sudee nangu wuñu limu feeñal jaaraleko ci yonent yi mu yónnee ci liggéey boobu, àtteb Yàlla dafay teg ci saasi : mooy dakkal diggante, aar ak yaakaar. Moo tax, benn yonent ci misioñu, Yaxya, jot gis-gis bu kode bu jóge ci Yàlla, ci njeexte jamono, beneen yonent ci misioñu daf leen di jox tay gis-gis yiñ dekode ci Daniel ak Peeñu, di leen jox garanti yépp ci barkeb Yàlla ci seen

leer gu rëy. Ngir xam lii, benn xët kese la am : Bible bi, amul leneen ludul Bible bi, waaye Bible bi yépp, ci leeralu Xel mu Sell mi. Li Yàlla bàyyi xel ak mbëggeelam dafa jëm ci mbindéefi nit ñi gën a woyof, mel ni xale yu déggal Yàlla, ñu néew lool ci mujug jamono jii. Xam xalaatu boroom bi mën na am ci liggéeyandoo bu jege te dëgër diggante Yàlla ak jaamam. Dëgg mënul sàcc ; yelloo nañu ko. Ñi ko bëgg dañu ko jàppee ni emanation divine, meñneef, essence bu Boroom biñ bëgg te jaamu.

Tabax bi yépp ci Peeñu bu mag bi ñu indi ci anam wu mottali ci téere Daniel ak Peeñu, dafa rëy te bari ay jafe-jafe. Ndaxte ci dëgg-dëgg, Yàlla dafay faral di wax ci benn mbir ci anam wu wuute, di boole ay detay. Buñu sukkandikoo ci sama xam-xam ci xam-xam boobu, taarixu diine biñ fësal yombal nañu ko ténk.

Ba leegi amna ñeenteelu caabi : sunu bopp. Dañu wara tànn, ndax sunu ruuh ak sunu jikko yépp dañu wara bokk ak Yàlla xalaatam yépp ci lu baax ak lu bon. Su amee ku bokkul ak moom, amaana dina weddi ngëmam ci benn poñ wala beneen. Feeñu bu am ndam bi du feeñ lu leer ci xel yu sell yi ci ñiñ tànn. Dëgg gi mooy, kenn mënnoo koo waxaale, mënnoo ko waxaale, danga ko wara jël ni mu mel wala nga bàyyi ko; Ni Jesus jàngalee, lépp a ngi aju ci “ waaw ” wala “ déedet .” Te lépp lu nit dolli ci moom, ci Ibliis la jóge.

Amna benn mbir bu des bu Yàlla sàkku : woyof gu mat sëkk. Mbëggéel ci liggéey lu jaadu la, waaye mbégte duko musa am : “ *Yàlla dafay bañ ñi gëmm seen bopp, waaye dafay may yiwam ñi woyof* (Saag 4:6).” Ndax réy-réy mooy reenu soxor gi jur yàqu-yàqu Seytaane ak jafe-jafe yi mu jural boppam ak mbindéefi Yàlla yépp ci asamaan ak ci kaw suuf, nit ku réy mënul am tanneef ci Kirist.

Toogal dëgg mooy nu xam sunuy néew doole, nu gëm kàdduy Kirist bimu nu wax : “ *Sudee amul man, doo mëna def dara* (Yowaana 15:5).” Ci « *dara* » gi, li gëna am solo mooy ñu mëna xam luy tekki ci kàdduy yonent yiñ bind ci kode. Dinaa la wax luko waral ba noppi ma jox la ay leeral. Ci xam-xamam, ak xam-xamam bu rafet, Boroom bi moo inspiré Daniel ci ay profesi-am ci ay mbir yuñ tàqale ay fukki at. Balaa muy may xalaat def benn synthese buy méngale waxtaani yonent yooyu yépp ñu xaaj ko ay chapitre, kenn musul def ko balaa man. Ndaxte ci pexe boobu kese la tuuma yi Yàlla joxe di gëna dëggu ak leer. Sekkere leer gi mingi ci boole mbindu yonent yépp, jàngat ci anam wu méngoo done yi ci chapitre yi, ak li gëna am solo ci seet ci biir Bible bi yépp ngir xam luy màndarga yi ñuy dajee ci ngëm. Fa ñu jëfandikoowul xeetu xam-xam boobu, téreb Daniel, bi mënul xam bu baax li Yàlla waxoon ci Apocalypse, tuuma yi ñu waxoon ci Yàlla, jaaxalul woon lool ñi ñu doon wax. Ngir soppo jafe-jafe yii, Xel mu Sell mi Yeesu Kirist yónnee ma leeralal li ñu nëbboon ba foofu. Kon ràññeekaay ñeenti mbir yi gëna am solo ci muuru Yàlla dafa feeñ ci anam wu kenn mënul werante. Yàlla xamul beneen kiliftéef ludul kiliftéef gi ci kàddoom gi mu bind, te kiliftéef boobu mooy ñaññi ak jiiñ, di “ *ñaari seede* ” yi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:3, bàkkaarkat yi ci kaw suuf ak ci asamaan si. Léegi nag, nanu xoolaat nettalib yonent bii ñu ténk.

Benn pàcc : Taarixu Israyil ci dàq leen ginaaw – 605

Daniel yegsi na Babilon (-605) Dan.1.

Li Daniel gis ci njiit yu toppalante

1-Empire bu Kalde : Dan 2:32-37-38 ; 7:4.

2- Empire bu waa Medi ak waa Perse : Dan.2:32-39 ; 7:5 ; 8:20.

3-Empire bu Grees : Dan.2:32-39 ; 7:6 ; 8:21 ; 11:3-4-21.

4- Empire bu Rome : Dan.2:33-40 ; 7:7 ; 8:9 ; 9:26 ; 11:18-30.

5- Royaume yu Europe : Dan.2:33 ; 7:7-20-24.

6-Régime pape bi : Dan 7:8 ; 8:10 ; 9:27 ; 11:36.

Ñaareelu pàcc : Daniel + Feeñu

Juif yi bañoon nañu wax ci ñëwu Messiah bu njëkk bi : Daniel 9.

Antiochus IV Epiphanes, buur bu Grees, sonal Juif yi (-168) : yëgle *musiba bu rëy* : Dan.10:1. Dan.11 :31. Fitnaal yu waa Rome (70) : Dan.9:26.

Ginaaw waa Kalde, waa Medi ak waa Perse, waa Gereg, nguuru Rome, nguuru empire, ginaaw ga nguuru pape, ci atum 538. Ci Rome, ngëmu chretien daje na ak noonam buy dee ci ñaari jamono yu toppalante, nguuru buur ak nguuru pape : Dan.2:40 ba 43 ; 7:7-8-19 ba 26 ; 8:9 ba 12 ; 11:36 ba 40 ; 12:7 ; Apo.2 ; 8:8 ba 11 ; 11:2 ; 12:3 ba 6-13 ba 16 ; 13:1 ba 10 ; 14:8.

Lu ko dalee ci atum 1170 (Pierre Valdo), liggéeyu coppite ba ci dellu Kirist: Peeñu 2:19-20-24 ba 29 ; 3:1 ba 3 ; 9:1 ba 12 ; 13:11 ba 18.

Diggante 1789 ak 1798, jëf juy yar ateism revolutioner bu français : Peeñu 2:22 ; 8:12 ; 11:7 ba 13.

Empire bu Napoleon I : Peeñu 8:13.

Lu ko dalee ci atum 1843, natt ngëmu Adventist ak limu jur: Daniel 8:14 ; 12:11-12 ; Apo.3. Daanu Protestant : Peeñu 3:1-3 ; 9:1 ba 12 (Seelu^{mboq}). Pionnier adventist yi barkeel nañu leen : Peeñu 3:4-6.

Lu ko dalee ci atum 1873, barkeb ofisel bu jubluwaay Adventist bu juróom ñaareelu bis bi: Daniel 12:12 ; 3:7 ; màndarga *Yàlla* : Peeñu 7 ; liggéeyam ci àdduna bi wala bataaxalu ñatti malaaka yi: Peeñu 14:7 ba 13.

Lu ko dalee ci atum 1994, ginaaw bi ñu nattee ngëmu yonent yi, ngëmu Adventist yi dafa daanu : Peeñu 3:14 ba 19. Njàngale mu dem ba bokk ci camp Protestant yi ñu bañoon ci atum 1844 : Peeñu 9:5-10. 14:10 (*moom itam* dina *naan* , ...).

Diggante 2021 ak 2029, Ñatteelu guerre mondiale : Daniel 11:40 ba 45 ; 9:13 ba 19 (6eelu^{mboq}).

Ci atum 2029, mooy jeexal jamonoy yiw mbooloo ak benn-benn : Peeñu 15.

Natt ngëm ci àdduna bi yépp : yoon wiñ tëral ci Dibéer : Peeñu 12:17 ; 13:11 ba 18 ; 17:12 ba 14 ; juróom ñaari mbas yu mujj yi : Peeñu 16.

Ci pringtemps 2030, “*Armagedon*” : dogal buy wax ni Kirist dina dee ak dellu ci ndam : Daniel 2:34-35-44-45 ; 12:1 ; 13:15 ; 16:16. Juroom ñaareelu *mboq* : Peeñu 1:7 ; 11:15 ba 19 ; 19:11-19. *Juróom ñaareelu mbas mi mujj* : Peeñu 16:17. *Góob bi* wala jël ñiñ tànn : Peeñu 14:14-16. *Góob* wala yarg jàngalekat yu baaxul yi: Peeñu 14:17-20 ; 16:19 ; 17 ; 18 ; 19:20-21.

Lu ko dalee ci pringtemps 2030, di juróom ñaareelu junniy at wala bésu noflaay bu mag ngir *Yàlla* ak ñi mu tànn : ñu daanele ko, Seytaane ñu jàpp ko ci kaw suuf su ñàkk nit lu tollu ci *junniy at* : Peeñu 20:1 ba 3. Ci asamaan si, ñiñ tànn ñooy àtte ñi daanu : Daniel 7:9 ; Apo.4 ; 11:18 ; 20:4 ba 6.

Ci atum 3030, àtte bu mujj bi : ndamu ñiñ tànn : Peeñu 21. *Ñaareelu dee ci kaw suuf* : Daniel 7:11 ; 20:7 ba 15. Ci kaw suuf su bees: Peeñu 22 ; Dan 2:35-44 ; 7:22-27.

Màndarga Rome ci yonent yi

Li gëna doywaat ci profesii yi mooy, dañu jëfandikoo ay màndarga yu wuute doonte dañuy wax ci benn mbir. Kon dañuy jàppale seen biir, duñu tàqaloo seen biir. Loolu dafay may Yàlla mu mëna tëye wàll wu nèbbu wi ci mbind mi, ba noppi defar nataalu robot buy wane wàll yu bari yi ci sujet biñ bëgga wax. Noonu la amee ci limu gëna bëgg : Rome.

Ci Dan.2, ci gis-gis bi ñu am ci jëmm ji, mooy ñeenteelu empire bi am màndargam « *tànkii weñ* ». " *Weñ* " dafay wane jikkoom ju dëgër ji ak devisam ci làkku latin " DVRA LEX SED LEX ", ñu tekki ko : " yoon wi dëgër na, waaye yoon wi mooy yoon ". Rax ci dolli, " *tànkii weñ* " yi dañuy fàttali melokaanu soldaari Rome yu sol mbubb yu weñ ci seen yaram, seen bopp, seeni mbagg, seeni loxo ak *seeni tànk* , ñuy jëm kanam ci tànk ci kolon yu gudd, ñu defar seen bopp te rafet.

Ci Dan. 7, Rome, ci ñaari jamonoy pagan, republique ak imperial, ba leegi mooy ñeenteelu empire bi ñuy wax ni " *monstre bu raglu bu am bëñi wen* ." Bëñam yi dañu ko boole ak *tànkii weñ* yu Dan.2 . Amna itam " *fukki bejjen* " yuy màndargaal fukki buur yu moom seen bopp ci Europe, yu nara am ginaaw bi Empire bu Rome daanoo. Loolu mooy njàngalem Dan.7:24.

Dan.7:8 dafay nettali feeñug fukk ak benn " *bejjen* " biy nekk ci yonent yi, muy luy njékka teg bépp muru Yàlla. Ñu tuddee ko " *bejjenu ndaw* " waaye, ci anam wu wuute, Dan.7:20 dafa wax ni " *mu gëna mag yeneen yi* ." Dan.8:23-24 dina ñu leeral loolu, " *buur bu réy ba noppi am njuuj njaaj... dina am ndam ci ay pexeem ; Dina yàq boroom doole yi ak askanu seen boroom* ." Lii benn la ci jëf yi Yàlla wax ni ñoo waral ñaareelu nguuru Rome, bi ñu amee ci atum 538, ginaaw bi ñu taxawalee nguuru pape bi, muy nguuru Justinien ^{I, di jaay doole ngëmu} Katolik yu Rome. Dina nu jël bépp tuuma bu Yàlla joxe ci anam wu tasaaroo, ci biir yonent yi, ci kaw nguur gii di jaay doole, di jaay doole, waaye diine, di nguur gi papism bu Rome di màndargaal. Sudee Dan 7:24 daf ko woowe « *wuute na ak ki njékka am* », , mën nañu ko wax ni dooleem mingi aju ci diine , te mingi aju ci ngëmu boroom doole yi ko ragal , te ragal limu mëna def ci Yàlla ; Dan.8:25 dafa wax ni loolu mooy " *njariñu ay pexeem* ." Ñenn ñi mën nañu jàpp ni du lu jaadu, ma boole buuru Daniel 7 ak buuru Daniel 8. Kon dama wara wane lu tax ma boole loolu.

Ci Dan.8, gisu nu ñeenti empire yu toppalante ci Dan.2 ak 7, waaye ñaar ci empire yooyu, ñu leer ci mbind mi : empire Medien ak Perse, ñu tuddee ko " *bày bu góor* " ak empire Grek ñu tuddee ko " *bëy* " bi jiiitu empire bu Rome. Ci atum 323, la Alexandre le Grand faatu, *mu dagg bejjenu bëy bu mag bi, dagg ko* ." Waaye ndax amul kenn ku ko wara donn, empire bi dafa bokk ci jeneraalam yi. Ginaaw 20 at yu xeex bi amee ci seen biir, 4 buur kese ñoo fa desoon " *ñeenti bees yu jog ci ñeenti ngelaw yi ci asamaan ngir wecci ko* ". ñeenti béjjén yooyu ñooy Misra, Siri, Geres ak Tras. Ci chapitre 8, Xel mi daf nuy wan juddug ñeenteelu empire bi, ci ndoorte li, nekkoon dëkk bu sowwu jàng, njékka nekk monarchist, ginaaw ga republicain ci 510. Ci régime republicain bi la Rome jélee doole ndànk-ndànk, ndax dafa soppo réew yi ko doon koloni ci Rome. Moo tax, ci aaya 9, ci tur wi tuddu " *bejjen bu ndaw* " biy màndargaal nguuru papa bu Rome ci Dan 7, ñëwu Rome republique ci taarixu Penku, di barab bi Israyil nekk, dafa am ci limu dugg ci Geres, " *benn ci ñeenti bejjen yi* ."

Nima ko waxoon, ñu woo ko ci atum 2014 ngir lijjanti benn xëccoo bu amoon ci diggante ñaari kuréel yu Grees, Ligue Achaeen ak Ligue Aetolien, mu dem ba Grece ñàkk moom sa bopp, ba noppi kolonisation yu dañu leen noot ci loxo waa Rome ci atum 1466. *profesi* yu bon. Barab bi ñuy xalaat mooy Italie, di barab bi Rome nekk. Juddug ñi ko sos Romulus ak Remus dafa wane luu bu jigéen bu leen di nàmp. Ci làkku latin, baat luu bu jigéen mooy “ lupa ” muy tekki luu bu jigéen waaye itam jigéen juy jaay yaram. Moo tax, ginaaw biñu ko sàkkee, Yàlla dafa màndargaal dëkk bii ndax ñaari èlégam ci yonent yi. Dina nu ko fekk mu melni luu ci géttu baayima yu Jesus, te dina ko méngale ak jigéen juy njënd ak njaay ci Peeñu 17. Ginaaw loolu, yaatuwaayam ci “ sud ” bi ñu amee ci daaneel sud Italie (– 496 ba – 272), ginaaw ga ñu génne ndam ci xare yi ñu doon def ak Carthage, Tunis bi leegi, ci 264 lu jiitu JC. Li ci topp ci “ penku ” bi mooy limu duggu ci Geres ni ñu ko gise tay. Mooy barab bi ñu ko bindee ni “ jog ci benn ci ñeenti bees yi ”. » ci empire bu Grece bi Alexandre le Grand jëlee ci empire bu yàqu. Rome di gëna am doole, ci atum 1963, Rome dina mujjee teg dooleem ak dooleem ci kolonisation ci kaw Judée, muy réew mi Xel mi woowe “réew mi gëna rafet ci réew yi” ndax liggéeyam la biñu ko sàkkee ginaaw bi askanam génnee Egypt. Ñu baamtu wax ji ci Ezek 20:6-15. Taarix bu leer : benn yoon, Hyrcanus woowaat Rome ngir mu xeex ak rakkam Aristobulus. Ñatti yoon yu waa Rome amee ci réew mi, ñu ngi ko nettali ci anam wi ñu ko jëlee ci “ baayima ” bu waa Medo-Perse ci benn chapitre bi, te dañu méngoo ak li taarix bi wax. Moo tax li Yàlla bëggoon matna : baat « *bejjen bu ndaw* » bi Dan.7:8 ak Dan.8:9 wax, ci ñaari roywaay yi, dafay wax ci dântite waa Rome. Mbir mi firndeel na te kenn mënu ko werante. Ci gëm-gëm googu, Xelu Yàlla mi dina mëna matt njàngalem ak tuuma yi mu jiiñ nguuru diine papa bi, biy dajale ci boppam bépp dënd bu asamaan si. Bi ñu wane ci Dan 7, fii, ci Dan 8, Xel mi dafay tëmb ci xarnu yi leen tàqale, te daale ko ci aaya 10, mu jëlaat, muy noon bi gëna bëgg ci àdduna ; te du ci lu amul benn sabab. Ndaxte dafa bokk ci diine chretien yu doomi réewu asamaan si Yeesu Kirist dajale: “ *jog ci larme asamaan si* .” Ci atum 538 lañu def loolu ci ndigalu empereur bu Justinien I, ^{bi} ko jox Vigilius I kilifag ^{dine} ak jal bu mag ci Vatican. Waaye ginaaw bimu yor doole ji, dafay xeex ñi sell ci Yàlla, ñi muy sonal ci turu diine chretien, ni ko ñi ko donnu ci taarix di defee luy tollu ci 1260 at (diggante 538 ak 1789-1793). Taarix bu dëgg bi dafay firndeel dëggug diir boobu, ndax xam nañu ni dekre bi ñu bind ci 533. Kon 1260 at yi, ci xayma bii, ñu jeex ci 1793, at mi, ci “ Terror ” revolutioner, ñu dekre ngir dindi eggaliis bu Rome. “ *Mu daaneel yenn ci biddiww yi ci suuf, daal di leen gëdd* .” Dina ñu jëlaat nataal bi ci Peeñu 12:4 : “ *Geen gi jël na ñatteelu pàcc bi ci biddiww yi ci asamaan si, sànni leen ci kaw suuf* .” Caabi yi ñu ngi ci Bible bi. Lu jëm ci *biddiww yi* , ñu ngi ci Gen.1:15 : « *Yàlla daf leen teg ci asamaan ngir leer ci kaw suuf* » ; ci Gen. 15:5 dañu leen méngale ak doomi Ibraayma : “ *Xoolal asamaan, nga lim biddiww yi, soo leen mënnee lim ; say doom dina ñu bari* ». ; ci Dan.12:3 : « *ñiy yóbbu ñu bari ci njub , dina ñu leer ni biddiww ba fàww* . Baatu « *geen* » dina am solo lool ci Apocalypse bu Yeesu Kirist, ndax dafay màndargaal ak màndargaal « *yonent biy jàngale fen* », ni ko Yesaya 9:14 nu ko fësalee, loolu mooy ubbi sunu xam-xam ci bataaxal bi Yàlla bind. Kon nguuru papa bi ci Rome, ci xarnu yi mu nekke ci nguuram, ba ci cosaanam, ay yonent yu baaxul ñoo ko jiite, lépp di aju ci àtte bu sell te jub bi Yàlla feeñal.

Ci Dan. 8:11, Yàlla dafa jiiñ papa bi ni dafay xeex ak Yeesu Kirist, di benn “ *Njiitu njiit yi* ”, ni ko aaya 25 di leeralee, ñu koy woowe itam “ *Buuru buur yi ak Boroom biy njiit yi* ,” ci Peeñu 17:14 ; 19:16. Dañu jàng ne : “ *Mu yéeg ba ci njiitu soldaar yi, jël sarax bimu daan joxe bis bu nekk, ba noppi daaneel suufu barab bu sell bi* .” Tekki bii wuute na ak yeneen tekki yi ñuy faral di def, waaye li am solo mooy dafa topp bu baax li ñu bind ci làkku Hebrew. Te ci anam yii la bataaxalu Yàlla di gëna dëppoo ak gëna jub. Baatu “ *ba fàww* ” mënul wax ci “ sarax ”, ndax bindul baat boobu ci làkku Hebrew, te nekkam nekkul lu jaadu, te amul benn sabab ; Rax ci dolli, dafay soppo li profesi bi di wax. Dëgg la, profesi bi dafay

wax ci jamonoy chretien, jamono jooju, buñu sukkandikoo ci Dan.9:26, ñu dindi *sarax yi ak sarax yi* . Baatu “*ba fàww*” dafay wax ci moomeelu Yeesu Kirist kese, maanaam kàttan gi mu am ci ñaanal ñi mu tànn, te mu tànn leen. Leegi, ginaaw bi nguuru pape bi jàppee wax jooju, dafay barkeel ñi ñu alku, ba noppi di mbugal ñi Yàlla barkeel, ñoom ñi ñuy tuumal ni dañu bañ Yàlla, ba noppi ñu def seen bopp royukaay ci ngëm Yàlla ; muy wax ju Yàlla weddi woon ci limu wax ci yonent yi, bi ko jiiñ ci Dan.7:25, ni “*dafa defar pexe ngir soppo jamono ak yoonu Musaa* .” Kon njobadi dafa nekk ci liggéeyu nguuru pape bi yépp, moo tax mënul àtte wala àtte benn àtte ci diine. Kon , li ñuy *jàngale* ci Heb 7:24, mooy “*sarxalkat budul soppiku*” bu Yeesu Kirist. Kon papism mënul wax ni Yàlla moo ko jox dooleem ak kiliftéefam ci Yeesu Kirist ; Kon mënul ko sàcc ci anam wudul yoon, ak lépp luy loraange ci sàcc googu ci moom ak ci ñi mu nax. Njexital yooyu ñu ngi feeñ ci Dan.7:11. Ci àtte bu mujj bi, dina am «*ñaareelu dee, sànni ko ci dexu safara ak sulfur*», bimu yàgg a tiital buur yi ak nit ñépp, ngir ñu jaamu ko, ragal ko . *lakk nañu ko* .” Ci noonu la Feeñug Apocalypse di firndeel àtte bu jaar yoon bu Yàlla dëgg bi mer te réccu, ci Peeñu 17:16 ; 18:8 ; 19:20. Dama tànn tekki lii, “*ba noppi mu daaneel fundamaasu barabu sell bi*” ndax tuuma yi ñu jiiñ nguuru pape bi dañu nekkoon ci ngëm. Booy seet, baat Hebrew bi “*mecon*” mën nañu ko tekki ni : *barab wala fondaasioñ* . Te ci anam yii, *fondaasioñu barab bu sell bi ci ngëm* mooy li ñuy daaneel. Baatu “*fondaasioñ*” bi dafay wax, buñu sukkandikoo ci Efes 2:20-21, ci Yeesu Kirist ci boppam, “*xeetu koñ bu mag bi*”, waaye itam, fondamaa bi ndaw yi tabax, ñu koy méngale ak tabax bu nekk ci ngëm, maanaam “*barab bu sell*” bu Yeesu Kirist moom, te Yàlla tabax ko ci kawam. Kon li ñuy wax ni mooy ndono Piyeer mu sell mi, Yàlla ci boppam weddi ko. Ci wàllu papism, lenn li Piyeer bàyyi ci moom mooy wéyal liggéeyu ñi ko faat, ñi ko daaj ci bant ginaaw Boroomam bu mag bi. Regime Inquisition bimu yor, dafa topp ci njubte xeetu pagan yi njékka am. Ginaaw biñu «*soppo jamono ak yoon*» yi Yàlla téral, nguur gi amul muñ te metti, yenn ci njiiti pape yi ay faatkat lañu woon, defkatu ñaawtéef yu siiw, lu melni Alexander VI Borgia ak doomam Caesar, bordure ak kardinal, seede na nekkinu diabolik bu mat sèkk ci njubte pape bu Rome. Diine ji dafa ray nit ñu bari ñu ànd ak jàmm, di leen jaay doole ñu soppo seen ngëm, di leen yar ñu ray leen, ak seeni njiiti diine ci xare yu mag yi ñu doon def ci Jullit yi fa jëloon réewum Israyil ; réew mu Yàlla alku ci atum 70, foofu la waa Rome ñëw ngir yàq «*dëkk bi ak barab bu sell bi*», lépp di méngoo ak li ñu wax ci Dan.9:26, ndax Juif yi dañu bañ Almasi bi. “*Fondaasioñu barab bu sell bi*” dafay wax ci dëgg yépp yu ndaw yi jote, ñu joxe ko ci mbokk yiy ñëw jaaraleko ci Mbindu kóllóre gu bees gi ; ñaareel bi mooy «*ñaari seede*» yu Yàlla , buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:3. Ci seede bu noppi bii, papism amul lenn ludul turu ndaanaan yu ngëm bible yi mu jaamu, di liggéeyal ci mbooloo mu bari ci mbooloo mi ko topp. Dëgg gi Rome wax, ñu ngi ko bind ci «*missal*» (njiitu Mbàkke), biy wecci «*ñaari seede*» yu Yàlla ; bind yi ci kóllóre gu yàgg gi ak gu bees gi, ñoom ñépp bokk nekk Bible bu sell bi, bimu xeexe ak moom, di ray ay taalibeem yu gëm.

Aaya 12 ci Dan.8 daf nuy xamal li tax Yàlla ci boppam forse diine ju ñaaw ju ñaaw ji. “*Bis bu nekk , soldaar yi dañu leen bàyyi ndax bàkkaar* .” Kon jëf yu tiis te ñaaw yooyu nguur gi daan amal, ci bëgg-bëggu Yàlla, ngir yar “*bàkkaar*” maanaam, buñu sukkandikoo ci 1 Yowaana 3:4, sàggane yoonu Musaa. Lii jëf la buñu mëna wax ni Rome moo ko def, waaye ci jamonoy empereur pagan, ndax bàkkaar bu rëy bi yelloo mbugal bu mel noonu, laal na Yàlla ci ñaari mbir yu am solo lool : ndamam ci Yàlla biy sàkk lépp, ak ci ndam li ci Kirist. Dina nu gis ci Peeñu 8:7-8, ni taxawalinu nguuru pape bi, ci 538, mooy ñaareelu yar, bi Yàlla indi, te waxoon ci kàddug Yàlla ci màndarga àrtu bu «*ñaareelu mboq*». Beneen yar moo ko jiiu, bi barbar yi duggee ci Europe, ndax nekkoon chretien yu baña gëm. Jëf yooyu tàmbalee diggante 395 ak 476, sababi mbugal yi ñu def ñu ngi ko fekk ba leegi balaa 395. Kon, bis 7 màrs 321, ñu ngi ko firnde, bi empereur bu Rome bu gëmul Yàlla, Constantin I moo ko jox jàmm chretien yi ci jëfandikoo deplando the empire, ci bis bi njëkk. Leegi, bis bu njëkk bi

dañu ko jagleel jaamu jaamu Yàlla bu jant bu kenn mënul daan. Yàlla dafa am ñaari metit : ñàkkaale bisu noflaay bi, fàttaliku liggéeyam ci sàkkat yi ak ndam li mu mujjee am ci kaw noonam yépp, waaye itam, ci palaasu loolu, ñu yokk ngor gi ñu joxoon xeet yi ci bis bi njëkk, ba ci mbooloo mu taalibe Yeesu Kirist. Ñu néew ñooy xam solo si ci tooñ gi, ndax fàww ñu xam ne Yàlla du sàkk dund rekk, mooy sàkk ak tëral jamono, te loolu rekk la tax mu sàkk biddiww yi ci asamaan si. Jant bi dafay feeñ ci ñeenteelu bis bi ngir màndargaal bis yi, weer wi ngir màndargaal guddi gi, jant bi feeñaat ak biddiww yi ngir màndargaal at yi. Waaye ayu-bis bi amul màndarga ci biddiww yi, mingi aju ci dogal bu mag bu Yàlla bi ko sàkk. Kon dafay màndargaal kiliftéefam, te Yàlla moo koy wottu.

Leer ci bisu noflaay bi

Ni ñuy amalee ayu-bis bi ci biir, dafay wane bëgg-bëggu boroomam, te Yàlla dina nu ko fàttali nit ñi ci ñeenteelu ndigalam : “ *Fàttaliku bisu noflaay bi, nga sellale ko. Am nga juróom benni fan ngir liggéey sa liggéey yépp, waaye juróom ñaareelu bis bi mooy bis bi*

Yàlla sa Yàlla di ñëw, doo ci def benn liggéey, yaw wala sa jabar wala say doom wala say baayima wala gan yi nekk ci seen biir dëkk . Moo tax mu barkeel juróom ñaareelu bés ba , sellal ko .

Xoolal bu baax, ci sitaasion bii, limu « *jiroom benn ak jiroom ñaar* » kese lañuy wax ; Baatu sabbat kenn waxul sax. Ak ci jëmmam “ *juróom ñaareelu* ”, nimeru ordinal, Defarkat bi dafay fésal position bi *juróom ñaareelu bis bi* jël. Lu tax ñuy sonal loolu ? Dinaa la jox sabab ngir soppi sa xalaat ci ndigal lii, su ko jaree. Yàlla dafa bëggoona yeesal doxalin wi mu tëraloon li dale ci njàlbéenug àddina. Te sudee dafay gëna sonal loolu, ndax ayu-bis bi dafa tabax ci nataalu diir bimu def ci projet de sauvetage bi : 7000 at wala gëna dëggu, 6000 + 1000 at. Ndaxte ginaaw bi Musaa yàqee pexem mucc, di dóor xeer wu Horeb ñaari yoon, moo tax mu tere ko dugg ci Kanaan ci kaw suuf. Loolu mooy li Yàlla bëggoon a jàngale ci li mu déggadil. Lu ko dalee ci 1843-44, noppalu bis bu njëkk bi dafa am njeexital yu mel noonu, waaye ci jamono jii dafa tere dugg ci Kanaan asamaan, neexal ngëmu ñiñ tànn, bi deewu Yeesu Kirist joxe ngir baale bàkkaar yi. Àtteb Yàlla boobu dafa wàcci ci kaw fippukat yi, ndax, ni ko Musaa defee, bis bi njëkk mënul ànd ak pexe bi Yàlla tëral. Tur yi mën nañu leen soppi te duñu am benn njeexital, waaye liy màndargaal nimeru yi mooy mënu ñu soppiku. Ci Yàlla miy sàkk lépp, mooy yor mbindéef yi mu sàkk, jamono ji dafay dem ndànk-ndànk, mu am juróom ñaari ayu-bis yu toppalante. Bis bu njëkk bi dina nekk bis bu njëkk bi, te “ *juróom ñaareelu bis bi* ” dina nekk “ *juróom ñaareelu bis bi* .” Bis bu nekk dina wéy di am njariñ li ko Yàlla jox, daale ko ci ndoorte li. Génesis daf nu jàngal ci chapitre 2 ni, juróom ñaareelu bis bi dafa am ëlëg gu amul fenn : dañu ko « *sellale* » wala ñu tànn ko. Ba leegi nit ñi xamu ñu woon lu waral solo bu amul fenn bii, waaye tay, ci turam, maa ngi joxe leeral yi Yàlla jox. Ci leeralam, tànnëfu Yàlla dafa leer te mën nañu ko gëm : juróom ñaareelu bis bi dafay wax ci juróom ñaareelu junniy at ci projet divine global bu 7000 at solaire, ci “ *junniy at* ” yu mujj yi ñu wax ci Peeñu 20, dina gis tànnëfi Yeesu Kirist dugg ci bannëex ak kanam seen boroom. Te neexal boobu dina ñu ko am ci ndam li Jesus amee ci kaw bàkkaar ak dee. Sabbat bu sell bi nekkatul rek fàttaliku bi Yàlla sàkkee àdduna bi, waaye ayu-bis bu nekk dafay màndargaal jëm kanam gi jëm ci dugg ci nguuru asamaan si, fu, buñu sukkandikoo ci Yowaana 14:2-3, Jesus “ *defar barab* . ” ngir ñi mu tànn, te mu bëgg. Lii mooy sabab bu baax bi nu wara bëgg ak sargal ko ci bis bu sell bii di juróom ñaareelu bis, bimu ñëwee ngir màndargaal sunuy ayu-bis, ci sowu jant, ci njeextelu 6eelu ^{bis bi} .

Leegi, soo jàngee wala dégg kàddu yi ci ñeenteelu santaane, fàww nga dégg ci ginaaw kàddu yi ci mbind mi, Yàlla ne nit ñi: “ Am nga 6000 at ngir génne liggéey yu ngëm ci ñiñ tànn, ndax su jamono ji jeexee, jamonoy **1000 millienni** long *to* long be you ; dina ñu ko jox ludul ñi ma tànn, ñu dugg ci sama dundu ba fàaw ci asamaan si, jaaraleko ci ngëm gu dëggu gi Yeesu Kirist nangu . ”

Kon bisu sabbat bi dafay màndargaal dundu ba fàaw, di màndargaal dundu gu dul jeex giñ dencal ñiy jot ci kaw suuf si. Itam, Jesus daf ko méngale ak “ *perle bu am solo* ” ci léeb bimu joxe ci Mat.13:45-46 : “ *Nguuru Yàlla Aji Kawe ji dafa melni jaaykat buy wut perle yu rafet. Rmn 10 24 Mu gis perle bu am njëg gu réy lool ; Mu dem jaay lépp lumu am, jënd xale bu jigéen bi* .” Aaya boobu mën nañu ko jox ñaari leeral yu wuute. Baatu “ *nguuru asamaan* ” dafay wax ci pexem mucc gi Yàlla tëral. Bi Yeesu Kirist di nettali liggéeyam, dafa méngale boppam ak “ *jaaykat* ” bu “ *perle* ” buy wut *perle bi* gëna rafet, gëna baax, moo tax mooy ki gëna am njëg. Ngir am *perle bu bariwul luñu koy gis te am solo* , Jesus bàyyi asamaan ak ndamam, mu bàyyi ci kaw suuf si, mu faatu ci anam wu tiis, mu jël perle yooyu ci xol, ñu nekk ay moomeelam ba fàww. Waaye ci beneen wàll bi, *jaaykat bi* mooy kiñ tànn, ki mar absolu, ngir perfection divine biy nekk neexal ngëm dëgg. Fii itam, ngir am mbégte ci wooteb asamaan si, dafa bàyyi ngëm yu amul benn njariñ yu amul benn njariñ ci kaw suuf, ngir jaamu Yàlla, Boroom bi ko sàkk, ci anam wu neex ko. Ci biir téere bii, *perle bu am solo bi* mooy dundu ba fàaw gi Yeesu Kirist jox ñi mu tànn ci pringtemps ci atum 2030.

Kon perle bu am solo boobu mēnul nekk ci jamonoy Adventism yu mujj yi ; mooy ki ndawam yu mujj di dundu ba Yeesu Kirist dellusi ci dēgg. Moo tax *perle bu am solo* bii dafay boole bisu sabbat bi, dellu gi ci Kirist ak sellaa yu ñi mujjee tànn. Njàngale mu mat sēkk bi ñuy gis ci jamono jii , moo jox seen boroom nataalu *perle bi* . Seen jaar-jaar ak dundu ba fàww , dafay firndeel nataalu *perle* bii . Te seen tegtal ci juróom ñaareelu fan Sabbat bi ñu xamni dafay wax ci juróom ñaareelu junniy at, dafay jox Sabbat ak juróom ñaareelu junniy at nataalu takkaay bu am solo bu amul lenn luñu ko mēna méngale ludul " *perle bu am solo* ." Xalaat boobu dina feeñ ci Peeñu 21:21 : “ ***Fukk ak ñaari buntu yi, fukk ak ñaari perle lañu woon ; buntu bu nekk benn perle lañu ko defaree .*** *Dëkk bi dafa am wurus bu sell, melni weer wu leer .* Aaya bii dafay fēsal wuute gi am ci yoon wi Yàlla sàkku ci sellaa y, ak ci jamono jooju , neexal bu amul fenn bi ñuy am ci dundu ba fàaw ci seen dugg ci juróom ñaareelu junniy at ci Sabbat jaare ko ci “ buntu ” yu màndargaal natt ngēm Adventist . Ñi mujjee jot gēnuñu ñi leen jiitu. Dēgg gi nekk ci njàngale mi Yàlla xamal leen , mooy gēna dēggal seen nataalu *perle* , muy wuutu nataalu xeer yu *am solo* yuñ dagg . Yalla musul def lu wuute ci nit ñi , waaye lépp a ngi aju ci jamono ji ñuy wax, moom moo am sañ-sañu def lu wuute ak sellaa y bi war ngir am mucc. Jamonoy chretien yi ñu jàngat, dañu gēna wax ci jamono ji bàkkaar biñ gēmoon ci diine dellu, ginaaw bi nguuru pape bu Rome taxawee, maanaam ci atum 538. ce ci pringtemps 1843. Ci benn misaal bu nēbbu, Jesus dafa wax ni jënd perle bi ci Peeñu 3:18 : « Maa ngi leen *di digal ngeen jënd ci man* . *Wurus buñ natt ci safara, ngir ngeen am xalis, ak yéere yu weex, ngir ngeen mēna sol, ngeen baña feeñ ci seen yaram, ngeen diw pomp ci seeni bēt, ngir ngeen mēna gis .*” Mbir yooyu Yeesu jox ñi ko ñàkk, ñooy mbir yiy jox kiñ tànn melokaanam bu melni “ *perle* ” ci bēti ak àtteb Boroom bi Yeesu Kirist. “ *Perle* ” bi dañu ko wara “ *jënd* ” ci moom, mēnu ñu ko jënd lu amul fayda. Njég li mooy weddi sa bopp, mooy fundamaasu xeex ngēm. Ci yoon wi ñu ko jēlee, Jesus dafa bēgga jaay ngēm guñ natt ci natt giy jox kiñ tànn alal ji mu am ci ngēm ; njubteem gu sell te amul benn sikk, muy muur bàkkaarkat biñ baal ci yaramam ; ndimbalu Xel mu Sell mi ubbi bēti ak xel mu doomu bàkkaarkat ci dogal bi Yàlla feeñal ci Mbindam yu sell yi ci Bible bi.

Ci jamonoy 6000 at ci jamonoy chretien yi, Yàlla dafa xaar ba ci njeextalu àdduna bi ngir fexe ba ñi mu tànn ñu mujjee gis màggug juróom ñaareelu bis bi mu sell, wala bis bi mu sellale ngir noppalu. Ñiñ tànn te xam lumuy tekki, leegi am nañu lu tax ñu bēgg ko ak sargal ko, muy may bu jóge ci Yeesu Kirist. Waaye ñi ko bēggul, di ko xeex, amna ñu lu tax ñu bañ ko, te dina ñu ko bañ ndax mooy màndargaal seen njeextalu dundu baayima ci kaw suuf.

Dekretu Daniel 8:14

Dan.8:12 dafay wéy di wax ne : “ *Bejjen wi sànni dëgg ci suuf, te limu def dafa jëm ca kanam .* ” “ *Dëgg* ” mooy, buñu sukkandikoo ci Psa 119:142, “ *yoona wi .* ” Waaye nekk na itam leneen lu wuute lool ak « *fen* » bi, buñu sukkandikoo ci Isa.9:14, di màndargaal « *njuumti yonent* » bu Pape bi ci kàddu « *geen* » bi koy tuumal ci Peeñu 12:4. A ben de wan sma di ben e du nanga den sma di ben e du nanga den „*fen* ” fu diine nanga den. “ *Liggéeyam* ” mënul woon ludul “ *am ndam* ”, ndax Yàlla ci boppam moo feeñ ngir yar njubadi chretien yi amoon li ko dalee 7 màrs 321.

Aaya 13 ak 14 dina ñu am solo lool ba ci njeexte àdduna. Ci aaya 13, seen boroom dañuy xalaat ba kañ la njuuj njaaj mi « *bis bu nekk* » ak « *bàkkaar buy yàq* » di yàgg ; mbir yu nu xamme leegi. Waaye nanu xoolaat tuuti ci “ *bàkkaar buy yàq* ” bii. Yaxxum-yàqu bi ñuy wax mooy ruuh wala dundu doomi aadama yi. Ci gàttal, nit ñi yépp dina ñu bàyyi, ci diiru « *junny at* » ci juróom ñaareelu junniy at, planet Suuf si ci jëmmam ju njëkk « *amul jëmm te amul dara* » moo koy am, ci Peeñu 9:2-11, 11:7, 17:8 ak 20: 1:2 ass ci "tur wi .

" *Sell yi* " laaj nañu itam ba kañ lañuy gëna xëcc " *sellaay ak larme* " bu chretien yi ? ". Ci seen bii, “ *seen ñi* ” dañuy doxalee ni jaamu Yàlla yu gëm, ñu am dundu ni Daniel, mi ñu jox misaal ci Dan 10:12, ci bëgg-bëgg bu dëgg bi ñuy “ *xam* ” projet bu Yàlla. Ñu jot ci ñatti mbir yiñ wax, benn tontu kese lañu joxe ci aaya 14.

Buñu sukkandikoo ci njuumte ak gëna suqali yi Yàlla yóbbe ma def ci mbindu Hebrew bu njëkk bi, tontu bi ñu ma jox mooy : “ *Ba guddi ak suba, ñaari junni ak ñetti téemeeri at, te sellaay dina jub .* ” Amatul, muy mbindu aada bu lëndëm bi : « *Ba ñaari junni ak ñetti téemeeri guddi ak suba, barab bu sell bi dina setal* ». Leegi nekkatul mbirum *barab bu sell* , waaye mbiru *sellaay* la; Rax ci dolli, ñu wecci verb biy wax “ *setal* ” ak “ *jub* ”, te ñatteelu coppite bi mooy wax “ *suba guddi* ” bi nekk ci benn baat ci mbindu Hebrew. Ci noonu la Yàlla dindi bépp njub ci ñiy jéema soppi lim bi yépp di ko xaaj ñaar, di wax ni dañuy tàqale guddi yi ak suba yi. Li muy xalaat mooy wane benn xayma bu “ *suba ci guddi* ” biy màndargaal bis bu am 24 waxtu ci Gen.1. Suko defee Xel mi di wane limu unité bii : « 2300 ». Kon limu bis yi yonent yi waxoon yépp, dañu ko aar. Verb bi « *yoona* » mingi cosaano ci Hebrew, baat « *yoona* » « *tsédèq* ». Kon tekki bi may xalaat ci boppam amul benn werante. Ginaaw loolu, benn njuumte ci baat Hebrew bi “ *qodesh* ” moo tekki baat bii ci “ *sanctuaire* ” bi ci Hebrew “ *miqdash* ”. Baatu « *barab bu sell* » dañu ko tekki bu baax ci aaya 11 ci Daniel 8, waaye amul benn barab ci aaya 13 ak 14 fu Xel mi jëfandikoo baat « *qodesh* » bi ñu wara tekki « *sellaay* ».

Sudee xam nanu ni “ *bàkkaar buy yàq* ” dafay wax ci bàyyi bisu sabbat, bi ci boppam nekk objet bu Yàlla **sellale , baat “ *sellaay* ”** dafay leeral bu baax li kàddug yonent yi di tekki. Yàlla dafa wax ni, bu « *2300 guddi ak suba* » yi ñu waxoon jeexee, dina sàkku ci képp ku wax ni sell na ak « *yoona wu sax* » wi Yeesu Kirist am. Jeexal « *bàkkaar buy yàq* » mooy bàyyi jaamu diine bu Dibéer, bis bi njëkk jant bi, bi Constantin I empereur pagan, taxawal. Moo tax Yàlla dafay indiwaat njàngalem mucc gi daan am ci jamonoy ndaw yi. Baatu “ *sellaay* ” bi kese mooy ténk dëgg yépp ci ngëmu chretien yi. Gëm-gëmu chretien yi, gëm-gëmu chretien yi, amul lenn lu bees luñu ko jëlee, ludul wecci saraxu baayima yi, ci

deret ji Yeesu Kirist tuuru ci grotte bu nekk ci suufu tãnki Yeesu ci Golgota, ni ko sunu Musalkat bi bēggee wane ci Yàlla. sujet yi baat " *sellaay* " di wax dafay yokk te dafay yokk ci diiru dundu, waaye 2018 ba leegi, diir boobu dafay lim te yam, te tay, ci 2020, 9 at kese ñoo desoon ngir defaraat bépp aspeer.

Daniel 8:14 yoon la buy ray ruuh, ndax coppite bi am ci àtteb Yàlla moo jur ñàkka am mucc gi Kirist jagleel képp ku nekk ci chretien yu nekk ci Dibéer ci diine Katolik. Kon ngēmu cosaan ak aada dina jural nit ñu bari ñu dee ba fàww, ndaxte xamu ñu ni Yàlla daf leen àtte. Fii mooy wane mbēggeelu dēgg gi may Yàlla mu wane « *wuute gi* », ci wàllu èlég « *ñi koy jaamu ak ñi ko jaamuwul* (Mal. 3:18) ».

Yenn rab yu fippu yi dina ñu bēgga weddi xalaat biy wax ni Yàlla moo waral coppite, moom mi wax ci boppam ni : “ *Duma soppiku* ”, ci Mal 3:6. Ci noonu lanu wara xamni coppite biñ amal ci 1843-44 , mooy indiwaat yoon wiñ yàgga sopp , muy yoon wiñ yàgg a sopp . Moo tax barkeb ñiñ fal ci Reformation, ñu jàpp ni seen liggéey jaarul yoon, dafay wane jikko ju amul fenn, te mēnu ñu wax ni njàngaleem mooy misaalu ngēm dēgg. Àtte boobu ñu njēkka amal ci Reformer yi amul fenn, moo tax Yàlla daf ko jël, wane ko ci Peeñu 2:24, fu mu wax Protestan yi, balaa 1843, " *Duma leen teg beneen yab, li ngeen yor rek ngeen di denc ba may ñew* ."

“ *Musiba* ” bi nekk ci duggug dooley yoon wii ci Dan 8:14 “ *dafa rëy* ” ba Yàlla daf ko fēsäl ci di yēgle ñatti “ *musiba yu mag* ” ci Peeñu 8:13. Te ak jafe-jafe yu metti yooyu, fàww ñu gaaw xam bis bi muy dugg ci doole. Loolu mooy li “ *sell yi* ” ci Dan 8:13 doon xalaat. Leegi ñu ngi wane ni dundu gi mooy “ *2300 fan yu yonent yi* ” wala 2300 at yu jant bi, buñu sukkandikoo ci kode biñ jox Ezekiel, yonent bu nekkoon ci jamonoy Daniel (Ezek.4:5-6). Chapitre 8, temam mooy jeexal “ *bàkkaar* ” bu waa Rome, dina ci gis mbir yi ko ñàkk ci Dan 9, foofu itam, dafay wax ci “ *jēleel bàkkaar* ”, waaye ci jamono jii, ci “ *bàkkaar* ” bi njēkk, bi waral ñu ñàkk dundu ba fàaw, ginaaw Adam ak Awa. Operasioŋ bi dina aju ci liggéeyu Almasi bi Jesus ci kaw suuf, ak ci joxe bakkanam bu mat sēkk, ngir mucçal bàkkaari ñi mu tãnn, te bēgg naa ko leer, ci ñoom kese. Jamonoy ñēwam ci biir nit ñi, yonent yi ñoo ko tēral ci jamonoy yonent yi. Xeetu bataaxal bi dafay wax ci askanu Juif yi, ndax dañu nekk ci jàppalante ak Yàlla. Dafa jox askanu Juif yi, ngir ñu « *jeexal bàkkaar* », diiru « *juróom ñatti fukki ayu-bis* » maanaam 490 at yu dēggu. Waaye dafay wane itam anam yi ñuy xaymaa bis bi xayma bi tãmbalee. " *Li dalee ci jamono ji ñu wax ni dañu wara tabaxaat Yerusalem, ba ci jamono ji ñu diw, amna... (7 + 62 = 69 ayu-bis)* ." Ñatti buur yu Perse ñoo ko may, waaye ñatteelu buur bi, di Artaxerxes I moo ko def lépp, buñu sukkandikoo ci Esdras 7:7. Ci pringtemps 458 lu jiiu JC lañu joxe ndigalu buur bi . Ay ayu-bis yi dañu tãmbali liggéeyu Yeesu Kirist ci atum 26. Ci atum 26, ñu ngi jēm ci “ *juróom ñaari at* ” yu mujj *yiñ* dencal liggéeyu Yeesu, moo taxawal, ci deewam buy baale bàkkaar, fundamaasu jàppante bu bees bi. " *Dafay dakkal sarax ak sarax yi* " ; sarax yi ñu jox Yeesu Kirist ngir dindi bàkkaar yi. Waaye deewam moo jiiu lépp ngir “ *jeexal bàkkaar* .” naka lanu wara xamee bataaxal bii ? Yàlla dafay wane mbēggeelam guy jàpp xol ñi mu tãnn, ñu delloo ko mbēggeel ak ngērēm, di xeex ak ndimbalam ngir xeex bàkkaar. 1 Yowaana 3:6 dafay firndeel ne : “ *Rmn 10 24 Képp ku sax ci moom, doo def bàkkaar ; ku def bàkkaar, gisoo ko, xamoo ko* .” Ba noppi mu gēna dooleel kàddoom ci yeneen mbind yu bari.

Ci wàllu ngēm, kóllóre gu bees gi Yeesu Kirist tabax dafay wecci kóllóre gu yàgg gi. Kon ñaari kóllóre yépp a ngi aju ci benn yonent buñ wax ci Dan.9:25. Kon bis bi – 458 mēn nañu ko jēfandikoo ngir xayma 70 ayu-bis yiñ tēral ngir askanu Juif yi, waaye itam ngir xayma 2300 at yu Dan.8:14 yi jēm ci ngēmu chretien yi. Ci bis boobu, mēn nanu xam ni Almasi bi faatu na ci atum 30, ba noppi ñu xam ni dekre bu Dan 8:14 dafa tãmbali am doole ci atum 1843. Ñari bataaxal yooyu yépp dañuy ñēw ngir « *jeexal bàkkaar* » ak njeexte yudul jeex, yuy ray nit ñiy dēgër bopp te bàyyi ko ba keroog ñu dee, wala ginaaw bi jamonoy yiw bu mbooloo

ak benn-benn biy jiiitu dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist jeexee. Ba ci poñ bu mujj bii, dundu dafay may tuub yu dëggu yuy may nit ñi ñu mëna am kiñ tànn.

P defar ngir Apocalypse

Bindu téere bi yépp Yàlla moo ko def. Moo tànn kàddu yi, te ci Peeñu 22 :18-19, dafa artu tekkikat yi ak xutbakat yi wara joxe wala bind jaar-jaar bu njëkk bi , ci jamono dem ci jamono , ni coppite bu ndaw ci kàddu yi dina tax ñu ñàkk seen muc. Kon am nanu fi liggéey bu amul fenn, muy liggéey bu sell lool. Mën naa ko méngale ak benn “ puzzle ” bu rëy buñu mënul defar bamu jeex, doonte dañu soppali benn piyees bu gëna ndaw. Kon liggéey bi dafa rëy ci wàllu Yàlla, te lépp lu Yàlla wax ci moom, dëgg la, waaye dëgg la ngir yeggali projet bimu def ngir mucal nit ñi ; ndax dafa wax profesi boobu ci “ jaam yi ” , maanaam “ *jaam yi* ” , ci njeexte àdduna. Dina ñu mëna tekki li ñu waxoon ci yonent bi , sudee mbir yiñ waxoon ci yonent yi dañuy waaja am, wala, lu gëna bari ci ñoom , ñu am.

Guddaayig diir bi projet de mucal Yàlla wara yàgg, nit ñi dañu ko bàyyi woon xel . Ci anam yooyu, saa yu nekk, jaamu Yàlla mën na am yaakaar seede njeexte àdduna, te Pool daf ko seede ci kàddu yi mu wax : « *Bokk yi, lii laa leen di wax : jamono ji gàtt na ; Leegi na ku am jabar melni amul, ñiy jooy melni duñu jooy, ñiy bannexu melni ñu amul, ñiy jënd melni ñu amul alalu jàmbur, ñiy jëfandikoo àdduna melni dañu ko jëfandikoowul, ndaxte jëmmu àdduna bi dafay dem* (1 Kor 1 : 3) .

Danu gëna am njariñ ci kaw Pool, ndax noo ngi ci jamono ji Yàlla nara jeexal tãneefam ci ñi mu tànn ba fàww. Tay, ñiñ tànn dëgg ci sunu mujjentalu jamono ñoo wara topp liñu ko digal. Àdduna bi dina dem, te dundu ba fàaw gi ci ñiñ tànn kese ñooy wéy. Itam, kàdduy Yàlla ci Kirist, “ *maa ngi ñëw ci saa si* ,” ci Peeñu 1:3, dëgg la, gëna jub, te méngoo ak sunu jamono ju mujj jii ; at ginaaw bimu delloo , bi may bind lii .

Ci Dan 7:25 gis nanu ni Rome amoon na yéene “ *soppi jamono ak yoonu Yàlla*”. Xam kumpa yi ci Apocalypse bu Yeesu Kirist , bi ñu jox ndaw Yaxya mi ñu jàpp ci ile Patmos , mingi aju ci xam jamono dëgg gi Yàlla tëral. Kon li jëm ci jamono lu am solo la ngir xam Apocalypse, bi Yàlla tënk ci gis-gis boobu ci jamono. Kon dina jëfandikoo lu jaarul yoon ci done yii, suko defee téere bi mëna wéy di am kumpa, te amul benn loraange, loolu dina tax mu jàll 20 xarnu yi ci sunu jamono te kenn duko yàq ci ñi ñu tuumal ak ñi ñuy ñàññi. Jamono yi soppiku , rawatina almanaak bi Rome tëral ci bis bu dul dëgg bu lëkkalook juddug Jesus, nangu wuñu ñu nax ñiñ tànn suñuy tekki li Yàlla waxoon ; Li ko waral mooy Yàlla dafay wane ci kàdduy yonent yi, diir yu ndoorte ak njeexte dañu sukkandikoo ci jëfi taarix yu boroom xam-xam yi ci taarix mëna xàmme ak bis bi.

Waaye ci Apocalypse, li ñuy wax ci jamono mooy gëna am solo , ndax ci la téere bi yépp sukkandikoo. Kon, xam-xam bi dafa aju ci xam-xam bu jaar yoon ci Sabbat bi Yàlla sàkku ci 1844. Sama liggéey , bi tàmbali ci 1980 , dafa bëggoon fësal solo su liggéeyu yonent ci Sabbat , biy wax ci noflaay bu mag ci juróom ñaareelu junniy at yu Yàlla tànn. Sunu sukkandikoo ci 2 Piyeer 3:8, “ *benn bis mingi melni junniy at, ak junniy at melni*

benn bis ," lëkkaloo gi am ci diggante nataalu juróom ñaari fan yi Yàlla sàkk, ñu feeñal ko ci Génesis 1 ak 2, ak juróom ñaari junniy at yi ci diir bi Yàlla bind ci téere bi, moo tax ñu mëna xam téere bi. Xam-xam boobu, yonent bi dafay leer, ba noppi di fësäl, perle ci perle, kumpa yépp.

Kon, profesi dafay am dundu ak njariñ sudee bataaxal bi mën nañu ko méngale ak benn bis ci taarixu jamonoy chretien. Loolu mooy li Xel mu Sell mi Yàlla dugal ci Yeesu Kirist may ma mëna def. Kon mën naa wax ni “ *téere bu ndaw, ubbeeku,* ” dafay firndeel ni liggéey bi Yàlla waxoon ci Peeñu 5:5 ak 10:2 matna.

Buñu sukkandikoo ci architecture bi, vision Apocalypse dafay wax ci jamonoy chretien yi diggante jamonoy ndaw yi, ci diggu 94 , ak jamonoy juróom ñaareelu milineer bi topp ci dellu bu mujj bu Yeesu Kirist ci 2030 . Kon dafay bokk ci chapitre 2, 7, 8, 9, 11 ak 12 ci Daniel, muy nettali jamonoy chretien. Ci chretien yi, li gëna am solo ci jàngat téere bii mooy bis bi gëna am solo ci pringtemps 1843, bi Dan 8:14 téral , waaye itam ci automne 1844, di bis bi natt ngëm jeexee. Ci lolli gi ci atum 1844 la Yàlla téral ngëmu Seventh-day Adventist . Ñaari bis yooyu dañu am solo lool , moo tax Yàlla dina leen jëfandikoo ngir defar gis-gis bimu am ci Apocalypse. Ngir xam njariñu ñaari bis yu jege yooyu, fàww nu boole 1843 ak ndoortelu natt ngëm ci kàddug yonent yi. Ñi njëkka ñàkk seen bakkan ci wàllu ngëm dañu daanu ci bis boobu ndax dañu bañoon ànd ak William Miller ci kàddu Adventist yu njëkk ya. Waaye jamonoy àtte daf leen jox ñaareelu saas ak ñaareelu yëgle ci dellu Jesus ci 22 oktoobar, 1844. Ci 23 oktoobar àtte bi dafay jeex, ci noonu lañu mëna téral àtteb Yàlla, ba noppi feeñ ko. Test collective bi jeexna, waaye mën nañu soppo benn-benn. Rax ci dolli, Adventist yépp dañuy topp noppalu Dibéer bu waa Rome, te ba leegi kenn xamul ni bàkkaar la. Te Adventist yi dañuy jël Sabbat bi ndànk-ndànk, te Adventist yépp xamu ñu njariñ li ci nekk. Lii moo tax ma jàpp ni pringtemps 1843 mooy jeexal ngëm protestant bu baaxul bi , ak bis automne 23 octobre 1844 ngir tàmbali Adventisme bi Yàlla barkeel . yoon budul jeex bu " *mboot* " bi ñu ray ci pringtemps " *Passover* " , ci genn wet gi, ak jeexal bàkkaar " bëy " *bi* ñu ray ngir " bis biy baale bàkkaar" "bàkkaar yi, ci lolli gi, ci beneen wàll bi. Ñari màggalu diine yépp ñu ngi am seen matt ci màggalug Jéggi ba ci atum 30, di jamono ji Almasi bi Jesus joxe bakkanam. Pringtemps 1843 ak 22 octobre 1844 dañu lëkkaloo ci luñuy tekki , ndax li tax ñu natt ngëm mooy « *jeexal bàkkaar* » buñu sukkandikoo ci Dan.7:24 ; muy jëf ju ñaaw juy noppalu ayu-bis bu nekk ci bis bi njëkk, fekk Yàlla santaane ko ci juróom ñaareelu bis bi mu sellale ngir jëfandikoo ko , daale ko ci njeexte ayu-bis bi njëkk ci mbindéefi àdduna ; ci 2021, 5991 at ci sunu kanam .

Mën nanu jàpp itam bis bi Daniel 8:14 santaane , biy wax ci pringtemps 1843. Ngir gëna dëggal tannée boobu, fàww nu jàpp ni jamono jii dafay dagg bépp diggante bu amoon ba ca jamono jooju diggante Yàlla ak mbindéefam yi ; Yàlla mi , ci bis boobu ba leegi , def tannée bu mujj bu tabax ci ñaari yëgle yu toppalante ci Adventist yi . Lu ko dalee ci pringtemps 1843 , dañu sàkkuwoon bisu noflaay bi, waaye Yàlla daf ko jox ñi jël ndam li ci fitna ci 1844, muy màndarga bu barkeel te sell buy wane ni moom lañu , lépp di méngoo ak njàngalem bible ci Ezek 20: 12-20 .

Ci téere bii, chapitre 5 dafa nu bégga fàttali ni , su fekkoon ni Yeesu Kirist, “ *Mbootaayu Yàlla* ” amul ndam lu rëy , bépp ndimbal bu bawoo ci Yàlla, bépp leer guñ feeñal du mëna am, moo tax kenn mënul mucc. Leeram ci yonent yi muccal na ñi mu tànn, ni ko daaj ci bant bimu nangu ci boppam. Gëm ci saraxam daf nuy jox “ *njubteem budul jeex* ” buñu sukkandikoo ci Dan 7:24 , waaye Peeñu bi daf nuy leeralal sunu yoon, di nu wane fiir yi Seytaane téral , ngir nu bokk ci musibam. Su demee nii, mucc gi dafay am jëmm ju leer.

Benn misaalu fiir yu nēbbu yooyu a ngi nii. Biibēl bi mēn nañu ko jàppee ni Kàddug Yàlla buñ bind. Waaye, nit ñu dugg ci seen jamono ñoo bind baat boobu. Leegi, sudee Yàlla soppiwul, noonam Seytaane, ci saa si, dafay soppi pexem ak doxalinam ci ñi Yàlla tànn , ci diir bu gàtt . Moo tax Seytaane nekkoon ci misaalu « *malaaka* » ci xare bimu àndaloon , ci jamonoom, waaye ci jamono jooju kese , Yaxya mēnoon na wax ci 1 Yowaana 4:1 ba 3 ne: « *Samay xarit, buleen gēm bépp xel; Waaye nattuleen xel yi, ba xam ndax ci Yàlla lañu jóge walla déet, ndaxte naaféq yu bare yu mbubboo turu yonent jóg nañu, tasaaroo ci àddina si. Ci lii lanu xàmmee Xelum Yàlla: mépp xel mu nangu ne, Yeesu Kirist ñëw na, nekk nit, ci Yàlla la bokk. Waaye mépp xel mu nanguwul Yeesu, bokkul ci Yàlla, te xel moomu mooy Bañaale Kirist, mi ngeen dégg ne mingi ñëw, te nekk na ci àddina léegi.* " Ci kàddoom yi , Yaxya dafa leer " *ñëw ci yaram* " ngir wane Almasi bi seedeem seede. Waaye kàddoom yi mu wax ni, " *bépp xel mu nangu ni Yeesu Kirist ñëw na ci yaram, ci Yàlla la* " ñàkk njariñam ginaaw bi diine chretien daanoo ci réer ak bàkkaar ci 7 màrs 321, bi ñu bàyyee jëfandikoo Sabbat bu dëggu bi, di juróom ñaareelu bis bi Yàlla sellale. Jëf bàkkaar, ba atum 1843, wàññi na solo bu « *nangu Yeesu Kirist ñëw ci yaram* » te ci jamono jooju, dafa dindi bépp solo bu ci nekk ; noon yu mujj yi ci Yeesu Kirist dañuy wax ci turam , ni ko waxee ci Mat. 7:21 ba 23 : « *Du képp ku ma wax: 'Boroom bi, Boroom bi,' mooy dugg ci nguuru asamaan si, waaye kiy def bëgg-bëggu sama Baay bi nekk ci kaw la. Bu bés baa, ñu bare dinañu ma wax: Boroom bi, Boroom bi, ndax du ci saw tur lanu daan waxe ci kàddug Yàlla ? lCr 11 14 Ndax ci saw tur lanu daqe ay rab ? lCr 11 11 Xanaa defunu kéemaan yu bare ci sa tur ? Kon dinaa leen wax bu leer ne: 'Musu ma leen xam, yeen ñiy def lu bon, génneen ci man.' " "Musu ma xam" !* Kon " *kéemtaanu* " yooyu , Seytaane ak ay jinneem ñoo ko def.

Apocalypse ci lu gàtt

Ci prologue bu njëkk ci chapitre 1, di ndoortelu Feeñu bu am ndam , Xel mi daf nuy wan li ñuy waajal ci noos gi. Foofu lañu fekk theme biy wax ci dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist, ñu amalee ko ci 1843 ak 1844, ngir natt ngëmu Protestant bu àdduna bi yépp, gëna bari ci ngëmu Protestan yi ci Amerique ; Tema boobu mingi fépp : aaya 3, *Ndaxte jamono jege na* ; aaya 7, *xoolal, mu ngi ñëw ci niir yi...* ; verse 10, *Ci bis bi Boroom bi di ñëw, maa ngi nekkoon ci Xel mi, ma dégg baat bu am doole bu melni baat mboq ci sama ginaaw* . Xel mi yóbbu ko ci bis bi Yeesu di dellu ci ndam , ci *bis bi Boroom bi di ñëw, bis bu mag te raglu* , buñu sukkandikoo ci Mal 4:5 , te mingi **ci ginaaw** taarixu jamonoy chretien, ñu ko fësal ci juróom ñaari tur yuñ leble ci *juróom ñaari dëkk yu Asie* . Ginaaw loolu, ni ci Daniel, ñatti mbir *yi di bataaxal yi, tafukaay yi ak mboq yi* dina ñu tënk jamonoy chretien yépp ci anam wu méngoo, waaye bu nekk ci ñoom xaajaloo na ñaari chapitre. Bu ñu jàngatee bu baax, dina ñu gis ni xaaj boobu ñu ngi ko amal ci bis bu am solo bi tuddu 1843, ñu bind ko ci Dan.8:14. Ci biir theme bu nekk , ay bataaxal yuñ méngale ak njàngalem ngëm yiñ tëral ci Daniel, ngir jamono yiñ wax, dañuy màndargaal 7 waxtu ci jamono jiñ wax ; 7, limu **sellaale Yàlla** biy nekk “ *tafu* ” bi , te mooy nekk theme Apo.7 .

Faram-fàcce yii ci topp musu ñu am njariñ ndax li ñuy wax ci jamono mingi feeñ ci li ñuy tekki ci tur yi « juróom ñaari Eggaliis » yi ñu wax ci chapitre bi njëkk. Ci theme bataaxal yi, daale ko ci Peeñu 2 ak 3, gisu nu lenn lu leer ci jëmm ji : " malaaka mu njëkk mi, malaaka mu ñaareel mi... ak ñoom seen." » ; ni ko amee ci “ *tafukaay yi, mboq yi ak juróom ñaari mbas yu mujj yi, maanaam merug Yàlla* .” Ci noonu la ñienn ñi mënee gëm ni , bataaxal bi dafa jëm ci chretien yi dëkkoon ci dëkk yooyu ci Cappadocia, di Turki bu leegi. Li profesi bi bind ci tur dëkk yooyu, mingi méngoo ak li xew -xew yi am ci taarixu diine amee ci jamonoy chretien yépp. Te buñu sukkandikoo ci li ñu joxe ci téreb Daniel , Yàlla dafay fësal jikko ji mu jox jamono bu nekk ci lu turu dëkkam di tekki. Ci toppalante, ñu tekki yoon wi ñu wane ci anam yii :

1- *Efes* : muy tekki : génne (bu Assemblée wala barab bu sell bu Yàlla).

2- *Smirne* : muy tekki : mirr (xet gu neex ak lakk néew ngir Yàlla ; fitnaal waa Rome ci ñi gëm ñu tànn diggante 303 ak 313).

3- *Pergamum* : maanaam : njaayum (biñu bàyyee Sabbat, 7 màrs 321. Ci atum 538, nguuru pape bi dafa taxawal bis bu njëkk bi ci diine , ñu soppi tur wi mu tuddu Dibéer).

4- *Thyatira* : muy tekki : lu tiis ak tiis wu metti (dafay màndargaal jamonoy Reformation Protestant bi daan ñaŋŋi bu baax ngëmu Katolik ; jamonoy 16eelu ^{xamu bi ñu ñaax} nit ñi ñu tasaare Bible bi ndax imprime mekanik).

5- *Sardes* : ñaari maana yu wuute : xeer wu am solo ak wu am solo. (Dafay wane àtte bi Yàlla jëlee ci nattum ngëm ci 1843-1844 : li muy tekki mooy ngëmu Protestan yi ñu bañ : “ *Yaa ngi dee* ” , te xeer wu am solo wi dafay màndargaal ñiñ tànn ñuy jël ndam li ci nattum : “ *dina ñu dox ak man ci yéere yu weex yi* ” .

6- *Philadelphia* : maanaam : Mbëggeel mbokk (xeer yu am solo yi ci *Sardes*, dañu leen dajale ci kuréelu Seventh-day Adventist ci 1863 ; bataaxal bi dañu ko jox ci atum 1873, Dan.12: 12 moo ko *fësal* .

7- *Laodicea* : maanaam : nit ñi dañu àtte : « *du sedd wala tàng waaye tàng* » (mooy *Filadelfi* bi « *jël kuronu* » : « *Yaa ngi tiis, yaa ngi ndóol, yaa ngi silmaxa, te amul yéere* ». d seen barkeb Yàlla ci pioneer yi ci 1844 : ci 1994, dafa daanu , waaye bataaxal bi dafa wéy jaaraleko ci Adventist yu tasaaroo yi Yàlla rãñnee leen, tànn leen ci seen mbëggeel ci leeralu yonent yi mu feeñal , ak ci jikko ju woyof ak déggal giy màndargaal bépp taalibe bu dëggu bu Yeesu Kirist).

“ *Ci wéyal* ” jamonoy àdduna bi jeex ci dellu bu am ndam bu Kirist Yàlla, Apo 4 dina fësal ci màndarga “ 24 jal yu buur yi ” , di àtteb asamaan (*ci asamaan si*) fu Yàlla di dajale ñi mu tànn ngir ñu àtte néew yu soxor yi . Bu ñu sukkandikoo ci Peeñu 20, chapitre bii dafay wax ci “ junnyi at ” ci juróom ñaareelu junniy at. Leeral :lu tax 24, te du 12, jal ? Ndax jamonoy chretien yi dañu ko xaaj ñaari pàcc ci bis 1843-1844, di ndoorte ak njeextalu natt ngëm ci jamono jooju.

Ginaaw loolu, ci wàll wu am solo, Peeñu 5 dafay wane njariñu xam téreb yonent yi ; Ndam li sunu Boroom ak Mujjental Yeesu Kirist am, mooy mëna am ndam.

Dina nu xoolaat jamonoy chretien ci Peeñu 6 ak 7 ci suufu theme bu bees ; bu « juróom ñaari tafu ». Jiroom benn yi njëkk dina ñu fësal aktër yu mag yiñ def ak màndarga yi ci jamono yi màndargaal ñaari pàcc yi xaajaloo ci jamonoy chretien : ba 1844, ci Apo.6 ; ak ci 1844, ngir Apo.7.

Ginaaw loolu ñu wax ci « *mboq yi* » yuy màndargaal mbugal giy àrtu ci jiroom benn yu njëkk yi ci Peeñu 8 ak 9, ak mbugal bu mujj, ngir « *juróom ñaareelu mboq* » bi ñuy tànn saa yu nekk, ci Peeñu 11:15 ba 19.

Ginaaw Apo.9, Apo.10 dafay wax ci jamonoy mujjentalu àdduna , ci wax ci dundin ngëmu ñaari noon yu mag yu Yeesu Kirist, ñuy wax ni ñooy topp ko : ngëmu Katolik ak ngëmu Protestan , boole ci Adventism ofisel bu daanu ci 1994. Chapitre 10 ci téere bi dafay tēj pàcc bu njëkk ci téere bi. Waaye dina ñu wax ci mbir yu am solo, ba noppi gëna fësal leen ci chapitre yi ci topp.

Kon Apo.11 dina dellu ci gis-gis bu gàtt bi ci jamonoy chretien yi, ba noppi gëna fësal, liggéey bu am solo bi fippug français , bi Yàlla jëfandikoo ateism national bu taxaw, ci turu màndarga « *rab wiy jog ci gééj gi* », ngir yàq dooley nguuru katolik « *rab wi jog ci gééj gi* . Jàmm jiy am ci àdduna bi yépp, bi ñu wax ci Peeñu 7, dina ñu ko am ci atum 1844. Ginaaw loolu ñu jël nguur giy indi coppite ci àdduna bi, muy misaalu Ñatteelu Xeex Mondial biy waaja am , wala “ *beelu mboq* ” bi ci Peeñu 9:13, mooy dëgg “ ^{ñaareelu} *musiba* ” bi ci Peeñu 1844. di ñëw ci ndamu Yeesu Kirist.

Ci Peeñu 12, Xel mi daf nuy jox beneen leeral ci jamonoy chretien . Muy matt ay leeralam, rawatina ci dundu Seytaane ak ay malaakaam yu ànd ak moom . Daf nuy jàngal ni, ginaaw bimu amee ndam ci bant bi, ci turu asamaan *Mikael* bi ñu waxoon ci Dan 10:13, 12:1, tur wi mu yor ci asamaan balaa muy nekk nit ci Jesus, sunu Boroom setal na asamaan ci seen nekkin bu soxor, ñu ñàkka mëna dem ci asamaan si ba fàww. Xibar bu neex la ! Ndam li Yeesu am, moo jur jéego yu am solo ci sunuy mbokk ci asamaan si, ñu mucc ci fiir ak xalaati jinne yi. Biñu leen dàqee ba leegi, ñu ngi leen tējooon ci sunu dimension suuf , foofu lañu leen

di ray ñoom ak nooni Yàlla yi ci kaw suuf , ci 2030 ci dellu bu am ndam bu Yàlla Kirist . Ci gis-gis bii, Xel mi dafay wane toppalante « *dragon* » ak « *jaan* » biy màndargaal , ci ñoom ñaar , ñaari pexe yi Seytaane di xeex : xare bu ubbeeku , bu Rome imperial wala papal buñ ñaãñi , ak njuuj njaaj ci diine bu Rome Vatican , papad alhuman, unhuman . Ci nataal yu fësul yuñ jëlee ci jaar-jaari waa Ibre, " *suuf si ubbi na gëmmiñam* " ngir wann fitnaal bu pape bi ci mbootaayi katolik yi. Ni ñu ko gise, liggéey bi, fippukat yu gëmul Yàlla ci français ñoo koy amal. Waaye dina ñu ko tàmbali itam ci ay soldaari Protestan, di diine chretien bu dul dëgg, buy song, di bëgg xare. Dina ñu jeexal jàngat bi ci wax ci « *yeneen doomi jigéen* ». Ci noonu la Xel mi joxe li muy tekki ci dëgg-dëgg seen boroom ci jamono ju mujj ji : “ *Lii mooy muñ seen boroom, ñiy topp ndigali Yàlla, ba noppi tëye seede bu Yeesu.* ” Xel mi dafay màndargaal ci kàddu yii ñi, ni man, tëye ci Feeñu yonent bi te duñu ko bàyyi kenn jël ko , dajale ba ci njeexte perle yi asamaan jox .

Chapitre 13 dafay wax ci ñaari noon yu diine yu am doole, ñuy yor ngëmu chretien. Ci wàll woowu, daf leen di wane ni ñaari « *rab* », ñaareel bi génn ci bu njëkk bi, ni ko lëkkaloo gi am ci diggante kàddu « *géej ak suuf* » ci jaar-jaaru Génesis bi leen di fësäl ci chapitre 13. Bu njëkk bi dafa am laata 1844, ñaareel bi du feeñ ci at mu mujj ci jamonoy nit , maanaam jamonoy màndargaal àdduna . Ñaari « *rab yooyu* » ñooy, ci bu njëkk bi, Katolik, yaay eglis bi, ci ñaareel bi, Eggaliis yu Protestan yu bees yi génn ci, doomam yu jigéen.

Dafay wax ci ñaareelu pàcc bi ci jamonoy chretien yi, li ko dalee 1844, Rev. 14 dafay wax ci ñatti bataaxal yi ci dëgg yu Seventh-day Adventist ci anam wudul jeex : ndamu Yàlla biy laaj ñu delloosi jëfu Sabbat bu sell bi, daan gi mu teg ci diine Katolik bu Rome, ak daan bi mu teg ni " *nit* ak kiliftéefu seytaane ci Rome imperial ak pape. Su jamonoy waajal misioŋ bi jeexee, ñu toppalante, ak dindib seen boroom yiñ tànn, ñuy màndargaal “ *góob bi* ”, ak yàq jàngalekat yu fippu yi ak képp ku gëmul, jëf yu ñuy màndargaale ci “ *vintage* ” , suuf si dina nekkat “ *abyss* ” ci bis bi njëkk ci mbindéef yi. Waaye dina wéy di dundu ci diiru « *junniiy at* », di Seytaane, di Seytaane ci boppam, di xaar yàqu-yàqu ci àtte bu mujj bi, moom ak yeneen nit ñi ak malaaka yi fippu .

Peeñu 15 dafay wax ci jamonoy jeexal àtte ba.

Peeñu 16 dafay wane “ *juróom ñaari mbas yu mujj yi ci muuru Yàlla* ” yuy dal, ginaaw bi ñu jeexalee ci fitna, ñi mujjee gëmul, ñuy gëna ñaawe, ba sax ñu santaane ñu ray ñiy topp bésu noflaay bi Yàlla jox, balaa juróom ñaareelu mbas mi.

Peeñu 17 dafay wax ci ràññee “ *jigéen ju mag ji* ” ñuy woowe “ *Babilon bu Mag bi.* ” Ci kàddu yooyu la Xel mi wax ci “ *dëkk bu mag* ” bi empereur bi ak pape bi , di Rome. Noonu àtteb Yàlla ci kawam feeñ na bu leer. Chapitre bi dafay wax itam ci àtteem ak yàqu-yàqu ci safara, ndax Mbote mi ak ñi mu tànn ñu gëm dina ñu ko daan.

Peeñu 18 dafay wax ci jamonoy “ *vintage* ” wala yar “ *Babilon bu Mag bi.* ”

Peeñu 19 dafay nettali ni Yeesu Kirist di dellusi ci ndam, ak ni muy jànkoonte ak ay way-fippu yu raglu yu bawoo ci kaw suuf.

Peeñu 20 dafay wax ci jamonoy junniy at ci juróom ñaareelu junniy at, ñu dundu ci anam wu wuute lool, ci asamaan si tànn, ak ci kaw suuf si, Seytaane moo ko tàqale. Bu junniy at yi jeexee, Yàlla dina amal àtte bu mujj bi : di yàq bépp doomi aadama bu nekk ci kaw suuf ak malaaka yiy fippu ci kaw suuf, ak safara bu nekk ci suufu suuf.

Peeñu 21 dafay màndargaal ndamu ndaje miñ dajale ci dajale ñiñ tànn, ñu muccal leen ci deretu Yeesu Kirist. Liy wane ni ñiñ tànn baaxna ñu, ñu koy méngale ak li suuf si di joxe, lu gëna am solo ci bëti nit ñi : wurus, xalis, perle ak xeer yu am solo.

Peeñu 22 dafay fësäl ci nataal bi ñu delloo ci Eden bi réer, ñu fekk ko, ñu def ko ba fàww ci kaw suuf su bàkkaar, ñu defaraat ko, mu soppiku nekk jal bu mag bu benn Yàlla, sàkkkat, téral sàrt ak mucckat , mooy nguur ci àddunaam yépp ak ñi mu baale ci kaw suuf.

Fii mooy jeexal jàngat bu gàtt bii ci téreb Peeñu, jàngat bu leer dina firndeel ak dooleel li ñu waxoon.

Maa ngi yokk ci lii di leeral ci ngëm, di fësal xalaat yu nëbbu yi ci xalaatu Yàlla. Dafay joxe mesaas yu kenn xamul, jaare ko ci ay tegtal yu fësul, yuy wax ni Biibël bi dina nu leeralal. Bu ñu toppee, ci tabax Apocalypse, yoon wi mu jëfandikoo ngir tabax feeñu yi mu jox Daniel, Yàlla dafay firndeel ni moom « *du soppiku* » te dina « *nekk ba fàww* ». Itam, ma gis ci Apocalypse benn anam buñu boole ñatti mbir yu wuute, ñooy « *bataaxal yiñ bindal Assemblée yi* », « *tafukaay yi* » ak « *mboq yi* ». Sunu sukkandikoo ci Apocalypse, fu Apocalypse bi wane ci téere bu tëju ak " *juróom ñaari tafukaay* ", ubbite bu " *jiroom ñaareelu tafukaay* " bi kese mooy may ñu am firnde yuy firndeel ci chapitre 8 ba 22 , tekki ak ñaawtéef yi juddoo ci jàngat chapitre 1 ba 6. steri. Bul jaaxle, ndax liñu ci wax mooy bisu sabbat bi, te loolu moo wuutale sellaa yu dëgg bi ak bu dul dëgg, li ko dalee ci atum 1843. Kon nu ngi gis ci Apocalypse 7, dëgg gu mag gi nekkoon ci diine protestant ci pringtemps 1843. Waaye , ngir Adventism , bi génne ndam ci bis boobu , Apocalypse dina feeñal ci 1994 , muy test bu koy gëna xëcc . Leer gu bees gi dina , benn yoon , “ *waat,* ” def “ *wuute gi nekk ci diggante ñiy jaamu Yàlla ak ñi ko jaamuwul ,* ” wala lu ëpp.

Ñaareelu pàcc bi : Jàngat bu leer ci Apocalypse

Feeñu 1 : Prologue – Dellsu bu Kirist – tema adventist bi

Presentasion bi

Aaya 1 : “ *Feeñug Yeesu Kirist, bi Yàlla jox ko, ngir mu wane ay jaamam mbir* yiy waaja xew ci diir bu gàtt .

Yaxya, di ndaw li Yeesu bëggoon, mooy dencukatu Feeñug Yàlla bimu jote ci Baay bi ci turu Yeesu Kirist . Yaxya, ci làkku Hebrew “ Yohan ”, dafay tekki : Yàlla jox na ; te itam mooy sama tur wi njëkk. Ndax Jesus waxul ne : “ *Ku am, dina ñu la yokkal* ” ? “ *Yàlla* ” Baay bi moo “ *jox* ” bataaxal boobu , kon ëmbiit li amul àpp. Ndaxte bimu dekke ba leegi, Yeesu Kirist dellu na ci jikko yu Yàlla jox, te mën na nekk Baay bu nekk ci asamaan si, ngir jàppale ay jaamam, wala gëna dëggu ay “ *jaamam* ” . Ni kiñ waxee, “ ku ñu artu ñu ngi am gannaayam .” Yàlla dafa xalaat loolu, te daf koy firnde ci di yónnee ay jaamam ay leeral ci ëlëg. Baatu « *li wara gaaw* xew » mën na nuru lu yéeme sunu xamee ni bataaxal bi ñu ngi ko joxe ci 94 ginaaw JC te leegi ñu ngi ci 2020-2021 , jamono ji ñu bind këyit bii. Waaye sunu gisee bataaxalam yi , dina nu xam ni « ci saasi » dafay am lu muy tekki, ndax ñi koy jot dina ñu nekk ci jamonoy dellu bu ànd ak ndamu Yeesu Kirist. Tem boobu dina nekk fépp ci Peeñu , ndax Peeñu dafay wax ci “ Adventist ” yu mujj yi Yàlla tànn , ci ngëm gi ñu wane ci natt bu mujj biñ tabax ci done yu Peeñu 9 :1 ba 12 , yuy wax ci temu “ *juroom bi mboq* ” . Ci chapitre bii , aaya 5 ak 10 dañu wax ci diiru yonent bu tuddu “ *juróomi weer* ” te ba leegi ñu bari dañu ko juum ci li ñuy wax. Ci sama jàngat ci mbir mi, diir bi dafa tànn bis bu bees bu ñu jàpp ni mooy xamle dellu Jesus ci 1994 , di at 2000 ci juddug Kirist ci dëgg . Natt ngëm googu moo gëna xëcc, ci yoon wu mujj, Adventism ofisel, bi nekkoon lu tàng xol, ba noppi di waajal dugg ci dëggoob ak ñi Yàlla wane ni ay noonam lañu .

Apocalypse bi.. Lu ko dalee 2018, xamnaa bis bi Yeesu Kirist di dellusi ci dëgg te nekkul ci benn done bu bawoo ci yonent yu Daniel ak Peeñu ma , ñoom ñépp matnañu seen liggéey ci jamono yiñ tànn. Dellsu bu dëggu bu Jesus mën nañu ko xam ci nettali bu Génesis, gëm ni juróom ñaari fan yi ci sunu ayu-bis yi dañu tabax ci nataalu 7,000 at ci projet bi Yàlla tëral , ngir dindi bàkkaar ak bàkkaarkat yi , ak ngir indi ci àddunaam ba fàww, ñi mu tànn ñu tànn ci at yu njëkk ya. Bu ñu sukkandikoo ci barab bu sell bi ci làkku Ibraayma , diiru 6000 at dafay boole ñatti pàcc ci 2000 at. Ñatteelu xaaj bu mujj bi ñu ngi ko màndargaale, ci 3 awril 30, ci deewu sunu Musalkat Yeesu Kirist. Alluwa Juif yi dafay firndeel bis boobu. Kon ñu ngi jàpp ni dina dellusi ci pringtemps 2030, wala 2000 at ci ginaaw. Xam ni dellu Kirist mingi ci sunu kanam , te jege na, baat “ ci saasi ” ci kàdduy Yeesu mën nañu ko gëna dëggal. Moo tax, ak liñu ko xamoon , diko jàng ci xarnu yu bari yi, téreb Peeñu dafa wéy di tëju, diko lëndëm , di tafu, ba ci jamonoy mujj, muy lu jëm ci sunu jamono.

Aaya 2 : “ ... *seedewoon na kàddug Yàlla, seedeel Yeesu Kirist, ak lépp lumu gis* . ”

Yaxya dafay seede ni Yàlla moo ko gis. Gis-gis buy màndargaal seede bu Yeesu Kirist bi Peeñu 19:10 wax ni mooy “ *xelu yonent yi* ” . Mesaas bi dafa sukkandikoo ci nataal yuñ “ *gis* ” ak kàddu yuñ dëgg. Xelu Yàlla moo jële Yaxya ci jafe-jafey àdduna , moo ko feeñal ci ay nataal mbir yu am solo ci taarixu diine ci jamonoy chretien ; Dina jeex ci delluwam ci ndam ak lu raglu ngir ay noonam.

Aaya 3 : “ *Yaw miy jàng kàdduy yonent yii, di déglu ko, di topp li ñu ci bind, barkeel nga ! Ndaxte jamono ji jege na .* ”

Maa ngi jël sama bopp wàll wi ma moom, di barkeb " *ki jàng* " kàdduy yonent yi, ndax Boroom bi dafa jox verb bi jàng lu leer ci xel. Mu leeral loolu ci Isa.29:11-12 : “ *Lépp luñu la feeñal dafa melni kàdduy téere buñ tafu, ñu jox ko ku xam lire, mu naan: Jàngaleel lii! Mu tontu ko ne: «Mënu ma ko, ndaxte dañu ko tëj. walla mu mel ni téere bu ñu jox nit ku mënul a jàng, ne ko: Jàngal lii! Ku tontu: Xamuma lire .* ” Aaya 13 , bi ci topp , dafay wane li waral ñàkka mëna gi : “ *Boroom bi dafa wax: Bu askan wii jegee ma, dañu may sargal ci seen gémmiñ ak seen gémmiñ; waaye xolam soriwul ci man, te limu ma ragal nekkul ludul yoon wi nit ñi tëral .* Tur wi di “ *tafu* ” wala “*tafu*” dafay tekki feeñug Apocalypse, te kenn mënu ko jàng ndax dafa tafu. Kon, man, beneen Yaxya ci jamono ju mujj ji, Yàlla woo naa , ngir ubbi ko ba noppi ubbi ko bu baax. loolu mooy tax ñi mu tànn dëgg, “ *déglu te topp* ” dëgg yi feeñ ci kàddu yi ak nataali yonent yi. Verb yooyu dañuy tekki “ *xam te jëfandikoo ko .* ” Ci aaya bii, Yàlla dafay artu ñi mu tànn, ni dina ñu jot ci kenn ci seeni mbokk ci Kirist, “ *kiy jàng* ”, leer giy leeral kumpa yi ci yonent yi, suko defee ñu mëna , ci seen wàll, bannexu ci, jëfandikoo njàngalem. Kon ngëm, wóolu ak woyof dina ñu am solo lool, ni ko amee ci jamonoy Jesus. Ci anam yooyu, Yàlla dafay seet ba noppi dindi nit ñiy réy lool te kenn mënu leen jàngal. Moo tax maa ngi wax ñiñ fal : “ *Fàtteel nit ki, tekkikatu làkk bu ndaw bii di liggéeykat réew mi, xoolal ki bind dëgg : Yàlla Aji Kàttan ji, di Yeesu Kirist .* ”

Aaya 4 : “ *Yaxya maa ngi bind juróom ñaari mbooloo yi ci Asie : Na yiw ak jàmm ànd ak yéen, jóge ci ki nekk, ki nekkoon, ki nara ñëw, ak ci juróom ñaari Xel yi nekk ci kanamu gànguneem .* ”

Royuwaayu " *juróom ñaari asammbale* " dafa ñaaw , ndax *asammbale bi* am A bu mag benn la, ba fàww. Kon “ *juróom ñaari ndaje* ” dafay tekki *ndaje bu boole* Yeesu Kirist ci juróom ñaari jamono yu màndargaal te toppalante. Dina ñu firndeel mbir mi, te xam nanu ni Yàlla xaaj na jamonoy chretien ci 7 jamono yu wuute. Li ñu wax ci Asie amna njariñ te amul benn werante , ndax tur yi ñu wax ci aaya 11 ñooy tur yi am ci Asie Mineure, ci Anatolie bu yàgg bi nekkoon ci sowwu Turki bu leegi. Xel mi firndeel na bu baax fi Europe yeggee ak ndoortelu kontinang Asie. Waaye baat *Asie* , ni baat Anatolie, dafa nèbb mesaas bu jëm ci ngëm. Dafay tekki : **jant buy fenk** ci làkku Akkad ak Grek , te loolu dafay tekki barabu Yàlla bi Yeesu Kirist ñëwoon, di “ *jant buy fenk* ” , ci Luug 1:78-79 : “ *Ci xol yi yërmaande sunu Yàlla, jant bu joge ci kaw ñëw ci nun, ngir leeralal ñi toog ci yoonu lëndëm, ci sunu lëndëm.* » Mooy « *jant bu njub* » bi Mal 4:2 wax : « *Waaye yéen ñi ragal sama tur, jant bu njub dina fenk , ànd ak faj ci laaf yi . Di ngeen génn, di tëb ni ay nag yu génn ci gétt gi.* ” Formul nuyoo bi méngoo na ak bataaxal bi chretien yi daan joxante ci jamonoy Yaxya. Waaye , Yàlla dafa am kàddu yu bees yuñ xamul woon bu njëkk : « *ci ki am, ki nekkoon, ki nara ñëw .* » Baatu bii dafay tekki , ci làkku grek bi njëkk , ak ci yeneen tekki yi , li turu Yàlla ci làkku Hebrew di tekki : « *YaHweh* » .

Lii mooy verb " *to be* " buñ boole ci ñatteelu nit ci benn-benn ci tense imperfect ci Hebrew. Tense bi ñuy woowe imperfect dafay fësal li ñu def te dafay yàgg ci jamono , ndax tense present amul ci conjugation Hebreu. " *ak kiy ñëw* " , dafay gëna firndeel li ñuy wax ci dellu Yeesu Kirist , Adventism . Kon dafay firndeel ni ngëmu chretien yi ubbeeku nañu ci xeeti àdduna yi ; ci ñoom la Yàlla soppi turam. Ba noppi beneen mbir bu bees feeñ buy wax ci Xel mu Sell mi : “ *juróom ñaari Xel yi nekk ci kanamu jal bi .* ” Sitaasionj boobu dina feeñ ci Peeñu 5 :6 . Limu 7 dafay màndargaal sellaa , ci misaal bii , sellaa yu Xelu Yàlla mi tuuru ci mbindéefam yi, kon, “ *ci kanamu jal bi* ” . Ci Peeñu 5:6, “ *mboot miñ rendi* ” dafa lëkkaloo ak màndarga yooyu, kon yonent bi dafay firndeel kàttanu boroomam bu Yeesu Kirist. “ *Juróom ñaari xel yu Yàlla* ” dañu leen màndargaal ci “ *juróom ñaari car* ” yi ci tabernaklu Hebrew biy wax ci pexem mucc gi Yàlla bëgg. Kon prograam bimu amoon dafa leer. Bi Adam, 4000 at, ak ci deewam Jesus expiates bàkkaari ñiñ tànn ci 3 awril, 30 awril, ci noonu mu xotti

mbusu bàkkaar , ubbi yoonu asamaan ngir ñiñ mucc ci ñaari junniy at yu mujj ci jiroom benn junniy at yiñ waajal ngir tannée ñiñ tànn ci àdduna bi , ñu tasaaroo ci àdduna , ba ci àdduna bi.

Aaya 5 : “ ... ak ci Yeesu Kirist, seede bu gëm bi, ki njékka dekki, di buur bu mag ci kaw suuf ! 2 Korinther 1 16 Ki nu bëgg te yiwi nu ci sunuy bàkkaar jaarale ko ci deretam !

Tur “ Yeesu Kirist ” dafa lëkkaloo ak liggéey bi Yàlla ñëw ngir def ci kaw suuf. Aaya bii daf nuy fàttali liggéey yi mu def ngir am mucc ci yiw wi mu jox ñi mu tànn kese. Ci njub gu mat sèkk gi mu am ci Yàlla ak ci limu jàpp ni moo baax , Jesus mooy “ seede bu gëm ” bi ñu tànn muy royukaay bu ñu wara topp ci ay ndawam ak ay taalibeem ci jamono yépp , ba ci sunuy taalibe . Deeyam ñu ngi ko waxoon ci deewu baayima bi ñu njékka ray ngir sol Adam ak Awa mbubb mu ñàkk yaram ginaaw bi ñu bàkkaaree. Kon ci moom, mu nekkoon “ doom ju njëkk ci néew yi .” Waaye itam , ndax soloom ci Yàlla, deewam kese moo am doole ak kàttan ngir daanel Seytaane, bàkkaar ak bàkkaarkat yi. Mooy nekk “ taaw ” bi gëna mag ci taarixu diine. Deeyam la woon ci xel, muy lu mënul ñàkk ngir muccal bàkkaari ñi mu tànn , moo tax Yàlla def lépp luy « doomi jëkkër » nit ñi ak baayima yi fippu ci Egypt , maanaam bàkkaar , ngir « muccal » askanam Ibraayma ci jaam, muy màndarga ak nataalu bàkkaar . Bi mu nekkee “ doom ju njëkk ”, moom la am yelleefam ci wàllu ngëm. Bi Yeesu waxee ni mooy “ njiitu buur yi ci kaw suuf ”, dafay wane boppam ni mooy jaamu ñi mu baale. “ Buur yi ci kaw suuf ” ñooy ñiy dugg ci nguuram, ñu muccal leen ci deretam ; dina ñu moom suuf su bees si . Li yéeme mooy gis ni mbindéef yi nekk ci asamaan, di nuru seen xol bu woyof, yërmaande, xaritoo, mbokk ak mbëggeel, te baña topp seeni sàrti bopp ci dundu asamaan. Bi Yeesu nekkee ci kaw suuf, dafa raxas tànk ndawam yi , ci noonu mu wane ni moom mooy “ Jàngalekat bi ak Boroom bi .” Ci asamaan si, dina nekk “ njiitu ” “ buur ” yi ba fàww . Waaye “ buur yi ” dinañu nekk jaamu seeni mbokk itam. Waaye itam, bi Jesus joxee boppam titre “ buur ”, dafay teg boppam ci niveau Seytaane , noonam ak xeexkat bimu daan , moom mimu tuddee noonam “ njiitu àdduna bi .” Li waraloon Yàlla ñëw ci Jesus mooy jëhran ak jëhran ñaari “ njiit yi ” ; Àdduna bi ak mbindéef yi ci nekk a ngi aju ci dooley ki jël ndam li bu mag bi di Jesus Michael YaHweh . Waaye ndam li Jesus am mingi aju ci Yàllaam, ndax xeex na ak Seytaane ci anam wu tolloo, ci yaram wu nuróo ak sunu yaram, 4000 at ginaaw xeex bi Adam bu njëkk bi ñàkk. Xelam ak pasteefam ngir jël ndam li ak muccal ñi mu tànn, moo ko jox ndam li. Mu ubbi yoonu ñi mu tànn, di wane ni “ mboot ” bu déggal mën na daaneel “ luu ” yiy lekk yàpp ak ruuh, ci ndimbalu Yàlla gëm te dëggu.

Verse 6 : “ Mu def nu buur, di saraxalekat ci Yàlla Baay bi, na ndam ak kàttan ci moom ba fàww ! Amiin ! »

Yaxya moo wax luy Assemblée des Élections. Ci Yeesu Kirist, Israël bu njëkk baa ngi wéy di nekk ci xeetu ngëm yuñ waxoon ci xew-xewu kóllóre gu yàgg gi. Bu ñuy jaamu “ Buuru buur yi ak Boroom biy njiit yi ,” ñi ñu tànn dëgg-dëgg dañuy bokk ci nguuram, te ñoom ak moom, ñooy doomi réewu asamaan si. Dañuy nekk itam “ saraxalekat ” yu jëm ci ngëm , ndax dañuy liggéey ci barabu jaamukaay bi seen yaram di jaamu, di joxe seen bopp ci sellaa ngir liggéeyal ko. Ak ci seeni ñaan Yàlla, ñuy joxe parfum yi ñu daan saraxe ci kaw altar bu parfum yi ci barabu jaamukaay bu yàgg bi ci Yerusalem. Li ñu tàqale ci diggante Jesus ak Baay bi réer na, waaye mingi méngoo ak li chretien yu bari yu baaxul yi xam ci mbir mi. Loolu dafay yegg ba wax ni dañuy “ sargal ” Doom ji, te baña sargal Baay bi. Lii mooy njuumte, wala bàkkaar, ci ngëmu chretien yi li ko dalee 7 màrs 321. Ngir ñu bari, noppalu bisu sabbat nekk na sàrt bu jëm ci Juif yi ci kóllóre gu yàgg gi, di dispensaasioŋu Baay bi. Baay bi ak Jesus benn nit lañu, dina ñu dundu muuru Jesus mi ñu yaakaaroon ni dañu koy sargal. Ci limu nekkoon Baay, Jesus dafay tēye, ak ba fàww, “ ndam ak kàttan, ba fàww!” Amiin! » « Amen » maanaam : dëgg la ! Dëgg la !

Tema Adventist

Aaya 7 : “ Xoolal, mingi ñëw ci niir yi. Rvl 10 10 Te ñépp dinañu ko gis, ba ci ñi ko jam sax . Te xeeti àddina yépp dinañu jooy ndax moom. Waaw. Aamiin! »

Bi Jesus delloo , lay wane ndamam ak dooleem. Sunu sukkandikoo ci Jëf ya 1:11, dina dellusi “ *nimu yéegée ci asamaan si* , ” waaye ci delluwam dina nekk ci ndamu asamaan bu épp, buy tiital ay noonam ; “ *ñi ko bënn* ” di xeex projet bimu am dëgg. Ndaxte wax jii dafay wax ci nit ñi ci jamonoy ñëwam. Suñu jàppee ay surgaam ñu ray leen wala ñu ray leen, Yeesu dafay bokk seen ëlëg ndax dafa ànd ak ñoom : « *Buur bi dina leen tontu : Ci dëgg maa ngi leen koy wax, bi ngeen defee ko kenn ci samay rakk yu gëna ndaw, man ngeen ko defal.* (Macë 25:40) ». Yawut yi ak xarekati Room yi ko daajoon ci bant bokkuñu ci xebaar boobu. Xelu Yàlla dafay teg jëf jooju ci képp kuy tere liggéeyam ci mucc, ba noppi di tere limu leen di jox ci yiw ak mucc gu sax, ci seen bopp ak ci ñeneen ñi. Bi Yeesu waxee “ *xeeti àdduna yi* , ” dafay wax ci njuumte Chretien yi, ñoom lañu jàpp ni ñooy gëna yokk xeeti Israyil yi ci kóllóre gu bees gi. Bimu delloo, ñu gis ni ñu ngi waajal ray ñi mu tànn dëgg, dina ñu am luñu wara jooj, ndax dañuy gis ni ay noon lañu ci Yàlla mi leen wara muccal. Dina ñu fësal mbir yu bari ci prograamu jamono yu mujj yi, ñu tasaaroo ci chapitre yépp ci téreb Peeñu ma. Waaye mën naa wax ni Peeñu 6:15-16 dafay nettali mbir yi ci anam yii : “ *Buur yi ci kaw suuf, njiit yi, kilifa yi, boroom alal yi, boroom doole yi, bépp jaam ak bépp moom boppam, dañu doon nëbb ci lëmu doj yi ak ci xeer yi ci tundu yi. Ñu naan tund ya ak doj ya: «Daanuleen ci sunu kaw, te nëbb nu ci kanamu ki toog ca gàngune ma ak merum Mbote ma.* ”.

Aaya 8 : “ *Man maay Alfa ak Omega, mooy Boroom bi Yàlla, ki nekk, ki nekkoon, ki nara ñëw, Aji Kàttan ji .* »

Ki wax loolu mooy Jesus bu neex bi gis ndamam ci asamaan si , mooy “ *Aji Kàttan ji* ” . Danu wara boole aaya bii ak bu Peeñu 22:13-16 ngir am firnde ci loolu : “ *Man maay Alfa ak Omega, ki njëkk ak ki mujj, ndoorte li ak mujj gi... /... Man Yeesu, maa yónnee sama malaaka ngir seede leen mbir yooyu ci mbooloo mi. Man maay reeni Daawuda, di biddiwwu suba bu leer .* ” Ni ñu ko gise ci aaya 4, Jesus dafa wane boppam ci jikkoy Yàlla biy sàkk, xaritu Musaa, turam ci làkku Hebrew mooy “ *YaHweh* ” buñu sukkandikoo ci Exo.3:14 . Waaye bëggoon naa fësal ni, turu Yàlla dafay soppiku, lépp di aju ci ndax moom moo tuddee boppam wala nit ñi dañu ko tuddee : « *Man maay* » dafay nekk « *Mooy* » ci jëmmu « *YaHWéH* ».

2022 : Baatu « *alfa ak omega* » dafay ténk lépp lu Yàlla joxe ci Biibël bi , daale ko ci Génesis 1 ba ci Peeñu 22 . Waaye li ko dalee 2018, li yonent yi di tekki ci “ *jiroom benn junni* ” at yiñ jox jiroom benni fan ci ayu-bis bi, dañu ko firndeel te kenn laajul njariñam ci jiroom benni fan dëgg , ci jamono ji Yàlla sàkkee suuf si ak dundu gi mu wara dundal. Waaye, ginaaw biñu wéyee ci seen maanaam ci yonent yi, jiroom benni fan yii wala “ *6000* ” at may nañu ñu mëna wax ci pringtemps 2030 dellu bu mujj bu Yeesu Kirist ci ndam ak jël seen boroom gëm. Ci kàddu yii di “ *alfa ak omega* ” , Jesus dafa jox ñi mu sell ci jamonoy mujj, caabi bu leen di may ñu xam jamonoy ñaareelu ñëwam. Waaye ci pringtemps 2018 lañu xam ni ñuy jëfandikoo 6000 at yooyu, ba ci 28 sañwiye 2022, ngir boole leen ak wax yii : “ *alpha ak omega* ” , “ *ndoorte ak njeexte* ”.

Verse 9 : “ *Man Yowaana, seen rakk, seen àndadoo ci fitna, ci nguur ak ci muñ Yeesu, maa ngi woon ci ile bu tuddu Patmos, ndax kàddug Yàlla ak seede Yeesu.* »

Ngir jaam bu dëggu bu Yeesu Kirist, ñatti mbir yooyu dañu lëkkaloo : cër ci fitna, cër ci buur, ak cër ci baña xàddi ci Yeesu. John seede na ci jamono ji mu jotee gis-gis bu Yàlla jox ko. Bi waa Rome gisee ni kenn mënu ko yàq, ñu mujjee ko tēj, yóbbu ko ci ile bu tuddu Patmos, ngir ñu baña seede nit ñi kese. Ci dundam , musul bàyyi seede kàddug Yàlla ngir

màggal Yeesu Kirist . Waaye mën nanu xam itam ni, dañu yóbbu Yaxya ci Patmos ngir mu jot ci jàmm, seede bu Yeesu, maanaam Feeñu gi mu jot ci Yàlla.

Nanu bàyyi xel ci ni ñaari bindkat yi bind ñaari yonent yi, Daniel ak Peeñu, Yàlla aar nañu leen ci kéemtaanu Yàlla ; Dañu muccal Daniel ci bëñi gaynde yi, ñu muccal Yaxya ci lëmu diw buy seey te dara dalu ko. Li ñu dundu daf nu jàngal lu bari : Yàlla dafay wuutale ay jaamam, ndax dafay aar ci anam wu am doole te ëpp doole ñi ko gëna màggal, ba noppi di wane melokaanu xeetu nit ku mu bëgga gëna ñaax. Kon liggéeyu yonent yi dañu wax ci 1Kor.12:31 ni “ *yoon wi gëna* baax . ” Waaye amna yonent ak yonent. Du yonent yépp lañu woo ngir jot gis-gis wala kàddu yu jóge ci Yàlla. Waaye ñiñ tànn yépp ñu ngi leen di digal ñu wax ci kàddug Yàlla, maanaam ñu seede dëgg yi Boroom bi wax seen dëkkandoo, ngir yóbbu leen ci muc.

Gis- gis bu Yaxya ci jamonoy Adventist

Aaya 10 : “ *Ci bis bi Boroom bi di ñëw, maa ngi nekkoon ci Xel mi, ma dégg baat bu dëgër buy nuru buum ci sama ginaaw.* ”

Baatu « *bisu Boroom bi* » dina tax ñu tekki lu tiis. Ci tekkig Bible bi, JN Darby tekki ko ci baat « Dibeér », te Yàlla jàpp ni mooy « *màndarga* » bi Seytaane jiite ci Peeñu 13:16 ; Loolu dafa wuute lool ak “ *tafu* ” bimu am ci buur, di juróom ñaareelu bis bimu noppalu ci sell. Ci wàllu etymologie, baat « Dibeér » mingi tekki « bis bu Boroom bi », waaye jafe-jafe bi mooy bis bi njëkk ci ayu-bis bi dafay noppalu, te Yàlla musul santaane, ndax ci wàllam, dafa sellal juróom ñaareelu bis bi ngir loolu. Kon lan mooy “ *bisu Boroom bi* ” bi ñuy wax ci aaya bii ? Waaye tontu li ñu joxe nañu ko ci aaya 7, maanaam , “ *Xool, mu ngi ñëw ak niir yi.* » Lii mooy « *bisu Boroom bi* » bi Yàlla bëgg : « *Xoolal, dinaa leen yónnee yonent Iliyas balaa bis bu mag te raglu bu YaHWéH di ñëw.* (Mal.3:5)” ; ki defar Adventism ak ñatti " xaar-xaar " ci dellu Jesus, def ba pare ak lépp lu baax ak lu bon lu ñatti fitna yooyu indi, ci 1843, 1844, ak 1994. Noonu la Yaxya dundu ci 1994, foofu la Xel mi yóbbu ci ndoortelu 700 at yu Jesus. Kon lan moo “ *ci ginaaw* ” ? Taarixu jamonoy chretien yépp ; ginaaw bi Jesus génnee àdduna, 2000 at ci diine chretien ; 2000 at ci jamono ji Jesus taxawoon ci diggante ñi mu tànn, di leen jàppale, ci Xel mu Sell mi, ñu daan lu bon, ni ko moom ci boppam daanele Seytaane , bàkkaar ak dee. " *Baat bu dëgër bi* " dégg " *ci ginaawam* " mooy baat bu Yeesu bi dugg ni " *mboq* " , ngir artu ñi mu tànn , di leen xamal xeetu fiir yu diine yu bonn yi ñuy dajeel ci seen àdduna ci " juróom ñaari " jamono yi aaya bi ci topp di wax .

Aaya 11 : “ *Li nga gis, binndal ko ci téere, yónnee ko juróom ñaari mbooloo yi: Efes, Smirn, Pergam, Tiyatir, Sardis, Filadelfi ak Laodise.* » .

Xeetu mbind mi dafa nuru luy fësal dëkk yiñ waxoon ci Asie ci jamonoy Yaxya ; ku nekk ci ñoom amna kàddum. Waaye loolu amul lenn ludul njuuj njaj, ngir nëbb li Jesus bëgga wax ci kàddoom yi. Ci Biibël bi yépp, tur wi ñuy jox góor amna lu nëbbu ci seen reen , muy Hebreu, Kalde wala Grek. Njàngale boobu dafay wax itam ci tur yiñ tuddee juróom ñaari dëkk yooyu ci làkku grek. Tur wu nekk dafay fësal jikko jamono ji mu doon màndargaal. Te ni ñu joxee tur yooyu méngoo na ak ni ñuy jaar ci jamono ji Yàlla tëral. Dina nu gis ci njàngum Peeñu 2 ak 3, fu ñuy jox cër ak firndeel ni juróom ñaari tur yooyu di tekki , waaye yi ci njëkk ak ci mujj , " *Efes ak Laodise* " , dañuy fësal ci seen bopp, jëfandikoo gi Xel mi leen di jëfandikoo. Maanaam, ci ñoom ñaar, “ jël ” ak “ àtte nit ñi , ” nu gis “ *alfa ak omega, ndoorte ak njeexte* , ” ci jamonoy yiwu chretien. Amul werante bi Jesus waxee boppam ci aaya 8, ci lii : “ *Man maay Alfa ak Omega.* ” Moo tax mu bind ni dafa nekkoon ak ay jaam yu gëm ci jamonoy Chretien yépp.

Aaya 12 : “ *Ma wëlbatiiku ngir xam kan mooy baat bi may wax. Bima geestu, ma gis juróom ñaari tegukaayu làmp yu wurus.* ”

Jëf « *wëlbatiku* » moo yóbbe Yaxya mu xoolaat jamonoy chretien yépp , ginaaw bimu demee ba ci jamonoy dellu bu am ndam bu Jesus. Ginaaw njub " *ci ginaaw* " , am nanu fi " *ma wëlbatiku* " , ak , " *ak, ginaaw bima wëlbatiku* " ; Xel mi dafay ñaax nit ñi ñu xoolaat sunu demb, suko defee ñu topp ko ci xel mi. Kon lan la Jean gis ? " *Juróom ñaari làmp wurus* ". Fii itam mbir yi dañu melni " *juróom ñaari asammbale yi* ". Ndaxte misaalu « *làmp-làmp* » bi mingi woon ci tabernaklu Ibre bi, te amoon na juróom ñaari car yuy màndargaal sellaa Yu Xelu Yàlla ak leeram. Loolu dafay tekki ni, ni « *juróom ñaari ndaje yi* » , « *juróom ñaari làmp yi* » dañuy màndargaal sellaal leeralu Yàlla, waaye ci juróom ñaari jamono yu am solo ci jamonoy chretien yépp. Candlestick dafay màndargaal ñiñ tann ci jamono , mu jot diwu Xelu Yàlla bi mu sukkandikoo ngir leeral ñiñ tann ak leeram.

Di yëgle musiba bu rëy

Aaya 13 : “ *Ci diggu juróom ñaari tegukaayu làmp yi, mu gis kenn ku niro ak Doomu nit ki, sol robb bu wàcci ba ci tànk yi, takk laxasu wurus ci dënnam.* »

Fii lañu tàmbalee joxe misaalu Boroom bi Yeesu Kirist. Loolu dafay wane li Jesus digoon : Luuk 17:21 : “ *Duñu wax : “Xool fii, ” wala ‘Fàw’.* ” Ndaxte nguuru Yàlla mingi **ci seen biir** . » ; Matt.28:20 : “ *ngeen jàngal leen ñu topp lépp li ma leen digal. Maa ngi ànd ak yéen bés bu nekk, ba kera àddina tukki.* » ". Gis-gis boobu nuru na bu baax li ñu gis ci Daniel 10, fu aaya 1 wax ni dafay wax ni “ *musiba bu rëy* ” dina am ci askanam, di Juif yi. Li ñu bind ci Peeñu 1 dafay wax itam ni dina am “ *musiba bu rëy* ” , waaye ci jamono jii, ci Assemblée Chrétien . Tegdale ñaari gis-gis yi dafa am solo lool , ndax detay yi dañu méngoo ak bu nekk ci ñaari mbir yu wuute lool ci taarix. Tegtal yi ñuy wax ci misaal yi ñuy wax ci Yeesu Kirist ci jamonoy delluwam bu mujj ci ndam. Ñaari « *musiba* » yi dañu bokk luñuy am ci njeextalu ñaari jàppante yi Yàlla taxawal ñu toppalante. Leegi nanu méngale ñaari gis-gis yi : “... *doomu nit* ” ci aaya bii mooy “ *nit* ” ci Daniel , ndax Yàlla nekkagul woon nit ci Yeesu. Waaye ci « *doomu nit* » dañuy fekk « *doomu nit* » bi Jesus daan faral di wax ci boppam ci Evanjil yi. Sudee Yàlla dafa gëna fësal kàddu yii , ndax dafay wane ni mën na muccal nit ñi. Fii dafa “ *sol robb bu gudd* , ” “ *sol mbubb mu lien* ” ci Daniel. Caabiy li *robb bu gudd bi di tekki* mingi ci Peeñu 7:13-14. Ñiy dee ci ngëm dëgg gi ñoo koy sol : « *Kenn ci mag ñi tontu ma ne : Ñi sol robb yu weex ñooy kan, te fan lañu bawoo ? Mani ko : Sama boroom, yaa ko xam. Noonu mu ne ma: «Ñii ñooy ñi jóge ci metit wu metti; Fóot nañu seeni mbubb, weexal ko ci deretu Mbote ma.* » . Jesus dafa sol “ *sentiir wurus ci dënnam* ” maanaam ci xolam, waaye “ *ci ndiggam* ” , maanaam màndarga doole, ci Daniel. Ak " *ceinture d'or* " » dafay màndargaal **dëgg gi**, buñu sukkandikoo ci Efes 6:14 : « *Kon taxawleen, ngeen takk dëgg ci seen ndigg ; 1Cr 11 2 Solaaleen njub, muy mbaxalukaayu dënn bi .* ". Dëgg, ni ko Jesus defee, ñi ko bëgg kese ñoo koy sargal.

Aaya 14 : “ *Boppam ak kawaram weex ni leen, weex ni neige ; ay bëtëm dañu melni xal yuy tàkk .* »

Weex, màndargaal setal bu mat sëkk , mooy màndargaal Yàlla Yeesu Kirist , moo tax bañ bàkkaar. Leegi, yëgle « *musiba bu rëy* » mënul *nekk* ludul yar bàkkaarkat yi. Sabab boobu dafay wax ci ñaari musiba yi , moo tax nu gis, fii ak ci Daniel, Yàlla , Attekat bu mag bi , moom mi " *bëtëm melni xal yuy tàkk .* " Xoolam dafay yàq bàkkaar wala bàkkaarkat bi, waaye ki Yeesu tann mooy bàyyi bàkkaar, te wuute na ak Juif bu dul dëgg bi ak Chretien bu dul dëgg biy fippu, moom mi àtteb Yeesu Kirist di mujjee yàq. Te li mujjee ci “ *musiba* ” bi dafay wax ci ay noonam yu yàq, ñoom ñépp ñu ngi leen wax ci chapitre yi ci téere bii, ak ci bu Daniel. Apo.13 daf nuy wane ci anamu ñaari « *rab* » yu ñuy xàmme ci seeni tur « *géej ak suuf* » , maanaam ngëmu Katolik ak ngëmu Protestan bi ci génn , ni ko

seen tur di fësalee ci Gen.1:9-10 . Bimu delloo, ñaari rab yi dajaloo nekk benn, boolo xex Sabbat ak ñi ko topp. Noon yi dina ñu tiit, buñu sukkandikoo ci Peeñu 6:16, te duñu mëna taxaw.

Verse 15 : “ *Tankam yi dañu melni përem bu leer, melni përem buy tàkk ci fuur ; baatam mel ni riiru ndox mu bare.* »

Tànk Yeesu dañu sell ni yeneen tànk yaram wi, waaye ci nataal boobu, dañu tilim ndax dañuy tàmp deretu bàkkaarkat yu fippu. Ni ñu ko bindee ci Dan.2:32, “ *përem* , ” muy weñ wu setul , dafay màndargaal bàkkaar. Ci Peeñu 10 :2 ñu ngi jàng ne : “ *Mu yor ci loxoom téere bu ndaw bu ubbeeku. Mu teg tànk bu ndeyjoor ci géej gi , tànk bu cammoy bi ci suuf si* ; ”. Peeñu 14 :17-20 dafa tuddee jëf ji “ *góob* ” ; a theme developed in Isaiah 63. “ *Ndox yu bari* ” dañuy màndargaal , ci Peeñu 17:15, “ *xeet yi , mbooloo yi, xeet yi ak làkk yi* ” ñuy déggoo ak “ *Babilon bu mag bi, jigéen ju yàqu* ” ; turu Eglis Katolik bu Rome. Bokk bi ñu def ci mujjentalu simili bi dina leen boole ngir xex bisu noflaay bi Yàlla sellale. Dina ñu dem sax ba jël dogal ni dañuy ray ñi ko doon seetaan bu baax. Kon mën nanu xam misaali meram gu jub gi. Ci gis-gis bi , Yeesu dafa wane ñi mu tànn ni benn “ *baat* ” bimu am , moo gëna am doole baat bépp réew bu nekk ci kaw suuf boole leen.

Aaya 16 : “ *Mu yor juróom ñaari biddiww ci loxoom ndijoor. Sab bu ñaw bu am ñaari baat génn ci gémmiñam . Kanamam mel ni jant bu leer ak dooleem.* »

Mandarga « *juróom ñaari biddiww* » yi mu yor « *ci loxoom ndijoor* » dafay fàttali ni nguuram gu sax gi mën na jox barkeb Yàlla ; bu fekke ni ay noonam yu gëmul Yàlla dañu ko faral di juum. *Biddéew bi* mooy màndarga ndawu diine ndax ni *biddéew bi* ñu bind ci Génesis 1:15, wareefam mooy “ *leeral suuf si* ”, ci anam wu jaar yoon, ak yoon wu Yàlla. Bis bi Jesus di dellusi, dina dekkal (dekkal , wala dekkal ginaaw biñu leen yàq ci diir bu gàtt, ñu koy woowe dee) ñi mu tànn ci jamono yépp, ñu màndargaal ko ci juróom ñaari ndaje yi . Ci jamono ju am solo ji, ci moom ak ci ñi mu tànn ñu gëm, dafa wane boppam ni “ *Kàddug Yàlla* ” mi ñuy wax ci Heb 4:12, maanaam “ *saasi bu ñaw bu am ñaari baat* ”. Lii mooy waxtu bi *sabre bii* di joxe dundu ak dee , lépp di aju ci ngëm gi ñu wane ci kàddug Yàlla giñ bind ci Bible bi, maanaam Peeñu 11:3 dafay màndargaal ni ñooy “ *ñaari seede* ” yu Yàlla. Ci nit , melokaanu kanam gi kese moo leen di xàmme , te moo leen di may ñu ràññee ; Kon mooy li gëna am solo ci ràññeekaay. Ci gis-gis boobu, Yàlla dafay méngale kanamam ak limu bégga wax. Ci Daniel, ci gis-gis bi, Yàlla dafa màndargaal kanamam ci « *béréet* » muy màndargaal yàllay Grek Zeus, ndax noonu yonent bi mooy waa Gereg Seleucid yu Buur Antiochus IV , ñoom ñoo matal yonent yi ci - 168. Ci gis-gis bi ci kanamam mooy jamono Apocalypse bi, *leer ci dooleem* .” Gëm naani jéem-jéem bu mujj bii ngir dindi ci kaw suuf képp ku topp Sabbat bu sell bi, mooy xex bi gëna mag ci xex bi fippukat yi xex ngir sargal « bis bi jant bu kenn mënul daan » bi empereur Constantin 'tëral ci 7 màrs 321 . Camp rebel bii dina fekk ci kanamam " *jant bu yoon bu Yàlla* " ci dooleem yépp, te lii, ci bis bi njëkk ci pringtemps 2030.

Verse 17 : “ *Bima ko gisee, ma daanu ci tànkam melni ku dee. Mu daal di teg loxoom ndijoor ci sama kaw ni , “Bul jaaxle !”* »

Su John defee loolu, mingi waaja xalaat li nara xew ci ñi ko nara jànkoonteel su delloo. Daniel no ben e taki dati, èn na ini den sma di ben e du dati, èn den Yesus ben e denki, èn a ben e firi fu en jaam fu tapu. " *loxoom bu ndeyjoor* " dafay firndeel barkeem ak ngëmam, wuute na ak fippukat yi ci beneen camp bi, kiñ tànn amul lenn lu wara tax mu ragal Yàlla mi ñëw ngir muccal ko ci mbéggeel. Baatu « *buleen ragal* » dafay firndeel li mujjee am ci bataaxalu Adventist bi, li ko dalee ci atum 1843, ci malaaka mu njëkk mi ci Peeñu 14:7 : « *Mu wax ak baat bu dëgër ne: « Ragalleen Yàlla, te sargal ko , ndaxte waxtu àtteem yegsi na . Jaamuleen ki sàkk asamaan ak suuf ak géej ak bëti ndox yi.»* » ; maanaam Yàlla biy sàkk lépp .

Aaya 18 : “ *Man maay ki njëkk, ki mujj, di kiy dundu. Dama deewoon ; Maa ngi dund ba fàww. Man maa yor caabiy dee ak barsàq.* »

Dëgg la, Jesus, ki daan Seytaane, bàkkaar ak dee, mooy wax ci kàddu yooyu. Kàddu yi mu wax “ *li njëkk ak li mujj* ” dafay firndeel bataaxal biy wax ci ndoorte ak njeexite jamono ji profesii yi wax, waaye ci jamono jooju , Jesus dafay firndeel boroom bi ko jox dundu, daale ko ci mbindéef yi mu njëkka sàkk ba ci yi mujj . Ki “ *yor caabiy dee* ” moo am sañ-sañu tànn kiy dundu ak kiy dee. Waxtu delluwam mooy waxtu bi ay sell di dekki ci “ *ndekkite bu njëkk bi* ” biñ dencal “ *néew yi barkeel ci Kirist* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:6. Nanu rawale ay gëm-gëmi cosaani nasaraan yu diiney nasaraan ak Room, te nu xam ni « *bóor gu dee yi* ” ndax mooy suuf si dee rekk la suuf si jëloon néew, gi dajale néew yi soppiku ci pënd , lépp di aju ci li ñu bind ci Ngur. 3:19 : « *Fi sa kanam di lekk, ba kera nga ciy jël ; Ndaxte pënd nga, te dinga dellu ci pënd.* » » . Ndax seen boroom dina leen dekkal, seen yaram wi yépp nekk ci seen xel, ci yaram *wu dul yàqu* (1 Kor. 15:42) *nuróo* ak malaaka yi des ci seen ngëm ci Yàlla . 22:30 » .

Li yonent yi waxoon ci ëlëg, dëgg la

Aaya 19 : “ *Kon binndal li nga gis, ak li am ak li nara am ginaaw.* ”

Ci misaal bii, Jesus dafay firndeel li yonent yi waxoon ci jamonoy àdduna bi ci jamonoy chretien, te dina jeex ci delluwam ci ndamam. Jamonoy ndaw yi dañu wax ci kàddu yi “ *li ngeen gis* ” te Yàlla dafa wax ni Yaxya seede na bu baax liggéeyu ndaw yi. Mu seede “ *mbëggeel gu njëkk* ” gi Kiñ tànn, bi ñu wax ci Peeñu 2:4. “ *... ñi am* ” dafay wax ci njeexite jamonoy ndaw yi, jamono ji Yaxya di dundu, di liggéey. “ *... ak li nara xew ginaaw ga* ” dafay wax ci xew-xewu diine yiy am ba ci jamonoy dellu Yeesu Kirist, ak ginaaw ga, ba ci njeexite juróom ñaareelu junniy at.

Aaya 20 : “ *Kumpag juróom ñaari biddiww yi nga gis ci sama loxo ndijoor, ak juróom ñaari tegukaayu làmp yu wurus yi. Juróom-ñaari biddiww yi ñooy malaakay juróom-ñaari mboolooy ñi gëm, te juróom-ñaari tegukaay làmp yi ñooy juróom-ñaari mboolooy ñi gëm.* » .

“ *Malaaka yu juróom ñaari ndaje yi* ” ñooy ñiñ tànn ci juróom ñaari jamono yooyu yépp. Ndaxte baat “ *malaaka* ”, mingi joge ci làkku grek “ *aggelos* ”, muy tekki ndaw, te dafay wax ci malaaka asamaan sudee baat “ *celestial* ” daf ko leer. Ci noonu la « *juróom ñaari làmp* » yi ak « *juróom ñaari ndaje yi* » yi ma wax ci sama tegal, ñoom ñépp bopp. Kon Xel mi dafay firndeel sama tekki : « *juróom ñaari làmp yi* » dañuy màndargaal sellaayu leeralu Yàlla ci juróom ñaari jamono yi ñu wax ci tur yi « *juróom ñaari ndaje yi* » .

Feeñu 2 : Mbootayu Kirist **ci biñu ko tàmbale ba 1843**

Ci theme *bataaxal yi* , nu ngi fekk ci Peeñu 2, ñeenti bataaxal yuy wax ci jamono ji diggante 94 ak 1843 , ak ci Peeñu 3 , ñatti bataaxal yuy wax ci jamono ji diggante 1843-44 ba 2030. unch , te nit ñi àtte leen ; ndoorte ak njeexite jamonoy yiwu chretien. Ci Peeñu 2, ci njeexite chapitre bi, Xel mi dafay wax ci ndoortelu “ temu Adventist biy wax ci dellusi bu Kirist” biy wax ci bis 1828 biñ njékka tëral ci Dan 12:11. Waaye itam, ci jamono yu toppalante, mën nañu méngale ndoortelu chapitre 3 ci Peeñu ma ak bis 1843 biy màndargaal ndoortelu natt ngëm ci Adventist yi. Dafa am mesaas bu méngoo ak ngëmu Protestan bi ñu natt : “ *Yaa ngi dee* .” Faram-fàcce yooyu dañu amoon njariñ ngir firndeel lëkkaloo gi am ci bataaxal yi ak bis yiñ tëral ci Daniel. Waaye gis-gis bi am ci Apocalypse dafay wane mbir yu bari ci ndoortelu jamonoy chretien , te Daniel xamul . Bataaxal yi ak bataaxal yi Jesus bindoon ay jaamam ci sunu jamono jii, dañuy dindi njuumteg diine ci njuumte ak njuumte yuy réerloo nit ñu bari ñu gëm chretien yi. Foofu lanu fekk Jesus dëgg, ak ay laaj yu jaar yoon , ak ay ñaawtéefam yu amul benn werante. ñeenti *arafu* Apo.2 yi dañuy toppalante , ñeenti jamono yu nekk diggante 94 ak 1843 .

Jamono bu njëkk : Efes

Ci atum 94, seede bu mujj ci ubbite Assemblée de Christ

Verse 1 : “ *Bindal malaakay mbooloo mi ci Efes : Ki yor juróom ñaari biddiww yi ci loxoom ndijoor, di dox ci diggu juróom ñaari làmp yu wurus yi, dafa wax lii :* ”

Tur *Efes* , ci tekki bu njëkk ci làkku grek “ Efes ” maanaam tàmbali, Yàlla dafa wax ak ay jaamam ci jamonoy tàmbali Assemblée de Christ , ci jamonoy buur bu mag bu Rome Domitien (81-96) . Kon Xel mi dafay wax ci jamono ji Yaxya jot ci Yàlla feeñu bimu nuy nettali. Mooy ndaw si mujjee dundu ci anam wu yéeme, te moom ci boppam mooy seede bu mujj bi ñu tàmbali Mbootaayu Yeesu Kirist. Yàlla dafay fàttaliku dooleem ju Yàlla ; Mooy kenn ki « *yor ci loxoom ndijoor* » , màndarga barkeem , dundu ñi mu tànn , « *biddiww yi* », di àtte seeni jëf , meññeefi seen ngëm . Dafay barkeel wala mu lakk, lépp di aju ci mbir mi. Yalla " *dox* " , xam ni dafay awaase ci jamonoy projet bi ci ànd , jikkoom ci jikkoom , dundu ñi mu tànn ak xew-xew yi ci àdduna bi mu amal wala xeex : " *te jàngal leen ñu topp lépp li ma leen digal. Maa ngi ànd ak yéen bés bu nekk, ba kera àddina tukki.* » 28:20 » . Ba àdduna bi di jeex, ñi mu tànn dina ñu def liggéey yi mu leen waajal bu njëkk : “ *Ndaxte liggéeyu Yàlla*

lanu, ndax ci Kirist Yeesu daf nu sàkk ngir liggéey yu baax, yu Yàlla waajal bu njëkk, nu mëna dox ci ñoom. Efes 2:10 » . Te dañu wara méngoo ak anam wi ñuy doxalee ci juróom ñaari jamono yi. Ndaxte li ñu jàngale ci “Efes” dafay wax ci juróom ñaari jamono yépp ; “Juróom ñaari biddiwi yi mu yor ci loxoom ndijoor” mën na leen bàyyi ñu daanu, ñu daanu ci suuf, ñoom ñooy jëm ci chretien yu fippu. Bul fàtte ni “kandeleer” amul njariñ ludul suy leer, te ngir leer fàww mu fees dell ak diw, muy màndargaal Xelu Yàlla mi.

Verse 2 : “Xamnaa sa liggéey, sa liggéey ak sa muñ. Xam naani mënoo muñ nit ñu soxor; Yaa ngi natt ñiy wax ni ay ndaw lañu, fekk duñu ay ndaw, te gis nga ni ay fenkat lañu. »

Ndànk ! Tens conjugation yi ci verb yi dañu am solo lool , ndax ñooy wane waxtu biñ bégga wax ci jamonoy ndaw yi. Ci aaya bii, verb bi ñu boole ci tense present dafay wax ci atum 94, waaye verb bi ñu boole ci tense past dafay wax ci jamonoy fitna yu empereur bu Rome Neron indi, diggante at 65 ak 68.

Ci atum 94, chretien yi béggoon nañu dëgg gi ba leegi amul benn sikk , te kenn mënu la soppi, te dañu bañoon xeetu xéewal yu bonn yi , rawatina ci ñoom, waa Rome yi daan jiite jamono jooju . Am na lu ko waral, maanaam ndaw li Yaxya mingi dund ba leegi, ni yeneen seede yu yàgg yu bare ci dëgg gi Yeesu Kirist jàngale . Kon “fenkat yi” dañuy yomb di feeñ. Ndaxte ci jamono bu nekk, ñaxx yu bonn yi soppikuwul dañuy jéema jaxasoo ak pepp yu baax yi, ndax ragal Yàlla dafa rëy ba leegi, te bataaxalu mucc gi dafay nax nit, di xëcc nit. Dañuy dugal ci njàng mi ay xalaat yu dul dëgg. Waaye ci nattug mbéggeel dëgg, dañu ñàkk , te ñiñ tànn ñu leer dëgg-dëgg ñoo leen génne masku . Ci lu jëm ci jamonoy ndaw yi, “dañu leen natt” , Xel mi dafay fàttaliku ni nattug dee bi waral masku njuuj njaaj yu njuumte chretien yi daanu , “fenkat” dëgg yi ñuy teg ci aaya bii, diggante 65 ak 68, bi Nero joxee Chosen of Christ ci offerants of the wild . Rome. Waaye nanu wane ni Jesus dafay wax ci cawarte googu ci jamono yu yàgg.

Aaya 3 : “nga am muñ, nga sonn ndax sama tur, te tàyyiwoo. »

Fii itam, nanga bàyyi xel ci jamonoy conjugation verb yi !

Sudee seede baña xàddi baa ngi wéy, seede tiis amatul. Te Yàlla dafa wara fàttaliku ni nangu na tiis wi ñu wane , te sargal ko bu baax lu tollu ci 30 at ci ginaaw, diggante 65 ak 68 , bi waa Rome bu mar deret, Nero, joxee chretien yi ci dee , joxe ko ni spectacle , ci askanam bu soxor te yàqu . Ci jamono jooju la camp biñ tànn “sonn” ci “turam” te “sonnul” .

Verse 4 : “Waaye li ma lay ñaawlu mooy, bàyyi nga sa mbéggeel bu njëkk. »

Tiitaange giñ xalaat dafay gëna leer, ba noppi ñu firnde ko. Ci jamono jooju, chretien yi gëmoon nañu seen ngëm, waaye cawarte gi ñu àndaloon ci nguuru Nero wàññeeku na wala amatul woon ; li Jesus woowe « ñàkk mbéggeel gu njëkk » , loolu dafay tekki ci jamono jii, am ñaareelu mbéggeel, bu gëna néew doole bu njëkk bi .

Verse 5 : “Kon fàttaliku fi nga daanu, nga tuub say bàkkaar, nga def say jëf yu njëkk. Lu ko moy, dinaa ñëw ci yaw, dindi sa tegukaay làmp ci barab ba mu nekkoon, fileek tuubul say bàkkaar. »

Teraanga rekk walla nangu rekk dëgg du indi mucc. Yàlla dafay sàkku lu ëpp ci ñi mu muccal, ngir ñu nekk ay àndadoom ba fàww. Gëm ci dundu ba fàaw dafay laaj ñu baña jox solo dundu gu njëkk gi. Li Yeesu wax ci Matt 16:24 ba 26 dafay wéy di nekk benn : “Ci noonu la Yeesu waxee ay taalibeem: Ku bégga topp ci man, na bàyyi boppam, jël bant bimu wara topp, topp ci man. Ndaxte koo xam ne bëgg ngaa rawale sa bakkan, dinga ko ñàkk, waaye ku ñàkk sa bakkan ngir man, jootaat ko. Ndaxte moom àddina sépp, lu muy jariñ nit, bu ñàkkee bakkanam? Lu nit man a joxe ngir muccal bakkanam?” Tiitaange gi ñuy jële Xelam , bi ñuy màndargaal ci “candlestick,” dafay wane ni, ci Yàlla, ngëm gu dëgg gi soriwul noonu ci nekk etiket bu ñuy takk ci ruuh. Ci jamonoy Efes, làmp-làmp biy màndargaal Xelu Yàlla mingi woon ci penku, ci Yerusalem, foofu la ngëmu chretien juddoo, ak ci Eggaliis yi

Pool taxawal ci Grece ak ci Turki bu leegi. Centre religieux bi dina toxu ci diir bu gàtt ci sowwu jàng, gëna bari ci Rome ci Italie.

Aaya 6 : “ *Waaye li ngeen bëgg mooy ngeen bañ liggéey yi waa Nikolas di def, te man itam ma bañ ko.* »

Ci bataaxal bii , ñu ngi tuddee waa Rome ci anam wu màndargaal , ginaaw « *ñi soxor* » : « *waa Nikola* », maanaam nit ñu am ndam wala nit ñu am ndam , maanaam boroom doole yi ci jamono jooju . Ci làkku grek, baat " Nike " mooy turu ndam liñ màndargaal. Kon lan mooy “ *jëfi waa Nikolas* ” yi Yàlla ak ñi mu tànn bañ ? Paganism ak boole diine. Dañuy sargal yàlla yu bari yu baaxul yi, te li gëna mag ci ñoom amna bis ci ayu-bis bi ñu leen jagleel . Sunu calendrier bi fi nekk leegi, mooy jox juróom ñaari bis yi ci ayu-bis bi turu juróom ñaari biddiww yi, planet yi wala biddiww yi ci sunu sistem solaire, muy legacy bu jub ci diine waa Rome. Ak jaamu bis bu njëkk bi ñu jagleel « jant bi kenn mënul daan » dina jox ci jamono, ci 321, sabab bu amul benn werante ci Yàlla biy sàkk, mu bañ « *liggéey* » yu diine yu waa Rome.

Aaya 7 : “ *Ku am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi wax mbooloo mi : Ku daan, dinaa la jox nga lekk ci garabu dundu, bi nekk ci diggu Aljanna Yàlla.* »

Ñaari mesaas yu am ci aaya bii dañu wax ci jamonoy ndam ci kaw suuf, “ *ki daan* ,” ak jamonoy neexal ci asamaan si.

Formul boobu mooy bataaxal bi mujj bi Jesus wax ay jaamam ci benn ci juróom ñaari jamono yi yonent bi wax. Xel mi daf koy méngale ak jamono bu nekk. Li ci Efes mooy ndoortelu jamono ji profesi bi wax, moo tax Yàlla daf koy jox muc gu sax ci jëmmu ndoortelu taarixu àdduna. Nataalu Jesus dafa feeñ ci suufu garabu dundu gi ci jardin bi Yàlla sàkk ngir def ci nit ku amul benn bàkkaar te sell. Peeñu 22 dafa wax ci kanam Eden bu bees ngir bannexu ñiñ tànn ñu am ndam ci kaw suuf su bees si. Formul bi dafay wane saa yu nekk benn wàll ci dundu ba fàaw gi Yeesu Kirist jox ñi mu tànn kese.

2ème époque : Smirne

Diggante 303 ak 313, la Rome mujjee sonal “ empereur ” bi

Aaya 8 : “ *Binndal malaaka mi yor mbooloo mi ci Smirne : Lii mooy ki njëkka dee, ki mujjee dundu, ki dee ba noppi dekki .* ”

Tur wi “ *Smirne* ” ci ñaareelu araf bi, ñu tekki ko ci baat grek “ *smurna* ” muy tekki “ *mirrh* ”, Yàlla dafay wax ci jamonoy fitna bu metti bu empereur bu Rome Diocletien jüite . “ *Mirr* ” parfum la buy xeeñ tànk Jesus balaa muy génn àdduna , te Magi yi bawoo penku ñoo ko indil sarax bimu juddoo . Ci fitna boobu, Jesus gis na ngëm gu dëggu gi mu amul woon ci atum 1994. Ñi nangu dee ci turam, dañu wara xam ni Jesus dafa daaneel dee, te ginaaw bimu dekke, dina leen mëna dekkal ni ko defee boppam. Yoon wi dafa wax ci chretien yi kese, te Jesus ci boppam mooy “ *ki njëkka* ” nekk seen ndawu réew . Bu amee nit ku nekk ci dundu jaam yi, dina nekk Chretien “ *bu mujj* ” .

Aaya 9 : “ *Xamnaa seen tiis ak seen ndóol (dingam ci ngeen am xaalis), ak ni ñuy saaga ñi naan Juif lañu, waaye nekku ñu Juif, waaye seen sinagogu Seytaane lañu.* »

Ndax waa Rome dañu daan sonal chretien yi, dañu daan nangu seen moomeel, ba noppi ñu daan leen ray lu bari. Waaye ndóol ci wàllu alal ak ci yaram moo leen di def ñu am xaalis ci ngëm ci àtteb Yàlla. Ci beneen wàll bi, nèbbuwul àtteem, ba noppi fësal , ci kàddu yu leer , solo gi mu jox diine Juif yi bañ li Yàlla tëral ci muc , ci ñakka nangu Yeesu Kirist , di Almasi bi Mbind mu sell mi waxoon ci kanam. Yàlla bàyyi na Juif yi, Seytaane ak jinneem yi ñoo leen di yor, ñu nekk ci Yàlla ak ñi mu tànn dëgg, “ *sinagogu Seytaane* .”

Aaya 10 : “ *Bul ragal li ngay waaja dundu. Seytaane dina tëj ñenn ci yéen kaso, ngir fiir leen. Nanga takku ba sa dee, dinaa la jox kaalag dund.* »

Ci aaya bii, Seytaane lañu tuddee Diocletien, empereur bu metti boobu ak ay " tetrarch " yu ànd ak moom , dañu bañoon lool chretien yi mu bëggoon ray . Fitna wala « *fitna* » bi ñu

waxoon , yàgg na « fukki fan » wala « fukki at » diggante 303 ak 313 . Ñenn ci ñoom ñi « gëm ba dee » , muy martyr yu ñu barkeel lool , Jesus dina leen jox « kaalag dundu » ; dundu ba fàaw mooy màndarga seen ndam.

Aaya 11 : “ *Ku am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi wax mbooloo mi : Ku daan, ñaareelu dee du la gaañ.* »

Bataaxelu njeexte jamono amna theme : dee. Ci jamono jii, Xel mi dafay yee ci mucci gi, di fàttali nit ñi ni, ñi nanguwul dee bu njëkk bi, di martyrdom ngir Yàlla, dina ñu dundu lu metti, te duñu ko mëna rëcci, maanaam “ *ñaareelu dee* ” ci “ *dexu safara* ” ci àtte bu mujj bi. “ *Ñaareelu dee* ” bu dul laal ñiñ tànn ndax dina ñu dugg ci dundu ba fàaw ba fàww.

3ème période : Pergamum

Ci atum 538, ñu taxawal nguuru pape ci Rome

Aaya 12 : “ *Bindal malaaka mi yor mbooloo mi ci Pergamum : Ki yor sabre bu ñaw bu am ñaari baat, dafa wax lii:* ”

Bu ñu tuddee *Pergam* , Yàlla dafay wax ci jamonoy *njaayum* ngëm . Ci tur *Pergamum* , ñaari cosaan yu juddoo ci làkku grek , " pérao, ak gamos " , ñu tekki " jëfandikoo sëy " . Lii mooy waxtu ndoortelu musiba yiy dal askanu chretien yi ba ci njeexte àdduna. Bu ñu sukkandikoo ci bis 313, jamono yi ko jiiitu dañuy wax ni Buur bu mag bi tudd Constantin I doomu tetrarch Constantius Chlorus, te ki jël ndam li ci kaw Maxentius, moo jël nguur gi , di nguuru xeetu jaamu Yàlla yi . Ci dekretu empereur bu 7 màrs 321, mu bàyyi noppalu ayu-bis bu nekk ci Sabbat bu sell bi ci juróom ñaareelu bis bi Yàlla diine , sunu Samdi bi fi nekk, mu tànn bis bi njëkk ñu jaamu Yàlla jant bi, ci jamono jooju, di " Sol Invictus Sun", Unconquered Sun. Bu chretien yi déggal ko, dañu def « njaayum ngëm » , muy luy nekk yoon wiñ téral ci papismu Rome ci *jamonoy Pergamum* ci atum 538 . Chretien yu gëmul Yàlla dañu topp Vigilius, di njiitu diine bu bees bi Buur bu mag bi di Justinien taxawal . Ki ko doon nax, dafa jëfandikoo limu àndaloon ak Theodora, jigéen ju yàqu ji sëyoon ak empereur bi, ngir am liggéeyu pape bu gëna mag ndax dooley diineem ju bees ji, maanaam Katolik . Moo tax, ci turu *Pergamum* , Yàlla dafay ñaani jëfu « Dibéer » , tur wu bees ak sababu *njaayum ngëm* , ci suufu « bisu jant » bi Constantin jëlee ci moom, di wéy di sargal ci eggaliis chretien bu Rome . Dafay wax ni mooy Yeesu Kirist , te dafay wax ni mooy njiitu pape bi , " vicar du Fil de Dieu " (Remplacement wala substitut du Fil de Dieu), ci làkku latin " VICARIVS FILII DEI " , limu araf yi mooy " 666 » ; muy lim bu méngoo ak li Peeñu 13:18 wax ni mooy “ *rab wi.* ” Jamono ji ñuy woowe *Pergam* dafa tàmbali ci nguuru pape bu amul muñ, di jël nguuru Pape bi, di jële ci Yeesu Kirist, Yàlla miy doggal lépp , muy nekk nit, muy njiitu mbooloo mi , buñu sukkandikoo ci Dan.8:11 ; Eph.5:23 : “ *Ndaxte jëkkër ji mooy boppu jabar ji, ni Kirist nekkee boppu Eggaliis bi, te mooy Musalkatu yaram wi.* » Waaye moytu leen ! Jëf jooju Yàlla ci boppam moo ko xiir. Ci dëgg , moo dindi ngëmu chretien yi, ba noppi jox ko nguuru papa bi, muy ngëm gu ñàkk ngëm. Njàqare gu régime bi, ñu ñaani ko ci Dan . 8:23, dem ba sax fexe ba mu jël ndogal ngir “ *soppi jamono yi ak yoon wi* ” Yàlla téral, ci boppam , buñu sukkandikoo ci Dan.7:25 . Rax ci dolli , bimu sàggane àrtu bimu ko digal ñu baña woo kenn ci doomi aadama yi “ baay ” , mu jaamu boppam ci tur wi di “ Baay bi gëna sell ” , ci noonu mu yéegge boppam ci kaw Yàlla biy sàkk-yoon, te bis dina ñew mu gis ni loolu dafay neex : “ *Bu leen kenn woowe seen pàppa; ndaxte kenn rekk moo di seen Baay, ki ci kaw.* (Mac. 23:9) » . Buur biy nekk nit, amna ay njiit yu ko wara wuutu, te nguur gi ak ay njuumteem dina ñu wéyal ba bis àtte ba, te ki gëna mag, ki gëna am doole ak ki gëna jub, mooy “ Baay bi gëna sell ci asamaan si . ”

^{Ci noonu} la empereur Justinien I taxawal diine ji Yàlla jàpp ni “ njaayum ” la ci moom. Kon dañu wara bind solo si ci mer googu, ñu bind ko ci taarix. Ci 535 ak 536, ci jamonoy nguoram, amoon na ñaari eruption volcanique yu mag yu lëndëmal jawwu ji, ba noppi

waral mbas miy faat bakkan ci 541 , mu jeex ba 767 , ak piku songe ci 592. Kuur bu mag bi mënul woon jël forme bu gëna raglu, ak ay detay ci mbir mi ñu ngi koy joxe ci versi bi ci topp .

Aaya 13 : “ *Xamnaa fi nga dëkk, xamnaa ni foofu la Seytaane nekk buur. Yaa ngi jàpp ci sama tur te weddiwoo ngëm ci man, ba ci fan yi ñu rey Antipas, sama seede bu takku bi, ci seen dëkk, di dëkku Seytaane.* »

Profet bi dafay fësal " *jal bi* " ak barab bimu nekkoon ndax siiwam ak ngor gi bàkkaarkat yi di ko jox ba tay . " Rome " mooy tàmaliwaat nguuram , ci jamono jii ci ndigalu diine chretien bu dul dëgg, di diine bu gëmül Yàlla. Ku wax ni mooy « ki koy wuutu » (wala vicaire) , maanaam Pape bi, mënul sax wax ci Yàlla ni moom ci boppam moo ko wax. Ki ñuy jot yonent yi, kenn la buñu tànn, nekkul kenn ku daanu, wala kenn ku jël nguur giy màggal xeetu jaamu Yàlla yi. Barab bu kawe bi ci ngëmu Katolik bu Rome , amna *tron bu Pape bi* ci Rome , ci Palais Lateran bi Constantin I ^{jox} Eveque bu Rome . Palais bu Lateran mingi féete ci kaw Tundu Caelia, di benn ci « juróom ñaari tundu Rome » yi nekk ci sud - est dëkk bi ; Tur Caelius mingi tekki : asamaan. Till boobu moo gëna gudd ak gëna mag ci juróom ñaar yi , ci yaatuwaayam. Ci wetu Eggaliis bu Lateran, bi ba tay nekk , ngir papa ak kilifaam, eggaliis katolik bi gëna am solo ci àdduna, taxaw obelisk bi gëna mag bi am ci Rome, fu am 13 , yegg 47 meetar ci kawewaay. Ñu gis ko ci suufu 7 meetar ci suuf, ñu xaaj ko ñatti pàcc, Pape Sixtus V moo ko def ci atum 1588 , moo taxawal nguuru Vatican ci jamonoy yonent yi ci topp, ñu tuddee ko *Thyatira* . Màndarga jaamu jant bu waa Egypt dafa am mbind mu rëy ci kaw stele bi ko yor , di fàttali nit ñi li Constantin joxe. Ginaaw bi pàppaam génnee àdduna , doomam Constantius II moo ko yóbbu Rome , ngir mëna matal li pàppaam bëggoon yóbbu ko Constantinople . Lii ñu def ngir sargal Constantin I 'moo gëna aju ci bëgg-bëggu Yàlla, moo gëna juddoo ci doomu Constantin. Ndaxte obelisk bi yépp ak pedestal bu kawe bi dafay firndeel lëkkaloo bi ñu waxoon ci kanam , loolu mooy tax Constantin I nekk ^{kilifag siwil} bi taxawal dessitu " bis jant bi " , ak pape bi, ci jamono jooju benn episkop bu yomb ci eggaliis bu chretien bu Rome, kilifag diine ci suufu bis bii , " bis bi. Ci kaw obelisk bi amna ñeenti màndarga yuy wane , ñuy toppalante ci yoon wi ñuy yéeg : 4 gaynde yu toog ci poñ bi, jublu ci ñeenti poñ yu mag yi , ci kaw gaynde yi am ñeenti tundu yu rayon jant bi wër , ci kaw mbooloo mi dafa jiite benn kurus chretien. Ñu joxoñ ko ñeenti poñ yu mag yi, màndarga gaynde gi dafay màndargaal buur ci dooleem gu ëpp solo ; loolu dafay firndeel liñu ko bind ci Dan. 7 ak 8 . 17:18 dina firnde li ñu wax ci Rome : “ *Jigéen ji nga gis mooy dëkk bu mag biy nguur ci kaw buuri àdduna.* » Rax ci dolli, kartoŋu waa Egypt biñ bind ci obelisk bi dafay nuru « bëgg-bëgg bu ñaaw bi buur di wax Ammon » yállay jant bi . Loolu lépp dafay wane ni ngëmu chretien yi nekkoon ci Rome, li ko dalee ci Constantin I, ^{maanaam} li ko dalee ci atum 313, bimu amee ndam. Obelisk boobu , ak màndarga yi mu àndal , dañuy seede « ndam li » jaamu Seytaane bi ñu waxoon ci Dan 8:25, moom mi, jaaraleko ci Constantin I mëna jox ngëmu chretien melokaanu syncretism diine bu Yàlla ñàññi bu baax ci Yeesu Kirist . Maa ngi tēnk bataaxalu màndarga yii : « bàmmeel » : ngëmu chretien ; " rayons solaires " : jaamu jant ; " Tund " : dooley suuf ; « ñeenti gaynde » : buur ak dooley àdduna ; " obelisk " : Egypt, bàkkaar , ginaaw bi Firawna fippu ci Exodus, ak bàkkaar bi bokk ci jaamu yàlla jant Amon. Yàlla dafa wax ni ngëmu katolik bu Rome bi Constantin 'tèral moo ko waral. Ci màndarga yooyu, jaaraleko ci kartoŋu waa Egypt, dafa yokk ci àtteem ci diine bi Eveque yu Rome daan amal, ñoom ñaar ñépp jàpp ni dañu setul ; Boroom diine yi ci dëkk bi dañu leen woowe " pape " . Liggéeyu ngëmu chretien yi ak jaamu jant bi Constantin ci boppam yàgg a jéfandikoo, sargal ko , moo jur musiba bu metti bu nit ñi di fay , di wéy, ba ci njeexte àdduna. *Buur bu mag* bu Lateran bi amul benn buur bu mëna xeex ak buur yi , ndax bi Constantin I jogee dootu ñu dëkk Rome , waaye ñu ngi dëkk ci penku empire bi , ci Constantinople. Moo tax , ginaaw bi

ñu bañee bàyyi xel ci li Yeesu Kirist wax Yaxya ci yonent yi, nit ñu bari dañuy daanu ci njuuj njaaj mi gëna mag ci àdduna. Waaye seen ñàkk xam-xam mooy seen njuumte ndax bëggu ñu dëgg, moo tax Yàlla ci boppam jox leen fen ak fenkat yu bari. Ndax askanu *Pergamum* amul woon njàng, loolu moo waraloon nguuru pape bi, te empereur yu Rome yi topp ci jamono jooju, amoon njariñ. Loolu terewul yenn njiit yuñ fal dëgg ñu baña nangu ak bañ kiliftéef bu bees bu jaarul yoon ; loolu moo tax Jesus xam ni ñooy jaamam dëgg. Bi ñu demee ba ci réewum Rome ci ñiñ tànn, xamleen ni Xel mi nekkoon foofu ci 538 jaam yu wéy di gëm ci turu Yeesu, di sargal Dibéer . Waaye ci barab bii di Rome , martyr yu mujj wala " seede yu gëm " ñu ngi ko gis ci jamonoy Neron , ci 65-68 ak ci jamonoy Diocletien diggante 303 ak 313 . Bi Xel mi jàppee dëkk Rome, dafay fàttali ni “ *Antipas* » “ *seede bu gëm* ” bimu def ci jamono yu weesu. Tur wi ci làkku grek dafay tekki : xeex ñépp. Daa melni dafay wax ci ndaw li Pool, di ki njékka yégle xebaar bu baax bi ci Yeesu Kirist ci dëkk bi, foofu la faatoo martyr, dagg boppam, ci atum 65, ci nguuru empereur Neron. Kon Yàlla dafay werante titre bu baaxul biy réerloo nit, maanaam “ ndawu Doomu Yàlla ” bi pape yi di wax. Vikaar dëgg bi mooy Pool bu gëm, te du Vigilius bu gëmul, wala kenn ci ñi ko donnu ci liggéey bi.

Yàlla miy sàkk lépp, moo bind ci nature bi jamono yu am solo ci taarixu diine ci jamonoy chretien yi ; jamono yu musiba bi di gëna tar, di indil askanu chretien yi jafe-jafe yu metti. Bi muy liggéey ci kaw suuf, Yeesu Kirist jox na fukk ak ñaari ndawam yi yéemu, firnde ni mën na xeex taw bu metti bi ci dexu Galile ; taw bu mu dakkal ci saasi, ci ndigalam. Ci sunu jamono, diggante 533 ak 538 dafa jël jikko bu amul benn werante, ndax bi empereur Justinien I tëralee nguuru pape bi . Yàlla bëggoon na yar chretien yi déggal decree bi empereur Constantin I tëral bi tax ñu wara bàyyi bis bi njékk ci bis bi des ci weeru March, 321. Ci jamono ji mu alku, Yàlla dafa yee ñaari volcan yu gëna xëcc hemisphere nord bi ci planet bi, bàyyi ay tegtal ci hemisphere sud bi ba ci Antarctique. Weer yu néew ci seen diggante, ñu nekk ci ñaari catu equateur bi, tasaaroo lëndëm gi dafa am doole lool, di ray nit ñu bari. Ay miliyaar ciy ton pënd tasaaroo ci jawwu ji, tax nit ñi ñàkka am leeraay ak seen mbay mi ñuy faral di lekk. Jant bi ci zenith bi dafay joxe leeraay bi weer wu fees wi ci boppam réer lëmm. Taarixkat yi dañu bind seede bii di wax ni larme yu Justinien dañu jëlaat Rome ci loxo Ostrogoth yi ci jamonoy neige ci diggu weeru sulet. Wolkaan bi njékka tuddu " Krakatoa " mingi nekkoon ci Enndonesi, mu yeewu ci weeru oktoobar 535 ak magnitude bu kenn mënul xalaat, mu soppo barabu tundu bu 50 km ci zone maritime. Ñaareel bi tuddu " Ilopango " mingi féete ci Amerique Centrale, mu kalaate ci weeru fewriye 536.

Aaya 14 : “ *Waaye amna mbir yu ma la ñàññi, ndax am nga fa nit ñu topp njàngalem Balaam, bi jàngal Balak mu sànni bànni Israyil bàkkaar, ñu lekk yàpp yiñ saraxe xër yi, ñu def njaayum.* »

Xel mi dafay nettali anam wi Rome di dundee ci wàllu ngëm. Lu ko dalee ci atum 538, njiit yiñ fal ci jamono jooju, seede nañu ni dañu taxawal kiliftéefu diine bu Yàlla méngale ak yonent « *Balaam* » . Ku góor ki dafa doon jaamu Yàlla, waaye nangu na xëcci xaaalis ak xéewali àdduna diko nax ; lépp lu nguuru pape bu Rome bokk. Rax ci dolli, « *Balaam* » moo yàq Israyil, ndax dafa wax « *Balak* » anam wi mu ko mëna jaar ngir daaneel Israyil : loolu doyoon na ngir mu nangu sëy ci diggante Juif yi ak xeeti Yàlla yi ; mbir yu Yàlla àtte bu baax. Bu Yàlla méngale ko ak “ *Balaam* ” , daf nuy jox nataalu robot buy wane nguuru pape bi. Kiñ tànn dafay xam luy tekki jëf yi Yàlla ci boppam sant Seytaane ak ay àndadood ci asamaan ak ci suuf ñu def. Baatu eglis chretien mingi aju ci ni ñu jëlee « bisu jant bu kenn mënul daan » , bi chretien yu gëmul Yàlla di manggal li ko dalee ci atum 321. Ak nguuru pape bi, melni “ *Balaam* ” , dina liggéey ngir seen daanu, ba noppi gëna yokk seen musiba divine. " *Yaram yi ñuy saraxe xër yi* " , dañuy nuru nataal rek , buñu ko méngale ak " bis bi jant bi . " Rome dafa dugal jaamu Yàlla ci diine chretien. Waaye li ngeen wara xam mooy ñoom ñaar ñooy benn, te dañuy yóbbaaale ci àtteb Yàlla benn njeexital yu metti Rax ci dolli, ndax

musiba yi “ *Balam* ” jur ci jamonoy chretien yi dina ñu wéy ba ci njeexite àdduna, di màndargaal dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist. Ñu ngi koy méngale itam ak njubadig chretien yi ak njubadig waa Ibri yi, ñoom ñi bàyyi seen bopp ci « *tilim* » ginaaw bi Yàlla déglu leen fukki ndigalam. Diggante 321 ak 538, chretien yu gëmül Yàlla dañu def ni ñoom. Te jëf jooju mingi wéy ba tay.

Verse 15 : “ *Noonu la am ci yeen ñi topp njàngalem waa Nikolas.* »

Ci bataaxal bii , tur “ *Nikolait* ” yi ñu waxoon ci *Efes*, ñu ngi feeñaat ci bataaxal bii. Waaye « *jëf* » yi leen soxal ci *Efes* , dañu nekk « *njàngale* » . Yenn ci waa Rome , daale ko ci *Efes* , nekk nañu chretien , ginaaw ga nekk chretien yu gëmül Yàlla liko dalee ci 321, te loolu, ci anam wu ofisel ci diine li ko dalee ci 538 , ci sargal “ *njàngalem* ” pape bu Rome .

Aaya 16 : “ *Kon tuub leen seeni bàkkaar; Luko moy dinaa ñëw ci yeen ci saa si, xeex ak ñoom ak sabre biy génn ci sama gémmiñ.* »

Bi Xel mi waxee “ *xeex* ” bi “ *Kàddoom* ” jüite , “ *saasi bi ci gémmiñam* ” , dafay waajal ñeenteelu bataaxal biy ñëw. Dina nekk ci 16eelu ^{xamu}, fu Bijbel, di kàddoom bu sell biñ bind, “ *ñaari seede* ” yi ñu bind ci Peeñu 11:3, di tasaare dëgg gi Yàlla joxe, ba noppi di fësal ngëmu Katolik yu baaxul yi.

Aaya 17 : “ *Ku am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi wax mbooloo mi: Ku daan, dinaa la jox mana bu nëbbu, ba noppi dinaa ko jox xeer wu weex ; Bind nañu ci doj wa tur wu bees, wu kenn xamul, ku dul ki ko jot.* »

Nimu koy faral di defee, Xel mi dafay yee ci dundu ba fàaw. Fii daf nu koy wan ci suufu nataal bi mana biñ jox waa Ibri yi xiifoon ci desert bu wow, bu amul doom, bu wow, waxoon ci kàddug Yàlla. Ci noonu la Yàlla jàngalee ni mën na aar ba noppi yokk dundu ñi mu tànn, jaaraleko ci dooleem ji mu sàkk ; Dina ko def ci jox dundu ba fàaw ñi mu tànn, te mu muccal leen. Loolu mooy njeextalu projet de sakkanal xalis bimu àndal yépp.

Kiñ tànn ci jamono ji dina ñu ko neexal ci dundu ba fàaw, muy dundu gu Xel mi di fësal ci ay nataal. “ *Manna* ” mooy nataalu ñamu asamaan si , mu nëbbu ci nguuru asamaan si , Yàlla ci boppam moo ko defar . Ci misaal yu njëkk ya, manna dafa nekkoon ci barab bi gëna sell, muy màndargaal asamaan, di barab bi Yàlla di buur ci kaw gànguneem. Ci jëfu waa Rome, “ *xeer wu weex wi* ” mooy wote “ *waaw* ”, wu ñuul wi mooy “ *déedet* ”. “ *Xeer wu weex wi* ” dafay màndargaal itam setal dundu kiñ tànn, muy dundu ba fàaw. Dundam ba fàaw, waaw la ci Yàlla, loolu dafay tekki ni Yàlla daf la dalal ak mbégte ak mbégte. Ndaxte ki ñu tànn dina dekki ci yaram wu asamaan, ñu koy méngale ak “ *tur wu bees* . ” Ak nature celeste bi , ci ñi mu tànn , dafay yàgg nekk kumpa ak benn-benn : « *kenn xamul ko* » . Kon fàaw nu moom, dugg ci nature bi ngir xam limu doon.

4ème époque : Tiatira

Diggante 1500 ak 1800, xare diine

Aaya 18 : “ *Binndal malaaka mi yor mbooloo mi ci Tiatira : Doomu Yàlla ji, mi am bët yu melni xal yu tàng, tàng yu melni përem yu rafet, dafa wax lii.* ”

Ñeenteelu bataaxal bi tuddu “ *Tyatira* ”, dafay nettali jamono ji ngëmu chretien yi ci ligue katolik yi ak protestant yi daan fësal lu tiis ci seeni xeex yu faat bakkan. Waaye bataaxal bii dafa yéeme lool. Ci tur *Tiatira* , ñaari reeni grek “ *thua*, *teiro* ” tekki “ *tiis* ak *joxe* dee ak *tiis* ”. Baatu grek biy firndeel lii di tekki lu tiis, ci diksoneer bu Grek bu Bailly, mbaam xuux wala mbaam xuux suñu nekkee ci rut. Ak fii , yenn leeral lañu soxla. Ci 16eelu ^{xamu} bi la Protestan yi jog ci nguuru gi doon xeex nguuru pape bu Rome. Waaye itam, ngir mëna am doole ci nguuru gi, Pape Sixtus V moo ko represente, mu taxawal réewam Vatican , loolu moo ko may nguuram ci wàllu diine. Moo tax, li ko dalee ci 16eelu xarnu nguuru pape bi dafa toxal toogukaay bimu nekkoon ba ca jamono jooju ci Palais Lateran, mu yóbbu ko ci moomeelam ci Vatican, bi nekkoon réewu pape bu moom boppam . Waaye toxal googu njuuj

njaaj la, ndax ki wax ni mingi bawoo ci réewum Vatican, mingi toog ba leegi ci Palais Lateran ; ndax foofu la Pape yi di dalal ndawi réew yu bawoo feneen yu leen ñëw seeti ci Lateran. Kon ci atum 1587 , ñu gis obelisk biñ defaraat , ñu tabaxaat ko ci wetu Pale Lateran ci 3 ut 1588 , ci suufu 7 meetar ci suuf , ci ñatti pàcc . Etaa bu Vatican mingi nekk ci biti Rome, ci kaw Tundu Vaticanus, ci wetu sowwu dexu Tiber biy féete ci nord ba sud dëkk bi. Bi nuy xool planu dëkk bii di Vatican, dama yéemu bima gisee ni amna jëmmu boppu mbaam xuux, noppam yi féete nord, bakkanam féete sud-ouest. Kon, bataaxalu Gereg bi tuddu “ thuao ” dafay firndeel ñaari yoon, te Yàlla, miy amal mbir yooyu, daf ko gëna dëggal. Gëm-gëmu Katolik yi ñu jëlee ci *Pergamum* demna ba yegg ci collu tiitaangeem. Mu jël fitna ak fitna ak fitna ci ñi , leer ci Bible , mujjee tasaare gërëm ci imprimeur , ñàññi bàkkaaram ak exactions. Gën , ba ci jamono jooju, nekkoon gardien ci Mbind mu sell mi mu bindoon ci ay monk ci monastere yi ak abbey yi, mu daan sonal Bible biy ñàññi njubadi yi mu def. Mu santaane ñu ray ñiy joxe xibaar ci dooley buur yu silmaxa te gëm seen bopp ; ñiy dëggal seen testamaa. Baatu-baatu yi Jesus wax ci boppam , maanaam , " *ki am bët yu melni xal yu tàng , tànk yi melni bronze bu rafet* " , dañuy wane jëfam ci yar ay noonam ci diine, te dina leen yàq ginaaw bimu delloo ci kaw suuf. Ñaari ngëm chretien yooyu ñoo xeexoon seen biir ba dee " ak sabre " ak bunduxatal ci jamonoy *Tiatira* . “ *Tànkam yi* ” dina ñu nekk ci kaw “ *géej gi ak ci suuf si* ” di màndarga ngëmu Katolik ak ngëmu Protestan ci Peeñu 10:5 ak Peeñu 13:1-11. Katolik ak Protestant, ñoom ñaar ay bàkkaar (sin = *përëm*) , ñu baña tuub , dañu leen wax ni “ *përëm bu rafet* ” buy xëcc muuru àtteb Yàlla Yeesu Kirist. Bi Yàlla jëlee nataal boobu di yëgle “ *musiba* ” bu mag bi ci Peeñu 1:15, dafay wane waxtu wi ñi mujjee fitnaal doomam yi gëm, xeex ba dee ni “ rab yu àll ” yu leen di màndargaal ci yonent yi yépp. Liko dalee ci Francis I^{ba} ci Louis XIV, xare diine yi dañu toppalante . Te dafay am solo lool ñu xam ni Yàlla feeñalee mbugal askanu français, jàppale arme ci papacy bi Clovis, buur bu njëkk ci Franks. Ngir màndargaal njeextalu mbañeel googu, Yàlla daal di teg ndaw si Louis XIV, mu am " juróomi at " , ci jal bu mag bi ci France. Aaya bii ci Ecc.10:16, dafay fësal bataaxalam : “ *Yaw réew mi buur bu ndaw la, te njiit yi di lekk ci suba!* Louis XIV yàq na France ci xalis bu bari bi mu daan dugal ci Palais bu Versailles ak ay xare yu metti yu mu daan dugal. Bàyyi na ci ginaaw France bu dugg ci ndóol, ki ko donnu Louis XV dundu rek ngir libertinism bimu bokkoon ak àndandoowam bu dul tàqaloo ci njuuj njaaj, Cardinal Dubois. Louis XV ab personage bu soxor , amul benn yéene

Dafa jaaxlewoon ci èlëgu askanam, te loolu waraloon na ñu mer lool ndax dafa wara daanu ci ki ko donnu ci liggéey bi, di buuru liggéeykat yi, di Louis XVI, di buur bu am jàmm. Bi Yàlla jëlee muur googu ci nit ku woyof te am jàmm, dafa wane ni dafa bégga daaneel nguuru buur biy jël ndono, ndax wóolu bu amul benn njariñ bimu def ci diine yu pape yi, li ko dalee ci Clovis.

Aaya 19 : “ *Xamnaa sa liggéey, sa mbëggeel, sa ngëm, sa liggéey, sa muñ, te say liggéey yu mujj ñoo ëpp yi njëkk.* »

Baatu yii la Yàlla wax jaamam yi « *gëm ba dee* » , joxe seen bopp sarax ci melokaanu seen Boroom ; Yàlla nangu seen “ *jëf* ” ndax *dañuy firndeel seen “ mbëggeel ”* gu dëggu gi ñu am ci seen Musalkat . Seen “ *ngëm* ” dina gëna jub ndax dafay ànd ak “ *liggéey bu gëm.* ” Baatu « *constancy* » bi ñuy wax fii , amna solo bu rëy ci taarix. Ci " Tour de Constance " ci dëkk Aigues-Mortes la Marie Durand dundee 40 at yu metti, muy royukaay ci ngëm. Yeneen chretien yu bari seede nañu lu mel noonu, te barina luñu ko xamul ci taarix. Li ko waral mooy limu martyr yi dafa gëna yokk lu jamono di dox. Liggéey yu mujj yi dañuy wax ci jamonoy nguuru (1643 ba 1715) bu buur Louis XIV, moo jiiitewoon " dragonnades " yi ci yaram wi ñu defar ngir jëf ji, di rëbb chretien protestant yu gëm yi génn ci àll bi ak barab yu amul kenn. 12: 9-4-13-16 , xoolal bu baax liggéey bi tur wi di « *dragon* » di fësal , maanaam « *seytaane* » ak jëf ju ñaaw ju Rome imperial ak Rome papal . Ki tuddee boppam " buuru jant bi " moo yegg ba ci collu bi xeex bi Katolik yi daan xeex ngir jàppale " bisu jant

bi " bi Constantin ^{1 jélee ci moom.} Waaye, ngir seede ko, Yàlla dafa dugal nguuram gu yàgg gi ci lëndëm, baña jox ko tàngoor ak leeralu jant bu dëgg bi, mu jural askanu français jafe-jafe yu metti.

Aaya 20 : “ *Waaye amna mbir yu ma la nàññi, ndax yaa ngi may Yesabel, jigéen ji tuddee boppam yonent bu jigéen, mu jàngal samay jaam, ñu nax leen, ñu def njaayum xol, ñu lekk yàpp yĩ saraxe xër.* »

Ci atum 1170 la Yàlla tekki Pierre Vaudès mu tekki Biibël bi ci làkku provensal. Mooy chretien bi njékka gis ngëmu dëgg bu mat sëkk ci ndaw yi, lu ci melni sargal Sabbat bu dëgg bi ak nangu vegetarianism . Ñu xamee ko ci Pierre Valdo , moo sos " Vaudois " yi dëkk ci Piémont alpine bu Italie. Liggéeyu Reformation bi ñu doon fësal, Pape bi dafa ko bañ , bataaxal bi daal di ni mes. Moo tax Yàlla bàyyi Europe yépp ci loxo Mongol yi faat leen, ci la waa Mongol yi indi mbas mi faat ci atum 1348 , di ñatteelu pàcc bi ak lu tollu ci genn-wàll ci askanam. Li aaya bii di wax , " *bàyyileen jigéen ji Jezabel...* " , dafay nàññi ñiy indi coppite, ndax joxu ñu liggéeyu Pierre Valdo solo bi mu yelloo , ndax liggéey bu mat sëkk la. Diggante 1170 ak 1517, dañu bañ njàngale bu mat sëkk biy wax ni chretien yi dina ñu mucc, te seen coppite bi ñu amal ci njeexte jamono jii, amul benn njariñ.

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : ngëm gu mat sëkk gi Pierre Valdo xam ba noppi jëfandikoo, dafay wane ni ci moom la Yàlla joxe prograamu coppite bi waroon amal. Ci dëgg , mbir yi ñu ngi ko defee ci ñaari pàcc, li ñu laaj ci Sabbat bi tàmbaliwul ba 1843-1844, mu méngoo ak jamono ji Dan 8:14 wax.

Ngir wane ngëmu Pape Roman Catholic , Yàlla daf koy méngale ak jabar bu bawoo feneen bu Buur Ahab, di " *Jezabel* " bu tiis, bi ray yonent Yàlla yi, tuur deret ji deful dara . Kopi bi dëgg na ci model bi te itam amna lu ci baaxul ci lu gëna yàgg ci liggéey bi. Bi Yàlla tuddee ko “ *yonent bu jigéen* ”, dafay wax ci turu barab bu bees bi “ tron ” bi di nekk : Vatican, maanaam ci làkku français ak latin « vaticinare » : wax ci kàddug Yàlla. Taarixu barab bi dafay fësal lool. Bi ñuy tàmbali , barab baa ngi am barabu jaamukaay bu waa Rome jagleel yàllay " *jaan* " Aesculapius. Mándarga boobu dafay màndargaal Seytaane ak nguuru pape bi ci Peeñu 12:9-14-15. Buur bu mag bi tuddu Nero, dafa def foofu barabu kursu chariot, ñu suul " Simon Magus " ci benn bàmmeele . Daa melni néewam la, te dina ñu ko sargal ni mooy néewu ndaw li Piyeer mi ñu daaj ci bant ci Rome. Fii itam , benn basilika bu Constantin joxe dafa màggal ndamu chretien yi. Barab baa ngi woon ci ndox. Fekk gi ñu tabax ci anam woowu dina gëna dëggal tur wu bees wi basilique Vatican bi, ñu yaatal ko ba noppi taaral ko ci 15eelu ^{xamu}, dina jël tur wu réer wi di “ Basilique Saint-Pierre ci Rome ” . Ngëm googu ñu jox ab **luxuskat** ak " *jaan* " Aesculapius , dina gëna dëggal tur " **luxus** " bi Xel mi jox xetu diine Roman Katolik ci Peeñu 18:23 , fu Darby bible wax nu : " *Te leeralu làmp bi du leer ; baatu jëkkër ji ak jabar ji, kenn dootu ko déggati ci yaw. Ndaxte say baana-baana ñoo gënoon a mag ci àddina si. Ndaxte ci sa luxus, xeet yépp réer na.* " Ci dëgg, jeexal liggéeyu basilique " Saint-Pierre de Rome " , bi laaj xalis bu bari , mooy tax prelat Tetzal jaay " indulgences " . " . Martin Luther, di jàngalekat bu mag, bimu gisee ni ñuy baale bàkkaar yi ñuy jaay xalis, ci la gis ni eggaliis bu Katolik bu Rome doon dëgg. Ci noonu mu nàññi 95 these yu siiw yi mu bind ci buntu eggaliis bu Augsburg ci Allemagne ci atum 1517 . Noonu la ofisiyele liggéeyu coppite gi Yàlla digle woon Pierre Valdo ci atum 1170 ba leegi.

Bi muy wax ndànk ak ay jaamam yuñ soppi ci jamono jooju, di jaamam yu dëgg yi, bàyyi seen liggéey ci jàmm, Xel mi dafay nàññi leen ndax dañu nangu *Yezabel jàngal ak nax ay jaamam* . Mën nanu jàng ci nàññi gii bépp njuumte ci njàngalem ndoortelu coppite bii. Dafay “ *jàngal ba noppi nax* ” ay “ *jaam* ” , maanaam jaamu Yeesu, te loolu moo tax mu nekk Eggaliis bu Chretien. Waaye njàngaleem mingi aju ci jamonoy *Pergam* , *muy jamono ji* ñu daan tuumal « *tilim* » ak nataalu « *yàpp yuñ saraxe yàlla yi* ». Doonte dafa melni luy gëmloo nit, li am solo ci aaya bii du “ *jigéen ji di Jezabel* ” waaye chretien protestant

bi ci boppam la . Ci ndoorte la, bimu ko waxee " *bàyyi nga jigéen Jezabel...* " Xel mi dafay wane njuumte yi Protestan yu njëkk ya bokk. Ba noppi mu wane xeetu njuumte boobu : jaamu yàlla yu baaxul yi. Ci def loolu, mu wane xeetu " *yaar* " bimu ko tegwul ba leegi , ci jamono jooju , waaye dina ko sàkku ci 1843. Ci bataaxal bii, Yàlla sàkakat bi dafay xool ci " *Dibéer* " bu Rome, bi jëfam nekk ci ay bëtëm liggéeyu jaamu yàlla yi, di sargal njuumteg jaamu Yàlla bu gëna yàgg ci taarixu nit. Lu ko dalee ci atum 1843, dafa wara bàyyi « *Dibéer* » wala limu àndaloon ak Yeesu Kirist, di benn Musalkatu bàkkaarkat yi ci kaw suuf.

Aaya 21 : “ *Maa ngi ko jox àpp ngir mu tuub, te bëggul tuub ci njaayum.* »

Jamono jooju feeñ nañu ko ci Dan 7:25 te ñu ngi ko firnde ci ñatti anam ci Apocalypse ci chapitre 11, 12, ak 13. Lii mooy kàddu yii : « *Jamonoy jamono ak genn-wàll jamono ; 1260 fan, wala 42 weer* " ñoom ñépp dañuy wax ci nguuru pape bu amul muñ, diggante 538 ak 1798. Tasaare dëgg jaaraleko ci Bible bi ak waareg dëgg-dëgg, moo jox ngëmu Katolik jot bu mujj ngir tuub bàkkaar yi. Deful dara, di sonal, di sonal, ci turu kàttanam, ndawi jàmm yu Yàlla miy dundu. Moo tax mu baamtu liggéey yu fippu yi askanu Juif yi def, ba noppi jox léeb bi Yeesu wax ñaareelu yoon : léeb bi mooy léeb biy wax ci tool yi, ñu ray ndaw yi njëkka yónnee Yàlla, ba noppi ñu ray, bimu leen joxee, doomu boroom tool bi ngir sàcc ndonoom.

Aaya 22 : “ *Dinaa ko sànni ci lal, te dinaa ko sànni ci metit wu metti, suñu tuubeewul seeni jëf.* »

Yàlla dina ko jàppee ni “ *jigéen juy yàqu-yàqu* ” “ *ku ñu sànni ci lal* ”, loolu dafay tax nu mëna boole “ *jigéen Yesabel* ” bi ñuy wax ci theme bii ak “ *jigéen juy yàqu-yàqu Babilon bu mag bi* ” ci Peeñu 17:1. “ *Mis bu mag* ” bi ñu waxoon dina am ginaaw bi Biibël bi bañee wax. Benn mesaas boobu mooy firndeel ni “ *tiis wu mag* ” wi dafay màndargaal “ *rab wi génn ci bërëb bu xóot bi* ” ci Peeñu 11:7. Dafa ñëw ginaaw liggéeyu “ *ñaari seede* ” yu Yàlla, maanaam bind yi ci kóllóre gu yàgg gi ak gu bees gi ci Bible bu sell bi. “ *Njaayum* ” ci ngëm , dañu ko firndeel, ñu tuddee ko, te “ *ni* ” Yàlla jiiñ ni dañu ko def ak “ *Jezabel* ” ñooy buur yi ak buur yu mag yi ci France. Ñu ànd ak seeni sèriñu Katolik, ñoom ak seeni njiiti buur ñoo wara nekk ñi ñuy gëna xëcc ci merug ateisme national revolutionnaire, te loolu amul lenn ludul fësal merug Yàlla miy Kàttan lool, di Yeesu Kirist. Tuubu ñu seeni bàkkaar, moo tax ñaari muur yi daal di leen dal ci jamono ji Yàlla tànn ci njeextalu nguuru pape bi diggante 1793 ak 1798.

Baatu “ *tiis* ” dafay wax ci limu mbugalu Yàlla ci Rom 2:19 : “ *Tiis ak naqar dina ci bépp ruuh buy def lu bon , ci Juif yi njëkk, ginaaw ga ci Gereg yi!* ”. Waaye « *fitna* » biy yar bàkkaari nguuru Katolik ak Eglis Katolik bu Rome bi ñuy màndargaal ci Peeñu 17:5 , ci tur wi di « *Babilon bu mag* » , dafay nuru « *fitna bu rëy* ».

Aaya 23 : “ *Dinaa ray ay doomam ci dee; Noonu mboolooy ñi gëm yépp dinañu xam ne, man maay ki nattu xalaat yi ak xol yi, te dinaa fey ku nekk ci yéen sa jëf.* »

« *Dee dee* » mooy kàddu yi Xel mi jëfandikoo ngir fësal ñaari « *tiitaange* » yu régime revolutionnaire yu 1793 ak 1794. Ci kàddu yooyu, dafay dàq bépp xalaat bu yomb buy wax ci dee ci ngëm , buy wax ci Protestan yi ci atum 1843, ci bataaxal bi mu joxe ci « *Sadis* » . Nit ñi musu ñu xam liggéey bu metti bu mel nii, masin yuy ray nit, te Doktër Louis moo ko sosol, waaye Doktër Guillotin moo ko gërëm, moo jox turam jumtukaay bi ci boppam, ñu tuddee ko ca jamono jooju : guillotine. Àtte yu gàtt yi dañu génne ay dogal yu bari yuy ray nit, boole ci sàrt buy wax ni dañuy dóor àttekat yi ak ñi leen tuumal bis bi njëkk, ñu ray leen. Buñu sukkandikoo ci njàngale boobu, nit ñi dañu melni dañu wara ni mes, moo tax Yàlla woowe nguur guy yàq nit ñi « *bërëb bu xóot* ». Ci gàttal, dafa nara defar suuf si , di “ *gënn gu xóot gi* ” gu amul benn dundu ci bis bi ñu njëkka sàkk àdduna, buñu sukkandikoo ci Gen. 1:2. Waaye ci asamaan si, ci jamonoy àtteb asamaan, bi ñiñ tànn dajaloo di amal , la « *Eggaliis yépp (wala Assemblée)* », maanaam ñiñ tànn ci juróom ñaari jamono yi, di gis mbir yooyu am ci taarix, ak li Yàlla jox leen. 1Cr 11 17 Njubteg Yàlla mat na sèkk ; ñi daan

àtte ci lu dul dëgg, dañu doon réccu ndax yoon wi mu àndaloon, “ *ci seeni* ” jëf.” Dañu daan ray nit ci ludul yoon , te yoon wu mat sëkk , moo leen di dóor ci dee : “ *te dinaa delloo ku nekk ci yéen liggéeyam .* ”

Aaya 24 : “ *Waaye maa ngi leen di wax, yéen ñépp ñi dëkk Tiatira, yéen ñi nanguwul njàngale mii, te xamuleen xam-xam bu xóot bi ci Seytaane, dañu naan: Duma leen teg beneen mbar; »*

Ñiy nàññi ngëmu Katolik, di woowe seen ngëm « *xóotaayu Seytaane* », mën nañu nekk ñiy indi coppite yu feeñ ci atum 1200 ba ci fippug français ci atum 1789. Ak luñu mëna doon, seen ngëm soriwoon na lool ci dëgg gu sell gi Xel mi jàngaloon ndawi Yeesu Kirist. Ñatti mbir yu baax kese lañu gis ci seen njariñ : ngëm ci saraxu Jesus kese , wóolu Bible bi kese , ak joxe seen bopp ak seen bakkan ; yeneen njàngale yépp ñu ngi ko jëlee ci diine Katolik, moo tax dañu leen wara laaj. Moo tax, doonte dese ñu mat ci njàngalem dëgg gi ci ngëmu chretien yi, ñiñ fal ngir indi coppite xam nañu ni ñuy joxee seen bakkan ci sarax yuy dundu, te bi ñuy xaar atum 1844, di bis bi dekree bu Dan 8:14 di dugg ci doole, Yàlla nangu leen ci diir bu gàtt. Mooy limu fësal bu baax bimu wax : “ *Duma leen teg beneen mbar .* ” Li nekk ci àtteb Yàlla bu amul fenn, dafay leer ci kàddu yii.

Aaya 25 : “ *Li ngeen am rek ngeen tëye ko ba ma ñëw. »*

Sabab yi tax Yàlla mëna barkeel ngëmu Protestan bu jaarul yoon, ñiñ tànn war nañu ko tëye, jëfandikoo ko ba keroog Yeesu Kirist di dellusi.

Aaya 26 : “ *Ku daan, ba noppi topp samay jëf ba ci njeexte li, dinaa ko jox kàttan ci kaw xeeti àdduna yépp. »*

Aaya bii dafay wane li waral mucc gi ñàkk, daale ko ci jamonoy coppite yi ba ci dellu Kirist. Ñiñ tànn dina ñu topp ba ci njeexte li, liggéey yi Yeesu Kirist waajal te wane, ba ci njeexte àdduna. Ñi ñu woo dañuy daanu ndax dañu baña nangu li Yàlla bëgg lu bees. Waaye musul nëbb yéeneem yokk leeralam ndànk-ndànk ba ci jamonoy ñëwam ci ndamam. “ *Yoon wi jub di jaar dafay melni leer gu leer, di gëna leer ba bëccëg gi* ” (Pro.4:18) ; Aaya boobu ci Biibël bi daf koy firnde. Kon ci biir projet bimu am, li ko dalee ci atum 1844 , li Yàlla sàkku ci Yàlla dina feeñ ci bis yiñ waxoon te waxoon ci kàddug yonent bi amul fenn ci bible bi. Ki Yàlla tànn dina am “ *kàttan ci kaw xeeti àddina .* ”

Aaya 27 : “ *Dina leen jiite ak yat wu weñ, ni ñuy jëlee ndab yi ñuy jëlee ci sama Baay. »*

Wax jii dafay wane yelleefu ñu àtte nit dee. Yelleefu ñiñ tànn dina ñu bokk ak Yeesu Kirist ci seen àtteb soxor ñi ñu taxawal ngir àtte bu mujj bi , ci diiru “ *junny at* ” ci Sabbat bu mag bi ci juróom ñaareelu junniy at.

Aaya 28 : “ *Dinaa ko jox biddiiwu suba. »*

Yalla dina ko jox leeralam bu mat sëkk bi jant bi di màndargaal ci sunu kaw suuf si leegi. Waaye Yeesu tontu ko : « *Man maay leer gi . Moo tax mu yëgle leeralu dundu asamaan, foofu Yàlla ci boppam mooy xët wi leer gi nekkatul ci biddiiw asamaan bu melni sunu jant.*

Aaya 29 : “ *Ku am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi di wax mbooloo mi!* »

Tabax Apocalypse dafa melni tour bu am juróom ñaari etaas, juróom ñaareelu etaas bi mooy jamonoy ndaje ak Yàlla. Ci tabax bii , chapitre 2 ak 3 ñooy tegtal yi gëna am solo ci jamonoy chretien yépp diggante 94 ak 2030. Tem yi ñuy wax ci Apocalypse yépp am nañu seen palaas ci tegtal bu mag boobu. Waaye ci parsel bii, etaas yu njëkk yi dañuy nekk eskalier yuy yóbbu ci etaas bi gëna kawe. Njariñu feeñu bi dafa feeñ ci ñatteelu dayo bi tuddu *Pergamum* . Njariñ googu ñu ngi koy gëna dooleel ci 4 eelu dayo bi ñuy woowe *Tiatira* . Ci jamono jii la ngëmu chretien yi di jaxasoo, di réerloo nit ñi. Àtteb Yàlla ci wàllu ngëm ci jamono jii dina am njeexital ba ci tukkig àdduna. Moo tax, ngir gëna dëgéral seen xam-xam ci àtte ba, dinaa ténk bataaxal bii Yàlla yónnee ay Protestant yu mu tànn ci nguuru Louis XIV.

Résumé: Ci jamonoy **Reformation**, jikko chretien yi bariwoon nañu lool. Amna ay sell yu dëggu yu ñuy sonal, waaye saa yu nekk ci jàmm, ak nit ñuy jaawatle diine ak politik, ñuy gannaayu seen bopp, di delloo dóor ci dóor ci larme katolik yu buur yi. Ci Daniel 11:34, Xel mi daf leen wax ni “naaféq.” Diine yu bari xamu ñu ni nekk chretien mooy topp Jesus ci lépp, déggal ay ndigalam, topp limu tere; Jëfandikoo gannaay dafa bokk ci njàngale yooyu, te loolu mooy njàngale mi mu mujjee jàngal bi ñu koy jàpp. Li tax ñuy ñaŋŋi li Jesus wax mooy, ci di wéy di topp li Katolik bàyyi, Protestan yi ci seen bopp dañu bëgg, ci seen royukaay, njàngale ak nax yi bokk ci *Jezabel Katolik*. Seeni diine yu jaarul yoon, dañu leen di gëna ñaawlu ci àtteb Yàlla mi ñuy gëna ñaawlu ci kanamu ay noonam. Fasonu ndoortelu Reformation bi moo ko yóbbu ci jël dogal yu amul fenn; mu gëna fësal loolu ci wax ji: « *Duma leen teg beneen mbar, li ngeen am rek ngeen tëye ko ba ma ñëw.* » Waaye ñakka mat ci ngëm mën na nekk ci ndoorte li, te Yàlla nangu na liggéeyal ñi nangu fitnaal ak dee ci turam. Mënu ñu woon joxe lu ëpp loolu, joxe li gëna mag: seen bakkan. Yàlla dafay fësal ngëm saraxe gi mu wax ni “*jëf yu bari ñoo ëpp li njëkk* (aaya 19).” Paganism bu Katolik bu Rome dañu ko méngale ak *yàpp bu ñuy saraxe xër yi*. Dañu tàmbali ñaŋŋi njuuj njaaj yu waa Rome ci liggéey yu leer yu Pierre Valdo (Vaudés) bind, ci atum 1170, mu bind Bible bi ci làkk wi dul Latin, Provençal. Xam-xamam ak xam-xam bimu am ci li Yàlla sàkku ci moom matna lool, ginaaw ga ngëmu Protestan yi dafa wàññeeku. Ci ndigalu John Calvin, ngëmu Protestan dafa gëna dëgër, jël nataalu noonam Katolik. Ba noppi wax jii di “Xare Diine” dafay firndeel ni Yàlla réccu na. , ndax ñi Yeesu Kirist tànn, di ñi dëgg, duñu delloo fitna yi ñu leen dóor. Seen fayyu dina joge ci Boroom bi ci boppam. Bi Protestan yi jëlee seen gannaay, seen devise mooy “sola scriptura”, “Bind bi kese”, dañu wane ni dañu sàggane Bible bi tere leen fitna. Jesus demoon na fu sori ci loolu, ndax dafa jàngal ay taalibeem ni dañu wara wëlbat “beneen lex bi” ci ki leen dóor.

Bi ñuy sonal Katolik yi di ray jaam yu gëm yi ci Yeesu, ñu ngi ko fësal ñatti yoon ci Apocalypse, ci jamonoy *Tiatira*, waaye itam ci 5eem ^{tafukaay} ci chapitre 6 ak ci 3eem ^{trompet} ci chapitre 8. Fii, ci aaya 22, Jesus dafay ñaax seen jaam yi ñu faat seen bakkan ngir ñu faat leen. ci Rome ak ay surgaam. Baatu-caabi bi nëbbu ci tur *Pergamum* dafa leer, diine Katolik dafa def *njaayum* Yàlla, te ñi koy def ak moom, buur Katolik yi, seeni ligue ak seeni njuumte noble dina ñu fay, ci suufu guillotine revolutionnaire français, deret shed unjustly. Apo. 2:22-23: “Dinaa ko sànni ci lal, te **dinaa ko sànni ci naqar wu metti, suñu tuub seeni jëf. Dinaa ray ay doomam.** Bu ko defee, mbooloo yépp dina ñu xam ni man maay saytu xel yi ak xol yi, te dinaa delloo ku nekk ci yéen, lépp di aju ci liggéeyam. Waaye moytu leen! Ndaxte ginaaw 1843, “**ñi def njaayum ak moom**” itam dina ñu nekk **Protestan**, kon Yàlla dina waajal ak nikaleyee “**ñatteelu guerre mondiale**”, mbugal bu bees ci njaayum Katolik, Ortodoks, Anglikan, Protestan ak Adventist. Ci 5eelu ^{tafukaay} bi, Xel mi dafa wax ci 5eelu tafukaay bi: Peeñu 6:9 ba 11: « *Bimu ubbee juroom bi tafukaay bi, ma gis ci suufu saraxalukaay bi ruuh yi ñu faat ndax kàddug Yàlla ak seede bu ñu gëmoon. Ñuy yuuxu ak baat bu dëgër naan: «Yaw Boroom bi, yaw mi sell te dëggu, ba kañ ngay àtte nit ñi ci kaw suuf, te di fay sunu deret?»* 1Cr 11 11 Ñu jox ku nekk ci ñoom mbubb mu weex; Ñu sant leen, ñu noppalu tuuti, ba kera seeni nawle ak seeni mbokk, yi ñu nara rey ni ñoom, mat. ”.

Seen bii am ci 5eelu ^{tafukaay} bi mën na jaaxal nit ku xamul xel mi, ba noppi réer ko. Na leer, nataal bii daf nuy wane xalaat bu nëbbu bi Yàlla am, ndax buñu sukkandikoo ci Ecc.9:5-6-10, ñi dee ci Kirist *dañuy nelaw* ci anam wu ñuy *fàtte seen fàttaliku*, te dootu ñu bokk ci *lépp luy xew ci suufu jant bi*. Bible bi dafay wax ni dee bu njëkk bi mooy yàq mbindéef yépp; ku dee ki dafa melni ku musul am, waaye li wuute mooy, ginaaw bimu amee, dundam dafa des ci xalaatu Yàlla. Moo tax Yàlla di yónnee bataaxalu fit bi ngir jàppale jaamam yiy dundu. Daf leen di fàttali ni, buñu sukkandikoo ci digeem, ginaaw nelaw yu dee, amna jamono ju ñu leen di yewwu, ñu dekki ci moom. Suko defee ñu mëna àtte, ci diggu xoolum ak àtteb Yàlla

ci Yeesu Kirist, seen ñi leen di sonal, ñoom itam ñu dekki , waaye ci njeexte *junnyi at yi* . Ci bataaxalu *Tiatira* , *dee gi* ñu waxoon ci *ñiy njaayum Jezabel Katolik* , dina am ñaari yoon. Ci kaw suuf, liggéeyu fippukat yi mooy fase bu njëkk bi, waaye ginaaw ga, dina ñew, ci jamonoom ak ci ñaareelu fase , *ñaareelu dee* ci àtte bu mujj, waxtu bi " *Assemblée yépp* " chretien, gëmul wala gëm , ci jamonoy chretien yépp dina gis àtte bu jub ci kaw appdullitery *Yàlla* .

Ci nataalam bu màndargaal, 4e ^{mboq} ci chapitre 8 dafay ñew ngir firndeel jëfu « *fitna bu mag* » biñ programe ngir yar *njaayum* papism ak monarchist yi ko jàppale. *Jant bi* , leeralu boroom bi, *weer wi* , diine katolik bu lëndëm , ak *biddiww yi* , nit ñi diine, *ñu ngi dóor ci ñatteelu pàcc* wala ci pàcc , ci fitnaal ateism bu fippukat yu français ci 1793 ak 1794 .

Ci njeextalu bataaxal biñu bindal Protestan yi ci jàmm, Xel mi dafay firndeel ni dafay ñaani jëfandikoo gannaayu gannaay, ci fàttali ni, ci àtte bu mujj biñ waajal ci àtteb asamaan ci juróom ñaareelu junniy at, la kiñ tànn di fayyu. Kon mënul fayyu boppam balaa àtteb asamaan bi, muy àtte ñi ko doon fitnaal , moom ak Yeesu Kirist , te bokk ci àtteb seen àtteb dee. “ *Dina leen jiite ak yetu weñ, ni ñuy jëlee ndab yi ñuy jëlee ci potëri.* ” Lu tax ñuy àtte àtte boobu mooy ngir xam jamonoy tiis wi ki def ñaawtéef wara dundu ñaareelu dee ci àtte bu mujj bi. Aaya 29 dafa wax ci : *biddiww suba* . “ *Dinaa ko jox biddiww suba.* ” Wax jii dafay màndargaal jant bi, di nataalu leeralu boroom bi. Ki jël raw-gàddu gi mooy dugg ci leeru boroom bi ba fàww. Waaye balaa muy tekki ba fàww, kàddu yii dañuy waajal juroom bi bataaxal biy ñew. *Biddiww bu suba gi* ñu ngi ko wax ci 2 Piyeer 1: 19-20-21 : “ Te am nanu **kàddug yonent** yu gëna dëgg, ngeen bàyyi xel ci kàddu gi gëna wóor, ndax dañu koy bàyyi xel, melni leer guj leer ci barab bu lëndëm, ba keroog bëccëg gi di feeñ, **biddiww biy feeñ** ci seen xol . Li njëkk mooy ngeen xam ne, benn kàddug yonent bu nekk ci Mbind mi mënul tekki boppam, ndaxte kàddug Yàlla musul ñew ci bëgg-bëgg nit, waaye nit ñu sell ñi dañu wax ci Yàlla, te Xel mu Sell mi moo leen di yóbbaaale . Aaya bii dafay wane solo su kàddug yonent yi am, ndax jamono jiy ñew dafay aju ci ngëm ndax dogal bi Yàlla waxoon ci Dan.8:14 dina am doole. " *Ba 2300 guddi-suba ak sellaa dina jub.* " Waaye ca jamono jooju , aaya boobu ñu xamoon ko ci tekki bi : " *Ba 2300 guddi ak suba , te barab bu sell bi dina sell .* " Ba ci tekki bii sax, bataaxalu Yàlla bi benn la woon, waaye gëna néew luñu ko mëna tekki, mën nañu ko tekki ni dafay yëgle njeexte àdduna ci dellusi ci ndamu sunu Boroom ak Musalkat Yeesu Kirist. Yalla jëfandikoo na William Miller di ab protestant bu Amerique ngir matt ñaari natt yu ngëm Adventist yi ci pringtemps bi 1843 ak 1844. Daniel 12:11-12 daf ñuy jàngal, ci diggante ñaari bis yooyu, ci 1843, yoon wi Yàlla dindi ci Protestan yi daanu , njubte gu mucc gi Yeesu Kirist joxe ; ndax amatu ñu benn xeetu sellaa bu bees bi Yàlla bëgg. Yoon wi Yeesu téral du yàgg, waaye du amal njariñ ñiñ tànn dëgg ñi Yeesu ci boppam tànn, te loolu, ci jamono yépp ba ci njeexte àdduna.

Fii, diggante *Tiatira* ak *Sardis* , ci bis bi njëkk ci pringtemps 1843, la yoon wi Dan 8:14 jëlee doole, te dina ñu gis njariñ yi ci bataaxal yi Xel mi yónnee Chretien yi ci bis boobu.

Feeñu 3 : Asamblee bi 1843 ba leegi – ngëmu chretien yu ndaw yi dellu nañu ko

5ème époque : Sardes

Atte bi Yeesu Kirist wax ginaaw àtte Adventist yi ci pringtemps 1843 ak ci 22 octobre 1844 .

Aaya 1 : “ *Bindal malaakal mbooloo mi ci Sardis : Lii mooy ki yor juróom ñaari Xeli Yàlla yi ak juróom ñaari biddiww yi : Xam naa say jëf. Xamnaa ni yaa ngi dundu, waaye danga dee.* »

Jamonoy « *Sardes* », di theme juroom bi ci bataaxal bi, dafay wane ñaari jikko yu wuute yu chretien protestant yi jëlee : ñi daanu, ñi Jesus wax : « *Yaa ngi dundu, waaye yaa ngi dee* » ; ak ci ñiñ tann, ci aaya 4 : “ *dina ñu dox ak man ci yéere yu weex ndax yelloo nañu ko* .” Tur « *Sardes* » ni limu bind ci ñaari bataaxal yi, dafa am ñaari maana yu wuute lool . Maa ngi tëye xalaat yu am solo yi ci reenu Grek bii : xeer wu am solo, maanaam dee ak dundu. Grimacing ak convulsif mooy ree sardonik ; ci làkku grek, sardonion mooy buum gi gëna kawé ci mbaal mi ñuy rëbb ; sardine jën la ; ak ci anam wu wuute, sardo ak sardonix ay xeer yu am solo lañu; sardonix muy xeetu kalsedoni bu maron . Ci ndoorte bataaxal bii, Jesus dafay wane boppam ni " *ki yor juróom ñaari xeli Yàlla yi ak juróom ñaari biddiww yi* " maanaam sellaa yu Xel mi ak àtteb jaamam ci juróom ñaari jamono yi. Ni ñu ko gise ci Dan 12, mu taxaw ci kaw dexu dee, di natt ngëmu Adventist yi, te fii lay joxe àtteem. Nanu bàyyi xel ci ni ñuy jëfandikoo «tu» biy wane ni nit ki ngay waxtaan ak moom benn la ci anam wu mbooloo mi. Loolu mooy li Protestan yi di wax. Jesus dafa jeexal xeetu Protestan yi ñu waxoon ci bataaxalu *Tiatira* . “ *Yoon* ” bu bees bi (ni ko gëm-gëm yu fippu yi di gisee) leegi dañu koy teg, di sàkku. Dañu wara bàyyi jëfu Dibéer bu waa Rome, ñu wecci ko ci Samdi Sabbat. Dekretu Dan.8:14 dafa soppi anam wi empereur Constantin ¹ ^{téraloom} li ko dalee 7 màrs 321. Ci atum 1833, 11 at balaa atum 1844, ci taw bu wéy di am ci biddiww yuy tàkk, di tàmbali ci xaaju guddi ba 5 waxtu ci suba, te ñuy gis ci réewum Amerique yépp, Yàlla dafa wane te waxoon na ci daanu bu mag bu Chretien Protestant yi. Ngir leerloo leen ci tekki boobu, Yàlla wan Ibraayma biddiww yi ci asamaan si, ni ko : “ *Noonu la say doom di doxee* .” Kon daanu biddiww yi ci atum 1833, dafa doon wax ci daanu bu rëy ci doomi Ibraayma yii. Màndarga asamaan si ñu ngi ko bind ci theme *beelu tafukaay* ^{bi} ci Peeñu 6:13. Jesus ne : “ *Yaa ngi melni ku dundu, waaye yaa ngi dee* .” Kon ki muy wax ci moom, dafa am réputation buy màndargaal Yàlla, te loolu mingi méngoo ak Protestantism bi gëm Reformationam, jàpp ni dafa jubboo ak Yàlla . Atteb Yàlla dafa wàcci : “ *Xamnaa say jëf* ,” “ *te yaa ngi dee* .” Ci Yàlla ci boppam, miy Àttekat bu mag bi, la àtte boobu bawoo. Protestan yi mën nañu baña déggal àtte boobu, waaye mënul rëcci ci jafe-jafe yi mu àndal. Ci atum 1843 lañu téral sàrt yiñ téral ci Daniel 8:14, te kenn ci chretien yi warul ñàkka xam yoonu Yàlla miy dundu. Ñàkka xam- xam googu mooy li ñuy sàggane kàddug yonent yi ci Biibël bi, te ndaw li Piyeer daf nu digal nu bàyyi sunu xel ci lépp ci 2 Piyeer. *Li njëkk mooy ngeen xam ne, amul benn kàddug yonent ci Mbind mi, te kenn mēnu ko tekki ci boppam* . " Biñu demee ba ci biir Bible bi ci alliance bu bees bi, aaya yooyu dañuy wane , rawatina ci 1843 , wuute gi nekk ci diggante dundu ak dee.

Aaya 2 : “ *Ngeen xool bu baax, ngeen dooleel li des, te nara dee ; Ndaxte gisuma say jëf matuñu fa kanam sama Yàlla* . »

Suñu dugguwul ci yoon wu bees wu sellaa y, " *yeneen* " yi ci diine Protestant dina ñu " *dee* ." Ndaxte Yàlla daf koy àtte ci ñaari mbir. Li ci njëkk mooy jëfandikoo Dibéer bu waa Rome daan ndax li ñu bind ci Dan.8:14 ; Ñaareel ba mooy ñu baña bàyyi xel ci kàddug yonent yi, ndax suñu bañee bàyyi xel ci njàngale mi Yàlla jàngal ci jaar-jaaru Adventist yi, doomi Protestan yi dina ñu yor bépp njuumte bu ñu jëlee ci seeni maam. Ci ñaari mbir yooyu yépp , Jesus dafa wax ne : « *Gisu ma ni say jëf matnañu ci kanam sama Yàlla* . » Bi Jesus waxee " *ci kanamu sama Yàlla* ", dafay fàttali nit ñi fukki denkaane yuñ bind ci baraamu Yàlla, di Baay bi ñuy xeex ngir bëgg Doom ji leen wara muccal. Gëm -gëmam gu mat sëkk , gi mu joxe muy royukaay, amul lenn luñu koy méngale ak ngëmu Protestan, mooy ndono bàkkaar yu bari yu Katolik, lu ci melni, li njëkk mooy noppalu ayu-bis bu nekk ci bis bi njëkk. Buntu mucc gi dafa tēju ba fàww ci diine protestant yi, " *biddiww yi* " ci " *jiroom benneelu tafukaay* " dañuy daanu.

Aaya 3 : “ *Kon fàttaliku li nga jot ak li nga dégg, nga tëye ko bu baax, nga tuub say bàkkaar. Soo yeewul, dinaa ñëw ci yaw ni sàcc, te doo xam ban waxtu la may ñëw ci yaw* . »

Verb bii di “*fàttaliku*” dafay tekki xalaat bu xóot ci liggéey yi ñu def ca jamono yu weesu. Waaye ñiñ tànn dëgg kese ñooy gëna woyof ba mëna ñàññi seen liggéey. Rax ci dolli, santaane bii di “*fàttaliku*” dafay yee ci “*fàttaliku*” bi ci ndoorte ñeenteelu santaane biy santaane noppalu bu sell ci juróom ñaareelu bis bi. Fii itam, ñaari yoon, Protestantism ofisel dafa invite mu xoolaat ni ñu teeruwon bataaxalu yonent yi William Miller dugal ci pringtemps 1843 ak ci automne 1844, waaye itam ci mbindu 4em “fukki denkaane yu Yàlla, muy bàkkaar bu gëna rèy ci Jesus. formulated : “*Soo xoolewul, dinaa ñëw ni sàcc, te doo xam waxtu wi may ñëw ci yaw.*» Dina nu xool ni 2018 ba leegi, bataaxal bi jëlee dëggantaanu dundu. Ku amul vigil, tuub ak meñneefu tuub, ngëmu Protestan daa dee.

Aaya 4 : « *Waaye amna góor ñu néew ci Sardis ñu baña yàq seen yéere . Dina ñu ànd ak man , sol yéere yu weex , ndax yelloo nañu ko .* »

Sellaay bu bees dina juddu. Ci bataaxal boobu, Jesus seede na nekkinu “*nit ñu néew*”, buñu sukkandikoo ci li ñu wax Ellen G. White mi nekkoon ci ñoom, 50 nit kese ñoo jot ndigalu Yàlla. “*Nit yu néew*” yooyu dañuy wax ci góor ñi ak jigéen ñi ñu nangu te barkeel, kenn-kenn, ngir seede seen ngëm bu méngoo ak li Boroom bi di xaar. Yeesu ne leen : « *Waaye amna ñu néew ci Sardis ñu baña yàq seen yéere. te dina ñu ànd ak man sol yéere yu weex , ndax yelloo nañu ko .*» Kan moo mëna weddi ngor gi Yeesu Kirist ci boppam nangu ? 1843 ak 1844 , Jesus dige nañu leen dundu ba fàaw , te dina ñu leen jox gëdd bu mat sèkk ci kaw suuf , te loolu dina am ci bataaxal biy ñëw ci *Filadelfi* . Li waral “*yéere yi*” tilim mooy nit ñi dañuy doxal seen bopp ci seen bopp. “*Colu*” bi mooy njub gi Yeesu Kirist wax, ci misaal bii “*weex*”, tilim gi dafay wane ni njub googu daa ñàkk ci kampu Protestan yi. Waaye fii, amul benn tilim, loolu dafay tekki ni ñuy gëna yokk li ñuy woowe “*njub gu sax*” gu Yeesu Kirist, buñu sukkandikoo ci Dan.9:24 . Bu yàggul dara , xam ak jëfandikoo bisu sabbat dina leen jox sellaay dëgg, meñneef ak màndarga yoon wi Yeesu Kirist jox. Tann bu am xel te am xel boobu dina tax ñu yàggul dara ñu dundu ba fàww ci sellaay ak ndamu asamaan si “*yéere yu weex*” yi ñuy wax ci aaya 5 bi ci topp. Xel mi dina leen wax ni “*ñu amul benn sikk*” : “*te kenn gisul fen ci seen gémmiñ, ndaxte amul benn sikk* (Peeñu 14:5).” Dina ñu am *jàmm ci ñépp, ak sellaay, te kenn du gis Boroom bi su ko amul* ,” ni ko Pool waxee ci Heb 12:14. Ci dëgg, “*yéere yu weex*” yooyu dina ñu jël jëmmu génn ci bàkkaar, muy jëf ji ñuy amal ci Dibéer bu waa Rome. Ndaxte ñaari yoon lañu ko xaar ak njub, ci barabam, muy màndarga limu nangu, ñu jox leen màndarga Yàlla ci bisu sabbat biy ñëw ngir weexal ñi Boroom bi tànn, ñuy sàmm njubteem. Mooy “*setal barab bu sell bi*,” di anam wi ñu tekki Daniel 8:14 ci jamono jooju. Ci biir xool boobu, li ko dalee ci 23 oktoobar 1844, Jesus dafa jox ci gis-gis asamaan ñiñ tànn ñu am ndam, nataalu génnam ci barab bu sell bi dem ci barab bi gëna sell ci barab bu sell bi ci kaw suuf. Moo tax mu *fàttaliku* ci misaal, bimu dee ci bant, ñu baale bàkkaaru ñi mu tànn, mu def “*bis biy baale bàkkaar*”, maanaam “*Yom Kippur*” ci làkku Hebrew. Bi xew-xew boobu amee ba noppi, yeosal jëf ci gis-gis bi, liñu ko bëggoon mooy indi ñaawtéef ci liggéey bu njëkk bi am ci yoon wu sax, bi ñu am ci deewu Jesus. Loolu mooy li am ci ñi daanu ci Sardes, ndax ngëm gi ñu wane amul benn mbégte ci Yàlla Bi leen sàkk. Ndax ñaari sabab, Yàlla mën na leen dàq ndax ñàkka bëgg dëgg gi mu waxoon ci yonent yi, ak ndax dañu sàggane bisu sabbat bi ñu tàmbali di doxal li ko dalee 1843 ginaaw bi ñu jëlee doole li ñu bind ci Daniel 8:14.

Aaya 5 : “*Ku daan, dina sol yéere yu weex ; Duma far turam ci teereb dund bi, waaye dinaa nangu turam ci sama kanam Baay ak ci kanamu malaakaam.* »

Kiñ tànn te Yeesu Kirist muccal ko, nit ku déggal la , xam ni dafa wara jox dundam ak dundam ba fàaw Yàlla, moo ko sàkk, baax, am xel, jub. Loolu mooy kumpa ndamam. Mënul werante ak moom, ndaxte ànd na ak lépp lu mu wax ak lépp lu muy def. Kon moom ci boppam dafay indi bannex ci Musalkat bi ko xàmme, woo ko ci turam, li ko dalee ci ndoortelu àdduna, di barab bimu ko gisee ci xam-xam bu njëkk . Aaya bii dafay wane ni wax ju dul dëgg ji diine ju dul dëgg di wax, amul benn njariñ, ba ci ñi koy wax sax. Kàddu gu mujj

gi mooy Yeesu Kirist, moo wax ñépp : « *Xamnaa seeni jëf.* » Ci liggéey yooyu, dafa xaaj mbooloom, teg ci ndijoor, *ay baayam* , ak ci cammoy, *bëy yu fippu yi ak luu yiy yàq*, ñu nara leen yóbbu ci *safara ñaareelu dee ci àtte bu mujj bi* .

Verse 6 : “ *Yaw mi am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi di wax mbooloo mi!* »

Doonte ku nekk mën na dégg kàdduy yonent yi ci Xel mi, waaye ñi mu tànn , ñi mu dundal ak jàngal , ñoo mēna xam liñuy tekki. Xel mi dafay wax ci mbir yu leer, yuñ def ci jamonoy taarix, kon kiñ tànn dafa wara bëgg xam taarixu diine ak àdduna, ak ci Biibël bi yépp, muy nettali seede, gërēm ak waxi yonent.

Note : Ci aaya 3 , Yeesu Kirist wax na Protestant bi daanu , “ *Kon fàttaliku ni nga ko jotee ak ni nga ko déggee, nga tëye ko bu baax, nga tuub say bàkkaar. Soo xooleewul, dinaa ñëw ci yaw ni sàcc, te doo xam waxtu wi may ñëw ci yaw.* ” Waaye ci beneen wàll bi, ngir ndono ñi jël ndam li, li ko dalee ci pringtemps 2018, bataaxal bii dafa soppiku nekk : " Su ngeen xoolee, duma ñëw ni sàcc, **te ngeen xam** waxtu bi may ñëw **ci** yeen . " Boroom bi def na digeem, ndax tay ci 2020, ñi mu tànn xam nañu bis bi mu delloo dëgg, ñu wane ko ci pringtemps 2030. Waaye, ngemu Protestant dafa daan ngir baña bàyyi xel ci njubte gi, reserve, ci Jesus kese, ngir ñi mu tànn. Ndaxte lu wuute ak limu def ci ay jaam yu soxor, “ *Boroom bi du def dara te artuwul ay jaamam, di yonent yi.* ” Amo.3:7.

6ème époque : Filadelfi

Adventism dugg na ci misionu àdduna bi vépp

Diggante 1843 ak 1873, bisu noflaay bu Yàlla di Samdi, di juróom ñaareelu bis bi Yàlla tëral, ñu defaraat ko ba noppi ñu jël ko ci pioneer yu juroom ñaareelu bis Adventism, mu jël jëmmu diine chretien bu Amerique bu tuddu 1863 ba leegi : " Juroom ñaareelu Eggaliis- Adventist ". Ci anam wu méngoo ak njàngale mi ñu waajal ci Dan.12:12, bataaxalu Yeesu dafa jëm ci ñi mu tànn, ñu sellale leen ci noflaay bi ci bis bi tudd 1873. Ci jamono jooju, ñi mu tànn ñu ngi am njariñ ci barkeb Dan.12 :12 : « *Barkeel nañu kiy xaar ba bis 13!* ”.

Standard yu bees yiñ tëral li ko dalee 1843 dañu nekkoon lu ñépp bokk ci 1873

Aaya 7 : “ *Binndal malaakay mbooloo mi ci Filadelfi : Ki sell, ki dëgg, ki yor caabi Daawuda, ki ubbi te kenn du tëj, tëj te kenn du ubbi*, dafa wax lii .

Bi Yeesu tuddee “ *Filadelfi* ,” dafay wane ki mu tànn. Mu ne : “ *Ku nekk dina xam ne samay taalibe ngeen, mooy ngeen bëggante.* John 13:35 » Lii mooy xew-xewu *Filadelfi* , maanaam mbëggeel mbokk. Tann na ñi mu tànn ñu bind téere bi , di natt seen ngēm, te mbëggeelam dafa fees dell ak ñi jël ndam li. Ci kàddu yii, dafa wax ni : “ *lii mooy li Ki Sell, Ki Dëgg wax.* ” Ndaxte jamono la ju ñu wara sellale bisu noflaay bi ak bisu sabbat bi , ci ndigalu Dan.8:14 bi tàmbali di dox ci pringtemps 1843 . *Ki Dëgg gi* , ndaxte ci waxtu yonent yii lañu delloosi yoonu dëgg gi ; Yàlla gis na sellaa yu 4eelu ^{santaaneem}, bi chretien yi gëmoon li ko dalee 7 màrs 321. Mu ne itam : “ *ki yor caabiy Daawuda.* ” Duñu caabi yi Peter mu sell mi wax ni moo yor Rome. “ *Caabi Daawuda* ” mooy “ *Doomu Daawuda* ”, maanaam Yeesu ci boppam. Amul keneen ku mēna jox mucc gu sax, ndax caabi gi moo ko jëlee ci *mbaggam* daal di koy yóbbu ci jëmmu bant, buñu sukkandikoo ci Isa.22:22 : « *Dinaa teg ci mbaggam caabiy kēru Daawuda. Su tëjee, kenn duko ubbi.* ” Caabi giy màndargaal bàmmeel bi ñu koy teg fitna, ngir mattal aaya bii , nu jàng fii : « *ki ubbi, kenn du tëj, ki tëj, kenn du ubbi* ». Buntu mucc gi ubbeeku na ci Seventh-day Adventism bi ñuy tabax, ñu tëj ko ci diine Roman Sunday ci pringtemps 1843. Ndax dañu bëggoon déggal dëgg yi ñu joxe ci njàngale mi, te sargal nañu ci seen ngēm kàdduy yonent yi, Xelu Yeesu xam na liggéeyu *Philaphian* . *Xoolal, gannaaw am nga doole ju néew, te sàmm nga sama kàddu te weddiwoo sama tur, ma ubbil naa sa kanam bunt bu kenn mēnu ko tëj.* ”.

Diine ju ndaw ji, ci atum 1863 la woon, muy waa Amerique kese. Waaye ci atum 1873, ci

ndaje bu mag buñ amal ci Battle Creek, Xel mi ubbil na buntu misioneer bu ñépp bokk, bu wara wéy ba keroog Yeesu Kirist dellusi ci dëgg. Kenn du ko tere té Yalla dina ko def. Dafay am solo lool ñu xamni, lépp lu baax lu Jesus wane ci seen boroom dëgg, dafay wane itam lu waral ngëmu Protestan yi daanu ci 1843. Baatu-baatu bi dafa wuute ndànk ak bi Jesus waxoon ci ñi daanu ci *Sardis* ci aaya 3, ndax liggéey yiñ bégga wax ci seen bopp dañu soppiku.

tribu Apo.7 di màgg

Aaya 8 : “ *Xam naa say liggéey . Gannaaw am nga doole ju néew, te sàmm nga sama kàddu te weddiwoo sama tur, ma ubbil naa sa kanam bunt bu kenn mènù ko tëj. »*

Kiñ tànn ci jamono jooju, dañu koy àtte ci anam wu baax ci liggéeyam, te Yeesu daf ko jàppee ni njub. " *Dooleem bu ndaw* " dafay firndeel juddug mbooloo mi sukkandikoo ci " *nit ñu néew* " ci aaya 4. Ci 1873, Jesus yégal na Adventist yi seen jëm kanam ci delluwam ci màndarga buntu asamaan bu ubbeeku biy ubbeeku ci pringtemps 2030, maanaam ci 157 at. Ci bataaxal bi ci topp, bi ñu bindal Laodise, Yeesu dina taxaw ci buntu bi , loolu dafay wane ni dellu bi jege na : “ *Maa ngi taxaw ci buntu bi, di fëgg. Ku dégg sama baat te ubbi bunt bi, dinaa dugg, reerandoo ak moom, moom itam reerandoo ak man. 3:20 »*

Juif yi mèn nañu dugg ci ngëmu chretien

Aaya 9 : “ *Dinaa def ay nit ñu bokk ci jàngu Seytaane, ñuy wax ni Juif lañu, te duñu ko, waaye dañuy fen. Kon dinaa tax ñu ñëw, sukk ci say tànk, te ñu xam ne, bëgg naa la. »*

Aaya bii dafay wax ni Juif yu dëggu yi dugg nañu ci mbootaayu Adventist yi , ci wàllu lakk ak yaram , dafay firndeel ni dina ñu delloosi noppalu bisu sabbat bi ; Dibéer nekkatul li leen tere tuub. Ndaxte li ko dalee ci atum 321, bàyyi ko, moo tax itam ñu tere Juif yu dëggu yi jël ngëmu Chretien. Li muy àtte Juif yi ci wàllu xeet, bokkul ak xalaatu Pool, seede bu gëm bi ; mooy bu Yeesu Kirist moo ko firnde ci Peeñu bii, bi ñu bind ci Apo.2:9, ci bataaxal bimu bindoon ci ay jaamam, yu Juif yi doon ñaawlu, te waa Rome di leen sonal ci jamonoy *Smirne* . Nanu bàyyi xel ni Juif yi bokk ci xeetu nit ñi dañu wara nangu mucc gi chretien yi am ci seeni sàrti Adventist ngir mëna am njariñ ci yiwu Yàlla. Adventism universel kese moo yor leeralu boroom bi, moo tax mu nekk **deposit ofisel biñ ko denc** liko dalee 1873. Waaye moytu leen ! Leer googu, njàngalem ak bataaxalam, mooy moomeelu Yeesu Kirist kese ; Amul benn nit wala mbootaay bu mëna baña nangu jëm kanam gi te du indil seen mucc jafe-jafe. Ci aaya bii, Yeesu dafa leer ni “ *bëgg naa leen .*” Ndax loolu dafay tekki ni ginaaw jamonoy barke ji, amaana duko bëggatul ? Waaw, te loolu mooy li bataaxal biñ jox “ *Laodisea* ” di tekki.

Ndigalu Yàlla ak ngëmu Yeesu

Verse 10 : “ *Ndaxte yaa ngi topp sama kàddug muñ , man itam dinaa la musal ci waxtu fitna bi nara ñëw ci àdduna bi , ngir natt ñi dëkk ci kaw suuf. »*

Baatu muñ dafay firndeel li Adventist yi wax ci xaar bi ñu wax ci Daniel 12:12 : “ *Kuy xaar ba yegg ci junniy fan ak ñetti téemeeri ak juróomi fan, barkeel nga.*” ". Natt gi dafay wax ci ngëmu « *ñi dëkk ci kaw suuf* », maanaam ñi dëkk ci « *suuf si xam* » maanaam, ñu xam ko ci Yeesu Kirist, Yàlla biy sàkk àdduna. Dafay ñëw ngir natt bëgg-bëggu doomi aadama yi, di wane ngëm bu fippu bu « *ecumenique* » bi, maanaam « *oikomèné* » ci làkku grek, « *réew mi ñu xamee* » ci aaya bii.

Dige boobu dafay tekki ni Jesus dafa wara am ngëm gu yàgg gi am ci ndoorte li. Sudee bataaxalu Adventist bi dafa wara wéy ba jamonoy natt bu mujj ci ngëm giñ waxoon ci aaya bii, kon mènul nekk bataaxal buñ téral. Ndaxte fitna bi mingi wéer ci bataaxal bii ci aaya 11 bi ci topp , ba ci jamono jooju nekk na lu baax te Yàlla barkeel ko. Dige Yeesu dafay wax ci doomam yiy des ci àdduna ci 2030. Ci jamono jooju, ñiñ tànn dëgg ci 1873 dina ñu nelaw “ *ci Boroom bi* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 14:13 : “ *Ma dégg baat bu jóge asamaan naan :*

“Bindal: Barkeel nañu néew yi dee ci 1873! Xelu Yàlla mi nee na: «Waaw, dinañu noppalu ci seeni coono, ndaxte seeni jëf a ngi leen di topp.» » Kon lii mooy ñaareelu barke bi Yeesu Kirist jox kiñ tànn, di royukaay bu baax. Waaye li Jesus barkeel mooy jikko ju ñuy wane ci jëf. Doomi " Filadelfi " dina ñu génne ci njub , ci atum 2030, ay liggéeyam, ngëmam, nangug dëgg gi Yàlla ci asamaan jox ci jëmm yu mujj yi mu leen jox ; ndax dina ñu dundu coppite yu mag ba ci njeexte gi, muy xam-xam bu mat sèkk ci projet divine bi.

Digeb Adventist bu Yeesu Kirist ak àrtam

Aaya 11 : “ Maa ngi ñëw ci saa si . Jàppal ci li nga am, ngir kenn bañ a nangu sa kaalag ndam. »

Mesaas bii di “ maa ngi ñëw ci saasi ” mingi ci xeetu Adventist yi. Kon Yeesu dafay firndeel ni dafa bàyyi bépp diine bu gëm . Xaarandi dellu ci ndamam dina des ba ci njeexte àdduna, di benn ci màndarga yi gëna am solo ngir xàmmeë ñi mu tànn dëgg. Waaye yeneen mbir yi ci bataaxal bi dañu ànd ak fitna bu rëy : “ Teg ci li nga am, ngir kenn bañ la jël sa kaalag ndam. ” Te kan moo mëna jël kaalam, lu dul ay noonam ? Kon seeni mbokk dañu leen wara njékka ràññee, te ndax duñu ko def, ndax dañu leen jàpp ndax seen ngëm humanist, dina ñu sos jàppante ak ñoom, daale ko ci 1966.

Aaya 12 : “ Ku daan, dinaa ko def ponk ci barabu jaamukaay sama Yàlla, te dootu génn ; Dinaa bind ci yaw turu sama Yàlla ak turu dëkku sama Yàlla, mu di Yerusalem gu bees, giy jòge ca asamaan ca wetu sama Yàlla di wàcc, ak sama tur wu bees. »

Ci kàddoom yu mujj ngir barkeel ñi jël ndam li, Jesus dafa boole lépp lu jëm ci mucc giñ am. “ Ponk ci barabu jaamukaay sama Yàlla ” dafay tekki : ab tegtal bu dëgër ngir yóbbu sama dëgg ci sama Assemblée , Kiñu tànn. “ ...te du génn muk ” : mucc gi dina yàgg ba fàww. “ ... ; Dinaa bind ci kawam turu sama Yàlla ” : Dinaa bind ci moom nataalu jikko Yàlla bu réer ci Eden. “ ... ak turu dëkku sama Yàlla ” : dina bokk ndamu Kiñu tànn, bi ñu wax ci Peeñu 21. “ ... ci Yerusalem bu bees biy wàcci ci asamaan, joge ci sama Yàlla, ” “ Yerusalem bu bees ” mooy tur wi ñuy woowe dajale ñiñ tànn ñu màggal leen, ñu nekk asamaan yépp ni malaaka yu Yàlla yi ci asamaan si. Peeñu 21 daf koy nettali ci misaali xeer yu am solo ak perle yuy seede dooley mbëggeel gi Yàlla am ci ñi mu jot ci kaw suuf . Dafay wàcci ci kaw suuf su bees si, ngir dëkk fa ba fàww ci kanamu Yàlla miy def fa gànguneem. “... ak sama tur wu bees ” : Jesus dafa boole coppite turam ak génnam ci àdduna dem ci asamaan . Ñiñ tànn ñu mucc, ñu des ci dundu wala ñu dekki, dina ñu dundu lu mel noonu, ñu am yaram wu asamaan, wu am ndam, wu dul yàqu, wudul jeex .

Ci aaya bii, li ñuy fësal ci méngale ko ak Yàlla dafay gëna dëggu ndax Jesus ci boppam ñu ngi ko fekk ci ñiñ tànn ci jëmmu Yàllaam.

Aaya 13 : “ Yaw mi am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi wax mbooloo mi ! »

Kiñu tànn xam na njàngale mi, waaye moom kese moo ko mëna xam. Dëgg la, bataaxal boobu moom kese lañu ko waajaloon. Boobu bataaxal dafay firndeel ni, tekki ak xam kumpa yiñ feeñal, a ngi aju ci Yàlla kese, mooy natt ak tànn ay jaamam.

Adventism ofisel bu mujjee ci jamono, Jesus jàngalul ko te àttewul, ñu ngi ko sànni ginaaw bimu bañee dégg bataaxalu 3e ^{Adventist}

“ Maa ngi gaaw ñëw . Li nga am, tëye ko bu baax, ngir kenn baña jël sa kaalag ndam .” Alas, ngir Adventism ofisel ci jamono jooju, mujjentalu àdduna bi soriwul ba leegi, te ak jamono ji , 150 at ci ginaaw , ngëm gi dootul nekk nimu meloon . Àrtu bu Yeesu amoon na dëgg, waaye kenn déglu wuñu ko, te nangu wuñu ko. Ci atum 1994, mbootaay Adventist yi dina ñu ñàkk " kuronam " , ndax dañu bañ " leer gu mag " gu mujj gi Ellen G. White, ndawu Yeesu Kirist waxoon ci téereem " Bind yu njëkk yi " ci chapitre " Sama gis-gis bu njëkk " , ci xët 14 ak 15 . **Bëgg naa leen** wax itam ni dafa wax lu jëm ci ëlëgu liggéeyu Adventist yi , **ba noppi dafay tënk njàngale yépp yi ñatti Assemblée yu Rev.**

Èttu Adventism feñ ci gis-gis bu njëkk bu Ellen G. White

“ Bi may ñaan ci jaamu Yàlla ci famiy, Xel mu Sell mi daal di ñew ci man, mu melni maa ngi gëna yéeg, gëna kawe àdduna bu lëndëm bii. Ma wëlbatiku ngir gis samay rak Adventist yi ñu bàyyi ci àdduna, waaye mënu ma leen gis. Mu am baat buma wax : “ Xoolaat, waaye nga yéeg tuuti.” Ma xool fépp, gis yoon wu gaaw, xat, kawe ci kaw àdduna bi. Mooy barab bi Adventist yi jëm ci dëkk bu sell bi. Ci seen ginaaw, ci ndoortelu yoon wi, amoon na leer gu yànj, malaaka ma wax ni mooy yuuxu xaaju guddi. Leer googu dafay leeral yoon wi yépp ngir seeni tànk baña fakkastalu. Yeesu jiitu leen ngir wan leen yoon ; te fuñu ko xoolee bu baax, amul benn sikk.

Waaye yàggul dara ñenn ñi tàmbali tàyyi, ba noppi ni dëkk baa ngi sori lool, ñu jàpp ni dina ñu teela yegsi. Ba noppi Jesus daal di leen jàppale, mu yëkkati loxoom bu ndeyjoor bu am ndam, mu génne leer gu tasaaroo ci kaw Adventist yi. Ñu yuuxu naan : « Aleluya ! "Waaye amna ci ñoom ñu bañ leer googu, di wax ni du Yàlla moo leen jiite woon." Leer gi nekkoon ci seen ginaaw mujj na fay, ñu fekk seen bopp ci lëndëm gu xóot. Ñu mbëggéel, bàyyi gis mébet bi ak Jesus, ba noppi ñu daanu ci yoon wi, suux ci àdduna bu soxor bi ci suuf. » .

Jaar-jaaru gis-gis bu njëkk bi Yàlla jox ndaw si Ellen Gould- Harmon, dafay nuru yonent bu am solo bu méngoo ak yonent yi ci Daniel wala ci Apocalypse. Waaye ngir mëna ci am njariñ , fàww nu tekki ko ci anam wu jaar yoon . Kon dinaa ci joxe leeral.

Baatu « yuuxu xaaju guddi » dafay wax ci ñewu jëkkër ji ci « fukki xale yu jigéen yi » ci Mat 25:1 ba 13 . 1843 ak automne 1844 mooy li ñu njëkka def ak ñaareel bi ñu def ; Ñaari mbir yooyu ñu boole dañuy màndargaal « leer gi njëkk » ci jaar-jaar bi ñu def « ci ginaaw » kuréel gi tuddu « Seventh-day Adventist » , ñu doon dem ca kanam ci jamono , ci yoon wi Yeesu Kirist barkeel. Ci pionnier Adventist yi, 1844 mooy bis bi àdduna di jeex, ak bis bi mujj ci bible bi kàddug yonent yi mëna wax ci ñiñ tànn ci jamono jooju . Bi ñu weese bis bi mujj, ñu ngi xaar dellu Jesus, jàpp ni mingi jegesi. Waaye jamono di dox, ba leegi Jesus delluwul ; li gis-gis bi di fësal ci wax ji : « ñu gis ni dëkk bi soriwoon na lool , ñu xalaat ni dina ñu gaaw yegsi fa » . mën na nekk ci 1844 wala ci diir bu gàtt ginaaw bis boobu. Kon seen xol jeex, ba ci atum 1980, bima ñewee ci liggéey bi, jot leer gu bees te am ndam, luy tabax **ñatteelu xaar-xaaru Adventist** . Bii yoon , dellu Jesus mingi am **ci lolli gi ci atum 1994** . Dëgg la, xamle bataaxal boobu amul lenn ludul benn xeetu Adventism bu nekk ci France ci Valence-sur-Rhône . Li Yàlla tànn ci dëkk bu ndaw bii nekk ci Sud-Est bu France amna lu muy tekki. Fii la Pape Pius VI faatoo ci kaso bi ci 1799, mu am li ñu waxoon ci Peeñu 13:3. Rax ci dolli, Valence mooy dëkk bi Yàlla njëkka taxawal eggaliis Adventist ci réewum France. Kon foofu la indi leeralam bu mujj bu màgget, te ci njeexte 2020, maa ngi firndeel ni jot naa ci moom saa yu nekk ak njub, feñal yu mujj yu gëna am solo yi ma joxe ci këyit bii. Microcosm bu Adventism ci Valence nekkoon scene universel ngir matt wàll wi jëm ci leer gu mujj gu am ndam ci at yi , maanaam, ñatteelu matt ci léeb fukki xale yu jigéen yi.

-gis sunu mag ju jigéen Ellen. Gis-gis boobu daf nuy wane àtte bi Jesus àtte ci jaar-jaaru dëkk Valencia . Jesus dafay xàmmee Adventist dëgg ci ni muy doxalee ci leer giñ ko jox. Adventist dëgg dafay fësal bannexam ci “ Aleluya !” » ; mu barkeel ko ci Xel mi, mu feesal ndabam diw . Waaye waa Adventist yu baaxul yi “ dañu bañ leer googu .” Bañ leeralu boroom bi , dafay ray seen bakkan , ndax Yàlla artu na leen ci jëf yu baaxul yooyu ci bataaxal yi mu yónnee ndawam ; dina nekk ay ndab yu amul dara, yu ñàkk diw giy defar “leer ” làmp bi . Ñu ngi yëgle limu mënul moytu : « leer gi nekkoon ci seen ginaaw mujj

na fay » ; Dañu weddi li gëna am solo ci Adventism. Yeesu dafa jëfandikoo njàngaleem : “ *Ku am, dina ñu ko yokk, te dina am lu ëpp; 25:29* . ” ... ñu mujjee ñàkka gis mébet bi ak Jesus ,” ñu baña dégg kàdduy Adventist yiy yëgle dellu bu Kirist , wala ñu weddi mébetu fenomen Adventist bi ñu bind ci tur wi " Adventist " ; " ba noppi ñu daanu ci yoon wi, suux ci àdduna bu soxor bi ci suuf ,” ci 1995 ñu jël seen diggante ofisel ak Protestan yi ak ecumenism. Ci noonu lañu ñàkkee Jesus, ak dugg ci asamaan si, muy mébetu ngëmu Adventist yi. Ñu boole seen doole, buñu sukkandikoo ci Dan.11:29, “ *naaféq yi* ”, ak “ *màndikat yi* ”, ni ko Jesus waxee ci Mat.24: 50 ; mbir yuñ wane ci ndoorte liggéey bi.

Tay la waxi yonent yooyu mat. Ñu ngi am ci diggante 1844, di bis bi leer gi njékka « nekk ci seen ginaaw », ak 1994, di bis bi leer gu mag gi Eggaliis Adventist bi njékka taxaw ci France, ci dëkk Valence-sur-Rhône , bi Yàlla jëfandikoo ngir wane boppam, bañ ko . Tay, Adventism ofisel mingi ci " lëndëm gu xóot " ci ecumenism ak noonu dëgg, Protestan yi ak Katolik yi.

7ème époque : Laodise

Jeexal Adventism Institutionel – Bañ li Ñatteelu Adventist di xaar.

Aaya 14 : “ *Bindal malaakal mbooloom ñi gëm ci Laodise : Lii mooy Amen, seede bu gëm te dëgg, di ndoorte li Yàlla sàkk : ”* .

Laodise mooy turu juróom ñaareelu jamono ak jamono ju mujj ; muy jeexal barkeb Adventism buñ tëral. Tur wi amna ñaari cosaan yu bawoo ci làkku grek “ *laos, dikéia* ” muy tekki : “ *nit ñuñ àtte* ”. Balaa man, Adventist yi dañu ko tekkiwoon : « *nit ñiy àtte* », waaye mbootaay gi xamul woon ni àtte bi dina tàmbali ci moom, ni ko 1 Piyeer 4:17 jàngalee : « *Ndaxte jamono jot na àtte bi tàmbali ci këru Yàlla. Léegi nag, su fekkee ne ci nun la jëkk a tàmbalee, nan lay mujje ci ñi baña bañ a déggal xebaar bu baax bi ci Yàlla?* » Yeesu daal di ñëw ne : « *Lii mooy kàddug Amen, seede bu gëm te dëgg, di ndoortelu mbindéefi Yàlla : « Baatu Amen* mingi tekki ci làkku Ibraayma : ci dëgg . Bu ñu sukkandikoo ci seede bu ndaw Yaxya, Jesus daf ko jëfandikoo lu bari (25 yoon), baamtu ko ñaari yoon, ci ndoorte li, balaa muy wax. Waaye ci diine cosaan, dafa mujjee nekk baat bi ñuy jëfandikoo ngir jeexal ñaan wala wax. Kon dañu koy faral di tekki ni “ *na nekk noonu* ” ñu jélee ko ci diine Katolik. Te Xel mi dafay jëfandikoo xalaat boobu “ *ci dëgg* ” ngir jox baat *Amen* ñaari maanaam yu mat sëkk. *Laodise* mooy waxtu bi Jesus di joxe leer gu mag ngir leeral bu baax profesu yíñ waajal ngir jamonoy mujj. Téere bi ngay jàng moo koy firndeel. Li nara waral xaajaloo bi am ci diggante Jesus ak mbootaay Adventist mooy baña nangu leeram. Ci tannéeef bu gëna jub, Yàlla dafa natt Adventism, diggante 1980 ak 1994, ci natt ngëm gu méngoo ak ngëm gi jur ñàkkaale Protestant yi ak barkeb pionnier Adventist yi. Natt gi dafa nekkoon ci ngëm ci dellu Jesus biñ yëglewoon ci pringtemps 1843, ginaaw ga ci automne 1844. Ci sama wàll, ci 1983, ma tàmbali di séddoo ab yëgle ci dellu Jesus ci 1994, ginaaw bima jëfandikoo " juróomi *weer ci* " 5th men. 0. Bu ñu sukkandikoo ci li Protestantism teg ci musiba ci atum 1844, diiru « *juróomi weer* » yi ñu wax, maanaam 150 at yu dëgg, ñu dem ba ci atum 1994. Bi ñu gisee ni Yeesu Kirist dellu na ci njeextalu jamono jooju, te Yàlla dafa mbumbaay ci benn wàll ci mbind mi, ma wax ni amul benn njariñ. Ginaaw biñu ma àrtu ci daara ji, ci nowàmbar 1991 dañu ma dàq. ; lii, bi desoon ñetti at ngir firnde ak weddi samay yëgle. Ginaaw loolu, ci 1996, laa xam lu jaar-jaar bi di tekki dëgg. Kàddu yi Yeesu waxoon ci bataaxalam bimu bindoon “ *Laodise* ” matna, leegi am nañu lu muy tekki. Ci atum 1991, waa Adventist yu tàng xol yi bëggatu ñu woon dëgg gi ni ñu ko bëggeewoon ci atum 1873. Àdduna bi leegi daf leen néewal doole ndax daf leen nax ba noppi nangu seen xol. Ni ci jamonoy " *Efes* ", Adventism ofisel bi ñàkk na " *mbëggeelam bu njëkk* ". Te Yeesu “ *dindi na kandelam ak kaalaam* ”, ndaxte moom itam yellootu ko. Buñu sukkandikoo ci loolu,

bataaxal bi dafay leer nàññ. Baatu “ Amen ” dafay firndeel ni dañu soxla dëgg gu mat sëkk ak jeexal diggante bu barkeel. “ Seede bu gëm te dëgg ” dafay bañ Kiñ tann te gëmul te fen. “ Njàngalem mbindéefi Yàlla ”, moo tax sàkkkat bi dafay ñëw ngir tëj xel mi ñi yelloowul, ba noppi ubbi benn-benn xel mi ñi mu tann, ci dëgg yi nekk ci jaar-jaaru Génesis. Ci jamano jooju, bi Xel mi waxee ci « njàngalem mbindéefi Yàlla » bi mu boole ak baat « Amen », dafay firndeel ni Yeesu Kirist dina dellusi ci diir bu gàtt : « ci saasi ». Teerewul, 36 at dina ñu weesu diggante 1994 ak 2030, di bis bi nit ñi di jeex ci kaw suuf.

Lukewarmness buy ray nit

Aaya 15 : “ Xam naa say jëf. Xamnaa ni seddulo, tàngoo. Yalna nga sedd wala nga tàng! »

« Tu » bi amul benn formalité dañu koy jëfandikoo ngir wax ci daara ju mag ji. Lii mooy meñneefu diine yi baay ji bàyyi ci doomam yu góor ak yu jigéen, di ngëm nekk luñ yamale, lu jaadu, lu ñuy faral di def, te ragal lenn lu bees ; muy nekk bi Jesus mënatul barkeel ko, fekk amna leer gu bees gu bari gu mu wara séddoo ak moom.

Aaya 16 : “ Kon ndax danga tàng, seddalo, tàngoo, dinaa la tuf ci sama gëmmiñ. »

Jesus moo wax loolu ci weeru nowambar 1991, bi njiitu réew mi jëlee yonent bi doon yóbbaaale kàddoom. Ci pringtemp 1994, dina ñu ko waccu, ni ko Jesus waxoon. Ci atum 1995, mu dugg ci kuréel gi Eggaliis Katolik amal, mu bokk ci waa Protestan yu fippu, ndax leegi dafa bokk ci seen mbañeel.

Njuumteg njuuj njaaj yu sukkandiko ci ndono ngëm

Aaya 17 : “ Ndaxte yaa ngi wax ne : “ Am naa alal, barina luma am, te soxlawoo dara, te xamoo ni danga tiis, amul dara, ñàkk, silmaxa, ñàkk mbubb. ”

“ ... boroom alal , ” la Adventist Elect amoon ci 1873, te feeñu yu bari yiñ jox Ellen G. White dañu ko gëna am alal ci ngëm. Waaye ci wàllu yonent, dañu mujjee wecci li ñuy tekki ci jamono jooju, ni ko James White, jëkku ndawu Boroom bi, xalaatee ci dëgg. Yeesu Kirist , Yàlla miy dundu , moo defar kàdduy yonent yi ngir ñu mat ci anam wu mat sëkk te amul benn sikk. Moo tax jamono di dox, di indi coppite yu mag ci àdduna bi, te loolu moo waral ñu wara bàyyi xel ci li ñuy tekki ak li ñuy jàngale. ; Yeesu dafa wax ne : “ Maa ngi sàmm samay jëf ba ci njeexte li .” Waaye ci atum 1991, bimu bañee leer gi, mujj gi soriwul woon. Kon dafa wara bàyyi xel ci bépp leer bu bees bu Boroom bi digle ci anam wi mu tannee ci boppam. Ak wuute gi am ci diggante njuumteg mbootaay gi ak anam wi Jesus di gisee ak di ko àttee ! Ci kàddu yiñ wax yépp, baat « yaram » moo gëna tar ci benn mbootaay, ndax dafay tekki ni Jesus dindi na yoon wu sax wi, mingi ci gëmmiñam, àtteb dee ak ñaareelu dee ci àtte bu mujj bi ; ci li ñu bind ci 2 Kor.5:3 : « Moo tax nu ngi onku ci biir tente bii, di bégga sol sunu dëkkuwaay ci asamaan si, su fekkee ne mën nañu nu fekk nu sol yéere te nu amul yéere ». »

Seede bu gëm te dëgg bi mooy xelal

Aaya 18 : “ Maa ngi leen di digal ngeen jënd ci man wurus buñ raxas ci safara, ngir ngeen am xalis, ak yéere yu weex, ngir ngeen mënna sol, te rus ci seen yaram du feeñ, te ngeen diw pomp ci seeni bët, ngir ngeen mënna gis. »

Ginaaw rapooru 1991, daara ji amoon na ñetti at ngir soppali ak génne meñneefu tuub, waaye ñëwul. Waaye, limu àndaloon ak waa Protestan yi daanu, dafa gëna dëgër , ba ci ñu siiwal benn jàppante buñ siiwal ci atum 1995. Jesus dafa wane boppam ni moom kese mooy jaay ngëm dëgg, “ wurus wiñ natt ci safara ” ci natt gi. Liy firndeel ni dafa daan Eggaliis bi mooy amul “ yéere yu weex ” yi pioneer yi “ yelloo ” ci Peeñu 3:4. Ci méngale boobu, Jesus dafay wane ni , balaa atum 1994 , dafa doon nangu Adventist yu « Laodisea » ci gis-gis bu méngoo ak li Adventist yi jiiitu ci atum 1843 ak 1844 ; ngir natt ngëm ci ñatti mbir yooyu, ni ñu ko jàngalee ci bataaxal bi ñu bindoon ci 1844 ci Adventist yu “ Sardis ” . Ci gis-gis bu tëju

bu fippu, mbootaay mi mënu ci woon xam lu tax Jesus di ko ɲàñni ; mu nekkoon “ *bumu* ” ni Farisen yi nekkoon ci liggéeyu Yeesu ci kaw suuf. Kon mënul woon xam li Kirist wax ci léeb bi ñu bind ci Matë 13:45-46, di misaalu dundu ba fàaw bi Yàlla sàkku ci aaya 18 ci Peeñu . 3 .

Wootu yërmande

Aaya 19 : “ *Képp ku ma bëgg, maa ngi koy yar, diko yar. Farlul kon te tuub seeni bàkkaar.* »

Yar gi mooy ñi Jesus *bëgg* ba keroog mu leen waccu. Wooy tuub bàkkaar déglu wuñu ko. Te mbëggeel duñu ko ñàkk, daf koy am ci ngor. Bi liggéey bi dëgëree, Jesus tàmbali wooteb benn-benn nit ñi ci wooteb asamaan si :

Wootu àdduna bi yépp

Verse 20 : “ *Maa ngi taxaw ci buntu bi, di fëgg. Ku dégg sama baat, ubbi buntu bi, dinaa dugg ci kër gi, reeri ak moom, te moom ak man .*

Ci Peeñu baat " *buntu* " feeñ na ci Peeñu 3:8, fii ci Peeñu 3:20, ci Peeñu 4:1, ak ci Peeñu 4:1. 21:21. Peeñu 3 :8 daf nuy fàttali ni *buntu* yi dañuy ubbeeku, tëju. Kon dañuy nekk màndarga ci nattum ngëm, luy ubbi wala tëj yoon wi jëm ci Kirist, ci njobteem ak ci yiwam.

Ci aaya 20 bii , baat « *buntu* » amna ñatti maana yu wuute waaye ñuy boole . Mu joxoñ Jesus ci boppam : “ *Man maay buntu bi .*” Yowaana 10:9 » ; *buntu asamaan ubbeeku na* ci Peeñu 4:1 : “ *Buntu asamaan ubbeeku na.* » ; ak *buntu* xol doomu aadama bi Jesus ñëw fëgg ngir woo kiñ tànn mu ubbil xolam ci moom ngir wane mbëggeelam.

Doy na ngir mbindéefam ubbi xolam ci dëgg gi mu feeñal, suko defee ñu mëna déggoo bu baax ci digganteem ak boroom bi ko sàkk. Guddi gi ñuy bokk reer , bi guddi jotee ngir jeexal liggéey bi ci bis bi . Nit ñi dina ñu dugg ci xeetu guddi yii " *fu kenn mënatul liggéey .* " (Yowaana 9:4) ». Jeexal jamonoy yiw dina tëj ba fàww tãneefi diine yu mujj yu doomi aadama yi, góor ñi ak jigéen ñi dañuy yamale seen wareef, di boole seen doole ci wàllu yaram.

Bu ñu ko méngale ak bataaxalu Filadelfi , kiñ tànn mingi ci jamonoy *Laodise* , di jamonoy dellu Yeesu Kirist. “ *Bunt bi ubbeeku ci asamaan si* ” dina ubbeeku ci wéyal bataaxal bii ci Peeñu 4:1.

Xel mi mujjee ñaax

Ci ki jël ndam li, Jesus dafa wax :

Aaya 21 : “ *Ku daan, dinaa la may mu toog ak man ci sama gàngune, ni ma daanee, toog ak sama Baay ci gànguneem.* »

Moo tax mu yëgle liggéeyu àtteb asamaan biy topp bataaxal bii, te mooy nekk theme Apo.4. Waaye dige boobu taxul mu am ndam liñ fal dëgg .

Verse 22 : “ *Yaw mi am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi di wax mbooloo mi !* »

Temu " *bataaxal* yi " mingi jeexee ci njuumteg mbootaay bu bees bii. Li mujj mooy, ndax leegi, leer gi nit ku am xel moo koy yóbbu, ginaaw ga mbooloo mu ndaw. Dina ñu ko joxe benn-benn nit ci nit, ak jaaraleko ci internet bi Jesus ci boppam di yónnee ñi mu tànn ñu dem ci xët wi ñuy tasaare dëggam yu mujj, yu sell ni boppam. Kon fépp fu mu mëna nekk ci kaw suuf : « *Ku am nopp, déglul li Xelu Yàlla mi di wax mbooloo mi !* »

Tem bi ci topp mooy lu jëm ci junniy at ci asamaan si, di àtteb soxor ñi seen boroom di amal. Mbiri mi yépp a ngi aju ci njàngale yu tasaaroo ci Peeñu 4, 11, ak 20. Waaye Peeñu 4 dafay firndeel bu baax ni liggéey boobu dafa am ci asamaan, te dafay topp jamonoy mujj ci Kiñ tànn ci kaw suuf.

Feeñu 4 : Àtteb asamaan

Verse 1 : “ *Bi loolu amee, ma xool, gis buntu bu ubbeeku ci asamaan si. Baat bi ma njékka dégg , di wax ak man , di nuru mboq , naan : Yéewal fii , dinaa la wan mbir yi wara xew ci ginaaw .* ”

Bi mu waxee ne: “ *Baat bu njékk bi ma dégg, melni baat buy sotti ,*” Xel mi dafay tekki bataaxalu jamonoy “ *Laodise* ” bii, muy li mu yóbbu Yaxya ci Peeñu 1:10 : “ *Maa ngi nekkoon ci Xel mi ci bis bi Boroom bi di ñëw, ma dégg ci sama ginaaw baat bu dëgër, ni baat buy sotti.* ” Kon *Laodise* mooy jamono jiy mujjee ci “ *bisu Boroom bi* ”, di bis bi Boroom bi di dellu ci ndam lu rëy.

Ci kàddoom yi, Xel mi dafay jàppale bu baax xalaat boobu di toppalante theme bii ak bataaxalu *Laodise* . Njàngale mu am solo la ndax kuréel gi musul mëna firndeel ay noonam njàngaleem ci àtteb asamaan. Tay maa ngi indi firnde ci loolu, te loolu mën na am ndax li ñu joxe ci bataaxal yi ci Peeñu 2 ak 3. Diggante *Laodise* ak Peeñu 4, ak “ *juróom ñaareelu mboq* ” bu Peeñu 11, Yeesu jël na ci Seytaane ak nit ñi fippu seen “ *nguuru àdduna* ci kaw . Ci “ *góob* ” bi ñu bind ci Peeñu 14, dafa yóbbu ñi mu tànn ci asamaan si, ba noppi dénk leen ñu àtte ak moom dundu gu yàgg gi néew ci kaw suuf. Ci noonu la “ *ki daan di jiite xeeti àdduna yi ak yetu weñ* ” ni ko Peeñu 2:27 waxee. Sudee ñi leen di sonal amoon nañu , ni man , xam-xam bu wóor ci li ñu leen dencal, amul benn sikki-sakka ni dina ñu soppo seen doxalin. Waaye seen pas-pas bu dëgër bi mooy ñu baña déggal bépp àrtu bu leen di yóbbu ci jëf yu gëna bon , ci noonu lañuy waajal seen bopp mbugal bu gëna bon bu mënul am ci jamono jii ci kaw suuf. Kon nanu dellusi ci li ñu bind ci chapitre 4. “ *Baat bi ma njékka dégg, di wax ak man, melni lu melni mboq, naan: Yéeg fii, dinaa la wan li wara xew ginaaw .* ” Yowaana dafa wax ci Peeñu 1:10 : “ *Ci bis bi Boroom bi di ñëw, maa ngi nekkoon ci Xel mi, ma dégg baat bu am doole buy nuru mboq ci sama ginaaw .* ” Temu dellu bu Kirist ci ndamam, ñu ngi ko jota wax ci aaya 7 , ñu bind ko : “ *Xoolal , mingi ñëw ci niir yi. Te ñépp dinañu ko gis, ba ci ñi ko jam sax; Te xeeti àddina yépp dinañu jooy ndax moom. Waaw. Aamiin!* ” Li ñu xalaat ni mooy lëkkaloo ñatti mbind yooyu, dafay firndeel limu mujjee am ci bis bi Boroom bi Jesus di dellusi, moom mi tuddee *Mikael* ci ñi mu tànn ak ay malaakaam yu gëm . Sudee baatu Jesus dañu koy méngale ak *mboq* , ndax, ni jumtukaay bu dëgër bu larme yi, ci boppu larme malaakaam yi ci asamaan , Jesus woo ay soldaaram ñu tàmbali xeex bi . Rax ci dolli, melni *mboq* , baat bi bàyyiwul di artu ñi mu tànn, ñu moytu leen, ngir waajal leen ñu daan, ni ko moom ci boppam amee ndam ci bàkkaar ak dee. Bi Jesus waxee baat bii di « *mboq* » , daf nuy wane li gëna yéeme te gëna am solo ci limu bind ci Peeñum yépp. Gëm naani ci jaamam yu mujj yi, tema bi dafa nèbb natt buy dindi. Fii ci Peeñu 4:1, li ñuy wax ci mbir mi mattul ndax dafay wax ci ñi mu tànn, ñu ñëw ngir muccal leen ci dee. Li ñuy wax ci 6:16 mooy li ñuy wax ci 6:16 : “ *Ñu ne tundu yi ak xeer yi: “Daanal nu ci kaw, nèbb nu ci kanam ki toog ci jal bi ak ci muuru Mbote mi. Ndaxte bésu merum Yàlla bu mag agsi na, te kan moo ko mana taxaw?»* ” Ci laaj boobu , melni amul tontu , Yàlla dina fësal ci chapitre 7 bi ci topp ñi mëna baña nangu : ñiñ tànn ñu màndargaal ko ci lim 144,000 , muy mbooloo mu 12 kaare, wala 144 . Waaye ñoom ñooy ñiñ tànn rek, ñu des ci dundu bi Kirist delloo. Leegi, ci liñu bind ci Peeñu 4 , jëm ci asamaan si dafay wax itam ci ñiñ tànn ñu dee ginaaw Abel , ñi Yeesu dekkal ngir jox leen neexal bi ñu digoon ci seen ngëm : dundu ba fàaw. Kon bi Yeesu waxee Yaxya : « *Yéeg fii !* ” , Xel mi dafay waaja, ci nataal boobu, yéeg gi jëm ci nguuru asamaan bu Yàlla, di ñiñ tànn ñépp, ñu muccal leen ci deretu Yeesu Kirist. Yéeg ci asamaan si mooy màndargaal njeextalu nit ñi ci kaw suuf, ñiñ tànn dina ñu dekki ni malaaka yu gëm yi ci Yàlla, lépp di méngoo ak li Jesus jàngal ci

Mat.22:30 . Yaram wi ak musibam jeexna, ñu bàyyi leen ginaaw te réccu wuñu . Jamono jii ci taarixu nit, lu am solo la, moo tax Jesus daf koy fàttaliku saa yu nekk ci limu feeñal, daale ko ci Daniel. Ñiñ tànn dëgg dañuy onku ngir mucc, melni suuf siñ alku ndax nit ñi. Aaya 2 dafa melni dañu ko jëlee ci Peeñu 1:10 ; Ndegem , Xel mi dafay gëna firndeel lëkkaloo gi am ci diggante ñaari mbir yooyu , maanaam benn mbir ci taarixu liggéeyu Yàlla , maanaam delluwam ci « *bis bu mag* » bi ñu waxoon ci Peeñu 16:16 .

Verse 2 : “ *Ci saasi Xel mi daal di dugg ci man. Ñu gis jal bu mag buñ taxawal ci asamaan si, am kenn ku toog ci jal bi .*”

Ni ci jaar-jaaru Yaxya, yéegug ñiñ tànn ci “ *asamaan* ” daf leen di yóbbu ci *asamaan* si , ñu génne leen ci dimension celeste bi nit ñi mënu ñu yegg ba fàww, ndax foofu la Yàlla di buur, te dafay feeñ.

Aaya 3 : “ *Ki fa toogoon, dafa nuru xeer wu jaspe ak xeer wu sardu. te xon bu melni smaragd wër ko tron bi .*”

Foofu lañu fekk seen bopp di jàkkarloo ak jal bu mag bi Yàlla, di Yàlla miy sàkk lépp, toog ci ndam. Teere ndamu asamaan bu kenn mënul wax, ñu ngi koy wane ci xeer yu am solo yi nit ñi bëgg lool. “ *Xeer jaspe* ” yi dañu am melokaan ak melo yu wuute lool, loolu dafay màndargaal bariwaayu nature divine. “ *Sardonyx* ” dafa xonk, mu nuru ko. “ *Xon bi* ” mbir la mu yàgg a yéem nit ñi , waaye fàww nu fàttaliku fimu cosaanoo. Mooy màndarga kóllóre gi Yàlla digoon nit ñi ni du leen yàq ci ndoxu mbënd mi , buñu sukkandikoo ci Génesis 9:9 ba 17 . Itam, saa yu taw daje ak jant bi, nataalu Yàlla biy màndargaal xon, dafay feeñ ngir féexal xol mbindéef yi mu sàkk ci kaw suuf. Waaye bi Piyeer waxee ci mbënd mi, daf nuy fàttali ni “ *mbënd safara ak sulfu* ” mingi ci pexem Yàlla (2 Piyeer 3:7) . Moo tax Yàlla amaale ci asamaan si àtteb soxor ñi, te àttekat yi ñooy ñiñ tànn ñu baale leen , ak Jesus , seen Musalkat.

Verse 4 : “ *Ma gis ñaar fukki ak ñeenti jal yu wër jal bi , ak ñaar fukki ak ñeenti mag yu toog ci jal yi , sol yéere yu weex, seen bopp am kaala wurus .*”

Kon fii, *24 mag ñoo ko màndargaal* , ñooy ñi mucc ci ñaari jamonoy yonent yi, ñu feeñ ci njàngale mi : diggante 94 ak 1843 , di sos 12 ndaw yi ; diggante 1843 ak 2030, ngëm “ *Adventist* ” Israel ci “ *12 xeeti* ” ñu tafu ci “ *tafu Yàlla* ” , 7eelu bis bi ñuy sabbat ci Peeñu 7. 21:10 , 21 , ci li ñuy wax ci « *Yerusalem bu bees biy wàcci ci asamaan si* » ngir dëkk ci kaw suuf su bees si ; “ *12 tribu* ” yi ñu ngi leen màndargaal “ *12 buntu* ” yu am jëmmu “ *12 perle* ” . Temu àtte bi ñu ngi ko fësàl ci Peeñu 20:4 , fu ñu jàngee : “ *Ma gis ay jal; Ñi ci war , ñu jox leen sañ-sañu àtte . Ma gis ruuwi ñi ñu daggoon seen bopp ndax seedeel Yeesu ak kàddug Yàlla, te jaamuwul rab wa walla nataalam, te jotuñu màndargam rab wa ci seen jë mbaa ci seeni loxo. Ñu dekki , nguuru ak Kirist diiru junniy at . Nguuru ñiñ tànn, nguuru àttekat la. 2Cr 11 11 Waaye nun nooy àtte kan lanuy àtte ? 11:18 daf nuy tontu : “ *Xeet yi meroon nañu ; Sa mer ñëw na, te jamonoy àtte néew yi ñëw na , nga fay say jaam, di yonent yi, seen boroom, ak ñi ragal sa tur, mag ak ndaw, nga yàq ñiy yàq àdduna .*” Ci aaya bii, Xel mi dafay fàttaliku ñatti mbir yu toppalante yuñ feeñal ci jamonoy mujj : “ *Jiroom benneelu mboq* ” ngir “ *xeet yi mer* ”, jamonoy “ *juróom ñaari mbas yu mujj* ” ndax “ *seen muur ñëw na* ”, ak àtteb asamaan ci “ *junniy at* ” ndax, “ *jamonoy àtte dee yegsi na* ”. Ci njeexte aaya bi , dafay wax ci prograam bu mujj bi nara am ci àtte bu mujj bi ci *lak bu safara ak sulfaar* biy yàq ñu soxor ñi . Ñoom ñépp dina ñu bokk ci *ñaareelu ndekkite**

ndaje biñ digle20 :5 : « *Yeneen néew yi duñu dekki ba junniy at yi jeexee . Xel mi daf nuy jox li muy tekki ci soxor ñi : “ ñiy yàq àdduna .*” Ginaaw jëf jooju mooy “ *bàkkaar buy yàq wala buy yàq* ” bi ñu wax ci Dan.8:13 ; bàkkaar biy waral dee ak yàqu-yàqu ci kaw suuf ; loolu moo waraloon Yàlla bàyyi diine christianism ci loxo nguuru pape bu Rome bu metti bi diggante 538 ak 1798 ; Kenn xamul woon ni , li ko dalee 7 màrs 321 , njuumte ci bisu sabbat bu sell bi, di juróom ñaareelu bis bi dëgg, dina jur jafe-jafe yu bari yu tiis lool. *njiit* yi wuute nañu ci yoon wi Daniel 8:14 wax, ndax li ñu bokk mooy ñu mucc ci benn

deretu Yeesu Kirist . Kon , bu ñu jàppee ni yelloo nañu, buñu sukkandikoo ci Peeñu 3 :5, ñoom ñépp dañuy sol “ *yéere yu weex* ” ak “ *kaala dundu* ” gi ñu digoon ñi jël ndam li ci xeex ngëm, ci Peeñu 2:10. “ *Wurus* ” bi ñu am ci *kaala yi* dafay màndargaal ngëm gu setal ci fitna, buñu sukkandikoo ci 1 Piyeer 1:7.

Ci chapitre 4, baat “ *toog* ” feeñ na ñatti yoon. Nímero 3 dafay màndargaal jaar-jaar, Xel mi dafay teg limu àtteb juróom ñaareelu junniy at ci suufu màndargag noflaay bu mat bu ñiy jël ndam li , lépp di aju ci li ñu bind ci Mbind mi : “ *Toogal ci sama ndeyjoor* , ba ma def say noon ci sa tànk . ” Moom ak ñi toog ñu **ngi noppalu** , te ci nataal bii, Xel mi dafay wane bu baax , juróom ñaareelu junniy at , ni sabbat bu mag wala noppalu bu mag bi ñu waxoon ci Yàlla , bi Yàlla sàkkee àdduna , ci noppalu bu sell bi ci juróom ñaareelu bis bi ci sunuy ayu-bis .

Aaya 5 : “ *Ci jal bi, bërét, baat ak dënd di génn. Ci kanamu gàngune gi, juróom ñaari làmp yu tàng, ñooy juróom ñaari Xeli Yàlla yi .* ”

Feeñu yiy “ *génn ci jal bi* ” dañuy wax ni Yàlla moo ko sàkk ci boppam. Buñu sukkandikoo ci Exo.19:16, mbir yooyu dañu doon màndargaal, ci tiitaange gi waa Ibre yi daan am, nekinu Yàlla ci Tundu Sinai. Kon xalaat bii dafay fàttali nit ñi cër bi fukki denkaane yu Yàlla di def ci liggéey bii di àtte néew yu soxor yi. Fattaliku boobu dafay wane itam ni , Yàlla mi soppiwul jikkoom, ñi mu tànn ñu dekki, ñu am ndam, mën nañu ko gis ci risku dee bu mënul ñàkka am ci mbindéefam yi . **Ndànk ! Frase bu gàtt bii , buñu tekki leegi , dina nekk tegtal ci liggéeyu téreb Peeñu ma. Saa yu nekk, ki koy jàng dafa wara xam ni yonent yi dañuy wax ci ndoortelu àtteb juróom ñaareelu junniy at , di màndargaal liggéey bu jub te feeñ bu Yàlla def ci Mikael, di Yeesu Kirist .** Ci anam yooyu, liggéeyu téere bi yépp daf nuy jox ay gis-gis yu toppalante ci jamonoy chretien ci ay theme yu wuute yu ñu tàqale ci kàddu yu am solo yii : « *amoon na ay bërét yuy melax, ay baat ak ay dënd* ». Dina nu ko gis ci Peeñu 8:5, fu ñu yokk “ *suuf suy yëngu* ” ci caabi gi. Dina tàqale li ñuy wax ci ñaan budul jeex bu Yeesu Kirist ci asamaan si ak li ñuy wax ci *mboq yi* . Ginaaw loolu , ci Peeñu 11:19 , *dina* ñu yokk “ *glaas bu rëy* ” ci caabi gi. Faram-facce gi dina feeñ ci Peeñu 16:21, di barab bi “ *glaas bu mag* ” biy tēj theme ci *juróom ñaareelu mbas ci juróom ñaari mbas yu mujj yi Yàlla indi* . Ci Peeñu 16:18, “ *suuf suy yëngu* ” dafay nekk “ *suuf suy yëngu bu mag* . ” Caabi boobu lu am solo la ngir jàng ni ñuy jëfandikoo njàngalem téreb Peeñu ma , ba noppi xam njàngalem téreb Peeñu ma .

Bu ñu delloo ci sunu aaya 5, danuy gis ni , ci jamono jii, ñu def “ *ci kanamu jal bi ,* ” ñu am “ *juróom ñaari làmp yuy tàkk .* ” Dañuy màndargaal “ *juróom ñaari xel yu Yàlla .* ” Limu “ ***juróom ñaar*** ” dafay màndargaal sellaa yu Xelu Yàlla. Jaarale ko ci Xelam mi yor dundu yépp , mooy Yàlla di yoree mbindéefam yépp ; mu nekk ci ñoom , te daf leen teg “ *ci kanamu gànguneem* , ” ndax daf leen sàkk ñu moom seen bopp, ñu jàkkaarloo ak moom. Nataalu « *juróom ñaari làmp yuy tàkk* » dafay màndargaal sellaal leer giy joge ci Yàlla ; Leeram gu mat sèkk gi amul benn lëndëm. Ndaxte lëndëm amul ci dundu ba fàaw gi ñi mucc.

Verse 6 : “ *Ci kanamu jal bi, amoon na géej gu melni weer, melni kristal. Ci diggu jal bi ak ci wër jal bi, amoon na ñeenti mbindéef yu fees dell ak bët ci kanam ak ci ginaaw .* ”

Xel mi daf nuy wax ci làkk wi muy màndargaal. Li nekk “ *ci kanamu jal bi* ” dafay wax ci mbindéef yi mu sàkk ci asamaan yiy ñëw waaye duñu bokk ci àtte ba . Bu ñu bari, ñoom dañuy nuru *géej* gu sell gi sell ba mu koy méngale ak *kristal* . Loolu mooy jikko ju mag ji mbindéef yiy dundu ci asamaan ak ci suuf, te baña bàyyi seen ngëm ci Yàlla mi leen sàkk. Ci noonu la Xel mi woote beneen màndarga buy wax ci Yàlla, ci diggu *jal bi, ak* mbindéefam yi ci asamaan yu bawoo ci yeneen àdduna, ak yeneen dimension , *wër jal bi ; ci biir* dafay màndargaal mbindéef yu tasaaroo ci suufu xoolum Yàlla mi toog ci *jal bi* . Baatu « *ñeenti mbindéef yiy dundu* » dafay wax ci ni mbindéef yiy dundu di doxee ci àdduna bi yépp. Baatu *bët yu bari* dañuy gëna dëggal, te seen nekkin « *ci kanam ak ci ginaaw* » dafay

màndargaal mbir yu bari. Bi ci njëkk mooy, dafay jox *mbindéef yii* gis-gis bu bari yoon, wala dimension yu bari. Waaye ci wàllu ngëm, wax jii di « *kanam ak ginaaw* » dafay wax ci yoonu boroomam bi baraamu Yàlla bind ci Tundu Sinai, ci ñeenti kanam yi ci ñaari tablo doj yi. Xel mi dafay méngale dundu àdduna bi ak yoonu àdduna bi. Ñoom ñaar ñépp ay liggéeyu Yàlla lañu, moo bind ci xeer, ci yaram, wala ci xel, màndarga dundu gu mat sëkk ngir bannexu mbindéefam yi ko xam te bëgg ko . Bët yu bari yooyu dañuy xool ak bëgg-bëgg ak yërmaande li xew ci kaw suuf. Ci 1 Kor. 4 :9, Pool dafa wax ne : “ *Daa melni Yàlla moo nu def ay ndawam yu mujj, ñu àtte leen ñu dee, ginaaw bi ñu nekkee nit ñuy seetaan àdduna bi, malaaka yi ak nit ñi .* ” Baatu “ *àdduna* ” bi ñu bind ci aaya bii, ci làkku grek la “ kosmos . ” Kosmos bi mooy limay wax ni àdduna yu bari dimension. Ci kaw suuf, ñiñ tann ak seeni xeex, ñu ngi leen topp ci seetaankat yu kenn xamul, ñu bëgg leen ci mbëggeel gu Yàlla wane, gi Yeesu Kirist wane. Dañuy bégg ci seen bannex, di jooy ak ñiy jooy, xeex bi mettiwoon na lool te metti. Waaye cosmos bii dafay màndargaal àdduna bu gëmul ni waa Rome, ñuy seetaan ñuy ray chretien yu gëm yi ci seeni arena.

Peeñu 5 daf nuy wane ñatti mbooloo yii di seetaan asamaan : *ñeenti mbindéef yiy dundu, malaaka yi, ak mag ñi* , ñoom ñépp dañu am ndam, ñu bokk ci xoolum mbëggeel bu Yàlla sàkakat bu mag bi ba faww.

Li lékkale « *bët yu bari yi* » ak yoonu boroomam mingi ci tur wi « *seede* » bi Yàlla jox yoonu fukki denkaane yi. Dina nu fàttaliku ni yoon woowu ñu ngi ko denc ci “barab bu gëna sell ” biñ jagleel Yàlla kese, te nit ñi dañu ko tere, ludul ci màggalug “ Bisu Baale ”. Yoon wi des na ci Yàlla ni “ *seede* ” te “ *ñaari taabal yi* ” dina ñu jox ñaareelu maana ci “ *ñaari seede* ” yi ñuy wax ci Peeñu 11:3. » Ci njàngale mi, “ *bët yu bari* ” dañuy wane ni amoon na seede yu bari yuñ mënul gis, yu seede mbir yi xewoon ci kaw suuf. Ci xalaatu Yàlla, baat seede mënul tàqaloo ak baat dëggu. Baatu grek bi tuddu “ martus ” tekki “ martyr ” daf koy tekki bu baax, ndax njub gi Yàlla bëgg amul app. Lu mu mëna doon, ku nekk “ seede ” ci Jesus dafa wara sargal yoon wi Yàlla tëral ci fukki ndigalam, te Yàlla daf koy méngale ak àtte ko.

YOONU YÀLLA dafay wax ci Yàlla

Fii, ma ubbi benn paranteis , ngir yee ci leer gu Yàlla jot ci pringtemps 2018. Dafay wax ci yoonu fukki denkaane yu Yàlla. Xel mi yóbbu nama ma xam njariñu leeral yii : “ *Musaa dellu, wàcci ci tundu wi, yor ñaari tablo seede yi ci loxoom; **tablo yi dañu bind ci ñaari wetu , ñu bind ci benn wet gi ak ci beneen wet gi** . Tablo yi liggéeyu Yàlla lañu, te bind bi Yàlla bind la, ñu bind ko ci tablo yi* (Exo.32:15-16). ” Bi may njëkka jaaxle, dafa yéemu ci ni kenn musul bàyyi xel ci ni ñu bind tablo yoonu Musaa yi ci seen ñeenti kanam, maanaam “ *ci kanam ak ci ginaaw* ” ni “ *bëti ñeenti mbindéef yi* ” ci aaya bi ñu njëkka jàngat. Lii ñuy wax ci njub, amna lu tax Xel mi may ma gis ko. Bi ñu koy njëkka bind , dañu ko séddale ci ñeenti wetu ñaari tablo doj yi ci anam wu tolloo . Ci kanam bu njëkk bi dafa am santaane bu njëkk bi ak genn-wàllu ñaareel bi ; ginaawam dafa yor ñaareelu pàcc bi ci ñaareel bi, ak ñatteel bi yépp. Ci ñaareelu taabal ji, ci kanam lañu bind ñeenteelu santaane bi yépp ; ci ginaawam dafa am juróom benni denkaane yu mujj. Ci tegtal bii, ñaari rectos yi ñuy gis dañu nuy wane santaane bu njëkk bi ak ñaareel bi, ci genn-wàll, ak ñeenteelu santaane biy wax ci noppalu bu sell ci juróom ñaareelu bis bi. Soo xolee mbir yooyu, di nga gis ñatti santaane yii, maanaam màndarga yu sellaay ci atum 1843, bi ñu delloosi bisu sabbat bi, te Yàlla sàkku ko. Ci bis boobu, Protestan yi dañu daan jaamu Dibéer bi waa Rome jëlloon ci ndono. Kon li tannéefu Adventist yi ak tannéefi Protestant yi jur , dina ñu ko wane ci ginaaw ñaari tablo yi. Daa melni, bu ñu sàmmoontewul ak bisu sabbat bi, li ko dalee ci atum 1843, dañu sàggane ñatteelu santaane bi itam : “ *Turu Yàlla dañu ko jël ci lu amul njariñ* ” , maanaam “ *ci*

fen ”, ñi koy woo te duñu njub ci Kirist wala ginaaw bi ñu ko ñàkke. Ci noonu lañuy yeestal njuumte gi Juif yi def, ndax Yeesu Kirist dafa wane ni fen lañu ci Peeñu 3:9 : " *Ñi bokk ci jàngu Seytaane, ñuy wax ni Juif lañu, waaye duñu Juif, waaye dañuy fen* . Ci atom 1843 , loolu mooy xew ci ndono Protestan yi ci Katolik yi. Waaye balaa ñatteelu santaane , ñaareelu pàcc bi ci ñaareel bi dafay fësal àtte bi Yàlla di teg ci ñaari pàcc yu mag yiy xëccoo. Ci Protestant yi, di ndono Katolik yu Rome , Yàlla dafa wax : « *Man maay Yàlla bu fiir, di teg bàkkaar baay yi ci samay doom ba ci ñatteelu ak ñeenteelu jikkoom ci ñi ma bañ* » ; ci moom, Adventism ofisel bi " *waccu* " ci 1994 dina bokk seen ëlëg ; Waaye , ci beneen wàll bi , wax na itam seen boroom yiy topp Sabbat bu sell bi ak leeralu yonent yi ci 1843 ba 2030 : " *te di yërmaande ay junniy jamono ci ñi ma bëgg te topp samay ndigal* ." Limu « *junniy* » bi ñu wax, dafay nuru « *junniy at* » ci juróom ñaareelu junniy at ci Apo.20, muy neexal bi ñuy jox ñiñ tànn ñu jël ndam li, te dugg ci àdduna ba fàww. Beneen njàngale a ngi feeñ. Kon, ginaaw biñu ñàkke ndimbalu Xel mu Sell mi Yeesu Kirist, Protestan yi ak Adventist yi Yàlla bàyyi ci 1843 ak 1994, duñu mëna sargal juróom benni denkaane yu mujj yiñ bind ci ginaaw taabal ji 2 , kanam gi ñu jagleel bis bi Yàlla noppalu ci 7. Waaye ñiy topp noppalu boobu dina ñu am ndimbalu Yeesu Kirist ngir ñu mëna déggal ndigal yi jëm ci wareefu nit ñi ci seen dëkkandoo. Liggéeyu Yàlla yu sori melni jox tablo yoonu Musaa jël ci jamonoy mujj, ci 2018, lu am solo, liggéey, ak jëfandikoo lu yéeme ni ñu ko xamul . Ci la Yàlla Aji Kàttan ji, di Yeesu Kirist, di gëna dooleel , ba noppi di firndeel bataaxal biy wax ni dina ñu defaraat bisu noflaay bi .

Leegi, lii mooy anam wi ñu joxee fukki denkaane yi.

Tablo 1 – Ci kanam : réset yi

Yàlla dafay wane boppam

“ *Man maay seen Yàlla, ki leen génne ci réewum Egypt, ci këru jaam .*” (Képp kuñu tànn, ñu jële ko ci bàkkaar, mucc ci deret ji Yeesu Kirist tuuru ngir muccal bàkkaar, dañu ciy jaaxle ; *këru jaam* mooy bàkkaar ; meññeeфу Seytaane bi ñuy toppandoo).

1er commandement : bàkkaar katolik ci 538 , protestant ^{ci} 1843 , ak adventist ci 1994) .

“ *Buleen am beneen yàlla ci sama kanam .*”

2e commandement : 1e ^{partie} : Bàkkaar katolik ci 538.

“ *Bul defaral sa bopp nataal bu ñu jël , wala lu nuru lenn lu nekk ci asamaan si, wala lu nekk ci suuf, wala lu nekk ci ndox mi ci suufu suuf. Bu leen sëggal , bul leen jaamu ;* ”.

Tablo 1 – Back : Njexital yi

2e commandement : 2e partie .

“ *... ndaxte man, YahWÉH , seen Yàlla, Yàlla fiir laa, di teg bàkkaar baay yi ci samay doom ba ci ñatteelu ak ñeenteelu jikkoom ci ñi ma bañ, (Katolik yi 538 ba leegi ; Protestan yi 1843 ba leegi ; Adventist yi 1994 ba leegi) te may yërëm samay junniy nit . (Adventist yu juróom ñaareelu bis, 1843 ba leegi ; mujju bi, 1994 ba leegi .)*

Ñatteelu santaane : Katolik yi dañu ko bàyyi ci 538 , Protestan yi 1843 , Adventist yi 1994 .

“ *Bul wax Yahweh , sa Yàlla, ci fen ; Ndaxte Yàlla du bàyyi kuy fen ci turam .* »

Tablo 2 – Ci kanam : réset

4ème commandement : njuumte ci Assemblée chrétienne ci 321 moo tax mu nekk “ *bàkkaar buy yàq* ” ci ^{Dan.8}:13; Gëm Katolik dafa ko sàggane li ko dalee 538, ngëm Protestan ba leegi 1843. Waaye ngëmu Adventist bu juróom ñaareelu bis bi dafa ko sargal li ko dalee 1843 ak 1873 .

“ *Fàttaliku bisu sabbat bi , nga màggal ko. Liggéey juróom-benni fan, nga def sa liggéey bépp. Waaye juróom ñaareelu bis bi mooy bisu noflaay bi Yàlla sa Yàlla jagleel : ci*

bis boobu, doo liggéey benn liggéey, yaw wala sa doom ju góor wala sa doom ju jigéen, sa jaam bu góor wala bu jigéen, say baayima, wala sa gan gi nekk ci sa dëkk. Ndaxte ci juróom benni fan la Yàlla defaree asamaan ak suuf, géej ak lépp lu ci nekk, ba noppi mu noppalu ci juróom ñaareelu fan bi . »

Tableau 2 : Verso : consequences : Jiroom benni denkaane yu mujj yooyu , ngëmu chretien yi dañu leen sàggane liko dalee ci atum 321 ; ci ngëmu Katolik ci 538 ; ci ngëmu Protestant, ci 1843 , ak ci ngëmu Adventist " waccu " ci 1994. Waaye ñu ngi leen jox cër ci ngëmu Adventist bu juróom ñaareelu bis bi Xel mu Sell mi Yeesu Kirist barkeel , ci 1843 ak 1873 ; 1994 ba 2030 .

5eelu ndigal

“ Sangay sargal sa pàppa ak sa yaay, suko defee nga gudd fan ci réew mi la Yàlla sa Yàlla jox. »

6eelu ndigal

“ ~~Bul ray nit.~~ Bul ray nit . (ci krim bu metti bu melni faat wala ci turu diine ju dul dëgg)

7eelu ndigal

“ Bul njaaloo . »

8eelu ndigal

“ Bul sàcc . ” »

9eelu ndigal

“ Bul seede lu dul dëgg ci sa dëkkandoo . »

10eelu ndigal

“ Bul bëgg këru sa dëkkandoo ; Bul bëgg jabar sa dëkkandoo, wala jaam bu góor wala jaam bu jigéen, wala nag , wala mbaamam, wala lépp lu sa dëkkandoo moom. »

Maa ngi tëj fii paranteis bu am solo te am solo bii .

Aaya 7 : *“ Mbindéef bu njëkk bi dafa melni gaynde, ñaareelu mbindéef bi melni naat, ñatteelu mbindéef bi dafa am kanam gu melni nit, ñeenteelu mbindéef bi dafa melni céeli naaw .”*

Nanu ko wax ca saa si, lii ay màndarga la. Benn mesaas bi lañu joxe ci Ezekiel 1 :6 ak ay tegtal yu wuute. Amna ñeenti baayima yu nuróo, bu nekk ak ñeenti kanam yu wuute. Ba leegi amnanu ñeenti baayima , waaye bu nekk amna benn kanam , wuute ci ñeenti baayima yi yépp . Kon mbindéef yooyu duñu dëgg, waaye li ñuy wax ci màndarga lu yéeme la. Ku nekk ci ñoom dafay wane dundu ba fàaw ci àdduna bi, muy lu jëm ci Yàlla ci boppam ak mbindéefam yu bari yi mu sàkk ci àdduna bi, ni ñu ko gise . Ki jël ñeenti mbir yooyu ñuy teg ci dundu àdduna , mooy Yeesu Kirist , moo xam buur bi ak dooley *gaynde gi*, buñu sukkandikoo ci Àttekat yi 14:18 ; Xelu saraxe ak jaamu nag *wi* ; melokaanu Yàlla ci nit ; ak nguuru asamaan bu gëna kawé *céeli naaw* . ñeenti tegtal yooyu ñu ngi leen fekk ci dundu asamaan budul jeex . Ñoom ñooy tegtal biy leeral njariñu projet divine bi rab yu fippu yi xeex . Ci diiru liggéeyam bu gàtt bimu nekkee ci kaw suuf , Jesus dafa wane misaal bu leer ci loolu ci ay ndawam ak ay taalibeem ; mu dem sax ba raxas tànkii taalibeem yi, balaa muy joxe yaramam ci fitna , ñu daaj ko ci bant , ngir baale bàkkaari ñi mu tànn ñépp, ci seen palaas , melni *“ naat ”*. Kon ku nekk na xoolaat boppam ngir xam ndax weddi boppam ci dundu ba fàaw gi méngoo na ak limu doon , bëgg-bëggam ak bëgg-bëggam. Lii mooy tegtali mucc gi ñu wara nangu wala ñu bañ.

Verse 8 : *“ ñeenti mbindéef yi am nañu juróom benni laaf, ñu fees dell ak bët ci biir ak ci biir. Guddi ak bëccëg duñu xàddi di wax : Yàlla Boroom bi, Aji Kàttan ji, ki nekkoon , ki nekk, ki nara ñëw, sell, sell, sell! »*

Bu ñu sukkandikoo ci àtteb asamaan, mbir mii dafay wane njàngalem nit ñiy wéy di gëm Yàlla, ñuy jëfandikoo ci asamaan si ak ci kaw suuf.

Mbindéef yi bawoo ci yeneen àdduna soxla wuñu ay laaf ngir mëna yëngu ndax nekku ñu ci yooni dimension suuf si . Waaye Xel mi dafay jël misaali àdduna yu nit ñi mëna xam. Bimu leen waxee « *jiroom benn laaf* », daf nuy wane solo simbolik bu lim 6 biy nekk lim bu jikko asamaan ak bu malaaka yi . Dafay wax ci àdduna yi des ci amul bàkkaar ak malaaka yi Seytaane, malaaka mu fippu, njékka sàkk. Yàlla jël na lim « juróom ñaar » ni « màndarga » boppam , limu 6 mën nañu ko jàppee ni « màndarga » , wala ci lu jëm ci Seytaane , « màndarga » ci jikkoom, waaye dafa bokk limu 6 ak àdduna yi des sell ak malaaka yépp yi Yàlla sàkk , lu baax ak lu bon. Ci suufu malaaka mi, nit ku am limu " 5 " mooy ñëw , mooy 5 yëg-yëgam yi, 5 baraami loxoom ak 5 baraami tànk yi . Ci suuf amna nimeru 4 ci màndarga universel bi 4 poñ kardinaal yi màndargaal, Nord, Sud, Est, ak Ouest. Ci suuf, limu 3 mooy ñàkka mat, ginaaw ga 2 mooy ñàkka mat, ak 1 mooy benn, wala benn bu mat sèkk. Bëti ñeenti mbindéef yi dañu " *wër ak ci biir* " , rax ci dolli " *ci kanam ak ci ginaaw* . " Amul lenn lu mëna rëcci ci xoolum dundu asamaan bu bari dimension , te Xelu Yàlla mi dafay saytu ci lëmam ndax ci moom la cosaanoo . Jàngale boobu am njariñ ndax ci kaw suuf si leegi, ndax bàkkaar ak njubadi bàkkaarkat yi, su leen dencoo " *ci biir* " nit ñi, mën nañu nèbb ñeneen ñi xalaatam yu nèbbu yi ak ay pexe yu bon yi mu am ci dëkkandoo bi. Ci dundu asamaan, mbir yu mel noonu mënu ñu am. Dundu asamaan leer na ni kristal ndax dañu dàq soxor ci moom , ak Seytaane ak malaakaam yu bon yi, ñu sànni leen ci kaw suuf, buñu sukkandikoo ci Peeñu 12:9, ginaaw bi Yeesu amee ndam ci kaw bàkkaar ak dee. Ñi dëkk ci àdduna yu sell yii ñooy fësal sellaa Yu Yàlla ci anam wu mat sèkk (3 yoon : *sell*) . Waaye wax jii amul ci kàddu ; Mooy seen sellaa yu mat sèkk ci seen bopp ak ci seen mbootaay, te loolu mooy fësal ci seen liggéey yuy yàgg, sellaa Yu Yàlla mi leen sàkk mat sèkk. Yàlla dafay wane melokaanam ak turam ci anam wi ñu ko bindee ci Peeñu 1:8 : " *Man maay Alfa ak Omega, mooy li Boroom bi Yàlla wax, mooy ki am, ki nekkoon, ki nara ñëw, Aji Kàttan ji .* " Wax jii di " *ki nekk, ki nekkoon, ki nara ñëw* " dafay fësal bu baax ni Yàlla, Kiy sàkk àdduna, di dundu ba fàww. Ndax nit ñi nangu wuñu ko woowe tur wi mu jox boppam, maanaam " Yahweh , " ñu koy woowe " Kiy Dundu ba fàww . " Gëm naani Yàlla soxlawul tur, ndax moom kese la, te amul kenn ku koy xëcc, moo tax soxlawul tur wu koy wuutale ci yeneen yàlla yi amul. Waaye Yàlla nangu na tontu laaj bu Musaa, moom mi ko bëggoon , bëgg ko . Moo tax mu tuddee boppam " YaHWÉH " , maanaam " nekk " , ñu boole ko ci ñatteelu nit , ci làkku Hebrew . Tense " imperfect " bii dafay tekki tense bu mat buy dem ba ci jamono, kon, jamono ju gëna gudd sunu ëlëg, jëmmu " li am, li amoon, ak li nara nekk " dafay tekki bu baax li tense imperfect bii di Hebrew di tekki. Formul bii di « *ki nekk, ki nekkoon, ak ki nara ñëw* » mooy anam wi Yàlla di tekki turam ci Hebrew « YaHweh » , su ko wara méngale ak làkki réew yu sowwu jàng , wala ci yeneen làkk yu dul Hebrew . Wàll wi tuddu " ak ëlëg " dafay màndargaal wàll wi mujj ci ngëmu chretien yi, ñu taxawal ko ci dogal bi Yàlla tëral ci Dan 8:14 daale ko ci 1843. Kon ci yaram wu Adventist yiñ tànn lañuy fësal sellaa Yu Yàlla ci ñatti yoon. Barina luñuy werante ci Yàlla Yeesu Kirist , waaye kenn mënu ko werante. Bible bi dafa wax ci loolu ci Heb 1:8 : " *Waaye ci Doom ji, Yeesu wax ko.* " : *Yaw Yàlla, sa jal mooy buur ba fàww ; Batu sa buur, baatu yoon la ;* » . Filib bi laaj Yeesu mu wane ko Baay ji, Yeesu tontu ko : « *Ndax yàgg naa nekk ak yaw, te ba leegi xamoo ma, Filib! Jhn 12 27 Ku ma gis, gis nga Baay bi ; Naka ngay wax: Waneel nu Baay bi?* (Yowaana 14:9) » .

Verse s 9-10-11 : " *Su mbindéef yiy dundu di jox ndam ak ngor ak ngërëm ki toog ci jal bi, kiy dundu ba fàww, ñaar fukki ak ñeenti mag ñi dañuy sukku ci kanamu ki toog ci jal bi, jaamu ko, jaamu kiy dundu ba fàww, di ñaan sunu Boroom. 1Cr 11 11 Dinañu jot ndam, teraanga ak kàttan ; Ndaxte yaa sàkk lépp, te ci sa bëgg-bëgg lañu am, ñu sàkk leen .* " »

Chapitre 4 dafa jeexee ci benn scene buy màggal Yàlla sunu boroom. Lii dafay wane ni li Yàlla sàkku ci malaaka mu njëkk mi ci Peeñu 14:7, maanaam « *ragal leen Yàlla te sargal ko* » , , ñi mujjee tànn, ñu tannée ko ci atum 1843, dégg nañu ko ba noppi xam ko bu baax ; Waaye li gëna am solo mooy ñi Yàlla tànn, ñu des ci dund ci jamonoy dellusi bu Yeesu Kirist ci ndamam . ndax ñoom kese lañu waajal Apocalypse Revelation ba noppi leer ko bu baax ci jamono ji Yàlla tànn , maanaam, ci pringtemps 2018 . Kon ñi ñu mucc dañuy fësal ci jaamu ak sargal seen ngërëm yépp ci Yeesu Kirist , jëmm ji Boroom Kàttan ji ñëw ci ñoom ngir muccal leen ci bàkkaar ak dee, di seen njub. Nit ñi gëmul, li ñuy gis rek lañuy gëm , ni ko ndaw li Thomas defee, te ginaaw Yàlla kenn gisu ko, dañu leen wara bàyyi xel ci néew dooleem yu metti yi ko def fowukaay bu ñuy jëfandikoo ci bëgg-bëggu Yàlla. Amna lu mu mëna doon , lu ko mëna gällankoor, maanaam xamul Yàlla, sabab bu Seytaane amul, ndax xam na Yàlla, moo tax mu tànn dugg ci xeex ak moom ; Gëm ko lu jafe la, waaye dëgg la, te dafay wax itam ci malaaka yu bon yi ko toppoon. Lu yéeme mooy, meññeefi tannéeef yu bari te wuute, ba ci meññeef yu wuute, dañuy seede moom sa bopp bu dëggu bi Yàlla jox mbindéefam yi ci kaw ak yi ci kaw suuf .

Feeñu 5 : Doomu nit ki

Bi Pilaat joxee Yeesu ci mbooloo mi, Pilaat ne ko : « *Nit kii* mooy . Dafa waroon Yàlla ci boppam ñëw jël jëmmu nit, suko defee “ *Nit* ” mën feeñ ci xolam ak ci bëgg-bëggam. Dee dafa dal jëkkër ak jabar yi njëkka am , ndax bàkkaaru déggadi Yàlla. Ngir màndargaal seen nekkim bu bees bu ruslu, Yàlla daf leen fexe ñu wane seen yaram wu ñàkk yaram, muy màndarga ci biti, muy màndargaal seen ñàkk yaram ci biir. Ci ndoorte li, li ñu njëkka yëgle ni dañu leen jot mooy ñu jox leen yéere yuñ defaree deri baayima. Moo tax ñu ray baayima bi njëkka am ci taarixu nit, ku nekk mën na xalaat ni bëy bu ndaw la wala agneau ndax limu doon màndargaal. 4000 at ci ginaaw, Mbootu Yàlla miy dindi bàkkaari àdduna , ñëw ngir joxe dundam gu mat sëkk ci wàllu yoon, ngir muccal ñiñ tànn ci doomi aadama yi. Kon mucc gi Yàlla joxe ci yiw wu sell, mingi aju ci deewu Jesus, muy may ñi mu tànn ñu am njariñ ci njubteem gu mat sëkk gi ; Ci jamono jooju , deewam dafay baale seeni bàkkaar, yi mu jëlloon ci coobareem. Biñu demee ba ci kanam , Yeesu Kirist mooy benn tur bi mëna muccal bàkkaarkat ci kaw suuf si yépp , te mucc gi mingi am ci Adam ak Awa .

Moo tax ñu jox ko chapitre 5 bi ñu def ci suufu nimeru « *Nit* » . Jesus du muccal ñi mu tànn ci deewam ngir baale seen bàkkaar, waaye muccal na leen ci aar leen ci seen tukkib àdduna yépp. Moo tax mu artu leen ci jafe-jafe yi Seytaane teg ci seen yoonu ngëm. Pexem bimu jëfandikoo soppikuwul : ni ci jamonoy ndaw yi, Jesus dafa wax ak ñoom ci ay léeb, suko defee àdduna bi dégg waaye du xam ; te loolu amul ci ñi mu tànn, ñoom ñooy jot ay leeral ci moom, ni ko ndaw yi defee. Feeñum " Apocalypse " mingi des ci tur wiñ tekkiwul ci làkku grek , di léeb bu rëy bu àdduna bi warul xam. Waaye ci ñi mu tànn, profesu boobu mooy “ **Feeñu** ” bi .

Aaya 1 : “ *Ma gis ci loxo ndijoor ki toog ci gàngune mi, téere buñ bind ci biir ak ci ginaaw, ñu tafu ko juróom ñaari tafukaay .*”

Ci kaw jal bi Yàlla taxaw, mu yor ci loxoom ndijoor, moo tax ci barkeem, téere buñu bind “ *ci biir ak ci biti* ”. Liñu bind “ *ci biir* ” mooy bataaxal biñ dencal ñi mu tànn, te nit ñi ci àdduna bi, ñooy noonu Yàlla, duñu ko xam bu baax . Liñu bind “ *ci biti* ” mooy mbind miñ encrypté, muy gis waaye nit ñu bari mënu ñu ko xam. Téere Peeñu dafa am “ *juróom ñaari màndarga* .” Ci tegtal boobu , Yàlla daf nu wax ni, ubbiteg “ *juróom ñaareelu tafukaay* ” bi kese mooy tax mu ubbeeku bamu mat. Ndaxte fuñu amee tafukaay ngir tëj téere bi, mënul ubbi téere bi. Kon ubbite téere bi yépp a ngi aju ci jamono ji Yàlla tëral ngir wax ci “ *juróom ñaareelu màndarga* ”. Dina ñu ko wax ni “ *tafu Yàlla miy dundu* ” ci Peeñu 7, fu ñuy wax ci dessitu juróom ñaareelu bis bi, bisu noflaay bu sell bi, defaraatam dina lëkkaloo ak bis 1843 biy nekk itam jamonoy ubbite bu “ *tamfu juróom ñaareelu tafukaay* ” biy indi, ci pedagogy bu am solo bi , .

Verse 2 : “ *Ma gis malaaka mu am doole, di yuuxu ak baat bu dëgër naan : “Kan moo yelloo ubbi téere bi, dindi tafu yi ci? »*

Seen bii dafa nekk ci biir paranteis bi ci montage profesii bi. Du ci asamaan si, maanaam li ñu bind ci chapitre 4 bi weesu, lañu wara ubbi téreb Peeñu ma. Ñiñ tànn dañu ko soxla balaa Yeesu Kirist di dellusi, fekk ñu ngi nekk ci fiir yu Seytaane. Kàttan gi mingi ci campu Yàlla, te malaaka bu am doole bi mooy malaaka YaHWÉH , maanaam Yàlla ci jëmmu malaakaam bu melni Mikael. Téere biñ tafu dafa am solo lool te sell ndax fàww nga am ngor gu rëy ngir dindi tafu yi ak ubbi ko.

Aaya 3 : “ *Te kenn ci asamaan, ci kaw suuf, ci suufu suuf, mënu woon ubbi téere bi, wala xool ko . »*

Yàlla ci boppam moo bind téere boobu, te kenn ci mbindeefam yi nekk ci kaw walla yi nekk ci suuf mënu ko ubbi.

Aaya 4 : “ *Ma jooy bu baax ndax amul kenn ku yelloo ubbi téere bi, jàng ko, xool ko .” »*

John, ni nun, mbindéef la bu bawoo ci kaw suuf, ay rangoonam dañuy fësal tiitaange gi nit ñi dundu ndax fiir yi Seytaane tëral. Daa melni daf nuy wax : “ Ku amul feeñu, kan moo mëna mucq ? » . Kon dafay wane ni ñàkka xam li ci nekk, ak jafe-jafe yi mu mëna jur : ñaari dee.

Verse 5 : “ *Kenn ci mag ñi ne ma : “Bul jooy; Xoolal, gaynde gi bawoo ci xeetu Yuda, di reenu Daawuda, moo daan, ba ubbi téere bi, dindi juróom ñaari tafu yi . »*

« Góor ñi » ñi Yeesu jot ci kaw suuf , mën nañu yéegal turu Yeesu Kirist ci kaw bépp mbindéef buy dundu . Ñu xam ci moom nguur gi mu wax ni moom ci boppam moo ko jox ci Baay bi ak ci mbindéef yi ci asamaan si ci Matt 28:18 : « *Bi Yeesu jeege leen , wax leen lii : Jox nañu ma bépp nguur ci asamaan si ak ci kaw suuf .»* Bi Yàlla waxee ci nekkinu nit ci Yeesu, moo tax Yàlla inspiré Yakob , bi muy wax ci doomam, mu wax ci Yuda ne : “ *Yuda gaynde gu ndaw la. Sama doom, dellu nga ci faat ba ! Dafay sëggal ay wóom, tëdd ni gaynde, ni gaynde gu jigéen , kan moo koy yékkati ? Yeetu nguur du génn ci Yuda, te kiy joxe yoon du génn ci diggante tànkam yi, ba Silo ñëw, te xeet yi dëggal ko. Dafay takk mbaamam ci garabu reseñ, mbaamam bu ndaw ci garabu reseñ bi gëna baax . Dafay fóot yéreem ci biiñ, yéreem ci deretu reseñ. Bëtam xonk ndax vin, bëñam weex ndax meew (Gen. 49 :8-12). Deretu raisin yi mooy nekk theme ci “ *dagg* ” bi ñu wax ci Peeñu 14:17-20, te ñu wax ko itam ci Yesaya 63. Ci lu jëm ci “ *Reenu Daawuda* ” ñu ngi jàng ci Yesaya 11: 1-5 : “ *Dafa am benn garab bu jëm ci garabu Yese ak benn xeetu garab bu ndaw. Xelu Boroom bi dina nekk ci kawam , Xelu xam-xam ak xam-xam, Xelu xalaat ak kàttan, Xelu xam-xam ak ragal Yàlla. Dina noyyi tiitaange Yàlla; Du àtte ci gis-gis, te du dogal ci dégg-dégg. Waaye dina àtte néew ci doole yi ci yoon, di àtte ci yoon ngir ñi woyof ci kaw suuf. Dina dóor kaw suuf ak kàddoom ni ak yet, te dina rey soxorkat yi ak ngelaw liy génn ci gëmmiñam. Njub mooy nekk ndiggam, te ngëm mooy ndiggalu ndiggam .”* Ndam li Jesus amee ci kaw bàkkaar ak dee, muy ndàmpaayam, moo ko may yelleefam ci yoon ngir ubbi téreb Peeñu ma , suko defee ñi mu tànn ñu mëna*

artu , aar leen ci fiir yu bonn yi mu tëral , jaaraleko ci Seytaane. ,ngir nax ñi gëmul. Kon téere bi dina ubbeeku bu baax ci jamono ji yoon wi ci Daniel 8:14 di tàmbali liggéey, maanaam bis bi njëkk ci pringtemps ci atum 1843 ; doonte xam-xam bu jaarul yoon dina soxla ñu xoolaat ko ci diir bu gàtt, ba 2018 .

Verse 6 : “ *Ci diggu jal bi ak ñeenti mbindéef yi ak ci diggu mag ñi, ma gis Mbote mi taxaw, melni dañu ko ray. Amoon na juróom ñaari béjjen ak juróom ñaari bët, maanaam juróom ñaari xel yi Yàlla yónnee ci àdduna bi yépp .* »

Dafay am solo lool ñu xam nekkinu *Mbote mi " ci diggu jal bi "* , ndax mooy Yàlla ci sellasam bu bari , nekk ci jamono jooju, Yàlla biy sàkk lépp, archangel Mikael, Yeesu Kirist Mbote Yàlla, ak Xel mu Sell mi wala " *juróom ñaari xel yu Yàlla yónnee ci àdduna bi yépp* ". " *Juróom ñaari béjjen yi* " dañuy màndargaal sellaa yu dooleem, " *juróom ñaari bëtëm* " dañuy màndargaal sellaa yu xoolam, biy xool bu baax xalaat ak jëfi mbindéefam yi.

Aaya 7 : “ *Ba noppi mu ñëw, jël téere bi ci loxo ndijoor ki togoon ci jal bi .* »

Lii dafay wane liñu bind ci Peeñu 1:1 : « ***Feeñug Yeesu Kirist, bi Yàlla jox ko, ngir mu wane ay jaamam mbir yiy waaja xew ci diir bu gàtt . Mu yónnee malaakaam, mu wane ko jaamam Yaxya*** ». Bëgg-bëggu bataaxal bii mooy nu wax ni li nekk ci ***Peeñu bi*** du am àpp ndax Yàlla, Baay bi, ci boppam moo ko jox ; te loolu mooy limu def ci kawam , barkeem yépp yu ko « *loxo ndijoor* » wane .

Aaya 8 : “ *Bimu jëlee téere bi, ñeenti mbindéef yi ak ñaar fukki-ñeenti mag ñi daanu ci kanamu Mbote mi, ku nekk ci ñoom yor harp ak ndab yu wurus yu fees dell ak xetu xet, maanaam ñaani seen boroom .* »

Nanu fàttaliku ci aaya bii caabi buy màndargaal : “ *Bool yu wurus yu fees dell ak parfum, maanaam ñaani seen boroom .* ” Mbindéef yépp yi nekk ci asamaan ak ci kaw suuf, yuñ tannée ci seen ngëm, dañuy sukk ci kanamu “ *mboot mi* ” di Yeesu Kirist ngir jaamu ko. “ *Harp* ” yi dañuy màndargaal jàmm ak jaamu bu ñépp bokk.

Aaya 9 : “ *Ñu woy way wu bees naan: “Yaw yelloo nga jël téere bi, ubbi tafukaay yi. ndaxte rey nañu la, te jotal nga Yàlla ak sa deret nit ci giir yépp, kàllaama yépp, xeet yépp ak xeet yépp.* »

" *Way wu bees* " wii dafay màggal mucc ci bàkkaar ak , ci diir bu gàtt , réerug ñi taxawal fippu gi. Ndax ginaaw àtte bu mujj bi, duñu ni mes ba fàww. Ñi Yeesu Kirist muccal, ñu ngi bawoo ci bépp réew, bépp melokaan ak bépp xeet, “ *ci bépp lakk, bépp lakk, bépp askan ak bépp xeet* ” ; loolu dafay firndeel ni projet de mucc gi ñu ngi ko xalaat ci turu Yeesu Kirist, mu méngoo ak li Jëf 4:11-12 wax : “ *Yeesu mooy xeer wi yéen tabaxkat yi sàнке, waaye mu nekk xeer wi gëna am solo ci koñ bi. Mucc amul ci beneen; Ndaxte ci asamaan amul beneen tur wu ñu jox nit, wu nu mana musal.* » » . Kon yeneen diine **yépp** ay njuuj njaaj lañu, di gëm-gëmi seytaane. Gëm-gëmu chretien dëgg wuute na ak diine yu baaxul yi, ndax Yàlla moo ko tëral ci anam wu méngoo. 1Cr 11 17 Mbind mi ne: Yalla du gënale nit ; Limu sàkku ci mbindéefam yépp benn la, te mucc gi mu joxe dafa am njëg gu mu wara fay ci boppam . Ginaaw bimu sonnee ngir mucc gi, dina muccal nit ñi mu jàpp ni yelloo nañu am njariñ ci génnug àddunaam .

Aaya 10 : “ *Yaa ngi leen def ay buur, ay saraxalekat ngir sunu Yàlla, ñuy nguuru ci kaw suuf .* ”

Royaume bu asamaan bi Jesus daan waare dafa am jëmm. Bu ñu sukkandikoo ci Peeñu 20:4, ñu ngi méngale ñiñ fal ak “ *sañ-sañu àtte* ” ak buur. Ci seen liggéeyu kóllóre gu yàgg gi, “ *saraxalekat yi* ” dañu daan saraxe baayima ngir bàkkaar. Ci diiru « *juniy at* » ci àtteb asamaan, ñiñ tànn itam dina ñu, jaaraleko ci seen àtte, waajal sarax yu mujj yi ci sarax bu mag buy yàq , ci benn yoon , bépp mbindéef bu daanu ci asamaan ak ci kaw suuf. Bisu àtte ba, safara si nekk ci “ *lak bu tàng biy tàkk ci ñaareelu dee* ” dina leen dindi. Ginaaw yàqu-yàqu boobu , la suuf su bees si jot ñiñ tànn ngir mucc . Ci noonu lañuy nekk ak Yeesu

Kirist, di Buuru buur yi ak Boroom bi ci kilifa yi, ñu wax ko ci Peeñu 19:16 , “ dina ñu nekk buur ci kaw suuf .”

Aaya 11 : “ *Ma xool, dégg baatu malaaka yu bari wër jal bi, wër mbindéef yi ak mag ñi .*

Aaya bii daf nuy wan, ñu boole seen doole, ñatti mbooloo yiy seetaan, ñuy seede xeex yi am ci kaw suuf ci wàllu ngëm. Ci jamono jii , Xel mi dafa leer ci malaaka yi , muy mbooloo mu bari lool : « *ay junni junni junni , ay junni junni* ». Malaakay Boroom bi dañuy xeex ci jamono jii, ñu def leen ci liggéeyu ñi mu jot, ñi mu tànn ci kaw suuf, ñuy wottu, aar, jàngal ci turam. Ci kanam, seede yi njékka seede Yàlla dañu bind taarixu dundu ku nekk ci kaw suuf ak mbooloo mi.

Aaya 12 : “ *Ñu wax ak baat bu dëgër ne: “Mbote mi ñu rendi yelloo na jot kàttan, alal, xam-xam, doole, ngor, ndam ak barke .* »

Malaaka yi jàppale ci kaw suuf ci liggéeyu seen njiit Mikael, moom mi dindi bépp doole bu Yàlla amoon ngir nekk Nit ku mat sëkk, bi joxe boppam ci njeexte liggéeyam, muy sarax bu baax , ngir muccal bàkkaar yi ñi mu tànn def. Bi malaaka yi jeexalee ci saraxu yiwam, ñu dekki, dugg ci dundu ba fàaw, malaaka yi delloosi ci Kirist Yàlla, jikko yépp yi mu amoon ci Mikael : “ *kàttan, alal, xam-xam, doole, ngor, ndam, ak gërëm .* »

Aaya 13 : “ *Ma dégg mbindéef yépp yu nekk ci asamaan, ci kaw suuf, ci suufu suuf, ci gééj, ak lépp lu ci nekk, naan: «Na barke, ngor, ndam ak kàttan, ki toog ci jal bi ak ci Mbote mi, ba fàww.* »

Mbindéefi Yàlla yi dañu ànd. Ñoom ñépp bëggoon nañu mbëggeel gi mu wane ci may boppam ci Yeesu Kirist. Projet bi Yàlla xalaat, amna ndam lu rëy. Tanneefam ci mbindéef yu am mbëggeel matna. Aaya bi dafay nuru bataaxalu malaaka mu njëkk mi ci Peeñu 14:7 : “ *Mu wax ak baat bu dëgër ne : “Ragalleen Yàlla, sargal ko, ndaxte waxtu àtteem jot na .” jaamuleen ki sàkk asamaan ak suuf, gééj gi ak ndox yi .”* Li ñu mujjee tànn ci 1843 ba leegi mingi aju ci ni ñu xamee aaya bii. Te ñiñ tànn dégg nañu te tontu ci delloosi ci ngëmu chretien yi jëfu noppalu ci juróom ñaareelu bis bi ndaw yi ak taalibe yi daan jëfandikoo, ba ñu ko bàyyi li ko dalee 7 màrs 321. Yàlla biy sàkk Yàlla dafa sargal ci sargal ñeenteelu santaane bi jege xolam. Lépp soo ko boolee mu am ndamu asamaan , fu mbindéef yi mu sàkk yépp topp bataaxal bi malaaka mu njëkk mi wax ci Peeñu 14 :7, ne : “ *Na barke, ngor, ndam ak doole ci ki toog ci jal bi, ak ci Mbote mi, ba fàww!* ” . Ngeen bàyyi xel ni kàddu yi dañu baamtu, ci yoon wu wuute, kàddu yi malaaka yi wax ci aaya 13 bi njëkk. Bi Yeesu dekkee ba leegi, mu am dundu asamaan si : “ *kàttanam , alal , ak xam-xam* ” . Ci kaw suuf, noonam yu mujj yi nangu wuñu ko « *gërëm, ngor, ndam ak doole* » yi ko yelloo, muy Yàlla biy sàkk àdduna. Mu woo « *dooleem* » , mujjee leen daaneel ñépp, daal di leen noot ci suufu tànkam yi. Itam , fees dell ak mbëggeel ak ngërëm, boole , mbindéefam yu sell te sell yi delloo ko ci anam wu yoon ay doomi ndam .

Aaya 14 : « *ñeenti mbindéef yi ni , Amen ! Ba noppi mag ñi daal di ñëw sukku .*

Ñi dëkk ci àdduna yu sell yi nangu nañu delloosi mbir yooyu , ñu naan : « *Dëgg la ! Dëgg la !* ” Te ñiñ tànn ci kaw suuf, ñu muccal leen ci mbëggeel gu yéeg, dañuy sukku ci kanamu seen Yàlla Boroom biy Kàttan, moo ñëw nekk nit ci Yeesu Kirist.

Feeñu 6 : Aktër yi , yar yi Yàlla **ak màndarga yiy wane jamonoy chretien**

Maa ngi fàttaliku li ñu jàngale ci Peeñu 5 : suñu dindie “ *juróom ñaareelu tafug* ” bi, duñu mëna ubbi téere bi . Ngir mëna ubbi liggéey boobu, kiñ tànn ci Kirist dafa wara **nangu** jéfandikoo juróom ñaareelu bis bi ñuy màggal bésu noflaay bi ; te tãneef boobu ci ngëm moo koy may, mu am xam-xam ak xam-xam bu jëm ci ngëm ak ci yonent yi, ci Yàlla mi ko nangu . Kon, te bind bi ci boppam leeralul ko, kiñ tànn dina xàmme « *màndarga Yàlla* » bi ñu wax ci Peeñu 7:2, ak « *juróom ñaareelu màndarga* », biy tëj ba leegi téreb Peeñu, te dina boole, ak ñaari « *màndarga* » yooyu, juróom ñaareelu bis bi Yàlla sellale ngir noppalu. Gëm dafay wuutale leer ak lëndëm. Kon, képp ku nanguwul bésu noflaay bu sell bi , yonent yi dina ñu des nekk téere bu tëju, bu tëju. Mën na xam yenn mbir yu leer, waaye feeñal yu am solo ak yu am solo yiy wuutale dundu ak dee, duko xam. Njariñu “ *juróom ñaareelu tafukaay bi* ” dina feeñ ci Peeñu 8 :1-2, fu Xel mi ko jox liggéeyu ubbi theme “ *juróom ñaari mboq yi* .” Leegi ci bataaxalu “ *juróom ñaari mboq* ” yooyu la pexem Yàlla di leer. Ndaxte li ñuy wax ci *mboq* yi ci Peeñu 8 ak 9 dañuy ànd , ngir matt dëgg yĩ waxoon ci « *bataaxal* » yi ci Peeñu 2 ak 3 ; ak “ *tafukaay yi* ” ci Peeñu 6 ak 7. Pexem Yàlla bi dafa méngoo ak bimu jéfandikoo ngir defar feeñu yonent bi mu jox Daniel. Bima yeggee ci liggéey boobu ndax nangu naa topp bésu sabbat bu sell bi, ak tãneefam bu mag, Xel mi ubbil na téreb Peeñu yi ci man, bimu ubbee “ *juróom ñaareelu tafukaay bi* .” Leegi nanu xam luy " *seal* " yi.

Aaya 1 : “ *Ma xool, bi Mbote mi ubbi benn ci juróom ñaari tafu yi, ma dëgg benn ci ñeenti mbindéef yi naan ak baat buy dënd ne : “Ñëwal.”* »

“ *Dundu* ” bu njëkk bi dafay màndargaal buur ak dooley “ *gaynde* ” bi ñu wax ci Peeñu 4:7 , buñu sukkandikoo ci Àttekat yi 14:18 . *Baatu dënn gii* , mingi *joge ci jalluwaayu* Yàlla ci Peeñu 4:5. Kon Yàlla Aji Kàttan ji mooy wax. Ubbiku bu nekk ci “ *tafukaay* ” dafay nuru woote bu jóge ci Yàlla ci man ngir ma mëna gis te xam kàddu yi ci gis-gis bi. Yeesu waxoon na Filib ne : “ *Ñëwal xool* ” ngir ñaax ko mu topp ko.

Verse 2 : “ *Ma xool, gis fas wu weex. Ki ko war amoon benn bow ; Ñu jox ko kaalag ndam, mu dem di jël ndam li, ngir jël ndam li .* ”

Weex dafay wane setal gu mat sëkk ; Fas mooy misaalu askan wiñ tànn, mu jiite ko, jàngal ko, lépp di aju ci Jak 3:3 : « *Sunu defee ay day ci gémmiñu fas ngir mu dëggal nu, noo ngi yor seen yaram yépp* » . « *Arc* » bi dafay màndargaal fett yu kàddoom Yàlla ; « *kuronu* » bi mooy « *kuronu dundu* » bimu am ci martyrdom bimu nangu ci boppam ; ndam liñu ko jélee bimu defaree jëhran ak jëhran bu njëkk bi ; Sikki-sakka amul ni tegtal

boobu mooy tegtal Yàlla Aji Kàttan ji, Yeesu Kirist. Ndam li mu mujjee am wóor na ndax ca Golgota, noot na Seytaane, bàkkaar ak dee. Zakariya 10:3-4 dafay firndeel nataal yooyu, di wax ne: “ *Sama mer tàkk na ci sàmmkat yi, te dinaa yar bëy yi; Ndaxte Yàlla, Boroom doole yi, dafay toppatoo baayimam yi, di kèru Yuda, te dina leen def ñu melni fasam bu am ndam ci xare. ci moom la koñ bi di joge, ci moom la pontu bi di joge, ci moom la **xeex bi di génne** . ci moom la njiit yépp di joge.* » Ndam li Yàlla am ci Kirist, dañu ko fésal ci « **sellaale juróom ñaareelu bis bi** » ci sunuy ayu-bis , daale ko ci àdduna bi ; Sabbat , di wax ci kanam ci dessitu “ *juróom ñaareelu* ” junniy at , ñu tuddee “ *junniy at* ” ci Peeñu 20 :4-6-7, ci ndam li , Jesus dina yóbbu ñi mu tànn ba fàww. Li ñu taxawal ci bisu sabbat bi ñuy sos àdduna , dafay firndeel wax jii : « *ñu bàyyi leen ñu daan* ». Sabbat mooy màndarga yonent yiy xamle ndam li Yàlla ak nit ñi am ci kaw bàkkaar ak Seytaane , te ci la Yàlla sukkandikoo ci prograamam yépp ci “ *setal* ” maanaam limu moom te mu jële ko ci Seytaane.

Aaya 3 : “ *Bimu ubbee ñaareelu tafukaay bi, ma dégg ñaareelu mbindéef bi naan : “Ñëwal .”* ”

“ *Ñaareelu mbindéef biy dundu* ” dafay wax ci “ *naat* ” bi ñuy saraxe ci Peeñu 4:7. Xelu saraxe gi moo dundal Yeesu Kirist ak ay taalibeem yu dëggu, ñoom la wax : « *Ku bégga topp ci man, na bàyyi boppam, jël bant bimu wara bàyyi, topp ci man .* »

Verse 4 : “ *Beneen fas wu xonk gén. Rvl 10 21 Ka ko waroon jot sañ-sañu jële jàmm ci àddina, ngir nit ñi di reyante ci seen biir . Ñu jox ko sabre bu rëy .* ”

« *Xox* » bi , wala « *xonk bu tàng bi* , » dafay màndargaal bàkkaar bi Seytaane, di Seytaane, di ñaax nit ñi , ci misaalu « *Abbadon Apollyon* » ci Peeñu 9:11 ; “ *Safara* ” mooy luy màndargaal yàqu-yàqu. Moom itam moo jiite camp bu soxor bi boole malaaka yu soxor yu daanu ak dooley kaw suuf yuñ nax ak jaay xel. Mbindéef la bu « *jot* » dooley Yàlla *ngir dindi jàmm ci kaw suuf, suko defee nit ñi di ray seen biir* . Jëf jooju dina ñu ko jàppee Rome , di « *Babilon bu mag bi* » ci Peeñu 18:24 : « *ndax ci moom lañu fekk deretu yonent yi ak seen boroom ak **képp ku ñu faat** ci kaw suuf* . Kon ñu xam “ *Kiy yàq* ” Chretien yu gëm yi, ak ñi mu nara yàq. “ *Sabre bi* ” mu jot dafay màndargaal ñeenti yar yu raglu yi ñu wax ci Ezekiel 14: 21-22 : “ *Waaw, lii la Boroom bi wax, YahWéH : Doonte maa ngi yónnee sama ñeenti yar yu raglu ci kaw Yerusalem : sabre, xiif, rabi àll yi ak nit ñi dina ñu ba fàww. nant ku rëcci, ku ci gén, doom yu góor ak yu jigéen ...* ”.

Aaya 5 : “ *Bi mu ubbee ñatteelu tafukaay bi, ma dégg ñatteelu mbindéef bi naan : “Ñëwal .” Ma xool, gis fas wu ñuul. Ki ko war , yor na balans ci loxoom .* ”

“ *Ñatteelu mbindéef biy dundu* ” mooy “ *nit* ” giñ sàkk ci melokaanu Yàlla ci Peeñu 4:7. Personaas boobu dañu ko xalaat rek , waaye mooy ñaareelu mbugalu Yàlla ci bàkkaar buñu sukkandikoo ci Ezek.14:20. Dafay tere nit ñi lekk, waaye leegi *xiif la* . Ci sunu jamono jii, dina ñu ko jaay doole ci wàllu ngëm ak ci wàllu ngëm. Ci ñaari jëfandikoo gi yépp, dafa am njeexital yuy gén àdduna , waaye ci anam wi muy nuru ci ngëm, muy ñàkka am leer gu Yàlla, mu am njeexital yu jub ci deewu « *ñaareelu dee* » biñ reserve ñi daanu , ci àtte bu mujj bi. Ñatteelu faskat bi mën nañu ko tënk nii : ginaaw nit nekkatul ci melokaanu Yàlla, waaye ci melokaanu baayima yi, maa ngi koy xañ li koy dundal : ñam wi mu àndal ak ñam wi mu am ci xol. Balaas yi dañuy màndargaal yoon, maanaam Yàlla miy àtte jëfi ngëmu chretien yi.

Aaya 6 : “ *Ma dégg baat ci biir ñeenti mbindéef yi naan : « Benn kilo ble, benn denari, ñatti kilo orge, benn denari . Waaye bul yàq diw gi ak vin bi .* ”

Baat boobu mooy baat bu Kirist xañ te réccu ndax njubadi gëmkat yu baaxul yi. Ci njëg bu mel nii, danuy gis limu ble bi gëna néew ci orge . Ginaaw saraxu orge bu bari bii dafa am mesaas bu yéeg lool ci wàllu ngëm . Dëgg la, ci Num 5:15 , yoon wi dafa wax ni dañu wara saraxe “ *orge* ” ngir saafara jafe-jafe bi *jëkkër bi* am ci fiiraange jabaram. Kon soo béggee xam , lireel ci anam wu leer , ci anam wu leer , anam wi ñu ko leeralee ci aaya 1, 2 ba 31. Ci leeralam, ma xam ni Yàlla ci boppam, *Jëkkër ji* ci Yeesu Kirist ci Mbootaay

bi , *jabaram* , mingi fiy joxe plainte ci « *ñaaw xel ci fiiraange* » ; Dinañu ko firndeel ci wax ci “ *ndox mu wex* ” bi ñu wax ci “ *ñatteelu mboq* ” ci Peeñu 8:11. Ci anam yi ñu bind ci Nùmers 5, jigéen ji dafa wara naan ndox mu bari pënd , te du am benn njariñ, sudee deful dara , waaye su amee njuumte, dina ñu ko alku. 2:12 (ñu nëbb ko ci turu *Pergamum : sëy bu jaarul yoon*) ak Peeñu 2:22, te dina ñu ko firndewaat ci lëkkaloo gi am ci diggante *ñatteelu tafukaay* ^{bi} ak *ñatteelu mboq* ^{bi} . Daniel 8 dafa « firndeel » gis-gis boobu , dântite bu Rome bi ci « *bejjenu ndaw* » bu Dan.7 dañu ko joxe ni « hypothèse » . Ni ñuy méngalee Daniel 2, 7 ak 8 mooy lu bees li ma may ma mëna firndeel ràññeekaay bu waa Rome ; lii mooy yoon wu njëkk bi Adventism tàmbalee am. Fii ci Apocalypse , dañuy wane mbir yi ci anam woowu . Maa ngi wanegis-gis bu gàtt ci jamonoy chretien yu méngoo ak ñatti mbir yu mag yi, bataaxal yi, tafukaay yi ak mboq yi. Ci Peeñu ma, li ñuy woowe « *mboq* » dafay def liggéey bi Daniel 8 def ci téreb Daniel. Ñaari mbir yooyu dañuy firndeel ni, suñu ko amul woon, yonent yi duñu joxe lenn ludul « *xalaat* » bi ma woowe « *xalaat* » ci jàngat Daniel. Kon baat bii di “ *fiiraange* ” bi ñu wane ci Num.5: 14, dafay wax ci Yàlla ak Mbooloo mi , daale ko ci Peeñu 1 ba Peeñu 6 ; ba noppi ñu ubbi téere bi, te loolu mën nañu ko xam ndax ñu ràññee “ *jiroom ñaareelu tafukaay bi* ” ak bisu noflaay bu juróom ñaareelu bis bi, maanaam li ñuy wax ci Peeñu 7, dina ñu “ firndeel ” li Assemblée bi wax ci “ *tiis* ” ci li ñuy wax ci “ *liis yi* ” ak ci chapitre 10 ba 22 yi ci topp. Moo tax, ci chapitre 7, Xel mi dafay wax ci wareefu postu douane , fu ñu wara am ndigal ngir dugg. Ci wàllu Peeñu, kiliftéef googu mooy Yeesu Kirist, Yàlla Aji Kàttan ji ak Xel mu Sell mi, ci boppam. Buntu dugg bi ubbeeku na ci moom, mu ne, ki “ *déglu sama baat* ” ki may ubbi *suma fëgge buntu* (buntu xol), *te kiy lekk ak man, man ak moom,* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 3:20. “ *Buin bi ak diw* ” ñooy màndarga deret ji Yeesu Kirist tuuru ak Xelu Yàlla . Rax ci dolli , ñoom ñaar ñépp dañu leen di jëfandikoo ngir faj ab góom. Li ñu leen santaane ñu “ *bul leen def lu bon* ” dafay tekki ni Yàlla dafay yar, waaye mingi koy yar ak yërmaandem bu boole. Loolu du am ci “ *juróom ñaari musiba yu mujj* ” yi ci “ *mer* ” biy mujjee ci àdduna, buñu sukkandikoo ci Peeñu 16:1 ak 14:10 .

Aaya 7 : “ *Bi mu ubbee ñeenteelu tafu bi, ma dégg ñeenteelu mbindéef bi naan : “Ñëwal.”* »

" ñeenteelu mbindéef biy dundu " mooy " *céeli* " bi gëna kawe ci asamaan si. Dafay yëgle ñeenteelu yar bu Yàlla feeñ : dee.

Verse 8 : “ *Ma xool, gis fas wu weex. Ki ko war tudd dee, te barsàq ma topp ko. Ñu jox leen kàttan ci ñeenteelu xaaju àdduna bi, ñu ray ci jaasi, xiif, mbas ak rabi àll yi .*

Koom-koom gi dafa firndeel, muy " *faat* " dëgg , waaye ci anam wi muy tekki dee giñ tëral ci ay daan yu lalu ci anam. Faatu dafa laal nit ñi yépp, li ko dalee ci bàkkaar bi njëkk, waaye fii, « *ñeent ci ñeenti wàll yi ci kaw suuf* » kese lañu laal, « *jaasi , xiif, dee* » ndax feebar yu tasaaroo, ak « *rabi àll* » baayima yi ak nit ñi yépp. " Ñatti *pàcc yi* " dañuy teg loxo ci Europe , di chretien yu gëmul seen ngëm , ak réew yu am doole yi ciy génn ci 16eelu ^{xamu} : ñaari kontinan yu Amerique ak Australie .

Aaya 9 : “ *Bi mu ubbee juroom bi tafukaay, ma gis ci suufu altar bi ruuh yi ñu faat ndax kàddug Yàlla ak seede bi ñu gëm .* ”

Ñoom ñooy ñi ñuy teg seen bakkan ci jëf yu " mel ni baayima " yi ñuy def ci turu ngëmu chretien bu dul dëgg . Regime pape bu Katolik bu Rome moo ko jàngal , te ñu jota màndargaal ko ci Peeñu 2:20 , mooy *jigéen ji tuddu Jezabel* , moom mi Xel mi wax ni moo wara *jàngal* ay jaamam , wala ñu koy tekki : « *ay jaam* » . Ñu ngi leen teg “ *ci suufu altar bi* , ” moo tax ñu nekk ci ndigalu bàmmeele Kirist bi leen di jàppale ci “ *yoon budul jeex* ” (xoolal Dan.9:24) . Ni ko Peeñu 13:10 di wane, ñiñ fal dañuy ñàkk seen bakkan ci seen ngëm, te duñu musa ray wala ray nit . Ñi ñu tànn ñu wax ci aaya bii, te Jesus xam leen, dañu ko topp ba ci seen dee, muy martyr : « *ndax kàddug Yàlla ak seede bi ñu seede* » ; ndax ngëm gu

dëggu gi dafay dox, du musa nekk lu yomb, luy féexal xol. Seen “ *seede* ” mooy ñu joxe seen bakkan ngir sargal Yàlla.

Aaya 10 : “ *Ñu yuuxu bu baax naan: “Yaw Boroom bi sell te dëggu, ba kañ ngay àtte, di fay sunu deret ci ñi dëkk ci kaw suuf?”* »

Bu leen nataal bi nax leen, ndax seen deret ji tuuru ci kaw suuf kese mooy yuuxu ngir fayyu ci noppi Yàlla , ni ko deretu Abel bi rakkam Kayin ray, buñu sukkandikoo ci Gen. 4:10 : « *Yàlla ni ko: «Loo def? Sa deretu rakk mu ngi ma woo ci suuf.* ”. Dëgg-dëgg nekkinu néew feeñ nañu ko ci Ecc.9 :5-6-10. Lu weesu Henok, Musaa, Iliyas , ak seen boroom yi dekki ci jamonoy deewu Yeesu Kirist , ñeneen ñi " amul *benn wàll ci lépp luy xew ci kaw jant bi, ndax seen xel ak seen fàttaliku yàqu nañu .* " " *Amul xel, xalaat, xam-xam ci dëkku néew yi, ndax fàtte nañu leen .* " Loolu mooy li Yàlla bind ci wàllu dee. Gëm-gëm yu dul dëgg yi dañuy dundu ci ngëm yu baaxul yi bawoo ci ngëm bu baaxul yi filosof bu Grek bi tuddu Platon, moom mi xalaatam ci dee amul benn palaas ci ngëmu chretien yi gëm Yàlla dëgg. Nanu jox Platon li ko yelloo, te Yàlla yelloo ko : dëgg ci lépp, te nanu nekk ñu am xel mu dal, ndax dee mooy leneen lu amul benn werante ak dundu , te du xeetu dundu gu bees.

Verse 11 : “ *Ñu jox ku nekk ci ñoom robb bu weex ; Ñu ne leen, ñu noppalu tuuti, ba seen naataango yi ak seeni mbokk, ñi ñu nara ray ni ñoom, di mat .*

“ *Robb bu weex* ” bi mooy màndargaal setal martyr yi Jesus njékka sol ci Peeñu 1:13. " *Robe bu weex* " mooy misaalu yoon wiñ ko teg ci jamonoy fitnaal diine. Jamonoy martyr yi dafa tàmali ci jamonoy Jesus ba ci 1798. Bu jamono jooju jeexee, buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:7, " *rab wiy yéeg ci bërëb bu amul àpp bi,* " màndarga fippug français ak tiitaange gu gëmul Yàlla gi am ci atum 1793 ak 1794, dina ñu teg pathopism ves ñu ngi ko wax “ *rab wiy yéeg ci géej gi* ” ci Peeñu 13:1. Ginaaw faat bu mag bi, jàmm ci diine dina am ci àdduna chretien yi. Ñu jàngaat ko : « *Ñu ne leen ñu noppalu tuuti, ba seen naataango yi ak seeni mbokk, ñi ñu nara ray ni ñoom, mat* ». Yeneen ñi dee ci Kirist dina ñu wéy ba keroog muy dellusi ci ndam. Bu ñu jàppee ni bataaxalu « *juróom bi tafukaay* » bi dafa jëm ci Protestan yi inquisition papale katolik yi daan sonal ci jamonoy « *Thyatire* », jamonoy ray ñiñ tànn dina jeex ndax jëf yu fippu yu français yi di def ci diir bu gàtt, diggante 1789 ak 1798, di yàq nguuru papachie français. Kon « *juróom benneelu tafukaay* » bi nara ubbeeku dafay wax ci nguuru fippu bu français bi Peeñu 2:22 ak 7:14 di woowe « *tiis wu rëy* ». Ci njuumteg ngëm gi ko màndargaal, ngëmu Protestan itam dina nekk jafe-jafe ndax régime revolutionnaire bu gëmul Yàlla. Limu jëfam moo tax limu ñi ñu waroon rey dina yegg.

Aaya 12 : “ *Ma xool, bimu ubbee juróom benneelu tafu bi ; Suuf suy yëngu bu baax, jant bi daal di ñuul ni mbubb mu am kawar, weer wi yépp daal di melni deret .*

" *Suuf suy yëngu* " bi ñu jox ngir màndargaal waxtu "6th seal " *daf nuy* may nu def jëf ji ci Samdi, 'nowàmbar 1755 ci 10 waxtu ci suba. Li nekkoon ci diggu dëkk bi mooy Lisbon, di dëkk bu bari Katolik, amoon na fa 120 eglis Katolik. Ci noonu, Yàlla dafa wane ñi mu nara mer, ne “ *suuf suy yëngu* ” bi itam dafa wax ci kàdduy Yàlla ci jëmmu ngëm. Jëf jiñ waxoon dina am ci atum 1789 ginaaw bi askanu français jogee di xeex seen nguur ; Bi Yàlla àttee ko moom ak ay banxaasam , di papism katolik bu Rome , ñu daaneel ñoom ñaar ci 1793 ak 1794 ; date yu « *ñaari tiitaange* » yu fippu . Ci Peeñu 11:13, dañu méngale jëf yu waa Fransa amal ak “ *suuf suy yëngu* ” . Bu ñu mënee xam bis bi jëf yi ñu wax, profesu bi dafay gëna leer. " ... *jant bi dafa ñuul ni mbàjj* " ci 19 mee 1780 , te mbir mi ñu gis ci Amerique du Nord ñu tuddee ko " bis bu lëndëm ." Bis la bu amul benn leeralu jant , te loolu dafay wax ci kanam jëf ji ateism revolutionnaire bu français amal ci leeralu kàddug Yàlla biñ bind , te « *jant* » bi dafay màndargaal fii ; Ñu lakk Bible bu sell bi ci benn auto-da-fé. " *Weer wi yépp dafa melni deret* " , bi bis bu lëndëm bi jeexee, niir yu dëll yi dañu wane weer wi ci melo xonk bu fës. Ak nataal boobu, Yàlla firndeel na liñu dencal kampu lëndëm bu pape bi ak buur

bi, diggante 1793 ak 1794. Seen deret dafa wara tuuru bu baax ci lam bu ñaw bu guillotine revolutionnaire.

Note : Ci Peeñu 8:12, bi ñuy dóor “ *ñetteelu xaaj bu jant bi, ak ñatteelu xaaj bu weer wi, ak ñatteelu xaaj bu biddiww yi* ,” bataaxalu “ *ñeenteelu mboq* ” dina firndeel ni ñi fippukat yi di ray ñooy ñi Yàlla tànn dëgg, ak ñi daanu, ñi Yàlla bañ ci Yeesu Kirist. Loolu dafay firndeel li kàddu yi ñu wax ci “ *juróom bi màndarga* ” bi ñu jota gis, di tekki. Jaarale ko ci jëfu ateism bi ñuy mujjee ray ñiñ fal ñu gëm.

Aaya 13 : “ *Biddiww yi daanu ci kaw suuf, ni garabu figg buy daanu ci ngelaw lu metti.* »

Ñatteelu màndarga jamono ji, jamono jii asamaan, dafa am ci 13 nowàmbar, 1833, ñu koy gis ci réewum Etats Unis yépp diggante xaaju guddi ak 5 waxtu ci suba. Waaye ni màndarga yi ko jiitu, dafa doon yëgle xew-xew bu mag bu kenn mënul xalaat. Kan moo mënnoon lim limu biddiww yooyu daanu ci asamaan ci xaaju guddi ba 5 waxtu ci suba ? Lii mooy nataal bi Yàlla nu jox ci daanu gëm-gëmu Protestan ci 1843, bis bi ñu daanu ci yoonu Dan 8:14 bi tàmbali di dox. Diggante 1828 ak 1873, liggéeyu dexu " Tigris " (Dan.10 :4) , tur rab wiy ray nit, ñu ngi ko firndeel ci Dan.12:5 ba 12 . Ci aaya bii, « *garabu figg* » dafay màndargaal ngëmu nit ñi, waaye ngëm googu dafay ñaawlu ndax nataalu « *figg yu wert* » yi ñu sànni ci kaw suuf. Ci noonu la ngëmu Protestant jot ci Yàlla ak ay reservation ak ay sart yu *yam* , waaye xàddi ci bataaxalu yonent *bu* William Miller ak bañ defaraat Sabbath m oo jur daanu ci 1843 . Dina des ci nekkin boobu, daanu ci yiwu Boroom bi ba jamonoy delluwam ci ndam ci 2030. Waaye moytu, ci baña nangu leer yu mujj, li ko dalee 1994, Adventism ofisel nekk na, " *moom itam* " , " *fig bu wert* " buñu nara dee ñaari yoon.

Verse 14 : “ *Asamaan dafa dem ni téere buñu ko laxas ; ba noppi bépp tund ak bépp dun génn fi mu nekkoon.* »

Suuf suy yëngu bii dafa am ci àdduna bi yépp. Bu Yàlla feeñee ci ndamam , dina yëngal suuf si ak lépp lumu yab ci nit ñi ak baayima yi. Jëf jooju dina am ci jamonoy “ *juróom ñaareelu mbas mi ci juróom ñaari mbas yu mujj yi, maanaam muuru Yàlla* ”, buñu sukkandikoo ci Peeñu 16:18. Lii mooy waxtu ndekkiteg ñiñ tànn dëgg, maanaam *ni njékka am* , maanaam *ni ñu barkeel* , buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:6.

Verse 15 : “ *Buur yi ci kaw suuf, njiit yi, kilifa yi, boroom alal yi, boroom doole yi, jaam yépp ak bépp moom seen bopp, dañu doon nëbb ci lëmu doj yi ak ci xeer yi ci tundu yi.* »

Bu Yàlla Aji Bind ji feeñee ci ndamam ak kàttanam gu mat sëkk, kàttanu nit mënul taxaw, te benn muuru mënul aar ay noonam ci meram ju jub ji. Aaya bii dafay wane ni yoonu Yàlla dafay tiital bépp xeetu nit bu def njuumte.

Aaya 16 : “ *Ñu ne tundu yi ak xeer yi : « Daanuleen ci kaw nu, nëbb nu ci kanam ki toog ci jal bi ak ci muuru Mbote mi .* »

Mbote mi ci boppam moo toog ci jal bu mag bi, waaye ci waxtu wii ñu nekk, Mbote miñ rendi nekkatul liy wane boppam ci ñoom, waaye " *Buuru buur yi ak Boroomu kilifa yi* " mooy ñëw ngir daaneel ay noonam ci jamono yu mujj yi.

Aaya 17 : “ *Ndaxte bis bu mag bi muy mer, yegsi na, te kan moo mëna xeex ?* »

Jafe-jafe bi mooy “ *dundu* ”, maanaam mucc ginaaw bi Yàlla defee liggéey bu jaar yoon.

Ñi mëna “ *taxaw* ” ci waxtu yu tiis yii ñooy ñi wara dee, lépp di aju ci dogal biñ tëral ci Dibéer bi ñu wax ci Peeñu 13:15, maanaam ñu wara ray ñiy topp bésu noflaay bu sell bi Yàlla jox ci kaw suuf. Tiitaange gi ñu leen waaja ray, feeñ ci aaya bi weesu, dañu ko leeral. Kon ñiy mëna mucc ci bis bi Yeesu Kirist di dellusi ci ndam, ñooy nekk theme ci Peeñu 7, di barab bi Yàlla di nu fësal wàll ci pexem bi leen soxal.

Feeñu 7 : Juroom ñaareelu fan **: bisu noflaay bi**

Verse 1 : “ *Ginaaw loolu ma gis ñeenti malaaka yu taxaw ci ñeenti boor yi ci kaw suuf si . Ñu téye ñeenti ngelaw yi, ngir ngelaw du wol ci kaw suuf, ci géej mbaa ci genn garab. »*

“ *Ñeenti malaaka* ” yooyu ñooy malaaka yu asamaan yiy liggéey ci àdduna bi yépp, ñuy màndargaal “ *ñeenti koñ yi ci kaw suuf* ” . « *ñeenti ngelaw* » yi dañuy màndargaal xare yi ak xeex yi am ci àdduna bi ; Kon dañu leen « *téye* », tere leen, tere leen, te loolu mooy jur jàmm ci diine ci àdduna bi yépp. “ *Géej* ” màndarga Katolik ak “ *suuf* ” màndarga ngëm Reformed ñu ngi jàmm seen biir. Jàmm jii dafay wax itam ci “ *garab gi* ” , maanaam nataalu nit ñi. Taarix daf nuy jàngal ni jàmm googu dafa juddoo ci néew dooley dooley pape bi, ndax ateism national bu français moo ko daaneel diggante 1793 ak 1799 , bis bi Pape Pius VI dee, ñu jàpp ko ci kaso bu Citadel ci Valence-sur-Rhône, di barab bima juddoo, di dëkk . Jëf jooju ñu ngi ko wax ci “ *rab wi génn ci lëndëm gu xóot gi* ” ci Peeñu 11:7. Ñu ngi ko woowe itam “ *4eelu mboq* ” ci Peeñu 8:12. Ginaaw moom , ci France, nguuru empereur bu Napoleon I buñu màndargaale ci « *céeli* » ci Peeñu 8:13, dina wéy di yor diine Katolik bi Concordat defaraat.

Aaya 2 : “ *Ma gis beneen malaaka, joge penku, yor màndarga Yàlla miy dundu . Mu woo ñeenti malaaka yi ñu jox sañ-sañu yàq suuf ak géej, ne ko : » .*

“ *Jant buy fenk* ” dafay wax ci Yàlla ñew seeti , ci Yeesu Kirist , mbooloom ci kaw suuf ci Luuk 1:78. “ *Tamu Yàlla miy dundu* ” dafa feeñ ci camp bi Yeesu Kirist nekk ci asamaan si. Ak “ *baat bu dëgër* ” buy firndeel kiliftéefam, malaaka mi joxe ndigal ci dooley malaaka yu jinne yi am ndigal ci Yàlla “ *ñu def lu bon* ” , ci “ *suuf si* ” ak “ *ci* ” “ *géej gi* ” , maanaam ci ngëmu Protestant ak ci ngëmu Roman Katolik. Tekki yooyu ci ngëm tere wuñu ko jëfandikoo ci anam wu leer ci « *suuf si, géej gi ak garab yi* » ci sunu mbindéef ; loolu dina jafe lool ñu moytu suñu jëfandikoo gannaayu nikaleyeeer ci jamonoy “ *juroom benneelu mboq* ” ci Peeñu 9:13 ba 21.

Verse 3 : “ *Buleen yàq suuf si, géej gi wala garab yi, ba keroog nuy màndargaal jaamu sunu Yàlla ci seen jë.* »

Lii daf nuy may nu xam fi ñu tàmbalee liggéeyu màndargaal ñiñ tànn, ci pringtemps 1843 ba ci automne 1844. Ginaaw 22 octobre 1844, la Adventist bu njëkk bi, Kapiteen Joseph Bates, màndargaale ci jël, benn-benn, juróom ñaareelu bis bi ñuy noppalu. Ndank-ndank, ay rakkam Adventist ci jamono jooju tàmbali ko topp, ndànk-ndànk. Ci 22 octobre 1844, ñu tàmbali ko màndargaal, mu wéy ci “ *juróomi weer* ” yi ñu waxoon ci Peeñu 9:5-10 ; “ *Juroomi weer* ” wala 150 at yu dëggu, buñu sukkandikoo ci li ñu bind ci Ezekiel 4:5-6. 150 at yooyu ñu ngi ko waxoon ci Yàlla ngir jàmm ci wàllu diine. Jàmm jiñ taxawal taxna ba ñu mëna fësal ak jëm ca kanam ci àdduna bi yépp, kàddu « Seventh-day Adventist », te tay mingi feeñ ci réew yu sowwu jàng yépp ak fépp fu loolu mëna xew. Misioñu Adventist dafa laal àdduna bi yépp, kon Yàlla kese moo ko mëna jàppale. Kon amul lenn lumu mëna am ci yeneen ngëm chretien, te ngir am barke, fàww mu wéeru ci xel mi Yeesu Kirist jox, di njiitu njiit yi ci asamaan si, mooy joxe xam-xam bi ñuy jàng ci « Bible bu sell bi » ; Bible, kàddug Yàlla bind, di màndargaal “ *ñaari seede* ” yi ci Peeñu 11:3. Bi ñu tàmbalee ci 1844, jamonoy jàmm ji Yàlla garanti dina jeex ci Fall 1994 ni ko jàngat bu Peeñu 9 di wane.

Li am solo ci wàllu “màndarga Yàlla” : Bisu sabbat kese dooyul ngir wane ni “ *màndarga Yàlla* ” la. Tafukaay bi dafay tekki ni dafa ànd ak liggéey yi Jesus waajal seen boroom : mbëggeel dëgg **ak dëggu yonent yi**, ak seede meññeef yiñ wane ci 1 Kor 13 . Ñu bari ci ñiy topp bisu sabbat te duñu def loolu, dina ñu ko bàyyi suñu leen jàppee ñu ray leen ndax dañu ko topp. Bisu sabbat bi nekkul ndono, Yàlla moo ko jox kiñ tànn, muy màndargaal **ni moom moo ko moom** . Ezek.20:12-20 dafa wax ni : “ *Maa ngi leen jox samay bésu noflaay, ñu nekk màndarga ci sama diggante ak ñoom, ngir ñu xam ni man maay Yàlla mi leen sellale.../...Sellaleen samay bésu noflaay, ñu nekk màndarga ci sama diggante ak yeen, ñu xam ni man maay seen Yàlla .* » . Buñu weddi li ñu waxoon, waaye ngir firndeel ko, nu jàng ci 2 Tim 2:19 : « *Waaye fondamaa bu dëgër bi Yàlla tëral, mingi taxaw, te dafay màndargaal lii ; Boroom bi xam na ñi mu moom . ak: Ku tudd Boroom bi, na génn ci lu bon.* » »

Verse 4 : “ *Ma dëgg limu ñi ñu màndargaal, téemeeri ak ñeent-fukki-ñeenti junniy nit, ñu bokk ci xeeti bànni Israyil yépp .* ”

Ndaw li Pool dafa wane ci Rom 11, jaaraleko ci benn nataal, ni xeeti xéewal yi tuub, dañu leen boole ci reenu maam Ibraayma, mi Juif yi ne ci moom lañu bawoo . Nit ñi mucc ci ngëm, ni ko moom, xeetu xéewal yi tuub, dañu yokk ci ngëm 12 xeeti Israyil. Israël bu nekkoon ci yaram, bi màndargam xaraf, dafa daanu, ñu jébbal ko Seytaane, ndax dafa bañ Almasi bi Yeesu. Gëm-gëmu chretien, bi daanu ci apostas ci 7 màrs 321, nekk na Israyil ngëm itam bu daanu ci bis boobu . Fii Yàlla daf nuy wane ab Israyil ngëm bu dëggu bumu barkeel ci atum 1843 . Mooy ki yor wareefu adventism bu juróom ñaareelu bis bi. Ak leegi, lim bi, “ *144000* ”, ñu wax, yelloo na leeral. Mënu ñu ko jàppee ni muy tekki, ndax ginaaw bi ñu méngalee doomi Ibraayma ak “ *biddiwi yi ci asamaan si* ,” limu nit ñi dafa tuuti lool. Ngir Yàlla sunu boroom, lim yi dañuy wax lu bari ni araf yi. Moo tax nu wara xamni, baat « *lim* » bi ci aaya bii, bokkul ak limu lim, waaye dafay màndargaal jikko diine ji Yàlla barkeel ba noppi tàqale ko. Kon “ *144,000* ” dañu koy leeral nii : $144 = 12 \times 12$, ak $12 = 7$, limu Yàlla + 5, limu nit = jàppante diggante Yàlla ak nit . Kubë bu nimeru bii mooy màndargaal jaar-jaar ak kaareem, bu surface bi. Dina nekk xeetu Yerusalem bu bees bi ñu wax ci Peeñu 21:16 ci benn kode ngëm . Baatu « *junni* » bi ci topp dafay màndargaal mbooloo mu bari wuñu mënul lim . Ci dëgg “ *144,000* ” dafay tekki *mbooloo* mu bari nit ñu baax ñu mucc, ñu fas kóllóre ak Yàlla. Li ñu wax ci xeeti Israyil warul nu jaaxal ndax Yàlla bàyyiwul liggéeyam doonte ay lékkaloo yu mu àndaloon ak nit ñi daa ñàkk njariñ. Royuwaayu Juif yi ñu daan wane ginaaw bi ñu jogee Egypt, wéyul ba ci Kirist te amul benn sabab. Ak jaaraleko ci dëgg chretien ak sargal bépp ndigalam, ba ci bu Sabbat ci lu gëna mag, ak moral, wérigi-

yaram , ak yeneen yoon, delloosi, Yàlla gis , ci gëm Adventism ci dissident ci jamonoy mujj, misaalu Israyil bu méngoo ak xalaatam. Nanu yokk ci ni, ci 4eelu santaane Yàlla dafa wax ci bisu sabbat bi mu tànn : “ *Am nga 6 fan ngir def sa liggéey yépp ... waaye 7eelu bis bi mooy bis bi YaHWÉH , sa Yàlla.*” Dafa mujj dem ba 6 bis yu am 24 waxtu ñooy 144 waxtu. Kon mën nanu ni 144 000 nit ñi ñu màndargaal, dañuy topp bu baax li Yàlla santaane. Seen dundu dafa ànd ak sargal googu ci 6 fan yi ñu leen may ñu def seen liggéey. Waaye ci juróom ñaareelu bis bi dañuy sargal barab bu sell bi ñuy noppalu ci yoon wi. Dina nu wane jikko ngëmu Israël “ Adventist ” bi ci aaya 5 ba 8 yi ci topp. Tur yi ñu wax ci maam yi ci Ibraayma, bokku ñu ci Israyil yu jëm ci yaram. Ñi Yàlla tànn, dañu fa nekk ngir yóbbaale mesaas bu nèbbu ci dëggal seen cosaan. Ni tur yi « *juróom ñaari ndaje yi* », tur yi « *fukk ak ñaari xeet yi* » dañu am ñaari mesaas. Li gëna yomba feeñ ci seen tekki . Waaye li gëna am solo te gëna bari ay jafe-jafe mooy li yaay bu nekk wax suy wax ni dafa wara jox doomam tur.

Aaya 5 : “ *ci xeetu Yuda, fukk ak ñaari junniy nit ñu màndargaal leen ; ci giiru Rubeneen fukk ak aar junni ; ci giiru Gad, fukk ak niaari junni ;* »

Ci tur wu nekk, limu « *fukk ak ñaari junniy nit ñu màndargaal* » dafay tekki : mbooloo mu bari ñu ànd ak Yàlla, màndargaal ci bisu sabbat bi.

Juda : Ñu ngi sargal Yàlla ; 29:35 : « *Dinaa sargal Yàlla* ».

Ruben : Xoolal doom ; kàddu yu yaay ci Gen.29:32 : “ *Yahweh gis na sama toroxal* ”

Gad : Barke ; 30:11 : “ *Ay mbégte yu rëy !* »

Aaya 6 : “ *ci xeetu Aser, fukk ak ñaari junniy nit ; ci giiru Neftali, fukki junni ak ñaar ; ci giiru Manase fukki junni ak aar ;* »

Ci tur wu nekk, limu « *fukk ak ñaari junniy nit ñu màndargaal* » dafay tekki : mbooloo mu nit ñu ànd ak Yàlla ñu màndargaal ci bisu sabbat bi.

Asher : Kontaan : kàddu yu yaay yu bawoo ci Gen.30:13 : « *Maa ngi kontaan lool !* »

Naphtali : Xeex : kàddu yu yaay ci Gen.30:8 : « *Xeex naa ak sama mag ju jigéen ci Yàlla, te daan naa* ».

Manasseh : Fatte : kàdduy baay yu Gen. 4 1:51 : “ *Yàlla fàtte na samay jafe-jafe yépp .* ”

Aaya 7 : “ *ci xeetu Simeon, fukk ak ñaari junniy nit ; Hbr 11 11 ci giiru Lewi fukki junni ak aar ; ci giiru Isakaar, fukk ak aar junni;* “ Ci tur wu nekk, limu “ *fukk ak ñaari junniy nit ñu màndarga* ” dafay tekki : mbooloo mu bari ñu ànd ak Yàlla, ñu màndarga ci bisu sabbat bi.

Simeon : Dégg : Baatu yaay yu bawoo ci Gen.29:33 : “ *Yahweh dégg na ni béggu ñu ma .* ”

Levi : Attached : kàddu yu yaay ci Gen.29:34 : « *Ndaxte sama jëkkër dina nekk ci man* ».

Issachar : Njég : kàddu yu yaay ci Gen.30:18 : « *Yàlla moo ma jox sama njéggal* ».

Aaya 8 : “ *Ci xeetu Sebulon, fukk ak ñaari junniy nit ; Hbr 10 10 ci giiru Yuusufa amoon na fukki junniy nit ; ci giiru Ben-yamin, fukk ak aar junniy nit .* »

Ci tur wu nekk, limu « *fukk ak ñaari junniy nit ñu màndargaal* » dafay tekki : mbooloo mu nit ñu ànd ak Yàlla ñu màndargaal ci bisu sabbat bi.

Zabulon : Dëkkuwaay : kàddu yu yaay ci Gen.30 :20 : « *Bii sama jëkkër dina dëkk ak man .* »

Joseph : Dafa dindi (wala mu yokk ci) : kàddu yu yaay yi ci Gen.30 : 23-24 : « *Yàlla dindi na sama tuutal... / (... YaHWÉH yokkal ma beneen doom)* »

Benjamin : Doomu loxo ndijoor : sama kàddu yu sax ak baay ci Gen.35 :18 : “ *Bimu demee bay dee, mu tuddee ko Ben-Oni (Doomu sama naqar) waaye pàppaam tuddee ko Benjamin (Doomu loxo ndijoor).* ”

Tur yooyu, ak kàddu yu yaay ak baay, dañuy fësal jaar-jaaru ndaje bu mujj bi ci Adventist yi Yàlla tànn ; “ *Jëkkër ji waajal* ” jëkëram Kirist ci Peeñu 19:7 . Ci tur wi ñu mujjee wax, maanaam “ *Benyamin* ” , Yàlla dafa wax luy xew ci mujjentalu Kimu tànn, te nit ñu fippukat yi dañu ko nara ray. Coppite tur wi baay bi santaane, maanaam Israyil, dafay wax ci Yàlla ni Yàlla dina jàppale ñi mu tànn. Delluwam ci ndam moo soppi mbir yi. Ñi wara dee , dañu leen jox ndam , ñu yóbbu leen asamaan si , ñu boole fa ak Yeesu Kirist , Yàlla , boroom doole ji am ndam . Wax jii di “ *Doomi loxo ndijoor* ” dafay tekki lu mat sëkk ci wàllu yonent : loxo ndijoor mooy kiñ tànn, wala Israyil bu mujj ci ngëm, ak ay doomam, di ñiñ tànn ñu mucc, ñu ko bind. Rax ci dolli, ñooy baayima yiñ def ci ndeyjooru Boroom bi (Matt 25:33).

Aaya 9 : “ *Ginaaw loolu ma xool, gis mbooloo mu bari, kenn mënu ko lim, ñu bawoo ci bépp xeet, lakk bu nekk, réew bu nekk ak làkk bu nekk. Ñu taxaw ca kanamu gàngune ma ak Mbote ma, sol mbubb yu weex, yor ci seeni loxo cari palm.* »

“ *Mbooloo mu mag mi kenn mënul lim* ” dafay firndeel ni “ *lim* ” “ 144 000 ” ak “ 12 000 ” yi ñu wax ci aaya yi njëkk, dañuy màndargaal ci wàllu ngëm . Rax ci dolli, dañuy wax ci mbokki Ibraayma ci kàddu yii : « *kenn mënu leen lim* » ; lu jëm ci “ *bididiw yi ci asamaan* ” yi ko Yàlla wan : “ *noonu la say doom di nekk* ” . Seen cosaan barina , ci réew mu nekk, lakk bu nekk, askan wu *nekk, làkk wu nekk*, ak jamono bu nekk. Waaye, theme chapitre bii dafay gëna wax ci bataaxalu Adventist bu mujj bi ak jikko universel bi Yàlla jox. Dañu sol “ *robb yu weex* ” ndax dañu waaja dee ni martyr, ñu teg leen àtte dee ci yoon wi fippukat yu mujj yi joxe , buñu sukkandikoo ci Peeñu 13:15 . “ *Palm* ” yi ñu yor ci seeni loxo dañuy màndargaal seen ndam ci kaw bàkkaarkat yi.

Verse 10 : “ *Ñu yuuxu bu baax naan : “Mucc gi mingi ci sunu Yàlla mi toog ci jal bi, ak ci Mbote mi.”* »

Jëf jooju dafay nettali jaar-jaaru dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist , mu méngoo ak li ñu wax ci Peeñu 6:15-16. Fii, kàddu yi njiit yiñ fal ñu mucc wax, wuute nañu lool ak kàdduy fippukat yi. Dellug Kirist du leen ragal, waaye daf leen féexal xol, daf leen féexal seen xol, muccal leen. Laaj bi fippukat yi laaj mooy: “ *Kan moo mëna taxaw ?* ” jot ci tontu am fii : Adventist yi wéy di gëm liggéey bi leen Yàlla dénk ba ci njeexte àdduna, doonte dañu bàyyi seen bakkan, su ko jaree. Njàqare googu mingi aju ci ni ñuy toppee bisu noflaay bu sell bi Yàlla setal , bi ñuy sàkk àdduna , ak seen mbëggeel gi ñu wane ci kàddoom yonent yi . Loolu moo gëna am solo ndax leegi xam nañu ni bisu sabbat bi dafay wax ci noflaay bu mag bi ci juróom ñaareelu junniy at , te dina ñu mëna dugg ci , ginaaw Yeesu Kirist , jot dundu ba fàaw bi ñu digoon ci turam .

Aaya 11 : “ *Malaaka yépp taxaw wër jal bi, mag ñi ak ñeenti mbindéef yi . Ñu daanu ci kanamu jal bi, ci kanamu Yàlla .* ”

Seen bi ñu nu wane dafay nu fàttali dugg ci noppalukaayu asamaan bu mag bi Yàlla am. Danuy gis nataal yi ci chapitre 4 ak 5 yiy wax ci mbir mii.

Aaya 12 : « *Amen ! Na cant, ndam, xel ak ngërëm, teraanga, kàttan ak kàttan yellow Yàlla sunu Boroom ba fàww! Amiin !* »

Kontaan ci njeexte bu rafet bii ci jaar-jaaru mucc ci kaw suuf, malaaka yi dañuy fësal seen bannex ak seen ngërëm ci Yàlla miy sunu boroom , sunu boroom, ki jël initiative ngir muccal bàkkaari ñiñ tànn ci kaw suuf , ci ñew ngir jël boppam sufferci ci yoon. Bët yu bari yooyu ñu dul gis, topp nañu bépp wàll ci pexem mucc gi, ba noppi yéemu ci mbëggeelu Yàlla bu yéeme bimu wane. Baat bi ñu njëkka wax mooy “ *Amen !* ” Dëgg la ! Dëgg la ! Ndaxte Yàlla mooy Yàlla Aji Dëgg ji, di Aji Dëgg ji. Ñaareelu baat bi mooy “ *gërëm* ” muy tur wi njëkk ci 12 xeeti nit ñi : “ *Yuda* ” = Gërëm. Nàtteelu baat bi mooy “ *ndamu* ” te Yàlla mën na

nekk ndam ndax *dina* ko fàttaliku ci Peeñu 14 :7 ngir sàkku ko, muy Yàlla biy sàkk lépp , ci ñi wax ni moo leen muccal liko dalee 1843. Ñatteelu baat bi mooy “ *xam-xam* ”. Li tax ñu jàngat këyit bii mooy xamle ko bépp ndawu réew buñ fal. Xelu Yàlla googu jéggi na sunu xel. Xeetu mbir yu woyof, jeu mental, lépp a ngi ci formaa divine. Juroom bi mooy “ *gërëm* .” Mooy xeetu ngërëm ci diine, ñu koy defee ci *kàddu ak jëf yu sell*. Ci 6eelu palaas bi mooy “ *ngor* .” *Loolu mooy li fippukat yi* gënoon merloo Yàlla . Ñu daal di koy xañ, ndax dañu ko doon weddi ci testamaam biñ ko xamal. Waaye njiit yiñ fal, jox nañu ko ngor gi war ci yoon , ci fuñu ko mënee . Ci juróom ñaareel ba ak juróom ñatteelu palaas bi, dañu am “ *kàttan ak kàttan* .” Ñaari mbir yu am solo yooyu dañu amoon njariñ ngir daaneel ñiy jaay doole ci kaw suuf si, ngir daaneel way-fippu yu réy yi, fekk ñu ngi yor nguur gi ci kaw suuf si. Su amul woon *doole* ak *kàttan* googu , ñi mujjee tànn dina ñu dee ni yeneen martyr yu bari ci jamonoy chretien.

Aaya 13 : “ *Kenn ci mag ñi laaj ma : Ñii sol yéere yu weex ñooy kan, te fan lañu bawoo ?* »

Laaj bi ñu laaj dafa bégga wane màndarga « *robb yu weex* » yi ci wàllu « *yéere yu weex* » yi ñu bind ci Peeñu 3:4 ak « *lin bu rafet* » biy màndargaal, ci Peeñu 19:8, « *jëf yu jub yu seen boroom* » ci « *jamono ju mujj ju jub ji, mooy jamono ju mujj ji, ts rapture ci asamaan si.*

Aaya 14 : “ *Ma tontu ko : Sama boroom, yaa ko xam. Rvl 11 11 Mu ne ma : "Ñoom ñooy ñi jóge ci metit wu metti !" Fóot nañu seeni mbubb, weexal ko ci deretu Mbote ma.* »

Bi nga xamee ni yenn mag ñi dañuy sol " *robb yu weex yi* " , John mën na am yaakaar ni kenn ci ñoom dina ko tontu . Tontu bi ñuy seentu mooy : « *ñoom ñooy ñiy génn ci fitna bu rëy bi* », maanaam ñiñ tànn , ñu ñàkk seen bakkan ci xare diine yi ak gëm Yàlla , ni ko « *5eelu màndarga* » bi ñu nu feeñal ci Peeñu 6:9 ba 11 : « *Ñu jox ku nekk ci ñoom robb bu weex ; Ñu sant leen, ñu noppalu tuuti, ba kera seeni nawle ak seeni mbokk, yi ñu nara rey ni ñoom, mat.* » Ci Peeñu 2:22 , « *fitna bu mag* » dafay wax ci faat gi ñu faat ci diggante 1793 ak 1794 , di faat nguuru français bi gëmul Yàlla . Ci Peeñu 11:13 ñu ngi jàng : “ *...juróom ñaari junniy nit ñàkk seen bakkan ci suuf suy yëngu gi* ” ; “ *Juróom ñaari* ” ngir diine, ak “ *junni* ” ngir mbooloo. Fippug français dafa melni suuf suy yëngu buy ray itam jaamu Yàlla yi. Waaye “ *tiis wu rëy wi* ” nekkoon na lu njëkk ci liggéey boobu. Ñaareelu xeetu mbir mi dina ñu ko def ci “ *6th trumpet* ” bu Apo.9, muy lu am solo ci soppali Apo.11 dina fësal loolu. Dina ñu ray chretien yu bari yu gëmul seen ngëm ci Ñatteelu guerre mondiale, te “ *6th Trompette* ” dafay màndargaal te dafay firndeel. Waaye li ko dalee ci atum 1843, Yàlla dafay tànn ñi mu tànn ngir setal leen, te ñi mu mujjee tànn ñu am solo lool ci ay bëtëm, te kenn mënu leen yàq. Daf leen di waajal seede bu mujj ci taarixu mucc ci kaw suuf ; seede bu dëggu bi ñu koy jox, suñu ko gëmee ci juróom ñaareelu bisu Sabbat, doonte waa fippukat yi dañu ko doon tiital ni dina ñu ko ray. Natt bu mujj bi ci pexe Yàlla dafa feeñ ci bataaxal bi ñu yónnee “ *Filadelfi* ” ci Peeñu 3:10 ak ci Peeñu 13:15 (degal dee) . Ci Yàlla, yéene dafa baax ni jëf, te bañu nangu risku dee, dañu leen jàpp

ko natteeci moom lañu wax ni mooy " *robb bu weex* " bu martyr yu dëggu yi . Dina ñu mucc ci dee ndax Yeesu Kirist moo leen di muccal . Ci natt bu mujj bii, ginaaw ñaareelu “ *tiis wu rëy* ” wi , ci seede seen ngëm , ñoom itam dina ñu “ *raxas seen yéere, weexal ko ci deretu Mbote mi* ” ndax dina ñu wéy di ngëm ba ci dee bi ñu leen nara teg . Bu natt bu mujj bi jeexee ci ngëm , limu nit ñi wara dee ni martyr dina mat, ba noppi " *noppalu* " bi nit ñi faat seen ngëm ci " *juroom bi tafukaay* " dina jeex ci seen ndekkite. Lu ko dalee ci atum 1843, rawatina ci atum 1994, liggéeyu sellale bi Yàlla jël, taxna deewu ñi mu tànn dëgg , ñu wéy di dundu, gëm ba waxtu delluwam, te jamonoy yiw ji ko jiitu jeex, taxna mu gëna ñàkk njariñ.

Aaya 15 : “ *Moo tax ñu nekk ci kanamu jal bu mag bi, di ko jaamu guddi ak bëccëg ci barabu jaamukaay bi. Rmn 15 20 Ki toog ci gàngune mi dina leen yiir ;* »

Xamnaa ni ci Yàlla, xeetu tãneef yooyu dañuy màndargaal njiit yu mag. Dina ko jox ngor gu amul fenn . Ci aaya bii, Xel mi dafay jëfandikoo ñaari jamono, jamono jii ak jamonoy ëlëg. Verb yiñ boole ci jamono jii “*ñu ngi*” ak “*ñu ngi ko jaamu*” dañuy wane ni seen doxalin wéy ci seen yaram wi nekk barabu jaamukaay bi Yàlla dëkk ci ñoom. Te jëf jooju dina ñu ko yokk ci asamaan ginaaw bi leen Yeesu Kirist jëlee asamaan si. Ci jamonoy ëlëg, Yàlla dina tontu seen ngëm : « *Ki toog ci jal bi dina defar tenteem ci seen kaw* » ba fàww.

Aaya 16 : “ *Dutu ñu xiif, dootu ñu mar, jant bi du leen laal wala tangoor wi.* »

Wax jii dafa tekki ci waa Adventist yi faatu, ni dañu " *xiifoon* " ndax dañu leen xañ luñu lekk , ba noppi " *mar* " ndax ñi leen doon sonal ak ñi yor kaso yi dañu leen xañoon ndox. “ *Safara jant bi* ,” bi “ *tangooram* ” di gëna am doole ci ñeenteelu juróom ñaari mbas yu mujj yi Yàlla indi, dina leen lakk, di leen sonal . Waaye itam , lakk bu tàng bi , di beneen xeetu " *tangoor* " bi ñu lakk wala di sonal martyr yi ci " *juróom bi tafukaay* ". Baatu " *tangoor* " dafay wax itam ci safara yi ñuy jëfandikoo ci gannaayu gannaay ak atomik yi ñuy jëfandikoo ci jiroom *benneelu mboq* . Ñi mucc ci xeex bu mujj bii dina ñu jaar ci safara si. Loolu du musa am ci dundu gu dul jeex, fu ñi Yàlla tann rekk ñooy dugg.

Aaya 17 : “ *Ndaxte Mbote mi nekk ci diggu jal bi dina leen sàmm, yóbbu leen ci ndox yuy dundal. Yàlla dina fomp bépp rangooñ ci seeni bët.* »

“ *Mbote mi* ” mooy Sàmmkat bu Baax biy sàmm baayima yi mu bëgg. Liy firndeel fi Yàlla nekk Yàlla mooy limu nekkoon “ *ci diggu jal bi* ”. Kàttan gi mu am ci Yàlla dafay yóbbu ñi mu tann “ *ci ndoxu ndoxu dundu* ”, di misaal buy màndargaal dundu ba fàaw. Ak targeting context bu mujj bi , bimu delloo , ñi mu mujjee tann dina ñu nekk ci rangooñ, dina “ *fomp bépp rangooñ ci seeni bët.* ” Waaye rangooñ moo bokk ci ñi mu tann ñépp , ñu daan sonal leen , sonal leen ci taarixu jamonoy chretien , ba ci seen mujjental .

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Doonte gis nañu luy gëmloo nit ñi ci sunu jamonoy 2020 , di jamono ji ngëm dëgg melni dafa réer , Yàlla dafa wax ci kanam tuub ak mucc gi “ *mbooloo mu bari* ” ju bawoo ci bépp lakk, xeet ak làkk bu bawoo ci kaw suuf. Dafay may ñi mu tann ñu xam ni , buñu sukkandikoo ci Peeñu 9 :5-10, jamonoy xam-xam diine ak jàmm ci àdduna bi, dafa ko tëral ci diiru “ 150 ” at (wala *juróomi* weer yu yonent yi) diggante 1844 ak 1994. :8 : " Rab wi nga gis nekkoon *na, waaye nekkatul.* " *Dafa wara génn ci gént gi, dem ci réer. lCr 11 11 Noonu waa addina bindunu seeni tur, li dale ci nj a n k a n k a n a d k k a a d a s a k i teereb dund bi, dinanu yeemu, bu nu gisee rab wa , ndaxte nekkoon na waaye nekkatul te dina am ba tey.* " **Ñi mu tann dëgg-dëgg duñu jaaxle** bu ñu gisee li leen Yàlla yégal jaarale ko ci kàddoom yonent yi am.

Feeñu 8 : ñeenti trompet yu njëkk yi **ñeenti mbugalu Yàlla yu njëkk yi**

Verse 1 : “ *Bimu ubbee juróom ñaareelu tafukaay bi, asamaan daal di noppalu lu mat genn-wàll.* »

Ubbiku “ *jiroom ñaareelu tafukaay bi* ” lu am solo la, ndax dafay may ñu ubbi téreb Peeñu bi “ *ñu tafu ko ak juróom ñaari tafukaay* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 5:1. Noppite bi am ci ubbite bi moo jox xew-xew bi mbégte bu amul fenn. Amna ñaari sabab. Bi njëkk mooy xalaat biy wax ni diggante asamaan ak suuf dafa tas, te loolu moo waral ñu bàyyi bisu sabbat ci 7 màrs 321. Ñaareel ba mooy ñu leeral ko nii : ci ngëm, maa ngi xàmme « *juróom ñaareelu tafukaay bi* » ak « *tafukaayu Yàlla miy dundu* » ci chapitre 7 biy màndargaal bisu sabbath ci man , . Mu fàttali nit ñi soloom, bimu ko bindee ci ñeenteelu denkaaneem ci fukki denkaaneem yi. Foofu laa gisee firnde yuy wane solo bu rëy bi mu am ci Yàlla, sunu Boroom bu mag bi. Waaye ci téere Génesis, gis naa ni juróom ñaareelu bis bi dañu ko tàqale ci chapitre 2. Jiroom benni fan yi njëkk ñu ngi leen wax ci chapitre 1. Rax ci dolli, juróom ñaareelu bis bi tëjuwul, ni bis yi ko jiitu, ci formul bii di “ *amoon na guddi ak suba* .” Li gëna doywaat mooy liggéeyam ci yonent ci juróom ñaareelu junniy at ci liggéeyu muc gi Yàlla di def. Jiroom ñaareelu junniy at bi ñu def ci suufu màndarga dundu ba fàww ci ñiñ tànn, ñu baale leen ci deretu Yeesu Kirist, juróom ñaareelu junniy at ci boppam melni bis budul jeex. Ngir firndeel mbir yooyu, ci ni ñu ko bindee ci Bible Hebreu, di Torah, dañu

tàqale mbindu ñeenteelu denkaane yi ci yeneen yi, ñu daal di koy jiitu ci màndarga buy laaj ñu noppalu bu baax. Màndarga boobu mooy arafu Hebrew “ Pé ” te dafay màndargaal benn dogg ci mbind mi, mu jël tur wi “ pétuhot ” . Kon, juróom ñaareelu bis bi ñuy noppalu ci bisu noflaay bi, Yàlla mën na ko màndargaal ci anam wu amul benn werante. Lu ko dalee ci pringtemps 1843, dafa waral ñu ñàkk ngëmu cosaan bu Protestant, di ndono “ Dibéer ” bu Katolik. Ci jamono jooju, waaye ci lolli gi ci atum 1844, mu nekkaat màndarga ci Yàlla, Ezekiel 20:12-20 daf ko jox : « *Maa ngi leen jox samay bisu noflaay, muy màndarga ci sama diggante ak ñoom, ngir ñu xam ni man maay Yàlla mi leen sellale, ñu xam ni man ak man, Yahweh , seen Yàlla.* ” Ci moom kese la kiñ tànn mëna dugg ci kumpag Yàlla, gis prograam bu leer ci projet bimu feeñal.

Loolu dafay tekki ni, ci chapitre 8, Yàlla dafa wax ci bataaxal yu bari yuy lëndëm. Loolu moo tax ma xoolaat dëgg gi ci bisu sabbat ci wàllu musiba yi ko bàyyi, ci loxo chretien yi li ko dalee 7 màrs 321, jur ay caden ci jamonoy chretien yi. Lii mooy li aaya bi ci topp di firndeel , bi muy lëkkale theme Sabbat bi ak “ *juróom ñaari mboq yi* ” , maanaam “ *juróom ñaari mbugal yu Yàlla* ” di dal ci njubadi chretien yi ci 7 màrs 321 .

Verse 2 : “ *Ma gis juróom ñaari malaaka yi taxaw ci kanamu Yàlla, ñu jox leen juróom ñaari mboq.* »

Li njëkk ci xéewal yi ñu am ci sellalu juróom ñaareelu fan bi , bi Yàlla sellalee boppam , mooy xam lu muy tekki ci limu wax ci “ *juróom ñaari mboq yi* .” Ci anam wi ñu ko jox, theme bii ubbi na bu baax xel mi kiñ tànn. Ndaxte dafay firndeel tuuma « *bàkkaar* » bi ñu wax ci Dan 8:12 ci kaw Assemblée chretien , bi Yàlla tuumal . Dëgg la, su fekkoon ni bàkkaar boobu amul, Yàlla du “ *juróom ñaari yar* ” yooyu. Rax ci dolli, buñu sukkandikoo ci Lévitique 26, daan yooyu dañuy bañ ay ndigalam. Ci kóllóre gu yàgg gi, Yàlla jëlloon na yoon woowu, ngir yar bàkkaaru Israyil bu gëmul Yàlla te yàqu . Yàlla miy sàkk, di joxe yoon, te du soppiku, daf nuy jox fii firnde gu rafet. Ñari jàppante yooyu yépp dañuy laaj déggal ak dëgg.

Bu ñu demee ba ci theme « *trompet* » dina nu may nu wane ni diine chretien yépp dañu daanel : Katolik , Orthodox , Protestant ci 1843 ba leegi , waaye itam Adventist ci 1994 ba leegi . Dafay wane itam ni “ *jiroom benneelu mboq* ” bi dina leen yar balaa ñuy jeexal seen àtte. Kon mën nanu natt soloom . “ *Jiroom ñaareelu mboq* ” bi jëm ci dellu Kirist, maanaam jëf ju jub ju Yàlla def, dina ñu ko wax ci anam wu wuute, ni Sabbat, ci chapitre 11, ginaaw ga dina ñu ko gëna fësal ci chapitre 18 ak 19.

Ci 17 xarnu yi weesu, li ko dalee ci 321 , wala gëna dëgg 1709 at , 1522 at lañu màndargaale musiba yu bawoo ci njuumteg bisu sabbat ba ñu delloo ko ci atum 1843 ci dekretu Dan.8:14. Ci bis boobu ñu defaraat ko ba ci bis bi Yeesu Kirist delloo ci 2030, bisu sabbat bi dafa joxe barkeem ci diiru 187 at kese. Kon, bisu sabbat bi dafa gëna gaañ ñi gëmul Yàlla, moo gëna baax ci ñi Yàlla tànn ñu gëm. Mbañeel gi mooy ëpp doole, moo tax tema bi amna barab ci chapitre 8 bii di fësal mbañeel boroom bi.

Verse 3 : “ *Beneen malaaka ñëw, taxaw ci wetu altar bi, yor céebi wurus . Ñu jox ko cuuraay lu bare, ngir mu boole ko ak ñaani gaayi Yàlla yépp, jébbal ko ci kaw saraxalukaayu wurus, ba nekk ci kanamu gàngune ma.* »

Ci Daniel 8:13 , ginaaw bi ñu waxee ci « *bàkkaar buy yàq* » , seen boroom wax nañu ci « *bàkkaar budul jeex* » biy wax ci « *saraxalekat budul soppiku* » bu Yeesu Kirist ci asamaan si , buñu sukkandikoo ci Heb 7:23 . Ci kaw suuf, li ko dalee ci atum 538, nguuru pape bi daf ko jële ci moom, buñu sukkandikoo ci Dan.8:11. Ci atum 1843, ngir jubboo ak Yeesu Kirist, fàww ñu delloo ko . Lii mooy sabab bi ñuy wax ci aaya 3 bii, di ubbi asamaan, di nu wane Yeesu Kirist ci liggéeyam bu màndargaal , di saraxalekat bu mag bi ci asamaan, di ñaanal bàkkaari ñi mu tànn, te ñoom kese. Bul fàtte ni ci kaw suuf, diggante 538 ak 1843, scene bii ak rôle bii dañu ko parodie ak usurpe ci liggéeyu Pape Roman Katolik yi ñuy wuutu seen biir ci jamono, ñuy wéy di gëna ñaawlu Yàlla ci yelleefam bu gëna mag bi gëna mag.

Ndax dañu ko fësal ci chapitre 8 bi, te dafa jeex ci jamono ji ñu bàyyi Sabbat, temu ñaan bu Yeesu Kirist, ñu ngi ko fësal ci nun itam, ci suufu mbugal bu dakkal ñaan gi ngir mbooloo mu chretien yi , ñu ñàkk seen xel ci jant bu baaxul ci bis bu Rome " ; lii, ba ci gëna am solo , ginaaw biñu soppo turam ci anam wu réer ak nax : « Dibéer » : bis bi Boroom bi. Waaw, waaye ci ban Boroom la jóge ? Ay ! Benn bi ci suuf.

Verse 4 : “ *Saxaar lakk-lakk bi dafa ànd ak ñaani seen boroom, joge ci loxo malaaka mi, yéeg ci kanamu Yàlla.* »

“Parfum ” yi ànd ak “ ñaani ñi sell ” dañuy màndargaal xet gu neex giy bawoo ci saraxu Yeesu Kirist. Mooy wane mbëggeel ak gëm-gëmam, mooy tax ñaani ñi mu tànn nangu àtteb Yàlla. Dafay am solo lool ñu xam ci aaya bii solo si nekk ci boole kàddu yi " *saxaar* " ak " *ñaani seen boroom* ." Dina nu jëfandikoo leeral yooyu ci Peeñu 9:2 ngir wax ci ñaani chretien yu baaxul yi, ginaaw bi mbir yu bees yi tàmbalee ci 1843.

Li Yàlla bëgga wax ci aaya bii mooy jamonoy ndaw yi ak bis biñ alku, di 7 màrs 321. Balaa ñuy bàyyi bisu sabbat bi , Jesus nangu na ñaani ñiñ tànn, ba noppi ñaanal leen. Lii ab nataal buy jàngale la buy wane ni diggante bu taxaw bi am ci diggante Yàlla ak ñi mu tànn mingi wéy. Dina am loolu bañu wane njubte ci nit ki ak njàngalem dëgg, maanaam ba 321. Ci atum 1843, saraxalekat bu Yeesu dina *tàmbaliwaat* liggéeyam bu barkeel bi ngir jàppale seen boroom Adventist yiñ tànn. Waaye diggante 321 ak 1843, nit ñu bëggoon indi coppite dañu am njariñ ci yiwam, lu ci melni ñi nekkoon ci jamonoy *Tiatira* .

Aaya 5 : “ *Malaaka ma daal di jël céeb bi, daal di koy feesal ak xal bu bawoo ci altar bi, sànni ko ci kaw suuf. Noonu mu am ay dënnu, ay riir, ay melax ak yengu-yengub suuf.* »

Jëf ji ñuy nettali dafa ànd ak fitna. Mooy bu Yeesu Kirist ci njeexte liggéeyam ci ñaanal Yàlla, bi waxtu jeexal jamonoy yiw jotee. Rolu " *altar* " bi jeexna, " *safara* " , di nataalu deewu Yeesu Kirist, ñu " *sànni ko ci kaw suuf* " , di sàkku mbugal ci ñi ko joxul cëram, ba noppi ñenn ñi ko xeex. Mujjentalu àdduna bi ñuy màndargaal ci ndimbalu Yàlla, ñu ngi ko fësal ci formul bu am solo bi ñu fësal ci Peeñu 4:5 ak Exo 19:16 . Bu ñu sukkandikoo ci jamonoy chretien, mingi jeex ci ñëwu Yeesu Kirist “ Adventist ”.

Nimu amee ci bisu sabbat, li ñuy wax ci ñaanal Yeesu Kirist ci asamaan si , ñu ngi ko fësal ci wàllu musiba ci àtteem diggante 321 ak 1843. Seytukat yi laaj Xel mi ci loolu, ci Dan 8:13, amoon nañu lu baax lu tax ñu bëgga xam kañ la Yeesu Kirist di *tàmbaliwaat* liggéeyu saraxalekat bu " *dul jeex* ".

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Buñu laajee li ñu njékka wax, ñaarelu leeral bi mën na nekk lu am solo. Ci ñaarelu tekki bi, njeextalu theme bi ci ñaanal Yeesu Kirist mën nañu ko lëkkale ak bis 7 màrs 321, di jamono ji chretien yi bàyyi Sabbat bi yóbbe Yàlla dugg ci muur gu chretien yu sowwu jàng dina ko baale , jaaraleko ci « *juróom ñaari mboq yi* » ñuy joge ci. Ñaari leeral yooyu dañu gëna dëggu ndax bàyyi Sabbat amna njeexital ba ci njeexte àdduna , ci 2030, at bi, jaaraleko ci delluwam bu am ndam, Yeesu Kirist dina dindi ba fàww ci nguuru pape bu Rome ak njiitu Protestant bu mujj bu Amerique ngir serve ko ak seen njuuj njaaj. Ci noonu la Jesus di delloo ci liggéeyam, maanaam “ *Bopp* ” bu Eglis bi papa bi jëlee. Dëgg la, chretien yi daanu te gëmu ñu, duñu melni ñiñ tànn ñu gëm, ndax dina ñu baña topp li Dan.8:14 santaane ak limu nara jur ba ci njeexte àdduna ; loolu mooy gëna dëggal seen tiitaange bi Jesus delloo, lépp di aju ci njàngalem Peeñu 6: 15-16. Laata 2030 , 6 " *trompet* " yi njékk dina ñu mat diggante 321 ak 2029 . Ci “ *jiroom benneelu mboq* ” , di yar bu mujj biy àrtu balaa ñuy jeexal àdduna, Yàlla yar na chretien yu fippu yi bu baax. Ginaaw jiroom benneelu yar gi, dina defar anam yi ñuy jaar ngir natt ngëm bu mujj bi ci àdduna bi, te ci jamono jooju, leer giñ feeñ dina ñu ko fësal te ñépp ñu mucc xam ko. Ci kanamu dëgg gu leer la ni ñiñ tànn ak ñi daanu dina ñu, ci seen tannéef bu moom sa bopp, awaase ci kanamu tiitaange dee ci seen ëlëg gu mujj , maanaam : dundu ba fàaw ci ñiñ tànn , dee gu mat sëkk ci ñi daanu.

Verse 6 : “ *Juróom ñaari malaaka yi yor juróom ñaari mboq yi, daal di waajal sotti.* »

Ci aaya bii, Xel mi daf nuy jox gis-gis bu bees ci jamonoy chretien , jël ci theme « *juróom ñaari mboq* » wala « *juróom ñaari yar yu toppalante* » yuñ séddale ci jamonoy chretien yépp, daale ko ci 7 màrs 321, di at bi ñu joxe « *bàkkaar* » ci anam wu ofisel te **civil** . Maa ngi fàttaliku ni ci kàddu yu njëkk yi ci Peeñu 1, ñu ngi méngale “ *baatu* ” Kirist ci boppam ak baatu “ *mboor* ”. Jumtukaay boobu ñu daan jëfandikoo ngir artu nit ñi ci Israyil, dafa yor ci boppam li feeñu Apocalypse bi di tekki. Artu bi dafay artu ci fiir yi noon yi tëral.

Aaya 7 : “ *Ki njëkka sone. Rvl 11 1 Noonu tawulaas ak safara jaxasoo ak deret daldi dal ci kaw suuf . benn ci ñetti xaaju suuf si lakk, benn ci ñetti xaaju garab yi, ak ñax mu naat mépp lakk. »*

Daan bu njëkk bi : ñu ngi ko amal diggante 321 ak 538, ci ay songu yu bari ci empire bu Rome, ñu koy woowe nit ñu " *barbare* " . Maa ngi fàttaliku bu baax askanu « *Huns* » yi seen njiit Attila tuddee boppam « *mbaggu Yàlla* ». Mbas mi lakk pàccu Europe ; nord Gaule, nord Italie ak Pannonie (Croatie ak sowwu Hongrie) . Devisam mooy, Oh, siiw naa lool ! " Fu sama fas dem, ñax mi du dellu ." Jëfam yi dañu leen tënk bu baax ci aaya bii 7 ; Amul lu ñàkk, lépp a ngi fa. " *Glaas* " dafay màndargaal yàqu-yàqu mbay mi, " *safara* " mooy màndarga yàqu-yàqu mbir yiy jeex. Dëgg la dina, " *deret ji tuuru ci kaw suuf* " dafay màndargaal dundu doomi aadama yi ñuy ray ci fitna. Verb bi " *sànni* " dafay màndargaal merug boroom bi sàkk , ki jox yoon yi , ak mucckat bi , mooy Yàlla , moo jiite jëf ji ginaaw bimu " *sànni safara ci altar bi* " ci aaya 5 .

Ci Lev. 26: 14-17 ñu ngi jàng : “ *Waaye su ngeen ma dégluwul, te ngeen bañ samay ndigal, te ngeen bañ samay àtte, ba ngeen baña topp samay ndigal yépp, waaye ngeen bañ sama kóllóre, dinaa leen defal lii. Dinaa la yónnee tiitaange, metit ak yaram wu tàng, dina tax say bët tàng, sa xol di metti . Di ngeen ji seeni jiwu ci lu amul njariñ , seeni noon dina ñu leen lekk. Dinaa la jàkkaarloo ak yaw, nga noot say noon . Ñi lay bañ dina ñu la nguur, te kenn toppu leen, dinga daw. »*

Verse 8 : “ *Ñaareelu kloch bi sone . Rvl 11 1 Noonu ñu sànni ca gééj ga lu mel ni **tund wu réy buy tàkk** . Noonu benn ci ñetti xaaju gééj gi soppa deret .*

Ñaareelu yar : Caabiy nataal yooyu mingi ci Yer 51 :24-25 : “ *Dinaa fay Babilon ak ñi dëkk ci Kalde lépp lu bon li ñu def ci Siyon ci seen kanam, Yahweh moo ko wax . Maa ngi lay xeex, yaw tundu buy yàq, yaw miy yàq àdduna bi yépp! Dinaa tàllal sama loxo ci yaw, wacce la ci xeer yi, **def la tund wuy tàkk**. »* Ci aaya 8 la Xel miy wax ci nguuru pape bu Rome ci turu màndarga “ *Babilon* ” biy feeñ ci jëmmu “ *Babilon bu mag bi* ” ci Peeñu 14:8, 17:5 ak 18:2. " *Safara* " méngoo na ak jikkoom, di fàttali ki koy lakk ci dellu bu Kirist ak àtte bu mujj, ak ki muy jëfandikoo ngir tàngal mbañeel ñi ko nangu ak jàppale ko : buur yu Europe ak seeni askan Katolik. Fii, ni ci Daniel, " *gééj* " dafay màndargaal nit ñi ñuy wax ci mbusu yonent yi ; nit ñi ci réew yu kenn xamul turam, ñu des ci xeetu jaamu Yàlla doonte dañu melni dañu soppiku nekk chretien. Li njëkka jur ginaaw bi ñu taxawalee nguuru pape ci 538 mooy ñu song askan wi ngir soppa seen ngëm, jëfandikoo dooley soldaar. Baatu " *tundu* " dafay tekki jafe-jafe bu am doole ci wàllu géographie. Lii mooy li méngoo ak li ñuy wax ci nguuru pape bi, muy noonu Yàlla, te bëgg-bëggu boroomam moo ko jog ; Loolu dañu ko def ngir gëna dëgéral dundu diine chretien yu gëmul Yàlla yi, te loolu dafa jur fitna, tiis ak dee ci seen biir ak ci nit ñi nekk ci biti te wuute ci diine yi. Diine jaamu Yàlla lu bees la ndax dañu sàggane bisu noflaay bu sell bi Yàlla tëral. Danu ko wara delloo njukkal faat yu amul njariñ yi Charlemagne amal, ak ndigalu xare kurwaas yi ñu teg ci askanu jullit yi, yu Pape Urbain II tàmbali ; lépp lu ñu waxoon ci “ *ñaareelu mboq* ” bi.

Aaya 9 : “ *Ñatteelu pàcc ci mbindéef yi dundu ci gééj gi dee, ñatteelu pàcc ci gaal yi yàqu . ”*

Njexital yi dañu laal àdduna bi yépp te dina ñu wéy ba ci njeexte àdduna. Baatu " geej " ak " gaal " dinañu am seen tekki ci xeex bi ak Jullit yi ci Geeju Mediteraane, waaye itam ak askanu Afrique ak Amerik du Sud fu ngëm Katolik bi daan daaneel dina jur ay faat yu tiis ci askanu dëkk bi.

Ci Lev. 26:18 ba 20 : “ *Su ngeen ma dégluwul, dinaa leen gëna yar juróom ñaari yoon ndax seeni bàkkaar. Dinaa dindi seen réy-réy ci seen kàttan, dinaa def seen asamaan melni weñ , seen suuf melni bronze. Seen kàttan dina yàqu, seen tool du am meññeef, te garabi réew mi duñu meññ seen meññeef.* ” Ci aaya bii, Yàlla dafay wax ni diine dafa gëna dëgër, te ci jamonoy chretien yi, Rome joge na ci diine gu amul Yàlla dem ci diine papism. Li am solo mooy nu xamni ci jamonoy coppite yooyu, nguuru Rome dafa bàyyi " Capitol " ngir samp papa bi ci Palais Lateran bi nekkoon ci kaw " Caelius ", maanaam asamaan. Regime bu metti bi pape bi yor, dafay firndeel ni diine ji dafay gëna dëgër li ñu waxoon ci kanam Yàlla. Meññeefu ngëmu chretien dafa soppiku. Noonu Kirist dafa wecci fitna ak fitna ; te gëm dëgg dafay mujjee nekk ñàkka gëm ak gëm fen diine.

Aaya 10 : “ *Ñatteelu kloch bi sone . Rvl 11 1 Noonu benn biddiww bu mag, di tàkk ni làmp, daanu ci asamaan . Mu daanu ci ñetti xaaju dex yi ak bëti ndox yi .* »

Ñatteelu mbugal : Boroom bi dafa gëna yokk ba yegg ci collu bi ci diggu moyen age. Bi ñuy imprime ci masin, ñu mëna génne Biibël bu sell bi. Bu ñu ko jàngee, njiit yiñ fal dina ñu xam dëgg yi mu jàngale. Moo tax mu gëna dëggal liggéeyu « *ñaari seede* » yi Yàlla jox ko ci Peeñu 11:3 : « *Dinaa jox kàttan sama ñaari seede, ñuy wax ci kàddug Yàlla ci diiru junni ak ñaari téemeeri ak juróom ñatti fukki fan, sol yéere mbuus .* ” Gëm Katolik mingi topp ngëmam ci diineem, te mingi wéeru ci Bible bi rek ngir dëggal turu seen boroom yi mu jaamu. Ndaxte yor Bible dafay daan, te ki ko yor mën nala sonal ba noppi ray ko. Dëgg gi ñu gis ci Biibël bi mooy gëna dëggal nataal bi ñu joxe ci aaya bii : “ *Biddiww bu mag daanu ci asamaan si, di tàkk ni làmp .* ” Ba leegi safara mingi wéy di nekk ci nataalu Rome bi ñuy màndargaal ci jamono jii " *biddiww bu mag buy tàkk* " melni " *tundu wu mag wu tàkk .* " Baatu “ *biddéew* ” dafay wane limu wax ni “ *dafay leer ci kaw suuf* ” ci wàllu diine, buñu sukkandikoo ci Gen.1:15 ; ak lii ci turu Yeesu Kirist, moom mi wax ni moom la melni “ *torch* ” dëgg , leer gi ñu koy méngale ak moom ci Peeñu 21:23 . Ba leegi mingi " *magg* " ni bimu njëkkee tàmbali , waaye lakk bimu daan sonal dafa màgg, joge ci " *tàkk-tàkk* " dem ba " *tàkk-tàkk* " . Faram-facce gi yomb na, Bible bi daf ko ñàññi, mer gi gëna rëy ndax dañu ko forse mu xeex ñi Yàlla tànn. Buñu sukkandikoo ci Peeñu 12:15-16, daf koy forse mu bàyyi pexem “ *jaan* ” ju njuuj njaaj ji, dem ci pexem “ *niinànka* ” jiy sonal nit ñi ci kanam ñépp . Noon yi duñu yam ci jàmm ak dëggal Yàlla tànn , amna itam, ak lu ëpp lépp lu ko jànkoonde, njuumte Protestantism, gëna politik diine, ndax dafa sàggane ndigal yi Yeesu Kirist joxe, jël ay gannaay daal di ray, ray lu bari ni camp Katolik. " *Natteelu pàcc bi ci dex yi* " , maanaam benn wàll ci askanu chretien yu Europe, dañu nekk ci fitnaal bu Katolik yi, ni ko " *ndox mi di joge* " .

Royuwaayu ndox yooyu mooy Yàlla ci boppam, buñu sukkandikoo ci Yer 2:13 : “ *Ndaxte sama askan def na ñaari bàkkaar : Dañu bàyyi ma, man miy ndox miy dundal, ñu gas seen bopp ay lëndëm , lëndëm yu yàqu yu mënul tëye ndox.* ” Ci aaya bii, Xel mi dafay màndargaal ci “ *mbëru ndox yi* ” ñiñ tànn ñu defar leen ci melokaanu Yàlla. Yowaana 7:38 dafay firndeel loolu, di wax ne : “ *Ku ma gëm, ni ko Mbind mi waxee, dexu ndox muy dundal dina tuuru ci biiram.* ” " Wax jii dafay wane itam ni ñuy sóob xale yi, ginaaw bi ñu juddoo , te kenn laaju leen dara , dañu leen jox màndarga diine, loolu dina tax ñu nekk ay doomi diine yuñ tànnul . Bu ñuy màgg, bis dina ñu jël ay gannaay daal di ray seeni noon ndax seen diine moo leen di sàkku ci ñoom. Bible bi dafay ñàññi njàngale mi ndax dafa wax : “ *Ku gëm te ñu sóob ko ci ndox, dina mucc, waaye ku gëmul, dina ñu ko àtte* (Mc 16:16).”

Aaya 11 : “ *Biddéew bi tuddu Wormwood ; Benn ci ñetti xaaju ndox mi sotti, ba nit ñu bare dee ci ndox ma, ndaxte ndox ma dafa wex.* »

Njàngalem Katolik wuute na ak ndox mu sell miy faj mar, maanaam Bible bi, di kàddug Yàlla biñ bind, ndax dañu koy méngale ak " *absinthe* ", di naan gu wex, am toxic, ba ci ray nit ; loolu amul benn werante ndax li mujj ci njàngale mi mooy « *ñaareelu dee ci àtte bu mujj bi* » . Benn wàll , maanaam " *netteelu pàcc* " ci nit ñi , dañu soppiku ci njàngalem Katolik wala njàngale bu dul dëgg bu Protestan yi ñu jote. " *Ndox yi* " ñooy nit ñi ak njàngalem Biibël bi. Ci 16eelu ^{xamu} , ay kuréli protestant yu am ay gannaay dañu jëfandikoo bu baax Bible bi ak njàngalem , te ci misaalu aaya bii , nit ñi dañuy ray nit ñi ak njàngalem diine bu dul dëgg. Li ko waral mooy nit ñi ak njàngalem diine dañu wex. Bi Yàlla waxee ni " *ndox mi dafa wex* " , dafay tontu tuuma ci " *fiiraange* " bi yàgg a am li ko dalee ci Peeñu 6:6 ci *ñatteelu tafukaay bi* . Muy firndeel, ci jamono ji kàddum bind ñew ngir def loolu, tuuma njaayum njaayum bi mu doon indi ci asambale bi 7 màrs 321, bi jiiu jamonoy njaayum ofisel diine bu tuddu Pergamum ci Peeñu 2:12 ngir 538 .

Ci Lev. 26:21-22, ñu ngi jàng ci loolu : " *Su ngeen bañee dëggal ma, dinaa leen gëna yar juróom ñaari yoon seeni bàkkaar. Dinaa yónnee ci yeen rabi àll, ñuy sàcc seeni doom, yàq seeni baayima, wàññi leen . te seeni yoon dina ñu ñàkk kenn.* » Bu ñu jàngat Lev. 26 ak *ñatteelu mboq* ci Peeñu, dañuy wane àtte bi Yàlla di teg ci ndoortelu jamonoy Reformation. Ñi mu tànn dëgg-dëgg ñu ngi dëkk ci jàmm, bàyyi seen liggéey, nangu dee wala ñu jàpp leen nekk martyr dëgg. Waaye ginaaw seen misaal bu yéeme, limu gis du lenn ludul ay « *rab* » yu metti yuy xeex ak seen biir, lu ci gëna bari, ndax réy-réy, ba noppi di ray nit ñi ak fitna gu baayima yiy lekk yàpp. Xalaat boobu dina am jëmm ci Peeñu 13:1 ak 11. Lii mooy njeextelu jamono ji , ci anam wi ñu **koy teg**, ñuy yóbbu Kiñ tànn " *ci àll bi* " (= àtte) ci Peeñu 12:6-14 ak " *ñaari seede* " yu Yàlla bind ci Peeñu 11:3. Nguuru paap bu amul muñ bi ñu waxoon ci kanam 1260 at mingi waaja jeex.

Aaya 12 : " *ñeenteelu klok bi sone . Noonu benn ci ñetti xaaju jant bi, benn ci ñetti xaaju weer wi ak benn ci ñetti xaaju biddiwi yi daldi lëndëm, ba bëccëg gi leerul ba benn ci ñetti xaaju guddi gi.* »

ñeenteelu yar : Xel mi dafay màndargaal " *tiis wu mag* " wiñ wax ci Peeñu 2:22. Ci misaal yi, daf nuy wane li muy def : ci wàll wi, " *jant bi* " , màndarga leeralu Yàlla, dafay dóor. Waaye itam, ci wàll wi, " *weer wi* ", di màndarga camp diine bu lëndëm, bi, ci 1793, jëm ci naaféq Katolik ak Protestan, itam dañu ko dóor. Ci suufu màndarga " *biddiwi yi* ", benn wàll ci chretien yi ñu woo *ngir leeralal suuf si* itam dañu leen dóor benn-benn. Kon kan moo mēna jàpp leeralu diine chretien bu dëgg bi ak bu dul dëgg bi ? Tontu : Ideoloji ateism mooy leer gu mag gi ci jamono ji . Leeram dafay lëndëm yeneen yi yépp. Bindkat yiy bind téere ci xam-xam boobu , dañu leen di jox cër lool , ñu tuddee seen bopp " *leeralkat* " , lu ci melni Voltaire ak Montesquieu . Waaye , leer googu dafay yàq , njëkk, dundu doomi aadama yi ci caden, di tuuru deret ci ndox yu bari. Ginaaw boppu buur Louis XVI ak jabaram Marie-Antoinette, ñi nekkoon ci diine Katolik ak Protestan itam dañu daanu ci biir guillotine yu fippukat yi. Jëf jooju jub ci Yàlla taxul ñu gëm Yàlla ; waaye mujjental gi mooy gëna dëggal anam yi , te Yàlla mēnul daaneel jaay doole ludul su leen xeexee ak jaay doole bu gëna mag, gëna am doole te gëna am doole. " *Kàttan ak kàttan* " mooy Broom bi ci Rev. 7:12.

Ci Lev. 26: 23-25 , ñu jàng ci loolu : " *Sudee yar yooyu duñu leen yar, te ngeen bañ ma, man itam dinaa leen bañ, dinaa leen yar juróom ñaari yoon ndax seeni bàkkaar. Dinaa leen indil jaasi, ngir fayyu sama kóllóre . Bu ngeen dajalee ci seeni dëkk, dinaa leen yónnee mbas mi, ngeen jébbal leen ci loxoy noon yi.* » . " *Sabre biy fay sama jàppante* " mooy cër bi Yàlla jox nguuru national ateist bu français bi mu joxee ko bopp yi ñu def njaayum ngëm . Bu demee ni mbasum aaya yi, nguuru gi gēm̄ul Yàlla dafa tēral njàngale buy wax ni dañuy ray nit ñu bari, ba tax ñi ñu faat démb nekk nañu ñi ñuy ray suba bi . Buñu sukkandikoo ci njàngale mi, dafa melni nguuru jahannama bi dafa wara wann doomi aadama yépp ci dee. Moo tax Yàlla tuddee ko " *bënn gu xóot gi* ", di " *rab wiy joge ci bërëb bu xóot bi* ", ci Peeñu 11:7,

foofu la muy fësal themeem. Li ko waral mooy ci Gen.1:2, tur wi dafay tekki suuf si amul dundu, amul jëmm, bari jaxasoo, te ëlëg, yàqu-yàqu bu régime atheist bi jël dina jural ko. Ci misaal, ñu ngi gis li dal Vendée, di réew mu katolik, di nguuru buur, ñu soppi tur wi mu tuddu " Venge ", ndax fippukat yi dañu ko bëggoon def ko réew mu amatul nit, amul kenn ku ciy dëkk.

Aaya 13 : “ *Ma xool, dégg céeli naaw ci diggu asamaan si, naan ak baat bu dëgër ne : « Musi, musiba, musiba ci ñi dëkk ci kaw suuf, ndax ñatti malaaka yi nara sotti mboq ! »* »

Fippu googu waa français amal jurna ay jafe-jafe yu metti waaye amna lu Yàlla bëggoon. Mu dakkal jaay doole diine, ginaaw ga ñu tàmbali muñ nit ñi . Lii mooy jamono ji, buñu sukkandikoo ci Peeñu 13:3, « *rab wi bawoo ci géej* » bu Katolik « *gaañu na bu baax waaye wër* » ndax dooley « *céeli* » bu Napoleon , bi ñu wax ci aaya bii , moo ko defaraat jaaraleko ci Concordat-am . " ... *céeli buy naaw ci diggu asamaan* " dafay màndargaal kawewaayu nguuru buur bu mag bi di Napoleon ¹Mu yokk nguuram ci kaw askanu Europe yépp waaye daa lajj ci Russie. Tann bii daf nuy may nu xam bu baax jamonoy mbir yi xew, diir bi diggante 1800 ba 1814 lañuy xalaat. Njexital yu rëy yi ci nguur gi dañuy nekk benn référence bu dëgër buy gëna dëggal ñëw ci bis bi gëna am solo ci Daniel 8:14, 1843. Régime bu am solo boobu ci taarixu réewum France nekk na , ngir Yàlla , ki yor ab yëgle bu raglu, ndax ginaaw ga , Yàlla dina " . Bu ñu ko baamtu ñetti yoon, mooy « *musiba* » ; li ko waral mooy, bi ñu duggee ci atum 1843, ni ko Peeñu 3:2 jàngalee, Yàlla dafay sàkku ci chretien yi , ñuy wax ni Yeesu Kirist moo leen muccal , ñu mujjee matal Reformasioŋ bi tàmbali ci 1170, bis bi Pierre Valdo delloosi dëgg gi ci bible , ñu defar “ *liggéey yu mat sëkk* ; loolu lañu sàkku ci Peeñu 3:2 ak ci ndigalu Daniel 8:14. Njexitali duggug dooleem feeñ ci xeetu ñatti “ *musiba* ” yu mag , nu jàngat leen bu nekk. Maa ngi bëgga fësalaat ni li waral jamonoy jàmm ci diine ji, ci anam wu wuute, nekk « *musiba* » bu rëy *mooy* ateism national bu français biy dugg ba ci njeexte àdduna, di dugg xel yi nit ñi ci sowwu jàng. Loolu du leen jàppale ñu mëna def coppite yi Yàlla sàkku ci atum 1843. Waaye ba noppi, « *jiroom benneelu màndarga* » bi ci Peeñu 6:13 dafa wane li njëkk ci « *musiba* » yooyu ci nataalu « *daanug biddiw* » ñu koy méngale ak « *figg yu wert* » , kon nangu wuñu woon màgg gu mat sëkk gi Yàlla sàkku ci atum 1843. xamle ñatti " *musiba* " yu mag yi ci aaya bi ñu jàngat .

Ci limu feeñal, Xel mi dafa wax ci kàddu yii di « *ñi dëkk ci kaw suuf* » ngir màndargaal nit ñi ñatti « *musiba* yu mag » yi ñu waxoon ci Yàlla di teg. Bi ñu leen tàqalee ci Yàlla, ba noppi ñu tàqaloo ak ñoom ndax seen gëmul ak seen bàkkaar, Xel mi daf leen boole ci “ *suuf* .” Waaye, Jesus dafay màndargaal ñi mu tànn ñu gëm dëgg, ci kàddu yii di « *ndawi réewu Yàlla Aji Kawe ji* » . seen réew du “ *suuf* ” waaye “ *asamaan* ” la, fu Yeesu “ *defaree leen barab* ” buñu sukkandikoo ci Yowaana 14:2-3. Kon saa yu ñuy wax ci Apocalypse wax jii di « *ñi dëkk ci kaw suuf* » dañuy wax ci nit ñi fippu, ñu tàqaloo ak Yàlla ci Yeesu Kirist.

Feeñu 9 : Juroom bi ak 'bi
« musiba bu njëkk » bi ak « ñaareelu musiba bu mag bi »

5e Trompette : « Musiiba ^{bu} mag bi njëkk »
ngir waa protestant (1843) ak adventist yi (1994)

Ci jàngat bu njëkk bi, theme bii di « *5e trompet* » dafay wane ci misaal àtte bi Yàlla di indi ci diine Protestant yi daanu ci rus ci *printemps* 1843. Waaye dafay indi yeneen njàngale yuy firndeel kàdduy yonent yi Mr. muy ndawam. Liggéeyu yonent yi dafa leer bu baax ci jamonoy natt bu mujj bu ngëm ; Dina ñu firnde limu waxoon ci mesaas bii. Waaye li sunu mag ju jigéen xamul mooy Yàlla dafa waajal ñatteelu xaar Adventist ngir natt Eggaliis Adventist bu Juróom Ñaareelu Bis bi ci boppam. Dëgg la, ñatteelu xaar-xaar bi jëlul yokkuteg mbooloo mi ci ñaar yi ko jiitu , waaye yaatuwaayu dëgg yu bees yiñ wane te lëkkaloo ak moom, dafay dindi ñakk kattan googu. Moo tax, ginaaw bi Yeesu Kirist nattee ko ci diggante 1983 ak 1991 ci Valence-sur-Rhône , France, ak ci Maurice , ginaaw bimu bañee leeralam yu mujj yu yonent yi, njàngale ofisel bu Adventism dafa " *waccu* " ci Musalkatu ruuh yi ci weeru 1900. *5 ak 10 ci chapitre 9. Moo tax, ci ñaareelu jàng, àtte bu misaal bi Boroom bi def ci wàll yu bari yi ci ngëmu Protestant, dafay wax ci Adventism* bu juroom ñaareelu bis bi daanu ci apostasy , ci ginaaw , ci baña nangu leeralu yonent yi ; Lu moy Ellen G. White dafa àrtu ci chapitre bi tuddu “ Bañ Leer ” ci téereem bimu bindal jàngalekat Adventist yi “ Liggéeyukaay Evangélique ”. Ci atum 1995, la Adventism ak Protestant daal di boole seen doole ngir firndeel àtte bu jaar yoon bi Yàlla waxoon ci kanam. Dafay am solo lool ñu xamni ñaari daanu yooyu bokk nañu lu leen waral : bañ ak xañ kàddug yonent gi Yàlla waxoon, ci jaam bimu tànn ngir liggéey boobu .

“ *Misfortune* ” mooy waxtu soxor , te Seytaane mooy noonu Jesus ak ñi mu tànn, te ki koy yóbbaaale ak ki koy yóbbaaale. Xelu Yàlla mi dina nu xamal ci nataalam liy xew ci taalibe Yeesu Kirist suñu ko bañee ngir jox ko Seytaane ; loolu mooy “ *musiba* ” bu rëy dëgg .

Aaya 1 : “ *Juroom bi klok sone . Noonu ma gis benn biddiww, daanu ci asamaan, daanu ci suuf. Ñu jox ko caabiy bërëb bu xóot bi .*

“ Juroom bi ” waaye àrtu bu mag lañu jox ñiñ tànn ci Kirist, ñu tànn leen ci atum 1844. “ *Biddéew bi daanu ci asamaan* ” bokkul ak “ *biddéew Absinthe* ” bi ñu waxoon ci chapitre bi weesu, bi “daanuwwul ” ci *kaw suuf*, waaye “ *ci kaw dex yi ak ci ndox yi* ” . Mooy jamonoy “ *Sard* ” bi Jesus fàttaliku ni “ *dafa yor juróom ñaari biddiww yi ci loxoom* ” . Ndax « *liggéeyam* » yi ñu wax ni « *jaarul yoon* » , Jesus sànni ci suuf « *biddiww* » bi ndawu Protestan bi.

Ci pringtemps 1843 lañu amee fitna ci diine Adventist, ñu daal di xaar dellu Jesus Christ. Ñaareelu xaar ngir dellusi bi jeezna ci 22 oktoobar 1844. Ginaaw ñaareelu natt googu la Yàlla jox ñi daan xam-xam ak jëfandikoo bisu noflaay bu sell bi di Samdi. Ci noonu la Sabbat bi jëlee liggéeyu « *màndarga Yàlla* » bi ñu wax ci aaya 4 ci chapitre 9. Kon màndargaal jaamam yi tàmbaliwoon nañu ko ginaaw bi ñaareelu natt bi jeexee, ci automne 1844. test bu njëkk bi Adventist yi amal, di xeex ak bu daanu 1844 , biy màndargaal ndoortelu màndargaal ñiñ tann ñu am ndam , ak bu theme bii di « *5th trompet* » , te jubluwaay bi ci Yàlla mooy feeñal daanu ngëmu Protestant yi ak bu Adventism bi nara def jàppante ak moom ci weeru 1844. 10. Kon, bi « *juróomi* weer yi » ci theme bi tàmbalee ci automne 1844, contexte ci ndoortelu tafukaay bi, muy theme bu mag, ngëm Protestan " *dafa daanu* " balaa bis boobu, ci pringtemps 1843. Kon mën nanu gis ni feeñug Yàlla di sargal dëgg -dëgg yi am ci taarix . Ñaari bis yi 1843 ak 1844 ku nekk ci ñoom amna lu muy tekki.

Jesus bàyyi ko , mu jox ko Seytaane , ngëmu Protestan dafa daanu ci « *pax* » wala « *xóotaayu Seytaane* » bu Katolik yi , Reformateur yi ci seen bopp doon ñàññi ci jamonoy Reformation ci Peeñu 2:24 . Ci anam wu nèbbu, bi Xel mi waxee ni dafa daanu “ *ci kaw suuf* ”, dafay firndeel ngëmu Protestan bi ñuy màndargaal ci baat “ *suuf* ” biy fàttali ni ñu jooce ci diine Katolik, ñu koy woowe “ *géej* ” ci Peeñu 13 ak 10:2. Ci bataaxalu “ *Filadelfi* ” , Jesus dafa wax “ *buntu* ” yu ubbeeku wala yu tëju. Fii, ab caabi moo leen ubbil beneen yoon ndax daf leen may ñu mëna dem ci “ *abyss* ” , di màndarga réerug dundu. Mooy jamono ji ci ñoom " leer di nekk *lëndëm* " te " *lëndëm di leer* " . Dañu jël njàngalem filososfi republikeen yi, ñu bàyyi seen xel ci sellaa yu ngëm gi deretu Yeesu Kirist setal. Nanu bàyyi xel ci njubte gi “ *ñu ko jox* ”. Kiy jox ku nekk ci liggéeyam mooy Yeesu Kirist, di Àttekat bu mag bi. Rmn 10 20 Ndaxte moom mooy boroom caabi yi ; " *Caabi Daawuda* " ngir ñi barkeel ñu tann ci 1873 ak 1994 , buñu sukkandikoo ci Peeñu 3:7 , ak " *caabi bu xóot bi* " ngir ñi daanu ci 1843 ak 1994 .

Aaya 2 : “ *mu ubbi bërëb bu xóot bi. Rvl 10 1 Noonu saxar jolle ca kàmb gi, mel ni saxarus puur bu mag . jant bi ak jaww ji daal di lëndëm ndax saxarus kàmb gi. »*

Gëm-gëmu Protestan dafa soppo kilifaam ak ëlëgam, liggéeyam itam soppiku. Moo tax mu am musiba bu amul benn werante, maanaam dafa wara dundu yàqu-yàqu àtte bu mujj bi ci “ *safara* ” bu “ *ñaareelu dee* ” bi ñuy wax ci Peeñu 19:20 ak 20:10. Bu ñu jëlee misaalu “ *dexu safara ak sulfur* ” “ *safara* ” bii di àtte bu mujj, dina nekk “ *four bu mag* ” buy tiital ñiy sàggane ndigali Yàlla, bi ñu ko waxee ci Tundu Sinai, buñu sukkandikoo ci Exo.19:18 : “ *Tundu Sinai dafa wàcci woon ci saxaar, Saxaar si jog ni saxaar fuur , tundu wi yépp yëngu bu baax.* "Ci noonu la Xel mi jëfandikoo pexem sinematograafi bu ñuy woowe " flashback ", muy wane liggéey yiñ def bi ñi daanu di dundu ba leegi di jaamu seytaane. Baatu « *saxaar* » dafa am ñaari maana : saxaar « *fuur bu mag* » bi ñu jàng ci Peeñu 14:11 : « *Te saxaar seen fitna dafay yéeg ba fàww ; te duñu noppalu guddi ak bëccëg, ñiy jaamu rab wi ak nataalam, ak képp ku jot màndarga turam ,* “ waaye itam màndarga “ *ñaan yu sell yi* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 5:8, fii, ñaani sell yu baaxul yi. Ndaxte liggéeyu diine bu bari bi ñuy wane ci ñaan , mooy gëna dëggal kàddu yii Yeesu waxoon ci moom ci Sarde ci atum 1843 : « *Yaa ngi dundu ; te nga dee .* " Dead, ak ñaari yoon dee, ndax dee bi ñuy wax mooy “ *ñaareelu dee* ” ci “ *àtte bu mujj* ” . Liggéeyu diine boobu day nax ñépp lu dul Yàlla ak ñi mu tann te mu leeral leen. Gëm-gëm bu tasaaroo boobu mooy “ *intox* ” ni ko àdduna bi di waxee. Te dëgg la , xalaatu màndi mooy li Xel mi di fësal ci nataalu « *saxaar* » biy tasaaroo ci « *jawwu ji* » ba ci lëndëm « *jant bi* » . Sudee leeralu boroom bi mooy màndargaal leer gu dëgg gi, maanaam leeru « *air* » bi.

dafay wax ci nguur giñ dencal Seytaane , ñu tuddee ko “ *buuru dooley jawwu ji* ” ci Efes 2:2, te Yeesu woowe ko “ *buuru àdduna bi* ” ci Yowaana 12:31 ak 16:11 . Ci àdduna bi, li tax ñuy joxe xibaar bu dul dëgg mooy ñu nèbb dëgg gi wara nekk kumpa. Ci wàllu diine, noonu la : dëgg gi nekk ci kiñ tann kese. Bariwaayu kuréli protestant

yi mën na nëbb ngëmu Adventist bu juróom ñaareelu bis bi ; 1995 lañu ko jëlee ci seen rang ndax " *musiba bu rëy bi* " mu dundu . Ci jamonoy ngëm bu bees bii, dina ñu nekk jafe-jafe ci *ñaareelu dee* biy soppi kaw suuf si nekk *fuur bu tàng* . Kàddu gi raglu na, te mën nanu xam ni Yàlla joxeewul ko ci anam wu leer. Ñu ngi ko reserve ñiñ tann ngir ñu xam fu ñu mujjee rëcci.

Aaya 3 : “ *Ci saxaar si, mboq yi génn, tasaaroo ci kaw suuf si . Ñu jox léen sañ-sañ mel ni kàttanu jinaar yi ci kaw suuf.* »

Ñaan yi ñuy màndargaal ci « *saxaar* » dañuy génn ci gëmmin ak ci xel yi Protestan yi daanu, moo tax góor ñi ak jigéen ñi ñuy màndargaal ci « *mboq* » ndax limu bari. Dëgg la, nit ñu bari ñoo daanu ci atum 1843, te maa ngi leen di fàttali ni ci atum 1833, fukki at ci ginaaw, Boroom bi dafa joxe xalaat ci mbooloo mi ci « *daanug biddiiw yi* » ci guddig 13 nowàmbar 1833 diggante xaaju guddi ak 5 waxtu ci ngoon . . Waaye itam, baat « *ci kaw suuf* » dafa am ñaari maana: yokkute ci kaw suuf ak dântite Protestant. Kan moo bëgg " *mboq* " yuy yàq ak yàq ? Duñu baykat, te Yàlla gërëmul gëm-gëm yi ko wor di liggéeyandoo ak noon bi ngir yàq góob bi mu tann, moo tax ñu teg leen màndarga bii. Ci Ezekiel 2, chapitre bu gàtt bii am 10 aaya, dañu wax 6 yoon baat “ *fippukat* ” ngir wax ci “ *fippukat* ” yu Juif yi Yàlla jàppee ni “ *dëg, ñax mu bari ak jaam* ” . Fii, baatu « *jaasi* » dafay wax ci way fippu protestant yi. Ci aaya 3, li ñuy wax ci dooleem dafay waajal jëfandikoo màndarga bu gëna am solo bu fësul. Dooley " *jaasi* " mooy màtt li ñuy ray ak màttu seen " *geen* " . Baatu " *geen* " dafa am lu muy tekki ci xalaatu boroom bi , maanaam Yesaya 9:14 : " *yonent biy jàngale fen mooy geen gi .* " Baayima yi dañuy jëfandikoo seen " *geen* " ngir dâq ak dóor naat yi ak yeneen gunóor yu leen sonal. Fii dañuy gis nataalu “ *Yesabel, di yonent bu jigéen* ” bu baaxul , mooy yàgg di yar ak di sonal Yàlla ak ay jaamam yu gëmul Yàlla. Rax ci dollu, di dóor nit ci sa bopp ngir baale bàkkaar, bokk na ci njàngalem ngëmu Katolik. Ci Peeñu 11:1 , Xel mi dafay firndeel méngale googu , ci jëfandikoo baat " *bant* " bi Yesaya 9:14 joxe luy tekki lu melni baat " *geen* . " . Nataalu eglis bu pape bi dafay wax itam, li ko dalee ci 1844, ci gëm-gëmi Protestant yu daanu, ñu nekk ay yonent Yàlla yuy jàngale fen, maanaam ay yonent yu baaxul. Baatu “ *geen* ” bi ñu nara wax, dina ñu ko joxe bu baax ci aaya 10.

Tabax 3e Adventiste bi ñuy xaar **(bii, ci juróom ñaareelu bis bi)**

Verse 4 : “ *Ñu digal leen ñu baña gaañ ñax mi ci kaw suuf, wala benn garab bu wert, waaye ñu baña gaañ nit ñi amul màndarga Yàlla ci seen jë .* ” »

" *Ñoom* " yooyu duñu lekk ñax mu wert mi , waaye dañuy lore ci nit ñi " *màndarga Yàlla* " aarul . Li ñu wax ci “ *màndarga Yàlla* ” dafay firndeel jamono ji ñu waxoon ci Peeñu 7. Kon bataaxal yi dañuy méngoo, chapitre 7 dafay wax ci ñiñ tann ñu tafu leen, ak chapitre 9, ñuy wax ci ñi daanu te bàyyi leen. Maa ngi leen di fàttali ni, buñu sukkandikoo ci Matt.24:24, kenn mënu la nax kiñ tann dëgg. Noonu la mbubboo yonent yi di naxante.

Ci anam wu jaar yoon, « *màndarga Yàlla ci jë yi* », *dafay wane ndoortelu màndarga gi ci* jaamu Adventist yi Yàlla tann , maanaam 23 oktoobar 1844. Ñu ngi wax ci lu leer balaa ñuy wax ci diiru « *juróomi weer* » ci yonent yi ci aaya bi ci topp ; diir bu mat 150 at dëgg , te dina aju ci bis bii.

Verse 5 : “ *Mayu ñu leen ñu ray leen, waaye ñu sonal leen juróomi weer . te metital bi ñu indil nit daa melni metit wi jaasi bu màtt nit.* »

Boroom bi dafay boole jëf yuñ def ci jamono yu wuute ci nataalam ; loolu dafay jaxasoo, di jafeel tekki nataal bi. Waaye buñu xamee pexe boobu ba noppi nangu ko, kàddu yi

dañuy leer bu baax. Aaya 5 bi moo nekkoon sama xamle ci dellu Yeesu Kirist ci 1994. Dafa am kàddu yu am solo yu wax ci yonent yi, maanaam “*juróomi weer*” yu tàmbali ci 1844, may nu xam bis bi 1994. Waaye, ngir mëna def li Yàlla xalaat, fàww ma lëkkale dellu Yeesu ak Kirist. Moo tax, ginaaw bi ma gisee mbind mi ci anam wu jaar yoon, te loolu mënoon na tax ma ñàkka am yaakaar googu, ma wéy di topp yoon wi sama Boroom bëggoon. Ci dëgg, mbind mi dafa leer : « *joxu ñu leen ko ngir ñu ray leen, waaye ngir ñu sonal leen ci diiru juróomi weer* ». Li ñu wax ci « *bañ leen ray* » mënul boole ci theme “6e trompet » , di xare buy ray nit, ci jamono ji « 5e trompet » wax : jamonoy 150 at dëgg. Waaye ci jamonoom, William Miller mënul woon def liggéey bu Yàlla bëgg ; ngir gis benn njuumte bu tax ñu mëna dekkal yaakaaru dellusi bu Kirist ci lolli gi ci 1844 ; njuumte bu dul dëgg, ndax xayma yi njëkka am ci pringtemps 1843, tay lañu ko firnde ci sunu xayma yu mujj. Bëgg-bëggu Yàlla ak kàttanam ñooy nguur gi, te lu am solo ci ñi mu tànn, dara wala kenn mënul tere ko def. Li am mooy njuumte boobu ci yëgle bi moo waral Adventist ofisel seede, ci 1991, ni dañu doon xeex yaakaaru dellu Yeesu Kirist biñ yëglewoon ci 1994. Te li gëna bon ci Adventist yi mooy ñu ñàkk leen leeralu yonent bu mujj biy leeralal bu nekk ci téere Daniel, mën nga am firnde tay soo jàngée këyit bii . Bu ñu defee loolu, dañuy ñàkka am yeneen leer yu bees yi Yàlla jox ma ci pringtemps 2018 ba leegi ci wàllu yoon wi ak ci dellu Kirist bi nara dellusi, xam nanu ko leegi, ci pringtemps 2030 ; ak loolu ci njàngale yu bees yu wuute ak tabax yonent yi ci Daniel ak ci Apocalypse. Diggante 1982 ak 1991, ci man, *juróomi weer yi* dañu lëkkaloo ak liggéeyu njuumti yonent yi, te liggéey boobu dafa wara wéy ba Yeesu Kirist dellusi. Ndax gëm naa loolu, te gëna dëggu, gis naa ni tere « *ray nit* » dafay ténk àpp bi . Ci jamono jooju, bis 1994 mooy atum 2000 bi Yeesu Kirist juddoo dëgg. Maa ngi yokk ci ni kenn xamul lu waral sama njuumte ; loolu dafay firndeel liggéey bi méngoo ak bëgg-bëggu Yàlla. Leegi nanu bàyyi sunu xel ci li ñu wax “ *waaye ñu sonal leen juróomi weer* .” Formul bi dafa réer lool ndax “ *torture* ” bi ñuy wax ci , duñu ko dundu ci diiru “ *juróomi weer yi* ” ñu waxoon ci kanam Yàlla . “ *Mitte* ” bi Xelu Yàlla mi wax, dina ñu ko indil ñi daanu ci àtte bu mujj bi, foofu lañu koy indi ci lakk yu “ *laxu safara yi* ” , di mbugalu “ *ñaareelu dee* .” « *Móor* » googu ñu ngi ko fësal ci bataaxalu ñatteelu malaaka bi ci Peeñu 14:10-11, te aaya bi ko jiitu dafa wax ci « *saxaar* » *giy bawoo ci seen* mbégte ; mesaas bu Adventist yi xam bu baax ndax bokk na ci seen wareef ci àdduna bi yépp. Xam nañu bu njëkk ni Adventism ofisel bi dina daanu, ci anam wu nēbbu, Xel mi dafa wax ci bataaxal bii ni, “ *moom itam* dina naan ci *buteelu mer bu Yàlla tuuru ci kaasuu meram, te dina ñu ko sonal ci safara ak sulfre ci kanamu malaaka yu sell yi ak ci kanamu Mbote mi* .” Lii “ *moom itam* ” dafay jëm ci ngëmu Protestan, ginaaw ga ngëmu Adventism bu gëmul bu baax bi Yeesu Kirist ci boppam bañ ci 1994. Bis boobu ba leegi, ngir firndeel musibam, “ *fippukat* ” bu bees bi dugg na ci mbootaay buy boole Katolik yi ak Protestan yi jota tàqaloo ak Yàlla. Waaye balaa Adventism ofisel di daanu, formul bi “ *moom itam* ” dafa doon wax ci Protestant yi daanu, ndax ginaaw bi ñu daanoo ci 1844, dina ñu bokk ëlëgu Katolik yi, Orthodox yi ak njuumti Juif yi. Booy seet, “ *moom itam* ” dafay wax ci képp ku nekkul Katolik, ku sargal Eglis Katolik bu Rome, ci dugg ci jàppanteem bu mbootaay, ak sargal ordinance yu Constantin I : Dibéer bimu am ci « bisu jant » ak bis bimu juddoo (Noel 25 desàmbar) . Bi Xel mi tãnee jëmmu benn baat “ *moom itam* ”, te baña tànn jëmmu bari “ ñu itam ”, Xel mi daf nuy fàttali ni tãneefu diine tãneef la ci kenn ku nekk, mooy tax ku nekk ki wara def , gëna jub wala ki def njuumte ci kanam Yàlla, te baña nekk ci askan wi ; melni “ *Nowe, Daniel ak Ayóoba ñu baña muccal doom yu góor wala yu jigéen* ” buñu sukkandikoo ci Ezek.14:18.

Tiitaange ñaareelu dee ci àtte bu mujj bi

Aaya 6 : “ *Ci jamono yooyu nit ñi dina ñu wut dee, waaye duñu ko gis . Dinañu bëgga dee, waaye dee dina leen daw.* »

Xalaat yi dañuy toppandoo ci anam wu logic. Biñu demee ba wax ci « *tiis yi ci ñaareelu dee* » , Xel mi dafa wax ci aaya 6, ci bis yi ñu koy jëfandikoo, biy ñëw ci njeexte Teelu ^{juniy at}, bi ñuy wax ci « *ci jamono yooyu* ». Ginaaw loolu mu wane nu mbir yu wuute yi ci yar bu mujj bii, muy yar bu tiis lool. “ *Nit ñi dina ñu wut dee, waaye duñu ko gis ; dina ñu bëgga dee, waaye dee dina leen daw .* ” Li nit ñi xamu ñu mooy yaram wi soxor ñi di dekki dina am màndarga yu wuute lool ak yaram wi nit ñi am leegi. Ci seen yar bu mujj, Yàlla bi leen sàkk dina defaraat seen àdduna, suko defee ñu mëna wéy di yëg seen bopp ba keroog ñuy yàq seen atom bu mujj. Rax ci dolli, guddaayu diiru tiis bi dina ñu ko méngale ak ku nekk, lépp di aju ci àtte bi ñu def ci moom. Màrk 9:47-48 dafay firndeel loolu ci kàddu yii : “ *... sànni leen ci safara, fu seen gunóor du dee, te safara du fay.* ” Dafay am solo itam ni ngëmu Protestan yi dañu bokk ngëmu diine yu baaxul yi ak Eglis Katolik bi ; ginaaw Dibéer, bis bi njëkk ci noppalu, amna ngëmu ruuh budul dee, loolu moo waral Protestan yi gëm ni jahannama am na, ni ko Katolik yi jàngalee. Moo tax, li Katolik yi doon wax ci safara, di barab bu ñuy teg ñi alku ci safara ba fàww, muy luy teg buur yépp ci réew yu chretien yi, amoon na dëgg, waaye li gëna am solo mooy fen bu bari. Ndaxte, li ci njëkk mooy, jahannama bi Yàlla waajal du am jëmm ba ca njeexte “ *juniy at* ” yi seen boroom di àtte ñi soxor ci asamaan si. Ñaareel ba mooy, tiis wi du yàgg, doonte dina yàgg, buñu ko méngale ak ni àdduna bi di doxee leegi. Ñi nara gis dee daw ci ñoom, ñooy ñi topp ngëmu Gereg yu gëmul Yàlla, maanaam ruuh du dee. Kon Yàlla dina leen may ñu xalaat li seen ëlëg nara doon su fekkoon ni seen ruuh du dee. Waaye li gëna am solo mooy jaamukat yi « bisu jant bu kenn mënul daan » ñooy daje ak seen boroom ; suuf si ci boppam moo leen jural, ginaaw bimu nekkee " jant " ndax magma safara ak soufre booloo.

Melokaan buy gëmloo nit

Aaya 7 : “ *Mboor yooyu dañu melni fas yuñ waajal xeex ; Am nañu ci seen bopp kaalag wurus, te seeni xar-kanam mel ni gu nit.* »

Ak ay màndargaam, aaya 7 dafay wane pexem liggéey bi camp Protestant yi daanu. Diine yi (*fas yi*) dañu dajaloo ngir “ *xare* ” ngëm , te du jeex fileek jamonoy yiw jeexee, waaye mébet bu mujj bi mingi fa. Xeex boobu ñu ngi ko woowe “ *Armagedon* ” ci Peeñu 16:16 . Kon dafay baax ñu xam ni Xelu Yàlla mi dafay fësal ni dañu koy méngale ak li am ci dëgg ; mu koy def ci yokk jëfandikoo kàddu « *melni* ». Lii mooy anam wi muy weddi njuumte yu waa diine ji wax. Lépp luy gëmloo nit rek la : “ *kuronu* ” bi ñu digoon ki daan ngëm, ak ngëm (*wurus*) ci boppam, te amul lenn ludul “ *niroo* ” ak ngëm dëgg. " *Kanam yi* " gëm - gëm yu baaxul yooyu dañuy gëmloo seen bopp ndax melokaanu nit rek lañu des. Ku fësal àtte boobu, dafay saytu xol yi ak xel yi. Xamna xalaati nit ñi ci lu nëbbu, te dafay séddoo gis-gisoom ci àdduna ak ñi mu tànn.

Aaya 8 : “ *Dañu am kawar gu melni kawaru jigéen, seeni bëñ melni bëñi gaynde.* »

Buñu sukkandikoo ci 1Kor.11:15 , kawar gu jigéen ñi dafay muur seen bopp. Lu muur bi di def mooy mu nëbb kanam gi, wala dântite ki muur bi. Aaya 8 dafay ñaňñi ci ay màndargaam ni diine chretien yi dañu gëmloo nit ñi. Kon dañu am melokaanu biti (*kawar*) bu *jigéen* , ci Efes 5:23-32 , waaye seen xol dafay dundal ak fitna (*bëñ*) yu " *gaynde* " . Noo ngi gëna xam li waral seen kanam yi di nuru nit rek. Yeesu dafa leen mengale ak gaynde te amul benn sabab. Kon dafay fàttali nit ñi ci Rome, bi gaynde yi lekk seen chretien yu njëkk ya ci seeni arena. Te méngale boobu amul benn werante ndax ci njeexte àdduna, dina ñu bëgga ray ñi mujjee tànn ci Yeesu Kirist.

Aaya 9 : “ *Dañu yor ay mbubb yu melni mbubb yu ñu defaree weñ, te yuuxu seeni laaf melni yuuxu xarekat yu fas yu bari di daw dem xare.* »

Aaya bii dafay wax ci njuumteg panoply soldaar dëgg bu Yeesu Kirist, bi sol “ *mbaxaaruu dënn bi* ” ci njub (Efes 6:14), waaye fi, njub googu dëgër ni “ *weñ* ” bi nekkoon màndarga empire bu Rome ci Daniel. " *Tàmbaar yi* " dañuy def bruit ak " *seen*

laaf" suñu nekkee ci yëngu. Kon méngale biy ñëw dafay wax ci jëf. Li ci topp dafay firndeel limu lëkkaloo ak Rome, ndax foofu la Rome di daje ak "*fas yu bari*" di bégal waa Rome ci seeni wërsëg. Ci nataal boobu, « *fas yu bari* » dafay tekki : diine yu bari dajaloo ngir yóbbu « *wagon* » bu Rome, maanaam ngir sargal kiliftéefu Rome ; Rome, bi xamoon ni ñuy nax yeneen njiiti diine ngir noot leen ci ay njuuj njaaj. Mooy anam wi Xel mi ténk liggéeyu campu fippukat yi. Te ndaje bii ngir jàppale Rome daf leen di waajal ngir "*xare Armagedon*" bu mujj bi ñuy xeex ak noon yi ci Dibeer, di topp bu baax bisu noflaay bi Yàlla sellale, te ñu xamul, ñuy xeex ak Kirist, seen Aarkatu Aarkat.

Aaya 10 : "*Dañu am geen yu melni jàmbur ak ay xeeñ, te ci seeni geen ñu am kàttan ngir gaañ nit ñi juróomi weer.* »

Aaya bii dafay dindi muur bi ci aaya 3, fu ñu wax ni baat "*geen*" mooy "*dooley jën yi* ." Dañu ko joxe ci Yesaya 9:14, te kenn xamul lumuy tekki ci Yesaya 9:14. Du loolu mooy sama mbir, moo tax maa ngi fàttaliku caabi bu am solo bii : « *yonent biy jàngale fen mooy geen gi* ». Maa ngi leeral bataaxal biñ kode ci kàddu yii : Grupp yooyu amoon nañu ay yonent yu fen (*geen*) ak ay way-fippu (*skorpion*) ak ay làmmiñ yu fen (*skorpion*), te ci yonent yu baaxul yooyu (*geen*) *lañu amoon dooley gaañ nit ñi*, maanaam, nax leen, gëmloo leen ñu sargal Dibéer bu diine bu Rome ci weeru jàmm ci *weeru 100*. loolu moo leen di teg, te kenn mënu leen faj, ñu dundu "*metit yu ñaareelu dee*" ci àtte bu mujj bi ci njeexte *7eelu* ^{junniy at}. Suma xalaatee ni mbooloo mi gisu ñu njariñu bis bi ñuy noppalu ! Sudee dañu gëmnoon bataaxal biñ joxe te leer, dina ñu soppo seen xalaat.

Aaya 11 : "*Malaaka mi yor bërëb bu xóot bi moo leen jiite woon, maanaam Abaddon ci làkku Hebrew, Apollion ci làkku Gereg.* »

Lu gëna leer mooy, tuuma gi Yàlla jiiñ dafa yegg ba ci collu bi : diine yooyu dañu am seen buur, Seytaane, "*malaakal géej gi*" ñu jàpp ko ci kaw suuf si "*junniy at*" buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:3. Baatu "*gënn gu xóot gi*" ci Génesis 1:2 dafay wax ci suuf si balaa muy am màndarga dundu. Kon, baat boobu dafay tekki ni àdduna bi dafa yàqu, bépp xeetu dundu dina jeex ci dellu bu am ndam bu Kirist. Dina nekk ci jafe-jafe yii "*junniy at*", malaaka Seytaane kese moo ko jàpp. Ki Yàlla woowe ci Peeñu 12, maanaam « *malaaka mu bonn mi, jaan ji, Seytaane, ak Seytaane* », ñu tuddee ko Yaxxkat, maanaam **Abaddon ak Apollyon** ci làkku Hebrew ak Gereg. Ci anam wu nèbbu, Xel mi daf nuy wan ni malaaka mi di doxee di yàq liggéeyu Yàlla bimuy xeex. "*Hebreu ak Grek*" ñooy làkk yi ñu njékka bind Biibël bi. Kon, bi ngëmu Protestant daanoo ci 1844, di ndoortelu theme bii di "*5th trumpet*", Seytaane daf ko delloosi ak bëgg-bëggam bu siiw ci Bible bu sell bi. Waaye wuute na ak ndoorte yu am solo yi ci Reformation, ndax leegi dañu koy jëfandikoo ngir yàq pexem Yàlla. Seytaane dafa jëfandikoo ngëm gu daanu giñ soppo, te leegi mu am ndam, limu jéemmoon wacce ci Kirist ci boppam, te amul benn njariñ, ci waxtu bimu doon jéema baña nangu.

Aaya 12 : "*Musiba bu njëkk bi weesuna. Xoolal, ñaari musiba dina ñëw ginaaw lii.* »

Fii lañuy jeexal, ci aaya 12, li muy wax ci "*5e trompet*". Waxtu wii dafay wane ni nit ñi dugg nañu ci atum 1994 ci kalandriye bi ñuy faral di def. Ba foofu, jàmm ci diine a ngi wéy ci diine yépp yu gëm benn Yàlla. Rayu ñu kenn ndax lu jëm ci ngëm wala lu jëm ci diine. Kon li ñu tere ray nit ci aaya 5, dañu ko jox cër, ba noppo mat ko ni ko Yàlla waxee.

Waaye ci 3 ut, 1994, la GIA njékka song diine jullit yi, ñu faat ci juróomi ofisiye yu français ci wetu ammbasaadu français ci Algiers, ci la ñu topp ci bisu noel, 24 desàmbar, 1994, ñu song benn avion bu français, mu faat ci ñatti nit ci Algiers, ci la benn doomu français. Ci ete bi ci topp, way-fippu islaamist yu Algérie yu GIA daal di song RER ci Paris, di kapitaalu France. Ci atum 1996, dañu dagg boppu 7 prêtre katolik yu français ci Tibhirine ci Algérie. Kon seede yooyu dañuy firndeel ni "*juróomi weer*" yi ñu waxoon ci profeti bi

weesu nañu ko. Kon xare diine yi mën nañu tàmbaliwaat ba noppi wéy ba ci njeexite àdduna bi, muy màndargaal dellusi bu Kirist bu am ndam.

6th Trompett : Ñaareelu “ Musiba ” bu Mag

Jiroom benneelu mbugal ci bépp njuumte bu sellaay chretien

Ñatteelu guerre mondiale

Aaya 13 : “ *Jiroom benneelu klok bi sone . Noonu ma dégg baat buy joge ci ñeenti béjjén yu saraxalukaayu wurus ba nekk ci kanamu Yàlla .* ”

Juroom benneelu àrtu bi mooy “ ñaareelu ” musiba bu mag **bi** ñu wax ci Peeñu 8:13. Dafay jiitu jeexal jamonoy yitte mbooloo ak benn-benn , te dina am ci diggante 2021 ak 2029 . Ci aaya 13, dugg ci theme “ 6th trumpet ” dina firndeel dellu xare ak sañ-sañ “ *ngir ray* ” . Tem bu bees bi dafay wax ci diine yi ñu waxoon ci « 5e trumpet » ^{bi njékk} . Màndarga yi ñu jéfandikoo dañuy nuru. Kon mën nañu leeral mbir yi nii : waa “ 5e trumpet » dañu tàmm « *baña ray* » , dem ba sax tere ñu teg nit dee ci Europe ak ci yenn etaa yi ci Etats Unis. Gis nañu anam wu ñuy jaar ba jënd ak jaay ci biir àdduna di am xalis, loolu tax ñu am xalis. Kon dootu ñu jàppale xare, waaye dañuy xeex jàmm, ak lu mu mëna doon. Xeex diggante réew yu chretien yi dafa melni dañu ko génne, waaye liy ñuul ci soow mi mooy ñatteelu diine bi gëna néew jàmm, mooy Islaam bi dox ci ñaari tànk : bu terrorist yiy jéfandikoo ak bu yeneen ñi topp seen jéf yuy ray nit. Kon waxtaankat bii taxul ñu mëna am jàmm ju nara yàgg, te dina doy Yàlla biy sàkk lépp mu « *woo* » ndigalam ngir xeex bi diggante siwilisasiyon yi ak diine yi am , te dina jur loraange yu bari. Ci yeneen wàll yi ci kaw suuf, askan wu nekk dina am noonam bu yàgg, di xaajaloo bi Seytaane ak jinneem yi waajal ci kaw planet bi yépp.

Waaye, fii, profesu bi dafay wax ci benn réew, di chretien sowwu jant bu gëmul Yàlla.

Daan bu mujj bi, balaa “ *juróom ñaari mbas yu mujj* ” yi jiitu dellu Kirist, dafay ñëw ci turu “ 6eelu ^{mboq} ” . Laata nuy dugg ci li gëna leer ci mbir mi, xam nanu ni mbir mi mooy ñaareelu « *musiba yu mag* » yi « *céeli* » empire Napoleon wax ci Peeñu 8:13. Leegi, ci benn montage buñ defar ngir loolu, profesu Apo 11 dafa jox tur wii « *ñaareelu musiba* » ci fippu googu ñu tuddee « *rab wiy jog ci géej gi* ». Mooy theme “ 4e trumpet ” ci Peeñu 8. Kon Xel mi daf nuy wax ni amna diggante bu xóot diggante mbir yi xew ci « 4^{eem} ak 6eem ^{mboq} » . Dina nu xool liy lëkkaloo yooyu.

Su “ 6eelu mboq ” sonee , *baatu* Kirist, di ñaanal ci kanamu *altar* bu ñuy lakk lakk-lakk, dafay fësal ndigal. (Ci misaalu tabernakl bi ci kaw suuf, biy wax ci liggéeyam ci asamaan si èlëg, di ñaanal ñaani ñiñ tànn).

Europe sowwu jàng mooy muru Yeesu Kirist

Aaya 14 : “ *Mu wax juróom benneelu malaaka mi yor mboq ne ko : « Leeral ñeenti malaaka yi ñu jàpp ci dex gu mag gi tuddu Efrat. » »* ”

Yeesu Kirist dafa wax : « *Looleen ñeenti malaaka yi ñu jàpp ci dex gu mag gi Euphrate* » : Looleen dooley jinne yi nekk ci diggu Europe , te turu Eufate moo ko màndargaale ; Europe sowwu jàng ak yeneen dëkkam yu Amerique ak Australie, ñu daan ko tëye ci 1844 ba leegi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 7:2 ; ñeenti malaaka yooyu ñooy ñeenti malaaka yi ñu jox sañ-sañu yàq suuf si ak géej gi . Caabi tekki yi yomb nañu te logic. “ Euphrate ” mooy dex gi daan roose Babilon bu yàgg ba Daniel nekkoon. Ci Peeñu 17, “ *jigéen ju yàqu* ” ji ñuy woowe “ *Babilon bu mag* ” dafa toog “ *ci kaw ndox yu* ”

bari ”, muy màndargaal “ *askan yi, réew yi ak làkk yi .* ” “ *Babylon* ” mooy Rome, nit ñi ñuy wax ci ñooy réew yu Europe. Bi muy wax Europe muy réew mi gëna am solo ci muram, Kirist Yàlla dafa bégga yar ñi ko wor, te baña def lu bari ci tiis yi mu dundu ci bant bu metti, bi aaya bi njëkk wax, ci joxe kàddu “ *altar* ”, bi ko waxoon ci xew-xew yu màndargaal kóllóre gu yàgg gi.

Bi Spirit bi di laal Europe, mingi bégga fayyu ñaari réew yu ko gëna xëcc seen njuumte. Lii mooy ngëm Katolik, yaay eglis, ak doom ju jigéen ju mag, ni ñu koy woowe France, moo ko jàppale bu baax ci ay xarnu, bimu tàmbalee, ak Clovis, ^{buur bu njëkk} ci Frank yi.

Lëkkaloo bu njëkk bi ak “ *4e mboq* ” feñ, mooy France, askan revolutioner bu ji jiwu gëm-gëmam ci réew chretien yépp ci kaw suuf, ci tasaare bind yu filosof yi, xalaat yu moom seen bopp yu gëm Yàlla Waaye itam Rome bi fippu googu waa français wara yàq, daal di noppi. Bu ñu jàngat mboq yi ak mbugal yi ñuy àrtu ci waa Ibre yi ci Lévitique 26 , ñu gis ni ñeenteelu mbir mi dafay nekk “ *sabre* ” buy “ *fay kóllóre gi mu àndaloon .* ” Ci jamono jii, jaaraleko ci “ *6e trompet* ” , Jesus dina fay boppam ci jàppanteem, di dóor ñaari réew yu def njuumte yi ak seeni jàppante yu waa Éroop. Ndaxte buñu sukkandikoo ci Peeñu 11, ateism bu français dafa “ *kontaan* ” ba noppi dugal “ *bànnex* ” ci réew yi ko wër : “ *dina ñu joxante kado* ” ñu ngi ko jàng ci Peeñu 11:10. Ci noonu la Christ divine indil leen may yi : bomb conventionnel ak bomb atomik ; lépp ñu ngi ko jiitu ci virus buy joxe jàngoro buy ray nit, bi feñ ci Europe ci njeexte 2019. Ci kado yiñ wara bàyyi xel mooy li France joxe Statue of Liberty ci dëkk bii di New York ci Etats Unis. Royuwaay bi yéeme na, ginaaw bi France toppee, yeneen réew yu Europe daal di nekk republique . Ci 1917, Russie dafay baamtu xeetu faat boobu.

Xeex nikaleyeeer bu àdduna bi

Aaya 15 : “ *Ñu bàyyi ñeenti malaaka yi, ñu waajal waxtu wi, bis bi, weer wi ak at mi, ngir ñu ray benn ci ñatti xaaj yu nit ñi .* »

7:2 dafa wax ni ñeenti malaaka yi dañu leen waajal ngir « *yàq suuf si ak géej gi* » . Waaye kañ la mbugal boobu tàmbalee nekk lu war ? Lu ko dalee ci 7 màrs 321, di bis bi Constantin I tëral bis bi jant ^{bi} di ñëw. Bu ñu sukkandikoo ci Peeñu 17, bi tema bi di “ *àtte Babilon bu mag bi* , jigéen ju yàqu ”, limu 17 dafay màndargaal àtte bu Yàlla. Buñu ko jëfandikoo ci limu xarnu yi tàmbalee ci 7 màrs 321, limu 17 bi dafay génn ci 7 màrs 2021 ; ci bis boobu, 9 at yu mujj ci mbugalu Yàlla dina ñu may ñu def “ *6eelu mboq* ” ^{bi} ñu wax ci Peeñu 9:13 .

Nanu bàyyi xel ci li ñu wax ci « *ñatteelu pàcc ci nit ñi* » , loolu daf nuy fàttali ni , ak limu mëna doon , ñatteelu xeex biy yàq àdduna bi , mingi wéy di am màndarga (*ñatteelu pàcc*) buy àrtu ; Kon dafa am njariñ ci indi nit ñu soppi seen diine, ba noppi yóbbe ñiñ tànn ñu bokk ci liggéeyu Adventist bi Yeesu Kirist jiite. Yaxxum googu dafay ñëw ngir yar ak woo nit ñi ñu tuub seeni bàkkaar , ndax dañu am njariñ ci « 150 at yu dëggu » ci jàmm ci diine , te « *juróomi weer* » yu « *juroom bi mboq* » dañu ko waxoon .

Ngir xam bu baax li yar boobu di tekki, maanaam ñatteelu xare àdduna bi tàmbalee ci 1914, fàww nu méngale ko ak ñatteelu yoon ñu yóbbu Juif yi Babilon. Ci xare bu mujj boobu, ci atum -586, Buur Nebukadnesar yàq na réewum Yuda, muy réew mi mujjee des ci réewum Israyil ; Yerusaleem ak barabu jaamukaay bu sell bi nekk nañu ay toj-toj. Ruin yi Ñatteelu guerre mondiale bàyyi , dina ñu firndeel ni jàppante chretien yi dañu bañ ngëm ni jàppante Juif yi ak askanu Hebrew yi. Kon ginaaw njubluwaay bii, ñi gëmul wala ñi mucc ci diine dina ñu jànkoonde ak natt bu mujj ci ngëm giy jox saas bu mujj ngir mucc ci gëm yépp ci diine yi gëm benn Yàlla ; waaye Yàlla Bindkat bi, benn dëgg kese lay jàngal , maanaam Yeesu Kirist ak bisu noflaay bu sell bi di Samdi, di juróom ñaareelu bis bi dëgg .

Faat gi ñu yëgle ngir xeex bi , bokk na ci beneen mbir ci “ *ñaareelu musiba* ” bi ko lëkkale ak bu ateism revolutionnaire français bu “ *ñeenteelu mboq* ” . France ak rawatina

kapitaal Paris, ñu ngi ci wetu boroom doole ji. Ci Peeñu 11:8 daf ko jox tur yii di “ *Sodom ak Egypt* ”, maanaam tur yi Yàlla yàq ci anam wu kenn du fàtte, benn bi ci safara bu jóge asamaan si , beneen bi ci dooleem juy lëndëmloo nit ñi . Loolu daf nuy may nu xam ni dina ko def ci anam wu tiis te amul benn werante. Danu wara xam sunu wareef bu rëy ci réerug ngëm dëgg. Ginaaw biñu bañee diine, nguuru republique dafa daanu ci loxo despot yu Napoleon I diine nekkoon lu am njariñ ci moom ngir gëna am ndam. Gëm-gëmu Katolik moo waral ngëm Katolik mëna wéy di dundu ndax dafa taxawal Concordat bi yàq njàngalem dëgg giy bawoo ci Yàlla.

Demographie bu leer : ñaari téemeeri milion ciy xarekat

Aaya 16 : “ *Limu soldaar yi war ci fas, matna ñaari junni junni junni junni.* »

Aaya 16 daf nuy jox leeral yu am solo ci limu soldaar yi bokk ci xeex bi : “ *ñaari junni junni soldaar* ” wala ñaari téemeeri milion soldaar. Ci atum 2021 , bi may bind këyit bii, amul benn xare bu yegg ci limu nit ñi ci ay xeexam. Waaye tay, ak limu nit ñi tollu ci juróom ñaari miliyaar ak genn-wàll ci àdduna bi , li ñu waxoon ci àdduna bi mën na am. **Li aaya bii wax , dafay ñaawlu bépp tekki buy wax ni xeex bi dafa bawoo ci jëf yu yàgg .**

Xeex gis-gis

Aaya 17 : “ *Ci sama gis-gis, ma gis fas yi ak ñi leen war, ñu yor ay mbaxana yu leer nàññ, yu am melo jacinth ak sulfre. ; Safara, saxar ak tamarax di génn ci seeni gëmniñ.* »

Ci aaya 17, maanaam limu àtteb Yàlla, ñu ngi ciy màndargaal ·5eelu mboq » : mbooloo yi (*fas yi*) ak ñi leen di digal (*fas yi*). Seen yoon kese (*armor*) mooy jëf lakk ak safara, te ban safara ! Nikaleyeeer buy tàkk mën nañu ko méngale ak magma bi ci suufu suuf si. Xel mi daf leen di jox màndarga yi *Hyacinthe am* , maanaam màndarga yi ñuy baamtu ci njeexte aaya bi , maanaam *tóx* . Loolu dafa màndargaal ñaani seen boroom ci theme bi weesu, mooy jikko parfum bi nu wara fàttaliku, te foofu lanu xamee li ñu ko wax. Garab gi daa am toxic, dafay mettiloo der bi, te xetam dafay mettiloo sa bopp. Critère yooyu dañuy fësal ñaani xarekat yi. Benn ci ñaan yooyu Yàlla Bindkat bi nanguwul ; Dañu koy tax mu am xel mu teey ak tiis bu rëy. Dañu wara xamni, ci xeex bi gëna am solo ci wàllu diine ak ngëm, diine yi ko tàqaloo woon ci àdduna kese ñoo ci bokk, waaye lu ëpp ci ñoom ñooy gëm benn boroom: Judaism, Katolik, Protestant, Orthodoxy, Islam. Dañu wax fi benn màndarga bu bees bu am solo bu bawoo ci Yesaya 9:14 : “ *Bopp bi mooy àttekat bi wala mag.* ” Kon ci boppu kuréel yiy xeex, ñooy magistrat yi ñuy woowe tay " njiitu réew " ci republik yi. Te njiit yooyu dañu am dooley " *gaynde* " , di buuru baayima yi ak buuru àll bi. Li muy tekki doole mingi ci Àttekat yi 14:18. Ci bataaxalam, Xel mi dafa wax luy xew ci xare, njiiti réew yu am doole lool, yu am doole, yu gëm diine, ñoo ko jiite, ndax ci seen " *gëmniñ* " la seeni ñaan, yu ñuy màndargaale ci baat " *saxaar* " , di génn . Ci seen " *gëmniñ* " lañuy géne ndigal yàq ci " *safara* " , ñaan ak " *saxaar* " , ak yàq mbooloo mu bari, digal ñu jëfandikoo bomb nucléaire yu melni " *soufre* " . Leeral nañu ni, Xel mi bëgg na fësal solo su dooley nikaleyeeer bi nekk ci loxo benn nit kese. Musu ñu am dooley yàq bu ni mel ci taarixu àdduna, muy aju ci dogal bu benn nit kese jël. Mbir mi yéeme na, te jarna ñu fësal ko. Waaye ci nun ñi dundu ci xeetu mbootaay politik yooyu, mbir yu rëy yooyu dootu ñu nu jaaxal. Nun ñépp ay jafe-jafe lañu ci benn xeetu dof bu mbooloo.

Verse 18 : “ *Ñatti mbas yooyu ñoo faat benn ci ñatti xaaju nit ñi, maanaam safara, saxaar ak sulfaar biy génn ci seeni gëmniñ.* »

Aaya 18 dafay fësal loolu ci aaya bi ko jiitu, di leeral ni “ *safara , saxaar ak sulfur* ” ñooy mbas yi Yàlla bëgg ; Aaya bi dafa firndeel loolu, bi mu waxee ni Kirist biy fayyu moo ko santaane mu ray benn ci ñatti xaaju nit ñi.

Dooley nikaleyeeer bu njiiti réew yi

Aaya 19 : “ *Ndaxte dooley fas yaa ngi nekkoon ci seeni gémmiñ ak seeni geen . Seeni geen mel ni ay jaan yu am bopp, di ko defal lu bon.* »

Aaya 19 dafay firndeel jikko diine ci xeex bi, ci wax ni : Ndaxte dooley mbooloo yiy xeex (*fas yi*) mingi woon ci seeni kàddu (seen *gémmiñ*) ak ci seeni njuumti yonent (*geen yi*) ñuy nuru ay njuuj njaaj (*jaan*) di jaay doole njiit yi, mbooloo mi (magistrat) yi (magistrate) Njàngale mi ñuy wax ci anam woowu, jikko ci jikko méngoo na ak mbootaayu askan wi am tay ci jamonoy mujj .

Ñatteelu xare àdduna bi, biy tëj theme « *trompet* » wala àrtu ci yar yi, dafa am solo lool, moo tax Yàlla njékka yégal ko Juif yi bokk ci jàppante bu yàgg bi, ci Dan 11 :40-45 ak Ezekiel 38 ak 39, ginaaw ga, ci chretien yi ci jàppante bu bees bi, ci téere bi . jamonoy yiw. Kon fii lañuy gisee njàngale yu am solo yuy mottali.

Dañeel 11:40-45

Baatu “ *jamonoy mujjentalu àdduna* ” daf nuy yóbbu ci jàngat xeex bi mujjee am ci diggante réew yi, te ñu fësal ko ci profesi Dan 11:40 ba 45. Foofu lañuy gis wàll yi gëna am solo ci mbootaay gi. Islam bi gënoon bari ci Europe sowwu jàng, ñu xamee ko ci “ *buur bu bëj saalum* ”, mu xeex ak askanu Europe bu ëpp doole ci Katolik yi ; ngëmu pape bu Katolik bu Rome mooy li yonent yi di wax ci Dan.11:36 . Njiitu pape bu Rome bi ñu wax fi ñu tolli nii, ñu ngi ko joxe ci kàddu « *moom* » ; muy “ *buur* ”, “ *buuru bëj saalum* ” *moo koy song*, Islam bi “ *dina xeex ak moom* ” . Tann verb bi « *mbëkkante* » nekk na lu jaar yoon, ndax ñi nekk ci benn territoire kese ñooy « *mbëkkante* » seen biir. Ci noonu la, jëfandikoo occasion biñ ko jox, jafe-jafe yi dugal Europe sowwu jàng ci jaxasoo ak tiitaange gu mat sëkk, “ *buuru nord* ” “ *dafay wërélou ni taw bu metti* ” ci kaw malaad bu jafe, ngir jàpp ko, jël ko. Dafay jëfandikoo « *gaal yu bari* » , « *tank* » ak xarekat yu amul leneen ludul « *faskat* » *te dëkk* ci nord bi, te du ci nord Europe sowwu jàng, waaye ci nord kontinang Euro-Asie. Ci nord Israyil, la aaya 41 di fësal ci woowe ko “ *réew mi gëna rafet ci réew yi* ”. Russie bi ñuy wax ci réew mi, askanu “ *faskat* ” la (Cossacks yi), ñuy yar ak jaay fas yi noon yu yàgg yi ci Israël. Bii yoon, buñu sukkandikoo ci done yooyu yépp, dafay yomb ñu xàmme “ *buur bu nord* ” bi ak Russie orthodox bu am doole, noonu diine bu penku bu Romanism papal bu sowwu ginaaw xaajaloo diine chretien ofisel ci 1054 .

Keroog gis nanu yenn ci ñi daan xeex ci Ñatteelu guerre mondiale. Waaye Orop amna ay banxaas yu am doole yu ko xañoon ndax taxawaayu koom bi mujjee nekk musiba bi virus bu coronavirus covid-19 ñewe ba leegi. Koom-koom gi amul deret, mingi xeex ngir mëna dundu, nit ku nekk di gëna wëlbatiku ci boppam. Waaye, su xeex bi tàmbalee ci Europe, banxaasu Amerique dina xaar jot ngir jël dogal.

Ci Europe, soldaari Russie duñu bari luñuy xeex. Ñu ngi jàpp réew yu nord Europe yi benn ci ginaaw beneen. France kese du def lu bari luy xeex, larme bu Russie dafa tëju ci nord bi ci réew mi. Sud bi amna jafe-jafe yu metti ak islaam bi jota taxaw ci limu bari ci gox bii. Benn xeetu déggoob njariñ bu ñu bokk mooy boole xeexkat jullit yi ak waa Russie. Ñoom ñaar ñépp ay bëgg-bëgg lañu, te France réew mu am xalis la, doonte daa yàqu ci wàllu koom-koom. Araab yi ay sacc lañu ci seen cosaan ak aada.

Ci wàllu Israël, mbir yi dañu metti, réew mi dañu ko tëye. Jullit yu Araab yi ko wër, mucc nañu ko : Edom, Moab, doomi Ammon : leegi Jordan.

Li mënu ñu woon def balaa atom 1979, bi Egypt bàyyee camp arab yi ngir jàppalante ak Israël, tannée biñ def ci jamono jooju, ak ndimbalu Etats Unis, dafa bañ ko ; Waa Russie ñoo ko dëkk. Te bimu leeralee ni “ *du rëcci* ”, Xel mi dafay wane ni tannée bimu def ci 1979 nekkoon na lu am njariñ. Bimu jàppee ki gëna am doole ci jamono jooju, dafa gëmoon ni dina rëcci ci musiba mi ko doon dal. Te musiba mi rëy na, waa Russie dañu ko jël alal ji mu am yépp. Te melni loolu dooyul, waa Libye ak waa Ethiopie itam ñu ngi koy sàcc ginaaw waa Russie.

Faasu nikaleyeeer ci xeex àdduna bi

Aaya 44 dafay wane coppite bu mag ci mbir yi. Bi ñuy tëye Europe sowwu jàng, Israel ak Egypt, soldaari Russie dañu ragal " *xibaar* " yiy wax ci seen réewu Russie. Xel mi dafa wax « *penku* » ngir wax ci liggéeyu Europe sowwu jàng, waaye itam « *nord* » ngir wax ci liggéeyu Israel ; Russie nekk ci " *penku* " bu njèkk bi ak " *nord* " bu ñaareel bi. Xibar bi graaw na lool ba tax na ñu bëgga ray nit. Mooy barab bi Etats Unis duggee ci xeex bi, tànn ngir yàq réewum Russie ak safara nikaleyeeer. Ginaaw loolu la xeex bi tàmbalee ci wàllu nikaleyeeer. Champignon yiy ray nit ñu ngi feeñ ci barab yu bari , ngir ray ak " *ray mbooloo mu bari* " ci dundu nit ak baayima. Ci jëf jooju lañu « *faat benn ci ñatti xaaj yu góor ñi* » , lépp di méngoo ak li ñu wax ci « *beelu mboq* » . Ñu delloo ci " *tundu* " yi ci Israël, soldaari Russie bu " *buur bu nord bi* " ñu ñàkk seen bakkan te kenn joxu leen benn ndimbal : " *kenn ñewul dimbali ko* ."

Yezeziel 38 ak 39

Ezeziel 38 ak 39 dañuy nettali ci seen anam xeex bu mujj bi am ci taarix. Amna ay detay yu am solo, lu ci melni njubte giy wane ni Yàlla bëggoon na « *def benn buum ci jawwu ji* » bu buur bu Russie bi ngir dugal ko ci xeex bi. Nataal bii dafay wane xëcc bu mu mëna am ci askanam, te duko mëna baña nangu.

Ci yonent bu gudd bii, Xel mi daf nu jox ay tur yu nuy sukkandikoo ci : Gog , *Magog*, *Rosch* (Russie), *Meshech* (Moscou), *Tubal* (Tobolsk). Li ñuy wax ci jamono yu mujj yi, dafay firndeel li ñuy wax ci réew yi ñuy song : “ *Di ngeen wax : Dinaa dem song réew mu ubbeeku, dinaa song nit ñu féexal seen xol, ñu dëkk ci jàmm, ñoom ñépp ci dëkkuwaay yu amul miir, yu amul tējukaay wala buntu* ” (Ezek. 38:1). Dëkk yu bees yi *ubbeeku nañu bu baax* . Te forsu noon yi duñu tolloo ci anam wu tiis. Xel mi dafa dugal ci gémminiñu “ *buuru nord* ” bu Daniel, ci jamono jii verb bi “ *dinaa ñew* ” muy tekki ni dafay am fitna bu rëy , gaaw , ak ci jawwu ji , bu méngoo ak verb bi ak nataal bi “ *dina wéréelu ni taw* ” ci Dan.11:40, ci barab bu sori lool. Ci waxtaanu Ezeziel bii, amul benn kumpa ci réew yiñ ci wax ; Russie ak Israel dañu leen xàmmee bu baax. Kumpa gi mingi woon ci Dan.11:36-45, muy wax ci papa bu Rome ak réewam ci Europe. Bi Yàlla tuddee Risi « *buuru nord* » biy song Europe katolik bu pape bi , Yàlla dafay wax ci feeñu bimu jox Ezeziel. Ndax maa ngi leen di fàttali ni, ci wàllu géographie Israel la Risi nekk ci " *nord* ". Booy seet, mingi ci " *penku* " barabu papa Katolik bu Rome ci Europe sowwu jàng. Kon ngir firndeel position soldaari Russie bi ci Europe bu pape bi ñu yor, di nguur gi, Xel mi dafay teg ñewu xibaar bu bonn biy joge « *Penku* ». “ *Dinaa tawloo safara ak sulfaar ci kawam, moom ak ay soldaaram* (Ezek. 38:22) ” ; “ *Dinaa yónnee safara ci Magog* ,” ñu jàng ci Ezek 39:6. Kon loolu moo waral xibaar bu bon bi merloo “ *buuru nord* ” bi ñu wax ci Dan.11:44. Ni ci Daniyel, waa Russi yiy song, dañu leen jàpp, ñu yàq leen ci tundu Israyil : “ *Yaw ak say soldaar yépp, dinga daanu ci tundu Israyil* ” (Ezek. 39:4).

Waaye kan mooy Etats Unis ci ginaaw jëf jooju, ba leegi kenn xamul. Dama gis lu am solo lool ci Ezeziel 39:9. Bind bi dafa wax ni mën nañu taal lakk bu " *juróom ñaari at* " ci lakk ngannaay yi ñu jëfandikoo ci xeex bu metti bi am ci àdduna bi. Bois nekkatul li ñuy jëfandikoo ngir defar ay gannaay yu bees, waaye « *juróom ñaari at* » yi ñu wax dañuy wane ni xare bi mettiwoon na lool, ak bariwaayu gannaay yi . Lu ko dalee ci 7 màrs 2021, dese nañu juróom ñeenti at balaa Kirist di dellusi ; at yu mujj ci mbugalu Yàlla, ci la xeex bi mujjee am ci àdduna bi di am ; xare buy yàq dundu ak alalu nit . Bu ñu sukkandikoo ci aaya 12, dina ñu suul néewu waa Russie “ *juróom ñaari weer* .”

Yoon Yàlla bu raglu te kenn mënu la baale

Neew yi dina ñu bari, te Yàlla daf nuy wan ci Ezekiel 9 xalaat ci xeetu faat bu metti bi mu nara amaale. Ndaxte ñatteelu xare àdduna bi ñuy seentu ci diggante 2021 ak 2029 mooy misaalu ñatteelu ^{xare} bi Nebukadnesar jiite woon ci Israyil ci atum -586.

Eze . 9:1 *Mu yuuxu ci samay nopp ak baat bu dëgër ne : «Jegeel leen, yaw ñiy yar dëkk bi, ku nekk yor juntuukaayam ci loxoom .»*

Eze . 9:2 *Mu gis juróom benn góor, jaar ci buntu bi gëna kawe, jàkkarloo ak nord, ku nekk yor juntuukaayam ci loxoom. Amoon na ci seen biir nit ku sol mbubb mu liiñ, te yor mbuus ci ndiggam. Ñu ñëw, taxaw ci wetu saraxalukaayu xàñjar ba.*

Eze . 9:3 *Ndamu Yàllay Israyil joge ci seruben yi mu nekkoon, dem ci buntu kër Yàlla gi. Noonu mu woo nit, ka sol mbubb liiñ, te takk ñàññi daaj ci wetam.*

Eze . 9:4 *Boroom bi ne ko: «Demal ci biir dëkk bi, ci biir Yerusalem, nga def benn màndarga ci jëwu nit ñiy onku, di jooy ndax mbir yu ñaaw yooyu ñuy def ci biir dëkk bi.»*

Eze . 9:5 *Ma dégg ko, mu ne ñeneen ñi : «Toppleen ci dëkk bi, ngeen ray ko.» bul sa bët yërëm, bul yërëm !*

Eze. 9:6 *Ray leen, yàq mag ñi, xale yu góor yi, xale yu jigéen yi, xale yi ak jigéen ñi. Rmn 15 20 Waaye buleen jeye képp ku am màndargam ; ak tàmbali ci sama barab bu sell ! Ñu tàmbalee ci mag ñi nekkoon ca kanamu kër ga.*

Eze. 9:7 *Mu ne leen : «Tilimleen kër gi, te feesal ètt yi néew .» Ñu génn, di dóor ci dëkk bi.*

Eze. 9:8 *Bi ñuy dóor, ba may des, ma daanu ci suuf, yuuxu ne: «Ah ! Boroom bi Aji Sax ji, ndax dinga tas képp ku des ci bànni Israyil, ba ngay sotti sa mer ci kaw Yerusalem ?*

Eze. 9:9 *Mu tontu ma ne : «Bàkkaaruu waa Israyil ak waa Yuda réy nañu lool ! réew mi fees dell ak deret, dëkk bi fees dell ak njubadi, ndax ñuy wax ne: “Yàlla bàyyi na réew mi, Yàlla gisul.”*

Eze. 9:10 *Man itam duma yërëm mbaa yërëm ; Dinaa delloosi seeni jëf ci seen bopp.*

Eze. 9:11 *Ci noonu ku góor ki sol yéere lin, yor mbubb mi ci wetam, tontu ko ni: «Def naa li nga ma digal.» »*

Du ñépp lañuy ray ndax seen ngëm. Barina fanatik yu bokk ci xeetu nit ñi, yu mën joxe seen bakkan , mën na am, ngir seen diine , waaye itam ngir bépp gis-gis bu politik wala beneen ngëm. Martyr ngëm dégg, li ci njëkk mooy, ci Yeesu Kirist kese. Kon , mën nañu ni , mooy nit kuñ tànn, ku joxe bakkanam ci sarax, du neex Yàlla bi ko sàkk , sudee deewam jiiituwoon na dundu gu méngoo ak limu sàkku ci jamonoom.

Leegi nanu gis ci theme « 6e trumpet », ^{nuy} wax ci jamono yi ci topp xare bi.

Ñàkka tuub ñi mucc

Buñu sukkandikoo ci li nit ñu bari xalaat ak ragal, ak limu mëna yàq, arme nucleaire du yàq doomi aadama yi ; ndax dina am “ ñu mucc ” ginaaw bi xeex bi jeexee. Ci wàllu xare, Jesus dafa wax ci Mat. 24:6 : “ *Dingeen dégg ay xare ak ay xibaar ci xare. Waaye lii du mujj.* ” Yaxxum doomi aadama yi dina aju ci jëfi Yàlla Bindkat bi ginaaw bimu delloo ci ndam ci jëmmu Yeesu Kirist. Ndaxte ñi mucc dañu wara dundu natt bu mujj ci seen ngëm . Lu ko dalee ci atum 1945, di bis bi ñu njëkkee jëfandikoo ngannaay atomik, lu ëpp ñaari junniy explosion yuñ def ngir natt ko, te dooley suuf yi ko yor def nañu ko ; Gëm naani, ñu toppalante, ci diiru 75 at, te suuf si dafa yaatu , doonte daa am ay gàttal, mingi muñ di jàppale gaañ-gaañu yi nit ñi di ko teg. Ci xare nucleaire biy ñëw , ci diir bu gàtt dina am ay explosion yu bari te tasaaroo radioactivité bi dina tax dundu du mëna wéy ci kaw suuf. Su Christ divine delloo, dina jeexal tiis wi nit ñi di dundu, di fippu.

Aaya 20 : “ *Yeneen nit ñi musiba yooyu rayul, ba leegi tuub nañu seeni bàkkaar ci seeni loxo, ngir baña jaamu jinne yi ak yàlla yu ñu defaree wurus, xaalis, përem, xeer ak dénk.* »

Ci aaya 20, Xelu Yàlla mi dafa wax ni xeet yiy mucc dina ñu dëgër bopp. “ *Yeneen nit ñi musiba yooyu rayul , tuub wuñu seeni bàkkaar ci liggéey yi ñu def seen loxo .* ” “ *Ñaareelu musiba* ” bi ñu waxoon ci jamonoy empire bi , mooy “ *musiba* ” bu Yàlla indi , waaye mingi jiitu “ *juróom ñaari musiba yu mujj* ” yiy wàcci ci kaw bàkkaar kat yi , ginaaw bi jamonoy yiw wi jeexee ci Peeñu 15 . Dafay baax ñu fàttali ni « *mbas* » yooyu yépp dañuy yar fitnaal waa Rome ci doxalinu jamono ji Yàlla, Boroom biy sàkk lépp, sàkk.

“ *... bàyyi wuñu jaamu jinne yi ak yàlla yu wurus, xaaalis, përem, xeer ak dénk, yu mënul gis, dégg, dox .* ”

Ci lim bii, Xel mi dafay wax ci nataali ngëmu Katolik yi, maanaam mbir yu ñuy jaamu ci wàllu diine jaamu yàlla yi. Effigies yooyu dañuy njékka màndargaal “ *Virgin Mary* ”, ci ginaawam, ci limu bari, ñu bari ñu sell ñu kenn xamul turam, ndax dafay bàyyi ku nekk moom sa bopp bu bari ngir tànn seen sell bi mu gëna bëgg. Marse bu mag bi dafay ubbeeku 24 waxtu ci bis bi. Te xeetu jëf yooyu dañu gëna merloo ki ñu faat ci bant bu Golgota ; itam, fayyu gi dina nekk lu tiis. Te leegi, ginaaw bimu xamlee ci 2018 ci njiit yi mu fal, delluwam bu am doole ak ndam ci atum 2030, daale ko ci 2019, mu dóor bàkkaar kat yi ci kaw suuf si ak benn virus buy joxe feebar buy ray nit. Lii màndarga bu ndaw la ci mer gi mu nara ñëw, waaye amna kàttan ci wàllam, ndax danu ko delloo njukkal koom gu musul am ci taarixu réew yu sowwu jant yu bawoo ci chretien. Te suñu yàqoo, réew yi dañuy xuloo, ba noppi xeex, xeex.

Li Yàlla wax ci nit ñi moo gëna dëggu ndax bi Yeesu Kirist feeñee, Yàlla dëgg ji dafa ñëw ci nit, ci biir nit ñi , mu « *gis, dégg, dox* », te wuute na ak yàlla yuñ yatt wala yuñ defar, te mënù ñu ko def.

Aaya 21 : “ *Te ñu tuub seen faat nit, seen luxus, seen njaayum ak seen sàcc. »*

Ci aaya 21 lañu tëj theme bi. Bi ñuy wax ci “ *seen faat* ” , Xel mi dafay wane yoonu Dibéer buy ray nit, te loolu mooy mujjee sàkku ñu ray ñiy topp bésu noflaay bu sell bi Yàlla setal. Bi muy wax ci “ *seen luxus* ” , dafay wax ci mbooloo mu katolik mi ñuy sargal ci ñiy gëna dëggal “ *Dibéer* ” bi, bis bu dul dëgg bu Boroom bi ak “ *bisu jant* ” bu dëggu bi. Bi ñuy fàttaliku “ *seen njaayum* ” , Xel mi dafay joxoñ baraam bi ci ngëmu Protestan yi, di ndono “ *njaayum* ” Katolik yu “ *Yezabel* ” bu jigéen bu njuuj njaaj bi ñu bind ci Peeñu 2:20. Te bimu leen tuumal « *seen sàcc* » , dafay wax ci sàcc yu ngëm yi ñu def, bu njëkk, ci Yeesu Kirist ci boppam, moom mi, buñu sukkandikoo ci Dan 8:11, buuru Pape bi « *jël ko* » « *saraxalekat budul jeex* » ak titreem bu dëggu bu « *Bopp Assemblée* » . waaye itam, ni muy doxalee “ *jamono ak yoonu boppam* , ” buñu sukkandikoo ci Dan.7:25. Yooyu tekki yu jëm ci ngëm, mënù jubboo ci jëfandikoo mbind mi, waaye dañu weesu lool ci àtteb Yàlla ak li muy jur ci defkatu ñaawtéef yi.

Feeñu 10 : Téere bu ndaw bi ubbeeku

Dellu bu Kirist ak var bu fippukat yi

Téere bu ndaw bi ubbeeku ak limu jur

Dellu bu Kirist ci njeexte ñeenteelu Adventist bi ñuy xaar

Verse 1 : “ *Ma gis beneen malaaka bu am doole wàcci ci asamaan si, sol niir . Xon moo am ca kaw boppam, xar-kanamam mel ni jant, te ay tànkam mel ni aki safara. »*

Chapitre 10 dafay firndeel ni mbir yi nekkoon ci wàllu ngëm ba ci jamono jooju. Christ dafa feeñ ci melokaanu Yàlla bu sell bi, ci melokaanu « *xon* » bi ñu jox Nowe ak ay doomam ginaaw mbënd mi. Màndarga la woon ci dige Yàlla ne dootul yàq dund ci kow suuf si ak ndoxum mbënn mukk. Yàlla dina def limu digoon , waaye jaaraleko ci gémmiñu Piyeer , dafa wax ni suuf si leegi « *dañu ko denc ngir safara* » ; mbënd safara. Loolu du am ludul ci àtte bu mujj bi ci juróom ñaareelu junniy at. Ba leegi safara jeexagul di yàq dundu, ndaxte gannaay la bu Yàlla jëfandikoo ngir xeex dëkk yi nekkoon ci vale Sodom ak Gomor. Ci njàngum chapitre bii, Xel mi dafay leeral *ci lu gàtt mbir yi* ci topp “ *beelu mboq .* ” Chapitre bi dafay tàmbali ci misaalu dellusi bu am ndam ci Kirist miy fayyu.

Profeti bi dafa leer

Aaya 2 : “ *Mu yor ci loxoom benn téere bu ndaw bu ubbeeku . Mu teg tànk bu ndeyjoor bi ci géej gi, tànk bu cammoy bi ci kaw suuf si . »*

Ci ndoorte téere bi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 1:16, Jesus dafa ñëw ngir xeex jaamu “ *jant* ” biñ jaamu . Lu màndarga yi di def dafay gëna leer : « *kanamam daa melni jant* » te lan mooy xew noonam yi, di jaamu « *jant* » ? Tontu : tànkì tànk yi, ñu torox ! Ndaxte “ *tànk yi dañu melni ponki safara .* ” Bu ko defee, aaya bii ci Biibël bi dina am : “ *Toogal ci sama ndeyjoor, ba ma def say noon ci sa tànk (Sab.110:1 ; Matt.22:44) .* ” Li gënoon yokk seen njuumte mooy balaa muy dellusi, Yeesu “ *ubbi na téere bu ndaw bi* ” ci Peeñu ma , ci 1844 ba leegi, “ *jiroom ñaareelu tafukaay* ” bi ko tëjooon ba leegi. leer . Kon nit ñi ci jamono jii amul benn sabab buñu ko baña sargal. Xel mu Sell mi ci Kirist *moo ubbi* " téere bu ndaw bi " te jaamu *jant bi* faale wuñu ko . Ci aaya 2 lañuy wane seen ëlëg. Ngir xam luy màndarga yi « *géej ak suuf* » yi ñuy gis ci aaya bii di tekki, fàww nu jàngat Peeñu 13, fu Yàlla boole leen ak ñaari « *rab* » yuy feeñ ci 2000 at ci jamonoy chretien. " *Rab wi njëkk, biy jog ci géej gi* " , dafay màndargaal nguuru gu amul nit, kon nekk rab, di nguuru koalisionu dooley siwil ak diine, ci seen xetu nguuru buur bu njëkk ci taarix ak papism Roman Catholic. Buur yooyu ñu ngi màndargaale ci « *fukki béjjen* » yuñ boole ak màndarga biy màndargaal Rome ci Dan.7 ci « *béjjen bu ndaw* » ak Peeñu 12 , 13 ak 17 ci « *juróom ñaari bopp yi* » . “ *Rab* ” boobu , buñu sukkandikoo ci àtteb valeur divine, dafay wane màndarga yiñ wax ci Daniel 7 : empire yi jiitu ci Empire bu Rome, ñu toppalante ko ci Dan.7 : *leopard, urse, gaynde .* " *Rab wi* » Kon ci boppam mooy rab wu Rome ci Dan.7:7. Waaye fii, ci Peeñu 13, dañu wecci màndarga “ *bejjenu ndaw* ” bu pape bi , bi topp “ *fukki bejjen yi* ” , ak màndarga “ *juróom ñaari bopp* ” yi ñuy màndargaal

Rome. Te Xel mi daf koy jàpp ni dafay “ *saaga Yàlla* ”, maanaam fen ci diine. Li “ *kuronu* ” yi am ci “ *fukki bejj yi* ” dafay wane jamono ji “ *fukki bejj yi* ” ñu bind ci Dan.7:24 jèlee nguur gi. Mooy jamono ji “ *bejjenu ndaw* ” wala “ *buur bu wuute* ” ci boppam di liggéey. “ *Rab wi* ” xamme nañu ko, toppalante bi dafay wax ëlëgam. Dina def lu moom boppam ci « *ab diir, ay yoon (2 yoon) ak genn-wàll* ». Wax jii dafay tekki 3 at ak genn-wàll ci yonent yi, wala 1260 at yu dëggu, ci Dan.7:25 ak Peeñu 12:14 ; nu koy fekk ci xeetu “ *1260 fan* ” - at wala “ *42 weer* ” ci yonent yi ci Peeñu 11:2-3, 12:6 ak Peeñu 13:5. Waaye ci 3eelu aaya ci chapitre 13, Xel mi dafa wax ni dina ñu ko dóor, *melni dañu ko gaañ bu baax*, muy luy gállankoor ateism bu français diggante 1789 ak 1798. Te gërëm Concordat bu Napoleon I « *gaañ-gaañu bu metti bi dina wér* ». Kon ñi bëggul dëgg gi Yàlla jox, dina ñu mëna wéy di sargal fen yiy ray ruuh ak yaram.

Bu jamono di jeex, dina feeñ nataalu “ *rab wu njëkk wi génn ci géej* ”. Li wuutale rab wu bees wi mooy, ci jamono jii, dina “ *jog ci kaw suuf* .” Bu ñu sukkandikoo ci nataalu Génesis, di barab bi “ *suuf si* ” génnee ci “ *géej gi* ”, ci anam wu nëbbu, Xel mi daf nu wax ni ñaareelu “ *rab* ” bi génne ci bu njëkk bi, moo tax ñuy wax li ñuy woowe Eggaliis Katolik buñ soppali ; muy luy tekki ngëm buñ soppi ci Protestan yi. Ci atum 2021 , mingi nekkoon dooley soldaar bi gëna mag ci kaw planet bi, te nekkoon na kiliftéef ginaaw bimu amee ndam ci kaw Japon ak Allemagne Nazy ci 1944-45. Lii mooy Etats Unis, ci ndoorte li Protestant yi ñoo ko gëna bari, waaye tay ñoo ko gëna bari ci Katolik yi, ndax limu waa Hispanik yu bari yi fa jot. Bi Xel mi ko tuumalee ni dafa “ *jaamu rab wi njëkk balaa muy ñëw* ,” dafay ñàñni limu jèlee ci Dibéer bu waa Rome. Maanaam, etiketu diine dafay réerloo nit. Gëm bu Protestan bu bees bi mungi ténk lool ci ndono waa Rome ba sax dina dem ba tëral benn yoon bu ténk, def noppalu ci Dibeer ci ay daan : boykot bu njëkk ci jënd ak jaay, ak daanu dee ci diir bu yagg. Dibéer mooy “ *màndarga* ” kiliftéefu “ *rab* ” bu waa Rome, di “ *rab* ” bu njëkk bi. Ak limu “ *666* ” mooy lim bi ñuy am ci arafu titre “ *VICARIVS FILII DEI* ”, li Xel mi woowe “ *limu rab wi* ”. Defal math, numero bi mingi fa:

G I V I L I D I

$5 + 1 + 100 + 1 + 5 = 112 + 1 + 50 + 1 + 1 = 53 + 500 + 1 = 501$

$112 + 53 + 501 = 666$

Leeral bu am solo: Màndarga bi dañu koy jot “ *ci loxo* ” wala “ *ci jë* ” fileek “ *loxo* ” dafay màndargaal liggéey bi, jëf ji, te “ *jë* ” dafay màndargaal bëgg-bëggu mbindéef bu nekk, moom boppam tànn boppam, ni ko Ezekiel 3:8 waxee : “ *Dinaa dëgëral seen bopp, ngir seen bopp* .”

Fii ñuy wane bu baax fu Yeesu Kirist, di Attekat bu Jub, di nekk “ *tànkì tànkì* ” ëlëg. Ak ci anam wu nëbbu, ci wane li gëna am solo ci « *tànk bu ndeyjoor* » wala « *tànk bu cammoy* », Xel mi dafay wane ki mu jàpp ni moo gëna tooñ. “ *Tànk bu ndeyjoor* ” biy tàkk, dafay wax ci ngëmu papa Katolik bu Rome, bi Yàlla jàpp ni *moo tuuru deretu* “ *ñépp ñi ñu ray ci kaw suuf* ”, buñu sukkandikoo ci Peeñu 18:24. Kon limu njëkka def ci mer yelloo na ko. Ci noonu lañuy ñaawlu, ndax dañu ko topp, ci defar « *nataalu* » rab wi njëkk ci Katolik , ngëm Protestan , ñu tuddee ko « *suuf* », dafay jot safara ci « *tànk bu cammoy* » bu Yeesu Kirist, mooy fayyu deretu seen boroom yu mujj yíñ tànn , te mu nekkoon ci biti.

Verse 3 : “ *mu yuuxu ak baat bu dëgër, melni gaynde guy yuuxu. Bimu yuuxee, juróom ñaari dënn yi daal di wax seen baat* . »

Sekkere bi ñu nëbb wala ñu tēj ci aaya 4 ba 7, bi “ *baatu juróom ñaari dënd yi* ” wax, tay dafa dindi. Kon dañuy méngale « *baatu* » Yàlla ak « *dënn* » biy boole lim « *juróom ñaari* » biy màndargaal sellayam . Baat boobu dafay yëgle mesaas bu yàgg a nëbb te nit ñi nangu wuñu ko. Bii mooy at bi sunu Boroom Yeesu Kirist di dellusi ci ndam. Bis bi ñu ko fësál ci 2018 ; Lii mooy pringtemps 2030, bi , ginaaw deewu Jesus ci 3 awril, 30 awril, ñatteelu pàcc ci 2000 at ci 6000 at yi Yàlla tànn ngir tànn ñi mu tànn, dina jeex.

Verse 4 : “ *Bi juróom ñaari dënn yi waxee seen baat, maa ngi bëgga bind . Ma dégg baat bu jóge asamaan naan : «Li juróom ñaari dënn yi wax, tēj ko, bul ko bind.» »*

Ci mbir mii, Yàlla dafa topp ñaari mébet. Li ci njëkk mooy ñi mu tànn dañu wara xam ni Yàlla jàpp na bis bi àdduna bi di jeex ; nekkul lu nëbbu dëgg, ndax mingi aju ci sunu ngëm ci prograamu 6000 at yi jiroom benni fan yu ñaaw yi ci sunuy ayu-bis waxoon ci kanam Yàlla. Ñaareelu mébet bi mooy ñu baña seet bis boobu ba keroog muy ubbi yoonu xam-xam. Loolu ñu def, ndax bu nekk ci ñatti natt yi Adventist yi amal njariñ ngir seet ak tànn ñiñ tànn ñu jàpp ni yelloo nañu am njariñ ci njub gu sax gi Yeesu Kirist joxe , ci 1843, 1844 ak 1994 .

Aaya 5 : “ *Malaaka mi ma gis taxaw ci géej gi ak ci kaw suuf si, yëkkati loxoom ndijoor ci asamaan si .*

Ci jikkoy Attekat bu mag bi am ndam, tànkam yi tēdd ci kaw ay noonam, Yeesu Kirist dina defar waat bu am solo bu koy def ci Yàlla.

Aaya 6 : “ *ñu waat ci Kiy dundu ba fàww, moo sàkk asamaan ak lépp lu ci nekk, ak suuf si ak lépp lu ci nekk, ak géej gi ak lépp lu ci nekk, ne: "Ay jamono du am. "*

Waat Yeesu Kirist ñu ngi ko def ci turu Yàlla biy sàkk Yàlla, ñu ngi koy jox ñi mu tànn, ñuy sargal kilifay malaaka mu njëkk mi ñu wax ci Peeñu 14:7 ; loolu, ci li ñuy wane ci seen déggal, seen “ *ragal* ” Yàlla, ci topp ñeenteelu ndigalam, di màggal liggéeyam ci mbindéefam. Wax jii di “ *jamono mēnul nekk* ” dafay firndeel ni ci prograam bi Yàlla def, Yàlla joxe na ñatti mbir yu amul njariñ yi Adventist yi doon seentu ci 1843, 1844, ak 1994. Nima ko waxoon, mbir yu amul benn njariñ yooyu amoon nañu njariñ ci seet gëm-gëmi chretien yi. Ndaxte doonte seen njeexite amul benn njariñ, dañu doon luy ray nit ñi, di ray nit ñi ci seen ngëm, wala ñiñ tànn, ndax Yàlla barkeel leen, sellale leen.

Ñu ngi wax ci ñatteelu musiba ^{bu mag} bi ñu waxoon ci Peeñu 8:13.

Aaya 7 : “ *Waaye bi juróom ñaareelu malaaka mi di yuuxu baat bi , kumpag Yàlla dina mat, ni ko Yàlla waxee ay jaamam , di yonent yi. ” »*

Jamonoy defar bisu yonent yi jeexna. Ñi ñu gëmoon ci done yiñ waxoon ci kanam Yàlla, def nañu seen wareef, di natt ngëmu Protestan yi ci 1843-44 , ak ngëmu Adventist yi ci 1994. Kon ginaaw leegi dootul am bis yu baaxul, amul benn yaakaar bu baaxul ; xibaar bi, ñu tàmbali ko ci 2018, mooy xibaar bu dëggu bi, te ñiñ tànn dina ñu dégg, ngir seen mucc, yuuxu “ *juróom ñaareelu mboq* ” biy màndargaal duggu Kirist bu yoon bu Yàlla ; 11:15 dafa wax ni : “ *Sunu Boroom bi ak Kirist bi dafa jox nguuru àdduna bi ,* ” ñu jële ko ci loxo Seytaane.

njexitali ak waxtu liggéeyu yonent yi

Aaya 8 : “ *Baat bi ma dégg ci asamaan si, wax ak man ne : “Demal jël téere bu ndaw bi ubbeeku ci loxo malaaka mi taxaw ci géej gi ak ci kaw suuf.” »*

Aaya 8-11 dafay wane jaar-jaaru liggéeyu jaam bi, di wax ci kàdduy yonent yiñ bind ci làkk wu leer.

Verse 9 : “ *Ma dem ci malaaka ma, ni ko, Jox ma téere bu ndaw bi. Mu ne ma : "Jël ko, wann ko ." Dina wex ci sa biir, waaye dina neex ni lem ci sa gémmiñ. » .*

Li njëkk mooy « *metit wi ci mbàq yi* » dafay wane bu baax tiis ak tiis wi bawoo ci bañ leer giñ nara joxe ci chretien yu fippu yi. Tiis yooyu dina ñu yegg ci seen collu ngir natt ngëm bu mujj, ci waxtu yoonu Dibéer, bi dundu ñiñ tànn di tiital dee. Ndaxte ba ci njeexite li, Seytaane ak jinneem yi ci asamaan ak ci kaw suuf dina ñu xeex ak leer gi ak ñi ko denc, muy ay banxaasu “ *Yaxxkat* ” bi , “ *Abaddon wala Apollyon* ” bi ñu wax ci Peeñu 9:11 . “ *Suukër gi am ci lem* ” dafay wane bu baax itam bannexu xam kumpa yi Yàlla séddoo ak ñi mu tànn dëgg, ñoom ñi mar dëgg. Amul beneen produit ci kaw suuf bu mëna boole saf suukër gu mel

ni moom . Nit ñi dañuy bëgg caŋka gu neex gi leen neex, ba noppi di ko wut. Ci noonu, ki Kirist tànn, dafay wut ci Yàlla neexaayu mbëggeel ak jàmm, ak ay tegtalam.

Bi Xelu Yàlla bi joxee feeñu “ Apocalypse ” (= Feeñu) “ *suufkaayu lem* ” , Xelu Yàlla daf koy méngale ak “ *manna asamaan* ” bi am “ *caŋka lem* ” te moo dundal waa Ibreyi , ci desert bi , ci 40 at yi jiitu seen dugg ci réewum Kanaani. Ni ab Ibreyi ménuwoon dundu te lekkul “ *manna* ” bi , ginaaw 1994, di njeexte “ *juróomi weer* ” yi ñu waxoon ci Peeñu 9:5-10, ngëmu Adventist yi duñu dundu ludul suñu lekkee “ *ñam* ” bu mujj bi ñu waxoon ci yonent yi (Matt 24:45) . Jàngale bii Yàlla dëgg jox ma ngir ma xam ko ci suba bu 4^{waxtu} ci 16 saŋwiye 2021 (waaye 2026 ngir Yàlla) dina am njariñ ci tontu ki ma laaj benn bis ci jàngat yonent yi “ Lan lay mëna indil ma ? ” Tontub Yeesu gàtt na te yomb : dundu ngëm ngir mucc ci dee ngëm . Sudee Xel mi jëlul nataalu “ *gato* ” , waaye “ *suukër lem* ” kese , loolu mooy dundu yaram bu Ibraayma yi dafa jëm ci ñam “ *manna* ” . Ci wàllu Peeñu, ñam wi nekkul ludul ngir ngëmu ñiñ tànn. Waaye, ci méngale bii, dafa melni lu war, lu mënul ñàkk, te Yàlla miy dundu moo ko sàkku ngir mëna wéy di dundu ci ngëm. Te loolu mooy li ñuy laaj , ndax Yàlla waajalul ñam wi ngir jaamam yi ci jamono yu mujj yi bàyyi ko, baña bàyyi xel ci moom. Mooy li gëna sell ginaaw saraxu Yeesu Kirist ak jëmmu mujj ak matt bu mujj ci Reer bu sell bi » ; Jesus jox ñi mu tànn ñu lekk, yaramam ak njàngaleem ci yonent yi .

Aaya 10 : “ *Ma jël téere bu ndaw bi ci loxo malaaka ma, lekk ko . Dafa neex ci sama gémmiñ ni lem, waaye bima ko wann, mu wex xat ci sama biir. »*

Ci jaar-jaar bi mu dundu, surga bi gis ci boppam leer guy melax gi Jesus waxoon ci kanam , mu gis ci moom, ci njëkk, “ *suukër lem* ” , bannex bu neex buñu mëna méngale ak suukër lem bu saf suukër. Waaye sedd bi waa Adventist yi ak jàngalekat yi ma bëggoon a wane , dafa jur ci sama yaram metit wi dëggu ci biir, ñu koy woowe colitis. Moo tax maa ngi seede ni mbir yooyu dañu am ci wàllu ngëm ak ci wàllu dëgg.

Waaye beneen leeral mooy bis bi mujjee leer ci leeralu yonent yi. Dafa tàmbali ci jamonoy jàmm, waaye dina jeex ci jamonoy xare ak tiitaange gu metti. Dan.12:1 dafa wax ci kanam Yàlla ni “ *jamonoy musiba, bu musul am bi réew di am ba ci jamono jooju* ” ; lii amna luy waral “ *metit ci mbàq yi* ” . Rax ci dolli, ni ñu ko jàngee ci Lam. 1:20, : “ *Yalla , xoolal sama tiis! Sama biir a ngi tàng, sama xol a ngi jaaxle, ndax sama xol dafa ànd ak fitna. Ci biti sabre bi yàq na, ci biir dee. »* Itam ci Yer 4:19 : “ *Sama xol ! Samay biir : Maa ngi dundu lu metti ci sama xol, sama xol di tef-tëfi, mënu ma noppi; Ndaxte yaa ngi dëgg, yaw sama ruuh, yuuxu mboq, yuuxu xare. »* Wextug « *biir* » dafay méngale liggéey bu mujj bi Adventist yi def ak liggéey biñ dénk yonent Yeremia. Ci ñaari jaar-jaar yi, ñiñ tànn ñu ngi liggéey ci mbañeel gi nekkoon ci diggante njiit yu fippu yi ci seen jamono. Yeremia ak Adventist yu dëggu yi ci ginaaw dañuy ñaani bakkkaar yi njiiti siwil yi ak diine yi ci seen jamono def, te ci loolu, muuru ñi def njuumte dafay wëlbatiku ci ñoom, ba ci njeexte àdduna bi ñuy màndargaal dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist, “ *Buuru buur yi ak Boroom bi njiit yi* ” ci Rev:19.

Jeexal pàcc bu njëkk ci Peeñu ma

Ci pàcc bu njëkk bi, nu ngi fekk prologue bi ak ñatti mbir yu méngoo, maanaam bataaxal yiñ bindal malaaka yu juróom ñaari Eggaliis yi, juróom ñaari tafukaay yi wala màndarga jamono yi, ak juróom benni mboq yi wala mbugal yiy àrtu, yi merug Yàlla indi.

Verse 11 : “ *Ñu ne ma : “Danga wara waxtaanaat ci réew yu bari, xeet yu bari, làkk yu bari ak buur yu bari. »*

Aaya 11 dafay firndeel lépp lu jëm ci 2000 at yu mujj yi ci 6000 at yi Yàlla waajal. Bi ñu yeggee ci jamonoy dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist, ñuy wax ci yonent yi ñuy wax ci

jamonoy chretien ci chapitre 11 ci beneen theme : " Da ngeen wara wax ci xeet yu bari, xeet yu bari, làkk yu bari ak buur yu bari ."

Ubbite ñaareelu pàcc ci Peeñu ma

Ci ñaareelu pàcc bii, di jàngat jamonoy chretien, Xel mi dafay wax ci mbir yu am solo yuñ waxoon ci pàcc bu njëkk ci téere bi, waaye fi, ci ñaareelu pàcc bi, dina nu fësal àtteem ci anam wu gëna xóot ci bu nekk ci mbir yooyu . Fii itam, chapitre bu nekk dafay jëfandikoo ay màndarga ak ay nataal yu wuute waaye ñuy àndaale saa yu nekk. Ci boole njàngale yooyu yépp, la profes bi di wane limu bégga wax. Liko dalee ci téreb Daniel, njàngale mi di méngale chapitre yi ci yonent yi, Xel miy feeñal , moo koy jëfandikoo, ni nga ko mëna gisee.

Feeñu 11, 12 ak 13

Ñatti chapitre yooyu dañuy wax ci jamonoy chretien yi, ñuy leeral mbir yu wuute , waaye ñuy wéy di àndaale. Dinaa ténk , teg ci detay, theme yi.

Feeñu 11

Nguuru Pape – Ateism Nasionaal – Juroom Ñaareelu Trompet

Aaya 1-2 : Nguuru 1260 at yu njuuj njaaj yu yonent Pape Katolik : Ki koy sonal.

Aaya 3-6 : Ci jamonoy nguur gu ñàkk muñ ak fitna, « ñaari seede » yu Yàlla, di mbind yu sell yi ci ñaari mbootaay yi, dina ñu sonal ak sonal, ci « rab wi » , di mbootaayu diine bu Rome bi ànd ak buur yi ci Europe sowwu jàng.

Aaya 7 ba 13 dañuy wax ci « rab wi jog ci gééj gi » wala « Fippu googu ci Fransa » ak gëm-gëmu Yàlla bu njëkk bi feeñ ci taarixu doomi aadama yi.

Aaya 15 ba 19 dañuy wax ci “ juróom ñaareelu mboq ”.

Rol bu nguuru pape bi dafa wane

Aaya 1 : “ Ñu jox ma benn bant bu nuru yatt, mu ne ma : “Jógal, natt barabu jaamukaay bi ak saraxalukaay bi, natt ñi ciy jaamu Yàlla. ” »

Jamono jiñ nara teg mooy jamonoy yar gi ñuy wane ci baat “ baat .” Yar mën nañu ko gëm “ ndax bàkkaar ” biñ defaraat ci wàllu siwil ci atum 321, ak ci wàllu diine ci atum 538. Ñaareelu bis boobu ba leegi, nguuru pape bi moo teg bàkkaar, te dafay màndargaal fii “ bant ” biy màndargaal “ njuumteg yonent biy jàngale fen ” ci Isa.9:13-14. Message bii dafay nuru bu Dan. 8:12 : « larme bi dafa mucc ak bis bu nekk ndax bàkkaar », ci la « larme » dafay tekki Assemblée chrétienne , « bis bu nekk » , muy sarxalkat bu Yeesu jële ci nguuru papa bi, ak « bàkkaar » , bàyyi bàkkaar bu wuute ci bisu sabbat bi. spect ak màndarga . Dafay firndeel wareefu yar gi Yàlla jox taxawal nguuru pape bu Rome. Verb bi " natt " dafay tekki " àtte ." Kon yar gi mooy résultat bi Yàlla àtte ci « barabu jaamukaay bi », ci kaw « barabu jaamukaay bi », ci « Mbootaayu Kirist », « altar » biy màndargaal bàmmeelu saraxam, ak « ñi fa jaamu » , maanaam ci chretien yiy wax ni moom moo leen muccal.

Aaya 2 : « Waaye bàyyileen èttu biti bu barabu jaamukaay bi , bul ko natt . Ndaxte jox nañu ko xeet yi, ñu nappaa je dëkk bu sell bi diirub ñeent-fukki weer ak ñaar. »

Baatu am solo bi ci aaya bii mooy “ ci biti .” Moom kese mooy wane ngëm gu gàtt gi ci diine Katolik bu Rome, ci nataalu nguuram bu 1260 fan-at, ñu ko wane fii ci jëmmu « 42 weer ». “ Dëkk bu sell bi ” mooy nataalu ñiñ tànn dëgg , réew yi bokk ci nguuru despot bu pape bi, maanaam buur yi ci réewi Êroop , ñuy njaaloo ak “ Jezabel ” bu katolik bi , ci diiru nguuram gu yàgg gi amul benn muñ, diggante 1260 at yu dëgg yu ak 1273. th ci gëmm ci misaalu barab bu sell bi ci Hebrew : tabernaklu Musaa ak jaamukaay bi Suleymaan tabaxoon. Ci ñaari mbir yooyu yépp, ci « èttu kër ga, ci biti barabu jaamukaay bi » , ñu ngi fekk xeeti diine yu jëm ci yaram : altar bu ñuy saraxe sarax yi ak paan bi ñuy raxasee. Dëgg-dëgg sell ci ngëm mingi ci biir barabu jaamukaay bi : ci barab bu sell bi am : juróom ñaari lãmp , taabal ju 12 mburu yi, ak altar bu lakk bu ñu def ci kanamu rido biy nëbb barab bi gëna sell, nataalu asamaan si Yàlla toog ci jal bu buur. Yàlla kese moo xam njubteg kàndidaa yi ngir mucc ci chretien yi , te ci kaw suuf nit ñi dañu leen nax ci diine « bitti » bi ngëmu Katolik bu Rome di njëkka màndargaal ci taarixu diine chretien ci sunu jamono.

Bible bu sell bi, Kàddug Yàlla, ñuy sonal

Aaya 3 : “ Dinaa jox kàttan sama ñaari seede, ñu sol yéere saak, wax ci kàddug Yàlla, diiru junnii fan ak ñaari témeeri ak juróom benn fukki fan. »

Ci jamonoy nguur gu yàgg gi ñu firndeel fii ci anamu « 1260 fan », dina ñu baña bàyyi xel ci Bible bi « ñaari seede » yi màndargaal ba ci jamonoy Reformation, bi ñu koy sonal sax ci mbootaayi Katolik yi bëgg Pape yi ñuy jàppale ak sabre. Nataal bi « sol yéere saak » dafay màndargaal metit wi Bible bi di dundu ba atum 1798. Ndaxte su jamono jooju jeexee, ateism revolutionnaire bu français dina ko lakk ci barab yu ñépp bokk, di jéema ko réer lëmm.

Aaya 4 : “ *Ñaari garabi olive yi ak ñaari làmp yi taxaw ci kanamu Boroom biy dundal àdduna.* »

“ *Ñaari garabi olive ak ñaari làmp* ” ñooy màndargaal ñaari kóllóre yu toppalante yi Yàlla tèral ci pexem mucc. Ñaari jamonoy diine yu toppalante, yor Xelam, mooy Bible bi ak mbindu ñaari kóllóre yi. 10:11-14 Nettalib ñaari *garabi olive ci ndeyjoor* ak *cammooy* . Ci seede bu Sakari , balaa “ *ñaari seede yi* ” ñu bind ci aaya 3 , Yàlla waxoon na ci ñoom ni : “ *Ñoom ñooy ñaari doomi diw yi taxaw ci kanamu Boroom biy dundal àdduna bi yépp.* ” » Ci misaal bii, “ *diw* ” dafay màndargaal Xelu Yàlla. “ *Kandeleer bi* ” dafay wax ci kàddug Yàlla Yeesu Kirist, mooy ci yaramam nit, di indi leeralu Xel mi ci sellaayam (= 7) ba noppi tasaare xam-xam bi ci nit ñi, ni ko kandeleer biy màndargaal di tasaare leer gi ci lakk diw gi nekk ci “ *juróom ñaari* ” ndab yi.

Fi ñuy bàyyi xel mooy : « *juróom ñaari* » làmp yi ñu ngi féete ci diggu vase bi ; lii, melni diggu ayu-bis biy def , 4eelu^{bis} ci ayu-bis bi ci Pâques , bis bi , ci deewam ngir baale bàkkaar , Yeesu Kirist def “ *sarax ak sarax dakkal* ” , xetu diine Ibraayma, méngoo ak dogal Yàlla bi ñu waxoon ci Dan.9:27. Kon juróom ñaari làmp yi *dañu* ànd ak kàdduy yonent .

Verse 5 : “ *Ku leen bégga gaañ, safara dina génn ci seen gémmiñ, lakk seeni noon . Ku leen bégga lor, dees na ko wara reye noonu.* »

Fii, ni ko feeñee ci Peeñu 13:10 , Yàlla dafay firndeel ñi mu tànn dëgg ni dafa tere ñu yar seen bopp , lu bonn li ñu defal Bible bi ak li ko waral. Lii jëf la bumu denc boppam kese. Bokk na ci gémmiñu Yàlla Bindkat bi, lu bon dina génn . Yàlla dafay màndargaal boppam ci Bible bi, maanaam “ *kàddug Yàlla* , ” suko defee képp ku ko gaañ, yaa ngi koy song ci boppam.

Verse 6 : “ *Ñoom ñoo am sañ-sañu tëj asamaan, ngir taw baña taw ci bis yi ñuy wax ci kàddug Yàlla . Am nañu sañ-sañu soppo ndox yi deret te wacce àddina musiba yu nekk, saa su ñu ko béggee.* »

Xel mi dafay nettali mbir yuñ bind ci Bible bi. Ci jamonoom, yonent Yàlla Iliyas dafa wax Yàlla ni taw du taw fileek moom waxul ; Ci kanamu moom, Musaa jot na ci Yàlla kàttanu soppo ndox mu deret te dal ci kaw suuf si ak 10 musiba. Seede yooyu ñu bind ci bible ñoo gëna am solo ndax ci jamono yu mujj yi, ku xañ kàddug Yàlla giñ bind te inspiré, dina ñu koy yar ci mbas yu mel noonu, buñu sukkandikoo ci Peeñu 16 .

Atheisme National de la Révolution française

Leer yu Lëndëm yi

Aaya 7 : “ *Bu ñu seede ba noppi, rab wi génn ci lëndëm gi dina xeex ak ñoom, daan leen, ray leen.* »

Xel mi daf nuy xamal lu am solo lu nu wara bàyyi xel ; Bis 1793 mooy bis bi seede bible jeex, waaye ci kan ? Ndaxte noonam yi ci jamono jooju, ñoom ñoo daan sonal Bible bi, bañoon nangu nguuram ci Yàlla, ngir jàppale ngëm ; maanaam buur yi, aristocrat monarchist yi , nguuru pape bu Katolik bu Rome ak kilifaam yépp. Ci bis boobu, Yàlla dafay nàñni itam gëm-gëmi Protestant yu baaxul yi, te ba leegi nangu wuñu njàngalem . Ci Dan. 11:34, ci àtteem, Yàlla daf leen jàpp ni “ *naaféq* ” : “ *Suñu daanoo, dina ñu leen dimbali ci tuuti, ñu bari dina ñu ànd ak ñoom ci naaféq .* ” Lii mooy pàcc bu njëkk ci seede bu Bible bi jeex, ndax ci 1843 liggéeyam dina am solo lool ci woo ñiñ fal ñu gis yonent yi Adventist yi waxoon. Taxawal ateism national ci France dina jàpp Bible bi ba noppi jéema ko réerloo. Jëfandikoo « guillotine » bimu àndaloon lu bari , daf koy def « *rab* » bu bees, bi waroon « *jog ci lëndëm gi* ». Ci kàddu yi ñu jëlee ci jaar-jaaru mbindéef yi ci Génesis 1 :2 , Xel mi daf nuy fàttali ni sudee Yàlla, mi ko sàkk, amul woon, amul benn dundu buy dundu ci kaw suuf. “ *Abyss* ” mooy màndarga suuf si amul kenn ku ci dëkk, sudee “ *amul jëmm te amul dara* .” Moo tax mu amoon « *ci ndoorte li* » , buñu sukkandikoo ci Gen. 1:2, te dina nekkaat

noonu ci « *junniiy at* », ci njeexite àdduna, ginaaw bi Yeesu Kirist delloo ci ndam, te loolu mooy theme bi ci topp ci lii ci chapitre 11. Ndaxte nit ñu fippu xam nañu ni ñuy booloo ngir yàq, waaye bokku ñu ci anam yi ñu wara joxee tabaxaat. Seede boobu dafay wane ci ginaawam meñneef yi nit ñi mëna am suñu leen tàqalee ci Yàlla ; ñu tere ko liggéey bu am njariñ.

Waaye bi Xelu Yàlla mi ko sàkk woowe ko “ *bënn gu xóot gi* ”, dafay wane itam anam wi ñu tàmbalee sàkkee àdduna bi. Moo tax, ci bis bi njëkk ci mbindéef yi, daf nuy wane suuf si dugg ci “ *lëndëm* ” gu mat sèkk , ndax ci jamono jooju Yàlla joxagul woon suuf si leeralu benn biddiww. Te xalaat boobu dafay boole ci wàllu ngëm « *rab wiy yéeg ci bërëb bu xóot bi* » ak « *ñeenteelu tafu* » bi ñu bind ci Peeñu 6:12 , bi ñu wax ni « *jant bu ñuul ni mbubb mu am kawar* ». Dafa lëkkaloo itam ak “ *4eelu mboq* ” bi ñu bind ci Peeñu 8:12, bi ñu wax ci “ *ñatteelu mboq bi, di jant bi, ñatteelu mboq bi, ak ñatteelu mboq bi ci biddiww yi .* ” Ci nataal yooyu, Xel mi daf koy jox jikko bu “ **lëndëm** ” bu amul fenn . Waaye, ci wàll **wii** « **lëndëm** » la France di sargal xalaatam yi moom seen bopp, di leen jox tur wi « **leer** ». Kon noo ngi fàttaliku kàddu yi Yeesu Kirist wax ci Matë 6:23 : “ *Waaye sudee sa bët baaxul, sa yaram yépp dina lëndëm. Leer gi nekk ci yaw, bu nekkee lëndëm, naka la lëndëm googu di këruuse!* ” Noonu la xalaat bu lëndëm bu moom sa bopp bi di dem xeex ak ngëmu diine bi te ngëm **moom sa bopp bu bees bi** dina wey ci jamono te tasaaroo ci aduna bu sowwu jant... ñu koy woowe chretien te dina wéy di am doole ba ci njeexite aduna bi. Ak fippu googu français amal , " lëndëm " dafa dugg ba fàww ci bàkkaar . Ndaxte dafa ànd ak téere yi filosof yiy wax ci moom sa bopp bind ; loolu moo koy boole ak “ bàkkaar ” biy màndargaal Gereg ci profes Daniel 2-7-8. Teere yu bees yooyu dina ñu joñante ak Bible bi, te dina ñu ko mëna gállankoor, ba ci anam wu rëy. Kon “ *xare* ” bi ñuy ñàññi, li gëna am solo mooy

fippu gi ak ginaaw ñaareelu guerre mondiale ,

Lëndëm googu dina jël

melokaanu humanism bi gëna kawé, di wuutale ak di dog ñàkka muñ gi njékka am , waaye « *xare* » ideoloji dafay wéy . Nit ñi ci sowwu jàng dina ñu nangu bàyyi lépp ngir am “ moom sa bopp ” googu. Booy seet, dina ñu saraxe seen réew, seen kaaraange, te duñu mucc ci dee gi Yàlla tëral.

Verse 8 : “ *Seeni néew dina ñu tëdd ci mbedd mi ci dëkk bu mag bi ñuy woowe Sodom ak Egypt, di barab bi ñu daaj sunu Boroom ci bant. »*

" Neen " yi ñu wax , ñooy yu " *ñaari seede* " yi ñu njékka song , ñoom itam ñu faat leen ci " *plaas* " bi ci benn " *dëkk* " bi . " *Dëkk* " boobu mooy Paris, te " *barab* " bi ñu wax ñu tuddee ko , ñu toppalante, " *barabu Louis XIV* ", " *barabu Louis XV* ", " *barabu fippu* " , te dafay màndargaal " *barabu Concorde* " bi fi nekk leegi . Atheism amul benn njariñ ci benn xeetu diine. Ñi ñuy dóor ci guillotine, dañu leen di dóor ndax seen diine. Ak ni “ *4th Trumpet* ” mesaas jàngale, target yi ñooy leer dëgg (jant) , njuumte collective (weer) , ak bépp ndawu diine benn-benn (biddiww) . Rax ci dolli, dañuy nangu yenn xeeti diine yu baaxul yi, lépp bëgg ñu méngoo ak sàrti ateisme bi ëpp doole. Moo tax ñuy woowe yenn sèriñu jàngu " *defrocked* " .

L' *Esprit dafay* méngale

Paris, di kapitaalu France , ak Sodom ak Egypt . Meñneefi moom sa bopp bi njékka am mooy lu ëpp li ñuy jëfandikoo ci wàllu awra, boole ci baña topp seeni cosaan ak aada yuñ tëraloon ci famiy yi. Tegdale boobu dina am njeexital yu tiis ëlëg. Xel mi daf nuy wan ni dëkk bii dina dundu lu melni “ *Sodom* ” ak “ *Egypte* ” bi nekkoon ci Yàlla màndarga bàkkaar ak fippu ci moom. Lëkkaloo gi am ci kaw ak “ *bàkkaar* ” bu filosofi “ *Grekk* ” bi ñu wax ci Daniel 2-7-8, dafay firndeel fii. Ngir xam bu baax li Yàlla wax ci bàkkaaru Gereg yi , nanu bàyyi xel ci ni, bi ndaw si Pool jéemee jëfandikoo kàddu yu xam-xam ngir jàngal waa Aten xebaar bu baax bi, mu ñàkk, ñu dàq ko ci barab ba.

Loolu moo waral xalaati filosofi di wéy di nekk noonu Yàlla biy sàkk àdduna. Jamono di dox, ba ci njeexiteem, dëkk bii tuddu " *Paris* " dina wéy di seede ci jëfam , ni ñu koy méngale ak ñaari tur

yooyu , di màndargaal bàkkaar awra ak diine. Ginaaw turam " Paris " amna ndono " Parisii " , baat bu cosaano ci làkku Seltik tekki " ñi nekk ci kaas bi " , tur wuy wax ci yonent yi. Ci jamonoy waa Rome, barab baa ngi nekkoon barab bu jaamu Isis, yàllay waa Egypt, muy barab bu rafet , waaye itam nataalu Paris , doomu buuru Troy , Priam bu mag bi . Bindkat bi def njaayum ak Helen, jabar buur bu Grece Menelaus, dina nekk responsable ci xare ak Grece. Ginaaw biñu jàppee dëkk bi ba noppi ñàkka am ndam, waa Grek daal di ñibbi, bàyyi benn fasu dénk bu rëy ci tefes gi. Waa Troy dañu jàpp ni yàllay Grek la, ñu daal di yóbbu fas wi ci dëkk bi. Bi xaaju guddi jotee , bi vin bi ak lekk yi jeexee, ay soldaari Gereg génn ci seeni fas, ubbi buntu yi ngir soldaari Gereg yi doon dellusi ci seen bopp . Ñu ray ñépp ñi dëkk ci dëkk bi , dalee ko ci buur bi ba ci ñi gëna néew doole ci dëkk bi. Jëf jii di Trojan dina waral Paris ñàkk ci fan yu mujj yi ndax, buñu baña bàyyi xel ci njàngalem, dina baamtu njuumteem yi ci fexe ba ay noonam, ñi mu kolonise, ñu dëkk ci réewam . Balaa ñuy jël tur Paris , ñu tuddee ko « Lutèce » muy tekki « tool buy xeeñ » ; prograamu ëlëgam bu tiis bi yépp. Teg ko ak " *Egypte* " amul benn werante ndax ginaaw bi ñu jëlee nguuru republique, France mooy réew mi njékka def bàkkaar ci réew yu sowwu jàng. 17:3 dafay firndeel li ñuy tekki ci melo « *xonk* » bu « *rab* » wi , di nataalu koalision monarchique ak republicain ci jamono yu mujj yi , ñu tabax ko ci misaalu France . Bi muy wax : « *fi ñu daaj seen Boroom ci bant* », Xel mi dafay méngale bañ ngëmu chretien yi ci ateisme bu français ak bañ réewu Juif yi ci Almasi bi Yeesu Kirist. ; ndax ñaari mbir yooyu dañuy nuru, te dina ñu am benn njeexte ak benn meññeefu njubadi ak njubadi. Dina nu wéyal méngale boobu ci aaya yi ci topp.

Bi Yàlla tuddee kapitaalu réew mi “ *Egypte* ,” dafay méngale France ak Firawna, muy misaalu nit ñi baña nangu bëgg-bëggu Yàlla. Dina wéy di fippu ba keroog muy yàqu. Du musa am benn réccu ci wàllam. Dina def bàkkaar yi gëna bon yu Yàlla wax , ndax dafay woowe lu *bon lu baax, lu baax lu bon* . loolu mooy woowe « leer yi » , « lëndëm » yi sos « yelleefi doomi aadama yi », ñuy xeex yelleefi Yàlla. Ak nit ñu bari, xeetu liggéeyam dina ñu ko topp, ba ci 1917, ak Russie bu am doole bi ko yàq ci benn tiire atomik ci jamonoy " *jiroom benneelu mboq* " , bi ñu waxoon ci kanam ci turam " Parisii " ci làkku Seltik, muy tekki " ñi ci kaas bi " . Kon dina des ba ci njeexteem, te du mëna gis Yàlla ci fitna yi ko nara yàq ba ci yàq ko. Ndax daf ko bëgg, te duko bàyyi mu dem ba keroog mu jeex.

Aaya 9 : “ *Nit ñi ci bépp xeet, bépp xeet, bépp làkk, bépp réew dina ñu xool seeni néew ñatti fan ak genn-wàll, te duñu bàyyi ñu suul seen néew.* »

Ci France, askan wi dugg na ci fippu ci 1789 , ci 1793, ñu ray seen buur ak seen reine, ñoom ñaar ñu dagg seen bopp ci kanam ñépp ci plaas bu mag bi ci diggu dëkk bi, ñu tuddee ko " Place Louis XV ", " Place de la Révolution ", ak leegi Concele ", P la decord ". Bi ñu joxe " *ñetti fan ak genn-wàll* " ci jamonoy jëf ju yàqu-yàqu, dafa melni Esprit dafa boole ci xarab Valmy, foofu ci 1792, fippukat yi jàkkarloo ak daaneel larme royalist yu buur yu Orop yi songuwoon France Republicain boole ci Autriche, réewu Reine Marie-Antoin' famiy juddoo. Ngir xam fi bañeel googu bawoo, fàww ñu bàyyi xel ci ni 1260 at yu bari yu coalition papal-royaal doon def, mujjee merloo askanu français bi ñu daan sonal, metital, sonal , yàq lépp . Ñaari nguur yu mujj yu Louis XIV ak njubteem ak Louis XV , buur bu yàqu , mujjee feesal kaasu muñ Yàlla ak bu nit ñi. Ndànk ! Republique du, te du nekk barke ci France. Mu dem ba ci njeexteem , ci juroom bi forme, mu muñ mbugalu Yàlla ak boppam ngir def njuumte yi ko waral mu daanu. Regime bu taaru deret boobu , ci cosaanam , dina nekk réewu " yelleefi doomi aadama " ak humanism , muy réew mu mujjee taxawu ñi def ñaawtéef , di gëna jeexal seen xol , ci njubadi , ñiñ ci lor . Dina sax dalal ay noonam, dëkkal leen ci réewam, toppandoo , ci lu gëna bon, misaal bu siiw bu dëkk Trojan bu siiw ci dugal fasu dénk bi Gereg yi bàyyi , ni ñu ko gise ci njëkk.

Aaya 10 : “ *Ñi dëkk ci kaw suuf dina ñu kontaan lool, ñuy yónnee seen biir ay kado, ndax ñaari yonent yooyu dañu sonal ñi dëkk ci kaw suuf.* »

Ci aaya bii, Xel mi dafay wax ci jamono ji, melni gangrene wala cancer, filosoffi bu français bi di tasaaroo, di tasaaroo ni mbas ci yeneen réew yu sowwu jàng. Dafay màndargaal “ màndarga jamono ji ” ci “ *beelu tafukaay* ” ; bi « *jant bi di ñuul ni mbàjj* » : leeralu Bible bi dafay réer, te téere filosoffi yu xalaat yu moom seen bopp yi dañu ko tènki.

Ci jàngu ngëm, wuute na ak " *ndawu réewu asamaan* " biy màndargaal ñi Jesus tànn, " *dëkk kat yi* " dafay màndargaal Protestan yu Amerique ak lu gëna bari, nit ñi fippu ci Yàlla ak dëggam . Nit ñi ci réew yu Europe , rawatina ci réew yu Amerique, ñu ngi xool France. Foofu, askan wi dafay daaneel nguuram ak diine chretien katolik biy tiital nit ñiy jàng Bible bi, di « *ñaari seede* » yi , ak « *metit* » yi ci « *jahannama* » ; 14:10-11 dafa wax ni “ *metit* ” dëgg , te duñu ko denc ci àtte bu mujj bi, *ngir yàq diine yu dul dëgg yi* , ñoom ci seen bopp ñuy jëfandikoo xeetu fitna yooyu ci njuuj njaaj . Bittim réew yi itam, ñi ñuy sonal ci bitim France, tàmbali nañu am yaakaar ni dina ñu mëna am njariñ ci liggéey boobu. Loolu dafa gëna am solo ndax, ak ndimbalu français bi Louis XVI jox, ci àdduna bi, at yu néew ci ginaaw, Etats Unis yu bees yi ci Amerique du Nord gis nañu seen moom seen bopp , génne seen bopp ci nguuru Angleterre. Moom sa bopp mingi ci yoon, te dina yegg ci réew yu bari ci diir bu gàtt. Ngir màndargaal xaritoo googu, " *dina ñu joxante kado* ." Benn ci kado yooyu mooy kado bi waa français jox waa Amerique , di " Statue de la Liberté " biñ tabaxoon ci atum 1886 ci ile bu jàkkarloo ak New York. Waa Amerique daal di koy jox benn kopi , ñu tabaxoon ko ci atum 1889, mu nekk ci Paris ci ile bu nekk ci diggu Seine, ci wetu Tour Eiffel. Yalla dafay wut xeetu may yooyu di wane séddoo ak weccoo, muy mbugalu moom sa **bopp bu èpp**, buy baña topp ay sàrti ngëmam.

Aaya 11 : “ *Bi ñu demee ñetti fan ak genn-wàll, xelu dundu bu jóge ci Yàlla dugg ci ñoom, ñu taxaw seen tànk . Noonu tiitaange gu réy jàpp ñi leen gis. »*

Bisu 20 awril 1792, Autriche ak Prusse dañu tiital France, ñu daaneel buur bi , Louis XVI, ci 10 ut 1792. Revolutionnaire yi dañu am ndam ci Valmy ci 20 septembre 1792. Buur Rob Louis XVI dañu ko faat ci guillotine ci 21 sanwiye 1792. ci 28 sulet 1794. Ñu wecci « *Convention* » bi ak « *Répertoire* » ci 25 octobre 1795. Ñaari « *Terror* » yu 1793 ak 1794 bokk benn at kese . Diggante 20 awril 1792 ak 25 octobre 1795 , ma gis ni diir boobu di “ *ñatti fan ak genn-wàll* ” lañu waxoon ci Yàlla , wala “ *ñatti at ak genn-wàll* ” dëgg . Waaye jàpp naa ni yàggaay bi dafay jàngale lu jëm ci ngëm. Jamono jooju dafay màndargaal genn-wàllu ayu-bis, te loolu mën na tax ñu xalaat ci liggéeyu Yeesu Kirist ci kaw suuf, liggéey bi yàggoon na “ *ñatti fan ak genn-wàll* ” ci wàllu yonent, mu jeex ci deewu Almasi bi Yeesu Kirist. Xel mi dafay méngale liggéeyam ak liggéeyu Bible bi , di « *ñaari seede* » yi , ñoom itam dañu liggéey ba noppi jàngal laata ñu leen di lakk ci Place de la Révolution ci Paris. Bu ñu koy méngale ak Bible bi, ngëm googu lañu koy méngale ak Yeesu Kirist , moom mi ñu daaj ci bant ba noppi « *bënn ko* » ni ko Peeñu 1:7 di wane. Mbënnu deret ji ñu tuur mujje tiital askanu Farās. Waaye itam, ginaaw bi ñu faatee Maximilien Robespierre, njiitu ndaje bu faat bakkan bi, ak ay xaritam Couthon ak Saint-Just , ñu dakkal faat ñi ci anam wu gàtt. Xelu Yàlla yee na mar ngëm ci nit ñi , jëfandikoo diine nekk na yoon , te li gëna am solo mooy moom sa bopp. " Ragal Yàlla " bu am solo bi feeñaat na, te bëgg-bëggu Bible bi feeñaat na, waaye ba ci njeexte àdduna, téere filosoffi yu xalaatkat yu moom seen bopp yi bind, ñoo koy xeex, di joñante ak moom, te seeni misaalu Grek mooy xët wi ci xeeti mbir yu bari yi.

Aaya 12 : « *Ñu dëgg baat bu jóge asamaan naan leen : « Yéeg leen fii ! Rvl 11 13 Noonu nu daldi yéeg asamaan ci biir niir . seeni noon gis nañu leen. »*

Wax ji Yàlla wax dafay wax ci “ *ñaari seede* ” yi ñu bind ci Biibël bi ginaaw 1798.

Tegtale bi ak Jesus mingi wéy, ndax mooy ki ñi mu tànn gis (ginnàaw yonent Yàlla Iliyas) yéeg ci asamaan si seen bët. Waaye ñi mu tànn ci jamono ju mujj ji , dina ñu def luni mel. Seen noon itam dina ñu gis ñuy yéeg ci asamaan si ci niir yi, foofu la Yeesu di leen xëcc ci moom. Li Yàlla jàppale ci liggéeyam mooy benn, ndax Yeesu Kirist, ki mu tànn, ak ci

jamonoy fippu français, Bible bi ginaaw 1798. Ngir firndeel njeextalu diiru « 1260 fan »-at yi, ci 1799, Pape Pius VI faatu ci kaso ci Valence-414141414141431 . 94 , diiru jàmm bu yàgg , di 150 at , ñu waxoon ci kàddug Yàlla ci « *juróomi weer* » ci Peeñu 9:5-10 . Génug àdduna Louis XVI, jeexal nguuru buur, ak deewu Pape buñu jàpp, dañu jur loraange yu metti ci ñàkka muñ diine “ *rab wi génn ci géej gi* ” ci Peeñu 13:1-3. Concordat of the Directory wéral na gaañ-gaañam waaye amatul njariñ ci ndimbalu buur bu yàqu , dootul sonal ba jamonoy mujj gi, bi ñàkka muñ Protestant yi di feeñ ci turu « *rab wiy dekki ci kaw suuf* » ci Peeñu 13:11.

Aaya 13 : “ *Ci waxtu woowu suuf suy yëngu bu baax, fukki-wàll ci dëkk bi daanu . Juróom-ñaari junniy nit dee ci yengu-yengub suuf ba, te ña ca des tiit, daldi màggal Yàllay asamaan.* »

Ci jamono jooju (*waxtu woowu*) « *suuf suy yëngu* » bi ñu waxoon ci kanam ci matt bu Lisbon ci 1755, bi ñu wax ci « *juróom benneelu màndarga* » ci Peeñu 6:12, matna ci jëmmu ngëm . Sunu sukkandikoo ci Xelu Yàlla, dëkk Paris ñàkk na " *fukki pàcc* " ci askanam. Waaye beneen maana mën na nekk lu jëm ci Dan.7:24 ak Peeñu 13:1, di fukkeelu pàcc ci “ *fukki béjjen yi* ” wala réewi chretien yu sowwu jant yi nekk ci nguuru Katolik bu Rome. France, bi Rome jàppee ni " doom ju mag ji " ci Eglis Katolik bu Rome , dafa daanu ci ateisme, nangu ko jàppale, dem ba yàq kilifaam. 4e ^{trumpet} bi dafa ko fësal, “ *ñatteelu wàll ci jant bi dafa dóor* ” ; bataaxal bii di « *juróom ñaari junniy nit ñàkk nañu seen bakkan ci suuf suy yëngu bii* » dafay firndeel mbir mi ci wax : mbooloo mu bari (*junniy*) « *góor* » diine (*juróom ñaar* : sellalu diine ci jamono ji), ñàkk nañu seen bakkan ci suuf suy yëngu politik bu askan wi .

Aaya 14 : “ *Ñaareelu musiba bi weesuna. Ñatteelu musiba baa ngi ñëw ci saa si.* ”

Moo tax deret ji tuuru bu baax dekkal ragal Yàlla, ba noppi " Tiitaange " dakkal , ñu wecci ko empire bu Napoleon I " *céeli* " di yëgle ñetti " *mboon* " yu mujj, ñetti " *musiba yu mag* " ngir ñi dëkk ci kaw suuf. Biñu demee ba ci 1789 ba 1798, ñu wax ni « *ñaareelu musiba* » biñu ko wax ci aaya 14 mënul ko laal ci boppam. Waaye ci Xel mi, mooy anam wi nuy waxee ni xeetu fippu bu bees bu français dina feeñ balaa Yeesu Kirist di dellusi ci ndam. Leegi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 8:13, “ *ñaareelu musiba* ” dafa leer ci 6eelu ^{mboq} ci Peeñu 9:13, maanaam “ *di ray ñatteelu pàcc ci nit ñi* ” balaa Yeesu Kirist di dellusi ngir fay seen àtte bu jaarul yoon bu seen boroom gëm , di yàq seen néew . Mën nanu xam ni, ni faat bu waa français waral, Yàlla dafay waajal faat bu Ñatteelu guerre mondiale, bii yoon nikaleyeer, luy wàññi bu baax limu dëkk kat yi ci kaw suuf, balaa ñu koy dindi lépp luy delloosi " *abyss* " bimu njëkka am, ginaaw bi Yeesu Kirist defee yàq bu mujj.

Ñaari maana yu “ *ñaareelu musiba* ” yi dañu boole *ñeenteelu trompet* bi ak *juróom benneelu trompet* bi, ndax lu jëm ci ngëm. Jamonoy Apocalypse dafa xaaj jamonoy chretien ñaari pàcc . Ci bu njëkk bi, " *musiba* " dafay yar ñi def njuumte, ñi ñu yar balaa 1844, ci ñaareel bi, ñi ñu yar ginaaw 1844, balaa àdduna bi di jeex. Leegi , ñaari jëfi yar yooyu bokk nañu li Yàlla jox ñeenteelu yar bi ci Lévitique 26:25 : “ *Dinaa yónnee sabre biy fay sama kóllóre .* ” Yar bu njëkk bi dafa ñëw ci kaw ñi nanguwul bataaxalu Reformation bi, liggéey bi Jesus waajal ñi mu tànn, ñaareel bi mooy ci kaw ñi nanguwul li Yàlla sàkku ci moom ñu matal Reformation bi tàmbalee ci 1843 ak ci kanam .

Bu ñu jëlee mbir yi ak jëf yi Yàlla teg ci nit ñi fippug français ci diggante 1789 ba 1795 , danuy gis mbir yi mu mëna teg ci nit ñu sowwu jàng ci jamono yu mujj yi. Danuy gis benn xeex , benn njubadi ak bañeel yooni diine ak ñi leen jàngal ; muy luy juddoo ci yokkute yu am solo yi am ci science ak technology . Ci jamonoy jàmm, ateism ak diine ju dul dëgg ñoo nangu réew yu sowwu jàng. Kon Yàlla am na lu tax mu digal nu jàng ñaari yoon , ci tema bii ; Jeffin ju " *ñi mucc* " mooy wuutale bi gëna mag diggante jamonoy fippu ak jamonoy gëstukat yi ci mujjentalu àdduna. Ngir gëna leer, buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:11-13, “ *ñi mucc* ” ci jàng bu njëkk biy wax ci “ *ñeenteelu mboq* ” “ *tuub nañu seeni bàkkaar* ”, waaye

“ *ñi mucc* ” ci ñaareel biy wax ci “ *jiroom benneelu mboq* ” “ *tuccu ñu* ,” buñu sukkandikoo ci Peeñu 9:20-20.

Ñatteelu « *musiba bu mag* » (ngir bàkkaarkat yi) : Deltu bu am ndam ci Kirist, di fayyukat bi.

Aaya 15 : “ *Juroom ñaareelu malaaka bi daal di yuuxu (trompetam) . Rvl 12 1 Noonu baat yu xumb jib ca asamaan naan : "Nguuru addina jedd na ci sunu Boroom ak Almaseem . Te dina nguuru ba faww. »*

Temu mujj ci chapitre bi mooy « *juróom ñaareelu mboq* » biy màndargaal, maa ngi leen di fàttali ni, waxtu wi Yàlla, biy sàkk àdduna bi, di wane boppam ci bēti noonam, di firndeel Peeñu 1:7 : « *Xoolal, mingi ñēw ci niir yi, te bépp bēt dina ko gis ; ba ci ñi ko bēnn.*” “ *Ñi ko dóor* ” , ñoom ñoo ko dóor Jesus, ñooy ay noonam ci jamonoy chretien yépp ba ci jamonoy mujj. Ñu daal di koy dóor, di sonal ay taalibeem yu gēm, te mu wax ci ñoom ne : “ *Bi ngeen defee ko kenn ci samay mbokk yu gēna ndaw, man ngeen ko defal* (Matt 25:40).” Baat yu am doole jog ci asamaan ngir màggal xew-xew bi. Ñoom ñooy ñi dēkk ci asamaan si, ñu jota fēsal seen bopp ngir màggal dàq Seytaane ak ay jinneem ci asamaan si, jaare ko ci Kirist mi jēl ndam li, ñu tuddee ko “ *Mikael* ” ci Peeñu 12:7 ba 12. Ñoom ñoo bokk ci bānneexu ñiñ tann, ñu jēl ndam li ci Yeesu Kirist. Taarixu bàkkaar ci kaw suuf dina jeex ndax ñàkkum bàkkaarkat yu gémmiñu Kirist bu mag bi yàq. Seytaane, di “ *buuru àdduna* ” ci Jesus, dafa ñàkk àdduna bàkkaarkat bi Yàlla yàq. Dina des ci kaw suuf su amul nit lu tollu ci junniy at te du lor kenn , di xaar ñu dindi ko ci àtte bu mujj bi, moom ak yeneen bàkkaarkat yépp, yu Yàlla di dekkal ngir loolu.

Barkeb asamaan bu mag bi ñiñ tann ñu baale ci deretu Yeesu Kirist

Verse 16 : “ *Ñaar fukki ak ñeenti mag ñi toogoon ci seeni jal ci kanamu Yàlla, daal di sukk, jaamu Yàlla .* ”

Ñiñ tann dugg nañu ci nguuru Yàlla ci asamaan si, toog ci jal yi ci kanamu Yàlla, dina ñu nguuru, àtte ñu soxor ñi, lépp di aju ci Peeñu 20:4. Aaya bii dafay wax ci ndoortelu asamaan ci Peeñu 4. Aaya boobu dafay wone fasoŋu jaamu Yàlla dēgg war a am. Sujuud, sukku, kanam gi wàcci ci suuf, mooy jëmm ji Yàlla nangu .

Verse 17 : “ Nu ngi lay sant , yaw Boroom bi Yàlla Aji Kàttan ji, yaw mi am, mi nekkoon, ndax jēl nga sa kàttan gu rēy, nga nekk buur. »

Ñi ñu mucc dañuy yeosal seen ngērēm, sukku ci kanamu Yeesu Kirist, “ Yàlla Aji Kàttan ji am , nekkoon ” te ñēw , ni ko Peeñu 1:4 waxee. “ *Yaa ngi jàpp sa kàttan gu rēy* ” gi nga bàyyi ngir muccal say ñi nga tann, ba noppi nga baale seeni bàkkaar ci sa dee ci sa liggéeyu “ *mbaam* ” ; “ *Mbootaayu Yàlla biy dindi bàkkaari àdduna.*” Yaa ngi “ *jēl sa nguur* ” ; li ñuy xalaat mooy barab bi Xel mi yóbbu Yaxya ci Peeñu 1:10 ; Taarixu ndajey Kirist ci kaw suuf yàgg na. Ci jamono jii, “ *juróom ñaari asammbale yi* ” ñu ngi ci ginaaw njiit yiñ fal. Nguuru Jesus, di mébetu ngēmu ñiñ tann, nekk na dēgg. _

Aaya 18 : “ *Xeet yi mer ; sa mer agsi na te jamonoy àtte néew yi jot na, nga fey say jaam yonent yi ak gaayi Yàlla yi ak ñi ragal saw tur, mag ak ndaw, te nga far ñiy yàq àddina.* »

Ci aaya 18 , dañuy gis xam-xam bu am solo ci ni mbiri Yàlla yi di doxee . 6eelu ^{trompet} ^{bi} *dafa ray benn ci ñatti xaaju askan wi* , maanaam, “ *Xeet yi meroon nañu* ” , te ci sunuy bēt, ci 2020-2021 , ñu ngi seede li waral mer gi : Covid -19 ak yàqu-yàqu koom gi jur, fitna islaam, ak *ci saasi* , songu Russie ak. Ginaaw xeex bu tiis boobu , ginaaw bi « *rab wi ci kaw suuf* » joxee yoonu Dibéer, maanaam koalition Protestant ak Katolik yu mucc ci Amerique ak Europe, Yàlla sotti ci seen kaw « *juróom ñaari mbas yu mujj ci meram* » yuñ wax ci Peeñu 16. Ci jamonoy juróom ñaareelu fan, Jesus feeñ ngir muccal ñi mu tann, yàq ñi daanu. Ginaaw loolu ñu am prograam biñ waajal ngir « *junniy at* » ci juróom ñaareelu junniy at. Ci

asamaan si, buñu sukkandikoo ci Peeñu 4:1, àtteb soxor yi dina am : “ *te waxtu àtte néew yi yegsi na .*” Ndaw yu sell yi jot nañu seen neexal : dundu ba fàaw , bi Yeesu Kirist digoon ñi mu tànn . Ñu mujjee am biddiiwu suba si ak kaalag bi ñu digoon ñiñ tànn ñu jël ndam li ci xeex ngëm : « *ngir neexal say jaam , di yonent yi* . Fii Yàlla daf nuy fàttali ni kàdduy yonent yi dañu am solo ci jamono yépp (Sunu sukkandikoo ci 2 Piyeer 1:19) rawatina ci jamono yu mujj yii. “ *Sell yi ak ñi ragal sa tur* ” maanaam ñi nangu bu baax bataaxalu ñatti malaaka yi ci Peeñu 14:7 ba 13 ; li njëkk ci ñoom mooy fàttali nit ñi xam-xam bi nekk ci ragal ko, déggal ko, baña weddi ay ndigalam, ne : « *Ragal leen Yàlla, ngeen sargal ko* », *ndaxte waxtu àtteem yegsi na, ngeen jaamu ki sàkk asamaan, géej, ndox mi ak ndox mi* .

Aaya 19 : “ *Ci noonu barabu jaamukaay bi ubbeeku ci asamaan si, ñu gis gaalu kóllóre gi ci barabu jaamukaay bi. Noonu mu am ay melax, ay baat, ay dënnu, ak yengu-yengu suuf ak ay glaas yu metti.* »

Mbir yépp yuñ wax ci téreb Peeñu ma dañuy wax ci jamonoy taarix, di dellusi bu mag bu sunu Boroom Yeesu Kirist. Aaya bii dafay wax ci barab bi mbir yii di mat te mat :

: Adventism :

Aaya 4 : « *Yaxna maa ngi bind juróom ñaari mbooloo yi ci Asie : Yalna Yàlla may leen yiw ak jàmm ci ki nekk, ki nekkoon, **ki nara ñëw**, ak ci juróom ñaari Xel yi nekk ci kanamu jal bi* .

Aaya 7 : “ ***Dafay ñëw ak niir*** . *Te ñépp dinañu ko gis, ba ci ñi ko jam sax; Te xeeti àddina yépp dinañu jooy ndax moom. Waaw. Aamiin!* »

Aaya 8 : “ *Man maay Alfa ak Omega, mooy Boroom bi Yàlla, ki nekk, ki nekkoon, **ki nara ñëw**, Aji Kàttan ji.* »

Aaya 10 : “ ***Maa ngi nekkoon ci Xelu Yàlla ci bis bi Boroom bi di ñëw*** , *ma dégg baat bu dëgër buy nuru mboq.* ”

Peeñu 3 : Juroom ñaareelu ndaje : jeexal jamonoy “*Laodisea*” (= nit ñi ñuy àtte).

Peeñu 6:17 : Bis bu mag bi Yàlla di mer ci kaw nit ñi fippu , **ndaxte bis bu mag bi Yàlla di indi mer, yegsi na**, te kan moo mēna xeex? »_

Peeñu 13 : « *rab wi joge ci kaw suuf* » (koalition Protestant ak Katolik) ak yoonu Dibéer ; verse 15 : “ *Mu am sañ-sañu jox dundu nataalu rab wi, ngir mu mēna wax, **ba noppi ray képp ku jaamuwul nataalu rab wi.*** »

Peeñu 14 : Ñaari mbir yiy wax ci “*góob bi*” (jeexal àdduna bi ak jël ñiñ tànn) ak “*góob bi*” (faat yu baaxul yi ñuy ray ci seeni toppkat yu leen nax ba noppi nax leen) .__ _

Peeñu 16 : Aaya 16 : “ ***bisu xare bu mag bi di Armagedon*** ” _

Ci aaya 19, dañuy gis formul bi gēna am solo biy wax ni Yàlla dafa dugg ci mbiri àdduna, mu *am ay bēréet yuy melax, ay baat, ay dënd ak suuf suy yēngu* , te ñu jota wax ci Peeñu 4:5 ak 8:5 . Waaye fii Xel mi dafa yokk ci « *ak glaas bu diis* » ; “ *Glaas* ” mooy jeexal li ñuy wax ci **juróom ñaareelu mbas** mi ci “*juróom ñaari mbas yu mujj yi* ” ci Peeñu 16:21.

Kon muy màndargaal dellu Yeesu Kirist ci theme Adventist bu mujj biy indi ci jamono jii , ci pringtemps 2030, mucc gu dëggu giñ jox ñiñ tànn , ñu am ko ci deret ji Yeesu Kirist tuuru. Dafa jot mu jànkoonde ak way-fippu yi ko doon waajal ray ñi mu tànn, ñu baña topp Dibéer bu waa Rome, ba noppi topp seen ngëm ci bisu noflaay bi Yàlla sellal, li ko dalee ci ayu-bis bi njëkk bimu sàkkee àdduna. “ *Jiroom benneelu tafu* ” bi ci Peeñu 6 dafay wane jikko ak jaxasoo bi fippukat yooyu Boroom bi jàpp ci jëf juy ray ñi mu tànn, ñi mu barkeel te bëgg . Mbiru ñakka deggoo gi ñu ngi ko wax ci aaya bii 19 . Lii mooy yoonu Yàlla biñ

denc ci “ *keesu seede* ” bi ci barab bu gëna sell ci tabernakl bi ak “ *barabu jaamukaay bi* ” ci làkku Ibraayma . Ark bi dafa am gëdd ak sellayam bu rëy ndax dafa def tablo yoon yi baraamu Yàlla ci boppam bind , ci kanamu Musaa, jaamam bu gëm. Bible bi daf nuy jàppale nu xam li waraloon tiitaange gi fippukat yi àndaloon ci jamonoy dellu Jesus Christ. Ndaxte lii mooy li aaya 1-6 ci Psaume 50 wax :

“ *Psalm bu Asaf. Yàlla, Yàlla, YaHWéH , dafay wax, di woo àdduna, daale ko ci penku jant ba ci sowu jant. Ci Siyon, taar bu mat sëkk, Yàlla leer na. Dafay ñëw, sunu Yàlla, du noppi; Ci kanamam dafa am safara buy lakk, taw bu metti wër ko . Dafay woo asamaan yi ci kaw, ak suuf si, ngir àtte askanam : Dajaleel ma sama gëm, ñi fas kóllóre ak man ci sarax! - Asamaan yi dina ñu fësal njubteem, ndaxte Yàlla mooy àttekat bi. »*

Ci jamonoy tiitaange, fippukat yi dina ñu gis ñeenteelu fukki denkaane yu Yàlla feeñ ci asamaan ci arafu safara. Ci jëf ji Yàlla def, dina ñu xam ni Yàlla daan na leen ci dee bu njëkk bi ak « *dee bu ñaareel bi* » .

Aaya bu mujj bii ci theme “ *juróom ñaareelu mboq* ” dafay wane ak firndeel njariñ li Yàlla jox yoon wi njuumti chretien yu fippu yi doon xeex. Dañu tuutal yoonu boroom bi ndax dañu wax ni yoon wi ak yiw wi dañu leen xeex. Juntukaay boobu mingi aju ci li ñu juum ci li ndaw si Pool wax ci bataaxalam yi. Kon dinaa dindi bépp sikki sakka ci joxe ay leeral yu leer te yomb. Ci Rom 6, Pool dafay wuutale ñi “ *nekk ci ndigalu yoonu Musaa* ” ak ñi “ *nekk ci ndigalu yiw* ”, ndax jamono ji mu nekk, bi kóllóre gu bees gi di tàmbali . Ci formula « *ci suufu yoonu Musaa* » dafay wax ci Juif yi bokk ci jàppante bu yàgg bi, te baña nangu jàppante bu bees bi lalu ci yoon wu mat sëkk wi Yeesu Kirist joxe. Te mu tànn ñiñ tànn ñu dugg ci jàppante bu bees bi ci formul bii di “ *ak yoonu Musaa* ”. Ndaxte lii mooy njariñ li yiw wi indi , ci turu Yeesu Kirist, ci Xel mu Sell mi, jàppale ki mu tànn , jàngal ko bëgg ak topp yoonu boroomam bu sell bi. Bu ko déggal, kon mingi “ *ci yoonu Musaa* ” te nekk “ *ci ndigalu yiw* ,” te nekkul “ *ci ndigalu yoonu Musaa* .” Maa ngi fàttaliku ni Pool dafa wax ci yoonu Yàlla ni, « *sell na, te ndigal li dafa jub te baax* » ; li ma bokk ak moom ci Yeesu Kirist. Bi Paulus di dindi bàkkaar yi, di fexe ba mëna wóolu ñi koy jàng, ndaxte nekk nañu ci Kirist, ay fippukat yu bees dañuy jëfandikoo ay mbind ngir jakkal, ñu def Yeesu Kirist, mi ñu wax ni mooy, "li ñu wax ni mooy ministeer bi ci weeru màrs 7 , 321. Bi Pool waxee ci Gal . Dafa sori ci loolu ! " Nanu bàyyi xel ci solo si nekk ci njub, " sori ci loolu ", luy ñàññi xalaatu diine ci ngëmu chretien bu bees bu njuumte, te loolu dafa tàmbalee ci 7 màrs 321, bis bi " bàkkaar " bu Rome duggee ci ngëmu chretien bu sowwu ak penku ci kiliftéefu benn buur bu gëmul Yàlla, Constant Roman ¹

Ci anam yii ñuy woowe “ *jiroom ñaareelu mboq* ” jiroom benn junniy at yi njëkk , yi Yàlla tànn ngir tànn ñi mu tànn ci kaw suuf, ci liggéeyam bu mat juróom ñaari junniy at, jeexna. Juróom ñaareelu junniy at , wala “ *junniy at* ” ci Peeñu 20, dafay ubbeeku , di wax ci àtteb asamaan biy àtte fippukat yi, jaare ko ci ñi tànn, te Yeesu Kirist muccal leen, mooy theme Peeñu 4.

Feeñu 12 : Plan bu mag bi

**Jigéen ji – Agressor romain bi – Jigéen ji ci desert bi – Paranteis : xeex ci asamaan –
Jigéen ji ci desert bi – Reformation bi – Atheisme-
Adventist yi des**

Jigéen ju am ndam li, takk jabaru Kirist, Mbootu Yàlla

Verse 1 : “ *Benn firnde bu mag feeñ ci asamaan si : jigéen ju sol jant bi, weer wi nekk ci suufu tànkam yi, kaala gu am fukk ak ñaari biddiww ci boppam.* »

Fii itam, barina mbir yu toppalante ci tablo wala seen yu bari. Nataal bu njëkk bi dafay wane Mbootaay biñ tànn , biy am ndam ci Yeesu Kirist, di seen bopp kese, buñu sukkandikoo ci Efes 5:23. Ci suufu màndarga “ *jigéen* ”, “ *Jabar* ” bu Kirist dafa nekk ci “ *jant bu njub* ” bi ñu waxoon ci Mal 4:2. Bu ñu ko jëfandikoo ñaari yoon, “ *weer wi* ” dafay màndargaal lëndëm, te mingi “ *ci suufu tànkam yi* .” Noon yooyu ñooy Juif yi ci kóllóre gu yàgg gi, ak Chretien yi daanu, Katolik yi, Orthodox yi, Protestant yi ak Adventist yi ci kóllóre gu bees gi. Ci boppam, “ *kuronu fukk ak ñaari biddiww* ” dafay màndargaal ndamam ci jàppante Yàlla, 7, ak nit, 5, maanaam lim 12.

Jigéen jiñ doon sonal balaa ndam lu mujj

Aaya 2 : “ *Ndaw si ëmb, di yuuxu ndax metit wi muy am ci ëmb, di yuuxu ndax metit wi muy am ci ëmb.* »

Ci aaya 2, “ *metit yiy jur doom* ” dañuy wax ci fitnaal bi ñuy teg nit ñi ci kaw suuf, balaa ñuy am ndam ci asamaan si. Nataal boobu la Jesus jëfandikoo ci Yowaana 16:21-22 : “ *Su jigéen di am doom, dafay am naqar, ndax waxtu wi yegsi na; Waaye bu juddoo doom ba, doo fàttaliku metit wi mu àndaloon, ndaxte bannex bi mu am ci li doom ganesi àddina. 1Pt 2 11 Noonu nag ngeen di am naqar, yeen itam . Waaye dinaa leen gisaat, te seen xol sedd, te seen mbég, kenn du leen dindi.* »

Pagan biy sonal jigéen ñi : Rome , Dëkk bu Mag bu Imperial

Aaya 3 : “ *Beneen firnde feeñ ci asamaan si ; ak ninkinànka ju réy, xonq te am juróom-ñaari bopp ak fukki béjjén.* »

Aaya 3 dafay wane ki ko doon fitnaal : Seytaane, waaye dafay liggéey jaaraleko ci dooley àdduna, yuy fitnaal ñiñ tànn, lépp di aju ci bëgg-bëggu boppam. Ci jëfam, dafay jëfandikoo ñaari pexe yu toppalante ; bu “ *dragon* ” ak bu “ *jaan* ” . Li njëkk mooy bu “ *dragon* ” mooy song bu ubbeeku bi Rome imperial pagan yi jëfandikoon. Moo tax nu ngi gis màndarga yi nu jota gis ci Dan.7:7, fu Rome feeñee ci jëmmu ñeenteelu baayima bu am “ *fukki bejjen* ”. Liy firndeel ni mbir yi nekkoon ci xeetu jaamu Yàlla yi mooy “ *diadems* ” yi ñu def ci “ *juróom ñaari bopp yi* ”, maanaam màndarga dëkk bu Rome, buñu sukkandikoo ci Peeñu 17. Ci njubte gi yelloo nañu nu bàyyi xel ci, ndax daf nuy wane, saa yu ñuy wane nataal bii, ci barabu “ *tiaras* ” yi, taarix biñ waxoon ci kanam.

Kiy sonal jigéen ñi ci diine : Rome Catholique Pape

Verse 4 : “ *Geen gi jël na ñatteelu pàcc bi ci biddiww yi ci asamaan si, sànni leen ci kaw suuf. Ninkinànka ja taxaw ca kanamu jigéen jay matu, ngir lekk doomam, ba mu juddoo.* »

Aaya bii dafay jëlaat, ci ay màndarga yu bees, bataaxalu Peeñu 11:1 ba 3, fu Yàlla may Rome papal , ci ndigalu “ *baton* ” , ngir “ *fof dëkk bu sell bi ci suufu tànk ci diiru 42 weer* ”.

Ci Daniel, “ *fukki bejjen* ” yu Empire bu Rome ñoo wara wuutu “ *bejjen bu ndaw* ” bu pape bi (ci diggante 538 ba 1798). Ñu ngi firndeel limu toppalante ci Peeñu 12, ci aaya 4.

Baatu « *geen* » bi ñuy wax ci « *yonent bu jigéen Jezabel* » bi ñu wax ci Peeñu 2:20, dafay wane ni Rome, diine ju gëm ju jub ci diine chretien . Dañuy beesal tuuma bi ñu wax ci Dan 8:10 . Ñi mu nax ak ay njuuj njaaj, yu yelloo « *jaan ji* » ci Génesis, dañu leen di gëna xëcc ci tànk yi ci suufu màndarga « *biddiww yi ci asamaan si* », maanaam ci suufu tur wi di « *ndawu réewu asamaan si* » bi Jesus jox ay taalibeem. “ *Ñatteelu pàrti bi dafa daanu.* ” Ñatteel ba, ñu waxul ko ci anam wi ñu ko bindee, waaye, ni ñu ko bindee ci bépp profesii, dafa nekkoon lu am solo ci limu Chretien yi ñuy natt. Ñi ci loru mën nañu weesu sax limu nit ñi ci ñatteelu pàcc.

Verse 5 : “ *Mu am doom ju góor, jiy jiite réew yépp ak yetu weñ. Noonu ñu yékkati doom ja, yóbbu ko ca Yàlla ak ci gàngunem.* »

Ci ñaari anam, yonent bi dafay fàttali nit ñi ni Seytaane xeexe ngir Almasi bi, daale ko ci juddum ba ci deewam ci ndam. Waaye ndam lii mooy bu njëkk bi, ginaaw ga ñi mu tànn ñépp dina ñu am ndam, ñu wéyal xeex boobu ba ñuy am ndam lu mujj. Ci jamono jooju, jot yaram asamaan, dina ñu bokk ak moom, àtteem ci soxor yi te foofu la , ñu bokk, “ *ñuy yar xeeti àdduna yi ak yetu weñ* ” biy joxe àtteb “ *tiis yu ñaarelu dee* ” ci àtte bu mujj. Jaar-jaaru Kirist ak ñi mu tànn dañu boole nekk benn jaar-jaar, te nataalu « *xale bi ñu yóbbu ci Yàlla ak ci gànguneem* », maanaam ci asamaan si, mooy « *mucc* » ci kaw suuf si ci ñi mu tànn, te dina am ci 2030, ak dellu bu Kirist biy fayyu. Dina ñu mucc ci “ *metit yiy jur doom.* ” Xale mooy màndargaal tuub chretien bu dëggu te am ndam .

Verse 6 : “ *Jigéen ji daw dem ci àll bi, fa barab bu Yàlla waajal ko, ñu dundal ko fa junniy fan ak ñaari téemeeri ak juróom ñeent fukki fan.* »

Assemblée bi ñuy sonal , jàmm la, amul benn gànnaay, gànnaay bimu am rek mooy Bible bi, kàddug Yàlla, safaanu Xel mi, mën na daw ci kanamu ñi koy song. Aaya 6 dafay fàttaliku jamonoy nguuru papa biy sonal nit ñi, di “ *1260 fan yu yonent yi* ” wala 1260 at yu dëggu, buñu sukkandikoo ci kode Ezekiel 4:5-6. Jamono jii ci ngëmu chretien yi, jamonoy natt yu metti la, te loolu dafay nuru luñu wax ci baat « *desert* » ndax « *Yàlla moo leen jiite* ». Moo tax mu bokk ci metit wi “ *ñaari seede* ” yi ñu wax ci Peeñu 11:3. Ci Dan 8:12, lii mooy li Yàlla wax : « *soldaar yi dañu leen jox bis bu nekk ndax bàkkaar* » . bàkkaar bi ñu def bi ñu bàyyee màggal bis bi ñuy noppalu ci bisu noflaay bi tàmbalee ci 7 màrs 321.

Ubbi paranteis yi : xeex ci asamaan

Aaya 7 : “ *Ci la xare am ci asamaan si. Mikayel ak ay malaakaam xeex ak ninkinànka ja. Ninkinànka ja ak ay malaakaam di xeex.* ”

Rapture bi ñu yëgle ci seen boroom, yelloo nañu ñu leeral ko, te Xel mi daf nu ko jox ci biir ay paranteis. Loolu dina am ndax ndam li Yeesu Kirist amee ci kaw bàkkaar ak dee. Ndam googu ñu ngi ko firndeel ginaaw bimu dekkee, waaye Xel mi daf nuy wane fi limu indi ci ñi dëkk ci asamaan si, ñoom ñi daan jëflante ak jinne yi ak Seytaane ci boppam ba ci jamono jooju.

Dafa am solo lool: xeex bi am ci asamaan, te nit ñi mën ñu ko gis, dafay leeral luy tekki ci kàddu yu nèbbu yi Jesus waxoon bimu nekkee ci kaw suuf. Ci Yowaana

14 :1-3 , Jesus dafa wax ne : “ *Bu leen seen xol jaaxle. Gëmleen Yàlla te gëm ma. Am na dëkkuwaay yu bare ca sama kër Baay. Bu dul noonu, ma wax leen ko. Dinaa la waajal barab . Suma demee ba waajal leen barab , dinaa dellusi, yóbbu leen ci sama wet, ngeen nekk fa ma nekk.* » Li ñuy tekki ci “ waajal ” “ barab ” bi , dina feeñ ci aaya bi ci topp.

Aaya 8 : “ *Waaye mënu ñu woon am ndam, te kenn gisul seen palaas ci asamaan si.* »

Xeex bi am ci asamaan si ak sunuy xare ci kaw suuf wuutewul dara ; Du ray nit ci saasi, te ñaari pàcc yi wuute wuñu. Yàlla sàkkkat bu mag biy wane boppam ci suufu malaaka mu mag mi tuddu “ *Mikael* ” mooy Yàlla miy kàttan lépp, te mbindéefam yépp wara sukku ci kanamam, déggal ko. Seytaane ak ay jinneem ay mbindéef yu fippu lañu , ñuy déggal ludul ci fitna , ba noppi ñu mujjee , mënu ñu baña déggal, te dañu leen di forse ñu déggal, ginaaw bi Yàlla bu mag bi leen dàqee ci asamaan si ci kàttanam gu mat sèkk . Bi muy liggéey ci kaw suuf, malaaka yu soxor yi daan ragal Jesus, ndax dañu ko déggal, seede ni mooy “ *Doomu Yàlla* ” ci pexem Yàlla , ñu wax ko ni noonu la.

Ci aaya bii , Xel mi dafa leer ni : « *seen barab amatul ci asamaan si.* » “ *Bërëb* ” bi way-fippu yi ci asamaan yi nekkoon ci nguuru Yàlla, dañu ko wara bàyyi ngir nguuru asamaan bi mëna “ *setal* ” ak “ *waajal* ” ngir jot ñi Kirist tànn ci bis bi mu mujjee xeex ak way-fippu yi ci kaw suuf, bimu ñëwee ci ndam. Moo tax , mu yóbbaaale ñi mu tànn, ñu nekk ak moom ba fàww, fimu nekk, maanaam ci asamaan si sell, ñu “ *waaj* ” leen ngir jot leen. Bu ko defee, wàll wi suuf si di dundu dina nekk barab bu yàqu, ni ko baat “ *bënd bu amul àpp* ” waxee ci Génesis 1:2. Ci leeralu xeex boobu, projet de sauvetage divine dafa leer , baat bu nekk ci pexeem dafay wane li muy tekki. Noonu la aaya yi ñu bind ci Hebr 9:23 di wax : “ *Kon su fekkoon ni mbir yi nuru asamaan yi dañu wara setal ci lii, fàww ñu setal mbir yi ci asamaan ci sarax yu gëna baax yii.* » Moo tax, « *sarax bu gëna mag* » biñ soxla mooy deewu Almasi bi tudd Jesus, sarax ngir baale bàkkaari ñi mu tànn, waaye li gëna am solo mooy, ngir mbindéefam yi ak boppam yelleefam ci yoon ngir teg àtteb dee ci asamaan ak ci kaw suuf. Noonu lañu *setalee* « *barabu sell bu Yàlla bi ci asamaan* », bu njëkk, ginaaw ga, bi Kirist mi am ndam dellusee, suuf si dina soppeeku, muy *barab bimu wax ni* « barab bu sell » ci Isa.66:1-2 : « *Boroom bi dafa wax: Asamaan, sama tànk la . Ban kër ngeen may tabaxal, mbaa ban bërëb ngeen may may ma dëkk? Sama loxo moo defar mbir yooyu yépp, te lépp a ngi am, mooy li Yàlla wax . Lii mooy ki may xool: ki tiis, xol bu réccu, ki ragal sama kàddu.* » ; wala, buñu sukkandikoo ci Ezek.9: 4 , ci “ *ñiy sonn lool , di jooy ndax mbir yu tiis yi ñu def .*

Verse 9 : “ *Ñu sànni malaaka mu mag mi, di jaan ju yàgg ji ñuy woowe Seytaane wala Seytaane, mooy nax àdduna bi yépp.* »

Mbindéef yi ci asamaan ñoo njëkka am njariñ ci setal ngëm gi Kirist mi jël ndam li def. Dafa dàq ci asamaan Seytaane ak malaakaam yi ñu “ *sànni* ” ci kaw suuf ñaari junniy at. Kon Seytaane xamna “ *waxtu* ” wi des ci moom ak jinneem yi ngir xeex seen boroom yiñ tànn ak dëgg gi Yàlla jox.

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Jesus feeñal nit ñi jikko Yàlla kese, waaye xamal na leen itam jikko ju raglu ji, di Seytaane, moom mi kóllóre gu yàgg gi waxul lu bari ci moom, mu dem ba daanaka ñàkk xam-xam. Bi Jesus amee ndam ci kaw Seytaane, xeex bi dox diggante ñaari camp yi dafa gëna tar ndax jinne yi dañu tëju, te leegi ñu ngi dundu ci biir nit ñi ci kaw suuf si te kenn du leen gis , ak ci sunu dimension suuf si yépp, lu ci melni planet yi ak biddiww yi ci asamaan si . Ñoom ñooy extraterrestre yi ci sunu dimension Suuf si.

Dama wara fàttali ni, xam bu baax projet de sauvetage bi ci prograam bi Yàlla xalaat, muy xéewal guñ jagleel ñi mu tànn. Ndaxte ngëm bu dul dëgg dafay xàmme ni dafay juum saa yu nekk ci li muy tekki projet bi. Loolu dafa feeñ bi Juif yi joxee Almasi bi ñu waxoon ci Mbind mu sell mi , muy indi mucc ci yaram , fekk Yàlla dafa waajal mucc ci ngëm kese ; lu jëm ci bàkkaar. Ci noonu la tay, ngëmu chretien yu baaxul yi di xaar dellu Yeesu Kirist, muy

taxawal nguuram ak dooleem ci kaw suuf ; mbir yu Yàlla dugalul ci prograamam, ni ko Peeñub yonent yi nu jàngalee. Waaye ñëwam ci ndam dina màndargaal njeextalu seen àdduna, bi des ci seen bàkkaar ak seen njuumte yépp ci moom.

Kiñ tànn ci Kirist xamna ni dundu moom sa bopp mingi tàmbali ci asamaan si, te ginaaw bi ñu defee paranteis yi ci kaw suuf, te loolu mooy li war ngir wane mbëggeelam ak njubteem, Yàlla biy sàkk, dina yokk dundu mbindéefam yi gëm ci asamaan si ak ci kaw suuf, ba fàww ci jëmmam ju asamaan si. Bu boobaa, dina ñu àtte , yàq leen, yàq leen.

Nguuru Yàlla Aji Kawe ji moocc na

Aaya 10 : “ *Ma dégg baat bu dëgër naan ci asamaan si : Leegi mucc gi yegsi na, doole ak nguuru sunu Yàlla ak dooley Almasi bi . Ndaxte ki leen doon somal sunuy bokk guddi ak bëccëg ca kanam Yàlla sunu Boroom, daaneel na ko. »*

“ Leegi ” dafay wax ci bis 7 awril, 30 awril, bis bi njëkk ci ayu-bis bi topp ci Alarba, 3 awril, bi Jesus nangu bàmmeele bi, daan Seytaane, bàkkaar ak dee . Bis bu njëkk ci ayu-bis bi , mu wax Maryaama : « *Bul ma laal ; Ba leegi yéegaguma ci sama Baay .* ” Ndam limu am mingi waroon nekk ofisel ci asamaan si, ci ganaw ga, ci kàttanam gu mag gi, ci turam malaakaam bu ñu gis “ *Mikael* ” , mu dàq Seytaane ak jinneem yi ci asamaan si. Dafay baax ñu bàyyi xel ci wax jii di « *kiy tuumal sunuy mbokk, di leen tuumal guddi ak bëccëg ci kanamu sunu Yàlla .* » Daf nuy wane mbokk bu mag bi am ci àdduna bi, di mbokk Yàlla, ñoom ak ñiñ tànn ci kaw suuf, ñu baña nangu mbooloom fippukat yi. Kan ñooy “ *rak* ” yooyu ? Ñi ci asamaan ak ci kaw suuf, lu melni Ayóoba mi ñu jox Seytaane benn wàll ngir mu wane ni “ tuuma ” yi amul benn dëgg.

Aaya 11 : “ *Waaye ñu daaneel ko ci deretu Mbote mi ak ci seen seede, te bëggu ñu seen bakkan ba ci dee. »*

Li ñuy wax ci aaya bii mingi ci bataaxalu bis bi tuddu “ *Smirne* ”, te bataaxal bii dafay wane ngëm gi Yeesu Kirist sàkkuwoon ci jamono yépp yuñ waxoon ci Yàlla, ba keroog muy dellusi ci ndam.

Ndam li “ *Mikael* ” am , di tur wi Yàlla jox sunu Musalkat Yeesu Kirist , dafay gëna dëggal kàddu yu am solo yi mu waxoon ci Matë 28:18 ba 20 : “ *Yeesu ñëw wax ak ñoom ne leen: “ Maa ngi jox bépp kiliftéef ci asamaan si ak ci kaw suuf. ” Demleen nag sàkk ay taalibe ci xeet yépp, sóob leen ci ndox ci turu Baay bi ak Doom ji ak Xel mu Sell mi, jàngal leen sàmm lépp lima leen sant. Maa ngi ànd ak yéen bés bu nekk, ba kera àddina tukki. »*

Moo tax, ci sos kóllóre gu njëkk gi, Yàlla feeñal Musaa jaar-jaaru cosaanu sunu dimension suuf , waaye ci nun ñiy dundu ci mujjentalu doomi aadama yi rek la feeñal xam-xam bi mu am ci projet de muccal àdduna, ci tēj parenthèse ci jaar-jaaru bàkkaar ci kaw suuf ci jiroom benn at yu yàgg . Kon noo ngi bokk ak Yàlla xaar-xaaru ndaje ba fàww ci ñi mu tànn ci asamaan ak ci kaw suuf. Kon mbégte la ci ñiñ tànn ñu bàyyi sunu xel ci asamaan ak ñi ci dëkk. Ci seen wàll, bàyyi wuñu bàyyi seen xel ci ëlëgu ñiñ tànn , ak sunu taarix ci kaw suuf, daale ko ci Mbindéef ba ci njeexte àdduna, lépp di aju ci li ñu bind ci 1Kor.4:9: “ *Daa melni Yàlla moo nu def ndaw yu mujj ci nit ñi, daf nu àtte dee ci anam wu melni malaaka ci àdduna bi, ginaaw bi nu defee. »*

Suuf si mingi gëna tar

Aaya 12 : “ *Kon bannexu, yéen asamaan yi ak yéen ñi ci dëkk. 1Cr 11 11 Ngalla yaw suuf ak geej ! Ndaxte Seytaane wàcc na ci yéen, ànd ak mer mu tàng, ndaxte xam na ne, jot gi ko dese barewul. »*

“ *Ñi dëkk ci asamaan* ” ñoo njëkka “ *bég* ” ci ndam li Kirist am. Waaye liy méngoo ak bannex boobu mooy « *musiba* » *yiy gëna yokk ci « ñi dëkk ci kaw suuf »* . Ndaxte Seytaane xamna ni nit kuñu teg àtte la, te xamna ni « *amul jotu mucc* » ludul yoon. Jëf yi jinne yi tējooon ci kaw suuf def ci diiru 2000 at, Yeesu Kirist moo leen feeñal ci Peeñu wala Apocalypse. Lii

mooy sabab liggéey bii ma leen di bind. Ci atum 2018 ba leegi, ñi Yeesu Kirist tànn bokk nañu xam-xam boobu ci mujjentalu jamono jiñ dencal Seytaane ngir liggéeyam ci nax; Dina jeex ci pringtemps 2030 ak dellusi bu mag bu seen boroom. Paranteis bi dafa tëj ci aaya 12.

Tëj paranteis xeex bi ci asamaan

Dellu ci temu jigéen ji yóbbu ci desert bi

Aaya 13 : “ *Bi malaaka mi gisee ni dañu ko sànni ci kaw suuf, mu topp jigéen ji jurat doom ju góor ji.* »

Paranteis bii dafay may Xel mi mu jël theme nguuru pape bi ci aaya 6. Ba leegi « *dragon* » ci aaya bii dafay wax ci Seytaane, Seytaane, ci boppam. Waaye xeex bimu xeex ak " *jigéen* " dafa jaar ci jëfi Rome, toppalante imperial, ginaaw ga papal.

Aaya 14 : “ *Ñu jox ku jigéen ki ñaari laaf yu céeli mag, ngir mu naaw dem ci àll bi, ci barabam, ñu dundal ko fa, mu génn ci kanamu jaan ji, diir bu yàgg, diiru diir ak genn-wàll diir.* »

Ci aaya 14, dafa jëlaat bataaxal bi, di wane diiru nguuru pape bi ci anamu “ ñetti at ak genn-wàll ”, “ *jamono, jamono ak genn-wàll* ”, ñu jota jëfandikoo ko ci Dan.7:25. Ci replay bii , dina ñu fësal ay detay yu bees ci xeetu mbir yi xew. Benn ci mbir yi ñu wara bàyyi xel mooy : « *jaan* » bi ñu wax ci aaya 4, ñu wecci ko « *jaan* » bi, ni ñu wecci « *malaaka* » bi ñu wax ci aaya 3, « *geen* ». Baatu « *jaan ak geen* » *daf nuy wane coppite ci* pexe yu am solo yi Yàlla , « *céeli mag* » bi , dugal ci Seytaane ak ay jinneem. Ginaaw bi « *jaan* » bi amee fitna bu leer , fen yu am njubadi ak diine yu « *jaan* » bi am, te nguuru pape bi moo ko amal ci 1260 at yuñ waxoon ci kanam Yàlla. Bi ñu wax ci “ *jaan* ” bi , Yàlla mën na nu méngale ak li bàkkaar bi njékka amal. Ni Awa amee « *jaan* » ji Seytaane jaarale ko ci wax ; “ *Jigéen ji* ”, “ *jëkkër* ” bu Kirist , dafay jànkoonte ak natt ci kàddu yu fen yi Seytaane di ko jox jaaraleko ci “ *gémminiñu* ” ay ndawam yu bokk ci Katolik yu Rome.

Aaya 15 : “ *Jaan ji sànni ci gémminiñam ndox mu melni mbënd, ginaaw jigéen ji, ngir yóbbu ko ci mbënd mi.* »

Aaya 15 dafay wane fitnaal bi Katolik yi di teg ci ngëmu chretien yu gëmul ; melni “ *ndoxu dex* ” *buy* “ *yóbbu* ” lépp lumu mëna yegg . " *Gémminiñu* " pape bu Katolik yu Rome téral nañu ay ligue Katolik yu fanatik ak yu metti ngir xeex seeni noon ci diine. Li gëna doywaat ci liggéey boobu mooy Louis XIV defar ay « *dragon* » , te Eveque Le Tellier moo ko digal . Bañkat soldaar yooyu ñu taxawal ngir rëbb bañkat yu Protestan yi ci jàmm , seen mébet mooy " *xëcc* " képp ku néew doole ak ku woyof ñi Kirist tànn, ñu dugg ci ngëmam , di leen forse ñu tànn diggante dugg ci diine Katolik wala ñu yóbbu leen jàpp wala ñu ray leen ginaaw bi ñu leen fitnaalee ak fitnaal bu metti.

Verse 16 : “ *Suuf si jàppale jigéen ji, suuf si ubbi gémminiñam, wann ndox mi malaaka mi bàyyi ci gémminiñam.* »

Xel mi daf nu jox ñaari tegtal yu wuute ci benn aaya bii. Ngeen bàyyi xel ni “ *jigéen ji* ” ak “ *suuf si* ” ñaari mbir yu wuute lañu , te “ *suuf si* ” mën na màndargaal ngëmu Protestan yi wala suuf si ci dëgg, di suuf si ci sunu planet. Loolu mooy jox aaya bii ñaari tekki yu toppalante ci Peeñug Yàlla.

1er message : Protestantism bestial false : Bu ñu sukkandikoo ci jamono, li ci njëkk mooy « *jigéen ji* » dafa méngoo ak nataalu Protestant yu am jàmm yi « *jamono* y Reformation, seen « *gémminiñu* » ofisel (bu Martin Luther ci 1517) dafa daan ñàññi bàkkaari Katolik yi ; loolu mooy gëna dëggal seen tur : " Protestant " wala ñiy ñaawlu njubadi diine Katolik , di bàkkaar ci Yàlla , di ray jaamam yu dëgg yu . Bemeen xeetu naaféq bu Protestantism bi ñuy màndargaal ci baat " *suuf* " itam ubbi na " *gémminiñam* " ngir ñàññi ngëmu Katolik, waaye mu jël ay gannaayam, ay dóor yu metti " *wann* " wàll wu am solo ci xarekati ligue Katolik

yi. Baatu « réew » dafay màndargaal « Huguenot » yu siiw yi , di xarekati Protestan yu Cévennes, ak ñooñu nekkoon ci dëkk yu am doole yu melni La Rochelle ci jamonoy « xare diine » yi ñaari mbooloo yiy xeex, jaamu wuñu Yàlla , sargal ko.

2e message : epe buy fayyu ^{ateism national bu français}. Ci ñaareelu jàng, ak ci njuréfi jamono, aaya 16 dafay wane ni fippu googu waa Fransa di def ngir dindi bépp fitna bu pape bi daan sonal buur yu Katolik yi. Loolu mooy li gëna am solo ci aaya bii. Te mooy ki Yàlla jox liggéeyu “4eelu mboq ” ci Peeñu 8:12, ak “ *rab wiy jog ci géej gi* ” ci Peeñu 11 : 7, ci analogie ak Lev. Nataal boobu dafa sukkandikoo ci yar gi ñu jox « *Kore* » ci Num 16:32 : « *Suuf si ubbi gémmiñam , wann leen , ñoom ak seeni kër , ak doomi Kore yépp ak seeni alalu jàmbar* ». Ci anam wu méngoo bu baax ak Feeñug Yàlla ak matt gi am ci taarix, nataal bii dafay fàttali ni fippukat yi dañu bañ yoonu Yàlla ci ñaari mbir yooyu yépp.

Noon bu mujj bu Dragon bi : Dessitu Jigéen Adventist yi

Verse 17 : “ *Ci la malaaka mi mer ci jigéen ji, dem xeex ak ñi des ci doomam, ñoom ñiy topp ndigali Yàlla, di seede Yeesu Kirist.* »

Bi ñuy romb ci noppalu 150 at yu liggéeyu Protestan yi, ñu dal ci musiba Yàlla, temu " *5th trumpet* ", Xel mi dafay yee ci xeex bu mujj bi Seytaane ak ay jaamam yu asamaan ak yu suuf , mu wane nu fi ñuy bañee ñoom ñépp. Ñi ñuy mujjee jàpp ñooy ñi ñu tànn, di mbokk yu mujj ak ndono pioneer Adventist yu 1873, ñoom lañu waxoon fitna bu mujj bi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 3:10. Pionnier yi ñuy matal seen liggéey , ñu am seen barkeb Yàlla . Dina ñu wara jàppale bu baax liggéey bi leen Yeesu dénk : ñu baña sargal ci anam wumu mëna doon « *màndarga rab wi* », maanaam Dibéer bu waa Rome , ci topp , ak njub , ak lu mëna nekk , jëfandikoo noppalu sabbat, ci Samdi, bis bu mag bi Yàlla defar, di bis bi gëna mag ci àdduna bi. . Dëgg googu mooy feeñ ci li ñuy wax ci « *dessitu xeetu jigéen ji* » ci aaya bii : « *ñiy topp ndigali Yàlla* », fukk ak juróom ñeent yi ; " *te dañuy tëye seede bu Yeesu,* " ndax duñu bàyyi kenn jële ko ci seen kaw . ak “ *dragon yi* ” wala “ *jaan yi* ”. Te “ *seede Yeesu* ” mooy li gëna am solo, ndaxte, buñu sukkandikoo ci Peeñu 19:10, “ *seede Yeesu mooy xelu yonent yi.* ” Seede bu yonent yi moo tax “ *Seytaane mënul nax ñi mu tànn* ” ci Kirist, Yàlla dëgg gi, ni ko Matë 24:24 jàngalee : “ *Ndaxte dina ñu feeñ, ñuy njuumte ci Kirist ak njuumte ci yonent; Dina ñu def firnde yu mag ak kéemtaan yu mag, ngir nax, su ko mënee, ba ci ñi Yàlla tànn.* ”.

Ndam Seytaane daanaka... matna

Aaya 18 : “ *Mu taxaw ci kaw suuf si ci géej gi.* ”

Aaya bu mujj bii daf nuy wane Seytaane bu am ndam , moo mujjee daaneel diine chretien yépp, diine yi mu yor, di leen yor ci nguuram. Ci Yesayi 10:22, Yàlla dafa wax ne : “ *Doon te sa askan Israyil bari na ni suuf si ci géej gi, nit ñu bari dina ñu dellu. yàqu-yàqu bi jeexna, yoon dina fees.* » Moo tax, buñu sukkandikoo ci yonent bii, ci njeexte àdduna , Adventist yu wuute yi kese ñooy rëcci ci nguuru Seytaane, maanaam “ *dessitu jigéen ji* ”, “ *Ki ñu tànn, Jabar ju Kirist* ”, ak “ *Israel* ” ngëm bu Yàlla . Maa ngi fàttaliku ni ci turu « Adventist », Xel mi dafay màndargaal ngëm gu mucc gi ñu mujjee tànn li ko dalee 1843 ; ci 2020, diine la, waaye nekkatul benn mbootaay bu Yàlla àtte, daan, bañ (“ *waccu* ”) ci 1994 .

Feeñu 13 : Njuumteg mbokk yi ci diine chretien

Rab wi nekk ci géej gi – Rab wi nekk ci kaw suuf si

Limu 13 dafay màndargaal charm lu am wërsëg wala charm lu amul wërsëg ci jaamu yàlla yi , muy lu aju ci xalaatu nit ku nekk ak réew mi . Fii, ci Feeñu bu am ndam, Yàlla daf nuy wane kodu nimeru boppam, mu lalu ci nimeru 1 ba 7 ak seeni boole yu bari. Limu 13 dañu koy am suñu yokkee limu " 6 " , limu malaaka Seytaane, ak limu " 7 " , limu Yàlla ak diine ju jaadu ji ñu jox Yàlla bi sàkk ci Yeesu Kirist. Moo tax ci chapitre bii dina nu gis « rak yu baaxul yi ci diine chretien » waaye ay noon yu dëggu yuy dee ci ñiñ tànn dëgg. “ Tare ” bi dafa nèbbu ci biir “ *pepp yu baax yi* ” ci suufu gëm-gëmi diine yuy gëmloo nit ñi, te chapitre bii dafay wane ko.

Rab wu njëkk wi : mooy génn ci géej gi .

Xare bu njëkk bi am ci Dragon-Serpent

Aaya 1 : “ *Ma gis rab wu génn ci géej gi, am fukki béjjen ak juróom ñaari bopp , fukki kaala yu am ci kawam , ak ci bopp yi ay tur yuy saaga Yàlla .* ” -

Ni ñu ko gise ci Peeñu 10, nu gis ci chapitre bii ñaari mbindéef yi ñuy woowe “ *rab* ” yu chretien yi ci sunu jamono. Li njëkk, “ *bi joge ci géej gi ,* ” ni ko Dan.7:2 waxee, dafay wax ci ngëmu Katolik ak nguuram buy sonal nit ñi, di “ *42 weer yu yonent yi ,* ” wala 1260 at yu dëggu. Bu ñu jëlee màndarga yi ko jiitu ci Dan.7, nu gis nguuru “ *bejjen bu ndaw* ” bi wara feeñ ginaaw bi “ *fukki bejjen yi* ” jotee seen buur ci Dan.7:24. " Tiaras " yiñ def ci " *fukki béjjen yi* " dañuy wane ni muy tekki ci taarix bi lañuy wut . Fii, Rome papal dafay màndargaal « *juróom ñaari bopp* » yu ko màndargaal ci ñaari anam. Li gëna am solo mooy “ *juróom ñaari tundu* ” yi ñu tabax Rome ci kaw , buñu sukkandikoo ci Peeñu 17:9. Beneen bi gëna jëm ci ngëm mooy njëkka am solo ; Baatu « *juróom ñaari bopp* » dafay màndargaal sellalu àttekat bi : « *juróom ñaari bopp* » mooy limu sellayu àttekat bi , te « *bopp* » dafay màndargaal àttekat bi wala mag bi ci Isa.9:14 . Magistracy bu gëna kawe boobu ñu ngi koy wax ci Rome bu pape bi ndax dafa wane boppam ni réew mu moom boppam, ci wàllu siwil ak ci wàllu diine, te Pape bi moo ko jiite. Xel mi dafa leer : “ *ak ci boppam ay tur yuy saaga Yàlla .* ” Baatu « *saaga* » dafa wuute , te dañu ko wara tekki : « *tur yu fen* », lépp di aju ci li baat « *saaga* » di tekki . Yeesu Kirist dafa teg “ *fen* ” ci nguuru papa bu Rome. Moo tax mu jox ko tur wi di « *baay fenkat* » bimu tuddee Seytaane, Seytaane ci boppam ci Yowaana 8:44 : « *Seytaane mooy seen baay , te ngeen bëgga def bëgg-bëggu seen pàppa. Boomkat la woon ca njàlbéen ga, te taxawul ci dëgg, ndaxte dëgg nekkul ci moom. Suy fen, ci boppam lay wax; Ndaxte fenkat la, di baayu fen .* ”

Aaya 2 : “ *Rab wi ma gis dafa melni leopard ; tànk yi dañu melni tànk ursu , gëmniñam melni gëmniñu gaynde . Ninkinànka ja jox ko dooleem, gànguneem ak sañ-sañ bu réy. »*

Ci Dan 7: 7, ñu tuddee ko “ rab wu raglu , *raglu, te am doole lool* ” , ñu ngi leen di gëna leeralal. Booy seet, ci boppam, dafay wane tegtali ñatti empire yi ko jiitu, daale ko ci Empire Chaldean. Amna xareñteg " *leopard* " , dooley " *urse* " ak dooley " *gaynde* " buy lekk yàpp . Ci Peeñu 12 :3 , “ *dragon* ” bi ñu wax ci aaya 3, fu “ *kaala* ” nekk ci “ *juróom ñaari bopp yi* , ” *dafay màndargaal Rome ci jamonoy empire bu gëmul Yàlla, di sonal Chretien yu njëkk ya. Kon, ni « bejjenu ndaw » bi Dan.7:8-24 jëlee ci Dan.8:9, noonu la papa bi jëlee dooleem ci Empire bu Rome ; Taarix daf ko firnde ci dekretu empereur bi Justinien I joxe 533 (bind) ak 538 (jëfandikoo). Waaye , moytu leen ! “ Dragon ” dafay tekki itam “ Seytaane ” ci Peeñu 12:9, loolu dafay tekki ni papa bi dafay jël dooleem, “ doolam, jal bi ak kiliftéefam bu mag ” ci Seytaane ci boppam. Ci aaya bi weesu, xam nanu lu tax Yàlla def ñaari mbir yooyu “ baay yu fen ” .*

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Ci wàllu soldaar, Rome papal mingi wéy di am doole ak kàttanam ci jëmmu empire, ndax larme royaal yu Europe dañu ko liggéeyloo, di nangu ay dogal. Ni Dan. 8:23-25 jàngalee, dooleem mingi ci « *njariñu ay pexem* » maanaam wax ni dafay màndargaal Yàlla ci kaw suuf, te mën na ubbi wala tēj yoon wi jëm ci dundu ba fàaw, bi ñu wax ci Evangelium bu Kirist : « *Ci njeexte seen nguur, bàkkaarkat yi dañuy jeex . Dooleem dina gëna yokk, waaye du dooleem boppam ; Dina yàq lu yéeme, dina am ndam ci ay liggéeyam , dina yàq boroom doole yi ak askanu seen boroom. Ndax alal ak njariñu ay pexem , dina am réy-réy ci xolam, dina yàq nit ñu bari ñu dundu ci jàmm, ba noppi di xeex ak njiitu njiit yi; Waaye dina dagg, te kenn du ci liggéey.* »

Ci njeexte ati 1260, ateism bi fippu googu français daal di jeexal nguuru despotik bimu amoon ci atum 538 .

Aaya 3 : “ *Ma gis benn ci bopp yi, melni dañu ko gaañ ba mën ko ray ; Waaye gaañu-gaañu ba ci dee wér na. Noonu àddina sépp di waaru di topp rab wa.* »

Musu ñu tuub ci taarixam, ndax dafa wara bàyyi dooleem ci fitnaal nit ñi. Loolu dina am ci atum 1792 ginaaw bi ateism bu français daaneelee nguur gi, di jàppale ko ci ay gannaay daal di dagg boppu bi. Ni ñu ko waxoon ci Peeñu 2:22, “ *tiis wu mag* ” wi gëmul Yàlla, bëgg na yàq dooley diine ji waa Rome amoon, maanaam “ *jigéen Yesabel* ” te ñi koy teg ay tegtal ñooy “ *ñi koy njaaloo* ” ; buur yi, monarchist yi ak prêtre katolik yi. Moo tax mu nekkoon " melni ku *gaañu* ." Waaye ndax ay sabab yu am solo, Buur bu mag bi tuddu Napoleon I ^{daal di} koy indiwaat ci 1801 ci turu Concordat bimu am. Du musa sonal nit ñi ci saasi. Waaye dooleem juy nax , dina wéy di am ci mbooloo mu gëm Katolik , ñoom ñépp dina ñu gëm fen yi mu wax ak limu wax ba keroog Yeesu Kirist di dellusi ci ndam : « *Àdduna bi yépp di yéemu ci rab wi* » . “ *Suuf si yépp topp na rab wi* , ” te baat *suuf si* , ci ñaari anam, dafay wax ci planet bi, waaye itam ngëmu Protestan bu bees bi ci génn. Boobu ba leegi, jàppante ocumenical (= ci kaw suuf, ci làkku grek) dafay firndeel yëgle bii. Sudee Xel mi bëggoon na wax kàddu yii ci làkk wu leer , dina nu jàng : " diine Protestant yépp topp diine Katolik yu amul muñ ." Dina ñu gëna dëggal wax ji suñu jàngatee ñaareelu “ *rab wi* ” mi “ *jóge ci suuf* ” ci aaya 11 ci chapitre 13 bii.

Verse 4 : “ *Ñu jaamu malaaka mi, ndaxte dafa jox kàttan rab wi . Ñu jaamu rab wi naan : « Kan moo mēna xeex ak rab wi ? »* »

12:9 dafa wax ni, ñiy sargal nguuru pape bi dañu *jaamu malaaka mu mag mi*, maanaam *Seytaane* ci boppam . loolu ci ñakka xam , ndax moo « *jox dooleem rab wi* ». Moo tax, *taarix dafay firndeel li* papa bi waxoon ci Dan 8:24. Dafay nguur ci kaw buur yi jaaraleko ci dooley diineem, ci anam wu mat sëkk, te kenn mēnu ko werante. Dafay jox ay suuf ak ay titre ngir neexal ñi koy jaamu, ni ñu ko mēna jàngee ci Dan.11:39 : “ *Ay yàllay jàmbur lay xeex ak barab yu am doole yi; te dina sargal ñi ko xam, dina leen def ay njiit ci kaw ñu bari, dina leen séddale ay suuf ngir neexal leen.* ” Loolu ñu ngi ko defee ci anam wu siiw, bi Pape Alexander VI Borgia (faatkat bu siiw lool) xaajalee réew mi ci 1494 ba noppi

jox Portugal catu penkug Bresil ak Inde , Espaañ yeneen réew yiñ gis . Xel mi dafay sonal. **Ki Yeesu Kirist tànn dafa wara gëm bu baax ni ngëmu Katolik dafa soxor, te bépp jëf bu soxor wala buy jàppale nit, Seytaane moo ko jiite, di noonu Yàlla ak ñiñ tànn.** Loolu dafa dëggu ndax dafa wax ci Dan.8:25 ne: “ *Njariñu liggéeyam ak njariñu pexem .*” Kiliftéefu diineem, bu buur yi, boroom doole yi ak askanu chretien yi ci Europe nangu, moo ko jox gëdd bu sukkandiko ci wóolu , te loolu amul benn njariñ. Waaye su Yàlla ak Seytaane boole seen doole ngir yar nit ñi, mbooloo mi, askanu nit ñi, dañuy topp yoonu njuumte mi ñu topp, te gëna am solo, ñu teg ko. Ci kaw suuf, nguur dafay laaj nguur , ndax nit ñi dañu bëgg di yëg ni dañu am doole, te ci wàll wii, nguuru pape biy wax ni dafay represente Yàlla, mooy njiitu genre bi. Ni ci Peeñu 6, theme bi dafay laaj : “ *Kan moo melni rab wi, te kan moo ko mëna xeex?* ”. Chapitre 11 ak 12 tontu nañu ko : Yàlla ci Kirist miy yee ci 1793, ateism revolutionnaire bu français bi koy laxas ci deret. Waaye ba keroog « *sabre buy fayyu* » bi feeñ (ñu jox ko ^{4e} yar ci Lev. 26:25) , Protestan yi yor ay gannaay daf ko xeex, waaye mënu ñu ko daaneel. Góor ñi , Protestant yi , Français yi ak Allemand yi, ak Anglican yi , ñoom ñépp ñu dëgër ni moom, dina ñu ko xeex ci 16eelu ^{anne}, delloo ko ay dóor yu metti, ndax seen ngëm moo ëpp lu politik.

Aaya 5 : “ *Ñu jox ko gémmiñ gu wax mbir yu rëy ak saaga Yàlla . Ñu may ko sañ-sañ, mu liggéey ci diirub ñeent-fukki weer ak ñaar.* »

Kàddu yooyu dañuy méngoo ak yi nu mëna jàng ci Dan 7 :8 , maanaam « *bejjenu ndaw* » bu waa Rome , biy jog ginaaw « *fukki bejjen* » yu réewi Europe. Fii ñu ngi fekk « *réy-réyam* » waaye fii Xel mi dafa yokk « *saaga* » ci moom, maanaam , njuumte ak fen diine yu « *tekki* » tabax ci kawam . Yàlla dafa firndeel nguuram ci « *1260* » at yu dëggu yi ñu joxe ci jëmmu yonent yi ci Biibël bi , *ñeent fukki weer ak ñaari weer , lépp di aju ci « benn bis ngir benn at »* ci kodu Ezek 4:5-6 .

Aaya 6 : “ *Mu ubbi gémmiñam, di saaga Yàlla , di saaga turam, ak dëkkam ak ñi dëkk ci asamaan si.* »

Dama wara fësal fii lu nit ñi di jox baat « *saaga* » maanaam saaga. Xalaat boobu réer na ndax, suñu waxee fen , « *saaga Yàlla* » amul benn xeetu saaga , te ci li Yàlla teg Rome pape , dañuy nuru sellaa bu dul dëgg te gëmloo nit .

Gémmiñu pape bi dafay “ *wax luy saaga Yàlla* ” ; loolu dafay firndeel limu doon ci Dan.11:36, fu ñu mëna jàngee : “ *Buur bi dina def limu bëgg; Dina yéegal boppam, gëna mag ci yàlla yépp, ba noppi di wax mbir yu kenn mënul gëm, di xeex Yàllay yàlla yi . Dina am ndam, ba merum Yàlla mat, ndax li ñu dogal dina mat.* « Xel mi dafay teg fen ci nguuru papa bi, wala « *saaga Yàlla* » , te loolu mooy màndargaal njàngalem diine yépp ; « *di xeex Yàlla, di saaga turam* », dafay jël turu Yàlla ci lu amul njariñ, di yàq jikkoom, di ko tuumal jëfam yu bonn yiy ray nit ; “ *Tabernaklam* ”, maanaam barab bu sell ci ngëm, di Assemblée , di Kimu tànn ; “ *ak ñi dëkk ci asamaan si* ”, ndax dafay wane asamaan ak ñi ci dëkk ci anam wu amul fenn, ci di fësal ci ngëmam jahannama yu asamaan , legacy bu Gereg yi ko def ci suufu suuf, aljana ak purgatoire. “ *Ñi dëkk ci asamaan si*,” sell te sell , ñu ngi dundu lu metti te mer ndax xeetu soxor ak fitna bu jinne yi ci kaw suuf inspiré ci nit ñi , dañu leen teg ci ludul yoon .

Verse 7 : “ *Ñu may ko mu xeex ak gaayi Yàlla yi, di leen daaneel. Jox nañu ko sañ-sañ ci bépp giir, bépp askan, bépp kàllaama ak bépp xeet.* »

Aaya bii dafay firndeel kàddu yi Dan.7:21 wax: “ *Ma gis, gis ni bejjen googu dafa xeex ak gaayi Yàlla yi, daal di leen daaneel .*” Diine chretien yu waa Éroop ak àdduna bi ñooy gëna xëcc, ndax ngëmu Katolik bu Rome dañu ko jaay doole ci askanu waa Éroop yépp, ñu boole ci ay “ *tribu, réew, làkk, ak réew* ” yu moom seen bopp ci wàllu siwil . “ *Njiitu bépp xeet, askan, làkk, ak réew* ” dafay firndeel nataalam ni “ *Babilon bu mag biy jaay yaram* ,” ci Peeñu 17:1 biy wane ni “ *dafa toog ci kaw ndox yu bari* ” ; “ *Ndox* ” yiy màndargaal “ *xeet yi, mbooloo mi, xeet yi ak làkk yi* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 17:15 . Li am solo mooy nu

gis ni baat « *tribu* » amul ci chapitre 17 bii . Sabab bi mooy jamono ji ñu mujjee wax , muy lu jëm ci Europe ak diine chretien yu sowwu jàng , ñu wecci xeetu tribu bi ak xeetu national yu wuute yi .

Ci beneen wàll bi, ci jamonoy ndoortelu taxawalinu nguuru pape bi , askanu waa Ēroop dañu leen xaajale ci ay " *tribu* " yu melni Gaul bu Rome, bi ñu xaajaloo te xaajaloo ci ay " *làkk* " ak ay dialect yu wuute . Bu ñu sukkandikoo ci jamono, Europe dafa amoon ay " *tribu* ", ginaaw ga " *askan* " yu topp buur yi, ginaaw ga, ci 18eelu ^{xamu, ay} *réew* yu republique " , lu ci melni Etats Unis ci Amerique du Nord, ñoom ñoo nekkoon réew mi gëna am solo. Sàrtu ndayu « *réew* yi » dañu wara déggal nguuru pape bu Rome, ndax moo nangu te dafay taxawal nguuru buur yi ci Europe chretien , daale ko ci Clovis I, ^{buuru} Frank yi.

Aaya 8 : “ *Képp ku dëkk ci kaw suuf dina ko jaamu, ñi bindul seen tur ci téreb dundu bu Mbote mi ñu rendi, bi àdduna di sos.* »

Ci jamonoy mujj, bu màndarga « *suuf* » di màndargaal ngëmu Protestan, bataaxal bii dafay am lu muy tekki : Protestan yépp dina ñu jaamu ngëmu Katolik ; ñépp , lu moy ñiñ tànn , ñoom ñi Xelu Yàlla mi jox lii ci anam wu nëbbu : “ *ñooy ñi ñu bindul seen tur ei-téreb dundug Mbote mi ñu rendi, bi àdduna di sos* –Maa ngi leen di fàttali ni ñi mu tànn ñooy “ *askanu nguuru asamaan si* ” di wuute ak fippukat yi, ñoom ci seen bopp, ñooy “ *dëkk kat yi ci kaw suuf* ”. Lépp lu xew dafay firndeel dëgg gi ci kàdduy yonent yi, te Xelu Yàlla moo ko bind. Ndaxte bi Reformation tàmbalee ba leegi, lu weesu Peter Waldo ci 1170, Protestant yi dañu jaamu ngëmu Katolik ci sargal « *Dibéer* » bi ñu jëlee ci empereur pagan Constantin I, ^{li ko dalee} 7 màrs 321 .

Verse 9 : “ *Ku am nopp, na dégg !* ” »

Ku am “ *nopp* ” yu Yàlla ubbi ngir xam, dinga xam li Xelam di wax.

Koom-koom ci mbugal gi sape buy fayyu ateism national bu français def

Aaya 10 : “ *Ku yóbbu nit ñu jàpp, dina ñu jàpp ; Ku rey ak jaasi, dees na ko rey ak jaasi. Looloo tax gaayi Yàlla yi war a muñ ak ngëm.* »

Yeesu Kirist dafay fàttaliku jàmm ji mu sàkku ci ñi mu tànn saa yu nekk. Ni martyr yu njëkk ya, ñiñ tànn ci nguuru pape bu metti bi dañu wara nangu musiba bi leen Yàlla waajal. Waaye , dafay wax , muy teg yoon , di yar buur yi ak paap yi , ak seeni njiiti diine ci jamono ju war . Bu ñu « *yóbbu* » ñiñ fal ñu jàpp leen, ñoom ci seen bopp dina ñu dem kaso fippukat français yi. Te ginaaw bi ñu « *faatee ak safaan* » ñiñ tànn ñi Jesus bëggoon, ñoom ci seen bopp dina ñu faatu ci « *safaan* » bu Yàlla biy fayyu, te liggéeyam dina ñu ko def ci guillotine bu revolutionnaire français yooyu. Jaarale ko ci fippu googu la Yàlla di tontu ci bëgg-bëggu *fayyu* gi ñu fësal ci deretu martyr yi ci Peeñu 6:10 : “ *Ñuy yuuxu bu baax naan: "Yaw Boroom bi sell te dëggu, ba kañ ngay àtte, fayyu sunu deret ci ñi dëkk ci kaw suuf?"* ”. Guillotine revolutionnaire bi dina “ *dóor ba dee* ” doomi buur Katolik yi ak kilifay pape yu Rome, ni ko Peeñu 2:22 waxee. Waaye ci ñi ñu faat, dina nu fekk itam ay Protestan yu naaféq, yu jaawatle ngëm ak xalaati politik siwil, ba noppi di xeex, *seen xalaat bopp* ak seen ndono diine ak alal . Loolu mooy doxalinu John Calvin ak ay àndadood yu soxor te faat bakkan ci Geneve . Bu ñu sukkandikoo ci jëf yiñ def ci 1793 ak 1794, yonent bi daf ñuy yóbbu ci jàmm ju yàgg jiñ taxawal ci diiru “ 150 ” at, te yonent yi waxoon ci “ *juróomi weer* ” yi ci Peeñu 9:5-10. Waaye ginaaw 1994 , bi jamono ji jeexee, daale ko ci 1995, yelleefu « *ray* » ndax sababi diine, dañu ko delloosi. Noonu potentiel bi mën na nekk diine

islam	ba	keroog	muy	yokk	xare
-------	----	--------	-----	------	------

 buy yóbbe " *Ñatteelu guerre mondiale* " diggante 2021 ak 2029 . Balaa Kirist di dellusi ci pringtemps 2030, ñaareelu " *rab* " bi dina feeñ.

					ñuy wax ci chapitre 13 bii.
--	--	--	--	--	-----------------------------

Ñaareelu rab wi génn ci suuf .

Xare bu mujj bi ci *Lamb-Dragon*

Verse 11 : “ *Ci noonu ma gis beneen rab wuy génn ci suuf, mu am ñaari bejjen yu melni agneau, di wax ni malaaka mu bonn.* »

Caabiy ràññee baat “ *suuf* ” mingi ci Gen. 1:9-10 : “ *Yàlla ni: “Na ndox yi ci suufu asamaan dajaloo ci benn barab, suuf si feeñ.” Noonu la deme. Yàlla tuddee suuf su wow si Suuf, ndox mi dajaloo mu tuddee ko Géej. Yàlla gis ne lu baax la.* »

Kon, ni “ *suuf* ” bu wow bi génnée ci “ *géej* ” ci ñaareelu bis bi ñu sàkke suuf, noonu la ñaareelu “ *rab* ” bi génnée ci bu njëkk bi. “ *Rab* ” bu njëkk bi dafay màndargaal diine Katolik, ñaareel bi, bi ci génn, mooy diine Protestant, maanaam Eglis Reformed. Waaye feeñu bu yéeme boobu warul nu jaaxal, ndax jàngat yiñ def ci chapitre yi njëkk dañu nu wane , ci anam wuy mottali , nekinu ngëm bi Yàlla jox ci àtteem bu Yàlla ci diine protestant bi , ginaaw jamono ji ñuy woowe “ *Tyatira* ” ngir matt yoon wi . Waaye li Dan.8:14 santaane mooy mu def loolu, te loolu mooy li Yàlla wax ci Peeñu 3:1 : “ *Dañu jàpp ni yaa ngi dundu ; te nga dee .* ” Génnug àdduna googu daf koy sànni ci loxo Seytaane, moo koy waajal jaaraleko ci xelam ngir “ *xare Armagedon* ”, ci Peeñu 16:16, di waxtu bu mujj ci bàkkaar ci kaw suuf. Ci waxtu natt bu mujj bi ci ngëm , biñu ko waxoon ci bataaxal bimu bindoon ci ay jaam Adventist ci jamonoy *Philadelphia* , dina jël dogal yu amul muñ , yu koy def “ *rab wiy jog ci kaw suuf.* ” Amna “ *ñaari bees* ” yu aaya 12 biy ñew di gëna dëggal ak di fësal. Ndaxte diine protestant yi ak diine katolik yi bokk nañu ci jàppalante bi, diine protestant yi ak diine katolik yi bokk nañu ci xeex bis bi Yàlla sellale ci bis bi ñuy noppalu, di juróom ñaareelu bis ci ayu-bis bi ; Samdi wala Sabbat bu Juif yi, waaye itam ci Adam, Noah, Moses, ak Yeesu Kirist ñu laaj ko ci jamonoy liggéeyam ak njàngalem ci kaw suuf ndax tuma yi Juif yu fippu yi jiiñ Jesus ci njuumte ci bisu noflaay bi amul benn fondaasioŋ te amul benn sabab. Bimu defee kéemtaan yu mag ci bisu noflaay bi, li ko taxa jog mooy mu soppo xalaatu Yàlla ci noppalu ci bisu noflaay bi. Ñaari diine yooyu , yuy wax ni “ *mbott miy dindi bàkkaari àdduna* ” mooy mucc , yelloo nañu , ci seeni tegtal , nataalu “ *agneau biy wax ni malaaka .* ” Ndaxte ñuy wax ni duñu muñ ñiy topp Sabbat, te dina ñu dem ba teg leen àtte dee, mën nañu ni xeex bu ubbeeku la, pexem “ *dragon* ”, biy feeñaat.

Aaya 12 : “ *Mu jëfandikoo dooley rab wu njëkk wi ci kanamam, ba noppi sàkku ci kaw suuf si ak ñi ci dëkk, ñu jaamu rab wu njëkk wi, ndax gaañ-gaañu bu metti bi wér na.* »

Danuy seede xeetu relais , ngëm katolik nekkatul li ëpp doole, waaye kilifaam gu njëkk gi ñu jox ko diine protestant. Li ko waral mooy diine Protestant bi mooy réew mi gëna am doole ci àdduna bi : Etats Unis yu Amerique du Nord wala Etats Unis. Diine *Protestant* yu Europe ak yu Amerique dañu jota am, ba ci diine Seventh -day Adventist , liko dalee ci atum 1995. ci diine yu bari. Sudee nit ñi dañu jàpp ni mbir yooyu dañu jaadu, ndax seen xel mu gàtt ak seen ñàkka bëgg diine, ci wàllam, Yàlla biy sàkk, te du soppiku, moom itam du soppo xalaatam, te dafay yar ñàkka dëggal googu, te bàyyiwul xel ci njàngalem taarix yi ñu seede ci Bible bi. Bi ñu jàppee ni Dibéer bu Rome mooy bis bi njëkk bis bi Constantin I téral ngir noppalu , ñaareelu « *rab* » bu Protestan bi *dafa def jaamu rab bu njëkk* ci Katolik yi, muy jaamu rab wiñ njëkka jaamu, ñu jox ko tur wu réer wi di « *Dibéer* ». Xel mi dafay fàttali ni , jàppante bu mujj bi am ci diggante Protestan yi ak Katolik yi , mën na am ndax « *gaañ - gaañu bu metti* » bi « *rab wiy yéeg ci gént bi* » defal « *wér na* ». Mu woowaat ko ndax ñaareelu rab wi du am chance wér. Dinañu ko yàq ci ñewu ndamu Yeesu Kirist.

Aaya 13 : “ *Mu def kéemtaan yu mag, ba sax wàcce safara ci asamaan si, nit ñi di ko gis.* »

Biñu amee ndam ci kaw Japon ci 1945 ba leegi, Amerique Protestant moo nekk réew mi gëna am doole ci nikaleyeeer ci àdduna bi. Xaralam yu kawé yi ñu ngi koy toppandoo saa yu nekk waaye kenn musu leen méngale ; saa yu nekk dafay jiitu ñi mu àndal wala ñi mu àndal ak benn jéego. Dina ñu gëna am doole ci “ *Ñatteelu guerre mondiale* ” bi, buñu sukkandikoo ci Dan.11 :44, dina yàq noonam, Russie, réewu “ *buuru nord* ” bi ci yonent bii.

Suko defee gëram dina gëna rëy, te ñi mucc ci xeex bi, yéemu ak yéemu, dina ñu ko wóolu seen bakkan, xam ni moom moo yor dundu doomi aadama yépp. " *Safara suy joge asamaan si* " Yàlla kese moo ko moomoon, waaye li ko dalee 1945, Amerique moo ko yor, di ko yor. Ndam limu am moo ko waral, ak gëdd bimu am leegi, te dina gëna màgg ginaaw bimu amee ndam ci xare nikaleyeer biy ñëw.

Aaya 14 : “ *Muy nax ñi dëkk ci kaw suuf, jaare ko ci kéemtaan yu mu am sañ-sañu def ci kanamu rab wi, di wax ñi dëkk ci kaw suuf ñu defar nataalu rab wi gaañu ci safaan, waaye mu dundu.* »

Teknik “ *prodigies* ” yi ñu def barina lool. “ *Ñi dëkk ci kaw suuf* ” dañu gëm lépp luy sos ci kaw suuf si, te loolu dafay dundal seen àdduna ak seeni xalaat. Fa Amerique waxul leen ñu bàyyi jumptukaay yooyu ñuy jëfandikoo seen ruuh, melni drogkat yi, “ *nit ñi dëkk ci kaw suuf* ” ñu ngi waajal legalise ñàkka muñ diine ci “ *grupp bu ndaw lool* ”, “ *dessitu jigéen* ” ci Peeñu 12:17. “ *... defar nataalu rab wi* ” dafay nuru jëfi diine Katolik, ba noppi di leen génne ci nguuru Protestan. Dellsu ci dëgër xel dina aju ci ñaari jëf. “ *Ñi mucc* ” dina ñu mucc ci jafe-jafe yu metti yu melni xare, te Yàlla dina leen teg ndànk-ndànk “ *juróom ñaari mbas yu mujj ci meram* ”, ñu wax ci Peeñu 16.

Dekretu dee bu Dibéer

Aaya 15 : “ *Mu am sañ-sañu jox dundu nataalu rab wi, ngir mu mëna wax, ba noppi ray képp ku baña jaamu nataalu rab wi.* »

Pexem Seytaane bi Yàlla xiir, dina am jëmm te dina sotti. Xel mi dafay wane xeetu nattukaay bu tar bi ñuy jël ci juróom benneelu “ *juróom ñaari mbas yu mujj yi* .” Ci dekree ofisel bu bépp fippukat bu mucc ci kaw suuf nangu, dina ñu jël dogal ni ci bis bi diggante ndoortelu pringtemps ak 3 awril, 2030, dina ñu ray Adventist yi mujj des ci topp Sabbat bu juróom ñaareelu fan bi. Bis boobu mooy at bi Yeesu Kirist di dellusi ci ndam . Pringtemps ci atum 2030 mooy jamono ji mu wara jël dogal ngir tere projet fatal bi fippukat yi def ci kaw ñi mu tànn, mu ñëw ngir muccal leen ci « *wàññi bis yi* » ci seen « *tiis wu rëy* » (Matt 24:22) .

Aaya 16 : “ *Mu defal ñépp, mag ak ndaw, am xalis ak néew doole, moom seen bopp ak jaam, ñu am màndarga ci seen loxo ndijoor wala ci seen jë.* ”

Matuwaay biñ jël dafa xaaj ñi mucc ci jamono jooju ñaari pàcc. Fippukat bi dafay màndargaal boppam ci “ *màndarga* ” kiliftéfu doomi aadama biy màndargaal “Dibéer” Katolik , “bis bu yàgg bi jant bu kenn mënul daan ” bi benn ci jaamukat yi, Buur bu mag bu Rome Constantin I, téral ^{liko dalee} 7 màrs 321. “ *Màrku* ” bi dafa jot ndax Jesus dafay “ *ätte* ” ci *loxoom* . Dañu koy jox itam “ *ci jë* ” muy màndargaal bëgg-bëggu bépp mbindéef bu nit, te wareefam dafa nekk ci ndigalu àtteb Yàlla bi ko sàkk. Ngir firnde li Bible bi wax ci màndarga « *loxoo* » ak « *jë* », amna aaya bii ci Deut 6:8, fu Yàlla wax ci ay ndigalam : « *Danga leen wara takk ci seeni loxo , ñu nekk seeni jë.* »

Ay fayyu yu njëkk

Aaya 17 : “ *Kenn mënu jënd wala jaay fileek amul màndarga gi, maanaam turu rab wi, wala nimeru turam.* »

Ginaaw baat “ *nit* ” dafa am camp bu sell yi Adventist yi wéy di topp Sabbat bi Yàlla sellale. Ndax bëggu ñu sargal “ *màrku* ” bi , ci Dibéer, ci bis bi des ci bis bi njëkk, ñu teg leen ci wetu . Bi ci njëkk mooy ñu daan sonal “ *boycott* ” bu siiw ci matuwaayi Amerique ci seeni noon yi leen bañoon. Ngir am sañ-sañu jënd ak jaay, fàww ku nekk sargal « *màrk bi* », di Dibéer, biy wax ci Protestan yi, « *туру rab wi* », « *ndawu Doomu Yàlla* », biy wax ci Katolik yi, wala « *nimeru turam* », maanaam nimeru 666.

Aaya 18 : “ *Lii mooy xam-xam. Ku am xel, na xayma siirob rab wi. Ndaxte liimam mooy benn nit, di juróom-benni téeméeri juróom-benn-fukk ak juróom-benn.* »

Xam-xamu nit dooyul ngir xam xebaraarum Xelum Yàlla. Dafa wara nekk ci moom, ni ko amee ci Suleymaan, ndax xam-xamam ëpp na xam-xam nit ñépp, ba noppi siiw ci àdduna bi yépp. Balaa ñuy jëfandikoo nimeru Araab, ci Hebre yi, Grek yi ak Rome yi, arafu alfabet yi dañu amoon valeur nimeru, suko defee suñu yokkee valeur yi ci arafu baat bi dafay wane nimeru bi. Dañu koy am ci “ xayma ” ni ko aaya bi waxee. “ ... *nimeru turam* ” mooy “ 666 ”, maanaam *nimeru* bi ñuy am suñu yokkee valeur numérique bu arafu Rome yi ci turam Latin “ VICARIVS FILII DEI ” ; Tur woowu mooy « *saaga* » wala « *fen* » bi gëna mag ci limu wax, ndax ci anam wumu mëna doon, Jesus joxul boppam « wuutu », maanaam « vicar ».

Feeñu 14 : Jamonoy Juroom Ñaareelu Bis

Bataaxelu ñatti malaaka yi – góob bi – góob bi

Lii chapitre la buy wax ci diggante 1843 ak 2030.

Ci atum 1843, jëfandikoo bu amul benn werante ci yonent Yàlla Dan 8:14 moo waral “ Adventist ” yi di xaar dellu Yeesu Kirist ci jamono jooju . Lii mooy ndoortelu natt yu toppalante ci ngëm, fu bëgg-bëgg ci ngëmu yonent yi, wala “ *seede bu Yeesu* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 19:10 , di ko fësal benn-benn ci chretien yiy wax ni Yeesu Kirist moo muccal nit ñi ci diine yu bari . “ **Liggéey** ” yíñ wane kese ñooy may tannéeef bi wala deet. Mën nañu ténk liggéey yooyu ci ñaari tannéeef : nangu wala bañ leer gi ñuy jot ak li Yàlla sàkku.

Ci atum 1844, ginaaw bi ñu xaaree ci atum 1844, Jesus dina yóbbaaale ñi mu tànn ñu dem ci liggéeyu matt liggéeyu Reformation bi tàmbali ci defaraat jëfu Sabbat bi Yàlla sellal bi Yàlla sàkke àdduna ba leegi. Lii mooy mbir mi gëna am solo ci « *sellaay* » bi « *jub* » daale

ko ci atum 1844, bis bi ñuy fàttaliku njuumte boobu ci xam-xamu jaamam. Tekki bii ci Dan.8:14, tekki ba sama liggéey ni : " *ñàari junni ak ñetti téemeeri guddi ak suba, barab bu sell bi dina sell* ", dafa dëgg, méngoo ak li ñu bind ci làkku Hebrew : " *ñàari junni ak ñetti téemeeri guddi ak suba, sellaay dina jub* ". Ku nekk mën na gis ni, njuumte ci bisu sabbat bi Yàlla digle ci atum 321, dafa ànd ak yeneen njuumte yu bari ci dëgg yi Yàlla tëral ci jamonoy ndaw yi. Ginaaw 1260 at yu fenkat yu jël seen nguur di yàq ngëm , papism bàyyi na ci ngëmu Protestan fen yu bari yu Yàlla dëgg mënul muñ. Moo tax ci chapitre 14, Xel mi dafay fësal ñatti mbir yu am solo, ñuy toppalante : liggéeyu Adventist yi wala bataaxalu « *ñatti malaaka yi* » ; " *Góob* " biy jeexal àdduna, tànn ak dindi ñiñ tànn ; " *Dañu dagg* " raisin yu muur yi, di yar bu mujj bi ñuy teg sàmmkat yu baaxul yi, di jàngalekat yu baaxul yi ci diine chretien.

Jàngale nañu ko liko dalee ci atum 1844 ngir musal ñiñ tànn ci muuru Yàlla, natt bu mujj bi ñu ngi ko reserve ci njeexite jamono jiñ jox doomi aadama yi ñu taxaw ci diggante bëgg-bëgg Yàlla bu feeñ ak bëgg-bëgg doomi aadama yu fippu yi daanu ci réer gu mat sëkk. Waaye tannéef biñ def dafa am njeexital ci képp ku dee li ko dalee 1844. Ñi tànn ñu leer te gëm rek ñooy " *dee ci Boroom bi* " buñu sukkandikoo ci njàngalem aaya 13, fu ñu wax ni " *barkeel nañu* " wala ñu am njariñ ci yiwu Kirist, ndax barkeem yépp jot nañu ko firnde ci malaaka mi . doyul ñu sóob la ci ndox " Adventist " ngir Yàlla jàppee la ni nit kuñ tànn .

Sudee detay yi ci bàyyi yi dese nañu ko gis, ci beneen wàll bi, poñ yu am solo yi dañu leen tënk, ba noppi tënk leen ci anamu « bataaxalu ñattimalaaka yi » ci aaya 7 ba 11. Bataaxelu yooyu dañu lëkkaloo ci ay jafe-jafe yu toppalante.

Maa ngi fàttaliku ko fii , ginaaw li ñu bind ci xët 2 ci xët wii, ñatti bataaxal yooyu dañuy fësal ñatti bataaxal yuñ jota feeñal ci nataal yu màndargaal ci téreb Daniel ci Dan.7 ak 8. Seen fàttaliku, ci chapitre 14 ci Peeñu, dafay wane ak firndeel solo bu rëy bi Yàlla jox leen.

Adventist yi jël ndam li

Verse 1 : " *Ma xool, gis Mbote mi taxaw ci Tundu Siyon, ànd ak téemeeri ak ñeent-fukki-ñeenti junniy nit , ñu bind turam ak turu Baayam ci seen jë.* »

" *Tundu Siyon* " mooy barab bi ñu tabaxoon Yerusalem ci Israyil. Dafay màndargaal yaakaaru mucc gi ak melokaanu mucc googu ginaaw bi fitna yi ci kaw suuf ak ci asamaan jeexee. Liggéey boobu dina mat sëkk ci jamonoy yeasal lépp lu jëm ci *suuf ak asamaan* , buñu sukkandikoo ci Peeñu 21:1. " *144,000 [nit ñi]* " dañuy màndargaal ñi Kirist tànn, ñu tannée leen diggante 1843 ak 2030, maanaam chretien Adventist yi Yeesu Kirist natt, firndeel leen, nangu leen, te àtteem dafay jëfandikoo ñépp ak benn-benn. Àtteb mbooloo mooy àtte mbootaay mi, àtteb benn-benn nit mooy àtte mbindéef bu nekk. " *144 000 [nit]* " ñooy ñi Yeesu Kirist tànn, ñu tànn leen ci mbooloo mi topp ngëmu Adventist. Limu boobu dafay màndargaal rek, te limu ñiñ tànn, kumpa la gu Yàlla xam te daf ko denc. Sabab bi ñu leen tannée mën nañu ko xamee ci li ñuy wax ci nataal biñ nara joxe. " *Ci seen jë* " di màndargaal seen bëgg-bëgg ak seeni xalaat, " *туру Mbote mi* ", maanaam Jesus, ak " *туру Baayam* ", di Yàlla bi ñu feeñal ci kóllóre gu yàgg gi, dañu ko bind. Loolu dafay tekki ni dañu jëlaat ba noppi ñu defaraat melokaanu Yàlla bi Yàlla sàkkkat joxoon nit ku njëkk ki balaa bàkkaar, bimu ko sos ba noppi dundal ko ; te nataal boobu mooy jikkoom . Ñoom ñooy meñneef yi Yàlla bëggoon am ci baale ci Yeesu Kirist bàkkaari benn-benn ñi mu tànn, ñu gëm ko. Dafa melni ci jëwu ñiñ tànn, ci seen xel, xalaat ak bëgg-bëgg, ñu ngi fekk màndarga Yàlla ci Peeñu 7:3 , wala Sabbat ci ñeenteelu santaane ci Decalogue ak jikko bu mënul tàqaloo bu Mbote mi Yeesu Kirist ak jikko feeñam ci Yàlla Baay bi, kóllóre gu yàgg gi. Kon ngëmu chretien bu dëgg bi nekkul luy xeex yooni diine yiñ tëral ci Doom ji ak Baay ji, ni ko ñi topp ci Dibéer bu Rome waxee, doonte du ci wax, ci jëf.

Aaya 2 : " *Ma dégg baat bu jóge asamaan si, melni baatu ndox mu bari, melni baatu dënn gu mag . Baat ba ma dégg mel ni baati xalamkat yuy lim seen xalam.* »

Jikko yu wuute yi ñu wax ci aaya bii dañuy mottali seen biir. “Ndox yu mag yi” dañuy màndargaal mbindéef yu bari yuy dundu, suñu leen waxee dañuy nuru “*dënd yu mag*.” Waaye, ci nataalu «*harp*» bi, Yàlla dafay wane jàmm ju mat sèkk jiy boole mbindéefam yiy jël ndam li.

Verse 3 : “*Ñu daal di way way wu bees ci kanamu jal bi, ci kanamu ñeenti mbindéef yi ak mag ñi. Kenn mënu koo jang woy wa, ku dul tééméer ak neent-fukk ak ñeenti junniy nit, ñi Yàlla jot ci àddina.* »

Yalla dafay firndeel te fèsal fi ngëmu “Adventist” biñ taxawal ci 1843-44. Representant yĩñ fal dañu wuute ci yeneen mbootaay yĩñ màndargaal ; «*jal bi, ñeenti mbindéef yi ak mag ñi* » ; muy mujjee wax ci ñépp ñi mucc ci jaar-jaar bi ñu dundu ci kaw suuf. Waaye Peeñukaay bi tuddu Peeñukaay, dafay wax ci ñaari junniy at yu ngëmu chretien yi, te yoon wi Dan 8:14 daf ko xaaj ñaari pàcc yu toppalante. Ba atum 1843-44 , 12 “*njiit*” ñoo màndargaal ñiñ tànn, ci 24 “*njiit yi*” ñu wax ci Peeñu 4:4. Yeneen 12 “*njiit yi*” ñooy “*12 xeeti*” Adventist yi “*ñu tafu*” ci Peeñu 7:3-8 ci 1843-44.

Aaya 4 : “*Ñoom ñooy ñi baña yàqu ak jigéen, ndax dañu nekk ay jabar ; Dañuy topp mbott mi fépp fu mu dem. Hbr 11 21 Nu jot leen ci biir nit ñi, nu jébbal ngóob mi, jox Yàlla ak Mbote mi .* »

Les propos de ce verset s’appliquent uniquement dans un sens spirituel ; le mot «*femmes*» désignant des églises chrétiennes tombées en apostasie depuis leur origine, comme la foi catholique romaine, ou depuis 1843-44, pour la foi protestante, et depuis 1994, pour la foi institutionnelle adventiste. La «*souillure*» évoquée cible le péché qui résulte de la transgression de la loi divine et dont «*le salaire est la mort*», selon Rom.6:23. C’est pour les arracher à la pratique du péché que Jésus-Christ a sanctifié soit, mis à part, les symboliques «*144 000 [personnes]*». Leur «*virginité*» est aussi spirituelle et elle les désigne comme des êtres «*purs*» dont la justice a été blanchie par le sang versé par Jésus-Christ en leur faveur. Héritiers du péché et de sa souillure, comme tous les descendants d’Adam et Eve, leur foi reconnue par Jésus-Christ les a parfaitement «*purifiés*». Mais pour que cette foi soit effectivement reconnue par Jésus-Christ, cette purification doit être réelle et concrétisée dans leurs «*œuvres*». Ceci implique donc l’abandon des péchés hérités des fausses religions chrétiennes ou juives ou plus largement, monothéistes. Et dans sa révélation prophétique, Dieu cible particulièrement le fait de ne pas respecter l’ordre du temps qu’il a établi dès la première semaine de sa création de la terre et de son système céleste.

Ginaaw nataalu “*way wu bees*” amna jaar-jaar bu amul benn *werante bu “144 000 [nit]”* yĩñ tafu . Ginaaw “*wayu Musaa*” biy màggal génug bàkkaar ci ndam li, di màndargaal bàkkaar, “*way*” bu “*144 000*” ñiñ tànn, dafay màggal seen mucc ci bàkkaar ndax dañu déggal li Dan 8:14 santaane, ñu jàppale seen bopp ci sellaa bi Yàlla bëggoon , ba ci bàkkaar bi ko sàkkuwoon . Ci bis boobu, dafa am gis-gis bu bawoo ci asamaan buy fàttali ni deewu Yeesu Kirist dafa setal bàkkaar yi ci bant bu Golgota. Boobu bataaxal dafa doon yedd ak jàngale bu Yàlla jox xeetu gëm-gëmu Protestant biy moom ndono Dibéer bu waa Rome ak yeneen bàkkaar yu baaxul yi. Ci xeetu ceremonie yu Hebrew yi , «*setal bàkkaar yi*» dañu daan amal màggalug diine ci lolli gi , ñu daan yóbbu deretu bëy biñ rendi ci barab bu gëna sell ci kaw barab bu ñuy baale, ñu def ko ci barab bu kenn mënul dem, te ñu tere ko ci at mi. Deretu bëy mi , muy màndargaal bàkkaar , dafa doon wax ci deretu Yeesu Kirist , moom mi nekkoon ki yor bàkkaari ñi mu tànn , ngir baale ci seen palaas mbugal mi leen yelloo ; Jesus ci boppam def na bàkkaar. Ci xew-xew boobu, bëy bi mooy màndargaal bàkkaar te du Kirist mi koy yor. Aaya bii dafay wax ci doxantu yaram bu saraxalekat bu mag biy joge ci barab bu sell bi ñu may ko , dem ci barab bu gëna sell bi ñu tere ci at mi , te aaya bii dafa wax : «*ñu topp Mbote mi fépp fu mu dem .*» Bi Xelu Kirist fàttaliku mbir yooyu ci gis-gis bu 23 oktoobar 1844, fàttali nit ñi mu tànn, di ndono njàngale yu baaxul yi, te xam nañu ni dañu tere bàkkaar. Moo tax, ci atum 1844, bàkkaar bi juddoo ci bëgg-bëgg , maanaam

ci Dibéer bu Rome, dafay tax diggante bi ak Yàlla mënul am, te bàkkaar biñ bàyyi dafay tax diggante bi di gëna gudd, te loolu mooy yóbbe kiñ tànn mu yegg ci sellaaayam bu mat sèkk ci dalal, xam-xam ak gëm- gëm.

Bi ñu jàppee ni ñooy “*meññeef yi njëkk ci Yàlla ak ci Mbote mi*” , ñooy gëna baax ci li Yàlla gis ci tannéeam ci ñi mu tànn ci kaw suuf. Ci xew-xew yi ñu daan amal ci làkku Hebrew, dañu wax ni “*meññeef yu njëkk yi “dañu sell .”* Saraxu baayima yi wala lujum yi, dañu ko dencal Yàlla ngir sargal ko, ba noppi wane ngërëm gi nit ñi am ci mbaaxam ak laabiir gi mu àndaloon. Meneen sabab bi, lu leer mooy «*meññeef yu njëkk yu sell*», mooy seen jot ci leer gi Yàlla feeñal leen ci lëmm ndax ñu ngi dundu ci jamonoy mujj gi, bi leer giñ feeñal yeggee ci apogee, zenith spirituel.

Aaya 5 : “*Te kenn gisul fen ci seen gémmiñ, ndaxte amul benn sikk.* »

Kiñ tànn dëgg, ki juddoo ci dëgg jaaraleko ci judduwaat, mënul baña bañ “*fen*” bi amul benn bannex ci moom. Fekk lu ñaaw la ndax ludul loraange lay jural nit ñu baax ñi. Ku gëm “*fen*” kon xam nga metit wi ci réccu, wex gi ci njuuj njaaj. Kenn ci ñi Kirist tànn mënul kontaan ci nax ak nax moroomam. Waaye dëgg gi dafay féexal xol, dafay tabax diggante bu baax ak sunuy mbokk dëgg, waaye li gëna am solo mooy, ak Yàlla sunu mucc, biy sàkk, di mucc, mooy wax ni “*Yàlla dëgg*”. Kon, ginaaw bimu demee bay bàkkaar ci njàngalem, ci déggal dëgg giñ feeñal, kiñ tànn, Yàlla dëgg gi ci boppam dina ko àtte ni “*amul benn sikk*”.

Mesaas bu jóge ci Malaaka bu njëkk bi

Verse 6 : “*Ma gis beneen malaaka buy naaw ci diggu asamaan si, yor xebaar bu baax biy sax, ngir yégal ko ñi dëkk ci kaw suuf, ci bépp xeet, bépp xeet, bépp làkk, bépp askan.* »

“*Beneen malaaka*” wala beneen ndawu Yàlla dafay wax ci leer gu mat sèkk gi ñuy màndargaal “*diggu asamaan*” wala zenith jant bi. Leer googu dafa jëm ci “*Xebaar bu baax bi*” wala “*xebaar bu baax bi*” ci mucc gi Yeesu Kirist indi. Ñu ngi ko woowe “*ba fàww*” ndax kàddu yi mu àndal dëgg la, te du soppiku ci jamono. Ci anam yooyu, Yàlla dafay firndeel ni dafa méngoo ak li ñu jàngaloon ndawi Yeesu Kirist. Dellsu ci dëgg gi mingi am ci atum 1843 ginaaw njuumte yu bari yu bawoo ci ngëmu Katolik yu Rome. Dafay nuru bataaxal bi ñu joxe ci Daniel 12:12 , di fësal barkeb Yàlla ci liggéeyu Adventist yi . “*Xebaar bu baax biy sax*” dañu ko wax fii ni meññeefu ngëm dëgg , topp li Yàlla sàkku ci li Daniel 8:14 digle. Bayi xel ci kàddug yonent yi, meññeef la bu dëgg ci yoonu “*xebaar bu baax biy dundu ba fàww* .”

Verse 7 : “*Mu wax ak baat bu dëgër : « Ragal leen Yàlla, te sargal ko, ndaxte waxtu àtteem yegsi na . Jaamuleen ki sàkk asamaan ak suuf ak géej ak bëti ndox yi.»* »

Ci aaya 7, malaaka mu njëkk mi dafay ñàññi njuumteg bisu sabbat biy màggal, ci fukki yooni Yàlla, ndamu Yàlla biy sàkk. Ci noonu mu laaj ñu delloo ko ci nguur gi ci weeru oktoobar 1844, waaye dafa wax ni Protestan yi ñoo ko def, li ko dalee ci pringtemps 1843.

Ñaareelu malaaka mi yónnee ko

Aaya 8 : “*Beneen malaaka topp ko, naan : Babilon bu mag bi daanu, daanu na, ndax dafa naan réew yépp ci buteelu merug njaayum !* »

Ci aaya 8, ñaareelu malaaka bi dafa fësal njuumte bu rëy bi Eggaliis Katolik bu Rome amoon, bi nax nit ñi, di nax nit ñi, ci soppo tur wi ñu tuddee « bisu jant » bu Constantin I ^{soppi} tur wi « bisu Boroom bi » tekki ci montage latin bi nekk ci cosaanu « Dibéer » bimu bind : dies dominica. Bu ñu baamtu ñaari yoon, wax jii di “*Babilon bu Mag bi daanu na, daanu na* ,” dafay firndeel ni ci moom ak ci ñi ko moom, jamonoy muñ Yàlla jeexna bu baax. Kenn ci ñoom mën na soppo bàkkaar, waaye fàww mu am meññeef, maanaam “**jëf**” yu tuub, kese.

Fàttaliku : « *daanu* » dafay tekki : Yàlla **dëgg gi jàpp ko , daaneel ko** ni dëkk bu daanu ci loxoy noonam . Ginaaw 1843, diggante 1844 ak 1873, dafa yewwoo ak leeralal jaamam yi gëm Seventh-day Adventist, “ *kumpa* ” bi ko fësal ci Peeñu 17:5. Feeñam yi **duñu** am njariñ.

Ci aaya 8, dañuy firndeel àtte biñ def ci bataaxal yi njëkk , ak àrtu bu metti. Tanneef bi Constantin I tëral ^{ci 321} ci bis bi ñuy noppalu , moo tax 1844 ba leegi, way fippu yi ko gëm, ñu baña nangu àtteb Yàlla ci **metit** *wi ci ñaareelu dee* ci àtte bu mujj bi. Ngir nèbb tuuma gi mu jiiñ Dibéer, Yàlla daf koy nèbb ci turu « *màndarga* » bu siiw lool, buy xeex « *màndarga* » boppam . Màndarga kiliftéefu doomi aadama yi, di ñaawlu doxalinu jamono, dafay màndargaal mer bu rëy bu yelloo ñu yar ko. Te yar giñ yëgle dina nekk lu tiis : « *dina ñu ko sonal ci safara ak tamar* » yuy yàq fippukat yi, waaye ci jamonoy àtte bu mujj bi kese la.

Ñatteelu Malaaka

Verse 9 : “ *Beneen malaaka, ñatteelu malaaka, topp leen, di wax ak baat bu dëgër : Ku jaamu rab wi ak nataalam , te jot màndargaam ci jëwam wala ci loxoom .* ”

Ñatteelu mesaas bi ak ñaar yi ko jiiitu dañuy mottali ak toppalante, formul bii di “ *topp leen* ”. “ *Baatu bu dëgër* ” bi dafay firndeel ni ki ko yëgle dafa am kiliftéef bu mag bu Yàlla am.

Tiitaange gi mingi jëm ci nit ñi fippu, ñuy jàppale ak nangu nguuru “ *rab wi joge ci kaw suuf* ” te ñuy jël ak sargal , ci seen déggal , ci Dibéer , “ *màrku* ” kilifaam, bi ñu wax ci Peeñu 13:16, maanaam, ci jamono jii, askanu chretien yépp.

Liy firndeel ni « *màndarga* » boobu ak « *màndarga Yàlla* » bi , maanaam, li ko dalee ci bis bi njëkk ci Dibéer ba ci bis bu juróom ñaareel bi ci Sabbath , dañu ko firndeel ni ñoom ñaar ñépp dañu leen jox « *ci jë* » , maanaam toogukaayu testamaa bi, buñu sukkandikoo ci Peeñu 7:3 ak 13:16 . 1 : « *turu Mbote mi ak turu Baayam* ». Dalal “ ***ci loxo*** ” ñu ngi ko leer ci aaya yii ci Deut 6: 4 ba 9 :

« *Dégluleen, Israyil! Yahweh , sunu Yàlla, mooy benn Yahweh . Danga wara bëgg Yàlla sa Boroom ak sa xol yépp, sa ruuh yépp ak sa doole yépp . Te ndigal yii ma leen di jox tay, dañu leen wara nekk ci seen xol . Ngeen jàngal leen seeni doom bu baax, di leen waxtaane bu ngeen di toog ci seen kër, bu ngeen di dox ci yoon wi, bu ngeen di tëdd ak bu ngeen di jog. Danga leen wara takk ***ci seeni loxo*** , ñu nekk ci seeni jë , ñu ***nekk ci seeni bët*** . Nanga ko bind ci sa poti buntu kër ak ci say bunt. " loxo " dafay màndargaal jëf, jëf, ak " kanam ", bëgg-bëggu xalaat. Ci aaya bii, Xel mi dafa wax ne : “ ***Bëgg Yàlla sa Boroom ak sa xol yépp, sa ruuh yépp ak sa doole yépp*** ” ; li Jesus wax ci Mat. 22:37 ak li mu wax ni mooy “ *li njëkk ci ndigal yi gëna mag .* ” Kon njiit yiñ fal te yor « *màndarga Yàlla* » dañu wara dëppoo ak ñatti mbir yii : « *Bëgg Yàlla ak seen xol yépp* » ; 10:10 , di ko sargal ci bis bi des ci sabbat bi, di juróom ñaareelu bis biñ sellale ; ak “ *turu Mbote mi* ” Yeesu Kirist “ *ak turu Baay bi* ” YaHWÉH ci xel mi . Bi Xel mi waxee “ *ak turu Baay bi* , ” dafay firndeel ni fàww ñu topp fukki denkaane yu Yàlla jox, ak seeni sàrt ak seeni sàrt yuy dundal sellaa yu ñiñ tànn ci kóllóre gu yàgg gi. Ci jamonoom, ndaw li Yaxya firndeel na loolu ci limu wax ci 1 Yowaana 5:3-4:*

“ *Ndaxte mbëggeel Yàlla mooy sàmm ay ndigalam. 1Cr 11 2 Te ay ndigalam diiñuñu, ndaxte képp ku juddu ci Yàlla day noot àddina ; te ndam liy daan àddina mooy sunu ngëm. »* ”

Aaya 10 : “ *Moom ci boppam dina naan buteelu muuru Yàlla, bi ñu sotti ci kaasu mer bu amul benn njaxas, te dina ñu ko sonal ci safara ak sulfaar ci kanamu malaaka yu sell yi ak ci kanamu Mbote mi. »* ”

Merug Yàlla dina gëna dëggu ndax ñi am “*màrku rab wi*” dañuy sargal bàkkaar doomi aadama yi, fekk ñuy wax ni Yeesu Kirist moo jub. Ci Peeñu 6 :15-17, Xel mi dafay wane limu nara xew suñu mujjee jànkoonde ak muuru Yeesu Kirist buy yàq.

Tegtal bu am solo lool : Ngir gëna xam mer Yàlla , fàww nu xam lu tax ñàkka fonk bisu sabbat bu sell bi dafay jur mer bu bari ci Yàlla. Amna bàkkaar yu ndaw , waaye Bible bi daf nuy artu ci bàkkaar yi ñuy def ci Xel mu Sell mi, di nu wax ni amatul sarax ngir am njéggalu Yàlla . Ci jamonoy ndaw yi , benn misaal bi ñu nu jox ci xeetu bàkkaar boobu mooy benn Chretien bu tuub bañ Kirist. Waaye lii benn misaal la, ndax ci dëgg, saaga Xel mu Sell mi mooy weddi ak baña nangu seede bu Xelu Yàlla joxe. Ngir gëmloo ak jàngal nit ñi, Xel mi moo dugal Mbind mu sell mi ci Bible bi. Kon képp ku weddi seede gi Xelu Yàlla mi seede ci Bible bi, yaa ngi saaga Xelu Yàlla ba noppi. Ndax Yàlla mën na def lu gëna baax ngir xamle bëgg-bëggam, moo gën yóbbaaale ñi ñu woo ci Biibël bi ak ay mbindam ? Ndax mën na fësal bu baax bëgg-bëggam , xalaatam ak àtteem ? Ci 16eelu ^{xarnu} ^{bi}, xeex bi ñu xeex ak Biibël bi , dafa màndargaal njeextalu muñ gi Yàlla àndaloon ci diine Katolik yu Rome ; muy jeexal muñam ci njàngale mi mu musul xàmme . Ci atum 1843, ñu xañ kàddug yonent yi, ñu daal di jeexal ngëmu Protestan yi ci anam yu bari yi ñu ko jëlee ci Dibéer bu Rome , maanaam ci « *màndarga rab wi* » . Ci gàttal, Adventism dafa saaga Xel mu Sell mi, ndax dafa bañ feeñug yonent bu mujj bi Jesus joxe ko jaaraleko ci jaamam bu woyof bi ma nekk ; 1995 ba leegi , seen boooloo ak Sunday Observers firndeel nañu ko . Kuy saaga Xelu Yàlla, Yàlla moo koy jox tontu bu jaar yoon ; , muy àtteb àtteb àtte bu njëkk bi ak “ *ñaareelu dee* ” bi ñuy firndeel ci aaya bii 10 .

Aaya 11 : “ *Saxaar seen fitna dina yéeg ba fàww . Ñiy jaamu rab wi ak nataalam, ak képp ku jot màndargam turam duñu noppalu guddi ak bëccëg.* » »

“ *Saxaar* ” gi du am ludul ci jamonoy àtte bu mujj, bi fippukat yi daanu di “ *metital ci safara ak sulfaar* ” ci “ *lak bu safara* ” bi ñu wax ci Peeñu 19:20 ak 20:14 ; lii, ci diggu juróom ñaareelu xarnu. Waaye balaa sax jamono ju tiis jii, waxtu dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist mooy firndeel seen ëlëg gu mujj. Li nekk ci aaya bii dafay wax ci “ *noppalu* .” Ci seen wàll, ñiñ tann dañu bàyyi xel ci jamonoy noflaay bi Yàlla setal, waaye ñi daanu, ci beneen wàll bi, duñu am benn xalaat bu mel noonu, ndax duñu jox kàddu yu Yàlla solo ak njubte gi ñu yellowo. Kon, ci tontu seen xeeb, ci waxtu seen mbugal gu mujj, Yàlla du leen jox benn noflaay ngir féexal seen tiis.

Aaya 12 : “ *Lii mooy muñ gaayi Yàlla yi: ñiy topp ndigali Yàlla ak ngëm ci Yeesu.* »

Baatu « *muñ wala muñ* » dafay màndargaal dëgg-dëgg seen boroom, maanaam Messiah Yeesu, daale ko ci 1843-44 ba keroog muy dellusi ci ndam. Ci aaya bii , “ *туру Baay bi* ” ci aaya 1 nekk na “ *ndigalu Yàlla* , ” ba noppi ñu wecci “ *туру Mbote mi* ” ak “ *ngëm ci Jesus* .” Ni ñuy toppatoo li gëna am solo itam soppeeku na. Ci aaya bii, Xel mi dafa njëkka wax ci « *ndigali Yàlla* », ñaareel ba mooy « *ngëm ci Yeesu* » . ci wàllu taarix ak ci wàllu valeur, mooy yoon wi Yàlla nangu ci pexem mucc gi. Aaya 1 dafa njëkka wax ci “ *туру Mbote mi* ” ngir boole “ 144 000 ” ñiñ tann ci ngëmu Chretien.

Aaya 13 : “ *Ma dëgg baat bu jóge asamaan naan : « Bindal : , ñiy dee ci Boroom bi , barkeel nañu leen , . Xelu Yàlla mi nee na: «Waaw, dinañu noppalu ci seeni coono, ndaxte seeni jëfa ngi leen di topp.*» »

Baatu « *leegi* » yellowo na leeral bu leer ndax amna solo lool. Ndaxte dafay wax ci bis bi ci pringtemps 1843 ak ci automne 1844, bis bi, ci ñoom ñaar, decree bu Daniel 8:14 di tàmbali liggéey, ak ñaari àtte yu Adventist yi William Miller amalee jeex.

Jamono di dox , Adventism ofisel bi mënul xam lu formul bii di tekki “ *leegi* .” Ñi njëkka sos ngëmu Adventist yi kese ñoo xam li Yàlla sàkku ci Sabbat bi ca atum 1843. Ngir jël jëf ji ci juróom ñaareelu bis bi, dañu leen yóbbu ñu xam ni Dibéer bi ñu daan amal ba foofu, Yàlla alku na ko. Ginaaw ñoom, Adventism biñ jëlee ci ndono dafa mujjee nekk cosaan ak aada, te ci ñi ëpp ci ñi ko topp ak jàngalekat yi, Dibéer ak Sabbat dañu leen boole ci

anam wu jaarul yoon. Ñàkka xam lu sell ak sellaaay dëgg, moo waral ñu baña bàyyi xel ci kàdduy yonent yi ak ñatteelu bataaxalu Adventist bi ma joxe diggante 1983 ak 1994. Biñu ko gisee ci Adventist ci France, mbootaay Adventist yi gëna mag ci àdduna bi dañu def bàkkaar bu mag ak 9. 10:10, Li ñuy wax ci « torture » bi ci aaya 10, dafay wax ci moom, ci li ñuy wax ci « moom itam dina naan »; 1994 ba leegi, Adventism biñ tabax, ginaaw ngëmu Protestant, ñu àtte ko ba noppi daan ko ci 1843.

Ni aaya bii dafay wane, yoon wi Daniel 8:14 tëral moo waral ñu xaaj chretien protestant yi ci atum 1843, ñu nekk ñaari pàcc, boole ci pàccu Adventist yi, ñu am mbégte ci barke bi ñu wax : “ Barkeel nañu néew ñiy dee ci Boroom bi, tàmbalee ci leegi! ” ». Jarul ñuy wax ni, bi Jesus waxee ci “ Laodisea ” ni dafay “ waccu ” ko, mbootaay Adventist, ndawu Kirist bu ofisel ci 1991, bis bi ofisel bañ leer gi, ñu naan ko “ naked ” mënul am njariñ ci barke boobu.

Jamonoy góob

Aaya 14 : “ Ma xool, gis niir wu weex, mu toog ci kaw niir wi niru Doomu nit, yor kaalag wurus ci boppam, yor ci loxoom benn xeetu ñaw bu ñaw. »

Tegtal boobu dafay fàttali Yeesu Kirist ci jamonoy delluwam ci ndam. “ Niir wu weex ” wi dafay fàttali nit ñi limu dundu bimu jogee ak bimu yéegée asamaan, ñaari junniy at ci ginaaw. “ Niir bu weex ” bi dafay màndargaal sellaaayam, “ kuronu wurus ” bi dafay màndargaal ngëmam gu am ndam, ba noppi “ seer bu ñaw ” bi dafay màndargaal “ kàddu gu ñaw ” gi Yàlla wax ci Heb 4:12, bi “ loxoom ” di jëfandikoo.

Aaya 15 : “ Beneen malaaka génn ci barabu jaamukaay bi, di yuuxu ak baat bu dëgër ki toogoon ci niir wi, ne ko : “ Dalal sa baat, góob . ” Ndaxte jamonoy góob jot na, ndaxte góob bi ñor na ci kaw suuf. »

Ci wàllu « góob », ni ci léebam, Jesus dafay fàttali ni ci loolu, jamonoy tàqale bu mat sèkk la « pepp mu baax mi ak ñax mi ». Ci Peeñum, daf nu xamal mbir mi tàqale ñaari pàcc yi : Sabbat u ñiñ tànn ak Dibéer u ñi daanu, ndax ci ginaaw tur diine ji dafa nèbb jaamu ak kiliftéefu boroom jant bu gëmul Yàlla. Te ak coppite yi am ci jamonoy doomi aadama yi, Yàlla wéy diko xool ci nimu mel dëgg ci moom. Xalaat yu wuute yi nit ñi am amul benn njeexital ci àtteem ; ci jamonoom, bis bu njëkk bi amul benn njariñ, te mënul jël sellaaay bu Yàlla. Loolu mingi aju ci juróom ñaareelu bis bi ñu sellale ci jamonoy jamono yuñ bind ci ndoortelu jamonoy àdduna ba fàww ; loolu dina am ci diiru 6000 at ci jant bi.

Aaya 16 : “ Ki toogoon ci kaw niir wi, daal di sànni jargoom ci kaw suuf. Ba noppi ñu góob réew mi. »

Xel mi dafay firndeel ni “ góob bi ci kaw suuf ” dina am ci ëlég. Kirist Musalkat bi ak Feyyukat bi dina ko xool te dina ko def, lépp di méngoo ak limu waxoon ci ay ndawam ci Matë 13:30 ba 43. “ Góob ” bi dafay gëna wax ci yóbbug seen boroom, ñu baña gëm Yàlla bi leen sàkk, ñu dem asamaan si.

Jamonoy góob (ak fayyu)

Aaya 17 : “ Beneen malaaka génn ci barabu jaamukaay bi ci asamaan si, moom itam yor benn xeetu garab bu ñaw. »

Sudee « malaaka » bi njëkk amoon na liggéey bu baax ci ñiñ tànn, waaye « beneen malaaka » bi dafa am liggéey buy yar ñi fippu ñu daanu. Ñaareelu “ faas ” bi dafay màndargaal “ kàddug Yàlla bu ñaw ” bi mu jëfandikoo ci bëgg-bëggu boppam, waaye du ci loxoom, ndax góob bi wuute na ak góob bi, ndax góob bi, wax ji “ ci loxoom ” amul. Kon jëf punitif dina ñu ko dénk kiy def li Yàlla bëgg ; booy seet, ñooy ñi mu nax.

Aaya 18 : “ *Beneen malaaka génn ci saraxalukaay bi, di malaaka mi yor safara, wax ak baat bu dëgër ki yor xeetu garab bu ñaw bi, niko : “Dalal sa xeetu garab bu ñaw bi, nga dagg xeeti garabi réseñ yi ci kaw suuf .” Ndaxte raisin yi ci kaw suuf ñor nañu.* » »

Ginaaw ñu yóbbu ñiñ tànn ci asamaan si, jamonoy “ *góob* ” la ñëw. Ci Isa.63:1-6, Xel mi dafay wane jëf ji kàddu yii di wax ci misaal . Ci Biibël bi, dañuy méngale ndoxu raisin bu xonk ak deretu nit. Li Jesus jëfandikoo ci Reer bu sell bi, dafay firndeel xalaat boobu. Waaye « *gënn* » dafa lëkkaloo ak « *muuru Yàlla* » te dina jëm ci ñi liggéey lu jaarul yoon ci wàllu jaamam, ndax deret ji Kirist tuuru ci boppam yelloowul seen wor yu bari. Ndaxte Jesus mën na yëg ni nit ñi dañu ko wor, ndax dañu ko yàq ci pexem ngir muccal nit, ba ci gëmloo bàkkaar bi mu joxe bakkanam, ba noppi mu sonn, ngir ñu bàyyi ko. Kon ñiy baña topp yoonu Yàlla, dañu wara tontu ci kanamam. Ci seen dof gu nëbbu gi, dina ñu dem ba bégga ray ñi mu tànn dëgg, ngir dindi ci kaw suuf jëfu juróom ñaareelu bisu sabbat bi Yàlla sellale te sàkku ci 1843-44. Ñi Yàlla tànn amul woon benn sañ-sañ bu jóge ci Yàlla ngir jëfandikoo doole di songu seeni noon ci seen diine ; Yàlla dafa dencal jëf jooju boppam. Mu wax ñi mu tànn ni, “ *Maa fayyu, man maa fayyu,* ” te jamonoy fayyu yegsi na.

Ci chapitre 14, aaya 17 ba 20 dañuy wax ci “ *góob bi* ”. Rasin yu am bàkkaar dañu wax ni ñor nañu ndax dañu wane bu baax li ñu doon dëgg ci seeni jëf. Seen deret dina tuuru ni ndoxu raisin bu ñuy wal ci mbàjj, su ñiy witti raisin yi gënee tànk.

Aaya 19 : “ *Malaaka ma daal di teg jargoom ci kaw suuf. Noonu mu dagg réseñ yi ci àddina, sànni leen ci segalukaay bu réy bi, muy merum Yàlla.* » »

Jëf ji ñu ngi ko firnde ci yëgle bii feeñ ci seen bii. Yàlla wax na bu baax ni dina yar ñi réy seen bopp ci Katolik yi ak Protestan yi. Dina ñu dundu lu metti ndax muuru Yàlla, maanaam ci tanku ñiy góob, di gëna góob raisin yiñ góob.

Aaya 20 : “ *Ci biti dëkk bi, ñu gëdd réseñ yi ci géej gi . Deret di tuuru ca segalukaayu réseñ yi, dem ba ci tànk fas yi, diggante bi mat junni ak juróom-benni témeeri meetar.* » »

Yesaya 63:3 dafa leer ne : “ *Man kese laa gëdd ci géej gi ; kenn nekkul woon ak man...* ”. Dañuy matal mbugal gi ñu jox Babilon Dëkk bu Mag bi ci Peeñu 16:19. Dafa feesal kaasu muuru Yàlla, te leegi dafa wara naan bamu jeex. “ *Dañu daan gëna xëcc réseñ yi ci biti dëkk bi* ” maanaam, te kenn ci ñiñ tànn ñu yéeg ca asamaan si nekkul woon. Ci Yerusalem, ñi ñu àtte dee, dañu daan rey ci biti miiru dëkk bu sell bi ngir bañ ko tilim. Mooy li xewoon ci daaj Yeesu Kirist ci bant, te loolu dafay fàttali nit ñi, jaaraleko ci bataaxal bii, njëg bi ñu wara fay ñi ñàkka fonk deewam. Jamono jot na noonam yi tuur seen deret ngir baale seeni bàkkaar yu bari. “ *Deret ji di génn ci mbàjj mi, dem ba ci lëmu fas yi .* ” Ñi ñuy teg muur gi ñooy jàngalekat yi ci diine chretien yi, te Yàlla daf leen di wax ci nataalu “ *bit* ” bi warkat yi di def “ *ci gémmiñu fas yi* ” ngir teg leen yoon. Nataal boobu ñu ngi ko xalaat ci Jac.3:3, te theme bi mooy : jàngalekat yi ci diine. Ci ndoorte kapitel 3, Yaakaar dafa leer ne : “ *Samay mbokk, buleen ñu bari ci yéen nekk jàngalekat, ndaxte xam ngeen ni dina ñu àtte bu gëna tar .* ” Jëf “ *góob* ” dafay gëna dëggal àrtu bu am xel bii. Bi Xel mi waxee “ *ba ci lëmu fas yi ,* ” dafay wane ni laver bi dafay wax, ci njëkk, ci kilifay Katolik yu Rome yu “ *Babilon bu Mag bi* ”, waaye dafay wax ci jàngalekat yu Protestan yi , li ko dalee ci 1843 , ñuy jëfandikoo Biibël bu “ *yaxx* ” ci li Xel mu Sell mi wax. Fii lañuy gis njariñu àrtu biñ joxe ci Peeñu 14:10 : “ *Moom **ci boppam dina naan** buteelu muuru Yàlla, bi ñu tuuru ci kaasu mer bu amul benn njaxas...* ”.

Ci bataaxal bii di « *lu ëpp junni ak juróom benn témeeri stade* » , di wéyal bataaxal bi njëkk, daan gi dafay dem ba ci ngëm buñ soppo li ko dalee ci 16eelu ^{xarnu} bi lim 1600 di wax. Bii mooy jamono ji Martin Luther joxe leeral ci tuuma giñ tuumal ngëmu Katolik ci 1517. Waaye ci 16eelu ^{xarnu} bi la ngëmu Protestan yi di “ *Christ yu baaxul yi* ” ak Chretien yu baaxul yi tàmbalee , muy luy may fitna ak sabre bi Yeesu Kirist terewoon . Apocalypse dafay joxe caabi boppam ngir tekki , te 16eelu ^{xarnu} bi ñu ngi ko wax ci Peeñu 2:18 ba 29 ci tur wu màndargaal jamono jooju “ *Tyatira* ”. Baatu “ *stade* ” dafay wane seen liggéeyu diine, seen bokk ci kursu bi, mbégte bi

ñuy jox mooy kuronu ndam liñ digoon ki jël ndam li. Lii mooy li Pool jàngale ci 1Kor 9:24 : “ *Ndax xamuleen ne, ñiy daw ci kursu, ñépp a ngi daw, waaye kenn kese mooy jël ndam li ?* ” *Dawleen ci anam wu ngeen mëna jël ndam li .*” Kon neexal bi ñuy am ci wooteg asamaan si, amul benn anam bumu mëna doon ; ngëm ak baña xàddi ci déggal Yàlla mooy benn-benn yoon wi nit mëna jaar ngir am ndam ci xeex ngëm. Dafay firndeel ci Filp 3:14 ne : “ *Maa ngi daw ba ci sama mébet ngir am neexal bi Yàlla woo ci Kirist Yeesu .*” Ci jamonoy “ *góob* ” bi, kàddu yii Yeesu wax dina am dëgg : “ *Ndaxte ñu bari lañu woo, waaye ñu néew lañu tànn (Matt 22:14) .*”

Feeñu 15 : Jeexal fitna

Laata " *góob bi ak dagg bi* " di jeex, jamono ju raglu ji mooy jeexal àppu bi. Benn ci tãneefi doomi aadama yi dañu tènku ci jamono, te amul nuñu mëna soppo tãneef yooyu. Ci noonu la mucc gi ñuy joxe ci Kirist jeexee. Loolu mooy theme chapitre 15 bu gàtt bii ci Apocalypse bu Yeesu Kirist. Jamonoy yiw gi dafay jeex ginaaw jiroom benni “ *tiis* ” yu njëkk yi ci chapitre 8 ak 9, ak balaa “ *juróom ñaari mbas yu mujj yi ci Yàlla* ” ci chapitre 16. Jarul ñu wax ni dafa topp tãneef bu mujj bi ci yoonu Yàlla jox nit ñi ñu jaar. Ci nguuru « *rab wi yéeg ci kaw suuf* » ci Peeñu 13:11-18 , ñaari yoon yu mujj yi dañu yóbbu, benn bi, ci Samdi wala Sabbat bu Yàlla sellale, beneen bi, ci Dibéer bi Pape bu Rome yor. Musu ñu leer nii tãneef yi diggante dundu ak lu baax, dee ak lu bon. Kan la nit gën a ragal ? ? Ci Yàlla walla nit ? Loolu mooy xew-xew bi. Waaye mën naa wax it : Kan la nit gën a bëgg ? ?Yàlla walla nit ? Ñiñ tànn dina ñu tontu ci ñaari mbir yooyu yépp : Yàlla, ndax xamna jaaraleko ci feeñu yonent yi ci njeexitalu liggéeyam. Dundu ba fàaw dina leen jege lool, ñu mën ko yegg ci seen loxo.

Verse 1 : “ *Ma gis beneen firnde ci asamaan si, mu rëy te yéeme : juróom ñaari malaaka yor juróom ñaari musiba yu mujj, ndax ci ñoom la muru Yàlla mat. »*

Aaya bii dafay wane “ *juróom ñaari mbas yu mujj* ” yiy dal gëm-gëm yu baaxul yi ndax li ñu tànn ci Dibéer bu waa Rome. Temu chapitre bii, di jeexal jamonoy fitna , mooy ubbi jamonoy “ *juróom ñaari mbas yu mujj ci muuru Yàlla .*”

Verse 2 : “ *Ma gis lu melni géēju weer wu jaxasoo ak safara, ñu taxaw ci géēju weer wi, yor harp yu Yàlla. »*

Ngir jàppale ay jaamam, ñi mu tànn, Boroom bi dafay wane seen ndam luy waaja am, jaare ko ci nataal yu bari yuñ jélee ci yeneen pàcc ci yonent yi. " *Ci kaw géēju weer, jaxaso ak safara, ñu ngi taxaw ,*" ndax dañu jaar ci natt ngëm, ñu daan leen fitnaal (*jaxaso ak safara*) ñu génn ci ndam. “ *Géēju weer* ” dafay màndargaal setal nit ñiñ tànn, ni ko Peeñu 4:1 waxee.

Aaya 3 : “ *Ñuy woy way wu Musaa, jaamu Yàlla bi, ak woyu Mbote mi, naan: “Yaw Boroom bi Yàlla, Aji Kàttan ji, say liggéey dañu rëy te yéeme! Say yoon jub nañu te dëgg, yaw Buuru xeet yi! »*

“ *Wayu Musaa* ” dafa màggal génnug Israyil ci Egypt, di réew miy màndargaal bàkkaar . Duggug Kanaan ci kaw suuf, bi ñu topp 40 at ci ginaaw, dafay màndargaal duggug ñi mujjee tànn ci Kanaan ci asamaan si. Ci noonu, ginaaw bi Jesus joxe bakkanam ngir baale bàkkaari ñiñ tànn, *mu yéeg* ci asamaan si, ci ndamam ak dooleem ji mu am ci asamaan si. Seede yu mujj yi gëm ci Jesus, ñoom ñépp ay Adventist ci ngëm ak liggéey, ñoom itam dañuy dundu yéeg ci asamaan su Jesus delloo ngir muccal leen. Ñi tànn dañuy màggal “ *jëf yu*

mag te yéeme ” yi mu def, te dañuy màggal Yàlla biy sàkk lépp, moo jël limu gëm ci Yeesu Kirist : “ *yoon* ” bu mat sèkk , ak “ *dëgg* ” gu mat sèkk . Baatu « *dëgg* » dafay lëkkale liggéey bi ak njeexte jamonoy « *Laodise* » , muy jamono ji mu wane boppam ni « *Amen bi ak Dëgg bi* ». Kon leegi mooy waxtu “ *mucc* ” biy màndargaal njeextalu jamonoy “ *juddug jigéen* ” ci Peeñu 12:2. “ *Xale* ” bi dafa ñëw ci àdduna ci jëmmu setal jikko asamaan si feeñ ci Yeesu Kirist ak jaaraleko ci Yeesu Kirist. Ñiñ tànn mën nañu sargal Yàlla ndax limu “ *am doole* ” ndax dooley Yàlla moo leen wara muccal. Bi Yeesu Kirist dajalee ba noppi tãnee ñi mu baale ci réew yépp yi nekk ci kaw suuf, moo tax mooy dëgg “ *Buuru réew yi* .” Ñi ko doon xeex ak kilifa yi mu faloon amatuñu.

Verse 4 : “ *Yaw Boroom bi, kan moo dul ragal, ba sargal sa tur? Ndaxte yaw rekk yaa sell. Xeet yépp dinañu ñëw , jaamu la, ndaxte say àtte feeñ nañu.* » »

Ci làkk wu leer, loolu dafay tekki : Kan moo lay baña ragal, yaw Yàlla Bindkat bi, te baña nangu sargal sa bisu noflaay bu sell bi di juróom ñaareelu fan ? Ndaxte **yaw kese nga sell**, te yaw kese nga sellal sa juróom ñaareelu bis bi ak ñi nga ko jox, muy màndargaal seen ngor ak bokk ci sa sell. Dëgg la, bi Xel mi wax ci « *ragal* » gi, dafay wax ci bataaxalu « *malaaka* » bi njëkk ci Peeñu 14:7 : « *Ragal leen Yàlla te sargal ko , ndaxte waxtu àtteem yegsi na ; te jaamuleen ki sàkk asamaan ak suuf ak géj ak ndox yuy génn .* ” Ci pexey Yàlla, réewi fippu yu ñaaw yooyu ñuy yàq dina ñu dekki ci ñaari mbir : ci lu jëm ci humbling seen bopp ci kanamu Yàlla di ko jox ndam, te bi ñu koy def ci mbugalam bu mujj bi leen di yàq ci anam wu leer, ci “ *xeetu safara* ” ci àtte bu mujj bi, ñu siiwal ko ci bataaxalu “ *tiima* ” bi 14:10. Laata mbir yooyu di am, fàww ñiñ tànn ñu jáll ci jamonoy àtteb Yàlla, te loolu dina feeñ ci jëfi “ *juróom ñaari mbas* ” yiñ waxoon ci aaya bu njëkk bi.

Aaya 5 : “ *Ginaaw loolu ma xool, gis barabu jaamukaay bi ubbeeku ci asamaan si, maanaam barabu seede.* » »

Ubbiteg “ *jaamukaayu* ” bi ci asamaan si dafay màndargaal njeextalu ñaanal Yeesu Kirist , ndax jamonoy woote muccl gi jeexna. “ *Seede* ” dafay wax ci fukki ndigali Yàlla yiñ defoon ci gaal gu sell gi. Kon, tàmbalee ci jamono jii, tàqale bi am ci diggante ñiñ tànn ak ñi réer, amul benn werante . Ci kaw suuf, fippukat yi jël nañu dogal, ci yoon, wareef ñu sargal noppalu ayu-bis bu nekk ci bis bi njëkk, ñu taxawal ko civil ak diine , ñu toppalante , ci empereur yu Rome , Constantin I ak Justinien Ier def Vigilius Ier ngëm bu njëkk ci Catho, 8. 13:15 ba 17 , ñu ngi ko waxoon ci Apo.13:15 ba 17 , ñu def ko ci ndigalu ngëmu Protestan bu Amerique , ngëmu Katolik bu Éroop jàppale ko .

Verse 6 : “ *Juróom ñaari malaaka yi yor juróom ñaari mbas yi, génn ci barabu jaamukaay bi, sol mbubb mu sell, yànj, takk ay sentiir yu wurus ci seen dënn.* » »

Ci misaalu yonent yi , “ *juróom ñaari malaaka yi* ” dañuy màndargaal Yeesu Kirist kese wala “ *juróom ñaari malaaka* ” yu gëm campam ni moom. “ *Lin bu rafet, sell te yànj* ” dafay màndargaal “ *jëf yu jub yu seen boroom* ” ci Peeñu 19:8. “ *Cintu wurus bi wër dënn bi* ”, moo tax ci kaw xol, dafay yee ci mbëggeel dëgg giñ jota wax ci nataalu Kirist bi ñu wane ci Peeñu 1:13. Yàlla dëgg gi mingi waajal yar fenkat yi. Ci fàttaliku boobu , Xel mi dafay wax ci « *musiba bu mag* » bi kanam gi wane kanamam , ñu koy méngale ak « *jant biy leer ci dooleem* ». Waxtu xeex bu mujj bi wara am ci diggante Yeesu Kirist ak way-fippu yiy jaamu jant, yegsi na.

Aaya 7 : “ *Benn ci ñeenti mbindéef yi jox juróom ñaari malaaka yi juróom ñaari ndab yu wurus yu fees dell ak muuru Yàlla miy dundu ba fàww.* » »

Jesus ci boppam mooy royukaay bi “ *ñeenti mbindéef yiy dundu* ” yi ñu bind ci Peeñu 4. Mooy “ *Yàlla miy dundu ba fàww* ” itam “ *mer* ” . Divinity bi moo ko jox cër yépp : Defarkat, Musalkat , Ñaankat , ak ba fàww, Attekat, ginaaw ga mu jeexal ñaanam, mu nekk Yàlla yoon, di dóor ba noppi yar ak dee ay noonam yu fippu , ndax dañu fees “ *koppu* ” yoon . “ *Kaas* ” bi fees na leegi , te muur googu

dina jël jëmmu " juróom ñaari mbugal yu mujj " yu yërmaande Yàlla dootul am palaas.

Aaya 8 : “ *Te barabu jaamukaay bi fees dell ak saxaar ndax ndamu Yàlla ak dooleem. Te kenn mënatul a dugg ca kër Yàlla ga, ba kera juróom-ñaari musiba yu juróom-ñaari malaaka ya tas.* »

Ngir wane limu wax ci dakkal yiw, Xel mi dafay wane ci aaya bii misaalu “ *jaamukaay bu fees dell ak saxaar ndax* “ nekk ” Yàlla ” te dafa leer : “ *Te kenn mënul dugg ci jaamukaay bi, ba juróom ñaari mbas yu juróom ñaari malaaka yi jeex .*” Noonu la Yàlla artu ñi mu tànn ne dinañu des ci kaw suuf ci jamonoy “ *juróom-ñaari musiba yu mujj yi* “ ci meram. Ñi ñu mujjee tànn dina ñu dunduwaat li waa Ibre yi dundu ci jamonoy “ *fukki mbas* ” yi dal waa Egypt, di fippu. Mbas *mi* nekkul ci ñoom, waaye ci fippukat yi, di mébetu muuru Yàlla. Waaye seen dugg ci « *barabu jaamukaay bi* » dafay firndeel, te mën nañu ko am, ci njeexxe « *juróom ñaari mbas yu mujj yi* ».

Feeñu 16 : Juróom ñaari mbas yu mujj yi **ci muru Yàlla**

Chapitre 16 dafay wax ni ñuy sotti “ *juróom ñaari mbas yu mujj”* yi , maanaam “ *muru Yàlla* ” .

Bu ñu jàngatee chapitre bi yépp, dina ñu firnde lii, waaye dañu wara xam ni ñi ñuy teg ci « *muuru Yàlla* » ñooy ñépp ñi ñu yar ci juróom benni « *mboq* » yu njëkk ya . Moo tax Xel mi dafay wane ni yar yi « *juróom ñaari mbas yu mujj yi* » ak « *juróom ñaari mboq yi* » dañuy yar benn bàkkaar : di sàggane noflaay bi ci « *juróom ñaareelu bis bi Yàlla sellale* » bi àdduna di sos.

Maa ngi ubbi ab paranteis fii, yeexna. Xoolal wuute gi nekk ci diggante « *trompet* » ak « *mbas wala mbas* ». " *Trompet yi* " dañuy ray nit ñi, te nit ñi ñoo ko def, waaye Yàlla moo ko santaane , juróom bi mooy xetu ngëm. “ *Mbas mi* ” mooy jëf yu ñaaw yu Yàlla teg ci mbindéefam yiy dundu. Peeñu 16 daf nuy wan “ *juróom ñaari mbas yu mujj”* yi nuy wax , ci anam wu nëbbu, ni yeneen “ *mbas* ” yu nit ñi daj laata jamonoy yiw di jeex, jamono jiy xaaj , ci wàllu ngëm , ñaari pàcc, “ *jamonoy mujj* ” biñ wax ci Dan.11:40 . Ci bu njëkk bi, mujjental lii mooy jamonoy réew yi, ci ñaareel bi mooy jamonoy nguuru àdduna bi yépp, ñu taxawal ko ci ndigalu Etats Unis. Ci yeesal bii, ñu def ci Sabbat, 18 desàmbar, 2021, mën naa firndeel leeral yii, ginaaw bi 2020 tàmbalee ba leegi, nit ñi yépp dundu nañu jafe-jafe koom ndax virus buy joxe jàngoro, Coronavirus Covid - 19 , bi njëkka feeñ ci Chine . Ci jamonoy weccoo globalist ak xam-xam, xel amplifying effet real , tiit, njiiti askan yi taxaw dee , yokkute ak yokkute bu wéy ci koom-koomu Europe sowwu jàng ak Amerique. Ñu jàpp ni mbas mi la, Occident bi yaakaaroon ni bis dina am ndam ci dee , jaaxle na te amul lumu mēna def. Ñi ragal Yàlla, dañu jox seen yaram ak seen ruuh diine ju bees ji ko wuutu : science médical bi gēna am doole . Réewum defkatu ñaawtéef yi, di réew mi gēna am xaalis ci kaw suuf, jël na occasion bi ngir jàpp nit ñi, nekk jaam ci seeni feebar, seeni ñakk, seeni garab, ak seeni dogal yu liggéeyukaay yi di jël. Ci jamano jooju , danuy dégg ay tegtal ci France yu wuute lool , te maa ngi leen di tënk nii: : " li gën mooy nga ventiler apartment yi, nga sol mask bi ay waxtu ngir mu mēna noyyi . " Teg ci « xel mu dal » mi njiiti ndaw yi ci France ak ci yeneen réew yu koy toppandoo . Li am solo mooy réew mi jiite jëf ju ñaaw jooju mooy Israel ; Réew mi njëkka alku Yàlla ci taarixu diine. Sol mask , bi ñu ko njëkka tere suñu ko

amul , ñu def ko obligatoire ngir moytu feebar buy jàpp system respiratoire bi. Bayi Yàlla dafa jur meññeef yu kenn xamul woon , waaye dañuy yàq lool . Gën naa ni diggante 2021 ak ndoortelu " *jiroom benneelu mboq* ", Ñatteelu guerre mondiale, yeneen " *mbasum Yàlla* " dinañu dal nit ñi ci barab yu bari ci kaw suuf, rawatina ci sowwu jant bu yàqu bi ; " mbas " yu melni " xiif " ak yeneen mbas yu mag yu laal àdduna bi, ñu xamee leen bu njëkk ni mbas mi ak kolera. Yàlla dafa wax xeetu yar boobu ci *Esek* . Ngeen bàyyi xel ni limu mbir yi mattul , ndax ci jamono jii, yar yi boroom bi am dañuy am xeetu mbugal yu bari : Cancer, SIDA, Chikungunya , Alzheimer ... ak ñoom seen . Maa ngi gis itam ni tangooru àdduna bi dafay indi tiitaange. Nit ñu bari dañu ragal lool suñu xalaatee glaas buy seey ak mbënd yi ci mëna juddoo. Waaye itam, meññeefu alku bu Yàlla teg xel mi, tabax miiru tàqale ak bañeel. Maa ngi tēj paranteis bii ngir tàmbaliwaat jàngat bi ci muy wax ci njeextalu yiw, maanaam « *juróom ñaari mbas yu mujj ci muuru Yàlla* ».

Beneen sabab bi mooy tax ñu tannée mbir yi ñuy wut. “ *Juróom ñaari mbas yu mujj yi* ” dañu yàq mbindéef yi ci njeexte àdduna . Ngir Yàlla , sunu boroom, jamonoy yàq liggéeyam yegsi na. Kon dafay topp liggéeyu mbindéef yi, waaye ludul sos, dafay yàq. Bu « *juróom ñaareelu mbas mi mujjee* » wàccee ci kaw suuf , dundu doomi aadama yi dina ñu jeex, bàyyi ci ginaaw suuf si « *bërëb bu xóot* » bu jaxasoo, ak benn dëkk kat , Seytaane, mooy ki waral bàkkaar ; réew mu ñàkk nit ñi dina nekk kasoom ci diiru “ *junny at* ” ba ci àtte bu mujj bi, bi ñu koy yàq moom ak yeneen fippukat yépp, buñu sukkandikoo ci Peeñu 20 .

Aaya 1 : “ *Ma dégg baat bu dëgër buy joge ci barabu jaamukaay bi, naan juróom ñaari malaaka yi : « Demleen, sotti juróom ñaari ndab yu muuru Yàlla ci kaw suuf.* »

“ *Baatu bu am doole biy joge ci barabu jaamukaay bi* ” mooy baatu Yàlla biy sàkk, te daa ñàkk yelleefam bu gëna jub. Bimu nekkee Yàlla biy sàkk lépp , kiliftéefam moo gëna kawé, te amul benn yoon buy werante ak bëgg-bëggam ñu jaamu ko ak sargal ko ci màggal bis bimu noppalu, bimu « *sellale* » ngir loolu. Ci xam-xam bu rëy bimu am, Yàlla def ko ci anam wu tax képp kuy werante ak yelleefam ak kiliftéefam, doo xam kumpa yi gëna am solo balaa muy baale ci " *ñaareelu dee* " njëgu mer gi mu àndaloon ci Yàlla Aji Kàttan ji.

Aaya 2 : “ *Ki njékka dem, sotti ndabam ci kaw suuf. Noonu ay taab yu metti, ba metti dal nit, ña am màndargam rab wa ak ña jaamu nataalam.* »

Ginaaw biñu nekkee doole ji èpp doole ak ki jiite fippu bu mujj bi, li ñuy njékka wut ci mbir mii mooy " *réew mi* " di màndargaal ngëmu Protestan bu daanu bi.

Mbas mi njëkk mooy “ *ulcer bu bon* ” buy indil yaram wi metit wi fippukat yi tann topp bis bi nit ñi digal ñu noppalu. Katolik yi ak Protestan yi mucc ci xeex nikaleyeeer bi, te ñu tann bis bu njëkk bi, Dibeer bu Rome, ñu am " *màrku rab wi* . "

Verse 3 : “ *Ñaareel ba sotti ndabam ci géej gi, mu nekk deret ni deretu néew . Lépp luy dundu dee, lépp lu nekkoon ci géej gi.* »

" *Ñaareel ba* " dafa dóor " *géej* " gi mu soppi ko " *deret* " , ni ko defee ci Nile bu Egypt ci jamonoy Musaa ; " *Géej gi* " , di màndarga Katolik yu Rome, maanaam Geej Mediteraane. Ci jamono jooju, Yàlla dindi bépp baayima bu nekkoon ci “ *géej* ” . Mu tàmbali liggéeyu mbindéef yi ci anam wu wuute, èlëg " *suuf si* " nekkaat " *amul jëmm, amul dara* " ; dina dellu ci anam wimu njékkee nekk “ *abyss* ” .

Verse 4 : “ *Ñatteelu malaaka bi sotti ndabam ci dex yi ak ci ndox yi. Ñu daldi nekk deret.* »

" *Ñatteel ba* " dafay dóor " *ndox* mu sell mi " ci " *dex yi ak puur ndox* " yi ci saasi nekk " *deret* " . Amatul ndox ngir faj mar. Daan bu metti la te yelloo nañu ko ndax dañuy waaja tuur " *deretu* " ñiñ tann . Daan boobu mooy yoon wi Yàlla njékka teg ci waa Egypt , *di* « naan deretu » waa Ibree yi, ndax dañu leen yar ni baayima ci jaam bu metti bi ñu bari faatu.

Aaya 5 : “ *Ma dégg malaaka mi yor ndox mi naan : “Yaw mi jub, yaw mi nekkoon, yaw mi nekkoon ; Sell ngeen, ndax jëf ngeen ci àtte boobu. »* »

Xoolal bu baax, ci aaya bii , kàddu yi « *jub* » ak « *sell* » yuy firndeel sama tekki bu baax ci mbindu dekree bu Dan 8:14 : « *2300 guddi ak suba ak sell dina ñu gëm* » ; “ *sell* ” mooy lépp lu Yàlla jàpp ni sell. Ci mujjentalu mbir yii , songe ci bisu noflaay bimu « *sell* » yelloo na àtteb Yàlla , mi soppo « *ndox* » mi ñuy naan ci « *deret* » . Baatu « *ndox* » dafay màndargaal mbooloo mu nit ñi ak njàngalem diine. Rome papal moo ko soppo, ci Peeñu 8:11 ñu soppo ñoom ñaar ñu nekk “ *wormwood* .” Bi malaaka mi waxee ni “ *yaa ngi jub...ndax yaa ngi jëfandikoo àtte bii* ” dafay gëna dëggal yoon wi dëgg te mat sëkk, te Yàlla kese moo ko mëna def. Ci anam wu amul benn werante, Xel mi dafay dindi jëmmu “ *ak kiy ñëw* ” ci turu Yàlla, ndax ñëw na ; ak feeñam ubbi kado bu nara yàgg ci moom ak ñi mu baale, te du fàtte àdduna yi des sell ak malaaka yu sell yi des gëm ci moom.

Aaya 6 : “ *Ndaxte tuur nañu deretu seeni boroom ak seeni yonent, te yaw nga leen jox deret ñu naan , te yelloo nañu ko. »* »

Bi fippukat yi di waaja ray ñiñ tànn, te seen mucc mën nañu ko am ci ndimbalu Jesus, Yàlla daf leen di teg seen kaw ñaawtéef yi ñu nara def. Moo tax ñu leen di metital ni waa Egypt yi ñu defoon ci Exodus. Bii mooy ñaareelu yoon Yàlla wax ne : « *Yelloo nañu ko* . Ci wàll wi mujj , nu ngi fekk kiy song Adventist yiñ tànn, di ndawu Sardes bi Jesus waxoon : « *Yaa ngi dundu, waaye yaa ngi dee* ». Waaye ci jamono jooju , wax ci ñiñ fal ci 1843-1844 : « *dina ñu ànd ak man, sol yéere yu weex, ndax yelloo nañu ko* ». Moo tax ku nekk am ngor gi mu yelloo, lépp di aju ci liggéeyam ci ngëmam : « *yéere yu weex* » ngir ñi gëm, « *deret* » ngir naan ngir ñi gëmul seen ngëm .

Aaya 7 : “ *Ma dégg beneen malaaka buy génn ci saraxalukaay bi naan : « Waawaw , yaw Boroom bi Yàlla , Aji Kàttan ji , say àtte dañu dëgg te jub. » »* »

Baatu biy joge ci “ *altar* ” biy màndargaal bàmmee bi , mooy baatu Kirist biñ daaj ci bàmmee bi, te amna lu tax mu nangu àtte ba . Ndaxte ñi muy yar ci jamono jii , dañu gëmoon ni moom moo muccal leen , fekk ñoom , dañu gëm ni dañu def bàkkaar bu rëy , ndax dañu taamu dëggal ndigalu nit ; Lu moy loolu, Mbind mu sell mi daf ko artu : ci Isa.29:13 : « *Boroom bi dafa wax : Bu askan wii jegee ma, dañu may sargal ci seen gëmmiñ ak seen gëmmiñ ; waaye xolam soriwul noonu ci man, te limu may ragal du lenn ludul tegtal ci cosaan ak aada* . Mat.15:19 : “ *Dañu may jaamu amul benn njariñ, ndax dañuy jàngale njàngale yu nit ñi digle.* » »

Verse 8 : “ *ñeenteelu malaaka bi sotti ndabam ci jant bi. Rvl 10 11 May nañu ko, mu lakk nit ñi ci safara . »* »

ñeenteelu mbir mi dafay “ *ci kaw jant bi* ” ba noppo di tàngal jant bi gëna tàng. Tàngoor wu metti woowu dafa “ *lakk* ” yaramu way-fippu yi. Ginaaw bi Yàlla yar njuumteg « *sellaay* » , leegi dina yar jaamu yàlla yu « bisu jant » bi Constantin ^{1 jélee ci moom} . “ *Jant* ” bi ñu bari sargal te xamu ñu ko , leegi mingi tàmbali “ *lakk* ” der way-fippu yi. Yàlla dafay wëlbati xër yi ci jaamukat yi. Loolu mooy njeextalu “ *musiba bu mag* ” bi ñu waxoon ci Peeñu 1 . Waxtu wi kiy digal « *jant bi* » di ko jëfandikoo ngir yar ñi koy jaamu.

Aaya 9 : “ *Tàngoor wu metti wi lakk nit ñi, ñu saaga turu Yàlla, moom mi yor mbas yooyu, te tuub wuñu seeni bàkkaar ngir sargal ko. »* »

Ci dayo bi ñu yeggee ci dëgër, way fippu yi réccu wuñu seen njuumte , te duñu toroxal seen bopp ci kanamu Yàlla, waaye dañu ko saaga ci « *saaga* » turam . Dafa yàgg nekk ci seen nature , muy jikko ju ñuy faral di def ci gëmkat yu yam yi ; Duñu jéema xam dëggam, te duñu tekki limu noppee ngir seen njariñ. Su jafe-jafe amee, dañuy mbugal “ *turam* ” . Li ñu baña “ *tuub* ” dafay firndeel li ñuy wax ci “ *ñi mucc* ” ci “ *jiroom benneelu mboq* ” bi ñu wax

ci Peeñu 9:20-21. Ñi gëmul te gëmu ñu, ñooy nit ñu am diine wala ñu amul diine, te gëmu ñu Yàlla Aji Kàttan ji. Seeni bët dañu leen doon fiir ngir ray seen bakkan.

Verse 10 : “ *Juroom bi malaaka sotti ndabam ci kaw jal bu rab wi. Rvl 21 20 Lendem muur nguuram . nit ñi di màtt seen làmmiñ ndax metit .*

" Juroom bi " dafay jëm ci " *jalluwaayu rab wi* ", maanaam diwaanu Rome, di barab bi Vatican nekk , di diine bu ndaw bu papism, di barab bi Basilique de Pierre mu sell mi taxaw . Waaye, ni ñu ko gise, dëgg " *jalluwaay* " bu Pape mingi féete ci Rome bu yàgg, ci kaw Tundu Caelian ci yaay eglis yépp ci àdduna, Basilique St. John Lateran . Yalla daf koy dugal ci " *lëndëm* " gu ànd ak encre , muy teg képp kuy gis ci anam wu silmaxa. Loolu dafay metti lool , waaye ci ndoortelu fen diine yi ñuy wane ni leeralu benn Yàlla bi ak ci turu Yeesu Kirist, yelloo nañu ko te mën nañu ko gëm. “ *Tuub* ” mënatul am, waaye Yàlla dafay fësal dëgëral xel yi mu bégga ray .

Aaya 11 : “ *Ñu saaga Yàlla asamaan si ndax seeni metit ak seeni gaañ-gaañu, te baña tuub seeni jëf. »*

Aaya bii daf nuy jàppale nu xam ni mbas mi dafay wéy di ñëw te du musa jeex. Waaye bi Xelu Yàlla mi wanee ni « *tuub* » amul , te « *saaga Yàlla* » dafay wéy , daf nuy xamal ni mer ak soxor ñi fippukat yi dañuy gëna yokk. Mooy mébet bi Yàlla bégg, moo leen yóbbu ba ci àpp bi , ñu teg dogal ni ñiñ tànn ñu dee.

Aaya 12 : “ *Jiroom benneelu malaaka sotti ndabam ci dex gu mag gi tuddu Efrat. Ba loolu amee ndox ma wow, ngir waajal yoonu buur yiy joge penku, di ñëw. »*

“ *Jiroom benneelu* ” bi dafay wax ci Europe, ñu tuddee ko tur wu màndargaal “ *dexu Euphrate* ”, muy nuru, ci leeralu nataalu Apo 17:1-15, réew yiy jaamu “ *Babilon bu Mag bu jigéen ju yàqu* ”, di Rome bu Katolik. " *Waw ndox mi* " mën na tekki ni askanam mingi waaja jeex, waaye ba leegi teel na loolu am. Booy seet, mbir mi dafay fàttali nit ñi ci taarix, ndax bi “ *Dexu Euphrate* ” weeree tuuti, la buuru Medi Dariyus jàpp “ *Babilon* ” bu waa Kalde . Kon bataaxalu Xel mi mooy yëgle ni dañuy waaja daaneel “ *Babilon* ” bu Katolik yu Rome , te ba leegi mingi wéy di am ñi koy jàppale ak ñi koy xeex, waaye ci diir bu gàtt. “ *Babilon bu mag bi* ” dina “ *daanu* ” dëgg , te Yàlla Aji Kàttan ji, Yeesu Kirist moo ko daan.

Ñatti rab yu ñaaw yi

Aaya 13 : “ *Ma gis ñatti rab yu soxor yu melni mbott, ñuy génn ci gëmmiñu malaaka mi, ci gëmmiñu rab wi ak ci gëmmiñu njuumte yonent bi. »*

Aaya 13-16 dafay wane ni ñuy waajal “ *xare bu Armagedon* ” biy màndargaal dogal bi ñu jël ngir ray ñi baña topp Sabbat , te gëm Yàlla bi leen sàkk . Bi ñuy tàmbali, jaare ko ci ngëmu ngëm, Seytaane dafa feeñ, di nuru Yeesu Kirist, ngir gëmloo way-fippu yi ni seen tànneef ci Dibéer amul benn werante. Moo tax mu di leen ñaax ñu ray ay xeexkat yu gëm te sargal bisu sabbat bi. Kon ñatti seytaane yi dañu boole ci benn xeex, Seytaane, ngëmu Katolik, ak ngëmu Protestan, maanaam, " *niinànka si, rab wi ak njuumte yonent .*" Fii la “ *xare* ” bi ñu wax ci Peeñu 9:7-9 amee. Li ñu wax ci " *gëmmiñ yi* " dafay firndeel weccoo kàddu yi am ci diiso yi jural dogal ni dañuy ray njiit yiñ fal dëgg ; loolu mën nañu ko baña xam wala ñu weddi ko bamu jeex. " Mbott yi " amul benn sikki-sakka , ci Yàlla , baayima yuñ jàpp ni setul, waaye ci bataaxal bii, Xel mi dafay wax ci tëb yu mag yi baayima bi mëna def . Diggante " *rab* " bu waa Èroop ak " *njuumteg yonent* " bu waa Amerique amna géeku Atlantik bu yaatu te ndaje ñaar ñi dafay laaj ñu def ay tëb yu rëy. Ci waa Angleterre ak waa Amerique , dañuy woowe français ni " mbott " ak " *lekkkati mbott* " . Impure nekk na lu wuute ci France, te valeur moral yi dañu daanu ci diir bu gàtt, ginaaw fippug 1789 bi ñu teg moom sa bopp ci kaw lépp . Ruuh bu setul biy dundal ñatti nit ñi mooy moom sa bopp bu béggu " Yàlla wala Boroom " . Ñoom ñépp bañ nañu coobareg Yàlla ak kilifteefam, ba tax ñu dëggo ci mbir moomu. Dañuy booloo ndax dañu nuru.

Aaya 14 : “ Ndaxte rab yu mag lañu, yuy def kéemtaan yu mag, dem ci buuri àdduna, dajale leen ci xare biy am ci bis bu mag bi Yàlla Aji Kàttan ji di am. »

Biñu amee musiba ci yoonu Dan.8:14, rab yi dañu feeñ bu baax ci Angleterre ak Etats Unis. Spiritualism moo nekkoon modd ci jamono jooju , nit ñi dañu tàmbali di jëflante ak xeetu rab yuñudul gis , waaye ñuy liggéey. Ci ngemu Protestan yi, diine yu bari dañu am diggante ak jinne yi , dañu gëm ni dañu am diggante ak Jesus ak malaakaam yi. Jinne yi dañu yomb lool ci nax chretien yi Yàlla bañ, te dina ñu mëna gëmloo leen ñu dajaloo ngir ray , ba ci ki mujj , chretien yu ragal Yàlla yi ak Juif yi , di topp bisu sabbat bi . Matuwaay bu tar boobu di tiital ñaari mbooloo yi dee, dina leen boole ci barkeb Yeesu Kirist. Ci Yàlla, ndaje boobu mooy dajale ñi fippu “ ngir xeex biy am ci bis bu mag bi Yàlla Aji Kàttan ji di dundu .” Ndaje bii li ko taxa jokk mooy may way-fippu yi yéene ray nit, loolu mooy tax ñoom ci seen bopp yelloo ñu dee ci loxo nit ñi seen fen diine nax, nax leen. Sabab bi gënoon waral xeex bi mooy, gëna gën, tànnëef bis bi ñuy noppalu, te ci anam wu nëbbu, Xel mi dafay wane ni bis yi ñu xalaat wuute nañu. Ndaxte kuy bàyyi xel ci bisu sabbat bu sell bi, amul lenn lu gëna ndaw ci sa dundu ni “ bis bu mag bu Yàlla Aji Kàttan ji .” Bis yi tolloo wuñu, te doole yiy xeex duñu tolloo. Bimu dàqee Seytaane ak ay jinneem ci asamaan, Yeesu Kirist, di “ Mikael ” bu am doole , dina gëna dooleel ay noonam.

Aaya 15 : “ Maa ngi ñëw ni sàcc. Barkeel nga, yaw mi nelaw te di sàmm say yére, ngir bañ a dox yaramu neen te gis sa gâce. » »

Camp biy xeex ak ñiy topp bisu sabbat bi mooy bu njuumte chretien yu gëmulo Yàlla, ba ci ñiy gëm Protestant yi, ñoom la Yeesu waxoon ci Peeñu 3:3 : “ Kon fàttaliku li nga jot ak li nga dégg, nga tëye ko bu baax, nga tuub say bàkkaar. Soo xoolleewul, dinaa ñëw ci yaw ni sàcc, te doo xam waxtu wi may ñëw ci yaw . ” Waaye, Xel mi dafa wax Adventist yiñ tànn, ñu am njariñ ci leeralu yonent bu mat sëkk ci jamonoy " Laodicea " : " Barkeel nga kiy xool, ba noppi di toppatoo sa yéere ", te muy wax ci mbootaay Adventist yi waccu liko dalee 1994, mu wax itam : " ngir mu baña yëngu, baña dox! ". Bu ñu delloo ci Kirist, dina nekk ci barabu gacce ak bañ , lépp di méngoo ak 2 Kor .

Aaya 16 : “ Ñu dajale leen ci barab bu ñuy woowe Armagedon ci làkku Hebrew. »

“ Daje ” bi ñuy wax ci moom nekkul lu jëm ci barab bu nekk, ndax “ daje ” ngëm la , buy boole ci projet biy génn àdduna, campu nooni Yàlla yi. Rax ci dolli, baat « har » dafay tekki tundu, te mën nañu ni amna vale bu Me guide ci Israyil , waaye amul tundu wu am tur woowu.

Tur “ Armagedon ” dafay tekki : “ Tund bu am solo ” , di tur wuy màndargaal Yeesu Kirist, Mbootaayam , Kimu tànn, mooy dajale ñi mu tànn ñépp. Aaya 14 daf nu xamal bu baax li xare “ Armagedon ” doon ; ci fippukat yi , li ñuy wut mooy bisu noflaay bi ak ñi koy topp ; Waaye noon yi Yàlla tànn, ñooy ñi mu tànn ñu gëm.

“ Tund bu am solo ” boobu dafay màndargaal , ci jamono jooju, “ Tundu Sinai ” bi Yàlla njékka wax Israyil yoonam ginaaw bi ñu génnee Egypt. Ndaxte li fippukat yi doon wut mooy juróom ñaareelu bis bi ñuy màggal sabbat bi ñeenteelu santaane bi sell, ak ñi koy topp ci njub. Ci Yàlla, jikko « am solo » bi « tundu » am amul benn werante, ndax amul lenn luñu koy méngale ci taarixu doomi aadama yi. Ngir aar ko ci xërëm yu nit ñi, Yàlla bàyyi na barab bi mu nekkoon dëgg, ba nit ñi xamuñu ko . Dafa nekkoon ci bëtü saalum ci penesilu Egypt ci cosaan, waaye ci dëgg mingi nekk ci nord-est bu " Midian ", foofu " Jethro " dëkkoon , pàppay " Sephora " , jabar Moses, maanaam ci nord Arabie Saoudite bu leegi. Ñi dëkk foofu ñoo tuddee tundu Sinai dëgg wi « al Law z » muy tekki « Yoon wi » ; tur wu dëgg wuy seede jaar-jaaru bible bi Musaa bind. Waaye du ci “ barab ” bii la way-fippu yi di jànkoonte ak Kirist mi am ndam, di ndam li. Ndaxte baat « barab » dafay réerloo nit, te ci dëgg-dëgg dafay jël melokaanu àdduna bi yépp, ndax ci jamono jii, ñiñ tànn ñu ngi tasaaroo ci àdduna bi yépp. Malaaka yu baax yi ci Yeesu Kirist dina ñu “ dajale ” ñiñ tànn ñuy dundu ak ñi dekki, ñu ànd ak Yeesu ci niiri asamaan si.

Aaya 17 : “ *Juroom ñaareel bi sotti ndabam ci jawwu ji. Aoa 10 11 Noonu baat bu xumb jibe ca ker Yalla ga, ca gàngune ma, naan : "Lépp mat na !" »*

Ci màndarga « *juróom ñaareelu mbas mi tuuru ci jawwu ji* », balaa fippukat yi di def seen gis-gis def ñaawtéef, Yeesu Kirist, ki dëgg, dafa feeñ, muy ki am doole ak ndam, ci ndamu asamaan bu kenn mënul méngale, ànd ak ay malaaka yu bari. **Danuy gis jamonoy “juróom ñaareelu mboq” bi**, buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:15, Yeesu Kirist, Yàlla Aji Kàttan ji, dindi ci Seytaane nguuru àdduna. Ci Efes 2:2, Pool dafa wax ni Seytaane mooy “ *buur biy doxal jawwu ji .”* “ *Air* ” mooy mbir mi nit ñi yépp bokk ci kaw suuf, moo koy jiite ba keroog Yeesu Kirist di dellusi ci ndam. Jamonoy ñewam ci ndam mooy jamono ji dooleem ju mag ji di dindi ci Seytaane nguur gi ak kàttanam ci kaw doomi aadama yi, daal di koy jeexal.

Xamleen muñ Yàlla mi yàgg a xaar 6000 at ci jamono ji muy wax : « *Jeexna !* ” ba noppi mu xam solo gi mu jox “ *juróom ñaareelu bis bu sell* ” biy wax ci kanam ñewu jamono jooju moom sa bopp bi ñu bàyyi ci mbindéefam yi ko gëmul, dina jeex. Mbindéef yiy fippu dina ñu bàyyi diko gëna jeexal, di ko merloo, di ko xañ, diko tuutal ndax dina ñu ko yàq. Ci Dan 12:1 Xel mi waxoon na ci ñewu ndam li, te mu wax ni *Mikael moo ko jox, di malaaka* yu asamaan yi tuddu Yeesu Kirist. *Dina am jamonoy musiba yu musul am, bi réew di am ba ci jamono jooju. Ci jamono jooju, sa askan dina mucc, ñoom ñi ñu bind ci téere bi*. Yalla yombalul ñu xam xalaatam ci mucc ndax Bible bi waxul ci tur wi di “ *Yeesu* ” ngir wax ci Almasi bi, te daf ko jox ay tur yuy màndargaal Yàllaam gu nèbbu gi: “ *Emmanuel* ” (Yàlla ànd ak nun) Isa.7 :14 : “ *Kon Boroom bi ci boppam dina la ko jox firnde, te dina la ko jox doom ju jigéen, te dina la ko jox firnde. el* ”; “ *Baay biy dundu ba fàww* ” ci Isa.9:5 : “ *Ndaxte doom judd nañu nu, ñu jox nu doom ju góor, te nguur gi dina nekk ci mbaggam dayoom. Dina ñu tuddee turam, Digalkat bu yéeme, Yàlla bu am doole, Baay biy dundu ba fàww*, Buuru jàmm.

Aaya 18 : “ *Mu am ay bëréeet, ay baat, ay dënd ak suuf suy yëngu bu metti, suuf suy yëngu bu metti bu musul am bi nit ñi di nekk ci kaw suuf.* »

Fii lañuy gis mbindu aaya bu am solo bi ci Peeñu 4:5 biñ beesal ci Peeñu 8:5. Yàlla génn na ci liñu ko mënatul gis, gëm-gëm yi gëmul, waaye itam, gëm-gëmu Adventist yiñ tànn, mën nañu gis Yàlla Biy sàkk, Yeesu Kirist ci ndamu delluwam. Peeñu 6 ak 7 dañu nuy wane ni ñaari mbooloo yi di doxalee ci jamono ju tiis te am ndam jii.

Suuf suy yëngu bu am doole, ñu seede ak tiitaange ndekkite bu njëkk biñ dencal ñi Kirist tànn, buñu sukkandikoo ci Peeñu 20:5, ak seen yéeg ci asamaan si, ñu ànd ak Jesus. Mbir yi dañu am ni ñu ko waxee ci 1 Tes 4:15-17 : “ *Lii lanu leen di wax ci kàddug Boroom bi*: *nun ñiy dundu te des ba Boroom bi ñew, dunu jiiitu ñi nelaw. Ndaxte luy jamp dina jib, baatu kilifa ci malaaka yi jib, ak liitu Yàlla jib, te ñi gëm Kirist te dee dinañu jëkk a dekki. Bu ko defee, nun ñiy dundu, dina nu ànd ak ñoom ci niir yi, nu daje ak Boroom bi ci jawwu ji*. Maa ngi jëfandikoo aaya bii ngir wane xalaatu ndaw yi ci nekkinu « *néew yi* » : « *nun ñiy dundu, ba Boroom bi ñew, dunu jiiitu ñi dee* . » Paulus ak ñi mu àndaloon xalaatu ñu woon ni chretien yu baaxul yi xalaatee tay, ne ñiñ tànn ñu “ *faat* ” ñu ngi nekkoon ci kanamu Kirist, ndax xalaatam dafay wane ni, ñépp dañu jàppoon ni ñiñ tànn ñuy “ *dundu* ” dina ñu dugg ci asamaan si balaa “ *ñu dee yi* .”

Verse 19 : “ *Dëkk bu mag bi dafa xaajaloo ñatti pàcc, dëkki xeeti àdduna yi daanu. Yàlla fàttaliku Babilon bu mag bi, ngir jox ko kaas*u vîn bu tàng bi mu àndaloon. »

“ *Ñatti pàcc yi* ” dañuy wax ci “ *malaaka mi, rab wi ak njuumti yonent bi* ” ñu dajale ci aaya 13 ci chapitre bii. Ñaareelu tekki bi dafa sukkandikoo ci mbind mi ci Zec.11:8 : “ *Dinaa yàq ñatti sàmmkat yi ci benn weer; Sama xol amul benn muñ ci ñoom, seen xol itam bañ ma* . Ci anam yii, “ *ñatti sàmmkat yi* ” dañuy màndargaal ñatti mbir yi bokk ci askanu Israyil : buur bi, kilifa yi ak yonent yi. Bu ñu sukkandikoo ci li ñu mujjee wax, di ngëmu Protestan ak ngëmu Katolik ñu boole seen doole, ñu ngi ràññee « *ñatti pàcc yi* » ci : « *malaaka* » =

seytaane ; “ *rab wi* ” = réew yu Katolik yi ak Protestan yi dañu nax ; “ *juumte yonent* ” = kilifay diine Katolik ak Protestan.

Ci camp biñ daaneel, xam-xam bu baax bi dafa jeex, « *dëkk bu mag bi dafa xaajaloo ñatti pàcc* » ; Ci ñi ñu nax ak ñi ñu nax , camp yu rab wi ak njuumti yonent , bañeel ak mer dafay jur fayyu ci njuuj njaaj yi leen waral ñu ñàkka mucc. Lii mooy jamono ji theme “ *góob* ” bi di mattee ci deret bu bari ay poñ yu ñuy gëna xëcc , ci anam wu logic ak yoon, jàngalekat diine. Àrtu bi am ci Jac.3:1 dafay jël lu muy tekki : “ *Samay rak, bu ñu bari ci yéen nekk jàngalekat, ndaxte xam ngeen ni dina ñu àtte bu gëna tar.* ” Ci jamonoy « *mbas* » yii , jëf jooju dafay feeñ ci wax jii : « *Yàlla fàttaliku Babilon bu mag bi , jox ko kaasu buteelu mer bu metti bi .* » Apo.18 dina nekk lu jëm ci yee ci mbugal nit ñi diine ju ñaaw.

Verse 20 : “ *Ile yépp daw, tundu yi kenn gisu leen.* »

Aaya bii dafay tënk coppite yi am ci suuf si , ginaaw bimu amee ay yëngu yu rëy , mu jël melokaanu jaxasoo ci àdduna bi , daanaka « *amul jëmm* » te yàggul dara « *amul dara* » wala « *daa ñàkk* » . Lii mooy résultat bi, muy résultat bi , ci « *bàkkaar buy yàq* » bi ñu wax ci Daniel 8:13, te ñu waxoon ci Dan ne dina am mbugal bu mujj . 9:27.

Aaya 21 : “ *Xeetu glaas bu rëy, diisaayam tollu ci benn talent , wàcci ci asamaan si, daanu ci kaw nit ñi . Nit ñi daldi suufeel Yàlla ndax musibam tàll, ndaxte musiba ma metti woon na lool.* »

Bu ñu defee seen liggéey bu bonn bi , ñi dëkk ci kaw suuf , dina ñu leen ray ci mbas mi , te kenn du ci mëna rëcci : xeer yu melni « *glaas* » dina ñu daanu ci seen kaw . Xel mi daf leen di teg ci diisaayu « *benn talent* » wala 44,8 kg . Waaye baat bii di “ *talent* ” dafa gëna aju ci tontub ngëm bu sukkandiko ci “ *misaalu talent yi* ” . Ci anam yooyu, dafay teg ñi daanu ci liggéeyu ñi deful “ *talent* ” wala may yi leen Yàlla jox ci léeb bi. Te jikko ju bonn googu moo leen mujjee ñàkkal seen bakkan, li njëkk , ak li ñaareel bi, te ñiñ tànn kese ñoo ko mëna am. Ba seen mujjentalu dundu, ñu ngi wéy di “ *saaga* ” (saaga) “ *Yàlla* ” asamaan ji leen di yar.

“ *Léeb bi ñu wax ci talent yi* ” dina am ci dëgg. Rmn 11 1 Yalla dina may ku nekk, mengoo ak seede yi mu def ci ngëmam . Dina ray chretien yu ko gëmul , te dina wane ni dafa metti , def yëfi soxor ni ñu ko yaakaare woon . 1Cr 10 10 Dina jox dundu ba fàaw ñi mu tànn, lépp di aju ci ngëm gi ñu am ci mbëggeelam ak ngëm gu mat sëkk, gu màggal leen ci Yeesu Kirist ; lépp a ngi aju ci njàngale mi Yeesu wax ci Mat.8:13: “ *na leen defal seen ngëm .* ”

Ginaaw mbas mi mujj, àdduna bi dafay jeex, amul benn xeetu dundu bu nit mëna dundu. Moo tax mu gis màndarga “ *bënd bu xóot bi* ” ci Gen.1:2.

Chapitre 17 : Dañu dindi masku jigéen ju yàqu ji , ñu xamme ko

Aaya 1 : “ *Kenn ci juróom ñaari malaaka yi yor juróom ñaari ndab yi daal di ñëw, wax ak man ne : “Ñëwal, dinaa la wane àtteb jigéen ju mag ji toog ci kaw ndox yu bari.”* »

Ci aaya bu njëkk bi , Xel mi dafay wane mébetu chapitre 17 bii : « *àtte* » « *jigéen ju mag juy yàqu* » ji « *toog ci kaw ndox yu bari* » , maanaam, ki jiite , buñu sukkandikoo ci aaya 15, « *askan yi, mbooloo yi, réew yi ak làkk yi* » ki , ci suufu màndarga « *Christien yi ci Euphrate ak Euphrate* » . 9:14 : Etats Unis, Amerique du Sud , Afrique ak Australie.

Liggéeyu àtte bi dafa lëkkaloo ak li ñuy wax ci “ *juróom ñaari mbas yu mujj* ”, wala “ *juróom ñaari ndab* ” yi “ *juróom ñaari malaaka yi* ” sotti ci kapitel 16 bi weesu .

« Àtte » bi ñuy wax mooy Yàlla Aji Kàttan ji, moom mi bépp mbindéef bu nekk ci asamaan ak ci kaw suuf wara delloo ko, te dina ko *delloo* ; Loolu dafay wane ni chapitre bi am solo. Gis nanu ci bataaxalu ^{ñatteelu malaaka bi} ci chapitre 14 ni ràññeekaay boobu dafay jur dundu ba fàaw wala dee. Kon li ñuy wax ci “ *àtte* ” bi mooy li ñuy wax ci “ *rab wi génn ci kaw suuf* ” ci kapitel 13.

Doonte taarix ak yonent yi artuwoon nañu leen, ngëmu Protestan yi ci 1843, ak ngëmu Adventist yi ci 1994, dañu daanu ci Yàlla ndax yelloo wuñu mucc gi Yeesu Kirist joxe. Ngir firndeel àtte boobu, ñoom ñaar ñu dugg ci jàppante ecumenical bi ngëmu Katolik bu Rome béggoon, doonte pionnier yi ci ñaari mbooloo yi dañu ko ñàññi ni dafa soxor. Ngir moytu def njuumte boobu, kiñ tànn fàww mu gëm bu baax kan mooy noon bi gëna mag ci Yeesu Kirist: Rome, ci taarixam bu gëmm Yàlla ak bu Pape. Diine Protestant yi ak Adventist yi ñoo gëna ñaawlu ndax ñi ko jiite ñoom ñaar ñépp dañu ñàññi ba noppi jàngal ni diine Katolik bu Rome dafa soxor lool. Bu ñu soppi ñaari mbir yooyu, loolu dafay tekki ni dañu wor Yeesu Kirist, di benn Musalkat bi ak Attekat bu mag bi. Naka lay mēnee am ? Ñari diine yooyu yépp jàmm ci kaw suuf ak déggoo bu baax ci diggante nit ñi ; itam, ginaaw ngëmu Katolik nekkatul li ñuy sonal, ci ñoom, dafay nekk lu ñuy nangu wala lu gëna baax, ñu boole ko ba ci def déggoo ak déggoo ak moom. Kon xalaat bu feeñ bi ak àtte bu jub bi Yàlla tēral, dañu ko xañ, ba noppi di ko noot ci suufu tànk. Juumte bi mooy ñu gëm ni Yàlla dafay wut jàmm ci diggante nit ñi, ndax ci dëgg , dafay àtte ñaawtéef yi ñuy def ci moom, ci yoonu boppam, ak ci njàngalem yu baax yi feeñ ci ay sàrtam. Li gëna am solo mooy, ndax ci Mat 10:34 ba 36, dafa wax ne : “ *Buleen jàpp ni dama ñëw ngir indi jàmm ci kaw suuf. Ñëwuma ngir indi jàmm, waaye jaasi la ma indi. Ndaxte ñëw naa ngir féewale doom ak baayam, doom ju jigéen ak ndeyam, jabaru jabaram. te noonu nit ñi ñooy waa këram .* ” Ci wàllam , Adventism ofisel dégluwul Xelu Yàlla mi, bimu delloosi juróom ñaareelu fan ci Sabbat diggante 1843 ak 1873, wane ko Dibéer bu Rome bi ñuy woowe " *màrku rab wi* " ginaaw biñu ko taxawalee ci 7 màrs 321. nekk na xaritoo ak mbokk, wuute na ak Yàlla miy wéy di nekk **benn.** , Dibéer chretien yi ñu jélee ci paganisme solaire mooy sabab bu mag bi mu mer. Benn àtte bi am solo mooy bu Yàlla, te limu bind ci yonent yi dafa bégga boole nu ak àtteem. Kon jàmm warul nèbb mer bu dëgg bu Yàlla miy dundu. Te danu wara àtte ni muy àttee, ba noppi ràññee njiti siwil wala diine, lépp di aju ci xoolum boroomam. Bu ñu sukkandikoo ci gis-gis boobu, dañuy gis “ *rab wi* ” ak ay jéfam, ba ci jamonoy jàmm ju gëmloo nit.

Aaya 2 : “ *Buur yi ci kaw suuf dañu ànd ak moom, te ñi dëkk ci kaw suuf dañu màndi ci buteelu njaayum.* »

Ci aaya bii, dafa lëkkaloo ak jéfi “ *jigéen Yesabel* ” bi Yeesu Kirist tuumal ni dafa def jaamam ñu naan “ *vinu njaayum (wala njubadi)* ” ci Peeñu 2:20; mbir yuñ firndeel ci Peeñu 18:3. Jéf yooyu dañu boole “ *jigéen juy yàq* ” ak “ *biddiww bu am lëndëm* ” bi ñu wax ci Peeñu 8:10-11 ; absinthe mooy vin bu am dangaar bi Xel mi méngale ak njàngalem diine Katolik .

Ci aaya bii, ñàññi gi Yàlla ñàññi diine Katolik mēn na nekk lu jaadu, ba ci jamonoy jàmm jii, ndax ñàññi bi ñuy ñàññi dafay song kiliftéefu Yàlla. Bind yi nekk ci Bible bu sell bi, maanaam « *ñaari seede* », dañu seede njàngalem diine bu baaxul bi diine Rome daan jàngale. Waaye dëgg la , njàngaleem bu dul dëgg bi mooy gëna bon ci ñi mu nax : dee ba fàww ; loolu mooy gëna dëggal seen jéf juy fayyu ci “ *vintage* ” bi ñu wax ci Peeñu 14:18 ba 20.

Aaya 3 : “ *Mu yóbbu ma ci desert, ci xel mi. Foofa ma gis jigéen ju war rab wu xonq te am juróom-ñaari bopp ak fukki béjjén.* »

" ... *ci desert* ", màndarga natt ngëm waaye itam " arid " klimaa spirituel ci sunu " *mujjentalu jamono* (Dan.11:40) " , jamono jii, natt bu mujj ci ngëm ci taarixu àdduna , Xel mi dafay màndargaal jafe-jafe ngëm bi am ci jamonoy mujj . " *Jigéen ji dafay jiital rab wu*

xonk ." Ci nataal bii, Rome mooy jiite " *rab wiy jog ci kaw suuf* " biy màndargaal Protestant Etats Unis ci jamono ji ñuy def " *jaamu màndarga rab wi* " Katolik ci jaay bis noppalu bi ñu jëlee ci empereur Constantin ¹Ci anam yu mujj yii, amatul diadem, amul ci " *juróom ñaari bopp* " yu diine Rome, wala ci " *fukki bejjen* " màndarga , ci misaal bii, ci njiiti siwil yu réew yu chretien yu Europe ak àdduna bi ñuy jaay doole. Waaye mbootaay boobu yépp mooy melo bàkkaar : « *xonk* ».

Ci Apo.13 :3 ñu ngi jàng : “ *Ma gis benn ci bopp yi melni dañu ko gaañ ba mèn ko ray ; Waaye gaañu-gaañu ba ci dee wér na. Àdduna bi yépp yéemu ci topp rab wi .* ” Xam nanu ne wér googu a ngi bawoo ci Déggoo bu Napoleon ¹Lu ko dalee ci jamono jii , papism Roman Catholic dootul sonal, waaye, nanu bàyyi xel ci solo gi, Yàlla wéy di ko woowe " ***rab wi*** " : " *Te àdduna bi yépp a ngi doon yéemu ci ginaaw **rab wi**.* " Loolu dafay firndeel liñu joxe ci kaw. Noonu Yàlla day sax noonam ndax ay bàkkaaram ci yoonu Yàlla duñu jeex, ci jamonoy jàmm ni ci jamonoy xare. Kon noonu Yàlla mooy noonu ñi mu tànn ñu gëm, ci jamonoy jàmm wala xare.

Aaya 4 : “ *Jigéen ji sol yéere yu violet ak yu xonk, ba noppi takk yéere wurus, xeer yu am solo ak perle . Mu yor ci loxoom kaasu wurus bu fees dell ak mbir yu tilim ak tilim ci njaayum.* »

Fii itam, tegtal bi ñuy joxe dafay wax ci njuumti yi ci ngëm . Yàlla dafay ñàññi diineem ; mbooloo mi ak eucharisti yu baaxul yi, ak li ci njëkk mooy, bëgg luxus ak alal, loolu moo koy yóbbu ci kompromis yi buur yi, njiit yi ak boroom alal yi ci kaw suuf yépp bëgg. " *Jigéen juy yàqu* " dafa wara satisfaire " kiliyam yi " wala ay bëgg-bëggam.

Kulòoru « *xonk* » bi mingi cosaanoo ci « *jigéen ju yàqu* » ci boppam : « *violet ak xonk* ». Tur wi " *jigéen* " dafay tekki " *eglis* ", di ndaje diine, buñu sukkandikoo ci Efes 5:23 , waaye itam, " *dëkk bu mag bi yor buur yi ci kaw suuf* ", ni ko aaya 18 ci chapitre 17 jàngalee, mèn nanu xàmme melo yu uniform yu Roman yi. Yalla dafay màndargaal mbooloo mu Katolik yi, ci jëfandikoo kaasu " *wurus* " bi ñu jàpp ni vin bu ànd ak sàngara mooy màndargaal deretu Yeesu Kirist. Waaye lu Boroom bi xalaat ci loolu ? Daf nu wax ni, ci barabu deretam biy muccal nit, limu gis du lenn ludul “ *mbir yu soxor ak tilim yu bawoo ci njuuj njaaj* .” Ci Dan.11:38, dañu wax ni “ *wurus* ” mooy taaru Eggaliis yi, te Xel mi dafay jox “ *yallay dëkk yu am doole yi* .”

Verse 5 : “ *Ñu bind ci jëwam tur wu tuddu **kumpa** : Babilon bu mag, yaayu jigéen yuy yàqu ak yu ñaaw yi ci kaw suuf.* »

“ *Kumpa* ” bi ñu wax ci aaya bii, “*kumpa*” la ci ñi Xelu Yeesu Kirist leeralul kese ; Ñoom itam, liy ñuul ci soow mi, ñooy gëna bari. Ndaxte “ *njariñu ak njuuj njaaj yi* ” ci nguuru pape bi, bi ñu waxoon ci Dan 8:24-25, dina ñu ko gëm ba waxtu àtteem, ci njeexite àdduna. Ci Yàlla, mooy « *kumpag njubadi* » bi Seytaane waxoon, te tàmbali ko jëfandikoo ci jamonoy ndaw yi, buñu sukkandikoo ci 2 Tes.2:7 : « *Ndaxte kumpag njubadi mingi tàmbali liggéey; "Li war du lenn ludul ki koy tëye réer .* ” “ *Kumpag* ” bi dafa lëkkaloo ak tur wi di “ *Babilon* ” ci boppam, te loolu lu am solo la, ndax dëkk bu yàgg bi am tur woowu amatul. Waaye Piyeer joxoon na Rome tur wi ci wàllu ngëm, ci 1 Piyeer 5:13 te liy ñuul ci mbooloo mi réer, mooy ñiñ tànn kese ñooy bàyyi xel ci li Bible bi wax. Moytul ñaari maana yi baat « *suuf* » tekki , maanaam déggal Protestan, ndax ni ngëmu Katolik di boolee, ngëmu Protestan barina lool, ñu wara wax ni « *jigéen yuy yàqu* », doomi seen « *yaay* » Katolik. Doom yu jigéen yi dañuy bokk “ *mbir yu ñaaw* ” yu seen “ *yaay* .” Li gëna mag ci « *mbir yu tiis* » yooyu mooy Dibéer, « *màndarga* » kiliftéefu diine jiñ ko takk.

Li baat « *réew* » di tekki ci dëgg , mèn na nekk lu jaadu ndax ñàkka muñ diine Katolik moo waral fitna bu mag bi am ci diine ci àdduna bi . Dafa tilimal ngëmu chretien yi, ba noppi tax ñu bañ ko, ndax dafa doon ñaax buur yi ñu soppo nit ñi ci kaw suuf, ñu déggal ko. Waaye ginaaw bimu ñàkkee dooleem, mu wéy di " *tiis* " di barkeel ñi Yàlla mbugal, di mbugal ñi mu

barkeel. Dafa wane ni nekkul jaamu Yàlla bimu woowe " rak " Jullit yi seen diine jàppee Yeesu Kirist ni kenn ci yonent yi gëna ndaw.

Verse 6 : “ *Ma gis ku jigéen ki màndi ci deretu gaayi Yàlla yi ak ci deretu seede yeesu. Bi ma ko gisee nag, daldima yeemu lool.* »

Aaya bii dafa jël ci Dan.7:21, di fësal fii ni “ *seen* ” yi mu xeex ak di leen njiit, ñooy “ *seede yu Yeesu.* ” Loolu dafay leeral bu baax kumpa gi nekk ci “ *Babilon bu mag bi.* ” Diine Rome dafay naan “ *deretu* ” ñiñ tànn ba màndi. Kan moo mëna xalaat ni Eggaliis bu chretien, melni Rome bi fi nekk ci jamono jii, mooy « *jigéen ju yàqu* » jiñ « *màndil ci deret ji seede yu Yeesu tuuru* » ? Ñiñ tànn, waaye ñoom kese. Ndaxte Xelu Yàlla mi daf leen xamal jaaraleko ci kàdduy Yàlla , , , xamal leen pexe yi seen noon bégga ray . Dellsu ci jikkoom ju soxor ji ak fitnaam mooy nekk njeextalu njeextelu jamonoy yiw. Waaye soxor googu dina nekk, lu gëna yéeme, te gëna yéeme, xeetu ngëmu Protestan bi ëpp doole ci jamono jii ci njeexte àdduna. Xel mi dafa wax lu wuute ci “ *sell yi* ” ak “ *seede yu Yeesu.* ” « *Seen* » yi njékka am jafe-jafe ci fitnaal bu bawoo ci waa Rome, waa pagan, waa republique ak waa empereur ; “ *Seede yu Jesus yi* ” dañu yéemu ci Rome imperial ak pape bu gëmul Yàlla. Ndaxte jigéen juy yàqu, dëkk la : Rome ; “ *Dëkk bu mag bi yor buur yi ci kaw suuf* ” bimu yeggee ci Israyil, ci Yudea ci atum 63, buñu sukkandikoo ci Dan.8:9 : “ *Réew mi gëna rafet ci réew yi* ”. Taarixu mucc gi dina jeexee ci natt ngëm, ci la « *seede yu Yeesu* » feeñ, jëfandikoo ngir gëna dëggal wax jooju ; Kon dina ñu may Yàlla sabab bu baax ngir musal leen ci dee giñ ko waajal. Ci jamonoom, Yaxya amoon na lu tax mu yéemu ci « *kumpa* » bi nekkoon ci dëkk Rome. Limu ko xamoon mooy limu àndaloon ci xeetu buur bu metti, bu amul yërmaande, moo tax mu jàpp ko ci ile Patmos. Kon màndarga diine yu melni “ *kaasu wurus* ” bi “ *jigéen ju yàqu* ” yor mën nañu ko yéem.

Verse 7 : “ *Malaaka ma ne ma : Lu tax nga yéemu ? Dinaa la xamal mbóoti jigéen ji ak rab wi am juróom-ñaari bopp ak fukki béjjen, mi ko war.* »

“ *Kumpag* ” bi mënul yàgg ba fàww, te daale ko ci aaya 7, Xel mi dina joxe ay leeral yuy may Yaxya ak nun ci sunu bopp ñu jël “ *kumpag* ” gi , nu xam bu baax dëkk Rome ak liggéeyam ci nataalu aaya 3 bi ñuy waxaat ay màndargaam.

“ *Jigéen ji* ” dafay wax ci diine Rome bu pape bi , muy wax ni mooy “ *jabar bu Mbote mi* ”, Yeesu Kirist. Waaye Yàlla dafa weddi loolu, bi mu ko woowe “ *jigéen juy yàqu-yàqu.* ”

“ *Rab wi ko yab* ” dafay màndargaal njiit yi ak askan yi nangu te nangu seen diine. Dañu bawoo ci “ *fukki béjjen* ” yu buur yi taxaw ci Europe ginaaw bi ñu leen moomee ci nguuru empire bu Rome , lépp di méngoo ak nataal biñ joxe ci Dan . 7:24. Ñu ngi donnu Rome imperial bu “ *ñeenteelu baayima* ”. Te réew yooyu ñu laal duñu mel ba ci njeexte li. Frontiere yi dañuy toxu, njiit yi dañuy soppiku, joge ci monarchie dem ci republique, waaye njuumte christianism papal bu Rome moo leen di boole ci lu gëna bon. Ci 20eelu ^{xamu} bi, mbootaay gi nekkoon ci ndigalu Rome , Union Européenne moo ko tëral ci “ *Traités de Rome* ” yu 25 màrs 1957 ak 2004 .

Verse 8 : “ *Rab wi nga gis nekkoon na, waaye nekkatul. Dafa wara gén ci gént gi, dem ci réer. Waa àddina, ñi ñu bindul seeni tur, li dale ci njàlbéen ga, ci téereb dund bi, dinañu yeemu, bu ñu gisee rab wa, ndaxte nekkoon na waaye nekkatul te dina am ba tey.* »

“ *Rab wi nga gis nekkoon na, waaye nekkatul.* ” Tekki : Ñàkka muñ diine chretien yi dafa amoon ci atum 538, te amatul, ci 1798. Xel mi dafay wax ci diir bi ñu waxoon ci anam yu bari ci nguuru papa bu amul muñ, li ko dalee ci Dan.7:25 : « *jamono, jamono, ak genn-wàll jamono ; 42 weer ; 1260 fan* ”. Doonte ñàkka muñ gi mu àndaloon mingi jeexee ci jëfi « *rab wiy yéeg ci bërëb bu amul àpp* » biy màndargaal Fippug Français ak ateism national ci Peeñu 11 :7, fi ñuy wax « *bërëb bu amul àpp* » dafay nuru liggéey bu lëkkaloo ak Seytaane, « *Yaxxkat* biy yàq planet yi ». Ils “ *malaaka mi yor bërëb bu xóot bi.* ” Peeñu 20:1 dafay joxe leeral yi : dina ñu jàpp “ *Seytaane* ” ci diiru “ *junnyi at* ” ci kaw suuf si amul nit, ñu koy

woowe “ *bërëb bu xóot bi* .” Bi Yàlla waxee ni dëkk bi mingi cosaanoo ci « *géej gi* » , dafay wane ni dëkk boobu **musul** am benn lëkkaloo ak moom ; ak, ci jamonoy nguuru pagan, lu logic lool, waaye itam, ci liggéeyam diine papal, lu wuute ak li mbooloo mu nit ñu gëm gëm **ci seen ñàkk**, ndax dina ñu bokk ak moom, “ *ñàkk* ” bu mujj bi fi feeñ. Bu ñu xañ kàddug yonent yi, ñi ñu nax ci Rome dina ñu yéemu ndax ñàkka muñ diine dina « *feññaat* » ci jamono jii ñu mujjee fësäl te fësäl. Kon Yàlla daf nuy fàttali ni, bimu tàmbalee “ *àdduna* ” , xam na turu ñi mu tànn . Bind nañu seen “ *tur* ” ci “ *téere dundu Mbote mi* ” Yeesu Kirist. Ngir mucçal leen, mu ubbi seen xel ci kumpa yi mu waxoon ci kàddug Yàlla.

Maa ngi digle fii ñaareelu jàngat ci aaya bii, lu jëm ci baat « *lëndëm* ». Ci xalaat bii, maa ngi bàyyi xel ci muy mujjee ci li Xel mi wax ci « *rab wu xonk wi* » ci aaya 3. Ni ñu ko gise, ñàkka am « *kaala* » ci « *fukki béjjen* » yi ak « *juróom ñaari bopp yi* » daf koy teg ci « *jamonoy mujj* » ; ci sunu jamono. Bu yàgg naa jàpp ni li ñuy woowe « *dof* » mën na nekk ludul jëf ju ñàkk muñ ak jaay doole, te loolu mën nañu ko wax ludul ci nguuru gu ñàkk muñ gi ci jamono yu mujj yii, di màndargaal natt bu mujj bi ci ngëmu àdduna bi yépp. Waaye ci dëgg, ci njeexte hiver bii di 2020 ci jamonoy Yàlla, beneen xalaat moo ma inspiré. “ *Rab wi* ” dafay ray ruuh yu nit ñi saa yu nekk, te ñi ñuy ray ci njàngalem humanist yu tar yi ak yu ñaaw yooyu ñoo ëpp ñi ñuy ray ndax ñàkka muñ gi. Fan la jeffin ju bees juy nax ak gëmloo nit ñi bawoo ? Mooy meññeefu ndono xalaat bu moom sa bopp bi juddoo ci filosof yu fippu yi Yàlla wax ci Peeñu 11:7 ci turu “ *rab wiy yéeg ci bërëb bu xóot bi* .” Kulòoru « *xonk* » biñ boole ak « *rab* » bi ci sunu jamono, ci aaya 3 ci chapitre bii, dafay ñaññi bàkkaar bi nit ñi jural seen bopp ndax dañu leen jox seen bopp. Kan lay représenté ? Ñi ëpp doole ci réew yu sowwu jant yi , diine chretien lañu jélee ci diine katolik yu Èroop : Etats Unis ak Èroop dañu leen nax ñépp ci diine Katolik. “ *Rab wi* ” nu Yàlla wane, mooy jëf yi ñu waxoon ci kàddug “ *juróom bi mboq* ”. Gëm-gëmu Protestant, bi ngëmu Katolik yi def jàmm, dafa boole Protestantism ak Katolik yi Yàlla alku, boole ci Adventism ofisel ci 1994, ngir “ *waajal xeex* ” bu Peeñu 9 :7-9, “ *ci Armageddon* ” , buñu sukkandikoo ci Rev. jaamu Yàlla yu mujj yi .

1Cr 11 18 Ñooy sàmm bésu noflaay bi, di ko sàmm . juróom ñaareelu bis bi, ñeenteelu bis bi ci fukki denkaane yu mu santaane. Bu jamonoy jàmm amee , seeni kàddu dañuy fësäl mbëggeelu mbokk ak moom sa bopp ci xel. Waaye moom sa bopp bu réy te fenkat bi moo waral libertarien yi yóbbu ci “ *ñaareelu dee* ” mbooloo mi dëkk ci réew yu sowwu jàng ; lu ñuy màndargaal, ci wàll wi, ci ateism, ci wàll wi, ci ñàkka bàyyi xel ci Yàlla, ak ci wàll wi gëna ndaw, ci diine yu amul benn njariñ , ndax Yàlla daf leen daan , ndax seen njàngale diine yu fen . Ci anam yooyu, “ *rab* ” humanist bi jël na cosaanam ci “ *abyss* ” ni ko Xel mi fësalee ci aaya bii , ci maanaam diine chretien nekk na nataal ak jëfandikoo xalaat humanist ci filosof yi, Grek yi, Français yi wala fippukat yu bawoo feneen . **Ni Judas fóonee Jesus, mbëggeel gu dul dëgg giy nax nit ñi ci jamonoy jàmm, moo ray lu ëpp sabre bi** . “ *Rab wi* ” ci sunu jamonoy jàmm itam moom na jikko “ *lëndëm* ” gi baat “ *gëna sori* ” jox ko ci Gen. 1:2 : “ Suuf si amul benn jëmm, amul dara, *lëndëm* muur ndox mu xóot mi , te Xelu Yàlla dafa doon daw ci kaw ndox mi .” Te jikko « *lëndëm* » **googu** ci askanu chretien yi , ci boppam , ci anam wu wuute , ñu ngi ko jélee ci « *leer* » , **di tur wiñ jox** xalaatkat yu moom seen bopp yu français .

Bi Xel mi waxee lii, dafay def limu bëggoon, muy wane jaamam yu gëm yi, àtteem ci sunu àdduna sowwu jàng, ak ñaññi yi mu leen di ñaññi. Moo tax mu ñaññi bàkkaar yu bari yi mu def ak wor gi mu def ci Yeesu Kirist, di benn Musalkat bi seeni jëf di tuutal.

Verse 9 : “ *Lii mooy xel mi am xel : juróom ñaari bopp yi, juróom ñaari tundu lañu, yu jigéen ji toog ci kaw.* »

Aaya boobu dafay firndeel kàddu yi ñu daan woowe Rome bu yàgg : « Rome, dëkk bu am juróom ñaari tundu .» Ma gis tur woowu ñu bind ko ci atlas géographique bu daara ju yàgg ji amoon ci atum 1958. Waaye loolu mënul werante; « *Juróom ñaari tundu* » yi ñuy

woowe « tund » ba leegi ñu ngi yor tur yii: Kapitolin, Palatin, Caelien, Aventin, Viminal, Esquilin ak Kirinal. Ci jamonoy jaamu Yàlla, tundu yooyu “barab yu kawe” yépp amoon nañu ay barabi jaamukaay yuñ jagleel yàlla yu Yàlla daaneel. Ngir sargal « *yàllay forteresse* », ngëm katolik dafa tabax basilikaam, ci kaw Ca elius biy wax « asamaan » buñu sukkandikoo ci Rome. Ci kaw Capitol bi, mooy " bopp bi ", mu taxaw Mairie bi, di wàllu siwil ci àttekaay bi . Nanu fësal ni banxaasu fan yu mujj yi, Amerik, moom itam moo jiite ci benn " Capitol " bu nekk ci Washington. Fii itam, màndarga « bopp » dafay gëna jub ci kilifa gu mag giy wecci Rome, ba noppi di jiite ñi dëkk ci kaw suuf , « *ci kanamam* » buñu sukkandikoo ci Apo.13:12.

Verse 10 : " *Amna itam juróom ñaari buur : juróom daanu nañu, kenn ki mingi fi, beneen bi ñëwagul, te bu ñëwee, fãww mu toog ab diir.* " »

Ci aaya bii , ci kàddu yi " *juróom ñaari buur* " , Xel mi dafa jox Rome " juróom ñaari " nguuru yu toppalante , *ci* jiroom benn yi njëkk : nguuru buur ci -753 ba -510 ; Republique bi, Consulat bi , Dictature bi, Triumvirate bi, Empire bi dalee ci Octavien, Sesar Augustus bi Jesus juddoo, ak Tetrarchie (4 empereur yu boole) ci juróom ñaareelu palaas bi diggante 284 ak 324, loolu dafay firndeel njubte gi " *dafa wara yàgg lu gàtt* " ; ci dëgg 30 at. Buur bu bees bi tudd Constantin I ^{dafa gaaw} bàyyi Rome dem dëkk ci penku bi ci Byzance (Turki yi soppo tur wi di Constantinople Istanbul) . Waaye ci atum 476 , empire bu sowwu Rome daal di tas, ba noppi " *fukki bees* " yu Daniel ak Peeñu daal di moom seen bopp, daal di sos buur yu sowwu Europe. Lu ko dalee ci atum 476, Rome mingi nekkoon ci nguuru Ostrogoth yu barbare yi, ñoom ñoo ko jëlee ci atum 538, te General Belisarius moo ko yónnee ak ay soldaaram, te Buur bu mag bi tudd Justinian moo ko yónnee ci penku Constantinople.

Verse 11 : “ *Rab wi nekkoon te nekkul, mooy juróom ñatteelu buur bi, bokk ci juróom ñaar yi, te mingi dem ci ñàkkaale.* »

" Juróom ñatteelu buur " mooy nguuru diine bu pape bi taxawal ci atum 538 ci ndigalu buur bu mag bi tudd Justinien ¹ Moo tax mu tontu ci laaj bu jabaram Theodora , ku nekkoon " kuy jaay yaram ", moo ko laaj ci turu Vigilius, benn ci ay xaritam. Ni ko aaya 11 leeralee, nguuru pape bi dafa feeñ ci jamonoy “ juróom ñaari ” nguuru yi ñu wax, bi ñuy sos xeetu nguuru bu bees, bu musul am, bu Daniel wax ni “ buur *bu wuute* ” la. Li jiitu jamonoy " juróom ñaari " buur yi njëkk mooy titulu njiitu diine bu Rome bi ñu jota jox empereur yi ak ci cosaanam : " Pontifex Maximus " , ab baatu latin buñu tekki " Sovereign Pontiff " , te itam , ci 538, titulu ofisel bu Roman Catholic. Nguuru Rome bi amoon ci jamono ji Yaxya gis gis-gis boobu mooy Empire , maanaam juróom benneelu nguuru Rome ; ci jamonoom, empereur bi ci boppam moo daan woowe « pontif sovereign ».

Dellu bu Rome ci taarix mooy buuru Frank, Clovis I " tuub " ci ngëmu chretien bu dul dëgg bi ci jamono jooju, ci 496 ; maanaam, ci diine Katolik bu Rome , bi déggaloon Constantin I ^{te} Yàlla daa ko mbugal liko dalee 7 màrs 321. Ginaaw bi empereur bi amee nguuru, ñu daal di dugg Rome, ay doomi jàmbur yu bari ñëw ci Rome, daal di koy jiite . Ñàkka dëggoo ci làkk yi ak cosaan yu wuute yi moo waral jafe-jafe yi ak xeex yi am ci biir réew mi, te loolu moo yàq benn boor ak dooley waa Rome. Jëf jooju la Yàlla jëfandikoo ci sunu jamono yii ci Europe ngir néewal doole ko, jox ko ay noonam. Moo tax, musiba bi « Tower of Babel » dundu, mingi wéy di am ci ay xarnu ak ay junniy at, lépp lumu indi ci musiba, ak limu mëna indil doomi aadama yi musiba. Li soxal Rome, dafa mujjee nekk ci nguuru Ostrogothic Arienians, ñoom ñëpp doon xeex ngëmu Katolik bu Rome bi empereur Byzantine jàppale . *Dañu* ko wara bàyyi ci nguuru googu , suko defee ñu mëna *tàmbali* nguuru pape bu Rome ci atum 538 . ci 476, Heruli yi, ci 534, Vandal yi, ak ci 10 sulet 538 , " ci taw bu neige " , ñu génne ko ci liggéeyu Ostrogoth yi ci ndigalu jeneraal Belisater, régime papale bu amul benn muñ, bi empereur bi taxawal , ci laaj bu Vigilius di pape bi njëkka nekk ci nguuru gi, laaj ko . Ci jamono jooju, Rome **nekkaat** “ *dëkk bu mag biy nguuru ci kaw buur yi ci kaw* ”

suuf,” ci aaya 18, **bi nara “jaaxle”**, ni ko Xel mi leeralee, fii, ñaareelu yoon, ginaaw aaya 8.

Kon papism nekkul ci Piyeer mu sell mi ni ko waxoon, waaye ci dekretu Justinien I, empereur bu Byzance moo ko jox titreem ak kiliftéefu diineem. Moo tax, empereur bu Rome Constantin I moo santaane ñu def Dibéer^a 7 màrs 321, ba noppi empereur bu Byzance Justinien I moo ko santaane^a atum 538; ñaari bis yu am njeexital yu gëna tiis ci doomi aadama yépp. Ci atum 538 la Eveque bu Rome jëlee titre Pape bi ci yoon wu njëkk.

Verse 1 2 : “ *Fukki béjjen yi nga gis, fukki buur lañu, yu jotagul nguur, waaye dina ñu am kàttan nekk buur ci diiru benn waxtu, ànd ak rab wi.* »

Fii, wuute na ak Dan . 7:24, bataaxal bi dafay wax ci diir bu gàtt bu nekk ci njeexite “ *jamonoy mujj* ”.

Ni ci jamonoy Daniel, ci jamonoy Yaxya, “ *fukki bejjeni* ” empire bu Rome amagul woon seen bopp. Waaye, li ñuy wax ci chapitre 17 mooy li ñuy wax ci njeexite àdduna, mooy liggéey bi “ *fukki béjjen yi* ” wara def ci liggéey bi Xel mi wax, te aaya yi ci topp dina ñu ko firnde. “ *Waxtu* ” wi ñu waxoon ci Yàlla, dafay wax ci jamonoy natt bu mujj ci ngëm, bi ñu waxoon ci Peeñu 3:10, ci pionnier yu gëm yi jiite Seventh-day Adventism ci 1873. Baatu-baatu bi dafa doon ngir nun, seeni ndono, gëm-gëmu leeru Adventist bi Yeesu Kirist jox, ci ñi mu tànn, ci 1820.

Buñu sukkandikoo ci li ñu bind ci yonent yi, maanaam Ezekiel (Ezek. 4 :5-6), benn “ *bis* ” ci yonent yi dafa am solo ak “ *at* ” dëgg, kon benn “ *waxtu* ” ci yonent yi dafa am solo ci 15 fan dëgg. Li gëna am solo ci bataaxalu Xel mi, biy wax ñatti yoon ci kàddu yi « *ci benn waxtu* » ci chapitre 18, moo tax ma jàpp ni « *waxtu* » bii dafay wax ci diggante ndoortelu 6th^a « *juróom ñaari mbas yu mujj* » ak dellusi ci ndamu sunu Boroom bi tuddu Yeesu ci ndamam. Kon “ *waxtu* ” boobu mooy waxtu biy yàgg ci “ *xeexu Armagedon* ”.

Verse 1 3 : “ *Ñoom ñépp bokk nañu xalaat, ñuy jox seen kàttan ak seen kiliftéef rab wi.* »

Bi ñuy wax ci jamonoy àtte bu mujj bi, Xel mi dafa wax ci “ *fukki béjjen yi* ” ne : “ *Ñoom bokk nañu benn xalaat, ñuy jox seen kàttan ak seen kiliftéef rab wi.* ” Lu ñu bokk mooy fexe ba ñi muc ci ñetteelu geer nikaleyeer bi sargal noppalu bu Dibeer. Yaxxum googu dafa wàññi bu baax dooley soldaari réew yu njëkk ya ci Europe. Waaye ñi amee ndam ci xeex bi, di Protestan yu Amerique, ñoo jëlee ci ñi muc ñu bàyyi seen nguur bamu jeex. Li tax ñu def loolu mooy Seytaane, waaye ñi daanu xamu ñu ko, te seen xel mi ñu jox Seytaane mën na def bëgg-bëggu Seytaane.

Ci booloo gi dox diggante « *malaaka* », « *rab wi* » ak « *njuumti yonent bi* » la « *fukki béjjen yi* » bàyyi seen nguur ci « *rab wi* ». Ta li waral dëddu googu mooy coono yu metti yi mbas yu Yàlla di leen teg. Diggante bi ñuy fësal dogal biy ray nit ñi ak bi ñu koy jëfandikoo, dañu jox 15 fan ñiy topp Sabbath ngir ñu jël “ *màrku rab wi* ”, seen “ *Dibéer* ” bu waa Rome, bu jaamu jant bu baaxul yi tilim. Bi ñu nara dellusi ci Yeesu Kirist ci pringtemps bi jiiu 3 awril 2030, fileek amul benn njuumte ci tekkig kàddu “ *waxtu* ”, dañu wara siiwal dekretu dee bi ci bis boobu wala bis bu nekk ci diggante bis bi ak pringtemps 2030 ci sunu kalandriye bi ñuy faral di def leegi.

Ngir xam naka lay deme ci jamonoy mujj, xoolal mbir yii ci topp. Diiru yiw gi, njiit yiñ fal rek ñoo ko mëna xamee, ndax dañu koy boole ak génne yoonu Dibéer; gëna dëggu, ginaawam. Ngir mbooloo mu gëmul ak fippukat yiy dundu ba leegi, génne yoonu Dibéer dafay nuru luy natt njariñu ñépp te amul benn njeexital ci ñoom. Te ginaaw bi ñu amee juróomi mbas yu njëkk yi, la seen mer guy fayyu moo leen yóbbe ñu nangu bu baax dogal bi ñu jël ni dañuy « *ray* » ñi ñu leen jox ñu teg leen ci seen yar ci asamaan si.

Verse 1 4 : “ *Ñoom dina ñu xeex ak Mbote mi, te Mbote mi dina leen daan, ndaxte mooy Boroom biy jiite kilifa yi, di Buuru buur yi.* »

“ *Dina ñu xeex ak Mbote mi, te Mbote mi dina leen daan ...*”, ndax mooy Yàlla Aji Kàttan ji, te kenn mënu ko xeex. “ *Buuru buur yi ak boroom kilifa yi* ” dina jaay dooleem ci kaw buur yi ak kilifa yi gëna am doole ci kaw suuf. Te ñiñ tànn ñu xam loolu dina ñu ànd ak moom ndam. Xel mi dafay fàttaliku ñatti mbir yi Yàlla sàkku ci ñi mu muccal , te ñu dugg ci yoonu mucc, mu tàmbali ci ñoom ci nekkinu ngëm bu “ *woo* ” te ginaaw ga mu soppiku, su loolu amee, nekk nekkinu “ *tànn* ”, ci “ *gëm* ” bi ñu wane ci boroom biy sàkk Yàlla ak lépp lu leer ci bible. Xeex bi ñuy wax ci xare bi mooy “ *Armagedon* ” bi ñu wax ci Peeñu 16:16 ; “ *waxtu* ” bi ñuy natt “ *gëm* ” gi “ *ñu tànn* ” “ *ñu woo* ”. Ci Peeñu 9:7-9, Xel mi dafa wane ni ngëmu Protestan yi di waajal “ *xare* ” boobu ci ngëm . Ñu daan nañu ñu dee, ndax seen njub ci bisu sabbat, ñiñ tànn seede nañu ni dañu wóolu dige yi Yàlla waxoon ci kanam Yàlla, te seede boobu ñu ko jox, moo ko jox “ *ndam* ” ji mu sàkku ci bataaxalu malaaka mu njëkk mi ci Peeñu 14 :7. Ñiy xeex ak ñiy jàppale Dibéer bi war , dina ñu gis ci jaar-jaar bi, dee gi ñuy waajal jox ñi Yeesu Kirist tànn. Maa ngi fàttali nit ñi fii, ñi am sikki-sakka, te gëm ni Yàlla dafay jox solo bu rëy bisu noppalu yi, ni sunu doomi aadama yi ñàkk nañu seen dundu ba fàww ndax solo gi mu joxoon “ *ñaari garab* ” yi ci jardin bi ci kaw suuf. “ *Armagedon* ” dafa sukkandikoo ci benn njàngale, ci palaasu “ *ñaari garab* ” yi nu am tay “ bis bi ñuy xam lu baax ak lu bon ” , Dibéer, ak “ bis dundu gu sell ” , bisu sabbat wala Samdi.

Verse 1 5 : “ *Mu ne ma : Ndox yi nga gis, fu jigéen ju soxor ji toog, ñooy réew yi, mbooloo yi, xeet yi ak làkk yi.* »

Aaya 15 daf nuy jox caabi gi nuy may nu mëna jàppee « *ndox* » mi « *jigéen ju yàqu ji toog* », maanaam réew yu waa Èroop ñuy woowe « *chretien* », waaye li gëna am solo mooy « *chretien* » ci njuumte ak njuuj njaaj. Europe dafa am màndarga boole nit ñu bari ñuy wax “ *làkk* ” yu wuute ; loolu mooy néewal doole sindikaa yi ak jàppante yiñ amal. Waaye ci jamono yii, làkku Àngle mooy jàppale weccoo xalaat ci diggante réew yi ; Njàngalem nit ñi dafay wàññi dooley gannaayu Yàlla , ba noppi di xeex xalaatu Ki ko sàkk. Kon tontu am dina gëna raglu : dee ci xare ak ci njeexte li, ci leeralu ñëwam bu am ndam.

Verse 1 6 : “ *Fukki béjjen yi nga gis, ak rab wi dina ñu bañ jigéen ju njënd ak njaay ji, dina ñu ko summi, génne ko yaram, lekk yàppam, lakk ko ci safara.* »

Aaya 16 dafay wax ci prograamu chapitre 18 biy ñëw. Dafay firndeel ni « *fukki béjjen yi ak rab wi* » dañu soppiku , ginaaw bi ñu ko jàppale ba noppi nangu ko, ñu mujjee yàq « *jigéen ju yàqu* ». Maa ngi fàttaliku fii ni « *rab wi* » mooy nguuru kuréel gi yor dooley siwil ak diine, te dafay màndargaal dooley askanu Amerique ofisel Protestant ak askanu Katolik ak Protestant yu Europe , fekk « *jigéen ju yàqu* » dafay màndargaal kilifay diine yi, maanaam kilifay njiiti diine yi, Pape . Moo tax, ci coppite bi, askanu Katolik yi ci Europe ak askanu Protestant yi ci Amerique , ñoom ñaar ñépp ay jafe-jafe fen yu Rome, dañu taxaw di xeex kilifay Katolik yu Rome. Te dina ñu “ *lakk ko ci safara* ” ginaaw bi, jaaraleko ci liggéeyam bu am solo, Yeesu di dindi mask bimu àndaloon, di gëmloo Seytaane. “ *Fukki bejjen yi* ” dinañu ko “ *summi yéere yi, def ko yaram wu ñàkk* ” ndax dafa dundu ci alal, dina ñu ko summi, te ndax dafa sol melokaanu sellaa, dina feeñ “ *ñu amul yéere* ” maanaam ci rus ci ngëm , te amul benn yoon bu asamaan bu koy sol. Li ñu wax ci dëgg, “ *dina ñu lekk yàppam* ,” dafay wane ni yar bu metti bi mu àndaloon. Aaya bii dafay firndeel li ñuy woowe “ *vintage* ” ci Peeñu 14:18-20 : Mu ngi torox ci raisin yu muur yi !

Verse 1 7 : “ *Ndaxte Yàlla dugal na ci seen xol ñu def li Yàlla bëgg, ñu déggoo, ñu jox seen nguur rab wi, ba keroog kàddug Yàlla di mat.* »

Aaya 17, ci suufu limu àtte, daf nuy xamal xalaat bu am solo ci Yàlla bi nekk ci asamaan si, te nit ñi dañu ko ñaawlu wala ñu baña bàyyi xel ci moom. Yàlla dafay gëna fësal fii, ngir ñi mu tànn gëm ni moom kese mooy boroom « *fowokaay bu tiis* » bi nara am ci waxtu wiñ ko jàpp. Seytaane moo defar prograam boobu, waaye Yàlla ci boppam moo ko defar. Lépp lumu waxoon ci Peeñu bu mag te yéeme biy wax ci Daniel ak Peeñu, amaana matna,

wala mingi des ci mat. Te ginaaw bi « *mujjentalu mbir moo gën ndoordeem* » buñu sukkandikoo ci Ecc 7:8 , Yàlla daf nuy wut natt bu mujj ci njubte gi nu tàqale ci njuumti chretien yi, nu yelloo dugg ci asamaan si ba fàww ginaaw yàqu-yàqu nucléaire ci Ñatteelu guerre mondiale. Mën nanu xaar ak xel mu dal, ndax lépp luy am ci kaw suuf, Yàlla ci boppam moo ko xalaat . Te sudee Yàlla ànd ak nun, kan moo nu mēna xeex, ludul ñi seen « *xalaat* » yuy ray nit di leen xeex ?

Lan mooy tekki “ *ba kàddug Yàlla di mat* ” ? Xel mi dafay wax ci ëlëg gu mujj giñ dencal “ *bejjenu ndaw* ” bu Pape bi , ni ko Yàlla waxee ci Dan 7:11 : “ *Ci noonu ma xool ndax kàddu yu mag yi bejjen wi waxoon . Ma xool, ñu ray baayima bi, yàq yaram wi, yóbbu ko ci safara ngir lakk* ko . ci Dan 7:26 : “ *Bu ko defee àtte ba ñëw, ñu dindi nguuram, ñu yàq ko ba fàww* ” ; ak Dan.8:25 : “ *Ndax alal ji mu am, te ay pexem yu baax, dina gēna réy ci xolam, di yàq ñu bari ñuy dundu ci jàmm, di xeex ak Buuru njiit yi ; waaye dina yàqu, te kenn du ci def benn* coono . Yeneen “ *kàddug Yàlla* ” yiy wax ci njeexte Rome, dina ñu leen wax ci Peeñu 18, 19 ak 20.

Verse 1 8 : “ *Jigéen ji nga gis mooy dëkk bu mag biy nguur ci kaw buuri àdduna.* »

Verse 18 daf nuy jox firnde bu gēna wóor ni “ *dëkk bu mag bi* ” mooy Rome dëgg. Nanu jàpp ni malaaka mi mingi wax ak Yaxya ci boppam. Itam, bi ñu ko waxee : « *Jigéen ji nga gis mooy dëkk bu mag biy nguur ci kaw buur yi ci kaw suuf* », Yaxya dafa xam ni malaaka mi dafay wax ci Rome, « *dëkk bu am juróom ñaari tundu* », bi, ci jamonoom, yor ci anam wu empereur buur yu bari yi ci empire colonial yépp. Ci wàllu empire, amna « *buur ci kaw buur yi ci kaw suuf* » te dina ko wéy di nekk ci nguuru pape bi.

Ci chapitre 17, mën nga gis ni Yàlla dafa dajale ay feeñalam ngir nu mēna xàmmee bu baax « *jigéen ju yàqu* », di noonam ci « *musiba yu yàgg yi* » ci chretien yi. Moo tax limu 17 dafay wane bu baax àtteem. Seetlu boobu moo tax ma fēsäl bis bi ñuy màggal 17eelu ^{xarnu} bi bàkkaar taxawee, maanaam bis bi jant bi di 7 màrs 321 (bis ofisel waaye 320 ngir Yàlla) bi nu dundu ci atum 2020, leegi weesu. Mën nanu gis ni Yàlla daf ko màndargaal ci musiba bu musul am ci taarixu jamonoy chretien (Covid-19) bi waral daanu koom-koomu àdduna bi gēna musiba ñaareelu guerre mondiale . Yeneen musiba yi ci àtteb Yàlla bu jaar yoon, dina ñu leen gis bis bu nekk.

Feeñu 18 : Jigéen juy yàqu jot na mbugal

Ginaaw biñu leeralee mbir yi tax ñu mēna xàmmee jigéen juy yàqu-yàqu, chapitre 18 daf nuy yóbbu ci jamonoy jeexal “ *xarab Armagedon* ”. Baatu yi dañuy fēsäl li ci nekk : « *waxtu yar Babilon bu mag bi, yaay jiy yàq àdduna* » ; jamonoy “ *góob* ” bu bari deret.

Aaya 1 : “ *Ginaaw loolu ma gis beneen malaaka wàcci ci asamaan si, yor kàttan gu rëy. àddina si daal di leer ndax ndamam.* »

Malaaka mi yor kiliftéef bu mag mingi ci wetu Yàlla, maanaam Yàlla ci boppam. Mikayel, di kilifag malaaka yi, beneen tur la bu Yeesu Kirist yor ca asamaan laata muy liggéey ci kaw suuf. Ci tur woowu, ak ci kàttan gi malaaka yu sell yi nangu, la dàqee Seytaane ak ay jinneem ci asamaan si, ginaaw bimu amee ndam ci bant bi. Moo tax ci ñaari tur yooyu

lay dellusi ci kaw suuf, ci ndamu Baay bi, ngir jël ci kawam ñi mu tànn ; muy lu am solo ndax dañu gëm, te gëm googu dafa feeñ bi ñu leen natt. Moo tax mu sargal ci njubteem ñi ko déggal ci xel mu dal, ci jox ko “ *ndam* ” ji mu béggoon liko dalee ci 1844, buñu sukkandikoo ci Peeñu 14:7. Bu ñu sàmmoonte ak bisu sabbat bi, ñi mu tànn dañu ko màggal ni Yàlla moo ko sàkk, te moom kese moo ko moom, bimu sàkkee àdduna ci asamaan ak ci kaw suuf.

Verse 2 : “ *Mu yuuxu ak baat bu dëgër naan : Babilon bu mag daanu, daanu na ! Nekk na dëkkuwaayu jinne yi, dëkkuwaayu bépp rab bu soxor, dëkkuwaayu bépp picc bu soxor bu bañ .* ”

« *Dafa daanu, daanu, Babilon bu mag bi !* ”. Danuy gis liñu bind ci Peeñu 14:8 ci aaya 2, waaye ci aaya bii waxul ci yonent, ndax firndelu daanuem dañu ko jox nit ñi mucc ci jamono ju mujj ji ci liggéeyam buy nax nit ñi. Masku sellaa yu Babilon papal bu Rome itam mingi daanu. Lu leer mooy “ *barabu rab yi, barabu bépp rab bu soxor, barabu bépp picc bu soxor te ñu bañ* ”. Li ñu wax ci “ *picc mi* ” daf nuy fàttali ni, ci ginaaw jëfi kaw suuf, amna gis-gis yu bawoo ci malaaka yu soxor yi ci campu Seytaane, seen njiit, ak ki njékka fippu ci mbindéef yi Yàlla sàkk.

Aaya 3 : “ *Ndaxte xeeti àdduna yépp màndi nañu ci buteelu njuuj njaayum, buur yi ci kaw suuf dañu njuuj njaaj ak moom, ba noppi jaaykat yi ci kaw suuf dañu am xaalis ci njubadi yu bari yi mu am.* »

“... *ndax réew yépp naan nañu ci buteelu merug njaayum, ...* ” Diine dafa jog ci dooley pape bu Katolik bu Rome, bi wax ni dafay liggéeyal Yeesu Kirist, di wane xañ bu mat sèkk njàngalem doxalin bi mu jàngaloon ci kaw suuf ay taalibeem ak ay ndawam. Jesus fees dell ak woyof, pape yi fees dell ak mer ; Jesus, royukaay ci woyof, paap yi, royukaay ci ñàkka am njariñ ak réy-réy, Jesus dundu ci ndóol, paap yi dundu ci luxus ak alal. Jesus muccal na dundu, Pape yi dañu ray nit ñu bari ci lu jaarul yoon, te amul benn njariñ. Kon ngëmu christianism Roman Catholic bu Pape bi, amul benn wuute ak ngëm bi Jesus nekkoon royukaay. Ci Daniyel, Yàlla waxoon na ne “ *dina am njariñ ci ay pexeem* ” , waaye lu tax mu am ndam loolu ? Tontu li yomb la : ndax Yàlla moo ko jox. Ndaxte fàww nu fàttaliku ni, ci ndigalu “ *ñaareelu mboq* ” bi ñu wax ci Peeñu 8:8, la mu taxawal nguuru gu metti te metti googu ngir yar njuumteg bisu sabbat bi ñu bàyyi 7 màrs 321. mu ne : “ *Dinaa dindi seen réy-réylu ci seen kàttan, dinaa def seen asamaan melni weñ , seen suuf melni pèrèm* .” Ci kóllóre gu bees gi, dañu taxawal nguuru pape bi ngir saafara jafe-jafe yooyu. Ci pexem, Yàlla dafay nekk ci saasi Victim, Attekat ak Reykat ngir mëna satisfaat li yoonu mbéggeel ak yoon wu mat sèkk di sàkku. Lu ko dalee ci 321, njuumte ci bisu sabbat dafa yàq lu bari ci doomi aadama yi, ñu fay ko ci xare yu amul njariñ ak faat-nit, ak ci mbas yu bonn yuy ray nit, yu Yàlla Boroom bi sàkk. Ci aaya bii, “ *njubluwaay* ” (wala “ *njubluwaay* ”) dafay wax ci ngëm, te dafay wax ci doxalin bu jaarul yoon ci diine. “ *Vin* ” dafay màndargaal njàngalem, ci turu Kirist, “ *mer* ” ak bañeel bu seytaane ci biir réew yépp, ndax loolu, nekk nañu ñuy fitnaal wala ñuy fitnaal.

Njàngalem Katolik warul nèbb njuumteg doomi aadama yépp, ndax ñoom ñépp bokkul ak ngëm yi Yeesu Kirist yéegal. Sudee buur yi ci kaw suuf dañu naan « *buteelu njaayum* » (*njuuj njaaj*) bu « *Babilon* » , ndax bimu nekkee « *jigéen ju yàqu* » , li gënoon soxal mooy neexal kiliyaan yi ; Rege bi mooy, kiliyaan bi dafa wara sawar luko moy du dellusi. Katolik dafa yéeg ba ci dayo bu gëna kawé, ba ci def ñaawtéef, ak mbéggeel alal ak dundu gu neex. Ni ko Yeesu jàngalee, picc yu am dunqu yépp dañuy booloo. Góor ñu soxor te gëm seen bopp mënoon nañu réer suñu ko amee wala suñu ko amul. Fàttaliku : soxor dugg na ci dundu doomi aadama yi jaaraleko ci Kayin, ki faat rakkam Abel, ci ndoortey taarixu àdduna. “ *Jaaykat yi ci kaw suuf dañu am xaalis ndax dooley alal ji mu àndaloon* .” Loolu moo waral nguuru pape bu Katolik bu Rome amee ndam. Baana-baana yi ci kaw suuf, xaalis kese lañu gëm, duñu ay fanatik ci diine, waaye su diine amee alal, dafay nekk àndadoo buñu nangu, ba ci sargal. Kontekst bu mujj bi ci theme bi daf ma yóbbu ci ràññee jëndkat yu Protestant yu Amerique

ndax ci wàllu ngëm réew mi dafay màndargaal ngëmu Protestant. Lu ko dalee ci 16eelu ^{xarnu}, Amerique du Nord, muy lu gëna bari ci Protestant ci cossaanam, dafa dalal Katolik Hispanik yi te ci jamono jooju, ngëmu Katolik dafa nekkoon ngëmu Protestant. Ci réew mi, fu "bisnees" kese am solo, wuute ci diine amul benn njariñ. John Calvin, di John Calvin, di ben de wan sma di ben e du dati, ben de wan sma di ben abi furu furu, dan den ben de wan sma di ben de wan sma di ben e du nanga den sani fu Protestan no ben man. Jaamukaayu Protestant yi amul dara, te miir yi dañu amul dara, waaye Eggaliis Katolik yi dañu fees dell ak ay relique yuñ defaree ay mbir yu am solo, wurus, xaalis, ivoire, mbir yépp yu tema bii lim ci aaya 12. Kon alal ji jaamu Katolik yi, ci Boroom bi Yàlla, mooy leeral ngëmu Protestant yi ci néew doole yi ci Amerique. Dollar bi, di Mammon bu bees bi, ñëw na ngir wecci Yàlla ci xol yi, te njàngalem ngëm yi amatul benn njariñ. Opposision bi am na waaye ci wàllu politig kese la am.

Verse 4 : “ *Ma dégg beneen baat bu jóge asamaan naan : «Génnleen ci dëkk bi, sama askan, ngir ngeen baña bokk ci ay bàkkaaram, te ngeen baña bokk ci musibam.»* »

Aaya 4 dafay wax ci jamonoy tàqaloo bu mujj : “ *Sama askan, génnleen ci moom* ”; Waxtu la wuñuy yóbbu ñiñ tànn ci asamaan si ngir daje ak Jesus. Li aaya bii dafay wane mooy jamonoy “ *góob* ”, maanaam liñu bind ci Peeñu 14 : 14-16 . Waaye Mbind mi dafay leeral ni, ngir bokk ci limu ñiñ tànn ñu yóbbu leen, fàww ku nekk “ *bokk ci ay bàkkaaram .* ” Te ginaaw bàkkaar bi gëna mag mooy noppalu ci Dibéer, di “ *màrku rab wi* ” bi Katolik yi ak Protestan yi sargal ci natt bu mujj bi ci ngëm, gëm-gëmi ñaari diine yu mag yooyu mënù ñu bokk ci jëmmal ñiñ fal. **Soxla “ génn ci Babilon ” dafay wév**, waaye ci aaya bii Xel mi dafay wax ci waxtu wi mujjee am njub ngir déggal ndigalu Yàlla , ndax fësal yoonu Dibéer dafay màndargaal njeextalu fitna. Wax jii dafay yee xel ci képp ku mucc ci « *jiroom benneelu mboq* » (Ñatteelu guerre mondiale), loolu mooy tax seen tãneef nekk responsabilite ci ndigalu Yàlla Bi leen sàkk.

Aaya 5 : “ *Ndaxte ay bàkkaaram yéeg nañu ba ci asamaan si, te Yàlla fàttaliku na ay njuumteem.* »

Ci kàddoom yi, Xel mi dafay nuru nataalu “ *tour bu Babel* ” bi turam nekk ci reeni turu “ *Babilon* ” . Lu ko dalee ci atum 321 ak 538, Rome, di « *dëkk bu mag* » bi « *jigéen ju yàqu* » yor « *tron* » bi, muy « *sell* » bimu nekk ci papa bi, li ko dalee ci atum 538, dafa yokk ay njuumteem ci Yàlla. Ci asamaan lay lim bàkkaar yi mu dajale ci diiru 1709 at (321 ba leegi). Ci delluwam ci ndam, Jesus dafa wane nguuru pape bi, te ngir Rome ak seen sellaa bu baaxul, jotna di fay seen njuumte.

Aaya 6 : “ *Fexeel ko limu def, te fexeel ko ñaari yoon liggéeyam . Ci kaas bi mu sotti, sotti ko ñaari yoon.* »

Ginaaw li ñuy wax ci Peeñu 14, ginaaw *góob bi* lañuy ñëw . Te ci ñi gëna soxor ci Katolik yi ak Protestan yi, ñooy gëna soxor ci fen yu Katolik yi, la Yàlla wax : « *Dellooleen ko limu delloo, te delloo leen ñaari yoon limu def* ». Taarix dafa wax ni ay liggéeyam ñooy pire yi ak fitnaal yi mu àndaloon ci biir àttekaay yi. Kon lii mooy xeetu musiba bi jàngalekat yi ci diine Katolik di dundu ñaari yoon, su loolu mënnee am. Benn mesaas bi ñu baamtu ci xët wii : “ *Ci kaas bi mu sotti, sotti ko ñaari yoon .* ” Nataalu kaas bi ñuy naan, mooy li Jesus jëfandikoo ngir wax ci metit wi yaram wi nara dundu, ba ci metit wi mujj ci bàmmeel bi Rome tabaxoon ba pare, ci suufu Tundu Golgota. Ci anam yooyu, Jesus daf nuy fàttali ni ngëmu Katolik dafa wane ni dafa bañ tiis yi mu nangu muñ, kon moom la wara dundu tiis yooyu. Amna luñu wax lu yàgg lu am solo ci jamono jii : bul defal ñeneen li nga bëggul ñu defal la. Ci jëf jooju, Yàlla dafay mattal yoonu fayyu : bët ci bët, bëñ ci bëñ ; yoon wu jaar yoon wu mat sèkk, te mu bàyyi ko nit ñi ñu jëfandikoo ko. Waaye ci wàllu mbooloo, nit ñi dañu ko may ñu jëfandikoo ko, waaye ñoom ñépp dañu ko ñàññi, jàpp ni ñoo gëna jub ak baax Yàlla. Njexital yi dañu bon, soxor ak ngëmam fippu dafa gëna bon, di jiital réew yu sowwu jàng yu bawoo ci chretien.

Ci Peeñu 17 : 5, “ *Babilon bu mag bi* ,” “ *jigéen ju yàqu ji* ,” “ *amoon na kaasu wurus bu fees dell ak ay mbir yu tilim* .” Leral yooyu dañu jëm ci liggéeyam ci diine ak ni muy jëfandikoo kaasu Eucharistic. Ndax ñakka jox cër xew-xew bu sell bi Yeesu Kirist jàngal te sell, moo waral ñu koy yar ci anam wu amul fenn. Yàlla mbëggeel dafay jox yoon Yàlla yoon, te xalaatu àtteem dafa leer ci nit ñi.

Aaya 7 : “ *Ni mu màggee boppam, di dundu ci alal, noonu la koy sonal ak naqar. Ndaxte ci xolam dafa wax ne : «Maa ngi toog ni reine, duma jabar, te duma gis naqar .» »*

Ci aaya 7, Xel mi dafay wane jafe-jafe yi am ci dundu ak dee. Dundu gi musiba dee mënatul laal, dundu gu neex la, amul benn jafe-jafe, amul benn njariñ, di wër bannex yu bees. " Babylon " bu waa Rome, dafa doon wër alal jiy jënd dundu luxus. Ngir mëna ko am ci boroom doole yi ak ci buur yi, dafa daan jëfandikoo, ba leegi mingi jëfandikoo turu Yeesu Kirist ngir jaay ci “ indulgence ” baale bàkkaar yi. Lii ab detay la bu diis lool ci balansu àtteb Yàlla bi mu wara baale ci xel ak ci yaram. Li waral ñuy ñàññi alal ak alal jooju mooy li Jesus ak ay ndawam dundu ci ndóol, di dundu lu amul benn njariñ. Kon « *metital* » ak « *naqar* » ñoo wecci « *alal ak alal* » yu kilifay pape yu Katolik yu Rome.

Bi Babilon nekkee ci njuuj njaaj, dafay wax ci xolam ne : “ *Maa ngi toog ni reine* ” ; loolu dafay firndeel “ *nguuram ci kaw buur yi ci kaw suuf* ” ci Peeñu 17:18. Te buñu sukkandikoo ci Peeñu 2:7 ak 20, ku nekk “ *jalluwaay* ” mingi ci Vatican (vaticinate = wax ci Yàlla) , ci Rome. “ *Duma jigéen ju jëkkëram génn àdduna* ” ; jëkkëram, Christ, mimu wax ni jabaram la, mingi dundu. “ *Te duma gis naqar* .” Mu wax noonam yépp ci bitim Eggaliis amul mucc. Mu baamtu ko lu bari yoon ba mujj ko gëm. Te gëm na bu baax ni nguuram dina yàgg ba fàww. Bimu dëkke foofu, ndax Rome duñu ko tuddee « *dëkk budul jeex* » ? Rax ci dolli, ginaaw bi réew yu sowwu jàng jàppale ko, amoon na lu tax mu gëm ni kenn mënu ko laal, kenn mënu ko gaañ. Ragalul woon itam dooley Yàlla ndax dafa wax ni daf koy jaamu, di ko represente ci kaw suuf.

Verse 8 : “ *Moo tax ci benn bis dina am mbas, dee, naqar ak xiif, te dina ñu ko lakk ci safara. Ndaxte Yàlla Boroom bi, ku am kàttan la, te àtte ko.* » »

Aaya bii dafay jeexal njuumteem yépp : « *kon ci benn bis* » ; fu Yeesu di dellusi ci ndam, “ *mbas mi dina ñëw* ” maanaam, yar gi Yàlla di teg dina ñëw ; “ *dee, naqar, ak xiif* ” ci dëgg, mbir yi dañuy xew ci anam wu wuute. Kenn du dee xiif ci benn bis, kon, li ci njëkk mooy “ *xiif* ” ngëm mooy ñakka am mburu dundu, muy ngëmu diine chretien. Ba noppi ñuy sol “ *naqar* ” ngir màggal deewu nit ñu jege ñu, ñu bokk yëg-yëgu famiy. Ak ci Rom 6:23 , “ *dee* ” dafay dal bàkkaarkat bi def bàkkaar, ndax “ *payoor bi bàkkaar di fay mooy dee* ” . “ *Te dina ko lakk ci safara* ,” mu méngoo ak li yonent yi waxoon ci Daniel ak ci Apocalypse. **Moom ci boppam moo lakk mbindéef yu bari ci bant , te jaarale wuñu ko ci yoon , ba ci yoon wu mat sëkk, moo waral moom ci boppam dee ci safara si.** « *Ndaxte Boroom biy àtte ko, am doole* » . Bi ngëm Katolik di nax nit, dafa jaamu Mary, yaayu Jesus, bi feeñ ci melokaanu xale bu ndaw bimu yor ci loxoom. Mbir moomu nit ñi dañu bëgg yëg-yëg. Jigéen, gën, yaay, diine nekk na luy féexal xol ! Waaye leegi waxtu dëgg la, te Kirist mi koy àtte mingi feeñ ci ndamu Yàlla Aji Kàttan ji ; ak dooley Yàlla ji Yeesu Kirist jox, moo ko fësal, daf koy yàq, ci jébbal ko mer buy fayyu ñi mu nax.

Aaya 9 : “ *Buur yi ci kaw suuf yépp, yu def njaayum ak moom, di dundu ci bannex, dina ñu ko jooy, di jooy, bu ñu gisee saxaaru lakk bi mu àndal.* »

Aaya bii dafay wane ni “ buur yi ci kaw suuf di def njaayum ak moom .” Lu ci melni buur yi, njiit yi, diktatër yi, njiiti réew yépp yu jàppale ngëmu Katolik mu jëm ca kanam, te ci àtte bu mujj bi, nangu nañu dogal biy ray ñiy topp Sabbat. Dina ñu “ *jooy, di jooy, bu ñu gisee saxaaru lakk bi mu àndal* .” Dafa leer ni buur yi ci kaw suuf gis nañu ni mbir yi dañu leen di gëna xëcc. Amatu ñu benn njiitu kenn, ñuy xool rek safara si Rome taal ci ñi ñu nax, jumtukaayi jëfandikoo ngir fayyu Yàlla. Seenug jooy ak seen jooy jub na ci ni àddina yi leen yobbu woon ci kàttan gu gën a kawe, dañuy daanu ci lu gaaw.

Verse 10 : “ *Ñoom dina ñu taxaw fu sori, ndax ragal metit wi mu àndal, ñuy wax : « Mujj ! Amna chance ! Dëkk bu mag bi, Babilon, dëkk bu am doole bi ! 1Cr 11 11 Ci benn waxtu rekk la àtte sa bopp ! »* »

" Dëkk budul jeex " dafa dee, mu tàkk, *buur yi nekk ci kaw suuf* dañu baña jege Rome. Leegi dañu ragal bokk limu dal. Li xew, **ci ñoom , musiba bu rëy la** : « *Yalla !! Dëkk bu mag bi, Babilon , musiba ñu ngi ko baamtu ñaari yoon, “ mu daanu, mu daanu, Babilon bu mag bi .” “ Dëkk bu am doole bi !” »* ; am doole lool ba mëna jiite àdduna bi jaaraleko ci njiti réew yu chretien yi ; Moo tax Buur Louis XVI ak jabaram Marie-Antoinette, doomu Autriche, yéeg ci scaffold bi ñuy ray leen ci guillotine, ñoom ak seeni àndadoo, ñu ñàkk seen bakkan ci “ *tiis wu mag* ”, ni ko Xel mi waxee ci Peeñu 2:22-23. “ *Ci benn waxtu lañu àtte seen àtte ! »* ; Dellu Jesus mooy jamonoy njeexte àdduna. Àtte bu mujj bi dafa màndargaal “ *benn waxtu* ” bi ñu waxoon ci Peeñu 3:10, waaye dina doy ngir Yeesu Kirist feeñ, ngir lépp lu xew leegi soppiku, te ci jamono jii, “ *benn waxtu* ” ci anam wu leer dina doy ngir am coppite bu yéeme bii.

Verse 11 : “ *Jaaykat yi ci kaw suuf dañuy jooy, di naqarlu ndax kenn jëndul seen bagaas.* ”

Spirit bi mingi jëm ci « *jaaykat yi ci kaw suuf* » rawatina ci ngëmu jëndkat yu Amerique yi ñu jël ci survivor yi ci kaw suuf si yépp, ni ñu ko waxoon ci njàngum chapitre 17 bi weesu. *Ñoom itam dañuy jooy, di naqarlu ndax kenn jëndul seen bagaas»*. Aaya bii dafay wane ni Protestan yi dañu bëgg ngëmu Katolik, te dañu *koy naqarlu* , loolu dafay firndeel ni dañu ko bëgg *ndax seen* mbiri koom . Waaye, ci anam wu wuute lool, Yàlla moo taxawal liggéeyu coppite ngir *ñàññi* njuumteg pape bu Katolik yu Rome, ba noppi delloosi dëgg yíñ xamoon ; li boroom doole yu melni Peter Waldo, John Wycliffe ak Martin Luther def ci seen jamono. Baana-baana yi itam dañuy gis ak naqar, seen xëyma yi ñuy fonk, di daanu ci seen bët, ndax li ñuy dundu du lenn ludul bannexu am xaaalis ci seen liggéeyu jënd ak jaay ; def jënd ak jaay mooy tënk bannexu seen àdduna.

Verse 12 : “ *Cargo wurus, xaaalis, xeer yu am solo, perle, lin bu rafet, violet, soie, xonk, bépp xeetu dénk bu neex, bépp xeetu ivoire, bépp xeetu mbir yu seer lool yuñ defaree dénk, përem, weñ ak marbre .* ”

Laata may lim mbir yu bari yi nekk ci diine Katolik bu Rome, maa ngi fàttaliku fii lii ci ngëm dëgg gi Yeesu Kirist jàngaloon. Yeesu waxoon na ku jigéen ki ne ko : « *Soxna si, gëm ma, waxtu dina ñëw, ngeen di jaamu Baay bi, du ci tundu wii, du ci Yerusalem. Ngeen di jaamu lu ngeen xamul ; Danuy jaamu li nu xam, ndax mucc gi mingi ci Juif yi . Rvl 12 17 Waaye jamono dina new te agsi na ba noppi, joo xam ne jaamukat yi degg di jaamu Baay bi ci xel ak ci degg . ndaxte ñooy jaamukat yi Baay bi di wut. Yàlla Xel la, te ñi koy jaamu dañu wara jaamu ci xel ak ci dëgg . (Yowaana 4:21-23) » . Kon ngëm dëgg soxlawul benn mbiri àdduna wala mbiri àdduna, ndax mingi aju ci nekkinu xel kese. Kon ngëm dëgg googu amul benn njariñ ci àdduna bi bëgg xaaalis ak sàcc, ndax du amal kenn, ludul ci ngëm, ñiñ tànn. Ñiñ tànn dañuy jaamu Yàlla ci xel, maanaam ci seeni xalaat, waaye itam ci dëgg , loolu dafay tekki ni seeni xalaat dañu wara tabax ci kaw yoon wi Yàlla wane. Lépp lu nekk ci biti ci yoon woowu, xeetu jaamu yàlla la, di jaamu Yàlla dëgg ni yàlla. Bi ñuy dugg ci réew yi, Rome Republicain dafa jël diine réew yi mu dugg ci réew mi. Lu bari ci ngëmam diineem mingi cosaanoo ci Grees, di civilisation bu mag bi njékka am ci jamono yu yàgg ya. Ci sunu jamono, ci jëmmu pape, nu ngi gis ndono lii yépp boole ci “ chretien ” yu bees yi “ sell yi ” tàmbalee ci 12 ndawi Boroom bi. Waaye ginaaw bi ñu demee ba dindi ñaareelu santaane Yàlla biy tere jaamu yàlla yi, ngëmu Katolik dafay wéy di jaamu nataal yuñ tass, yuñ defar, wala yuñ feeñ ci gis-gis yu jinne yi. Kon ci xew-xewu jaamu Yàlla yooyu lañuy fekk yàlla yuñ yatt, te dañu soxla ay jumptukaay ngir mëna am jëmm; mbir yi Yàlla ci boppam joxe ci limu mbir yi : “ ... ; ... *kargo wurus, xaaalis, xeer yu am solo, perle, lin bu rafet, violet, soi, xonk, bépp xeetu dénk bu neex, bépp xeetu jumptukaayu ivoire, bépp xeetu jumptukaayu dénk bu* ”*

am solo, pèrèm, wen, ak marbre, ... ». “*Wrus, xaaalis, xeer yu am solo, ak mbir yu seer*” “*dañuy jaamu yàllay forteres*” bu buur bu mag bu Dan.11:38. Ba noppi, “*violet ak xonk*” sol jigéen ju yàqu Babilon bu Mag bi . ci Peeñu 17:4 ; “*Wurus, xeer yu am solo ak perle*» ñooy takkaayam . “*Lin bu rafet*” dafay màndargaal limu wax ni dafa sell, buñu sukkandikoo ci Peeñu 19:8 : “*Ndaxte lin bu rafet mooy njubteg ñi sell .*” Yeneen mbir yuñ wax mooy yi mu jëfandikoo ngir defar ay yàlla yu mu defar. Mbir yu rafet yooyu dañuy wane ni jaamu yàlla yu mag yi ci diine Katolik .

Verse 13 : “*Ci kanel, ci saf-safal, ci diw, ci mir, ci lakk bu neex, ci vin, ci diw, ci farine bu baax, ci blé, ci nag , ci baayima, ci fas, ci xare, ci yaram ak ruuh nit. »*

“*Perfum yi , mir yi, lakk yu saf yi, vin yi ak diw yi*” ñu wax, dañuy wane ni dafa daan amal ay xeeti diine . Yeneen mbir yi ñooy dundal ak xéewal yiy wax ci nguuru Suleymaan, doomu Daawuda, tabaxkat bu njëkk bi ñu tabaxal Yàlla, buñu sukkandikoo ci 1 Buur yi 4 : 20-28 . 8:11 . Li mujjee ci aaya bi mooy «*yaram ak ruuh nit ñi*», dafay ñańñi liggéeyandoo ak buur yi mu bokk, ci anam wudul yoon, dooley àdduna. Ci turu Kirist, ci wàllu diine, dafa gëmoon ni jëf yu ñaaw yooyu, lu ci melni jàpp nit, sonal nit, ak ray mbindéefi Yàlla yi ; lu Yàlla dencal boppam ci wàllu diine ; ba ci muy ténk jëfam ci kàddu yii : «*deretu ñi ñu ray ñépp ci kaw suuf, ñu ngi ko fekk ci moom*», ci aaya 18 ci chapitre 18. Bi muy wax ci «*ruuh yi*», Yàlla daf koy teg ni dafa ñàkk «*ruuh yi*» yuñ jox Seytaane ci njubteem ci liggéeyam ak diineem.

Fàttaliku : Ci Bible bi ak ci xalaatu boroom bi , baat “*ruuh*” dafay wax ci nit ci anam wumu mëna doon, yaram wi ak xalaatam ci xel wala ci xel , xel mi ak yëg-yëgam. Doxalin biy wane ni “*ruuh*” dafa bokk ci dundu , buy tàqaloo ak yaram wi su dee ba noppi mu des ci yaram wi , mingi cosaanoo ci gëm-gëmu waa Grees. Ci kóllóre gu yàgg gi, Yàlla dafa màndargaal «*ruuh gi ak deretu mbindéefi nit ñi wala baayima yi*» : Lev. *Moo tax ma ne bànni Israyil, buleen lekk deretu genn yàpp. Ndaxte bakkanu bépp mbindéef mooy deretam ;* » . Moo tax mu jël gis-gis bu wuute ak xam-xam yu Grees yi ci kanam , ba noppi defar paraadu bible buy xeex xalaati filososfi yi nara judd ci réew yu gëm Yàlla yi. Dundug nit ak baayima a ngi aju ci ni deret ji di doxee. Deret ji tuuru , wala tilim ndax suffocation, dootu ñu jox oxygen cër yi ci yaram wi, lu ci melni yuur gi , di jàppale xalaat. Te sudee lii mujj amul oxygen, njàngalem xalaat dafay taxaw te amul lenn luy des luy dundu ginaaw etap bu mujj bii ; ak fàttaliku li nekk ci “*ruuh*” ki dee ci xalaat budul jeex ci Yàlla ak gis-gis ci “*dekki*” bi ci kanam, kañ lay “*dekkaal*” ko , wala kañ lay “*dekkaat*”, ci anam wumu mëna doon, ngir dundu ba fàaw wala ngir yàqu-yàqu bu mujj ci “*ñaareelu dee*” .

Verse 14 : “*Fruit yi sa xol bëggoon, dañu sori ci yaw ; ak lépp lu rafet ak lu yomb réer nga ci yaw, dootoo ko gisati ba fàww. »*

Ngir firndeel li ñu leeraloon ci aaya bi weesu, Xel mi dafay teg “*bëgg-bëgg*” yu Rome papal ci “*ruuh*”, maanaam jikkoom buy nax ak gëmloo nit. Ngëm Katolik moo njëkka laaj ndax nit ñi ak baayima yi dañu am ruuh ci yeneen réew yu bees. laaj bi amna tontu ; Dafa sukkandikoo ci tannéef bu jaar yoon ci jëf ndimbal : nit amul **ruuh**, ndax ruuh **la**.

Xel mi dafay ténk njeextalu dee dëgg, muy lu mu taxawal ba noppi wane ci Ecc.9:5-6-10. Duñu baamtu mbir yooyu ci mbindi kóllóre gu bees gi. Kon mën nañu gis njariñu gëstu Biibël bi yépp. Bu ñu yàqee “*Babilon*” dina “*ñàkk*” ba fàww “*meññeef yi xolam bëggoon*” ak “*lépp lu yomb te rafet*” limu bëggoon, di wut. Waaye Xelu Yàlla mi daf leen wax bu baax : «*Ngir yéen*» ; ndax ñiñ tann, wuute nañu ak moom, dina ñu mëna yokk, ba fàww, gëdd kéemtaan yu Yàlla di leen jox ñu bokk.

Verse 15 : “*Jaaykat yi daan am xaaalis ci moom, dina ñu taxaw fu sori, ndax ragal metit wi mu àndal . Dina ñu jooy , di naqarlu .*

Ci versi 15-19, Xel mi dafay wax ci “*jaaykat yi am xaaalis ci moom.*” Baamtu yi dañuy wane ni dañu fësäl kàddu yi «*ci benn waxtu*», ñu baamtu ko ñatti yoon ci chapitre bii, ak yuuxu «*Mujj ! !*”. Limu 3 dafay màndargaal jaar-jaar. Kon Yàlla dafay gëna fësäl ni

kàdduy yonent yi mënul soppiku ; Yar boobu dina mat ci anam wu mat sèkk. Ñuy yuuxu ne: “ *Yaw ! !* ”, bi jaaykat yi tàmbali, dafay nuru yuuxu àrtu bi ñi mu tànn dugal ci Peeñu 14:8 : “ *Dafa daanu ! Dafa daanu ! Babilon bu mag bi* . Baana-baana yooyu dañu nekkoon fu sori di xool li muy yàq, “ *ndax dañu ragal metit wi mu àndal .*” Te dañu ragal meñneefu mer bu dëggu bi Yàlla miy dundu, ndax suñu réccu yàqu-yàqu bi, dañuy dugal seen bopp ci kampaanam, te dina ñu yàqu ci merug doomi aadama yiy ray nit, di ñi ñàkk seen bakkan ci njuuj njaaj ci diine. Aaya bii daf nuy xamal wareef bu rëy bi am ci njariñu jënd ak jaay ci liggéey bi Eggaliis Katolik bu Rome am. “ *Baana-baana yi* ” dañu jàppale jigéen juy yàqu-yàqu ji ak dogalam yu gëna bonn yi ak despotik yi , ndax dañu bëggoon am xaalis ak alal. Ñu tēj seen bët ci fitna yu ñaaw yooyu mu àndaloon, te yelloo nañu bokk limu mujjee am. Benn misaalu taarix mooy waa Paris ñu ànd ak ngëmu Katolik, di xeex ngëmu Reforme, daale ko ci ndoortelu Reforme ci jamonoy Buur Francis I^{ak} ginaawam.

Aaya 1 6 : “ *te dina wax : Yalla ! Amna chance ! Jhn 11 12 Dëkk bu mag, bi soloon yéere yu rafet, yu yolet, yu xonq, te takk wurus ak xeer yu am solo ak per . Ci benn waxtu rek, alal ju bari yàqu nañu !* »

Aaya bii dafay firndeel mébet bi ; “ *Babilon bu mag bi, sol yéere yu rafet, yu violet ak yu xonk* ” ; melo yéere yu buur yi, ndax moo tax soldaari Rome yi doon ñaawal Yeesu, muur ci mbaggu Yeesu yéere yu « *violet* » . Mënu ñu woon xalaat li Yàlla jox seen jéf : bimu nekkee ab sarax buy baale bàkkaar yi, Jesus nekkoon ki yor bàkkaar ñi mu tànn, ñu teg ko ci melo yii, *xonk wala violet* , buñu sukkandikoo ci Isa.1:18. “ *Benn waxtu* ” dina doy ngir yàq Rome, papeam, ak kilifaam, ginaaw dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist miy ñëw ngir tere deewu ñi mu tànn. Ci natt bu mujj bii, seen ngëm mooy indi coppite yépp, kon mën nanu xam lu tax Yàlla di gëna dooleel seen ngëm ak wóolu seen bopp bu mat sèkk, bi ñu wara tàmm def ci moom. Bu yàgg, nit ñi mënoon nañu gëm ni yàqu-yàqu bu mel nii « *ci benn waxtu* » kéemtaanu Yàlla la, te Yàlla moo ko def, ni ko amee ci Sodom ak Gomor. Ci jamono jii nit ñi xamee nikaleyee bu baax, loolu jaaxal nañu nu lool.

Verse 1 7 : “ *Pilot yépp, ak ñiy dem foofu, gaalkat yi ak ñiy liggéey ci géej gi, taxaw fu sori.* ”

Aaya bii dafay wax ci “ *ñiy jëfandikoo géej gi, pilote yi, nafarkat yiy ñëw ci barab bii, ñoom ñépp a ngi taxaw fu sori.* ” Bi buur yi di jëfandikoo bëgg-bëggu am xaalis, moo tax eglis bu pape bi ci boppam am xaalis. Dafa jàppale woon réew yu nit ñi xamul woon, ba ci jamono ji ñu leen gis, bi ay jaamam katolik di faat askan wi ci turu Yeesu Kirist. Loolu moo gënoon xew ci Amerique du Sud , ak ci tukki yu faat bakkan yu General Cortés jiite . Wurur biñ jëlee ci réew yooyu, dañu ko delloo Europe ngir am xaalis ci buur yu Katolik yi ak kilifay pape yi. Rax ci dollu , li ñu fësal ci wàllu géej gi dafay fàttali ni, muy nguuru « *rab wiy jog ci géej gi* » moo tax lëkkaloo gi am ak « *gaalkat yi* » gëna am doole ngir ñu bokk alal.

Verse 1 8 : “ *ñu yuuxu, bi ñu gisee saxaar siy tàkk , naan: Ban dëkk moo niroo ak dëkk bu mag bii ?* »

“ *Ban dëkk moo niroo ak dëkk bu mag bi ?* ” gaalkat yi di yuuxu bi ñu gisee “ *saxaar siy tàkk .*” Tontu li yomb te gaaw : amul. Ndaxte amul benn dëkk bu dajale doole ju bari nii, civil ni dëkk imperial, ginaaw ga diine ci 538. Katolik dañu ko yóbbu ci réew yépp ci planet bi ludul Russie fu ngëm Orthodox bu penku bañ ko. Bi ñu ko teeru ba noppi, Siin tamit xeex ak fitnaal ko. Waaye ba leegi mingi nguur ci réew yu sowwu jàng yépp ak ay réewam ci Amerique, Afrique ak Australie. Mooy barabu diine bi gëna mag ci àdduna bi , di dajale gan yu bawoo fu nekk ci àdduna bi. Ñenn ñi dañuy ñëw ngir xool « *ruin yu yàgg* » , ñeneen ñi dem fa ngir xool barab bi Pape bi ak ay kardinalam dëkk.

Verse 1 9 : “ *Ñu sànni pënd ci seen bopp, ñuy jooy, di naqarlu, ñuy yuuxu naan : « Yalla ! Amna chance ! Dëkk bu mag bi, fu képp ku yor gaal ci géej gi bare alal ndax alalam, yàq na ci benn waxtu!* »

Lii mooy ñaatteelu yoon ñuy baamtu, ñu dajale wax ji njëkk yépp, ak njubte gi " *ci benn waxtu, dafa yàqu* ". " Dëkk bu mag bi , di barab bi képp *ku am gaal ci géej , di am xalis ndax alal ji mu am* ." Tuutma gi dafa leer nàññ: alal ji nguuru pape bi amoon moo tax boroom gaal yi am xalis ndax dañu yóbbu alal ji àdduna bi di yóbbu Rome. Rome dafa am alal ci séddoo moomeeli noon yi mu faat ci banxaasam ba fàww, di dooley buur civil, laaf bu am ay gannaayam. Benn misaal ci taarix mooy deewu "Templier yi", ñoom ñoo bokkoon seen moomeel ci diggante kuronu Philippe the Fair ak kilifay diine Katolik yu Rome. Ginaaw loolu loolu mooy xew ci "Protestan yi".

Verse 20 : " *Yéen asamaan yi, kontaan ci moom ! 1Cr 11 11 Yéen gaayi Yàlla yi ak ndaw yi ak yonent yi, bégleen itam ! Ndaxte Yàlla àtte na la, ci li mu ko àtte.* »

Xel mi dafay woo ñi dëkk ci asamaan si ak ñi sell dëgg, ndaw yi ak yonent yi ci kaw suuf , ñu bég ci yàqu-yàqu Babilon bu Rome. Kon , bannex dina méngoo ak metit ak tiis yi mu defal jaamu Yàlla dëgg , wala mu béggoon ñu muñ leen , ci wàllu ñi mujjee tànn ñu gëm Sabbat bu sell bi .

Verse 2 1 : " *Malaaka mu am doole daal di jël xeer wu rëy, sànni ko ci géej gi, naan : "Noonu lañuy sànnëe Babilon, dëkk bu mag bi, te kenn duko gisati.* »

Bu ñu méngale Rome ak benn " *xeer* ", dafay wane ñatti xalaat. Bi njëkk mooy, Pape dafay joxante ak Yeesu Kirist, moom mi ñuy màndargaal ci Dan 2:34 : « *Yaa ngi xool ba keroog ñu dagg xeer wu amul loxo, daal di dóor nataal bi ci tàñki weñ ak ban, dagg leen.* » Yeneen aaya ci Bible bi dañu wax ni moom moo jox màndarga « *xeer* » bi ci Zec.4:7 ; " *Xeeru koñ bu mag* " ci Sab.118:22 ; 21:42 ; ak Jëf 4:11 : " *Yeesu mooy xeer wi yéen tabaxkat yi sàñke , mu nekk xeer wi gëna am solo .* " Ñaareelu xalaat bi mooy wax ci wax ji Pape bi wax ni mooy wuutu ndaw li " *Piyeer* " ; Sabab bu mag bi waral " *li liggéeyam jaar yoon, ak ay pexem jaar yoon* , " mooy li Yàlla nàññi ci Dan.8:25. Loolu dafa gëna am solo ndax ndaw li Piyeer musul nekk njiitu Eggaliis bu Chretien ndax titre boobu mooy Yeesu Kirist ci boppam. Kon « *njuuj njaaj* » bu pape bi itam « *fen* » la. Ñaatteelu xalaat bi mooy turu dëkku diine bu pape bi , basilikam bu mag bi tuddu " Saint Peter's of Rome ", tabaxam bu seer lool moo waral ñu nangu jaay " indulgences " yu ko fësal ci bëti moine reformeur Martin Luther. Faram-fâce gi mingi wéy di lëkkaloo ak ñaareelu xalaat bi. Situ Vatican bi dafa nekkoon bàmmeel waaye bàmmeelu Piyeer ndawu Boroom bi lañu wax ni mooy bu " Simon Piyeer luxuskat bi " , jaamukat ak saraxalekat yàllay jaan ji tuddu Aesculapius.

Bu ñu delloo ci sunu jamono, Xel mi dafa wax ci kàddug Yàlla ci " *Babilon* " bu waa Rome . Dafay méngale yàqu-yàqu ëlëg ak nataalu " *xeer wu mag* " wu " *malaaka* " sànni *ci géej* " . Ci misaal boobu, dafay tuumal waa Rome ci Matë 18:6 : « *Waaye képp ku gëna xëcc kenn ci ndaw yii ma gëm, ñu takk ko xeer wu mag ci baat bi, sànni ko ci géej gi* ». Ci mbir mi, amul benn ci ñi ko gëm, waaye mbooloo mu bari la. Menn mbir mi wóorna: buñu ko " *yaxx, kenn duko gisati* ." Du musa gaañ kenn.

Aaya 22 : " *Kenn du déggaat ci yaw bruit ñiy jouer harp, wala ñiy jouer flûte ak ñiy jouer mboq, te kenn du déggati ci yaw bruit buy jouer art bumu mëna doon .*

Ginaaw loolu Xel mi dafay yee ci music biy wane ni waa Rome amul benn xalaat ak bannex. Buñu leen yàqee, kenn du leen déggati fa. Ci wàllu ngëm, dafay wax ci ndawi Yàlla yi ñuy dégg seen kàddu ak kàddu yu melni son yu « *flët wala trompet* » ; nataal buñu joxe ci misaal ci Matt.11:17. Mu wax itam ci « *bruit* » yi liggéeykat yu bari yi daan def, ndax ci dëkk bu yàgg, « *bruit* » yu liggéey yi kese lañu daan génne, lu ci melni « *bruit doj mi* » miy wëlbatiku ngir yëy pepp, wala ngir ñaw jumtukaayi dagg yu melni sickle ak s ; lii, amoon na ca Babilon bu njëkk ba ci Kalde, buñu sukkandikoo ci Jer.25:10.

Aaya 23 : " *Leer gu làmp gi dootul leer ci yaw, baatu jëkkër ji ak jabar ji dootul dégg ci yaw, ndaxte say jaaykat ñoo nekkoon njiit yu mag ci àdduna, te xeeti luxus yépp réer nañu leen.* "

“ *Leer gi làmp bi du leer ci yaw* . Ci làkku ngëm, Xel mi dafa artu Rome ni leeralu Bible bi dootul ñew ngir jox ko ràññeekaay ngir xam dëgg gi méngoo ak Yàlla. Nataali Yer 25:10 dañu baamtu waaye " *way yu jëkkër ak jabar ji* " nekk nañu " *baatu jëkkër ak jabar ji , te kenn duko déggati ci yeen* . " Ci wàllu ngëm, ñooy baatu woote yi Kirist ak Mbootaayam tànn ngir ruuh yu réer yi ñu tuub, mucc. Loolu dina dem ba fàww ginaaw biñu ko yàqee. “ *Ndaxte say jaaykat ñoo gënoon mag ci àdduna* .” Ci nax nit ñu mag ñi ci kaw suuf, la Rome mëna tasaare diineem Katolik ci réew yu bari ci kaw suuf. Daf leen di jëfandikoo ngir wane liggéeyam ci diineem. Te li ko waral mooy “ *sa luxus réer nañu réew yépp* .” Fii Yàlla dafay wax ci mbooloo mu Katolik yi ni “ *luxus* ” yuy màndargaal jaamu xeetu luxus yu soxor yi ak luxuskat yi. Gëm naani, su diine Katolik di jëfandikoo formul formalistik yu bari ak baamtu yu amul njariñ, du bàyyi benn palaas ngir Yàlla biy sàkk lépp wax boppam. Jéemul sax def loolu, ndax ci Dan.11:39 dafa wax ni “ *yalla bu baax* ” la, te musu ko xam ni jaam la ; Kon « ndawu Doomu Yàlla », di titre Pape bi, nekkul ndawam . Aaya bii di topp dina wax sabab bi.

Aaya 24 : “ *Ndaxte ci moom lañu fekk deretu yonent yi ak seen boroom, ak ñépp ñi ñu faat ci kaw suuf* . »

" ... *ak ndax deretu yonent yi ak seen boroom yi ñu ngi ko fekk* " : Rome dafa dëgër, amul benn yëg-yëg, amul yëg-yëg, def yëfi soxor ci taarixam, Rome jël na yoon ci deretu ñi mu faat. Loolu moo amoon ci Rome yu gëmul Yàlla, waaye itam ci Rome yu Pape yi, ndax buur yi ñoo faat ay noonam, di jaamu Yàlla yu leer, te ñeme woon ñaawlu nekkinu Seytaane. Ñenn ñi Yàlla moo leen aar, lu ci melni Waldo, Wycliffe ak Luther , ñeneen ñi amu ñu ko, ñu mujjee seen bakkan ni martyr ci ngëm, ci bant, ci blok, ci pilori wala ci bant . Yaakaar gi Yàlla waxoon ci yonent yi, maanaam dina ñu jeexal liggéeyam, mënul ludul bégal ñi dëkk ci asamaan si ak seen boroom dëgg yi ci kaw suuf. " ... *ak ci képp kuñu ray ci kaw suuf* " : Ki def àtte boobu xamna li muy wax , ndax mingi topp jëfi Rome biñu ko taxawalee ci 747 lu jiiu JC . Li àdduna bi di dundu ci jamono yu mujj yii mooy meñneef bi mujjee am ci réew yu sowwu jant yiy daaneel yeneen réew yi ci kaw suuf. Rome bu nekkoon nguuru buur, ginaaw ga nguuru republique, dafa lekk askanu àdduna bi mu doon noot. Royuwaayu askan wi mingi wéy di nekk 2000 at ci diine chretien bu dëgg ak bu dul dëgg . Ginaaw loolu, Rome bu jaamu Yàlla, Rome bu Pape, yàq nañu nataalu jàmmu Kirist ba noppi jële ci nit ñi royukaay bi waroon indil nit ñi bannex. Bi ñu gëmee ni dañu ray mbott yu dëgg yu, di taalibe Yeesu Kirist , dafa ubbi buntu xeexu diine yiy yóbbe doomi aadama yi ñatteelu guerre mondiale bu raglu buy ray askan wi. Du ñàkka am sabab lu tax kuréel yu am gannaayu islaam di wane ni dañuy dagg boor yi ci mbooloo mi. Bañeel islaam bi, ab tontu bu yeex la ci xare kruwaas yi Urban II tàmbale ci Clermont -Ferrand ci 27 nowàmbar, 1095.

Feeñu 19 : Xare Armagedon bu Yeesu Kirist

Aaya 1 : “ *Ginaaw loolu ma dégg baat bu am doole bu bawoo ci mbooloo mu bari ci asamaan si naan : 'Aleluya ! Mucc gi, ndam li ak kàttan gi sunu Yàlla moo ko moom .* ”

Bu ñu sukkandikoo ci chapitre 18 bi weesu, ñiñ tànn ñu mucc, ñu ngi nekk ci asamaan si, ñuy yor “ *tur wu bees* ” wiy màndargaal seen nature bu bees ci asamaan si . Banneex ak mbégte dañuy nguur, malaaka yu gëm yi ci asamaan si dañuy màggal Yàlla miy muccal nit ñi. “ *Mbooloo mu bari mi* ” wuute na ak “ *mbooloo mi kenn mënul lim* ” bi ñu wax ci Peeñu 7:9. Dafay màndargaal ndajeb malaaka yu sell yi ci asamaan , ñuy yéegal « ndamam » ndax ci aaya 4 , ñiñ tànn ci kaw suuf , ñuy màndargaal « *24 mag* » , dina ñu tontu , firndeel ni dañu topp kàddu yiñ wax , di wax : « Amen ! » Loolu dafay tekki : Dëgg !

Li ñuy wax “ *mucc, ndam, doole* ” amna lu muy tekki. “ Mucc ” dañu ko jox ñiñ tànn ci kaw suuf, ak malaaka yu sell yi , ñu jox “ *ndam* ” Yàlla Bi leen sàkk , ngir muccal leen, mu woo “ *dooley* ” Yàlla ngir yàq ay noonam.

Aaya 2 : “ *Ndaxte àtteem yi dañu dëggu te jub ; Ndaxte àtte na jigéenu moykat bu mag, bi yàq àddina si ak njaaloom, te feyyul na deretu jaami Yàlla, yi mu daan rey.* » »

Ñiñ tànn ñu bokkoon mar dëgg ak yoon wu dëggu, leegi seen xol sedd nañu ba noppi mat sèkk. Ci dof gu nèbbu gi, nit ñi dañu dagg seen diggante ak Yàlla, ñu jàpp ni mën nañu féexal xol yu mujj yi, suñu yombalee seen yoon ; Soxor rek moo jéfandikoo tanneef boobu , mu dugg ci yaram wi yépp, melni gangrene. Yàlla mi baax te bari yërmaande, dafa wane ci àtteem ci “ *Babilon bu mag* ” ni, kiy ray nit, dafa wara dundu dee. Loolu du jëf ju ñaaw, waaye jëf ju jub la. Kon su xamatul ni ñuy yar ki def njuumte, yoon dafay nekk njubadi.

Aaya 3 : “ *Ñu dellu ni : Aleluya ! ...te saxaar si dafay yéeg ba fàww.* »

Nataal bi réer na , ndax “ *saxaar* ” safara siy yàq Rome dina ni mes ginaaw biñu ko yàqee. “ *Jamonoy jamono yi* ” dañuy màndargaal njàngalem dundu ba fàww, muy lu jëm ci ñiy jël ndam li ci natt yi ci asamaan ak ci kaw suuf. Ci kàddu yii , baat « *saxaar* » dafay tekki yàqu-yàqu, te baat « *xarnu ak xarnu* » daf koy jox njeexte ludul jeex, maanaam yàqu-yàqu bu mat sèkk ; du musa jog. Lu gëna bon mooy, “ *saxaar si* ” mën na feeñ ci xel yi ñiy dundu, di fàttaliku jëf ju mag ji Yàlla def ci kaw Rome, noon bi tuuru deret.

Verse 4 : “ *Ñaar fukki ak ñeenti mag ñi ak ñeenti mbindéef yi daanu, jaamu Yàlla mi toog ci jal bi, naan : Amen ! Aleluya !* »

Dëgg la ! Yalna sargal Yahweh ! ... bokk wax ñi mucc ci kaw suuf si ak àdduna yi des sell. Jaamu Yàlla dafay màndargaal sujjóot ; forme legitime buñ reserve ci moom kese.

Aaya 5 : “ *Ba noppi baat génn ci jal bi naan : “Maggal sunu Yàlla, yéen jaamam yépp, yéen ñi ko ragal, mag ak ndaw !”* »

Baat boobu mooy bu “ *Mikael* ” , maanaam Yeesu Kirist , di ñaari baatu asamaan ak suuf, yu Yàlla di fësalee boppam ci mbindéefam yi. Jesus dafa wax ne : “ *Yéen ñi ko ragal* ” , loolu dafay fàttali nit ñi “ *ragal* ” Yàlla, li malaaka mu njëkk mi wax ci Peeñu 14:7. “ *Ragal Yàlla* ” dafay ténk xel mu ñaw wi mbindéef am ci Boroom bi ko sàkk , moo ko mëna dundu ak dee . Ni Bible bi jàngalee ci 1 Yowaana 4:17-18 , “ *mbëggeel gu mat sèkk* ”

dafay dàq tiitaange” : “ Lii mooy sunu mbëggeel mat sëkk, ngir nu mëna am fit ci bis àtte ba.” Genn ragal amul ci mbëggeel, waaye mbëggeel gu mat sëkk day dàq ragal; Ndaxte ragal dafay jur yar, te ku ragal mattul ci mbëggeel.” Kon lu kiñ tànn di gëna bëgg Yàlla, lay gëna déggal ko, te amul lu tax mu ragal ko. Ñi Yàlla tãnee ci ñi gëna ndaw, lu melni ndaw yi ak taalibe yu woyof yi, waaye itam ci mag ñi, lu melni buur bu mag bi di Nebukadnesar. Buuru buur yi ci jamonoom, misaal la buy wane ni buur, ak limu mëna mag ci nit ñi, mbindéef bu néew doole la ci kanamu Yàlla Aji Kàttan ji.

Aaya 6 : “ *Ma dégg lu melni baatu mbooloo mu bari, lu melni baatu ndox mu bari, lu melni baatu dënn yu am doole, ñuy naan : Aleluya ! Ndaxte Boroom bi sunu Yàlla Aji Kàttan ji ngi nguuru.* »

Aaya bii dafay boole kàddu yuñ jota gis. “ Mbooloo mu bari mi ” ñu koy méngale ak “ xumbaayu ndox mu bari ”, moo ko bind ci Peeñu 1:15. “ Baatu ” yi ñuy fësal dañu “ bari ” ba kenn mënu leen méngale ak “ bruit ” buy nuru dënn. “ Aleluya! ” Ndaxte Boroom bi sunu Yàlla Aji Kàttan ji ngi nguuru. ” Kàttan googu dafa màndargaal liggéeyu “ juróom ñaareelu mboq ” bi ci Peeñu 11:17 : “ Nu ngi lay sant, yaw Yàlla, yaw mi nekkoon, yaw mi nekkoon, ndax jàpp nga sa kàttan gu mag, nga nekk buur .

Aaya 7 : “ *Nanu bég, bég, sargal ko ; Ndaxte céetu Mbote mi yegsi na, jabaram waajal na .*

“ Bégg ” ak “ bânneex ” amul benn werante, ndax jamonoy “ xeex ” jeexna. Ci “ ndamu asamaan ” , “ takk jabar ” , Mbootayu ñiñ tànn ñu mucc ci kaw suuf , boole nañu “ Jëkkër ” , Kirist , Yàlla dundu “ Mikael ” , YaHweh . Ci kanamu seeni xarit yépp ci asamaan si, ñi ñu baale ak Yeesu Kirist dina ñu màggal “ céet ” gi leen boole . “ Jëkkër ji waajal na boppam ” ci delloosi dëgg yépp yu ngëmu Katolik réerloo ci ngëmu chretien yi. “ Waajal ” bi guddoon na, tabax ci kaw 17 xarnu ci taarixu diine, waaye rawatina ci 1843, bis bi Yàlla tàmbalee sàkku ci defaraat yu bari yu nekkoon lu mënul ñàkk, maanaam dëgg yépp yu reformatëri Protestan yi ñuy sonal delloosiwul. Bi ñuy jeexal waajal bii, ñu mujjee ko def ci Seventh-day Adventists, ñu des ci ndigalu Yàlla ak leer gi Jesus jox ko ba ci njeexte li , ba ci ndoortelu 2021 bi may bind lii ci ay leeralam .

Verse 8 : “ *Ñu may ko mu sol yéere yu sell te yànj. Ndaxte mbubb mu rafet mi, mooy jëf yu jub yi gaayi Yàlla yi def.* »

“ Lin bu rafet ” dafay wax ci “ jëf yu jub yu ” dëgg yu mujj “ yu sell yi . Yooyu “ liggéey ” yu Yàlla woowe “ jub ” ñooy meññeefi feeñu yu Yàlla jox ñu toppalante ci 1843 ak 1994. Liggéey boobu mooy meññeef bi mujjee feeñal inspirasiyoŋ yu Yàlla jox ci 2018 ci ñi mu bëgg ak barkeel ak “ waaj ” lii ci “ nu ” . Sudee Yàlla barkeel na “ jëf yu jub ” yi “ sell ” dëgg yi def , kon dafay mbugal , xeex , ba mu yàqu , camp bu njuumte yu sell yi , seen “ jëf ” “ jubadiwul ” .

Verse 9 : “ *Malaaka ma ne ma : « Bindal , barkeel nañu ñi ñu woo ci reeru céetu Mbote mi ! Mu ne ma : Kàddu yii ñooy kàddug Yàlla yu dëgg.* »

Barkeel boobu ñu ngi ko jox ñi sell ñi ñu baale ci deretu Yeesu Kirist , te pioneer yi nekkoon ci Dan.12:12 (*Barkeel nañu ñi nara xaar ba 1335 fan*) ci pioneer yi ñuy màndargaal ci “ 144,000 ” wala 12 X1020 . Dugg ci asamaan si ba fàww, mën na nekk luy indi bânneex bu rëy, te dina tax ñi am saas boobu am « mbégte » ci wàllu Yàlla. Du wërsëg kese moo tax nit ñi mëna am mbégte ci xéewal gii, waaye Yàlla daf nuy jox mucc, muy “ ñaareelu wërsëg ” ginaaw bi ñu jotee bàkkaar bi njëkk ba noppi daanu ko. Dige b mucc ak bânneexu asamaan si ëlëg, dañu ko firndeel ni digeb gémmiñ bu yelloo sunu ngëm ndax dafay topp digeem ba fàww. Fitna yi ci jamono yu mujj yi dina ñu laaj xel mu dal , te sikki-sakka du am benn palaas. Ñi Yàlla tànn , dañu wara wéeru ci ngëm gu tabax ci dige yu Yàlla feeñal , ndax li ñu bind waxoon nañu ko bu njëkk . Moo tax ñuy woowe Bible bi, di Mbind mu sell mi : Kàddug Yàlla.

Aaya 10 : “ *Ma daanu ci tãnkam ngir jaamu ko ; waaye mu ne ma : Moytu ko def ! Sa nawle laa ci liggéey bi, ak say bokk, yi yor seedeel Yeesu. Jaamu Yàlla. Ndaxte seedes Yeesu mooy xelum yonent yi.* »

Yalla jëfandikoo na njuumteg Yaxya ngir wane nu ni dafay nàññi ngëmu Katolik bi jàngal nit ñi xeetu jaamu mbindéef yii. Waaye, dafay jàpp itam ngëmu Protestan yi, ñoom itam ñu ngi def njuumte boobu, ndax dañu sargal « bisu jant » bi waa Rome jëlee ci seen ngëm. Malaaka miy wax ak moom, amul benn sikki-sakka mooy " Gabriel ", di misioneer bi jege Yàlla, te feeñuwoon na Daniel ak Maryaama, yaayu " surrogate " bu Jesus. Doonte “ Gabriel ” dafa yéeg, mingi wane woyof ni Jesus. Dafay wax rek ni "naataango surga " bu Yaxya ba fukki Adventist yu mujj yu wuute yi ñu fal ci jamonoy mujj. Lu ko dalee ci atum 1843, ñiñ fal dañu ànd ak ñoom « *seede bu Yeesu* » bi, buñu sukkandikoo ci aaya bii, dafay tekki « ngëmu yonent yi ». Adventist yi, ci seen bopp, dañu tënk « *ngëmu yonent yi* » ci liggéey bi Ellen G. White, ndawu Boroom bi def, diggante 1843 ak 1915. Ci noonu lañu tënk ci seen bopp leer gi Jesus joxe. Leegi, " *xelu yonent yi* " may la buy yàgg, te mingi juddoo ci diggante bu dëggu bi am ci diggante Jesus ak ay taalibeem, te li gëna aju ci dogal bimu jël ngir jox liggéey bi jaam bimu tann, ànd ci bépp kiliftéefu boroomam. Liggéey boobu dafay seede ni " *xelu yonent yi* " mingi wéy di dox ba leegi, te mën na wéy ba ci njeexte àdduna.

Aaya 11 : “ *Ci noonu ma gis asamaan ubbeeku, gis fas wu weex ! Ki ko war ma nga tudd Ku takku te Dëggu, te ci njub lay àtte ak a xare.* »

Ci gis-gis bii, Xel mi daf nu yóbbu ci kaw suuf, balaa ndam lu mujj ak yàqu-yàqu bu mujj bu “ *Babilon bu Mag bi* . ” Xel mi dafay wane jamono ji , ginaaw bimu delloo, Kirist bu am ndam dina jàkkarloo ak fippukat yi ci kaw suuf. Ci Yeesu Kirist mi manggal, Yàlla génn ci liñu ko mënul gis : “ *asamaan ubbeeku na* . ” Dafa feeñ ci nataalu “ *tafukaay bu njëkk* ” bi ñu bind ci Peeñu 6:2 , muy warkat , maanaam njiit, ginaaw bimu jogee “ *daan ak daan* ” yéeg ci “ *fas wu weex* ” , di nataalu campam bu màndargaal sell ak sellaa. Tur wi mu tuddee boppam “ *gëm te dëggu* ” ci seen gis-gis, dafay wane ni mbir yi dañuy wéy ci jamono ju mujj ji ñu waxoon ci turu “ *Laodisea* ” ci Peeñu 3:14. Tur wi dafay tekki « nit ñuñ àtte », te loolu dafay firndeel ci lii : « *Dafay àtte* » . Bi muy leeral ni dafay “ *xeex ak yoon* ” , Xel mi dafay fàttali jamonoy “ *xeex Armagedon* ” ci Peeñu 16:16, fu mu xeex ak camp bu njubadi bi Seytaane jiite, te boole ko ci ngor giñ jox “ bis bi jant bi ” bi Constantin Catholic I ^{ak} Roman popes jëlee .

Aaya 12 : “ *Bëtëm yi dañu melni xal yuy tàkk ; ci boppam amoon na ay mbaam xuux yu bari ; jhn 12 2 Bind na ci moom tur wu kenn xamul lu dul moom ci boppam .* »

Xam contexte scene, mën nanu xam ni " *bëtëm* " méngale ak " xal yu safara " xool ci targets meram, rebel yu boole " *waajal xare* " depuis Rev. 9: 7-9 , maanaam , depuis 1843. *boroom* yi . “ *Turam buñu bind te kenn xamul ludul moom* ” dafay wane ni Yàlla la budul jeex.

Aaya 13 : “ *mu sol mbubb mu ñu dugal ci deret. Turam mooy Kàddug Yàlla.* »

“ *Ci mbàjj mi tafu deret* ” dafay màndargaal ñaari mbir. Li njëkk mooy yoon wi mu am , ndax dafa tuur “ *deretam* ” ngir muccal ñi mu tann. Waaye sarax boobu mu def ci boppam ngir muccal ñi mu tann, dafay laaj ñu ray ñi leen doon sonal ak ñi leen doon sonal. 14:17 ba 20 ci Esayi

63 ak Peeñu 14:17 ba 20 . ak *ci asamaan* ginaaw bimu dekkee . Sunu Musalkat mooy Yàlla ci boppam, mu nëbbu ci melokaanu kaw suuf. Njàngalem budul jeex bi njiit yi mu fal jot mooy wuutale camp bi mucc ak camp bi réer.

Verse 14 : “ *Larda yu asamaan yi topp ci fas yu weex, sol mbubb mu weex te sell.* »

Nataal bi dafa am ndam, " *weexu* " setal bi dafay màndargaal sellaa yu campu Yàlla ak malaaka yu bari yi wéy di gëm. “ *Lin bu rafet* ” dafay wane seen “ *jëf yu jub* ” ak yu sell .

Aaya 15 : “ *Ci gémmiñam, sabre bu ñaw génn, mu wara jëfandikoo ngir ray xeeti àdduna yi . dina leen jiite ak yetu weñ ; Dina gëdd réseñ yi ci gënn gu tàng gi , di muur Yàlla Aji Kàttan ji .* ”

“ Kàddug Yàlla ” dafa doon wax ci Bible bi , di “ kàddoom ” bu sell bi dajale njàngalem, di tegtal ñi mu tànn ci dëggam. Bis bimu delloo, “ Kàddug Yàlla ” dafay ñëw ni “ *safaan bu ñaw* ” ngir ray noonam yu fippu, yuy xëccoo, yuy xëccoo, ñuy waaja tuur deretu ñi mu mujjee tànn. Yaxxum ay noonam dafay leer ci wax jii di “ *dina leen jiite ak yetu weñ* ” maanaam liggéeyu àtte bi ñiñ tànn di amal, ñuy jël ndam li, buñu sukkandikoo ci Peeñu 2:27. Pexey fayyu Yàlla bi ñuy woowe “ *vintage* ” ci Peeñu 14:17-20, ñu ngi koy firndeel fii. Tem boobu ñu ngi ko fësal ci Isa.63, fu Xelu Yàlla mi wax ni Yàlla kese lay def te amul kenn ku ànd ak moom. Sabab bi mooy ñiñ fal ñu yóbbu leen asamaan si, seede wuñu jafe-jafe yiy dal way-fippu yi.

Verse 16 : “ *Mu am tur wuñu bind ci mbubbam ak ci pooj bi : Buuru buur yi, Boroom biy njiit yi.* »

" Colu " dafay wax ci liggéeyu mbindéef buy dundu , te " *pooj* " dafay wane dooleem ak kàttanam, ndax lu am solo mooy mu feñ ni warkat, te ngir taxaw ci kaw fas, sidit yi " *pooj* " , bi gëna mag ci nit, dañu koy natt ngir jëf ji mëna am wala deet. Nataalam ni warkat fas dafa am solo ca jamono yu wéesu yi ndax noonu la xarekat yu mag yi di nuru. Tay , nu des ci màndarga nataal bii di nu wax ni ki war fas wi jàngalekat la buy jiital mbooloo mu nit ñi ñuy màndargaal ci " *fas wi* " yéeg ci fas wi . Benn bi Yeesu yéeg, dafay wax ci ñi mu tànn, ñu tasaaroo ci àdduna bi. Tur wi mu tuddee " *Buuru buur yi ak Boroom biy kilifa yi* " dafay féexal xol bu dëgg ci ñi mu tànn ñu topp li buur yi ak kilifa yi ci kaw suuf santaane. Topic bii yelloo na leeral. Buur bu nekk ci kaw suuf, nekkul woon ci njàngale yu Yàlla nangu. Dëgg la, Yàlla may na Israyil, **lépp di aju ci ni ñu ko ñaanee , ñu** am buur bu leen di jiite ci kaw suuf . Yàlla nanguwul ludul ñaanu seen xol yu bon. Ndaxte ci kaw suuf, buur bi gëna baax mooy mbindéef bu « *tilim* » bi « *góob fimu jiwul* » te ki xam Yàlla du xaar ñu daaneel ko ci askanam ngir soppo boppam. Royuwaay bi Jesus wane dafay ñaññi royuwaay bi nit ñu dof, ñu ñàkk xam-xam ak ñu soxor yi di joxe ci kaw suuf, di joge ci seeni mbokk dem ci seeni mbokk. Ci àddina Yàlla bi nekk ci asamaan, njiit li jaamu mbooloom la, te foofu la ndamam gépp di jële. Caabi bannex bu mat sëkk mingi fa, ndax amul mbindéef buy dundu luy dundu ndax moroomam. Ci delluwam ci ndam, Jesus ñëw ngir dindi buur yu soxor yi ak seeni njiit, ak seeni soxor, yi ñuy wax ni moo ko waral, di wax ni seen nguur mooy yelleefu Yàlla. Jesus dina leen jàngal ni loolu amul ; ci ñoom , waaye itam ci nit ñu bari ñiy gëna dëggal seen njubadi. Lii mooy li ñuy wax ci “ *léeb biy wax ci talent yi* ” te ñu jëfandikoo ko.

Ginaaw xeex bi

Aaya 17 : “ *Ma gis malaaka taxaw ci jant bi. Ci noonu mu yuuxu ak baat bu dëgër, naan picc yiy naaw ci asamaan yépp: «Ñëwleen dajaloo ci reer bu mag bi Yàlla di joxe .* ”

Jesus Christ " *Michael* " dafa ñëw ci nataalu jant bi, di màndargaal leeralu Yàlla ngir xeex chretien yu baaxul yi jaamu yàllay jant bi, mooy gëna dëggal coppite bisu noppalu bi empereur Constantin ^{1 def.} Bu ñuy jànkoon ak Kirist Yàlla, dina ñu gis ni Yàlla miy dundu moo gëna am doole seen yàllay jant bi. Ak baat bu dëgër, Yeesu Kirist woo picc yiy lekk yàpp ñu dajaloo.

Fi ñu wara bàyyi xel mooy : Maa ngi leen di waxaat ni, way-fippu yi bëggu ñu jaamu yàllay jant bi ci seen xel ak seen bëgg-bëgg, waaye dañu bàyyi xel ci li Yàlla wax, bis bi ñuy njékka sargal ngir noppalu ayu-bis bu nekk, mingi wéy di nekk ci jëfandikoo gi ñu daan jëfandikoo ca jamono yu wéesu yi. Ci noonu, li ñu tànn, dafay wane ni dañu sàggane bu baax doxalinu jamono ji mu tëral, bimu tàmbalee sàkk àdduna. Yàlla dafay lim bis yi suuf si di wéréelu ci boppam. Bi muy waxtaan ak askanam Israyil, dafa fàttali nit ñi ni ayu-bis bi di doxee , ci tuddee ko juróom ñaareelu bis bi ñuy woowe “ *Sabbat* ”. Ñu bari dañu gëm ni Yàlla

mën na leen jàppee ni ñu jub ndax seen njub. Ñiy weddi dëgg gi Yàlla fësal bu baax, amul benn njariñ ci dëgg gi, amul benn njariñ ci ñiy weddi dëgg gi Yàlla wax. Dëgg gi mooy benn yoon biy may nit ñi ñu jubboo ci ngëm ci saraxu Yeesu Kirist. Xalaatu nit ñi , Yàlla biy sàkk, dégluwul wala nanguwul, Bible bi dafay firndeel njàngale mi ci aaya bii ci Yesaya 8:20: “ *Ci yoonu Musaa ak ci seede ! Ku waxul nii, fajjar du am ci askan wi .* ”

Ñaari « *màggal* » la Yàlla waajal : « *reeru céetu Mbote mi* » te gan yi ñooy ñiñ tànn, ñoom ci seen bopp, ndax ñoom ñépp dañuy màndargaal « *Jabar ji* ». Ñaareelu " *fest* " bi xeetu macabre la, te ñi ciy am njariñ ñooy " *picc yi* " di rëbb, vulture yi, condor yi, kite yi ak yeneen xeeti genus yi.

Verse 18 : “ *Maa ngi lekk yàppu buur yi, yàppu kilifa yi, yàppu soldaar yu am doole yi, yàppu fas yi ak ñi leen war, ak yàppu nit ñépp, muy moom seen bopp ak jaam, mag ak ndaw.* »

Ginaaw ñu yàq doomi aadama yépp, kenn du des ngir dugal néew yi ci suufu suuf, te buñu sukkandikoo ci Jer 16 :4, “ *dina ñu tasaaroo ci kaw suuf ni mbalit .* ” Nanu wut aaya bi yépp di nu jàngal li Yàlla dencal ñi mu lakk: “ *Dina ñu dee, feebar bi di leen yàq; Duñu leen jox rangoon, duñu leen suul; dina ñu melni mbalit ci kaw suuf; dina ñu dee ci xare ak xiif; seen néew dina nekk ñamu picci asamaan yi ak rabi àll yi .* Buñu sukkandikoo ci limu Xel mi joxe ci aaya 18, kenn mënul muccl ci dee. Maa ngi fàttaliku ni « *fas yi* » dañuy màndargaal réew yi seeni njiit siwil ak diine jiite, buñu sukkandikoo ci Jac 3 : 3 : « *Sudee dañu def xeetu fas yi ci gémmiñu ñu dëggal nu, danuy jiite seen yaram yépp.* »

Verse 19 : “ *Ci noonu ma gis rab wi, ak buuri àdduna yi ak seeni xarekat, dajaloo ngir xeex ak ki war fas wi ak ay xarekatam.* »

Gis nanu ni “ *xare Armagedon* ” dafa nekkoon lu jëm ci ngëm, te ci kaw suuf, li muy tekki mooy ñu ray bépp jaam bu mujj bu Yeesu Kirist. Dañu jël dogal boobu balaa Yeesu Kirist di dellusi, te fippukat yi gëmoon nañu bu baax li ñu tànn. Waaye biñu ko tàmbalee jëfandikoo, asamaan ubbeeku, wane Kirist miy fayyu Yàlla ak ay malaakaam. Xeex amatul. Kenn mënul xeex ak Yàlla bu feeñee, te limu ciy mujjee mooy li Peeñu 6:15-17 feeñal nu : “ *Buur yi ci kaw suuf, njiit yi, kilifa yi, boroom alal yi, boroom doole yi, bépp jaam ak képp ku moom seen bopp, dañu nëbb ci lëmu doj yi ak ci xeer yi ci tundu yi. Ñu naan tund ya ak doj ya: «Daanuleen ci sunu kaw, te nëbb nu ci kanamu ki toog ca gàngune ma ak merum Mbote ma. Ndaxte bésu merum Yàlla bu mag agsi na, te kan moo ko mana taxaw?»* ” Ci laaj bu mujj bi, tontu bi mooy : ñi fippukat yi nara ray ; ñu tànn ñu sell ci seen ngëm ci bis bu sell bi, di bésu noflaay biy wax ci ndam li Jesus di am ci kaw noonam yépp ak ñi mu muccl.

Aaya 20 : “ *Ñu jàpp rab wi, ànd ak njubadi yonent bi doon def kéemtaan yu mag ci kanamam, di nax ñi jot màndarga rab wi ak ñi jaamu nataalam. Ñoom ñaar ñépp sànni leen ñuy dund ca déegu safara su tàkk ak tamarax bi.* »

Ndànk ! Xel mi daf nuy wane ëlëgu àtte bu mujj bi Yàlla di ko waajal ngir « *rab wi ak njuumti yonent* » maanaam ngëmu Katolik ak ngëmu Protestan yi njuumti Adventist yi boole ci 1994. tively, ginaaw àtte bu mujj. Aaya bii daf nuy xamal njubte gu mat sèkk gi Yàlla sunu Boroom. Dafay wane wuute gi nekk ci diggante ñi ko def dëgg-dëgg ak ñi ñu nax waaye ñu def seen njuumte ndax ñoom ñoo yor seen tanneef. Ñi yor diine yi dañu leen « *sànni ñuy dundu ci dexu safara* » ndax, buñu sukkandikoo ci Peeñu 14:9, dañu xiir góor ñi ak jigéen ñi ci kaw suuf ñu sargal « *màndarga rab wi* » mi ñu wax ni dina ñu yar.

Aaya 21 : “ *Ñi ci des, ñu ray leen ci sabre biy génn ci gémmiñam, bi ki toogoon ci fas wi di génne ci gémmiñam . picc yépp lekk seen yàpp .*

" *Leneen* " yooyu ñooy nit ñi nekkul chretien wala nit ñu gëmul , ñu topp fenomen internasional bi, dëggal yoon wiñ tëral, te kenn ci ñoom amul benn yëngu ci jëf yi way-fippu diine chretien yi def. Deret ji tuuru Yeesu Kirist muurul leen njub, duñu muccl ci dellu Kirist, waaye kàddoom moo leen di ray, maanaam “ *saasi bi génn ci gémmiñam .* ” Mbindéef yooyu

daanu, di seede feeñug Yàlla dëgg gi, dina ñu ñëw ci àtte bu mujj bi, waaye duñu dundu tiis wu metti wu ñuy dee lu yàgg ci “*dexu safara*” biñ reserve boroom diine yu mag yiy xeex. Ginaaw ñu jànkoonde ak ndamu Yàlla miy sàkk lépp, di Àttekat bu Mag bi, dina ñu leen yàq ci saasi.

Feeñu 20 :
junniy at ci juróom ñaareelu xarnu
ak àtte bu mujj bi

Yar bu Seytaane

Verse 1 : “*Ma gis malaaka wàcci ci asamaan si, yor caabiy bërëb bu xóot bi ak caden bu rëy ci loxoom.* »

"*Malayka*" wala ndawu Yàlla "*wàcci ci asamaan si*" wàcci ci kaw suuf su ñàkk bépp xeetu dundu ci kaw suuf, nit wala baayima, fii dafa jël turam "*bënd bu xóot*" bi ko màndargaal ci Génesis 1:2. "*Caabi*" mooy ubbi wala tēj yoon wi ñuy jaar ngir dugg ci réew mu ñàkk nit ñi. Boole ci "*caden bu rëy bi*" mu yor ci "*loxoom*" dafay tekki ni dañu nara jàpp mbindéef buy dundu ci réew mu ñàkk nit, muy réew mu nara nekk kasoom.

Verse 2 : “*Mu jàpp malaaka mi, di jaan ju yàgg ji, maanaam Seytaane ak Seytaane, daal di koy jàpp junniy at.* »

Baatu «*Seytaane*» malaaka mu fippu, ci Peeñu 12:9, ñu ngi ko jëlaat fii. Dañu nuy fàttali ni dafa amoon wareef gu rëy ci tiis wi mu àndaloon ndax jikko ju ñaaw ju mu àndaloon ; tiis ak metit physique ak moral yu boroom doole yi di teg ci kaw nit ñi ndax dañu soxor ni moom. Bimu nekkee "*dragon*" la jiite woon Rome empire pagan, ak ni "*jaan*" mu jiite Rome papale chretien , waaye bimu demee ba ci jamonoy Reformation, mu dellu ni "*dragon*" bu ligue yu Katolik yi ak Protestan yi ak "dragonnades" yu Louis XIV di liggéey. Ci kampu malaaka yu soxor yi, "*Seytaane*" rekk moo mucc, bi muy xaar dee expiatory ci àtte bu mujj, dina des ci dundu beneen "*julli at*" ci boppam, te amul benn mbindéef, ci kaw suuf si nekk kaso bu amul jëmm te amul dara ci desert bi, nit ñi ak yax yi kese ñoo ko dëkk.

Malaaka mi yor gént gu xóot gi ci kaw suuf si amul nit: Yaxxkat bi ci Peeñu 9:11 .

Aaya 3 : “*Mu sànni ko ci bërëb bu xóot bi, tēj ko, daal di ko tafu, ngir mu baña nax xeeti àdduna yi, ba junniy at yi jeex. Gannaaw loolu fàww ñu yiwi ko ab diir.* »

Nataal bi ñu joxe leer na, ñu def Seytaane ci kaw suuf si, ci suufu lu ko tere dem asamaan si ; Kon mu fekk boppam ni dafa nekk ci biir ay yamaleg nit ñi, ñoom ñoo ko waral wala mu ñaax leen ñu ñàkk. Yeneen mbindéef yiy dundu, maanaam malaaka yi ci asamaan ak nit ñi mujjee nekk malaaka, ñu ngi ci kawam, maanaam ci asamaan si, bimu amee ndam ci kaw bàkkaar ak dee ginaaw bi Yeesu Kirist mënatul dem . Waaye jafe-jafeem dafa gëna tar ndax amatul benn mbokk, muy malaaka wala nit. Ci asamaan la , «*xeet yi*» ñu wax ci aaya bii , te waxul ci «*ci kaw suuf*» . Li ko waral mooy ñi mucc ci xeet yooyu yépp ñu ngi ci asamaan si ci nguuru Yàlla. Kon liggéeyu «*chaine*» bi dafay feeñ ; mu digal ko mu des moom kese ci kaw suuf. Ci prograamu boroom bi , Seytaane dina des ci kaso ci diiru "*junniy at*" ci njeexte gi dina ñu ko bàyyi, mu mëna jëflante ak néew yu soxor yi dekki ci ñaareelu ndekkite , ngir "*ñaareelu dee*" ci àtte bu mujj, ci kaw suuf si, ci diir bu gàtt, ñu dëkkaat. Dina daaneel réew yu bañkat yi, ndax dañu jéemmoon xeex ak malaaka yu sell yi ñu baale, ak Yeesu Kirist, Attekat bu mag bi, te amul benn njariñ.

Ñi ñu jot dañuy àtte ku soxor ki

Verse 4 : “ *Ma gis ay jal; Ñi ko war jox nañu sañ-sañu àtte. Ma gis ruuwi ñi ñu daggoon seen bopp ndax seedeel Yeesu ak kàddug Yàlla, te jaamuwul rab wa mbaa nataalam, te jotuñu màndargam rab wa ci seen jë mbaa ci seeni loxo. Ñu dekki , nguuru ak Kirist diiru junniy at .* ”

" *Ñi toog ci jal yi* " am nañu " *kàttan* " bu buur bi " *àtte* " . Lii ab caabi bu am solo la ngir xam li Yàlla jox kàddu « *buur* » . Leegi, ci nguuram, ci Yeesu Kirist “ *Mikael* ” , Yàlla dafay séddoo àtteem ak mbindéefam yépp yu nit ñi mu jot ci kaw suuf. Àtteb ñi soxor ci kaw suuf ak ci asamaan si, dina ñu ko boole, te Yàlla moo ko bokk. Loolu rek mooy màndargaal nguuru ñiñ fal ñu mucc. Nguur gi nekkul ci benn xeetu ñiñ tànn, waaye ci ñépp la, te Xel mi dafay fàttali ni ci jamono yi weesu ci kaw suuf , ñu njékka am fitna yu metti yuy ray nit, mu wax ci lii : “ *ruuh ñi ñu dagg seen bopp ndax seede bu Yàlla ak ndax* “ ; Pool bokkoon na ci ñoom. Moo tax Xel mi dafay yee ci chretien yi nekkoon ci jafe-jafey ngëm bu baaxul ci Rome, ak ngëmu pape bu Rome bu baña muñ, bi amoon ci diggante atum 30 ak 1843. Ginaaw loolu mu wax ci ñi mujjee tànn, ñuy tiital dee ci « *rab wiy dekki ci kaw suuf* » ci Peeñu 13:11-15 waxtu ci 1843 ; ci atum 2029 ba bis bi njékk ci pringtemps bi jiitu feetu Pask ci atum 2030.

Ci anam wu méngoo ak li ñu wax ci « *juróom ñaareelu mboq* » ci Peeñu 11:18 , « *jamonoy àtte néew yi yegsi na* » te loolu mooy njariñu jamonoy « *junniy at* » yi ñu wax ci aaya bii 4. Dina nekk liggéeyu ñi jot ñi dugg ci asamaan Yàlla. Dañu wara “ *àtte* ” nit ñu soxor ñi ak malaaka yu daanu yi ci asamaan si. Paulus dafa wax ci 1 Kor 6:3 : “ *Ndax xamuleen ni nooy àtte malaaka yi? Ndax waru nu àtte, ak xel mu dal, mbir yu jëm ci àdduna?* »

Ñaareelu ndekkite ngir way-fippu yi daanu

Verse 5 : “ *Yeneen néew yi duñu dekki ba junniy at yi jeex. Loolu mooy ndekkite lu jëkk li.* »

Moytul fiir bi ! Wax jii di « *Yeneen néew yi dekki wuñu ba junniy at yi jeex* » dafa nekk ci biir paranteis, ba noppi wax ji ci topp « *Lii mooy ndekkite bu njékk bi* » dafay wax ci néew yi njékka dee ci Kirist, ñu dekki ci ndoortelu « *junniy at* » yi ñu waxoon. Paranteis bi dafay wax, te kenn waxul turam, di yëgle ñaareelu « *ndekkite* » buñ reserve néew yu soxor yi, ñuy dekki ci njeexte « *junniy at* » ngir àtte bu mujj bi ak yar bu metti bi ci « *lak bu safara ak sulfre* » ; di “ *ñaareelu dee .* ”

Aaya 6 : “ *Ki bokk ci ndekkite bu njékk bi, barkeel na te sell! Ñaareelu dee amul benn kàttan ci ñoom; Waaye dinañu doon saraxalekati Yàlla ak Kirist, tey nguuru ak moom junniy at.* »

Aaya bii dafay tënk ci anam wu yomb àtte bu jub bi Yàlla feeñal. Barkeel bi dafa jëm ci ñiñ tànn dëgg , ñu bokk ci ndoortelu « *junniy at* » ci « *ndekkite néew yi ci Kirist* » . Duñu ñëw ci àtte, waaye ñoom ci seen bopp dina ñu nekk àttekat ci àtte bi Yàlla tëral, ci asamaan, ci diiru “ *junniy at .* ” “ *Nguuru junniy at* ” yi ñu wax , “ *nguuru* ” àtte rekk la , te mingi yam ci “ *junniy at* ” yii . Bi ñu duggee ci dundu ba fàww, ñiñ tànn jarul ñu ragal wala ñuy dundu lu metti ci « *ñaareelu dee* », ndax ñoom ñooy teg néew yu soxor yiñ àtte ñu dundu lu metti. Te xam nanu ni ñooy njiitu diine ji gëna mag, gëna soxor, gëna yëngu, gëna faat nit. Attekat yiñ fal dina ñu wara xool guddaay bi mbindéef yi ñuy àtte wara dundu, ci seen yàqu-yàqu ci “ *ñaareelu dee* ” , te amul benn luñu koy méngale ak dee bu njékk bi am ci kaw suuf. Ndaxte Yàlla Bindkat bi mooy jox safara jëmmu jëfam juy yàq. Safara amul benn njariñ ci mbiri asamaan yi ak mbindéef yi ci kaw suuf yi Yàlla aar, ni ko jaar-jaaru ñatti àndadoo yu Daniel di wane ci Daniel 3. Ci àtte bu mujj bi, yaram wi dekki dina def lu wuute ak yaram wi nekk ci kaw suuf. Ci Màrk 9:48 , Jesus daf nuy wane limu gëna am solo ci wax ji : “ *Fu seen gunóor du dee, te safara du fay .* ” Ni ring yi ci yaram wu earthworm di wéy di dundu , noonu la

yaram wiñ alku di dundu ba ci atom bi mujj. Kon gaawaayu seen yàqu-yàqu mingi aju ci diiru tiis bi àttekat yu sell yi ak Yeesu Kirist dogal.

Xeex bi mujj

Verse 7 : “ *Bu junniy at yi jeexee, dina ñu génne Seytaane ci kaso bimu nekkoon.* »

Bu " junniy at " jeexee , dina am xarit ci diir bu gàtt. Lii mooy jamonoy ñaareelu “ *ndekkite* ” bi ñu jagleel ñi fippu ci kaw suuf.

Verse 8 : “ *Dina dem, ngir nax xeet yi ci ñeenti wàll yi ci àdduna, di Gog ak Magog, ngir dajale leen ngir xeex. Limu nit ñi dafa melni suuf si ci gééj gi.* ”

Kompañi boobu mooy bu « *réew yi* » dekki ci kaw suuf si yépp, ni ko formula « *ñeenti koñu suuf si* » wala ñeenti poñ yu am solo yiy jox jëf ji jikko universel. Ndaje bu ni mel amul lenn luñu koy méngale, ludul ci wàllu pexe xare, nuru xeex bi amoon ci Ñatteelu guerre mondiale ci “ jiroom benneelu *mboq* ” bi ñu bind ci Peeñu 9:13. Tegdale boobu moo waral Yàlla jox ñi dajaloo ci àtte bu mujj bi tur yi ñu njëkka wax ci Ezek 38:2, balaa loolu ci Génesis 10:2, maanaam « Magog » mooy ñaareelu doomu Yafet ; waaye benn detay bu ndaw dafay wane li ñuy méngale ci waxtaan wii, ndax ci Ezekiel, Magog mooy réewu Gog, te dafay màndargaal Risi biy jëfandikoo, ci ñatteelu guerre mondiale, limu soldaar yi gëna bari ci taarixu xare nit ñi ; loolu moo waral yaatuwaayam bu rëy bi ak gaawaayu nangu suuf yi ci kontinangu sowwu Erop.

Xel mi daf leen di méngale ak “ *suuf si ci gééj gi* ”, loolu dafay wane solo si am ci limu nit ñiy ñàkk seen bakkan ci àtte bu mujj bi. Lii dafay tekki itam ni dañu déggal Seytaane ak ay ndawam yu nit ñi, ñu ko fësal ci Peeñu 12:18 wala 13:1 (dafay aju ci li ñu bind ci bible bi): ñuy wax ci “ *dragon* ” ñu jàng : “ *Mu taxaw ci kaw suuf su gééj gi.* ”

Seytaane ku fippu la, mu tàmbali am yaakaar ni dina mëna daan larme Yàlla, ba noppi mu nax ñeneen ñiñ daan, di leen gëmloo ñu xeex ak Yàlla ak ñi mu tànn.

Aaya 9 : “ *Ñu yéeg ci kaw suuf si, wër gaalu gaayi Yàlla yi ak dëkk bi ñu bëgg. Waaye safara daldi jóge asamaan, lakk leen.* ” Waaye nangu réew amul benn njariñ sudee mënul nangu noon bi ndax nekkul luñu ko mëna laal ; ni àndandoom Dañeel, safara wala leneen mënu leen gaañ. Waaye « *safara si jóge ci asamaan si* » daf leen di dal sax ci « *camp bu seen boroom* » te amul benn njariñ ci ñoom. Waaye safara boobu dafay “ *lakk* ” noonu Yàlla ak ñi mu tànn. Ci Zakaria 14, Xel mi dafa wax ci ñaari xare yi “ *juroomi at* ” di tàqale. Benn bi jiitu te ñu def ko ci “ jiroom benneelu *mboq* ” ñu ngi ko fësal ci aaya 1 ba 3, leneen li dafay wax ci ñaareelu xare bi am ci waxtu àtte bu mujj bi, ginaaw ga, doxalinu àdduna bi ñu taxawal ci kaw suuf su bees si. Ci aaya 4, yonent bi dafa wax ci wàccig Kirist ak ñi mu tànn ci kaw suuf ci kàddu yii : “ *Bis boobu tàñki Yeesu dina taxaw ci Tundu Olive, bi jàkkarloo ak Yerusalem ci penku; Tundu Olive yi dina xaajaloo ñaari pàcc, penku ak sowwu, genn-wàll tundu wi dina dem ci nord, genn-wàll gi dem ci sud.* ” Ci noonu lañuy xàmme camp bu sell yi ci àtte bu mujj ba, ñu xam fuñu nekk. Nanu bàyyi xel ni, ci diggu “ *junniy at* ” yi ci asamaan , la “ *tàñki* ” Yeesu di “ *noppalu* ” ci kaw suuf, “ *ci Tundu Olive yi jàkkarloo ak Yerusalem, ci penku.* ” Aaya boobu ñu gëmoon ni dafa juum, moo waral ñu gëm ni Yeesu Kirist dina nguuru ci kaw suuf ci diiru “ *junniy at* .”

Aaya 10 : “ *Ñu sànni Seytaane, mi leen nax, ci dexu safara ak tamarax, di barab bi rab wi ak njuumte yonent bi nekk. Te dinañu leen metital guddi ak bëccëg ba fàww.* »

Jamono jot na ngir ñu àtte ñiy fippu ci diine, te ñu ko fësal ci Peeñu 19:20. Ci anam wu méngoo ak liñu wax ci aaya bii, “ *Seytaane , rab wi, ak njuumti yonent bi* ” ñoom ñépp bokk , “ *ñu sànni leen ñuy dundu ci lak bu safara ak sulfram* ” bi juddoo ci liggéeyu “ *safara si jóge asamaan* ” bi ñuy yokk ci magma bu gëna seey bi nekk ci suufu suuf si, di génne ci suufu suuf si. Suuf si dafay jël melokaanu “ *jant* ” bi “ *safaram* ” di lekk yàppu fippukat yi, ñoom ci seen bopp dañuy jaamu (ñu xamul waaye dañu def njuumte) jant bi Yàlla sàkk. Ci jëf jooju la boroom bàkkaar yi ci kaw suuf ak ci asamaan di dundu “ *tiis* ” yu “ *ñaareelu*

dee ” bi ñu waxoon ci Peeñu 9:5-6 . Li ñu doon jàppale ci bis bi ñuy noppalu ci anam wu jaarul yoon, moo jur mujjental bu tiis bii. Ndaxte li am solo mooy kiñ teg àtte, ak limu mëna yàgg, " *ñaareelu dee* " itam amna njeexxe. Ba noppi wax ji « *ba fàww* » mënul wax ci « *metital* » yi ci seen bopp, waaye ci njeexitalu yàqu-yàqu yi « *safara* » bi leen waral , ndax loolu mooy njeexxalu àpp biy yàgg ba fàww .

Njàngalem àtte bu mujj bi

Aaya 11 : “ *Ci noonu ma gis jal bu weex bu rëy, ak ki ci toog. Suuf ak asamaan daw, génn ci kanamam, te kenn gisul fuñu nekk .*

“ *Weex* ” ak sell gu mat sëkk, “ *jalluwaayam bu mag* ” mooy misaalu jikko ju sell ju mat sëkk ju Yàlla, bi sàkk lépp luy dundu ak lépp luy dundu. Limu àndal mënul muñ nekkinu “ *suuf si* ” ci anam wu yàqu-yàqu ak yàqu-yàqu bi àtte bu mujj bi ko jox. Rax ci dolli, ginaaw bi ñu yàqee bépp soxor , jamonoy màndarga yi jeexna, te univers celeste bi ak ay miliyaar ciy biddiww amatu ñu benn sabab ngir am ; “ *asamaan* ” sunu dimension terrestre ak lépp lu ci nekk dañuy jeex , réer nekk amul dara. Waxtu dundu gu dul jeex jot na ci bis bu sax.

Verse 12 : “ *Ma gis néew yi, mag ak ndaw, taxaw ci kanamu jal bi. Ñu ubbi téere yi. Ñu ubbi beneen téere, muy téereb dund. Noonu ñu àtte néew ya, ku nekk ci seeni jëf, ni ñu ko binde woon ca téere ya. »*

Nit ñi « *dee* » ñi ñu àtte ni dañu def njuumte, dekki nañu leen ngir àtte bu mujj bi. Yàlla amul benn xeetu àtte bu amul benn njariñ ci kenn, àtteem bu dëgg bi dafay jàpp « *mag ñi* » ak « *ndaw yi* », boroom alal yi ak néew doole yi, ba noppi di leen teg benn ëlëg, *dee*, muy yoon wu njëkk ci seen àdduna, ñuy yamale.

Aaya yii ci topp dañuy leeral lu jëm ci jëfi àtte bu mujj bi. Dañu waxoon ci Dan.7:10 ni, “ *téere* ” seede malaaka yi “ *ubbeeku nañu* ” te seede yooyu ñu dul gis gis nañu njuumte ak ñaawtéef yi ñi ñu daan def, ginaaw bi ñiñ tànn ak Yeesu Kirist àttee bépp dosiye, ñu jël dogal bu mujj te kenn mënu ko soppo. Buñu demee ba ci àtte bu mujj bi, dina ñu téral àtte biñ téral.

Aaya 13 : “ *Geej gi joxe néew yi nekkoon ci biir, dee ak bàmmeeel joxe néew yi nekkoon ci ñoom; ku nekk ñu àtte ko ay jëfam. »*

Njàngale mi ñu wax ci aaya bii dafay wax ci ñaari ndekkite yi. « *Deet* » yi dañuy réer ci « *géej* » wala ci « *suuf* » ; Ñaari mbir yooyu lañu wax ci aaya bii. Nanu xool xeetu “ *dëkkuwaayu néew yi* ” bi ñuy woowe “ *suuf* ” . Ndaxte tur woowu dëgg la , ndax Yàlla waxoon na nit bàkkaarkat bi ne : “ *Pënd nga, pënd ngay dellu* ” ci Gen.3:19. Kon “ *dëkku néew yi* ” mooy “ *pëndu* ” suuf si . Yenn saa yi *dee* dafay lakk nit ñi ci safara, moo tax ñu « *dellu ñu ci pënd* » ni ko ñuy faral di defee ci seen dëj. Moo tax , te Xel mi dafa wax ni « *dee* » ci boppam mooy delloo ñi mu dóor ci anam wumu mëna doon ; xam ni safara nikaleyeeer bi di yàqu, te du bàyyi benn lëndëm ci yaramu nit bu yàqu bu baax.

Aaya 14 : “ *Ñu sànni dee ak bàmmeeel ci dexu safara. Déegu safara moo di ñaareelu dee. »*

“ *Faatu* ” njàngale la bu doon xeex dundu, te mébetam mooy ray mbindéef yi Yàlla àtte ba noppi daan seen dundu. Benn mébetu àdduna bi mooy jox Yàlla kàndidaa bu bees ngir mu tannée ay xaritam yudul jeex. Bi tannéeef bi amee, te ñu yàq ñi soxor, “ *dee* ” ak “ *suuf* ” “ *dëkkuwaayu néew yi* ” amatu ñu benn sabab ngir nekk. Njàngalem yàqug ñaari mbir yooyu, ñoom ci seen bopp Yàlla moo leen yàq. Ginaaw “ *lac bu tàng bi* ” , amna barab bu dundu ak leeralu boroom biy leeralal mbindéefam yi.

Aaya 15 : “ *Képp ku bindul turam ci téreb dundu, ñu sànni ko ci dexu safara si. »*

Aaya bii dafay firndeel ni Yàlla téral na nit ñi ñaari yoon, ñaari tannéeef, ñaari ëlëg, ñaari ëlëg (Deu.30:19). Turu ñiñ tànn, Yàlla xam na leen ca jamonoy àdduna, wala sax

ginaaw, ci prograami projet bimu bëggoon, ngir jox boppam mbindéef yu moom seen bopp, nekk ay àndadoo. Tann boobu dafa nara jural ko tiis wu metti ci yaramam, waaye bëgg-bëggam ci mbëggeel moo ëppoon limu ragal, mu tàmbali projet bi, te xamoon na bu njëkk ni sunu jaar-jaaru dundu asamaan ak dundu kaw suuf di doxee. Xamoon na ni bis dina am mbindéefam bu njëkk bi mu nekk noonam budul dee. Waaye ak xam-xam boobu yépp, mu may ko bépp wërsëg ngir mu bàyyi pexem. Xamoon na ni loolu mënul am, waaye mu bàyyi ko mu am. Noonu mu xamoon turi ñi mu tànn, seeni jëf, seede gi ñu am ci seen dund gépp, gindi leen, yóbbu leen ci moom, ku nekk ci jamonoom ak jamonoom. Benn mbir kese la Yàlla mënatul def : yéemu.

Xamoon na itam tur mbindéef yu bari yu amul benn yëg-yëg, yu fippu, jaamu yàlla yu baaxul yi nit ñi di jural seeni doom. Coppite bi am ci àtteb Yàlla bi ñu feeñal ci Peeñu 19:19-20 dafa jëm ci mbindeefam yépp. Ñenn ci ñoom ñi gëna néew njuumte, dina ñu faatu ci “*kàddug Yàlla*” te xamu ñu “*tiitaange yi ci safara bu ñaareelu dee*” bi ñuy teg ci diine chretien yi ak Juif yi. Waaye ñaareelu “*dekkite*” dafay wax ci mbindéef yi mu sàkk yépp yu judd ci kaw suuf ak mbindéef yi mu sàkk ci asamaan si , ndaxte Yàlla dafa wax ci Rom 14:11 ne : “*Ndaxte Boroom bi dafa wax ne: “Maa ngi dundu, bépp wóom dina may sukku, te bépp làmmiñ dina nangu Yàlla .”*”

Apocalypse 21 : Yerusalem bu bees bi am ndam, dafay mândargaal

Aaya 1 : “*Ci noonu ma gis asamaan bu bees ak suuf su bees; ndaxte asamaan su jëkk sa ak suuf su jëkk sa wéyoon nañu, te gééj gi amatul. »*

Xel mi daf nuy séddoo yëg-yëg yi nu am ci taxawalinu doxalin bu bees bu bari dimension ginaaw bi 7eelu ^{mileneer} jeexee . Ci jamono jooju, jamono dootuuñu ko lim, lépp luy dundu dafay dugg ci dundu ba fàww. Lépp lu bees la, wala nu koy yeesal. “*Asamaan ak suuf*” yi fi nekkoon ci jamonoy bàkkaar réer nañu, te mândarga “*dee*” gi , “*gééj gi*” amatul. Yàlla moo ko sàkk, moo soppo melokaanu planet Suuf si, lépp lu mëna jur loraange wala loraange ci ñi ci dëkk mu ni mes ; kon amatul gééj, amatul tundu yu am collu xeer yu gaaw . Nekk na jardin bu mag bu melni “*Eden*” bu njëkk bi, fu lépp ànd ak ndam ak jàmm ; Dina ñu ko firnde ci Peeñu 22.

Aaya 2 : “*Ma gis dëkk bu sell bi, di Yerusalem bu bees, wàcci ci asamaan si, wàcci ci Yàlla, ñu waajal ko ni ku takk jabar ju sol jëkëram. »*

Recreation bu bees bii dina dalal mbooloo mu sell miñ tànn ñu mucc ci kaw suuf si ñu tuddee ci aaya bii “*dëkk bu sell*” , ni ko Peeñu 11: 2 “*Yerusalem bu bees*” , “*takk jabar*” bu Yeesu Kirist “*jëkëram*” . Dafa “*wàcci ci asamaan si*” ci nguuru Yàlla, bimu duggee ci ndamu Musalkat bi. Ginaaw loolu mu wàcci ci kaw suuf yoon wu njëkk ci njeexte “*junnyiy at*” àtteb asamaan ngir àtte bu mujj. Ginaaw loolu, bimu delloo asamaan si, mu xaar

ba “*asamaan bu bees bi ak suuf su bees*” di waaja jot ko. Ngeen bàyyi xel ni baat “*asamaan*” dafa benn, ndax dafay fësal benn boor bu mat sëkk, di wuute ak baat “*asamaan*” yu bari , maanaam ci Génesis 1:1, dañu xaaj mbindéef yi ci asamaan ci ñaari pàcc yu wuute.

Aaya 3 : “*Ma dégg baat bu am doole bu jóge asamaan naan: “Xool, barabu Yàlla a ngi ci nit ñi! Dina dëkk ak ñoom, ñuy nekk ay gaayam, te Yàlla ci boppam dina ànd ak ñoom.* »

“*Suuf su bees*” dafay dalal gan gu mag, ndax “*Yàlla ci boppam*” bàyyi jal bu yàgg bimu nekkoon ci asamaan si, ñëw ngir teg jal bu bees bi ci kaw suuf si, foofu la amee ndam ci Seytaane, bàkkaar ak dee. “*Tabernaklu Yàlla*” dafay wax ci yaram wu asamaan wu Yàlla Yeesu Kirist “*Mikael*” (= ki niroo ak Yàlla) . Waaye dafay màndargaal itam mbooloo mu Yàlla tànn, mi Xelu Yeesu Kirist yilif. “*Tabernakl, barabu jaamukaay, sinagog, eglis,*” kàddu yooyu yépp dañuy màndargaal askanu seen boroom, balaa ñuy nekk tabax yu nit tabax ; Ku nekk ci ñoom mingi màndargaal benn wàll ci yokkuteg projet divine bi. Ci njëkk, “*tabernakl*” dafay màndargaal génnug Ibre yi ci Egypt, Yàlla yóbbu leen ci desert bi, ñu wane ko ci niir wi wàcci ni kolon ci kaw tente bu sell bi . Bi mu nekkee “*ak nit ñi*” ; loolu mooy tax ñu jëfandikoo kàddu yii ci aaya bii . Bu ko defee “*jaamukaay*” bi dafay màndargaal tabax bu dëgër bu “*tabernakl*” bi ; liggéey bi ñu santaane, ñu def ko ci nguuru Buur Suleymaan. Ci làkku Hebrew , baat “*sinagog*” dafay tekki : ndaje. Ci Peeñu 2:9 ak 3:9, Xelu Kirist dafay wax ci réewu Juif yi fippu, ni “*sinagogu Seytaane.*” Baatu mujj bi «*eglis*» mingi tekki ndaje ci làkku grek (ecclesia) ; làkku tasaare njàngalem chretien yi ci Bible bi . Jesus dafa méngale «*yaramam*» ak «*barabu jaamukaay*» bi ci «*Yerusalem*» , te buñu sukkandikoo ci Efes 5:23, «*Eggaliis bi*» mooy «*yaram wi*» : «*jëkkër ji mooy boppu jabar ji, ni ko Kirist nekkee boppu Eggaliis bi, te moom mooy Musalkatu yaram wi* . Dañuy fàttaliku naqar bi ndawi Yeesu yi amoon bi mu tàggo ak ñoom ngir yéeg asamaan. Bii yoon, “*sama jëkkër dina dëkk ak man*” mën na wax kiñ tànn ci instalaasionam ci kaw “*réew mu bees*” . Ci anam yooyu la bataaxalu fukk ak ñaari tur yi ci “*fukk ak ñaari xeeti nit*” yi ci Peeñu 7 mëna fësal bannex ak mbégte bu amul benn njaxas ci seen ndam.

Verse 4 : “*Dina fomp bépp rangoon ci seeni bët, dee dootul am, naqar, jooy, metit dootul am, ndaxte mbir yu njëkk ya dem nañu.* »

Liy firndeel limu am ci Peeñu 7:17 mooy dige bi Yàlla dige ci Peeñu 7 bimu jeexee : “*Dina fomp bépp rangoon ci seeni bët.*” Garabu rangoon mooy bannex ak mbégte. Danuy wax ci jamono joo xam ne li Yàlla dige dina am te dina am. Xoolal bu baax ëlëg gu yéeme gii, ndax sunu kanam la jamono jiñ waajal ngir “*dee, naqar, jooy, metit*” te dootul nekk, ludul, ngir yeestal lépp ci sunu boroom Yàlla bu yéeme te yéeme. Bëgg naa leen wax ni mbir yu tiis yooyu duñu jeex ginaaw àtte bu mujj bi nara am ci njeexte «*junniy at*» . Ngir ñiñ tànn, waaye ci ñoom kese, jafe-jafe yi dina ñu jeex, ginaaw bi Boroom bi Yàlla Aji Kàttan ji delloo ci ndam.

Verse 5 : “*Ki toog ci jal bi ne: “Maa ngi beesal lépp.” Mu teg ca ne: «Bindal; ndaxte kàddu yii dañoo wóor te dëggu.»* »

Yàlla biy sàkk lépp, ci boppam, dafa dige, te dafay seede kàdduy yonent yii : “*Xoolal, maa ngi beesal lépp.*” Amul njariñ ñuy seet nataal ci sunuy xibaar ci kaw suuf ngir jéema am xalaat ci li Yàlla di waajal, ndax li bees mënul nekk luñu ko mëna wax. Fi ñu tolli nii, Yàlla fàttali nu mbir yu metti yi ci sunu jamono, di nu wax ni dootu ñu nekkati ci «*suuf su bees ak asamaan bu bees*» biy denc seen kumpa ak seen yéeme yépp. Malaaka mi yokk ci wax jii : «*Ndaxte kàddu yii dañu dëggu te wóor*» . Woowu yiwu Yàlla ci Yeesu Kirist dafay laaj ngëm gu dëgër ngir mëna am neexal bi Yàlla dige. Yoon wu jafe la, te dëppoo ak yooni àddina. Dafay laaj nga am ngëm bu rëy, di bàyyi sa bopp, ci xol bu woyof bu jaam bu déggal

Boroomam. Kon liggéey bi Yàlla def ngir gëna dëgéral sunu wóolu boppam, amul benn werante : « gëm dëgg giñ feeñal te fësal ko » mooy ngëm gu dëgg gu gi.

Aaya 6 : “ *Mu ne ma: Loolu jeexna! Man maay alfa ak omega, njàlbéen gi ak muj gi. Ku mar , dinaa ko jox ndox mu naan ci ndoxu dundu .* ”

Yàlla biy sàkk lépp, Yeesu Kirist moo sàkk “ *lépp lu bees* ” . “ *Jeexna!* » ; Psa.33:9 : “ *Ndaxte Yàlla wax na, mu am; mooy santaane, te dafay am .* ” Kàddoom bimu bind dafay mat su kàddu yi génnee ci gémmiñam. Lu ko dalee ci atum 30, ginaaw sunu ginaaw, prograamu jamonoy chretien yi ñu wane ci Daniel ak Apocalypse matna ba ci ay detay yu gëna ndaw. Yàlla daf nuy woo nu xoolaat ëlëg gi mu waajal ñi mu tànn ; mbir yi ñu waxoon, am nañu ci anam woowu, te wóor nañu ko. Jesus daf nu wax ci Peeñu 1 :8 : “ *Man maay Alfa ak Omega, ndoorte li ak mujj gi .* ” Li ñuy woowe « *ndoorte ak njeexte* » amul benn njariñ ludul ci sunu jaar-jaar ak bàkkaar ci kaw suuf, te dina mat sèkk ci « *njeextalu* » juróom ñaareelu junniy at ginaaw yàqu-yàqu bàkkaarkat yi ak dee. Ci doomi Yàlla yi tasaaroo ci réew mu bari ay *jënd ak jaay, Yeesu dafa leen jox “ ci ndox miy dundal .* ” Moom ci boppam mooy “ *ndoxu dundu* ” biy màndargaal dundu ba fàaw. Mayu Yàlla amul benn fayda, te loolu dafay ñaawlu njaayum « *indulgence* » yu Katolik yu Rome, maanaam ñu baale ko ci njëgu xalis bu bawoo ci pape bi .

Aaya 7 : “ *Ku daan, dina moom lépp; Maa ngi nekk Yàllaam, te moom dina nekk sama doom .* ”

Ñi Yàlla tànn ñooy bokk ndono ak Yeesu Kirist. Li ci njëkk mooy, ci “ *ndam* ” bimu am , Jesus “ *am* ” ndamu buur bu mbindéefam yépp yi nekk ci asamaan xam. Ginaaw moom, ñi mu tànn, ñoom itam “ *dañu* ” , waaye jaaraleko ci “ *ndamam* ” , “ *dina ñu moom mbir yu bees yooyu* ” yi Yàlla sàkk ci ñoom. Jesus firndeel na Yàlla ci ndawam Filib ci Yowaana 14:9 : « *Yeesu tontu ko : « Filib , ndax yàgg naa ak yaw, te ba leegi xamoo ma ? Jhn 12 27 Ku ma gis, gis nga Baay bi ; Naka ngay wax : Waneel nu Baay bi ?* ” Nit ki Almasi bi dafa wane boppam ni “ *Baay biy dundu ba fàww* ” , loolu dafay firndeel kàddu yiñ waxoon ci Yesaya 9:6 (wala 5) ci moom. Kon Yeesu Kirist mooy ngir ñi mu tànn , seen mbokk ak seen Baay. Te ñoom ci seen bopp ay rakkam lañu ak ay doomam. Waaye woote bi dafay nekk ci benn-benn nit, moo tax Xel mi wax , ni ci njeexte 7 jamono yi ci theme “ *Bataaxal yi* ” : “ *ku daan* ” , “ *dina nekk sama doom* ” . Dafay am ndam ci kaw bàkkaar ngir mëna nekk “ *doomu* ” Yàlla miy dundu.

Aaya 8 : “ *Waaye ñi ragal, ñi gëmul, ñi soxor, ñiy ray nit, ñiy yàqu, luxuskat yi, jaamu yàlla yi ak fenkat yépp, seen wàll ci dex giy tàkk ak sulfaar, mooy ñaareelu dee. »* ”

Yooyu xeeti jikko nit ñu ngi feeñ ci nit ñi yépp , waaye, Xel mi dafay xool fii, meññeefi diine chretien yu baaxul yi ; Daan bu diine Juif yi, te Jesus dafa ko fësal bu baax ci Peeñu 2:9 ak 3:9.

Buñu sukkandikoo ci Peeñu 19:20, “ *... lak buy tàkk ak safara ak sulf* ” mooy, ci àtte bu mujj bi, wàll wiñ dencal “ *rab wi ak njuumti yonent bi* ” : ngëmu Katolik ak ngëmu Protestan. Diine karceen yu dul dëgg wuute nañu ak diine Juif yu dul dëgg. Valeur yi mu gëna fonk ñoo wuute ak li Yàlla jàpp. Kon, bi Juif Farisen yi di ñàññi taalibe Yeesu yi ndax duñu raxas seeni loxo balaa ñuy lekk (Mat.15:2) , Yeesu musu leen ñàññi , ba noppi wax leen ci Mat.15:17 ba 20 : “ *Ndax xamuleen ne, lépp lu dugg ci gémmiñ, dafay dugg ci biir, ba noppi sànni ko? Waaye liy génn ci gémmiñ, ci xol la joge , te loolu mooy yàq nit. Ndaxte ci xol la xalaat yu bon di joge, faat nit, njaaloo, njaaloo, sàcc, seede lu dul dëgg, wax lu ñaaw. Yooyu ñooy indil nit sobe; Waaye lekk te raxasuwwul loxo , du yàq nit . Diine chretien bu dul dëgg bi itam dafay nèbb bàkkaaram ci Xel mi , di njékka yar bàkkaari yaram. Jesus dafa joxe xalaatam bimu waxee Juif yi ci Mat.21:3 : « *juutikat yi ak jigéen yuy njënd ak jigéen ñi dina ñu leen jiitu dugg ci nguuru Yàlla Aji Kawe ji* » . lépp leer na, su fekkee ne ñépp tuub seeni bàkkaar, wëlbatiku ci Yàlla ak sellaayam. Diine ju dul dëgg ji la Yeesu woowe “ *njiit yu silmaxa* ” yi mu ñàññi ci Mathie 23:24, ndax “ *dafay segg mbonaat bi , wann gaam* ”*

gi ”, wala nga “ *gis ñax mi ci bëtu sa dëkkandoo te gisul garab gi ci sa bëtu bopp* ” buñu sukkandikoo ci Mathie 2:3:5.

Yaakaar gu néew la ci képp ku xàmmee boppam ci mbir yooyu yépp yu Jesus lim. Sudee benn kese moo méngoo ak sa nature, danga ko wara xeex ngir daan sa fi yaxxu. Xeex bi njëkk ci ngëm mooy xeex ak sa bopp ; te mooy jafe-jafe bi gëna tar.

Ci lim bii, di fësal seen maana ci wàllu ngëm, Yeesu Kirist , àttekat bu mag bi, dafa wax ci njuumte yi ñuy wax ci ngëmu chretien yu baaxul yi, di xeetu ngëmu Katolik bu Rome. Bi muy wax ci “ ñi ragal dara ,” mingi wax ci ñi baña jël ndam li ci seen xeex ngëm , ndaxte digeem yépp dañu ko *dencal “ ki jël ndam li .”* Leegi , ku baña xeex, amul ndam. “ *Seede bu gëm* ” bi dafa wara am fit ; Demal ci ragalkat bi. “ *Ku amul ngëm doo mëna neex Yàlla* ” (Heb. 11:6) ; exit, “ *ki gëmul* ” . Te ngëm bu méngoowul ak ngëmu Yeesu, muy royukaay buñu wara topp, amul lenn ludul gëmul . « *Mbir yu tiis* » yi Yàlla bañ nañu ko , te dañuy wéy di nekk meññeefi *xéewal yi* ; exit, “ *li soxor* ” . 17:4-5 dafa wax ni “ *Babilon bu mag bi* , *yaayu jigéen yuy yàqu ak mbir yu tilim yi ci kaw suuf* ” moo ko waral . « *Rabkat yi* » dañuy sàggane juróom benneelu santaane ; génn, “ *faatkat bi* ” . Dan.11:34 dafa wax ni ngëmu Katolik yi ak ngëmu Protestan yi ñoo ko waral ñu *faat* ko . Luko moy, ñi « *amul ngor* » mën nañu soppo seen doxalin, daan seen soxor ; génne ci “ *ñàkk njub* ” . Waaye « *tilim* » ngëm gi ñuy wax ci ngëmu Katolik, buñu ko méngale ak « *jigéen juy njënd ak njaay* », *dafay* tēj buntu asamaan si. Rax ci dolli, Yàlla *dafay* ñaňñi ci « *tilim* » biy yóbbe « *njaayum* » *ci ngëm* : *njaayum Seytaane* . “ *Luxuskat yi* ” ñooy seen sëriñu Katolik yi ak Protestan yi topp ngëmu jinne yi. ; génn, “ *luxuskat bi* ” ; Jëf jooju ñu ngi ko wax ci “ *Babilon bu mag bi* ” ci Peeñu 18:23. « *Jaamukat yi* » dañuy wax itam ci ngëmu Katolik, seeni yàlla ak mbir yi ñuy jaamu ak ñaan ; génn, “ *jaamu yàlla yi* ” . Ci gàttal, Jesus dafa wax ci « *fenkat yi* » yu am seen pàppa ci ngëm « *Seytaane, fenkat ak reykat ci ndoorte la , di baayu fen yi* » buñu sukkandikoo ci Yowaana 8:44 ; genn “ *fenkat bi* ” .

Aaya 9 : “ *Ci noonu la benn ci juróom ñaari malaaka yi yor juróom ñaari ndab yu fees ak juróom ñaari musiba yu mujj, ñëw wax ak man, naan : “Ñëwal, ma wane la ku takk jabar ji, jabaru Mbote mi.* »

Ci aaya bii, Xel mi *dafay* wax kàddu yuy ñaax ñiñ tànn, ñuy jáll ci jamonoy “ *juróom ñaari mbas yu mujj* ” yi ci jamonoy tiis ak ndam. Seen neexal mooy ñu gis (“ *Dinaa leen wan* ”) ndam liñ *dencal* ñiñ tànn ñu jël ndam li, ñoom ñooy nekk, ci diir bu mujj bii ci taarixu bàkkaar, “ *jabar ji, jabaru Mbote mi* ”, Yeesu Kirist.

“ *Juróom ñaari malaaka yi yor juróom ñaari ndab yu fees dell ak juróom ñaari mbas yu mujj yi* ” dañu doon wut nit ñi méngoo ak li diine chretien bu dul dëgg bi wax ci aaya bi njëkk. “ *Juróom ñaari mbas yu mujj* ” yooyu ñooy wàll wi Yàlla nara jox camp bi daanu ci diir bu gàtt. Leegi dina nu wane , ci misaal , wàll wi nara dellusi ci ñiñ tànn ñu jël ndam li . Ci misaal buy wane yëg-yëg bi Yàlla am ci ñoom, malaaka mi dina wane ñiñ tànn, ñoom ñépp bokk nekk “ *jabar bu Mbote mi .* ” Bi Xel mi waxee “ *jabaru Mbote mi ,* ” *dafay* firndeel njàngalem Efes 5:22 ba 32. Ndaw li Pool *dafay* nettali jëkkër ak jabar yu baax, te jëkkër ak jabar yu baax yi duñu mëna am ci diggante Kiñ tànn ak Kirist. Danu wara jàng jàngaat jaar-jaaru Génesis, ci leeralu njàngale mi Xelu Yàlla miy dundu , moo sàkk lépp luy dundu , te moo sos lépp luy dundu. Baatu “ *jigéen* ” *dafay* lékkale “ *jabar ji* ” , “ *kiñ tànn* ” ci Kirist, ak nataalu “ *jigéen* ” bi ñuy wane ci Peeñu 12.

Tegtal bu ëpp solo ci kiñu tànn te màggal ko

Aaya 10 : “ *Mu yóbbu ma ci tundu wu mag te kawe. Noonu mu won ma Yerusalem, dëkk bu sell bi, muy wàcce ci asamaan, jóge ca wetu Yàlla, ànd ak ndamu Yàlla.* »

Ci xel, ñu yóbbu Yaxya ci jamono ji Yeesu Kirist ak ñi mu tànn wàcci ci asamaan ginaaw àtteb asamaan bu “ *junniy at* ” ci juróom ñaareelu junniy at. Ci Peeñu 14:1, dañu wane “ 144 000 ” Adventist yu “ *tafu* ” yi bokk ci “ *fukk ak ñaari xeeti* ”

chretien yi ” ci ngëmu Chretien yi . Ginaaw “ *junniy at* ”, li ñu waxoon ci profeti bi matna ci “ *suuf su bees* .” Bi Yeesu Kirist delloo ba leegi , ñiñ tànn jot nañu ci Yàlla yaram wu ànd ak ndam, muy dundu ba fàww. Kon dañu wane “ *ndamu Yàlla* ” .Ndaw Pool dafa wax ci coppite boobu ci 1 Kor 15:40 ba 44 : “ *Amna itam yaram yu asamaan ak yu nekk ci kaw suuf ; waaye leeralu mbindéef yi ci asamaan wuute na, leeralu mbindéef yi ci suuf wuute na. Jhn 11 21 Ndamu jant bi am na, ak ndamu weer wi, ak ndamu biddiww yi ; ba ci benn biddiww wuute na ci leeraay ak beneen biddiww. Noonu la ndekkitel néew yi di mel. ; dina dekki, muy dundu gu dul yàqu . 1Cr 11 11 Duñu ko suul ci xéewal, dekki ci ndam . Su nekkee su néew doole, dekki na ak kàttan. Yaramu mala lay jiitu, dekki, yaramu Xelum Yàlla. Su amee yaram wu baayima, amna yaram wu xel itam .*

Aaya 11 : “ *Ndamam dafa melni xeer wu am solo, melni xeer jaspe, leer nàññ ni kristal.* »

Ñu ngi wax ci aaya bi weesu, “ *ndamu Yàlla* ” bi ko màndargaal , ndax “ *xetu jaspe* ” dafay màndargaal itam melokaanu “ *Ki toog ci jal bi* ” ci Peeñu 4:3. Diggante ñaari aaya yi , nu ngi gis wuute ndax ci Peeñu 4, ci wàllu àtte , " xeer *jaspe* " biy màndargaal Yàlla, itam dafa am melokaanu " *sardius* " . Fii, ginaaw bi jafe-jafe bàkkaar jeexee, kiñ tànn dafay wane boppam ci anam wu sell bu mat sèkk “ *bu leer ni kristal* ” .

Aaya 12 : “ *Amoon na miir bu rëy te kawe. Rvl 11 11 Amoon na fukki bunt ak naar, te ca wet ya am na fukki malaaka ak naar, te tur ca fukki giir ak naar, yu bnni Israyil bind ci bunt ya .*

Nataal bi Xelu Yeesu Kirist digle , mingi aju ci misaalu “ ***jaamukaayu Yàlla bu sell bi*** ” ci Efes 2:20 ba 22 : “ *Yaa ngi tabax ci kaw fondaasioŋ bi ndaw yi ak yonent yi tabax, te Yeesu Kirist ci boppam mooy doj wi gëna am solo. Ci moom la tabax bi ràkk lépp, di màgg, di màggalukaay bu sell ngir Boroom bi. Ci Kirist ngeen tabax yéen itam, ba ngeen nekk dëkkukaayam, jaar ci Xel mu Sell mi.* » . Waaye li ñuy tekki mooy kiñ tànn ci jamonoy ndaw yi kese. " *Miir bu kawe bi* " dafay wane jëm kanam gi ngëmu chretien yi tàmbalee ci atum 30 ba atum 1843 ; Nanu bàyyi xel ni, ba ci jamono jii, li ndaw yi xam ak jàngal, mënul soppiku . Moo tax soppo bésu noflaay bi ñu taxawal atum 321 **dog** kóllère gu sell gi Yàlla def ak deretu Yeesu Kirist. Ci wàllu ñi am dëgg ci kàddu yi Yàlla bind, màndarga yiy wane ngëmu Adventist ,dafa leen teg ci Yàlla ci atum 1843 , ñu ngi leen di nataal ci « , “ *ubbee* » ci kanamu “ , ” ci kanamu “ *Filadelphia* ” (Rev. 3 :7) ak “ *bu njëkkoon ci àdduna bi « dundu* » (Rev. 3:1) . Dañu “ *yor tur 12 xeeti nit ñi ñu màndargaal ci màndarga Yàlla* ” ci Peeñu 7.

Aaya 13 : “ *Ci penku ñatti buntu, ci nord ñatti buntu, ci sud ñatti buntu, ci sowu ñatti buntu.* »

Jubluwaayu « *buntu* » yi ci ñeenti poñ yu mag yi dafay wane jikko universel bi ; diine jiy wax ni mooy àdduna bi yépp, ñu tekki ko ci làkku grek « *katholikos* » wala « *katolik* » . Moo tax, li ko dalee ci atum 1843, ngir Yàlla, Adventism mooy benn diine chretien bi mu dénk “ *Evangile budul jeex* ” (Peeñu 14:6) ngir jàngal askanu àdduna bi yépp. Lu weesu dëgg gi mu fësal ki mu tànn ci ngëm ba ci njeexte àdduna, amul mucc . Adventism mingi tàmbali nekk fenomen dekkib diine , muy fësal dellu bu Yeesu Kirist, ñu njëkka seentu ko ci pringtemps 1843 ; te dafa wara wéy di am jikko jooju ba ci dellu bu mujj bu Yeesu Kirist ci pringtemps 2030 . Ndax " fenomen " liggéey la buy wéy di jëm kanam , luko moy nekkatul " fenomen " , waaye " institution buñ tēj " la , bu dee , buy gëna fonk aada ak formalism diine ; maanaam lépp lu Yàlla bañ, di ko ñaawlu ; te teg na ci Juif yi fippu, di ñi njëkka gëmul.

Tegtal bu leer ci toppalante

Li gëna am solo ci ngëmu chretien

Aaya 14 : “ *Miiru dëkk baa ngi am fukk ak ñaari fondaasion, ñu bind ci fukk ak ñaari tur yu fukk ak ñaari ndawi Mbote mi.* »

Aaya bii dafay wane ngëmu chretien yi , ni ñu ko gise, *diggante* 30 ak 1843, te Rome dafa soppo njàngalem ci 321 ak 538. Yàlla tànn , *te am solo ci kanam* Yàlla ; *Yeen ci seen bopp* , *ngeen nekk ay xeer yuy dundu* , *ngeen tabax leen* , *ngeen nekk kër gu sell* , *di saraxalekat yu sell* , *ngir joxe sarax yu xel mi nangu ci Yeesu Kirist* .

Aaya 15 : “ *Ki wax ak man amoon na benn bant bu wurus ngir natt dëkk bi ak buntu yi ak miir yi.* »

Fii, ni ci Apo. 11:1 , dafay laaj « *natt* » wala àtte , ci solo su Kiñ tànn mu màggal , ci jamonoy Adventist (*12 buntu yi*), ak ci ngëmu ndaw yi (*fondaasion bi ak miir bi*). Sudee “ *bant* ” bi ñu wax ci Peeñu 11 :1 dafa “ *niroo ak yat* ”, jumtukaayu yar, kon leneen la, bu aaya bii mooy “ *bant wurus* ” ; « *Wurus* » mooy màndarga « *ngëm buñ setal ci natt* » , buñu sukkandikoo ci 1 Piyeer 1:7 : « *Natt gi ngeen am ci seen ngëm moo gëna am solo wurus buy yàqu, doonte dañu koy natt ci safara, dina ñu ko jox gërëm ak ndam ak ngor ci feeñug Yeesu Kirist* » . Kon ngëm mooy àtteb Yàlla.

Aaya 16 : “ *Dëkk bi dafa melni kaare, guddaayam ak yaatuwaayam ñooy benn. Rvl 12 12 Mu natt dëkk ba ak bant ba, mu fekk fukki junni ak ñaar . Guddaay bi, yaatuwaayam ak kawewaay bi ñoom ñépp a tolloo.* »

" *Kaare* " bi mooy jëmm ji gën ci kaw. Dañu ko njékka gis ci wàllu « *barab bu sell bi gëna sell* » wala « *barab bi gëna sell* » ci tabernakl bi ñu tabaxoon ci jamonoy Musaa. Formu " *kaare* " bi dafay firndeel xam-xam bu am solo, nature amul benn " *kaare* " bu mat sëkk . Xarañteg Yàlla dafa feeñ ci dimensionu barab bu sell bi ci Ibri yi, ñu defaree ko ñatti " *kaare* " . Ñaar ci ñoom ñu ngi ko jëfandikoo ngir wax “ *barab bu sell bi* ” , ñatteel ba mooy “ *barab bu sell bi gëna sell* ” wala “ *barab bi gëna sell* ” , muy barab buñ jagleel Yàlla kese, moo tax ñu tàqale ko ak “ *muur* ” , maanaam nataalu bàkkaar bi Jesus nara baale ci waxtuwam . Ñatti pàcc yooyu ñu ngi doon nuru 6000 wala ñatti yoon 2000 at yuñ jagleel tãneef ñiñ tànn ci liggéeyu mucc gi Yàlla xalaat. Kon ci njeexte tãneef bii , ñiñ tànn , ñu ngi leen màndargaal ci « *kare* » bu « *barab bi gëna sell* » bi doon wax ci kàdduy Yàlla , muy njeextalu projet mucc gi ; barab bu ngëm bi nekk lu yomb ndax jubluwaay bi kóllóre gi am ci Kirist indi. Ak “ *kare* ” ngëm bi ñuy wax ci barabu jaamukaay bi , ñu ngi ko sos ci 3 awril 30 , bi mucc tãmbalee ci deewu sunu Musalkat Yeesu Kirist ci boppam. Nataalu « *kaare* » bi dooyul ngir mëna joxe leeral ci dëgg-dëgg, maanaam limu màndargaal mooy « *ñett* ». Itam, mooy bu « *kub* » bi ñuy wane. Am nanu benn nattukaay, ci “ *guddaay, yaatuwaay, ak kawewaay* ”, nu am ci jamono jii, màndarga “ *ñett* ” ci “ *kub* ” bu mat sëkk, di mbooloo mu tànn mi Yeesu Kirist baale. Ci atum 2030, tabax " *dëkk bu kaare* " (ak sax kib : " *njoolaayam* ") , *fondaasion bi ak fukk ak ñaari buntu yi* ” dina ñu jeex. Bi ñu ko joxee jëmmu kib, Xel mi dafa tere ñu tekki « *dëkk* » bi nit ñu bari di ko joxe.

Limu ñu natt , “ *12,000 estaad* , ” dafay tekki benn maana ak “ *12,000 ñu tafu* ” ci Peeñu 7. Ñu ngi leen di fàttali ni : $5 + 7 \times 1000$ wala, nit (5) + Yàlla (7) x mbooloo (1000) . Baatu « *estaad* » dafay tekki ni dañu boka ci kursu bi nga xamni seen mébet mooy « *jël mbégte ci woote bu kawé* » bu sukkandikoo ci njàngalem Pool ci Fil 3:14 : « *Maa ngi daw dem ci mébet ngir am mbégte ci woote bu kawé bi Yàlla woo ci Kirist Yeesu .* » ; ak ci 1 Kor.9:24 : “ *Ndax xamuleen ne, ñiy daw ci kursu, ñépp a ngi daw, waaye benn kese mooy jël ndam li ? Dawleen ci anam wu ngeen di jël ndam li.* ” Ñi tànn ñu jël ndam li daw, jot neexal bi Yàlla jox ci Yeesu Kirist.

Aaya 17 : “ *Mu natt miir bi, mu gis ni matna téemeeri ak ñeent-fukki meetar ak ñeenti meetar, méngoo ak nattug nit, bi malaaka mi natt.* »

Ginaaw " *kubit* " yi , nattukaay yu gëmloo nit ñi, Yàlla daf nuy wane àtteem, te daf nuy wane ni nit ñi ñuy màndargaal ci limu " 5 " kese ñooy dugg ci mbootaayu Kiñ tànn . Ñaari lim

yooyu yépp dañuy am « 12 », buñu leen boole ci kaare , dañuy am « 144 ». Li “ *natt nit* ” dëgg, dafay firndeel àtteb “ *nit* ” ñi ñu tànnée ci deret ji Yeesu Kirist tuuru. Kon limu « 12 » mingi ci bépp wàll bu jëm ci jàppante bu sell bi ñu def ak Yàlla : 12 njiiti maam yu Ibraayma, 12 ndawi Yeesu Kirist, ak 12 lakk ngir wane ngëmu Adventist biñ taxawal ci 1843-1844 .

Verse 18 : “ *Miir bi ñu tabaxoon ko ak jaspe, dëkk bi wurus bu sell la, melni weer wu leer.* »

Jaarale ko ci màndarga yooyu, Yàlla dafay wane ni dafa gërëm ngëm gi ñi mu tànn wane ba atum 1843. Leer gi bariwul woon, waaye seen seede Yàlla daf ko feesal, fees ko ak mbëggeel. “ *Wurus bu sell bi ak weer wu sell wi* ” ci aaya bii dafay wane ni seen ruuh sell na. Dañu daan faral di bàyyi seen bakkan ngir wóolu dige yu Yàlla feeñal jaaraleko ci Yeesu Kirist. Wolof gi ñu ko defal duko réccu, dina leen dalal ci boppam ci « *ndekkite bu njëkk bi* », maanaam « *dee ci Kirist* » dëgg, ci pringtemps 2030.

Fondation apostolique

Aaya 19 : “ *Fondaasioŋu miiru dëkk bi dañu ko defaree xeeti xeer yu am solo yu bari.* »

Verse 20 : “ *Juroom bi mooy sardonyx, juróom benneelu sardius, juróom ñaarelu krisolit, juróom ñatteelu beril, juróom ñeenteelu topaz, fukkeelu krisopraxe, fukk ak benn ci jacinth, fukk ak ñaar ci amethyst.* »

Yalla xamna xalaatu nit ñi ak li ñuy yëg suñuy seetaan taaru xeer yu am solo yi suñu leen daggee wala ñu polise leen . Ngir am mbir yooyu, ñenn ñi dañuy dugal xalis bu bari ba yàq seen bopp , moo tax seen bëgg-bëgg ci ñoom rëy na lool . Ci anam wu mel noonu, Yàlla dina jëfandikoo yëg-yëgu doomi aadama yi ngir fësal yëg-yëgam ci ñi mu tànn ñu bëgg te ñu barkeel.

Yii " *xeer yu am solo* " yu wuute dañu nuy jàngal ni ñiñ tànn bokku ñu ci clone, ndax ku nekk amna jikko boppam, ci wàllu yaram, lu leer, waaye rawatina ci wàllu ngëm, ci wàllu jikkoom. Ci misaal bi " *fukk ak niaari ndaw yi* " Yeesu joxe, dafay firndeel xalaat boobu. Diggante Jean ak Pierre, lu wuute la ! Waaye, Jesus bëggoon na leen ndax seeni wuute ak seeni wuute. Riche dundu dëgg gi Yàlla sàkk mingi ci jikko yu bari yooyu, ñoom ñépp xam nañu ni ñu koy jox palaas bu njëkk ci seen xol ak seen ruuh yépp.

Adventism

Verse 21 : “ *Fukk ak niaari buntu yi, fukk ak niaari perle lañu . buntu bu nekk ñu defaree ko benn perle. Plaatu dëkk ba di wurus bu ngalam la woon, mel ni weer wu leer.* »

Lu ko dalee ci atum 1843, ñiñ tànn wone wuñu ngëm gu gëna mag ñi leen jiitu ci àtteb Musalkat Attekat bi. Màndarga “ *benn perle* ” *mingi aju ci xëccig* Adventism bu barkeel bi ngir xam bu baax pexem mucc gi Yàlla digle . Ci Yàlla, li ko dalee ci atum 1843, Adventist yiñ tànn, dañu wane ni yelloo nañu jot leeralam yépp. Waaye ginaaw bi ñu koy joxee ci anam wu gëna yokk, Adventist yu mujj yi kese ñooy jot xetu leeral yu mujj yu mat sëkk ci yonent yi. Lima bëgga wax mooy Adventist bi mujjee tànn du am solo bu gëna mag yeneen ñi ñu baale ci jamonoy ndaw yi. “ *Perle* ” bi dafay màndargaal ni Yàlla tàmbali liggéey biy muccal nit ñi jeexna. Dafay fësal jaar-jaar bu amul benn werante, muy indiwaat dëgg ngëm **yépp** yu ngëmu Pape Roman Catholic ak ngëmu Protestant yi daanu ci apostas, ba noppi songe leen. Ci gàttal, daf nuy wane solo bu rëy bi Yàlla jox duggug dooley dogal bi ci Daniel 8:14 ci pringtemps 1843 : “ *Ba ñaari junni ak ñetti témeeri guddi ak suba ak sellay dina ñu gëna jub .* ” “ *Perle* ” mooy misaalu “ *sellaay bu dëgg* ” bi , te wuute na ak yeneen xeer yu am solo, jarul ñu dagg ko ngir wane taaram . Ci li ñu wax ci Peeñu 14:5, mbooloo mu sell mi ñu tànn, dafay nuru luy déggoo, “ *amul benn sikk* ”, di jox Yàlla ndam li mu yelloo.

Sabbat biñ waxoon ci yonent yi ak juróom ñaareelu junniy at yi mu waxoon ci yonent yi dañuy booloo, ñu mat sèkk ci liggéeyu mucc gi Yàlla, boroom biy sàkk, xalaat. “ *Perle bu am solo* ” bimu bind ci Matë 13:45-46 dafay wane mbégte mi mu béggoon jox ko .

Coppite yu mag yi am ci Yerusalem bu bees bi

Xel mi dafa leer ne : “ *Mbeddu dëkk bi dafa melni wurus bu sell, melni weer wu leer.* » Bi muy wax ci « *barabu wurus bu sell* » bi, maanaam ngëm bu sell, dafa bégga méngale ak Paris bi yor nataalu bàkkaar, ndax ñu tuddee ko « *Sodom ak Egypt* » ci Peeñu 11:8.

Verse 22 : « *Gisuma benn barabu jaamukaay ci dëkk bi ; Ndaxte Boroom bi Yàlla Aji Kàttan ji mooy màggalukaayam.* »

Jamonoy màndarga yi weesuna, ñiñ tànn dugg nañu ci liggéey bu dëggu bi ci projet de sauvetage divine. Ni ñu ko xamee tay ci kaw suuf, “ *jaamukaayu* ” ndaje bi dootul am njariñ. Dugg ci dundu ba fàww ak dëgg dina dindi benn njariñ “ *lëndëm* ” yi leen waxoon ci kàddug Yàlla, buñu sukkandikoo ci Kolos 2:16-17 : “ *Kon bu leen kenn àtte ci lekk, naan, wala màggal, weer wu bees, wala bisu noflaay* . Ndànk ! Ci aaya bii , formul biy wax « *bisu noflaay yi* » dafay wax ci « *bisu noflaay yi* » ñuy amal ci màggalu diine yi, te du « *bisu noflaay bi ayu-bis bu nekk* » bi Yàlla tëral ba noppi sellal ko ci juróom ñaareelu bis bi àdduna bi tàmbalee. Ni ñëwu Kirist bu njëkk bi defee benn njariñ ci xew-xew yi ñu waxoon ci kóllóre gu yàgg gi , dugg ci àdduna ba fàww dina tax màndarga yi ci kaw suuf baña am njariñ, te dina may ñiñ tànn ñu gis, dégg ak topp Mbote mi , maanaam , Yeesu Kirist, dëgg-dëgg divine bu sell biy wane “ *temple* ” biy nekk .

Aaya 23 : “ *Dëkk bi soxlawul jant wala weer ngir leeralal ko ; Ndaxte ndamu Yàlla moo koy leeral, te Mbote ma mooy làmpam.* »

Ci éternité divine, ñiñ fal ñu ngi dundu ci leer gu sax te amul benn balluwaay bu leer ni sunu jant bi fi nekk leegi, te nekkam gi amul lenn ludul weccitu « *bëccëg ak bëccëg* » ; “ *guddi wala lëndëm* ” gëmloo ko ndax bàkkaar. Bàkkaar bi jeexna ba noppi dem, amul lenn ludul barab bu des ngir “ *leer* ” gi Yàlla waxoon “ *baax* ” ci Gén. 1:4.

Xelu Yàlla mënul gis , te Yeesu Kirist mooy anam wi mbindéefam yi mëna gisee ko . Ci liggéey boobu lañu koy wane ni “ *torch* ” bu Yàlla mi kenn mënul gis.

Waaye li ñuy tekki ci ngëm dafay wane coppite bu mag. Bu ñu duggee ci asamaan si, ñiñ tànn dina ñu leen jàngal ci saasi, te dootu ñu soxlaati “ *jant bi* ”, di màndarga jàppante bu bees bi , wala “ *weer wi* ” màndarga jàppante bu yàgg bi ci Juif yi ; ñoom ñaar ñépp , buñu sukkandikoo ci Peeñu 11:3, ci Mbind mi, ñooy “ *ñaari seede* ” yu Yàlla , yu am njariñ ngir leeral nit ñi ci seen gis-gis ak seen xam-xam ci pexem muccal. Ci gàttal, ñiñ tànn dootu ñu soxlaati Bible bu sell bi.

Aaya 24 : “ *Xeet yi dina ñu dox ci leeralam, te buur yi ci kaw suuf dina ñu indi seen ndam ci dëkk bi.* »

“ *Xeet yi* ” ñuy wax ci ñooy “ *réew* ” yu asamaan wala yu nekk ci asamaan . “ *Suuf su bees* ” nekk na nguuru Yàlla bu bees, foofu la bépp mbindéef buy dundu mëna gis Yàlla bi ko sàkk . “ *Buuri àdduna* ” yi bokk ci ñiñ tànn , dina ñu “ *indi ndamu* ” seen ruuh bu sell ci dundu ba fàaw bi ñu samp ci “ *suuf su bees* ” . Baatu « *buur yi ci kaw suuf* » , di gëna bari luñuy wax ci , ci anam wu ñaaw , ci kilifay kaw suuf yuy fippu , *dafay màndargaal* , ci anam wu nèbbu , ñiñ tànn ci Apo . 4:4 ak 20:4 ñu ngi leen wane ñu “ *toog* ” ci “ *jal yi* ”. Noonu lanu jàngee ci Peeñu 5:10 : “ *Yaa ngi leen defay buur ak ay saraxalekat ci sunu Yàlla, ñuy nguuru ci kaw suuf.* ”

Verse 25 : “ *Duñu tëj buntu yi ci bëccëg, ndax guddi du fa am.* »

Mesaas bi dafay wane ni ñàkka wóor gi am ci jamono jii jeexna. Jàmm ak kaaraange dina mat sèkk ci leeralu bés bu sax te du jeex. Ci taarixu dundu, nataalu lëndëm gi ñu ngi ko

sos ci kaw suuf, ndax xeex bi ñu doon def ngir xeex " leer " bu boroom bi ak " lëndëm " bi ci kampu Seytaane.

Aaya 26 : “ *Dina ñu yóbbu ci dëkk bi ndam ak ngor réew yi.* »

Lu weesu 6000 at nit ñi dañu boole seen bopp ci ay xeet, ay xeet ak ay réew. Ci jamonoy chretien yi , ci réew yu sowwu jàng , nit ñi dañu soppo seeni réew def leen ay réew, ñu tannée ci ñoom chretien yiñ tànn ndax " *ndam ak ngor* " gi ñu jox Yàlla, ci Yeesu Kirist.

Aaya 27 : “ *Lenn lu tilim du dugg ci dëkk bi, képp kuy def mbir yu tilim wala fen . ñi ñu bind seen tur ci téreb dundu bu Mbote mi kese ñooy dugg .*

Yàlla daf ko firnde, mucc mooy limu bëgg lool. Ruuh yu sell yu mat sëkk , seede mbëggeel ci dëgg gi Yàlla mëna tànn, ñooy mëna am dundu ba fàaw. Benn yoon, Xel mi yeesal na bañaaleem ci « *tilim* » biy màndargaal ngëmu Protestan bu daanu ci bataaxal « *Sard* » ci Peeñu 3:4, ak ngëmu Katolik bi ko topp « *joxe boppam ci lu ñaaw ak fen* » diine ak siwil. Ndaxte ñi boddul ci Yàlla dañuy bàyyi seytaane ak ay rabam ñu nax leen.

Waaye itam, Xel mi daf nuy fàttali ni, nit ñi mën nañu ko jaaxal ndax Yàlla, bi àdduna di àdduna ba leegi, xam na tur ñi mu tànn, ndax *dañu leen bind ci téere dundu bi* . Te ginaaw bi Yàlla waxee « *ci téreb dundu Mbote mi* », dafay dindi bépp diine bu dul chretien ci pexem mucc gi. Bimu waxee ci Apocalypse bi ni diine chretien yu baaxul yi duñu boddul ci, yoonu mucc gi dafa “ *sew te xat* ” ni ko Jesus waxee ci Mat 7:13-14 : “ *Duggleen ci buntu bu sew bi. Ndaxte bunt bi ak yoon wi jëm sànkù yaatu nañu, te ñi ciy jaar bare. Waaye buntu bi jëm ci dundu dafa xat , te yoon wi jëm ci dundu dafa jafe , te ñi koy gis bariwul .*”

Feeñu 22 : Bis budul jeex

Jamonoy tannéeef bu baax ci kaw suuf jeexna ci Peeñu 21 :7 x 3. Nimero 22 dafay màndargaal ndoortelu benn léeb , doonte ci téere bii , mooy njeextalu léeb bi. Yeeslu googu,

muy lu jëm ci “ lépp ” ci wàllu Yàlla, mingi lëkkaloo ak “ suuf su bees ak asamaan bu bees ” , ñoom ñaar ñépp ay dundu ba fàww .

Aaya 1 : “ *Ba noppi mu wan ma dexe ndox mu leer, leer ni kristal, di joge ci jal bu Yàlla ak Mbote mi.* »

Ci nataal bu yéeme bii di dundal, Xel mi daf nuy fàttali ni mbooloo mu tànn mi nekk ba fàww , di misaalu “ *dexe ndoxu dundu* ” , mbindéef la, liggéey bu Yàlla defaraat ci ngëm ci Kirist, te nekkam bu ñuy gis mingi feeñ ci “ *jalluwaayam* ” ; te loolu, jaaraleko ci saraxu “ *mboot mi* ” , maanaam Yeesu Kirist ; muy meññeefu judduwaat gu bees gi sarax boobu jur ci ñiñ tànn.

" *Dex gi* " ndox mu sell la mu gaaw di naaw. Dafay wane dundu guy wéy di dox ni moom. Ndox mu sell mooy 75% ci yaram wi nit ñi di dundu ci kaw suuf ; maanaam sudee ndox mu sell mënul ñàkk ci moom , te loolu moo tax Yàlla méngale kàddoom, ni ko mënul ñàkk ngir am dundu ba fàww, ak “ *mbënd ndox miy dundal* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 7:17, ndax moom ci boppam mooy “ *mbënd ndox miy dundal* ” buñu sukkandikoo ci Yer. Ci Peeñu bi nu gis ci Apo. 17:15 ne “ *ndox yi* ” dañuy màndargaal “ *askan yi* ” ; Fii, “ *dex gi* ” dafay màndargaal ñiñ tànn ñu mucc, ñu nekk ba fàww.

Aaya 2 : “ *Ci diggu mbedd dëkk bi, ci ñaari wetu dex gi, amoon na garabu dundu, buy meññ fukk ak ñaari yoon ay meññeefam, di meññ weer wu nekk, te xob yi dañuy faj xeeti àdduna yi.* »

Ci ñaarelu nataal bii, di Yeesu Kirist, " *garabu dundu gi* " mingi nekk " *ci diggu* " mbooloo mi mu tànn, ñu dajaloo ko wër ci " *plaasu* " ndaje mi. Moo nekk “ *ci digg* ” ñoom, waaye mingi nekk itam ci seeni wet, maanaam “ *ñaari wetu dex gi* ” . Ndaxte Xelu Yeesu Kirist a ngi fépp ; nekk fépp ak ci ñépp. Meññeefu “ *garab* ” googu mooy “ *dundu* ” guy yeesal , saa yu nekk , ndax “ *meññeefam* ” ñu ngi koy am ci “ *12 weer* ” yi ci sunu at ci kaw suuf. Lii beneen nataal bu rafet la buy wane dundu ba fàww, di fàttali nit ñi ni bëgg-bëggu Yàlla moo koy tëye ba fàww.

Jesus dafay faral di méngale nit ak *garab* yu am meññeef , yu ñuy *àtte ci seeni meññeef* . Ci ndoorte li ci Génesis 2 :9, dafa wax ni moom mooy màndargaal “ *garabu dundu* ” . Leegi garab yi dañu am seen “ *yéere* ” yuy taaral seeni “ *xob* ” . Ci Jesus, " *yéereem* " dafay màndargaal liggéeyam yu jub yi , moo tax mu muccal bàkkaar ñi mu tànn, ñi ko wara muccal. Kon ni “ *xobi* ” garab yi di fajee feebar yi, noonu *la jëf* yu jub yi Yeesu Kirist def “ *faje* ” feebar buy ray nit, di bàkkaar bu njëkk bi ñu tànn, dalee ko ci Adam ak Awa, ñoom ñi jëfandikoon “ *xobi* ” garab yi ngir muur seen yaram ak seen ngëm, te bàkkaar bi ñu gis.

Aaya 3 : “ *Amul benn musiba. Gàngune mu Yàlla ak Mbote mi mu ngi nekk ci dëkk ba . jaam yi dina ñu ko jaamu , gis kanamam .* ”

Lu ko dalee ci aaya bii , Xel mi dafay wax ci jamonoy ëlëg, di joxe kàddoom muy luy ñaax ñiñ tànn ñu wara xeex lu bon ak limu nara jur ba keroog Kirist dellusi ak dindi leen ci kaw suuf su bàkkaar.

Mooy " *anathema* " , muy musiba ci bàkkaar bi Awa ak Adam def, bi tax nit ñi mënul gis Yàlla. Bi ñu sàkkee Israyil ci kóllóre gu yàgg gi, soppiwul dara, ndax bàkkaar baa ngi tax Yàlla kenn gisu ko. Ba leegi mingi wéy di nèbb ci suufu melokaanu niir ci bëccëg, mu nekk flamboyant ci guddi. Barab bi gëna sell ci barab bu sell bi, moom kese lañu ko jagleel , te ku ko def, dañu koy yar dee. Waaye jafe-jafe yii ci kaw suuf amatul. Ci kaw suuf su bees si, Yàlla dafay feeñ ci jaamam yépp, te seen liggéey dina nekk kumpa , waaye dina ñu jëflante ak moom ni ndaw yi di laxasu mbagg yi ak Yeesu Kirist , di waxtaan ak moom; jëhran ak jëhran.

Aaya 4 : “ *te turam dina nekk ci seen jë.* »

Turu Yàlla mooy “ *màndarga Yàlla miy dundu* ” dëgg . Nootu Sabbat , amul lenn ludul “ *màndarga* ” ci biti . Ndaxte « *tur* » Yàlla dafay màndargaal jikkoom, muy màndargaal

ci kanam « *ñeenti baayima yi* » : « *gaynde gi, naat wi, nit ñi, ak céeli* » ñoom ñooy wane bu baax wuute gi am ci jikko Yàlla : buur ak doole, waaye waajal saraxe, jikko nit, waaye jikko asamaan. Jhn 11 18 Kàdduy Yeesu daldi am ; Picc yu am benn dunqu dañuy booloo. Waaye itam, ñi bokk ngëm Yàlla, Yàlla tànn na leen ngir dundu ba fàaw, ñu dajale leen ci moom. " Jë " mooy denc *yuur* gi, di center biy dawal xalaatam ak jikkoom. Te yuur giy dundu dafay jàngat, di xalaat, di nangu wala di bañ dëgg gi Yàlla jox ko ngir muccal ko. Yuur ñiñ tànn béggoon nañu mbéggeel gi Yàlla tëral ci Yeesu Kirist, ñu xeex , lépp di aju ci sàrt yiñ tëral , ngir daaneel lu bon ci ndimbalam , ngir mëna dundu ak moom.

Fi nuy mujjee mooy, képp ku bokk jikko Yàlla giñ ko wane jaaraleko ci Yeesu Kirist, nga nekk ak moom ngir jaamu ko ba fàww. Li ñu bind *ci seen jë mooy* « *tur wi* » Yàlla bind , loolu dafay tekki ni dañu am ndam ; ak loolu, rawatina ci natt bu mujj bi ngëmu Adventist yi am, bi nit ñi mëna tànn ñu bind *ci seen jë* “ *turu Yàlla* ” wala turu “ *rab* ” wi fippu .

Aaya 5 : “ *Guddi dootul am ; Te dootuñu soxla làmp walla leer, ndaxte Boroom bi Yàlla moo leen di leeral. Te dinañu nguuru ba faww.* »

Bu ñu sukkandikoo ci Gen. 1:5, ginaaw baat “ *guddi* ” dafa am baat “ *lëndëm* ” buy màndargaal bàkkaar ak soxor. “ *Lamp* ” dafay wax ci Bible bi, di kàddug Yàlla gu sell giñ bind, di fësal li “ *leeram* ” *di teg* , maanaam lu baax ak lu jub. Du am njariñ, ñiñ tànn dina ñu mëna jëfandikoo njubte ci ki leen di dundal, waaye mingi wéy di nekk ci kaw suuf su bàkkaar, liggéeyam bu mënul ñàkk ci “ *leer* ” biy yóbbu, kese, ci dundu ba fàaw.

Verse 6 : “ *Mu ne ma : « Wax yii dañu dëgg te dëgg lañu . Boroom bi, di Yàllay yonent yu sell yi, yónnee na malaakaam ngir wan ay jaamam li wara xew ci saa si .* ”

Ñaareelu yoon lanu gis li Yàlla wax : « *Kàddu yii dañu gëm te dëgg* ». Yàlla dafay jéema gëmloo ki koy jàng ci yonent yi, ndax dundam ba fàaw a ngi ci jafe-jafe ci tãneefam. Bu nit ñi jànkoonte ak firnde yooyu, juróomi yëg-yëg yi ko Boroomam jox ñoo koy tëral. Fiir yi bari nañu lool te mën nañu ko génne ci ngëm. Kon li Yàlla bëgg a wax, amul benn dëgg. Loraange gi nekk ci ruuh yi mingi am fépp.

Dafay baax nu yeasal sunu jàngu ci aaya bii, ndax dafay wane lu bariwul luñu koy gis ci yonent yii. Amul benn màndarga ci aaya bii, waaye firndeel ni Yàlla mooy ki inspiré yonent yi bind téere Bible bi, te ci feeñu bu mujj, yónnee na " Gabriel " ci Yaxya, ngir mu mëna feeñal ko ci nataal li , ci 2020, nara xew " ci saasi " , wala dafa yàgg lool. Waaye diggante 2020 ak 2030, jamono yi gëna tiis lañu wara jàll ; jamono yu tiis yuy màndargaal dee, yàqu-yàqu nikaleyeer, ak “ *juróom ñaari mbas yu mujj yu muru Yàlla* ” yu tiit ; Nit ñi ak nature bi dina ñu dundu lu metti ba ñuy jeex .

Aaya 7 : “ *Maa ngi ñëw ci saa si. 1Tm 2 14 Yaw miy sàmm waxi Yàlla, yi ci téere bii, barkeel nga !* »

Ñu ngi yëgle dellu Jesus ci pringtemps 2030. Barkeel la ci nun, ba ci diir bi nu " *topp* " , ba ci njeexte " *kàdduy yonent yi ci téere bii* " Peeñu.

Adverbe bi « *ci saasi* » dafay tekki feeñug Kirist ci lu gaaw ci jamonoy delluwam, ndax jamono ci boppam mingi dem saa yu nekk te du gaaw wala yeex. Biñu demee ba ci Daniel 8:19, Yàlla daf nuy fàttali ni: “ *amna jamono juñ jagleel mujj gi* ” : “ *Mu ne ma: “Dinaa la wax li nara xew ci mujjentalu muur gi, ndaxte amna jamono juñ jagleel mujjental gi.”* Mën na am ci njeexte 6000 at yi Yàlla tëral ngir tànn ñi mu tànn , maanaam bis bi njëkk ci pringtemps bi jiitu 3 awril 2030 .

Aaya 8 : “ *Man Yaxya, dégg naa loolu te gis naa ko. Bima ko déggee, ma gis ko , ma daanu ci tànk malaaka mi ma ko wan ngir ~~jaamu ko~~.* »

Ñaareelu yoon la Xel mi ñëw ngir àrtu ci nun . Ci mbindu grek yi, verb bi " *proskuneo* " dafay tekki " *sukku ci kanam* ". Verb bi « *jaamu* » mingi cosaanoo ci làkku latin bi tuddu « *Vulgate* ». Tekki bu jaarul yoon boobu dafa melni dafa ubbi yoonu bàyyi sujuud ci diine chretien yu réer ba dem ba ñaan « *taxaw* » , ndax beneen tekki bu jaarul yoon bu verbu grek « *istemi* » , ci Màrk 11:25 . Ci biir mbind mi , jëmmam « *sté kété* » dafay

tekki « des dëgër wala baña xàddi », waaye tekkib Oltramare bi ñu jëlee ci L.Segond, daf ko tekki « stasis » maanaam « taxaw » ci anam wu leer . Tekki bu baaxul ci Bible bi dafay gëmloo ni nit ñi dañu ñàkka xam lu sell dëgg, te dañu gëm ni Yàlla moo leen di sàkk, te dañu gëm seen bopp, te dañu réy seen bopp, te dañu réy seen bopp . Te du lii kese... Loolu moo tax sunu xalaat ci tekki làkku Bible dafa wara nekk lu moytu, rawatina ndax ci Peeñu 9:11, Yàlla dafa wane ni ñuy jëfandikoo Bible bi ñu bind ci làkku Hebreu ak Grek ci anam wu « yàq » (*Abaddon-Apollyon*) . Dëgg gi nekk na ci mbindu njëkk ya, ñu denc ko ci làkku Hebrew waaye mu réer, ñu wecci ko ci mbindu grek yi ci kóllóre gu bees gi. Foofu lañu wara xamni, ñaan « taxaw » dafa feeñ ci gëm-gëmi Protestan yi, te kàdduy boroomam yi ci « *5e mboq* ». Ndaxte, ci anam wu jaarul yoon, ñaan ci sukku dafa yàgg ci Katolik yi, waaye loolu warul jaaxal , ndax ci diine Katolik bii la Seytaane di yóbbu ñi ko topp ak ñi ñuy ray ñu sukku ci kanamu nataal yuñ jël, yu ñaareelu ci fukki denkaane yu Yàlla tere. ; yoon wi Katolik yi bàyyi , ndax ci làkku Rome dañu ko dindi, ñu wecci ko.

Verse 9 : “ *Waaye mu ne ma : Moytul def loolu ! Sa nawle laa ci liggéey bi, ak say nawle yonent ak ñiy sàmm waxi téere bii. Jaamu-Yàlla , sukku .* »

Yaxya dafa wax ni njuumte bi Yaxya def mooy artu ci ñi mu tànn : « Moytuleen daanu ci jaamu yàlla yi ! ” mooy njuumte bi gëna mag ci diine chretien yi Yàlla bañ ci Yeesu Kirist. Mu defar seen gis-gis ci anam wi mu defaree njàngaleem bu mujj bi, bi mu waxe ay ndawam ñu jël seeni gannaay ci waxtu bi ñu koy jàpp. Bi waxtu wi jotee, mu tere leen jëfandikoo ko. Ñu jox njàngale mi , mu ne : “ *Moytul ko def.* ” Ci aaya bii , Yaxya dafay leeral lii : “ *Man maay sa naataango liggéey .* ” « *Malaaka yi* , boole ci « *Jibril* » , ñoom ak nit ñi , ñooy mbindéefi Yàlla bi ko sàkk , moo tere ci ñaareelu yoon ci fukki ndigalam ñu sukku ci kanamu mbindéefam yi, ci kanamu nataal yuñ jël , wala nataal yuñ defar ; jëmm yépp yu yàlla yi mëna jël . Kon mën nanu jàngee lu bari ci aaya bii suñu xoolee ni malaaka yi di doxalee ci anam wu wuute. Fii Gabriel, mbindéef bi gëna yelloo ci asamaan ginaaw Mikael, dafa tere sujudu ci kanamam. Ci beneen wàll bi, Seytaane, ci melokaanam yu nax nit ñi , ci melokaanu « *Jabar ji* » , dafay sàkku ñu tabax ay monumaa ak barabi jaamu ngir jaamu ko, di ko liggéeyal... masku lëndëm gu leer gi dafay daanu.

Malaaka ma yokk ci ni " *ak seeni mbokk, yonent yi ak ñiy topp kàddu yi ci téere bii .* " Diggante tegtal bii ak bu Peeñu 1 :3 nu ngi gis wuute gi am ci diir bi weesu diggante ndoortelu jamonoy decryption , 1980 , ak bi fi nekk ci 2020. Diggante ñaari bis yooyu, " *ki jàng* " dafa bokk leer gu decrypted ci liggéey bi " *ci yeneen doomi Yàlla* " ak. Yokkateg loolu dafay tax ñu bari ci ñi ñu woo ñu mëna bokk ci eleksioŋ yi, suñu déggee dëgg giñ feeñal, ba noppi jëfandikoo ko ci anam wu fëgër.

Verse 10 : “ *Mu ne ma : “Bul nëbb kàdduy yonent yi ci téere bii. Ndaxte jamono ji jege na.* »

Dafa réer nit ñi, ndax dañu ko bindal Yaxya, moom mi Yàlla yóbbu ci sunu jamono ju mujj, daale ko ci ndoorte téere bi , buñu sukkandikoo ci Peeñu 1:10 . Danu wara xam itam ni, ndigal bi ñu jox ñu baña tafu kàddu yi ci téere bi , man lañu ko jox ci jamono ji ñuy ubbi téere bi bamu jeex ; ba noppi mu nekk “ *téere bu ndaw bu ubbeeku* ” bu Peeñu 10:5. Te buñu ko « *ubbee* » ci ndimbalu ak ndigalu Yàlla, amatul benn laaj ci tëj ko ak « *tafukaay* » . Ak lii, “ *ndaxte jamono ji jege na* ” ; ci pringtemps 2021 , dese na 9 at balaa Boroom bi Yàlla Yeesu Kirist di dellusi ci ndam.

Waaye, ñu tàmbali ubbi “ *téere bu ndaw* ” bi ginaaw li ñu bind ci Dan 8:14, maanaam ginaaw 1843 ak 1844 ; Ndaxte xam -xam bu am solo bi am ci mbirum natt bu mujj ci ngëmu Adventist mingi aju ci feeñu yi Yeesu Kirist ci boppam, wala malaakaam, jox sunu mag ju jigéen Ellen G. White , ci jamonoy liggéeyam .

Aaya 11 : “ *Ku jubadi, na gëna jubadi ; Ku jub, na wéy di def njub, te ku sell, na wéy di sell.* »

Bu ñu njëkke jàng, aaya bii dafay firndeel ni dogal bi ñu bind ci Dan 8:14 dafa tàmbali am doole. Taxawaayu Adventist yi Yàlla tànn diggante 1843 ak 1844, dafay firndeel bataaxalu “*Sardis*” bi nu fekk Protestant yi “*ñuy dundu*” waaye “*dee nañu*” te “*tilim*” ci ngëm, ak pioneer Adventist yi “*yelloo weex*” ñuy woowe ci aaya bii “*sellaay ak*.” Waaye ubbite «*téere bu ndaw bi*» dafay dem ca kanam ni «*yoonu jub wi di màgg ni leeralu bëccëg, daale ko ci fajar ba ci collu bi*». Adventist yi nekkoon pionnier xamu ñu woon ni dina ñu am natt ci seen ngëm diggante 1991 ak 1994, ni ko jàngat bu “*5e trompet*” bi nu wane. Ci saasi ñu mëna jàng yeneen mbir ci aaya bii.

Jamonoy màndargaal mingi waaja jeex, ni ñu ko jàngee ci Peeñu 7:3 : “*Buleen yàq suuf si, gééj gi wala garab yi, ba keroog nu màndargaale jaamu sunu Yàlla ci seen jë.*” “*Fan lañu wara def ndigal ngir yàq suuf si, gééj gi ak garab yi ? Amna ñaari mbir yu mëna xew. Balaa “juróom benneelu mboq” wala balaa “juróom ñaari mbas yu mujj yi” ? “Jiroom benneelu mboq” bi mooy jiroom benneelu àrtu bi Yàlla jox bàkkaarkat yi ci kaw suuf, daf may nuru lu jaadu lool ñu tëye ñaareelu mën-mën bi. Ndaxte «juróom ñaari mbas yu mujj yi ci muuru Yàlla» dañu jëm ci «suuf» bu Protestan yi ak «gééj» bu Katolik yi. Nanu jàpp ni yàqu-yàqu yi “jiroom benneelu mboq” indi, terewul, waaye dafay jàppale ñiñ tànn, ñu mucc ci deretu Yeesu Kirist, ñu tuub seen ngëm.*

Kon ginaaw «*juróom benneelu mboq*» ak balaa «*juróom ñaari mbas yu mujj*», ak ci jamonoy dakkal màndarga giy màndargaal njeextalu jamonoy yiw wu mbooloo ak benn-benn, lanu mëna teg kàddu yi ci aaya bii : «*Ku njubadi, na nekk njubadi, te ki tilim, na nekk lu tilim; Ku jub, na wéy di def njub, te ku sell, na wéy di sell.*» Ku nekk dina mëna gis fii anam wi Xel mi di ñëw ngir firnde ci aaya bii tekki bu baax bi ma joxe ci aaya bu mag bi tuddu “*Adventist*” maanaam Daniel 8:14 : “*... sellaay dina gëna jub*”. Baatu “*njub ak sell*” dafay jàppale bu baax, moo tax Yàlla gëmloo ko. Kon bataaxal bii dafay wax ci jamonoy njeexte jamonoy yiw, waaye beneen leeral mooy lii ci topp. Bi ñuy yegg ci njeexte téere bi, Xel mi dafay xool jamono ji téere bi leer nekk “*téere bu ndaw bu ubbeeku*” te ci jamono jooju, nangu wala baña nangu dina tax ñu wuute “*ki jub ak ki tilim*” te sunu Boroome dafay woo “*sell bi mu gëna sellal boppam*”. Maa ngi fàttaliku itam ni, ci bataaxal bi tuddu “*Sardis*”, dañu wax ni Protestant moo waral “*tilim*”. Xel mi dafay wax ci kàddoom yi, diine Protestantisme ak Adventisme, ñoom ñoo bokk musibam, li ko dalee 1994, bimu duggee ci alyans ocumenique. Kon nangu bataaxal biñ jëlee ci téere bii, dina «*indiwaat*», waaye ci gàttal, wuutale kiy jaamu Yàlla ak ki ko jaamuwul» buñu sukkandikoo ci Mal 3:18.

Moo tax maa ngi tënk njàngalem aaya bii. Bi njëkk mooy firndeel tàqalu Adventist yi ak Protestant yi diggante 1843 ak 1844. Ci ñaareelu jàng bi, dafay wax ci Adventism ofisel bi dellu ci ndaje Protestant yi ak ocumenical ginaaw 1994. Maa ngi digle ñatteelu jàng biy jëfandikoo ci njeextelu jamonoy Yeesu ci atum 1994. balaa 3 awril ci Pâques 2030.

Ginaaw leeral yooyu, nu xamni li waral daanu Adventism institutionnel, bi ko waral Yeesu Kirist «*waccu*» ci bataaxalam bimu yónnee Laodise, mooy baña gëm ni dina dellusi ci 1994, waaye baña bàyyi xel ci li leer gi indi ci tekkib Daniel; leer gi ñu wane ci anam wu kenn mënul werante ci mbindu bible bi njëkk ci làkku Hebrew ci boppam. Bàkkaar boobu, Yàlla miy doxal yoon kese moo ko mëna àtte, te du jàpp ki def njuumte.

Aaya 12 : “*Maa ngi ñëw ci saa si, te sama neexal maa ngi ànd ak man, ngir jox ku nekk liggéeyam.*”

at ci ginaaw, Jesus dina dellusi ci ndam lu kenn mënul nettali. Ci Peeñu 16-20, Yàlla daf nu xamal xeetu mbugal bimu wara jox bàkkaarkat yi, ñi amul yoon, ñi baña muñ ñi fippu ci Katolik yi, ci Protestan yi ak ci Adventist yi. Ci Peeñu 7:14, 21 ak 22, ci Peeñu 7:14, 21 ak 22, ci Peeñu 7:14, 21 ak 22, ci Peeñu 7:14, 21 ak 22, ci Peeñu 7:14, 21 ak 22, ñu jox nu wàll wiñ dencal ñi mu tànn, di Adventist yu gëm, te dañuy sargal kàdduy yonent yi ak bésu

noflaay bu sell bi. Baatu gëmloo sa bopp amul benn njariñ ndax su ko defee dina yàgg lool ngir soppi njuumti yi ñu def ci tannéeef yu njëkk ya.

Aaya 13 : “ *Man maay Alfa ak Omega, ki njëkk ak ki mujj, ndoorte ak mujj.* »

Lu am ndoorte amna njeexite. Njàngale moomu dafay wax ci diiru àdduna bi Yàlla tannée ñi mu tànn. Diggante alfa ak omega, 6000 at dina ñu weesu. Ci atum 30 ci 3 awril, deewu Yeesu Kirist ci boppam, mooy màndargaal jamonoy alfa ci 2000 at yu chretien yi bokk ; Pringtemps 2030 dina am doole ci jamonoy omega .

Waaye alfa bi mooy 1844 ak omega 1994. Ci gàttal, alfa mooy man ak ñi ñu mujjee tànn, 1995 ak omega, 2030.

Aaya 14 : “ *Barkeel nañu ñiy topp ay ndigalam (te ~~duñu raxas seeni yéere~~) , ngir ñu mëna lekk ci garabu dundu gi, te dugg ci buntu dëkk bi .* »

Ñaareelu xeetu “ *tiis wu mag* ” mingi ci sunu kanam, ak limu jur ci dee yu bari. Moo tax, fàww ñu gaaw ci am aar ak ndimbalu Yàlla jaaraleko ci Yeesu Kirist. Ni nataal bi di wane, bàkkaarkat bi dafa wara “ *topp ay ndigalam* ” ; **bu Yàlla ak bu Yeesu , “ mbootu Yàlla ” loolu dafay tekki ni dafa wara bàyyi bépp xeetu bàkkaar bu mëna am.** Tekkib aaya bii ñu denc ko ci sunuy Bible yi fi nekk, mingi aju ci diine Katolik bu Rome bi Vatican jiiite. Yeneen mbind yi , yu gëna yàgg te gëna gëm, dañu wax : “ Barkeel nañu ñiy topp ay ndigalam . ” Te ginaaw bàkkaar mooy sàcc yoonu Musaa, bataaxal bi dafa jaarul yoon, ba noppi ñu wecci déggal bu gëna neex bi, ñu wax ni bokk nañu ci chretien yi. Kan mooy am njariñ ci krim bi ? Ni nara xeex ci bisu sabbat ba keroog Yeesu Kirist dellusi ci ndam. Li gëna am solo ci kàddu yi mooy : “ Ku déggal Ki la sàkk, barkeel na . ” Mesaas boobu dafay baamtu li ñu wax ci Peeñu 12:17 ak 14:12, maanaam : “ *ñiy topp ndigali Yàlla ak gëm Yeesu .* ” Ñoom ñooy jot bataaxal bi Jesus mujjee wax. Kiy àtte li ñuy jëlee ci liggéey bi mooy Yeesu Kirist ci boppam, te limu laaj mingi méngoo ak tiis yi mu dundu ci martyrism. Neexal bi ñuy am ci ñiñ tànn dina rëy lool ; Dina ñu am dundu gu dul jeex , te dina ñu dugg ci dundu ba fàaw jaare ko ci yoonu Adventist bi ñuy màndargaal ci “ *fukk ak ñaari buntu* ” yi ci “ *Yerusalem bu bees* ” bi ñuy màndargaal.

Aaya 15 : “ *Demal ak xaj yi, luxuskat yi , njaayum nit ñi, reykat yi, jaamu yàlla yi ak képp ku bëgg fen te di ko def !* »

Kan ñooy ñi Yeesu woowe nii ? Tuutma bu nèbbu bii dafay wax ci ngëmu chretien yépp, ndax ngëm gi réer ; ngëm katolik, ngëm protestant bu bari jëmm, boole ci ngëm adventist bi dugg ci jàppanteem ci 1994 ; ngëm Adventist bi mu barkeel lool ci ndoorte limu am, rawatina ci ñi mujjee nekk ndawam ñu forse leen ñu baña nangu. “ *Xaj* ” yi ñooy xeetu xaj yi , waaye li gëna am solo mooy ñiy wax ni ay rakkam lañu, **ba noppi wor ko**. Tur wi “ *xaj* ” dafa wuute ci nit ñi ci jamonoy sowwu jant , baayima bi ñuy jàppee ni màndarga njub , waaye ci waa penku , dafay màndargaal njub . Ci barab boobu , Jesus dafay werante seen neekin nit , jàpp leen ni ay baayima yu ñàkk doole . Yeneen mbir yi dañuy firndeel àtte boobu. Jesus firndeel na kàddu yi ñu wax ci Peeñu 21:8, te fi ñu yokk kàddu yi “ *xaj* ” dafay wane àtteem ci boppam. Ginaaw mbëggeel gu rëy gi mu wane nit ñi, amul lu gëna tiis ni ñuy wor ci ñi ko wax ak saraxam.

Ginaaw loolu Jesus daf leen woowe “ *luxuskat* ” ndax li ñuy jëflante ak malaaka yu soxor yi, maanaam ngëmu ngëm, moo njëkka nax ngëmu Katolik yi ci feeñu “ *Mariam Jabar ji* ”, muy lu mënul am ci wàllu bible. Waaye kéemaan yi rab ya daan def dañu niroo ak yi “ *luxuskat yi* ” Firawna daan def ci kanamu Musaa ak Aarona.

Bi ñu leen woowe “ *ñu ñàkk ngor* ”, Jesus dafay ñàññi moomeel gi nit ñi am ci seen bopp, waaye li gëna am solo mooy jàppante diine yi Eggaliis Protestan yi amal ak ngëmu Katolik bi yonent Yàlla yi ñàññi ni jaamu Seytaane la. Dañuy jur, “ ni seeni doom yu jigéen , ” “ *tilim* ” seen “ *yaay buy yàqu-yàqu Babilon bu Mag bi,* ” bi ñu wax ci Peeñu 17:5.

Apostat yi itam “ *reykat* ” lañu, ñuy waajal ray ñi Yeesu tànn, sudee Yeesu mënul leen tere ñew ci ndamam.

Dañuy “ *jaamu yàlla* ” ndax dunder alal moo gëna fonk dunder ngëm. Bu leen Yàlla joxee leeralam, duñu ci bàyyi xel, waaye dañu bañ ko ndax dañuy wax ndawam yu dëggu yi.

Ngir jeexal aaya bii , dafa leeralal : « *te képp ku bëgg fen, di ko jëfandikoo !* ” Su ko defee , dafay ñaŋŋi ñi seen nature tēnk ci fen, ba sax ñu baña yēg dēgg gi. Neena ñu ni amul benn xayma ci neexaay ; Noonu la bëgg dēgg wala fen mel. Waaye ngir dundam ba fàww, Yàlla dafay tànnnee ci mbindéefam yi nit ñi di jur, ñi am mbēggeel googu ci dēgg.

Li mujj ci pexem mucc gi Yàlla tëral lu raglu la. Ñu sànni , ñu toppalante, bàkkaarkat yu dēgër yi, yu baña tuub, jàppalante Juif yu yàgg yi gëmul , ngëmu Pape bu Roman Katolik , ngëmu Orthodox bu jaamu yàlla yi, ngëmu Protestant ak jikko ju Calvinist , ak mujjee, ngëmu njubte gi. s ñoom ñépp am nañu sañ-sañ bu tolloo.

Bataaxelu “ Adventist ” dafa am njeexital yu bon, li ci njëkk mooy ci Juif yi, ndax dañu bañoon gëm **ñewu** Almasi bi ñu waxoon ci Dan 9:24 ba 27. Ñaareel ba mooy, chretien yi Jesus dàq, ñoom ñépp bokk nañu njuumte ci wane ni dañu baña bàyyi xel ci ñewu Adventist **bu mujj** bi . Li ñu ñàkka bëgg dēggam moo leen di ray. Ci atum 2020, diine yu mag yooyu yépp bokk nañu bataaxal bu tiis bi Jesus waxoon ci atum 1843 ci Protestantism ci jamonoy “ *Sard* ” ci Peeñu 3:1 : “ *Yaa ngi dunder ndax yaa ngi dunder, waaye yaa ngi dee .* ”

Aaya 16 : “ *Man, Yeesu, maa yónnee sama malaaka, mu seede leen mbir yooyu ci mbooloo mi. Man maay reen, askanu Daawuda, di biddiiwu njël bu leer bi.* »

Jesus yónnee na malaakaam Gabriel ci Yaxya, jaare ko ci Yaxya yónnee ko ci nun, jaam yu gëm yi ci jamono yu mujj yi. Ndaxte tay la , bataaxal bi leer nàññ , may nu xam bataaxal yi mu doon wax ay jaamam ak ay taalibeem ci juróom ñaari jamono yi wala juróom ñaari ndaje yi . Jesus dindi na sikki sakka ci limu doon wax ci Apo.5 : « *reen ak doomi Daawuda* ». Mu yokk ci : “ *biddiiwu suba bu leer .* ” Biddéew boobu mooy jant bi waaye daf koy jàppee ni màndarga rek. Ndaxte, te kenn xamul, mbindéef yu dēggu yi bëgg Yeesu Kirist ndax saraxam, dañu sargal sunu jant, di biddiiw bi xeeti Yàlla yi jaamu. Sudee ñu bari xamu ñu ko , mbooloo mu bari, ba ci ñi am xam-xam ci mbir mi, pare wuñu, te mēnu ñu xam njariñu jëf jaamu yàlla yi . Nit ñi dañu wara fàtte seen bopp, def seen bopp ci barabu Yàlla miy yēg mbir yi ci anam wu wuute lool ndax xel mi topp na jēfi nit ñi defna luy tollu ci 6000 at ci ginaaw. Dafay xàmme jëf bu nekk ci limu doon ; loolu du ci nit ñi seen dunder gu gàtt gëna bàyyi seen xel ci satisfaire seeni bëgg-bëgg, li ci njëkk mooy bëgg-bëggu yaram ak àdduna, waaye loolu mooy xew itam ci nit ñi gëm seen ngëm, diine lool, te ñuy wéy di tēju ci sargal seeni maam.

Ci njeexte bataaxal bi jóge ci Tiatira , Xel mi ne “ *ki daan* ” : “ *Dinaa ko jox biddiiwu suba* . Fii, Yeesu dafay wane boppam ni mooy “ *biddiiwu suba* ”. Kon ki jël ndam li dina am Jesus, ànd ci ak moom leeru dunder giy joge ci moom. Li ñuy fàttaliku ci kàddu yii dafay wane ni “ Adventist ” yu mujj yi dañu wara bàyyi seen xel ci aaya yii ci 1 Piyeer 2:19-20-21 : “ *Te am nanu kàddug yonent yu gëna wóor, ngeen bàyyi xel ci loolu, ndax leer guy leer ci barab bu lëndëm, ba keroog biddiiw biy ñew fenk, ba keroog biddiiw biy fenk. Jëkk ngeen xam lii: benn waxu yonent ci Mbind mi mënul a tekki ci boppam, ndaxte waxu yonent musul a bawoo ci coobareg nit, waaye nit ñu sell ñu jóge ci Yàlla, dañuy yégle ci dooley Xel mu Sell mi.* Mēnu ñu ko gëna wax. Ginaaw bi kiñ tànn dégge kàddu yooyu, daf leen di soppi def leen ay liggéey yu Yeesu Kirist bàyyi xel.

Aaya 17 : “ *Xel mi ak jabar ji ne : “Ñëwal.” Ku dēgg , na wax: «Ñëwal.» Rmn 10 20 Ku mar, na ñew ; Ku bëgga naan ndoxu dunder te doo fay .*

Bi Yeesu tàmbalee liggéeyam ci kaw suuf, mu ngi doon woo : “ *Ñëwal .* ” Waaye ci jël nataalu “ *mar* ” , xamna ni ku “ *marul* ” du ñew naan. Ñi “ *mar* ” dunder ba fàaw gi , yoon wu mat sēkk wi nuy jox ci yiwam kese, di ñaareelu saas, ñooy dēgg wootam . Jesus kese

moo ko fay ; Moo tax mu koy jaay “ *te doo fay* ” . Amul benn " indulgence " bu Katolik wala bu Yàlla may ñu ko am ci njëgu xaaalis. Woowu àdduna bi dafay waajal ndajeb njiit yuñ fal, ñu bawoo ci bépp réew ak bépp cosaan. Wooy “ *Ñëwal* ” mooy caabi ndaje bii di ñiñ tànn, di natt ngëm ci jamono yu mujj yi. Waaye, dina ñu dundu fitna bu tasaaroo ci kaw suuf, te duñu dajewaat ba Yeesu Kirist dellusi ci ndamam ngir dindi leen ci kaw suuf su bàkkaar .

Aaya 18 : “ *Maa ngi wax képp ku dégg kàdduy yonent yi ci téere bii : Ku yokk ci mbir yooyu, Yàlla dina ko yokk mbas yiñ bind ci téere bii ;* »

Apocalypse du téere bible buñ yamale. Liggéeyukaay la bu Yàlla bind ci làkku bible, te képp ku seet Bible bi yépp, daale ko ci ndoorte la ba ci njeexte gi, mën nga ko xàmme. Expression yi dañuy gëna miin suñuy jàng lu bari yoon. Te “ concordances bibliques ” dañu nuy may nu gis kàddu yu melni loolu. Waaye ginaaw bi kodu bi leer lool, ñu ngi artu tekkikat yi ak bindkat yi : « *Ku ci yokk dara, Yàlla dina ko dóor mbas yi ñu wax ci téere bii .* »

Aaya 19 : “ *Ku dindi dara ci kàdduy yonent yi, Yàlla dina dindi ci garabu dundu gi ak ci dëkk bu sell bi, yiñ bind ci téere bii .* »

Ci sabab yooyu, Yàlla dafay gëna ñaawlu képp ku “ *dindi dara ci kàddu yi ñu bind ci téreb profesi bii .* ” Ku jël risk boobu, dañu lay artu itam : « *Yàlla dina dindi sa wàll ci garabu dundu gi ak ci dëkk bu sell bi, yuñ wax ci téere bii .* » Kon coppite yi ñu gis dina am njeexital yu metti ci ñi ko def.

Maa ngi leen di yóbbu ci njàngale mii. Sudee Yeesu Kirist dafay yar coppite yi am ci téere biñ bind te kenn mënu ko xam , ci ñaari anam yu tar yooyu , lan mooy dall ki bañ bataaxal biñu bind te mën nañu ko xam bu baax ?

Yàlla am na lu tax mu leer ci àrtu bii , ndax limu tànnée ci kàddu yi , dafa am solo ak mbindu « Fukki denkaane » yi mu bind ci baraamam ci kaw ay xeer . Leegi , ci Dan.7:25, dafa wax ci kàddug Yàlla ni “ *yoon* ” bu buur bi dina “ *soppiku* ” ni ko “ *jamono* ” yi di demee . Jëf ji ñu ngi ko amal, ni ñu ko gise, ci kilifay Rome, toppalante imperial ci 321, ginaaw ga papal , ci 538 . Jëf jooju , mu jàpp ni “ *tiitaange* ”, dina ñu ko yar ci dee , te Yàlla daf ñuy digal ñu baña baamtu, ci wàllu yonent, xetu njuumte yooyu mu ñàñni bu baax.

Liggéeyu Yàlla dafay wéy di liggéeyam, ak saa yu ñu ko mën defee. Kenn mën xam limu waxoon ci kàdduy Yàlla te kenn duko jàppale. Loolu dafay tekki ni liggéey biñ dekode ak biñ enkripte dañu am benn valeur. Kon xamleen ni liggéey bii di fësal xalaatu Yàlla ci anam wu leer, liggéey bu “ *sellaay* ” bu kawe la. Mooy “ *seede bu mujj bi Yàlla joxe ci Jesus* ” ci jaamu Seventh-day Adventist yi ko doon xeex ; ak ci jamono jooju, ak jëfandikoo dëgg Samdi Sabbat, mooy ci 2021 , mujjentalu “ *sellaay gëna jub* ” programme bi dugg ci doole decret Dan.8:14 ci 1843 .

Aaya 20 : “ *Kiy seede mbir yooyu dafa wax ne : “Ci dëgg maa ngi ñëw ci saa si . Amiin ! Ñëwal, Boroom bi Yeesu !* »

Ndaxte téere bii di Peeñu dafa am kàddu yu mujj yu Yeesu Kirist waxoon ak ay taalibeem, moo tax téreb Peeñu ma dafa sell lool. Ci moom lanu fekk lu niroo ak tablo yoonu Musaa, ñu bind ci baraamu Yàlla, ñu jox ko Musaa. Jesus seede ; Kan moo mën weddi seede bu Yàlla bi ? Lépp wax nañu ko, lépp feeñ na, amul leneen lumu wara wax ludul : « *Waaw, maa ngi ñëw ci saa si* ». “ *Waaw* ” bu yomb buy wax ci nit ku Yàlla, mooy wax ndax ñëwam bu jege bi amul benn werante ndax dafay yeesal digeem: “ *Maa ngi ñëw ci saa si* ” ; a “ *ci saasi* ” date buy jël lu muy tekki : ci pringtemps 2030. Te mu firndeel wax ji ci wax “ *Amen* ” ; loolu dafay tekki : « *Ci dëgg* ».

Kon kan moo wax : « *Ñëwal, Boroom bi Yeesu* » ? Bu ñu sukkandikoo ci aaya 17 ci chapitre bii, ñoom ñooy “ *Xel mi ak jabar ji .* ”

Aaya 21 : “ *Yalna yiwu Boroom bi ànd ak seen boroom !* »

Aaya bu mujj bi ci Apocalypse dafay tëj téere bi ci wax ci “ *yiwu Boroom bi Yeesu* .” Lii mooy mbir mi ñu daan faral di xeex ak yoonu Musaa, bi ñuy tàmbali Assemblée chrétienne . Ca jamono jooju, ñi bañoon saraxu Kirist dañu doon xeex yiw wi. Li Juif yi bàyyi ci yoonu Musaa, dafa tekki ni ci moom kese lañu gisee yoonu Yàlla. Jesus bëggul woon leen dindi ci déggal yoonu Musaa, waaye dafa ñëw ngir “ *matal* ” li saraxi baayima yi waxoon ci Yàlla. Moo tax mu wax ci Mat 5:17 : « *Buleen jàpp ni ñëw naa ngir dindi yoonu Musaa wala li yonent yi wax. Ñëwuma ngir dindi, waaye ngir matt* .”

Li gëna yéeme mooy dégg chretien yi di xeex yoonu Musaa ak yiwu Yàlla. Ndaxte, ni ko ndaw li Pool leeralee , yiw mooy jàppale nit ñi ñu mat yoonu Musaa, ba ci li Yeesu wax ci Yowaana 15:5 : “ *Man maay garabu reseñ bi, yéen car yi. Ku dëkk ci man, man itam ci moom, dina am meññeef yu bari, ndaxte su ngeen ñàkke man, doo ngeen mëna def dara* .” Lan lay wax ci “ *def* ” ak ban “ *meññeef* ” lay wax ? Ci sargal yoonu Musaa, te yiwam moo ko may, jaaraleko ci ndimbalam ci Xel mu Sell mi.

Li gënoon mooy « *yiwu Boroom bi Yeesu* », te mënoon na liggéey ci ñépp » . waaye aaya bu jaarul yoon bii dafay fësal bëgg-bëgg buñ mëna def . Nanu am yaakaar ne dina ñu bari ; lu bari luñu mëna def ; sunu Yàlla, sunu boroom ak Musalkat, yelloo ko ; moo gëna yelloo ko. Biñu waxee « *ak seen boroom yépp* », bind bu njëkk bi dafay dindi bépp jaxasoo ; Yiwu Boroom bi mënul am njariñ ci ñoom kese , maanaam ñi mu « *setal ci dëggam* » (Yowaana 17:17). Ñi jàpp ni dina ñu am dundu ba fàaw suñu jëlee yoon wi Yeesu Kirist wax ni dañu koy topp, maa ngi leen di fàttali ni ci diggante “ *yoon* ” ak “ *dundu* ”, amna “ *dëgg* ” gu kenn mënul rëcci, buñu sukkandikoo ci Yowaana 14:6. Lu metti lool ci way-fippu yi wax ni aaya bii barkeel nañu ko, ndax li ko dalee ci atum 1843, yiwu Boroom bi amul benn njariñ ci ñi mu sellale, ci defaraat noppalu bu sell bi ci Samdi. Jëf jooju, boole ci seede mbëggeel gi mu am ci “ *dëgg* ” gi, mooy tax seen boroom tànn ñu yelloo yiw wiñ wax. Kon yiw mënul nekk “ *ñépp* .” Kon moytu leen tekki Bible yu baaxul yiy réerloo nit ñi, te loolu mën na yóbbe ñi ko gëm, ñu réer lool ci seen xol !

Feeñug Yàlla bi ñuy wane ci téere bii, dafay firndeel njàngale yiñ waxoon ci jaar-jaaru Génesis, muy lu am solo lool. Suma jeexalee ci liggéey bii, daf may amal njariñ ma fàttaliku njàngale yu am solo yii . Loolu amul benn werante, te bëggoon naa fësal ni ci sunu àdduna bi leegi , ngëmu chretien dañu koy fësal bu baax ci anam wu jaarul yoon, te loolu mingi aju ci ndono cosaan ak aada yu Roman Catholicism. Dëgg gi Yàlla bëgg, mingi wéy di nekk ci anam wu yomb te logic, ni ko ndawi Yeesu Kirist yu njëkk yi xamee, waaye yombaay boobu, ñu bari dañu ko bàyyi xel, mu nekk , ndax limu néew , nekk lu jafe ci ñi xamul . Dëgg la, ngir ràññee ñi sell ci jamono yu mujj yi ci Yeesu Kirist ak jumtukaayi ngëm yi ci Peeñu ma, fàww ñu topp li Daniel 8:14 wax. Waaye soo bëggee xam yoon woowu, fàww nga jàng téreb Daniel yépp , ba noppi nga xam bu baax li ñu wax ci profesi yi . Bu ñu xamee mbir yooyu , Apocalypse daf nuy jox ay kumpam. Jàngat yu am solo yooyu dañuy leeral jafe-jafe yi ñuy daj su ñuy jéema gëmloo nit ku gëmul sunu jamono ci réew yu sowwu jàng, rawatina ci France.

Jesus neena kenn mënul ñëw ci moom ludul Baay bi ko jiite, te wax itam ci ñi mu tànn , dañu wara juddu ci ndox ak ci Xel mi. Ñaari njàngale yooyu dañuy tekki ni Yàlla xamna nit ñi mu tànn ci mbindéefam yépp. Kon ku nekk ci ñoom dina def lu méngoo ak limu bëgg ; Itam, ku am xalaat yu ñaaw ci bisu sabbat bi Juif yi yàgg a amal, dina nangu ci lu amul benn jafe-jafe feeñug yonent yi wane ni Yàlla moo ko sàkku ci atum 1843. Waaye ku am xalaat yu ñaaw ci loolu dina bañ bépp argument bu bible bi ñu joxe ngir bañ ko. Bu ñu xamee njàngale mi, daf nuy musal ci bàyyi xel ci nit ñi ñuy jàngal dëggu Kirist. Bi taalibe Yeesu di fësal dëgg gi nekk ci xalaatu Yàlla, dafay jox doole ju mat sëkk “ *Xebaar bu baax biy sax* ” bi taalibe Yeesu wara “ *jàngale xeet yi ba ci njeexte àdduna* .”

" Rab yi " ci Apocalypse

Noonu Yàlla ak ñi mu tànn, dañu feeñ ci nataalu “*rab*” yi, ci anam wu ñu ko toppalante.

Benn bi mooy Rome empereur bi ñuy wane ci « *malaaka mu am fukki bejjen ak juróom ñaari bopp yu sol mbaal* » ci Peeñu 12 : 3 ; “*Nikola*” ci Peeñu 2 :6 ; “*Seytaane*” ci Peeñu 2:10.

Ñaareel ba mooy Rome katolik bu Pape bi , di misaalu « *rab wi jog ci géej gi, am fukki bejjen, sol mbaam xuux ak juróom ñaari bopp* » ci Peeñu 13:1 ; “*Jalluwaay bu Seytaane*” ci Peeñu 2:13 ; “*Jigéen ji di Yezabel*” ci Peeñu 2:20 ; “*Weer wi ànd ak deret*” ci Peeñu 6:12 ; “*Ñatteelu xaaj bu weer wi*” ci “*ñeenteelu mboq*” ci Peeñu 8:12 ; “*Géej gi*” ci Peeñu 10:2 ; “*Bañ bi melni yat*” ci Peeñu 11:1 ; “*geen*” gi “*dragon*” ci Peeñu 12:4 ; “*jaan ji*” ci Peeñu 12:14 ; ak “*malaaka*” bi ñu bind ci aaya 13, 16 ak 17 ; “*Babilon bu mag bi*” ci Peeñu 14:8 ak 17:5.

Ñatteel ba dafay wax ci ateism revolutionnaire bu français, ñu koy misaale ci « *rab wi jog ci bërëb bu amul àpp* » ci Peeñu 11 : 7 ; “*Tiis wu mag*” wi ñu bind ci Peeñu 2:22 ; “*ñeenteelu mboq*” bi ñu bind ci Peeñu 8:12 ; “*Gémmiñ giy wann dex gi*” mooy màndargaal askanu Katolik, ci Peeñu 12:16. Loolu dafay wax ci xeetu “*ñaareelu musiba*” bi ñu wax ci Peeñu 11:14. Ñaareelu xeetam dina mat ci “*jiroom benneelu mboq*” bu Peeñu 9:13, maanaam, buñu sukkandikoo ci Peeñu 8:13 ci suufu titre “*ñaareelu musiba*”, diggante 7 màrs, 2021 ak 2029, ci suufu aspekt dëgg bu Ñatteelu Xeex Mondial buy jeex ci xare nikaleyeeer. Génocide humain biy dindi nit ñi ci kaw suuf si (*abyss*) mooy lëkkaloo gi am ci diggante « *ñeenteelu mboq ak juróom benneelu mboq* ». Dan.11:40-45 dafay nettali ni xeex bi amee .

ñeenteelu “*rab wi*” dafay wax ci ngëmu Protestan ak ngëmu Katolik, seen àndado, ci natt bu mujj ci ngëm ci taarixu àdduna. Dafa “*joge ci suuf*,” ci Peeñu 13:11 ; loolu dafay tekki ni moom ci boppam génn na ci ngëmu Katolik bi ñuy màndargaal ci « *géej* ». Jamonoy Reformation dafa taxawal diine Protestant bu bari, bari ay mbir, ñu màndargaale ko ci apostasi , seede ci liggéey yu John Calvin, ni dafa bëgg xare, metti, def yëfi soxor, ak sonal nit . Bi dekretu Dan.8:14 tàmbalee di dox, daf koy ñàññi ci àdduna bi yépp , daale ko ci pringtemps 1843.

Gëm-gëmu Adventist biñ njékka amal, bi juddoo ci natt ngëmu Protestant ci 1843-1844, dafa dellu ginaaw, dellu ci nekkinu ngëmu Protestan ak musibam ci Yàlla, li ko dalee ci 1994 ; Li ko waral mooy 1991 ba leegi dañu bañ leeralu yonent yi feeñ ci liggéey bii . Faatu ngëm gi nekk ci xeetu mbootaay, ñu ngi ko waxoon ci Peeñu 3:16 : “*Dinaa leen sànni ci sama gémmiñ .*”

Màndarga yu mujj yiñ wax ci yonent yi ñu ngi ci sunu kanam, te dina ñu natt ngëmu ku nekk. Boroom bi Yeesu Kirist dina xàmmee, ci nit ñi yépp, ñi ko moom , maanaam ñi nangu feeñu yu am solo yi, meñneefu mbëggeelu Yàlla, ak bannex ak ngërëm njub .

Ci jamonoy tanneef bu mujj, ñiñ tànn dina ñu ràññee ci li ñuy xam lu waral daanu daanu, feeñug Yàlla dina def wuute gi nekk ci diggante ñi mucc ak ñi réer, ñoom ci jamonoy ndaw yi “*Efes*” , ci Peeñu 2:5, Yàlla ne leen : “*kon fàttaliku fi nga daanu .*” Ci atum 1843, ci jamonoy «*Sard*» , ci Peeñu 3:3, ci la wax Protestan yi : «*fàttaliku leen ni ngeen jotee ak ni ngeen déggee ; ak topp te tuub*” ; lii mingi aju ci Adventist yi bàyyi seen ngëm ci atum 1994, te doonte dañu topp Sabbat, ñu ngi jot ci Yeesu bataaxal bii ci Peeñu 3:19 : “*Maa ngi gëdd ak yar képp ku ma bëgg ; Kon nanga sawar te tuub say bàkkaar .*”

Bi ñuy waajal Feeñug yonent bii , Yàlla Bindkat bi daje ak Yeesu Kirist , dafa tëral boppam mébet ngir may ñi mu tànn ñu ràññee bu baax seeni noon ; mbir mi jeexna, te li Yàlla bëggoon matna . Ci noonu la ki mu tànn amee doole ci wàllu ngëm , mu nekk “*jabar jiñ waajal reeru céetu Mbote mi .*” Mu “*solal ko mbubb mu weex, muy njubteg ñi sell*” ci Peeñu 19 :7. Yaw mi jàng li nekk ci téere bii, sudee am nga saas ak barke ngir bokk ci ñoom, “*waajal sa bopp ngir daje ak sa Yàlla*” (Amos 4:12) , ci dëggam !

Leegi ginaaw bi ñu xamee bu baax profesii yu am solo yi ci Daniel ak ci Peeñu, te xam nañu jamonoy dellu bu dëgg bu Kirist, laaj bii Yeesu Kirist laaj, te ñu bind ko ci Luug 18:8, daf leen bàyyi ci xel mu dal : “ *Maa ngi leen koy wax, dina leen fay ci saa si.* ” **Waaye bu Doomu nit ki wee, ndax dina fekk ngm ci ddina ?** ". Ndaxte xam-xam bu bari ci dëgg mënul dindi néew doole gi ci ngëm googu. Nit ñi, ñuy jànkoon ak dellu Yeesu Kirist, ñu ngi màgg ci klimaa bu baax ci bépp xeetu bëgg-bëgg bu ñuy ñaax bu baax. Tekki nekk na mébetu ku nekk, ak lumu mëna doon, doonte danga wara daaneel sa dëkkandoo, te loolu dafa am ci diiru jàmm bu yàgg bu àdduna bi di dundu lu ëpp 70 at. Sudee xam nanu ni valeur yu asamaan yi Yeesu Kirist xalaat dañu ànd ak sunu jamono jii, laaj bimu laaj mën na nekk lu jaadu, ndax mën na nekk ci nit ñi gëmoon ni dañu leen « tànn », waaye liy ñuul mooy ñu des ci « woo » kese ; ndax Jesus du gis ci ñoom ngëm gi war ngir yelloo yiwam.

Mbind mi dafay ray, waaye Xelu Yàlla mi mooy dundal

Chapitre bi mujj mooy jeexal li ñuy wax ci Apocalypse Revelation. Dëgg la, leegi maa ngi leen di wane kode bible yi ñuy may ñu xàmme mândarga yi Yàlla jëfandikoo ci waxtaanam, waaye doonte seen mébet mooy wane limu sàkku ci dellu Sabbat ci 1843-1844 , baat Sabbat feeñul benn yoon ci yii mbindu yonent ci Daniel wala Reve. Dañu koy digal saa yu nekk waaye duñu ko fësal bu baax. Li waral ñu baña joxe turam bu leer mooy, jëfandikoo bisu noflaay bi dafa nekkoon lu jaadu ci ngëmu chretien yi, ndax ku nekk mën na gis ni mbiru bisu noflaay bi musul nekk luy xëccoo xalaat ci diggante Juif yi ak ndaw yu njëkk ya, di taalibe Yeesu Kirist. Waaye , Seytaane bàyyiwul di ko song, mu njëkka ñaax Juif yi ñu « tilim » ko, ginaaw ga mu ñaax Chretien yi, ñu « baña bàyyi xel ci ». Ngir mëna am loolu, dafa dugal ay tekki yu baaxul ci mbindu yi ko doon wax. Itam, xam-xam bii di dëgg Yàlla du matt suñu baña ñaani jëf yu ñaaw yooyu, te ñi ñuy teg seen bakkan mooy , ci njëkk, Yàlla ci Yeesu Kirist , ginaaw ga ñi deewam mënoon na jox dundu ba fàaw.

Maa ngi firndeel ci kanamu Yàlla ne, amul benn aaya ci mbindu kóllóre gu yàgg gi ak gu bees gi, maanaam Bible bi yépp, buy jàngale coppite ci nekkinu bésu noflaay bi, joge ci ñeenteelu fukki denkaane yi ; Rax ci dolli , Yàlla sellale ko , bimu tàmbalee sàkk àdduna bi.

Liko dalee ci apostasi bu Protestan yi, ndax dekretu Daniel 8:14 , ci pringtemps 1843 , ba tay, jàng Bible dafay ray nit. Bëgg naa leer ni du Bible bi mooy ray nit ci boppam, waaye jëfandikoo gi ñu koy jëfandikoo mooy njuumti tekki yi feeñ ci tekki yiñ tekki ci mbindu « *Hebreu ak Grek* » yu njëkk yi ; waaye li gëna am solo mooy jafe-jafe biy juddoo ci njuumte ci tekki . Yàlla ci boppam moo firndeel loolu, ci nataalam, ci Peeñu 9:11 : « *Malaaka mi yor bërëb bu xóot bi moo leen jiite woon, maanaam* »

Abaddon ci làkku Hebrew, Apollion ci làkku Gereg ». Maa ngi fàttaliku bataaxal bi nèbbu ci aaya bii : « *Abaddon ak Apollyon* » dañu tekki « *ci làkku Hebrew ak ci làkku Gereg* » : Yaxxkat. “ *Malayka bu xóot bi* ” dafay yàq ngëm ci “ *ñaari seede* ” yi ñu bind ci Peeñu 11:3.

Itam, li ko dalee ci atum 1843, gëm-gëmi yu baaxul yi def nañu ñaari njuumte ci li ñuy jàng seede taarixu Bible bi. Li njëkk mooy ñu gënoon jox solo juddug Yeesu Kirist moo gën deeyam, ñaareel ba mooy gëna dooleel njuumte boobu , ndax dañu gënoon jox solo dekkib Yeesu Kirist moo gën deewam. Ñaari njuumte yooyu dañu leen seede, ndax mbëggeelu Yàlla ci mbindéef yi mu sàkk , mingi aju ci dogal bimu jël ci boppam, ngir joxe bakkanam ci Kirist , ngir muccal ñi mu tànn. Li gëna am solo ci ndekkite Jesus mooy luy yàq pexem mucc gi Yàlla tëral, te ci ñi def njuumte, loolu mooy tax ñu bàyyi seen bopp ci moom, ba noppi ñu bàyyi kóllóre gu sell gi, jub gi, baax gi mu àndaloon . Ndam li Kirist am mingi aju ci limu nangu dee, ndekkiteem amul lenn ludul njeextalu njub ak njubte ci njubteem ci Yàlla.

Kolos 2: 16-17 : “ *Kon bu leen kenn àtte ci lekk ak naan, ci bis yu sell yi, ci weer wu bees, wala ci bisu noflaay yi .* »

Dañuy faral di jëfandikoo aaya boobu ngir wax ni dañu wara bàyyi “ *Sabbat* ” bi ñuy amal ayu-bis bu nekk . Ñaari mbir ñoo waral ñu tànn ko. Bi njëkk mooy wax « *bisu noflaay* » dafay tekki « *bisu noflaay* » yi ñuy amal ci « *màggalug diine* » yi Yàlla tëral ci Lévitique 23 . Dañu leen di wax ci kàddu yii: “ *Du ngeen def benn liggéey bu metti ci bis boobu .* ” Amu ñu benn lëkkaloo ak “ *Sabbat* ” ayu-bis bu nekk ludul seen tur “ *Sabbat* ” , muy tekki “ *dakkal , noppalu* ” te mu njëkka feeñ ci Génesis 2:2 : “ *Yàlla noppalu na .* ” Dafay am solo itam ni , baat « *sabbat* » bi ñu wax ci ñeenteelu santaane bi ci làkku Hebrew , feeñul ci tekkib L.Segond bi ko wax , ci turu « *bisu noppalu* » wala « *juróom ñaareelu bis* ». Waaye, mingi joge ci verb bi ñu wax ci Gen. 2:2 : « *noppalu* » wala « *Sabbat* » bi Bible JNDarby wax bu leer .

Ñaareelu sabab bi mooy : Pool dafa wax ci « *màggal yi ak bésu noflaay yi* » ni « *lëndëm lañu ci mbir yiy ñëw* , maanaam mbir yuy wax lu am solo lu amoon wala luy ñëw . Bu ñu jàppee ni ci aaya bii dafay wax ci « *Sabbat bu juróom ñaareelu fan bi* » , dina am « *lëndëm buy ñëw* » ba ci juróom ñaareelu junniy at bi ñuy wax ci Yàlla. Génug àddunag Yeesu Kirist dafa wane luy tekki « *Juróom Ñaareelu Bisu Sabbat* » biy wax ci Yàlla, ndax ndam li mu am ci kaw bàkkaar ak dee , « *junniy at* » yu asamaan, ci la ñi mu tànn di àtte néew yi daanu ci kaw suuf ak ci asamaan si.

Ci aaya bii, “ *màggalug màggal yi, weer wu bees yi* ” ak seeni “ *sabbat* ” dañu lëkkaloo ak nekkinu réewu Israyil ci kóllóre gu yàgg gi. Bi Yeesu Kirist tëralee kóllóre gu bees gi jaaraleko ci deewam, tax na waxi yonent yooyu amul benn njariñ . waroon nañu bàyyi, ba noppi réer ni “ *lëndëm* ” buy jeex balaa liggéeyam bu mat sèkk ci kaw suuf. Ci jamono ji “ *Sabbat* ” ayu-bis bu nekk mingi xaar ñëwu juróom ñaareelu junniy at ngir daje ak dëgg giñ waxoon ci kanam Yàlla , te ñàkka am njariñ .

Paulus ben taki taki „ *lekk nanga* ”. Ndax jaam bu gëm la, xamna ni Yàlla wax na ci mbir yooyu ci Lévitique 11 ak Deutéronome 14, muy wax ñam yu sell yi ñu nangu ak ñam yu setul yi ñu tere. Kàdduy Pool bëggul weddi yoon yooyu Yàlla tëral, waaye xalaati nit ñi (*te kenn...*) wax ci mbir mi, te dina ko fësal ci Room 14 ak 1 Kor.8, foofu la xalaatam di gëna leer . Mbir mi dafay wax ci ñam yi ñuy saraxe xër yi ak yàlla yu baaxul yi. Dafay fàttali nit ñi tànn , ñooy Israyil Yàlla ci ngëm, seen wareef ci moom , *mu* wax ci 1 Kor. Ndax ñiy sàggane ak di sàggane sàrt yi mu joxe ci mbir yooyu dañuy màggal Yàlla ?

Saag , rakk Jesus, moo wax ci turu ndaw yi **ci mbirum xaraf** , ci Jëf 15: 19-20-21 : “ *Moo tax maa ngi leen di digal ngeen baña sonal ñi dul Yawut, ñuy wëlbatiku ci Yàlla. Ndaxte*

ca jamono yu yàgg ya, ci dëkk bu nekk, am nañu ñuy jàngale Musaa, te bisu noflaay bu nekk , dañu koy jàng ci jàngu yi .

Aaya yooyu dañu leen di faral di jëfandikoo ngir gëna fësal seen bopp ci bisu Sabbat, waaye aaya yooyu ñooy firnde yi gëna dëgg ci jëf yooyu, te ndaw yi dañu ko doon ñaax ba noppi jàngal ko . Dëgg la, Yaakaar jàpp ni amul benn njariñ ñu digal leen ñu xaraf, ba noppi mu tënk njàngalem diine bu xóot bi, ndax dina ñu leen jàngal njàngalem diine bu xóot bi , suñu demee « *bisu noflaay bu nekk* » ci sinagogu Juif yi ci seeni dëkk .

Beneen sabab bi ñu jëfandikoo ngir yedd ñu bàyyi xaaj ñam yi sell ak yu setul: gis-gis bi ñu jox Piyeer ci Jëf 10. Leral yi mu jox Piyeer ci Jëf 11, fu mu ràññee “ baayima yu setul ” yi ci gis-gis bi ak “ nit ” yu gëmul Yàlla yi ñëwoon ngir sàkku ci moom mu dem ci centurion Corlion bu Rome . Ci gént googu, Yàlla dafay màndargaal nit ñu setul ñi ko jaamuwul, di jaamu yàlla yu baaxul yi. Waaye dee ak dekkig Yeesu Kirist dafa indil leen coppite bu rëy, ndax buntu yiw ubbeeku na ci ñoom jaaraleko ci ngëm ci saraxu Yeesu Kirist ngir baale bàkkaar yi. Ci gis-gis boobu la Yàlla jàngal Piyeer mbir mu bees mi. Kon, xaaj bu sell ak bu setul bi Yàlla tëral ci Lévitique 11, dafay des ba ci njeexte àdduna. Waaye, li ko dalee ci atum 1843, ci ndigalu Dan 8:14, ñam nit ñi dafa jël xeetu « *sellaale* » bi njëkk, ñu tëral ko ci Gén. 1:29 : « *Yàlla ne leen: « Xoolal, ma jox leen bépp gànçax buy meññ jiwwu, bu nekk ci bépp meññeef ci kaw bépp garab. ; Lii mooy nekk sa lekk .”*

Jesus joxe na bakkanam ci fitnaal yaram ak xel ngir muccal ñi mu tànn. Bul sikki-sakka ci sellaay bu rëy bi dee bu metti bii di sàkku ci ki mu muccal. Dëgg la !

Jamonoy àdduna ci Yeesu Kirist

Perle bu Sabbat bu 20 màrs 2021

Bi may tàmbali liggéey bi, gëmoon naa ni , “ Jesus judd na ci pringtemps .” Bisu sabbat bii di 20 màrs 2021, equinox bu pringtemps bi dafa am ci 10:37 ci suba ci ndoortelu ndaje ngëm. Ci noonu la Xel mi yóbbu ma, ma seet firnde ci li ba foofu nekkoon gëm-gëm bu yomb ci ngëm. Alluwa Juif yi daf nu may nu xam waxtu equinox bu pringtemps ci atum 6 – balaa sunu date ofisel chretien bu juddug sunu Musalkat , ci “ Sabbat ” ci 21 màrs .

Lu tax at -6 ?

Ndax sunu bisu juddug Yeesu Kirist dafa sukkandikoo ci ñaari njuumte. Ci 6eelu ^{xamu} ginaaw JC la Dionysius le Petit, di ab moine katolik, tàmbale tëral kalandriye. Ndax amul ay leeral ci bible wala ci taarix , ci la teg juddu gi ci bis bi Buur Erodd faatoo, mu teg ko ci atum 753 ginaaw bi ñu sosee Rome. Ginaaw loolu taarixkat yi firndeel nañu njuumte bu 4 at ci xayma bimu def ; dafay wax ni Erodd faatu ci atum 749 ginaaw bi ñu sosee Rome. Waaye Jesus judd na balaa Erodd di dee, te Matt 2:16 daf nuy jox ay leeral yuy wax ni at yi

Yeesu amoon ci “*ñaari at*” la ci jamonoy “faat ñi deful dara” bi Buur bi Erodd santaane, ndax dafa doon dundu lu tiis, di yëg dee guy ñëw, lu ko wara dindi ci bânneexu nguur. Detay yi dañu am solo, ndax mbind mi dafa leer, “*ñaari at, buñu sukkandikoo ci bis bi mu laajee Magi yi bu baax*.” Bu ñu yokke ci ñeenti at yi njuumte bi njëkk, at –6, wala 747 bi ñu sos Rome, dañu ko tëral ci bible.

Equinox bu pringtemps ci at mi – 6

Dafa daanu ci bisu sabbat, ci atum 6, Bible bi daf nu jàngal ni malaaka dafa ñëw ci “*bàmmkat yi doon wottu seeni baayima*”. Sabbat dafa tere jënd ak jaay waaye terewul yar ak toppatoo baayima; Yeesu firndeel na loolu ci limu wax: “*Kenn ci yéen su amee baayima bu daanu ci pax, te du ñëw génne ko, doonte ci bisu noflaay la?*”. Moo tax, jaaraleko ci malaaka, juddug “*Sàmmkat bu Baax bi*”, mucckat ak njiitu baayima yi, ñu njëkka yëgle ko ci sàmmkat yi, di gardien ak aarkati baayima yi. Malaaka ma ne leen: “*...ndaxte tay ci dëkku Daawuda, Musalkat bi judd na leen, mooy Kirist, Boroom bi*.” Kon “*tay*” bi mooy bis bi ñuy yewwu, te guddi lañu doon yëgle, juddug Jesus mingi am ci diggante 6 waxtu ci ngoon, di ndoortelu bësu yewwute bi, ak waxtu guddi gi malaaka mi yëgle sàmmkat yi. Leegi dañu wara xam waxtu bi, ci jamonoy Israel, equinox bu pringtemps ci at –6 amee. Waaye loolu mënagul am ndax amul benn xibaar ci jamono jooju.

Juddug Jesus ci bisu sabbat dafay leerloo pexem mucck gi Yàlla tëral, te mën nañu ko xam bu baax. Jesus dafa wax ni mooy “*Doomu nit ki*”, “*Boroom bisu sabbat bi*”. Ndaxte bisu sabbat bi du yàgg, te njariñam dafay wéy ba bis bi muy ñëw ñaareelu yoon, ngëm googu dafa am doole ak ndam. Jesus dafa joxe li muy tekki ci bisu sabbat bi, ndax dafa wax ci kanam Yàlla, ci juróom ñaareelu junniy at, muy ndam ci kaw bàkkaar ak dee.

Ngir màndargaal duggam ci màgget, bimu amee “*fukk ak ñaari at*”, Jesus dafa dugg ci ngëm ak nit ñi mu laajte ci Almasi bi ñu wax ci Mbind mu sell mi. Dafa tàqaloo ak ay waajuram yu ko doon wër lu weesu ñatti fan, mu seede ni moom boppam ci Yàlla, te xamna liggéeyam ci jàppale nit ñi ci kaw suuf.

Ginaaw loolu mu ñëw ci jamonoy liggéeyam ci kaw suuf. Njàngalem Daniel 9:27 daf koy wane ci anamu “*kóllóre*” bu “*benn ayu-bis*” buy màndargaal juróom ñaari at diggante 26 ak 33. Diggante ñaari lolli gi, amna, ci barab bu mag, jamonoy *pringtemps* ak màggalug Pask ci atum 30, ci diggu weeru awril, ci diggu weeru awril 3, 30, Yeesu Kirist dafa bàyyi “*saraxu baayima ak sarax*” ci *xew-xewu Ibraayma yi*, ndax dafa joxe bakkanam ngir baale bàkkaari ñi mu tànn kese. Bés bi Yeesu deewee amoon na 35 at ak 13 fan. Bi Jesus dee, bimu amee ndam ci bàkkaar ak dee, mënoon na jox xolam Yàlla, naan: «*Jeexna*. Ndam li mu amee ci kaw dee, mingi aju ci ndekkiteem. Moo tax mu ànd ak ay ndawam ak ay taalibeem, di leen jàngal ba keroog mu yéeg ci asamaan si, balaa màggalug Pantekost, lépp di aju ci seede yiñ joxe ci Jëf 1 :1 ba 11. Waaye ci jamono jooju malaaka yi dañu waajal xamle ni dina ñëw ci ndamam, ñu ne leen: «*Yéen waa Galile, lu tax ngeen taxaw fii di xool asamaan? Yeesu mi ñu jëlee ci yeen yóbbu ko asamaan si, dina dellusi ci ni ngeen ko gisee dem asamaan si*. Ci Pentekost, mu tàmbali liggéeyam ci asamaan si, di “*Xel mu Sell mi*” mi koy may mu liggéey ba ci njeexte àdduna, ci jamono jooju, ci ngëmu ku nekk ci ñi mu tànn ñu tasaaroo ci kaw suuf. Ci jamono jooju la turam waxee ci Isa.7:14, 8:8 ak Matt.1:23, “*Emmanuel*” muy tekki “*Yàlla ànd ak nun*”, muy jël, gëna, muy tekki dëgg.

Li ñu bind ci téere bii mooy neexal yi Jesus di jox ñi mu tànn, ngir wane ni dañu gërëm seen ngëm. Moo tax bis bimu faatoo nu mëna xam ak bokk ak moom bis bimu delloo ci ndam li mu nara def ci bis bi njëkk ci pringtemps ci atum 2030; maanaam 2000 at ginaaw biñu ko daajee ci bant ci 3 awril, 30 awril.

Sellaay ak sellaay

Sellaay ak sellaay mēnul tàqaloo, te ñooy anam yi Yàlla joxee mucc ci Yeesu Kirist. Paulus daf nuy fàttali ni ci Heb 12:14: “ *Wutal jàmm ak ñépp, ak sellaay, ndax su ko amul kenn du gis Boroom bi .*”

Baatu Yàlla bii di « **sellale** » dañu ko wara xam bu baax ndax dafay wax ci « lépp lu Yàlla moom » te ni bépp boroom, du nangu ñu dàq ko te du am njeexital ci ñi ko ñieme def . Leegi, amul benn njariñ ñuy lim ak dajale limu mbir yi ko moom ; Ki sàkk dundu ak lépp lu ci nekk, lépp moo ko moom. Kon am na sañ-sañu dund mbaa dee ci mbindeefam yiy dund yépp. Waaye, bàyyi ku nekk yelleefu dundu ak moom wala dee te amul moom, ñi mu tànn dañu ànd ak moom ci tàneef bu moom seen bopp, nekk ay doomam ba fàww. Jubluwaay boobu ak moom mooy tax ñi mu tànn nekk ay moomeelam. Ñi mu dalal ba noppi xàmme leen, dañu dugg ci xalaatam ci **sellaay** , muy xalaat bu jëm ci yoon yépp yi dundu ci kaw suuf wara topp. Kon sellaay mooy nga nangu déggal yooni yaram ak yu baax yi Yàlla tëral , te nangu leen . Ci ñaari mbir yooyu la Sabbat bi ak Fukki denkaane yu mag yi di fësäl bu baax sellaayu Yàlla, te suñu ko sàñkee, fàww ñu ray Almasi bi, Jesus.

Baatu sellaale bi dafa am solo lool, moo tax Yàlla gis ni mēn nañu ko joxe ci ndoortelu Bible bi ci Génesis 2 :3, ci sellalee juróom ñaareelu bis bi. Kon jaaxal nañu nu limu juróom ñaar yi nekk « màndarga buur » ci Biibël bi yépp , rawatina ci Peeñu 7:2 : « *Ci noonu ma gis beneen malaaka buy yéeg joge **penku** , yor **màndarga Yàlla miy dundu** ; Mu woo ñeenti malaaka yi ñu jox sañ-sañu yàq suuf ak géej, ne ko : » . Ñi am nopp yuy dégg xalaatu Xelu Yàlla bu nēbbu bi, dina ñu seetlu ni “ **màndarga Yàlla miy dundu** ” dafa wax ci chapitre “ 7 ” ci Peeñu ma.*

Ci bisu Pask ak Sabbat bii di 3 awril 2021, bis bi ñuy màggal deewu sunu Musalkat Yeesu Kirist, Xelu Yàlla yóbbu samay xalaat ci barab bu sell bu Musaa ci Hebrew yi ak Jaamukaay bi Buur Suleymaan tabaxoon ci Yerusaleem. Ma gis ci benn mbir buy firndeel bu baax li ma joxe ci barab bu sell bi ; maanaam, liggéeyu yonent ci projet mucc bu mag bi waajal ñi Yàlla tànn, te muccal leen.

Lu ko dalee ci atum 1948 , ba leegi ñu ngi yor mbugalu Yàlla ndax bëggu ñu woon nangu ni Yeesu Kirist mooy " Messiah " bi Yàlla yónnee, Juif yi jëlaat nañu seen réew. Boobu ba leegi, benn xalaat, benn xalaat moo leen jàpp : tabaxaat Jaamukaayu Yerusaleem. Waaye loolu du musa am, ndax Yàlla amna lu tax mu tere ko . liggéeyam jeexna ci dee ak dekkig Yeesu Kirist. Sellaayu barabu jaamukaay bi dafa mat sèkk ci ruuhu “ Almasi bi , ” ci yaram wi ak xel mi, mu mat sèkk te amul benn sikk. Jesus dafa wane njàngale mi bimu waxee ci Yowaana 2:14, di wax ci yaramam : “ *Daaneeleen barabu jaamukaay bii, dinaa ko defaraat ci ñatti fan .*”

Yàlla firndeel na njariñu jaamukaay bi ci anam yu bari. Bi njëkk mooy, soldaari Rome yu Titus yàq ko ci atum 70, lépp di méngoo ak li ñu waxoon ci Daniel 9:26. Ginaaw loolu mu dàq Juif yi, mu jox barabu jaamukaay bi diine Islam, ñu tabax fa ñaari Juma ; Al- Aqsa bi

gëna mag ak Dome bu Xeer bi. Kon Israyil amul kàttan wala ndigal ci Yàlla ngir tabaxaat barabu jaamukaay bi. Ndaxte tabaxaat boobu dina yàq pexem mucc gi mu waxoon ci Yàlla.

Biñu tabaxee barabu jaamukaay bu Yerusaleem, ñu ngi ko bind ci jamonoy barabu jaamukaay bi. Waaye ngir gëna leer, fàww nu njëkka xoolaat li ñu wane ci tabax diine bii di sell. Nanu bàyyi xel ni Buur David moo wara tabax barabu jaamukaay bi, moo ko bëggoon, mu tànn Yerusaleem ngir dëkk fa ; Yàlla nangu. Ngir mëna def loolu, dafa defar dëkk bu yàgg bu tuddu “ Yebus ” ci jamonoy Ibraayma, ba noppi gëna dëgéral ko. Moo tax, diggante Daawuda ak “ doomu Daawuda ”, di “ Almasi bi ”, “ junniy at ” weesu . Rmn 11 20 Waaye Yàlla mayu ko ko, mu xamal ko lu ko waral ; mu nekkoon nit ku ñàkk deret, ndax dafa ray surgaam bu gëm bi tuddu “ Uri, waa Het ” ngir jël jabaram, “ Batseba ”, bi mujjee nekk yaayu Buur Suleymaan. Daawuda jël na njëgu njuumteem, ñu yar ko ci deewu doomam bu njëkk , juddoo ci Batseba, ginaaw ga , ginaaw bimu defee limu askanam te Yàlla santaane ko, ñu yar ko, Yàlla wax ko mu tànn yar ci ñatti tãneef. Buñu sukkandikoo ci 2 Sam.

Ci 1 Buur yi 6 ñu ngi ci nettali barabu jaamukaay bi Suleymaan tabaxoon. Mu tuddee ko “ këru Yàlla .” Baatu “ kër ” dafay tekki barab bu famiy yi di daje. Kër giñ tabax dafay wax ci famiy Yàlla, boroom biy muccal nit ñi. Ñaari mbir ñoo ko boole : barab bu sell bi ak barabu jaamukaay bi.

Ci kaw suuf, dañuy amal ay xew-xewu diine yu ñuy amal ci barab biñ may nit ñi ñu def ko. Suleymaan daf ko woowe : jaamukaay. Ci barab bu gëna sell, bi ñuy woowe barab bu sell, te amul lenn luñu ko tàqale ci barab bu sell bi, néegu jaamukaay bi am na ñeent-fukki meetar ci guddaay, maanaam ñaari yoon la yaatu barab bu sell bi. Kon barabu jaamukaay bi dafay muur 2/3 ci kër gi yépp.

Doonte ñu tabaxoon ko ginaaw ci jamonoy Musaa, kóllóre giñ tabaxoon ci diggante Juif yi, mingi nekk ci suufu kóllóre gi Yàlla ak Ibraayma defoon ci ndoortelu ñatteelu junniy at ginaaw Adam. " Messiah" bi dina feeñ ci askanu Juif yi ci ndoortey juroom bi junniy at, maanaam 2000 at ci ginaaw. Leegi, diir bi Yàlla jox suuf si ngir mu tãnee ñi mu tànn, mooy 6000 at. Kon nu ngi gis ci diir bi, 2/3 + 1/3 ci këru YaHWÉH . Ci méngale gi, 2/3 ci kóllóre gi Ibraayma àndaloon mingi méngoo ak 2/3 ci këru Yahweh biy jeex ci rido biy tàqale. Muur bi dafa am solo lool ndax dafay màndargaal yoon wi joge ci suuf si dem ci asamaan si ; xam nañu ni coppite boobu dafay màndargaal ni barabu jaamukaay bi ci kaw suuf matna liggéeyu yonent. Xalaat yooyu dañuy joxe luy tàqale luy tàqale bàkkaar biy tàqale Yàlla asamaan bu mat sèkk ak nit ku ñàkk njariñ te bàkkaarkat ci kaw suuf, li ko dalee ci Adam ak Awa. Muur biy tàqale mbir yi dafa am ñaari màndarga, ndax dafa wara méngoo ak baax gi ci asamaan si ak ñàkka mat gi ci kaw suuf si ci ñaari piyees yi boole. Mooy jamono ji liggéeyu Almasi bi di feeñ ndax dafa fësal jikko jooju ci anam wu mat sèkk. Ci jaar-jaaru Yàlla, Yeesu Kirist dafa nekkoon bàkkaar ndax dafa yóbbu ñi mu tànn ci seen palaas ngir baale seen bàkkaar, ba noppi fay seen bakkan.

Jangat bii daf nuy yóbbu ci gis ci barab bu sell bi nataalu yonent yu mag yiy toppalante ci 2000 at yu nekk : ^{Sarax} bu njëkk bi Adam joxe – Sarax bi Ibraayma joxe ci Tundu Moriya, Golgota biy waaja ñëw – Saraxu Kirist bi ñu tànn ci suufu tundu Gogota – rious dellu bu mucckat Yeesu Kirist ci Mikael.

Ci Yàlla, moom mi 2 Piyeer 3:8 wax ni, " *benn bis melni junniy at, junniy at melni benn bis* " (xoolal itam Psaume 90:4) , prograamu àdduna bi dafa tabax ci nataalu ayu-bis bi ci toppalante : 2 fan + 2 fan + 2 fan. Ginaaw liggéey boobu, dafa am « *juróom ñaareelu bis* » *budul* jeex .

Li nekk ci biir ñaari néeg yi ci kër gu sell gi dafay fësal bu baax.

Barab bu sell bi wala barab bu sell lool

Ñaari seruben yi am laaf yu tàng

Barab bu sell bi ñuy woowe barab bu gëna sell , 20 meetar la ci guddaay ak 20 meetar ci yaatuwaay . Kaare bu jaar yoon la. Gaawaayam matna 20 meetar ; loolu moo koy def kub ; $3 : L = W = H$) ; *lii mooy li ñuy wax ci Peeñu 20 ci “ Yerusalem bu bees biy wàcci ci asamaan, joge ci Yàlla .”* Barab bu sell boobu, Yàlla tere na ko nit ñi, ndax dañu koy teg àtteb dee. Sabab bi yomb na te logic la ; Barab boobu mën na nekk Yàlla rek ndax dafay màndargaal asamaan si, di màndargaal jikko asamaan si ci Yàlla. Ci xalaatam mooy pexem mucc gi , ci la mbir yépp yuñ def ci barab bu sell bi di def seen wareef . Dëgg gi mingi ci Yàlla ci dimension celeste bi , te ci kaw suuf si dafay joxe misaalu dëggantaan boobu jaaraleko ci ay misaal . Moo tax ma ñew ci li ñu gis ci Pask 2021. Nu ngi jàng ci 1 Buur yi 6:23 ba 27 : “ *Mu defar ci barab bu sell bi ñaari seruben yu ñu defaree dëngu olive yu àll, fukki meetar ci kawewaay. Bu nekk ci ñaari laaf yu benn ci seruben yi amoon na juróomi xasab, muy fukki xasab, daale ko ci catu benn laaf ba ci catu beneen laaf bi. Ñaareelu seruben bi itam amoon na fukki xasab. Nattukaay bi ak melokaanam ñoom ñaar ñoo benn. Ku nekk ci ñaari seruben ya, kawewaayam matoon na fukki xasab. Suleymaan dafa teg seruben yi ca digg kër ga, ca biir. Seen laaf yaa ngi tàllal: laaf bu njëkk bi laal benn ci miir yi, laaf bu ñaareel bi laal beneen miir bi. ak seeni yeneen laaf ñu daje ci diggu kër gi .*

Seruben yooyu amul woon ci tabernaklu Musaa, waaye ginaaw bi ñu leen defee ci barabu jaamukaay bu Suleymaan, Yàlla dafay leeral luy tekki ci barab bu gëna sell bi. Ci wàllu yaatuwaayam, ñaari laaf yu ñaari seruben yi ñoo jàll néeg bi, loolu daf koy jox xeetu asamaan, bu nit ñi dëkk ci kaw suuf kese mën ci yegg. Maa ngi jël jamono jii ngir ñaññi ak gëna fësal dëgg gi jëm ci seruben yooyu, ci delirium mistik pagan, peinture yu siiw yu melni " Michelangelo " dañu leen jox melokaanu liir yu am laaf yuy jouer ay jumtukaay wala di tiire ay fett ci bow. Amul liir ci asamaan si. Ak ci Yàlla, buñu sukkandikoo ci Psa.51:5 wala 7 : “ *Maa ngi juddoo ci bàkkaar, ci bàkkaar la sama yaay ëmb* ” , ak Rom 3:23 : “ *Ndaxte ñépp bàkkaar nañu, te ñàkku ñu ndamu Yàlla* ” , ndax bàkkaar bu amul benn bàkkaar wala bu sell ci Adam, amul benn bàkkaar bu sell. Malaaka yi nekk ci asamaan yépp, dañu leen sàkkoon ni ay xale yu góor, ni Aadama nekkee ci kaw suuf. Duñu mägget, duñu yàgg ñu melni. Mägget màndarga la bu amul fenn ci kaw suuf, muy njeextalu bàkkaar ak dee, muy seen njubte bu mujj, buñu sukkandikoo ci Rom 6:23.

Arc de l'Alliance sainte

1 Buur yi 8:9 : " *Amul woon lenn ci keesu gaal gi ludul ñaari tablo xeer yi Musaa defoon ci Horeb, bi Yàlla defee kóllóre ak bànni Israyil, bi ñu génnee réewum Egypt ."*

Ci barab bu sell bi wala barab bu gëna sell, amna ñaari seruben yu rëy yu am laaf yu tàng , ñuy màndargaal jikko asamaan , waaye itam, li gëna am solo , **gaalu kóllóre** gi ñu def **ci diggu** néeg bi diggante ñaari seruben yu mag yi. Ndax ngir musal ko lañu tabax kër gi. Ci yoon wi Yàlla wara joxee Musaa mbir yu diine yi mu wara def, li ci njëkk mooy Gaalu Kóllóre gi. Waaye récipient bii moo gëna néew solo ci li ci biir : ñaari tablo xeer yi Yàlla bind ci baraamam yoonu fukki denkaane yu sell yi. Dafay wane xalaatam, yoon wi mu tëral, jikkoom gu dul soppiku . Ci beneen njàngale bu wuute (2018-2030, li Adventist yi di xaar) wane naa jikko yonent ci jamonoy chretien. Ci barab bu sell bi nu jàng xalaatu Yàlla bu nëbbu bi. Foofu lañuy gis mbir yiy tax ñu mëna bokk ak moom. Maanaam, bàkkaarkat biy wéy di sàggane fukki denkaaneem yi, mingi nax boppam sudee dafa gëm ni mën na am mucc. Relaasioŋ bi mingi aju ci ngëm guñ def ci dëgg-dëgg yiñ teg ci barab bu gëna sell bii. Ci fukki denkaane yu Yàlla tëral, dafa ténk dundu gi mu digal nit ñi, ñu defaree ko ci leeram ; loolu dafay tekki ni Yàlla ci boppam mooy sargal te di jëfandikoo ay ndigalam. Dund gi ñu may nit mi ngi sukkandiku ci fonk ndigal yooyu. Te seen njuumte dafay jur bàkkaar bu ñuy yar ci deewu ki def njuumte. Lu ko dalee ci Adam ak Awa, déggadi dafa teg nit ñi yépp ci jafe-jafey dee bii. Kon dee wàcc na ci kaw nit ñi ni feebar bu amul garab gu koy faj.

Jotuwaayu yërmaande

Ci barab bu sell bi, ci kaw taabalu yërmaande bi, di nataalu altar bi ñuy saraxe Mbote Yàlla, yeneen ñaari malaaka yu ndaw xool altar bi, seeni laaf dajaloo ci digg bi. Ci nataal bii, Yàlla dafay wane ni malaaka yu gëm yi dañu bëgg pexem mucc gi lalu ci deewu Yeesu Kirist ngir baale bàkkaar yi. Ndaxte Yeesu wàcc na ci asamaan ngir jël melokaanu liir bu doomu Aadama. Ki joxe bakkanam ci bant bu Golgota , mooy seen xarit ci asamaan si , di Mikael , di njiitu malaaka yi , di fësal Xel miy *sàkk Yàlla* .

Ca bérab bu sell-baa-sell ba, dees na def gaal gi ñu muur ak mbaal mi ci suufu laaf yu ñaari seruben yu mag yi ak yu ndaw yi. Ci nataal bii, nu ngi fekk misaalu aaya bii ci Mal 4:2 : “ Waaye yéen ñi ragal sama tur , ***jant bu njub dina fenk , ànd ak faj ci laaf yi*** . Di ngeen *gënn, di tëb ni ay nag yu gënn ci gétt* .” Jotuwaayu yërmaande , di màndarga buy màndargaal bant bi ñu daaj Jesus ci bant , dina indi wér ci feebar buy ray nit, di bàkkaar. Jesus dee na ngir muccal nit ci bàkkaar, ba noppi dekki ngir muccal ñi mu tànn ci loxoy bàkkaarkat yu soxor yi baña tuub seeni bàkkaar te baña réccu. Bëgg-bëgg yoon wi nekkoon ci gaal gi moo jur dee ci bépp mbindéef bu nekk ci kaw suuf. Ci ñi Yàlla tànn ci Kirist, ngir ñoom kese, baale bi ñu def ci kaw gaal gi def yoon wi ñu sàggane, moo leen jox ndam ci dundu ba fàaw, bi ñuy dugg ci waxtu ndekkite bu njëkk bi ; deret ji Yeesu Kirist tuuru ci bàkkaar yi. Bu ko defee seen wér ci dee dina mat sèkk. Sunu sukkandikoo ci Mal. 4:2, seruben yi dañuy màndargaal Yàlla Xel mi nekk ci asamaan, moom mi Peeñu 4 wax ci màndarga « *ñeenti mbindéef yiy dundu* ». Ndaxte faj gi lëkkalook mbaalu yërmaande gi ñu ngi ko def bu baax ci suufu ñaari laaf yu diggu ñaari seruben yu mag yi.

Ni ñu koy defee ci atum lëmm ci « Bisu Baale » , deretu bëy bi dañu ko tuur ci kanam ak ci kaw mbaalug yërmaande gi , ci penku , deretu Yeesu Kirist itam dafa wara tuuru ci kaw mbaalug yërmaande boobu . Moo tax Yàlla woowul nit ñu nekk seen saraxalekat. Dafa waajal lépp lu njëkk, ci jamonoy yonent Yeremia , ñu yóbbu gaal gi ak mbir yu sell yi , ñu yóbbu ko ci barab bu gëna sell, ñu yóbbu ko ci lëmu doj bu nekk ci suufu suufu tundu Golgota , ci suufu dëru xeer , xóotaayu 6 meetar ci suufu tundu Golgota . soldaari Rome ñoo taxawal bant bi ñu daaj Jesus ci bant bi . Ci benn njuumte bu gudd te xóot bu suuf suy yëngu bi ñu wax ci Bible bi jur , deretam dafa tuuru ci wetu cammoy bi, maanaam ci wetu ndijoor gi ci Kirist biñ daaj ci bant . Kon Mat.27:51 seede na mbir yooyu te amul benn sabab : " *Ci noonu la rido bu barabu jaamukaay bi xar ñaar, daale ko ci kaw ba ci suuf, suuf si yëngu, xeer yi xar ...* " Ci atum 1982, gëstub gëstukat yi dañu wane ni deret ji waw ji Ron Wyatt dajale , dafa am 2 3 kromosom X ak benn kromosom Y. Moo tax yoon wiñ sànkoon, te nekk ci gaal gi, dafa am ndàmpaay bu mat sèkk, ndax dafa jot ci kaw saraxalukaayam deretu sunu Musalkat Yeesu Kirist bu amul benn bàkkaar . Ndaxte bi Yàlla feeñalee Ron Wyatt mbir yooyu, bëggul woon satisfaat bëgg-bëgg nit ñi , waaye bëggoon na gëna dooleel njàngalem sellaayu Yàllaam ci Yeesu Kirist . Ndaxte su amee deret bu wuute ak yeneen nit, loolu dafay tax ñu gëm ni moom moo mat te sell, te amul benn bàkkaar. Kon dafay firndeel ni dafa ñëw ngir jël nit ku bees , wala “ *Adam bu mujj* ” ni ko Pool waxee ci 1Kor 15:45 , ndax doonte dañu ko gis, dégg ko, ray ko ci yaram wu nuru sunu yaram, amul benn lëkkaloo ci wàllu genetik ak xeetu doomi aadama yi . Li Yàlla bàyyi xel ci mbir yépp ngir mëna def limu bëgga def ngir muccal nit, dafay wane solo si Yàlla jox màndarga yi muy jàngale. Te noo ngi gëna xam li waral ñu yar Musaa ndax dafa nax li Yàlla def ngir muccal nit, ndax daa dóor xeer wu Horeb ñaari yoon. Ñaarelu yoon bi, ci ndigalu Yàlla, wax ak moom rekk ngir am ndox mi.

Batu Musaa, màнна, téere Musaa

Num.17:10 : " *Yehowa wax Musaa: Delloosi yetu Aaron ci kanamu seede bi , mu denc ko muy firnde ci doomi déggadil, suko defee nga dindi seen gëdd ci sama kanam, ñu baña dee .* "

Exo.16:33-34 : “ Musaa ne Aaron: “Jëlal benn céebi, nga def ci benn omer bu fees dell ak mana, nga teg ko **ci kanamu** Yàlla , mu denc ko ngir say mbokk. Aaron daal di koy teg **ci kanamu seede bi** , ngir ñu baña yàq ko .

Deut.31 :26 : “ Jël leen téere yoonu Musaa, ngeen teg ko **ci wetu gaalu** kóllóreg Yàlla , seen Yàlla, mu nekk fa seede ci seen kaw. ”

Ci aaya yii , nanu baal ndaw si Pool ci njuumteem ci def mbir yooyu ci gaal gi, te du ci wetam ~~wala~~ ci kanamam . Amoon na *ei-kanamu* gaal gi benn céebi wurus bu defoon mana, ak yetu Aaron bi gëna jëm ca kanam, ak tablo kóllóre gi . Noonu la saraxalukaayu lakk-lakk bi nekkul woon ci barab bu sell bi, waaye mingi nekkoon ci wetu barabu jaamukaay bi, ci kanamu rido bi. Waaye mbir yi ñu defoon ci wetu gaal gi, dañu fa nekkoon ngir seede kéemtaan yu Yàlla defal askanam Ibri yi nekkoon Israyil, askan wu moom boppam te am wareef .

Lu weesu gaal gi, batonu Musaa ak Aaron, dafay laaj nga wóolu yonent Yàlla yu dëggu yi. Buñu sukkandikoo ci Deu.8:3, manna dafay fàttali nit ñi ñu tànn balaa Yeesu ni, “ nit du dundu ci mburu ak ndox kese, waaye ci bépp kàddu buy génn ci gémmiñu Yàlla .” Te baat boobu ñu ngi ko màndargaale ci jëmmu téere bi Musaa bind, ci ndigalu Yàlla. Ci kaw gaal gi , altar biy màndargaal yërmaande gi dafay jàngale ni, ku amul ngëm ci saraxu dundu Yeesu Kirist, doo mëna jëflante ak Yàlla. Mbir yooyu yépp ñooy njàngalem kóllóre gu bees gi ñu tëral ci deretu doomi aadama yi Yeesu Kirist tuuru. Ci anam wu jaar yoon, bis bi, ci moom, xalaatu Yàlla amee ba noppi mat, cër bi màndarga yi ak màggalug " Yom Kippur " wala " bis bi ñuy baale bàkkaar " bi ñu ko waxoon nekk na lu màgget te amul benn njariñ. Soo gisee dëggantaan, lëndëm gi dafay jeex. Moo tax barabu jaamukaay bi ñu daan defee xew-xewu yonent yi dafa wara ni mes, baña feeñati. Ni ko Yeesu jàngalee, jaamukat bi dafa wara jaamu ko “ ci xel ak dëgg, ” te “ mën na dugg ” ci Xelam bu asamaan si, jaaraleko ci diggante Yeesu Kirist. Te jaamu Yàlla boobu amul benn barab ci kaw suuf, muy ci Samari, wala ci Yerusalem, ba ci Rome, Santiago de Compostela, Lourdes wala Màkka.

Doonte ngëm nekkul ci barab bu nekk ci kaw suuf, liggéey yi Yàlla waajal bu njëkk ngir ñi mu tànn, bi ñuy dundu ci kaw suuf, dañu koy wane. Màndarga barab bu sell bi dafa jeex ci ndoortey juroom bi xarnu ginaaw 4000 at yu bàkkaar. Te sudee pexem Yàlla tabaxoon na lu weesu 4000 at, ñi tànn dina ñu dugg ci noflaay bi Yàlla waxoon ci Sabbat ayu-bis bu nekk. Waaye loolu amul, ndax bi Zakariya tàmbalee , Yàlla waxoon na ñaari kóllóre. Mu leeral ñaareel bi, mu wax ci Zek . *Dinaa dëkk ci seen biir, ngeen xam ni Yàlla, Boroom doole yi, moo ma yónnee ci yeen.* » Ñaari kóllóre yi ñu ngi leen misaale ci « ñaari garabi olive » ci Zek 4:11-14 : « Ma tontu ko ne: « Ñaari garabi olive yii ci ndeyjooru làmp-kamp bi ak ci cammoy bi, lumuy tekki? Ma waxaat ñaareelu yoon, ni ko: Ñaari car olive yi nekk ci wetu ñaari tuyo wurus yi wurus biy wal ci ñoom, lumuy tekki? Mu tontu ma ne: Xanaa xamoo lu ñuy tekki? Mani ko : Déedet sama boroom. Mu ne: “Ñooy ñaari nit ñi ñu diw, ñu taxaw ci kanamu Boroom biy dundal àdduna bi yépp.” Li may jàng ci aaya yii daf may jàngal lu yéeme ci Yàlla biy sàkk lépp, di Xel mu Sell mi joxe kàddug bible bi. Sakariya ben de wan sani di ben e taki na ini „ ñaari garabi olive ” yi, suko defee Yàlla tontu ko. Li ko waral mooy projet de alliance divine dina am ñaari fase yu toppalante waaye ñaareelu fase bi dafay jàngale njàngalem njëkk bi. Ñaar lañu, waaye ci dëgg-dëgg benn lañu, ndax ñaareel bi mooy njeextalu bu njëkk bi. Dëgg la, lan mooy njariñu kóllóre gu yàgg gi, te amul deewu Almasi Yeesu ngir baale bàkkaar yi ? Dara, ba ci geen poire, ni ko moine Martin Luther waxoon. Loolu moo waral jafe-jafe yi ba leegi di dundu ci Juif yi. Ci aaya yooyu Yàlla dafa wax itam ni dina ñu bañ kóllóre gu bees gi, jaare ko ci tontub Sakariya ci laaj bi, " Xamuleen lu mbir yooyu di tekki?" Mani ko: Déedet, sama boroom . Ndaxte ci dëgg, Juif yi duñu bàyyi xel ci loolu ba ci jamonoy natt bu mujj bi jiitu dellu Yeesu Kirist, foofu lañuy tuub wala ñu firndeel seen bañ, doonte dañuy ñàkk seen àdduna.

Ci anam wu leer, tuub chretien ci réew yu gëmul Yàlla daf ko firnde, xalaatu boroomam matna ci nit Yeesu Kirist te amul lenn ludul màndarga gi Yàlla ba leegi di jox Juif yu réew mi ngir ñu des ci jàppanteem bu sell bi. Bu ñu demee noonu, ñaareelu kóllóre gi wala kóllóre gu bees gi dafa wara wéy ba ci ñatteelu pàcc bi mujj ci 6 000 at yi ci jamonoy bàkkaar ci kaw suuf. Te ci delluwam bu mujj ci ndam la Yeesu Kirist di màndargaal jamonoy mattal ñaareelu kóllóre gi ; ndax ba ci dellu gi, njàngale mi ñu waxoon ci màndarga yi dafay wéy di am njariñ ngir xam projet global bi Yàlla waajal ndax danu ko wara xam jamonoy dellu bu am ndam : ndoortelu pringtemps 2030 . Moo tax ci atum 1844, bi Yàlla joxee Sabbat ñi mu tànn, dafa jëlee njàngale yiñ bind ci màndarga barab bu sell bu waa Ibre ak barabu jaamukaay bu Suleymaan. Dafay ñaññi bàkkaaru Dibéer Katolik biñ jëlee ci Buur bu mag bi tudd Constantin li ko dalee 7 màrs 321, di wane ni fàww ñu am « setal barab bu sell » bu bees, bi ñu defee benn yoon ba fàww ci Yeesu Kirist mi ñu daaj ci bant ba noppi dekki. Yàlla dafa xaar ba atum 1844 ngir gëna leer ni dafa àtte “ Dibéer bu waa Rome .” Ndaxte ngëmu chretien bu sell bi, dafa teg ngëmu bàkkaar biy yàq digganteem ak Yàlla, lépp di méngoo ak li ñu wax ci Dan.8:12.

Kon sellale dafay tekki ni dañuy sargal bisu noflaay bu sell bi, te Yàlla sellale ko ci ayu-bis bi njëkk ci bimu sàkkee àdduna. Rax ci dolli, ndax dafay wax ci kàddug Yàlla duggug ñiñ tànn ci noflaay bi ñu am ci ndam li Yeesu am, te ginaaw bimu nekkee ci ñeenteelu denkaane ci fukki denkaane yu Yàlla yi nekk ci gaalu seede ci barab bu gëna sell, barab bu sell bi , màndarga Xelu Yàlla bu sell bi ci asamaan, ak ñatti Yàlla yu sell yi, Xel . Lépp lu ci nekk dafa neex xol Yàlla, te dafa wara nekk lu baax ci xalaat ak xol ñi mu tànn, di ay doomam, nit ñi bokk ci " këràm ." Kon tànneef ci sellaa yu dëgg bi ci ñiñ tànn, dafay taxaw bu baax ba noppi ràññee ko.

Li ñu bind ci xeer yi wuute na ak yoonu Musaa, ndax liñu bind ci xeer dafay wéy di am solo ba ci njeexte àdduna. Lii mooy fukki denkaane yi, kenn ci ñoom mënul soppiku, mën nañu ko dindi, ni ko Rome, di paap bi, defee ci ñaareelu denkaane bi ci fukki denkaane yooyu. Yeene bu bonn bi ngir nax kàndidaa yi ba fàww, dafa feeñ ci yokk benn ndigal ngir limu nit ñi nekk ci fukk. Waaye li Yàlla tere ñu sukku ci kanamu mbindéef yi, nataal yuñ yatt wala nataal yuñ defar, dindi nañu ko. Mën nanu réccu xetu mbir yooyu, waaye teerewul daf nuy may nu wane ngëm gu dul dëgg gi. Ku jéemul xam , te nekk ci kaw xel mu dal , , , mooy jànkoonde ak jafe-jafe yi mu àndal ; Xamul àtteb àtteem, ba keroog Yàlla di ko àtte.

Jaamukaayu barab bu sell bi

Nanu bàyyi wàllu diine asamaan si ñuy gis ci asamaan, nu xoolaat ko ci suufu li sellaa diine jox ko ci kaw suuf. Danu koy gis ci mbir yiñ def ci wàllu “ jaamukaay ” bi ci “ këru YaHWÉH ”. Ca jamono Musaa, néeg boobu moo doon tàntu ndaje ba. Amna ñatti mbir ci mbir yooyu, ñooy: taabalu mburu yiñ jagleel Yàlla, taabalu làmp bi am juróom ñaari kanal ak juróom ñaari làmp, ak saraxalukaayu lakk bu ñu def ci kanamu rido bi ci diggu néeg bi. Soo jogee ci biti, taabal mburu mi mingi ci cammoy bi, ci nord bi , te taabalu làmp bi mingi ci ndijoor gi , ci sud bi . Màndarga yooyu ñooy màndarga yi am ci dundu ñiñ tànn, te deret ji tuuru ci Yeesu Kirist muccal leen. Dañuy àndaale bu baax te kenn mën leen tàqale.

Tegukaayu làmp wurus bi am juróom ñaari làmp

Exo.26 :35 : “ *Dangay teg taabal ji ci biti, ak làmp-làmp bi jàkkarloo ak taabal ji, ci wetu bëj saalum ci tabernakl bi. nga teg taabal ji ci wetu nord .*”

Ci biir jaamukaay bi, ñu ngi koy def ci wetu cammoy bi , ci wetu bëj saalum bi. Liggéeyu màndarga yi ñu ngi koy def ci jamono , daale ko ci bëj saalum dem ba ci bëj nord. Teelu làmp-làmp bi dafay màndargaal Xelu Yàlla ak leeralu Yàlla, daale ko ci ndoorte kóllóre gu yàgg gi. Kóllóre gu sell gi mingi aju ci saraxu « mbootu Yàlla » bi ñuy màndargaal , ñu ko jiiitu ci agneau wala bëy yu ndaw yuñ saraxe ci Adam . Ci Peeñu 5:6,

dañu bind màndarga yi ñuy jëfandikoo ci làmp-làmp bi : “*juróom ñaari bët , maanaam juróom ñaari xel yi Yàlla yónnee ci àdduna bi yépp*” ak “*juróom ñaari béjjen*” yuy màndargaal sellaa yu kàttan gi.

Kandeleer bi mingi fi ngir mëna faj soxlay leeralu ñiñ tànn. Ñu ngi ko am ci turu Yeesu Kirist, moom mi yor sellaa yu (= 7) leeru boroom bi. Liy màndargaal sellaal googu mooy limu “*juróom ñaar*” yi am ci feeñug bible, bi ñuy sos ayu-bis bu am juróom ñaari fan ci ndoorte li. Ci Zakariya, Xel mi dafa wax “*juróom ñaari bët*” ci xeer wu mag wi Serubabel di tabaxaat barabu jaamukaay bu Suleymaan, bi waa Babilon yàq. Mu wax ci «*juróom ñaari bët*» yooyu : «*Juróom ñaari bët yooyu ñooyu bëti Yàlla yiy daw ci kaw suuf si yépp.*» Ci Peeñu 5:6, dañu wax ni Yeesu Kirist moo ko joxe, “*Mbote Yàlla*”: “*Ma gis ci diggu jal bi ak ñeenti mbindéef yi ak ci diggu mag ñi, Mbote mu taxaw, nuru luñu ko rendi. Amoon na juróom ñaari béjjen ak juróom ñaari bët, maanaam juróom ñaari xel yi Yàlla yónnee ci àdduna bi yépp.*” Aaya bii dafay fësal bu baax sellaa yu boroomam ci Almasi bi Jesus. Yàlla, Boroom bi gëna mag, moo yónnee boppam ci kaw suuf ngir matal ci Yeesu saraxu jéggale bàkkaar bimu def ci boppam. Jëfandikoo Xelu Yàlla mi moo waral ma joxe leeral yi ma joxe ci samay liggéey. Leer dafay yokk, te xam-xam dafay gëna màgg lu jamono di dox. Danu wara am xam-xam bu mat sëkk ci kàdduy yonent yi.

Altaru parfum yi

Bi Yeesu Kirist joxee yaramam ci dee, ci anam wu mat sëkk, ci xel mi ak ci ruuh gi yépp, dafay indi ci kanamu Yàlla xet gu neex, muy xet gu neex gi ñuy màndargaal ci xeetu parfum yi ci xeetu Ibraayma yi. Parfum yooyu dañuy wane Kirist, waaye dañuy wane itam ki leen di jox.

Ci kanamu rido bi, di jàkkaarloo ak keesu seede bi ak taabalu yërmaandeem, amna altar bu ñuy lakk lakk-lakk biy jox kilifa gi, saraxalekat bu mag bi, liggéeyam ci ñaanal njuumte yi ñi mu tànn def. Ndaxte Yeesu jëlul bàkkaar àdduna yépp ci kawam, waaye bàkkaar ñi mu tànn kese, ñoom lay jox màndarga ngërëmam. Ci kaw suuf, saraxalekat bu mag bi amul lenn ludul benn njariñu yonent, ndax yelleefu ñaan ci Kirist Musalkat bi kese moo ko moom. Ñaan Yàlla mooy yelleefam kese, te dafa am jikko «*ba fàww*» ni ko Dan 8:11-12 waxee ci anam wuy mottali : «*Mu màggal boppam ba ci njiitu soldaar yi, jële ko sarax ~~budul-jeex~~, ak sarax bu sell bimu àndaloon. Ñu jébbal larme bi, ndax bàkkaar, ~~sarax-budul-jeex~~; bejjen wi sànni dëgg ci suuf, mu am ndam ci liggéeyam*» ; ak ci Ibr.7:23. Baatu “~~sarax~~” biñ dagg, nekkul ci mbindu Hebrew bi njëkk. Ci aaya bii, Yàlla dafay ñaani loraange yi bawoo ci nguuru pape bu Rome. Jokko bu jub bi am ci diggante chretien ak Jesus dafay soppiku ci njariñu njiitu pape bi ; Yàlla dafay ñakk ay jaamam yu ñakk seen ruuh. Ci jaar-jaaram bu mat sëkk, Yàlla ci Kirist kese moo mëna nangu ñaanam, ndax dafay joxe, ngir muccal ñi mu ñaanal, saraxam bu yërëm bu am xet gu neex ngir Yàlla àtte Mbëggeel ak Yoon, moom mi muy màndargaal ci jamono jooju. Li muy ñaan du ci saasi, ndax ki koy ñaan yelloo nako am déet; Li waral Yeesu Kirist di ñaan Yàlla mooy limu yërëm ci néew dooley nit ñi mu tànn, waaye kenn mënu ko nax, dafay àtte, di xeex ci yoon, te dafay xàmme jaamukat yi ak jaam yi dëgg ; luy ay taalibeem dëgg. Ci xew-xew bi, parfum yi dañuy màndargaal xet gu neex gi ci Jesus, moo tax mu mëna saraxe ñaani seen boroom yu gëm, ak parfum boppam bu neex Yàlla. Njàngale mi dafay nuru saf-safal togg buñ wara lekk. Saraxalekat bu mag bi ci kaw suuf, di misaalu yonent buy wane Kirist mi jël ndam li, te dafa wara réer, muy réer itam ci barabu jaamukaay bimu daan defee ay xew-xewam ci diine. Njàngalem ñaanal dafay des ginaaw loolu, ndax ñaan yi seen boroom di ñaanal Yàlla, dañu koy joxe ci turu Yeesu Kirist, di ñaankat bi ci asamaan si, ak Yàlla ci anam wu mat sëkk ci benn yoon.

Taabal mburu yi

Ca kër Yàlla ga, dees na ko def ci ndeyjoor, ci nord. Buru Presence dafay màndargaal ñamu ngëm biy màndargaal dundu Yeesu Kirist, maanaam dëgg-dëgg ci asamaan si ñu jox ñiñ tann. Amna fukk ak niaari mburu ni am fukk ak niaari xeet ci booloo bi am ci diggante Yàlla ak nit ñi, ñu def ko ci Yeesu Kirist, Yàlla (= 7) ak Nit (= 5) ; Limu fukk ak ñaar mooy limu jàppante bi am ci diggante Yàlla ak nit, Yeesu Kirist mooy jëfandikoo gi ak royukaay bu mat sëkk bi. Ci moom la Yàlla tabaxee jàppanteem ci kaw 12 maam yi, 12 ndawi Yeesu, 12 xeeti nit ñi ñu màndargaal ci Peeñu 7. Bu ñu jàngee ni ñu ko bindee ci nord “ temple ”, taabal ji mingi ci wetu jàppante bu bees bi, ak ci wetu Seruben bu mag bi ñu def ci wetu cammoy ci barab bu sell bi.

ëtt bi ci kanam

Altar bu sarax yi

Ci Peeñu ma 11 :2, Xel mi dafa tann “ èttu ” bi ci barab bu sell bi : “ *Waaye èttu bi nekk ci biti barabu jaamukaay bi, bàyyileen ko , bul ko natt; Ndaxte dañu ko jox xeeti àdduna yi, te dina ñu gëna xëcc dëkk bu sell bi ci diiru ñeent-fukki weer ak ñaari weer.* ” " Parvis " dafay wax ci èttu biti bi nekk ci kanamu buntu barab bu sell bi wala jaamukaay buñ muur. Danuy fekk ci mbir yu jëm ci xeetu diine yu jëm ci wàllu yaram wi ci mbindéef yi. Li ci njëkk mooy saraxalukaay bi ñuy lakk baayima yiñ saraxe. Bi Yeesu Kirist ñewee ngir saraxe sarax bu mat sëkk, xew-xew boobu daa mägget, mu jeex, lépp di méngoo ak li Dan 9:27 waxoon ne: “ *Dina fas kóllóre ak ñu bari ci diiru benn ayu-bis, te ci diggu ayu-bis bi **dina dakkal sarax ak sarax** ; Ki yàqkat bi dina def mbir yu gëna ñaaw, ba keroog yàqu-yàqu bi ak li ñu dogal wàcci ci ki yàqkat bi .* 10:6-9 dafay firndeel loolu : “ ***Sarax yu ñuy lakk wala sarax yuy dindi bàkkaar neexul leen .*** ” Ma ne: «*Maa ngi ñëw (Ci téere bi ñu bind ci man) ngir def sa bëgg-bëgg, yaw Yàlla. Gannaaw bi mu njëkke wax ne : «**Sarax yi ak yeneen saraxi sarax, sarax yu ñuy lakk ak sarax yiy dindi bàkkaar** (yi ñuy joxe ci yoonu Musaa), bëgguleen ko, te neexuleen leen.* » Moo tax mu dindi li njëkk ngir taxawal ñaareel bi. Ci li Yeesu Kirist saraxe yaramam benn yoon ba fàww , moo nu sellal . Daa melni Pool, ki ñu jàpp ni moo bind bataaxal bii di « Ibre yi », moo ko bind ci ndigalu Yeesu Kirist ; loolu mooy wane leeralam bu rëy bi ak njubteem gu amul fenn. Dëgg la, Yeesu Kirist ci boppam kese moo ko mëna wax : “ (Ci téere bi, man lañuy wax) ”. Waaye aaya 8 ci Psalm 40 dafa wax : “ *ak téere bi ñu bindal ma .* ” Kon coppite boobu mën nañu ko gëna dëggal ci jëf ji Kirist def ci boppam ak Pool, bimu nekkee ci Arabie lu tollu ci ñatti at, Xel mi moo ko waajal, diko jàngal. Maa ngi leen di fàttali ni loolu moo amoon ci téere bi Musaa bind, bi ko bind ci ndigalu Yàlla.

Geej gi, paccu ablution

Ñaareelu mbir bi ci ètt bi mooy barabu sangu bi, muy misaalu xew-xewu batise bi. Yàlla daf ko tuddee “ géej ”. Ci jaar-jaaru nit, géej gi dafay nuru « dee ». Mu wann waa antediluvien ak mbënd mi, ba noppi mu xëcc soldaari Firawna yépp, ñu toppoon Musaa ak askanam, waa Ibraayma. Ci batisma, maanaam dafa wara dugg ci ndox mi yépp, nit ku yàgg ki def bàkkaar dafa wara dee ngir mëna génn ci ndox mi, nekk mbindéef bu bees bu Yeesu Kirist baale, ba noppi dundaat ko, moo ko jox yoon wu mat sëkk. Waaye loolu njàngalem theorie la, te jëfandikoo gi mingi aju ci ni kàndidaa bi di wane boppam mel. Ndax dafay ñëw, ni Jesus, ngir sóob ko ci ndox, ngir def bëgg-bëgg Yàlla ? Tontu bi mooy ku nekk, te Jesus dafay teg wala du teg njubteem, lépp di aju ci mbir mi. Li wóor mooy képp ku bëgga def li soob Yàlla, dinga topp ak bannex ak ngërëm yoonu boroomam bu sell bi, te sàggane ko mooy bàkkaar. Sudee dafa wara dee ci ndoxu batisma, amul benn werante ci judduwaat ci liggéeyu Kirist, fileek mënul judduwaat ndax yaram wi daa néew doole.

Moo tax, ginaaw buñu ko raxasee ci ay bàkkaaram, ba noppi sol njubte giñ jàpp ni mooy Yeesu Kirist, ni saraxalekat bu kóllóre gu yàgg gi, Chretien biñ tann mën na dugg ci

barab bu sell bi wala barab bu sell bi ngir liggéeyal Yàlla ci Yeesu Kirist. Yoonu diine Yàlla ju dëgg gi dafay feeñ ci tabax nataal bii ndax loolu ay màndarga rekk la, dëgg gi dina feeñ ci liggéey yi ñi ñu fal ñu jub di indi ci kanamu nit ñi, malaaka yi ak Yàlla biy sàkk.

Projet Yàlla dafa wax ci nataal yi

Ci pexem, Yàlla dindi na bàkkaari ñi mu tànn, jaare ko ci deretu Yeesu Kirist, mu wàcce ko ci barab bu sell bi, maanaam barab bu gëna sell. Arkeolog Adventist bi tuddu Ron Wyatt, biñu ko jox ndigal gas ay gas yu wuute ci barabu Tundu Golgotha ci Yerusalem ba atum 1982, ci la wax ni deretu Yeesu dafa tuuru ci wetu cammoy mbàjjimu yërmaande bi nekkoon ci grotte ci suufu suuf, ñaar fukki pied ci suufu bant bu Kirist; li xewoon ci suufu tundu Golgota. Ci xew-xewu saraxalekat yi, saraxalekat bi ñu def ci barab bu sell bi dafay jàkkarloo ak mbaalu yërmaande bi ak mbir yu asamaan yi ñu def ci barab bu gëna sell, maanaam barab bu sell bi. Kon li nekk ci cammoonu nit, mu ngi ci ndeyjooru Yàlla. Ci anam wu melni, bind Hebrew ñu ngi koy defee ci ndeyjoor dem ci cammoy nit, jël yoonu nord-sud, kon, ci cammoy dem ci ndeyjooru Yàlla. 1Cr 11 13 Moo tax ñu bind ñaari kóllóre yi, ñu bind ko ci barab bu sell bi, daale ko ci loxol ndijoor dem ba ci loxol cammoy nit; wala leneen ci Yàlla. Juif yi nekkoon ci kóllóre gu yàgg gi, dañu daan jaamu Yàlla ci suufu nataalu seruben bi nekkoon ci barab bu sell bi ci seen loxo ndijoor. Bi ñuy fas seen kóllóre, deretu bëy bi ñu ray ci “Bisu Njàqare” lañu daan sànni ci kanam ak ci kaw mbaalug yërmaande bi. Saraxalekat bu mag bi dafa jëfandikoo baraamam juróom ñaari yoon ci wàllu penku. Gëm naani kóllóre gu yàgg gi moo nekkoon wàll penku ci projet de muccal. Bàkkaarkat yi ñu wara baal, ñoom ci seen bopp lañu woon ci penku, ci Yerusalem. Bis bi Yeesu tuuru deretam, mu daanu ci kaw mbubb mi, te kóllóre gu bees giñ taxawal ci deretam ak njobteem tàmbali ci màndarga ñaareelu seruben bi nekk ci wetu cammoy, bëj saalum. Kon, ni ko Yàlla gisee, jëm kanam googu dafa tàmbalee ci cammoñam dem ci “ndijoor” ci wetu barkeem, ni ñu ko bindee ci Psaume 110:1: “*Ci Daawuda. Psalm. Yahweh neena sama Boroom: Toogal ci sama ndeyjoor, ba ma teg say noon ci sa tànk* . 7:17, versi 4 ba 7 ben taki dati: “*YaHWéH. Giñ na te du réccu naan: «Doon nga saraxalekat ba fàww ni Melkisedeg.» Boroom bi nekk ci sa ndijoor, dina noot buur yi ci bis bi mu mer. Dafay doxal yoon ci biir réew yi: ñépp fees dell ak néew; Dafay dóor bopp yi ci réew mi yépp. Dafay dox di naan ci dex gi, moo tax mu siggil boppam* . Moo tax, Yeesu Kirist, ku woyof te jub, moo tax ñi koy ñaawal ak ñi ko fippu, ñu fay seen njuumte ci seede bu rëy bimu am ci mbëggeelam gu yërëm ci ñi mu tànn.

Ngir su waa Ibri yi duggee ci ètt bi wala ci barabu jaamukaay bi, dañuy jébbalu seen ginaaw ci “jant buy fenk” bi jaamu Yàlla ci barab yu bari ci kaw suuf, Yàlla bëggoon ñu tabax barab bu sell bi, ci guddaayam, ci axis Penku-Sowwu. Kon ci yaatuwaayam, miir bu ndeyjoor bi ci barab bi gëna sell mingi nekkoon ci “Nord” bi, miir bu cammoy bi nekkoon ci “Sud” .

Ci Mat. 23:37, Jesus dafa jox boppam nataalu «*ginaar guy tëye ay ginaaram ci suufu laaf yi*»: «*Yerusalem, Yerusalem, yaw miy ray yonent yi, di sànni xeer ñi ñu yónnee ci yaw, ñaata yoon laa bëggoon dajale say doom, ni ginaar di dajalee ay ginaaram, te bëgguleen ko!*» . Lii mooy li laaf yu ñaari seruben yi tàllal di jàngale ci bu nekk ci ñaari lëkkaloo yi toppalante. Buñu sukkandikoo ci Exo 19 :4, Yàlla dafay méngale boppam ak céeli: “*Gis ngeen li ma defal waa Misra, ak ni ma leen yóbbu ci laafi céeli, yóbbu leen ci sama bopp* .” Ci Peeñu 12:14 dafa wax lu leer ci «*céeli bu mag*»: «*Ñu jox jigéen ji ñaari laafi céeli bu mag, ngir mu naaw dem ci àll bi, ci barabam, ñu dundal ko fa ab diir, ay diir ak genn-wàll diir, mu génn ci kanamu jaan ji* . ” Nataal yooyu dañuy wane benn dëgg: Yàlla dafay aar ñi mu bëgg ndax bëgg nañu ko, ci ñaari lëkkaloo yi toppalante, balaa ak ginaaw Yeesu Kirist .

Ci gàttal, ci misaal, barabu jaamukaay bi ci làkku Ibraayma dafa màndargaal yaramu Kirist, yaramu kiñ tànn, ak ñoom ñépp, Jabaru Kirist, Kimu tànn, mbooloo mi tànn. Moo tax Yàlla téral ay sàrti regime yu sell, suko defee xeeti barab yu bari yooyu ñu sell, ñu jox ko cër ; 1Kor.6:19 : « *Ndax xamuleen ne, seen yaram mooy barabu Xel mu Sell mi nekk ci yeen, mi ngeen jox ci Yàlla, te bokkuleen seen bopp?* »

Wurus, dara ludul wurus

Dañu wara bàyyi xel ci njariñu tegtal bii : bépp fotëy ak ndab, seruben yi ak miir yi ci biir , wurus lañu ko defaree wala ñu muur ko wurus buñ dóor. Lii màndargaal wurus mooy jikkoom du soppiku ; Lii rekk mooy valeur bi ko Yàlla jox. Amul werante bimu defee wurus muy màndarga ngëm gu mat sëkk, ngëm gu amul fenn gu mat sëkk gi mooy Yeesu Kirist. Biir barabu jaamukaay bi ak barab bu sell bi dañuy màndargaal biir ngëmu Yeesu Kirist mi dëkk ci sellaa , setal Xel mu Sell mi Yàlla ; jikkoom mënul soppiku , moo tax mu daaneel bàkkaar ak dee . Royuwaay bi Jesus joxe, Yàlla daf koy jox muy royukaay bu ñi mu tànn ñépp wara topp ; Lii mooy bëgg-bëggam, benn-benn anam bi nit ñi mënna jaar ngir mënna dundu ba fàww ci asamaan si , mooy saleer ak neexal ñi jël ndam li . Valeur yi mu amoon dañu wara nekk sunuy moomeel, nu wara nuru ko ni ay clone , ni ñu ko bindee ci 1 Yowaana 2:6 : “ *Ku wax ni yaa ngi ci Yàlla, danga wara dox nima doxee .* ” Lu wurus di tekki, ñu ngi nu ko jox ci 1 Piyeer 1:7 : « *Ngir seen ngëm gëna am solo wurus buy yàqu, doonte dañu ko natt ci safara, dina ñu ko jox gërëm, ndam ak ngor, bi Yeesu Kirist feeñee.* » Yàlla day nattu ngëmu ñi mu tànn. Wurus mënul soppiku, waaye mën na am ay mbir yu baaxul, soo bëggee dindi ko fàww nga tàngal ko ba noppi seey ko. Suko defee slag bi wala mbalit mi yéeg ci kaw suuf si, mën nañu ko dindi. Mooy misaalu jaar-jaaru taalibe yiñ baale ci àdduna, ci la Kirist dindi bépp lu bon, setal leen , teg leen fitna yu bari. Te suñu amee ndam ci jafe-jafe yi, ci seen njeexte àdduna, Attekat bu mag bi di Yeesu Kirist mooy dogal seen èlëg ba fàww. Ndam li mën nañu ko am ci ndimbalam ak ndimbalam , lépp di aju ci limu wax ci Yowaana 15:5-6 ak 10-14 : “ *Man maay garab gi, yéen car yi. Ku sax ci man, ma sax ci moom, dina meññ lu bare, ndaxte bu ngeen saxul ci man, dungeen man a def dara. Ku saxul ci man dinañu la sànni ci biti, mu mel ni car bu ñu dagg, mu wow. ba noppi nu dajale car yi, sànni leen ci safara, ñu tàkk . Déggal ndigali Yàlla dafay laaj : " Su ngeen toppee samay ndigal, di ngeen sax ci sama mbëggeel, ni ma toppee sama ndigali Baay, ba dëkk ci mbëggeelam."* ". Dee ngir ay xaritam mooy gëna mag ci mbëggeelam gu gëna mag : “ *Lii mooy sama ndigal, ngeen bëggante, ni ma leen bëggee. Amul mbëggeel gu gëna mag, ku joxe bakkanam ngir say xarit . Waaye gëm-gëm boobu ci Yeesu dafa am sartu : “ **Samay xarit ngeen, su ngeen defee li ma leen digal .** ”*

Ci wàll wi, juróom ñaari lãmp yi ñu defaree wurus bu dëgër. Kon mënul nekk ludul màndargaal njobteg Yeesu Kirist. Wurus bi ñu mujjee gis ci eggaliis yu Katolik yu Rome, dafay wane ni gëmam bu baaxul la . Moo tax, ci beneen wàll bi, barabi jaamukaay yu Protestan yi dindi nañu bépp xeetu taaral , muy lu woyof te amul benn werante. Ci misaalu barab bu sell bi ak jaamukaay bi , nekkinu wurus dafay firndeel ni barab bu sell bi mënul màndargaal Yeesu Kirist kese. Waaye ci Efes 5:23-24, dañu bind ni mooy Bopp bi, mooy boppu Eggaliis bi, di yaram wi : “ *Ndaxte jëkkër ji mooy boppu jabaram, ni Kirist nekkee boppu Eggaliis bi, di yaramam, te moom mooy Musalkat bi. Ni mbooloo mi di déggal Kirist, noonu la jigéen ñi wara déggal seen jëkkër ci lépp.* ” Waaye Xel mi daf leen leer : “ *Jëkkër yi, bëggleen seeni jabar, ni Kirist bëggee Eggaliis bi, ba joxe bakkanam ngir moom, **ngir setal ko**, ba noppi setal ko ci ndox, raxas ko ci kàddoom, **ngir jébbal ko Eggaliis bu am ndam, bu amul benn sikk wala benn ndànk.*** ” Kon, buñu ko fësalee bu baax, loolu mooy diine chretien dëgg. Standard bi bokkul ak theorie rek, ndax dafay nuru jëf buñ jëfandikoo ci àddunaam yépp. Dafay laaj nga déggoo ak limu « **kàddoom** » bimu feeñal ; loolu mooy topp ndigali Yàlla ak sàrt yi mu àndal , xam kumpa yi Yàlla wax ci yonent yi ci Bible bi. Li ñuy wax ci ñiñ tànn , *ñu ngi koy fàttaliku ak firndeel ko ci Peeñu 14:5* , fu ñu ko jagleel ñi sell ci

« Adventist » , ci dëgg-dëgg dellu bu mujj bu Kirist . Ñu ngi leen màndargaal ci màndarga “ 144 000 ” yiñ màndargaal “ màndarga Yàlla ” ci Peeñu 7. Seen jaar-jaar mooy benn ci sellaay bu mat sèkk . Jàngat bii dafay wane ni tabernakl bi, barab bu sell bi , barab bu sell bi, barab bu sell bi ak seeni màndarga yépp dañu doon wax ci pexem mucc gu mag gi Yàlla amal. Ñu gise seenak seen matal ci feeñal liggéeyu kaw suuf bu Yeesu Kirist feeñal nit ñi. Kon , diggante bi kiñ tànn am ak moom , dafay nuru jikkoy yonent ; ki ñakk xam-xam dafay wéeru ci Yàlla biy sàkk lépp, moom mi xam lépp ; moo tabax ëlëgam, di ko fësal.

Li ñu jàngat ci barabu jaamukaay bi Buur Suleymaan tabaxoon , daf nu wane ni waru nu jaawatle wàll wi nit ñi mëna dem ci barabu jaamukaay bi ak barab bu sell bi ñu dencal Yàlla bi nekk ci asamaan si . Ci noonu la baat « barab bu sell » bi ñu jëfandikoo ci palaasu baat « sellaay » ci Dan.8:14 , amul benn njariñ ci jamono jii , ndax dafay wax ci barab bu asamaan bu amul benn setal ci atum 1843. .

Bi Yeesu Kirist génnee àdduna, Yàlla dafa xotti muur bi daan tàqale barabu jaamukaay bi ak barab bu sell bi , waaye ñaani seen boroom kese ñooy mëna dem ci barab bu sell bi ci asamaan si, di barab bi Jesus di leen ñaanal. Wàllu jaamukaay bi dafa wara wéy di nekk barabu dajale ñiñ tànn ci kaw suuf. Noonu la amee ci 1843, ñu beesal njàngale mi. " Jaamukaayu " seen boroom des ci kaw suuf ak ci " sanctuaire " , ci asamaan rek, ñaanu Kirist dafay tàmbaliwaat ci anam wu ofisel ngir jàppale Adventist yiñ tànn kese . Kon amul benn “ barab bu sell ” ci kaw suuf ci kóllóre gu bees gi, fu màndargaam réer. Li des mooy “ jaamukaayu ” ngëm , di barabu ñiñ tànn ñu mucc.

Benn sobe bi waroon a sell mooy bàkkaari nit ñi ci kaw suuf, ndaxte benn ci seeni bàkkaar ñëwul sobe asamaan si. Seytaane ak jinneem yu fippu yi kese ñoo ko mëna def, moo tax, bimu amee ndam ci Mikael, Yeesu Kirist dàq leen ci asamaan si, sànni leen ci kaw suuf su bàkkaar, fu ñu wara dëkk ba seen dee.

Amna lu des lu nit ñi wara xam ginaaw bi ñu waxee ci màndarga sellaay. Ni màndarga yi sellee, ay mbiri àdduna kese lañu. Dëgg-dëgg sellaay mingi ci ñiy dundu, kon, Yeesu Kirist èppul woon barabu jaamukaay bi am ci boppam ngir denc yoonu Yàlla, misaalu jikkoom ak njubteem bi bàkkaarkat bi ci kaw suuf tooñ. Ngir jàppale njàngalem ñi mu tànn, moo tax Yàlla def mbir yooyu jaaraleko ci Musaa ak ay liggéeykatam. Ngir moytu jaamu yàlla yi, Yàlla may na benn nit, di jaamam, Ron Wyatt , mu gis ba noppi laal gaalu seedeem ci 1982. Ndaxte “ *seede bu Jesus* ” bi “ *mooy ngëmu yonent yi* ” moo ko gëna mag te gëna am njariñ ci liggéey bimu waajal ci boppam. Ron Wyatt dañu ko may mu filme Fukki denkaane yu malaaka yi di génne ci gaal gi, waaye mu bañ tëye wideo bi. Loolu dafay firndeel ni Yàlla xamoon na bu njëkk ni dina ko bañ, waaye tannéef boobu daf nuy aar ci jaamu yàlla yi enregistrement bu mel nii mënoon jur ci yenn ci ñi mu tànn ñu gëna ñakk kaarange. Dëgg googu feeñal nañu ko, suko defee nu denc ko ci sunuy xol, muy mbégte bu neex bi sunu Yàlla Mbëggeel jox nu.

Tàqaloo yi ci Genesis

Leegi ginaaw bi ñu jàngee téere bii, daf nu xamal kumpa yi nëbbu ci profesu Daniel ak Peeñu, fàww ma xamal leen profesu yiñ wax ci téreb Génesis, baat bu tekki “ ndoorte .”

Ndànk !!! Seede bi nu nara jàngat ci téreb Génesis, mingi joge ci gémmiñu Yàlla, moo ko wax jaamam Musaa. Gëmwul li ñu bind ci nettali bii mooy mer bi gëna mag bi ñu mëna defal Yàlla ci saasi, mer buy tëj buntu asamaan si ndax dafay wane ni amul benn “ *ngëm, ndax ngëm mënul neex Yàlla* ,” buñu sukkandikoo ci Ebre 11:6.

Ci kàddu yu njëkk yi ci Apocalypse bi, Jesus dafa fësal bu baax wax jii : “ *Man maay Alpha ak Omega, ndoorte li ak mujj gi* ” te mu jëlaat ko ci njeextalu Peeñu ma ci Peeñu ma 22:13 . Nu ngi xam bu baax ni téreb Génesis dafay wax ci yonent yi , rawatina ci ayu -bis bi am juróom ñaari fan , di wax ci juróom ñaari junniy at. Fii, maa ngi jege téere Génesis ci wàllu theme « **tàqaloo** » bi koy màndargaal bu baax, ni ñu koy gisee.

Génesis 1

Bis bu njëkk bi

Genesis 1:1 : “ *Ci ndoorte li Yàlla sàkk asamaan ak suuf .*”

Ni baat « *ndoorte* » di wane , Yàlla moo sàkk « *suuf* » muy digg ak fondaasioŋu dimension bu bees , bu méngoo ak xeeti dundu asamaan yi ko jiitu . Ngir jëfandikoo nataalu peinture, fàww mu defar tablo bu bees ba noppi jëfandikoo ko. Waaye nanu xam bu baax ni , ci seen cosaan, " *asamaan ak suuf* " dañu **tàqaloo** . " *Asamaan* " dafay wax ci cosmos interstellaire bu amul dara, lëndëm , amul àpp ; te “ *suuf si* ” dafay nuru bul bu ndox muur. " *Suuf si* " amul woon lu jiitu ayu-bis bi ñu koy sàkk ndax ñu ngi ko sàkk ci ndoorte wala " *ndoortelu* " mbindéefi suuf si ci dimension suuf si. Dafay joge ci amul dara , mu am jëmm ci ndigalu Yàlla ngir mëna def liggéey bu mënul ñàkk ndax moom sa bopp bi nekk ci ndoortelu bàkkaar bi mbindéefam bu njëkk bi def ci asamaan si ; ki Yesaya 14:12 wax ci tur yii di " *biddéew bu suba* " ak " *doomu fajar* " , nekk na Seytaane ginaaw bimu weddee kiliftéefu Yàlla . Booba ba leegi moo jiite camp rebel celeste bi fi nekk ak camp biy ñëw ci kaw suuf.

Gen. 1:2 : “ *Suuf si amul benn jëmm , lëndëm a ngi fees dell ak ndox mu xóot mi, te Xelum Yàlla dafa doon wër ndox mi .*”

Bi peinture bi tàmbalee ci diw mbàjj mi ci kaw toil bi, Yàlla dafay wane dundu asamaan siñ jota sos ak dundu suuf si mu nara sos. Moo tax ci baat « *lëndëm* » dafay màndargaal lépp lu nekkul ci limu bëgg , mu tuddee ko « *leer* » ci njubadi bu mat sëkk . Nanu xoolaat lëkkaloo gi am ci aaya bii diggante baat « *lëndëm* », saa yu nekk ci lu bari ndax ay melokaanam barina , ak baat « *bëndëm* » biy màndargaal suuf si amul benn xeetu dundu. Yàlla dafa jëfandikoo màndarga boobu ngir màndargaal ay noonam : ñiy fippu ak ñi amul Yàlla » ci Peeñu 11:7 , ak ñi fippu ci diine Katolik bu Pape ci Peeñu 17:8 . Waaye, ci atum 1843, waa Protestan yu fippu yi daal di ànd ak ñoom, ñu jàll ci nguuru Seytaane, maanaam “ *malaakal bërëb bu xóot bi* ” ci Peeñu 9:11 ; ñu boole ci Adventism bu gëmul ci 1995.

Ci nataal biñ joxe ci aaya bii , nu ngi gis ni « *lëndëm* » **dafay tàqale** « *Xelu Yàlla* » ak « *ndox* » miy wax ci kàdduy Yàlla ci màndarga , ci Daniel ak Peeñu , mbooloo mu « *xeet* , *xeet* , ak *lakk* » ci suufu màndarga « *dex* » ci Dan.7:2-3 ak ci « *Peeñu* 1:13:13. , 16:12, 17 :1-15. Dina ñu jàpp ni **tàqaloo** bi mooy “ **bàkkaar** ” bi njëkk, bi Awa ak Adam def. Ni ci nataal biñ ko jox, Yàlla mingi ci àdduna lëndëm, boole ci malaaka yu fippu yi topp Seytaane ci tanneefam ngir xeex kiliftéefu Yàlla.

Gen. 1 :3 : « *Yàlla ne , na leer ! Leer amoon na* ”

Yàlla dafay téral limu bëgg ci “ *baax* ” ci limu xalaat ci boppam. Tanneef bii di « *baax* » mingi lëkkaloo ak baat « *leer* » ndax limu am ci ndam, ñépp mën ko gis, ndax baax du jur « *rus* » biy yóbbe nit ñi ñu nëbb ngir mëna def ay jëfam yu bon. “ *Gacce* ” googu, Adam dina ko yëg ginaaw bàkkaar bi , buñu ko méngale ak Gen.2:25.

Gen. 1 :4 : « *Yàlla gis ni leer gi baaxna ; te Yàlla tàqale leer gi ak lëndëm gi .*”

Loolu mooy **atte bu jëkk** bi Yàlla wax. Dafay wane tãneefam ci **lu baax** li baat “*leer*” di fësal, ak ni muy **atte lu bon** li baat “*lëndëm*” di wax.

Yalla daf nuy xamal lu tax mu sàkk àdduna , te xamal nu limu nara am ci liggéeyam : mooy **tàqale bu baax** ñi bëgg «*leeram*» ak ñi taamu «*lëndëm*» . “*Leer ak lëndëm*” ñooy ñaari tãneef yi Yàlla bëggoon jox bépp mbindéef bu nekk ci asamaan ak ci kaw suuf. Ñaari pàcc yooyu dañuy am ñaari njiit ; Yeesu Kirist mooy “*leer*” bi , Seytaane mooy “*lëndëm*” . Ñaari camp yooyu ñuy xëccoo , ñoom ak ñaari polu suuf si , dina ñu am ñaari njeexte yu wuute lool ; ñiñ tann dina ñu dundu ba fàww ci leeralu Yàlla, buñu sukkandikoo ci Peeñu 21:23 ; ak yàqu-yàqu ci dellu Kirist, fippukat yi dina ñu mujjee nekk “*pënd*” ci kaw suuf suy jeex , mujjee nekk “*abyss*” bu Gen. 1: 2. Bu ñu dekke ngir **atte**, dina ñu yàq ba fàww, ñu lakk leen ci “*lak bu safara*” ci “*ñaareelu dee*”

Gen. 1 :5 : “*Yàlla tuddee leer gi bëccëg, lëndëm gi tuddee ko Guddi. Mu guddi am , suba am , bis bi njëkk .*”

“*Bis bu njëkk*” bi ci mbindéef yi, dañu ko jagleel **tàqale** bu mat sëkk bi am ci diggante ñaari pàcc yi, maanaam tãneefi “*leer ak lëndëm*” yiy jàkkarloo ci kaw suuf, ba ci ndam lu mujj lu Yeesu Kirist am , ak yeesal mbindéef yi ci kaw suuf. Kon “*bis bu njëkk bi*” dafa “*màndarga*” ci ndigalu Yàlla may fippukat yi ñu xeex ak moom ci diiru “*juróom ñaari junniy*” at yi ayu-bis bi yépp waxoon ci Yàlla. Kon dafa méngoo bu baax ak nekk **màndarga** , wala «*màndarga*» jaamu Yàlla bu baaxul biñ fekk ci diiru 6 junniy at ci biir réew yu gëm Yàlla yi wala ci Juif yi gëmul Yàlla , waaye rawatina ci jamonoy chretien yi, ginaaw bi ñu jëlee «*bis bi jant bu kenn mënul daan*» muy bis bu ñuy noppalu ayu -bis bu nekk ci 11 March. s , ci bis boobu ba leegi ^{Dibër} bu “*chretien*” bi nekk na “*màrku rab wi*” topp ndimbalu diine bi ngëm katolik bu Rome bi ko jox ci atum 538. Dafa leer ni “*alpha*” bu Génesis amoon na lu bari lumu mëna jox jaam yu gëm yu Yeesu Kirist ci jamonoy “*omega*” . Te jeexul foofu.

Naareelu **bis bi**

Gen. 1 :6 : “*Yàlla ni : “Na am asamaan ci diggu ndox yi, mu **tàqale** ndox yi ak ndox yi .”*”

Fii itam, laaj nañu **tàqale** : «*ndox mi ak ndox mi*». Jëf ji dafay wax ci kanam **tàqalu** mbindéefi Yàlla yi ñuy **màndargaal** ci “*ndox yi*.” Aaya bii dafay firndeel **tàqaloo bi am** ci diggante dundu asamaan ak dundu ci kaw suuf, te ci ñoom ñaar, **tàqaloo** “*doomi Yàlla*” ak “*doomi Seytaane*” te ñu woo leen ñu bokk dëkk ba **atte** bi **màndargaal** deewu Yeesu Kirist ngir malaaka yu soxor yi fippu ci Kirist, ak ba keroog malaaka yu soxor yi fippu , ak ba keroog malaaka yu soxor yi fippu. **Taxawaay** boobu mooy gëna dëggal ni nit ñi dina ñu ko sàkk mu gëna suufe tuuti malaaka yi ci asamaan ndax dimension asamaan duko mëna dem. Taarixu àdduna bi dina nekk taarixu tãneef bu yàgg ba ci njeexteem. Bàkkaar moo jur jaxasoo, te Yàlla moo tãnee jaxasoo bi.

Gen.1:7 : “*Yàlla defar asamaan, **tàqale** ndox yi ci suufu asamaan ak ndox yi ci kaw asamaan. Noonu la amee .*”

Nataal bi ñu joxe **dafay tàqale** dundu kaw suuf si “*ndox yi ci suuf*” waxoon ci kanam , ak dundu asamaan si “*ci kaw asamaan* .”

Gen.1:8 : “*Yàlla tudde asamaan si. Mu guddi am , suba am , di ñaareelu bis .*”

Asamaan boobu dafay wax ci couche atmosphérique bi juddoo ci ñaari gaz yi (hydrogène ak oxygène) ñu defar ndox, ñu wër surfaasu suuf si yépp te nit ñi mënu ci dem . Yàlla daf koy boole ak nekinu dundu asamaan guñu dul gis, te loolu mooy xew, ndax Seytaane ci boppam dina jot tur wi di “*njiitu dooley asamaan si*” ci Efes 2:2 : “*... ci jamono yu weesu yi, ngeen doxantu ci doxalinu àdduna bi, méngoo ak njiitu dooley **dooley asamaan si** . attitude bimu amoon ci àdduna asamaan.*”

Natteelu bis bi

Gen.1:9 : “ Yàlla ne : «Na ndox yi ci suufu asamaan dajaloo ci benn barab, suuf su wow si feeñ.» Noonu la amee .”

Ba jamono jii, " ndox mi " dafa muur suuf si yépp waaye amagul woon benn xeetu rabi gééj giy dundu ci ^{Seelu} bis bi . Njaboot googu mooy gëna dëggal jëfi mbënd mi ñu wax ci Génesis 6 , muy mbënd mi ci boppam mëna tasaare xeetu baayima yiy dundu ci gééj gi ci kaw suuf si ; loolu mooy tax ñu mëna gis ay fosil ak ay coquillage ci gééj .

Gen.1:10 : “ Yàlla tuddee suuf si wow suuf, ndox yi dajaloo tuddee ko gééj. Yàlla gis ni lu baax la .

Taqaloo bu bees bi Yàlla jàpp ni " baaxna " ndax ginaaw gééj yi ak kontinang yi, dafa jox ñaari mbir yooyu " geej ak suuf " cër bu ñaari màndarga yuy màndargaal Eggaliis Chretien Katolik ak Eggaliis Chretien Protestant bi juddoo ci Eggaliis bu njëkk bi ci turu Eggaliis bu Reformed. Seen **tàqaloo** , amal diggante 1170 ak 1843, moo tax Yàlla jàpp ni “ baaxna ” . 2:18-29. Ci aaya yii lañuy gis leeral yu am solo yi ci aaya 24 ak 25, yuy seede ci jamono ju amul fenn : “ Waaye maa ngi leen di wax : képp ku nekk ci Tiatira, xamu ñu lii, te xamu ñu lii . **amul beneen yab** ; li ngeen am **rek** ngeen di ko tëye, ba ma ñëw . Waaye itam, jaaraleko ci ndaje boobu, Yàlla dafay indi yoon ci jafe-jafe yi malaaka yi ak malaaka yi ak nit ñi fippu. Nanu bàyyi xel ci beneen njàngale mi, " suuf si " dina jox turam planet bi yépp ndax " waw " bi dafa waajal nekk environmaa biy dundal doomi aadama yi Yàlla sàkk mbindéef yii ngir moom. Ginaaw surfaasu gééj gi dafa ëpp ñeenti yoon surfaasu suuf su wow si, planet bi mënoon na jël tur wi " geej " gëna yelloo waaye amul benn sabab ci pexe Yàlla. Baatu « wax » bii : « picci dunqu dañuy booloo, picci dunqu dañuy booloo », ñu ngi ko fekk ci mbooloo yooyu. Moo tax diggante 1170 ak 1843 , Protestan yu gëm te am jàmm mucc nañu ci njubteg Kirist , te ñu baña dëggal seen noppalu sabbat ci juróom ñaareelu bis bi dëgg : Samdí . Te li ñuy laaj ci noppalu boobu moo tax « suuf » nekk màndarga ngëmu chretien bu dul dëgg, daale ko ci atum 1843 , buñu sukkandikoo ci Dan.8:14 . Firndeg àtteb Yàlla boobu feeñ na ci Peeñu 10:5, ndax Yeesu dafa teg “ t ànk yi ” ci “ gééj gi ak ci suuf si ” ngir gëdd leen ci mer.

Gen. 1:11 : “ Yàlla ne: “Na suuf si génne ñax, ñax mu am jiwwu, ak garab yuy am meññeef, yu am jiwwu ci boppam, ci kaw suuf si. Noonu la amee . »

Li Yàlla njëkka jox suuf su wow mooy : li ci njëkk mooy mu am doole « **defar** » « ñax mu wert, ñax mu am jiwwu, garab yu am meññeef yuy am meññeef ci xeetam » ; lépp ñu ngi ko njëkka defar ngir soxlay doomi aadama yi, ginaaw ga ngir baayima yi ci kaw suuf ak ci asamaan yi ko wër. Yàlla dina jëfandikoo mbiri àdduna yooyu ñuy màndargaal ngir jàngal ay jaamam ay njàngaleem. Nit, melni " garab " gi , dina meññ meññeef yu baax wala yu bon.

Gen. 1:12 : “ Suuf si daal di génne ñax, ñax mu am jiwwu ci xeetam, ak garab yuy am meññeef, yu am jiwwu ci boppam, ci xeetam. Yàlla gis ne lu baax la. »

Ci ñatteelu ^{bis bi} , amul benn njuumte buy yàq liggéey bi Yàlla sàkk, nature bi matna, maanaam dañu jàpp ni “ baaxna ”. Sudee atmosphere bi ak suuf si dañu sell, suuf si dafay gëna bari ay produit. Meññeef yi dañu leen jagleel mbindéef yiy dundu ci kaw suuf si : nit ñi ak baayima yi, ñoom itam dina ñu am meññeef yu méngoo ak seeni jikko.

Gen.1:13 : « Guddi ñëw , suba ñëw , di ñatteelu bis bi .

4eelu bis bi

Gen.1:14 : « *Yàlla ne: «Na am leer ci asamaan si, ngir tàqale bëccëg ak guddi . ñu nekk màndarga ci jamono yi, bis yi ak at yi .»* »

Taqaloo bu bees dafa feeñ : « *bëccëg ak guddi* ». Ba ñeenteelu bis bi, amul benn mbindéef bu asamaan bu mëna am leeralu bëccëg. Tàqale bi guddi ak bëccëg amoon na te Yàlla moo ko sos ci anam wu amul benn werante. Ngir mbindéef yi mu sàkk baña nekk ci kanamam, Yàlla dina sos ci ñeenteelu bis bi ay mbindéef yu asamaan yuy may nit ñi ñu mëna defar ay kalandriye yu sukkandiko ci barabu mbindéef yooyu ci cosmos intersidereal. Mooy màndarga yi Zodiac di feeñ , astrologie balaa jamonoom waaye amul gis-gis bi fi nekk ci jamono jii, maanaam astronomie.

Gen.1:15 : “ *Nañu nekk ay leer ci asamaan, ngir leeralal suuf si. Noonu la amee .* ”

Suuf si *dafa* wara leer bëccëg ak guddi , waaye leeralu bëccëg dafa wara ëpp leeru guddi ndax mooy misaalu Yàlla dëgg gi , moo *sàkk lépp luy* dundu . Ak liñu toppalante ci xeetu " *guddi ak bëccëg* " dafay wax ci ndam li mu mujjee am ci kaw noonam yépp, ñoom itam ay noonam yu mu bëgg te ñu barkeel. Rol bii di " *leeral suuf si* " dina jox biddiiw yooyu luy màndargaal jëf diine di jàngale dëgg wala fen yuñ joxe ci turu Yàlla biy sàkk.

Gen. 1:16 : “ *Yàlla dafa defar ñaari leer yu mag yi ngir nguuru bëccëg, leer gu ndaw gi ngir nguuru guddi gi. Moo defar biddiiw yi itam .* ”

Ngeen bàyyi xel ci lii : ci evoke " *jant bi* " ak " *weer wi* " , " *ñaari luminaire yu mag yi* " , Yàlla dafay wax *jant bi* ci kàddu " *ki gëna mag* " , fekk eclipse yi dañu ko firnde, ñaari disk *jant bi* ak *weer wi* dañu nuy nuru ci benn dayo, benn bi dafay muur beneen bi. Waaye Yàlla mi ko sàkk , xam na lu jiitu nit ñi ni melokaanam gu tuuti gi mingi aju ci digganteem ak suuf si , *jant bi* dafa gëna rëy 400 yoon waaye sori *weer wi* 400 yoon . Ci anam wu jaar yoon, dafay firndeel ak firndeel titreem bi gëna mag di Yàlla sàkkkat. Rax ci dolli , ci wàllu ngëm, dafay wane “ *gëna mag* ” gi amul fenn, buñu ko méngale ak tuuti *weer wi* , di màndarga guddi ak lëndëm. Li ñuy jëfandikoo ci liggéey yooyu dafay wax ci Yeesu Kirist mi ñuy woowe “ *leer* ” ci Yowaana 1:9 : “ *Leer googu mooy leer dëgg giy leeral képp kuy ñëw ci àdduna .* ” Nanu bàyyi xel ni jàppante bu yàgg bi askanu Juif yi tabaxoon ci kalandriye *weer wi*, dañu ko def ci màndarga jamonoy « *lëndëm* » ; loolu ba ci ñëwu Kirist bu njëkk bi ak bu ñaareel bi . Ni màggalaale « *màggalug weer wu bees* », bi *weer wi* réer ba noppi kenn gisu ko, dafa waxoon ci ñëwu jamonoy *jant bu Kirist*, bi Mal 4:2 méngale ak « *jant bu njub* » : « *Waaye yéen ñi ragal sama tur, jant bu njub dina fenk ci ay wér ; Di ngeen génn di tëb ni ay nag yu génn ci gétt gi , ...* ” . Ginaaw boolor Juif yi, " *weer wi* " moo nekkoon màndarga ngëmu chretien bu dul dëgg, ñu toppalante Katolik ci 321 ak 538, ginaaw ga Protestant ci 1843, ak... Adventist ci 1994.

Aaya bi dafay wax itam ci “ *biddiiw yi* .” Seen leer daa néew, waaye dañu bari lool ba ñuy leeral asamaan ci guddi yi ci kaw suuf. « *Biddéew bi* » dafay nekk màndarga ndawi diine yiy des taxaw wala yuy daanu, muy màndarga « *6th seal* » ci ^{Apo.6}:13 , ci la daanu biddiiw yi ñëw ngir wax ci kàdduy Yàlla ci 13 nowàmbar 1833, ci ñiñ fal , daanu bu mag bi ci ndawi Protestant yi ci atum 2013. bataaxalu « *Sardes* » bi Jesus wax : « *yaa ngi dundu, waaye yaa ngi dee* ». Ñu ngi fàttaliku daanu googu ci Peeñu 9:1 : “ *Juroom bi malaaka daal di yuuxu. Ma gis benn biddiiw bu jóge asamaan daanu ci suuf . Ñu jox ko caabiy bërëb bu xóot bi .* Balaa Protestan yi di daanu, Peeñu 8:10 ak 11 dañuy wax ci diine Katolik, te Yàlla daan ko àtte bu baax : “ *Ñatteelu malaaka daal di yuuxu mboq. Rvl 11 1 Noonu benn biddiiw bu mag, di tàkk ni làmp, daanu ci asamaan . Mu daanu ci ñetti xaaju dex yi ak bëti ndox yi.* Aaya 11 daf ko tuddee “ *Absinthe* ” : “ *Biddéew bii tuddu Absinthe ; Ñu bari ci ñoom dee ci ndox mi , ndax ndox mi dafa wex .* Loolu dafay firndeel ci Peeñu 12:4 : “ *Geen gi xëcc benn ci ñatti pàcc yi ci biddiiw yi ci asamaan si , sànni leen ci kaw suuf. Dragon bi taxaw ci kanamu jigéen jiy waaja am doom, ngir lekk doomam bimu am doom .* Ndawi diine yi dina ñu mujjee ñàkk seen bakkan ci li revolutionnaire yu français yi faat ci Peeñu 8:12 : “ *ñeenteelu malaaka* ”

bi daal di yuuxu mboq. Ñu daal di lëndëm benn ci ñatti pàcci jant bi, ci ñatti pàcci weer wi **ak ci ñatti pàcci biddiww yi** . Li fippukat yiy xalaat moom seen bopp di xeex bépp xeetu diine mooy , saa yu nekk (ñatteel bi) , " jant bi " ak " weer wi " .

Ci Gen. 15:5, " *biddiww yi* " dañuy màndargaal " *jiw mi* " ñu digoon Ibraayma : " *Mu yóbbu ko ci biti, niko* : " *Xoolal asamaan, nga lim biddiww yi, soo leen mënee lim.* " *Mu ne ko* : *Noonu la sa askan di mel* . Ndànk ! Boobu bataaxal dafay wane limu bari waaye waxul dara ci ngëmu mbooloo mii, ndax Yàlla dina fekk " *ñu bari ñu woo waaye ñu néew ñu tànn* " buñu sukkandikoo ci Matt.22:14. " *Biddéew yi* " dañuy màndargaal itam ñiñ tànn ci Dan 12 :3 : " *Te ñi am xel dina ñu leer ni leeru asamaan si, te ñiy yóbbu ñu bari ci njub dina ñu leer ni biddiww yi ba fàww* ."

Gen.1:17 : " *Yàlla daal di leen teg ci asamaan si, ngir leeral suuf si.* "

Danuy gis fi ci sabab ngëm , ndax Yàlla dafay gëna fësal liggéey bi biddiww yi wara def : « *leeralal suuf si* ».

Gen.1:18 : " *di nguuru bëccëg ak guddi, di tàqale leer gi ak lëndëm gi. Yàlla gis ni lu baax la* .

Fii Yàlla dafay firndeel cër bi biddiww yooyu am ci wàllu ngëm , ci boole « *bëccëg ak leer* » ci genn wet gi, ak « *guddi ak lëndëm* » ci beneen wet gi .

Gen.1:19 : " *Guddi daal di suba, muy ñeenteelu bis bi* ."

Leegi suuf si mën na am njariñ ci leeralu jant bi ak tàngooru jant bi, suko defee mu mëna am doole ak defar ay garab yuy dundal. Wànte wareefu jant bi du am solo rekk gannaaw bàkkaar bi Awa ak Aadama defoon. Dundu gi ba ci jamonoy musiba yii mingi aju ci dooley kéemtaanu Yàlla ci sàkk mbir. Dundug àddina, Yàlla moo ko tëral ngir jamono jii bàkkaar di dal ci kaw suuf ak mbugalam yépp .

bis bu ^sbi

Gen. 1:20 : " *Yàlla ni: "Na ndox yi fees dell ak mbindéef yuy dundu, picc yi naaw ci kaw suuf si, ci asamaan si* ."

Ci ^{bis} bu juroom bi , Yàlla dafay jox « *ndox yi* » doole ñu « *jural baayima yu bari yuy dundu* » yu bari te wuute lool, ba science moderne mënu leen lim ñépp. Ci biir lëndëm gu xóot gi, nu gis xeetu dundu buñu xamul, di rabi àll yu ndaw yuy melax , di bënn , di soppo dooley leeraay bi ba ci melo bi . Ci noonu, yaatuwaayu asamaan dina jot animaasioŋ naaw " *picc yi* " . Fii dafay feeñ màndarga " *laaf yi* " yuy may rabi àll yi am laaf ñu mëna daw ci jawwu ji. Dina ñu takk màndarga gi ci xeeti rab yu asamaan yi ko soxlawul ndax nekku ñu ci ndigalu yooni physique terrestre ak celeste. Ci xeeti mbindéef yi am laaf ci kaw suuf, Yàlla dina ko jox boppam nataalu « *céeli* » bi gëna kawe ci xeeti picc yi ak baayima yiy naaw yépp. " *Céeli* " itam nekk na màndarga empire , bu Buur Nebukadnesar ci Dan.7:4 ak bu Napoleon 'ci Peeñu 8:13 : " *Ma xool, ma dégg céeli naaw ci diggu asamaan* , *di wax ak baat bu dëgër: "Yaw, yaw, ñatti malaaka yi, ñuy waaja sone!* « Feeñug nguuru empereur bi dafa wax luy waaja xew ci ñatti « *musiba* » yu mag yiy dal waa réew yu sowwu jàng ci màndarga ñatti « *mboq* » yu mujj yu Apo. 9 ak 11, ci atum 1843, bi ñu jëlee dogal bi ci Dan.8:14.

Lu weesu " *céeli* " bi , yeneen " *picci asamaan yi* " ñooy màndargaal malaaka asamaan yi , ñu baax ak ñu bon.

Gen. 1:21 : " *Yàlla daal di sàkk baleen yu mag yi ak bépp mbindéef buy yëngu, bu bari ci ndox mi, ci xeetam. Sàkk na it bépp picc bu am laaf, mu méngoo ak xeetam. Yàlla gis ni lu baax la* .

Yalla mingi waajal dundu géej ngir dundu bàkkaar, jamono ji " *jën yu gëna mag* " di def jën yu ndaw yi seen lekk, mooy ëlëg biñ tëral ak njariñu seen bariwaay ci xeetu jën bu nekk. " *Picc yi am laaf* " duñu mëna rëcci ci njàngale mi ndax ñoom itam dina ñu ray seen biir

ngir dundal seen bopp. Waaye balaa bàkkaar , amul benn rabu gééj wala picc buy gaañ beneen, dundu moo leen dundal ñoom ñépp, ñuy dundu ci jàmm. Moo tax Yàlla jàpp ni mbir yi “*baaxna*” . “*Baayima*” yi ak “*picc yi*” ci gééj dina ñu def luy màndargaal ginaaw bàkkaar bi. Xeex yiy ray nit ñi ci diggante xeetu mbindéef yi dina ñu jox “*gééj*” luy tekki “*dee*” bi Yàlla jox ko ci xeetu ablution bu saraxalekat Ibraayma yi di def . Tank bi ñu jéfandikoo ngir def loolu, dina ñu ko tuddee «*gééj*» ngir fàttaliku jàll «*gééj gu xonk*» , ñaari mbir yooyu yépp dañuy màndargaal batise chretien. Moo tax, bi Yàlla tuddee ko tur wi di “*rab wuy génn ci gééj*” ci Peeñu 13:1, dafay wane diine Katolik yu Rome ak nguur gi ko jàppale, muy mbooloo mu “*neew*” ñuy ray seen dëkkandoo, di leen lekk ni jënu “*gééj*.” Noonu la céeli yi, mbonaat yi ak mbonaat yi di lekk mbonaat yi ak mbonaat yi, ndax bàkkaar Awa ak Adam ak ñi gëna bari ci seeni doomi doomi aadama, ba keroog Kirist di dellusi ci ndam.

Gen.1:22 : “*Yàlla barkeel leen, ni leen: “Jëleen, bari, fees ndoxu gééj yi. ak picc yu bari ci kaw suuf.”*”

Barkeb Yàlla dafay am ci yokkute, ci anam yii ci baayima yi ak picc yi ci gééj, waaye itam ci diir bu gàtt , ci nit ñi. Eggaliis bu Kirist itam dañu ko woo ngir yokk limu ñi koy topp, waaye fii, barkeb Yàlla doyul , ndax Yàlla dafay woo , waaye du forse kenn mu nangu mucc gi mu leen di jox.

Gen.1:23 : «*Guddi daal di am suba , di juroom bi bis .*”

Nanu bàyyi xel ni dundu gééj gi ñu ngi ko sàkk ci juroom bi bis bi, **ñu tàqale ko** ak dundu suuf si, ndax màndargaam ci ngëm, maanaam xeetu diine chretien bu njëkk bi alku te bàyyi ngëm ; li diine katolik bu Rome di màndargaal, liko dalee ci 7 màrs 321, bis bi ñu jëlee bis bi ñuy noppalu , di bis bi njëkk ak “*bis bi jant bi di feeñ*”, ñu soppi tur wi mu tuddu Dibéer , maanaam bis bi Boroom bi di ñëw. Liy firndeel loolu mooy li Katolik yu Rome feeñ ci Seelu ^{xamu}, ak diine Protestant bi feeñ ci 6eelu ^{xamu}.

bis bu 6

Gen. 1:24 : “*Yàlla ne: “Na suuf si génne mbindéef yiy dundu ci xeetam: baayima yi ak mbindéef yiy raam ak rabi àll yi ci xeetam. Noonu la amee .”*”

6eelu ^{bis} bi dafay màndargaal mbindéef yiy dundu ci kaw suuf , ginaaw gééj gi, “**ñu defar mbindéef yuy dundu ci seeni xeet, baayima, reptil ak rabi suuf, ci seeni xeet .**” Yàlla moo tàmbali liggéey bi mbindéef yiy dundu yépp di am doom . Dina ñu tasaaroo ci biir réew mi.

Gen. 1:25 : “*Yàlla daal di sàkk rabi àll yi ci xeetam, ak baayima yi ci xeetam, ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf ci xeetam. Yàlla gis ni lu baax la .*”

Aaya bii dafay firndeel jëf jiñ santaane ci aaya bi njëkk. Nanu bàyyi xel ci jamono jii ni Yàlla moo sàkk ba noppi jiite dundu baayima yiy dundu ci kaw suuf si. Ni rabi gééj yi di demee, rabi àll yi dina ñu dundu ci jàmm ba jamonoy bàkkaar doomi aadama yi. Yàlla dafa jàpp ni mbindéefi baayima yi ñu defar ay màndarga dañu *baax* , *te* dina leen jéfandikoo ci kàdduy yonent yi ginaaw bi bàkkaar taxawee . Ci mbindéef yiy raam, “*jaan ji*” mooy gëna am solo ci luy xëcc bàkkaar bi Seytaane di jéfandikoo . Ginaaw bàkkaar, baayima yi ci kaw suuf dina ñu yàq seen biir. 13:11 , tur wi di “*rab wi joge ci kaw suuf*” mooy diine Protestant ci anam wu mujj wi Yàlla alku , ci jamonoy natt bu mujj bu ngëmu Adventist yi gëna jub ci dellu bu dëggu bu Yeesu Kirist biñ waajal ci pringtemps 2030 . Waaye nanu xam ni Protestantism moo yor mbañeel googu, te nit ñu bari nangu wuñu ko bàyyi xel ci 1843 ba leegi.

Gen.1:26 : “*Nanu defar nit ci sunu melokaan, nu niroo ak nun, ñu yor jën yi ci gééj gi, picci asamaan yi, baayima yi, kaw suuf si yépp, ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf .”*”

Bi Yàlla waxee “*Nanu ko def*”, dafay boole ci liggéeyam ci àdduna malaaka yu gëm yi seede liggéeyam, te wër ko fees dell ak mbégte. Ci suufu theme de **separation** , fi, ñu bokk bokk ci 6^{fan}, mooy sos baayima yu amul àpp ak bu nit, bi ñu wax ci aaya 26, limu Yàlla, maanaam, nimeru bi am ci yokk ci ñeenti arafu Hebreu yi " Yod = 10 + , Mo = 5 + , Wav = 5 + , He = 5 = 26 " ; araf yu bokk ci turam bi ñu tekki “ YaHWéH ” . Tann googu gëna dëggu ndax , “*dañu ko defaree ci melokaanu Yàlla*”, “*nit*” Adam ñew ngir màndargaal ko ci mbindéef yi ci kaw suuf, muy melokaanu Kirist. Yalla daf koy jox melokaanu yaram ak xel, maanaam mu mëna àtte lu baax ak lu bon, te loolu mooy tax mu wara def . Bi ñu sàkkee baayima yi ci bis bi ñu ko sàkkee, “*nit*” dina tànn limu “*niru*” : Yàlla wala baayima bi , wala “*rab wi*” . Leegi suñu bàyyee “*baayima*”, “*jaan*” nax leen, Awa ak Adam dina ñu dagg seen bopp ci Yàlla, baña “*niru*” ak moom . Bi Yàlla joxee nit ñi nguur ci kaw “*mbindéefiy raam ci kaw suuf*”, Yàlla dafay woo nit ñi ñu nguur " ci jaan ji " te baña bàyyi jaan ji jàngal ko. Waaye nit ñi, Awa dina ñu ko tàqale ak Adam, ginaaw bi ñu ko nax, ñu def ko bàkkaar dëggadil.

Yàlla dafa dénk nit lépp lu mu sàkk ci kaw suuf ak dund yi ci nekk ak yi ciy génne ci géej yi, ci kaw suuf si ak ci asamaan si.

Gen. 1:27 : “*Noonu la Yàlla sàkkee nit ci melokaanam, ci melokaanu Yàlla la ko bindee, góor ak jigéen .*”

6eelu^{bis} bi dafay yàgg ni yeneen bis yi, 24 waxtu, te dafa melni dañu boole mbindéefi góor ñi ak jigéen ñi, ngir jàngale ni ñuy ténk seen mbindéef. Dëgg la , Gen. 2 dafay wax ci mbindéefi nit ñi, di fësal jëf yu bari yuñ def ci ay fan yu bari. Kon jaar-jaaru chapitre 1 dafa jël màndarga normatif di wane valëri symbolique yi Yàlla bëggoon jox jiroom benni fan yu njëkk ci ayu-bis bi.

Ayu-bis bii dafa gëna màndargaal pexem mucc gi Yàlla tëral. " Ku góor ki " dafay màndargaal te wax ci kàdduy Yàlla, " jigéen ji " dafay màndargaal ak wax ci kàddug Yàlla " Eggaliis biñ tànn " biy jog ci moom. Rax ci dolli, balaa bàkkaar, jamono ji amul benn njariñ ndax ci nekkinu perfection, jamono ji amul, te lim " 6000 at " yi dina tàmbali ci pringtemps bi njëkk, bi nit ñi njëkka def bàkkaar . Guddi yu am 12 waxtu ak bëccëg yu am 12 waxtu dañuy toppalante bu baax. Ci aaya bii, Yàlla dafay wane ni nit ñi dañu ko sàkk mu méngoo ak leeram. Adam amul benn kàttan , dafa fees dell ak doole, te dañu ko sàkk mu mëna xeex fiir yu Seytaane.

Gen.1:28 : “*Yàlla barkeel leen, ne leen: “Jiirleen, bari, feesal suuf si, di ko dundal. te ngeen di nguur jën yi ci géej gi, picci asamaan yi ak bépp mbindéef buy yëngu ci kaw suuf .”*”

Yàlla moo yónnee bataaxal bi nit ñi yépp, maanaam Adam ak Awa ñooy royukaay yi ci njëkk. Ni baayima yi, dañu leen di barkeel, di leen ñaax ñu am doom ngir bari doomi aadama yi. Nit ñi dañu am ci Yàlla nguur gi yor mbindéef yi, loolu dafay tekki ni warul nangu ñu yor ko , jaaraleko ci yëg-yëg ak néew doole ci yëg-yëg. Warul leen lor, waaye war a dundu ci jàmm ak ñoom. Loolu, ci li jiitu mbugalu bàkkaar.

Gen.1:29 : “*Maa ngi leen jox bépp ñax bu am jiwwu, bu nekk ci kaw suuf si, ak bépp garab bu am meñneef, muy seen lekk .*”

Ci mbindéefi gâncax yi, Yàlla dafay wane mbaaxam ak laabiir ci yokk limu jiwwu yi ci xeetu gâncax bu nekk, garabi meñneef, dugub, ñax ak lujum. Yalla dafa jox nit ñi xeetu dundu gu mat sèkk , muy dundal wérgi - yaram ak xel , di amal njariñ yaram wi ak ruuh gi , ba tay , melni ci jamonoy Aadama . Liko dalee ci atum 1843, Yàlla dafa tàmbali wax ci mbir mi, muy luy sàkku ci ñi mu tànn, te mingi gëna am solo ci jamono yii nu nekk, ndax ñam dafay yàq dundu gi, fertilisan te duko gëna dooleel.

Gen.1:30 : “*Bépp rabi àll, ak bépp picci asamaan, ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf, lu am dundu, maa ngi leen jox ñax mu wert, ñu lekk leen. Kon noonu la amee .*”

Aaya bii dafay wane caabi giy wane ni dundu gu neex gi mën na am. Lépp luy dundu wegan la, kon amul lenn luñu wara gaañ seen bopp. Ginaaw bàkkaar, baayima yi dina ñu gëna xëccoo seen biir ngir am luñu lekk, dee dina leen dal ñoom ñépp ci anam wumu mëna doon.

Gen. 1:31 : “ *Yàlla gis lépp lumu defar, gis ni lépp lu baax la. Mu guddi am, suba am, di juróom benneelu bis bi* .

^{Bi bis} bu 6 bi jeexee , Yàlla dafa kontaan ci mbindéefam yi mu sàkk , te ginaaw bi nit ñi nekkee ci kaw suuf , ñu jàpp ni “ **baaxna lool** ” , fekk bi ^{bis} bu 5 bi jeexee “ **baaxna** ” rek .

Li Yàlla bégga **tàqale** ci 6 fan yi njëkk ci ayu-bis bi ak 7 fan yi, ^{ñu ngi} koy gis ci li ñu leen boole ci chapitre 1 ci Génesis. Moo tax mu waajal 4eelu santaane ^{ci} yoonu Yàlla, bi mu nara joxe ci seen jamono ci waa Ibre yi ñu muccal ci jaamu Egypt. Bi Adam tàmbalee , nit ñi dañu am 6 fan ci 7 fan, ayu-bis bu nekk, ngir def seen liggéey ci kaw suuf. Ci Adam, mbir yi tàmbaliwoon nañu bu baax, waaye ginaaw biñu ko sàkkee ci moom, jigéen ji, di “ *ndimbalam* ” bi Yàlla jox , mooy indi bàkkaar ci mbindéef yi ci kaw suuf, ni ko Génesis 3 di wane. Ndax mbëggeel gi mu am ci jabaram, Adam itam dina lekk meñneef miñ ko tere, jëkkër ak jabar yépp dina ñu fekk seen bopp ci mbugalu bàkkaar. Ci jëf jooju, Adam dafa wax ci kàddug Yàlla Kirist biy ñëw ngir bopp ak fay ci palaasam njuumteg Eggaliis bimu tànn bimu bëgg . Deewam ci bant bi, ci suufu Tundu Golgota, mooy dindi bàkkaar bi ñu def, te ginaaw bi Yeesu Kirist amee ndam ci kaw bàkkaar ak dee, dina am sañ-sañu may ñi mu tànn ñu am njariñ ci yoon wu mat sëkk wi mu àndaloon. Kon mën na leen jox dundu gu dul jeex giñ ñàkk ci Adam ak Awa. Ñiñ tànn dina ñu bopp dugg ci dundu ba fàaw ci ndoorte 7eelu ^{junniiy} ^{at}, ci la liggéeyu yonent yi ci Sabbat bi di mat. Kon mën nga xam lu tax ñu wax ci 2eelu chapitre ci Génesis ñu tàqale **ko** ci 6 bis yi njëkk ci chapitre 1 .

Génesis 2

Juróom ñaarelu fan ba

Gen. 2:1 : “ *Noonu lañu defaree asamaan ak suuf ak lépp lu ci nekk* .

Jiroom benn fan yu njëkk yi dañu leen tàqale ak “ **juróom ñaareel bi** ” ndax liggéeyu Yàlla biy sàkk suuf ak asamaan jeexna. Loolu mooy dëgg, ndax dañu téral fondamaa yi ci ayu-bis bi njëkk, waaye loolu moo gëna am solo, ndax 7000 at yi mu wax ci kàddug Yàlla. Jiroom benni fan yu njëkk ya dañuy wax ni Yàlla dina liggéey ci musiba ngir xeex campu Seytaane ak ay jëfam yuy yàq ci diiru 6000 at. Liggéeyam mooy woo ñi mu tànn ñu ñëw ci moom ngir tannée leen ci nit ñi yépp. Dina leen jox firnde yu bari ci mbëggeelam, te dina tēye ñi ko bëgg te nangu ko ci wàll yépp ak ci wàll yépp. Ndaxte ku deful loolu dina bopp ci camp bu Seytaane alku. « *Larme* » bi ñu wax mooy dooley dundu yi ci ñaari camp yi, ñuy xeex ak seen biir ci « *suuf* » ak ci « *asamaan* » yi « *bidiiw yi ci asamaan* » di leen màndargaal. Xeex bii ngir tannée dina yàgg 6000 at.

Gen.2:2 : « *Ci juróom ñaarelu bis bi Yàlla jexal liggéeyam , ci juróom ñaarelu bis bi mu noppalu ci liggéeyam yépp* .

Ci njeextalu ayu-bis bi njëkk ci taarixu àdduna, noppalu Yàlla dafay jàngale njàngale bu njëkk bi : Adam ak Awa bàkkaaru ñu ; loolu dafay leeral ni Yàlla mën na am noppalu dëgg. Kon noppalukaayu Yàlla a ngi aju ci ñàkkum bàkkaar ci bindéef yi mu sàkk.

Ñaarelu njàngale mi moo gëna am solo, te dafa nëbbu ci wàllu yonent yi ci « **juróom ñaarelu bis** » bii di misaalu « **juróom ñaarelu** » junniy at ci projet bu mag bi Yàlla téral ngir muc.

Bu ñu duggee ci “ **juróom ñaarelu** ” junniy at , ñu tuddee ko “ *junniiy at* ” ci Peeñu 20:4-6-7, mooy màndargaal ni ñu tannée ñiñ tànn. Te Yàlla ak ñi mu tànn ñu muc ñu dundu wala ñu dekki, waaye ñépp ñu ngi am ndam, noppalukaay bi ñuy am dina nekk njariñu

ndam li Yàlla am ci Yeesu Kirist ci kaw noonam yépp. Ci làkku Hebrew, verb bi « *noppalu* » mooy « shavat » bu bawoo ci benn reen ak baat « *sabbat* ».

Gen. 2:3 : “ *Yàlla barkeel juróom ñaareelu bis bi, sellal ko, ndax ci bis boobu la noppalu ci liggéeyam yépp, lépp lumu sàkk .* ”

Baatu Sabbat waxu ñu ci, waaye gis nañu ko ci **sellalu** « *juróom ñaareelu bis bi* » . Kon xamleen bu baax li waral Yàlla **setal leen**. Dafay wax ci jamono ji saraxam ci Yeesu Kirist di jot neexal bu mujj : bânneexu nekk ci diggante ñi mu tànn ñépp, ñu wane ci seen jamono seen njub ci martyrdom, tiis, ñàkka am, lu ci gëna bari, ba ci dee. Te ci ndoortelu “ *juróom ñaareelu junniy at* ” , ñoom ñépp dinañu dund te dootuñu ragal dee. Ndax Yàlla ak mbooloom mu gëm, ndax mën nañu xalaat lu waral « **noppalu** » bu gëna mag ? Yalla dootu gis ñi ko bëgg di dundu lu tiis, dootu leen wara bokk tiis, mooy “ **noppalu** ” bimuy màggal “ *juróom ñaareelu fan* ” ci sunuy ayu-bis yudul jeex. Meññeefu ndam li mu mujjee am mooy ndam li Yeesu Kirist amee ci kaw bàkkaar ak dee. Ci moom, ci kaw suuf ak ci biir nit ñi, def na liggéey bu kenn mënul gëm : mu jël dee ci boppam ngir sos askan wi mu tànn, te Sabbat bi dafa wax nit ñi, daale ko ci Adam, ni dina daaneel bàkkaar, ngir jox njubteem ak dundu ba fàaw ñi ko bëgg, di ko jaamu ci ngëm ; 6:2 dafay wax ak firnde: “ *Ma xool, ma gis fas wu weex. Ki ko war amoon bow; Ñu jox ko kaalag ndam, mu génn di jël ndam li, di jël ndam li .* ”

Duggug ci juróom ñaareelu junniy at mooy màndargaal duggug ñiñ tànn ci àdduna ba fàww ci Yàlla , moo tax ci jaar-jaaru Yàlla bii, juróom ñaareelu bis bi tējuwul ci wax jii di « *guddi amoon na, suba amoon na, bis la woon* ». Ci Apocalypse bimu jox Yaxya, Kirist dina wax ci juróom ñaareelu junniy at yii , te dina fësäl ni dina am “ *junniy at* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 20 :2-4 , ni juróom benn at yi ko jiiitu. Dina nekk jamonoy àtteb asamaan, ci jamono jooju ñiñ tànn dina ñu àtte néew ci camp biñ alku. Kon dina ñu wéy di fàttaliku bàkkaar ci “ *junniy at* ” yu mujj yii, di Sabbat bu mag bi ñuy waxoon ci njeexte ayu-bis bu nekk. Àtte bu mujj bi kese mooy jeexal xalaatu bàkkaar, ginaaw bi , ci njeexte juróom ñaareelu junniy at, ñi daanu ñépp dina ñu yàq ci “ *lak bu safara bu ñaareelu dee .* ”

Yàlla dafay joxe ay leeral ci mbir yi mu sàkk ci kaw suuf

Àrtu : Nit ñu réer dañuy jiiital sikki-sakka ci joxe pàcc bii ci Génesis 2 muy ñaareelu seede buy xëcc li ci nettali bi ci Génesis 1. Nit ñooñu xamu ñu anam wi Yàlla jëfandikoo ngir nettali. Ci Génesis 1, dafa nettali 6 fan yu njëkk yi mu sàkk Yàlla. Ba noppi, ci Génesis 2:4, mu dellu ngir joxe yeneen leeral ci yenn mbir yuñ leeralul ci Génesis 1.

Gen. 2:4 : “ *Lii mooy fi asamaan ak suuf tàmbalee, bi ñu leen sàkkee .* ”

Yooyu yeneen leeral dañu am njariñ ndax mbiru bàkkaar dafa wara am leeral boppam. Te gis nanu ni, limu wax ci bàkkaar mingi fépp ci anam yi Yàlla joxe ci liggéeyam ci kaw suuf ak ci asamaan si. Tabax ayu-bis bi am juróom ñaari fan ci boppam, dafa ànd ak kumpa yu bari, te jamono kese moo leen di xamal ñi Kirist tànn.

Gen. 2 : 5 : “ *Bi Yàlla sàkkee suuf ak asamaan, amul woon benn garabu àll, amul woon benn ñax mu jebbi, ndax Yàlla tawwul woon ci kaw suuf si, te amul woon kenn kuy bay suuf si .* ”

Xoolal ni tur wi di “ *YaHweh* ” feeñee ci Exodus 3:14-15. Musaa bind feeñu bii ci ndigalu Yàlla mimu tuddee “ *YaHWéH* ” . Feenu Yàlla dafa jël taarixam ci génnug Egypt ak sos réewum Israyil.

Ginaaw mbir yooyu nuru lu am solo, amna xalaat yuñ waxoon ci kanam Yàlla. Yàlla dafay wax ci màggug dundu gãncax, “ *garabi àll ak ñaxi tool* ”, mu yokk ci “ *taw* ” ak nekkinu “ *nit* ” ki “ *di liggéey suuf si* ”. Ci atum 1656 , ginaaw bàkkaaru Adam , ci Gen. 7:11, “ *taw* ” biy bawoo ci “ *mbënd mi* ” dina yàq dundu garab yi , “ *ñax yi ak ñaxi tool yi* ” ak itam “ *nit ñi* ” ak “ *mbay yi* ” ndax bàkkaar bi dafa gëna yokk.

Gen.2:6 : “ *Waaye am na lay bu joge ci suuf si, di ndox suuf si yépp .* ”

Balaa muy yàq, balaa bàkkaar, Yàlla " *dafay roose suuf si ci kawam yépp ak lay .* " Jëf ji dafa woyof, am njariñ, méngoo ak dundu gu amul benn bàkkaar, gu ànd ak ndam te sell ba mat sèkk. Ginaaw bàkkaar, asamaan dina yónnee taw yu metti ak taw yu metti yuy màndargaal musibam.

Formasioŋ u nit

Gen.2:7 : “ *Yehowa jël pëndu suuf, daal di sos nit, noyyi ci bakkanam, mu nekk mbindéef buy dundu .* ”

Bi ñu sàkkee nit, dafa sukkandikoo ci **tàqalu bu bees** : tàqalu « *pëndu suuf* » bi ñu jëlee ci benn wàll ngir sos dundu buñ defaree ci melokaanu Yàlla. Ci jëf jooju, Yàlla dafay wane pexem ngir mujjee am ak tànn nit ñu mu tànn ñu bawoo ci kaw suuf, ñu def leen ñu dundu ba fàww.

Bu Yàlla sàkkee nit, ki ko sàkk dafay bàyyi xel bu amul fenn. Noo ngi xam bu baax ni daf ko “ *soor* ” ci “ *pëndu suuf* ” te muy génne ci bàkkaaram, deewam, ak delluwam ci nekkinu “ *pëndu suuf* ” . Jëf ji Yàlla def, mingi méngoo ak jëfu « *defarkat* » biy defar « *ndab ban* » ; 18 :6 ak Rom 9:21 . Rax ci dolli, dundu “ *doomu aadama* ” a ngi aju ci “ *noyyig* ” bi Yàlla di noyyi ci “ ***bakkanam*** ” . Kon ci dëgg-dëgg, “ *noyyig* ” pulmonaire la , te du noyyig xel mi ñu bari di xalaat. Mbir yooyu yépp dañu leen wane ngir fàttali nit ñi ni dundu doomi aadama yi yomba dagg, te Yàlla moo koy yokk . Dafay des meññeefu kéemtaan bu sax ndax dundu gi nekk ci Yàlla kese, te ci moom kese la nekk. Ci bëgg-bëggu Yàlla la “ *nit nekk mbindéef buy dundu .* ” Sudee dundu nit ku baax wala ku bon dafay yàgg, Yàlla daf ko may. Te su dee dalee ci moom, ba leegi dogalam moo wara am solo.

Balaa bàkkaar, dañu sàkk Adam mu mat te amul benn bàkkaar, mu am doole ju mat sèkk, mu dugg ci dundu gu dul jeex, mu wër ko ay mbir yu dul jeex. Xeetu mbindéefam kese mooy wax luy xew ci musibaam.

Gen.2:8 : “ *Ci noonu la Yàlla jëmbat jardin ci penku Eden, mu def fa nit ki mu defar .* ”

Jardin mooy misaalu barab bi gën ci nit ñi, ndax foofu lañu dajalee ay mbir yu am solo ak yu yéeme ; flër yu rafet yu dul jeex, te duñu musa ñàkk seen xet gu neex gu bari ba fàww. Ñam wi ñu saraxe ci jardin bi tabaxul dundam, muy dundam, balaa bàkkaar, nekkul ci ñam. Kon nit ñi dañuy lekk ñam ngir bannexu seen bopp. Li ñu wax ci dëgg “ *Yàlla jëmbat na jardin* ” dafay firndeel mbëggeel gi mu am ci mbindéefam. Nekk na jardinier ngir jox nit ñi barab bu rafet bii ñu mëna dëkk.

Baatu Eden mingi tekki “ *jardin bu neex* ” te ginaaw bi ñu jàppee Israyil muy barab bu mag, Yàlla dafa teg Eden bi ci penku Israyil. Ngir « *bannexam* », Yàlla, moo ko sàkk, moo def nit ci jardin bu rafet bii.

Gen.2:9 : “ *Yàlla dafa génne ci suuf si garab gu neex gis, gu neex lekk, **garabu dundu, ci diggu jardin bi** , ak **garabu xam lu baax ak lu bon.*** ”

Li gëna fës ci jardin mooy garabi meññeef yu am cafka yu neex ak yu saf suukër yu bari te wuute. Ñoom ñépp ñu ngi fa ngir bannexu Adam , ba leegi ñu wéet.

Ci biir jardin bi amna ñaari garab yu wuute lool : « *garabu dundu* » bi nekk ci digg bi, « *ci diggu jardin bi* ». Kon jardin bi ak saraxam yu bari dañu lëkkaloo ak moom. Ci wetu moom la “ *garabu xam lu baax ak lu bon.* ” Baatu « *bon* » mingi wax ni nit ñi dina ñu mëna dem ci bàkkaar. Kon mën nanu xam ni ñaari garab yooyu ñooy misaali ñaari camp yiy jàkkarloo ci kaw suuf su bàkkaar : camp Yeesu Kirist bi ñuy màndargaal ci « *garabu dundu* » ak camp Seytaane , ni ko turu « *garab* » bi di fësalee , xam , dundu , toppalante , « *lu baax* » ci bis bi ko sàkk ci soxor ; li Yàlla woowe “ *bàkkaar ci moom .* ” Maa ngi lay fàttali ni njàngale yooyu di « *lu baax ak lu bon* » ñooy ñaari tannëef yi wala ñaari meññeef yu wuute yu mëna am , yu **moom sa bopp bu mat sèkk** bu « *mbindéef buy dundu* » di jur. Su malaaka

mu njëkk mi deful loolu, yeneen malaaka yi dina ñu wéy di fippu, ni ko jaar-jaaru nit ñi ci kaw suuf jota firnde.

Ci sarax yu bari yi Yàlla waajaloon ci jardin bi ngir Adam, amna garab gii di *“xam lu baax ak lu bon”* ngir natt njubteg nit. Tur wi di *« xam »* dañu ko wara xam bu baax ndax ci Yàlla , *« xam »* dafay tekki lu ëpp solo , muy dundu *« lu baax wala lu bon »* , te loolu dafay aju ci jëf yu déggal wala déggadil . Garab gi nekk ci jardin bi, amul lenn ludul luy jàppale ci natt déggal, te meññeefam dafay joxe lu bon ndax Yàlla moo ko jox liggéey boobu, di ko fësal ni luy tere. Bàkkaar bi nekkul ci meññeef mi waaye ci lekk ko nga xam ne Yàlla tere na ko.

Gen. 2:10 : *“ Dex a ngi génn ci Eden ngir ndox jardin bi, mu joge foofu nekk ñeenti dex . ”*

Dañuy wane mesaas bu bees buy **tàqale** , ni dex giy wal ci Eden xaajaloo nekk *“ ñeenti loxo ”* , nataal bii dafay wax ci juddug doomi aadama yi, doomi aadama yi dina ñu tasaaroo ci àdduna bi yépp, muy ñeenti poñ yu mag yi, wala ñeenti ngelaw yu asamaan yi, ci kaw suuf si yépp. " Dex " mooy màndargaal askan, ndox *mooy* màndargaal dundu doomu Aadama. Ci xaaj bii *“ ci ñeenti loxo ”* , dex giy génn ci Eden dina tasaare ndoxu dundu ci kaw suuf si yépp, te xalaat boobu dafay wax ci Yàlla ni Yàlla bëgg na tasaare xam-xamam ci kaw suuf si yépp. Buñu sukkandikoo ci Génesis 10, pexem dina am ci tàqale Noah ak ñatti doomam ginaaw bi mbënd mi jeexee. Seede yooyu mbënd mi dina ñu joxe ci seeni mbokk fàttaliku yar bu tiis bi Yàlla teg .

Xamu nu nu suuf si meloon balaa mbënd mi, waaye balaa nit ñi di tàqaloo, àdduna bi dafa nekkoon benn kontinang, ndox miy wal ci Jardu Eden kese lay ndox . Geej yi am ci biir réew mi amul woon , te mbënd mi dafa muur àdduna bi yépp ci diiru benn at moo ko waral . Ba mbënd mi di am, ñeenti dex yooyu ñoo daan roose kontinang bi yépp, ba noppi seeni doomi ndox dañu daan séddale ndox mu sedd ci kaw suuf su wow si yépp. Bi mbënd mi di am, dexu Gibraltar ak dexu Géeju Rouge dañu daanu, loolu daal di waajal forme Géeju Méditeraane ak Géeju Rouge bi ndox mu xorom mi dugg ci géj yi . Xamleen ni ci kaw suuf su bees si Yàlla di tabax nguuram, du am géj buñu sukkandikoo ci Peeñu 21:1 ndax dee du am. Xaajaloo mooy njeextalu bàkkaar, te xetu xaajaloo bi gëna tar dina ñu yar ci ndoxu mbënd miy yàq. Bu ñu jàngee bataaxal bii, ci wàllu yonent kese , *« ñeenti loxo »* yi ci dex gi dañuy màndargaal ñeenti askan yuy màndargaal doomi aadama yi.

Gen. 2:11 : *“ Li njëkk mooy Pison; Mooy dëkk bi wër réewum Hawila yépp, di barab bu am wurus . ”*

Dex gu njëkk gi tuddu Pischon wala Fison mooy : ndox mu bari . Barab bi Yàlla jëmbat Eden nekkoon, dafa wara nekk barab bi dexu Tigris ak Efrat yi ñuy woowe leegi bawoo ; Eufrate dem ba ci Tundu Ararat, Tigris dem ba ci Taurus. Ci penku ak ci diggu Turki , ba leegi amna Lac Van bu rëy , muy barab bu bari ndox mu sedd . Ak barkeb Yàlla, ndox mu bari mi tax jardini Yàlla gëna am doole. Ñenn jàpp ni réewum Hawila, di réewu Havila, di barab bu siiw ci wurus, mingi nekkoon ci nord-est Turquie bi ñuy woowe leegi . Dafa dem ba ci wetu géj gi ñuy woowe leegi Georgie. Waaye tekki boobu dafa jur jafe-jafe ndax buñu sukkandikoo ci Génesis 10:7, *“ Havila ” “ doomu Kus ”* la, moom ci boppam *“ doomu Ham ”* , te dafay wax ci Ethiopie bi nekk ci bëtu saalum Egypt. Loolu moo tax ma jàpp ni réew mi di *“ Havila ”* mingi nekk ci Ethiopie, wala ci Yemen, foofu lañu daan jëlee wurus wi Reine de Saba joxoon Buur Suleymaan .

Gen. 2:12 : *“ Wurus bu réew mi sell na; bdellium ak xeer onyx am nañu fa itam . ”*

“ Wurus ” mooy màndarga ngëm, te Yàlla dafa wax ci Ethiopie, ngëm gu sell. Dina nekk benn réew ci àdduna bi bu denc xéewali diine yu Reine de Saba ginaaw bimu nekkee ak Buur Suleymaan. Nanu yokk ci seen njariñ ni, ci seen moomel sa bopp bi ñu denc ci diiru xarnu yu bari yu lëndëm ci wàllu diine, muy màndargaal askanu *“ chretien ”* yi ci Europe sowwu jàng, waa Ethiopie dañu wéy di gëm chretien, ñuy jëfandikoo Sabbat dëgg bi

ñu jote ci ndaje ak Suleymaan. Ndaw Filib moo njékka sóob chretien bu Ethiopie, ni ko Jéf 8:27-39 wane. Meneen mbir mu am solo mooy seede barkeb nit ñi: Yàlla aar na leen ci seeni noon jaaraleko ci xeex bi Vasco de Gama, di navigateur bu siiw, jël dogal ci boppam.

Dafay firndeel melo der bu ñuul bu waa Ethiopie, " *xeer onyx* " dafa " ñuul " ci melo , te dafa am gaz de silicium ; alal juy yokk ci réew mi ; ndax liñu koy jéfandikoo ci defar ay tranzistor moo tax ñu koy gëna fonk ci jamono jii .

Gen. 2:13 : “ *Ñaareelu dex gi mooy Gihon; Mooy réew mi wër réewum Kush yépp* .

Nanu fàtte “ *dex yi* ” te bàyyi ci seeni palaas nit ñi ñuy màndargaal. Ñaareelu askan wi “ *wër réewum Kus* ”, maanaam Ethiopie . Askanu Sem dinañu tasaaroo ci réewum Arabie mépp , ba ci Pers. Dafa wër réewum Ethiopie, moo tax mën nañu ko màndargaale ak tuddee ko " *dex gi* " " *Gihon* ". Ci sunu jamono yii, mbooloo mi diine " jullit " la ci Arabie ak Perse. Moo tax configuration bi am ci ndoortelu mbindéef yi dafay nuru ci njeexte jamono.

Gen. 2:14 : « *Ñatteel ba mooy Hidekel ; Mooy ballu penku Asiri. ñeenteelu dex gi mooy Efrate* .

" *Hidekel* " mooy " *Dexu Tiger* ", te nit ñi ñuy wax ñooy Inde , ñu màndargaal ko " *Tigre Bengal* " ; Asie ak civilisation penku bi ñu juum ci tuddee " *race yellow* " , moo tax ñu wax ci kanam , ñu jaaxle ci , te mingi nekk " *ci penku Assyrie* " . Ci Dan 12, Yàlla dafa jéfandikoo màndarga « *dex* » « *Tigre* » biy lekk nit, ngir wane jafe-jafe yi Adventist yi dundu diggante 1828 ak 1873, ndax limu faat ñu bari ci seen ngëm.

Tur wi di “ *Eufrate* ” dafay tekki : tóor-tóor, bari ay doom. Ci yonent yi ci Peeñu ma, " *Euphrate* " dafay màndargaal Europe sowwu jàng ak ay bànxaasam, Amerique ak Australie, yu Yàlla wane ni nguuru diine bu Rome moo ko jiite , mu tuddee ko dëkkam, " *Babilon bu mag bi* ." Lignéeru Noah mooy lignéeru Yafet, muy dem ci sowwu jàng, jubal ci Grece ak Europe, ba noppi dem ci nord, jubal ci Russie. Europe mooy réew mi ngëmu chretien yi dundu lu baax ak lu bon ginaaw bi Israyil daano ; adjektif yi " *flër, fertile* " dañu dëggu, te buñu sukkandikoo ci màndarga, doomi Lea, jigéen jiñ bëggul, dina gëna bari doomi Rasel, jabar ji Yaakaar bëggoon.

Dafa baax ñu gis ci bataaxal bii fàttali ni, ak liñu mujjee am ci diine, ñeenti xeeti siwilisation yooyu amoon nañu benn boroom Yàlla ak Baay , ngir gëna dëggal seen nekkin.

Gen.2 :15 : “ *Yalla Yàlla jël na nit ki, def ko ci jardini Eden, ngir mu liggéey ko, di ko toppato .* ”

Yàlla dafa jox Adam liggéey buy “ *bay ak toppatoo* ” jardin bi. Xamu nu xeetu mbay mii, waaye dañu ko daan amal te amul benn coono balaa bàkkaar bi. Ci noonu , amul benn xeetu fitna ci mbindéef yépp, garde bi dafa yomb ba ëpp. Waaye liggéeyu garde bi dafay tekki ni amna fitna buy dem ba nekk lu am solo te leer : nax xalaatu doomi aadama yi ci jardin boobu .

Gen.2 :16 : “ *Yàlla santaane nit ki ne ko: “Mën nga lekk ci bépp garab bu nekk ci jardin bi.* »

Amna garabi meñneef yu bari yu Adam mëna jéfandikoo. Yalla daf koy jox lu ëpp limu soxla, maanaam jox ko ay bëgg-bëggu lekk ci ay cafka ak ay xet yu bari. Li Yàlla jox Adam lu baax la, waaye nekk na pàcc bu njëkk ci " *koon* " bimu jox Adam. Ñaareelu pàcc bi ci “ *dogal* ” bi mooy ci topp.

Gen. 2:17 : “ *Waaye garabu xam lu baax ak lu bon, bul ko lekk, ndaxte bis boo ci lekkee, dinga dee .* ”

Ci « *doxalinu* » Yàlla , wàll wii dafa tar lool, ndax fitna bi ñuy indi dina ñu ko jéfandikoo bu baax ginaaw bi dëggadi, di meñneefu bàkkaar, jeexee ba noppi mat. Te bul fàtte ni, ngir projet de lijjanti bàkkaar ci àdduna bi mëna mat, fàww Adam daanu. Ngir gën a xam li nara xew, nanu fàttaliku ne Aadama nekk na wéet ba leegi bi Yàlla artu ko ci

joxe « *ndigalam* » ci mu baña lekk ci « *garabu xam lu baax ak lu bon* », maanaam mu baña dundal ci xalaati seytaane. Rax ci dolli, ci wàllu dundu ba fàaw, Yàlla dafa wara leeral ko luy “ *dee* .” Ndaxte fitna bi mingi ci, ci lii “ *di nga dee* ”. Ci gàttal, Yàlla dafa jox Adam àll waaye tere ko benn garab. Te ci ñenn ñi, tere boobu kese duñu ko mēna muñ, su garab gi nēbbee àll bi, ni ko wax ji di waxee . Lekk ci “*garab giy xam lu baax ak lu bon* ” mooy lekk njàngalem Seytaane mi fippu woon ci Yàlla ak yoon wi mu àndaloon. Ndaxte “ *garab* ” biñ tere, ñu def ko ci jardin bi, dafay màndargaal nit ki, ni ko “*garabu dundu* ” di màndargaal jikko Yeesu Kirist.

Gen.2:18 : « *Yàlla ni, « Baaxul nit ñi nekk seen bopp . Dinaa ko defaral dimbalikat bu méngoo ak moom .* »

Yàlla sàkk na suuf ak nit ngir wone mbaaxam ak coxor gi mu am ci Ibliis. Pexem mucc gi ñu ngi nu feeñal ci mbir yi ci topp. Ngir xam, xamleen ni nit day jouer rôle de Yàlla ci boppam moo koy taxa xalaat, jéf ak wax ni moom ci boppam xalaatee, jéfe ak waxe. Adam bu njékk bi mooy misaalu Kirist ci yonent yi, te Pool dina ko fēsai ni Adam bu bees bi.

Ngir feeñal coxoru Ibliis ak mbaaxug Yàlla, fàww Aadama bàkkaar ngir Ibliis man a noot kaw suuf si te ay jéfam yu bon yi feeñ ci àddina sépp. Li ñuy wax ci jékkër ak jabar nekkul ludul ci kaw suuf siñ sàkk ngir bàkkaar, ndax ñaari nit ñi ñu defaree noonu ngir sabab ngēm buy wax ci digganteb divine Christ ak Jabaram ji tànn ñi mu tànn. Kiñ tànn dafa wara xam ni moom mooy ki ñuy teg ci dogal bi Yàlla tēral ngir muccal nit, te moom itam mooy kiy am njariñ ci moom ; Mooy jaamu bàkkaar bi Yàlla def lu mēnul ñàkk ngir mu mēna àtte Seytaane, te mooy ki am njariñ ci yiwam muccal ndax, xamna limu wara def ci nekkinu bàkkaar, moo wara fay ci boppam njēgu njéggal bàkkaar ci Yeesu Kirist. Kon, li ci njékk mooy Yàlla gis ni wéet baaxul, te soxla mbēggeel gi rēyoon na lool ba sax bēggoon na fay lu bari ngir am ko. Kompañi bii, jēflante jēhran ak jēhran, biy may ñu séddoo, Yàlla daf koy woowe “ *ndimbal* ” te góor gi dina jēl kàddu gi suy wax ci moroomam bu jigéen bi. Booy seet, dina ko daaneel, yóbbu ko ci bàkkaar ndax mbēggeel. Waaye mbēggeel gi Adam am ci Awa, mingi melni mbēggeelu Kirist ci ñi mu tànn, muy bàkkaarkat yu yelloo dee ba fàww.

Gen.2:19 : “ *Yàlla jēl suuf, daal di sos bépp rabi àll ak bépp picci asamaan, mu indi leen ci Aadama, ngir mu xool numu leen di woowe .*

Ki gēna kawe mooy jox tur lu ko gēna suufeel. Yàlla moo jox boppam turam te bi mu mayee Aadama sañ-sañ boobu, dafa firndeel noonu kilifteefu nit ci kaw lépp luy dund ci kow suuf. Ci jēmmu mbindéef bu njékk bi ci kaw suuf, xeeti rabi àll yi ak picci asamaan yi dañu wàñneeku, Yàlla indi leen ci Aadama, ni mu leen yóbbu ñaar-ñaar balaa mbēnd mi, yóbbu leen ci Noah.

Gen.2:20 : “ *Nit gi daal di jox tur bépp baayima ak picci asamaan ak bépp rabi àll . Waaye nit du am dimbalikat bu méngoo ak moom . Li ñuy woowe monstre prehistorique ñu ngi ko sàkk ginaaw bàkkaar bi ngir gēna yokk jafe-jafe yi musiba Yàlla bi nara dal ci kaw suuf si yépp ba ci gééj gi . Ci jamonoy ñàkka def benn njuumte , dundu baayima dafa boole “ *baayima* ” yu am njariñ ci nit, “ *picci asamaan* ” ak “ *baayima yi ci tool yi* ” gēna moom seen bopp . Waaye ci liggéey bii, gisul nit ku koy méngale ak moom ndax amagul ba leegi.*

Gen.2:21 : “ *Ci noonu la Yàlla nelawloo Adam, mu nelaw . mu jēl benn ci yax yi , daal di tēj yàpp wi .* ”

Formileer biñ jox operaasion bi dafay wane bu baax projet biy sakkanaal xaalis. Ci Mikael, Yàlla dafa dindi boppam ci asamaan yi, mu dem, tàqaloo ak malaakaam yu baax yi, te loolu mooy yoon wi ñuy jaar ngir « *nelaw yu xóot* » yi Adam nelaw. Ci Yeesu Kirist mi judd ci yaram, dañu jēl yaxu Yàlla, ginaaw bimu faatoo ba noppi dekki, ci kaw fukk ak ñaari ndawam, mu sos “ *ndimbalam* ”, moom mi jēl jēmmu yaram ak bàkkaaram, mu jox ko “ *Xelam mu Sell mi* ”. Baatu “ *ndimbal* ” bi dafa am solo ci wàllu ngēm, ndax dafay may

Eggaliis bi, di Kimu tànn , liggéeyu “ *ndimbalkat* ” ci liggéeyam ci pexem mucc gi ak ci dindib bàkkaar ci àdduna bi yépp ak èlègu bàkkaar kat yi.

Gen.2:22 : “ *Yàlla jële ci góor gi, defar jigéen, yóbbu ko ci góor gi .*”

Kon, jëmmu jigéen ji dafay wax ci jëmmu Ki Kirist tànn. Ndaxte ginaaw bi Yàlla ñëwee ci nit, moo tax Eggaliis bu gëm bi nekk saraxu natureem bu jëm ci yaram. Ngir muccal ñiñ tànn ci yaram , Yàlla dafa wara jël yaram. Ba noppi, ndax amna ci boppam dundu ba fàaw , mu ñëw ngir séddoo ko ak ñi mu tànn.

Gen.2:23 : « *Lii leegi yax la bu bawoo ci samay yax, yàpp la bu bawoo ci sama yàpp ! Dina ñu ko tuddee Jigéen, ndax ci góor lañu ko jëlee .* »

Yàlla ñëw na ci kaw suuf ngir nangu ni àdduna bi di doxee , ngir mëna wax ci Kimu tànn , li Adam wax ci moroomam bu jigéen bi mu tuddee “ *jigéen* ” . Loolu moo gëna leer ci làkku Hebrew ndax baat góor biy tekki góor, “ ish, ” dafay nekk “ isha ” ngir baat jigéen biy tekki jigéen. Ci jëf jooju, dafay wane ni moom moo ko jiite. Waaye ginaaw biñu ko jëlee ci moom, “ *jigéen* ” ji dina nekk luñu ko mënul baña am, melni “ *cox* ” biñ jële ci yaramam bégga dellusi ci moom jël palaasam. Ci jaar-jaar bu amul fenn bii, Adam dina yëg ci jabaram yëg-yëg bi yaay di yëg ci doom ji mu am ginaaw bimu ko yab ci biiram. Te jaar-jaar boobu Yàlla dundu na itam ndax mbindéef yi mu sàkk ci wër ko ay doom lañu yu bawoo ci moom ; loolu moo tax mu nekk Yaay ni Baay.

Gen.2:24 : “ *Moo tax góor dina bàyyi pàppaam ak yaayam, daal di nekk ak jabaram, ñu nekk benn yaram .*”

Ci aaya bii Yàlla dafay wax ci mébetam ci ñi mu tànn, ñoom ñiy faral di bàyyi seen diggante ak seeni mbokk, ngir mëna nekk seen diggante ak Ki Yàlla barkeel. Bul fàtte ni, ci Yeesu Kirist, Mikael bàyyi na liggéeyam ci Baay bi ci asamaan si , ngir ñëw jël mbéggeelu taalibeem yi mu tànn ci kaw suuf ; loolu ba sax mu bàyyi jëfandikoo dooleem ju Yàlla jox ngir xeex bàkkaar ak Seytaane . Fii danuy xamni temu **tàqaloo** ak **bokk** mënul tàqaloo. Ci kaw suuf, kiñ tànn dafa wara **tàqaloo** ci yaram ak ñi mu bëgg ngir mëna bokk ci **ngëm** , nekk “ benn ” ak Kirist ak ñi mu tànn ñépp, ak malaakaam yu baax te gëm.

Bëgg-bëggu “ *cox* ” bi dellu ci barab bimu nekkoon, mingi aju ci jëflantey nit ñi, muy jëf ju jëm ci yaram ak xel, fu góor gi ak jigéen ji nekk benn yaram.

Gen.2:25 : “ *Ku góor ki ak jabaram dañu ànd ak yéere, te ruslu wuñu .*”

Nudity physique du ku nekk lay sonal. Amna ñu topp naturism. Ci ndoorte taarixu nit ñi, yaram wu amul dara jurul woon “ *rus ci nit* . ” Feeñug « *rus ci* » mooy bàkkaar, melni lekk ci « *garabu xam lu baax ak lu bon* » mën na ubbi xel mi ci mbir yu nit ñi xamul woon, te kenn xamul woon. Ci dëgg, meññeefu garab giñ tere du nekk ki waral coppite bi, waaye dina nekk anam wi, ndax ki soppo valëri mbir yi ak xel mi mooy Yàlla te moom kese. Mooy génne yëg-yëgu « *rus* » bi jëkkër ak jabar yi bàkkaar kat yi di yëg ci seen xel ci seen yaram wu ñàkk yaram wu amul benn sabab ; ndax njuumte bi dina nekk ci moral te dina nekk ci déggadil biñ def, te Yàlla gis ko.

Bi ñuy ténk njàngalem Génesis 2, Yàlla daf nu njékka wane sellaa yu noflaay bi wala sabbat ci juróom ñaareelu bis bi, di wax ci noflaay bu mag bi ñuy jox Yàlla ci juróom ñaareelu junniy at, muy luy méngoo ak ñi mu tànn ñu gëm. Waaye noppalu boobu dafa wara am ndam ci xare bi Yàlla di xeex ak bàkkaar ak Seytaane, ci nekk nit ci Yeesu Kirist. Li Adam dundu ci kaw suuf dafay màndargaal pexem mucc gi Yàlla xalaat. Ci Kirist, mu nekk nit ngir sos Kimu tànn ci yaram, mooy mujjee am yaram wu asamaan wu melni yaram wu malaaka yi.

Génesis 3

Tàqaloo ak bàkkaar

Gen. 3:1 : “ *Jaan ji moo gënoon am xel ci rabi àll yi Yàlla Yàlla sàkk. Mu tontu ku jigéen ki : « Ndax Yàlla wax na leen , buleen lekk ci bépp garabu jardin bi ? »* »

" *Jaan* " ju néew doole ji, malaaka yi Yàlla sàkk, malaaka yi gëna " *am xel* " ñoo ko jëfandikoo ngir wax ci jaan ji . Baayima yiy raam lu melni " *jaan* " waxu ñu ; làkk nekkoon na lu wuute ci nataalu Yàlla biñ jox nit. Seytaane moo tax mu wax ak jigéen ji ci jamono ji mu tàqaloo ak jëkëram. Bu ñu ko tëjoo, loolu dina ko ray ndax su Adam nekkee ci kanam, Seytaane dina gëna am jafe-jafe yóbbe doomi aadama yi ñu baña déggal li Yàlla digle.

Yeesu Kirist dafa wane ni Seytaane am na, moo tax mu wax ci Yowaana 8:44 ni mooy “ *baay fenkat yi, di reykat ci ndoorte li .* ” Kàddoom yi dañu bëgga yëngal gëm-gëmu nit ñi , ba noppi ci « *Waaw wala Déedet* » bi Yàlla sàkku , mu yokk ci « *waaye* » wala « *amaana* » yiy dindi gëm-gëm yiy dooleel dëgg gi. Adam moo jot ndigal li Yàlla jox , mu daal di koy jox jabaram, waaye jabaram dégluwul baat Yàlla bi ko jox ndigal. Kon sikki-sakka am mingi ci jëkëram, lu melni : « *Ndax xamna li Yàlla wax ko ?* »

Gen.3: 2 : “ *Jigéen ji ne jaan ji : Mën nanu lekk ci meññeefi garabi jardin bi .* »

Firnde yi dañuy jàppale li Seytaane wax ; Dafay xalaat ak wax ak xel mu dal . " *Jigéen* " ji def njuumteem bu njëkk ci tontu " *jaan* ji " wax ; loolu du lu jaadu. Li ci njëkk mooy mu gëna déggal mbaaxu Yàlla bi leen may ñu lekk ci garab yépp ludul garab giñ tere.

Gen.3: 3 : “ *Waaye ci meññeefu garab gi nekk ci diggu jardin bi, Yàlla ne leen : « Buleen ko lekk, buleen ko laal, ndax ngeen baña dee . »* »

Li Adam joxe ci bataaxalu yoon wi Yàlla tëral dafa feeñ ci kàddu yii di " *bu leen dee* ." Du loolu mooy kàddu yi Yàlla wax ndax dafa wax Adam : « *bis boo ci lekkee, dinga dee .* » Ku néew doole ci kàdduy boroomam, dina tax bàkkaar bi jeex. Bu jigéen ji gëmee ni dafa déggal Yàlla ndax « *tiitaange* » la, dafay may Seytaane mu mëna firndeel « *tiitaange* » googu, te ci gis-gisoom amul benn sabab .

Gen.3: 4 : “ *Ci noonu jaan ji ne ku jigéen ki: « Du ngeen dee . »* »

Te fenkat bu mag bi dafay wane boppam ci wax jii di werante ak kàddug Yàlla : “ *doo dee .* ”

Gen.3: 5 : “ *Waaye Yàlla xam na ne, bis bu ngeen ci lekkee, seeni bët dina ñu ubbeeku, ngeen melni yàlla, xam lu baax ak lu bon .* ”

Leegi dafa wara gëna dëggal dogal bi Yàlla jox, muy xalaat bu soxor te bëgg boppam kese : Yàlla bëgg na ngeen nekk ci ñàkka wóor ak ñàkka am njariñ. Dafa bëgga tere la ni moom. Dafay wane xam lu baax ak lu bon muy njariñ li Yàlla bëgga denc ngir boppam kese. Waaye sudee xam lu baax amna njariñ, fan la xam lu bon am njariñ ? Lu baax ak lu bon dañu wuute lool, lu melni bëccëg ak bëccëg, leer ak lëndëm, te ci Yàlla xam-xam mooy dundu wala jëfandikoo. Ci dëgg, Yàlla joxoon na nit ñi xam - **xam** bu baax ak bu bon, ci limu **may** garabi jardin bi, ba **noppi tere** garab yiy màndargaal « lu baax ak lu bon » ; ndax mooy misaalu Seytaane, bi dundu lu *baax* , ginaaw ga, lu *bon* , ci di fippu ci Ki ko sàkk.

Gen. 3: 6 : “ *Ci la jigéen ji gis ni garab gi neex na lekk, neex na bët, garab gu neex la, muy xelal nit . Mu dagg ci ay meññeefam, lekk ko ; Mu jox ci jëkëram bi ànd ak moom, mu lekk ci .* ”

Kàddu yi génne ci jaan ji amoon na seen njeexital, sikki-sàkka googu far, jigéen ji di gën a gëm ne jaan ji moo ko wax dëgg. Fruit bi dafa melni lu baax ci moom, te rafet ci gis-gis, waaye li gëna am solo mooy, dafa jàpp ni “ *lu am solo la ngir ubbi xel* ”. Seytaane jotna limu doon wër, mingi wut ñu topp ko ci jikko ju ñaaw ju mu àndaloon. Te su lekkee meññeef mi ñu ko tere , moom ci boppam nekk na garabu xam lu bon. Adam fees dell ak mbëggeel ci jabaram, te nanguwul ñu tàqaloo ak **moom** , moo tax mu bëgga bokk limu nara génn àdduna ndax xamna ni Yàlla dina ko teg daan bu dee. Ak lekk meññeef mi ñu tere, jëkkër ak jabar yépp ñooy dundu lu metti ci nguuru Seytaane. Waaye, lu jaarul yoon, mbëggeel gu dëggu gi dafa melni mbëggeel gi Kirist di yëg ci Kimu tànn, muy nangu dee ngir moom. Itam, Yàlla mën na xam Adam.

Gen.3: 7 : “ *Ñu ubbi seen bët ñoom ñaar, ñu xam ni dañu ñàkk mbubb, ñu daal di laxas xobi figg, defaral seen bopp ay mbubb .* ”

Ci jamono jooju, bi bàkkaar bi jeexee ci jëkkër ak jabar yi, ñu tàmbali lim 6000 at yi Yàlla waajal. Bi ci njëkk mooy Yàlla soppa seen xel. Bët yi daan yóbbe bëgg-bëggu meññeef yi « *neex gis* » dañu nekk jafe-jafe ci àtte bu bees ci mbir yi. Njariñ li ñuy seentu ak li ñuy wut, dafay mujjee nekk lu ñàkk njariñ , ndax dañuy yëg « *rus* » ci seen yaram, te ba foofu amul benn jafe-jafe, ci ñoom wala ci Yàlla. Nudity physique bi ñu wane, amul lenn ludul nudity spirituel bi jëkkër ak jabar yi déggadil nekkoon. Njàngalem ngëm googu moo leen xañ yoon wu Yàlla jox, te daanu dee dugg na ci ñoom, moo tax ñu gis seen ndànk mooy li njëkk ci dee gi Yàlla jox. Kon, dee mooy jéego bi am ci xam lu bon ; li Pool jàngal bimu wax ci Rom.6:23 : “ *Ndaxte bàkkaar mooy dee .* ” Ngir muur seen yaram, jëkkër ak jabar yu fippu yi dañu jël dogal bu nit ñi jël, maanaam « *naaj xobi fig* » ngir defar « *sentiir* ». Jëf jii dafay wane ci wàllu ngëm ni nit ñi di jéema gëmloo seen bopp. “ *Bantu* ” bi mooy nekk màndarga “ *dëgg* ” ci Efes 6:14. Kon “ *sentiir* ” bi Adam defaree “ *xobi figg* ” dafa nekk ci mbañeel, di màndarga **fen** bi bàkkaarkat bi di nèbb ngir féexal xolam.

Gen.3: 8 : “ *Ñu dégg baatu Yàlla , muy doxantu ci jardin bi, ci bis bi sedd, Adam ak jabaram daal di nèbb Yàlla ci biir garabi jardin bi .* ”

Ku seet xol yi ak xol yi , xamna li xewoon te méngoo ak pexem mucal . Lii mooy jéego bu njëkk biy may Seytaane barab bumu mëna fësal ay xalaatam ak limu soxor. Waaye fàww mu daje ak nit ki ndaxte dafa ko bëgg a wax lu bare. Leegi nit ñi gaawantu ñu daje ak Yàlla, Baay bi, Boroom bi ko sàkk , moom mi ñuy wut daw rek, moo tax dafay ragal dégg ay ñañnikam. Ak fan nga mëna nèbb ci jardin bi ngir Yàlla bañ ko xool ? Waaye itam, gëm ni « *garabi jardin bi* » mën nañu ko nèbb ci kanamam, dafay seede ci xel mi Adam daanu ci bimu nekkee bàkkaarkat.

Gen.3: 9 : “ *Waaye Yàlla woo Adam, ne ko: Fan nga nekk? »* ”

Yalla xamna bu baax fi Adam nèbbee waaye mu laaj ko, “ *Fan nga nekk ?* ” ngir tàllal ko loxo ndimbal, yóbbu ko ci nangu njuumteem.

Gen.3: 10 : « *Mu tontu ko ne : « Dégg naa sa baat ci jardin bi, ma ragal, ndax maa ngi ñàkk yaram, ma nèbb » .* ”

Tontu Adam ci boppam mooy nangu ni dafa déggadiwul, te Yàlla dina jëfandikoo kàddoom yi ngir am anam wimu koy wane ci jaar-jaaru bàkkaar.

Gen.3: 11 : « Yàlla ne ko : « Kan moo la wax ni danga ñàkk mbubb ? Ndax lekk nga ci garab gi ma la wax, nga bañ ko lekk ? »

Yàlla dafa bëgga forse Aadama mu nangu tooñam. Mu dem ba ci laaj ko lu leer : " Ndax lekk nga ci garab gi ma la tere lekk?" "

Gen.3:1 2 : « Ku góor ki tontu ko ne : «Jigéen ji nga jox ma, moo ma jural garab gi, ma lekk ko . »

Doonte dëgg la, tontub Aadama amul ndam. Dafa yor màndarga Seytaane ci biir boppam, te xamatul ni ñuy tontu waaw wala déet, waaye ni Seytaane, dafay tontu ci anam wu wër, ngir baña nangu rek ni dafa def njuumte lu rëy. Mu dem sax ba fàttali nit ñi Yàlla bokk ci limu dundu, ndax moo ko jox jabaram, muy ki njékka def njuumte, mu jàpp ni moo ko njékka def. Li gëna am solo ci jaar-jaar bi mooy lépp dëgg la te Yàlla xamul loolu ndax bàkkaar mënul ñàkk ci pexem. Waaye fimu juum mooy, bimu toppee ci misaalu jigéen ji, dafa wane ni moo ko gënal, te loolu mooy njuumteem bi gëna mag. Ndaxte ca ndoorte la, Yàlla bëggoon ñu bëgg ko gëna lépp ak ñépp.

Gen.3:1 3 : « Yàlla Boroom bi laaj ku jigéen ki : « Lu tax nga def loolu ? Ndaw si tontu ko : Jaan ji moo ma nax, ma lekk ko .

Attekat bu mag bi daal di wëlbatiku ci jigéen ji góor gi jiiñ, foofu tontu jigéen ji méngoo ak li am : « Jaan ji moo ma nax, ma lekk ». Moo tax mu nangu ñu nax ko, te loolu mooy njuumteem.

Gen.3:1 4 : “ Yehowa Yàlla ne jaan ji : “Ndax yaa ngi def loolu, yaa gëna alku ci bépp baayima ak bépp rabi àll. Yaa ngi yéeg ci sa biir, di lekk pënd bis bi ngay dundu yépp .”

Waaye leegi Yàlla laajul " jaan ji " lu tax mu def loolu, ndax Yàlla xamul ni Seytaane, di Seytaane , moo ko jëfandikoo ngir wax ak moom . Li Yàlla digal “ jaan ji ” mingi aju ci Seytaane ci boppam. Ci " jaan ji " jëfandikoo gi ci saasi la woon, waaye ci Seytaane, nekkoon na luy am ginaaw bi Yeesu Kirist amee ndam ci kaw bàkkaar ak dee. Bu ñu sukkandikoo ci Peeñu 12:9, anam wi ñu ko njékka jëfandikoo mooy ñu dàq ko ci nguuru asamaan si, moom ak malaaka yu soxor yi ci dëkkam. Ñu sànni leen ci kaw suuf si, te kenn du leen bàyyi ba keroog ñuy dee , ñu nekk ci diiru junniy at, ñu nekk seen bopp ci kaw suuf si, Seytaane dina nekk ci pënd mi dalal ñi dee ndax moom ak moom sa bopp bimu jëfandikoo bu baaxul . Ci kaw suuf si Yàlla alku, dina ñu doxalee ni jaan, ragal ak moytu ndax Yeesu Kirist moo leen daan, di daw nit ki nekk seen noon. Dina ñu gaañ nit ñi nèbbu ci seen yaram yu asamaan, ndax dañu leen di xëcc seen biir.

Gen.3:1 5 : « Dinaa teg noon ci sa diggante ak jigéen ji, noonte bi dina màtt sa bopp, yaw nga màtt taloŋ bi .

Bu ñu sukkandikoo ci “ jaan ji ”, tegtal bii dafay firndeel dëgg giñ dundu ak seetlu. Li ñu koy jëfandikoo ci seytaane moo gëna nèbbu. Noonu bi am ci digganté campam ak doomi aadama yi, ñu ngi ko xamee. " Jëkku jigéen jiy gëdd boppu Kirist " mooy mbokku Kirist ak ñi mu tànn ñu gëm. Dina ko mujjee yàq, waaye balaa loolu, jinne yi dina ñu am sañ-sañu " gaañ taloŋ " bu " jigéen ji ", ki tànn ci Kirist ci boppam , li njëkk mooy " taloŋ " bii . Ndaxte “ taloŋ ” mooy fulcrum yaram nit, ni “ xeer wu koñ ” mooy xeer wi ñu tabax barabu jaamukaay bu ngëm.

Gen.3 :1 6 : “ Dinaa yokk sa metit ci am doom, nga am doom ci metit, te sa jëkkër dina la ko jiite .

Laata jigéen ji di am doom ndax génnug àddunaam, fàww mu « sonn ci ëmbam » ; dina “ jur ak metit ”, lépp dina mat te dina ñu ko seetlu. Waaye fii itam, dañu wara bàyyi xel ci li nataal bi di tekki ci yonent yi. Ci Yowaana 16:21 ak Peeñu 12 :2 " jigéen jiy dundu lu metti ngir am doom " dafay màndargaal Eggaliis bu Kirist ci jamonoy fitnaal bu empereur bu Rome ak ci jamonoy Pape ci jamonoy chretien .

Gen.3:17 : “ *Yaakaar naa ne : “Yaw déggal nga sa jabar, nga lekk ci garab gi ma la sant , naan: “Bul ci lekk .” Suuf si dina alku ndax yaw. Di nga ko lekk ci coono bis bi ngay dundu yépp.* ”

Bi Yàlla delloo ci góor gi, daal di koy wan limu dundu dëgg, muy limu bëggoon nëbb ak rus ci xolam. Limu def lépp matna, te Adam dina gis itam ni balaa muy muccal ko, dina am ay musiba yu ko jiitu ci dee, te loolu dina tax ñenn ñi taamu dee moo gën dundu. Baatu suuf si lu tiis la, te Adam dina ko jàngee ci ñaqu jëwam.

Gen.3:18 : “ *Dina leen génne ay dék ak ay ñax, ngeen di lekk garabi tool yi .* ”

Jardinu Eden amul woon lenn lu yomb luñu koy bay, mu wecci ko xeex budul jeex ak ñax mu bari , " ñax yu ndaw, dëg " ak ñaxx yu bonn yiy bari ci suuf si. Rax ci dolli ndax mbañeel suuf si dina gaawlu deewu doomi aadama yi ndax, ak " gëna dem " ci science, nit ñi ci jamonoy mujj dina ñu dangar seen bopp ci def dangar chimik ci suuf si ñuy bay, ngir ray ñaxx yu bonn yi ak gunóor yiy yàq. Ñam wu bari te yomb jot dootul am ci biti tool bi ñu ko nara dàqe moom ak jabaram ji Yàlla gëna bëgg.

Gen.3:19 : “ *Ci ñaq sa kanam ngay lekk, ba nga dellu ci suuf si ñu la jëlee . Ndaxte pënd nga, te dinga dellu ci pënd .* ”

Liy dall doomi aadama yi mooy gëna dëggal jëmm ji Yàlla feeñalee mbindéefam ak jëmmam , ci « *pëndu suuf* ». Adam dafay jàng ci xalis boppam ak sunu xalis luy dee, ni ko Yàlla waxee. Nanu bàyyi xel ni ki dee amul leneen ludul “ *pënd* ” te ginaaw “ *pënd* ” bi amul benn rab buy dundu buy génn ci néew bi. Eccl.9 ak yeneen mbind dañuy firndeel nekkinu nekkinu dee.

Gen.3: 20 : “ *Adam tuddee jabaram Awa , ndax mooy yaayu ñépp ñiy dundu .* ”

Fii itam, Adam dafay màndargaal nguuram ci kaw “ *jigéen ji* ” ci tuddee ko “ *Awa* ” wala “ *Dundu* ” ; tur wuñu jàpp ni mooy dëggantaan ci taarixu doomi aadama yi. Nun ñépp ay mbokk yu sori lañu , yu juddoo ci Awa, jabar jiñ nax ci Adam, moo jaarale ko ci mbugalu dee, te dina ñu ko joxe ba ci dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist ci ndoortelu pringtemp 2030.

Gen.3: 21 : “ *Yàlla defaral Adam ak jabaram yéere der, sol leen .* ”

Yàlla fàttewul ni bàkkaar jëkkër ak jabar yi ci kaw suuf bokk na ci pexem ngir muccal nit ñi, te leegi dina ñu ko wane ci anam wu leer. Ginaaw bàkkaar, baale Yàlla dafay am ci turu Kirist mi soldaari Rome di saraxe, daaj ko ci bant. Ci jëf jooju , nit ku amul benn bàkkaar , ku amul benn bàkkaar , dina nangu dee ngir baale bàkkaari ñi mu tànn, ñu gëm ko . Bi ñuy tàmbali, Yàlla dafa daan ray baayima yi deful dara ngir seen " *der* " mëna muur mbubb mi Adam ak Awa àndaloon. Ci jëf jooju, dafay wecci « *yoona* » bi nit ñi xalaat, ak yoon wi ngëm digal ko ci pexem muc. “ *Njub* ” gi nit ñi xalaat, fen la buy gëmloo nit, te ci barabam , Yàlla daf leen di jox “ *yéere* ” y màndargaal “ *njubteem* ” dëgg, “ *sentiiru dëggam* ” bu wéeru ci saraxu Kirist ci boppam ak saraxu bakkanam ngir muccal ñi ko gëm te bëgg ko.

Gen.3: 22 : “ *Yehowa Yàlla dafa wax ne : “Nit ñi dañu melni kenn ci nun, xam lu baax ak lu bon. Leegi nanu ko tere tàllal loxoom , dagg ci garabu dundu gi , lekk ko ba noppi dundu ba fàww .* ”

Ci Mikael, Yàlla dafa wax ak malaakaam yu baax yi seede jafe-jafe yi xew ci kaw suuf. Mu tontu leen : « *Nit ki dafa melni kenn ci nun, xam lu baax ak lu bon .* » Bis laata muy dee, Yeesu Kirist dina jëfandikoo kàddu yooyu ngir wax ci Judas, warkat bi ko wara jébbal Juif yi gëm Yàlla, ba noppi jébbal ko waa Rome ngir ñu *daaj ko ci bant . Te kenn ci yéen rab la!* ”. “ *Nun* ” ci aaya bii dafa nekk “ *yeen* ” ndax liñu ci bind wuute na, waaye anam wi Yàlla di doxalee benn la. Baatu “ *kenn ci nun* ” dafay wax ci Seytaane, bi ba leegi mëna dem ak doxantu ci nguuru asamaan ci biir malaaka yépp yi ñu sàkk ci ndoorte li ñuy sàkk àdduna .

Li tax ñu tere nit lekk ci "garabu dundu" mooy li ñu laaj ci dëgg gi Jesus ñew seede ci kàddoom yi mu waxoon Pontiyus Pilaat, njiitu réewum Rome. "Garab giy dundal" mooy misaalu Kirist, di mucckat bi, te lekk ci meññeefam mooy dundal sa bopp ci njàngalem ak ci jikkoom ci ngëm, maanaam jàpp ko ni sa weccit ak muccal sa bopp. Loolu mooy lenn li mënoon tax ñu lekk « garabu dundu » bi. Dooley dundu nekkul woon ci garab gi, waaye mingi woon ci ki garab gi màndargaal : Kirist. Rax ci dolli, garab googu moo waral dundu ba fàaw, te ginaaw bàkkaar bu njëkk ba, dundu ba fàaw gi dafa réer ba fàww Yàlla dellu ci Kirist ak Mikael. Kon « garabu dundu » bi ak yeneen garab yi mën nañu ni mes ni jardinu Yàlla bi.

Gen.3: 23 : " Yàlla génne ko ci jardini Eden, ngir mu liggéey ci suuf si ñu ko jëlee . "

Li des ci Boroom bi mooy mu dàq ci jardin bu yéeme bi, jëkkër ak jabar yi juddoo ci Adam bu njëkk bi (baatu biy màndargaal xeetu nit : xonk = deret), ñu wane ni yelloo wuñu ko ndax seen déggadil. Ci biti jardin bi, dundu gu metti, ci yaram wu néew doole ak xel, dina tàmbali ci moom. Dellu ci réew mu dëgër te bari fippu, dina fàttali nit ñi fi ñu bawoo ci " pënd ".

Gen.3:24 : « Moo tax mu dàq Adam ; Ci penku jardini Eden, mu daal di teg ay seruben yuy yëngal jaasi buy tàkk, ngir wottu yoon wi jëm ci garabu dundu gi .

Nekkatul Aadama di wottu tool bi waaye malaaka yi ñoo koy tere dugg ca. Jardin bi dina mujjee ni mes tuuti balaa mbënd mi am ci 1656 ginaaw bàkkaar Awa ak Adam.

Ci aaya bii, amna lu am solo lu nuy leeralal barabu Jardu Eden. Malaaka yiy wottu dañu leen teg " ci penku jardin bi " muy barab bi Adam ak Awa jogee ci sowwu barab bi. Barab bi ñu wax ni ñu ngi ko wax ci ndoortelu chapitre bii, mingi méngoo ak leeral yii : Adam ak Eve dañu dellu ca suuf si ci bētu saalum Tundu Ararat, jardin bi ñu tere nekk ci barabu « ndox mu bari » ci Turki, ci wetu Lac Van, ci sowwu seen barab.

Génesis 4

Tàqaloo ci dee

4eelu xaaj bii daf nuy may nu gëna xam li tax Yàlla wara jox Seytaane ak ay jinneem yu fippu, laboratoire buy wane ni seen soxor tollu.

Ci asamaan, soxor amoon na àpp ndax mbindéef yi amul doole ray seen biir ; ndax ñoom ñépp duñu dee ci diir bu gàtt. Kon mbir yooyu taxul Yàlla wane ni ay noonam mënoon def soxor ak fitna gu rëy. Moo tax ñu sàkk suuf si ngir mu bàyyi dee ci melokaanam yu gëna metti, yu xel mi nit ku melni Seytaane mëna xalaat.

Chapitre 4 bii, ñu def ko ci suufu lu muy tekki ci nimeru 4, maanaam universalité, dafay yee ci anam yi nit ñi njëkka dee ci kaw suuf ; dee nekk jikkoom bu amul fenn ci mbindéef yi Yàlla sàkk yépp. Ginaaw bàkkaar Adam ak Awa, dundu ci kaw suuf dafa nekkoon " seen gis-gis ci àdduna bi ak ci malaaka yi " ni ko seede bu gëm te Yàlla gëm, Pool, ki njëkka nekk Saul bu dëkk Tarsus, di ki njëkka sonal Eggaliis bu Kirist, waxee ci 1 Kor 4:9.

Gen.4:1 : « Adam daal di nekk ak jabaram Awa ; mu ëmb , jural ko Kayin , mu ni : Yahweh jàppale nama ma am doom .

Ci aaya bii, Yàlla daf nuy xamal limu jox verb bi " xam " te loolu mooy li am solo ci njàngalem gëm-gëm, lépp di aju ci li ñu bind ci Yowaana 17:3 : " Lii mooy dundu ba fàaw, ñu xam la, yaw benn Yàlla dëgg ji, ak Yeesu Kirist mi nga yónnee . " Xam Yàlla mooy nga am

diggante bu am mbëggeel ak moom, ci wàllu ngëm , waaye ci wàllu yaram ci Adam ak Awa. Ci topp xeetu jëkkër ak jabar bu njëkk bi ,mbëggeel gi nekk ci yaram moo jur « doom » ; ak “ xale ” itam dafa wara judduwaat ci sunu diggante bu am mbëggeel ci ngëm, nu dundu ak Yàlla. Juddu bu bees boobu juddoo ci “ *xam-xam* ” bu dëggu bi Yàlla am, dafa feeñ ci Peeñu 12: 2-5: “ *Mu ëmb, di jooy, di dundu luy metti, di dundu luy metti. ...Mu am doom ju góor, ji wara jiite réew yépp ak yetu weñ. Ñu yóbbu doomam, yóbbu ko ci Yàlla ak ci jal bu mag bi.* ” Doom ju juddoo ci Yàlla dafa wara am jikko Baay ji waaye loolu amul ci doom ju njëkk ji juddoo ci doomi aadama yi.

Tur Kayin mingi tekki am. Tur woowu dafay wax ni dina am ëlëg ci kaw suuf ak ci kaw suuf, di leneen lu wuute ak ëlëgu ngëm gi rakkam bu ndaw Abel nara nekk.

Nanu bàyyi xel ci ni, ci ndoorte taarixu nit ñi , yaay jiy jural doom dafay boole Yàlla ak juddum ndax xamna ni sos dundu gu bees gi, muy jéego bu juddoo ci kéemtaanu boroom bi Yàlla Y aHWÉH. Ci sunu jamono yii, loolu amatul wala bariwul lumuy am.

Gen.4:2 : “ *Ci noonu mu jural Abel rakkam. Abel sàmmkat la woon, Kayin baykat la woon .* ”

Abel mooy ngelaw . Lu ëpp Kayin, xale bu góor bi tuddu Abel, dañu ko jàppee ni kopi Adam, mooy ki njëkka am noyyig pulmonaire bu jóge ci Yàlla. Booy seet, ci deewam, bi rakkam ray, dafay màndargaal melokaanu Yeesu Kirist, Doomu Yàlla dëgg, mucckatu ñi mu tànn, ñi mu nara mucçal ci deretam.

Liggéeyu ñaari rak yooyu dafay firndeel ni dañu wuute. Ni Kirist, “ *Abel sàmmkat la woon* ” ak ni ki gëmul Yàlla ci kaw suuf, “ *Kayin baykat la woon .* ” Doom yi njëkka am ci taarixu doomi aadama yi ñooy fësal ëlëg gi Yàlla waxoon ci Yàlla. Ñu ñëw ngir joxe ay leeral ci projet de saving bimu def .

Gen.4:3 : « *Biñu demee ba ci kanam, Kayin indi ci meññeefu suuf si, sarax ko ci Yalla .* »

Kayin xamna ni Yàlla am na, te ngir wane ko ni dafa ko bëgga sargal, mu def ko « *sarax ci meññeefi suuf si* », maanaam mbir yi liggéeyam jur. Ci liggéey boobu, dafay jël nataalu mbooloo mu diine Juif yi, Chretien yi, wala Jullit yi, ñuy fësal seen jëf yu baax te duñu jaaxle ci jéema xam ak xam li Yàlla bëgg ak li ñuy seentu ci ñoom. Kado yi duñu am solo sudee ki ko jox neex nako.

Gen.4:4 : “ *Abel itam indi ci doomi baayima yi mu njëkka am, ak ci grees yi ci baayima yi. Yàlla nangu na Abel ak saraxam.* »

Abel dafa topp rakkam, te ndax liggéeyam mooy sàmmkat, dafay saraxe Yàlla “ *ci doomi baayima yi ak seeni grees .* ” Loolu neex na Yàlla ndax dafa gis ci saraxu “ *doomi njëkk yi* ” misaalu saraxu boppam ci Yeesu Kirist. Ci Peeñu 1:5 daf ñuy jàng : “ *... ak ci Yeesu Kirist, seede bu gëm bi, di ki njëkka juddu ci néew yi , di buur yiy jiite buur yi ci kaw suuf.* ” *Ki nu bëgg, te mucçal nu ci sunuy bàkkaar jaaraleko ci deretam, ...* ». Yàlla gis na xalaatam ci mucçal Abel, te mën ci baña gis ni neex nako.

Gen.4:5 : “ *Waaye Kayin ak saraxam nanguwul ko. Kayin mer lool, kanam gaa ngi jeex.* »

Bu ñu ko méngale ak li Abel bëggoon, mën nañu ni Yàlla du bàyyi xel ci li Kayin bëggoon, ndaxte mën na nekk luy réccu ak naqar. « *Kanamam dafa wàcci* », waaye nanu bàyyi xel ni mer gi daf koy yóbbe mu « *mer lool* » te loolu du lu jaadu ndax li muy def mooy meññeefu réy-réy bu réy. Meroo ak réy-réy dina jur meññeef yu gëna tar ci diir bu gàtt : faat rakkam Abel, muy mbirum fiiraangeem.

Gen.4:6 : “ *Yehowa ne Kayin: Lu tax nga mer?* »

Yàlla kese moo xam lu tax mu taamu saraxu Abel. Kayin mënul baña gis ni Yàlla def ko lu jaadu wul, waaye ludul mer, dafa wara saraxu Yàlla mu may ko mu xam sabab bi tax mu tànn lu jaadu wul. Yàlla xamna bu baax ni Kayin meloon, te mënul xam ni dafa def liggéeyu jaam bu soxor bi ñu wax ci Matt 24 :48-49 : “ *Waaye sudee jaam bu soxor la, ba* ”

noppi wax ci xolam ne : “ Sama njaatige yeex na ñëw . ” Yàlla daal di koy laaj laaj bu mu xam bu baax tontu li, waaye ci laaj boobu itam, dafa may Kayin mu waxtaan ak moom ci li waraloon mu dundu lu metti. Laaj yooyu Kayin du tontu, moo tax Yàlla daf koy artu ci musiba mi ko nara jàpp.

Gen.4:7 : “ *Dëgg la, soo defee lu baax, dinga siggil sa kanam, soo defee lu bon, bàkkaar dina tëdd ci buntu bi, te bëgg-bëggam dina nekk ci yaw .* »

Ginaaw bi Awa ak Adam lekkee ba noppi jël nekkinu Seytaane ndax xam nañu lu *baax ak lu bon* , mu feeñaat ngir ñaax Kayin mu ray rakkam Abel. Ñaari tãneef yi, lu *baax ak lu bon* , ñu ngi ci kanamam ; “ *Baax* ” dina tax mu bàyyi boppam, nangu tãneefu Yàlla doonte xamul ko. Waaye su tãnee « *lu bon* » dina ko yóbbe bàkkaar ci Yàlla , ndax dafay sàggane juróom benneelu ndigalam : « *Bul ray nit* » ; te du “ *bul ray nit* ” ni ko tekkikat yi bindee. Komandoom Yàlla dafay ñaawlu def naka su dul noonu, te du ray defkatu ñaawtéef yi, muy lu yoon santaane, te ci misaal bii, ñëwu Yeesu Kirist soppiwul dara ci àtteb Yàlla bu jub bii.

Xoolal ni Yàlla waxee ci « bàkkaar » melni dafay wax *ci* jigéen , ni *ko* waxoon Awa ci Gén . Ci Yàlla , fiir bi " *def bàkkaar* " dafay nuru fiir jigéen ju bëgga nax jëkëram , te jëkëram warul bàyyi jëkëram " *jüital ko* " , wala jëkëram . Moo tax Yàlla digal góor ñi ñu baña nangu ñu nax seen bopp ci « *bàkkaar* » bi jigéen di màndargaal.

Gen.4:8 : “ *Kayin wax rakkam Abel ne ko: Waaye bi ñu nekkee ca àll ba, Kayin daldi jôg Abel, rakkam, rey ko.* »

Doonte Yàlla daf ko artu, Kayin dina jur meñneefam. Ginaaw biñu waxtaan ak Abel, Kayin, di faatkat ci xol ci ndoorte li, melni pàppaam ci ngëm, Seytaane, “ *daal di ñëw ci rakkam Abel, ray ko.* ” Jaar-jaar bii dafay wax luy xew ci nit ñi, ndax rakk dina ray rakk, lu bari ci fiiraange gu ñaaw wala fiiraange diine ba ci njeexte àdduna.

Gen.4:9 : “ *Yehowa wax Kayin: «Fana sa rak Abel nekk? Mu ne ko : Xamuma; Ndax man maa sàmm sama rakk?»* »

Nimu ko waxoon Adam mi ko doon nëbb, ne ko: « *Fan nga nekk ? , Yàlla ne Kayin: « Ana sa rakk Abel ? ”*, ngir may ko saa yu nekk mu nangu njuumteem . Waaye ak xel mu ñàkk xel , ndax mënul baña bàyyi xel ni Yàlla xamna ni moo ko ray, mu tontu ko ni, “ *Xamuma* ” , ba noppi mu laaj Yàlla : “ *Ndax man maa yor sama rak ? ”* »

Gen.4:10 : « *Yàlla ni ko : « Lu nga def ? Deretu sa rakk a ngi yuuxoo ci suuf si, di yuuxu ci man .*

Yàlla daal di koy jox tontu, muy tekki : doo ko yor ndax yaay raykat bi. Yàlla xamna bu baax limu def, mu wane ko ci nataalam : « *Baatu deretu sa rakk daf may yuuxu ci suuf* ». Formule figuratif bii di jox deret ji tuuru baat buy yuuxu Yàlla, dina ñu ko jëfandikoo ci Peeñu 6 ngir yee ci « ^{se} seal » , yuuxu martyr yi ñu faat ci fitnaal bu Pape bu Rome ci diine Katolik : Peeñu 6 :9-10 : « *When he sacriw the I ced ndax kàddug Yàlla ak seede bu ñu joxe. Ñu yuuxu ak baat bu dëgër naan: « Yaw Boroom bi, yaw mi sell te dëggu, ba kañ ngay àtte nit ñi ci kaw suuf, te di fay sunu deret?»* ” . Kon deret ji tuuru ci lu jaarul yoon, dafay laaj ñu fay ki def njuumte. Fayyu bu jaadu bi dina am, waaye Yàlla moo ko dencal boppam. Ci Deu.32:35 dafa wax ni : “ *Maa fayyu, te sama fayyu suñu tànk réer!* ” Ndaxte bis bi ñuy musiba jege na, te li leen di xaar du yàgg .” Ci Isa.61:2, boole ci « *at mi ñuy fayyu* », « *bis bi ñuy fayyu* » ñu ngi ci prograamu almasi bi Yeesu Kirist : «... *moo ma yónnee... ngir may yëgle at mi Yàlla di fayyu, ak bis bi sunu Yàlla di fayyu ; ngir dëfël ñépp ñi nekk ci naqar ; ...*». Kenn mënul woon xam ni « *siwal* » « *atum yiw* » dafa wara tàqaloo ak « *bis bi ñuy fayyu* » ci diiru 2000 at.

Kon ku faatu dootul a jooy lu dul ci fàttaliku Yàlla mi amul àpp.

Defkatu ñaawtéef bi Kayin def yelloo na ñu yar ko ci anam wu jaar yoon.

Gen.4:11: “ *Leegi, suuf si ubbi gémmiñam ngir naan deretu sa rak ci sa loxo .* »

Kayin dina alku ci kaw suuf te duñu ko rey. Ngir gëna dëggal yërmaande gi Yàlla àndal, fàww ñu nangu ni defkatu ñaawtéef bu njëkk boobu musul am luñu ko njëkka gis. Kayin xamul woon luy ray nit, te mer moo ko xëcc bépp xalaat bu ko yóbbu ci fitna gu metti. Leegi bi rakkam génnee àdduna, nit ñi duñu mënati wax ni xamu ñu luy dee. Yoon wi Yàlla tëral ci Exo.21:12 dina tàmbali liggéey : “ *Ku dóor nit bamu dee , dina ñu ko ray .* ”

Aaya bii dafay wane wax jii : « *réew mi ubbi gémmiñam ngir jël ci sa loxo deretu sa rak .* » Yàlla dafay màndargaal suuf si, ci daf ko jox gémmiñ guy naan deret ji tuuru ci kawam. Bu ko defee gémmiñ gi wax ak moom , fàttali ko jëf ju bon ji ko tilim . Dina ñu jëlaat nataal boobu ci Deu.26 :10 : “ *Suuf si ubbi gémmiñam , wann leen ñoom ak Kore, bi ñi dajaloo dee, te safara lakk ñaari téemeeri ak juróom fukki nit ñi .* 12:16 : “ *Suuf si jàppale jigéen ji, suuf si ubbi gémmiñam , wann ndox mi malaaka mi bàyyi ci gémmiñam .* ” “ *Dex gi* ” dafay màndargaal ligue monarchique katolik yu français, ñoom ñoo defar ay soldaar yu “ dragon ” yuy sonal Protestant yu gëm yi, di leen dàq ci tundu yi ci réew mi. Aaya boobu dafa am ñaari maana : bañkat yu Protestan yi, ginaaw ga fippug français bu faat bakkan. Ci ñaari mbir yooyu yépp, baat « *suuf si ubbi gémmiñam* » dafay wane ni dafay dalal deretu nit ñu bari.

Gen. 4:12 : “ *Sooy bay suuf si, dootu la jox alal ji mu am. Dinga nekk ab doxandéem ak ab doxandéem ci kaw suuf.* »

Yar Kayin mingi yam ci suuf si mu njëkka tilim ci tuuru deretu doomi aadama ci kaw suuf si ; nit ñi ñu njëkka sàkk ci melokaanu Yàlla. Bimu demee ba bàkkaar, mingi wéy di am jikko yu Yàlla , waaye amatul sellaa yu bu mat sèkk. Li gënoon nekk liggéeyu nit ñi mooy liggéey suuf si ngir am luñu lekk. Kon Kayin war na wut beneen pexe ngir dundal .

Gen.4:13 : « *Kayin ne Yàlla : « Sama yar dafa tar lool , mēnu ma ko muñ .*

Loolu dafay tekki : ci anam yii, li gën mooy ma ray sama bopp.

Gen.4:14 : « *Tay, dàq nga ma ci réew mi . Dinaa nèbb sa kanam, dinaa nekk doxantukat, dawkat ci kaw suuf, te képp ku ma dajeel, dinaa ma ray .*

Leegi dafay wax lool, te dafay wax ni limu dundu dafa wara dee.

Gen.4:15 : “ *Yehowa niko : Ku ray Kayin, dina ñu ko fay juróom ñaari yoon. Ba noppi Yàlla teg benn màndarga ci kaw Kayin, ngir képp ku ko fekk du ko ray .*

Yàlla fasoon na yéene baña ray Kayin ndax li ñu jota gis, mu wax ko ni dina ñu ko fay , maanaam « *fayyu* » , juróom ñaari yoon . Ba noppi mu wax ci benn “ *firnde* ” bu koy aar. Ci nattukaay boobu , Yàlla dafa wax luy màndargaal limu « *juróom ñaar* » biy màndargaal bisu noflaay bi ak sellaa yu bis bi ci des , bi ñu waxoon ci njeexxe ayu-bis yi , dina am njeexxtem ci juróom ñaareelu junniy at ci liggéeyam ci mucc . Sabbath mooy màndargaal ni Yàlla moo ko sàkk ci Ezek.20:14-20. Ci Ezekiel 9, dañu def “ *màndarga* ” ci kaw ñi bokk ci Yàlla, ngir ñu bañ leen ray ci waxtu mbugal Yàlla. Ci gàttal, ngir firndeel njàngalem tàqaloo buñ aar , ci Peeñu 7, “ *màndarga* ,” “ *màndarga Yàlla miy dundu* ,” dafa ñëw ngir “ *màndargaal jë* ” jaamu Yàlla yi, te “ *màndarga ak màndarga* ” mooy juróom ñaareelu bis bimuy noflaay.

Gen.4:16 : “ *Kayin génn ci kanamu Yàlla , dem dëkk ci réewum Nod, ci penku Eden .* ”

Ci penku Eden la Adam ak Awa jogee ginaaw bi ñu leen dàqee ci jardini Yàlla. Tur wi ñu tuddee réew mi mooy Nod, muy tekki : tiis. Kon dundu Kayin dina ànd ak tiis ci xel ak ci yaram ndax bañ ko fu sori ci kanam Yàlla dafay bàyyi ay tegtal ba ci xol bu dëgër bi Kayin waxoon ci aaya 13, ndax ragal ko ne : “ *Dinaa nèbb fu sori ci sa kanam .* ”

Gen.4:17 : “ *Kayin daal di nekk ak jabaram . mu ëmb, jural Enok. Ba noppi mu tabax dëkk , mu tuddee dëkk bi doomam Enok .*

Kayin mooy nekk njiitu askanu dëkk bi mu tuddee doomam bu njëkk : Henok muy tekki : tàmbali , jàngal, tàggat, ak tàmbali jëfandikoo dara. Tur woowu dafay tënk lépp lu jëf

yooyu di màndargaal, te dafa baax ndax Kayin ak ay doomam ñoo taxawal xeetu askan wu amul Yàlla, te dina wéy ba ci njeexxe àdduna.

Gen. 4:18 : “ *Enok jur Irad, Irad jur Mehuyael, Mehuyael jur Metusael, Metusael jur Lamek .* »

Bii genealogy bu gàtt dafay taxaw ci nit ku tuddu Lamek, te kenn xamul lu muy tekki dëgg, waaye baat bi ci reen bi dafay wax ci njàngale yu melni tur Henok , ak itam luy wax ci kàttan .

Gen.4:19 : “ *Lamek dafa am ñaari jabar : benn bi tuddu Ada, beneen bi tuddu Sila .* »

Ci Lamek lañuy gis màndarga bu njëkk biy wane ni dafa tàqaloo ak Yàlla, maanaam « *góor dina bàyyi pàppaam ak yaayam, daal di nekk ak jabaram, ñoom ñaar nekk benn yaram* » (xoolal Gén. 2:24) . Waaye ci Lamek, góor gi dafa tēdd ak ñaari jigéen, ñoom ñatt dina ñu nekk benn yaram. Dafa leer ni tàqaloo ak Yàlla amul benn werante.

Gen.4:20 : « *Ada jural Yabal , mooy baayu ñiy dëkk ci tente ak ci baayima yi .* »

Jabal mooy njiitu sàmmkat yiy dem feneen, ni ko yenn réew yu Araab yi di defee ba leegi.

Gen.4:21 : “ *Rakkam tudd Yubal , mooy baayu bépp ñiy jouer harp ak pipe .* »

Jubal moo nekkoon njiitu waykat yépp yu yor palaas bu am solo ci siwilisasion yu amul Yàlla , ba tay, muy barab bu cosaan ak aada, xam-xam ak artist yi nekk fondaasion yu askanu jamono jii.

Gen. 4:22 : “ *Sila jural na Tubal Kayin, moo defar bépp jumtukaay buñ defaree bronze ak weñ. Tubal, mag ju jigéen ju Kayin mooy Naama .* »

Aaya boobu dafa ànd ak njàngalem taarixkat yi jàpp ni jamonoy bronze laata jamonoy wen. Ci dëgg, buñu sukkandikoo ci Yàlla, nit ñi njëkka xam ni ñuy defaree weñ, te amaana daale ko ci Adam ci boppam, ndax mbind mi waxul ni Tubal Kayin mooy baayu ñiy defar weñ. Waaye leeral yooyu ñu feeñal, dañu nuy jox ngir nu xam ni civilisasion mingi am, ca jamonoy nit ñu njëkk ñi. Seen aada ak cosaan yu amul Yàlla, amul woon lu gëna sell ni sunu cosaan tay.

Gen.4:23 : “ *Lamek ne ay jabaram : Ada ak Sila, dégluleen sama baat ! Yéen jabari Lamek, dégluleen sama wax ! Rey naa góor ngir sama gaañ-gaañu, rey naa xale bu góor ngir sama gaañ-gaañu.* »

Lamek dafay gëna réy ci ñaari jabaram ni dafa ray góor, te loolu dafa gaañ ko ci àtteb Yàlla. Waaye ak réy-réy ak ñaawal, mu yokk ci ni dafa ray itam benn xale bu góor, loolu dafay gëna yokk mbiram ci àtteb Yàlla, mu def ko " faatkat " dëgg.

Gen. 4:24 : “ *Dina ñu fay Kayin juróom ñaari yoon, Lamek juróom ñatti fukki yoon ak juróom ñaar.* »

Ba noppi mu ñaawal yërmaande gi Yàlla àndal Kayin. Ndaxte ginaaw bi Kayin faatee benn góor , dañu ko wara fay « *juróom ñaari yoon* », ginaaw bimu faatee benn góor ak benn xale bu góor , Yàlla dina ko fay « *juróom ñatti fukki yoon* ». Kenn mēnul xalaat wax ju ñaaw ju mel nii. Yàlla bēggoon na xamal nit ñi ni, seeni ndawu réew yu njëkk ya , dalee ko ci ñaareelu jamono, di Kayin ba ci juróom ñaareelu jamono , di Lamek, dañu yegg ci dayo bu gëna kawe ci ñàkka gēm Yàlla. Lii mooy limu wane limu nara jur suñu ko tàqalee ak moom.

Gen.4:25 : « *Adam daal di nekk ak jabaram ; Mu am doom ju góor, mu tuddee ko Set, ndaxte dafa wax ne: «Yàlla jox nama beneen doom ci palaasu Abel, mi Kayin ray .* »

Tur Seth, ñu koy wax “ *cheth* ” ci làkku Hebrew, dafay wax ci fondaasion yu yaram nit. Ñenn ñi dañu ko tekki « *luy méngoo wala delloo* » waaye mēnu ma gis luy firndeel xalaat boobu ci làkku Hebrew. Kon maa ngi tēye " fondaasion yu yaram wi " ndax Seth mooy nekk reen wala fondaasion bu njëkk ci xeetu gēm bi Gen.6 di wax ci kàddu " *doomi Yàlla* ", bàyyi

ci " jigéen ñi " doomi fippu yu bawoo ci xeetu Kayin, ñu leen nax, ci xeexu , tuuru *góor ñi* " da .

Ci Seth, Yàlla jiw na, ba noppi jur "*jiwwu*" wu bees, ci juróom ñaareelu doom, beneen Henok , ñu jox ko muy misaal ci Gen. 5:21 ba 24. Amoon na mbégte dugg asamaan si dundu, te du jaar ci dee, ginaaw 365 at ci dundu fidel Yàlla ci kaw suuf. Henok dafa dundu lu méngoo ak turam ndax " njàngalem " dafa doon màggal Yàlla, te wuute na ak ki mu tuddee, doomu Lamek, doomu xeetu Kayin. Lamek, mi fippu, ak Henok, mi jub, ñoom ñaar ñooy " juróom ñaareelu " doomi seen mbokk.

Gen.4:26 : "*Set itam am doom bu góor, mu tuddee ko Enos. Nit ñi tàmbali woo turu YaHWéH .* »

Enosch mooy : nit, mën dee, soxor. Tur woowu mingi lékkaloo ak jamono ji nit ñi tàmbalee woo turu YaHWéH. Li Yàlla bégga wax nu ci boole ñaari mbir yooyu mooy nit ku juddoo ci mbokk mu gëm xamna soxor gi nekk ci boppam, te mën na dee. Xam-xam boobu moo tax mu wut ki ko sàkk ngir sargal ko, jaamu ko ci anam wu ko neex.

Génesis 5

Tàqale ci sellaale

Ci chapitre 5, Yàlla dajale na mbokk yi ko gëmoon. Maa ngi leen di jox jàngat bu leer ci aaya yi njëkk, te loolu moo tax ñu mëna xam lu waral ñu bind lii, maanaam diggante Adam ak Noah bu siiw bi.

Gen.5:1 : "*Lii mooy téreb mbokki Adam. Bi Yàlla sàkkee nit, daf ko daal di niru ak Yàlla .*

Aaya boobu mooy teg li ñuy woowe limu tur yi ñu wax ci góor ñi. Lépp a ngi aju ci fàttaliku bii : "*Bi Yàlla sàkkee nit, daf ko defar mu niroo ak Yàlla .*" Kon dañu wara xamni, ngir mëna dugg ci limu nit ñi, fàww mu baña yàq « *melokaanu Yàlla* ». Kon mën nanu xam lu tax tur yu am solo yu melni turu Kayin duñu bokk ci lim bii. Ndaxte du nuru yaram waaye nuru jikko la, te chapitre 4 daf nuy wane nuru Kayin ak ay doomam.

Gen.5:2 : "*Mu sàkk leen góor ak jigéen, barkeel leen, tuddee leen Adam, bis bi ñu leen sàkkee .*"

Fii itam, fàttaliku barkeb Yàlla ci góor ñi ak jigéen ñi, dafay tekki ni tur yi ñuy wax, Yàlla barkeel nañu leen . Li ñu gëm ni Yàlla moo leen sàkk, dafay wane solo gi mu jox ñu xam ni Yàlla moo leen sàkk, mooy tànn, setal jaamam, ci màndarga bi ñuy woowe sabbat, bis bi ñuy màggal ci juróom ñaareelu bis bi ci seen ayu-bis yépp. Teg barkeb Yàlla ci sellalu bisu sabbat bi ak niroo ak jikkoom mooy anam yi Yàlla sàkku ci doomi aadama yi ngir ñu mëna wéy di yelloo ñu woowe leen " *nit* ." Lu weesu meñneef yooyu, nit ñi dañuy nekk " baayima " bu gëna màgg te gëna jàng yeneen mbindéef yi ci gis-gisoom .

Gen.5:3 : "*Bi Adam dundu téemeeri at ak fan weeri at, mu am doom ju góor ju niru ak moom, mu tuddee ko Set .*"

Daa melni, ci diggante Adam ak Set, ñaari tur ñoo ñàkk : turu Kayin (mi bokkul ak xeetu ngëm) ak turu Abel (mi dee te amul doom) . Kon dañuy wane ni tãneef bu barkeel la. Noonu la yeneen tur yiñ wax yépp di demee.

Gen.5:4 : « *Bi Adam juddoo Set, mu dundu juróom ñatti téemeeri at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* »

Li ñu wara xam mooy Adam " *am doom yu góor ak yu jigéen* " balaa ak ginaaw juddug " Seth " , waaye ñoom amul ngëmu baay ji wala ngëmu " Seth " . Ñu ànd ak " baayima yi " ñu gëmul Yàlla miy dundu, te bàyyi wuñu cër. Moo tax , ci mboolem ñi mu juddoo,

ginaaw bi Abel génnee àdduna, " *Seth* " moo njékka fësal boppam ci ngëmam ak njubteem ci Yàlla YaHWÉH mi sàkk ba noppi sos pàppaam ci kaw suuf. Neneen ñi topp ci ginaawam , ñu baña siiwal seen tur, mën nañu topp ci misaalam, waaye ñu baña siiwal seen turam ndax limu Yàlla tànn, dafa sukkandikoo ci limu nit ñi njékka gëm ci ku nekk ci mbokk yi ñu wane. Faram-fàcce gii dafay wane ni Adam amoon na at yu bari, maanaam « 130 at » bi doomam « Set » juddoo. Te njàngale mi dafay wax ci ku nekk ci ñiñ tànn ñu wax ci limu gudd biy jeexal ci Noah , ndax ñatti doomam yi : Sem, Ham ak Yafet duñu nekk ñiñ tànn, ndax duñu niroo ak moom ci ngëm.

Gen.5:5 : “ *Adam dundu na juróom ñeenti téemeeri at ak fan weeri at; ba noppi mu dee .* ”

Maa ngi dem ci juróom ñaareelu kiñ tànn, di Henok ; Henok, jikkoom wuute na bu baax ak Henok, doomu Kayin.

Gen. 5:21 : “ *Enok amee 65 at, mu jur Matusela .* ”

Gen.5:22 : “ *Henok topp na ñatti téemeeri at ginaaw bimu juddoo Matusela. Mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Gen.5:23 : “ *Enok dundu na ñetti téemeeri at ak juróom ñeent fukki at ak juróom .* ”

Gen.5:24 : “ *Henok doxantu na ak Yàlla; **ba noppi amatul woon, ndax Yàlla jël na ko .*** ”

Mooy li Yàlla wax ci mbirum Henok, te Yàlla daf nu ko xamal : waa antediluvien itam dañu yóbbu seen « Iliya » ci asamaan si , te duñu jaar ci dee. Booy seet, liñu bind ci aaya bii wuute na ak yeneen yi ñuy wax ci dundu Adam, maanaam “ *mu dee .* ”

Bi ci topp mooy Metusela , di waa ji gëna yàgg dundu ci kaw suuf, 969 at; ak beneen Lamek bu bawoo ci mbokk mi Yàlla barkeel .

Gen 5:28 : “ *Lamek dundu téemeeri at ak juróom ñatti fukki at ak ñaar, ba noppi am doom ju góor .* ”

Gen :5:29 : « *Mu tuddee ko Noah, ndax dafa wax ne: “Nit kii moo nuy féexal sunu xol ci sunuy coono ak sunuy loxo yu metti, yu joge ci **réew mi Yàlla mbugal .*** ”

Ngir xam li aaya bii di tekki, faww nga xam ne tur Nóoyin dafay tekki : noppalu. Lamek xalaatul woon ba fu kàddoom yi di amee , ndax dafa xool « *réew mu alku* » ci wàllu « *sunuy liggéey ak sunuy loxo yu metti* », la wax . Waaye ci jamonoy Noah, Yàlla dina ko yàq ndax soxor ñi mu yor , ni ko Génesis 6 di nu may ñu xam. Waaye, Lamek, pàppay Noah, nekkoon na kuñ tànn , ku melni tànneef yu bariwul yi ci jamonoom, dafa wara am naqar bimu gisee ni nit ñi leen wër di gëna soxor.

Gen. 5:30 : “ *Bi Lamek juddoo Nowe, mu dundu juróomi téemeeri at ak juróom ñeent fukki at ak juróom. Mu am doom yu góor ak yu jigéen. ”*

Gen.5 :31 : “ *Lamek dundu na juróom ñaari téemeeri at ak juróom ñatti fukki at ak juróom ñaar. ba noppi mu dee ”*

Gen. 5:32 : “ *Nowe dundu juróomi téemeeri at, mu am Sem, Ham ak Yafet .* ”

Génesis 6

Tàqale bi mënul

Gen.6:1 : “ *Bi nit ñi tàmbalee di bari ci kaw suuf, ñu am doom yu jigéen. ”*

Buñu sukkandikoo ci li ñu jàngee ci kaw, mbooloo mu nit ñi mooy xeetu baayima biy xeex Yàlla, moo tax mu am lu tax mu bañ leen itam. Nax Adam ci jabaram Awa, nit ñi yépp ñu ngi koy gis, te loolu mooy li jaadu ci nit ñi : jigéen ñi dañu nax góor ñi , ñu am ci ñoom li ñu bëgg.

Gen.6: 2 : " *Doomi Yàlla yi gis ni doomi nit ñi dañu rafet, ñu jël seeni jabar ci képp ku ñu bëgg .* "

Mooy barab bi mbir yi di gëna tar. **Tàqaloo bi** am ci diggante ñi sell ak ñi gëmul diine, dafay mujjee ni mes. Ñi sell ñu ñuy woowe fii " *doomi Yàlla* " dañu daanu ci nax " *doomu doomi aadama yu jigéen yi* " maanaam nit ñi " *baayima* " yi . Kon jàppante ci sëy mooy waral tàqaloo bi **Yàlla** bëggoon , di wër, dakkal. Loolu moo tax mu tere doomi Israyil jël ay jigéen yu bawoo feneen . Mbënd mi nara juddoo ci loolu dafay wane ni ñu wara toppee tere boobu . Ci bépp sàrt amna lu ci dul bokk , ndax amna jigéen ñu jël Yàlla dëgg ak jëkkër ju Juif ni Ruth. Loraange gi nekkul ni jigéen ji ab gan la, waaye dafay yóbbbe " *doomu Yàlla* " mu bàyyi ngëm, di ko yóbbu ci diine ju baax jimu cosaano. Rax ci dolli, loolu dafay tere ndax jigéen ju nekk " *doomu Yàlla* " dafay teg boppam ci fitna bu metti, su sèyee " *doomu nit* " bu " *baayima* " te bokk ci diine ju dul dëgg , te loolu moo gëna fitna ci moom. Ndaxte bépp " *jigéen* " wala " *xale bu jigéen* " nekkul ludul " *jigéen* " ci dundam ci kaw suuf, te ñiñ tànn ci ñoom dina ñu am, ni góor ñi, yaram wu asamaan wu amul benn sëy bu niroo ak malaaka Yàlla yi. Eternity unisex la, di nataalu jikko Jesus Christ, di royukaay bu mat sëkk ci Yàlla.

Ba leegi jafe-jafe sëy la. Ndaxte ku sëy ak ku bokkul ak sa diine, seede nga ludul ngëmam , muy lu baax wala lu bon. Rax ci dolli, jëf jooju dafay wone ñakka fonk diine, te bàyyiwul xel ci Yàlla ci boppam. Kiñ fal dafa wara bëgg Yàlla gëna lépp ngir yelloo ñu fal ko. Leegi, ndax jàppante bi ak gan gi neexul ko, kiñ tànn mu jàppalante ko nekkul lu yelloo wote, ngëmam nekk lu réy, muy njuumte buy mujjee ci réccu bu réy. Dese na benn deduction bu mujj buñu wara def. Sudee ba leegi sëy a ngi jur jafe-jafe yii , li ko waral mooy nit ñi leegi dañu nekk ci jafe-jafe yu melni yu jamonoy Noah. Kon bataaxal bii mooy sunu jamono ju mujj, bi fen di dundal xel yu nit ñi , te dañu tëju woon ci " *dëgg* " gi Yàlla jox.

Ndax limu am solo ci sunu " *jamonoy mujj* , " Yàlla yóbbu ma ci mujjentalu bataaxal bii feeñ ci nettali bii ci Génesis. Ndaxte jaar-jaaru ñiñ fal balaa mbënd mi, ñu ngi ko tënk ci " *ndoorte* " bu neex ak " *mujjentalu* " bu tiis , ci réer ak mbañeel. Leegi, jaar-jaar bi dafay tënk itam jaar-jaaru eggaliis bi mu mujjee am ci jëmmam ju mag ji tuddu " *Seventh -day Adventist* ", ñu barkeel ko ci atum 1863, waaye ci wàllu ngëm ci atum 1873 , ci " *Filadelfi* " , ci Peeñu 3:7 , ndax " *Ndoortem* " ci Peeñu 3:49. , ci " *njeextem* " , ndax formalism bimu *àndaloon* , ak ndax limu *àndaloon* ak noon yi ci 1995 . Kon jamono ji Yàlla nangu diine chretien yi , dafa *am* « *ndoorte* ak *njeexte* » . Waaye ni ko kóllóre gi Juif yi wéyee jaaraleko ci fukk ak ñaari ndaw yi Jesus tànn, noonu la liggéeyu Adventist yi wéyee jaaraleko ci man ak képp ku jot seede bu yonent bii, ñuy génne liggéeyi ngëm yi Yàlla barkeeloon ci pioneer yu Adventism ci 1843 ak 1844. ñu laaj ko . Bi jëfu Sabbath nekkee formalism ak cosaan, seetu àtteb Yàlla amatul lenn ludul barkeel ludul mbëggeel dëgg gi nekk ci ñi mu tànn, " daale ko ci ndoorte ba ci njeexte " maanaam , ba ci dëgg-dëgg dellusi bu am ndam bu Kirist, ñu def ko ci yoon wu mujj ci pringtemps 2030.

Bi muy wane boppam ci Peeñu 1:8 ni " *alfa ak omega* " , Yeesu Kirist daf nuy wane caabi ngir xam anam wi ñu ko bindee ak anam wi mu nu feeñalee ci biir Bible bi yépp , " *àtteem* " dafay sukkandikoo saa yu nekk ci seetlu ni mbir yi di demee ci *Eggaliis* bi ak ci ndoortelu *dundu* gi. ch . Njàngale boobu dafa feeñ ci Dan 5, fu kàddu yi Yàlla bind ci miir bi, " *ñu lim, ñu lim* " , ñu topp ci " *pese ak xaaj* " , ñuy màndargaal " *ndoorte* " dundu Buur Belsasar ak jamonoy " *mujjentalam* " . Ci anam yooyu , Yàlla dafay firndeel ni àtteem a ngi aju ci nguur giy yàgg ci kiñ àtte. Ñu ngi ko doon saytu , daale ko ci " *ndoortelam* " wala " *alfa* " ba ci " *njeextem* " " *omega* " am .

Ci téreb Peeñu ma ak ci theme bataaxal yiñ bindal " *juróom ñaari Eggaliis yi* " , benn njàngale bi mooy " *ndoorte ak njeexte* " ci " *Eggaliis yi* " yépp . Bi njëkk mooy nu gis *Eggaliis* bu ndaw yi , bi ñuy fàttaliku « *ndoortelam* » bu am solo ci bataaxal bi ñu

yónnee « *Efes* », te « *njeexteem* » daf koy teg ci fitnaal Xelu Yàlla ndax ñàkka am cawarte . Amna chance, bataaxal biñu yeggee " *Smirne* " balaa 303 dafay seede ni wootug Kirist ñu tuub seeni bàkkaar, dégg nañu ko ngir sargal Yàlla. Ginaaw loolu, Eggaliis Katolik bu Rome tàmbali ci " *Pergamum* " ci 538 , mu jeex ci " *Tyatira* " ci jamonoy Reformation Protestant, waaye ci anam wu gëna woyof, ci deewu Pape Pius 6, ñu jàpp ko ci kaso bu Valence, ci sama dëkk, ci France, ci atum 1799. " *Ndoor* " bi ñu ngi ko nettali ci " *Tiatira* " ba noppi ñu wax " *mujjentalu* " bi ci " *Sardis* " ci atum 1843, ndax dañu daan amal Dibéer ci diine Rome. Jesus mënul gëna leer ci kàddoom, " *yaa ngi dee* ", bul jaaxle. Ñatteel ba mooy ci wàllu « *Filadelfi ak Laodise* », lu jëm ci Adventism biñ njékka gis , mooy tëj li ñuy wax ci « *juróom ñaari Eggaliis yi* » ak jamonoy jamono yi ñuy màndargaal .

Bi Yàlla feeñalee nu tay nimu àttee mbir yi jota def, ak ci " *ndoorte li* " melni Génesis, daf nuy jox caabi ngir xam nimu àttee mbir yi ak Eggaliis yi ci sunu jamono. Kon " *àtte* " biy génn ci sunu njàngale dafay yor " *Tafu* " Xelu Yàllaam.

Gen.6: 3 : " *Ci la Yàlla wax ne : "Sama xol du yàgg di xeex ak nit ñi, ndaxte nit ñi dañuy dundu .* »

Lu weesuwal 10 at balaa Kirist di dellusi, bataaxal bii dafa jël jikko ju yéeme ci jamono jii. Xelu dundu bi Yàlla jox " ~~du~~ *yàgg ci nit, ndaxte nit rek la* . Booy seet , loolu mooy li Yàlla jox kàddoom yi . Xamleen ma , ngeen xam ko : Yàlla du xàddi ci liggéeyam ci diiru 6000 at, ngir woo ak tànn ñi mu tànn. Jafe-jafeem mingi ci dundu gu yàgg gi mu jox antediluvians yi, ginaaw bi Adam deewee ak 930 at , ginaaw ga, beneen Metusela dina dundu, moom, ba 969 at . Sudee 930 at la ci ngëm, mbir mi mën nañu ko muñ, ba ci Yàlla neex ko, waaye sudee Lamek la, ku réy te soxor, Yàlla dafa jàpp ni suñu ko muñee ci diiru 120 at, loolu mooy gëna doy. Taarix dafay firnde loolu, ndax bi mbënd mi jeexee ba leegi, dundu doomi aadama yi wàññeeku nañu ba tollu ci 80 at ci sunu jamono jii.

Gen.6: 4 : " *Ci jamono yooya, amoon na ay reew ci kaw suuf, te ginaaw ga doomi Yàlla yi dugg ci doomi aadama yu jigéen yi, ñu am leen ay doom .*

Dama daan yokk " *ak itam* " ci mbindu Hebrew bi, ndax li bataaxal bi di tekki dafa soppiku. Yalla daf nuy xamal ni mbindéefam bu njékk bimu njékka sàkk balaa mbënd mi, dafa yaatuwoon lool, Adam ci boppam waroon na am 4 wala 5 meetar ci njoolaay. Ni ñuy doxalee ci kaw suuf si dafa soppiku, wàññiku. Benn jéego bu " *gigant* " yii def mën na nekk sunu juróomi jéego, te dafa wara génne ci suuf si juróomi yoon lu èpp lu nit ñi di génne ci jamono jii. Kon ñu daal di tàmbali di am doomi aadama ci suuf si, ñu dëkk ci kaw suuf si yépp. Tegtal bi " *ak itam* " daf nuy jàngal ni xeetu " *giants* " yi soppiku ñu ci lëkkaloo gi am ci diggante ñi sell ak ñi ñu bañ, " *doomi Yàlla* " ak " *doomi doomi aadama yu jigéen .* " Kon Nóoyin moom ci boppam nekkoon na ku ponkal ci guddaay 4 ba 5 meetar, ni ko ay doomam ak seeni jabar. Ci jamonoy Musaa, ñu ngi nekkoon ci réewum Kanaan, te nit ñu mag ñi, di " *Anakim* ," ñoo daan tiital waa Ibraayma yiy yuuxu ci réew mi.

Gen.6: 5 : " *Yehowa gis ni soxor bu nit ñi bariwoon na lool ci kaw suuf, te bépp xalaat bu nekk ci seen xol dafa soxor rek .* "

Seetlu bu ni mel dafay tax ñu xam dogal bimu jël. Maa ngi leen di fàttali ni dafa sàkk àdduna ak nit ngir wane soxor googu nëbbu ci xalaati mbindéefam yi ci asamaan ak ci kaw suuf . Kon , gis nañu li ñu bëggoon , ndax *bis bu nekk , seen xol yépp dañu soxor .*

Gen.6:6 : " *Yehowa réccu limu sàkk nit ci kaw suuf, mu mer ci xolam .* "

Xam li nara xew lu njékk lu wuute la, waaye xam li nara xew ci jamonoy matt, beneen mbir la. Te ginaaw biñu jànkoonte ak dégg giy jiital lu bon, xalaatu tuub, wala gëna dëggu réccu, mën na feeñ ci xel mi ci diir bu gàtt, kon tiis wu rëy la ci kanamu musiba moral bii.

Gen.6:7 : « *Dinaa dindi nit ñi ma sàkk ci kaw suuf, nit ñi ak baayima yi, mbindéef yiy raam ak picci asamaan yi . Ndaxte réccu naa li ma def .* »

Tuuti bala mbënn mi di ñëw, Yàlla gis na ndajem Seytaane ak rabam yi ci kaw suuf si ak ñi ci dëkk. Ci moom, jafe-jafe yi mettiwoon nañu lool waaye amna firnde limu bëggoon

am. Li des lu lenn ludul yàq xeetu dundu bu njëkk bii, muy dundu gu góor ñi di dundu lu yàgg lool, te dañu am doole lool ci dayo yu rëy. Rab yi nekk ci kaw suuf te jege nit ñi lu ci melni nag, reptil yi ak picci asamaan yi dina ñu ànd ak ñoom réer ba fàww.

Gen.6:8 : “ *Waaye Noah am mbégte ci bëti Yàlla .* ”

Te buñu sukkandikoo ci Ezekiel 14, moom kese moo am yiw ci Yàlla, ay doomam ak seeni jabar yelloo wuñu mucc .

Gen.6:9 : “ *Lii mooy xeetu Noah. ; Nooyin nit **ku jub la woon te jub** ci jamonoom ; Noah doxantu na ak Yàlla .* ”

Nowe ben de wan Ayuba, a ben e taki nanga den nowe na ini Ayuba, di a ben e taki den „ *n ben e du nanga* ”. Te ni Henok, di ben de wan sma di ben e du nanga den, ben meki den sma di ben e *du* dati.

Gen.6:10 : “ *Nowe am ñatti doom yu góor : Sem, Ham ak Yafet .* ”

Bimu amee 500 at, buñu sukkandikoo ci Gen.5:22, “ *Nowe am ñatti doom yu góor: Sem, Ham ak Yafet .* ” Doom yooyu dinañu màgg, nekk ay góor, takk jabar. Kon Noah dina am ay doomam yu ko jàppale ak dimbali ko suy tabax gaal gi. Diggante jamonoy seen juddu ak jamonoy mbënd mi , 100 at dina ñu weesu. Loolu dafay firndeel ni “ 120 at ” yi ñu wax ci aaya 3, nekkul ci diir bi ñu ko jox ngir mu jeexal tabaxam.

Gen.6:11 : “ *Suuf si dafa yàqu ci kanam Yàlla, suuf si fees dell ak fitna .* ”

Ger mënul ñàkka am fitna, waaye sudee fitna moo ko màndargaal, tiis wi Yàlla miy mbëggeel di dundu dafay gëna tar, te kenn mënko ko muñ. Fitna googu, ba yegg ci collu bi, mooy xeetu fitna bi Lamek gëmoon ci Génesis 4:23 : « *Ray naa góor ndax sama gaañ-gaañu, ray naa xale bu góor ndax sama gaañ-gaañu* ».

Gen.6:12 : “ *Yàlla xool suuf si, gis ni dafa yàqu . Ndaxte bépp mbindéef yàqoon na yoonam ci kaw suuf .* ”

Lu weesuwul 10 at, Yàlla dina xoolaat suuf si, gis ko ci anam wimu meloon bimu nekkeewoon bi mbënd mi di am , “ *nit ñépp yàq nañu seen yoon .* ” Waaye danga wara xam li Yàlla bëgga wax bi muy wax ci ger. Ndaxte sudee li ñuy wax ci baat bii mooy nit , tontu yi dañu bari ni xalaat yi ci mbir mi. Ak Yàlla biy sàkk, tontu li yomb na te leer na. Dafay woowe ger, lépp luy yàqu-yàqu bi góor ak jigéen indi ci doxalin ak sàrt yi mu tëral : Ci ger, góor dootul jël wareefam ni góor, jigéen itam du def wareefam ni jigéen. Lu xew ci Lamek, ku am ñaari jabar, juddoo ci Kayin, mooy misaal bi, ndax yoon wi Yàlla tëral daf ko wax : « *Góor dina bàyyi pàppaam ak yaayam, dem ànd ak jabaram* ». Melokaanu seen yaram dafay wane cër bi góor ak jigéen am. Waaye ngir gëna xam cër bi kiñ jox “ *ndimbal* ” ci Adam, nataalam buy màndargaal Eggaliis bu Kirist daf nuy jox tontu li. Ban “ *ndimbal* ” la Eglis mëna jox Kirist ? Wareefam mooy yokk limu ñiñ tànn ñu mucc, ba noppi nangu tiis ngir moom. Noonu la jigéen ji ñu jox Aadama mel. Ndax amul dooley sidit yu Adam , wareefam mooy jural ay doomam, yar leen, ba ñu am njaboot , suko defee suuf si di **fees dell ak doomi aadama**, lépp di aju ci li Yàlla digal ci Gen. 1:28 . *te ngeen di nguur jën yi ci géej gi, picci asamaan yi ak bépp mbindéef buy yëngu ci kaw suuf.* ” Ci anam wu jaarul yoon, dundu moderne dafa wëlbatiku ci yoon wii . Dundu gu bari ci dëkk yu mag yi ak liggéey ci usine yi ñoo waral soxla xalis bi di gëna yokk. Loolu waral jigéen ñi bàyyi seen wareefu nekk yaay ngir dem liggéey ci usine yi wala ci bitik yi. Xale yi ñu yar leen bu baaxul, dañu nekk ñu bëgg lu bari te bëgg lu bari, ci 2021 ñu am meññeefu fitna, te dañu méngoo ndànk ak li Pool wax Timote ci 2 Tim. 3:1-9 Maa ngi leen di ñaax ngeen jël seen jotu jàng, ak seen xel yépp, ñaari bataaxal yi mu bindoon Timote, ngir gis ci bataaxal yooyu tegtal yi Yàlla tëral, ci ndoorte li, xam ne du soppiku, te du soppiku ci diggante jamono jii ak ndamam ci atum 2017.

Gen.6:13 : « *Yàlla ne Noah : « Dama nara jeexal bépp mbindéef . Rmn 10 24 Ndaxte feesal nañu àddina si ak fitna ; xoolal, dinaa leen yàq ñoom ak suuf si .* ”

Ginaaw soxor dafa taxaw bu baax te kenn duko mëna soppi, yàq ñi dëkk ci kaw suuf rek mooy li Yàlla mëna def. Yalla xamal na benn xaritam bi nekk ci kaw suuf pexem bu bonn

bi ndax jël na dogal te mën nañu ko wax. Dafay am solo lool ñu bàyyi xel ci ëlëg gu amul fenn gi Yàlla jox Henok, moom kese mooy dugg ci àdduna ba fàww te du jaar ci dee, ak Noah , moom kese moo yelloo mucc ci mbënd miy yàq lépp. Ndaxte ci kàddoom Yàlla dafa wax ne: “ *am nañu ...* ” ak “ *dinaa leen yàq .*” Ndegam dafa sax ci ngëm, dogal bi Yàlla jël du laal Nóoyin.

Gen.6:14 : « *Defaral sa bopp gaal ci bant bu dëgër ; Danga wara teg gaal gi ci ay selil, nga laxas ko ci biir ak ci biti .* »

Noah dafa wara mucc te baña mucc moom kese ndax Yàlla bëgg na dundu mbindéef yi mu sàkk wéy ba 6000 at yi mu tannée projet bi jeex. Ngir musal mbindéef yiñ tànn ci jamonoy mbënd mi, fàww ñu tabax gaal guy féey ci ndox mi. Yàlla dafa jox Noah ay tegtal. Dina jëfandikoo bois bu woyof bu mëna dékku ndox , ba noppi ñu def ci arc bi mu mëna dékku ndox, ñu defal ko pitch , muy resin buñ jëlee ci pin wala sapin. Dina tabax ay selil ngir xeetu mbindéef bu nekk mëna dundu boppam ngir moytu xëccoo bu metti ci mbindéef yi ci biir gaal gi. Ñu ngi nekk ci gaal gi at mu mat, waaye liggéey bi Yàlla moo ko jiite, moom mi amul dara lu ko mënatul.

Gen.6:15 : “ *Nu ngeen wara defaree gaal gi : guddaay bi matna ñetti téemeeri meetar, yaatuwaayam juróom fukki meetar, njoolaayam matna fan-weeri meetar .* ”

Sudee " *kub* " bi mooy bu nit ku mag, mën na nekk juróomi yoon bu Ibri yi, maanaam 55 cm. Yalla dafa wane dimension yooyu ci standard bi Ibri yi xamoon ak Musaa mi jot jaar-jaar bi ci Yàlla. Kon arc biñ tabax amoon na 165m ci guddaay, 27.5m ci yaatuwaay ak 16.5m ci kawewaay. Kon ark bi am formu kees bu am ñatti wërngël, dafa yaatuwoon lool, waaye nit ñi ñoo ko tabax, seen dayo méngoo ak ark bi. Ndaxte nu ngi gis, ci kawewaayam, ñatti etaas yu tollu ci juróomi meetar ngir góor ñi seen bopp tollu ci diggante 4 ak 5m ci kawewaay.

Gen.6:16 : « *Defaral gaal gi benn palanteer , nga yéegal ko benn meetar ci kaw ; Danga wara defar buntu ci wetu gaal gi ; nga tabax etaas bu gëna suufe, ñaareelu etaas ak ñatteelu etaas .* »

Buñu sukkandikoo ci tegtal yooyu, benn " *buntu* " bi am ci gaal gi, ñu def ko ci etaas bu njëkk bi " *ci wetu gaal gi .* " Gaal gi dañu ko tëjoon lépp, ci suufu kaw ñatteelu etaas bi , benn palanteer bu am 55 cm ci kawewaay ak yaatuwaay lañu wara tëj ba mbënd mi jeex, buñu sukkandikoo ci Génesis 8:6. Ñi nekkoon ci gaal gi dañu dëkkoon ci lëndëm ak leeralu làmpu diw ci diiru mbënd mi yépp, maanaam .

Gen.6:17 : “ *Maa ngi waaja indi mbënd mu bari ci kaw suuf, ngir ray bépp mbindéef bu am ngelaw luy dundu ci suufu asamaan si . lépp lu nekk ci kaw suuf dina jeex .* ”

Ak yàqu-yàqu googu, Yàlla bëgg na bàyyi kàddu yuy àrtu ci nit ñiy dundaat ci kaw suuf si ginaaw mbënd mi, ba keroog Yeesu Kirist di dellusi ci ndam li ci njeexte 6000 at yi Yàlla liggéey. Lépp luy dundu dina ni mes ak nimu meloon balaa mbënd mi. Ndaxte ginaaw mbënd mi, Yàlla dina wàññi ndànk-ndànk dayo mbindéef yiy dundu, nit ak baayima, ñu tollu ci dayo Pigmée yu Afrig yi.

Gen.6:18 : “ *Waaye dinaa def sama kóllóre ak yaw ; Di nga dugg ci gaal gi, yaw ak say doom yu góor, sa jabar ak say jabari doom yu góor .* »

Amna juróom ñatti nit ñu mucc ci mbënd mi doon ñëw, waaye juróom ñaar ci ñoom am nañu njariñ ci barkeb Nowe bu amul fenn, bu amul benn werante. Firnde gi mingi ci Eze. 14 : 19-20 fu Yàlla wax ne : “ *Wala su ma yóonnee mbas ci réew mi, ma sotti sama mer ci kaw mbas, ngir ray ci nit ñi ak baayima yi, te Noah , Daniel ak Ayóoba nekkoon ci réew mi , man maa ngi dundu! “ Duñu muccal doom yu góor wala yu jigéen, waaye dina ñu muccal seen bakkan ci seen njub .* ” Dina ñu am njariñ ci indiwaat askan ci kaw suuf si , waaye ndax duñu tollu ci ngëmu Noah , dañuy indi ci àdduna bu bees bi seen ñàkka mat, te dina jur meññeef yu bon ci diir bu gàtt.

Gen.6:19 : “ *Ci bépp mbindéef buy dundu, ngeen yóbbu ñaar ci gaal gi, ngir ñu dundu ak yaw , muy góor ak jigéen .* ”

Benn jëkkër ak jabar ci xeetu baayima bu nekk " *ci lépp luy dundu* " - muy lu war ngir am doom - ñoom rek ñooy mucc ci genus baayima yiy dundu ci kaw suuf.

Gen.6:20 : “ *Ci picc yi ak ci baayima yi ci seeni xeetam, ak ci mbindéef yiy raam ci kaw suuf, ci xeetu mbindéef yi, dina ñu ñëw ci yaw, ngir muccal leen .* ”

Ci aaya bii, ci limu Yàlla bind, waxul ci rabi àll yi , waaye dina ñu wax ni dañu leen yóbbu ci gaal gi ci Gen.7:14 .

Gen.6:21 : “ *Yaw itam, jëlal ci ñam wi ngay lekk, nga denc ko ci sa wet, mu nekk ñam ngir yaw ak ñoom .* ”

Ñam wi ñu soxla woon ngir dundal juróom ñatti nit, te baayima yépp ci gaal gi ci diiru benn at, dañu waroon jël palaas bu bare ci biir gaal gi.

Gen.6:22 : « *Noah def lépp lu ko Yàlla digal .* »

Noah ak ay doomam ñu ngi def liggéey bi leen Yàlla dénk, ndax dañu gëm te Yàlla jàppale leen . Te fàww nu fàttaliku ni suuf si benn kontinang la, dex yi ak ndox yi kese ñoo koy roose. Ci diwaanu Tundu Ararat, di barab bi Noah ak ay doomam dëkk , amul lenn ludul gééj, kon ñi mu àndaloon gis nañu Noah tabax tabax buy féey ci diggu kontinang bu amul gééj. Waaye ñaawalkat yi dina ñu yàggul dara bàyyi ñaawal kiñ tànn, ñu suux ci ndoxu mbënd mi ñu bëggul woon gëm.

Génesis 7

Taqaloo bu mujj bi ci mbënd mi

Gen.7:1 : “ *Yehowa ne Noah : Duggal ci gaal gi, yaw ak sa waa kër yépp. Ndaxte gis naa la **ku jub** ci sama kanam ci jamono jii .* »

Waxtu dëgg yegsi na , tàqalu mbindéef yi mujjee **am** . Bu Noah ak njabootam “ *duggee ci gaal gi* ” , dina ñu mucc. Amna lëkkaloo gi am ci diggante baat “ *gaal* ” ak “ *njub* ” gi Yàlla jox Noah. Lëkkaloo gi dafay jaar ci “ *gaalu seede* ” biy ñëw , muy keesu sell bi def “ *yoon* ” bu Yàlla , ñu koy fësal ci jëmmu ñaari tablo yi baraamam di bind “ *fukki ndigal yi* ” . Ci méngale bii, dañu wane ni Noah ak ay àndadoom dañuy tolloo, ndax ñoom ñépp dina ñu am njariñ ci mucc gi suñu duggee ci gaal gi, doonte Noah kese moo yelloo ñu raññee ko ci yoonu boroom bi , ni ko njubte bu boroom bi di wane : « **Gis naa la dëgg** » . Kon Noah dafa doon topp bu baax yoon wi Yàlla jàngal jaamam yi jiiu Mbënd mi.

Gen.7:2 : “ *Danga wara jël juróom ñaari xeetu baayima bu sell, góor gi ak jigéen gi . ñaari baayima yu setul, góor gi ak jigéen ji ;* »

Danu nekk ci jamonoy antediluvien, te Yàlla dafay wane wuute gi nekk ci diggante baayima bu *sell wala bu setul* . Kon yoon wi daa yàgg ni mbindéef yiñ sàkk ci kaw suuf, te ci Lévitique 11, Yàlla dafa fàttaliku yoon yooyu mu tëral ci ndoorte li . Kon Yàlla am na sabab yu baax yu mu wara sàkku ci ñi mu tànn, ci sunu jamono, ñu *jox cër mbir yiy màggal dogal bimu tëral ngir nit ñi*. Bi Yàlla tànnée « *juróom ñaari jëkkër ak jabar yu sell* » ngir benn « *jëkkër ak jabar bu setul* », dafay wane ni moo taamu setal gi mu màndargaal ci « *tafukaayam* », di limu « 7 » ci sellaa yu jamonoy liggéeyam ci kaw suuf .

Gen.7:3 : “ *Juróom ñaari picci asamaan, góor ak jigéen, ngir dundal seeni doom ci kaw suuf si yépp .* ”

Ndax seen misaalu dundu malaaka yi ci asamaan si, “ *juróom ñaari picci* ” picci *asamaan* ” itam mucc nañu.

Gen.7:4 : “ *Desna juróom ñaari fan, dinaa taw ci kaw suuf ñeent-fukki fan ak ñeent-fukki guddi, te dinaa ray bépp mbindéef bu ma sàkk ci kaw suuf .* ”

Ba leegi ñu ngi wax ci limu " *juróom ñaar* " (7), maanaam " *juróom ñaari fan* " yuy **tàqale** waxtu duggug baayima yi ak nit ñi ci gaal gi ak cascade yu njëkk yi . Yàlla dina wàcce taw budul jeex ci diiru " *40 bëccëg ak 40 bëccëg* " . Nimeru bii di " 40 " mooy bu test bi. Dina wax ci « *40 fan* » yi ñu yónnee ay yuurnukat ci réewum Kanaan, ak « *40 at* » yu ñu dundu ak dee ci desert bi, ndax bëggu ñu woon dugg ci réew mi ay reew dëkk. Te bu Jesus duggee ci liggéeyam ci kaw suuf, dina ñu ko yóbbu ci fiir bu Seytaane, ginaaw bimu " *40 fan ak 40 guddi* " di liggéey. Dina am itam " *40 fan* " diggante dekkib Kirist ak tuurug Xel mu Sell mi ci Pentekost.

Ci Yàlla, li tax taw bu metti bi di am mooy yàq " *mbindéef yi mu sàkk* ." Moo tax mu fàttali ni, ginaaw bimu sàkkee Yàlla, dundu mbindéefam yépp moo ko moom , ngir mucal leen wala yàq leen . Dafa bëgga jàngal ñiy ñëw ëlëg njàngale mu am solo mu ñu baña fàtte.

Gen.7:5 : " *Nóh def lépp lu ko Yàlla sant* . "

Noah gëm na Yàlla te déggal ko, moo tax du réccu Yàlla, lépp lumu ko sant dafa def .

Gen.7:6 : " *Nowe amoon na 600 at bi mbënd mi di wàcci ci kaw suuf* ." »

Dina nu gëna leeral jamono ji, waaye aaya bii dafa wax ni mbënd mi amoon na ci 600eelu ^{at}ci dundu Noah. Bimu juddoo doomam bu njëkk ci 500 ^{at}, 100 at weesu nañu.

Gen.7:7 : " *Nowe dugg ci gaal gi, moom ak ay doomam, jabaram ak jabar yi, ngir muc ci ndoxu mbënd mi* . "

Jiroom ñatti nit kese ñooy muc ci mbënn ma.

Gen.7:8 : " *Ci rabi àll yu sell yi ak yi setul, ci picc yi ak ci lépp luy yëngu ci kaw suuf* ." »

Yàlla dafay wax . Ñaari " *lépp luy dundu ci kaw suuf* " dugg nañu ci gaal gi ngir muc . Waaye ci ban « *réew* » lañu bawoo , balaa mbënd mi wala ginaaw mbënd mi ? Tense present bu verb " *meut* " dafay tekki réew mi ginaaw mbënd mi ci jamonoy Musaa, moom mi Yàlla wax ci jaar-jaaram. Subtlety bi mën na justifier bàyyi ak jeexal yenn xeeti monstrous, bëggul ci repopulated suuf si , sudee ñu ngi amoon laata mbënd mi .

Gen.7:9 : " *Mu dugg ci gaal gi ak Noah, ñaar-ñaar, góor ak jigéen, ni ko Yàlla digale Noah* ." »

Njàngale mi dafay wax ci baayima yi waaye itam ci ñatti jëkkër ak jabar yi ñatti doomam yu góor yi ak seeni jabar ak boppam, muy lu jëm ci moom ak jabaram. Li Yàlla tãnee jëkkër ak jabar kese, daf nuy wane wareef gi leen Yàlla jox : ñu am doom, ñu bari.

Gen.7:10 : « *Bimu demee juróom ñaari fan , ndoxu mbënd mi ñëw ci kaw suuf* .

Bu ñu sukkandikoo ci xam-xam boobu, dugg ci gaal gi amoon na ci fukkeelu bis ci ñaareelu weer ci 600eelu ^{at}ci dundug Nowe, maanaam 7 fan laata 17eelu at bi ^{ñu wax}ci aaya 11 bi ci topp. Ci fukkeelu fan bi la Yàlla ci boppam tējoo " *buntu* " gaal gi ci képp ku nekkoon ci biir gaal gi, ni ko ñu waxee ci aaya 16 ci chapitre 7 bii.

Gen.7:11 : " *Bi Noah nekkee ci juróom benn témeeri at, ci ñaareelu weer wi, ci fukk ak juróom ñaareelu bis ci weer wi, ci bis boobu, ndox mu xóot mi yépp ubbeeku, te palanteeru asamaan yi ubbeeku* ." »

Yàlla tànn na " *fukk ak juróom ñaareelu bis ci ñaareelu weer* " ci 600 at yu Noah dundu, ngir " *ubbi palanteeru asamaan yi* ." Nimeru **17** dafay màndargaal àtte ci kodu nimeru **bi** ci Bible bi ak ci profesu yi ci nekk .

Xayma biñ def ci njiitu ñiñ tànn ci Gen.6 dafay teg mbënd mi ci atum 1656 , ginaaw bàkkaar Awa ak Adam, maanaam 434 5 at laata pringtemps ci atum 6001 ci njeexte àdduna bi, te loolu dina am ci sunu kalandriye bi ñuy faral di def balaa ci atum 2012. 30 ci sunu kalandriye nit bu dul dëgg te réerloo nit.

Dina nu beesal leeral yii ci Gen.8:2. Bi Yàlla waxee ci aaya bii ni « *ndox yiy génn ci ndox mi* » dañuy mottali , daf nuy xamal ni taw biy wàcci ci asamaan kese moo waral mbënd mi. Xam nañu ni " *xóotaayu suuf si* " mooy suuf si ndox muur lépp li ko dalee ci bis bi ñu ko njëkka sàkk, " *ndox mi* " dafay wane ni ndox mi dafa yokk bu baax ndax géj gi ci boppam

moo ko waral. Liy waral loolu mooy coppite yi am ci suufu géej gi, suñu yéegée, dañuy yokk niveau ndox mi ba mu yegg ci niveau bi muuroon suuf si yépp ci bis bi njëkk. Bi géej gi di suux la suuf su waw si génnee ci ndox mi ci ñatteelu ^{bis bi}, ci la ndoxu mbënd mi muur suuf su waw si. Taw bi ñuy woowe “*palanteeru asamaan*” amul benn njariñ ludul wane ni mbugal mi mingi joge ci asamaan si, ci Yàlla mi nekk ci asamaan si. Ginaaw loolu nataalu “*palanteer asamaan*” bi dina jël cër bu wuute ak barkeb asamaan yiy joge ci benn Yàlla asamaan si.

Gen.7:12 : “*40 bëccëg ak ñeent fukki guddi taw ci kaw suuf .*”

Loolu mënoon na yéem bàkkaarkat yi gëmul. Rawatina bi taw amul woon balaa mbënd mii. Suuf si njëkk mbënd mi , dex yi ak ndox yi ñoo ko daan roose ak di roose ; taw amul njariñ , lay suba moo ko wecci . Loolu moo waral ñi gëmul Yàlla jafewoon nañu gëm mbënd mi Nowe waxoon, ci kàddu ak ci jëf, ginaaw bimu tabaxee gaal gi ci kaw suuf su wow.

Jamonoy “*40 bis ak 40 guddi*” dafay wax ci jamonoy natt. Ci noonu la Israyil, bi génnee Egypt, dina ñu natt ci jamono ji Musaa amul, ndax Yàlla moo ko tëye ci jamono jooju. Lépp lu ciy génn mooy “*naat bu wurus*” biñ jël ci déggoob Aaron, rakk bu góor bu Musaa. Ginaaw loolu dina am “*40 guddi ak 40 guddi*” ngir banneexu réewum Kanaan, mu dem ba nit ñi baña dugg ndax nit ñu mag ñi dëkk ci. Waaye dina ñu natt Jesus ci diiru “*40 bëccëg ak 40 guddi*”, waaye ci jamono jii, doonte daa néew doole ndax liggéey bu yàgg bi, dina baña nangu Seytaane bi koy natt, mu dem ba mujjee bàyyi ko te amul ndam li. Moo tax Jesus mëna def liggéeyam ci kaw suuf, te mën na nekk lu jaadu.

Gen.7:13 : “*Ci bis boobu, Noah, Sem, Ham ak Yafet, ay doomam yu góor, ak jabaram, ak ñatti jabari doomam yu góor yi, dugg nañu ci gaal gi .*”

Aaya bii dafay wane ni ñu tãnee ñaari mbindéef yi nekk ci kaw suuf. Góor gu nekk dafa ànd ak “*ndimbalam*”, jigéen ji ñuy woowe “*jabaram*”. Ci anam yooyu , jëkkër ak jabar bu nekk dafay wane boppam ci melokaanu Kirist ak Eggaliis bi, “*ndimbalam*”, Kimu tãnn, ki mu wara muccal. Ndaxte barabu “*gaal gi*” mooy misaalu muccl gi mu njëkka wane nit ñi.

Gen.7:14 : “*Ñoom ak bépp rabi àll ci xeetam, bépp baayima ci xeetam, bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf ci xeetam, picc bu nekk ci xeetam, picc bu am laaf bu nekk, lépp lu am laaf .*”

Bi Yàlla fësalee baat «*xeetu mbindéef*», dafay fàttali nit ñi yooni naturam yi nit ñi ci sunu jamono ju mujj ji di am banneex di xëccoo, di sàggane ak di ñaawlu baayima yi ba ci xeetu nit ñi sax. Amul keneen ku gëna mëna xeex setal xeetu mbindéef yi ni ko. Te dafay sàkku ci ñi mu tãnn ñu bokk xalaatam ci mbir mi ndax limu njëkka sàkk mooy setal ak **tàqale bu mat sëkk** ci xeeti mbindéef yi.

Bi Yàlla fësalee xeetu mbindéef yi am laaf, dafay wane suuf si ak jawwu ji bàkkaar nekk réew mu nekk ci ndigalu Seytaane, moom ci boppam tuddee ko “*njiitu dooley jawwu ji*” ci Efes. 2:2.

Gen.7:15 : “*Ñu dugg ci gaal gi, ñaar-ñaar, ci bépp mbindéef bu am ngelaw luy dundu .*”

Bépp jëkkër ak jabar bu Yàlla tãnn, **dafay tàqaloo** ak seeni mbokk, ngir mëna wéy di dundu ginaaw mbënd mi. Ci **tàqale** bu mat sëkk boobu, Yàlla dafay jëfandikoo njàngalem ñaari yoon yi mu téral balaa nit ñi ñu mëna tãnn seen bopp : yoonu lu baax mooy yóbbu ci dundu, waaye yoonu lu bon mooy yóbbu ci dee.

Gen.7:16 : «*Bépp mbindéef dugg, góor ak jigéen, ni ko Yàlla digale Noah. Yahweh daal di koy tēj buntu bi .*»

Lu tax ñuy am doom ci «*xeetu mbindéef yi*» ñu ngi koy firndeel ci wax ji «*góor ak jigéen*».

Lii mooy jëf jiy jox jaar-jaar bi soloom ak jikko yonent ci njeexite jamonoy yiwu Yàlla : “ *Ci noonu la YaHWéH tëj buntu bi ci kawam .*” Mooy waxtu bi ëlëgu dundu ak dee di tàqaloo te kenn duko mëna soppo. Noonu la amee ci 2029, bu ñi mucc ci jamono jooju tannée sargal Yàlla ak jiroom ñaareelu bisu Sabbat, muy Samdi, wala sargal Rome ak Dibeer bu njëkk ci bis bi, sunu sukkandikoo ci ultimatum bi ñu joxe ci xeetu dekree bu nit ñi fippu. Fii itam Yàlla dina tëj “ *buntu yiw wi* ”, “ *ki ubbi ak ki tëj* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 3:7.

Gen.7:17 : “ *Mbënd mi yàgg na ñeent-fukki fan ci kaw suuf. Ndox mi dafa gëna yokk, mu yéeg ci gaal gi, mu yéeg ci kaw suuf si .* ”

Ark bi dafa yéeg.

Gen.7:18 : “ *Ndox mi di gëna am doole, di gëna am doole ci kaw suuf si, gaal gi di féey ci kaw ndox mi .* ”

Gaal gi dafay féey.

Gen.7:19 : “ *Ndox mi di gëna yokk, ba tundu wu kawe wu nekk ci suufu asamaan wi yépp muur .* ”

Suuf su wow dafay réer , ndox mi di ko suul.

Gen.7:20 : “ *Ndox mi yéeg ba fukk ak juróomi meetar ci kaw tundu yi, ñu muur leen .* ”

Tund wi gëna kawe ca jamono jooju amoon na luy tollu ci 8m ci ndox.

Gen. 7:21 : “ *Lépp luy yëngu ci kaw suuf, picc yi, baayima yi, baayima yi, ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf, ak nit ñépp .* ”

Baayima yiy noyyi ngelaw yépp dañuy dee ci ndox mi. Li ñu wax ci picc yi moo gëna am solo ndax mbënd mi dafay màndargaal àtte bu mujj bi, di àtteb asamaan, lu ci melni Seytaane, di tas ak mbindéef yi ci kaw suuf.

Gen.7:22 : “ *Lépp lu nekkoon ci suuf su wow , lu am ngelaw luy dundal ci bakkanam , dafa dee .* ”

Bépp mbindéef buñ sàkk ni nit, dundu gi a ngi aju ci noyyig, dafay dee ci ndox mi. Lii mooy benn lëndëm ci kaw yar gi mbënd mi jur, ndax nit rek moo koy tuumal, te amna barab bu ñuy ray baayima yi deful dara lu jaaduwul . Waaye ngir mëna ray nit ñi fippu, Yàlla dafa wara ray ak ñoom rabi àll yiy noyyi ngelaw li ci jawwu ji ni ñoom. Fi may jeexalee mooy, ngir xam dogal boobu, xalaatal ni Yàlla dafa sàkk suuf si ngir nit ñi ñu defaree ci leeram, te bañ ko sàkk ngir mu wër ko, ànd ak moom, te lu jëm ci baayima yi, ngir liggéeyal ko.

Gen.7:23 : “ *Lépp luy dundu ci kaw suuf, daa yàqu ci kaw suuf, dalee ko ci nit ba ci baayima yi, ba ci picc yiy raam ci asamaan si. Noah ak ñi àndoon ak moom ci gaal gi kese ñoo fa desoon .* ”

Aaya bii dafay firndeel wuute gi Yàlla amal ci diggante Noah ak ay àndadood nit ñi, ñoom ñépp bokk ci baayima yi, ñu wax ci « li nekkoon ak moom ci gaal gi » .

Gen.7:24 : « *Ndox mi daal di fees ci kaw suuf si téemeeri fan ak juróom ñatti fukki fan .* »

" *Téémère ak juróom fukki fan* " yi tàmbaliwoon nañu ginaaw 40 fan ak 40 guddi taw budul jeex bi waral mbënd mi. Biñu yeggee ci kawewaay bi gëna mag di " *15 cubits* " , wala lu tollu ci 8 m ci kaw " *tundu wi gëna kawe* " ci jamono jooju, niveau ndox mi nekk ci barab bu " *150 fan* ". Bu ko defee muy wàññeeku ndànk-ndànk ba mu wow ni ko Yàlla bégge.

Fi ñuy bàyyi xel mooy : Yàlla dafa sàkk dundu ci anam wu rëy, muy lu jëm ci nit ñi ak baayima yi jiitu mbënd mi. Waaye ginaaw mbënd mi, mébetam mooy wàññi dayo mbindéefam yépp ci anam wu méngoo, suko defee dundu di judd ci anam wi ginaaw mbënd mi. Bi ñu duggee ci Kanaan, waa Ibri yi seede nañu ni, gis nañu ak seeni bët ay xeeti raisin yu yaatu lool, ba ñaari nit ñu tollu ni ñoom ñoo ko mëna yóbbu. Kon wàññi dayo yi dafay laaj itam garab yi, meññeef yi ak lujum yi. Moo tax, Boroom bi du musa bàyyi sàkk, ndax jamono di dox, dafay soppali mbindéef yi mu sàkk ci kaw suuf, ba noppi méngale ko ak dundin wu

bees wiy xew. Dafa defar pigmentaasion bu ñuul ci der nit ñiy dundu ci radiaasion jant bu am doole ci gox tropikaal yi ak ekwatoor yi ci suuf si , di barab yu rayonu jant bi di dal ci suuf si ci 90 degre . Yeneen melo der yi dañuy weex wala ñu lewet , ñu melni përem , lépp di aju ci bariwaayu leeralu der bi . Waaye xonk bu njëkk bi Adam (Rek) bi juddoo ci deret mingi ci nit ñépp.

Biibël bi waxul ci anam wu leer xeetu baayima yi daan dundu balaa Mbënd mi. Yalla dafa bàyyi mbir mii mu nekk kumpa, amul benn feeñte bu amul benn werante, ku nekk moom boppam ci nimuy xalaatee mbir yi. Waaye, ma jël dogal ni, ginaaw bimu béggee jox xeetu dundu bu njëkk bi ci kaw suuf , jikko ju mat sëkk, Yàlla sàkkul woon , ci jamono jooju, mbindéef yi fi yàgg a nekk , te gëstukat yi gis nañu seen yax tay, ci suuf si. Moo tax ma wax ni Yàlla moo leen sàkk ginaaw mbënd mi , ngir gëna dooleel musiba suuf si ci nit ñiy gaaw dellu ginaaw ci moom . Bu ñu daggee seen bopp ci moom, dinañu ñàkk seen xel ak xam -xam bu réy, bi Yàlla joxoon ca Aadama ba ci Nóoyin. Loolu, ba ci yenn bërëb ci kaw suuf , nit ñi dina ñu fekk seen bopp ci nekkin bu yàqu bu " caveman " di song ak di tiital rabi àll yu soxor , te ci mbooloo , dina xam ni ñu koy yàq ak ndimbalu am solo bu baaxul ak yërmaande Yàlla.

Génesis 8

Tàqale bi ñu tàqale ci diir bu gàtt ñi nekkoon ci gaal gi

Gen. 8:1 : “ *Yàlla fàttaliku Noah ak baayima yépp ak baayima yi ànd ak moom ci gaal gi . Yàlla daal di yóbbu ngelaw ci kaw suuf si, ndox mi daal di dal .* ”

Yaakaar naa ni, musu ko fàtte, waaye dëgg la, dajale bu amul fenn bu dundu yi tëju ci gaal giy féey, dafay jox nit ñi ak xeeti baayima yi melokaan bu wàññeeke ba melni Yàlla bàyyi leen. Booy seet, dundu yooyu amul benn sikk ndax Yàlla daf leen di wottu melni alal . Am nañu li gëna am solo : ñu tàmbali feesal suuf si , tasaaroo ci kaw suuf si .

Gen. 8:2 : “ *Buur yu xóot yi ak palanteer yi ci asamaan dañu tëju, taw amul ci asamaan si .* ”

Yàlla dafay sàkk ndoxu mbënd mi ci nimu ko soxlaa. Fan lañu bawoo ? Ci asamaan si , waaye li gëna am solo ci dooley Yàlla . Mu jël nataalu gardien, ubbi buntu mbënd yiy màndargaal asamaan , jamono jot mu tëjaat leen .

Ci aaya bii, Yàlla daf nuy wax ni mbënd mi du taw biy wàcci ci asamaan kese moo waral *mbënd* mi . Xam nañu ni « *xóotaayu suuf* » mooy suuf si ndox muur lépp ci bis bi ñu ko njékka sàkk , « *ndox mi* » dafay wane ni ndox mi dafa yokk ndax géj gi ci boppam moo ko waral. Li waral loolu mooy coppite ci niveau fondu géj gi , muy yokk niveau ndox mi ba mu yegg ci niveau bi muuroon suuf si yépp ci bis bi njëkk . Bi géj gi di suux la suuf su waw si génnee ci ndox mi ci ñatteelu ^{bi} bi , ci la ndoxu mbënd mi muur suuf su waw si. Taw bi ñuy woowe “ *palanteeru asamaan* ” amul benn njariñ ludul wane ni mbugal mi mingi joge ci asamaan si, ci Yàlla mi nekk ci asamaan si. Ginaaw loolu nataalu « *palanteeru asamaan* » bi dina jël cër bu wuute ak barke yiy joge ci benn Yàlla asamaan bi .

Yàlla moo ko sàkk, moo tax mënoon na sàkk mbënd mi ci diir bu gàtt, su ko béggee. Waaye, li gënoon mooy mu tàmbali liggéey ndànk-ndànk ci mbindéefam yi mu jota defar. Ci noonu lay wane nit ñi ni, ci loxoom, nature bi nekk na ngannaay bu am doole, muy jumtukaay bu am doole bumuy jëfandikoo ngir barkeel wala mbugal, lépp di aju ci liggéey bu baax wala bu bon.

Gen. 8:3 : " *Ndox mi daal di wàcci, dem, ndox mi wàññeeke ginaaw téemeeri fan ak juróom fukki fan .* "

Ginaaw 40 fan ak 40 guddi taw budul jeex , topp ci 150 fan yu ndox mi nekk ci barab bu gëna kawe , ndox mi mingi tàmbali wàññeeku . Ndank-ndank, xóotaayu gééj gi mingi wàññeeku, waaye mingi gëna xóot nimu ko defee balaa mbënd mi.

Gen. 8:4 : “ *Ci fukk ak juróom ñaareelu weer ci weer wi, gaal gi dafa taxaw ci tundu Ararat .* ”

Bu juróomi weer yi jeexee , ba ci bis bi tuddu « *fukk ak juróom ñaareelu bis ci juróom ñaareelu weer wi* » , gaal gi dafay bàyyi féey ; Mingi nekk ci kaw tundu wi gëna kawe ci Ararat . Limu “ *fukk ak juróom ñaar* ” dafay firndeel njeextalu àtteb Yàlla. Leeral yooyu dañuy wane ni , bi mbënd mi di am, gaal gi toxuwul fu sori ci barab bi Noah ak ay doomam tabaxoon. Te Yàlla béggoon na firnde mbënd mi wéy di feeñ ba ci njeexite àdduna , ci collu Tundu Ararat, bi njiiti réewum Russie ak Turki tere woon ñu dem fa . Waaye ci jamono jimu tànn, Yàlla dafa béggu ñu jël ay nataal ci jawwu ji, ngir firndeel ni amna piyeesu gaal gi jàpp ci glaas bi ak neige bi. Tay, seetlu satelit mën na firndeel bu baax nekkinu mbir mi. Waaye kilifa yi ci kaw suuf, béggu ñu gëna màggal Yàlla biy sàkk àdduna ; Dañu melni ay noon ci moom, te Yàlla daf leen di fay lu baax , di leen dóor mbas mi ak ay terrorist.

Gen.8:5 : “ *Ndox mi wéy di wàññeeku ba ci fukkeelu weer wi. Ci fukkeelu weer wi, bis bi njëkk ci weer wi, collu tundu yi feeñ .* ”

Wàññi ndox mi bariwul ndax ginaaw mbënd mi, ndox mi dafay gëna kawe suuf si balaa mbënd mi. Vallé yu yàgg yi dina ñu des ci biir ndox mi, ñu jël melokaanu gééj yi am ci biir dëkk bi, lu ci melni gééju Mediteraane, gééju Caspien, gééju xonk, gééju ñuul, ak ñoom seen.

Gen.8:6 : “ *Bi ñeent-fukki fan weesee, Noah ubbi palanteer bimu defaroon ci gaal gi .* ”

Ginaaw 150 fan ci jàmm ak 40 fan ci xaar, bis bi njëkk, Noah ubbi palanteer bu ndaw bi. Dayo bu ndaw bimu am, di benn meetar wala 55 cm , mën nañu ko jëfandikoo ndax liñu ko jëfandikoon mooy bàyyi picc yi mënna rëcci ci gaalu dundu gi .

Gen.8:7 : “ *Mu yónnee korney, mu dem, dellu, ba ndox mi wow ci kaw suuf .* ”

Gis-gis suuf su wow gi ñu ngi koy wax ci yoon wi " *lëndëm ak leer* " wala " *guddi ak bëccëg* " ci ndoorte mbindéef yi. Itam, li ñu njëkka gis mooy " *korney* " **bu amul benn sikk** , am dunqu yu " **ñuul** " melni " *guddi* ". Dafay def lépp lumu mën, te moom boppam ci Noah, di ki Yàlla tànn. Kon dafay màndargaal diine yu lëndëm yiy tàmbali liggéey te duñu am benn diggante ak Yàlla.

Ci anam wu gëna leer, dafay màndargaal Israyil bu jëm ci yaram, di jàppante bu yàgg bi Yàlla yónnee ay yonent ci jamono yu bari, lu melni ñëw ak dem korney, ngir jéema dindi askanam ci jëfi bàkkaar. Israyil bi Yàlla bañ, dafa wéy di **tàqaloo ak** moom, melni " *korney bi* " .

Gen.8:8 : “ *Mu yónnee mbonaat ngir xool ndax ndox mi wàññeeku na ci kaw suuf .* ”

Ci yoon woowu, ñu yónnee « *mbonaat* » **bu sell bi** , am dunqu yu « **weex** » **ni neige, ngir saytu**. Ñu ngi koy def ci suufu màndarga « *bëccëg ak leer* ». Ci liggéey boobu, mingi wax ci kóllóre gu bees giñ tabax ci deret ji Yeesu Kirist tuuru.

Gen.8:9 : “ *Waaye mbonaat gi gisul fu mu mënna tēdd, mu dellu ci gaal gi, ndaxte ndox mi dafa fees dell ak kaw suuf si.* ” *Mu tàllal loxoom , jàpp ko , yóbbu ko ci gaal gi .*

" *Korney* " bu weex bi wuute na ak " *Korney* " bu ñuul bi moom boppam , ndax Nowe moo ko gëna jege, moo ko jox " *loxoom ngir jàpp ko, yóbbu ko ci gaal gi* " ànd ak moom. Dafay màndargaal limu lëkkale kiñ tànn ak Yàlla ci asamaan si. Benn bis “ *mbonaat* ” bi dina noppalu ci Yeesu Kirist, bimu demee ba ci kanamu Yaxya, ngir mu sóob ko ci ndox.

Maa ngi lay digal nga méngale ñaari mbind yii ci bible ; ci aaya bii : « *Waaye mbonaat gi gisul fumu tēdd* » ak aaya bii ci Mat.8:20 : « *Yeesu tontu ko ne : « Renard yi am nañu ay pax, picci asamaan yi am nañu ay lënd; Waaye Doomu nit ki amul fumu tēdd* boppam . ak aaya yii ci Yowaana 1: 5 ak 11 , fu ñuy wax ci Kirist, muy nekkinu

“ leer ” bu Yàlla ci “ dundu ” , mu ne : “ Leer gi leer na ci lëndëm gi, te lëndëm gi mënul ko nangu ... / ... Mu ñëw ci boppam, te ay boppam mënul ko .” Ni « mbonaat » bi delloo ci Noah, bàyyi ko mu jàpp ko, ci loxoom , dekki, noonu la Musalkat bi Yeesu Kirist delloo ci asamaan si, ci Yàllaam, di Baay bi ci asamaan si, bàyyi ci ginaawam ci kaw suuf, bataaxalu muccal ndawam yu bees yi, ci mbaaxam. Ci Peeñu 1:20 : dina leen jàpp “ ci loxoom ” ci “ juróom ñaari jamono ” yi “ juróom ñaari Eggaliis yi ” waxoon ci kanam , fu mu leen di defal ñu bokk ci sellayyu Yàlla “ leer ” bi “ juróom ñaari làmp ” yi di màndargaal.

Gen.8:10 : “ Mu xaar juróom ñaari fan, ba noppi bàyyiwaat mbonaat mi ci gaal gi . ”

Ñaari fàttaliku « juróom ñaari fan » yi daf nuy jàngal ni, ci Noah, ni ci nun tay, Yàlla moo ko taxawal, te Yàlla moo ko santaane ci benn ayu-bis bi di « juróom ñaari fan » , muy benn bu màndargaal « juróom ñaari junniy at » ci projet bu mag bimu def ngir muccal nit ñi. Li ñuy wax ci lim bii di “ juróom ñaar ” daf nuy may nu xam solo gi Yàlla jox ko ; Loolu mooy gëna dëggal ni Seytaane moo koy song, ba keroog Kirist di dellusi ci ndam liy jeexal nguuram ci kaw suuf.

Gen.8:11 : « Ci guddi gi mbonaat mi dellusi ci moom ; mu am xob oliw bu ñu dagg, mu am ci gémmiñam. Nowe xam ne ndox mi wàññeeku na ci kaw suuf .

Ginaaw jamono yu yàgg yu « lëndëm » yuñ yëgle ci kàddu « guddi » , yaakaaru mucc ak bannexu mucc ci bàkkaar dina ñu ñëw ci suufu nataalu « garabu olive » , ñu toppalante kóllóre gu yàgg gi ak kóllóre gu bees gi. Ni Noah xamee ci benn “ xobi olive ” ni réew mi ñu doon xaar, dina ko dalal, noonu la “ doomi Yàlla ” yi di jàngee, xam ni, **ki ñu yónnee ci asamaan si, di Yeesu Kirist**, moo leen ubbil nguuru asamaan si .

" Xob olive " boobu dafa seede Noah ni garab yi mën nañu jebbi ak màgg.

Gen.8:12 : “ Mu xaar juróom ñaari fan ; Mu daldi bàyyi pitax bi. Waaye musul dellusi ci moom .

Màndarga boobu dafa doon lu am solo, ndax dafay firndeel ni " mbonaat bi " tànn na des ci nature bi ko doon jox lekk.

Ni " mbonaat " bi réeree ginaaw bimu joxee bataaxalam ci yaakaar , ginaaw bimu joxee bakkanam ci kaw suuf ngir muccal ñi mu tànn, noonu la Yeesu Kirist, " Prince of jàmm " di bàyyi suuf si ak ay taalibeem, bàyyi leen ñu moom seen bopp, ñu mënna dundu seen àdduna ba keroog muy dellusi ci ndam.

Gen. 8:13 : “ Bi ñu amee juróom benn téemeeri at ak benn, ci bis bi njëkk ci weer wi, ndox mi jeex ci kaw suuf. Noah dindi mbusu gaal gi , xool, gis ni suuf si wow na .

Suuf si mingi wéy di waw, waaye mingi am yaakaar, moo tax Noah jël dogal ubbi kaw gaal gi ngir xool ci biti, bimu xamee ni gaal gi dafa daanu ci kaw Tundu Ararat, mu gis fu sori lool , yaatu lool ci horizon bi. Ci jaar-jaaru mbënd mi, gaal gi dafa jël nataalu nen bu for. Su picc bi sotti, piccu ginaar gi dafay dog coq bimu ko tējoon. Nowe itam def luni mel ; mu “ dindi mbusu gaal gi ” te dootul am njariñ ngir musal ko ci taw bu metti bi. Ngeen bàyyi xel ni Yàlla ñëwul ngir ubbi buntu gaal gi mu tējoon ci boppam ; Loolu dafay tekki ni du laaj wala soppo doxalinu àtteem ci kaw fippukat yi ci kaw suuf, ñoom ñi buntu mucc ak asamaan dina ñu tēju saa yu nekk.

Gen.8:14 : “ Ci ñaareelu weer wi, ci ñaar fukki fan ak juróom ñaar ci weer wi, réew mi wow na . ”

Suuf si mën na dëkkaat ginaaw biñu ko tējoo ci gaal gi diiru 377 fan, daale ko ci bis bi ñu duggee ci gaal gi , Yàlla tēj buntu bi.

Gen.8:15 : “ Ci noonu la Yàlla wax ak Noah , ni ko :

Gen. 8:16 : “ Genn ci gaal gi, yaw ak sa jabar, say doom yu góor ak say jabar . ”

Yàlla mooy joxe siñaal biy génne “ gaal gi ” , moo tējoon benn “ buntu ” bi ci ñi ci nekkoon balaa mbënd mi.

Gen. 8:17 : « *Jël leen génne bépp mbindéef bu nekk ci yaw, picc yi ak baayima yi ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf, ñu tasaaroo ci kaw suuf, di bari doom* » .

Li xew-xew bi dafa nuru bu juroom bi bis ci ayu-bis bi ñuy sàkk àdduna, waaye du mbindéef bu bees , ndax ginaaw mbënd mi, nit ñi dañuy gëna bari ci kaw suuf si, te loolu mooy li ñu waxoon ci 6 000 at yu njëkk ci taarixu àdduna. Yalla bëggoon na jamono jii nekk lu tiis ba noppi di tere nit ñi gëm. Jox na doomi aadama yi firnde buy wane njariñu àtteb Yàlla. Firnde gi ñuy fàttaliku ci 2 Piyeer 3 :5 ba 8 : “ *Dañu bëgga baña xam ni asamaan yi dañu amoon bu njëkk ci kàddug Yàlla, te suuf si dafa juddoo ci ndox ak ci ndox. lakk buy waajal bis àtte ba, di yàq ñi ragal Yàlla. Waaye samay xarit, buleen fàtte lenn lii: ci Boroom bi benn bis dafay melni junniy at, junniy at melni benn bis* . Mbëndu safara biñ waxoon dina am ci diggu juróom ñaareelu junniy at ci jamonoy àtte bu mujj bi , ci ubbite bu am magma bu tàng biy muur kaw suuf si yépp. “ *Lak bu tàng* ” bi ñu wax ci Peeñu 20:14-15, dina lakk kaw suuf si ak ñi ci dëkk te gëmul Yàlla, ak seeni liggéey yi ñu bëggoon gëna xëcc, di sàggane mbëggeelu Yàlla gi ñu wane. Ci juróom ñaareelu junniy at bi, ñu ngi ko waxoon ci juróom ñaareelu bis ci ayu-bis bi, loolu dafa méngoo ak li ñuy wax “ *benn bis mingi melni junniy at, junniy at melni benn bis* .”

Gen.8:18 : “ *Nowe génn, ànd ak ay doomam, jabaram ak jabar yi* . ”

Bi baayima yi génnee, nit ñu bees ñi génn ci gaal gi. Ñu ngi gis leeralu jant bi ak bayaal bu yaatu te daanaka amul àpp bi nature bi leen jox, ginaaw bi ñu tējoo 377 guddi ak bëccëg ci barab bu xat te lëndëm.

Gen. 8:19 : “ *Bépp baayima, bépp mbindéef buy raam, bépp picc ak bépp mbindéef buy raam ci kaw suuf, génn ci gaal gi, ci seeni xeetam* . ”

Li ñuy génn ci gaal gi dafay wax ci duggug ñiñ tànn ci nguuru asamaan si, waaye ñi Yàlla jàpp ni sell nañu kese ñooy dugg. Ca jamonoy Nóoyin, loolu amagul woon, ndaxte ñi sell ak ñi sellatul dinañu ànd dëkk, ci wenn suuf, di xeexante ba àddina tukki.

Gen.8:20 : “ *Nowe tabax na saraxalukaay ngir Yàlla ; mu jël ci bépp baayima bu sell ak ci bépp picc bu sell, daal di koy lakk sarax ci kaw altar bi* .

Saraxu lakk-lakk bi, jëf la bu Nóoyin mi tànn ngir wone ngërëmam ci Yàlla. Génngug àddunag nit ku deful dara, maanaam baayima, dafay fàttali nit ñi Yàlla bi ko sàkk, anam wi mu nara jaar ngir muccal ruuh ñi mu tànn, ci Yeesu Kirist. Baayima yu sell yi yelloo nañu nekk misaalu saraxu Kirist miy fësal setal gu mat sëkk ci ruuh, yaram ak xel.

Gen.8:21 : « *Boroom bi xeeñ xet gu neex gi, mu ni ci xolam ne : «Duma gëna ñaawlu suuf si ndax doomi aadama yi, ndax xalaati doomi aadama yi dañu soxor ci seen ndaw . te dootu ma ray bépp mbindéef buy dundu, ni ma ko defee* . ”

Saraxu lakk bi Noah saraxe, ngëm gu dëggu la, di déggal Yàlla. Ndaxte sudee dafa saraxe Yàlla sarax , dafay tontu ci xeetu saraxe bimu ko sant mu def , bu yàgg balaa muy jàngal ko waa Ibre yi bàyyi Egypt. Baatu « *xet gu neex* » nekkul luy wax ci xet gu neex gi, waaye Xelum Yàlla miy gërëm déggal ki mu tànn, ak gis-gis bi yonent yi joxe ci saraxam bu ëlëg , ci Yeesu Kirist.

Ba àtte bu mujj bi, dootul am mbënd buy yàq. Jaar-jaar yi dañu wane ni nit ñi dañuy « *soxor* » , ni ko Jesus waxee ci ndawam yi ci Matt 7:11 : « *Kon sudee yéen ñi soxor ngeen xam ni ngeen di jox seeni doom lu baax, ndax seen Baay bi nekk ci kaw dina gëna jox lu baax ñi ko ñaan* » . Kon Yàlla dafa wara yar “ *baayima bu soxor* ” bi , muy xalaat bu Pool bokk ci 1 Kor 2:14, te ginaaw bimu wane ci Yeesu Kirist dooley mbëggeelam ci ñoom, yenn ci ñi ñuy woowe “ *soxor* ” dina ñu nekk nit ñu gëm te déggal Yàlla .

Gen. 8:22 : “ *Ba àdduna bi di dundu, jamonoy jiwwu ak góob, sedd ak tàngoor, ete ak hiver, bëccëg ak bëccëg duñu jeex* . ”

Juróom ñatteelu chapitre bi dafay jeexal ci fàttali nit ñi ci wuute gi am ci diggante mbir yu wuute lool, yu jiite dundu àdduna bi, li ko dalee ci bis bi ñu njëkka sàkk àdduna, ci sàrtu ndayam « *guddi ak bëccëg* », Yàlla dafa wane xeex bi am ci kaw suuf diggante

« lëndëm » ak « leer » biy mujjee am ndam jaaraleko ci Yeesu Kirist. Mu lim ci aaya bii coppite yu metti yu bawoo ci bàkkaar ci boppam, muy jéego bu juddoo ci tãneef biñ jox mbindéef yi ci asamaan ak ci kaw suuf, ñu moom seen bopp bëgg ko, di ko jaamu, wala ñu bañ ko ba bëgg ko. Waaye limu moom sa bopp bi nara jur mooy dundu ci ñi bëgg lu baax, dee ak yàqu-yàqu ci ñi bëgg lu bon, ni ko mbënd mi wane.

Mbir yiñ ci wax yépp dañu ànd ak mesaas bu jëm ci ngëm :

« *Jiwwu ak góob* » : dañuy fësal ndoortelu Evangelisasiŋ ak njeextalu àdduna ; 13:37 ba 39 : “ Yeesu tontu leen : *Ki ji jiwwu wu baax wi mooy Doomu nit ki; àddina mooy tool bi; ñi bokk ci nguuru Elohim ñooy jiwu wu baax wi; ñax mi, doomi Ibliis lañu. Seytaane mooy noon bi ko ji; góob bi mooy njeextalu àdduna* . Malaaka yi ñooy góobkat yi .

“ *Sedd ak tangoor* ” : “ **tangoor** ” dañu ko wax ci Peeñu 7:16 : “ *Dutu ñu xiif, dootu ñu mar, jant bi du leen lakk , tangoor wi du leen laal* . Waaye lu moy loolu, « *sedd* » bi nekk na jéego bu bawoo ci mbugalu bàkkaar.

“ *Été ak hiver* ” : ñoom ñooy ñaari jamono yu épp doole, bu nekk ci ñoom amul benn mbégte ci limu épp.

“ *Guddi ak bëccëg* ” : Yàlla daf leen wax ci yoon wi nit ñi ko jox , ndax ci pexem, ci Kirist la jamonoy bis bi di ñëw, di woote ngir dugg ci yiwam, waaye ginaaw jamono jooju la “ *guddi gi kenn mënul liggéey* ” buñu sukkandikoo ci Yowaana 9:4 , maanaam, soppo ëlëgu nit ndax mooy dundu ci jamonoy yiw.

Génesis 9

Tàqaloo ak ni àdduna bi di doxee

Gen.9:1 : “ *Yàlla barkeel Noah ak ay doomam, ni leen : “Ngeen am doom, bari, feesal àdduna.”* »

Lii mooy liggéey bi Yàlla njékka jox mbindéef yi muccal ci gaal gi nit ñi tabax : Noah ak ñatti doomam.

Gen.9:2 : “ *Bépp rabi àll, bépp picc bu nekk ci asamaan, ak bépp mbindéef buy yëngu ci kaw suuf, ak bépp jën bu nekk ci gééj, dina ñu la ragal* . »

Dundug baayima yi mingi aju ci nit ñi , moo tax, balaa mbënd mi, nit ñi dina ñu mëna jiite baayima yi. Lu moy su baayima bi ñàkkee loxoom ndax tiitaange wala mer, baayima yépp dañu ragal nit, ba noppi di jéema daw ko suñu daje ak moom.

Gen.9:3 : « **Bépp mbindéef buy yëngu , dina nekk seen lekk , ni ñax mu wert** .

Bari sabab yu waral ñuy soppo seeni regime . Duma jox lu bari solo ci yoon wi ñu joxe , maa ngi njékka wax ni amul lenn luñu lekk ci gàncax yi ci jamonoy mbënd mi, te suuf si muur ndox mu xorom mi nekkoon lu ñàkk doom , ndànk-ndànk du dellu ci njuram ak njuram. Rax ci dolli , ngir ñu mëna tàmbali saraxu saraxe ci làkku Ibraayma, fàww ñu lekk yàppu sarax biñ saraxe ci gis-gis bu yonent yi ci Reer bu sell bi, fu ñuy lekk mburu mi muy màndargaal yaramu Yeesu Kirist , ba noppi ñu naan ndoxu raisin bi muy màndargaal deretam. Ñatteelu sabab bi, bu gëna néew luñu ko mëna wax, waaye gëna néew dëgg, mooy Yàlla bëgg na wàññi àppu doomi aadama yi ; ak lekk yàpp biy yàq, di dugal ci yaram wi mbir yuy yàq dundu, mooy gëna am solo ci bëgg-bëggam ak dogalam. Li nga xam ci regime vegetarien wala vegan rek a mëna firnde lii. Ngir gëna dooleel xalaat boobu, xamleen ni Yàlla terewul nit ñi lekk baayima **yu setul** , doonte dañuy lore ci wérgi-yaram.

Gen.9:4 : “ *Waaye, buleen lekk yàpp ak bakkanam, ak deretam* . ”

Tere yooyu dina ñu wéy di dox ci kóllóre gu yàgg gi, buñu sukkandikoo ci Lev. 17:10-11 : « *Su kenn ci bànni Israyil wala ci gan yi dëkk ci seen biir lekk deret , dinaa ko jële sama*

kanam ci ki lekk deret , te dinaa ko dàq ci askanam . " ak ci xibaar yi , buñu sukkandikoo ci Jëf ya 15:19 ba 2 1 : " *Moo tax ma jàpp ni, bunu sonal ñi dul Yawut, ñuy wëlbatiku ci Yàlla, waaye dañu leen wara bind ñu moytu yàpp yu tilim yi, moytu njaayum xol, moytu yàpp yuñ lakk, ak deret .* Ndaxte *ci dëkk bu nekk, yàgg naa am ñuy waare ci kàddug Musaa , ndaxte bis bu nekk dañu koy jàng ci jàngu yi .*

Yàlla dafay woowe " *ruuh* " mbindéef yépp yu juddoo ci yaram ak xol bu wéeru ci yaram. Ci yaram wi, cër biy yëngu mooy yuur gi deret ji ci boppam moo koy jox , te oxygen bi poumon yi di dugal ci yaram wi dafay setal saa yu ñuy noyyi . Bu yuur gi nekkee ci dundu , dafay defar siñaal yiy génne xalaat ak fàttaliku , ba noppi mooy yor liggéeyu yeneen cër yi bokk ci yaram wi. Rolu " deret " bi itam , ci genome bi , amul feneen ci bépp ruuh buy dundu , waru ñu ko lekk ngir sababi wérgi-yaram, ndax dafay yóbbaaale mbalit ak mbalit yuñ defar ci yaram wi yépp, ak ngir sababi ngëm. Yàlla denc na boppam, ci anam wu amul fenn , ngir njàngalem diine , njàngalem naan deretu Kirist, waaye ci xeetu ndoxu raisin bi ñuy màndargaal kese . Sudee dundu gi mingi ci deret ji, ki naan deretu Kirist dafay tabaxaat boppam ci limu sell te mat sèkk , lépp di méngoo ak njàngalem dëgg, maanaam yaram wi dafa am limuy dundee.

Gen.9:5 : “ *Xamleen ne, dinaa laaj deretu seen bakkan ci loxo bépp rabi àll . Dinaa laaj ruuh nit ci nit, muy rakkam .* »

Dundu mooy li gëna am solo ci Yàlla mi ko sàkk . Nit ñi dañu ko wara déglu ngir xam mer gi ñu def ci moom, mooy boroom dundu giñ jël. Kon moom kese moo mëna jox ndigal jël dundu. Ci aaya bi weesu, Yàlla may na nit ñi ñu jël dundu baayima ngir lekk, waaye fii dafay nekk ñaawtéef, faat nit buy jeexal dundu doomi aadama yi ba fàww. Dundu giñ jël dootu ñu mëna jege Yàlla, te duñu mënati gis ni nit ñi soppo seen doxalin sudee ba foofu mënul woon ànd ak yoon wi mu téral ngir muccal nit ñi. Yàlla dafa téral yoonu fayyu , maanaam “ *bët ci bët, bëñ ci bëñ, dundu ci dundu .*” Baayima bi dina fay limu faat nit ci deewu boppam, te nit ku melni Kayin dina ñu ko ray sudee dafa ray " **rakk** " **bu nekk** *ci* deretam ci xeetu Abel.

Gen.9:6 : “ *Ku tuur deretu nit, nit dina tuur deretam . Ndaxte Yàlla dafa sàkk nit ci leeram .* »

Yalla jéemul yokk limu dee yi ndax lu moy loolu , ci may ñu ray faatkat, mingi gëm ni dina am njeexte luy tere nit ñi dee, te ndax risk bi ci nekk , limu nit ñi gëna bari dina ñu jàng ni ñuy yoree seen fitna, ngir ñu baña nekk faatkat yu yelloo dee, ci seen tur.

Ki am ngëm gu dëgg , moo mëna xam luy tekki " Yàlla dafa sàkk nit ci *leeram* ." Rawatina bi nit ñi nekkee lu soxor te soxor ni ko xewe tay ci réew yu sowwu jant yi ak fépp ci kaw suuf si xam-xamu gëstukat yi nax leen.

Gen.9:7 : “ *Yéen, jural leen doom, bari, tasaaroo ci kaw suuf, bari ci .* »

Yàlla bëgg na lool ñu bari, te limu ñi mu tànn dafa wàññeeku bu baax , ba ci limu ñi mu woo, ñuy daanu ci yoon wi , te lu limu mbindéefam yi di gëna bari , mooy gëna mëna gis ñi mu tànn ci ñoom ; ndax buñu sukkandikoo ci Dan.7:9, limu ñu tànn mooy benn milion ci fukki miliyaar yuñ woo, wala 1 ci 10 000 .

Gen.9:8 : “ Yàlla waxaat ak Noah *ak ay doomam, ne* leen :

Yàlla dafa wax ak ñeenti góor ñi ndax suñu joxee kiliftéef góor giy representé xeetu nit ñi, dina ñu teg seen bopp ci li ñu nangu jigéen ñi ak xale yi ñu def ci seen nguur ñu def ko. Nguur mooy màndarga wóolu Yàlla ci nit ñi waaye daf leen di defal seen bopp ci kanamam ak àtteem .

Gen.9:9 : “ *Maa ngi fas sama kóllóre ak yaw ak say doom yu lay topp .* »

Dafa am solo tay nu xam ni nun la Yàlla defal “ *kóllóre* ” . Dundug jamono jii ak ay sos yu bees yuñ sos duñu soppo sunu cosaanu doomi aadama. Nun nooy moom ndoorte lu bees li Yàlla jox nit ñi ginaaw mbënd mu metti mi. Kóllóre giñ fas ak Noah ak ñatti doomam dafa leer . Mingi ñaan Yàlla mu baña yàq doomi aadama yépp ci ndoxu mbënd mi.

Ginaaw loolu mooy ñew kóllóre gi Yàlla nara tëral ak Ibraayma, kóllóre giy mat ci ñaari mbir yu toppalante , maanaam ci jamono ak ci ngëm, ci liggéeyu mucch gi Yeesu Kirist def. Alyans boobu dina nekk ci yoonu benn-benn nit, melni tolluwaayu mucch gi ñuy wax. Ci diiru 16 xarnu yi jiitu ñewam bu njëkk , Yàlla dafa fësal pexem mucch gi jaaraleko ci xew-xewu diine yi mu sant waa lbre yi. Ginaaw loolu , ginaaw bi ñu defee ci Yeesu Kirist pexe boobu feeñ ci leeram yépp, lu tollu ci 16 xarnu ci ginaaw, njubadi dina topp njubadi, ci diiru 1260 at , lëndëm gi gëna lëndëm dina nguuru ci ndigalu papism bu Rome. Lu ko dalee ci atum 1170, bi Peter Waldo mëna jëfandikoowaat ngëmu chretien bu sell te gëm, boole ci topp Sabbat dëgg , ñu tãnee njiit yu néew xam-xam , ginaaw moom , ñu tãnee leen ci liggéeyu Reformation bi ñu jël waaye ñu deful ko. Itam , ci atum 1843 la Yàlla mëna gis ci pioneer yi Adventism , nit ñu gëm ñu tãnn, ci ñaari yoon ñu natt ngëm . Waaye teelon na ba tey ngir ñu xam bu baax kumpa yi mu feeñal ci kàddug Yàlla. Màndarga jàppalante ak Yàlla mooy saa yu nekk jàppale ak jot leeralam, loolu moo tax liggéey bi may bind ci turam, ngir leeralal ñi mu tãnn, dafay nekk ci suufu titre " *seede bu Jesus* ", jëmmam ju mujj, màndargaal jàppalanteem dëgg la te wóor.

Gen.9:10 : “ *ak bépp mbindéef buy dundu bu ànd ak yeen, muy picc yi ak baayima yi ak bépp rabi àll, muy bépp mbindéef bu génn ci gaal gi, wala bépp rabi àll bu nekk ci kaw suuf .* »

Kóllóre gi Yàlla tëral dafa jëm itam ci mala yi, maanaam lépp luy dund te nar a bare ci kaw suuf.

Gen.9:11 : “ *Dinaa def sama kóllóre ak yeen , ndoxu mbënd dootul ray bépp mbindéef, te mbënd du yàq àdduna bi .* »

Njàngalem mbënd mi dafa wara nekk lu amul fenn. Leegi Yàlla dina dugg ci xeex bu jege ndax mébetam mooy xëcc xol ñi mu tãnn.

Gen.9:12 : « *Lii mooy màndarga kóllóre gi may fas ak yéen ak bépp mbindéef buy dundu bu ànd ak yéen , ba fàww .*

Màndarga gi Yàlla jox dafay wax ci lépp luy dundu ci lu sell ak lu tilim. Ba tay nekkul màndarga ci boppam, maanaam juróom ñaareelu bis biy màggal bésu noflaay bi. Màndarga gii dafay fàttali mbindéef yiy dundu dig bimu def ni du leen yàqaat ak ndoxu mbënd mi ; Lii mooy àpp bi.

Gen.9:13 : “ *Maa ngi def sama xon ci niir yi, mu nekk màndarga kóllóre gi ma am ak suuf si .*”

Science dina leeral li waral xon bi am. Dafay yàqu spectre leeralu jant bi nekk ci kaw ay lal ndox yu woyof wala lu tooy lool. Ñépp seetlu nañu ne xon day feeñ bu taw taw te jant bi tasaare ay rayonam yu leer. Teerewul, taw bi dafay fàttali nit ñi mbënd mi, leeralu jant bi dafay màndargaal leeralu Yàlla bu am njariñ, buy féexal xol.

Gen.9:14 : “ *Su ma indie niir yi ci kaw suuf, xonk bi dina feeñ ci niir yi .* »

Kon Yàlla moo sos niir yi ngir ñu mëna taw ginaaw mbënd mi, te ci jamono jooju lañuy taw ci xon bi. Waaye ci jamono jii nu nekk, góor ñi ak jigéen ñu soxor ñi, dañu yàq ba noppi tilim mbirum xon bi , ci jël màndarga gii di jàppalante Yàlla, def ko akronim ak màndarga dajale ñiy yàqu ci wàllu awra. Yàlla dafa wara wut ci loolu sabab bu baax ngir dóor nit ñii ñu bañ te ñàkka jox cër moom ak doomi aadama yi. Màndarga yi mujj ci meram dina feeñ ci diir bu gàtt, di tàkk ni safara, di yàq ni dee.

Gen.9:15 : “ *Dinaa fàttaliku sama kóllóre gi ma fas ak yéen ak bépp mbindéef buy dundu, te ndox mi dootul nekk mbënd buy yàq bépp mbindéef .* »

Li may jàng kàddu yu baax yii ci gémmiñu Yàlla, damay natt jafe-jafe bi ci xalaat li mu mëna wax tay ndax njubadi nit ñi, di dellu ci ni ñu ko daan amal balaa mbënd mi.

Yàlla dina topp kàddoom, dootul am mbënd, waaye ngir ñi fippu yépp , mbënd safara lañu denc ngir bis àtte bu mujj bi ; loolu la ndaw li Piyeer fàttali nit ñi ci 2 Piyeer 3:7 . Waaye balaa àtte bu mujj bii , ak balaa Kirist di dellusi, safara nikaleyeer bu Ñatteelu

guerre mondiale wala " 6th trumpet " bu Peeñu 9:13 ba 21, dina ñëw , ci jëmmu " champignon " yu bari te ^{bon}yuy ray nit , ngir yóbbu fi ñuy rëcci ci njubadi, ñu nekk dëkk yu mag yi , E.

Gen.9:16 : “ *Arc bi dina nekk ci niir yi ; Dinaa ko xool, ngir fàttaliku kóllóre gu sax gi Yàlla fas ak bépp mbindéef buy dundu ci kaw suuf .* ”

Jamono jooju soriwul noonu ci nun, te mën na bàyyi nit ñu bees ñi ñu am yaakaar bu rëy ci moytu njuumte yi waa antediluvien defoon. Waaye tay yaakaar amatul ndax meññeefu antediluvien feeñ na fépp ci sunu biir.

Gen.9:17: “ *Yàlla ne Noah : « Lii mooy màndargaal kóllóre gi ma fas ak bépp mbindéef bu nekk ci kaw suuf . »* »

Yàlla dafay fësal màndarga kóllóre giñ tëral ak “ bépp nit .” Lii ab jàppante la buy wéy di soxal doomi aadama yi ci anam wu mbooloo.

Gen.9:18 : “ *Doomi Noah yu góor yi génn ci gaal gi ñooy Sem, Ham ak Yafet. Ham mooy baayu Kanaan . »* »

Dañu nu leeral lii : “ *Ham mooy baayu Kanaan .* ” Nga bàyyi sa xel ni, Noah ak ay doomam ñépp ay reew yu mag lañu, te baña am yaatuwaayu ñi fi nekkoon balaa Mbënd mi. Moo tax, nit ñu mag ñi dina ñu wéy di gëna bari, rawatina ci réewum « Kanaan », di barab bi waa Ibre yi génnee Egypt di leen fekk, ndax tiitaange gi seen dayo jur moo leen di teg ñu doxantu 40 at ci desert bi, ñu fa dee.

Gen.9:19 : “ *Ñoom ñooy ñatti doomi Noah, te ci seeni mbokk la àdduna bi yépp amee . »* »

Ngeen bàyyi xel ni, ci ndoorte li, nit ñi njékka am mbënd mi, benn nit lañu woon : Adam. Dundu gu bees gi ginaaw diluvien dafa tabax ci kaw ñatti nit, Sem, Ham ak Yafet. Kon askanu seeni doom dina ñu **tàqaloo , xaajaloo** . Juddu bu bees bu nekk dafay lëkkaloo ak seen maam, Sem, Ham wala Yafet. Xelu xaajaloo bi dina juddoo ci cosaan yu wuute yooyu ngir fexe ba nit ñi topp seen cosaan ak aada ñu bañante seen biir.

Gen.9:20 : “ *Noah tàmbali liggéey ci suuf si, jëmbat ay tool . »* »

Liggéey boobu, doonte lu jaadu la, dina am njeexital yu metti. Ndax bu Noah jeexalee ci mbay mi, dafay góob raisin yi, ndox miñ presse bi oxide, mu naan sàngara.

Gen.9:21 : “ *Mu naan ci buteelu vin bi, màndi, mu génn ci biir tenteem, mu génne mbubb mi. »* »

Noah mënul woon tëye ay jëfam, mu jàpp ni moom kese la, mu wane boppam, summi lépp.

Gen.9:22 : “ *Ham, baayu Kanaan, gis ni pàppaam amul mbubb, mu wax ko ñaari rakkam yi nekkoon ci biti. »* »

Ca jamono jooju, ngëmu nit ñi dafa doon yëg lu bari ci yaram wi Adam mi bàkkaarkat bi gis. Cham, ak reetaanlu ak ñaawal tuuti, amna xalaat bu baaxul ci nettali jaar-jaaram ci ñaari rakkam yi.

Gen.9:23 : “ *Sem ak Yafet daal di jël yéere yi, teg ko ci seeni mbagg, ñu dellu ginaaw, muur seen pàppa. Ndaxte seen kanam yi dañu leen wëlbatiku, te gisu ñu seen pàppa bu amul yaram . »* »

Ñaari rak yooyu dañu jël matuwaay yi war yépp ngir muur seen pàppa.

Gen.9:24 : “ *Bi Noah yewwoo ci naan, mu dégg li doomam bu ndaw bi ko defal . »* »

Moo tax ñaari rak yooyu waroon nañu ko jàngal. Te ñaññi boobu dina gëna xëcc Noah mi yëg ni dañu sonal ngor gi mu am ci Baay. Naanul sàngara ci sa xel, ndax ndoxu raisin bi dafay oxide suukër si nekk sàngara.

Gen.9:25 : « *Mu ne , « Kanaan ! Na nekk jaamub jaam ci ay rakkam ! »* »

Booy seet, jaar-jaar bi nekkul ludul sabab ngir Yàlla sàkakat bi wax ci doomi Noah yi. Ndaxte Kanaan ci boppam amul benn yëngu ci jëfi pàppaam Ham; Kon amul benn njuumte ci moom. Nóoyin ñaan ko ndax deful dara. Li nekk ci jamono jii tàmbali nu wane njàngalem

àtteb Yàlla, muy njàngale ci ñaareelu yoon ci fukki ndigal yi mu jàng ci Exo.20:5 : “ *Bu leen sukku, bu leen jaamu; Ndaxte man, seen Yàlla, Yàlla fiir laa, di teg seeni doom, ba ci ñatteelu jikkoom ak ñeenteelu jikkoom ci ñi ma bañ* . Ci njubadi gii la xam-xam Yàlla yépp nëbbu. Ndaxte, xalaatal bu baax, limu nekk ci diggante doom ak pàppaam mën na nekk lu jaadu, te doom ji dafay nekk ci wetu pàppaam saa yu ñu ko songee ; lu moy yenn yu bariwul luñu ciy wuute. Su Yàlla dóore baay ji, doom ji dina ko bañ, taxawu baayam. Bi Noah gëdd doomam Kanaan, dafa yar Ham, baay bi doon bàyyi xel ci jàmm ci doomam. Kanaan moom itam dina muñ limu jur ndax nekk doomu Ham. Kon dina am mer budul jeex ci Noah ak ñaari doomam yi mu barkeel : Sem ak Yafet. Xam nanu ni Yàlla dina yàq doomi Kanaan ngir jox Israyil, askanam bi mucc ci jaamu Egypt (beneen doomu Ham : Mitsraim), seen réew.

Gen.9:26 : « *Mu dellu ne : Yalna Yàlla sargal Yàlla Sem , te Kanaan nekk seen jaam !* »

Noah wax na ci doomam yi ci pexe mi Yàlla tëral ci ku nekk ci ñoom. Kon askanu Kanaan dinañu nekk jaami askanu Sem. Ham dafa yaatu ci bëj saalum, daal di dundal kontinangu Afrique ba ci réewum Israel bi ñuy woowe leegi. Shem dina yaatu ci penku ak sud-est, di dëkk ci réew yu jullit arab yi fi nekk leegi. Ibraayma, di Semite bu sell, mingi joge ci Kalde, di Irak leegi. Taarix dafay firndeel ni Afrique Kanaan moo nekkoon jaamu Araab yi juddoo ci Sem.

Gen.9:27 : « *Yalna Yàlla yaatal nguuru Yafet, mu dëkk ci tente Sem, Kanaan nekk seen jaam!* »

Yafet dina yaatu ci nord , penku ak sowwu . Lu yàgg, nord mooy jiite sud bi. Réew yi nekk ci nord yi nekk chretien dina ñu am yokkute ci wàllu xarala ak science lu leen may ñu mëna jëfandikoo réew yu arab yi ci sud bi, ba noppi jàpp nit ñi ci Afrique, di doomi Kanaan.

Gen.9:28 : « *Ginaaw mbënd mi , Nowe dundu na ñetti téemeeri at ak juróom fukki at .* »

Lu weesu 350 at, Noah mënoon na seede mbënd mi ci jamonoom, ba noppi artu leen ci njuumti yi waa ji jiitu mbënd mi def.

Gen.9:29 : « *Noah dundu na juróom ñeenti téemeeri at ak juróom fukki at ; ba noppi mu dee .* »

Ci atum 1656, di atum mbënd mi ginaaw Adam, Noah amoon na 600 at , moo tax mu dee ci atum 2006 ginaaw bàkkaar Adam, mu am 950 at. Sunu sukkandikoo ci Génesis 10:25, bi “ *Peleg* ” juddoo ci 1757, “ Yàlla xaaj na suuf si ” ndax li Buur Nimrod ak Tower bu Babel bi fippuwoon. Xaajaloo bi , wala **tàqaloo bi** , mooy jéego yu wuute yi Yàlla jox réew yi ngir ñu **tàqaloo** , baña nekk benn mbooloo ci kanamam ak ci bëgg-bëggam . Kon Noah dundu na jamono jooju, te mingi amoon 757 at ci jamono jooju.

Bi Noah dee , Abram judduwoon na (ci 1948, wala 2052 at balaa deewu Yeesu Kirist , ñu nekk ci atum 30 ci sunu jamono ci sunu kalandriye bu baaxul), waaye mingi woon ci Ur, ci Kalde, sori ci Noah mi dëkkoon ci nord, jubal ci Tundu Ararat .

Abram mingi judd ci 1948, bi pàppaam Terah amee 70 at, mu bàyyi Charan , ngir topp ndigalu Yàlla , ci 75 at ci 2023, 17 at ginaaw bi Noah génnee àdduna ci 2006 . Kon relais spirituel bu alyans bi wóorna te matna.

Bi Abram amee 100 at, ci 2048, mu am Isaac. Dee na am 175 at ci 2123.

Bimu amee 60 at , ci 2108 , Isaac am doomam yu góor, Esau ak Jacob, buñu sukkandikoo ci Gen.25:26.

Génesis 10

Taqaalooq askan yi

Saar wii daf nuy xamal askanu ñetti doomi Nóoyin yu góor ya. Feeñu boobu dina am njariñ ndax ci profesii yi, Yàlla dafay wax saa yu nekk ci tur yi njëkk ci réew yi ñuy wax ci. Yenn ci tur yooyu dañu yomb di xammee ak tur yi fi nekk ndax dañu denc seen cosaan yu mag, lu ci melni : " Madai " ngir Mede, " Tubal " ngir Tobolsk, " Meshech " ngir Moscou.

Gen. 10:1 : “ *Lii mooy xeetu doomi Noah: Sem, Ham ak Yafet. Gannaaw mbënn ma nag, am nañu ay doom yu góor.* »

Doomi Yafet yu góor yi

Gen. 10:2 : “ *Doomi Yafet ñooy : Gomer, Magog, Madai, Yawan, Tubal, Mesek ak Tiras .* »

“ *Madai* ” mooy

Média ; “ *Javan* ” ,

Grece ; Tubal , Tobolsk , Meshech , *Moscou* .

Gen. 10:3 : “ *Doomu Gomer yi ñooy: Askenas, Rifat ak Togarma.* »

Gen. 10:4 : “ *Doomu Yawan ñooy Elisha, Tarsis, Kitim ak Dodanim.* »

« *Tarsis* » mooy Tarsus ; " *Kitim* " , Siprus.

Gen. 10:5 : “ *Ñoom lañu jëlee ile yu xeeti réew yi, ci seeni réew, ci seeni làkk , ci seeni famiy, ci seeni xeet.* »

Baatu « *ile yu réew yi* » dafay wax ci réew yu sowwu jàng yi ci Europe ak seeni gox yu yaatu yu melni Amerique ak Australie.

Li gëna doywaat “ *ci làkku ku nekk* ” dina ñu ko mëna leeral ci jaar-jaaru tour bu Babel bi ñu wane ci Génesis 11.

Doomi Xam yu góor

Gen. 10:6 : “ *Doomu Ham ñooy : Kus, Misraim, Put ak Kanaan.* »

Kush mooy Ethiopie ; « *Misraim* » , Egypt ; “ *Put* ” , Libye ; ak “ *Kanaan* ” , maanaam Israyil bu leegi wala Palestine bu yàgg.

Gen.1 0:7 : « *Doomi Kus ñooy Seba, Hawila, Sabta, Raama ak Sabteka. Doomi Raama yu góor di Saba ak Dedan.* »

Gen.1 0:8 : « *Kus jural Namrod ; Mu tàmbali am doole ci kaw suuf.* »

Buur bii di “ *Nimrod* ” mooy tabax “ *tower bu Babel* ”, moo waral Yàlla **tàqale làkk yi, di tàqale** nit ñi ci réew yi ak xeet yi, lépp di aju ci Gen.11.

Gen. 10:9 : « *Dafa nekkoon rëbbkat bu mag ci kanamu Yàlla ; Moo tax ñuy wax : Ni Nimrod, rëbbkat bu am doole ci kanamu Yàlla .* »

Gen. 10:10 “ *Bi mu njëkke nekk buur ci Babel, Erek , Akad ak Kalne, ci réewum Sinear.* »

“ *Babel* ” dafay wax ci Babilon bu yàgg ; “ *Accad* ” , Accadie bu yàgg bi ak dëkk bi tuddu Bagdad leegi ; “ *Sinear* ” , Irak.

Gen. 10:11 : « *Ci réew moomu la Assiri jogee ; mu tabax Niniwe, Rehobot-Ir, Kala .*

Assur mooy Assyrie . " Ninive " moo nekkoon Mosul tay .

Gen. 10:12 : “ *ak Resen diggante Niniwe ak Kala ; Dëkk bu mag la.* »

Ñatti dëkk yooyu ñu ngi nekkoon ci nord Irak , ci wetu dexe " Tigris " .

Gen. 10:13 : “ *Misraim moo jur Ludim yi, Anamim yi, Lehabim yi ak Naftuhim yi.* ”

Gen. 10:14 : “ *Patrusim yi, Kasluhim yi, ci ñoom la Filisti ak Kaftorim bawoo.* »

" *Filistin* " mooy Palestine yi fi nekk leegi, ñu ngi wéy di xeex ak Israël ni ci alyans bu yàgg bi . Ñoom ñooy doomi Egypt, beneen noon bu yàgg bu Israel ba atum 1979 bi Egypt déggoo ak Israel.

Gen. 10:15 : “ *Kanaan am Sidon, doomam bu njëkk, ak Het .* »

Gen. 10:16 : “ *ak Yebus yi, Amor yi ak Girgasi yi.* ”

Yebus mooy Yerusalem ; “*Amorite*” yi ñooy ñi njékka dëkk ci réew mi Yàlla jox Israyil. Doonte ñu ngi nekkoon ci biir yoon wu mag wi , Yàlla ray leen, yàq leen ci ay xeetu danjar yu am dangaar ci kanamu askanam ngir bàyyi barab.

Gen. 10:17 : “ *Hiwi yi, Arki yi, Sini yi.* ”

" *Bàkkaar* " mooy Chine.

Gen. 10:18 : “ *Arvad yi, Semari yi ak Hamati yi. Ba noppi njabooti waa Kanaan tasaaroo.* »

Gen. 10:19 “ *Frontieru waa Kanaan dafa tàmbalee ci Sidon, ba ci Gerar, ba ci Gasa, ba ci Sodom, Gomor, Adma, ak Seboim, ba ci Lasa .* »

Tur yu yàgg yooyu dañuy màndargaal réewum Israyil ci wàllu sowwu nord, di barab bi Sidon nekk, ci bëj saalum, di barab bi Gaza nekk leegi, ak ci wàllu penku bëj saalum , lépp di aju ci barabu Sodom ak Gomorra ci barabu “ *Géej gi dee* ” , ci nord, di barab bi Seboim nekk .

Gen. 10:20 “ *Ñoom ñooy doomi Ham, ci seeni mbokk, seeni làkk, seeni réew, seeni réew .* »

Doomi Sem yu góor

Gen. 10:21 : “ *Sem itam am doom yu góor, di baayu doomi Eber yépp, di rakk bu njëkk bu Yafet.* »

Gen. 10:22 : “ *Doomi Sem ñooy : Elam, Assur, Arpaksad, Lud ak Aram.* »

" *Elam* " dafay wax ci askanu Perse yu yàgg ya nekkoon ci Iran leegi , ak waa Aryen yi nekkoon ci nord Inde ; " *Assur* " , Assyrie bu yàgg bi nekk ci Irak bi leegi ; “ *Lud* ” , amaana Lod ci Israyil ; " *Aram* " , Aram yu Siri .

Gen. 10:23 : “ *Doomi Aram ñooy: Us, Hul, Geter ak Mas.* »

Gen. 10:24 : « *Arfaksad moo jur Sela ; Sela jur Eber;* »

Gen. 10:25 : « *Eber am ñaari doom yu góor , kenn ki tuddu Peleg, ndaxte ci jamonoom, réew mi dafa xaajaloo , rakkam tuddu Yoktan.* »

Ci aaya bii , ñu ngi ciy wax ni : « *ndax ci jamonoom , suuf si dafa xaajaloo* ». Danu ko wara jox mën-mën bi, ci atum 1757 ci bàkkaar Adam, **tàqalu** làkk yi juddoo ci jéem - jéema boole ay fippu ci taxawal Tower bu Babel. Kon, jamono jii mooy nguuru Buur Namrodd.

Gen. 10:26 : “ *Yoktan moo jur Almodad, Selef, Hasarmawet, Yera.* ”

Gen. 10:27 : “ *Hadoram, Usal, Dikla.* ”

Gen. 10:28 : “ *Obal, Abimael, Seba.* ”

Gen. 10:29 : “ *Ofir, Hawila ak Yobab. Ñoom ñépp ay doomi Yoktan lañu.* »

Gen. 10:30 “ *Ñu ngi dëkkoon ci Mesa, ba ci Sefar, ba ci tundu wi féete ci penku .* »

Gen. 10:31 “ *Ñoom ñooy doomi Sem, ci seeni mbokk, seeni làkk, seeni réew, seeni réew .* »

Gen. 10:32 : “ *Lii mooy famiy doomi Noah, ci seeni mbokk, ci seeni réew. Ci ñoom la xeet yi tasaaroo ci kaw suuf si joge ginaaw mbënd mi .* »

Génesis 11

Tàqale ci làkk yi

Gen. 11:1 : “ *Àdduna yépp a ngi doon wax benn làkk ak benn làkk .* ”

Yàlla dafay fàttali nit ñi ci benn jëkkër ak jabar : Adam ak Awa. Ci noonu làkk wi ñuy làkk wàll na ko ci mbooleem mbokk.

Gen. 11:2 : “ *Bi ñu jogee penku, ñu daal di daje ak benn tool ci réewum Sinear, ñu dëkk fa .* ”

Ci " penku " réewum " Schinar " ci Irak leegi, la woon Iran bu leegi. Bi ñu jogee ci barab bu gëna kawe, ñu dajaloo ci tool bu am ndox mu bari ci ñaari dex yu mag yi, “ Euphrate ak Tigris ” (ci Hebrew : Phrat ak Hiddekel) te bari ndox. Ci jamonoom, Lot, doomu rakk Ibraayma , itam dina tànn barab bii ngir dëkk fa , ginaaw bimu tàqaaloo ak ndijaay. Plain bu mag bi dina tax ñu tabax dëkk bu mag, " *Babel* ", dëkk bu siiw ba ci njeexte àdduna.

Gen. 11:3 : « *Ñu ni seen biir : « Ñewleen ! Nanu defar ay brik, lakk ko ci safara. Brik moo nekkoon seen xeer, bitume mooy seen siman .* ”

Góor ñi dajaloo nekkatu ñu ci tente , ñu gis ni dañuy defar ay brik yuñ lakk, loolu mooy tax ñu mëna tabax dëkkuwaay yu yàgg. Gis-gis boobu mooy cosaanu dëkk yépp. Bi ñuy nekk jaam ci Egypt, defar brik yooyu, ngir tabax Ramses ngir Firawna, mooy waral Ibraayma yi di dundu lu metti. Seen wuutu mooy seeni brik duñu leen lakk ci safara, waaye dañu leen di defaree suuf ak ñax, ñu weer leen ci jant bu tàng bi ci Egypt.

Gen. 11:4 : “ *Ñu newaat : Ñewal ! Nanu tabaxal sunu bopp dëkk ak tour bu collu bi yegg ba ci asamaan si , nu defar sunu bopp tur, ndax nu baña tasaaroo ci kaw suuf si yépp .* ”

Doomi Noah ak ay doomam dañu tasaaroo ci kaw suuf, ñuy dëkk ci ay tente yu méngoo ak seeni dem ak dikk. Ci feeñu bii, Yàlla dafay wax ci jamono ji, bis bi njëkk ci taarixu nit, nit ñi jël dogal dëkk ci benn barab ak dëkkuwaay yu nara yàgg , muy nit ñi njëkka toog. Te daje bu njëkk boobu moo leen di yóbbe ñu booloo ngir jéema rëcci ci **tàqaloo** giy jur xuloo ak xeex ak dee. Jàngoon nañu ci Noah soxor ak fitna gi ñu daan amal balaa Mbënd mi ; ba sax Yàlla waroon na leen yàq. Te ngir moytu ñu baamtu njuumte yooyu, dañu jàpp ni suñu dajaloo ci benn barab, dina ñu mëna moytu fitna googu. Wax ji dafa wax ni : booloo mooy doole. Jamonoy Babel ba léegi, njiit yu mag yépp ak njiit yu mag yaa ngi sukkandikoo ci booloo ak dajaloo. Chapitre bi weesu dafa wax ci Buur Nimrod , muy ki njëkka boole nit ñi ci jamonoom, ci tabax Babel ak tour bimu nekkoon .

Bind bi dafay leeral : " **tour bu collu bi laal asamaan** ." Xalaat bii di " laal asamaan " dafay wane yéene bokk ak Yàlla ci asamaan si ngir wane ko ni nit ñi mën nañu dundu te duñu ko nekkal , te dañu am xalaat yu ñuy moytu ak saafara seeni jafe-jafe seen bopp . Du lenn ludul ñaawlu Yàlla sunu sàkk.

Gen. 11:5 : “ *Yalla wàcci ngir xool dëkk bi ak tour bi doomi aadama yi tabax .* ”

Lii ab nataal la bu nuy wane ni Yàlla xamna pexem doomi aadama yiy dundaat ci xalaat yu ñaaw yooyu.

Gen. 11:6 : “ *Boroom bi ne ko : Xool leen: Xeet wi benn la, ñoom ñépp bokk làkk, te loolu mooy li ñu jël dogal . Leegi amul lenn lu leen tere def lépp luñu xalaat .* ”

Jamonoy Babel, universalist yi ci jamono jii, dañu ci ñee , ndax dañu bégga nekk benn askan, wax benn làkk. Te sunuy universalist, melni ñooñu Nimrod dajale, faale wuñu li Yàlla xalaat ci mbir mii. Waaye ci atum 1747, ginaaw bàkkaar Adam , Yàlla wax na, fësal xalaatam. Ni kàddoom yi di wane, xalaatu projet nit neexul ko, te daf ko merloo. Waaye, amul benn laaj buñu leen wara yàqaat. Waaye nanu xamni Yàlla amul benn werante ci njariñu nit ñi fippu. Benn njuumte rek la am, te moom mooy : lu ñuy gëna dajale, luñu koy gëna bañ, dootu ñu ko jaamu, wala li yées, di jaamu yàlla yu baaxul yi ci kanamam.

Gen. 11:7 : « *Ñew leen ! Nanu wàcci jaxasoo seen làkk, ñu baña déggante seen biir .* ”

Yalla am na pexem : “ *Nanu jaxasoo seen làkk, ñu baña déggante .* ” Jëf jii dafay wane kéemtaanu Yàlla . Ci saasi góor ñi tàmbali wax làkk yu wuute, ba noppi ñu déggantewul, ku nekk di génn ci moroomam. Unité bi nga bégg dafa **yàqu** . Tàqale góor ñi, mooy theme jàngat bii, mingi fi ba leegi, ñu def ko bu baax .

Gen. 11:8 : “ *Yehowa daal di leen tasaare ci kaw suuf si yépp . ñu bàyyi tabax dëkk bi .* ”

Ñi làkk benn làkk dañuy booloo, ba noppi sore ñeneen ñi. Kon ginaaw bi nit ñi jàngee “ *làkk yi* ” lañuy dëkk ci barab yu bari, ñu am dëkk yu ñu defaree xeer ak brik. Xeet yi dina ñu sos, ngir yar seeni njuumte, Yàlla dina leen mēna xeexal seen biir. Li “ *Babel* ” jémoon indi jàmm ci àdduna bi daa lajj.

Gen. 11:9 : “ *Moo tax ñu tuddee ko Babel, ndax foofu la Yàlla jaxase làkku àdduna bi yépp, foofu la Yàlla tasaare leen ci kaw suuf si yépp .* ”

Tur wi di « *Babel* » muy tekki « *jaxasoo* » jarna ko xam ndax dafay wane nit ñi ni Yàlla doxalee ci seen jém a boole àdduna : « *jaxasoo làkk* ». Jàngale bi dafa béggoon artu nit ñi ba ci njeexte àdduna , ndax Yàlla béggoon na fésal jaar-jaar bi ci seedeem , bimu waxoon Musaa, moo bind téere yi njëkk ci Biibël bu sell bi , te ba leegi ñu ngi koy jàng . Warul woon Yàlla jëfandikoo fitna ci kaw fippukat yi ca jamono jooju. Waaye du mel noonu ci njeexte àdduna , ginaaw bi ñuy génne ndaje bu mag bi Yàlla daan, way-fippu yi mujjee mucc ginaaw Ñatteelu guerre mondiale dina ñu yàqu ci dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist. Bu ñu demee noonu, dina ñu wara jànkoonte ak “ *mer* ” bimu jëlee dogal ni dafay ray ñi mu mujjee tànn, ndax dañuy wéy di topp bésu noflaay bimu sellale, bimu sàkke àdduna ba leegi. Njàngale mi Yàlla jàngal nit ñi musu ñu ko seetlu, te saa yu nekk ci kaw suuf si, dañu tabax dëkk yu mag ba keroog Yàlla di leen yàq ci yeneen réew wala ci mbas yu mag yuy ray nit.

Askanu Sem .

Ci Ibraayma baayu gëm-gëm yi ak diine yiy gëm benn Yàlla

Gen.11:10 : “ *Lii mooy xeetu Sem. Sem dundu téemeeri at, mu jur Arfaksad ñaari at ginaaw mbënd mi .* ”

Doomu Sem, Arfaxad judd ci 1658 (1656 + 2)

Gen. 11:11 “ *Bi Sem juddoo Arpaksad, mu dundu juróomi téemeeri at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Sem faatu ci 2158 am 600 at (100 + 500)

Gen. 11:12 : “ *Arpaksad dundu fan-weeri at ak juróom, ba noppi jur Sela .* ”

Sela, doomu Arpas , judd ci 1693 (165 8 + 35).

Gen. 11:13 : « *Bi Arfaxad juddoo Sela , mu dundu ñeenti téemeeri at ak ñatti at . mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Arpacchad faatu ci 2096 di am 438 at (35 + 403)

Gen. 11:14 : “ *Bi Sela amee fan-weeri at, mu jur Eber .* ”

Héber mingi judd ci atum 1723 (1693 + 30)

Gen. 11:15 : “ *Bi Sela juddoo Eber, mu dundu ñeenti téemeeri at ak ñatti at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Sela faatu ci 2126 (1723 + 403) am 433 at (30 + 403)

Gen. 11:16 : “ *Bi Heber amee fan-weeri at ak ñeent, mu jur Peleg .* ”

Peleg mingi judd ci atum 1757 (1723 + 34). **Bimu juddoo , buñu sukkandikoo ci Génesis 10:25, làkk yi Yàlla bind ngir xaajale ak tàqale nit ñi dajaloo ci Babel , “ *suuf si dafa xaajaloo* ” .**

Gen. 11:17 “ *Bi Peleg juddoo, Eber dundu ñeenti téemeeri at ak fan weeri at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Heber faatu ci 2187 (1757 + 430) am 464 at (34 + 430)

Gen. 11:18 : “ *Peleg dundu fan-weeri at , mu am Rew .* ”

Rehu mingi judd ci atum 1787 (1757 + 30)

Gen. 11:19 “ *Bi Peleg juddoo Rew, mu dundu ñaari téemeeri at ak juróom ñeenti at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Peleg faatu ci 1996 (1787 + 209) ci 239 at (30 + 209) . Dafay wane ni àdduna bi dafa gàtt bu baax, te loolu mën nekk ndax fippug Tower bu Babel bi ñu def ci jamonoom.

Gen. 11:20 : « *Rehu dundu fan-weeri at ak ñaar, ba noppi jur Serug .* »

1819 (1787 + 32)

Gen. 11:21 “ *Bi Rew juddoo Serug, mu dundu ñaari téemeeri at ak juróom ñaari at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Rehu faatu ci 2096 (1819 + 207) am 239 at (32 + 207)

Gen. 11:22 : « *Bi Serug amee fan-weeri at, mu jur Nahor .* »

Nachor judd en 1849 (1819 + 30)

Gen. 11:23 “ *Bi Serug juddoo Nahor, mu dundu ñaari téemeeri at. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Serug faatu ci 2049 (1849 + 200) am 230 at (30 + 200)

Gen. 11:24 : “ *Nahor dundu ñaar fukki at ak juróom ñeent, ba noppi jur Tera .* ”

Terach mingi judd ci 1878 (1849 + 29)

Gen. 11:25 “ *Bi Nahor juddoo Tera, mu dundu téemeeri at ak fukk ak ñeent. mu am doom yu góor ak yu jigéen .* ”

Nachor faatu ci 1968 (1849 + 119) am 148 at (29 + 119)

Gen. 11:26 : « *Terah dundu juróom ñatti fukki at, mu am doomi Abram, Nahor ak Haran .* »

Abram mingi judd ci atum 1948 (1878 + 70)

Abram dina am doomam bu njëkk ci yoon, Isaac, bu amee 100 at, ci 2048 , buñu sukkandikoo ci Gen. 21:5 : “ *Ibraayma amoon na téemeeri at bimu am doomam Isaak .* ”

Abram dina dee ci atum 2123 , am 175 at , buñu sukkandikoo ci Génesis 25:7 : « *Lii mooy at yi Ibraayma dundu : mu dundu téemeeri at ak juróom ñatti fukki at ak juróom* » .

Gen. 11:27 : “ *Lii mooy mbokki Terah. Teraa jur Ibraam ak Naxor ak Aran. Haran moo jur Lot .* ”

Ngeen seetlu ni Abram mooy taaw ci ñetti doomi Tera yu góor yi. Kon mooy ki judd bi pàppaam Terah amee 70 at, ni ñu ko leeralee ci aaya 26 ci kaw.

Gen. 11:28 : « *Haran faatu balaa pàppaam Terah, ci réew mimu juddoo, di Ur ci Kalde .* »

Faatu googu moo waral Lot ànd ak Abram ci tukki yi mu def. Abram daal di koy aar.

Ci Ur ci Kaldeen la Abram juddoo, ci Babilon ci Kaldeen lañu nara yóbbu Israyil bu fippu ci jamonoy yonent Yerima ak yonent Daniel.

Gen. 11:29 : « *Abram ak Nahor daal di sëy ak ab jabar, jabar ji tuddu Saray, jabar ji tuddu Milka, doomu Haran, pàppay Milka ak pàppay Iska* » . _

Nahor dafa sëy Milka, doomu rakkam Haran. Mooy yoon wiñ tëral ak déggal wareef gi nga xamni jubluwaay bi mooy baña yàq setal xeetu doomi jàmbar yi. Isaac itam dina yónnee surgaam ngir mu wutal doomam Isaac jabar ci famiy Laban, waa Aram.

Gen. 11:30 : « *Saray mënul am doom , te amul doom .* »

sterilite boobu mooy may Yàlla biy sàkk àdduna bi mu wane dooleem ci sàkk mbir yi ; loolu mooy tax mu mēna am doom ginaaw bimu amee téemeeri at ni jëkëram Abram. Ñàkka am doom mēnul ñàkk ci wàllu yonent, ndax dañu wax ni Isaac mooy misaalu Adam bu bees bi Yeesu Kirist nara nekk nit ci jamonoom ; Ñoom ñaar ñépp ay *doomi dige yu Yàlla* lañu woon ci seen jamono . Kon, saa yu nekk, ndax liggéeyam ci yonent, di " doomu Yàlla " , moo tax du tànn boppam jabaram, ndax ci yaram Yeesu, Yàlla mooy tànn ay ndawam ak ay taalibeem, maanaam Baay Xel mi nekk ci moom, di ko dundal.

Gen. 11:31 “ *Tera yóbbaaale doomam Abram, ak doomam Lot, doomu Haran, ak Saray, jabaram, jabaru doomam Abram. Ñu ànd génn Ur ca Kalde, dem réewu Kanaan. Ñu ñëw ci Haran , dëkk fa .* _

Famiy bi yépp, ba ci Abram, ñu dëkk ci nord réew mi, ci Karan. Tukki bu njëkk bi daf leen di gëna jegeel barab bi nit ñi juddoo. Ñu **tàqaloo** ak dëkk yu mag yi bariwoon ay doomi aadama, yu bari ay fippu, yu nekk ci tool bu bari ay doom te am naataange.

Gen. 11:32 : “ *Tera dundu na ñaari témeeri at ak juróomi at. Tera faatu ci Haran .* ”

Terach mingi judd ci 1878, mu faatu ci 2083 am 205 at.

Bu ñuy jeexal njàngum chapitre bii, nanu xam ni projet biy wàññi dundu gi ba 120 at mingi ci yoonu jeex. Diggante “ 600 at” yu Sem ak “ 148 at ” yu Naxor wala “ 175 at ” yu Ibraayma, dundu gi dafa gàtt. Lu tollu ci 4 xarnu ci ginaaw , Musaa dina dundu 120 at ci yoon. Nimero bi Yàlla wax dina ñu ko jël muy misaal bu mat.

Ci jaar-jaaru Ibraayma, Yàlla dafay wane li moom ci boppam waajal def ngir muccal dundu ñi mu tànn, ñi mu tànnée ci nit ñi mu sàkk yépp, lépp di aju ci ndax dañuy tëye melokaanam ci moom. Ci taarix bii, Ibraayma mooy Yàlla ni Baay, Isaac, Yàlla ni Doom, te lépp dina am ci Yeesu Kirist, te ci saraxam bu baax la kóllóre gu bees gi di juddu.

Génesis 12

Tàqaloo ak njaboot gi nekk ci kaw suuf

Gen. 12:1 : “ *Yehowa ne Abram : Jëleel sa réew, bàyyi say mbokk ak sa kër baay, nga dem ci réew mi ma lay wan .* ”

Ci ndigalu Yàlla, Abram dafay dem bàyyi njabootam ci kaw suuf, di këru pàppaam , te dañu wara gis ci yoon wii li Yàlla joxe ci Génesis 2:24, ci kàddoom yi mu wax ne : “ *Moo tax góor dina bàyyi pàppaam ak yaayam, nekk benn .* ” Abram dafa wara “ *bàyyi pàppaam ak yaayam* ” ngir dugg ci liggéeyu yonent ci ngëm, muy liggéeyu yonent ci Kirist, muy liggéeyu “ *Jabar ji* ” kese , maanaam mbooloo mi mu tànn. Liggéeyukaay yi dañuy tere nit ñi dem ca kanam ci wàllu ngëm, te ñiñ tànn dañu ko wara moytu, ngir mëna nekk benn yaram ak Yeesu Kirist, Yàlla YaHWéH, biy sàkk àdduna .

Gen. 12:2 : “ *Dinaa la def réew mu mag, te dinaa la barkeel . Dinaa màggal sa tur, nga nekk barke .* ”

Abram mooy ki njékka nekk Patriarch ci Bible bi, te monotheist yi dañu ko jàppee ni " baay gëmkat yi ." Moom itam mingi ci Bible bi, di jaamu Yàlla bu njëkk bi ñuy topp ci dundam lu yàgg, ñu fësal ko .

Gen. 12:3 : “ *Dinaa barkeel ñi lay barkeel, te dinaa lakk ki lay mbugal . te famiy yi ci kaw suuf yépp dina ñu barkeel ci yaw .* ”

Tukki yi Abram def ak dajeem yi dinañu firndeel loolu, te ca Misra la woon ba Firawna béggee nelaw ak Saray, gëmoon ne moom rakkam la ci li Abram waxoon ngir aar dundam. Ci gént , Yàlla xamal ko ni Sarah jabaru yonent la , mu daanaka daa dee.

Ñaareelu pàcc bi ci aaya bii, “ *ci yaw la famiy yi ci kaw suuf yépp di barkeel ,* ” dina am ci Yeesu Kirist, doomu Daawuda ci xeetu Yuda, doomu Israyil, doomu Isaaxa, doomu Abram. Ci kaw Abram la Yàlla di tabax ñaari jàppanteem yu toppalante , yuy màndargaal mucc gi mu am . Ndax yoon yooyu dañu wara jëm kanam ngir joge ci xeetu màndarga dem ci xeetu dëgg ; ni bàkkaarkat bi di dundu balaa Kirist wala ginaawam.

Gen. 12:4 : « *Abram dem, ni ko Yàlla waxee, Lot ànd ak moom. Abram amoon na juróom ñatti fukki at ak juróom bimu jogee Haran .* »

Ak 75 at, Abram amna jaar-jaar yu yàgg ci dundam. Dañu wara am jaar-jaar boobu ngir mëna déglu Yàlla ak wër ko ; ñu koy def ginaaw biñu gisee musiba yu nit ñi tàqaloo ak

moom. Sudee Yàlla woo ko , ndax Abram moo ko doon wër, te itam, bu Yàlla feeñee boppam ci moom, mu gaaw déggal ko. Te déggal bu baax boobu dina ñu ko firndeel ak fàttaliku doomam Isaac ci aaya bii ñu wax ci Gen. 26 :5 : “ **Ndaxte Ibraayma déggal na sama baat, sàmm sama ndigal, samay ndigal, samay sàrt ak samay yoon .** ” Abram mënoon na tëye mbir yooyu sudee Yàlla daf ko jox . Seede bu jóge ci Yàlla daf nuy xamal ni mbir yu bari yuñ waxul ci Biibël bi mat nañu. Biibël bi daf nuy nettali lu gàtt ci dundu gu yàgg gi nit ñi dundu. Ak dundu nit 175 at, Yàlla kese moo mëna wax limu dundu simili par simili, segond par segond , waaye ci nun, tënk li gëna am solo doy na.

Kon barkeb Yàlla ci Abram mingi aju ci déggal ko, te sunu njàngum Biibël bi ak yonent yi ci nekk dina nekk lu amul njariñ sudee xamu nu njariñu déggal googu ndax Yeesu Kirist daf nu jox misaalam ci Yowaana 8:29: “ *Ki ma yónni mingi ànd ak man; Bàyyiwul ma wéet, ndax li ko neex laay def saa yu nekk .* ” Noonu la amee ci ku nekk ; Bépp diggante bu baax mingi aju ci def “ *li baax* ” ci nit ki nga bégga neex. Kon ngëm , diine dëgg, du lu jafee xam, waaye xeetu diggante bu yomb la, buy neex Yàlla ak sa bopp .

Ci sunu jamono ju mujj jii, firnde giy feeñ mooy, xale yi duñu déggal seeni waajur ak kilifay réew mi. Yàlla dafay defar mbir yooyu ngir may mag ñi fippu, ñu amul ngërëm wala ñu baña bàyyi xel ci limu yëg ci seen bopp ndax seen soxor . Moo tax, jëf yi Yàlla sàkk dañu gëna yuuxu yuuxu ak wax, ngir wane mer ak nàññi yu jaar yoon.

Gen. 12:5 : “ *Abraam yóbbaale jabaram Sarai, ak Lot, doomu rakkam, ak seen alal yépp, ak seeni surga yu ñu amoon ci Haran. Ñu dem ca réewum Kanaan, ñu yegg ci réewum Kanaan .* ”

Karan mingi nekk nord-est ci Kanaan. Noonu Abram joge Haran jubal sowwu , daal di jubal bëj saalum, daal di dugg Kanaan.

Gen. 12:6 “ *Abraam dafa jaar ci réew mi ba ci barab bu tuddu Sikem, ba ci garabi More. Ca jamono jooju waa Kanaan a ngi woon ci réew mi .* ”

Ndax dañu leen wara fàttali ni ? “ *Kanaan* ” yi ay reew lañu, waaye Abram ci boppam ? Ndaxte mbënd mi jegewoon na lool , te Abram mënoon na nekk nit ku mag. Su duggee ci Kanaan, du wax ni amna ay reew yooyu, te loolu lu jaadu la sudee moom ci boppam mingi ci yoon woowu. Abram dem ci bëj-gànnar, mu jàll Galile bi ñuy woowe tay , agsi ci Sikem, di dëkku Samari bi ñuy woowe tay. Réewum Samari dina nekk barab bu ñuy waare xibaar bu baax bi Yeesu Kirist jox mbégte. Foofu la amee ngëm ci “ *jigéen ju waa Samari* ” ak njabootam, bi ñu may benn Juif mu dugg ci këram , bi ñu ko njëkkee yéemu .

Gen. 12:7 : “ *Ci noonu la Yàlla feeñu Abram niko : “Dinaa jox réew mi say doom. Abram tabaxal fa altar ngir Yàlla mi ko feeñu .* ”

Yàlla moo njëkka tànn Samari bu leegi ngir wane boppam Abram , moo wara setal ndaje boobu ci tabax fa altar , muy màndarga ci bant bu Kirist di teg fitna. Tann boobu dafay wane lëkkaloo gi am ci ëlëgu evangelisation bi Yeesu Kirist ak ay ndawam di def ci réew mi. Mooy barab bi Yàlla di ko yëgal ni dina ko jox réew mi ay doomam. Waaye ban ci ñoom, Juif yi wala Chretien yi ? Doonte taarix dafa am luy jàppale Juif yi, dige boobu dafa melni lu jëm ci ñi Kirist tànn ngir ñu mat ci kaw suuf su bees si ; ndaxte ñi Kirist tànn, ñoom ñooy askan wi Yàlla digoon Abram, lépp di aju ci ngëm.

Gen. 12:8 “ *Mu joge foofu, dem ci tundu wi féete ci penku Betel, daal di taxawal tenteem, Betel féete ci sowwu, Ayi féete ci penku. Mu tabaxal fa itam benn saraxalukaay ngir Yalla , mu woo turu Yalla .* ”

Abram wàcci dem ci bëj saalum, daal di taxaw ci tundu wi nekk ci diggante Betel ak Ay . Yàlla moo leeral fu ñaari dëkk yi wara jaar. Bethel mooy “ *këru Yàlla* ” te Abram daf ko def ci sowwu , ci yoon wi ñuy jox tabernakl bi ak barabu jaamukaay bu Yerusalem, suko defee suñu duggee ci sellaayu Yàlla, këram, kilifa yi wëlbatiku ci jant buy fenk bi fenk ci penku, penku. Ci penku la dëkk Ai, muy tekki : xeetu xeer, yàqu-yàqu wala tundu ak monumaa. Yàlla daf nuy xamal àtteem : ci buntu kër Yàlla giñ tànn, ci penku, amul lenn ludul

ay mbalit ak ay xeer yu tafu. Ci nataal boobu, Abram dafa am ñaari yoon yu ubbeeku ci kanamam : ci sowwu, Betel ak dundu, wala ci penku, Ai ak dee. Amna chance, mu tànn dundu ak YaHWéH.

Gen. 12:9 : “ *Abram ben de wan sma di ben de na wan sud .* ”

Noo ngi xamni, bi Abram njèkke jàll Kanaan, Abram demul ci “ Yebus ”, di dëkk bi David nara am ci èlèg : Yerusalem, te moom mënul ko bàyyi xel.

Gen. 12:10 : “ *Ci noonu la xiif amee ci réew mi. Abram dem Misra ngir dëkk foofu, ndaxte xiif gi mettiwoon na lool ci réew mi .* ”

Ci jamono ji Joseph doomu Jacob, wala Israel, di nekk wazier bu njèkk ci Egypt, xiif moo yóbbu Abram ci Egypt. Limu dundu foofu , ñu ngi ko nettali ci aaya yi ci topp ci chapitre bii.

Abram nit ku am jàmm la, ba ci ragal Yàlla. Ndax dafa ragal ñu ray ko ndax dafa jël jabaram Saray, jabaram ju rafet lool, muni dafay wane ni rakkam bu jigéen la, muy genn - wàll dëgg. Ci peXe boobu, Firawna neex nako, mu jox ko ay xéewal yu ko mēna jox alal ak doole. Biñu demee ba ci kanam, Yàlla daal di teg Firawna mbas, mu xam ni Saray mooy jabaram. Ginaaw loolu mu dàq Abram, mu bàyyi Egypt mu am xaaalis te am doole. Li xew-xew boobu dafay wax ci kanam waa Ibre yi , ginaaw bi ñu nekkee jaam ci Egypt , ñu bàyyi ko , yóbbaaale wurus ak alal. Te kàttan googu dina ko amal njariñ lool ci diir bu gàtt.

Génesis 13

Taqale Abram ak Lóot

Bi Abram jogee Egypt, famiyam ak Lot , doomu rakkam , ñu dellu Betel ci barab bimu tabaxoon altar ngir ñaanal Yàlla. Noom ñépp ñu ngi ci barab bii nekk ci diggante Betel ak Ai, maanaam diggante “ këru Yàlla ” ak “ yàqu-yàqu .” Ginaaw bi seeni jaam xuloo, Abram dafa tàqaloo ak Lot, mu tànn yoon wi mu bégga jël . Lot jël na xéewal ci loolu, tànn tool bi, dige ni dina am naataange. Aaya 10 dafa wax ne : “ *Lot xool, gis dëkku Jordan bi yépp, mu am ndox fépp. Balaa Yàlla di yàq Sodom ak Gomor, mu ngi melni jardini Yàlla, melni réewum Egypt, dem ba ci Sowar .* Bimu demee noonu, dafa tànn « yàqu-yàqu » te dina ko gis bi Yàlla di dóore ak safara ak sulfr dëkk yi ci vale bii tay , ñu muur wàll wi ci « Gééju dee » ; mbugal mi mu nara récci moom ak ñaari doomam yu jigéen, gërëm yërmaande Yàlla mi ko yónnee ñaari malaaka ngir artu ko, génne ko ci Sodom, di barab bimu dëkk . Dañu jàng ci aaya 13 : “ *Waa Sodom dañu soxor, te dañu daan bàkkaar lool ci Yàlla .* ”

Noonu Abram des ci wetu Betel, “ këru Yàlla ” bi nekkoon ci tundu wi.

Gen.13:14-18 : “ *Bi Lót tàqaaloo ak Abram, Yahweh ni ko: «Yéegal sa bët, nga xool ci barab bi nga nekk, ci nord ak ci sud, ci penku ak ci sowwu . Ndaxte réew mi ngay gis mépp, dinaa la ko jox, yaak sa askan ba fàww.» Dinaa def say doom ñu tollu ni pëndu suuf , suko defee ku mën lim pëndu suuf , sa doom itam dina ñu ko lim . Jógal, nga dox ci réew mi, ci guddaayam ak ci yaatuwaayam . Ndaxte dinaa la ko jox . Abram toxal tenteem, dem dëkk ci biir garabi Mamre, yi nekk ci wetu Hebron. Mu tabaxal fa altar ngir Yàlla .*

Bimu joxee Lot tannée, Abram jot wàll wi Yàlla bégga jox ko, foofu la delloosi barkeem ak digeem. Bu ñu sukkandikoo ci Gén. 2:7 , ñu méngale “xeetam ” ak “ pëndu suuf”, muy cosaan ak njeexte ruuh doomi aadama yi , yaram wi ak xel mi, ñu koy méngale ak “ *biddiww yi ci asamaan si* ” ci Gén. 15:5.

Génesis 14

Tàqale ci doole

ñeenti buur yu jóge penku, dañu ñów ngir xeex ak juróomi buur yi nekkoon ci vale bi Sodom nekkoon, di barab bi Lóot dëkkoon. Ñu daan juróomi buur yi, jàpp leen jàpp, ñu jàpp Lot itam. Biñu ko artu, Abram daal di ñëw dimbali ko, ba noppi bàyyi ñi ñu jàpp ñépp. Nanu bàyyi xel ci li am solo ci aaya bi ci topp.

Gen.14:16 : « *Mu indi alal ji yépp ; Mu yóbbaaale itam rakkam Lot, ak ay moomeelam, ak jigéen ñi ak nit ñi .* »

Ci dëgg-dëgg, Abram moo ko jàppale ci Lot. Waaye bi Yàlla nettali mbir yi, dafay nëbb dëgg googu ngir wane ni dafa saaga Lot ndax dafa tànn dëkk ci dëkku soxor yi.

Gen. 14:17 : “ *Bi Abram wàccee ci Kedorlaomer ak buur yi ànd ak moom, buuru Sodom génn ngir daje ak moom ci vale Shaweh , maanaam vale buur bi .”* »

Ki jël raw-gàddu gi war nañu ko gërëm. Baatu “ Shaweh ” dafay tekki : leer ; loolu moo nax Lot ba noppi jàppale ko ci tãneefam.

Gen.14:18 : “ *Melchitsedek , di buuru Salem, dafa indi mburu ak vin , muy saraxalekat Yàlla Aji Kawe ji .”* »

Buruu Salem boobu nekkoon “ *saraxalekat Yàlla Aji Kawe ji .*” Tur wi dafay tekki : « sama Buur mooy yoon » . Limu nekkoon ak limu def, dafay firndeel ni jaamu Yàlla dëgg ji wéy ci kaw suuf, ginaaw bi mbënd mi jeexee, te ba leegi mingi wéy di nekk ci xalaati nit ñi ci jamonoy Abram. Waaye jaamu Yàlla dëgg yii xamu ñu pexe mucc gi Yàlla di wane jaaraleko ci jaar-jaari yonent yi Abram ak ay doomam dundu.

Gen.14:19 : “ *Mu barkeel Abram, ni ko : “Na Yàlla Aji Kawe ji, di Boroom asamaan ak suuf, barkeel Abram . »* »

Barkeb ndawu Yàlla boobu, dafay gëna firndeel barkeb Yàlla bi Abram jox ci boppam.

Gen.14:20 : “ *Yalna Yàlla Aji Kawe ji jébbal say noon ci sa loxo ! Abram jox ko fukki-wàll ci lépp .* »

Melkisedek barkeel na Abram waaye mu moytu wax ni moom moo ko jëlee ndam li ; mu ne ko " *Yàlla Aji Kawe ji jox ay noonam ci loxoom .* " Ak , am nanu misaal bu leer ci ni Abram toppee yooni Yàlla , bimu joxee Melkisedek *fukki-fukki ci lépp* , mi turam tekki : « Sama Buur mooy yoon » . Kon yoonu diisaay bi amoon na ca jamonoy mbënd mi jeex ci kaw suuf , te mën na am laata “ mbënd mi ” di am .

Gen.14:21 : " *Buruu Sodom ne Abram : "Jox ma nit ñi, nga jël alal ji ."* »

Buruu Sodom dafa wara delloo njukkal Abram ndax moo muccal askanam. Moo tax mu bégga fay buur ndax liggéeyam.

Gen.14:22 : “ *Abraam tontu buuru Sodom ne ko: “Maa ngi yëkkati sama loxo ci Yàlla , Yàlla Aji Kawe ji, boroom asamaan ak suuf .”* »

Abram jëfandikoo na jamono jooju ngir fàttali nit ñi ni " Yahweh Yàlla Aji Kawe ji " am na , di benn " *Boroom asamaan ak suuf* " ; loolu mooy tax moom kese mooy boroom alal ji buur bi am ci njubadiem.

Gen.14:23 : “ *Duma jël dara ci say mbir, doonte benn buum wala benn buum, ngir nga moytu naan : “Maa alal ci Abram.” Dara ci man! »* »

Ci gis-gis boobu, Abram seede na buuru Sodom ni, ñëw na ci xare bi ngir muccal doomu rakkam Lot. Abram dafay nãñni ni Yàlla buur bii di dundu ci soxor, njubadi ak fitna. Te daf koy leeralal loolu ci baña nangu alal ji mu am te yelloowul .

Gen.14:24 : “ *Li xale yu góor yi lekk, ak li góor ñi àndoon ak man, Aner, Eskol ak Mamre, ñooy jël seen wàll .”* »

Waaye tãneef bii Abram tànn, moom kese moo ko soxal, di jaamu Yàlla , te jaamam yi mën nañu jël seen wàll ci alal jiñ ko jox.

Génesis 15

Tàqaloo ci jàppante

Gen.15:1 : “ *Ginaaw loolu, kàddug Yàlla ñëw ci Abram ci gis-gis, ni ko: «Bul jaaxle, Abram; Man maay sa mbaal, te sa neexal dina rëy lool .»* ”

Abram nit ku am jàmm la, dëkk ci àdduna bu metti, moo tax ci gis-gis Yàlla, xaritam YaHWéH, ñëw ngir féexal xolam : " *Man maay sa mbaal, te sa neexal dina rëy lool .* "

Gen.15:2 : “ *Ibraam tontu ko: “Yaw sama Boroom, loo may jox? Maa ngi dem te duma am doom; Elieser, doomu Damas, mooy moom sama kër .»* ”

Abram yàgg na dundu lu metti ndax mënatul woon nekk baay ndax Saray, soxnam ci yoon, mënul woon am doom. Te xamna ni su dee, mbokk mu gëna jege mooy moom alalam : " *Elieser bu Damas .* " Nanu xool bu baax ñaata at la dëkk bii di “ *Damas* ” ci Siri am.

Gen. 15:3 : « *Abram ne ko : «Danga ma jox doom, te ki judd ci sama kër mooy moom sama ndono . »* »

Abram xamul li Yàlla digoon ay doomam ndax amul benn, ndax amul doom.

Gen. 15:4 : “ *Ci noonu la kàddug Yàlla ñëw ci moom ne ko : “Kii du sa ndono, waaye ki juddoo ci sa yaram mooy moom . ”* ”

Yàlla daf ko wax ni dina am doom dëgg.

Gen. 15:5 Bimu ko génnee ci biti, mu ne ko : «*Xoolal asamaan si, nga lim biddiiw yi, soo leen mënee lim.*» *Mu ne ko : «Noonu la say doom di doxee . »* »

Ci jamonoy gis-gis bimu jox Abram, Yàlla daf nuy wane luy màndargaal limu jox baat “ *biddiiw* ” ci wàllu ngëm. Ñu ngi ko njëkka wax ci Génesis 1:15, liggéeyu “*biddiiw* ” mooy “ *leeral suuf si* ” te liggéey boobu mooy liggéeyu Abram, moom mi Yàlla woo te tànn ko ngir liggéey boobu, waaye dina nekk itam liggéeyu gëm-gëm yépp yuy wax ni dañu gëm te dañuy liggéeyal Yàlla. Ngeen bàyyi xel ni, buñu sukkandikoo ci Dan.12:3, ñiñ tànn dina ñu leen jox rang « *biddiiw* » suñu duggee ci àdduna ba fàww : « **Ñi am** xel dina ñu leer ni asamaan, te **ñi** yóbbu ñu bari ci njub, dina ñu leer ni biddiiw yi, ba fàww ». Nataalu “*biddiiw* ” bi, dañu ko wax ni ñoom lañu, ndax Yàlla moo leen tànn.

Gen. 15:6 : « *Abram gëm na Yàlla , te Yàlla jàppee ko ni* njub .

Aaya bii mooy li gëna am solo ci li ngëm di tekki, ak njàngale miy wax ni ngëm mooy gëmloo nit ku jub. Ndaxte ngëm amul beneen ludul leer , gëm te yelloo wóolu. Wolof ci Yàlla mën na nekk lu jaadu sudee danga xam bu baax bëgg-bëggam ak lépp lu ko neex, te su ko amul, doo ko mëna wóolu. Wolof Yàlla mooy gëm ni ñi ko déggal rek lay barkeel, topp ci misaalu Abram ak misaalu Jesus Christ bu mat sëkk.

Àtteb Yàlla boobu ci kaw Abram, dafay wax ci kanam limu nara indil képp kuy def ni moom, ci déggal dëgg gi Yàlla wax ak sàkku ci seen jamono.

Gen. 15:7 : “ *Yehowa ne ko : **Man maay Yàlla , ki la génne** ci Ur, ci diwaanu Kalde, ngir jox la réew mi, nga moom ko . ”* _

Bi ñuy tàmbali wax ci limu àndaloon ak Abram, Yàlla fàttali ni Abram moo ko génne ci Ur, ci diwaanu Kalde. Formul boobu ñu ngi ko jélee ci li ñu njëkka wax ci “ *fukki denkaane* ” yu Yàlla bind ci Exo.20:2 : “ **Man maay YahWéH, seen Yàlla, mi leen génne** ci réewum Egypt, ci këru jaam .”

Gen. 15:8 : « *Abram tontu ko ne : « Yaw sama Boroom , naka laa mëna xamee ni dinaa ko moom? »* »

Abram laaj Yahweh firnde.

Gen. 15:9 : “ *Yehowa ni ko : “Jélal benn nag bu am ñatti at, benn bëy bu am ñatti at, benn mbonaat ak benn mbonaat bu ndaw . ”* ”

Gen. 15:10 : « *Abram daal di jël baayima yooyu yépp, dagg leen ñaar, daal di teg piyees bu nekk jàkkarloo ak beneen bi . waaye bokkul ak picc yi .* »

Tontu Yàlla ak jëfi Abram dañu soxla leeral. Xew-xewu saraxe gi dafa sukkandikoo ci xalaatu séddoo , maanaam ñaari pàcc yiy dugg ci jàppante, maanaam : nanu bokk séddoo. Baayima yiñ dagg ci digg bi dañuy màndargaal yaram wu Kirist, muy benn, te dina ñu ko séddoo ci ngëm ci diggante Yàlla ak ñi mu tànn. Mbaam xuux yi ñooy misaalu nit ak Kirist, waaye picc yi amul nataalu nit ki Yàlla yónnee Kirist. Kon, ni màndarga asamaan, dañu feeñ ci kóllóre gi waaye duñu dagg. Yeesu baale bàkkaar yi dina nekk ngir ñiñ tànn ci kaw suuf kese, du ngir malaaka yi ci asamaan si.

Gen 15:11 : “ *Picc yiy rëbb dañuy ñëw ci néew yi ; Abram dàq leen .* »

Ci dogal bi Yàlla waxoon ci kanam , néewu ñu soxor ñi ak fippukat yi kese lañuy jox picci rëbbkat yi ñuy lekk, bi Kirist Musalkat bi delloo ci ndam . Ci mujj gi, musiba boobu du dal ñiy fas kóllóre ak Yàlla ci Kirist ak ci ay sàrtam . Ndaxte néewu baayima yi ñuy génne ci kanam, dañu sell lool ci Yàlla ak ci Abram. Li Abram def mën na nekk lu jaadu ndax li am mënul ànd ak li profesu waxoon ci ëlëg ak ëlëgu sellaa Yu Kirist.

Gen. 15:12 “ *Bi jant bi so, Abram nelaw bu baax . mu gis, tiitaange ak lëndëm gu rëy daal di koy jàpp .* ”

Nelaw boobu du lu jaadu. Dafay “ *nelaw bu xóot* ” , melni nelaw bi Yàlla defal Adam ngir sos jigéen, di “ *ndimbalam* ” , ci benn ci cox yi. Bi mu bokke ci kóllóre gi mu fas ak Abram, Yàlla dina ko xamal li yonent yi di tekki ci “ *ndimbal* ” gi, te loolu mooy mbëggeelu Yàlla ci Kirist. Ci gis-gis kese, Yàlla daf koy def mu dee ngir dugg ci kanamam ba fàww, ci noonu mu ngi waaja dugg ci dundu ba fàaw , maanaam dundu dëgg , lépp di aju ci njàngale mi wax ni kenn mënul gis Yàlla ba noppi dundu.

« *Lëndëm gu mag gi* » dafay tekki ni Yàlla daf koy def mu mënul gis dundu àdduna, ngir mëna tabax ci xelam nataali yonent yu melni feeñug ak nekkinu Yàlla ci boppam. Abram dugg na ci lëndëm, mu am “ *tiitaange* ” gu dëggu. Rax ci dolli, loolu dafay wane jikko ju raglu ju Yàlla sàkkkat biy wax ak moom.

Gen. 15:13 : « *Boroom bi ni Abram : « Xam ni say doom dina ñu nekk ay gan ci réew mu bokkul ak ñoom ; Dina ñu nekk jaam , di leen sonal diiru ñeenti téemeeri at .* ”

Yàlla wax Abram ëlëg, ëlëg giñ dencal ay doomam.

«... *say doom dina ñu nekk gan ci réew mu bokkul ak ñoom* » : loolu dafay wax ci Egypt.

" ... *dina ñu fa nekk jaam* " : ñu soppi Firawna bu bees bu xamul woon Joseph, di Ibre bi nekkoon vizier bu mag ci ki ko jiiu. Jaam googu dina am ci jamonoy Musaa.

"... *te dina ñu leen sonal ci diiru ñeenti téemeeri at* " : Loolu du sonal waa Egypt kese, waaye noot gi gëna yaatu mooy sonal doomi Abram ba ñuy jël Kanaan, seen réew mi Yàlla digoon.

Gen. 15:14 : « *Waaye dinaa àtte réew mi ñuy jaam, te ginaaw ga dina ñu génn ak alal ju bari .* »

Waaye réew mi ñuy wut ci jamono jii mooy Egypt, ñu dem fa, yóbbaa alal ji mu am yépp. Ngeen bàyyi xel ni ci aaya bii, Yàlla waxul ni Egypt moo “ *tiis* ” bi ñu waxoon ci aaya bi njëkk. Loolu dafay firndeel ni « *ñeenti téemeeri at* » yi ñu wax , nekkul ci Egypt kese .

Gen. 15:15 : “ *Di nga dem ci say maam ci jàmm , soo mäggee .* »

Lépp dina mat ni ko Yàlla waxee. Dina ñu ko suul ci Hebron ci grotte Makpela , ci suuf si Abram jëndoon ci benn waa Hit bimu nekkee àdduna .

Gen. 15:16 : « *Ci ñeenteelu jikkoom, dina ñu dellusi fi ; Ndaxte bàkkaar waa Amor matgul ba leegi .* »

Ci waa A'more , waa Hit dañu am diggante bu baax ak Abram, moom mi ñu jàpp ni mooy ndawu Yàlla bu mag bi. Kon ñu nangu ko jaay suuf si ngir bàmmee lam. Waaye ci « *ñeenti jikkoom* » wala « *ñeenti téemeeri at* » , mbir yi dina ñu wuute , te askanu Kanaan yi

dina ñu dem ba yegg ci buntu fippu bu Yàlla jàppalewul , te dina ñu yàq ñoom ñépp ngir bàyyi seen réew ci loxo waa Ibriye yi ñu def ko seen réew.

Ngir gëna xam liggéey bu jural waa Kanaan musiba, fàww nu fàttaliku ni Noah alkuwoon na Kanaan, di doom ju njëkk ci doomam Ham. Kon réewu dige bi, doomi Ham, yi Noah ak Yàlla alku, ñoo dëkkoon ci réew mi. Seen alag, diir rekk la woon, bi Yàlla tëraloon ngir matal li mu yéene ci kaw suuf.

Gen. 15:17 “ *Bi jant bi so, lëndëm gu xóot daal di ñëw . mu am fuur buy saxaar, xal yi di jaar ci diggante baayima yi xaajaloo .* ”

Ci xew-xew boobu, dañu tere nit taal safara. Ndaxte ñaari doomi Aaron yu góor yi, bis dina ñëw Yàlla dina leen yàq, ndax dañu baña topp yoon wi. Abram ñaanoon na Yàlla firnde, mu ñëw ci jëmmu safara suy jaar ci diggante baayima yiñ dagg ñaar. Mooy anam wi Yàlla seedee ay jaamam yu melni yonent Yàlla Iliyas ci kanamu yonent Baal yi, ñu jàppale ko ci reine bu bawoo feneen bi nekkoon jabaru buur Akab, tudd Yezabel. Altaram daa suux ci ndox, safara si Yàlla yónnee dina lakk altar bi ak ndox mi Iliyas waajal , waaye altaaru njuumti yonent yi dina ko bàyyi xel ci safaraam.

Gen. 15:18 : “ *Ci bis boobu, Yàlla jël na kóllóre ak Abram, ni ko : “Maa ngi jox réew mi say doom, daale ko ci dexu Egypt ba ci dexu Efrat .”* ”

Ci njeextalu chapitre 15, aaya bii daf koy firnde, li gëna am solo ci moom mooy **jàppante biy tàqale ñiñ tànn ak ñeneen ñi**, ngir ñu bokk jàppante boobu ak Yàlla, ñu jaamu ko.

Ay yamaleg réew mi ñu digoon waa Ibriye yi ëpp dëkk yi réew mi nara jël ginaaw bi ñu amee Kanaan. Waaye Yàlla dafa boole ci saraxam desert yu mag yu Siri ak Arabie , yu boole “ Efrat ” ci penku , ak desert Shur bi tàqale “ *Ejipt* ” ak Israyil. Diggante desert yooyu, réew mi Yàlla digoon dafay nuru jardinier bu Yàlla.

Ci jàngu ngëm ci yonent yi, “ *dex yi* ” dañuy màndargaal réew yi, kon Yàlla mën na wax ci mbokki Abram, maanaam ci Kirist miy gis jaamukat yi ak ñi mu tànn, ginaaw Israyil ak Egypt, ci sowwu “ Europe ” bi ñuy màndargaal ci Peeñu 9:14 ci turu “ *dex gu mag gi E.* ”

Gen. 15:19 : “ *Réewum waa Keni, waa Kenis, waa Kadmon. ”* ”

Gen. 15:20 : “ *Ci Het yi, ci Peris yi, ci Refaim yi. ”* ”

Gen. 15:21 : “ *Ci waa Amor, waa Kanaan, waa Girgas ak waa Yebus . ”* ”

Ci jamonoy Abram, tur yooyu dañu doon wax ci famiy yi dajaloo ci dëkk yi nekkoon ci réewum Kanaan. Amoon na ci ñoom Rephaim yi, ñoom ñooy gëna baña bàyyi benn réew bu mag bu waa antediluvien, bi Yosua jëlee réew mi “ *ñeenti jikkoom* ” wala “ *ñeenti téemeeri at* ” ci ginaaw.

Abram mooy njiitu ñaari ndaje yi Yàlla tëral. Askanam dina jur askan wu bare, juddu ci askan wi Yàlla tànn, waaye moom tànnul ko. Kon , kóllóre gu njëkk gi laloo ci yaram, dafay yàq projet de mucc gi, ba noppi di jaxasoo xam-xam bi , ndax mucc gi mingi aju ci ngëm ci ñaari kóllóre yi. Xarafal yaram muccalwul waa Ibriye , doonte Yàlla moo ko sant . Li ko may mu mucc mooy jëfam yu déggal Yàlla, te loolu dafay firndeel ngëmam ak wóolu Yàlla. Te noonu la mucc gi di doxee ci kóllóre gu bees gi, muy dundal ngëm ci Kirist ci jëf yuy déggal ndigal yi, sàrt yi ak njàngalem Yàlla yi Yàlla feeñal, ci biir Bible bi yépp. Ci diggante bu mat sëkk ak Yàlla, njàngalem bataaxal bi dafay leer ci xel mu xel mi ; Moo tax Yeesu wax ne : “ *Mbind mi dafay ray, waaye Xel mi dafay dundal .* ”

Génesis 16

Tàqale ci yoon

Gen .16:1 : “ *Saray, jabar Abram, amul doom. Amoon na benn jaam bu jigéen bu tuddu Hagar .* ”

Gen. 16:2 : « *Saray wax Abram ne ko : «Xool, Yàlla def ma ñàkk doom. Maa ngi lay saraxu, ñëwal ci sama jaam. Amaana dinaa am doom ci moom.» Abram déglu Saray .* »

Gen. 16:3 : " *Bi Abram dëkkee fukki at ci réewum Kanaan , Saray, jabar ji, jël Hagar, jaamu waa Egypt, jox ko jëkëram Abram, muy jabar. "* ”

Yomb naa nu ñaññi tãneef bu baaxul bi Saray def, waaye xoolal ni mbir yi di demee ci jëkkër ak jabar yu barkeel yi.

Yàlla waxoon na Abram ne doom dina juddu ci **biiram** . Waaye waxul ko ci Saray, jabaram ji mënul am doom. Rax ci dolli, Abram laajwul Yàlla bi ko sàkk ngir mu leer ci limu doon wax. Dafa doon xaar Yàlla wax ak moom ci lépp lumu bëgg. Fii dañu wara xam ni ñàkka joxe leeral googu, dañu ko bëggoon gëna xëcc jubluwaayu doomi aadama yi, moo tax Yàlla sos lu wuute ci digeb barke, waaye lu am njariñ, ngir teg ko ci kanamu ëlëg Israyil tabax ci kaw Isaac , benn xeexkat buy xeex ak xeex , noon ak noon. Yàlla xamna ni, ginaaw ñaari yoon yi, lu baax ak lu bon, ñu teg ko ci kanamu tãneefi nit ñi, " karoot bi ak bant bi " ñoom ñaar ñépp dañu am njariñ ngir yóbbu " mbaam " bu dëgëkul bi ci kanam. Juddug Ismaël, di doomu Abram itam, dina tax ñu sos staff arab ba ci jëmmam ju mujj ci taarix, diine, islaam (submission ; muy luy yeeme ci askan wii di fippu ci seen mbokk).

Gen. 16:4 : “ *Mu dugg ak Hagar, mu ëmb. Bimu gisee ni dafa ëmb, mu xool soxnam ak xol bu neexul .* ”

Li Hagar, waa Egypt, xeex soxnam, mingi wéy ba leegi ci askanu Araab yu jullit yi. Te suñu ko defee, juumu ñu woon ndax réew yu sowwu jàng nañu mbégte bu rëy bi ñu am ci jàngale xebaar bu baax bi ci turu boroom bi tudd Kirist Jesus. Kon diine arab bu baaxul bii di wéy di wax ni Yàlla dafa mag, fekk waa sowwu jàng nañu ko ci seeni xalaat.

Nataal bi ñu joxe ci aaya bii dafay wane bu baax ni sunu jamonoy mujj di doxee, ndax diine christianism bu sowwu jàng , ba ci lu jaarul yoon, melni Saray amatul doom yu góor, mu dugg ci lëndëm gu amul doom ci ngëm. Dañu wax ni : ci réewu silmaxa yi, ñi am benn bët ñooy buur yi.

Gen. 16:5 : « *Saray ne Abram : « Sama gëdd a ngi ci yaw. 1Cr 11 11 Teg naa sama jaam ci sa wet ; Bimu gisee ni dafa ëmb, mu xool ma ak xol bu neexul. Yalna Yàlla àtte sama diggante ak yaw ! »* »

Gen. 16:6 : « *Abram ne Saray : «Sa jaam, defal ko li nga bëgg. Saray def ko lu bon . Hagar daw ci moom .* »

Abram jël na dogal , te waxul ni Saray moo ko xiir ci juddu bu jaarul yoon. Moo tax, ci ndoorte li, legitimite dafay tëral yoon ci illegitimite ak topp njàngale mi, leegi sëy du boole nit ñu bawoo ci benn famiy bu jege ba ci Israel ëlëg ak jëmmam réew mi ñu am ginaaw bi ñu génnee ci jaam Egypt.

Gen. 16:7 : « *Malaakal Yàlla daje na ak moom ci wetu ndox mi ci àll bi, ci wetu ndox mi nekk ci yoonu Shur . »* »

Li waraloon ñuy weccoo xalaat ci diggante Yàlla ak Hagar mooy Abram nekkoon na ku barkeel. Yàlla daf ko fekk ci desert bi tudd Shur, di dëkku Araab yu bari yu dëkk ci ay tente di wër seeni baayima ak seeni gaam. Ndox mi moo nekkoon anam wi Hagar di dundee, mu daje ak " ndoxu dundu " , mu ñëw ngir ñaax ko mu nangu nekk jaam ak ëlëgam gu bari.

Gen. 16:8 : “ *Agar , jaamu Saray, fan nga joge, fan nga jëm? Mu tontu ko ne : «Maa ngi daw sama boroom Saray .»* »

Hagar tontu ñaari laaj yooyu : fan nga jëm ? Tontu : Dama daw. Fan nga bayyeekoo ? Tontu : Ci Sarai, sama jabar.

Gen. 16:9 : « *Malaakal Yàlla ne ko : « Dellul ci sa boroom, nga toroxal sa bopp ci loxoom . »* »

Attekat bu mag bi bàyyiwul beneen peXe, mu santaane mu dellu ak woyof, ndax jafe-jafe bi dëgg-dëgg mingi bawoo ci xañ gi ñu wane ci soxnam, te ginaaw amul doom, des soxnam bu dëgg, te dañu ko wara liggéeyal ak sargal ko .

Gen. 16:10 : « *Malaaka Yàlla daal di ni ko : «Dinaa yokk sa doom, ba kenn du leen lim ñu bari . »*

YaHWéH dafay jàppale ko ci jox ko benn “ karoot .” Mu dige ko ay mbokk yu bari yu “ *bari ba kenn mēnu leen lim .*” Bul réer , mbooloo mii dina nekk ci yaram, du ci ngēm. Ndaxte kàddug Yàlla dina ñu ko yóbbu ba keroog ñuy tēral kóllóre gu bees gi, te ci doomi Ibraayma yi kese lañu koy yóbbu. Waaye bépp Araab bu dëgg mēn na dugg ci kóllóre gi Yàlla fas ak moom su nange ay sàrtam yu Ibre yi bind ci Bible bi . Te bimu feeñee ba leegi, Al Quran jullit yi mēnul ànd ak loolu. Dafay tuumal, ñàññi ak jaay xel dëgg yi ci bible bi Yeesu Kirist gēmloo.

Bu ñu jēlee Ismayil ci kàddu yi ñu jota jēfandikoo ngir wax ci Abram, “ *dañu bari ba kenn mēnu leen lim* ”, danuy xam ni mbirum nit ñi kese lañuy wax, te du ci ñiñ tànn ngir dundu ba fàaw. Tegdale yi Yàlla digle dañuy ànd ak ay sart yuñ wara matt. Ci misaal : “ *biddiww yi ci asamaan* ” dafay wax ci bépp liggéeyu diine buy “ *leeralal suuf si* ” . Waaye ban leer ? Dan dafa wax ni, leer gu dëgg gi Yàlla jox yoon, mooy tax “ *biddiww* ” yelloo “ *leer ba fàww* ” ci asamaan si . 12 :3 , ndaxte dina ñu “am xel” dëgg, **te** dina ñu “ **jàngale** njub ” dëgg, lépp di aju ci Yàlla.

Gen. 16:11 : “ *Malaaka Yàlla ni ko : “Yaa ngi ëmb, dinga am doom ju góor, nga tuddee ko Ismayil ; Ndaxte Yàlla dégg na seen tiis . ”*

Gen. 16:12 : « *Dina melni mbaam xuux ; loxoom dina jàpp ñépp, loxo ñépp dina jàpp ko . Dina dëkk jàkkarloo ak ay rakkam yépp . ”*

Yalla dafay mengale Ismayil , ak ay doomam Araab , ak " mbaam xuux " , baayima bu ñu xamee ci nekkam bu dēgēr bopp ak dēgēr bopp ; ak rax ci dolli , brutal ndax dañu ko woowe “ *savage* ”. Kon kenn mēnu ko yar, yar ko wala nax ko. Ci gàttal, bëggul te nanguwul ñu bëgg ko, te mingi yor ci ay genem xeetu fitna ci ay mbokkam ak ay gan. Àtte boobu Yàlla tēral, te feeñal ko, amna solo bu rēy , ci jamonoy mujj gi , ngir xam cēr bi Yàlla wara yar, ci diine Islaam, bi diine chretien bu dul dëgg daan xeex, ci jamono yi “ *leer* ” chretien yi nekkoon “ *lëndēm* ” kese. Bimu delloo ci réewu ay maam ba leegi, Israel nekkaatna lumuy wut, ni ko réew yu sowwu jàng, ñu tuddee ko chretien, ñu koy aar ci dooley Amerique, ñu koy woowe, te amul benn njuumte, " Seytaane bu mag bi ." Gēm naani " Seytaane " bu ndaw mēn na xàmme " ki mag " .

Bi Yàlla juddoo Ismayil, muy tur wu tekki “ Yàlla dégg na ” , doomu xéccoo bi, Yàlla dafa gēna **tàqale** famiy Abram. Dafay yokk ci mbugalu làkk yiñ sos ci jàngat bu Babel. Waaye sudee dafa waajal anam yi mu koy yar , ndax xam na bu njëkk jikko ju ñaaw ju nit ñi di def ci ñaari mbootaay yi mu àndaloon ba ci njeexte àdduna .

Gen. 16:13 : « *Mu tuddee Atta El Roï, di turu Yàlla mi ko waxoon ; Ndaxte mu ne : «Ndax gis naa dara fii ginaaw bimu ma gisee ?» »*

Baru Atta El roï mooy : Yaay Yàlla miy gis. Waaye leegi , liggéey bii di jox Yàlla tur, dafay wane ni dafa gēna mag. Li ci des ci aaya bii ñu tekki ci anam yu bari te wuute, ñu ngi ko tēnk ci xalaat bii. Hagar mēnu ko gēm. Moom , surga bu ndaw bi, Yàlla biy sàkk àdduna bi, mooy gis èlég, di ko fēsai. Ginaaw limu dundu, lumu mēna ragal ?

Gen 16:14 “ *Moo tax ñu tuddee bënn boobu Teen bu Lahai-Royi . mingi diggante Kades ak Bared . ”*

Barab yi Yàlla feeñee ci kaw suuf , dañu am ngor, waaye ngor gi nit ñi di leen jox, li ko waral mooy seen ngēm jaamu yàlla , te loolu taxul ñu baña jubboo ak moom.

Gen 16:15 “ *Agar jural Abram doom ju góor . Abram tuddee doomam, bi Agar jural ko, Ismayil .*

Ismaël mooy doomu Abram dëgg, te li gëna am solo mooy doomam bu njëkk bi mu nara bëgg lool. Waaye du doomu dige bi Yàlla waxoon bu njëkk. Waaye Yàlla moo ko tànn, mu tuddee ko « Ismayel », maanaam « *Yàlla dëgg na* », mingi aju ci tiis wi Hagar dundu , muy lu ëpp luñu ko teg ci dogal yi soxnam ak njaatigeem jëloon . Waaye ci ñaareelu anam bi, mingi aju itam ci njuumteg Abram ak Saray, bi ñu gëmoon ci diir bu gàtt ni doom ji Hagar, doomu Egypt, ëmb, mooy firnde, maanaam “ mat ” ak matt li Yàlla waxoon. Juntukaay boobu dina jur loraange yu metti ba ci njeexte àdduna.

Yalla dugg na ci xalaatu doomi aadama yi, te li gëna am solo matna ci moom : doomu xuloo ak **tàqaloo ci xeex** mingi dundu.

Gen. 16:16 : “ *Abram amoon na juróom ñatti fukki at ak juróom benn bi Agar jural Abram Ismaël .* ”

Kon " Ismael " mingi judd ci 2034 (1948 + 86) bi Abram amee 86 at.

Génesis 17

Tàqaloo ci xaraf : firnde la ci yaram

Gen.17:1 : “ *Bi Abram amee juróom ñeent fukki at ak juróom ñeent, Yàlla feeñu ko ni ko: «Man maay Yàlla Aji Kàttan ji. Doxleen ci sama kanam, ngeen baña am benn sikk .* ”

Ci atum 2047, bimu amee 99 at ak Ismaël 13 at, Yàlla daal di ñëw seeti Abram ci xol, mu wane boppam ci yoon wu njëkk ni " *Yàlla Aji Kàttan ji* ". Yalla a ngi waajal jëf buy wane jikko “ boroom doole ”. Feeñu Yàlla dafay gëna bari ci kàddu ak déglu ndax ndamam duñu ko mēna gis waaye mēn nañu ko gis te kenn duko dee.

Gen.17:2 : “ *Dinaa def sama kóllóre ak yaw, te dinaa la yokk doom yu bari .* ”

Yàlla yeesal na digeem ci bariwaayam, di leeral jamono ji “ *ba fàww* ”, maanaam, melni “ *pëndu suuf* ” ak “ *biddiww yi ci asamaan* ” yu “ *kenn mēnul lim .* ”

Gen.17:3 : « *Abram daanu ci suuf ; Yàlla wax ak moom ne ko .*

Bi Abram xamee ni kiy wax ak moom mooy “ *Yàlla Aji Kàttan ji* ”, mu daanu ci suuf ngir baña xool Yàlla, waaye mu déglu kàddoom yi gëna xëcc ruuh gi yépp.

Gen. 17:4 : « *Lii mooy sama kóllóre, bi may fas ak yeen. Di nga nekk baayu xeet yu bari .* »

Ci bis boobu, kóllóre gi Yàlla fas ak Abram gëna am doole : “ *Di nga nekk baayu xeet yu bari .* ”

Gen. 17:5 : « *Sa tur du nekk Abram ; Waaye dangay tuddu Ibraayma, ndaxte def naa la baay ci xeet yu bari .* »

Tur wi ñu soppo ci Abram def ko Ibraayma, mooy li am solo, te ci jamonoom, Jesus dina def luni mel ci soppo tur yi ndawam yi.

Gen. 17:6 “ *Dinaa la jural doom yu bari, dinaa la def ay xeet . Buur yi dina ñu génn ci yaw .* »

Abram mooy njëkka nekk baayu xeeti Araab yi ci Ismayil, ci Isaak mooy nekk baayu Ibre yi, doomi Israyil . 1Cr 11 11 Ci Majan dina nekk baayu askanu Majan ; Moses dina gis jabaram Sipora, doomu Yetro.

Gen. 17:7 : “ *Dinaa def sama kóllóre ak yaw, ak say mbokk, muy kóllóre gu sax, ngir nekk Yàlla ci yaw ak ci say mbokk .* ”

Yàlla tànn ci anam wu nēbbu kàdduy kóllóreem, maanaam kàdduy kóllóre gu “baax ba fàww ” waaye du ba fàww. Loolu dafay tekki ne kóllóre bi mu fas ak doomam ci kaw suuf du yàgg. Te dina ñu yegg ci àpp bi , ci ñëwam bu njëkk bi ak ci nekkam nit, divine Christ dina

taxawal ci deewam ci bëgg-bëggu boppam , fundamaasu jàppante bu bees bi nara am, ci boppam, njeexte yudul jeex.

Fi ñu tolli nii, fàww ñu xamni, bépp doom ju njëkk buñu teg ay tegtal ak tuddee ko ci ndoorte li, dafay ñàkka am njariñ. Lii mooy xew ci Kayin, di doomu Adam bu njëkk, ci Ismaël, di doomu Abram bu njëkk, waaye ginaaw ga, dina xew ci Esau, di doomu Isaac. Njàngalem ñàkka am doom ju njëkk ji dafay wax ci ñàkka am ndam ci diggante Juif yi ak seen yaram. Ñaareelu kóllóre bi dafay nekk kóllóre gu ngëm, te du am njariñ ludul ñi gëm mul seen ngëm, doonte nit ñi dañuy gëm ni dañu gëmloo nit ñi.

Gen. 17:8 : “ *Maa ngi lay jox réew mi nga nekk gan, di réewu Kanaan yépp, muy seen moomeel ba fàww , te dinaa nekk seen Yàlla ba fàww .* ”

Noonu, dina ñu jox réewu Kanaan “ muy seen moomeel **ba fàww** ,” maanaam , ba keroog Yàlla di topp kóllóre gi mu àndaloon. Ba noppi bañ Almasi bi Jesus, dina tax mu ñàkk njariñ, kon 40 at ginaaw mer googu, soldaari Rome dina ñu yàq réew mi ak kapitaalam Yerusaleem, ba noppi Juif yi des dina ñu tasaaroo ci réew yu bari ci àdduna. Ndaxte Yàlla dafa wax lu leer ci kóllóre gi : “ *Dinaa nekk seen Yàlla .* ” Waaye itam, sudee réew mi nanguwul Jesus, muy ndawu Yàlla, Yàlla dina mëna dog kóllóre gi mu àndaloon, te amul benn werante.

Gen. 17:9 : “ *Yàlla wax Ibraayma ne : “Danga wara topp sama kóllóre, yaw ak say doom ci seeni mbokk . ”* ”

Aaya bii dafay jeexal bépp gëm-gëmu diine buy wax ni Yàlla mooy Yàlla di diine yi gëm benn boroom, doonte seeni njàngale wuute nañu. Yàlla amul lenn ludul ay kàddoom yu teg fondaasioŋu kóllóreem, muy xetu kontraa bimu def ak ñi ko déggal kese. Su ku góor ki wéyee ci jàppanteem, daf koy gëmloo ba noppi diko gëna gudd. Waaye nit ñi dañu wara topp Yàlla ci projet bimu tabax ci ñaari wàll yu toppalante ; Li njëkk mooy li jëm ci yaram, ñaareel ba mooy li jëm ci xel. Te aaya bi tàmbalee ci li njëkk ba ci ñaareel bi, dafay natt ngëmu nit ñi, li ci njëkk mooy ngëmu Juif yi. Bu réewu Juif yi bañee Kirist, dañuy yàq kóllóre gi ñu àndaloon ak Yàlla mi ubbi buntu yi ci xéewal yi, te ci ñoom, ñi tuub ci Kirist, dafay jël leen, jàpp leen ni ay doomi ngëm yu Ibraayma. Kon képp kuy topp kóllóre gi, doomi Ibraayma yu góor wala yu jigéen lañu ci yaram wala ci ngëm.

Ci aaya bii, dañu gis ni Israyil, di réew mi nara am tur woowu, mingi cosaanoo ci Ibraayma. Yàlla jël na dogal ni dina def ay doomam ñu nekk askan wu “ tànn ” ngir wane ko ci kaw suuf. Du mbirum askan wu mucc, waaye ci sàrtu ndajeb nit ñu dajaloo, ñuy màndargaal kàndidaa yi ci kaw suuf ngir tànn ñi mucc ci yiwu Yàlla ëlëg, te Yeesu Kirist dina ko am.

Gen. 17:10 : “ *Lii mooy sama kóllóre, bi ngeen wara topp, diggante man ak yaw, ak seeni mbokk : Képp kuy góor ci yéen, dafa wara xaraf .* ”

Xaraf mooy màndargaal kóllóre gi Yàlla fas ak Ibraayma ak ay doomam, maanaam ay doomam ci yaram. Li gëna néew doole ci moom mooy jëmmam ju mbooloo mi, muy jëm ci doomam yépp, muy gëm wala deet, muy déggal wala deet. Waaye ci kóllóre gu bees gi, tàneef bi ñuy natt ci ngëm, ku nekk ci ñoom dina am dundu gu dul jeex gi nekk ci kóllóre gii. Ci xaraf dafa wara yokk lu tiis : Jullit yi itam dañu xaraf li dalee ci seen maam Ismayil, te dañu jox xaraf googu solo bu nekk ci ngëm, moo tax ñuy wax ni dañu am yelleefu dundu ba fàww. Waaye, xaraf amul lenn ludul njeexital yudul jeex, te du yàgg.

Gen. 17:11 : “ *Da ngeen wara xaraf seen bopp ; Dina nekk màndarga ci kóllóre gi am ci sama diggante ak yaw .* ”

Dëgg la, dafay màndargaal jàppante ak Yàlla, waaye njariñam nekkul ludul ci yaram, te aaya 7, 8 , ak aaya 13 yi ci topp dañuy firndeel ni mën nañu ko jëfandikoo ci « **ba fàww** ».

Gen. 17:12 : “ *Bu amee juróom ñatti fan, góor gu nekk ci yeen, muy ku judd ci sa kër wala ku jënd ak xalis ci gan, te bokkul ak sa xeet .* ”

Ba leegi loolu yéeme na, waaye ak li muy wéy di am, mingi wéy di nekk yonent buy fèsal pexem Yàlla ci Seelu ^{junny} at. Lii moo waral ñu tànn « juróom ñatti fan », ndax juróom ñaari fan yi njëkk dañuy màndargaal jamonoy tannéeef ci kaw suuf, di juróom benni junniy at ak àtteb juróom ñaareelu junniy at. Bi Yàlla amalee, ci kaw suuf, jàppalante bu jege ak réewu Juif yi ak doomam bu njëkk, Abram, Yàlla dafay wane nataalu ëlëg ba fàww, di ñiñ tànn ñu mucc ci néew dooley yaram bu jëm ci der bi ñu dagg ci góor ñi. Bu ko defee, ni ñiñ tànn di jogee ci xeeti réew yépp, waaye ci Kirist kese , ci kóllóre gu yàgg gi, dañu wara xaraf ba ci gan yi suñu bëggee dëkk ci camp bi Yàlla tànn.

Li gëna am solo ci xaraf mooy jàngale ni ci nguuru Yàlla ba fàaw nit ñi duñu mënati am doom, te bëgg-bëggu yaram du mënati am. Rax ci dolli, ndaw li Pool dafay méngale xaraf yaram wi ci kóllóre gu yàgg gi ak xaraf gi ci xol ñiñ tànn ci kóllóre gu bees gi. Bu ñu sukkandikoo ci loolu, dafay wane setal yaram ak xol bu joxe boppam ci Kirist.

Xaraf mooy **dagg nit** , te xalaat boobu dafay wane ni Yàlla bëgg na am diggante bu amul fenn ak mbindéefam. Bi mu nekkee Yàlla bu " fiir " , dafay laaj exclusivité ak priorité mbëggeel ci ñi mu tànn, ñu wara, su ko jaree, dagg seen diggante ak nit ñi leen **wër , luy lore ci seen mucc, ba** noppi dog seen diggante ak mbir ak nit ñiy lore seen diggante ak moom . Ci misaalu njàngale bu yonent yi , njàngale mi dafay wax ci Israyil bu jëm ci yaram, bu njëkk, ak Israyil bu xel ci jamono yépp, bi feeñ ci Yeesu Kirist ci njubteem.

Gen. 17:13 : « *Ki judd ci kër gi ak ki ñu jënd xaalis, dañu ko wara xaraf ; sama kóllóre dina nekk ci seen yaram, muy kóllóre gu sax .* »

Yalla dafay wéy di wax ci xalaat bii : doom yu jub ak yu judul mën nañu ko jàpp ndax ci noonu la waxee ñaari lëkkaloo yi ci pexem muccal. . . Ba noppi, li gëna fès ci li ñu delloo ci kàddu yi “ *ñu jënd ci xaalis* ” dafay wax ci kàddug Yàlla Jesus, di Almasi bi Juif yu fippu yi di xayma ni 30 denari la. Kon , ci 30 denari , Yàlla dina saraxe bakkanam ngir muccal Juif yi ak xeeti Yàlla yi mu tànn, ci turu kóllóre gu sell gi. Waaye , màndarga xaraf bi « *yàgg* » **lañuy fàttaliku , te njubte** « *ci seen yaram* » dafay firndeel màndargaam ci diir bu gàtt . Ndaxte kóllóre gi tàmbali fii dina am njeexte ginaaw bi Almasi bi ñëwee “ *ngir jeexal bàkkaar yi ,* ” buñu sukkandikoo ci Dan.7:24.

Gen. 17:14 : “ *Góor gu xaraful, ku xaraful ci yaram, dina ñu ko dàq ci askanam , te dina sàggane sama kóllóre .* ”

Topp sàrt yi Yàlla téral dafa tar lool, te kenn duko nangu, ndax seeni njuumte dañu yàq liñu ko bindaloon ci yonent yi, te dina ko wane ci tere Musaa dugg Kanaan, ni njuumte googu rëy na lool. Ku xaraful ci yaram mënul dundu ci askanu Juif yi ci kaw suuf, ni ko xaraful ci xol di dundu ci nguuru asamaan budul jeex bu Yàlla di am ci ëlëg.

Gen. 17:15 : “ *Yàlla ne Ibraayma : “Bul tuddee Saray sa jabar Saray ; Waaye turam mooy Sarah h .* ”

Abram mooy pàppay askan wi waaye Ibraayma mooy pàppay mbooloo mu bari. Sarai itam dafay tekki boroom doole waaye Sarah dafay tekki prinses.

Abram mooy pàppay Ismaël ba noppi, waaye soppi turam Ibraayma mën nañu ko gëm ndax ay doomam dañu bari ci Ishaq, doom ji Yàlla di ko wax , te du ci Ismaël . Moo tax Sarah , ku mënul am doom, dina am doom yu góor yu bari ci Isaac, ñu tuddee ko Sarah.

Gen. 17:16 “ *Dinaa ko barkeel, dinaa la jox doom ci moom ; Rmn 10 20 Dinaa ko barkeel, mu sos ay xeet ; Buuri réew yi dina ñu bawoo ci moom .* ”

Abram dafay dox ak Yàlla, waaye dundam bis bu nekk ci kaw suuf la, te mingi aju ci anam yi àdduna di doxee, te baña sukkandikoo ci kéemtaan yu Yàlla. Ci xalaatam itam, dafa jox kàddug Yàlla luy tekki barkeb Saray ci Agar jaam.

Gen. 17:17 : “ *Ibraayma daanu ci suuf; mu reetaan ba noppi wax ci xolam: Ndax ku am tééméeri at dina am doom? Sarah , bimu amee juróom ñeent fukki at, ndax dina am doom? »* ”

Bimu xamee ni Yàlla mën na wax ni Saray dina mëna am doom doonte daa am 99 at, mu reetaan ci xolam. Ni mbir yi di demee nekkul luñu mëna xalaat ci nit ñi ci kaw suuf, moo tax xalaatam dafa melni lu jaadu. Te dafay jox xalaatam lu muy tekki.

Gen. 17:18 : “ *Ibraayma ne Yàlla : « O! Yalna Ismayil dundu ci sa kanam! »* »

Dafa leer ni Ibraayma dafa xalaat ci yaram, te limu xalaat ci Ismayil mooy doomam ju judd ba noppi am 13 at .

Gen. 17:19 : “ *Yàlla dafa wax ne : “Sa jabar Sarah dina la ko jural doom ju góor; nga tudde ko Isaaxa. Dinaa def sama kóllóre ak moom, muy kóllóre gu sax ngir ay doomam .”* »

Yàlla xam xalaati Ibraayma , mu gëdd ko , ba noppi yeesal ko kàddu yi te bàyyiwul benn njuumte ci tekki .

Sikki-sakka bi Ibraayma am ci juddug Isaac ci kéemtaanu kéemtaan bi, dafay wax ci kanam sikk-sakka ak ñàkka gëm gi nit ñi di am ci Yeesu Kirist. Te sikki-sakka bi dina nekk xeetu bañ bu ofisel ci wàllu doomi Ibraayma ci yaram.

Gen 17:20 *Waaye Ismayil, dégg naa la. Rvl 11 16 Xoolal, dinaa ko barkeel, ngir mu giir, bari ay njaboot ; Dina am fukk ak ñaari njiit, te dinaa ko def réew mu mag .”*

Ismaël dafay tekki Yàlla tontu, itam, ci intervention bii, Yàlla gëna dëggal tur wi mu ko jox. Yalla dina ko may mu am doom, mu bari ay doom, muy réew mu mag miy Araab, muy “ fukk ak ñaari njiit ”. Limu 12 bi dafay nuru 12 doomi Yaakaar ci jàppanteem bu sell bi, te 12 ndawi Yeesu Kirist ñoo leen di wuutu , waaye nuru loolu mënul tekki ni dañuy nuru ndax dafay firndeel ndimbalu Yàlla waaye du jàppante bu muccal ci wàllu pexem ngir dundu ba fàaw. Rax ci dolli, Ismayil ak ay doomam dina ñu bañ ñépp ñiy dugg ci kóllóre gu sell gi Yàlla fas , muy Juif yi ginaaw ga Chretien yi. Rol bu bonn boobu dina yar juddu bu jaarul yoon ci ay anam yu jaarul yoon yu yaay ji mënul am doom ak pàppa ji épp doole xalaat. Kon doomi Ibraayma yi ci yaram dina ñu muñ benn musiba, te dina ñu mujjee am benn mbugal bu Yàlla bañ.

Ginaaw bi doomi Ismaël xamee Yàlla ak limu jàpp ni moo baax, mën nañu tànn dundu ci sàrt yi mu téral ba keroog ñuy dugg ci jàppante Juif yi, waaye tannéef boobu dina des ci benn-benn nit, melni mucc gu sax giñ nara jox ñiñ tànn. Ci noonu la amee ci yeneen nit ñu bawoo ci bépp cosaan , mucc ci Kirist dina ñu ko jox, te dina ñu ubbil yoonu dundu ba fàww, waaye ci dëggal Kirist Musalkat bi, ñu daaj ko ci bant, dee, dekki.

Gen. 17:21 : “ *Dinaa def sama kóllóre ak Isaak, mi Sarah nara am ci yaw ci jamono jii at mi ci topp .”* »

Ismayil amoon na 13 at bi ñuy gis gis-gis boobu, buñu sukkandikoo ci aaya 27, kon dina am 14 at bi Isaac di judd. Waaye Yàlla dafay wéy di wax lii : kóllóre gi mu àndaloon ak Isaac , du ak Ismayil . Te Sarah moo koy jur.

Gen. 17:22 : « *Bimu waxee ak moom, Yàlla yéeg ci Ibraayma .* »

Feeñu Yàlla bariwul lumuy am, te loolu moo waral nit ñi mënu jubboo ak kéemtaanu boroom bi, te loolu moo waral , ni Ibraayma , seen xalaat dafay wéy di aju ci yooni dundu àdduna. Bañu yeggee bataaxalam, Yàlla dafa dellu ginaaw.

Gen. 17:23 : “ *Ibraayma jël doomam Ismayil, ak képp ku judd ci këram, ak képp ku jëndoon xalis, góor ñépp ci këru Ibraayma . Ci bis boobu, mu xaraf leen, ni ko Yàlla digale woon .* »

Ndugal bi Yàlla digle ñu def ko ca saa si. Déggal gi mu àndal mooy gëna dëggal limu àndal ak Yàlla. Boroom doole jooju ci jamono yu njëkk ya dafa daan jënd ay jaam, te nekkinu jaam amoon na te kenn mënu la werante. Lu leer mooy liy tax mbir mi nekk lu jaxasoo mooy jëfandikoo fitna ak metital surga yi. **Jaam mooy ñépp ñi Yeesu Kirist baale, ba tay .**

Gen. 17:24 : “ *Ibraayma amoon na juróom ñeent fukki at ak juróom ñeent bi ñu ko xarafee .”* »

Leeral yooyu daf nuy fàttali ni Yàlla sàkku ci nit ñi ñu dëggal ko, ngay mag wala ndaw ; daale ko ci ki gëna ndaw ba ci ki gëna mag.

Gen. 17:25 : “ *Doomam Ismayil amoon na fukk ak ñetti at bi ñu ko xarafee .* ”

Kon dina mag 14 at ci rakkam Isaac , te loolu dina ko may mu mëna gaañ rakkam bu ndaw bi, doomu jabaram jimu jël ci yoon.

Gen. 17:26 : “ *Ci bis boobu, ñu xaraf Ibraayma ak doomam Ismayil .* ”

Yalla dafay fàttali Ismaël ni dafa ànd ak Ibraayma, mooy pàppaam. Seen xaraf bi ñu boka dafa nax ni seeni sèt yi wax ne ci menn Yàlla lañu jóge. Ndaxte ngir wax ni ci Yàlla nga joge, doyul am benn maam ci yaram. Su Juif yi gëmul Yàlla waxee ni seen baay Ibraayma moo ko waral, Jesus dina bañ loolu, ba noppi jàpp ni seen baay mooy Seytaane, di Seytaane, baayu fen yi, di reykat ci ndoorte li. Li Jesus waxoon Juif yu fippu yi ci jamonoom , mën nañu ko wax ci Araab yi ak Jullit yi ci jamono jii .

Gen. 17:27 : “ *Képp kuy góor ci këram, ku judd ci këram, wala ku jëndoon ci gan yi, dañu ko xarafal .* ”

Ginaaw xeeu déggal boobu, dina nu gis ni musiba yi Ibraayma yi bàyyi Egypt dina ñu bawoo ci seen ñakka fonk déggal gi Yàlla sàkku ci anam wu mat sèkk, ci jamono yépp, ba ci njeexite àdduna.

Génesis 18

Taqaloo ay mbokk noon

Gen. 18:1 : “ *Bimu toogee ci buntu tenteem, ci tàngooru bëccëg, Yàlla feeñu ko ci biir garabi Mamre .* ”

Gen. 18:2 “ *Bimu xoolee, gis ñatti nit taxaw ci wetam. Bimu leen gisee, mu daw joge ci buntu tenteem daje ak ñoom, daal di sukku ci suuf .* ”

Abraham góor gu am téemeeri at la, xamna ni mágget na waaye mingi wéy di am yaram wu rafet, ndax dafay daw ngir daje ak gan yi . Ndax xam nañu ni ay ndawu asamaan lañu ? Waaye limu gis mooy " ñatti nit " te mën nanu ko gis ci limu def, muy yëg-yëgu dalal nit ñi ci saasi, te loolu mooy meññeeфу jikko ju baax jimu àndaloon.

Gen. 18:3 *Mu tontu ko ne : “ Sang bi, sudee gis naa yiw ci yaw, bul bàyyi sa jaam .”*

Woowe gan " boroom " nekkoon na lu juddoo ci woyof gu rëy gi Ibraayma amoon, te amul lenn luy firndeel ni dafa yaakaaroon ni dafay wax ak Yàlla. Ndaxte ñëwu Yàlla ci melokaanu nit, amul fenn ndax ba ci Musaa duko may mu gis “ *ndamu* ” kanam Yàlla, *buñu* sukkandikoo ci Exo.33:20 ba 23 : “ *Yahweh ne: Du ngeen mëna gis sama kanam, ndax nit mënu ma gis te dundu.* ” *Yahwéh niko: Lii barab bu jege la; Dinga taxaw ci kaw xeer wi. Su sama ndam weesee, dinaa la dugal ci benn xar-xaru xeer, muur la ak sama loxo ba may romb. Suma wëlbati sama loxo, dinga gis sama ginaaw, waaye doo gis sama kanam . Bu dee gisu "ndamu " Yàlla aaram, du tere boppam jël melow nit ngir jege bindéefam yi. Yàlla daf koy def ngir seeti Ibraayma, xaritam, te dina ko delloo ci jëmmu Yeesu Kirist, daale ko ci ëmbam ba ci deewam ngir dindi bàkkaar yi.*

Gen. 18:4 : « *Ñu indil leen tuuti ndox, ngeen raxas seeni tànk. nga noppalu ci suufu garab gii .* ”

Aaya 1 dafay leer ni dafa tàng, te ñaq biy bawoo ci tànk yi muur pëndu suuf , mooy tax ñu wara raxas tànk gan yi. Lii xéewal gu baax la ñu leen jox. Te bàyyi xel boobu yépp a ngi ci njukkal Ibraayma.

Gen. 18:5 : « *Dinaa jël benn mburu, ngir dëgëral seen xol ; Ginaaw loolu nga wéyal sa yoon ; ndax loolu moo tax ngeen di romb seen jaam. Ñu tontu ko : Defal li nga wax .* ”

Fii dañuy gis ni Ibraayma xamul gan yooyu ni ay mbindéef yu asamaan lañu . Kon, fonk gi mu leen di defal, day firndeel jikkoy doomi aadama yi mu am ci cosaan. Dafa woyof,

bëgg nit, woyof, laabiir, mën jàppale nit ñi, mën dalal nit ñi ; mbir yu tax Yàlla gërëm ko. Ci wàllu nit ñi, Yàlla dafay nangu te nangu lépp lu muy xalaat.

Gen. 18:6 : " *Ibraayma daal di gaaw dugg ci tenteem, dem ci Sarah , ni ko : "Gaaw nga jël ñatti kilo farine yu baax, nga jamb ko, defar ko gato ."*

Lekk dafa am njariñ ci yaram wi, te ginaaw bimu gisee ñatti yaram yu nekk ci kanamam, Ibraayma dafa am ñam wuñ waajal ngir yeasal dooley nit ñiy ñew seeti ko.

Gen. 18:7 : " *Ibraayma daw dem ci géttu baayima yi, daal di jël benn nag bu woyof, baax, jox ko jaam, mu gaaw togg ko ."*

Tanneef bu ndaw bu woyof bi dafay wane ni dafa laabiir ak mbaaxam ; bannexam ci neexal dëkkandoom. Ngir mēna am loolu, dafay jox gan yi li gēna baax.

Gen. 18:8 " *Mu jël beurre ak meew, ak nag wi ñu togg, daal di leen jox. Moom ci boppam mu taxaw ci seen wet, ci suufu garab ga. Ñu daal di lekk ."*

Ñam yu neex yooyu dañu koy jox gan yiy romb, muy nit ñu mu xamul waaye mu def leen ni ay mbokkam lañu. Incarnation u gan yi dafa am solo ndax dañuy lekk ñam wiñ defaree nit ñi.

Gen. 18:9 : « *Ñu laaj ko ne : « Fan la sa jabar Sarah nekk ? Mu tontu ko: Mingi foofu, ci biir tente bi .*

Ndaxte jafe-jafe yi boroom kër gi dundu nekk nañu ndam ci ndamu Yàlla ak ci ndamu boppam, gan yi dañu wane ni ñu mel dëgg, ci ñu tuddee jabaram " Sarah ", tur wi Yàlla jox ko ci gis-gis bimu njékka gis.

Gen. 18:10 : « *Kenn ci ñoom ne ko : « Ci waxtu wii , dinaa dellusi ci yeen . te sa jabar Saarata dina am doom ju góor. » Sarah a ngi doon déglu ci buntu tente bi ci ginaawam .*

Nanu bàyyi xel ni ci feeñu ñatti gan yi , amul lenn lu nu mēna xàmme YaHWéh ci ñaari malaaka yi ànd ak moom. Dundu ci asamaan si dafa feeñ fii, te dafay wane ni ñépp bokk yamale gi am ci dëkk bi.

Bi kenn ci ñatti gan yi di wax ni Sarah mingi waaja judd, mu nekk ci buntu tente bi di déglu li ñuy wax, te bind bi dafay leeral ki " *nekkoon ci ginaawam* " ; loolu dafay tekki ni gisu ko woon, te mēnul xam ni mingi fa. Waaye nekkuñu woon ay nit.

Gen. 18:11 : " *Ibraayma ak Sarah mägget nañu lool , te Sarah mēnul woon am doom ."*

Aaya bi dafay fēsäl dundin wi nit ñi di dundu te ñépp bokk ko.

Gen. 18:12 : " *Mu reetaan ci boppam , naan : "Leegi ma mägget, ndax dinaa bëggaat leneen?" Sama njaatige itam mägget na ."*

Xoolaatal bu baax limu wax : « *Dafay ree ci boppam* » ; Kon kenn déggu ko ree, ludul Yàlla miy dundu, miy saytu xel yi ak xol yi.

Gen. 18:13 : « *Boroom bi wax Ibraayma ne ko : « Lu tax Sarah reetaan ba wax ne : « Ndax man ma mägget, ndax dinaa am doom? »*

Yàlla jël na okaasion bi ngir wane limu doon Yàlla , te loolu moo waral ñu wax YaHWéh ndax moom la wax ak Ibraayma ci suufu melokaanu doomi aadama bii. Yàlla rekk moo mēna xam xalaati Saara yu nëbbu yi te léegi Ibraayma xam na ne Yàlla moo ko wax.

Gen. 18:14 : « *Ndax amna lu jafe ci Yàlla ? 1Cr 11 11 Bu waxtu wi ma jàppee, dinaa dellusi ci yéen . Sara dina am doom ju góor ."*

Yàlla dafay nekk ki am kàttan, ba noppi yeasal waxtaanam bu leer ci turu YaHWéh ci boroomam.

Gen. 18:15 : " *Sarah fen, naan : "Reewuma." Ndax dafa ragaloon. Waaye mu tontu ko : Waaye yaa ngi reetaan .*

" *Sarah dafa fen* " ndax Yàlla dégg na xalaatam bu nëbbu bi, waaye amul benn ree bu génn ci gémmiñam ; Kon fen bu ndaw la woon ci Yàlla waaye du fen ci nit. Te su Yàlla yedd

ko, ndax nanguwul ni Yàlla mooy doxal ay xalaatam. Ndaw si daf koy firndeel ndax dafa fenal ko. Moo tax mu wax ni : « *Waaye (dafay fen), reetaan nga* ». Bunu fàtte ne, doomu Aadama bi Yàlla barkeel mooy Ibraayma, te du Saarata, jabaram ju wér ji, barkeb jèkèram rekk lay jariñoò . Xalaatam yi jur nañu ay meññeef ci mbugalu juddug Ismayil, di noonu Israyil ci èlèg, di xeex ak moom ; dègg la ñuy matal projet divine.

Gen. 18:16 : « *Ci noonu nit ñi jog dem, xool Sodom. Ibraayma ànd ak ñoom, ngir gunge leen .* »

Bi ñu fayee seen mar, jox leen lekk, ba noppi yeesalaat Ibraayma ak Sarah juddug doom Isaak , gan yi ñew ci asamaan si, dañu ko wax Ibraayma ni seen ñew ci kaw suuf itam amna beneen liggéey : mooy lu jëm ci Sodom.

Gen. 18:17 : “ *Ci noonu la Yàlla wax: Ndax dinaa nèbb Ibraayma li may waaja def ?* ”

Fii ñu ngi xam bu baax ni ñuy jëfandikoo aaya bii ci Amos 3:7: “ *Dègg la, Boroom bi du def dara ludul xamal kumpam ay jaamam, di yonent yi .* ”

Gen. 18:18 : “ *Ibraayma dina nekk réew mu mag te am doole, te réew yépp ci kaw suuf dina ñu barkeel ci moom .* ”

Ndax liñuy faral di ñàkk luñu koy jëfandikoo ci adverbe " *ci dègg* " , maa ngi fàttaliku ni dafay tekki : ci anam wu leer te amul benn werante . Balaa Yàlla di wane pexem yàq, mu gaawantu ngir leeral Ibraayma ci limu nekkoon ci kanamam, ba noppi mu yeesal barke yi mu nara jox Ibraayma. Yàlla tàmbali wax ci Ibraayma ci ñaatteelu nit, ngir yéegal ko muy nit ku mag ci taarixu nit ñi. Su demee noonu, dafay wane ay doomam ci yaram ak ci ngëm, misaal bi mu barkeel, te mu fàttaliku ko, di ko fèsal ci aaya biy ñew.

Gen. 18:19 : “ *Maa ko tànn ngir mu digal ay doomam ak njabootam, ñu topp yoonu Yàlla , ñu def yoon wu jub, ba noppi ñu defal Ibraayma limu ko digoon ...* ”

Li Yàlla wax ci aaya bii dafa wuute lool ak Sodom bimu nara yàq. Ba àdduna bi di jeex, ñi mu tànn dina ñu melni tegtal yii : topp yoonu Yàlla mooy jëfandikoo njub ak yoon ; njubte gu dèggu gi ak yoon wu dèggu wi Yàlla di tabax ci kaw mbindu yoon ngir jàngal askanam Israyil. Jox cër mbir yooyu mooy tax Yàlla mēna jox cër barkeb Yàlla yi mu dige.

Gen. 18:20 : “ *Yehowa ne : “Li ñuy yuuxu ci Sodom ak Gomor dafa gēna yokk, te seen bàkkaar dafa rēy .* ”

Yàlla dafay àtte Sodom ak Gomor, di dèkki buur yi Ibraayma ñewoon ngir muccal leen bi ñu leen songee . Waaye itam Sodom la doomu rakkam Lóot tànnoon ngir sanc, moom ak njabootam ak ay surgaam. Yalla xamna bu baax ni Ibraayma béggee doomu rakkam, moo tax mu gēna bàyyi xel ci góor gi ngir wax ko limu bégga def. Te ngir mēna def loolu, dafay wacce boppam ci ni nit ñi di doxee, suko defee mu mēna nekk nit, suko defee mu nekk ci ni Ibraayma jaamam xalaatee.

Gen. 18:21 “ *Moo tax dinaa wacc, xool ndax def nañu li ñu ma wax. te su ko defee, dinaa ko xam .* ”

Kàddu yooyu dañu wuute ak xam-xam bi Sarah xalaat, ndaxte Yàlla mēnul baña xam ni mbir yu ñaaw yooyu di doxee ci ñaari dèkk yooyu ci àll bi, ak seen alal ju bari. Li muy def dafay wane ni dafa def lépp lumu mēn ngir surgaam bu gēm bi nangu àtteb àtteem bu jaar yoon.

Gen. 18:22 : “ *Góor ñi dem Sodom. Waaye Ibraayma taxaw ci kanamu Yàlla .* ”

Fii, tàqalu gan yi dafa may Ibraayma mu xàmme ci ñoom Yàlla miy dundu, YaHWéH, mi nekk ci wetam ci melokaanu nit ku woyof, loolu mooy yombal weccoo kàddu. Ibraayma dina gēna am fit , ba mēna dèggo ak Yàlla ngir muccal ñaari dèkk yooyu, ndax benn ci dèkk yooyu mooy doomu rakkam bu baax bi tuddu Lot.

Gen. 18:23 : “ *Ibraayma daal di jegesi, ni ko : Ndax dangay yàq ñi jub ak ñi soxor ?* »

Laaj bi Ibraayma laaj amul benn werante , ndax ci jëfam yu jëm ci yoon , nit ñi dañuy ray ci ñi deful dara luñu koy woowe yàqu-yàqu. Waaye sudee nit ñi mënù ñu ràññee , Yàlla mën na ràññee . Dina firndeel loolu Ibraayma ak nun ñiy jàng seedeem ci Bible bi.

Gen. 18:24 “ *Sudee am juróom ñatti fukki nit ñu jub ci dëkk bi, ndax dinga leen yàq, te doo baale dëkk bi ndax juróom ñatti fukki nit ñu jub ñi ci dëkk bi ?* »

Ci ruuh gu woyof gi am mbëggeel, Ibraayma fees dell ak njuumte, mu xalaat ni mën na am 50 nit ñu jub ci ñaari dëkk yooyu, mu woo 50 nit ñu jub ñooñu ngir ñu am ci Yàlla yiwu ñaari dëkk yooyu ci turu yoon wu mat sëkk wi mënul dóor ki deful dara.

Gen. 18:25 : « *Nga ray ku jub ak ku soxor, ngir ku jub nekk ni ku soxor . Dafa sori ci yaw ! 1Cr 11 11 Ndax kiy àtte àddina sépp, ndax du def njub ?* »

Moo tax Ibraayma xalaat ni dafay saafara jafe-jafe bi, ci fàttali nit ñi li Yàlla mënul def te baña weddi jikkoom, maanaam njub gu mat sëkk.

Gen. 18:26 : « *Su ma gisee juróom ñatti fukki nit ñu jub ci dëkk bi, dinaa baale dëkk bi yépp ndax ñoom* » .

Ak muñ ak mbaax, Yahweh bàyyi Ibraayma wax, ci tontu am, mu wane ni dëgg la wax : ndax 50 nit ñu jub, dëkk yi duñu yàqu.

Gen. 18:27 : “ *Ibraayma tontu ko ne : “Maa ngi jël sama bopp di wax ak Boroom bi, man miy pënd ak dóóm .”* ”

Ndax xalaat “ *pënd ak dóomu taal* ” la, dina des ci nit ñu baaxul ginaaw bi ñu yàqee ñaari dëkk yi ci vale bi ? Waaye Ibraayma dafa wax ni moom ci boppam “ *pënd ak dóóm* ” la.

Gen. 18:28 : « *Amaana juróom ci juróom-fukki nit ñu jub ñi dina ñu ñàkk , ndax dinga yàq dëkk bi yépp ci juróom? Yahwéh ne ko : Duma ko yàq, su ma gisee fa ñeent-fukki nit ñu jub .*

Fitna gu Ibraayma am moo tax mu wéyal waxtaanam, saa yu nekk mu wàññi limu ñiñ tànn, ba noppi mu taxaw ci aaya 32 ci limu fukki nit ñu jub. Te saa yu nekk Yàlla dina may yiwam ndax limu Ibraayma digle.

Gen. 18:29 “ *Ibraayma waxaat ak moom ne ko: “ Mën na am ñeent-fukki nit ñu jub. Yahweh ni : Duma def dara ndax ñeent -fukki nit ñii .* ”

Gen. 18:30 : “ *Ibraayma ne ko : “Bul mer Boroom bi, dinaa wax. Amaana fanweeri nit ñu jub dees na leen fa fekk. YHWÉH ne : Duma def dara, su ma gisee fan-weeri nit ñu jub .* ”

Gen. 18:31 : « *Ibraayma ne ko : «Maa ngi moom sama bopp ngir wax ak Boroom bi. Amaana ñaar-fukki nit ñu jub dinañu fa am. 10:10 , Yahweh ni : Duma ko yàq ndax ñaar fukki nit ñii .* ”

Gen. 18:32 Ibraayma ne ko: « *Bul mer Boroom bi, ma wax benn yoon kese. Amaana fukki nit ñu jub dinañu fa fekk. YHWÉH ne : Duma ko yàq ndax fukki nit ñu jub ñii .* ”

Fii la waxtaanu Ibraayma jeexee, ndax xamna ni amna àpp buñu wara téral, te su ko defee mënul nekk lu jaadu. Mu taxaw ci limu fukki nit ñu jub. Dafa gëm ni limu nit ñu jub ñii mën nañu ko fekk ci ñaari dëkk yu yàqu yooyu, bu ñu sukkandikoo ci Lot ak ay mbokkam.

Gen .1 8:33 : “ *Bi Yàlla waxee Ibraayma ba noppi, mu dem. Ibraayma dellu kërám .* ”

Ndaje ñaari xarit ci kaw suuf, kenn ci ñoom mooy Yàlla miy kàttan, ki ci des nit, pëndu suuf, mu jeex, ku nekk dellu ci liggéeyam. Ibraayma dem ci dëkkam, Yahweh dem ci Sodom ak Gomor, fu àtteb yàqu-yàqu bi di wàcci.

Ci waxtaanam ak Yàlla , Ibraayma dafa wane jikkoom ju méngoo ak melokaanu Yàlla, muy bàyyi xel ci gis yoon bu dëgg bi mat, boole ci jox dundu soloom bu am solo. Kon, xéewali jaam bi mënul woon ludul neex xol Yàlla mi bokk yëg-yëg ak moom.

Tàqaloo ci jamonoy jafe-jafe

Gen. 19:1 : « *Ñaari malaaka yi yegsi nañu Sodom ci guddi gi . booba Lóot toog ca buntu dëkku Sodom. Bi Lot gisee leen, mu jog daje ak ñoom, sëggal kanamam ci suuf .*

Ci jikko jooju lañuy xàmme njariñ yu baax yi Ibraayma amal ci doomu rakkam bu góor bi tudd Lot, ndax moom itam dafay bàyyi xel ci gan yiy romb. Te mu koy def ak xel mu dal, ndax xamna jikko yu baaxul yi waa dëkk Sodom dëkk, di barab bimu sanc dëkk.

Gen. 19:2 *Mu tontu leen ne : « Samay kilifa, ñewleen ci kër seen jaam, ngeen fanaan fa . Raxasal seeni tànk ; Di nga teela yewwu ci suba si, dem sa yoon. Ñu tontu ko ni déet, danuy fanaan ci mbedd mi .*

Lot dafa wara dalal nit ñiy jaar ci kërám, ngir musal leen ci jëf yu ñaaw yooyu, yu baaxul yi dëkk kat yi di def. Noo ngi gis kàddu yu neex yu Abram waxoon ñatti gan yi mu ñewoon. Lot nit ku jub la woon , te nanguwul ñu yàq ko ci dëkkam ak mbindéef yu soxor yi ci dëkk bii. Ñaari malaaka yi dañu ñewoon ngir yàq dëkk bi, waaye balaa ñu koy yàq, dañu bëggoon jaxasoo njubadi ñi ci dëkk, jàpp leen loxo yu xonk, maanaam ñuy wane seen njubadi. Te ngir mēna am loolu, fāww ñu fanaan ci mbedd mi, ngir waa Sodom song leen.

Gen. 19:3 “ *Waaye Lot sonal leen bu baax, ñu ñew ci moom, dugg ci kërám. Mu defal leen bernde, lakk leen mburu mu amul lawiir. Ñu lekk .*”

Lot mēn na leen gēmloo, ñu nangu ko ; ba leegi mingi koy may mu wane njubteem ni ko Ibraayma defee balaa moom. Li ñu dundu daf leen jàngal ñu gis ruuh bu rafet bi Lot amoon, di nit ku jub ci biir ñi jubadi.

Gen. 19:4 “ *Waaye balaa ñuy nelaw, góor ñi ci dëkk bi, góor ñi ci Sodom, wër kër ga, mag ak ndaw. askan wi yépp daw fa .*”

Li ñu wane ci soxor gi waa dëkk bi am, weesuna li ñaari malaaka yi doon xaar, ndax dañu ñew ngir wër leen ci kër gi Lot dalal leen. Nanu xoolaat ni soxor googu di joxe : « *daale ko ci xale yi dem ba ci mag ñi* » . Kon àtte YaHweh amul benn werante.

Gen. 19:5 *Ñu woo Lot, laaj ko : « Fan la góor ñi ñew ci yaw ci guddi gi? Jëfandikool leen, nu xam leen .*”

Nit ñi xamul seen bopp mēn nañu leen nax ci xalaati waa Sodom, ndax du ñu bëgga xamante waaye ñu xamante ci anam wi Bible bi di tekki, lu melni " Adam xamoon na jabaram, mu am doom ju góor ." Kon njubadi nit ñooñu dafa mat sëkk te amul garab gu koy faj.

Gen. 19:6 : « *Lot génn ci buntu kër gi, tēj buntu bi ci ginaawam .* »

Lot bu jambaar bi daw ngir daje ak mbindéef yu soxor yi ci boppam, ba noppi tēj buntu kërám ci ginaawam ngir aar gan yi.

Gen. 19:7 *Mu tontu leen ne: « Samay mbokk, buleen def lu bon !* »

Ku baax day digal ku soxor mu baña def lu bon. Daf leen di woowe " rak " ndax nit ñu melni moom lañu, te dafa denc ci xolam yaakaaru muccal ñenn ci ñoom ci dee gi seen jëf di leen yóbbu ci.

Gen. 19:8 : « *Am naa ñaari doomi jigéen yu musul xamante ak góor . Dinaa leen génne leen, ngeen def ak ñoom lu leen neex. Waaye , buleen defal nit ñi dara , bi ñu duggee ci lëndēmu sama kër .*”

Ci Lot, jikko waa Sodom yegg na ci dayo bu musul am ci jaar-jaar bi. Ngir aar ñaari gan yi, mu ñew ngir wax leen ñaari doomam yu jigéen yu amul benn jëkkër.

Gen. 19:9 : « *Ñu ni : Demal ! Ñu newaat : Kii ñew na ni gan, te dina nekk àttekat ! Kon noo ngi lay defal lu gēna bon ci ñoom. Ñu sonal Lot bu baax, ñu ñew ngir dindi buntu bi .*

Wax ji Lot wax taxul ñu dajaloo, te dañu wax ni mbindéef yu soxor yooyu dañu waajal defal ko lu gēna bon ci ñoom. Ba noppi ñu jéema dindi buntu bi.

Gen. 19:10 : “ *Góor ñi tàllal seen loxo, yóbbu Lot ci kër gi, ñu tēj buntu bi .* ”

Bi Lot, di ku jambaar, nekkoon ci jafe-jafe, malaaka yi daal di jàppale, yóbbu Lot ci biir kër gi.

Gen. 19:11 : “ *Ñu daal di gëna xëcc nit ñi nekkoon ci buntu kër gi, ñu gëna ndaw ak gëna mag ci ñoom, ba ñu baña sonn ngir gis buntu bi .* ”

Ci biti, nit ñi gëna jege seen xol dañuy gëna xëm ; Kon ñi dëkk ci kër gi ñu ngi leen di aar.

Gen. 19:12 : “ *Góor ñi laaj Lot : « Lu ngeen am fii ? Doomi jëkkër, doom yu góor ak yu jigéen, ak bépp moomeel bu nekk ci dëkk bi, génneel leen ci barab bii .* ”

Lóot neexoon na malaaka yi ak Yàlla mi ko yónni. Ngir mucc , fàww mu « **gënn** » ci dëkk bi ak ci vale bi ndax malaaka yi dina ñu yàq ñi dëkk ci vale bi, muy barab bu yàqu ni dëkk Ai. Li malaaka yi di joxe dafay laal lépp lumu moom ci mbindéef yiy dundu.

Ci theme bii di **tàqaloo** , ndigalu boroom bi di “ **gënn** ” dafay yàgg. Ndaxte dafay ñaax mbindéef yi mu sàkk **ñu tàqaloo** ak lu bon ci anam wumu mëna doon, lu ci melni Eggaliis chretien yu baaxul yi. Ci Peeñu 18 :4 dafa wax ñi mu tànn ñu “ **gënn** ” ci “ *Babilon bu mag bi* ” , muy diine Katolik bu njëkk, ñaareel ba mooy diine Protestan bu bari jëmm, diine ji ñu nekk ci nguuram ba leegi. Te ni ko amee ci Lot, seen bakkan dina mucc ludul suñu toppee ndigalu Yàlla ci saasi. Ndaxte bu ñu joxe yoon wiy wax ni fàww ñu noppalu ci Dibéer ci bis bi njëkk, diiru yiw wi dina jeex. Kon dina yàgg lool nga soppi sa xalaat ak sa xalaat ci jafe-jafe bii.

Bëgg naa ngeen bàyyi seen xel ci loraange yi ci yeex a jël dogal bi war. Sunu dundu daa yomba dagg, mën nanu dee ci feebar, aksidaa , wala fitna, mbir yu mëna xew sudee Yàlla gëmul sunu yeexal def dara, te ci anam yii, jeexal jamonoy yiw mbooloo dafay ñàkk soloom, ndax képp ku dee ci kanam, dee ci njubadi ak àtteb Yàlla. Ndax Paulus xam na jafe-jafe bii, dafa wax ci Heb. 3:7-8 : “ *Tay, bu ngeen déggoo baatu Yàlla , buleen dëgeral seen xol ni ko ñu defee woon ci fippu ...* ” . Kon fàww ñu gaaw ci tontu li Yàlla digal , te Pool dafa wax loolu ci Ebr 4:1 : « *Kon nanu ragal, balaa Yàlla dige nu dugg ci noflaayam , ngir kenn ci yéen baña dem* » .

Gen. 19:13 : “ *Ndaxte danuy waaja yàq barab bii, ndaxte ñuy yuuxu ci kaw ñi ci dëkk, dafa rëy ci kanamu Yàlla . YHWÉH moo nu yónnee ngir yàq ko .* ”

Ci jamono jooju, malaaka yi wax Lot lu tax ñu ñëw ci këram. Dëkk bi dafa wara gaaw ci yàqu ci dogal bu YahWÉH jël .

Gen. 19:14 : “ *Lot gënn, wax ak jëkëram yi jël doomam yu jigéen yi , ne leen: «Jógal leen, gënn ci barab bii . Ndaxte Yàlla dina yàq dëkk bi. Waaye ci bëti jëkkëram dafa melni kuy kaf .* ”

Doomi Lot yu góor yi bokku ñu woon ci soxor ni yeneen waa Sodom, waaye ngir mucc, ngëm kese moo am solo. Te dafa melni, amu ñu ko. Gëm-gëmu seen jëkkër amul woon benn njariñ ci ñoom, te xalaat ci saasi ni Yàlla YahWÉH pare na yàq dëkk bi, gëmu ñu ko woon.

Gen. 19:15 : “ *Bi bëccëg jotee, malaaka yi ñaan Lot ne ko: “Jógal, yóbbaaale sa jabar ak say ñaari doomi jigéen yi fi nekk, ndax doo ñàkk ci yàqu-yàqu dëkk bi .* ”

Yaxxum Sodom moo jur **tàqaloo yu metti** yuy wane ngëm ak ñàkka ngëm. Doomi Lóot yu jigéen yi war nañu tànn ndax dina ñu topp seen baay walla seen jëkkër.

Gen. 19:16 : « *Bimu demee ba yàgg, góor ñi jàpp ko ci loxoom, moom ak jabaram ak ñaari doomam yu jigéen, ndaxte Yàlla bëggoon na ko baale . Ñu yóbbu ko, bàyyi ko ci bitim dëkk bi .* ”

Ci jëf jooju, Yàlla daf nuy wane “ *màrku bu ñu gënn ci safara .* ” Waaye Yàlla muccal na Lot, ki jub, moom ak ñaari doomam yu jigéen yi ak jabaram. Ñu gënn ci dëkk bi, ñu nekk ci biti, moom seen bopp, dundu.

Gen. 19:17 *Bi ñu leen génnee, kenn ci ñoom ne leen : «Daw ngir mucc .» Bul xool sa ginaaw, bul taxaw ci àll bi yépp . dawleen dem ci tundu wi, ngir bañ ngeen dee . _*

Mucc dina nekk ci tundu wi, tanneef biñ bàyyi ci Ibraayma. Kon Lot mën na xam te réccu njuumteem ci tànn tool bi ak naataange gi ci nekkoon. Dundam mingi ci jafe-jafe, te fàww mu gaaw su bëggee am kaaraange su safara su Yàlla dalee ci vale bi. Dañu ko digal mu baña xoolaat ginaaw. Komànd bi dañu ko wara jël ci kàddu ak ci misaal . Èlèg ak dundu a ngi nekk ci kanamu ñi mucc ci Sodom, ndax ci seen ginaaw amul lenn ludul yàqu-yàqu yu tàng, yu xeer yu am sulfur yi sànni ci asamaan di tàkk.

Gen. 19:18 : « *Lot ne leen : « O ! Déedet, Boroom bi ! »* »

Ndigal bi malaaka ma jox, dafa tiital lool Lot.

Gen. 19:19 : « *Xoolal, gis naa yiw ci yaw, te yërëm nga ma lool, nga muccal sama dundu . Waaye mënu ma daw dem ci tundu wi, balaa musiba dima dal, ma ñàkk .* »

Lot xamna diwaan bi mu dëkk, te xamna ni balaa muy yegg ci tundu wi dina ko yàgg. Moo tax mu saraxu malaaka mi, ba noppi wax ko beneen pexe.

Gen. 19:20 : « *Dëkk bii jege na, mën naa daw fa, te daa tuuti. Oh ! ngir ma mëna rëcci fa,... ndax du tuuti?... te sama ruuh dundu ! »* »

Ci njeexitalu vale bi la Tsoar, baat buy tekki lu ndaw. Mu mucc ci jafe-jafe yi nekkoon ci vale bi, ngir mëna nekk barab bu Lot ak njabootam mëna rëcci.

Gen. 19:21 : “ *Maa ngi ci yaw, te дума yàq dëkk bi ngay wax . ”* »

Ba leegi nekkinu dëkk boobu dafay seede jafe-jafe yi am ci dëkk yi nekkoon ci valé bi, di barab bi ñaari dëkk yu mag yi di Sodom ak Gomor nekkoon.

Gen. 19:22 : « *Gaaw daw fa, ndaxte mënu ma def dara balaa ngay dem fa. Moo tax ñu tuddee dëkk boobu Sowar .* »

Malaaka ma leegi mingi aju ci déggoob bimu àndaloon, te dina xaar ba Lot dugg Sowar ngir dóor vale bi.

Gen. 19:23 : « *Bi Lot duggee ci Sowar , jant bi fenk na ci kaw suuf . »* »

Ci waa Sodom, bis bu bees dafa melni bis buy ñëw ci penku jant bu rafet ; bis bu ni mel...

Gen. 19:24 : « *Boroom bi tawloo ci kaw Sodom ak Gomor , jóge ci asamaan si .* »

Li arkeolog Adventist bi tuddu Ron Wyatt gis, dafa firndeel kéemtaanu boroom bi. Mu wane barabu dëkk Gomor, dëkkam yi nekkoon ci wetu sowwu tundu wi féete ci vale bi. Dëru barab bi dafa am xeer yu am sulfur, suñu ko lakkee ba leegi dafay tàkk. Kon kéemtaan bi Yàlla def dafay firndeel bu baax te yelloo ngëmu ñiñ tànn.

Bu ñu sukkandikoo ci li ñuy faral di xalaat ak wax, Yàlla jëfandikoowul dooley nikaleyeer ngir yàq vale bii, waaye ay xeer yu am sulfur ak sulfur bu sell, ñu xayma ni 90% ci seen sell, te loolu amul fenn, buñu sukkandikoo ci specialist yi. Asamaan amul niir yu am sulfur , kon mën naa wax ni yàqu-yàqu bi liggéeyu Yàlla la. Mën na sos bépp mbir bu méngoo ak bëgg-bëggam ndax moo sàkk suuf si , asamaan ak lépp lu ci nekk.

Gen. 19:25 : “ *Mu yàq dëkk yooyu, ak dëkk yi yépp, ak lépp luy màgg ci suuf si . ”* »

Lan moo mëna dundu ci barab bu taw buy tàkk xeer sulfur ? Ba leegi amul leneen ludul xeer ak xeer sulfur.

Gen. 19:26 : “ *Jabaru Lot xool ci ginaaw, mu nekk ponku xorom . ”* »

Bi jabaru Lot xoolee ci ginaaw, dafay wane ni dafa réccu ak bëgg-bëgg bu yàgg ci barab bu alku bii. Xel moomu neexul Yàlla, te daf koy wane ci soppi yaram wi mu nekk ponku xorom, di misaalu ñàkka am doom ci ngëm .

Gen. 19:27 : “ *Ci suba si teel, Ibraayma jog dem ci barab bimu taxawoon ci kanamu Boroom bi . ”* »

Abraham xamul woon lu xew, mu dem ci garabu Mamre, mu dalal fa ñatti gan yi.

Gen. 19:28 : “ *Mu xool Sodom ak Gomor, ak réew mi yépp ci tool bi . Mu gis saxaar buy joge ci suuf, melni saxaaru fuur .* »

Tund wi barab bu baax la ci xool. Ibraayma mingi taxaw ci barab bu kawe bi, di xool gox bi, te xamna fi vale Sodom ak Gomor nekk. Sudee suuf si ci barab baa ngi nekk brazier buy tàkk , ci kaw dafay jog saxaar gu saf gi juddoo ci sulfur bi ak ci lekk lépp lu nit ñi dajale ci benn dëkk. Barab bi dafa wara ñàkk doom ba àdduna bi di jeex. Xeer yi, xeer yi, xeer sulfur yi, ak xorom kese la am, xorom bu bari biy dundal suuf si.

Gen. 19:29 : « *Bi Yàlla yàq dëkk yi ci àll bi, mu fàttaliku Ibraayma ; mu génne Lot ci musiba mi, mu daaneel dëkk yi Lot dëkkoon .* »

Leer gii dafa am solo ndax daf nuy xamal ni Yàlla muccal na Lot ngir neexal Ibraayma, jaamam bu ko gëm. Kon bàyyiwul di ko ñàñni ndax limu tànn vale bu am xalis bi ak dëkkam yu yàqu yi. Loolu dafay firndeel ni mucc nañu ko ci musiba bi Sodom xamoon ni « màrk buñ génne ci safara » - ci anam wu gàtt lool.

Gen. 19:30 “ *Lot génn Sowar, dem ci tundu yu kawe yi, dem dëkk ci tundu wi, moom ak ñaari doomam yu jigéen, ndaxte daa ragal a des ci Sowar. Mingi dëkkoon ci lëmu doj, moom ak ñaari doomam yu jigéen .* »

Leegi Lot xam na bu baax ni dañu wara **tàqaloo** . Mooy ki jël dogal ni du dëkk Sowar , doonte daa " ndaw ", nit ñu yàqu te bàkkaarkat ñoo fa dëkkoon ci kanamu Yàlla. Mu dem ci tundu wi, fu sori ci bépp féexal xol, mu dëkk ak ñaari doomam yu jigéen ci lëmu doj, di barab bu wóor bu mbindéefi Yàlla yi jox.

Gen. 19:31 : “ *Ki mag ki ne ki gëna ndaw : Sunu pàppa màgget na . te amul kenn ci réew mi ku ñëw ci nun, ni ko réew yépp di defee .* »

Amul lenn lu ñaaw ci li ñaari doomi Lot yu jigéen yi def. Li tax ñu def loolu amul benn werante, te Yàlla nangu ko ndax dañu ko def ngir jox seen baay doom. Ku amul sabab boobu, inisiatiif bi dafay nuru luy yàqu-yàqu.

Gen. 19:32 : “ *Nanu naan sunu pàppa vin, nu tēdd ak moom, ngir musal sunu pàppa doom .* »

Gen. 19:33 “ *Ñu jox seen pàppa vin ci guddi gi ; Ba noppi mag ñi dem nelaw ak pàppaam , te xamul kañ lay tēdd ak kañ lay jog .* »

Gen. 19:34 : « *Ci noonu la mag ji ne ki gëna ndaw : « Démb guddi maa nelaw ak sama pàppa . Nanu ko jox vin ci guddi gi, nu dem tēddaale ak moom, ngir musal sunuy mbokk ci sunu pàppa .* »

Gen. 19:35 : “ *Guddi gi itam ñu naanal seen pàppa vin ; Ndaw si dem tēdd ak moom , te xamul kañ lay tēdd ak kañ lay jog .* »

Li Lot ñàkka yëg boppam ci jëf jii dafay jox liggéey bi nataalu insemination artifisiyel buñ def ci baayima yi ak nit ñi ci sunu jamono ju mujj ji. Amul benn bëgg-bëgg ci bannex, te amul lenn lu gëna yéem nit ñi ci sëyu rakk yu góor ak yu jigéen.

Gen. 19:36 : “ *Ñaari doomi Lot yu jigéen yi ëmb nañu seen pàppa .* »

Ci ñaari doomi Lot yu jigéen yi, nu ngi gis jikko yu amul fenn, maanaam bàyyi seen bopp ngir sargal seen pàppa. Buñu nekkee yaay yu amul jëkkër, dina ñu yar seen doom ñoom kese, amul benn pàppa, suko defee ñu bàyyi jël jëkkër, jabar wala wéttal.

Gen. 19:37 : « *Doom ju njëkk ji am doom ju góor, mu tuddee ko Moab , mooy baayu waa Moab ba tay .* »

Gen .1 9:38 : « *Ki gëna ndaw am doom ju góor, mu tuddee ko Ben Ami. Mooy baayu doomi Amon ba tay* » .

Ci profesi Daniel 11:41, ñu ngi wax ci doomi ñaari doom yi : “ *Dina dugg ci réew mu am ndam, ñu bari dina ñu daanu; Waaye Edom, Moab ak njiti doomi Amon dina ñu mucc ci loxoom .* Kon limu jëm ci yaram ak ci ngëm mooy boole doomi Israyil yi juddoo ci Ibraayma, di reeni Heber ci askanu Ibraayma yi. Waaye reen yooyu ñu bokk dina tax ñu xuloo , ba noppi ñuy xeex ak askanu Israyil. Ci Sefanya 2:8 ak 9, Yàlla dafa wax ci kanam Moab ak doomi Ammon : “ *Dégg naa ñuy ñàñni Moab ak ñuy ñàñni doomi Ammon, bi ñuy saaga sama askan, di yéeg seen bopp ci seeni dëkk. Moo tax ma dundu ! Aji Sax jiy Boroom doole yi, di Yàllay* »

Israyil, dafa wax ne: “Moab dina nekk ni Sodom, waa Ammon dina ñu melni Gomor, di barab bu bari dég, di barab bu bari xorom, di barab bu amul xorom ba fàww. sama askan wi des dina leen nangu, sama askan wi des moo leen moom .”

Loolu dafay firndeel ni barkeb Yàlla nekkoon ci Ibraayma kese, te bokkal ak ay rakkam yu juddoo ci benn baay, di Terah . Su fekke ne Lóot manoon na jariño li Ibraayma def, loolu du am ci askanam yi juddoo ci ñaari doomam yu jigéen yi.

Génesis 20

Tàqale ci nekinu yonent Yàlla

Ibraayma dafay yeesal jaar-jaaru Firawna, ñu nettali ko ci Génesis 12 , mu wane jabaram Sarah ni rakkam bu jigéen ci Abimelek, di buuru Gerar (Palestine bi leegi nekk ci wetu Gasa). Waaye itam , li Yàlla def ngir yar ko , moo tax mu xam ni jèkëru Sarah mooy yonent bi . Noonu doole ak ragal Ibraayma tasaaroo ci gox bi yépp.

Génesis 21

Tàqale lu jaadu ak lu jaaduwul

Tàqaloo ci saraxe li nu bëgg

Gen. 21:1 : “ *Yehowa ñëw seeti Sarah , ni ko waxoon, defal ko Sara , ni ko waxoon. »*

Ci gis-gis boobu, Yàlla dafa jeexal ñàkka mëna am doom bu yàgg bi Sarah amoon.

Gen. 21:2 “ *Sarah ëmb, jural Ibraayma doom ju góor, ci jamono ji Yàlla waxoon ko. »*

Yesaya 55:11 daf ko firndeel : « *Sama kàddu giy génn ci sama gémmin , du dellu ci man amul dara, waaye dina def li ma bëgg, dina def li ma bëgg » .* dige bi ñu digoon Ibraayma matna, kon aaya bi dafa dëggu. Doom jii dafay ñëw ci àdduna ginaaw bi Yàlla yëglee juddum. Bible bi daf ko wax ni " Doomu dige bi " , loolu dafay tekki ni Isaac mooy misaalu " Doomu Yàlla" biy wax ci yonent : Jesus.

Gen. 21:3 “ *Ibraayma tuddee doomam ji Saara jural ko Isaac. »*

Tur Isaac dafay tekki : dafay ree. Abraham ak Sarah ñoom ñaar ñu ngi reetaan bi ñu dégge Yàlla wax seen doom ju ëlëg. Ree gu ànd ak bannex lu baax la, waaye ree gu ànd ak ñaawal baaxul. Booy seet , jèkkër ak jabar yépp bokk nañu yëg-yëg ginaaw bi ñu leen xeexee. Ndax dañuy ree suñu xalaatee ni nit ñi di doxalee ci ñi leen wër. Bi mbënd mi tàmbalee ba leegi, dundu gi dafa gëna gàtt, te ci nit ñi , 100 at dafay mägget ; benn fu nu xaar lu néew ci àdduna. Waaye mäg amul benn njariñ ci digganteem ak Yàlla biy sàkk lépp, moo téral àppu lépp. Ibraayma gis ko ci jaar-jaaram, mu jot ci Yàlla alal, ngor, ak baay, ci jamono jii, lu jaadu.

Gen. 21:4 “ *Bi Ibraayma amee juróom ñatti fan, Ibraayma xarafal doomam, ni ko Yàlla digale. »*

Ci noonu la doom ju góor ji wara xaraf. Ndigalu Yàlla dees koy topp.

Gen. 21:5 “ *Ibraayma amoon na témeeri at, bi Isaak juddoo doomam. »*

Mbir mi yéeme na, waaye du ci anam yi ñu ko jàppee balaa mbënd mi.

Gen. 21:6 : « *Sarah ne ko : « Yàlla moo ma may lu may ree ; Ku ko dégg di nga ree ak man. »*

Sarah dafa melni ku reetaanloo ndax moom nit rek la, te nit ñi dañu koy xeex. Waaye bëgg-bëgg googu ngir ree dafay wane bänneex bu kenn xamul woon. Ndaw si ni jëkëram Ibraayma, mën na am doom ci at yu nit ñi mënatul woon xalaat.

Gen. 21:7 *Mu tontu ko ne : « Kan moo wax Ibraayma ne : Sarah dina am doom? » Ndaxte ci màggatam, jural naa ko doom ju góor. » »*

Mbir mi amul fenn, te yéeme na. Bu ñu xoollee kàddu yii Sarah wax ci wàllu yonent , dina nu gis ci Isaac doom jiy wax ci kóllóre gu bees gi ci Kirist, Ismayel di wax ci doomu kóllóre gu njëkk gi. Bimu bañee Kirist Yeesu, doom ju judd ci yaram ci màndarga xaraf, Yàlla dina ko bañ ngir tànn doom ju Chretien tànn ci ngëm. Ni Isaac, Kirist, moo sos kóllóre gu bees gi, dina judd ci kéemtaan ngir feeñal Yàlla ci melokaanu nit. Waaye, Ismaël dafa juddoo ci gis-gis yu nit rek , ak ci xam-xam nit.

Gen. 21:8 : « *Xale bi màgg, ñu bàyyi ko ci ween . Ibraayma daal di defar reer bu rëy ci bis bi Isaak génne ween . »*

Liir bi ñuy ween dina nekk waxambaane, te Pappa Abraham dina am ëlëg gu fees dell ak dige ak bänneex, muy màggal ko ak bänneex.

Gen. 21:9 Sarah gis doomu Hagar, doomu Egypt, bimu jural Ibraayma, di reetaan . *mu wax Ibraayma : «*

Ree dafa am solo lool ci dundu jëkkër ak jabar yu barkeel yi. Bañeel ak fiiraange gi Ismaël amoon ci Isaac, doomam ci yoon, moo tax mu koy reetaan ba noppi di ko ñaawal. Ci Sarah, limu mëna muñ yegg na ci àppu : ginaaw ñaawal yaay ji, doom ji ñëw ; dafa bari lool.

Gen. 21:10 : « *Dëddul surga bii ak doomam ; Ndaxte doomu jaam bii du bokk ndono ak sama doom Isaaxa. » »*

Sarah mën nañu ko xam, waaye xoolal man ci kaw . Sarah dafa wax ci kàdduy Yàlla ni kóllóre gu njëkk gi amul benn njariñ, ndax kóllóre gu bees gi du bokk ak ñiñ tànn, ndax dafa sukkandikoo ci ngëm ci njubteg Kirist Yeesu.

Gen. 21:11 : « *Loolu dafa mettiwoon lool ci Ibraayma ndax doomam. »*

Abraham deful lu melni Sarah ndax ñaari doomam yi dañu xaajaloo ci seeni yëg-yëg. Juddug Isaac dindiwul 14 at yi mu àndaloon ci Ismaël.

Gen. 21:12 : « *Yàlla ne Ibraayma : « Bul réccu xale bu góor bi ak sa jaam bu jigéen. 1Cr 11 13 Nanga deggal li la Saarata wax lepp , ndaxte ci Isaaxa lay jur askan. »*

Ci bataaxal bii, Yàlla dafa waajal Ibraayma mu nangu génnug doomam bu mag bi Ismaël. **Taxawaay** boobu mingi ci doxalinu yonent Yàlla ; Ndaxte dafay wax ci kanam Yàlla ni kóllóre gu yàgg gi ñu àndaloon ak Musaa dina ñàkk njariñ . Ci Isaac, dina yokk ay doomam. Te mattali kàddug Yàlla gi dina am ci taxawal jàppante bu bees, fu “ *ñiñ tànn* ” di “ *woo* ” ci bataaxalu Xebaar bu baax budul jeex bu Yàlla ci Yeesu Kirist.

Kon, ci anam wu jaarul yoon, Isaac mooy nekk njiitu jàppante bu yàgg bi, te rawatina ci doomam Yaakaar, ni Israyil Yàlla dina taxaw ci kaw fondamaa yi, ci wàllu yaram ak màndarga xaraf . Waaye li wuute mooy Isaac boobu waxoon na ci kàdduy Yàlla ci wàllu kóllóre gu bees gi ci Kirist.

Gen. 21:13 “ *Dinaa def doomu jaam bu jigéen bi réew, ndaxte sa doom la. »*

Ismaël mooy seen maam ci réew yu bari ci Moyen Orient. Ba keroog Kirist di feeñ ngir liggéeyam ci kaw suuf, yoon wi ci ngëm amul woon ludul ci doomi ñaari doomi Ibraayma yooyu. Àdduna sowwu jàngoon na ci xeeti jaamu Yàlla yu bari, bàyyi xel ci nekkinu Yàlla biy sàkk lépp.

Gen. 21:14 Ci suba si , *Ibraayma teela yewwu, jël mburu ak mbuusuu ndox, jox ko Hagar, teg ko ci mbaggam daal di koy jox doom ji, bàyyi ko mu dem. Mu dem, di doxantu ci màndiñu Beerseba. »*

Bi Yàlla dimbalee Ibraayma, dafa dalal xelam. Xam na ni Yàlla ci boppam mooy saytu Hagar ak Ismayil, mu nangu tàqaloo **ak** ñoom, ndax wóolu na Yàlla mu aar leen, teg leen yoon. Ndaxte moom ci boppam moo ko aar, diko jiite ba leegi.

Gen. 21:15 Bi ndox mi jeexee ci mbuus mi, mu sànni xale bu góor bi ci suufu ñax .

Ci desert bu Beersheba, ndox mi ñu yóbbu dafa dem ba yàqu ci saasi, te Hagar amul ndox, dee kese mooy mujjee ci jafe-jafe yi mu dundu.

Gen. 21:16 : “ *mu dem toog jàkkarloo ak moom, diggante bi ak fimu nekkoon ; Ndaxte mu ne : Bu ma gis xale bi dee. Mu toog jàkkarloo ak moom, di yuuxu, di jooy.* »

Ci jafe-jafe yu metti yooyu, ñaareelu yoon la Hagar di jooy ci kanamu Yàlla.

Gen. 21:17 : “ *Yàlla dégg baatu xale bu góor bi, malaakaam woo Agar ci asamaan, ni ko : “Lu la sonal, Agar ?” Bul ragal dara, ndax Yàlla dégg na baatu xale bi fa mu nekk.* »

Ñaareelu yoon , Yàlla daal di wax ak moom ngir féexal xolam.

Gen. 21:18 : “ *Jógal, jël xale bi, nga jël ko ci sa loxo . Ndaxte dinaa ko def xeet wu yaa.*» »

Maa ngi leen di fàttali ni xale bu góor bi tuddu Ismaël mingi am 15 ba 17 at, waaye mingi nekk xale buy déggal yaayam Hagar te ñoom ñaar amatu ñu ndox mu naan. Yalla bëgg na mu jàppale doomam ndax ëlëg gu am doole moo ko dencal.

Gen. 21:19 : « *Yàlla ubbi ay bëtëm, mu gis buntu ndox . Mu dem, sotti mbuus ma, jox ko ndox, jox xale bi, mu naan.* »

Muy kéemtaan la am déet, teen bi feeñ na ci waxtu wi war ngir may Hagar ak doomam ñu dunduwaat. Te seen bakkan mingi delloo ci Boroom bi am doole biy ubbi wala tēj gis-gis ak xam-xam mbir yi.

Gen. 21:20 : “ *Yàlla ànd ak xale bu góor bi, mu màgg, dëkk ci àll bi, nekk nit kuy tiire.* »

Kon desert bi amul woon kenn ndax Ismaël dafa daan rëbb baayima yi mu daan ray ak bow ngir lekk leen.

Gen. 21:21 “ *Mu dëkk ci àllu Paran . Yaayam wutal ko soxna ca réewu Misra.* »

Kon jàppante bi am ci diggante waa Ismaël ak waa Egypt dafay gëna am doole, te jamono di dox, xëccoo Ismael ak Isaac dina gëna yokk ba nekk ay noon yudul jeex.

Gen. 21:22 “ *Ci jamono jooju, Abimelek ak Fikol, njiitu soldaaram, wax ak Ibraayma ne ko : Yàlla a ngi ànd ak yeen ci lépp lu ngeen di def.* »

Li ñu bind ci Génesis 20, bi ñu waxee Sarah ni rakkam bu jigéen, jàngal Abimelek ni Ibraayma yonent Yàlla la woon. Leegi ñu ngi ko ragal, ragal ko.

Gen. 21:23 : “ *Leegi, waat ma fii ci Yàlla, doo njuuj njaaj ci man, samay doom, wala ci samay doomi doom.* »

Abimelek bëggatul nekk ki Ibraayma nax, waaye bëgg na ko mu jàppale ko mu ànd ak jàmm.

Gen. 21:24 : « *Ibraayma ni ko: «Maa ngi waat.* »

Abraham amul benn yéene bu baax ci Abimelek, moo tax mën na nangu déggoo boobu.

Gen. 21:25 : “ *Ibraayma gëdd Abimelek ndax buntu ndox mi ay surga Abimelek jëloon ci doole.*” »

Gen. 21:26 Abimelek ne ko : « *Xamuma kan moo def loolu, te waxoo ma ko, ba tay dégguma ko.*» »

Gen. 21:27 : “ *Ibraayma jël ay baayima ak ay nag, jox leen Abimelek, ñu ànd déggoo.* »

Gen. 21:28 : « *Ci la Ibraayma tannée juróom ñaari mbooloo mu jigéen ci gétt gi .* »

Li Ibraayma tànn “juróom ñaari baayima” dafay seede limu lëkkaloo ak Yàlla bi ko sàkk, moo tax mu bëgga boole ko ci liggéeyam. Ibraayma dafa dëkk ci meneen réew waaye bëgg na meññeefu liggéeyam des ci moomeelam.

Gen. 21:29 : « *Abimelek laaj Ibraayma : « Luy juróom ñaari mboti yu jigéen yii nga tànn ?* »

Gen. 21:30 Mu tontu ko ne: « *Jëlal juróom ñaari mbott yu jigéen yii ci sama loxo, seede ma ni maa gas buntu bii.* » »

Gen. 21:31 “ *Moo tax ñu tuddee barab boobu Beerseba, ndax foofu lañu waat ñoom ñaar.* » »

Teenu xëccoo bi ñu ngi ko tuddee ci baat " sheba " biy juddoo ci limu " juróom ñaar " ci làkku Hebrew, te ñu ngi ko fekk ci baat " shabbat " biy màndargaal juróom ñaareelu bis bi, sunu Samdi bi Yàlla tànn muy noppalu ayu-bis bu nekk, bimu tàmbalee sàkk àdduna. Ngir ñu baña fàttaliku jàppante boobu, ñu tuddee bënn bi " buntu juróom ñaar ñi " .

Gen. 21:32 : “ *Ñu daal di fas kóllóre ci Beerseba. Ba loolu amee Abimeleg jóg, ànd ak Fikol, njiital xareem, dellu ca réewu waa Filisti.* » »

Gen. 21:33 : « *Ibraayma jëmbat garabu tamarisk ci Beerseba. Foofu la tuddee Yahweh , Yàlla miy dundu ba fàww.* » »

Gen. 21:34 : “ *Ibraayma dëkk na ay fan yu bari ci réewum Filisti.* » »

Yàlla dafa defar jàmm ak jàmm ngir jaamam.

Génesis 22

Taxawaayu baay ji ak benn doom jiñ saraxe

Chapitre 22 dafay wax ci yonent yi, maanaam Kirist, bi Yàlla Baay bi saraxe. Dafay wane njàngalem mucc gi Yàlla waajal ci nëbbu, daale ko ci ndoorte li mu jël dogal ni dafay sos ay moroomam yu moom seen bopp, am xel, mëna demal seen bopp, ñu jàkkarloo ak moom . Sarax boobu mooy njëg bi mu wara fay ngir mëna am mbëggeel ci mbindéefam yi. Ñiñ tànn ñooy ñi nangu li Yàlla di xaar ci seen bopp, ñu tànn seen bopp.

Gen.22:1 : « *Ginaaw loolu Yàlla natt Ibraayma, ni ko: «Ibraayma! Mu tontu ne: «Maa ngi nii! »* »

Ibraayma dafa déggal Yàlla lool, waaye ba fu déggal googu mëna yegg ? Yàlla xam na tontu li , waaye Ibraayma dafa wara bàyyi ci ginaawam , muy seede ci ñiñ tànn ñépp, muy firnde bu leer ci déggal bu baax bimu àndaloon, te loolu moo tax mu yelloo mbëggeelu Yàllaam, moo tax mu nekk njiit li ay doomam di màgg ci juddug Kirist Yeesu.

Gen.22:2 : “ *Yàlla ne ko: «Jëlal sa doom, sa benn doom, Isaac, mi nga bëgg. Demal ci réewum Moria, nga saraxe ko fa sarax buy lakk ci benn ci tundu yi ma lay wax.* » »

Yalla dafay gëna sonal luy metti, ba ci yam ci li góor gi ëpp téemeeri at mëna muñ. Yàlla defal ko kéemtaanu bannex bimu am doom ju góor, moom ak Sarah jabaram jimu àndaloon. Kon dina nëbb ñi ko wër ñaan bu yéeme bi Yàlla laaj : « *Joxeel sa benn doom , muy sarax* » . Te tontu bu baax bi Ibraayma joxe dina am njeexital yudul jeex ci doomi aadama yépp. Ndaxte ginaaw bi Ibraayma nangu saraxe doomam, Yàlla ci boppam du mënati bàyyi xelam ci mucc gi . su fekkoon ni mënoon na bàyyi ko.

Nanu bàyyi xel ci njariñu njub : " *ci benn ci tundu yi ma leen di wax .* " Barab boobu ñu ngi ko programe ngir jot deretu Kirist.

Gen. 22:3 “ *Ci suba si, Ibraayma teela jog, daal di teg mbaamam, yóbbaale ñaari jaam ak doomam Isaaxa. Mu xar matt ngir sarax su ñuy lakk, daldi jublu, dem fa ko Yàlla waxoon.* » »

Abraham fas yéene déggal mer googu, mu am xol bu tiis , mu waajal xew-xew bu tuuru deret bi Yàlla santaane.

Gen. 22:4 Ci ñatteelu fan bi , *Ibraayma siggi xool, gis barab bi fu sori.* » »

Su jogee ci barab bimu dëkk, dangay yegg fu sori ci réewu Moria.

Gen. 22:5 : « *Ibraayma ne ay surgaam : « Toogal leen fii ak mbaam mi . Man ak xale bu góor bi dina ñu dem fu sori ngir jaamu Yàlla, ginaaw ga nu dellusi ci yaw. »*

Jëf ju ñaaw ji mu nara def soxlawul seede. Moo tax mu **tàqaloo ak** ñaari surgaam yi wara xaar mu dellusi.

Gen. 22:6 : « *Ibraayma jël matt biy lakk sarax, daal di koy teg ci kaw doomam Isaaxa, mu yor safara ak paaka ci loxoom. Ñu bokk dox ñoom ñaar . »*

Ci mbiri yonent yii, bi Kirist wara yóbbaaale “ patibul um ” bu diis bi ñuy daaj ay loxoom, Isaac dafa yab dénk bi, suñu ko taal, mu lakk yaram wiñ saraxe.

Gen. 22:7 : « *Ci noonu la Isaak wax ak pàppaam Ibraayma niko : « Sama pàppa ! Mu ne ko : Sama doom, maa ngi nii ! Isaac ne ko : Safara ak matt a ngii ; Waaye ana mbote mi nuy rendi sarax si ? »*

Isaac seede na sarax yu bari ci diine, te daa jaaxle ci ni baayima bi ñu wara saraxe amul.

Gen. 22:8 : « *Ibraayma tontu ko ne : «Sama doom, Yàlla mooy jox agneau bi ñuy lakk sarax. Ñu ànd dox, ñoom ñaar ñépp. »*

Tontub Ibraayma boobu, Yàlla moo ko xiir, ndax dafay wax lu rafet ci sarax bu rëy bi Yàlla di nangu, di saraxe boppam ci bant ci yaram nit , suko defee ñu mëna jox bàkkaarkat yiñ tànn ngir am Mucckat bu baax te jub ci njub. Waaye Ibraayma gisul ëlëg mucck gi, maanaam cër bi Kirist Musalkat bi wara def, bi baayima biñ saraxe YaHWÉH, Yàlla miy sàkk lépp, waxoon ci Yàlla. Ci gis-gisoom, tontu boobu daf koy may mu jënd jot, ndax dafay xool ak tiitaange krim bi mu nara def.

Gen. 22:9 Bi ñu yeggee ci barab bi Yàlla wax ko, *Ibraayma tabax fa altar, daal di teg matt yi. Mu takk doomam Isaaxa, tëral ko ci kaw matt ma ci kaw sarxalukaay ba. »*

Ay Ibraayma ci kanamu saraxalukaay bi, amatul fuñu mëna nëbb Ishaq ni mooy ki nara nekk baayima bu ñuy saraxe. Sudee Baay Ibraayma dafa wane boppam ni dafa gëna mag ci nangute bu amul fenn, kon jikko ju baax ji Isaac àndaloon mingi melni li Yeesu Kirist nara nekk ci jamonoom : gëna mag ci déggal ak weddi boppam.

Gen. 22:10 : « *Ci noonu la Ibraayma tàllal loxoom, jël paak ngir ray doomam. »*

Ngeen bàyyi xel ni, balaa Yàlla di tontu, dafay xaar ba àtte bi jeex, ngir mëna jox seede bu nit ñi mu tànn, muy lu am solo te dëggu. “ *Knife ci loxo* ” ; Li des mooy ñu ray Isaac ni ñuy ray baayima yu bari yiñ jota saraxe.

Gen. 22:11 : « *Ci noonu malaakaam Yàlla woo ko ci asamaan , ni ko : « Ibraayma ! Ibraayma ! Mu tontu ne : Maa ngi nii ! »*

Li Ibraayma wane ci ngëmu déggal Yàlla, dafa am ba noppi mat sëkk. Yalla jeexal na fitna gu góor gi ak doomam ji yelloo ko ak mbëggeelam.

Nga jël ko, saa yu Yàlla wala doomam woowe ko, Ibraayma daf koy tontu saa yu nekk : “ *Maa ngi nii* ”. Tontu bu gaaw bimu joxe dafay seede ni dafa laabiir te ubbeeku ci dëkkandoo yi. Rax ci dolli , dafa wuute ak xalaatu Adam, biñu ko jàppee ci bàkkaar, mu nëbbu Yàlla, ba sax Yàlla di ko wax : « *Fan nga nekk ?* ”.

Gen. 22:12 : « *Malaaka ma ne ko : « Bul teg sa loxo ci xale bi , bul ko defal dara ; Ndaxte léegi xam naa ne, ragal nga Yàlla, te gântuloo ma sa jenn doom. »*

Ak firndeg ngëmam gu gëm ak déggal, Ibraayma mën na nekk ci bëti ñépp, ba ci njeexte àdduna , wane ko ni royukaay ngëm dëgg, ci Yàlla, ba ci ñëwu Kirist mi koy jël ci jàmm ju mat sëkk. Ci xeetu déggal bu amul benn sikk la Ibraayma nekkee baayu ngëm ci gëm dëgg yi mucck ci deret ji Yeesu Kirist tuuru. Ci jaar-jaar bi, Ibraayma jouer na cër Yàlla Baay bi nara joxe sarax bu dëggu buy dee, doomam ji mu am kenn ki tuddu Jesus bu Nazareth.

Gen. 22:13 : « *Ibraayma xool, gis benn bëy bu nekk ci ginaawam, mu jàpp ay béjjen ci àll bi . Ibraayma dem, jël kuuy mi, rendi ko, mu wuutu doomam, muy sarax su ñuy lakk. »*

Ci noonu la Ibraayma xamee ni tontu bimu joxe Isaac ne ko : “ *Sama doom, Yàlla dina jox mbott mi ngir sarax buy lakk* , ” Yàlla moo ko xiir, ndax “ *mboot mi* ” , ci dëgg, “ *bëy bu ndaw bi* , ” Yàlla moo ko *jox* , te moom moo ko joxe. Ngeen bàyyi xel ni baayima yi ñuy saraxe Yàlla , dañuy nekk góor , ndax dañu jox nit , di Adam , góor , wareef ak kiliftéef . Christ Musalkat bi itam dina nekk góor.

Gen. 22:14 : “ *Ibraayma tuddee barab boobu Yahweh Jire. Moo tax ñu wax tay : Ci tundu YahWÉH dina feeñ.* »

Tur wi di “ *Yahweh Jireh* ” dafay tekki : Yahweh dina feeñ. Li ñu jël tur woowu mooy yonent bu dëggu biy wax ni ci réewum Moria, Yàlla bu mag biñu dul gis, di joxe tiitaange ak tiitaange, dina ñu ko gis ci melokaanu nit bu gëna néew doole , ngir indi mucc gi ci ñiñ tànn. Ak gëna am solo ci liggéey boobu, mooy saraxu Isaac ni sarax, dafay firndeel liggéeyu “ *Mbootu Yàlla miy dindi bàkkaari àdduna* ” ci kaw suuf. Xam nañu ni Yàlla dafa bëgg sargal xeetu mbindéef yi ak xeetu mbindéef yi ñuy baamtu, mën nañu ni Ibraayma saraxe na saraxam ci barab bi , 19 xarnu ci ginaaw , ñu daaj Jesus ci bant, maanaam ci suufu Tundu Golgota , ci biti Yerusalem ci, benn yoon ci.

Gen. 22:15 : « *Malaaka Yàlla woo Ibraayma ñaareelu yoon ci asamaan si* .

Fitna gu metti googu mooy fitna gu mujj gi Ibraayma di dundu. Yàlla gis na ci moom royukaay bu méngoo ak ngëm gu déggal Yàlla, te daf koy may mu xam ko.

Gen. 22:16 : « *Mu ne : « Maa ngi waat ci sama bopp ! Ndaxte def nga loolu, te baña tere sa doom, sa benn doom* .

Yàlla dafay fësal kàddu yii “ *sa doom, sa benn-benn doom* ” ndax dañuy wax ci sarax bi mu nara joxe ci Yeesu Kirist, lépp di aju ci Yowaana 3:16 : “ *Ndaxte Yàlla bëgg na àdduna ba joxe Doomam ji mu am kenn, ngir képp ku ko gëm du ñàkk, waaye am dundu gu dul jeex* . ”

Gen. 22:17 : “ *Dinaa la barkeel, di yokk sa doom yu bari ni bididiw yi ci asamaan si, ni suuf si ci tefes gi. Seen askan dinañu moom buntu seeni noon.* »

Ndànk ! Barkeb Ibraayma amul benn ndono, moom kese moo ko moom, te góor wala jigéen bu nekk ci ay doomam dafa wara yelloo barkeb Yàlla . Ndaxte Yàlla dige na ko ay mbokk yu bari, waaye ci mbokk yooyu , ñi mu tànn, ñuy jëfandikoo njub ak déggal bu mel nii, ñooy Yàlla barkeel. Kon mën nga natt ñàkka xam-xam bu nekk ci ngëm gi Juif yi daan wax ni doomi Ibraayma lañu, te dañu yelloo ñu am ndono ci barkeb Ibraayma. Yeesu dafa leen weddi ci li mu leen won ay xeer, ba noppi wax leen ne ci xeer yooyu la Yàlla mënna joxee Ibraayma ay doom. Waaye Yeesu tegwul leen Ibraayma, waaye Seytaane la.

Bu Yosua amee ndam ci réewum Kanaan, dina jël buntu noonam yi, dëkk bi njékka daanu ci ñoom mooy Yeriko. Ci gàttal, ci Yàlla, seen boroom tànn dina ñu am buntu noon bu mujj bi : “ *Babilon bu Mag bi* ” buñu sukkandikoo ci njàngale yu bari yuñ feeñal ci Apocalypse bu Yeesu Kirist .

Gen. 22:18 : “ *Xeet yépp ci kaw suuf dina ñu barkeel ci sa doom , ndax déggal nga sama kàddu.* »

Dëgg la « *xeet yépp ci kaw suuf* » , ndax mucc giñ jagleel Kirist mooy nit ñépp , ci bépp cosaan ak ci bépp xeet . Waaye réew yooyu dañu wara delloo Ibraayma ndax mënoon nañu gis kàdduy Yàlla yi Yàlla feeñal waa Ibraayma yi bàyyi réewum Egypt. Mucc ci Kirist mingi aju ci ñaari barkeb Ibraayma ak ay doomam, ñuy màndargaal askanu Ibre yi ak Yeesu bu Nazaret, maanaam Yeesu Kirist .

Dafay baax ñu xam bu baax ci aaya bii , barke bi ak sababam : déggal Yàlla.

Gen. 22:19 : “ *Ibraayma dellu ci ay jaam, ñu jog ànd dem Beerseba . Ndaxte ca Beerseba la Ibraayma dëkkoon.* »

Gen. 22:20 : « *Ginaaw loolu ñu wax Ibraayma ne ko: « Milka itam jural na sa rakk Naxor ay doom yu góor* » .

Aaya yii dañu bēgga waajal lēkkaloo gi am ci diggante “ *Rebekah* ” ak moom mi nara nekk jabar ju baax ji Yàlla tànn ngir Ishaq, ku gēm te déggal Yàlla. Dina ñu ko jēlee ci famiy Ibraayma bu jege, ci mbokki rakkam Nahor.

Gen. 22:21 : “ *Us mooy doomam bu njëkk, Bus rakkam, Kemuel, baayu Aram .* ”

Gen. 22:22 : “ *Kesed, Haso, Pildas, Idlaf ak Betuel.* »

Gen. 22:23 : “ *Betuel moo jur **Rebeka** . Milka jural Naxor, rakk Ibraayma, juróom ñatti doomi góor lañu .* »

Gen. 22:24 : “ *Soxnaam bu tuddu Reuma, jural na Teba, Gaham, Tahas ak Maaka.* » .

Dige yi ñu digoon Ibraayma yi mat

Génesis 23 dafa nettali ni Sara jabaram faatu, ñu suul ko ci Hebron, ci grotte Makpela. Ibraayma jël na bàmmeeel ci suufu Kanaan, bi muy xaar Yàlla jox réew mi yépp ay doomam, lu tollu ci 400 at ci ginaaw.

Ba noppi ci Génesis 24, Ibraayma mingi wéy di nekk Yàlla. Ngir mēna **tàqaloo** ak xeet yi nekk ci dēkk bi, dina yónnee surgaam ci barab bu sori, ci ay mbokkam yu gēna jege, ngir mu wutal jabar ngir doomam Ishaq, ñu bàyyi Yàlla tànn leen. Noonu la Yàlla di tannée ñi mu tànn, ñuy nekk jabar ju Kirist, Doomu Yàlla ji. Ci tannéeef bii, nit amul benn wàll ci ndax ki tàmbali ak àtte Yàlla moo ko moom. Tannéeef Yàlla baaxna, amul benn sikk, am njariñ , melni Rebecca jabar jiñ tànn, am mbēggeel, am xel, rafet ci melokaan, te li gēna am solo mooy, ngēm ak ngēm ; perle bi képp ku bēgga takk jabar wara wut .

Yanqóoba ak Esau

Ginaaw loolu, buñu sukkandikoo ci Génesis 25, Rebekah mēnul woon am doom ni Saray, jabar ji ko jiiitu ci Abram. Li waral ñu bokk ñàkka am doom mooy ñaari jigéen ñi dina ñu yor doom yu barkeel yi ba ci Kirist mi Yàlla nara sos ci boppam ci biiru benn xale bu jigéen bu tuddu Maryaama. Ci anam yooyu, liggéeyu kéemtaanu Yàlla dafay màndargaal liggéeyu mucc gi Yàlla def. Rebecca daa sonn lool ndax mēnul am doom, mu ñaan Yàlla , mu am ci moom ñaari seex yuy xeex ci biiram. Mu jaaxle, mu laaj

Yàlla lii : « *Yahweh niko : Ñaari xeet ñoo nekk ci sa biir, ñaari xeet dina ñu tàqaloo ci sa biir ; benn ci askan yooyu dina gëna am doole beneen bi, te ki gëna mag mooy jaamu ki gëna ndaw .* » Mu am ñaari liir. Ndax kawar gu bari gimu àndaloon , te dafa *xonk lëmm* , moo tax ñu tuddee ay doomam « *Edom* », mag gi tuddu « *Esawu* » , muy tur wu tekki « am kawar » . Ki gëna ndaw ñu tuddee ko " *Yaakaar* " , muy tur wuy tekki : " *Njuuj njaaj* " . Ñaari tur yooyu dañuy wax seen ëlëg. " *Velu* " dina jaay yelleefam ci ki gëna ndaw ngir am togg bu neex bu tuddu " *roux* " , wala lântiy bu xonk. Dafay jaay yelleefu mag bi ndax dafa suufel soloom dëgg. Waaye « *njuuj njaaj* » bi ci ngëm , bëgg na titre boobu, te du xeetu ngor kese , ndax barkeb Yàlla dafa ànd ak moom. " *Njuuj njaaj* " kenn la ci nit ñu am fitna , ñu bëgga jël nguuru asamaan si ak lumu mëna doon , te moom la Jesus wax ci mbir mi . Te ginaaw bi Yàlla gisee cawarte googu, xolu Yàlla dafay kontaan lool. Kon , lu bonn la ci " *Kawar* " ak lu gëna baax ci " *Deceiver* " , ndax mooy ki nara nekk " *Israel* " , ci dogalu Yàlla.

Bul réer, Yaakaar du njuuj njaaj rek, te nekk na nit ku yéeme, ndax amul beneen misaal ci bible bu seede ni dafa fasoon yéene am barkeb Yàlla, te ngir mëna yegg ci mébet boobu rek lay « *njuuj njaaj* ». Kon nun ñépp mën nanu ko topp, te asamaan bu gëm bi dina bég. Ci wàll wi, Esau dina am doomi " *Edom* " , tur wu tekki " *xonk* " , mu am benn reen ak lu muy tekki ak Adam, askan wi dina nekk noonu Israyil, ni ko yonent Yàlla waxee.

Bëgg naa leen wax ni melo « *xonk* » bi dafay màndargaal bàkkaar ci nataali yonent yi ci projet mucal bi Yàlla feeñal, te tegtal boobu dafay wax ci aktër yi ci liggéeyam, lu melni « *Esau* ». Ci jamonoy lëndëm ci moyen age, dañu daan ray xale yu am kawar gu xonk ndax dañu jàppoon ni dañu soxor. Moo tax, maa ngi leer, melo xonk bi taxul nit ku gëna bàkkaar gëna brunette wala blonde, ndax bàkkaarkat bi dafay xàmme ci jëf yu bonn yi ci ngëmam. Kon ci misaal rek la « *xonk* » , di melo deretu doomu aadama, muy màndarga bàkkaar, buñu sukkandikoo ci Isa 1:18 : « *Nanu bokk xalaat! Yàlla moo ko wax. Bu seeni bàkkaar xasee tuuti, dinañu weex tàll ni meew. doonte dañu xonk ni xonk, dina ñu melni leen .* Ci Apocalypse bi, ci Feeñu bi, Jesus dafa boole melo xonk bi ak jumtukaayi nit , yuy liggéey, te xamu ñu ko wala deet, Seytaane, Seytaane, bàkkaarkat bu njëkk bi Yàlla sàkk ; misaal yi : “ *Fas bu xonk* ” bi ñu bind ci Peeñu 6:4, “ *niinànka mu xonk wala xonk bu tàng* ” bi ñu wax ci Peeñu 12:3, ak “ *rab wu xonk* ” bi ñu wax ci Peeñu 17:3 .

Leegi bimu amee
yelleefu mag , Yaakaar dina dundu dundu guy wax ci pexe yu Yàlla , muy ki wara wuutu Ibra ayma .

Dafa bàyyi njabootam ndax ragal merug rakkam Esau , te amoon na sabab bu baax, buñu sukkandikoo ci Génesis 27:24, ndax dafa fasoon yéene ray ko, ginaaw bimu jëlee barkeb pàppaam bi doon dee, " *nax* " ko ci xel mu jabaram Rebeka. Ci abduction bii, ñaari tur yi seex yi dañuy fësal seen solo. Ndaxte " *Njuuj njaaj mi* " dafa jëfandikoo der bu am kawar ngir nax Isaac bu silmaxa, ci noonu mu def boppam ni rakkam bu " am kawar " la. Nit ñu gëm seen ngëm dañuy jàppale seen biir , te Rebecca moo gënoon niro ak Jacob moo gën Esau . Ci jëf jii, Yàlla dafa weddi tãneefu nit ak tãneefu yaram bu Isaac, moom mi taamu Esau rëbbkat bi ko indil rëbbkat bumu bëggoon. Yàlla dafay jox ki ko gëna yelloo yelleefu mag : Yaakaar, njuuj njaaj mi.

Bi Jacob yeggee ci kër Laban, di ndijaay bu Arameen , di rakk Rebecca , ngir liggéeyal ko, Jacob daal di bëgg Rachel, di doomi Laban yu jigéen yi gëna ndaw waaye gëna rafet. Limu xamul mooy ci dundam dëgg, Yàlla daf koy def muy yonent, te loolu dafa wara nekk yonent ci liggéeyam ci mucal. Kon, ginaaw bi Laban liggéeyee “ *juróom ñaari at* ” ngir am Rachel, mu jël doomam bu mag bi tuddu Lea , mu jox ko jabar. Ngir am Rachel ba noppi sëy ko , fàww mu liggéey " *juróom ñaari at* " ngir ndijaay. Ci jaar-jaar bi, “ *Yaakaar* ” dafa wax ci li Yàlla wara dundu ci pexem ngir mucal nit ñi. Ndaxte moom itam dina def jàppante

bu njëkk bu méngoowul ak bëgg-bëggu xolam, ndax jaar-jaaru Israyil bu jëm ci yaram ak réewam du màndargaal njub ak ndam li ko yelloo ci mbaaxam. Liggéeyukaay yi " Attekat yi " ak " Buur yi " dañuy jeex saa yu nekk, doonte bariwul luñu ci bàyyi. Te jabar ji mu bëgg te yelloo mbëggeelam, dina ko am ci ñaareelu jàppante bi, ginaaw bimu wane mbëggeelam, ba noppi fësal pexem mucc ci liggéeyu Yeesu Kirist ; njàngaleem, deeyam ak ndekkiteem. Ngeen bàyyi xel ni tãneefi nit ñi ak tãneefi boroom bi dañu wuute lool. Rasel, jigéen ju mënul am doom, mooy ki Yaakaar bëgg , waaye ki Yàlla bëgg mooy Leya, jigéen ju bari doom ji. Bi Yàlla njëkkee jox Yaakaar, Leya muy jabar, dafa tax yonent bi dundu naqar wi ñuy dundu ñoom ñaar ci seen jëkkër bu njëkk. Ci jaar-jaar bi , Yàlla dafa wax ni jàppanteem bu njëkk bi dina ñàkk njariñ. Te li askanam bañee Almasi bi Yeesu firndeel na xebaraar yonent boobu. Leah, mi bokkul woon ci soppe yi jëkkër ji tann, mooy nataal biy wax ci kàddug Yàlla ci tãneefi jàppante bu bees bi, ñu bawoo ci xéewal yu baaxul yi, ñu dundu lu yàgg te xamu ñu woon ni Yàlla biy sàkk lépp am na. Waaye , li Leah bariwoon ay doom, dafa wax ni dina am jàppante buy jur meñneef yu bari ngir sargal Yàlla. Yesaya 54:1 dafay firndeel loolu, di wax ne: “ *Kontaanal, yaw jigéen ju mënul am doom! Na seen bannex ak seen bannex fees, yaw mi amatul benn metit ! Ndaxte doomi jigéen ju ñàkk jëkkër ji dina gëna bari doomi jigéen ju sëy ji, mooy li Yàlla wax . Fii, kiñ bàyyi dafay wax ci kàddug Yàlla, jaaraleko ci Lea, kóllóre gu bees gi, ak ki sëy a jaare ko ci Rasel, kóllóre gi yàgg ci Hebrew.*

Jacob nekk Israyil

Bi Yaakaar bàyyee Laban muy alal ak alal, Yakob ak ay doomam ñu dellu ci rakkam Esau, ndax dafa ragal mer bu dëgg biy fayyu. Benn guddi, Yàlla feeñ ci kanamam, ñu xeexante ba fajar. Yàlla mujjee ko gaañ ci pooj, ni ko leegi dina ñu ko woowe “ Israël ” , ndax génn na ndam ci xeex Yàlla ak nit ñi. Ci jaar-jaar bi, Yàlla bëggoon na wane nataalu ruuh buy xeex bu Yaakaar ci xeex ngëmam. Yàlla tuddee ko Israyil, mu am limu bëggoon ak limu doon wër : barkeem ci Yàlla. Barkeb Ibraayma ci Isaac dafa am jëmm ci sàrtu ndayi Israyil bu jëm ci yaram , bi tabax ci kaw Yaakaar mi nekkoon Israyil, te dina nekk réew mu ñuy ragal, ginaaw bimu bàyyee jaam Egypt. Bi Yàlla waajal Esau ci yiwu Yàlla, ñaari rak yi nekk ci jàmm ak bannex.

Jacob ak ñaari jabaram ak seeni ñaari mbindaan , ñu am 12 doom yu góor ak benn xale bu jigéen. Rahel mënul woon am doom ni Saray ak Rebecca, waaye dafa jaamu yàlla yu baaxul , Rachel am ñaari doom ci Yàlla , Yuusufa moo mag, Benjamin moo ndaw. Mu faatu bi muy am ñaareelu doomam. Moo tax mu wax ci kàddug Yàlla , kóllóre gu yàgg gi dina jeex ginaaw bi ñu taxawalee kóllóre gu bees gi lalu ci deretu Yeesu Kirist . Waaye ci ñaareelu jëfandikoo gi, jafe-jafe yii ñuy dundu dañuy wax luy xew ci mujjentalu ñi mu tann, ñuy mucc ci ndimbalam gu neex gi , ginaaw bimu delloo ci jëmmam ju rafet ji ci Mikael Yeesu Kirist. Coppite bi ci nekinu ñi mujjee tann, ñu ngi ko waxoon ci coppite tur wi xale bi woowe " *Benoni* " wala " doomu sama metit " ci yaay ji doon dee , ñu soppo tur wi ci Jacob , pàppa ji , " *Benjamin* " wala " doomu ndeyjoor " (ci wetu ndijoor) wala doom ju barkeel . Ci Matt 25:33, Yeesu Kirist dina teg “ *baayima yi ci loxoom bu ndeyjoor , bëy yi ci loxoom bu cammoy .* ” Tur woowu « *Benjamin* » Yàlla moo ko tann, ngir liggéeyam ci yonent, kon ci nun, ndax ci Yaakaar amul benn njariñ ; te ci bëti Yàlla, Rasel, di jaamu yàlla, yelloowul ñu tuddee ko “ *yelleef.* ” Mbir yooyu jëm ci njeexte àdduna, ñu ngi leen joxe ci leeral yiñ joxe ci Peeñu 7 :8.

Joseph bu mag bi

Ci taarixu Israyil, liggéey bi Yàlla jox Yuusufa moo koy yóbbe mu nekk kiliftéef ci ay rakkam , ñu mer ci kilifaam ci ngëm , ñu jaay ko ay jaaykat Araab. Ci Egypt, njubteem ak njubteem taxna ñu bëgg ko , waaye jabar jabar ji bëggoon ko fitnaal, mu bañ ko, mu dem

ba Joseph dem kaso . Foofu , leeral gént, xew-xew yi dina ko yóbbu ci rang bi gëna kawe ci suufu pharaoh: Vizier bu njëkk. Li tax ñu yéegal ko mooy may yonent bimu jox Daniel ginaawam. Maye googu moo tax Firawna mi ko dénk Misra gëram ko. Bi benn xiif amee, rak yu góor yi dem Egypt , foofu la Yuusufa jubboo ak ay rakkam yu soxor yi. Jacob ak Benjamin dina ñu ànd ak ñoom, te noonu la Ibri yi sanc Egypt ci diwaanu Gosen.

Exodus ak Musaa gëm

Jaam, Ibri yi dina ñu fekk ci Musaa, xale bu Ibri bi turam tekki “ mucck ci ndox mi ” , ci Nile, doom ju jigéen ju Firawna yar ko, adopte ko, di mucckat bi Yàlla waajal.

Bi seen jaam di gëna tar, ngir jàppale benn Ibri, Musaa ray benn waa Egypt , mu daw génn Egypt. Tukki bimu def yóbbu ko Midian, ci Arabie Saoudite, foofu la doomi Ibraayma ak ñaareelu jabaram Ketura, ñu sëy ginaaw bi Sarah génnee àdduna , dëkk . at ci ginaaw, bi Musaa sèyee Sippora , doom ju mag ci sèyam Jetro, mu daje ak Yàlla bi muy yar ay baayimam ci wetu Tundu Horeb. Sàkkkat bi da ko feeñu ci melokaanu àll buy melax buy tàkk waaye du lakk boppam. Mu wax ko limu bégga defal Israyil, ba noppi yónnee ko Egypt ngir mu jàppale askanam mu génn.

Fukki mbas lañu soxla ngir Firawna bàyyi jaam yu baax yi ñu dem . Waaye fukkeelu yoon wi mooy jël njariñu yonent ci yoon wi njëkk. Ndaxte Yàlla rey na bépp taaw bu waa Misra, nit ak mala. Ci bis boobu la waa Ibraayma màggal bésu Jéggi bu njëkk ci seen taarix. Pask dafa doon wax ci deewu Almasi bi, di Yeesu, di " *taaw bi* " ak " *Mbootu Yàlla* " bu sell te amul benn sikk, ñu saraxe ko ni " *mbaayu* " bi ñu rendi ci bis bi ñu génnee Egypt. Ginaaw saraxu Isaac bi Yàlla sàkku ci Ibraayma, bésu Jéggi bi ñu génnee Egypt mooy ñaareelu yégle bu yonent yi wax ci deewu Almasi bi (Kiñ Diw) Jesus, wala, ci làkku Gereg , Yeesu Almasi bi. Bi ñu jogee Egypt ñu ngi amoon ci ^{bis 14} ci weer wi njëkk ci at mi, ci diiru 15eelu ^{xamu lu jitu} JC, wala diiru 2500 at ginaaw bàkkaar Awa ak Adam. Limu yooyu dañuy firndeel jamonoy « 400 at » ci « *ñeenti jamono* » yi Yàlla jox waa Amor, ñi dëkk ci réewum Kanaan, ñu yeexal leen .

Tiitaange ak ngëmu fippu bu Firawna dina réer ak ay soldaaram ci ndoxu " Gééju Xorom " bi ci noonu la amee lumuy tekki, ndax dafa leen tēj ginaaw bi ñu ubbee ngir may waa Ibri ñu dugg ci réewum Arabie Saoudite , ci sowwu penesilu Egypt. Yàlla moytu waa Midian, ba noppi yóbbu askanam ci desert bi dem ci Tundu Sinai, foofu la leen di wan yoon wi di “ fukki denkaane .” Ci kanamu benn Yàlla dëgg, Israyil nekk na réew mu jàng, te dañu ko wara natt. Moo tax ñu woo Musaa ci Tundu Sinai, Yàlla tēye ko fa 40 guddi ak bëccëg. Mu jox ko ñaari tablo yoon yiñ bind ci baraamam bu mag bi. Ci kampu askanu Hebrew yi , ñàkkum Musaa lu yàgg , moo gëna neex rab yu fippu yi di fitnaal Aaron , mujjee ko fexe ba mu nangu seey ak jëmamal " naat *bu wurus* " . Jaar-jaar bii kese mooy tēnk ni nit ñi fippu, ngay mag wala ndaw, di doxalee ci Yàlla. Li tax ñu bañ déggal kiliftéefam moo tax ñu bégga am sikki-sakka ndax am na. Te mbugalu Yàlla yu bare yi soppiwuñu dara. Ginaaw 40 fan yii ak guddi yii ñu natt, tiitaange giants yu Kanaan dina daan nit ñi ñu doxantu ci desert ci diiru 40 at, te ci jamono jii ñu natt, Yosua ak Kaleb kese ñooy mēna dugg ci réew mi Yàlla digoon leen ci 2540 ginaaw bàkkaar Adam .

Personaas yu mag yi ci jaar-jaaru Génesis ay aktër lañu ci benn seen bu Yàlla sàkkkat bi defar. Ku nekk ci ñoom dafay jàngale , muy luy wax ci yonent yi wala deet , te ndaw li Pool moo ko gëna firndeel, bimu wax ci *I Kor* . » Booba ba leegi, ndawu Boroom bi, Ellen G. White, bind na téereem bu siiw bi tuddu " Juuyoo bu Mag bi ." Xalaatal « *spectacle* » dafay firndeel, waaye ginaaw « *biddi*w » yi ci téere bu sell bi, ku nekk ci nun moo wara def sunu wareef, ndax xam nanu ni, ginaaw bi ñu jàngalee seeni jaar-jaar , daf ñu digal ñu topp seeni

jëf yu baax , te baña baamtu seeni njuumte. Ci nun, ci Daniel (sama Attekat mooy Yàlla) , Yàlla mooy des " sun Attekat " , yërmaande, ci dëgg, waaye " Attekat " bi amul benn wuute ci kenn.

Li ñu dundu ci Israël, di réewum Juif yi, dafa tiis lool , waaye amul lenn ludul li ngëmu chretien yi dundu ci sunu jamono jii, muy mujjee ci réer bu tasaaroo. Bunu jaaxle ci ni ñuy nuru, ndax Israyil ci kóllóre gu yàgg gi, nekkoon na lu ndaw, muy misaal, ci nit ñi fees ci kaw suuf si yépp. Moo tax ngëm dëgg bariwul woon foofu, ni ci kóllóre gu bees giñ tabax ci kaw Musalkat bi ak “ *Seede bu Gëm* ” bi Yeesu Kirist.

Ci Bible bi

Bible bi yépp , Yàlla moo ko bindal , ba noppi mu yónnee ko jaamam yi , dafa ànd ak njàngalem yonent yi ; daale ko ci Génesis ba ci Peeñu. Aktër yi Yàlla tànn, dañu nuy wane ni ñu mel dëgg. Waaye ngir tabax kàdduy yonent ci gis-gis budul jeex bii, Yàlla biy sàkk lépp mooy nekk kiy amal mbir yi. Ginaaw bi Israyil génnee Egypt, Yàlla jox na Israyil yoonu asamaan ci diiru 300 at, di jamonoy “ àttekat yi ” mu jeex ci 2840 . Ci moom sa bopp googu, di dellu ci bàkkaar, dafa wara yar Yàlla “ juróom ñaari yoon ” askanam, mi mu mujjee bàyyi ci loxo waa Filisti, di seeni noon yuñ jélee ci ndono. Ak “ juróom ñaari yoon ” mu indi “ ñiy mucçal .” Biibël bi dafa wax ne ca jamono jooja, “ ku nekk *def limu bëgg* .” Te jamonoy moom sa bopp bu mat sèkk, mënul ñàkk ngir meñneef yi ku nekk jur feeñ. Noonu la amee ci sunu “ *jamonoy mujj* ” . Ñatti téemeeri at yooyu ñu moom seen bopp, di màndargaal dellu ci bàkkaar, Yàlla daf nuy woo nu méngale ko ak ñatti téemeeri at yi Henok jub dundu, moom mi nu jox misaal ci ñi mu tànn , di wax : « *Henok dox na ñatti téemeeri at ginaaw bimuk nekke ak Yàlla* » . ak moom, ci fexe ba mu njékka dugg ci dundam ba fàww , ni ko ginaawam, Musaa ak Iliyas, ak seen boroom yi dekki ci deewu Yeesu, balaa yeneen ñiñ tànn yépp, ba ci ndawi Yeesu Kirist ; ñoom ñépp dina ñu soppiku wala ñu dekki ci bis bi mujj.

Ginaaw jamonoy « àttekat yi », la jamonoy buur yi ñëw, te foofu la Yàlla jox ñaari nit ñi mu njékka def liggéey buy firndeel kàdduy yokkuteg **soxor dem ci** lu baax lu mujj, maanaam, joge ci guddi, wala lëndëm, dem ci leer. Mooy anam wi ñaari nit ñooñu, Saul ak Daawuda , di wax ci kàddug Yàlla, lépp lu jëm ci pexem mucc giñ waajal ñiñ tànn ci kaw suuf, maanaam ñaari pàcc wala ñaari jàppante yu sell yu toppalante. Daawuda mënul nekk buur ginaaw bi Buur Saul génnee àdduna , ni ko deewu kóllóre gu yàgg gi may Kirist mu taxawal kóllóre gu bees gi , nguuram ak nguuram gu sax gi.

Ma waxoon naa ci mbir mi , waaye maa ngi leen di fàttali ni nguuru buur yi ci kaw suuf amul benn yoon , ndax waa Ibraayma dañu ñaan Yàlla mu am buur " *ni yeneen réew yi ci kaw suuf* " , ñoom , " pagan " . Loolu dafay tekki ni xeetu buur yooyu dañu méngoo ak valeur yu seytaane, nekkul ci valeur yu boroom bi. Ni, ci Yàlla, buur bi dafa woyof, xol bu woyof, fees dell ak weddi boppam ak yërmaande, def boppam jaamu ñépp, ni ko Seytaane dëgër, réy-réy, bëgg boppam ak xeex , te dafay sàkku ñu jaamu ko ñépp . Nit ñi dañu ko bañ, Yàlla nangu ko, te ci musibam, mu jox ko buur bu méngoo ak li Seytaane wax ak lépp lu jaarul yoon . Ginaaw loolu, ngir askanam Israyil, **waaye moom kese** , royalty jotna legitimité divine .

Wax wala bind mooy anam wi ñaari nit di weccoo xalaat . Bible bi kàddug Yàlla la, ndax ngir jàngal mbindéef yi mu sàkk ci kaw suuf, Yàlla dajale na seede yu mu bindal jaamam yi ; seede yi mu tànn, tànnée ak dajale ci jamono. Buñu jaaxle ci gis ni yoon wiñ tëral ci kaw suuf amul benn sikk, ndax nit ñi dañu leen tàqale ci Yàlla, te mën nañu tëral seen yoon ci yoonu Musaa. Leegi, Yàlla daf nu wax jaaraleko ci Jesus ni, " *Araf dafay ray waaye Xel mooy dundal* " , bataaxal bii. Kon Mbind mu sell mi ci Bible bi mën na nekk “ *seede* ” ni ko Peeñu 11 :3 wane, waaye mënul nekk “ àttekat ”. Bi Yàlla xamee ni arafu yoonu Musaa

mënul àtte nit ci anam wu jaar yoon, dafay wane dëgg gi nekk ci boppam. Moom rekk a man a àtte ci anam wu jub, ndax mën-mënam ci seet xalaat yu nëbbu yi ci xeli mbindéef yi mu bind, daf koy may mu xam lu tax ñi muy àtte, ay mbir yu nëbbu te yeneen mbindéef yi xamuñu ko. Kon Biibël bi dafay joxe seede yi ñuy jëfandikoo ngir àtte. Ci diiru “ *junny at* ” yu àtteb asamaan, seen boroom tànn dina ñu mëna xam luy waral ruuh yi ñuy àtte. Kon ak Yeesu Kirist, dina ñu mëna am àtte bu mat sëkk , ndax àtte bu mujj bi dafay wane guddaay bi ñuy dundu ci ñaareelu dee. Xam-xam boobu ci li waraloon ki def ñaawtéef bi, daf nuy may nu gëna xam yërmaande Yàlla ci Kayin , ki njékka ray nit ci kaw suuf. Sunu sukkandikoo ci benn seede buñ joxe ci bataaxal bi ci Bible bi, Kayin dafa fiir ndax Yàlla tànn na barkeel saraxu Abel, ba noppi bañ saraxu Abel , te Kayin xamul lu waral wuute gi nekkoon ci ngëm te ba leegi kenn xamul . Noonu la mbir yi di demee, dundu gi dafa amaale ay mbir yu bari te Yàlla kese moo ko mëna xàmme ak àtte ko ci xam-xam bu mat sëkk. Lii dafay tekki ni, Bible bi des ci nit ñi, di benn téere biy fësal ci ay bataaxal njàngalem yoon wiy àtte seeni jëf, ci di xaar ñu feeñal seeni xalaat yu nëbbu ci seen boroom, ñu tànn ci asamaan si. Leegi li bataaxal bi wara def mooy ñàññi wala àtte jëf ji. Moo tax, ci Apocalypse, Jesus fàttali nit ñi njariñu seen “ *jëf* ” te bariwul lumuy wax ci seen ngëm. Ci Jac.2: 17, biNdaw Saag dafa fàttali ni “ *su jëf amul, ngëm du dee* ”, kon ngir firndeel xalaat boobu, Jesus waxul ludul ci “ *jëf yu baax wala yu bon* ” yu bawoo ci ngëm. Te liggéey yooyu dañuy bawoo ci ngëm, te loolu mooy li Bible bi jàngal ni mooy yooni Yàlla. Jëf yu baax yi Eglis Katolik jox solo, duñu ci bàyyi xel, ndax dañuy wane jikko humanist ak roywaay.

Ci jamonoy mujj, dañuy xeex Bible bi bamu jeex, te askanu nit ñi dañuy wane fen bu jaxasoo ci àdduna bi. Ci noonu la baat « *dëgg* » biy màndargaal Bible bu sell bi, kàddug Yàlla miy dundu , ak lu gëna yaatu, projet universel global, jël soloom bu mat sëkk. Ndaxte xañ « *dëgg* » gi amul fenn, moo tax nit ñi tabax seen bopp ci fen ci wàllu jëflante ak nit ñi , ci wàllu diine , ci wàllu politik wala ci wàllu koom-koom .

Bii xët ñu ngi ko bind ci bisu sabbat 14 ut 2021, suba, 15 ut , ci ndaje yu mag , ñi ñu nax ci diine ju dul dëgg dina ñu sargal mystification satanic bi gëna am njariñ ci liggéeyam, ginaaw bimu jëfandikoo " jaan " *bu* " image " the " *app* " . Ki dëgg nekkatul woon benn xale bu jigéen, ndax ginaaw Jesus, mu am doom yu góor ak yu jigéen ; rak yu góor ak yu jigéen yu Jesus. Waaye fen dafay dee, ba ci argument yi gëna baax ci bible. Lumu mëna doon, ginaaw 15 ut bii , dina des ci mer googu , lu ëpp, juróom ñatti màggal kese ngir merloo Yàlla, gëna yëngal mer bu dëgg biy daanu ci boppu ñi def njuumte . Nanu bàyyi xel ci ni ci feeñu bii, xale yi lañu tànn ngir firndeel gis-gis bu « ndaw si ». Ndax defu ñu benn njuumte ni ñu koy waxee ? Dañu juddu nekk bàkkaarkat, te dañu juum ci ni duñu def benn bàkkaar, waaye kenn mënu leen jiiñ ni dañu ànd ci bàkkaar. Li xale yooyu gis ci gis-gis bi dëgg la, waaye Seytaane itam rab wu fippu la, te Yeesu Kirist daf ko jox kàddoom yu bari ngir artu ay jaamam ci moom . Taarix dafa seede dooleem juy nax nit ñi, te loolu moo jur " *ñaareelu dee* " ci ñi mu nax ak ñi mu nax. Jaamu Seytaane jaaraleko ci Eggaliis Pape bi ak Katolik, Yàlla dafa ko ñàññi, ci aaya bii ci Peeñu 13:4 : “ *Ñu jaamu ninkinànka ji, ndaxte dafa jox kàttan rab wi . Ñu jaamu rab wa, naan: «Rab wi, kan moo mana xeex ak moom?* ”. Ci dëgg, ginaaw bi « *jaamu* » « *rab* » bi daan sonal, di sonal seen boroom dëgg yi Yeesu Kirist tànn , la jaamu Yàlla bi yàggee ci jamonoy muñ, te jafe-jafe yi ko waral, jaamu Yàlla bi dafa yàgg ndax feeñug « ndaw » bu seytaane bi ; ab " *jigéen* " ngir wecci " *jaan* ” ginaaw bi “ *jaan* ” nax “ *jigéen* ” ji nax jëkëram. Njàngale mi mingi wéy di dox ba leegi.

Waxtu tannéef bu mujj

Jàngat feeñu Yàlla yii dafay jeexee ci jàngat téreb Génesis bi nu wane kan mooy Yàlla ci jikkoom yépp. Gis nanu nimu gëmee ni mbindéef yi mu sàkk ñu déggal ko, bimu nattee

Abram ci ngëm gu amul fenn, bimu demee ba tollu ci téemeeri at ; Kon soxlaatul ñu wane li Yàlla sàkku ci moom.

Ci jamonoy tanneef bu mujj bi Yàlla tànn, li ko dalee ci pringtemps 1843 , te gëna mën nañu ko sàkku ci 22 oktoobar 1844 , Yàlla sàkku ñu topp bisu sabbat bi, muy firnde ci mbëggeel gi seen boroom tànn dëgg delloo ko. Kon , dañuy wane jafe-jafe yi ci wàllu ngëm ci àdduna bi , ci benn laaj , muy laaj bu jëm ci mbootaayi diine yépp , chretien yi kese .

Laaj bi lay ray wala di la tax nga dund ba fàww

Ndax empereur, buur, wala pape dañu am kàttan ak sañ-sañu soppi kàddu yi Yàlla wax ak bind, wala ci ndigalam ni ko Musaa defee ?

Bimu gisee lépp luy xew, ba ci laaj bii, Yeesu joxe na tontuam lu jiitu , wax ci Mat. 5:17-18 : « *Buleen xalaat ni, ñëw naa ngir dindi yoonu Musaa ak li yonent yi wax. Ñëwuma ngir dindi ko, waaye ngir amal ko. Ndaxte ci dëgg maa ngi leen koy wax, balaa asamaan ak suuf di jeex, **benn tof wala benn mbind du jeex ci yoonu Musaa, ba lépp mat**.* » Yeesu moom itam dafa wax ni kàddoom yi mu waxoon dina ñu àtte , ci Yowaana 12:47 ba 49 : “ *Ku dëgg samay kàddu te sàmmoontewul, duma ko àtte; Ñëwuma ngir daan àddina, waaye ngir musal leen. Ku ma beddi te nanguwul samay wax, amna ki koy àtte; **Kàddu gi ma wax mooy àtte ko ci bis bi mujj**.* Ndaxte waxuma ci sama coobare; Waaye Baay bi ma yónni, moo ma sant li ma war a wax ak li ma war a jàngale. »

Loolu mooy xam-xamu Yàlla ci yoonam. Waaye Dan. 7:25 dafa wane ni **yéene** « **soppi** » bi mooy feeñ ci jamonoy chretien yi , wax ci pape katolik yu Rome : « *Dina wax lu ñaaw ci ki gëna kawe , te dina sonal seen boroom , te **dina xalaat soppi jamono ak yoon** ; Dinañu jébbal gaayi Yàlla yi ci loxoom diir, diir ak genn-wàllu diir.* » " Meroo buy jeex, te dina xam ni ñuy yar nit ñi ci anam wu jaar yoon, lépp di aju ci aaya 26 bi ci topp : " *Bu ko defee àtte bi dina ñëw, te dina ñu nangu nguuram ci moom, nguur gi dina yàqu ba fàww.* » Yii “ *jamono* ” wala at yu yonent yi wax , dañuy fësäl nguuram gu ànd ak fitna gu mat sèkk ci diiru 1260 at, daale ko ci 538 ba 1798.

“ **Àtte** ” boobu dafay am pàcc yu bari.

Li njëkk mooy waajal ; Liggéeyu **tàqale** ak sellale ngëm « Adventist » bi Yàlla taxawal ci pringtemps 1843 . Adventism **wuute** na ak diine Katolik ak Protestan. Ci Peeñu ma, wàll wii dafay wax ci jamonoy “ *Sard, Filadelfi ak Laodise* ” ci Peeñu ma 3 :1-7-14.

Ñaareelu pacc bi mën nañu ko tëral : « *dina ñu ko dindi nguuram* ». Lii mooy dellu bu am ndam bu Yeesu Kirist di xaar ci pringtemps 2030. Adventist yiñ tànn dina ñu dugg ci àdduna ba fàww, **ñu tàqaloo ak** fippukat Katolik yi , Protestan yi ak Adventist yi yelloowul ñuy dee ci kaw suuf. Li xew-xew bi dafa am ci diggu jamonoy “ *Laodise* ” ci Peeñu 3:14.

Ñatteelu wàll bi mooy àtteb néew yi daanu, te ñiñ tànn ñu dugg ci nguuru asamaan, ñoo koy jëfandikoo . Ñi ñu faat ñoo nekkoon àttekat yi, ñuy àtte dundu ku nekk ci way fippu yi , ñu teg leen àtte bu mujj bu méngoo ak seen njuumte. Tegtal yooyu ñooy wane diiru « *metit* » yi seen « *ñaareelu dee* » di jur . Ci Peeñu, lii mooy li ñuy wax ci Peeñu 4 ; 11:18 ak 20:4 ; loolu dafa tàmbalee ci Dan.7:9-10 .

ñeenteel li mooy, ci njeextelu juróom ñaareelu junniy at, di bisu noflaay bu mag bi Yàlla ak ñi mu tànn ci Kirist, la ñuy jëfandikoo àtte yi Kirist ak ñi mu tànn. Ci réewu bàkkaar, di barab bi ñuy dekki, ñuy yàq bàkkaar yi ñu àtte, “ *ba fàww,* ” ci “ *safara suy tàkk ci ñaareelu dee.* ” Ci Peeñu ma, àtte bu mujj bi wala “ *àtte bu mujj* ” mooy li ñuy wax ci Peeñu ma 20:11-15.

Ci jamonoy tanneef bu mujj, ñaari gis-gis diine yu mënul ànd , ndax dañu doon xëccoo bu baax seen biir, dañu **tàqaloo bu baax**. Ñi Kirist tànn dañuy dëgg baatam, te dañuy ànd ak limu bëgg ci jamono ji muy wax ak ñoom, woo leen. Ci beneen wàll bi , chretien yi dañu topp

aada diine yu yàgg yi , melni dëgg gi nekkul mbiru jamono , te du xel , xalaat ak seede . Nit ñooñu xamu ñu woon lu « kóllóre gu bees » gi yonent Yàlla Yeremia waxoon ci Yer 31:31 ba 34 di tekki . *réewum Egypt, kóllóre gi ñu bañ, doonte ma nekkoon seen jëkkër, la Yahweh wax . Waaye lii mooy kóllóre gi may def ak waa Israyil ginaaw bis yooyu : **Dinaa dugal sama yoon ci seen xol, bind ko ci seen xol** . Dinaa nekk seen Yàlla, ñu nekk sama gaay. Kenn du jàngal moroomam, wala mbokkam, naan : Xam Yàlla! Ndaxte ñépp dinañu ma xam, li dale ci ki gëna ndaw ba ci ki gëna mag. **Ndaxte dinaa leen baal seeni bàkkaar, te dootu ma fàttaliku seeni bàkkaar** . » Ndax Yàlla mën na « bind **ci xol** » doomi aadama yi mbëggeelu yoonu mu sell mi, muy lu yoonu kóllóre gu yàgg gi mēnuwoon def ? Tontu laaj boobu, ak benn wuute bi am ci diggante ñaari kóllóre yi, mooy wane mbëggeelu Yàlla gi ñu def ci deewu Yeesu Kirist mi ko wuutu, moom mi ko jēlee nit, feeñ ci moom . Waaye deewu Yeesu dakkal déggal, waaye lu moy loolu, moo jox ñiñ tànn sabab ngir ñu gëna déggal Yàlla mi mēna bëgg lool. Su amee xol bu nit ñi, mébet mi Yàlla bëggoon dafay mat . mu am kenn kuñu tànn, ku yelloo bokk ci dundam ba fàww.*

Li Yàlla mujjee wax ci téere bii mooy wax ci **tàqaloo** . Lii mooy lu am solo luy wuutale ñiñ tànn ak ñiñ woo. Ci naturam normal, nit bëggul ñuy jaaxal ko ci jikkoom ak ci xalaatam ci mbir yi. Waaye, jaxasoo bi mēnul ñàkk ndax, nit mi tàmm fen bu dēgër bi, ngir nekk ki mu tànn, fàww ñu xotti ko, ba noppi soppo ko ngir mēna ànd ak dëgg gi Yàlla di ko wane. Ci noonu la **tàqaloo ak loolu ak ñi Yàlla bëggul nekk lu war** . Kiñ tànn dafa wara wane ni mën na laaj bu baax xalaatam, jikkoom, ak limu lëkkaloo ak mbindéef yi seen èlëg du musa nekk dundu ba fàaw.

Ngir ñiñ fal, li gëna am solo ci diine mooy vertical ; Luñu bëgga mooy sos diggante bu dēgër ak Yàlla biy sàkk, doonte dafay yàq diggante doomi aadama yi. Ngir ñi daanu, diine dafa tēdd ; Li gëna am solo mooy limu am ak ñeneen ñi, doonte dafay yàq Yàlla.

Juroom ñaarelu fan Adventism : Tàqaloo, Tur, Taarix

Ñi ñu mujjee tànn ci ngēmu chretien yi, dañu dajaloo ci ngēm ngir nekk Israyil bu bokk ci “ *12 xeeti nit* ” yi ñu wax ci Peeñu 7. 18:14 , 1843 , moo tax ñu tànnēe leen , ndax dañu bëggoon kàdduy yonent yi , maanaam 1843 . Dafa doon màndargaal tàmbaliwaat ci diine christianism , ba ci jamono jooju ngēm katolik dafa ko represente ci 538 ba leegi , ak ngēm protestant ci jamonoy Reformation ci 1170. ci jaar - jaar ak ñi ko topp diggante 1843 ak 1844 . Bu ñu xoolee bu baax ci kaw, bataaxal bii waxul ci bisu sabbat, waaye ci kaw rekk la wax , ndax dellu ci Kirist mooy màndargaal dugg ci juróom ñaarelu junniy at, maanaam, bisu sabbat bu mag bi ñu waxoon, ayu-bis bu nekk , ci sabbat bu juróom ñaarelu bis bi : Samdi bu Juif yi. Adventist yu njëkk ya xamu ñu woon limu lëkkale, moo tax ñu xam solo si Yàlla am ci bisu noflaay bi ginaaw jamonoy natt yooyu. Bi ñu xamee loolu, pionnier yi dañu jàngal bu baax dëgg gi ci bisu sabbat bi ñuy fàttaliku ci turu eglis biñ taxawal, di “ juróom ñaarelu bis .” Waaye jamono di dox, ñi yor liggéey bi dootu ñu jox bisu sabbat solo gi ko Yàlla jox, ndax dañu boole bis bi mu wara ñëw ak jamonoy dellu Yeesu Kirist, moo tax ñu boole ko ak bis 1843 bi profesi Daniel wax. Toxal yoon bu am solo bu Yàlla sàkkuwoon, njuumte la woon, te limu ci jur mooy, ci atum 1994, Yàlla bañ mbootaay mi ak ay ndawam, mu jox leen camp rebel bi mu daan daaneel ba leegi ci atum 1843. cept tàqale limu **nit ñi** . Ñàkum mbëggeel ci dëgg gi Yàlla am ci boppam, te loolu mooy njàngale bu mujj ci taarixu ngēmu chretien bi ma mēna leeral , ngir jàngal leen , artu leen, ci turu Yàlla Aji Kàttan ji , YaHweh-Michael-Jesus Christ.

Fi may jeexalee mooy, ba leegi ci benn mbir mi, ndax daf ma yóbbu ci tàqaloo bu metti ci ngēm, maa ngi leen di fàttali aaya bii ci Matt 10:37 ak , ndax aaya yi ko jiitu dañu leer ci tàqaloo ngēmu chretien dëgg, maa ngi leen wax yépp ci aaya 34 ba ci aaya 38 :

Buleen jàpp ni, dama ñew ngir indi jàmm ci kaw suuf. Ñewuma ngir indi jàmm, waaye ngir indi jaasi. Mth 10 24 Ndaxte new naa ngir xàjjale doom ak baayam, doom ju jigéen ak ndeyam, jabar ak gobaram. nooni nit ñooy waa këram. **Ku ma gënalul sa ndey walla sa baay, yeyoowuloo ma** ; Ku gaddul sa bant, te topp ma, yeyoowuloo ma. » Aaya 37 dafay gëna dëggal barkeb Ibraayma ; seede na ni bëgg na Yàlla gëna bëgg doomam jimu jël ci yaram. Bi may fàttali benn rak Adventist wareefam, ci nettali ko aaya bii, sunuy yoon dañu tàqaloo, ma am barke bu amul fenn bu jóge ci Yàlla. Biñu demee ba ci jamono jooju, " rak " bi daf ma jàppee ni fanatik, te liko dalee ci jaar-jaar bi, dafa topp yoonu cosaanu Adventist yi. Ki ma jàngal Adventism ak njariñu vegetarianism , mu faatu ci feebaru Alzheimer, fekk maa ngi ci wérgi-yaram bu baax , di dundu, di liggéey sama Yàlla, am 77 at, te дума dem ci doktër wala ci garab. Yàlla mi sàkk lépp ak ay digalam yu am solo ñoo ko yelloo ndam li. Dëgg la !

Ngir ténk jaar-jaaru Adventism, fàww ñu fàttaliku mbir yii ci topp. Ci turu « Adventist », Yàlla dajale na seen boroom yu mujj ginaaw bi ngëm Katolik amee nguur lu yàgg , ci **wàllu diine** , Dibéer bi Constantin I taxawal ci turam « bisu jant bu kenn mënul daan » «7 màrs 321. Kon Yàlla tànn na leen ci seen doxalin, ndax dañu kontaan ci dellu Yeesu Kirist, te ñu leen ko yégal ci pringtemps 1843 ak 22 oktoobar 1844. Ginaaw tannéeef boobu lañu leen jox leeralu bisu sabbat bi. Itam, seen tekki ci yonent yu Daniel ak Peeñu, bariwoon nañu ay njuumte yu rëy, te maa ngi leen di saafara ci liggéey bii. Pionnier yi xamu ñu woon bisu noflaay bi, ñu tabax gis-gis bu ñuy woowe àtte bu « amal lànké » te musu ñu xam ni ñu koy laaje ; ba noppi ñu jox leen leer ci bis bi ñuy yewwu. Ku xamul, maa ngi leen di fàttali ni, buñu sukkandikoo ci xam-xam boobu, li ko dalee 1843, ginaaw ga 1844, ci asamaan si, Jesus dafa jàngat téere seede yi ngir tànn ñi mu mujjee tànn ñu wara muc. Waaye li ñu xam bu leer ci bàkkaar Dibéer, moo jox li Dan 8:14 tekki bu baax, ba ci li ñu ko tekki ci anam wu jaarul yoon, maanaam “ **setal barab bu sell bi** .” Tekki bu bon bii dafa jur ay jafe-jafe yu amul benn njariñ , ndax dafa njékka **fësal** loolu , li Yeesu doon wax ci deewu Yeesu-Christ, bi mu jëlee **ci Heb** . Ndaxte Kirist duggul ci **barabu jaamukaay bu loxoy nit tabax, di nuru barab bu dëgg bi, waaye dugg na ci asamaan si, ngir feeñ ci kanamu Yàlla ngir nun** . Kon lépp luñ wara setal ci asamaan si, deewu Yeesu Kirist moo ko setal . Kon àtteb gëstu bi amul benn njariñ bu leer. Gannaaw deewu Yeesu te dekki, amul benn bàkkaar walla bàkkaarkat bu dugg ci asamaan ngir sobewaat ko. , ndax Yeesu setal na dënnam ci asamaan si , bimu dàqee Seytaane ak ay malaakaam , wàcci leen ci kaw suuf . , sukkandikoo ci Peeñu 12:7 ba 12, rawatina ci aaya 9 : “ **Ñu sànni malaaka mu mag mi, jaan ju yàgg ji, ñu koy woowe Seytaane** . »

Ñaareelu njuumte bi Adventism ofisel amal mooy ñu xamul woon njariñu bisu sabbat bi, ginaaw ga mu am solo lool. Adventist yi dañu juum ci ni ñuy bàyyi seen xel ci jamonoy nattug ngëm bu mujj, bu mujj, te ci dëgg-dëgg, ñiy dundu ci jamonoy dellu bu dëgg bu Yeesu Kirist kese lañu ciy wax. Ci anam wu gëna mag, dañu juum ci xalaat ni Dibéer dina nekk " màndarga **rab wi** " ci jamonoy natt bu mujj bii , te loolu dafay leeral seetlu xaritoo gi ak jëfandikukat Dibéer yi Yàlla alku, ci dëgg, ci cosaanam . Firnde gi may joxe mooy am na “ juróom ñaari mboq ” yiñ wax ci Peeñu 8, 9 ak 11 , juróom benn ci ñoom , ginaaw 321, ci jamonoy chretien yépp, dañu àrtu nit ñi ci seen jëf ci bàkkaar Dibéer bi Yàlla daan. Li Dan.8:12 jota fësal bimu wax ne : “ **Dañu jox larme bi ~~sax~~-budul jeex ndax bàkkaar ; Bejjen wi sànni dëgg gi ci suuf, mu am ndam ci liggéeyam.** » « **Bàkkaar** » boobu dafa yàgg nekk, jëfu Dibéer bi ñu jëlee ci Constantin I «atum 321 ba leegi, te Rome pape bi gëmoon ko ci wàllu diine li ko dalee ci atum 538 , « **màndarga rab wi** » ñu wax ci Apo.13:15 ; 14:9-11 ; 16:2. Ci atum 1995, ginaaw biñu wane ni dañu bañ leeralu yonent yi ma doon xalaat ci diggante 1982 ak 1991 , Adventism ofisel dafa def njuumte bu rëy ci jëflante ak noonu Yàlla yiñ fësal te feeñ. Ci misaalu ñaňñi yu bari yi Yàlla waxoon Israyil ndax limu àndaloon ak

Egypt, muy misaalu bàkkaar bu gëna mag, ci jëf jii, dañu ko bàyyi woon xel ; loolu moo gëna yokk njuumteg Adventist yi.

Booy seet, ginaaw bi waa Adventist xamee njariñu bisu sabbat bi ak solo bimu ko jox, muy Yàlla bi leen sàkk, dañu waroon xam bu baax seeni noon ci diine, ba noppi moytu ñu jëflante ak ñoom ci wàllu mbokk. Ndaxte, **Samdi Sabbat** mooy “ *màndarga Yàlla miy dundu* ” ci Peeñu 7:2 , maanaam , màndarga buur bu Yàlla biy sàkk, noonam, **Dibéer** , mënul nekk ludul “ *màrku rab wi* ” ci Peeñu 13:15 .

Bëgg naa fësal fii ni sababi daanu Adventism ofisel barina, waaye li gëna am solo te gëna tar mooy baña nangu tekkig dëgg gi ci Daniel 8:14 ak xeex bi ñu wane ci leeral yu bees yi ci Daniel 12, njàngaleem mooy fësal leventh di day. Ba noppi ñu am njuumte ci ni ñu deful seen yaakaar ci dellu Yeesu Kirist biñ waxoon ci atum 1994 ; ni ko pionnier yi ci liggéey bi defee ci 1843 ak 1844.

Àtte yu mag yi Yàlla

Bimu sàkkee suuf ak asamaan, ci juróom benneelu bis bi Yàlla daal di teg nit ci kaw suuf. Te ndax nit ñi dañu déggadi, maanaam bàkkaar, moo tax Yàlla di ko teg, ci diiru juróom ñaari junniy at ci taarixam , ci àtteem yu bari . Bu nekk ci àtte yooyu, coppite yi dañuy am, ñu koy gis ci anam wu fëgër te ñuy gis. Excess yi nit ñi topp dañuy laaj ndimbal yu Yàlla def ngir delloosi leen ci yoonu dëgg gi seen àtte bu mag nangu.

Àtteb kóllóre gu yàgg gi .

Àtte bu njëkk bi : Yàlla dafay àtte bàkkaar bi Awa ak Adam def, ñu alku, ñu dàq leen ci “ *Jardin Eden* ” .

2e ^{àtte} : Yàlla dina yàq doomi aadama yi fippu ci ndoxu « mbënd » *biy dal àdduna bi yépp* .

3e ^{àtte} : Yàlla **dafay tàqale** nit ñi ci làkk yu wuute ginaaw bi ñu yéegee “ *tour bu Babel* ” .

4eelu àtte : Yàlla dafa déggoo ak Abram , mu nekk Ibraayma . Ca jamono jooju, Yàlla yàq na **Sodom** ak Gomor, dëkk yi ñu daan faral di def bàkkaar yu **metti** ; “ *xam-xam* ” bu baaxul te soxor .

5eelu ^{àtte} : Yàlla génne na Israyil ci jaam ci Egypt , Israyil nekk réew mu moom boppam , Yàlla di leen jox ay sàrtam .

6eelu ^{àtte} : Ci diiru 300 at, ci ndigalam ak ci jëfi 7 àttekat yuy muccal, Yàlla muccal na Israyil, bi ay noonam duggee ndax bàkkaar .

7eem àtte : Ci sàkku askan wi , ak seen mbugal , ñu wecci Yàlla ci buur yi ci kaw suuf ak seeni famiy ^{yu yàgg} (Buuri Yuda ak buuri Israyil).

8eelu àtte : Dañu ^{yóbbu Israyil} ci Babilon.

9eelu àtte : Israyil dafa bañ “ *Messiah* ” Jesus – ^{Jeeaxal} kóllóre gu yàgg gi. Kóllóre gu bees gi mingi tàmbali ci ngëm gu mat sëkk.

10eelu àtte : waa Rome yàq nañu réewum Israel ci atum 70 .

Àtteb kóllóre gu bees gi .

Ñu ngi wax ci “ *juróom ñaari mboq yi* ” ci Peeñu.

1er judgement : invasions barbares ginaaw 321 diggante 395 ak 538 .

Ñaareelu àtte : Taxawal ^{nguruu} diine bu ëpp doole ci 538.

3eelu ^{àtte} : xare diine : dañu teg Katolik yi ci diggante Protestan yiy soppi doxalin, te Yàlla bañ leen : « *naaféq yi* » ci Dan.11:34.

4e àtte : Atheisme revolutionnaire bu français dafa daaneel nguuru buur ba noppi jeexal despotism bu Katolik yu ^{Rome} .

1843-1844 ak 1994 .

– Njálbéen gi : Dekretu Dan. 8:14 dafa tàmbali di dox – dafay laaj ñu matal liggéey bi Reformasion tàmbali, li ko dalee ci Peter Waldo, misaal bu mat sëkk bi, li ko dalee ci 1170. Gëm -gëmu Protestant dafa daanu , Adventism juddu ci ndam : Jëfandikoo diine bu Rome ci Dibéer bu jub ci Sabbath ak Yàlla , mooy àtteb Jesus ci Sabbath1. 3. Kon liggéeyu coppite bi matna, jeexna.

– Mujjee gi : “ *waccu* ” ci Jesus, mu dee ci 1994 , ci anam wu méngoo ak bataaxal biñ bindal “ *Laodicea* ”. Àtteb Yàlla tàmbaliwoon na bi këram dundu natt bu rëy ci ngëmu yonent. Ndaw si nangu wuñu ko, mu dugg ci campu fippukati Katolik yi ak Protestan yi .

6e Àtte : *6e* ^{Trompette} bi *dafa* ^{am} ci xeetu guerre mondiale III, bi ñuy nettali ci Dan 11: 40-45 . Ci noonu lañu tere noppalu ci jiroom ñaareelu fan ci Samdi, ñu njékka tere ko ci ay daan nit ñi , ginaaw ga ñu mujjee ko yar ci dee ci dekre bu bees.

7eelu Àtte : Bi ñuy jiitu juróom ñaari mbas yu mujj yi ñu wax ci Peeñu 16, ci pringtemps 2030, dellu bu am ndam bu Kirist mooy ^{jeexal} nekkinu nit ñi ci kaw suuf. Nit ñi jeex nañu. Seytaane kese mooy des ci kaso ci kaw suuf si, maanaam “bënd bu xóot bi ” ci Peeñu 20 , diiru “ *junny at* ” .

8eelu ^{atte} : Yeesu Kirist yóbbu leen ci asamaan si, ñi mu tànn ñu dem àtte néewu soxor ñi . Loolu mooy àtte bi ñu wax ci Peeñu 11:18 .

9eelu àtte : ^{atte} bu mujj ; Ñi soxor ñu dee, dina ñu dekki ngir dundu lu melni “ *ñaareelu dee* ” ndax “ *lak bu safara* ” biy muur suuf si, di yàq ak ñoom bépp liggéey bu bawoo ci bàkkaar.

10eelu àtte : ^{Suuf} si ak asamaan yi tilim dañuy beesalaat, daal di am ndam. Dalal jàmm ci ñiñ tànn ci nguuru Yàlla gu bees giy dundu ba fàww !

Divine de A à Z , de Aleph à Tav , de Alpha à Omega

Bible bi amul lenn luñu koy méngale ak yeneen téere yi nit ñi bind ludul ci melokaanam. Ndaxte ci dëgg-dëgg , li ñuy gis ci kaw rek lanuy gis, nu koy jàng ci anam wi ñu ko bindee ci làkki Hebrew ak Grek , muy làkk yi ñu nu joxee mbind yu njékk ya. Waaye bi Musaa bindee Bible bi, dafa jëfandikoo làkku Hebrew bu yàgg, arafu alfabet bi wuute na ak arafu yi fi nekk leegi , ñu wecci leen araf ci araf bi ñu leen jàppee Babilon, te loolu indiwul benn jafe-jafe . Waaye araf yi dañu leen boole te duñu bàyyi benn baat , te loolu taxul ñu yomb lire. Waaye ginaaw ñakk kattan googu mooy njariñu sos ay baat yu wuute, lépp di aju ci tãneefu araf biñ tànn ngir màndargaal ndoorte li. Mën na am, te gis nañu ko, te loolu dafay firndeel ni Bible bi dafa weesu li nit ñi mëna xalaat ak li ñu mëna def. Xalaat ak fàttaliku Yàlla mi sàkk lépp lu amul àpp rekk a mënoon xalaat liggéey bu ni mel. Ndaxte seetlu bii ñu jàng lu bari ci Bible bi dafay wane ni, baat bu nekk ci téere bi, Yàlla moo ko tànn, te moo ko inspiré bindkat yu bari yi ci téereem yi, ci diir bu gàtt ba ci téere bi mujjee, maanaam Feeñu wala Apocalypse .

Ci atum 1890 la, benn mathematicien bu waa Russie di Ivan Panin dafa wane ni amna ay lim ci wàll yu bari ci tabax mbindu bible. Ndaxte Hebreu ak Grek dañu bokk luñuy jëfandikoo ci arafu alfabet yi, ñuy jëfandikoo ay sifar ak ay sifar. Demonstraasion yi Yvan Panin def, dañu gëna yokk tuuma gi nit ñi gëmul Biibël bu Yàlla wax ni lu am solo. Ndaxte sudee gis-gis yooyu amul benn njariñ ci nit ñi ñu mëna bëgg Yàlla, kon dañu leen dindi bépp yoon bu leen wara gëm ni Yàlla am na. Yvan Panin dafa wane ni limu " juróom ñaar " nekkoon fépp ci tabax Bible bi yépp, rawatina ci aaya bu njékk ci Bible bi, ci Gen.1:1. Bi may wane sama bopp ni juróom ñaareelu fan Sabbat mooy “ *tafu Yàlla miy dundu* ” ci Peeñu 7:2 , kon liggéey bii dafay firndeel firnde yi mathematicien bu muus bi gis, bi joxee gëstukat yu am doole yi , ci jamonoom ak sunu jamono, firnde gëstukat yu kenn mënul weddi.

Bi Yvan Panin ba leegi, ordinatër yu bees yi jàngat nañu 304805 màndarga yi ci araf yi bokk ci Mbind mi, benn alyans bu yàgg bi, te losisel bi dafay joxe ay liir yu wuute yu bari, di teg araf bu nekk ci kaw tablo dame bu rëy, te mën nañu ko méngale ak benn liiñ bu tëdd, ba ci araf yu mujj yii . 5 araf ; ak ci digganté ñaari yoon yu sori yooyu , boole yu bari yuñ mëna lim . Foofu lañuy gisee mesaas yu jëm ci àdduna terrestre bi, xew-xew yi ci àdduna bi ak tur yi nit ñu yàgg ñi ak ñu leegi yi am , te mën-mën yi dañu yaatu ndax li gëna am solo mooy ñu am bayaal bu nuróo (daale ko ci 1 ba n...) ci diggante arafu baat bu nekk. Lu weesu ligne horizontal ak vertical, amna ligne oblique yu bari, joge ci kaw dem ci suuf, joge ci suuf dem ci kaw , joge ci ndeyjoor dem ci cammoy ak ci cammoy dem ci ndeyjoor.

Kon, soo jëlee nataalu géej gi, damay firndeel ni sunu xam-xam ci Bible bi mingi tollu ci kaw gi. Li ñu nëbb dina feeñal ñiñ tànn ci jamonoy àdduna bi ñuy waaja dugg. Te Yàlla dina yéem ñi mu bëgg ci dooleem ju rëy ji amul àpp .

Loolu mënu ñu soppi xol nit ñi, ñu bëgg Yàlla “ *ci seen xol yépp, ak seen ruuh yépp, ak seen doole yépp, ak seen xel yépp* ” (Deu. 6:5 ; Mat. 22:37) ; ci laaj bu jaar yoon. Jaar-jaar yi am ci àdduna dañu firndeel ni ñaññi, yar ak yar duñu soppi nit, moo tax pexem muccal Yàlla dafa sukkandikoo ci aaya bii : « *mbëggeel gu mat sëkk dafay dàq tiitaange* » (1 Yowaana 4:18) . Li tax ñu tànnée ñiñ tànn mooy ñu wane mbëggeel gu mat sëkk gi ñu am ci Yàlla, seen Baay bi nekk ci asamaan si. Ci « *mbëggeel gu mat sëkk* » googu soxlaatul yoon wala ndigal, te ki njëkka xam loolu mooy Henok mag mi wane mbëggeelam ci Yàlla ci « *doxantu* » ak moom , di moytu def dara lu ko neexul. Ndaxte déggal mooy bëgg, bëgg mooy déggal ngir jox bannex ak bannex ki nga bëgg. Ci njubteem gu mat sëkk gi, Jesus ñëw ngir firndeel njàngalem mbëggeel gu *dëgg* gi , ginaaw bi nit ñi njëkkee topp, maanaam Ibraayma, Musaa, Iliya, Daniel, Ayóoba ak ñeneen ñu bari ñu Yàlla kese xam seen tur.

Deformaasioŋ yi bawoo ci jamono

Amul benn làkk ci kaw suuf bu dunduul jëm kanam ak coppite yu bawoo ci ngëmu nit ñu bon ñi. Ci mbir mii, làkku Hebrew rëcciul ci njuumteg nit ñi, moo tax mbindu Hebrew bi ñuy jàpp ni mooy bind bu njëkk bi, nekkul lenn ludul bind bu njëkk ci bind yu Musaa, te dañu ko soppi tuuti. Li waral ma gis lii mooy liggéeyu Ivan Panin, te ci limu bind ci làkku Hebrew ci atum 1890, ci Gen. 1:1, dafa jëfandikoo baat Yàlla ci làkku Hebrew ak kàddu Hebrew “ *elohim.* ” Ci làkku Hebrew , “ *elohim* ” mooy “ *eloha* ” muy tekki yàlla ci benn. Amna ñatteelu xeetu mbind : “ *Él* ”. Dañu koy jëfandikoo ngir boole baat Yàlla ak tur yi : Daniel ; Samuel ; Betel ; etc... Baatu-baatu Yàlla dëgg yi dañu leen bind ci arafu mag ci sunuy tekki ngir wane wuute gi nekk ci diggante Yàlla dëgg ji ak yàllay nit ñi yu baaxul yi .

Bible bi dafay fësal bu baax ni Yàlla “ *kenn* ” la, moo tax mu nekk “ *eloha* ”, di benn “ *eloha* ” dëgg. Moo tax, bi Yàlla waxee ci boppam baat « *elohim* » bu bari , ci Génesis 1 ak feneen , Yàlla daf nuy jox mesaas bumu wax ni mooy Baay biy dundal dundu yu bari, yu am laata ñuy sos sunu sistem wala dimension terrestre , ak dundu yépp yuy ñëw ci kaw suuf . Dundu yooyu ñu jota sàkk ci asamaan, bàkkaar bi feeñ ci mbindéefam bu njëkk bi moom boppam moo leen xaajale woon. Bi Yàlla bindee boppam “ *elohim* , ” dafay wane ni moom moo yor lépp luy dundu ak lu juddoo ci moom. Ci liggéey boobu lay mëna def , ci Yeesu Kirist , mu yóbbu bàkkaari nit ñu bari ñi mu tànn, ba noppi muccal nit ñu bari , ci deewam kese , ngir baale bàkkaar yi . Kon baat “ *elohim* ”, muy lu bari, dafay màndargaal Yàlla ci dooleem jiy sàkk lépp luy dundu. Baatu-bi dafay wax itam ci liggéey yu bari yi mu nara def ci pexem mucc gi, muy liggéey bu njëkk bi, di “ *Baay bi, Doom ji ak Xel mu Sell mi* ” mooy liggéey ginaaw biñu ko sóobee ngir setal ak setal dundu ñi mu tànn. Tur yu bari

yooyu dañuy wax itam ci tur yu bari yi Yàlla di joxe : Mikael ngir malaakaam yi ; Yeesu Kirist ngir nit ñi mu tànn, ñu muccal leen ci deretam.

Ci misaal, deformation yi bawoo ci perversion nit, maa ngi joxe verb bi " barkeel ", ñu koy fësal ci Hebrew ci root " brq " te tãneef vowel yi ñuy jëfandikoo dañuy mujjee tekki " barkeel " wala " to curse ". Tekkikatu làkk yooyu dañu soppo li bataaxal biy wax ci Ayóoba di tekki, ndax jabaram dafa wax ni, " *barkeel Yàlla, nga dee* , " te baña wax, " ~~ata~~ *Yàlla, nga dee* , " ni ko tekkikat yi waxee. Beneen misaalu coppite bu jaarul yoon, ci làkku français, baat « ci dëgg » bi ñu njékka tekki ci anam wu amul benn werante, mu jël ci xalaatu nit, maanaam « amaana » , muy lu wuute lool . Te misaal bu mujj bii yelloo nañu ko wax ndax dina am solo lool te dina am njeexital yu metti. Ci diksoneer " Petit Larousse " gis naa coppite ci li ñuy tekki ci baat " Dimanche ". Ñu ngi ko dugal muy bis bi njëkk ci ayu-bis bi ci version 1980, mu nekk juróom ñaareelu bis ci version at mi ci topp. Kon doomi Yàlla dëgg yi dañu wara moytu njàngale yu jëm ci jëm kanam yi nit ñi tëral, ndax ci wàllam, Yàlla biy sàkk àdduna bu mag bi, wuute na ak ñoom, te du soppiku, te limu jàpp ni du soppiku, ni ko mbir yi di doxee ak jamono ji mu tëral, li ko dalee ci sos àdduna.

Jëf yu bonn yi nit ñi def, dañu màndargaal sax mbindu Bible bi ci làkku Hebreu, fu ñuy joxe waxin yu jaarul yoon, te amul benn njeexite ci mucc gi, waaye ngir aar mbindu ofisel bi, Yàlla dafa defar ci njuréfii lim, anam wi ñuy xàmme mbindu dëgg yi ak yu baaxul yi. Loolu dina tax nu mëna firndeel ak xam nekkinu lim yu bari yuy màndargaal bible bu dëgg bi , ci Hebreu ak ci Grek, te màndarga yi soppiku ñu ci 2eelu ^{xamu} lu jiiu JC.

Xel mi dafay delloosi dëgg giy wax ni nit ñi dina ñu jub ci ngëm (ci ngëmam)

Maa ngi wax ci lu jaarul yoon ci mbindu bible bi ; mbir yu bawoo ci tekkikatu mbind yu bari yi . Ngir leeral askanam ci jamonoy mujj, Xelu dëgg gi dafay delloosi dëggam , ci yóbbu xalaati ñi mu tànn ci mbind yi des ci ay jaar-jaar yu am solo . Lii mooy li ñu jota def ci Sabbat bii di 4 septembre 2021 ba ma jox ko tur wi di " Crystal Sabbath " . Bàyyiwoon naa tãneef ci theme bi may jàng ci benn mag bu jigéen bu waa Rwanda, ñuy waxtaan ak moom ci net bi ci sunuy Sabbat. Dafa wax ni " gëm mooy nit ku jub ." Gëstu bi daf nu indil ay gis-gis yu am solo yuy leeral bu baax xam-xam bi ci topic bii .

Ci Bible bi, ci 1 Piyeer 1:7, Xel mi dafay màndargaal ngëm ci wurus bu sell : " *ngir natt seen ngëm, bi gëna am solo wurus buy yàqu, doonte dañu ko natt ci safara , dina ñu ko jox gërëm ak ndam ak ngor ci feeñug Yeesu Kirist .* " Ci méngale bii, xam nanu ni ngëm, di ngëm dëgg, lu jafe la, nu ngi fekk xeer yu ndaw ak xeer yu ndaw fépp, te loolu amul ci wurus.

Ci aaya bu nekk, nu njékka jàng ni : « *ku amul ngëm doo mëna neex Yàlla* » , buñu sukkandikoo ci Heb 11 :6 : « *Ku amul ngëm doo mëna neex Yàlla ; ndaxte ku bëgg a jegeñ Yàlla war ngaa gëm ne, Yàlla am na te dina neexal ñi koy wut.* » Ñaari njàngale ñoo tënk ci ngëm : gëm ni amna, waaye itam gëm ni dafay barkeel « *ñi koy wër* », ci dëgg, muy lu am solo luñu ko mëna nax. Te ginaaw li ngëm bëgg mooy neexal Yàlla, ñi mu tànn dina ñu tontu mbëggeelu Yàlla ci déggal bépp sàrt ak ndigalam, te muy wane ci turu mbëggeelam ci mbindéef yi mu sàkk. Meñneefu mbëggeel googu, di boole ñi bëggante ak bëgg Yàlla ci Kirist, ñu ngi nuy wane ci njàngale bu siiw bi ñu joxe ci 1Kor 13, di fësal mbëggeel gu dëgg gu neex Yàlla. Ginaaw bima jàngee lii, ma xalaat bataaxal bi gëna siiw bi ñu joxe ci Habakuk 2 :4 : " *... ku jub dina dundu ci ngëmam .* " Waaye ci aaya bii, tekki bi Louis Segond xalaat daf nuy wax : « *Xoolal, ruuh gi dafa réy, amul benn yoon ci moom; Waaye ku jub dina dund ci kaw ngëmam.* " Bimu demee ba yàgg , aaya bii daf ma indil jafe-jafe buma jéemul woon saafara. Ndax Yàlla mën na jàppee ni nit ku " *réy* " ak *réy-réy*, ndax Yàlla mën na ko jàppee ni " *ku jub* " ? Ki , buñu sukkandikoo ci Pro.3:34, Jac.4:6 ak 1 Piyeer 5:5, " *dafay bañ ñi réy,*

waaye di yiw ñi woyof” ? Li tax ñu mēna def loolu mooy ñu gis ci làkku Hebrew baat « *gēm̄ul* » ci barabu « *newwi* » bi Segond wax , nu yéemu ci gis ci « Catholic » Vigouroux , tekki bu baax te logic buy leeral bu baax bataaxalu Xel mi. Ndaxte, ci dēgg, Xelu Yàlla mi moo xiir Habakuk ci kàddu yu mu joxe ci Buur Suleymaan, ci xeetu misaalam yi mu daan tēral ci ay m̀andarga yu wuute yu amul benn werante ; fi, ci Habakuk, " *gēm̄ul* " ak ." *ngēm* " . Te buñu sukkandikoo ci Vigouroux ak Vulgate Latin bi mu tekki, aaya bi dafa wax nii : « *Ku gēm̄ul doo am (a) xol bu jub ci boppam; Waaye ku jub dina dundu ci ngēm̄am* . Louis Segond dafay soppo bataaxalu Xel mi, te ñi koy jàng duñu xam bataaxal dēgg bi Yàlla joxe . Buñu demee ba ci kanam, leegi dina nu gis ni Habakkuk di leeralee bu baax fitna yu " Adventist yi " ci 1843-1844 , 1994, ak bis bi mujjee ci dellu bu mujj bu dēggu bu Kirist , di pringtemps 2030. 10:6-7 , xam nañu ni : « *du yeex ... waaye kumpag Yàlla dina mat* . Ci misaal bii, dinaa jël mbindu Habakuk 2 ci ndoorte li, boole ci tegtal yi ciy leeral.

L.Segond maa soppali

Aaya 1 : “ *Dinaa nekk ci sama barab, dinaa taxaw ci kaw tour bi ; Dinaa xool , xam li Yalla dina may wax , ak li may tontu ci sama argument .* »

Xoolal ni yonent bi di « *xaar* » , te loolu mooy m̀andargaal nattug Adventist yi , Xel mi daf nu wax ci bataaxalu Dan 12:12 : « *Barkeel nga ki xaar ba 1335 fan* ». Ngir xam loolu bu baax, nu ngi nu jox li « *argumentation* » bi di tekki ci chapitre bi weesu, fu Habakuk wax ni jafe-jafe bi mooy yokk naataange gi soxor ñi am ci kaw suuf : « *Ndax dina bàyyi mbaal mi, di ray xeeti àdduna yi saa yu nekk, te du yërēm ?* » (Hab 1:17). Ci xalaat ak laajte bii, Habakuk dafay wane ni nit ñi yépp di doxalee ba ci njeexte àdduna . Kon Yàlla dina joxe tontuwam ci wax ci kàddug yonent ci dellu Yeesu Kirist, muy jeexal bu baax nguuru ñu soxor ñi, ñuy xeex, ñu gēm̄ul, ñu gēm̄ul Yàlla, ñu baña gēm̄.

Aaya 2 : “ *Kàddug Yàlla ñew ci man, ne : “ Bindal kàdduy yonent yi ci tablo yi, ñu mēn ko jàng bu baax.* »

Diggante 1831 ak 1844, William Miller dafa joxe ay tablo yuy tēnk kàddu yi mu waxoon ci dellu Yeesu Kirist ci pringtemps 1843, ginaaw ga ci automne 1844. Boroom Dēgg ngir sunu " *jamonoy mujj* ." Sudee ginaaw biñu demee ba ci 1844, bis bi ak xaymaam, ba tay, Xelu Yàlla miy dundu mooy firndeel bis bi ak xaymaam .

Aaya 3 : “ *Ndaxte lii ab yonent la, te jamonoom jot na* .

Jamono ji Yàlla tēral mingi feeñ ci 2018. Bis bi Yeesu Kirist di dellusi, jamono jii ñu tànn mooy pringtemps 2030.

“ *Dafay dem ba ci njeexteem, te du fen;* »

Dellu bu Kirist bi jël ndam li dina am ci waxtu wi ko yelloo, te yonent yi ko wax “ *du fen* .” Jesus Christ dina dellusi ci pringtemps 2030.

“ *Su yeexee, xaar ko , ndax dina am.* »

Sudee Yàlla moo tànn bis bi, ci moom, dellu bu dēggu bi ci Kirist dina am ci waxtu wiñ ko jàpp, te moom kese moo ko xamoon ba atum 2018. Kon yeexal bi ñu xalaat , " *sudee yeexal* " , mēn na nekk ci nit ñi kese , ndax Yàlla dafa am sañ-sañu jēfandikoo ay yēgle yu dul dēgg ci dellu ci Kirist, ngir natt ko ci14 . , 1994 ba ci sunu jamono ju mujj, ngēmu chretien yiy wax mucc gi , loolu moo ko may mu tànn ñi mu tànn . Yii njuumte yuñ njékka wax ci dellu Yeesu Kirist, Yàlla daf leen di jēfandikoo ngir tàqale ba ci njeexte àdduna, “ *pepp mu baax mi ci ñaxx mu bonn mi, baayima yi ci bëy yi* ” , gēm̄ yi ci ñi gēm̄ul, “ *gēm̄ yi ci ñi gēm̄ul* ” , ñi tànn ci ñi daanu. —

Aaya bi dafay firndeel parametru " *xaar* " bu Adventist bi des muy tegtal ci seen sell yu mujj yiñ tànn, ñu tafu leen ci jēfandikoo dēgg jiroom ñaareelu bis bi ñuy sabbat, daale ko ci 1844, di njeextalu ñaareelu àtte Adventist. Ci aaya bii, Xel mi dafay fēsäl xalaatu **gēm̄-gēm̄** biy m̀andargaal dellusi bu Kirist, di ndam, di muccal ak di fayyu.

Vigouroux

Verse 4 : “ *Ku gëmul, dina am xol bu jub ci moom; Waaye ku jub dina dundu ci ngëmam.* »

Message bii dafay fësal àtteb Yàlla ci kaw nit ñi ci ñeenti àtte yu Adventist yi ñu boole ci bis 1843, 1844, 1994 ak 2030. Àtteb Yàlla dafa ñaw ci jamono bu nekk. Ci kàdduy yonent yi , Yàlla dafay wane chretien yu “naaféq” yiy wane *seen* “ gëmul” ci di *sàggane* kàdduy yonent yu ndawam yi mu tànn , maanaam ay yonent. Waaye kiñ tànn, dafay jox ndam Yàlla ci jot kàdduy yonent yi, ba noppi déggal tegtal yu bees yi ñuy wane. Déggal googu, bi Yàlla jàppee ni “ *lu baax* ” la , te ci jamono jooju , jàpp nañu ni yellowo na sàmm njubte giñ jàpp ci turu Yeesu Kirist.

Gëm-gëm bu déggal Yàlla “ ci mbëggeel ” kese moo yellowo dugg ci dundu ba fàaw biy ñëw. Ki deretu Kirist raxas ay bàkkaaram kese mooy *mucc* “ *ci ngëmam.* ” Ndax tontub ngëm mooy *nit ku nekk* , moo tax Jesus wax kàddoom yi , *kenn-kenn* , ci ñi mu tànn, ci misaal : Matt.24:13 : “ *Waaye ku muñ ba ci njeexte li, dina muc* .” Gëm mën na nekk lu mbooloo sudee dafay topp benn yoon. Waaye, moytu leen ! Li nit ñi wax dafay gëmloo nit, ndax Jesus kese mooy dogal ki wara muc wala ki wara réer, lépp di aju ci ngëm gi ñuy wane ci ñi bégga dugg ci asamaan si .

Ci gàttal, ci aaya yii ñu bind ci Habakuk, Xel mi dafay wane, di firndeel lëkkaloo gi am ci diggante “ *ngëm* ” ak “ *jëf* ” yi muy jur ; 2:17 : “ *Ngëm itam, su amul jëf, daa dee ci boppam.* ”) ; loolu dafay tekki ni, bi evangelisasiyoŋ tãmbalee, nit ñi xamu ñu woon lu jëm ci ngëm, te dañu ko juum ci li ñuy tekki. Ñenn ñi, *melni tay* , dañu ko teg ci ngëm, baña bàyyi xel ci seede liggéey yi ko jox solom ak dundu. Jeffin ju nit ñi , ñi Yàlla yëgal ni Yeesu Kirist dina dellusi , dafay wane dëgg-dëgg seen ngëm. Ci jamono ji Yàlla di sotti leeralam bu mag ci kaw jaamam yu mujj, amatul benn sabab ngir ñi xamul sàrt yu bees yi Yàlla téral ci 1843. Mucc ci yiw dafay wéy , waaye ci bis boobu ba leegi, du am njariñ ci ñiñ tànn, te Yeesu Kirist tànn ko , jaaraleko ci seede bu dëggu bi ñu ko jox. Bi ñuy tãmbali, Sabbat moo nekkoon màndarga barkeb Yàlla boobu, waaye li ko dalee 1844 , musul doy ci boppam, ndax mbëggeelu dëggu yonent yi , feeñ diggante 1843 ak ba 2030 , dafa yàgg nekk , ci boppam , Yàlla sàkku. Ci dëgg, leeral yu bees yi ñu jote ci 2018 ba leegi dañu lëkkaloo bu baax ak juróom ñaareelu bis biy sabbat bi nekkoon misaalu yonent ci juróom ñaareelu junniy at biy tãmbali ci dellu Yeesu Kirist ci pringtemps 2030. leeralam yu yàgg yi ak yu bees yi feeñ ci turu Yeesu Kirist ni ñu ko jàngalee ci Mat. 13:52 : “ *Kon Yeesu ne leen: Kon bépp xutbakat bu jàng ci nguuru Yàlla, dafay nuru boroom kër buy génne ci alal ji mu am lu bees ak lu yàgg.* ” Ku bégga Yàlla doo bégga gis ay pexeem ak ay kumpaam yu yàgg a nèbbu te nit ñi xamu ñu ko.

Habakuk ak ñëwu Almasi bi

Yoon wi dafa am ci Israyil, di réewu Juif yi, ndax dañu ko yëgal ñëwu Almasi bi bu njëkk. Waxtu ñëw boobu dañu ko téral, ñu yëgle ko ci Dan.9:25. Te caabi xaymaam ñu ngi ko fekk ci téreb Esdras, chapitre 7. Juif yi dañu boole téreb Daniel ci téere yi gëna am solo ci taarix, te moo jiitu téreb Esdras. Waaye ci anam yooyu, liggéeyam ci yonent dafa wàññee ku, te ñi koy jàng duñu ko mënna gis. Yeesu mooy yonent bi jëkk a xëcc xelu ndawam yi ak taalibeem yi ci waxi Dañel.

Li ñu waxoon ci yeexal bi, “ *su yeexee, xaar ko* ”, itam amna njeriñ , ndax Juif yi dañu doon xaar messiah buy fayyu ak muccal waa Rome , ñu wéeru ci Yesaya 61 fu Xel mi wax ci Kirist ci aaya 1 : “ *Xelu Boroom bi, YaHponé me, wala ; Daf ma yónnee ngir ma faj ñi seen xol yàqu, ma yégal ñi ñu jàpp ñu muc, ñi ñu jàpp ñu muc.* » . Ci aaya 2, Xel mi dafa leer ne : “ *Ngir yégle at mi YHWÉH di yërmaande , ak bis bi sunu Yàlla di fayyu ; ;* ”. Juif yi xamu ñu woon ni ci diggante « *atum yiw* » ak « *bis bi ñuy fayyu* » , 2000 at lañu wara weesu ngir yóbbaaale askan wi ci dellu Kirist, muy ndam, di muccal nit, di fayyukat , buñu sukkandikoo ci Yesaya 61:2. Jàngale boobu dafa leer ci seede bi ñu joxe ci Luug 4:16-21 :

“ Ci noonu mu dem Nasaret, dëkk bimu yar, mu dugg ci jàngu bi ci bis bi ñuy noflaay, ni ko daan faral di defee. Mu jóg ngir jàng, ñu jox ko téereb yonent Yàlla Esayi. Bimu ko tijji, mu gis barab biñu bind ne : «Xelu Boroom bi a ngi ci man, ndaxte moo ma sol, ngir may yégal néew ci doole yi xebaar bu baax bi .» Daf ma yónnee ngir wéral ñi seen xol yàqu, ngir wax ñi ñu jàpp ni dina ñu mucc, ngir muur yi gis, ngir génne ñi ñuy sonal, ngir yégle at mi Boroom bi di nangu . Ci kaw loolu mu rumba téere bi, jox ko surga bi, toog. “ Bimu bàyyee jàng fii, dafa firndeel ni ñëwam bu njëkk bi amul lenn ludul “ **at yiw** ” wi yonent Yàlla Esayi waxoon. Aaya 2: 1 dafay wéy di wax ne : “ *Ñépp ñu nekkoon ci jàngu bi dañu ko doon xool bu baax. Mu tàmbali ne leen : «Tay la Mbind mi mat, ngeen dégg ko.»* » Bisu **fayyu bi** » ñu baña bàyyi xel ci moom, Yàlla moo ko téral, ngir pringtemps 2030, ngir ñaareelu ñëwam, ci jamono jii, ci dooleem ju Yàlla ji yépp. Waaye balaa ñuy dellusi, li Habakuk waxoon ci Yàlla dafa wara am ci « *yeexal* » , jaare ko ci àtte « Adventist » , ci 1843-1844 ak 1994 , ni ñu ko gise ci jamono jii.

Dedikasioŋ bu mujj bi

jàkkarloo ak dëgg gi

Ci pringtemps 2021, ndoortelu at divine, nit ñu am xalis waaye ñu njuuj njaaj ci chretien yi ci sowwu Afrique dañu wane ni dañu bëgga muccal dundu mag ñi, doonte dafa wara yàq koom-koomu réew mi. Moo tax Yàlla di ko yóbbu ci Ñatteelu guerre mondiale biy ray dundu nit ñu bari, ngay mag wala ndaw, ndax xam nañu ni amul garab wala ñakku buy xeex ñaareelu mbugal gi Yàlla di teg nit ñi. Ci sunu kanam, ci 8 at, mooy atum 6000 bi ñuy sàkk àdduna , te mujjentalu at mi dina màndargaal dellu Yeesu Kirist. Ndam ak ndam, dina yóbbu ñi mu baale, ñi mu tànn ñuy dundu ak ñi mu nara dekkal, ci nguuram ci asamaan si, te dina yàq dundu doomi aadama yépp ci kaw suuf si mu bàyyi ko, tēju ci lëndëm , malaaka mu fippu ci ndoorte li, Seytaane, Seytaane.

Gëm ci njàngalem 6000 at lu am solo la ngir nangu prograam bii. Xayma bu leer ci lim yiñ joxe ci Bible bi , mënu ñu ko woon xam bu baax bis bi Ibraayma juddoo (benn bis kese lañu jox ñatti doomi Tera yu góor yi : Gen.11:26) . Waaye limu nit ñi toppalante, daale ko ci Adam ba ci dellu Kirist, dafay firndeel ni lim bii di 6000 jege na. Sunu joxee sunu ngëm ci lim bu wër, bu leer, danuy jox tànneef bii mbindéef bu am xel , maanaam Yàlla biy sàkk, mooy xët wi am xel ak dundu. Sunu sukkandikoo ci njàngalem « bisu noflaay » bi ñu wax ci ñeenteelu ndigal, Yàlla jox na nit « juróom benni fan » ak juróom benni junniy at ngir mu def liggéeyam yépp, waaye juróom ñaareelu bis bi ak juróom ñaareelu junniy at yi, jamonoy noppalu lañu yuñ « sellale » (ñu tànn) ngir Yàlla ak ñi mu tànn.

Li nekk ci téere bii dafa wane ni ngëm gu neex Yàlla, mingi aju ci doxalinu ñi *mu tànn* , ñuy jëfandikoo lépp lu Yàlla wax, wax ci kàddug Yàlla wala xalaat (xoolal Daniel 12 : 3 : “ *Te ñi am xel dina ñu leer ni leeru asamaan, te ñi am xel dina ñu gëna jub ni biddiwi yi .* ” Tanneef bi Yàlla tànn ngir ñu am njariñ ci njubteem giy muccal nit ñi, te mu feeñ ci Yeesu Kirist.

Ngir tēj liggéey bii, balaa drame biy ñëw, bëggoon naa jox, ci sama wàll, doomi Yàlla dëgg yépp ñi koy jàng, te dina ñu ko teeru ak ngëm ak bannex , aaya bii ci Yowaana 16:33, ñaari balluwaay yu wuute jox ma ko ci jamonoy sama ndox ci 14 juin ; benn ci sama sertifika di baptisma bi ma jëlee ci daara ji, beneen bi ci kàddu yu njëkk yi ci téere « Yeesu Kirist » bi sama naataango bi ma jox ci jamono jooju, daanaka ci at yi Jesus joxe bakkanam ci sarax : « *Maa ngi leen wax loolu, ngir ngeen am jàmm ci man. 1Cr 11 11 Dingen am naqar ci àddina ; waaye ngeen am fit, daan naa àdduna .*

Samuel , jaamu Yeesu Kirist, “ Dëgg la ! ”

Wooy bu mujj bi

Bi may bind mesaas bii, ci njeexite 2021, àdduna bi mingi wéy di am jàmm ci wàllu diine, muy jàmm ju ñépp wara sargal. Waaye, ci sama xam-xam ci feeñu yonent yi Yàlla waajal, maa ngi firndeel, te amul benn sikki-sakka, ni xeexu àdduna bu tiis mingi waajal, te mingi ci yoon ngir mat ci 3 wala 5 at yii ci kanam. Bu ñu ko joxee ci tur wu màndargaal « *jiroom benneelu mboq* » ci Peeñu 9, Xel mi daf nuy fàttali ni juróomi yar yu tiis ñew nañu ba noppi ngir yar ñi bàyyi njubte ci bisu noflaay bu sell bi, ak yeneen sàrt yuñ téral, yuñ baña jox cër, li ko dalee ci 7 màrs, 321 at ci taarixu àdduna. ed ci prograamu diine bu Yàlla. Jiroom benneelu yar gi ñu koy teg, mooy àrtu ci diine chretien yi ci njuuj njaaj ci moom. Lu weesu Yàlla ak pexem muccal, dundu doomu aadama amul benn njariñ. Kon, ginaaw bi « *mboq* » yi amee jikko yuy dem ndànk, ñu koy wane ci analogie ci Lévitique 26, dooley faat gi « *jiroom benneelu* » bi dina yegg ba yegg ci xeetu tiitaange bu nit ñi yàgg a ragal, ragal. “ *Jiroom benneelu mboq* ” dafay wax ci xare àdduna bi mujj, bi nara yàq nit ñu bari, “ *ñatteelu pàcc ci nit ñi* ” buñu sukkandikoo ci Peeñu 9:15. Te mën nañu ko yegg ci xare bu 200.000.000 soldaar yu am gannaay dañuy xeex ak seen biir, lépp di aju ci li ñu joxe ci Peeñu 9:16 : « *Limu soldaar yi war fas ci larme bi matna ñaari* miliyaar . maanaam 2 x 10000 x 10000. Balaa xeex bi mujj, ci 20eelu ^{xamu}, ñaari xare àdduna yu 1914-1918 ak 1939-1945 dañu doon màndargaal yar bu mag biy waaja jeexal jamonoy moom seen bopp ak réew yi. Yàlla defarul dëkk yu ñuy mëna récci ñi mu tànn, waaye daf nu bàyyi ay firnde yu leer yu nu mëna daw ci barab yi muram Yàlla bégga njékka teg . Mooy tegtal dóor yi war a am ci doomi aadama yi ñu woo ci liggéey boobu. Waaye kenn ci ñoom du bokk ci ñi mu tànn. Ñi gëmul wala ñi gëmul fippu te tasaaroo ci àdduna bi, ñooy nekk jumtukaay ak jafe-jafey muur Yàlla. Ñaareelu guerre mondiale guerre mondiale dafa indi jafe-jafe ci réew yu sowwu jàng, diine yi nekkoon chretien, di xëccoo. Waaye ci ñatteelu pàcc bi di ñew, li waral xeex bi mooy diine, di xeex ak diine yuy xëccoo, te musul déggoo ci ngëm. Jàmm ak jënd ak jaay kese ñoo may njuumte gi mu màgg . Waaye ci waxtu wi Yàlla tànn, buñu sukkandikoo ci Peeñu 7:2-3, dina ñu bàyyi bépp xeetu jinne bu malaaka Yàlla yi tëye ngir « *yàq suuf si ak géej gi* » wala, bu ñuy xam màndarga yi, « *yàq* » « *Protestan yi ak Katolik yi* » ñu gëmul Yeesu Kirist. Ci anam wu logic, ngëmu chretien bu ñakk ngëm mooy gëna gëna xëcc merug Attekat bu jub bi, Yeesu Kirist ; ni ci kóllóre gu yàgg gi, dañu yar Israyil ndax njubadi yi mu àndaloon ba keroog ñu yàq seen réew ci atum 70. Ci anam wu méngoo ak « *jiroom benneelu mboq* » bii, li ñu waxoon ci Dan 11:40 ba 45, dafay firndeel, ci wax ci « *ñatti buur* yu benn yoon », di wax ci « *ñatti buur yu benn yoon* » ak yu waa Èroop. todoksi. Xeex bi dafa jeexee ci coppite yu bari yu bawoo ci Protestantism bu Amerique, ñu tuddee ko buur, waaye ñu xalaat ni mooy noonu cosaan bu Risi. Bu ñu dindi bépp doole buy xëccoo ak moom, dafay ubbi yoonu nguuram gu mujj, muy “ *rab wiy génn ci kaw suuf* ”, ni ko Peeñu 13:11 waxee. Nanu leeral ni ci mujjentalu mbir mi, ngëmu Protestant yu Amerique dafa nekkoon lu néew, ngëmu Katolik yu Rome nekkoon lu ëpp, ndax immigration Hispanik yu toppalante. Ci atum 2022, njiitu réew mi cosaanoo Irlande moom ci boppam Katolik la, ni ko John Kennedy, njiitu réew mi ñu faat.

Ci Peeñu 18:4, di Yàlla Aji Kàttan ji, Yeesu Kirist dafa digal képp ku ko gëm te am yaakaar ci moom, di ñi mu tànn, ñu “ *génn ci Babilon bu mag bi* .” Buñu sukkandikoo ci firnde yi ñu am ci liggéey bii ak Eglis Katolik bu Rome, ñu àtte “ *Babilon* ” te daan ko

ndax " *ay bàkkaaram* . " Ci taarixu ndono " *ay bàkkaaram* " , njuumteg Katolik mingi dem ba ci Protestan yi ak Orthodox yi ñuy gëna dëggal ci seen jëfi diine , noppalu Dibéer bi ñu jëlee ci Rome. Bu nit jogee Babilon, fàww mu bàyyi *bàkkaar* yi , te li gëna am solo ci ñoom mooy Yàlla daf ko def muy « mândarga » : bis bi ñuy noppalu ci ayu-bis bi, di bis bi njëkk ci ayu-bis bi Yàlla digle , di Dibéer bu Rome .

Ci bataaxal bii, ndax jamono jii dafa gaaw, maa ngi ñaax doomi Yàlla yu góor ak yu jigéen ñu bàyyi nord bi ci France , di kapitaalam , Paris . Ndaxte muru Yàlla dina ko dal ci diir bu gàtt , di dundu " *safara suy joge asamaan* " , muy nuru dëkku " *Sodom* " bimu koy méngale ak moom , ci Peeñu 11 :8. Mu tuddee ko itam " *Egypt* " , di misaalu " *bàkkaar* " , ndax njubteem ci njubadi bu amul benn diine , di xeex Yàlla , ni Firawna ci taarixu génnug askanu Ibraayma . Su amee xare, ñu dagg yoon yi te tere leen, kenn du mëna dem fu sori ngir rëcci ci drame buy ray nit .

Samuel jaamu Yàlla miy dundu , Yeesu Kirist .

Ñi bégga njékka xam li ñuy wane ci njeexte liggéey bii, dina ñu am jafe-jafe xam lu tax ma gëm ni yàqu-yàqu biy waaja am ci France ak Europe mënul soppiku. Waaye ñi ko jàng, daale ko ci ndoordeem ba ci njeexteem, dina ñu dajale, ci diir bi ñuy jàng, firnde yiy gëna yokk, ba ci may leen ñu bokk, ci gàttal, ngëm gu dëgër gi Xelu Yàlla tabax ci man ak ci ñépp ñi ko bokk ; ci dëgg. MOOM moo moom ndam li yépp.

Jaar-jaar yu baaxul yi dina ñu bokk ci ñi wéy di baña xàmmee dooleem ju amul fenn, li épp ci askan wi, ak kàttanam ngir jiite lépp ci pexem ba keroog muy mat sëkk.

Maa ngi tēj liggéey bii fii, waaye royuwaay bi Jesus wéy di ma jox, dañu koy bind ba fàww ci anamu bataaxal yi ñu joxe ci liggéey bi tuddu " **Manna bu asamaan bu doxkati Adventist yu mujj yi** " .